

رِسَالَةُ نُورٍ كَلِيَّاتٍ تَذُنُ

مَلِكُ الْمَلِكِ
مَجْمُوعَةُ عَمْرِى
نورک بدجیسی

بَدِيعُ الزَّمَانِ

سَعِيدُ النُّورِ سَيِّ

بسم الله الرحمن الرحيم

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ * إِذْ نَادَى رَبَّهُ
أَنِّي مَسْنِيَ الصُّرُ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ * حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ * يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي * يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي * لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ

(اوتوز برنجی مکتوبک برنجی قسمی؛ هر زمان، خصوصاً
مغرب و عشاء اورته سنده اوتوز اوچر دفعه اوقونماسی
چوق فضیلتلی بولونان مذکور کلمات مبارکه نکه هر برینک
چوق أنوارندن برر نورینی گوستره جک آلتی لمعه در .)

برنجی لمعه

حضرت یونس ابن مَتَّا علی نبینا و علیه الصلاة والسلامک مناجاتی، اَلْک
عظیم بر مناجاتدر و اَلْک مهمّ بر وسیلهٔ إجابةٔ دعادر. حضرت یونس علیه
السلامک قصهٔ مشهوره سنک خلاصه سی: دَکْزَه آتیلَمْش، بیوک بر بالیق اونی
یوتمش. دَکْز فورطنه لی و گیجه دغدغه لی و قراثلُق و هر طرفدن اُمید کسبک بر
وضعیتده ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ مناجاتی، اوکا سرعهٔ
واسطهٔ نجات اولمشدر.

شو مناجاتك سِرِّ عظیمی شودر كه: او وضعیتده أسباب بالکلیه سقوط ایتدی. چونكه او حالدۀ اوڭا نجات ویره‌جك اویله بر ذات لازم كه؛ حکمی هم بالیغه، هم دڭزه، هم گیجه‌یه، هم جو سمایه گچه‌بیلسین. چونكه اونڭ علیهنده "گیجه، دڭزو حوت" إتفاق ایتمشلر. بو اوچنی بردن آمرینه مسخر ایدن بر ذات اونی ساحل سلامتۀ چیقارہ‌بیلیر. اگر بتون خلق اونڭ خدمتکاری و یاردیمجیسی اولسه ایدیلر، ینه بش پاره فائده‌لری اولمازدی. دیمك أسبابك تأثیری یوق. مسبب الأسبابدن باشقه بر ملجأ اولامدیغنی عین الیقین گوردیگندن، سِرِّ احدیت، نور توحید ایچنده إنکشاف ایتدیگی ایچون شو مناجات بردن بره گیجه‌یی، دڭزی و حوتی مسخر ایتمشدر. او نور توحید ایله حوتك قارننی بر تحت البحر گمیسی حکمنه گتیروب و زلزله‌لی طاغ‌واری أمواج دهشتی ایچنده؛ دڭزی، او نور توحید ایله امنیتلی بر صحرا، بر میدان جولان و تنزهگاهی اولارق او نور ایله سما یوزینی بلوطلردن سوپوروب، قمری بر لامبا گبی باشی اوستنده بولونیدردی. هر طرفدن اونی تهدید و تضییق ایدن او مخلوقات، هر جهته اوڭا دوستلق یوزینی گوستردیلر. تا ساحل سلامتۀ چیقدی، شجره یقطین آلتنده او لطف ربّانی پی مشاهده ایتدی.

ایشته حضرت یونس علیه السلامك برنجی وضعیتندن یوز درجه داها مدّش بر وضعیتده‌یز. گیجه‌مز، إستقبالدر. إستقبالمز، نظر غفلتله اونڭ گیجه‌سندن یوز درجه داها قراڭلق و دهشتلیدر. دڭزیمز، شو سرگردان گره زمینمزد. بو دڭزك هر موجنده بیگلر جنازه بولونویور؛ اونڭ دڭزندن ییك درجه داها قورقولیدر. بزم هوای نفسمز، حوتمزد؛ حیات ابدیه‌مزی صیقوب محوینه چالیشیور. بو حوت، اونڭ حوتندن ییك درجه داها مضردر. چونكه اونڭ حوتی یوز سنه‌لك بر حیاتی محو ایدر. بزم حوتمز ایسه، یوز میلیون سنه‌لر حیاتك محوینه چالیشیور.

مادام حقیقی وضعیتمز بودر؛ بز ده حضرت یونس علیہ السلامہ إقتداء، عموم اُسبابدن یوزیمزی چوپروب طوغریدن طوغری یه مسَبَبُ الأسباب اولان رَمَزَه إلتجا ایدوب ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ دیمه‌لی یز و عین‌الیقین آکلاملی یز که: غفلت و ضلالتمز سببیلہ علیهمزہ إتفاق ایدن إستقبال، دنیا و هوایِ نفسک ضررلرینی دفع ایدہ جک یالکز او ذات اولاییلیر که؛ إستقبال تحتِ اُمرندہ، دنیا تحتِ حکمندہ، نفسمز تحتِ اداره‌سندہ در.

عجبا خالقِ سماوات و اَرْضدن باشقہ هانگی سبب وار که، اُکْ اینجہ و اُکْ گیزی خاطرَاتِ قلبمزی بیله جک و بزم ایچون إستقبالی، آخرتکْ ایجادیلہ ایشیقْلاندیرہ جق و دنیانکْ یوز ییکْ بوغوجی اُمواجندن قورتارہ جق؟ حاشا، ذاتِ واجب الوجوددن باشقہ هیچ بر شی، هیچ بر جہتندہ اونکْ اِذنی و اِرادہ‌سی اولمادان اِمداد ایدہمز و خلاصکار اولاماز.

مادام حقیقتِ حال بویله در. ناصلکہ حضرت یونس علیہ السلامہ او مناجاتکْ نتیجہ‌سندہ حوتی اوکا بر مرکوب، بر تحت البحر و دُگری بر گوزل صحرا و گیجہ مہتابلی بر لطیف صورت آلدی. بز دخی او مناجاتکْ سِرَّیلہ ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ دیمه‌لی یز. ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ﴾ جملہ سیلہ إستقبالمزہ، ﴿سُبْحَانَكَ﴾ کلمہ سیلہ دنیامزہ، ﴿إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ فقرہ سیلہ نفسمزہ نظرِ مرحمتنی جلب ایتمه‌لی یز. تا که، نور ایمان ایلہ و قرآنکْ مہتابیلہ إستقبالمز تنور ایتسین و او گیجہ مزکْ دهشت و وحشتی، اُنسیت و تنزّه اِنقلاب ایتسین. و متمادیا موت و حیاتکْ دگیشمه سیلہ سنہلر و قرنلر اُمواجی اوستندہ حدسز جنازہلر بینوب عدمہ آتیلان دنیامز و زمینمزده، قرآن حکیمکْ تزگاھندہ یاپیلان بر سفینہ معنویہ حکمنہ گچن حقیقتِ اسلامیت ایچنہ گیروب سلامتله او دُکُزکْ اوستندہ گروب، تا ساحل سلامتہ چیقہرق حیاتمزکْ

وظیفه‌سی بیتسین. او دڭزڭ فورطنه‌لری و زلزله‌لری، سینه‌ما پرده‌لری گبی تنزهڭ منظره‌لرینی تازه‌لندیرمکله، وحشت و دهشت یرینه، نظر عبرت و تفگّری کیفلندیره‌رک اوقشایوب ایشیق‌لان‌دیرسین. هم او سرّ قرآنله، او تربیه فرقانیه ایلله؛ نفسمز بزه بینمیه‌جک، مرکومز اولوب، بزی اوڭا بیندیروب، حیات ابدیه‌مزڭ قزناماسنه قوّتلی بر واسطه‌مز اولسون.

الحاصل: مادام انسان، ماهیتڭ جامعیتی اعتباریله صیتمه‌دن متألّم اولدیغی گبی، أرضڭ زلزله و اهتزازاتندن و کائناتڭ قیامت هنگامنده زلزله کبراسندن متألّم اولویور. و ناصلکه خرده‌بینی بر میقروبدن قورقار؛ أجرام علویه‌دن ظهور ایدن قویروقلی ییلدیزدن دخی قورقار. هم ناصلکه خانه‌سنی سور، قوجه دنیایی ده اویله سور. هم ناصلکه کوچک باغچه‌سنی سور، اویله ده حدسز ابدی جنّتی دخی مشتاقانه سور. البته بویله بر انسانڭ معبودی، ربّی، ملجنّی، خلاصکاری، مقصودی اویله بر ذات اولاییلیر که، عموم کائنات اونڭ قبضه تصرفنده، ذرات و سیارات دخی تحت امرنده‌در. البته اویله بر انسان دائما یونس‌واری (عس)

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ دیمگه محتاج‌در.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

ایکنجی لمعه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِيَ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾

صبر قهرمانی حضرت ایوب علیه السلام شو مناجاتی، هم مجرب، هم تأثیرلیدر. فقط آیتدن إقتباس صورتنده بزلر مناجاتزده ﴿رَبِّ إِنِّي مَسْنِيَ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾ دیملی یز. حضرت ایوب علیه السلام مشهور قصه سنک خلاصه سی شودر که:

پك چوق یاره، بره ایچنده آپى مدّت قالدیغی حالده، او خسته لغك عظیم مكافاتنی دوشونه رك كمال صبر ایله تحمّل ایدوب قالمش. صوكره یاره لرندن تولّد ایدن قوردلر، قلبنه و دیلنه ایلیشیدیگی زمان، ذكر و معرفت إلهیه نك محللری اولان قلب و لساننه ایلیشدكلری ایچون، او وظیفه عبودیتته خلل گلیر دوشونجه سیله كندی إستراحتی ایچون دگل، بلكه عبودیت إلهیه ایچون دیمش: "یا رب! ضرر بگا طوقوندی، لساناً ذكریمه و قلباً عبودیتمه خلل ویریور." دییه مناجات ایدوب، جناب حق او خالص و صافی، غرضسز، لله ایچون او مناجاتی غایت خارقه بر صورتده قبول ایتمش. كمال عافیتی إحسان ایدوب أنواع مرحمتنه مظهر آیله مش. ایشته بو لمعه ده "بش نكته" وار.

برنجی نکته: حضرت ایوب علیه السلامک ظاهری یاره خسته‌لقلرینک مقابلی، بزم باطنی و روحی و قلبی خسته‌لقلریمز وارددر. ایچ طیشه، طیش ایچه بر چوریلسهک، حضرت ایوبدن داها زیاده یاره‌لی و خسته‌لقلی گورونه‌جگز. چونکه ایشلدیگمز هر بر گناه، ققامزه گیرن هر بر شبهه، قلب و روحمه یاره‌لر آچار. حضرت ایوب علیه السلامک یاره‌لری، قیصه‌جق حیات دنیویه‌سنی تهدید ایدیوردی. بزم معنوی یاره‌لریمز، پک اوزون اولان حیات ابدیه‌مزی تهدید ایدیور. او مناجات آیوبیه‌یه، او حضرتدن ییک دفعه داها زیاده محتاجز. باخصوص ناصلکه او حضرتک یاره‌لرندن نشئت ایدن قوردلر، قلب و لسانه ایشمشلر؛ او یله ده؛ بزلری، گناه‌لردن گلن یاره‌لر و یاره‌لردن حاصل اولان وسوسه‌لر، شبهه‌لر (نَعُوذُ بِاللّٰهِ) محلّ ایمان اولان باطنی قلبه ایششوب ایمانی زده‌لر و ایمانک ترجمانی اولان لسانک ذوق روحانیسنه ایششوب ذکردن نفرتکارانه اوزاقلاشدیهرق صوصدیریورلر.

أوت گناه قلبه ایشله‌یوب، سیاه‌لانندیره سیاه‌لانندیره تا نور ایمانی چیقارنجه‌یه قدر قاتیلاشدیریور. هر بر گناه ایچنده کفره گیده‌جک بر یول وار. او گناه استغفار ایله چابوق إحما ایدیلمزسه، قورد دگل، بلکه کوچک بر معنوی ییلان اولارق قلبی ایصیریور.

مثلا: اوتانندیره‌جق بر گناهی گیزلی ایشله‌ین بر آدم، باشقه‌سنک اّطلاعندن چوق حجاب ایتدیگی زمان، ملائکه و روحانیاتک وجودی اوکا چوق آغیر کلیور. کوچک بر اماره ایله اونلری انکار ایتمک آرزو ایدیور.

هم مثلا: جهنّم عذابنی اّنتاج ایدن بیوک بر گناهی ایشله‌ین بر آدم، جهنّمک تهدیداتنی ایشیتدکجه استغفار ایله اوکا قارشى سپر آلمازسه، بتون روحيله

جهنمك عدمنی آرزو ایتدیگندن، كوچك بر اماره و بر شبهه، جهنمك إنكارینه جسارت ویریور.

هم مثلاً: فرض نمازینی قیلیمان و وظیفه عبودیتی یرینه گتیرمه یین بر آدمك كوچك بر آمرندن كوچك بر وظیفه سزلك یوزندن آلدیغی تكدیردن متأثر اولان او آدم، سلطان ازل و ابدك مكرّر آمرلرینه قارشى فرضنده یاپدیغی بر تبلكك، بیوك بر صیقتی ویریور و او صیقتیدن آرزو ایدیور و معنا دیور كه: "كاشكه او وظیفه عبودیتی بولونماسه ایدی." و بو آرزودن بر معنوی عداوت إلهیه یی إثمایدن بر إنكار آرزوسی اویانیر. بر شبهه، وجود إلهیه دائر قله گلسه، قطعی بر دلیل گبی اوڭا یاپیشمغه میل ایدر. بیوك بر هلاكت قپوسی اوڭا آچیلیر. او بدبخت بيلمیور كه: إنكار واسطه سیله، غایت جزئی بر صیقتی وظیفه عبودیتدن گلمكه مقابل، إنكارده میلیونلر ایله او صیقتیدن داها مدھش معنوی صیقتیلره كندینی هدف ایدر. سینگك ایصیرماسندن قاچوب، ییلانك ایصیرماسنی قبول ایدر. و هكذا.. بو اوچ مثال قیاس ایدیلسین كه ﴿بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ﴾ سړی آڭلاشیلسین.

ایکنجی نكته: یگرمی آلتنجی سوزده سړ قدره دائر بیان ایدیلدیگی گبی، مصیبت و خسته لقلرده إنسانلرك شكوایه اوچ وجهله حقلری یوقدر.

برنجی وجه: جناب حق، إنسانه گیدیردیگی وجود لباسنی صنعتنه مظهر ایدیور. إنسانی بر مودهل یاپمش، او وجود لباسنی او مودهل اوستنده كسر، بیچر، تبدیل ایدر، تغییر ایدر؛ مختلف أسماسنك جلوه سنی گوسترر. شافی اسمی خسته لغی ایستدیگی گبی، رزاق اسمی ده آجلغی إقتضا ایدیور. و هكذا...

﴿مَالِكُ الْمُلْكِ يَتَصَرَّفُ فِي مُلْكِهِ كَيْفَ يَشَاءُ﴾

ایکنجی وجه: حیات مصیبتلرله، خسته‌لقلرله تصقّی ایدر، کمال بولور، قوّت بولور، ترقّی ایدر، نتیجه ویرر، تکمّل ایدر؛ وظیفه حیاتیه‌ی یاپار. یکنسق إستراحت دوشگنده کی حیات، خیر محض اولان وجوددن زیاده، شرّ محض اولان عدمه یاقیندر و اوڭا گیدر.

اوچنجی وجه: شو دار دنیا، میدان إمتحاندر و دار خدمتدر؛ لذّت و اجرت و مکافات یری دگلدر. مادام دار خدمتدر و محلّ عبودیتدر؛ خسته‌لقلر و مصیبتلر، دینی اولماق و صبر ایتمک شرطیله او خدمته و او عبودیته چوق موافق اولویور و قوّت ویریور. و هر بر ساعتی، بر گون عبادت حکمنه گتیردیگندن شکوا دگل، شکر ایتمک گرکدر. اوت عبادت ایکی قسمدر: بر قسمی مثبت، دیگری منفی. مثبت قسمی معلومدر. منفی قسمی ایسه، خسته‌لقلر و مصیبتلرله مصیبتزده ضعفی و عجزینی حسّ ایدوب ربّ رحیمنه إلتجاکارانه توجّه ایدوب، اونی دوشونوب، اوڭا یالواروب خالص بر عبودیت یاپار. بو عبودیته ریا گیره‌مز، خالصدر. اُگر صبر ایتسه، مصیبتک مکافاتی دوشونسه، شکر ایتسه، او وقت هر بر ساعتی بر گون عبادت حکمنه گچر. قیصه‌جق عمری اوزون بر عمر اولور. حتّی بر قسمی وار که، بر دقیقه‌سی بر گون عبادت حکمنه گچر. حتّی بر آخرت قارداشم، مهاجر حافظ أحمد إسمنده بر ذاتک مدهش بر خسته‌لغنه زیاده مراق ایتدم. قلبمه إخطار ایدیلدی: "اونی تبریک ایت. هر بر دقیقه‌سی بر گون عبادت حکمنه گچیور." ذاتا او ذات صبر ایچنده شکر ایدیوردی.

اوچنجی نکته: بر ایکی سوزده بیان ایتدیگمز گی: هر انسان گچمش حیاتی دوشونسه، قلبنه و لساننه یا "آه" ویا "اوخ" گلیر. یعنی یا تأسّف ایدر، یا "الحمد لله" دیر. تأسّفی دیدیرتن، أسکی زمانک لذائذینک زوال و فراقندن

نشئت ایدن معنوی المرددر. چونکه زوال لذت المدر. بعضاً موقت بر لذت، دائمی ألم ویرر. دوشونمک ایسه او ألمی دشیور، تأسف آقیتور. اُسکی حیاتنده گچیردیگی موقت آلامک زوالندن نشئت ایدن معنوی و دائمی لذت، "الحمد لله" دیدیرتیر. بو فطری حالتله برابر، مصیبتلرک نتیجه سی اولان ثواب و مکافاتِ آخرویه و قیصه عمری، مصیبت واسطه سیله اوزون بر عمر حکمنه گچمه سنی دوشونسه صبردن زیاده، شکر ایدر. "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ سَوَى الْكُفْرِ وَالضَّلَالِ" دیمسی إقتضا ایدر. مشهور بر سوز وار که: "مصیبت زمانی اوزونددر." اوت مصیبت زمانی اوزونددر. فقط عُرفِ ناسده ظن ایدیلدیگی گبی صیقنتیلی اولدیغندن اوزون دگل، بلکه اوزون بر عمر گبی حیاتی نتیجه لر ویردیگی ایچون اوزونددر.

دردنجی نکته: یگر می برنجی سوزک برنجی مقامنده بیان ایدیلدیگی گبی: جنابِ حَقِّ إنسانه ویردیگی صبر قَوْتنی اوهام یولنده طاغیتمازسه، هر مصیبتیه قارشى کافی گله بیلیر. فقط وهمک تحکمیله و إنسانک غفلتیه و فانی حیاتی باقی توهم ایتمه سیله، صبر قَوْتنی ماضی و مستقبله طاغیتوب حالِ حاضرده کی مصیبتیه قارشى صبری کافی گلمز، شکوایه باشلار. عادتاً (حاشا) جنابِ حَقِّ إنسانلره شکوا ایدر. هم چوق حقسز بر صورتده و دیوانه جه سنه شکوا ایدوب صبر سزلق گوسترر. چونکه گچمش هر بر گون، مصیبت ایسه زحمتی گیتمش، راحتى قالمش؛ ألمی گیتمش، زوالنده کی لذت قالمش؛ صیقنتیسی گچمش، ثوابی قالمش. بوندن شکوا دگل، بلکه متلذذانه شکر ایتمک لازم گلیر. اونلره کوسمک دگل، بالعکس محبت ایتمک گرکدر. اونک او گچمش فانی عمری، مصیبت واسطه سیله باقی و مسعود بر نوع عمر حکمنه گچر. اونلرده کی آلامی وهم ایله دوشونوب بر قسم صبرینی اونلره قارشى طاغیتمق، دیوانه لکدر. اما گله جک

گونلر ایسه مادام داها گلمه‌مشر؛ ایچلرنده چکه‌جگی خسته‌لق ویا مصیبتی شیمیدین دوشونوب صبرسزلق گوسترمک، شکوا ایتمک، أحق‌لقدر. "یارین، اوبر گون آج اولاجغم، صوسز اولاجغم" دییه بوگون متمادیا صو ایچمک، أکمک یمک، نه قدر أحق‌جه‌سنه بر دیوانه‌لکدر. اوילה ده گله‌جک گونلرده کی، شیمیدی عدم اولان مصیبت و خسته‌لقلری دوشونوب، شیمیدین اونلردن متألم اولمق، صبرسزلق گوسترمک، هیچ بر مجبوریت اولمادن کندی کندینه ظلم ایتمک اوילה بر بلاهتدر که، حَقنده شفقت و مرحمت لیاقتی سلب ایدیور.

الحاصل: ناصل شکر، نعمتی زیاده‌لشدیریور؛ اوילה ده شکوا، مصیبتی زیاده‌لشدیرر، هم مرحمه لیاقتی سلب ایدر.

برنجی حربِ عمومینک برنجی سنه‌سنده، أرضرومده مبارک بر ذات مدهش بر خسته‌لغه گرفتار اولمشدی. یاننه گیتدم، بکا دیدی: "یوز گیجه‌در بن باشمی یاصدیغه قویوب یاتامدم" دییه آجی بر شکایت ایتدی. بن چوق آجیدم. بردن خاطرمه گلدی و دیدم: "قارداشم، گچمش صیقنتیلی یوز گونک شیمیدی سرورلی یوز گون حکمنده‌در. اونلری دوشونوب، شکوا ایتمه؛ اونلره باقوب شکر ایت. گله‌جک گونلر ایسه، مادام داها گلمه‌مشر. ربک اولان رحمن الرحیمک رحمتنه إعتما‌د ایدوب، دو‌گولمه‌دن آغلامه، هیچدن قورقمه، عدمه وجود رنگی ویرمه. بو ساعتی دوشون؛ سنده کی صبر قوتی بو ساعته کافی گلیر. دیوانه بر قوماندان گی یاپمه که: صول جناح دشمن قوتی اونک صاغ جناحنه إلتحاق ایدوب اوکا تازره بر قوت اولدیغی حالدّه، صول جناحنده کی دشمنک صاغ جناحی داها گلمدیگی وقتده، او طوتار، مرکز قوتی صاغه صوله طاغیتوب مرکزی ضعیف بیراقوب، دشمن أدنا بر قوت ایله مرکزی خراب ایدر." دیدم: "قارداشم، سن بونک گی یاپمه، بتون قوتکی بو ساعته قارشى تحشید

ایت. رحمتِ إلهیهی و مکافاتِ أُخروییهی و فانی و قیصه عمریگی، اوزون و باقی بر صورته چویردیگنی دوشون. بو آجی شکوا یرنده فرحلی بر شکر ایت. "او ده تماميله بر فرح آلارق: "الحمد لله، دیدی، خسته لغم اوندن بره ایندی."

بشنجی نکته: اوج مسئله در.

برنجی مسئله: أصل مصیبت و مضر مصیبت، دینه گلن مصیبتدر. مصیبت دینیه دن هر وقت درگاهِ إلهیهیه إلتجا ایدوب فریاد ایتمک گرکدر. فقط دینی اولمیان مصیبتلر، حقیقت نقطه سنده مصیبت دگلدرلر. بر قسمی إخطار رحمانیدر. ناصلکه چوبان، غیرک تارلاسنه تجاوز ایدن قویونلرینه طاش آتوب، اونلر او طاشدن حسّ ایدرلر که: ضررلی ایشدن قورتارمق ایچون بر إخطاردر، ممنونانه دونرلر. اوילה ده چوق ظاهری مصیبتلر وار که؛ إلهی برر إخطار، برر ایقاظدر و بر قسمی کفّارة الذنوبدر و بر قسمی غفلتی طاغیتوب، بشری اولان عجزینی و ضعفنی بیلدیره رک بر نوع حضور ویرمکدر. مصیبتک خسته لق اولان نوعی، سابقاً گچدیگی گی او قسم، مصیبت دگل، بلکه بر إلتفات ربّانیدر، بر تطهیردر. روایتده واردر که: "ایرمش بر آغاجی سیلکمکله ناصل میوه لری دوشویور، صیتمه نک تیره مه سندن گناهلر اوילה دو کولیور."

حضرتِ آیوب علیه السلام مناجاتنده إستراحتِ نفسی ایچون دعا ایتمه مش، بلکه ذکرِ لسانی و تفکرِ قلبیه مانع اولدیغی زمان عبودیت ایچون شفا طلب ایله مش. بز، او مناجات ایله (برنجی مقصیدیمز) گناهلردن گلن معنوی روحی یاره لریمزک شفاسنی نیت ایتملی یز. مادّی خسته لقلر ایچون عبودیتیه مانع اولدیغی زمان إلتجا ایده بیلیرز. فقط معترضانه، مشتکیانه بر صورتده دگل، بلکه متذلّالانه و إستمدادکارانه إلتجا ایدیلمه لی. مادام اونک ربوبیتنه راضی یز،

او ربوبیتی نقطه‌سنده ویردیگی شیئه رضا لازم. قضا و قدرینه اعتراضی إشمام ایدر بر طرزده آه! اوف!" ایدوب شکوا ایتمک؛ بر نوع قدری تنقیددر، رحیمیتنی إتهامدر. قدری تنقید ایدن، باشنی ئورسه وورور قیرار. رحمتی إتهام ایدن، رحمتدن محروم قالیر. قیریلشمش آل ایله إنتقام آلمق ایچون او آلی إستعمال ایتمک، ناصل قیریلماسنی تزید ایدیور. اویله ده: مصیبتیه گرفتار اولان آدم، اعتراضکارانه شکوا و مراقله اونی قارشیلایمق، مصیبتی ایکیلشدیریور.

ایکنجی مسئله: مادّی مصیبتلری بیوک گوردکجه بیور، کوچک گوردکجه کوچولور. مثلاً: گیجه‌لرده إنسانک گوزینه بر خیال ایلشیر. اوڭا أهْمیت ویردکجه شیشر، أهْمیت ویریلمزسه غائب اولور. هجوم ایدن آریلره ایلشیدکجه فضله تهاجم گوسترمه‌لری، لاقید قالدقجه طاغیلمالری گبی؛ مادّی مصیبتلره ده بیوک نظریله أهْمیتله باقدقجه بیور. مراق واسطه‌سیله او مصیبت جسددن گچه‌رک قلبده ده کوکله‌شیر، بر معنوی مصیبتی دخی نتیجه ویرر؛ اوڭا إستناد ایدر، دوام ایدر. نه وقت او مراقی، قضایه رضا و توڭل واسطه‌سیله إزاله ایتسه، بر آغاچک کوکی کسيلمسی گبی مادّی مصیبت خفیفلشه خفیفلشه کوکی کسيلمش آغاچ گبی قورور گیدر. بو حقیقتی إفاده ایچون بر وقت بویله دیمشدم:

بیراق ای بیچاره فریادی، بلادن قیل توڭل.

زیرا فریاد بلا أندر، خطا أندر بلادر بیل.

اگر بلا ویرنی بولدکسه، صفا أندر، عطا أندر بلادر بیل.

اگر بولمازسه‌ک بتون دنیا جفا أندر، فنا أندر بلادر بیل.

جهان طولو بلا باشکده وارکن، نه باغیررسک کوچک بر بلادن، گل توڭل قیل!

توگل ایله بلا یوزنده گول، تا او ده گولسون. او گولدکجه کوچولور، ایدر تبدل.

ناصلکه مبارزه ده مدهش بر خصمه قارشی گولمکله؛ عداوت مصالحه یه، خصومت شقایه دوتر، عداوت کوچولور مو اولور. توگل ایله مصیبه قارشی چیقماق دخی اویله در.

اوچنجی مسئله: هر زمانك بر حکمی وار. شو غفلت زمانده مصیبت شکنی دگیشدیرمش. بعض زمانده و بعض اشخاصده بلا، بلا دگل، بلکه بر لطفِ إلهیدر. بن شو زمانده کی خسته لقلی و سائر مصیبتزده لری (فقط مصیبت، دینه طوقونماق شرطیله) بختیار گوردیگمدن، خسته لق و مصیبت علیهداری بولونماق خصوصنده بگا بر فکر ویرمیور. و بگا، اونلره آجیماق حسنی ایراث ایتمیور. چونکه هانگی بر گنج خسته یانمه گلماش ایسه، گوروورم؛ أمثاللرینه نسبةً بر درجه وظیفه دینه یه و آخرته قارشی مربوطیتی وار. اوندن آکلا یورم که: اویله لر حقّنده او نوع خسته لقلر مصیبت دگل، بر نوع نعمتِ إلهیه در. چونکه چندان او خسته لق اونك دنیوی، فانی، قیصه حق حیاته بر زحمت ایراث ایدیور. فقط اونك ابدی حیاته فائده سی طوقونویور، بر نوع عبادت حکمنه گچیور. اگر صحت بولسه، گنجلك سرخوشلغیله و زمانك سفاهتیله البته خسته لق حالتی محافظه ایده میه جك، بلکه سفاهته آتیلاجق.

خاتمه

جنابِ حق حدسز قدرت و نہایتسز رحمتی گوسترمك ايچون انسانده حدسز بر عجز، نہایتسز بر فقر درج ايله مشدر. هم حدسز نقوش اسماسنی گوسترمك ايچون انسانی اویله بر صورتده خلق ایتمش که، حدسز جهتلرله املر الدیغی گبی، حدسز جهتلرله ده لذتler آلایلیر بر ماکینه حکمنده یاراتمش. و اوماکینه انسانیهده یوزر آلت وار. هر برینک املی آیری، لذتی آیری، وظیفه سی آیری، مکافاتی آیریدر. عادتاً انسان اکبر اولان عالمده تجلی ایدن بتون اسماء اِلهیه، بر عالم اصغر اولان انسانده دخی او اسمانک عمومیتله جلوه لری وار. بونده صحت و عافیت و لذائذ گبی نافع امرلر، ناصل شکری دیدیرتیر، او ماکینه یی چوق جهتلرله وظیفه لرینه سوق ایدر. انسان ده بر شکر فابریقه سی گبی اولور. اویله ده: مصیبتلرله، خسته لقلرله، آلام ايله، سائر مهیج و محرک عارضه لر ايله او ماکینه نك دیگر چرخلرینی حرکتہ گتیرر، تهییج ایدر. ماهیتِ انسانیهده مندرج اولان عجز و ضعف و فقر معدنی ایشلتدیریور. بر لسان ايله دگل، بلکه هر بر اعضانک لسانيله بر التجا، بر استمداد وضعیتی ویرر. گویا انسان او عارضه لر ايله، آیری آیری بیگلر قلمی تضمّن ایدن متحرک بر قلم اولور. صحیفه حیاتنده ویاخود لوح مثالیده مقدّرات حیاتنی یازار، اسماء اِلهیه بر إعلاننامه یاپار و بر قصیده منظومه سبحانیه حکمنه گچوب، وظیفه فطرتنی ایفا ایدر.

اوچنجی لمعه

(بو لمعه یه بر درجه حس و ذوق قاریشمش. حس و ذوقك جوشقونلقلری ایسه عقلك دستورلرینی، فكرك میزانلرینی چوق دیکله مدكلرندن و مراعات ایتمدكلرندن بو اوچنجی لمعه منطق میزانلری ایله طاریلما ملی.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ آیتك مئالی إفاده ایدن
﴿يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي * يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ ایکی جمله سی مهم ایکی حقیقی
إفاده ایدیورلر. اوندندر که: نقشیلرک رؤساسندن بر قسم، بو ایکی جمله ایله
کندیلرینه بر ختمه مخصوص یاپوب مختصر بر ختمه نقشیه حکمنده طوتویورلر.
مادام او عظیم آیتك مئالی بو ایکی جمله إفاده ایدیور. بز بو ایکی جمله نك إفاده
ایتدیگی ایکی حقیقت مهمه نك بر قاچ نکته سنی بیان ایده جگر.

برنجی نکته: برنجی دفعه ﴿يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ بر عملیات جراحیه حکمنده
قلبی ماسوادن تجرید ایدیور، کسیور. شویله که: انسان، ماهیت جامعیتی
إعتباریله موجوداتك همان اکثریسیله علاقه دارد. هم انسانك ماهیت جامعیه سنده
حدسز بر استعداد محبت درج ایدیلمشدر. اونك ایچون انسان ده عموم
موجوداته قارشى بر محبت بسله یور. قوجه دنیایی بر خانه سی گبی سویور. أبدی
جته باغچه سی گبی محبت ایدیور. حالبوکه محبت ایتدیگی موجودات

طور می‌یورلر، گیدیورلر. فراقدن دائما عذاب چکیور. اونک او حدسز محبتی، حدسز بر معنوی عذابه مدار اولیور. او عذاب چکمکده قباح، قصور اوکا عائددر. چونکه قلبنده کی حدسز استعداد محبت، حدسز بر جمال باقی‌یه مالک بر ذاته توجیه ایتمک ایچون ویریلمش. او انسان سوء استعمال ایدرک او محبتی فانی موجوداته صرف ایتدیگی جهته قصور ایدیور، قصورک جزاسنی، فراقک عذابیله چکیور.

ایشته بو قصوردن تبری ایدوب او فانی محبوباتدن قطع علاقه ایتمک، او محبوبلر اونی ترک ایتمه‌دن اول او اونلری ترک ایتمک جهتیله محبوب باقی‌یه حصر محبتی إفاده ایدن ﴿يَا بَاقِيَّ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ اولان برنجی جمله‌سی: "باقی حقیقی یالکز سنسک. ماسوا فانیدر. فانی اولان آلبته باقی بر محبت و ازی و ابدی بر عشقه و ابد ایچون یارادیلان بر قلبک علاقه‌سنه مدار اولاماز. "معناسنی إفاده ایدیور. "مادام او حدسز محبوبات فانیدرلر، بنی بیراقوب گیدیورلر؛ اونلر بنی بیراقمه‌دن اول بن اونلری ﴿يَا بَاقِيَّ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ دیمکله بیراقیورم. یالکز سن باقیسک و سنک إبقا ایله موجودات بقا بولاییلدیگنی ییلوب إعتقاد ایدرم. او یله ایسه سنک محبتکله اونلر سویلیر. یوقسه علاقه قلبه لایق دگلر. "دیمکدر. ایشته بو حالتده قلب، حدسز محبوباتدن واز گچیور. حُسن و جماللری اوستنده فانیلک طامغه‌سنی گورور، علاقه قلبی کسر. اگر کسمزسه، محبوبلری عددنجه معنوی جریحه‌لر اولیور.

ایکنجی جمله اولان ﴿يَا بَاقِيَّ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ او حدسز جریحه‌لره هم مرهم، هم تریاق اولیور. یعنی: ﴿يَا بَاقِي﴾ "مادام سن باقیسک، یتر؛ هر شیئه بدلسک. مادام سن وارسک، هر شی وار. "اوت موجوداتده سبب محبت اولان حُسن و

إحسان و کمال، عمومیتله باقى حقیقینک حُسن و إحسان و کمالاتنک إشاراتی و چوق پردهلردن گچمش ضعیف گولگه‌لریدر؛ بلکه جلوۀ اُسماءِ حسنی‌نک گولگه‌لرینک گولگه‌لریدر.

ایکنجی نکته: إنسانک فطرتنده بقایه قارشى غایت شدید بر عشق وار. حتّی هر سؤدیگی شیده قوّه واهمه جهتیه بر نوع بقا توهم ایدر، صوگره سور. نه وقت زوالی دوشونسه ویاگورسه، دریندن درینه فریاد ایدر. بتون فراقلردن گلن فریادلر، عشق بقادن گلن آغلامالرک ترجمانلریدر. اگر توهم بقا اولمازسه محبّت ایده‌مز. حتّی دینیله‌بیلیر که: عالم بقانک و ابدی جتّتک بر سبب وجودی، شو ماهیتِ إنسانیه‌ده کی او شدّتلی عشق بقادن چیقان غایت قوتلی آرزوی بقا و بقا ایچون فطری عمومی دعادر که، باقى ذو الجلال او شدید صارصیلماز فطری آرزوی، او تأثیرلی قوتلی عمومی دعایی قبول ایتمشدر که، فانی إنسانلر ایچون باقى بر عالمی خلق ایتمش. هم هیچ ممکن میدر که: فاطر کریم، خالق رحیم، کوچک معدنه‌ک جزئی آرزوسنی و موقت بر بقا ایچون لسان حال ایله دعاسنی حدسز انواعِ مطعوماتِ لذیذیه‌نک ایجادیله قبول ایتسین ده، عموم نوع بشرک پک بیوک بر احتیاج فطریدن گلن پک شدّتلی بر آرزوسنی و کلّی و دائمی و حقلی و حقیقتلی، قاللی، حاللی، بقایه دائر غایت قوتلی دعاسنی قبول ایتمه‌سین؟ حاشا، یوز ییک دفعه حاشا. قبول ایتمه‌مک ممکن دگلدر. هم حکمت و عدالتنه و رحمت و قدرتنه هیچ بر جهتله یاقیشماز.

مادام إنسان بقایه عاشقدر، ألته بتون کمالاتی، لذتلی، بقایه تابعدر. و مادام بقا، باقى ذو الجلاله مخصوصدر و مادام باقینک اُسماسی باقیه‌در و مادام باقینک آیینهلری باقینک رنگی، حکمنی آلیر و بر نوع بقایه مظهر اولور. ألته إنسانه اُک لازم ایش، اُک مهمّ وظیفه؛ او باقى یه قارشى علاقه پیدا ایتمکدر و

أسماسنه یاپیشمقدر. چونکه باقی یولنه صرف اولونان هر شی، بر نوع بقایه مظهر اولور. ایشته او ایکنجی ﴿يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي﴾ جمله‌سی بو حقیقی إفاده ایدیور. إنسانك حدسز معنوی یاره‌لرینی تداوی ایتمکله برابر، فطرتنده کی غایت شدتلی آرزوی بقای اونکله تطمین ایدیور.

اوچنجی نکته: شو دنیاده زمانك، فنا و زوال آشیاذه کی تأثیراتی غایت مختلفدر. و موجودات ایسه متداخل دائره‌لرگی بربری ایچنده ایکن، حکملری زوال نقطه‌سنده آیری آیری اولویور. ناصلکه ساعتك ثانیه‌لرینی صایان دائره‌سی، دقیقه‌یی و ساعتی و گونلری صایان دائره‌لری ظاهرًا بربرینه بگز، فقط سرعتده بربرینه مخالفدر. اوילה ده: إنسانده کی جسم، نفس، قلب، روح دائره‌لری اوילה متفاوتدر. مثلاً: جسمك بقاسی، حیاتی، وجودی؛ بولوندیگی برگون، بلکه بر ساعت اولدیگی و ماضی و مستقبلی معدوم و میت بولوندیگی حالده، قلبك حاضر گوندن چوق گون اول، چوق گون صوگره کی زمانه قدر دائره وجودی و حیاتی گنیشدر. روحك حاضر گوندن سنه‌لر اول و سنه‌لر صوگره کی بر دائره عظیمه، دائره حیاته و وجودینه داخلدر.

ایشته بو استعدادده بناء حیات قلبی و روحی‌یه مدار اولان معرفت إلهیه و محبت ربّانیه و عبودیت سبحانیه و مرضیات رحمانیه جهتیه بو دنیاده کی فانی عمر، باقی بر عمری تضمّن ایدر و أبدی و باقی بر عمری إنتاج ایدر و باقی و لا یموت بر عمر حکمنه گچر. اوت باقی حقیقینك محبت، معرفت، رضاسی یولنده بر ثانیه، بر سنه‌در. اگر اونك یولنده اولمازسه، بر سنه بر ثانیه‌در. بلکه اونك یولنده بر ثانیه، لا یموتدر، چوق سنه‌لردر. و دنیا جهتنده اهل غفلتک یوز سنه‌سی، بر ثانیه حکمنه گچر. مشهور بویله بر سوز وار که: ﴿سِنَّةُ الْفِرَاقِ سِنَّةٌ

وَسَنَةُ الْوَصَالِ سِنَةٌ ﴿یعنی: "فراقک بر ثانیه سی، بر سنه قدر اوزوندر و وصالک بر سنه سی، بر ثانیه قدر قیصه در. " بن بو فقره نځ بتون بتون عکسنه دیورم که: وصال، یعنی باقی ذو الجلالک رضاسی دائره سنده لوجه الله بر ثانیه وصال، دگل یالکز بویله بر سنه، بلکه دائمی بر پنجره وصالدر. غفلت و ضلالت فراقی ایچنده دگل بر سنه، بلکه ییک سنه، بر ثانیه حکمنده در. او سوزدن داها مشهور شو سوز وار: ﴿أَرْضُ الْفَلَاتِ مَعَ الْأَعْدَاءِ فَنَجَانٌ سَمُ الْخِيَاطِ مَعَ الْأَحْبَابِ مَيْدَانٌ﴾ حکمزی تأیید ایدیور.

مشهور اولکی سوزک صحیح بر معناسی بودر که: فانی موجوداتک وصالی مادام فانیدر، نه قدر اوزون ده اولسه ینه قیصه حکمنده در. سنه سی، بر ثانیه گبی گچر؛ حسرتلی بر خیال و أسفلی بر رؤیا اولور. بقای ایسته ین قلبِ انسانی بر سنه وصالده، یالکز بر ثانیه جکده آنجق ذره گبی بر ذوقی آلابیلیر. فراق ایسه ثانیه سی بر سنه دگل، سنه لردر. چونکه فراقک میدانی گنیشدر. بقای ایسته ین بر قلبه، فراق چندان بر ثانیه ده اولسه، سنه لر قدر تخریبات یاپار. چونکه حدسز فراقلری إخطار ایدر. مادی و سفلی محبتلر ایچون بتون ماضی و مستقبل، فراقله طولودر.

شو مسئله مناسبتیله دیرز: ای انسانلر! فانی، قیصه، فائده سز عمریگز؛ باقی، اوزون، فائده لی، میوه دار یایمق ایستر میسکز؟ مادام ایسته مک انسانیتک إقتضاسیدر، باقی حقیقینک یولنه صرف ایدیگز. چونکه باقی یه متوجه اولان شی، بقانک جلوه سنه مظهر اولور. مادام هر انسان غایت شدتلی بر صورتده اوزون بر عمر ایستر، بقایه عاشقدر و مادام بو فانی عمری، باقی عمره تبدیل ایدن بر چاره وار و معنًا چوق اوزون بر عمر حکمنه گچیرمک ممکندر. البته انسانیتی

سقوط ایتمه‌مش بر انسان، او چاره‌ی آرایه‌حق و او امکانی بالفعله چوپیرمگه چالیشه‌حق و توفیق حرکت ایده‌جک. ایشته او چاره بودر: الله ایچون ایشله‌ییکز، الله ایچون گوروشوگز، الله ایچون چالیشکز. "الله، لوجه الله، لاجل الله" رضاسی دائره‌سنده حرکت ایدیگز. او وقت سزک عمریکزک دقیقه‌لری، سنه‌لر حکمنه‌گچر.

بو حقیقته إشارة لیلۀ قادر گی بر تک گیجه، سکسان کسور سنه‌دن عبارت اولان ییک آی حکمنده اولدیغنی نصّ قرآن گوستریور. هم بو حقیقته إشارت ایدن اهل ولایت و حقیقت بیننده بر دستور محقق اولان "بسّ زمان" سرّیله چوق سنه‌لر حکمنده اولان بر قاچ دقیقه‌لق زمان معراج، بو حقیقتک وجودینی إثبات ایدر و بالفعل وقوعی گوستریور. معراجک بر قاچ ساعت مدّتی، بیگلر سنه‌لر حکمنده وسعتی و إحاطه‌سی و اوزونلغی واردر. چونکه او معراج یولیه، بقا عالمنه‌گیرد. بقا عالمنک بر قاچ دقیقه‌سی، شو دنیانک بیگلر سنه‌سنی تضمّن ایتمشدر. هم شو حقیقته بنا ایدیلن بین الأولیا کثرتله وقوع بولمش اولان "بسّ زمان" حادثه‌لریدر. بعض اولیا بر دقیقه‌ده، بر گونلک ایشی گورمش. بعضلری بر ساعتده، بر سنه وظیفه‌سنی یاپمش. بعضلری بر دقیقه‌ده، بر ختمۀ قرآنییه اوقومش اولدقلرینی روایت ایدوب إخبار ایدیورلر. بویله اهل حق و صدق، بیلهرک کذبۀ آلبته تنزل ایتمزلر. هم او درجه حدسز و کثرتلی بر تواترله "بسّ زمان" (حاشیه) حقیقتنی عیناً مشاهده ایتدکلری مدار شبهه

(حاشیه): ﴿قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ﴾ آیتیه ﴿وَلَبِثُوا فِي

كُفْهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سَنِينَ وَازْدَادُوا تَسْعًا﴾ آیتی "طیّ زمانی" گوستردیگی گی، ﴿وَأَنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾ آیتی ده "بسّ زمانی" گوسترر.

اولاماز. شو "بسط زمان" هر كسجه مصدق بر نوعى، رؤياده گورونويور. بعضاً بر دقيقه ده انسانك گوردیگی رؤيایی، گچیردیگی أحوالی، قونوشدیغی سوزلری، گوردیگی لذتلى ویا چكدیگی ألملری گورمك ایچون یقظه عالمنده بر گون، بلکه گونلر لازمدر .

الحاصل: انسان چندان فانیدر. فقط بقا ایچون خلق ایدیلمش و باقى بر ذاتك آینهسى اولارق یارادیلمش و باقى میوهلری ویرهك ایشلری گورمكله توظیف ایدیلمش و باقى بر ذاتك، باقى أسماسنك جلوهلرینه و نقشلرینه مدار اولاجق بر صورت ویریلمشدر. اویله ایسه بویله بر انسانك حقیقى وظیفهسى و سعادتى: بتون جهازاتى و بتون إستعداداتیلله او باقى سمردينك دائرة مرضیاتنده أسماسنه یاپیشوب، أبد یولنده او باقى یه متوجه اولوب گیتمكدر. لسانی ﴿يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي﴾ دیدیگی گبی؛ قلبی، روحی، عقلی، بتون لطائفی

هُوَ الْبَاقِي ۞ هُوَ الْأَزَلِيُّ الْأَبَدِيُّ ۞ هُوَ السَّرْمَدِيُّ ۞ هُوَ الدَّيْمِيُّ ۞

هُوَ الْمَطْلُوبُ ۞ هُوَ الْمَحْبُوبُ ۞ هُوَ الْمَقْصُودُ ۞ هُوَ الْمَعْبُودُ دیمهلى.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ شِئْنَا أَوْ آخِطَانَا﴾

دردنجی لمعه

"مِنْهَا جُ السُّنَّة" بو رساله‌یه لایق گورولمشدر.

(مسئلهٔ إمامت" بر مسئلهٔ فرعیه اولدیغی حالده، زیاده اُهمیت ویریلدیگندن بر مسائل ایمانیه صیره‌سنه گوروب، علم کلامده و اصول الدینده مدارِ نظر اولدیغی جهتله، قرآنه و ایمانه عائد خدمتِ أساسیه‌مزه مناسبتی بولوندیغندن جزئی بحث ایدیلدی.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾

شو آیتِ عظیمه‌نک چوق حقائقِ عظیمه‌سندن بر ایکی حقیقتنه "ایکی مقام" ایله إشارت ایده‌جگز.

برنجی مقام

"درد نكته" در.

برنجی نكته: رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلامك اَمْتَنه قارشى كمالِ شفقت و مرحمتنى إفاده ایدیور. اوت روایتِ صحیحه ايله محشرک دهشتندن هرکس حتّى أنبیا دخى "نفسى، نفسى" دیدکلری زمان، رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلام "اُمّتى، اُمّتى" ديه رَأفت و شفقتنى گوستره جگى گې، یكى دنيایه گلدیگى زمان اهلِ كشفك تصدیقيله والدهسى اونك مناجاتندن "اُمّتى، اُمّتى" ایشیتمش. هم بتون تاریخِ حیاتی و نشر ایتدیگى شفقتکارانه مكارمِ اخلاق، كمالِ شفقت و رَأفتنى گوستردیگى گې؛ اَمْتَنك حدسز صلواتنه حدسز احتیاج گوسترمكله، اَمْتَنك بتون سعادتلریله كمالِ شفقتندن علاقه دار اولدیغى گوسترمكله حدسز بر شفقتنى گوسترمش. ایشته بو درجه شفقتلى و مرحمتلى بر رهبرك سَنّتِ سنیه سنه مراعات ایتمه مك، نه درجه نانكورلك و وجدانسزلق اولدیغى قیاس ايله.

ایکنجی نكته: رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلام، كَلّى و عمومى وظیفه نبوت ایچنده بعض خصوصى، جزئى ماده لر قارشى عظیم بر شفقت گوسترمشدر. ظاهر حاله گوره او عظیم شفقتى، او خصوصى جزئى ماده لر صرف ایتمه سى، وظیفه نبوتك فوق العاده اَهْمِيْتنه اویغون گلمیور. فقط حقیقتده او جزئى ماده، كَلّى عمومى بر وظیفه نبوتك مدارى اولایيله جك بر سلسله نك اوجى و ممثلى اولدیغندن، او سلسله عظیمه نك حسابنه اونك ممثله فوق العاده اَهْمِيْت ویریلمش. مثلا: رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلام حضرتِ حسن و حسین قارشى كوچكلکلرنده گوستردکلری فوق العاده شفقت و اَهْمِيْت

عظیمه، یالکژ جبلّی شفقت و حسّ قرابتدن گلن بر محبت دگل، بلکه وظیفه نبوتک بر خیط نورانیسنک بر اوجی و وراثت نبویهنک غایت اُهمیتلی بر جماعتنک منشئی، ممثلی، فهرسته‌سی جهتیه‌در. اوت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حضرت حسنی (رض) کمال شفقتندن قوجاغنه آلارق باشنی اوپمه‌سیله؛ حضرت حسندن (رض) تسلسل ایدن نورانی نسل مبارکندن غوث اعظم اولان شاه گیلانی گبی چوق مهدی‌مثال ورثه نبوت و حمله شریعت احمدیه (عصم) اولان ذاتلرک حسابنه حضرت حسنک (رض) باشنی اوپمش و او ذاتلرک استقبالده ایده‌جکلری خدمت قدسیه‌لرینی نظر نبوتله گوروب تقدیر و استحسان ایتمش و تقدیر و تشویقه علامت اولارق حضرت حسنک (رض) باشنی اوپمش. هم حضرت حسینه قارشنی گوستردکلری فوق العاده اُهمیت و شفقت، حضرت حسینک (رض) سلسله نورانیه‌سندن گلن زین العابدین، جعفر صادق گبی ائمه عالی‌شان و حقیقی ورثه نبویه گبی پک چوق مهدی‌مثال ذوات نورانیه‌نک نامنه و دین اسلام و وظیفه رسالت حسابنه بوینی اوپمش، کمال شفقت و اُهمیتی گوسترمشدر.

اوت ذات احمدیه‌نک (عصم) غیب‌آشنا قلیله، دنیاده عصر سعادتدن ابد طرفنده اولان میدان حشری تماشا ایدن و یردن جنتی گورن و زمیندن گوکده‌کی ملائکه‌لری مشاهده ایدن و زمان آدمدن بری ماضی ظلماتنک پرده‌لری ایچنده گیزلنمش حادثاتی گورن، حتی ذات ذو الجلالک رؤیتنه مظهر اولان نظر نورانیسی، چشم استقبال‌بینیسی، آلبته حضرت حسن و حسینک آرقه‌لرنده تسلسل ایدن اقطاب و ائمه ورثه و مهدیلری گورمش و اونلرک عمومی نامنه باشلرینی اوپمش. اوت حضرت حسنک (رض) باشنی اوپمه‌سنده، شاه گیلانی‌نک حصّه عظیمه‌سی وار.

او چنجی نکتہ: ﴿إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ آیتک بر قولہ گورہ معناسی: "رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلام، وظیفہ رسالتک إجراسنہ مقابل اجرت ایستہ مز، یالکز آل بیتنہ مودتی ایستہ یور." اگر دینیلسہ: بو معنایہ گورہ قرابت نسلیہ جہتندن گلن بر فائده گوزہ تلمش گورونویور. حالبوکہ، ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَى﴾ سرینہ بناء قرابت نسلیہ دگل، بلکه قرابت إلیہ نقطہ سنده وظیفہ رسالت جریان اییدیور؟

الجواب: رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلام، غیب آشنا نظریلہ گورمش کہ: آل بیتی، عالم اسلام ایچندہ بر شجرہ نورانیہ حکمنہ گچہ جک. عالم اسلامک بتون طبقاتندہ کمالات انسانیه درسندہ رهبرلک و مرشدلک وظیفہ سنی گورہ جک ذاتلر، اکثریت مطلقہ ایلہ آل بیتدن چیقہ جق. تشہدہ کی اُمّتک "آل حَقّندہ کی دعاسی کہ، ﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾ در. مقبول اولاجعنی کشف ایتمش. یعنی ناصلکہ ملّتِ ابراہیمیہدہ اکثریت مطلقہ ایلہ نورانی رهبرلر حضرت ابراہیمک (عس) آلدن، نسلندن اولان انبیا اولدیغی گبی؛ اُمّتِ محمدیہدہ ده (عصم) وظائفِ عظیمہ اسلامیتدہ و اکثر طُرُق و مسالکندہ انبیاء بنی اسرائیل گبی، أقطابِ آل بیتِ محمدیہی (عصم) گورمش. اونک ایچون ﴿لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ دیمہ سیلہ أمر اولنہرق، آل بیتنہ قارشى اُمّتک مودتنی ایستہ مش. بو حقیقتی تأیید ایدن دیگر روایتلردہ فرمان ایتمش: "سزہ ایکی شی بیرا قییورم. اولرہ تمسک ایتسہ کز، نجات بولورسکز. بری: کتاب اللہ، بری: آل بیتم." چونکہ سنّتِ سنیہنک منبعی و محافظی و هر جہتلہ التزام ایتمہ سیلہ مکلف اولان آل بیتدر.

ایشته بو سرّه بناءدر که؛ کتاب و سنّته إتبّاع عنوانيله بو حقیقتِ حدیثیه بیلدیریلمشدر. دیمک آل بیتدن، وظیفه رسالتجه مرادی: سنّتِ سنیه سیدر. سنّتِ سنیهیه إتبّاعی ترک ایدن، حقیقی آل بیتدن اولمادیغی گبی، آل بیته حقیقی دوست ده اولماز.

هم اُمتنی آل بیتک اطرافنده طویلامق آرزوسنک سرّی شودر که: زمان گچدکجه آل بیت چوق تکثر ایده‌جگنی إذنِ الهی ایله بیلمش و اسلامیت ضعفه دوشه‌جگنی آکلامش. او حالده غایت قوّتلی و کثرتلی بر جماعتِ متسانده لازم که، عالمِ اسلامک ترقیاتِ معنویه‌سنده مدار و مرکز اولایلسین. إذنِ الهی ایله دوشونمش و اُمتنی آل بیّتی اطرافنه طویلاماسنی آرزو ایتمش. اوت آل بیتک افرادی ایسه، إعتقاد و ایمان خصوصنده سائرلردن چوق ایلری اولماسه ده، ینه تسلیم، إلتزام و طرفگیرلکده چوق ایلریده‌درلر. چونکه اسلامیته فطره، نسلّا و جبلیّه طرفداردرلر. جبلی طرفدارلق ضعیف و شانسیز، حتّی حقسز ده اولسه بیراقیلماز. نره‌ده قالدی که، غایت قوّتلی، غایت حقیقتلی، غایت شانلی، بتون سلسلهٔ اجدادی باغلانیدیغی و شرف قزانیدیغی و جانلرینی فدا ایتدکلی بر حقیقته طرفدارلق، نه قدر اساسلی و فطری اولدیغنی بالبداهه حسّ ایدن بر ذات، هیچ طرفدارلغی بیراقیر می؟ اهل بیت، ایشه بو شدّتِ إلتزام و فطری اسلامیت جهتیله دینِ اسلام لهنده أدنا بر اُماره‌یی، قوّتلی بر برهان گبی قبول ایدر. چونکه فطری طرفداردر. باشقه‌سی ایسه، قوّتلی بر برهان ایله صوگره إلتزام ایدر.

دردنجی نکته: اوچنجی نکته مناسبتیه شیعه‌لرله اهل سنّت و جماعتک مدارِ نزاعی، حتّی عقائدِ ایمانیه کتابلرینه و اساساتِ ایمانیه صیره‌سینه گیره‌جک درجه‌ده بیوتلمش بر مسئله‌یه قیصه‌جه بر إشارت ایده‌جگز. مسئله شودر: اهل

سنت و جماعت دیر که: "حضرت علی (رض)، خلفاء اربعه نځ دردنجیسیدر. حضرت صدیق (رض) داها افضلدر و خلافته داها مستحق ایدی که، اُک اُول او گچدی. "شیعه لر دیرلر که: "حق، حضرت علی نځ (رض) ایدی. اوکا حقسنزلق ایدیلدی. عمومندن اُک افضل حضرت علیدر (رض). "دعوالرینه گتیردکلری دلیللرک خلاصه سی: دیرلر که: حضرت علی (رض) حَقّنده وارد اُحادیث نبویه و حضرت علی نځ (رض) "شاه ولایت" عنوانیله اکثریت مطلقه ایله اولیانځ و طریقلرک مرجعی و علم و شجاعت و عبادتده خارق العاده صفتلری و حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام اوکا و اوندن تسلسل ایدن آل بیته قارشی شدت علاقه سی گوستریور که؛ اُک افضل اودر، دائما خلافت اونځ حقی ایدی، اوندن غصب ایدیلدی.

الجواب: حضرت علی (رض) مکرراً کندی إقراری و یگرمی سنه دن زیاده او خلفاء ثلاثه یه إتباع ایده رک اونلرک شیخ الإسلامی مقامنده بولونماسی، شیعه لرک بو دعوالرینی جرح ایدیور. هم خلفاء ثلاثه نځ زمان خلافتلرنده فتوحات اسلامییه و مجاهدۀ اعدا حادثه لری و حضرت علی نځ (رض) زماننده کی واقعه لر، ینه خلافت اسلامییه نقطه سنده شیعه لرک دعوالرینی جرح ایدیور. دیمک اهل سنت و جماعتک دعواسی، حقدِر.

اگر دینیلسه: شیعه ایکیدر. بری؛ شیعه ولایتدر، دیگر؛ شیعه خلافتدر. هایدی بو ایکنجی قسم غرض و سیاست قاریشدیرماسیله حقسنز اولسون. فقط برنجی قسمده غرض و سیاست یوق. حالبوکه شیعه ولایت، شیعه خلافته إلتحاق ایتمش، یعنی؛ اهل طُرُقده کی اولیانځ بر قسمی حضرت علی یی (رض) افضل گورویورلر. سیاست جهتنده اولان شیعه خلافتک دعوالرینی تصدیق ایدیورلر.

الجواب: حضرت علی‌یه (رض) ایکی جهتله باقیلمق گرکدر. بر جهتی؛ شخصی کمالات و مرتبه‌سی نقطه‌سندن. ایکنجی جهت: آل بیتک شخص معنویسنی تمثیل ایتدیگی نقطه‌سندندر. آل بیتک شخص معنویسی ایسه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک بر نوع ماهیتنی گوستریور. ایشته برنجی نقطه اعتباریله حضرت علی (رض) باشده اولارق بتون اهل حقیقت، حضرت ابو بکر و حضرت عمری (رض) تقدیم ایدیورلر. خدمت اسلامیتده و قریبت إلهیه‌ده مقاملرینی داها یوکسک گورمشلر. ایکنجی نقطه جهتده حضرت علی (رض) شخص معنوی آل بیتک ممثلی و شخص معنوی آل بیت، بر حقیقت محمدیه‌یی (ع‌ص‌م) تمثیل ایتدیگی جهتله، موازنه‌یه گلمز. ایشته حضرت علی (رض) حَقْنده فوق العاده ثناکارانه احادیث نبویه، بو ایکنجی نقطه‌یه باقییورلر. بو حقیقتی تأیید ایدن بر روایت صحیحه وارکه؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: "هر نبی‌نک نسلی کندندندر. بنم نسلم، علی‌نک (رض) نسلیدر."

حضرت علی‌نک (رض) شخصی حَقْنده سائر خلفادن زیاده ثناکارانه احادیثک کثرتله انتشارینک سرّی شودرکه: امویلر ایله خارجیلر، اوکا حقسز هجوم و تنقیص ایتدکلرینه مقابل اهل سنت و جماعت اولان اهل حق، اونک حَقْنده روایاتی چوق نشر ایتدیلر. سائر خلفاء راشدین ایسه، اويله تنقید و تنقیصه چوق معروض قالمادقلری ایچون، اونلر حَقْنده کی احادیثک انتشارینه احتیاج گورولمادی. هم إستقبالده حضرت علی (رض) اَلیم حادثاته و داخلی فتنه‌لره معروض قالاجغنی نظر نبوتله گورمش، حضرت علی‌یی (رض) مأیوسیتدن و اُمّنی اونک حَقْنده سوء ظندن قورتارمق ایچون ﴿مَنْ كُنْتُ مَوْلَاَهُ فَعَلَيْ مَوْلَاَهُ﴾ گبی مهم حدیثلرله علی‌یی (رض) تسلی و اُمّتی إرشاد ایتمشدر.

حضرت علی یه (رض) قارشی شیعه ولایتک افراطکارانه محبتلری و طریقت جهتندن گلن تفضیللری، کندیلرینی شیعه خلافت درجه سنده مسئول ایتمز. چونکه اهل ولایت مسلک اعتباریله، محبت ایله مرشدلرینه باقارلر. محبتک شائی افراطدر. محبوبنی مقامندن فضله گورمک آرزو ایدیور و اویله ده گوروپور. محبتک طاشقینقلرنده اهل حال معذور اولایلیرلر. فقط اونلرک محبتدن گلن تفضیلی، خلفاء راشدینک ذمته و عداوته گیتمه مک شرطیله و اصول اسلامیه نك خارجه چیقمه مق قیدیه معذور اولایلیرلر. شیعه خلافت ایسه؛ أغراض سیاست، ایچه گیردیگی ایچون، غرضدن، تجاوزدن قورتولامیورلر، اعتذار حقنی غیب ایدیورلر. حتّی ﴿لَا لِحُبِّ عَلِيٍّ بَلْ لِبُغْضِ عُمَرَ﴾ جمله سنه ماصدق اولارق حضرت عُمَرَک (رض) ایلله ایران ملیتی جریحه آلدیغی ایچون، انتقاملرینی حبّ علی صورتنده گوستردکلری گبی، عمر ابن العاصک حضرت علی یه (رض) قارشی خروجی و عمر ابن سعدک حضرت حسین (رض) قارشی فجیع محاربه سی، عمر اسمنه قارشی شدتلی بر غیظ و عداوتی شیعه لره ویرمش.

اهل سنت و جماعته قارشی شیعه ولایتک حقّی یوقدر که، اهل سنتی تنقید ایتسین. چونکه اهل سنت، حضرت علی پی (رض) تنقیص ایتمدکلری گبی، جدّی سورلر. فقط حدیثجه تهلکه لی صاییلان افراط محبتدن چکینیورلر. حدیثجه حضرت علی نك (رض) شیعه سی حقّنده کی ثنای نبوی، اهل سنته عائددر. چونکه استقامتلی محبتله حضرت علی نك (رض) شیعه لری، اهل حق اولان اهل سنت و جماعتدر. حضرت عیسی علیه السلام حقّنده کی افراط محبت، نصارا ایچون تهلکه لی اولدیغی گبی؛ حضرت علی (رض) حقّنده ده او طرزده افراط محبت، حدیث صحیحده تهلکه لی اولدیغی تصریح ایدیلمش.

شیعۀ ولایت اگر دیسه که: حضرت علی‌نک (رض) کمالاتِ فوق العاده‌سی قبول اولوندقدن سوگره، حضرت صدیقی (رض) اوکا ترجیح ایتمک قابل اولمایور.

الجواب: حضرت صدیق اکبرک و فاروقِ اعظمک (رض) شخصی کمالاتیله و وراثتِ نبوت و وظیفه‌سیله زمانِ خلافتده کی کمالاتی ایله برابر بر میزانک کفه‌سنه، حضرت علی‌نک (رض) شخصی کمالاتِ خارقه‌سیله، خلافت زماننده کی داخلی بالمجبوریه گیردیگی اَلم واقعهلردن گلن و سوءِ ظنلره معروض اولان خلافت مجاهده‌لری برابر میزانک دیگر کفه‌سنه بیراقیلسه؛ البته حضرت صدیقک (رض) و یاخود فاروقک (رض) و یاخود ذی‌التورینک (رض) کفه‌سی آغیر گلدیگنی اهلِ سنت گورمش، ترجیح ایتمش. هم اون ایکنجی و یگرمی دردنجی سوزلرده اثبات ایدیلدیگی گبی: نبوت، ولایتیه نسبتۀ درجه‌سی او قدر یوکسکدر که؛ نبوتک بر درهم قدر جلوه‌سی، بر بظمان قدر ولایتک جلوه‌سنه مرجحدر. بو نقطۀ نظرده حضرت صدیق اکبرک (رض) و فاروقِ اعظمک (رض) وراثتِ نبوت و تأسیسِ احکامِ رسالت نقطه‌سندۀ حصّه‌لری طرفِ اَلمیدن زیاده ویریلدیگنه، خلافتلری زمانلرنده کی موققتیلری اهلِ سنت و جماعتجه دلیل اولمش. حضرت علی‌نک (رض) کمالاتِ شخصییه‌سی، او وراثتِ نبوتدن گلن او زیاده حصّه‌یی حکمدن إسقاط ایدهمدیگی ایچون، حضرت علی (رض) شیخینِ مکرمینک زمانِ خلافتلرنده اونلره شیخ الإسلام اولمش و اونلره حرمت ایتمش. عجباً حضرت علی‌یی (رض) سون و حرمت ایدن اهلِ حق و سنت، حضرت علی‌نک (رض) سؤدیگی و جدی حرمت ایتدیگی شیخینی ناصل سومه‌سین و حرمت ایتمه‌سین؟

بو حقیقتی بر مثال ایله ایضاح ایده‌لم. مثلاً: غایت زنگین بر ذاتک
 ارثیتندن اولادرینک برینه یگرمی بظمان گوموش ایله درت بظمان آلتون
 ویریلیور. دیگرینه بش بظمان گوموش ایله بش بظمان آلتون ویریلیور. اوبرینه
 ده اوچ بظمان گوموش ایله بش بظمان آلتون ویریلسه؛ البته آخرده کی ایکسی
 چندان کمیّه آز آلیورلر، فقط کیفیه زیاده آلیورلر. ایشته بو مثال گبی شیخینک
 وراثت نبوت و تأسیس احکام رسالتندن تجلی ایدن حقیقت اُقریت اِلهیه
 آلتونندن حصّه‌لرینک آز بر فضله‌لغی، کمالات شخصییه و ولایت جوهرندن
 نشئت ایدن قریت اِلهیه‌نک و کمالات ولایتک و قریتک چوغنه غالب گلیر.
 موازنه‌ده بو نقطه‌لری نظره آلمق گرکدر. یوقسه شخصی شجاعتی و علمی و
 ولایتی نقطه‌سنده بربری ایله موازنه ایدیلسه، حقیقتک صورتی دگیشیر. هم
 حضرت علی‌نک (رض) ذاتنده تمثّل ایدن شخص معنوی آل بیت و او شخصیت
 معنویه وراثت مطلقه جهتیه تجلی ایدن حقیقت محمدیه (ع‌ص‌م) نقطه‌سنده
 موازنه ایدیلمز. چونکه اوراده پیغمبر علیه الصلاة والسلامک سِر عظیمی وار.

اما شیعه خلافت ایسه، اهل سنت و جماعته قارشی محجوبیتندن باشقه
 هیچ بر حق‌لری یوقدر. چونکه بونلر حضرت علی‌پی (رض) فوق العاده سومک
 دعواسنده اولدقلری حالده تنقیص ایدیورلر و سوء اخلاقده بولوندیغی اونلرک
 مذهب‌لری إقتضا ایدیور. چونکه دیورلر که: "حضرت صدیق ایله حضرت
 عُمر (رض) حق‌سز اولدقلری حالده حضرت علی (رض) اونلره مماشات
 ایتمش، شیعه اصطلاحنجه تقیّه ایتمش؛ یعنی اونلردن قورقمش، ریاکارلق
 ایتمش." عجباً بویله قهرمان اسلام و "اَسَد الله" عنوانی قزانان و صدیق‌لرک
 قوماندانی و رهبری اولان بر ذاتی، ریاکار و قورق‌قلق ایله و سومدیگی ذاتلره
 تصنعکارانه محبت گوسترمکله و یگرمی سنه‌دن زیاده خوف آلتنده مماشات

ایتمکله حقسزلره تبعیتی قبول ایتمکله متّصف گورمک، اوڭا محبّت دگلدر. او چشید محبّتدن حضرت علی (رض) تبرّی ایدر. ایشته اهل حقّ مذهبی هیچ بر جهتله حضرت علی یی (رض) تنقیص ایتمز، سوء اخلاق ایله إتهام ایتمز. او یله بر خارقه شجاعته قورقارلق إسناد ایتمز و دیرلر که: "حضرت علی (رض)، خلفاء راشدینی حق گورمسه ایدی، بر دقیقه طانیماز و إطاعت ایتمزدی. دیمک که اونلری حقّی و راجح گوردیگی ایچون، غیرت و شجاعتنی حق پرستلک یولنه تسلیم ایتمش."

الحاصل: هر شیئ إفراط و تفریطی ای دگلدر. إستقامت ایسه حدّ وسطدر که، اهل سنّت و جماعت اونی إختیار ایتمش. فقط مع التأسّف اهل سنّت و جماعت پرده سی آلتنه وهابیلک و خارجیلک فکری قسماً گیردیگی گبی، سیاست مفتونلری و بر قسم ملحدلر، حضرت علی یی (رض) تنقید ایدیورلر. حاشا، سیاستی بیلمدیگندن خلافته تام لیاقت گوسترمه مش، إداره ایدمه مش دیورلر. ایشته بونلرک بو حقسز إتهاملرندن علویلر، اهل سنّته قارشی کوسمک وضعیتی آلیورلر. حالبوکه اهل سنّتک دستورلری و أساس مذهبلیری، بو فکرلری إقتضا ایتمییور بلکه عکسنی إثبات ایدیورلر. خارجیلرک و ملحدلرک طرفندن گلن بویله فکرلر ایله اهل سنّت محکوم اولاماز. بلکه اهل سنّت، علویلردن زیاده حضرت علی نڭ (رض) طرفداریدرلر. بتون خطبه لرنده، دعالرنده حضرت علی یی (رض) لایق اولدیغی ثنا ایله ذکر ایدیورلر. خصوصاً اکثریت مطلقه ایله اهل سنّت و جماعت مذهبنده اولان اولیا و أصفیا، اونی مرشد و شاه ولایت ییلیورلر. علویلر، هم علویلرک هم اهل سنّتک عداوته إستحقاق کسب ایدن خارجیلری و ملحدلری بیراقوب، اهل حقّ قارشی جبهه آلاملیدرلر. حتّی بر قسم علویلر، اهل سنّتک عنادینه سنّتی ترک ایدیورلر. هر نه

ایسه بو مسئله ده فضله سویله دك. چونكه علمانك بیئنده زیاده مدار بحث اولمشدر.

أی أهل حق اولان أهل سنت و جماعت! و أی آل بیتك محبتنی مسلك
 إتحاذ ایدن علویلر! چابوق بو معناسز و حقیقتسز، حقسز، ضررلی اولان نزاعی
 آراگزدن قالدیریگز. یوقسه شیمدیکی قوتلی بر صورتده حکم ایلهین زندقه
 جریانی، بریگزنی دیگری علیهنده آلت ایدوب آزمه سنده استعمال ایده جك.
 بونی مغلوب ایتدکدن صوگره، او آلتی ده قیره جق. سز أهل توحید اولدیغزندن
 اخوتی و إتحادی أمر ایدن یوزر اساسلی رابطه قدسیه مایینگزده وارکن، إفتراقی
 إقتضا ایدن جزئی مسئله لری بیراقمق ألزمدر.

ایکنجی مقام

﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾

آیتك ایکنجی حقیقته دائر اولاجق. (*)

(*) : بو ایکنجی مقام، اون برنجی لمعه اولارق تألیف ایدیلمشدر.

بشنجی لمعه

(۱) ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتک غایت مهمّ بر حقیقتی اونبش مرتبه ایله بیان ایده جک بر رساله اولاجقدی. فقط حقیقت و علمدن زیاده، ذکر و تفکر ایله مناسبتدار اولدیغندن شیمدیلک تأخیر ایدیلدی. چندان اون برنجی لمعه اولان "مرقات السنّت و تریاق مرض البدعه" نامنده کی غایت مهمّ بر رساله بشنجی لمعه نامیله بدایه یازیلیمشدی. فقط او رساله، اون بر نکتۀ مهمّهیه إنقسام ایتدیگندن اون برنجی لمعهیه گیردی. بشنجی لمعه آچیقده قالدی.

آلتنجی لمعه

(۲) ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ﴾ جمله سنک إفاده ایتدیگی چوق آیتک مهمّ حقیقتی ینه اونبش یگرمی مرتبه فکریه ایله بیان ایده جک بر رساله اولاجقدی. بو لمعه ده، بشنجی لمعه گبی، نفسمده حسّ ایتدیگم و حرکات روحیه مده ذکر و تفکرله مشاهده ایتدیگم مرتبه لر اولدیغندن، علم و حقیقتدن زیاده ذوق و حاله مدار اولمق جهتیله، حقیقت لمعه لر ایچنده دگل، بلکه آخرلرنده یازیلماسی مناسب گورولدی.

(۱) (۲): حضرت استادیمز یگرمی طوقوزنجی عربی لمعه نک آلتنجی بابنک حاشیه سنده بو ایکی جمله حقّنده: "بو ایکی مبارک کلامک مراتبی، علمدن زیاده فکر و ذکر اولدیغندن، عربی ذکر ایدیلدی..." دییه بیانده بولونمقده در.

يدنجي لمعه

سوره فتحك آخرنده كي آيتك يدي نوع اخبار غيبسنه دائردر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّوْعِيَ بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
أَمِينٍ مُّحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ
ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ۝ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ
أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ
فَأَسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾

سوره فتحك بو اوچ آيتك چوق وجوه إعجازی واردر. قرآن معجز
البيانك اون وجوه كليّه إعجازيه سندن اخبار بالغيب وجهی، شو اوچ آيتده يدي
سكز وجهله گورونويور.

برنجيسي: ﴿لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّوْعِيَ﴾ إلى آخر.. فتح مكه يي وقوعندن
أول قطيعتله خبر ويرييور. ايكي سنه صوكره خبر ويرديگي طرزده وقوع
بولمشدر.

ایکنجیسی: ﴿فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا﴾ إفاده اییدیور که: صلح

حدیبیه، چندان ظاهری اسلام علیه‌نده گورولمش و قُریشیلر بر درجه غالب گورونمش اولدیغی حالده معنًا صلح حدیبیه، معنوی بیوک بر فتح حکمنده اولاجق و سائر فتوحاتک ده آناختاری اولاجق دییه إخبار اییدیور. فی الحقیقه، صلح حدیبیه ایله چندان مادی قلنج، غلافنه موقَّة قونولدی. فقط قرآن حکیمک بارقه‌آسا ألماس قلنجی چیقدی؛ قلبری، عقلری فتح ایتدی. مصالحه مناسبتیله بربریه إختلاط ایتدیلر. محاسنِ اسلامیت، أنوارِ قرآنیه، عناد و تعصباتِ قومیه پرده‌لرینی بیرته‌رق، حکمنی اجرا ایتدیلر. مثلاً: بر داهیة حرب اولان خالد بن ولید و بر داهیة سیاست اولان عَمَر ابن العاص گبی، مغلوبیتی قبول ایتمه‌ین ذاتلر، صلح حدیبیه ایله جلوه‌سنی گوسترن سیفِ قرآنی اونلری مغلوب ایدوب، مدینه منوره‌یه کمالِ إنقیاد ایله اسلامیته گردن‌داده تسلیم اولدقدن سوگره حضرت خالد، بر "سیف الله" شکلنه گیردی و فتوحاتِ اسلامیه‌نک بر قلنجی اولدی.

مهمّ بر سؤال: فخر العالمین و حبیبِ رب العالمین حضرت رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک صحابه‌لرینک، مشرکینه قارشى اُحدک نهایتنده و حُنینک بدایتنده مغلوبیتنک حکمتی نه‌در؟

الجواب: مشرک‌لر ایچنده، او زمانده صفِ صحابه‌ده بولونان اکابر صحابه‌یه إستقبالده مقابل گله‌جک حضرت خالد گبی چوق ذاتلر بولوندیغندن، شانلی و شرفلی اولان إستقباللری نقطه نظرده بتون بتون عزت‌لرینی قیرمامق ایچون، حکمتِ إلهیه، حسناتِ إستقبالیه‌لرینک بر مکافاتِ معجّله‌سی اولارق ماضیده اونلره ویرمش، بتون بتون عزت‌لرینی قیرمامش. دیمک ماضیده کی صحابه‌لر،

مستقبلده کی صحابه‌لره قارشی مغلوب اولمشلر. تا او مستقبل صحابه‌لر، برق سیوف قورقوسيله دگل، بلکه بارقه حقیقت شوقيله اسلاميته گیرسین و او شهامت فطریه‌لری چوق ذلت چکمه‌سین.

اوچنجیسی: ﴿لَا تَخَافُون﴾ قیديله اخبار ایدیور که: "سزله امنیت مطلقه ایچنده کعبه‌ی طواف ایده‌جکسکز. "حالبوکه جزیره العربده کی بدوی اقوام، چوغی دشمن اولقله برابر، مکه اطراف و قُریش قبيله‌سی قسم اعظمی دشمن ایکن، یاقین بر زمانده هیچ خوف حسّ ایدیلمزکن کعبه‌ی طواف ایده‌جکسکز اخباريله جزیره العربی اطاعت آتنه و بتون قُریشی اسلامیت ایچنه و امنیت تامّه وضع ایدیلمه‌سنه، دلالت و اخبار ایدر. عینا خبر ویردیگی گبی وقوعه گلمشدر.

دردنجیسی: ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ﴾ کمال قطعیتله اخبار ایدیور که: "رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک گتیردیگی دین، عموم دینلره غلبه چالاجق. "حالبوکه او زمانده یوزر میلیون تبعه‌سی بولونان نصارا و یهودی و مجوسی دینلری و روما، چین و ایران حکومتی گبی یوزر میلیون تبعه‌سی بولونان جهانگیر دولترک اُدیان رسمیلری ایکن، کندی کوچک قبيله‌سنه قارشی تام غلبه ایده‌مه‌ین بر وضعیتده بولونان محمد عربی علیه الصلاة والسلامک گتیردیگی دین، عموم دینلره غالب و عموم دولتره مظفر اولاجغنی اخبار ایدیور. هم غایت وضوح و قطعیتله اخبار ایدیور. استقبال، او خبر غیبی، بحر محیط شرقیدن بحر محیط غربی‌یه قدر اسلام قلنجنک اوزاماسیله تصدیق ایتمشدر.

بشنجیسی: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

تَرِيَهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا﴾ إلى آخر... شو آیتک باشی، صحابه‌لرک انبیادن صوگره نوع بشر ایچنده ائک ممتاز اولدقلرینه سبب اولان سجایای عالیه و مزایای غالییه خبر ویرمکله، معنای صریحیله؛ طبقات صحابه‌نک إستقبالده متّصف اولدقلری آیری آیری ممتاز خاص صفتلرینی إفاده ایتمکله برابر، معنای إشاریسیله؛ أهل تحقیقجه وفات نبویدن صوگره مقامنه گچه‌جک خلفای راشدینه خلافت ترتیبی ایله إشارت ایدوب هر بریسنک ائک مشهور مدار إمتیازلری اولان صفات خاصّه‌یی دخی خبر ویریور. شویله‌که: ﴿وَالَّذِينَ مَعَهُ﴾ معیت مخصوصه و صحبت خاصّه ایله و ائک اؤل وفات ایدهرک یینه معیتنه گیرمکله مشهور و ممتاز اولان حضرت صدیقی گوستردیگی گبی، ﴿أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ﴾ ایله إستقبالده گره ارضک دولترلرینی فتوحاتیلّه تیره‌ته‌جک و عدالتیلّه ظالم‌لره صاعقه گبی شدت گوستره‌جک اولان حضرت عُمری گوسترر. و ﴿رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾ ایله إستقبالده ائک مهم بر فتنه‌نک وقوعی حاضرانیرکن کمال مرحمت و شفقتندن اسلام‌لر ایچنده قان دوکوله‌مک ایچون روحنی فدا ایدوب تسلیم نفس ایدهرک قرآن اوقورکن مظلومّا شهید اولماسنی ترجیح ایدن حضرت عثمانی ده خبر ویردیگی گبی، ﴿تَرِيَهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا﴾ سلطنت و خلافته کمال لیاقت و قهرمانقله‌گیردیگی حالدّه و کمال زهد و عبادت و فقر و إقتصادی إختیار ایدن و رکوع و سجودده دوامی و کثرتی هرکسجه مصدّق اولان حضرت علی‌نک (رض) إستقبالده کی وضعیتی و او فتنه‌لر ایچنده کی حرب‌لرله مسئول اولمادیغنی و نیتتی و مطلوبی فضل‌للهی اولدیغنی خبر ویریور.

التنجیسی: ﴿ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ﴾ فقره‌سی، ایکی جهت ایله إخبار

غیبدر.

برنجیسی: حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام گبی اُمّی بر ذاته نسبةً غیب حکمنده اولان توراتده کی أوصاف صحابه‌ی خبر ویریور. أوت توراتده (اون طوقوزنجی مکتوبده بیان ایدیلدیگی گبی) آخر زمانده گله‌جک پیغمبرک صحابه‌لری حَقْنده توراتده بو فقره وار: "قدسیلرک بایراقلری برابرلنده‌در." یعنی اونک صحابه‌لری أهل طاعت و عبادت و أهل صلاح و ولایتدرلر که، او وصفلری "قدسیلر" یعنی "مقدّس" تعبیرله إفاده ایتمشدر. توراتک پک چوق آیری آیری لسانلره ترجمه ایدیللمسی واسطه‌سیله او قدر تحریفات اولدیغی حالده، شو سورّه فتحک ﴿مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ﴾ حکمنی متعدّد آیاتله تصدیق ایدیور.

ایکنجی جهت إخبار غیبی شودر که: ﴿مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ﴾ فقره‌سیله إخبار ایدیور که: "صحابه‌لر و تابعینلر، عبادتده اوילה بر درجه‌یه گله‌جکلر که، روحلرنده کی نورانیت، یوزلرنده پارلایه‌جق و جبهه‌لرنده کثرت سجوددن حاصل اولان بر خاتم ولایت نوعنده آلنلرنده سگه‌لر گورونه‌جک." أوت إستقبال بونی وضوح ایله و قطعیت ایله و پارلاق بر صورتده إثبات ایتمشدر. أوت او قدر عجیب فتنه‌لر و دغدغه سیاست ایچنده، گیجه و گوندوزده زین العابدین گبی پیک رکعت نماز قیلان و طائوس یعنی گبی، قرق سنه یاتسو آبدستیه صباح نمازینی أدا ایدن چوق مهمّ پک چوق ذاتلر، ﴿مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ﴾ سرّینی گوسترمشدر.

یدنجیسی: ﴿وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ

فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ﴿١٠٦﴾ فقره‌سی، ایکی جهته‌لر اخبار غیبیدر.

برنجیسی: نبی امّی‌یه نسبةً غیب حکمنده اولان، إنجیلک صحابه‌لر حقّنده کی اخبارینی إخباردر. اوت إنجیلده، آخر زمانده گله‌جک پیغمبرک (عصم) وصفنده ﴿مَعَهُ قَٰضِيْبٌ مِّنْ حَٰدِيْدٍ وَّامَّتُهُ كَذٰلِكَ﴾ گبی آیتلر وار. یعنی: حضرت عیسی (عس) گبی قلنجسز دگل، بلکه صاحب السیف بر پیغمبر گله‌جک، جهاده مأمور اولاجق و اونک صحابه‌لری دخی، قلنجلی و جهاده مأمور اولاجقلدر. او قضیب حدید صاحبی، رئیس عالم اولاجق. چونکه إنجیلک بر یرنده دیر: "بن‌گیدیورم، تا عالمک رئیسی گل سین." یعنی: عالمک رئیسی گلیور. دیمک اولوپور که؛ إنجیلک بو ایکی فقره‌سندن آکلاشیلیور که: صحابه‌لر، چندان مبدأده آز و ضعیف گورونه‌جکلر. فقط چکردکلر گبی نشو و نما بولارق یوکسلوب قالینلاشوب قوتلشه‌رک، کفارک غیظلرینی اونلره یوتقوندیروب بوغدیله‌جق وقتده، قلنجلریله نوع بشری کندیلرینه مسخر ایدوب، رئیس‌لری اولان پیغمبرک (عصم) ایسه، عالمه رئیس اولدیغنی إثبات ایده‌جکلر. عیناً شو سوره فتحک آیتک مثالی إفاده ایدیور.

ایکنجی وجه: شو فقره إخبار ایدیور که: صحابه‌لر چندان آزلغندن و ضعفندن صلح حدیبیه‌یی قبول ایتمشلر؛ البته، هر حالده آز بر زماندن سوگره سرعت اولیه بر إنکشاف و إحتشام و قوت کسب ایده‌جکلر که، روی زمین تارلاسنده دست قدرتله اکیلن نوع بشرک او زمانده غفلت‌لری جهتیه قیصه، قوتسز، ناقص، برکتسز سنبلرینه نسبةً غایت یوکسک و قوتلی و میوه‌دار و برکتلی بر صورتده چوغالاجقلر و قوت بولاجقلر و حشمتلی حکومت‌لری غبطه‌دن،

حسددن و قیصقانجلقدن گلن بر غیظ ایچنده بیراقه جقذر. اوت إستقبال، بو إخبار غیبی چوق پارلاق بر صورتده گوسترمشدر.

شو إخبارده خفی بر ایما داها وار که: صحابه‌یی توصیفاتِ مهمّه ایله ثنا ایدرکن، اُکْ بیوک بر مکافاتْ وعدی، مقامجه لازم گلدیگی حالده، ﴿مَغْفِرَةً﴾ کلمه سیله إشارت ایدیور که: إستقبالده صحابه‌لر ایچنده فتنه‌لر واسطه سیله مهمّ قصورلر اولاجق. چونکه مغفرت، قصورْ و وقوعنه دلالت ایدر. و او زمانده صحابه‌لر نظرنده اُکْ مهمّ مطلوب و اُکْ یوکسک إحسان، "مغفرت" اولاجق و اُکْ بیوک مکافات ایسه؛ عفو ایله، مجازات ایتمه مکدر. ﴿مَغْفِرَةً﴾ کلمه سی، ناصل بو لطیف ایمای گوستریور. او یله ده سوره‌نْک باشنده کی ﴿لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ﴾ جمله سیله مناسبتداردر. سوره‌نْک باشی، حقیقی گناهلردن مغفرت دگل؛ چونکه عصمت وار، گناه یوق. بلکه مقام نبوتّه لایق بر معنا ایله پیغمبره مژده مغفرت و آخرنده صحابه‌لره مغفرت ایله مژده ایتمکله، او ایمایه بر لطافت داها قاتار.

ایشته آخر فتحْک مذکور اوچ آیتی، اون وجوه إعجازندن یالْکْز إخبار غیبی وجهنْک چوق و جوهندن یالْکْز یدی وجهنی بحث ایتدْک. جزء إختیاری و قدره دائر یگرمی آلتنجی سوزْک آخرنده، شو آخرکی آیتْک حروفاتنْک وضعیتنده کی مهمّ بر لمعه إعجازه إشارت ایدیلیمشدر. بو آخرکی آیت، جمله لریله صحابه‌یه باقدیغی گبی، قیدلریله دخی ینه صحابه‌نْک أحوالنه باقیور. و ألفاظیله، صحابه‌نْک أوصافی إفاده ایتدکلری گبی، حروفاتیلّه و او آیتده کی حروفاتنْک تکرّر عددیله ینه أصحاب بدر، اُحد، حنین، صفّه، رضوان گبی طبقات مشهورّه صحابه‌ده بولونان ذاتلره إشارت ایتدکلری گبی، علم جفرْک بر نوعی و بر

آناختاری اولان توافق جهتیله و أبجد حسابیله داها چوق أسراری إفاده ایدیور.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

سوره فتح آخرنده کی آیتک معنای إشاریسیله ویردیگی
إخبار غیبی مناسبتیله؛ گله جک آیتده عین خبر، عین معنای
إشاری ایلله ویردیگی مناسبتله بر نبذه اوندن بحث ایدیله جک.

بر تتمه

﴿وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾

بو آیتک بیاننده بیگلر نکته لرندن "ایکی نکته" یه إشارت ایده جگز.

برنجی نکته: قرآن معجز البیان مفاهیمیله، معنای صریحیله إفاده حقائق
ایتدیگی گبی؛ اسلوبلریله، هیئاتیله چوق معنائی إشاریه بی دخی إفاده ایدیور.
هر بر آیتک چوق طبقه معنالی وار. قرآن، علم محیطدن گلدیگی ایچون، بتون
معنالی مراد اولاییلیر. إنسانک جزئی فکری و شخصی إراده سیله اولان کلاملر
گبی، بر ایکی معنایه إحصار ایتمز.

ایشته بو سرّه بناء آیات قرآنیہ نڭ اهل تفسیر طرفندن حدسز حقائقی بیان ایدیلیمش. مفسرینک بیان ایتمدیگی داها چوق حقائقی وار. و بالخاصّه حروفاتنده و معنای صریحندن باشقه، اشاراتنده چوق علوم مهمّه واردر.

ایکنجی نکته: ایشه بو آیت کریمه ﴿مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَ

الصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ تعبیرله، صراط مستقیمک اهل و حقیقی نعم إلهیه مظهر، نوع بشرده کی طائفه انبیا و قافله صدیقین و جماعت شهدا و اصناف صالحین و انواع تابعینک بولونقلرینی إفاده ایتمکله برابر، عالم اسلامیتده او بش قسمک اڭ مکملنی دخی آیریجه صراحة گوستردکدن صوگره او بش قسمک اماملری و باشده کی رؤسالرینی صفات مشهوره لریله ذکر ایتمکله اونلره دلالت ایدوب إفاده ایتدیگی گبی، اخبار غیب نوعندن بر لمعه إعجاز ایله او طائفه لرک استقبالده کی رئیسالرینک وضعیتلرینی بر وجهله تعیین ایدیور. اوت ﴿مِنَ النَّبِيِّينَ﴾ ناصلکه صراحتله حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامه باقییور.

﴿وَالصِّدِّيقِينَ﴾ فقره سیله أبو بکر الصدیقه باقییور. هم پیغمبر علیه الصلاة والسلامدن صوگره ایکنجی اولدیغنه و اڭ اول یرینه گچه جگنه و "صدیق" اسمی، اُمتجه اوڭا عنوان مخصوص و صدیقینلرک باشنده گورونه جگنه اشارت ایتدیگی گبی؛ ﴿وَالشُّهَدَاءِ﴾ کلمه سیله حضرت عمر، حضرت عثمان، حضرت علی رضوان الله علیهم اجمعینی اوچنی برابر إفاده ایدیور. هم اوچی صدیقندن صوگره نبوتک خلافتنه مظهر اولاجقلرینی و اوچی ده شهید اولاجقلرینی، فضیلت شهادتلی ده سائر فضائلرینه علاوه ایديله جگنی اشارت و غیبی بر صورتده إفاده ایدیور. ﴿وَالصَّالِحِينَ﴾ کلمه سیله اصحاب صفّه، بدر، رضوان گبی ممتاز ذواته اشارت ایده رک ﴿وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ جمله سیله معنای صریحیه اونلرک

إِتِّباعنه تشویق و تابعینلرده کی تبعیتی چوق مشرّف و گوزل گوسترمکله، معنای
 إشاریسیله خلفاء اربعه‌نک بشنجیسی اولارق و ﴿إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً﴾
 حدیث شریفک حکمنی تصدیق ایتدیرن مدّت خلافتی آزلغیله برابر قیمتنی عظیم
 گوسترمک ایچون او معنای إشاریسیله حضرت حسن رضی الله عنهی گوسترر.

الحاصل: سورهُ فتحک آخرکی آیتی، خلفاء اربعه‌یه باقدیغی گبی، بو آیت
 دخی تأییداً، إخبار غیب نوعندن اونلرک إستقبالده کی وضعیتلرینه قسمّا إشارت
 صورتیله باقار. ایشته قرآنک أنواع إعجازندن اولان إخبار غیب نوعنک لمعات
 إعجازیه‌سی آیات قرآنیّه‌ده او قدر چوقدر که، حصره گلمز. أهل ظاهرک قرق
 ألی آیته حصر ایتمه‌لری، نظرِ ظاهری ایله‌در. حقیقتده ایسه بیگدن گچر. بعضّا
 بر آیتده درت بش وجهله إخبار غیبی بولونور.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

بو تتمه‌یه ایکنجی بر ایضاح (*)

شو آخر فتحك إشارت غیبیه سنی تأیید ایدن، هم فاتحه شریفه ده کی صراطِ مستقیم اهلی و ﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾ آیتنده کی مراد کیملر اولدیغنی بیان ایدن، هم ابد الآبادك پك اوزون یولنده اَك نورانی، انسیتلی، کثرتلی، جاذبه دار بر قافله رفقای گوسترن و اهل ایمان و اصحاب شعوری شدتله او قافله‌یه تبعیت نقطه سنده إلحاق و رفاقته معجزانه سوق ایدن شو آیت ﴿فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ ینه آخر فتحك آخرکی آیتی گبی علم بلاغنده "معارِضُ الکلام" و "مُسْتَبْعَاتُ التَّراکِیْب" تعبیر ایدیلن معنای مقصوددن باشقه إشاری و رمزی معنالرله خلفاء اربعه و بشنجی خلیفه اولان حضرت حسنه (رض) إشارت ایدیور. غیبی اموردن بر قاچ جهته خبر ویریور. شویله که:

ناصلکه شو آیت، معنای صریحی ایله نوع بشرده نعم عالیة إلهیه مظهر اولان اهل صراطِ مستقیم اولان قافله انبیا و طائفة صدیقین و جماعت شهدا و انواع صالحین و صنف تابعین؛ "محسنین" اولدیغنی إفاده ایتدیگی گبی، عالم اسلامده دخی او طائفه لرك اَك اُکملی و اَك اُفضلی بولوندیغنی و نبی آخر زمانك

(*) : قارداشلرم هر ایکیسنی فائده لی بولماسندن، ایکی ایضاحی برابر قید ایتمشلر؛

سِرِّ وراثتِ نبوتدن تسلسل ایدن طائفهٔ ورثهٔ انبیا و صدیقِ اکبرکُ معدنِ صدیقیتندن تسلسل ایدن قافلهٔ صدیقین و خلفایِ ثلاثهٔ شهادت مرتبه‌سیله مربوط بولونان قافلهٔ شهدا، ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ سِرِّیله باغلانان جماعتِ صالحین و ﴿إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ سِرِّینی إمتثال ایدن و صحابه‌لرکُ و خلفایِ راشدینکُ رفاقتنده گیدن أصنافِ تابعینی إخبارِ غیبی نوعدن گوستردیگی گبی، ﴿وَالصِّدِّيقِينَ﴾ کلمه‌سیله معنایِ إشاری جهتنده رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامدن صوگره مقامنه گچه‌جک و خلیفه‌سی اولاجق و اُمّتجه "صدیق" عنوانیله شهرت بولاجق و صدیقین قافله‌سنکُ رئیسِ اولاجق حضرتِ أبو بکر الصّدّیقی إخبار ایدیور. ﴿وَالشَّهَدَاءَ﴾ کلمه‌سیله خلفایِ راشدیندن اوچینکُ شهادتنی خبر ویریور و صدّیقدن صوگره اوچ شهید، خلیفه اولاجق‌لر. چونکه "شهداء" جمعدر. جمعکُ اقلّی اوچدر. دیمک حضرتِ عُمر، حضرتِ عثمان، حضرتِ علی (رضی الله عنهم) صدّیقدن صوگره ریاستِ اسلامیته گچه‌جکلر و شهید اولاجق‌لر. عین خبرِ غیبی وقوع بولمشدر. هم ﴿وَالصَّالِحِينَ﴾ قیدیله اهلِ صقّه گبی طاعت و عبادتده توراثکُ ثناسنه مظهر اولمش اهلِ صلاح و تقوا و عبادت، إستقبالده کثرتله بولونه‌جغنی إخبار ایتمکله برابر، ﴿وَحَسَنَ أَوْلَئِكَ رَفِيقًا﴾ جمله‌سی؛ صحابه‌یه، علم و عملده رفاقت و تبعیت ایدن تابعینلرکُ تبعیتی تحسین ایتمکله، اُبد یولنده او درت قافله‌نکُ رفاقتلرینی حسن و گوزل گوسترمکله برابر؛ حضرتِ حسنکُ (رض) بر قاچ آی گبی قیصه‌جق مدّتِ خلافتی، چندان آز ایدی. فقط ﴿إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً﴾ حکمیله و او إخبارِ غیبیهٔ نبویه‌نکُ تصدیقی ایله و ﴿إِنَّ ابْنِي حَسَنٌ هَذَا سَيِّدٌ سَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِئَتَيْنِ عَظِيمَتَيْنِ﴾ حدیثنده کی معجزانه إخبارِ غیبی نبوی تصدیق

ايدن؛ و ايكى بيوك اوردو، ايكى جماعتِ عظيمهٔ اسلاميه نك مصالحه سنى تاْمين ايدن و نزاعى اورته لرندن قالديران حضرتِ حسنك (رض) قيصه جق مَدّتِ خلافتنى اْهميتلى گوستروب، خلفاءِ اربعه يه بر بشنجى خليفه گوسترمك ايچون ، اْخبارِ غيبي نועندن معنائى اْشاريسيلاه و ﴿وَحَسَنَ اُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ كلمه سنده بشنجى خليفه نك اِسْمنه علمِ بلاغته "مُسْتَتَبَعَاتُ التَّرَاكِيْب" تعبير ايديلن بر سر ايله اْشارت ايديور.

ايشته مذكور اْشارى اْخبارلر گي داها چوق سرلر وار. صدديمزه گلمديگي ايچون شيمديلك قيو اْچيلمه دى. قرآنِ حكيملك چوق آياتى وار كه، هر بر آيت چوق وجهلرله اْخبارِ غيبي نועندندر. بو نوع اْخباراتِ غيبيهٔ قرآنيه بيكلدر.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

خاتمه

قرآن حکیمک توافق جهتندن تظاهر ایدن إعجازی نکته لرندن بر نکته سی شودر که: قرآن حکیمده اسم الله، رحمن، رحیم، ربّ و اسم جلال یرنده کی هُونَك مجموعی، درت یك کسوردر. **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** (حساب اُجْدَك ایکنجی نوعی که، حروف هجا ترتیبیلدر) او ده درت یك کسور ایدر. بیوک عددلرده کوچک کسرلر، توافقی بوزمادیغندن کوچک کسرلردن قطع نظر ایدیلدی.

هم **﴿المر﴾** تضمّن ایتدیگی ایکی واو عطف ایله برابر ایکی یوز سکسان کسور ایدر. عیناً سورۃ البقره ک ایکی یوز سکسان کسور اسم جلالنه و هم ایکی یوز سکسان کسور آیاتک عددینه توافق ایتمکله برابر، اُجْدَك هجائی طرزنده کی ایکنجی حسابیله، ینه درت یك کسور ایدر. او ده یوقاریده ذکرى گچمش بش أسماء مشهوره ک عددینه توافق ایتمکله برابر **﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾** ک کسرلردن قطع نظر، عددینه توافق ایدیور.

دیمک بو سرّ توافقه بناء **﴿المر﴾** هم مسمانی تضمّن ایدن بر اسمدر، هم البقره اسم، هم قرآن اسم، هم ایکیسنه مختصر بر فهرسته، هم ایکیسنک اُتمودجی و خلاصه سی و چکردگی، هم **﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾** ک مجملیدر. اُجْدَك مشهور حسابیله **﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾** اسم ربّ عددینه مساوی اولقله برابر، **﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾** ده کی مشدد **﴿ر﴾** ایکی **﴿ر﴾** صاییلسه؛ او وقت

طوقوز یوز طقسان اولوب، پک چوق اُسرارِ مهمّیه مدار اولوب، اون طوقوز حرفیله اون طوقوز ییک عالمک مفتاحیدر.

قرآن معجز الیاندۀ لفظہ جلالک توافقات لطیفه سندندر که، بتون قرآنده صحیفه نئ آخرکی سطرک یوقاری قسمندۀ سکسان لفظہ جلال، بربرینه توافقله باقدیغی گبی، آشایکی قسمده ده عینا سکسان لفظہ جلال، بربرینه توافقله باقار. تام او آخرکی سطرک اورته سندۀ یه اَللی بش لفظہ جلال، بربری اوستنه دوشوب اتحاد ایدهرک گویا اَللی بش لفظہ جلالدن ترکب ایتمش بر تک لفظہ جلالدر. آخرکی سطرک باشنده یالکز و بعض اوچ حرفلی قیصه بر کلمه فاصله ایله یگرمی بش تام توافقله تام اورته ده کی اَللی بشک تام توافقنه ضمّ ایدیلنجۀ سکسان توافق اولوب، او سطرک نصف اولنده کی سکسان توافقه و نصف آخردۀ کی یه سکسان توافقه توافق ایدیور.

عجبا بویله لطیف، ظریف، منتظم، موزون، إعجازلی بو توافقات؛ نکته سز، حکمتسز اولور می؟ حاشا، اولاماز. بلکه او توافقاتک اوجیله مهمّ بر دفينه آچیلایلیر.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ شِئْنَا أَوْ أَخْطَاْنَا﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

سعید النورسی

سکرنجی لمعه

غوٲ اُعظمك حزب القرآنہ دائر كرامتِ غیبیہ سیدر. (حاشیہ)

شو رسالہ ایچندہ کی إمضالر ایله گوستریلدیگی گبی، خدمتِ قرآنیہ ده کی آرقداشلریمه اشتراکم وار. بر قسمی بنم إمضام ایله در. بر قسمی اونلرک تصویب و إستخراجیله و تصدیق لریله اولدیغندن بڭا عائد حدمدن فضله حصّه یی اونلرک خاطر ی ایچون سکوت ایله قبول ایتدم. یوقسه بو رسالهنڭ باشنده سویله دیگم گبی، بونده او یله بر حصّه شرفه حقم یوقدر. اون سنه مقدّم، او قصیده غیبیہ یی گوردکجه بڭا معنوی بر إخطار گبی "دقت ایت!" دییه قلبمه گلیوردی. او خاطر یی ایکی جهتله دیگله مییوردم:

برنجیسی: بنم گبی اُهمیتلی عمر ی شان و شرف پرده سی آلتنده حبّ جاه زهریله زهرلنوب ئولدیگی ایچون، یگیدن بو صورتله نفس اماره یه دیگر بر شرف قیوسی آچمق ایسته مه مکدی.

ایکنجی جهت: بو معنّد زمانده، بدیهی دعوالر ی و ظاهری حجتلری قبول ایتمه ینلره قارش ی، بویله إشاراتِ غیبیہ نوعندن خودفروشانه بر طرزده إظهار ایتمک خوشمه گیتمه مکدی.

(حاشیہ): استادیمرک شخصنه صریحًا إشارات ایدن بو گبی غیبی کرامت و إشاراتک نشرینی استادیمر بدیع الزمان سعید النورسی حضرتلری آرزو ایتمییور. فقط بزلر دوشوندک که؛ بو گبی دلالت درجه سنده اولان غیبی إشارت لرک اهل ایمانجه بیلیمه سنه بو زمانده قطعی لزوم و إحتیاج وار. بوڭا بناءً نشر ایدیورز.

أَكْ نَهايتِ أَسارَتَمَكْ سَكزنجى سَنه سَنده، أَكْ إِشكَنجَه لى و أَكْ صِيقَتِيلِى بَر
زَمانده غايتِ قَوْتلى بَر تَسَلّى و تَشويِقَه مُحْتَاجِ اولديغَمزْدَن بَكا إِخْطارِ ايدِيلدى
كَه: "بُونى، تَحْدِيثِ نَعْمَتِ و بَر شَكْرِ مَعْنَوى نَوَعَنْدَن إِظْهَارِ ايت. هَم قورقمه،
قَناعَتِ و يِرَه جَكْ دَر جَه دَه قَوْتَلِيدِر. "بَو إِظْهَار دَه أَكْ مَهْمْ مَقْصَدَم، أَسْرارِ قَرآنِيَه يَه
عائِدِ اولان رَسالَه لَرَكْ مَقْبُولِيْتَنَه غَوْثِ أَعْظَمَكْ إِمضا باصمَاسى نَوَعَنْدَن
اولديغِيدِر.

ايكَنْجى مَقْصَدَم، او قَدَسى اسْتادِيمَكْ كَرامَتِنى إِظْهَارِ ايتْمَكْلَه، كَراماتِ
أُولَيايِى اِنْكارِ ايدَن مَلْحَدَلَرى إِسْكَاتِ ايدوب، خَدْمَتِ قَرآنِيَه يَه فَتورِ و يِرَه جَكْ
چوقِ أَسبابَه مَعْرُوضِ و چوقِ عَوائِقَه هَدَفِ اولان آرقداشَلَرِيمَكْ قَوَّةِ مَعْنَوِيَه سَنى
تَقْوِيَه و شوقلَرِنى تَزْيِيدِ و فَتورلَرِنى إِزالَه ايتْمَكْ ايدى.

بَنَمِ اِيچون بَر نَوَعِ خودْفِرُوشْلُقِ نَوَعَنْدَن اولديغى اِيچون أَهْمِيَّتلى ضَرَرِدِر.
فَقْطِ او ضَرَرِمى، او قَدَسى اسْتادَمِ و آرقداشَلَرِيمَكْ خاْطَرى اِيچون قَبولِ ايتْدَم.
شَو "كَرامَتِ غَوْثِيَه رَسالَه سى" تَدْرِيجًا إِسْتِخْراجِ ايدِيلديگى اِيچون، بَر قاجِ
پارچَه و تَتْمَه لَرَه اِنْقِسامِ ايتْدى. گِيتْدَكْجَه بَر بَرِنى تَنْوِيرِ و تَأْيِيدِ ايتْدَكْجَه وَضُوحِ
پيدا ايدِيور. إِشْاراتْكَ بَعْضِ سَنده ضَعْفِ وارسَه دَه، سائِرِ آرقداشَلَرِينْكَ إِتْفاقَنْدَن
أَلْدِيغى قَوْتِ، او ضَعْفى إِزالَه ايدر.

شایانِ حیرت بر تَفأل و مهمّ بر إخبارِ غیبی

صبری و سلیمان، بکر و غالب و توفیقْ فقره‌سیدر. هم خسرو، حافظ
علی و رأفت و عاصمْ و قله‌اوْ گندن مصطفی‌لرْ فقره‌سیدر.

لطیف و مژده‌لی بر تَفأل: استاد، غالب و سلیمان، اُمّی سنان دیواننده
مسلگمه و سوزلره دائر تَفأل ایدیلدی، شو بیتلر چیقدی. باقدق، "سوزلر"
لفظی، بتون دیواننده یالْگز بو قافیه‌لرده گورونویور. دیمک سوزلر، "حق سوز"
هم "نور سوز" اولویور.

دیرم که یار دیمجم الله،
شفاعتجیم رسول الله.
که برهانم کتاب الله،
بودر بنده کی حق سوز.

سنک قپوْگده قول چوقدر،
حسابی، حدّی هیچ یوقدر،
ولکن بر دخی یوقدر،
سنان اُمّی گبی نور سوز.

مہم بر اخبار غیبی

(شیخ گیلانیؒ کئدندن سکز یوز سنه صوگره غیب آشنا گوزیله گوروب
خبر ویردیگی بر حادثه قرآنیهدر.)

قرآن معجز البیانؑ خدمتنده کی قدسیتہ، کرامتکارانه سکز یوز کسور
سنه اول "غوث اعظم" عنوانیله بحقؑ اشتهار ایدن قطب اعظم شیخ گیلانیؒ،
﴿نَظَرْتُ بِعَيْنِ الْفِكْرِ فِي حَانَ حَضْرَتِي * حَبِيبًا تَجَلَّى لِلْقُلُوبِ فَجَنَّتِ﴾ فقره سیله
باشلایان قصیده سنک آخرنده "مجموعه الأحزاب" ک برنجی جلدینک بشیوز آلتمش
ایکنجی صحیفه سنده، بش سطرله شو زمانده خدمت قرآنیهده کی هیئته و
باشنده بولونان استادیمزه بش وجهله باقییور و گوسترییور. ایشته او بش سطر
شودر:

تَوَسَّلْ بِنَا فِي كُلِّ هَوٍ وَشِدَّةٍ * أَغِيثُكَ فِي الْأَشْيَاءِ دَهْرًا بِهَمَّتِي
أَنَا لِمُرِيدِي حَافِظًا مَا يَخَافُهُ * وَأَحْرُسُهُ فِي كُلِّ شَرٍّ وَفِتْنَةٍ
مُرِيدِي إِذَا مَا كَانَ شَرْقًا وَمَغْرِبًا * أَغِيثُهُ إِذَا مَا سَارَ فِي آيِّ بَلَدَةٍ
فَيَا مُنْشِدًا نَظْمِي فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ * فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ
وَكُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا * تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا بِمُحَبَّتِي

بشنجی سطر دن صوگره گلن خاتمہ قصیده: ﴿وَجَدِي رَسُولُ اللَّهِ أَغْنَى مُحَمَّدًا﴾

﴿أَنَا عَبْدُ الْقَادِرِ دَامَ عِزِّي وَرَفَعَتِي﴾ ایشته اولکی بش سطرده، بش وجهله و بش
توافقه شیمدی خدمت قرآنیهنک باشنده بولونانی گوسترییور.

برنجی وجه: آخرده کی سطرده «تعیش سعیداً» اسمنی صراحتله خبر ویرمکله برابر، معیشت خصوصنده عزّت و سعادته گچینه جگنی خبر ویریور. اوت خواجه‌مز، کوچکلگندن بری فقرِ حاليله إستغناء تام ایله برابر، معیشت خصوصنده اُک مسعود بر ذاتدر.

ایکنجی وجه: عین سطرک باشنده «وکن قادی‌الوقت» فقره‌سیله او مریدینه دیور که: "وقتک عبد القادریسی اول." بو «قادی» کلماتی، حساب اُجدی ایله اوچ یوز یگرمی بش (۳۲۵) ایدر. استادیمزک لقبی "نورسی" اولدیغی جهته، "نورسی" نك مقام اُجدیسی اوچ یوز یگرمی آلتی (۳۲۶) ایدیور. بر تك فرق وار. او تك ألفدر. یك معناسنده "الف" ه رمز ایدر. دیمك یك اوچ یوز یگرمی بشده (۱۳۲۵) شیخ گیلانی‌یه منسوب بر ذات، شیخ گیلانی طرزنده حقیقت قرآنی‌یه مدافعه ایتمگه چالیشه‌جق. حقیقهٔ استادیمز، یك اوچ یوز یگرمی آلتی (۱۳۲۶) سنه‌سنده (حریتک ایکنجی سنه‌سی) مجاهدّه معنویه‌یه آتیلمشدر.

اوچنجی وجه: اونک ایکی اسمی وار: "سعید"، "بديع الزمان." بو ایکی اسمک مجموعنك مقام اُجدیسی "الزمان" ده کی شدّه صایلمازسه اوچ یوز یگرمی طوقوز (۳۲۹) ایدیور. ایکی "دال" بر صاییلسه اوچ یوز یگرمی بش (۳۲۵). عیناً «وکن قادی‌الوقت» ده کی مخاطب او اولماسنه إشارت ایدیور، بلکه دلالت ایدیور. اگر "الزمان" ده کی اوقونمیان ألف لام صاییلسه، قاعدهٔ «قادی» یه دخی بر ألف لام داخل اولمق لازم گلیر. چونکه تعریف ایچون، مضاف الیه قالدقدن صوگره ألف لام لازم گلیر، او حالده دخی مساوی اولورلر.

دردنجی وجه: بو بش سطرده حضرت شیخ، إستقبالده بر مریدینه تأمینات ویریور. ﴿قُلْ وَلَا تَخَفْ﴾ "قورقمه، سوزلریگی سویله" دیور. "سن شرق و غربه گیده جکسک؛ چوق فتنه لره و شرله گیروب، عمومنده أسباب عادیه نك فوقنده بر طرز ایله قورتولارق محفوظ قالا جقسک. "أوت، بو خدمت قرآنیه ایچنده کی ذات، حقیقهٔ أسارتله شرقه گیتدی. وینه عجیب بر أسارتله آسیانك غربنده اون طوقوز سنه قالدی. حضرت شیخك دیدیگی گبی، چوق شهرلری گزدی. مجاهده سی سوزلره در. ﴿قُلْ وَلَا تَخَفْ﴾ حکمیله، چکینمیه رك حضرت شیخك دیدیگی گبی یایمش. یگرمی سنه ظرفنده یگرمی فتنه و مهالك عظیمیه دوشدیگی حالده، بر حفظ غیبی ایله حضرت شیخك دیدیگی گبی محفوظ قالمش. هم فوق المأمول، بر غربت دیارنده فوق العاده عنایتیه مظهریتی او درجه یه گلمش که، بر رساله صرف او عنایاتك تعدادنده یازیلمشدر. حضرت غوثك دیدیگی گبی، بز اونك اطرافنده ﴿مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ﴾ فقره سنك مثالی گوزیمزله گورویورز.

بشنجی وجه: استادیز کندیس سویله یور که: "بن سکز طوقوز یاشنده ایکن، بتون ناحیه مزده و اطرافنده أهالی نقشی طریقتنده و اوراجه مشهور غوث هیزان نامیله بر ذاتدن إستمداد ایدرکن، بن أقربامه و عموم أهالی یه مخالف اولارق "یا غوث گیلانی" دیردم. چوجقلق إعتباریله ألیمدن بر جویز گبی أهْمِیتسز بر شی غائب اولسه، "یا شیخ! سکا بر فاتحه، سن بنم بو شیئمی بولدیر." عجیبدر و یمین ایدیورم که، یك دفعه بویله حضرت شیخ، همت و دعاسیله إمدادیمه یتیشمش. اونك ایچون بتون حیاطمه عمومیتله فاتحه و اذکار نه قدر اوقومش ایسه، ذات رسالتدن (عصرم) صوگره شیخ گیلانی یه هدیه ایدیلییوردی. بن اوچ درت جهتله نقشی ایکن، قادری مشربی و محبّتی بنده

اختیارسز حکم ایدیوردی. فقط طریقته اشتغاله، علمک مشغولیتی مانع اولویوردی.

صوگره بر عنایتِ إلهیه امدادیمه یتیشوب غفلتی طاغیتدیغی بر زمانده، حضرت شیخک "فتوح الغیب" نامنده کی کتابی حسن تصادفله ائیمه گچمش. یگرمی سکرنجی مکتوبده بیان ایدیلدیگی گبی، حضرت شیخک همت و إرشاديله اُسکی سعید یکی سعیده إنقلاب ایتمش. او فتوح الغیبک تفالنده اُک اُول شو فقره چیقدی:

﴿أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يُدَاوِي قَلْبَكَ﴾ یعنی، "ای بیچاره! سن دار الحکمة الإسلامیهده بر اعضا اولمق جهتيله گویا بر حکیمسک، اهل اسلامک معنوی خسته لقلرینی تداوی ایدیورسک. حالبوکه اُک زیاده خسته سنسک. سن اُول کندیکه طیب آرا، شفا بول؛ صوگره باشقه سنک شفاسنه چالیش. "ایشته او وقت، او تفال سرّيله، مادی خسته لغم گبی معنوی خسته لغمی ده قطعیا آکلادم. او شیخمه دیدم: "سن طیبم اول. "الحقّ او طیبم اولدی. فقط پک شدتلی عملیات جراحیه یاپدی. "فتوح الغیب" کتابنده "یا غلام!" تعبیر ایتدیگی بر طلبه سنه پک مدّش عملیات جراحیه یاپیور. بن کندیمی او غلام یرینه وضع ایتدم. فقط پک شدتلی خطاب ایدیوردی. "أَيُّهَا الْمُنَافِقُ" "ای دینی دنیاه صاتان ریاکار" دیه دیه یاریسنی آنحق اوقویه بیلدم. صوگره او رساله یی ترک ایتدم. بر هفته باقه مدم. فقط عملیات جراحیه ناک آرقه سندن بر لذت گلدی؛ اشتیاق ايله او مبارک اثری آجی تریاق گبی ویا صولفاتو گبی ایچدم. الحمد لله قباحتلریمی آکلادم، یاره لریمی حسّ ایتدم، غرور بر درجه قیریلدی. "خواجه مزک سوزی بیتدی.

ایشته خواجه مزك بو ماجرای حیاتیه سی گوستریور که، حضرت شیخك متوجه اولدیغی و اهمیتله بحث ایتدیگی و إستقبالده گله جك مریدی بو اولق ایچون قوتلی بر احتمالدر. حضرت شیخك وفاتندن صوگره حیاتده اولدقلری گبی تصرّفی اهل ولایتجه قبول ایدیلن اوچ اولیاء عظیمه نك اَك اعظمی، او حضرت غوث گیلانی در. و دیمش:

﴿أَفَلَتِ شُمُوسُ الْأَوَّلِينَ وَ شَمْسُنَا ۞ أَبَدًا عَلَىٰ فَلَكِ الْعُلَى لَا تَغْرُبُ﴾ فقره سیله بَعْدَ

الممات دعا و همّیله مریدلرینك آرقه سنده و اوکنده بولونماسیله، بویله خارقه کرامت عجیبه ایله مشهور بر ذات، ألبته بویله بر زمانده قیمتدار بر خدمت قرآنیه بر مریدینك واسطه سیله اولاجغنی اونك گورمسی و گوسترمسی شأندندر. حضرت شیخك بحث ایتدیگی اهمیتلی مریدی و طلبه سی و حمایه گرده سی اولان شخص؛ بیکن صوگره، اون دردنجی عصرده گله جگنه بر ایمادر.

سلیمان، صبری، ذکائی، عاصم، رأفت، علی، أحمد خسرو، مصطفی أفندی (رح)،
 رشدی، لطفی، شاملی توفیق، أحمد غالب (رح)، زهدی، بکر بك، لطفی (رح)،
 مصطفی، مصطفی، مسعود، مصطفی چاوش (رح)، حافظ أحمد (رح)،
 حاجی حافظ (رح)، محمد أفندی (رح)، علی رضا.

شیخ گیلانی‌نځ فقره‌سیله کرامتکارانه ویردیگی خبر غیینځ تتمه‌سیدر.

﴿أَنَا لِمُرَيْدِي﴾ فقره‌سنده ﴿مُرَيْدِي﴾ "منلا سعید" کلمه‌سنه تام توافق ایدیور. یالکزبر ألف فرق وار. ألف ایسه، قاعده صرفیه‌جه "ألف" اوقونور. ألف ایسه، بیگذر. دیمک ییځ ایکی یوز طقسان درتده (۱۲۹۴) دنیایه گله‌جک بر مریدی، بو ﴿مُرَيْدِي﴾ لفظنده مراددر. چونکه ﴿لِمُرَيْدِي﴾ ده لام صاییلسه ایکی یوز طقسان درت (۲۹۴) ایدرکه، بر تک فرق ایله سعیدځ تاریخ ولادتته توافق ایدر. أساس عربی صاییلسه فرق یوقدر. لامسز ﴿مُرَيْدِي﴾ ایسه ایکی یوز آلتمش درت (۲۶۴) ایدر. "منلا سعید" دخی ایکی یوز آلتمش بش (۲۶۵) ایدر. "منلا" ده کی ألف، بیځه إشارت اولدیغی ایچون متباقیسی ایکی یوز آلتمش درت (۲۶۴) قالیر.

الحاصل: شو زمانده دلال قرآن و خادم فرقان اولان او آدمځ ایکی اسمی و ایکی لقبی وار. "الکُرْدِي" لقبی ایله "منلا سعید" اسمی، ﴿أَنَا لِمُرَيْدِي﴾ فقره‌سنده ظاهر گورونویور. "نورسی" لقبیله "بذیع الزمان سعید" اسمی ﴿كُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ﴾ فقره‌سنده آشکار گورونویور. حتی خدمت قرآنیه‌ده أځ مهم بر آرقداشی و خالص بر طلبه‌سی اولان خلوصی بځه ﴿لِلَّهِ مُخْلِصًا تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا بِمُحَبَّتِي﴾ فقره‌سنده إشارت اولدیغی گبی، دیگر بر قسم طلبه‌لرینه إشارت‌لر وار.

رساله نور طلبه‌لری نامنه

رشدی، خسرو

سعید کندی سویله یور:

حضرت شیخ گیلانی، خدمت قرآنیہ یه نظر دقتی جلب ایتمک و او خدمت قرآنیہ آخر زمانده طاغ گبی بیوک بر حادثه اولدیغنه اشارت ایچون، کرامتکارانه شو خدمتده استعداد و لیاقتمک پک فوقنده بولونماسی و فداکار، چالیشقان قارداشلرمله چالیشدیغمزه فضیلت نقطه سندن دگل، بلکه سبقتیت نقطه سندن اسمی بر درجه گوسترمسی بنی آپی زماندر دوشوندریوردی. عجباً بونک اظهارنده معنوی بر ضرر بگا ترتب ایدر، بر غرور، بر خودفروشلق گتیرر دییه سکز اون سنه در توقّف ایتدم. بوگونلرده اظهاره بر إخطار حسّ ایتدم.

هم قلبمه گلدی که: حضرت شیخ بگا بر پایه ویرمدی. بلکه سعید اسمنده بر مریدم مهمّ بر خدمتده بولونه جق، فتنه و بلالردن اذنِ ایلّی ايله و شیخک دعاسیله و همتیله محفوظ قالا جق.

هم اوزاق یرده طاشلر گورونمز، طاغلر گورونور. دیمک سکز یوز سنه بر مسافه ده گورونن، خدمت قرآنیهنک شاهقه سیدر؛ یوقسه سعید گبی قارینجه لر دگل. مادام بو کرامت غوثیه یی اعلان و اظهارندن، قرآن شاکردلرینک و خدمتکارلرینک شوقی آرتیور، البته آرقه لرنده شیخ گیلانی گبی قهرمانلر قهرمانی ذاتلر همت و دعالریله و اذنِ ایلّی ايله حمایه ایتدکلرینی بیلسه لر، شوق و غیرتلی داها آرتار.

الحاصل: بونی، قارداشلریمی فضله شوقه و زیاده غیرته گتیرمک ایچون اظهار ایتدم. اگر قصور ایتمش ایسه م، جناب حق عفو ایتسین. ﴿إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ﴾ شو آخرکی بیت ﴿وَكُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا * تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا﴾

﴿مُحَبَّتِي﴾ (حاشیه ۱) سعید نورسی بی ایکی اوچ وجهله گوستردیگی گبی، مدار امتیازی اولان إخلاصی ایما ایدهرک و خدمتده ایکنجی اولمق جهتیه ایکی فرقله ﴿مُخْلِصًا﴾ کلمه سی خلوصی بگه توافقله إشارت ایدیور. ﴿قَادِرِي الْوَقْتِ﴾ ده ﴿قَادِر﴾ کلمه سی اوچ فرق ایله اوچنجه آرقداشی تقدیر و إستحسان ایله خلوصی ثانی اولان صبری یه (حاشیه ۲) توافقله إشارت ایدیور. ﴿صَادِقًا﴾ کلمه سیله خارقه بر صداقتله ممتاز دردنجی آرقداشی اولان سلیمانده درت فرق ایله توافق جهتیه إشارت ایدیور. ﴿صَادِقًا﴾ کلمه سنده کی تنوین داخل ایدیلسه، خدمتِ صادقانه ده ممتاز اولان بکر آغایه "بکر بک" عنوانیه بر فرق ایله إشارت ایدر. مادام بو بیت آخر بو هیئتک أفرادینه باقار. بعضرینه صراحته یاقین إشارت وار. اوته کیلره أدنا بر ایما دخی قناعت ویرر که، اونلر دخی مراددر.

الحاصل: بو درت ذات، بو فقیرله برابر خدمتده سبقت ایدوب خلوصی إخلاصیه، صبری تقدیریه، سلیمان صداقتیه، بکر خدمت و غیرتیه خدمت ویرمش. داها سائر آرقداشلره إشارت لر وار. (حاشیه ۳) قرآنیله ده بولوندیله. هم مرتبه لرینه ایما صورتده بو بیت إخبار ایدیور. ألبته دینیله بیلیر که؛ حضرت شیخ

(حاشیه ۱): ﴿صَادِقًا بِمُحَبَّتِي﴾ فقره سنده ناصلکه صادق ایکی قارداشمزه إشارت ایدیور. اویله ده: ﴿بِمُحَبَّتِي﴾ کلمه سیله ده سعیدک برنجی و أکْ مهّم طلبه سی و إشارات الإعجازک تألیفنده مخاطب، مسؤد، مبیض اولان شهید مرحوم ملا حبیبه (رحمة الله علیه) ایمادن خالی دگلدر.

(حاشیه ۲): صبرینک حقیقی إسمی محمد صبریدر. بو إسم حساب أبجدله تک بر فرق ایله عبد القادری اولور. دیمک ایکنجی خلوصی برنجی خلوصی گبی برنجیدر. هم حافظ علی و قله اوکنده مصطفی لر، هم ده ذکائی و کوچک لطفی اونلر گبی إشارت غوثیه ده ظاهر در.

(حاشیه ۳): سلیمان اوچ فرق ایله سعیده داخل اولدیگی گبی، عبد الله (*) إسمنده بر قاچ مهّم قارداش لریمز، مسعود ایله برابر سعیدک ایچنده درلر.

(*) بِالْخَاصَّةِ إِسْلَامْ کویلی و عطا بگلی عبد الله لر.

اونلری اِذْنِ اِلهِله سَعِيدْكَ اَطرافنده گورمش، خبر شیمدی اِظهاره مَأْذُون اوملادیغمدن بَکّا تام گورونمیور. ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ﴿فَيَا مُنْشِدًا نَظْمِي﴾ فقرهسنده دخی حضرت شیخْ (رض) مخاطبی شبههسز بدیع الزمان ملا سعیددر (رض).

الحاصل: شو عجیب قصیدهسنْک آخرنده کی شو بش بیتده بش کلمه، مدارِ نظرِ شیخ و محلِّ خطابِ غوثیدر. و او بش کلمه ایسه، ﴿لِمُرِيدِي وَمُرِيدِي وَمُنْشِدًا وَقَادِرِي وَسَعِيدًا﴾ لفظلریدر. سعیدْک دخی ایکی لقبی اولان "نورسی"، "الْکُرْدِي"؛ ایکی اِسْمی "ملا سعید"، "بدیع الزمان" بو بش کلمهده بولونور. حضرت غوثْک مدارِ توجّه و خطابِ اولان شو بش کلمهسنده، آشکار بر صورتده، مذکور ایکی اِسْم و لقب، علمِ جفر قاعدهسنده مقامِ اُجْد ايله گورونمسی شبهه بیراقمیور که، حضرت شیخ قصیدهسنْک آخرنده اونْگله قونوشویور، اوْگا تسَلّی ویروب تشجیع ایدیور. ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ سَرّیله موَفّقیتنه تأمینات ویریور. ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ

﴿فَيَا مُنْشِدًا نَظْمِي﴾ فقرهسنده، ﴿نَظْمِي﴾ کلمهسی، مقامِ اُجْدیسی بیْک اولوب؛ ﴿رِسَالَةُ النُّورِ﴾ ایکی فرقله، ﴿رَسَائِلُ كِتَابِ النُّورِ﴾ ک (ایکی مدّه صایلمازسه و شدّه ده لام صایلیسه) مقامِ اُجْدیسی ینه بیْکدر. دیمْک ﴿فَيَا مُنْشِدًا نَظْمِي فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ﴾ فقرهسنْک مِثَالِ غیبیسی شودر که: ﴿يَا مُؤَلَّفَ رِسَالَةِ النُّورِ جَاهِدْ بِهَا فَقُلْ وَلَا تَخَفْ﴾ یعنی "قورقمه، سوزلرینی سویله، نشرینه چالیش". ﴿وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾

اما ﴿فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ﴾ فقره‌سنده شایانِ حیرت بر توافق وار که: علمِ جفر قاعده‌سیله مقامِ أبجدیسی ییڭ اوچ یوز اوتوز ایکی (۱۳۳۲) ایدر. شو حالده ﴿يَا مُنْشِدًا نَظْمِي فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ﴾ مثالِ غیبیسی "یا رسالة النور و سوزلر صاحبی! بڭا باق. غافل طاورانمه! ییڭ اوچ یوز اوتوز ایکیده مجاهده‌یه باشلا؛ سوزلری قورقمه یاز، سویله!" فی الحقیقه سعید حرّیتدن صوڭره آز بر زمانده مجاهده‌سنده توقّف ایتمش ایسه، ییڭ اوچ یوز اوتوز ایکیده إشارات الإعجازی تألیف ایله برابر اُسکی سعیددن صیریلماق نیّت ایدوب، یڭی سعید صورتنده بتون قوّتیه مجاهده معنویه‌یه باشلایوب، ایکی اوچ سنه صوڭره‌ده دار الحکمتِ الإسلامیه‌ده بر ایکی سنه حضرتِ غوثِ گیلانی نڭ شو وصیتی و آمرینی إمثال ایدهرک اَنوارِ قرآنیه‌یی نشر ایتمش. لله الحمد، شیمدی‌یه قدر دوام ایدیور.

بو شایانِ حیرت فقره‌ده جای دَقّت شو نقطه وار که؛ حضرتِ غوث، طوغریدن طوغری‌یه آلتنجی عصردن شو عصریمزه باقیور. او آلتنجی عصرک آخزلرنده هلاکو فلاکتی گبی فجیع، دهشتلی مشهور فتنه‌نڭ چوق اَلم و فجیع و قبورده کی اُمواتی آغلادیره‌جق درجه‌ده دهشتلی بر نوعی، شو اون دردنجی عصرده بولونویور. بو ایکی عصر بربرینه توافق ایدیور که، حضرتِ شیخ اوندن بوڭا باقیور.

رساله نور طلبه‌لری نامنه

رأفت، خسرو، حافظ علی، صبری

شو کرامتِ غوثیه مناسبتیلہ اوچ نقطہ بیان ایدیلہ جک:

برنجی نقطه: حضرت غوثؒ قصیده سنڱ باشنده بو بش سطردين اول، عجيب، پک غريب، چوق بليغ، نازدارانه تحديثِ نعمت صورتنده بر دعوايِ افتخارکارانه إفاده ايدن ايکي صحيفه لک قصیده سنده کي خارقه دعواسنه دليل اولارق بر کرامتِ باهره يي، عاداتا معجزه يه ياقين بر خارقه يي گوسترمک لازم گلييوردی. ايشته او عقللری حيرته بيراقان مرتبه يه لايق اولديغنی گوسترر بر کرامتِ اظهار ايتدی که؛ سکز يوز سنه بر مسافده جنابِ حقؒ اذنيه، إعلاميله زماغزی تفصيلاتيله گورور طرزنده، بزم گي عاجز، ضعيف طلبه لرينه درس ويروب تشويق ايدر. ايشته حضرت غوثؒ دعواسنه بو اخبار غيبیسی اُکْ باهر برهان اولديغی گي، رساله نورؒ اُجزالرينؒ حقانيت و علويتنه بر حجتِ قاطعه حکمنده در. اوت حضرت شيخ، بو قصیده سيله سوزلرؒ حقانيتنی امضا ایدیور.

ايکنجی نقطه: اهل طريقت و حقيقتجه متفق عليه بر اساس وار که: طريقِ حقه سلوک ايدن بر انسان، نفسِ اماره سنڱ اُنانيتنی و سرکشلگنی قيرمق ايچون لازم گلير که؛ نظرينی نفسندن قالدیروب شيخنه حصرِ نظر ایده ایده تا فنا فی الشیخ حکمنه گلير. "بن" دیدیگی وقت، شيخنڱ حسياتيله قونوشور و هکذا.. تا فنا فی الرسول، فنا فی الله قدر گيدر. مثلاً: ناصلکه غایت فداکار و صادق بر خدمتکار، بر یاور، اُفنديسنڱ حسياتيله گویا کندیسى کنديسنڱ اُفنديسيدر و پادشاهيدر گي قونوشور. "بن بويله ايسته يورم" دير؛ يعنی "بنم سيّد، استادم، سلطانم بويله ايسته يور." چونکه کندینی اونوتمش، يالڭز اونی دوشونويور. "بويله أمر ایدیور" دير. اويله ده غوثِ گيلانی، او خارقه

قصیده‌سنک تَضَمَّن ایتدیگی اذواق فوق العاده، حضرت شیخک سِرِّ عظیمِ اهل بیتک اِراثتیه آل بیتک شخصِ معنویسنک مقامی نقطه‌سنده و ذاتِ اُحمديه علیه الصلاة والسلامک وراثتیه حقیقتِ محمدیه‌سنده (ع‌ص‌م) کندینی گوردیگی گبی، فناءِ مطلق ایله جنابِ حَقَّک تجلّی ذاتیسنه مظهریت نقطه‌سنده، قصیده‌سنده او سوزلری سویله‌مش. اونک گبی اولمیان و او مقامه یتیشمه‌ین اونی سویله‌یه‌مز؛ سویله‌سه مسئولدر. حضرت شیخ وراثتِ مطلقه نقطه‌سنده، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک قدمِ مبارکینی اوموزنده گوردیگی ایچون، کندی قدمنی اولیانک اوموزینه او سرددن بیراقیور. قصیده‌سنده ظاهر گورونن تَمَدِّح و اِفتخار دگل، بلکه تحدیثِ نعمت و عالی بر شکردر. یالکُز بو قدر وار که، محبیت مقامی اولان مقامِ نیازدن، محبوبیت مقامی اولان نازدارلق مقامنه چیقمش. یعنی طریقِ عجز و فقردن، مشربِ عشق و اِستغراقه گیرمش. و کندینه اولان نعمِ عظیمه اِلهیه‌یی یاد ایدوب، بِحَقِّ مفتخرانه شکر ایتمشدر.

اوچنجی نقطه: کرامت، معجزه گبی جنابِ حَقَّک فعلیدر، هدیه‌سیدر، اِحسانیدر و اِکرامیدر؛ بشرک فعلی دگلدر. او کرامته مظهر اولان ذات ایسه بعضًا بیلیمور، بعضًا بیلیمیور (وقوعندن صوگره بیلیر). کرامته مظهریتنی قبل الوقوع بیلن و اِکرام اِلهی‌یه اِختیاریه توفیقِ حرکت ایدن قسم، اُگر اُنانیتدن بتون بتون تجرّد ایتمش ایسه و حضرت غوث گبی قدسیت کسب ایتمش ایسه، جنابِ حَقَّک اِذنیله، او کرامتک هر طرفنی بیلهرک کندیسی صاحب چیقار، بیلیر و بیلدیرر. فقط بونکله برابر، مادام او کرامت اِکرامدر؛ بتون تفصیلاتیه کرامت صاحبنه ده مشهود اولمق لازم دگلدر. بو سرّه بناءً حضرت شیخ اِعلام ربّانی و اِذنِ اِلهی ایله بو عصری گورمش و خدمتِ قرآنیه‌نک اُطرافنده بزلری مشاهده ایدوب نظرِ شفقتیه باقمش. او بش سطر، صِرف بر کرامت و اِنطاق

بالحق و بر اکرامِ اِلهی و وراثتِ نبویه اِعتباریله ظهور ایتدیگندن؛ معجزه‌واری، قدرتِ بشر فوقنده بر شکلِ آلمش. صنعی، ارادهٔ شیخ ایلہ اولدیغی دگلدنر. چونکہ انطاقدنر. روحِ قدسیسی حسنِ ایتمش، گورمش. اراده و اختیار یتیشہ‌میور. عقل ايسہ روحک حرکاتنی احاطہ ایدہ‌مز. لسان، نہ قدر عقلک دقائقِ تصوّراتنک ترجمہ‌سندہ عاجز ايسہ، اختیار دخی روحک دقائقِ حرکاتنک درکنده او درجہ عاجزدنر.

حضرتِ غوث، او درجہ یوکسک بر مرتبہ یہ مالک و او درجہ خارقه بر کرامتہ مظهردر کہ، کافرلرک بر قسمی دیمش: "بز اسلامیتی قبول ایدہ‌میورز؛ فقط عبد القادر گیلانی پی ده انکار ایدہ‌میورز. "ہم اولیایی انکار ایدن وھابینک مفراط قسمی دخی، حضرتِ شیخی انکار ایدہ‌میورلر. اولیاء اونک درجہ جلالتنہ یتیشمدیگی، بتون اہلِ طریقتجہ تسلیم ایدیلمشدر.

ایشتہ بویلہ گونش گی بر معجزہ محمدیہ (علیہ الصلاۃ والسلام)، یوکسک و سونمز بر بارقۂ اسلامیت اولان بر ذات نورانینک غیب‌آشنا نظریلہ عصریمزی گوروب، بویلہ بر کرامتِ اِظہاریلہ تسلّی و یروب تشجیع ایتمک شأندندرنر. عجباً ہیچ ممکن میدر کہ؛ "سلطان الأولیاء" مقامنی اِحراز ایتمش و حمیتِ اسلامیہ ایلہ زمانندہ کی پادشاہلری تیرہ‌تمش و قوۃٔ قدسیہ ایلہ ماضی و مستقبلِ حاضر گی اِذنِ اِلهی ایلہ گورمش و مماتندہ دخی حیاتندہ کی گی دائمی تصرّفی بولوندیغی تصدیق ایدیلمش اولان بر قہرمانِ ولایت، بو عصریمزہ و بو عصر ایچندہ کی کمالِ عجز و ضعف ایلہ قرآنک خدمتندہ چالیشان و انصافسز دشمنلرک ہجومنہ معروض و تسلّی و تأمینہ محتاج بیچارہ قرآنک خادمترینہ و طلبہ‌لرینہ لاقید قالاہیلیر می؟ ہیچ ممکن میدر کہ، بزملہ مناسبتدار اولماسین؟ سکز، طوقوز، بلکہ اونبش قوتلی دلیلدن قطع نظر، اُدا بر اِشارت کلامندہ

بولونسه، بزه باقديغنه دلالت ايدر؛ خفي بر إشارت ايتسه كافيدر. چونكه مقام إقتضا ايدييور، مطابق مقتضايِ حالدر و مناسبت قويدر.

أى بنمله برابر حضرت شيخك توجه و دعاسنه مظهر قارداشلم! شو استاديمز، بزي إستقبالده عدم ظلماتي ايچنده دوشونوب بزملة مشغول اولوركن، بز او ماضيده موجود و نور پرده‌لري ايچنده استاديمزي و استاديمزك استادي و جدّي اولان فخر العالمين عليه الصلاة والسلام أفنديمك توجّهلرندن غفلت ايتمك، اونلره إستناد ايتمه‌مك لايق ميدر؟ مادام اونلر بزي دوشونويورلر؛ بز ده بتون قوّت و روحمله اونلره إعتما‌د ايدوب و آمرلرينه بلا قيد و شرط إطاعت ايتملي يز.

أهل دنيا نك تلسز تلغراف و تلفونلري شرقدن غربه گيتديگي گي، ايشته أهل حقيقتك ده ماضيدين، طوقوز يوز سنه مسافه عظيمه‌دن مستقبلة بويله معنوي تلفونلري ايشله‌يه بيلير و معنوي تلسقوبلري گوره بيلير. معلومدر كه ضعيف أماره‌لر إجتمع ايتدكجه قوّت بولور، دليل حكمنه گچر. اينجه‌جك ايلر، إجتمع ايتدكجه قويماز خلاط اولور. كلّي عمومي قيدلر، إجتمع ايتدكجه خصوصيت پيدا ايدوب تعين ايدر. بو سرّه بناءً حضرت شيخك بو بش سطرنده سكر طوقوز قوّتلي إشارتك إجماعنده هيچ شكّ و شبهه بيراقمدى كه؛ حضرت شيخ، شيمديكي قرآن حكيمك شاكردلرينه بِإِذْنِ الله استادلق ايدييور، بِحَوْلِ الله شفقتي آتنده حمايه ايدييور.

جمع قطبيت و فرديت و غوثيت

ايله اوچ ستون اوزرنه طورور

رايت علويت شيخ حقّانيدر خطاب عبد القادر

إلهام خدا کتاب عبد القادر
 باز الأشهب فرد فرید دوران
 غوثِ أعظم جناب عبد القادر.

سعید النورسی

رساله نور شاکر دلرینک بر فقره سیدر

﴿وَكُنْ قَادِرِيَّ الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا * تَعِيشُ سَعِيدًا صَادِقًا بِمُحَبَّتِي﴾

علم جفر ایله معناسی: آی سعید! سن، زمانک عبد القادری اول،
 إخلاص تامی قزان، فقرکله برابر معیشتکی دوشونمه، ناسدن منت آله، إسمک
 "سعید" اولدیغی گبی معیشتده ده مسعود اولاجقسک! محبتده صادق اولدیغکدن
 و إخلاصه چالیشدیغکدن، خلوصی گبی مخلص طلبه لر و یاردمجیلر و سلیمان،
 بکر گبی صادق خدمتکارلر و صبری گبی تام تقدیر ایدیجی و جدی مشتاق
 طلبه لر سزه ویریلمش. "أوت لله الحمد، غوثک صراحت درجه سنده إخبار
 ایتدیگی حال وقوع بولمشد. غوثِ أعظم، "سعید" نامیله تسمیه ایتدیگی
 مریدینک تاریخچه حیاتنده اُک مهم نقطه لری بیان ایتمکله برابر، علم جفر
 أسرار یله سکر طوقوز جهته سعیدک باشنه پارمغنی باصییور. بیتلرک معنای
 ظاهر یسی ایله معانی جفریه سی بربرینه چوق یاقین اولمقله، طوقوز وجهه کی
 إشارت لر بربرینی تأیید ایتدیگندن صراحت درجه سنه چیقمش.

﴿أَنَا لِمُرِيدِي حَافِظٌ مَا يَخَافُهُ ۖ وَأَحْرُسُهُ فِي كُلِّ شَرٍّ وَفِتْنَةٍ﴾

علم جفر ايله معناسی: اون دردنجی عصرده "الْكَرْدِي" لقبيله ياد ايديلن ملا سعيد، بنم مریدمدر. او فتنه و بلا عصرینک هر شر و فتنه‌سندن، اللّٰهکْ اذنیله و حول قوّتیله اونکْ محافظییم. "أوت حرّیتدن یگرمی اوتوز سنه صوگرهیه قدر، یگرمی فتنه عظیمه ایچنده فوق العاده بر صورتده غوثکْ او مریدی محفوظ قالمشدر. قورقیدیغی شر و مهالکدن بر حفظ غیبی ايله قورتولمشدر.

﴿مُرِيدِي إِذَا مَا كَانَ شَرْقًا وَمَغْرِبًا ۖ آغِثُهُ إِذَا مَا سَارَ فِي آيِّ بَلَدَةٍ﴾

علم جفر ايله معناسی: او غوثکْ مریدی اولان سعيد الكردي، روسیهده اُسارتله آسیانکْ شرقِ شمالیسنده و اهلِ بدعهنکْ ایلله آسیانکْ غربنه نفی اولونه‌رق قالدیغی مقدارجه و سبریا طرفلرندن فرار ایدوب فوق العاده چوق بلادی سیر و سیاحت ایتمگه مجبور اولدیغی زمان، اللّٰهکْ اذنیله، حول و قوّت ربّانی ايله اوکْا امداد ایتشم و اِستمدادینه یتیشمشم. "أوت حضرت غوثکْ مریدی عنوانیله اِراده ایتدیگی سعيد (رض)، اوچ سنه اُسارتله آسیانکْ شرقِ شمالیسنده مهالك ایچنده محفوظ قالوب، اوچ درت آیلق مسافه‌یی فرار صورتیله قطع ایده‌رك چوق شهرلری گزوب غوثکْ دیدیگی گبی محفوظ قالمشدر.

﴿فَيَا مُنْشِدًا نَظْمِي فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ ۖ فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ﴾

علم جفرله معناسی: بدیع الزمان ملا سعيد نامیله ياد اولنان و اُوراد منتظمه‌سنی اوقویان مریدینه دیر که: "بنم نظممی، یعنی مسلک و مشرعی و مجاهداتی گوسترن مقالاتی سویله. یعنی نظممدن مراد، سنکْ رساله‌لرکْ و سوزلرکْ و مکتوباتکْدر. ﴿فَقُلْهُ وَلَا تَخَفْ﴾ ییکْ اوچ یوز اوتوز ایکیده (۱۳۳۲) او سوزلر ايله مجاهده‌یه باشلا. سن عنایتِ إلهیه‌نکْ حفظنده‌سکْ."

أوت ﴿مُنْشِدًا﴾ عِلْمِ جَفْرِهِ "ملا سعید"ی گوستردیگی گبی، ﴿نَظْمِی﴾
 ﴿ظ﴾ ایله رسالة النوری گوسترر. و ﴿مِی﴾ ایله هم مکتوباتی هم ﴿کَلِمَاتُ سَعِيدِ
 الْکُرْدِ﴾ گوسترر. "کلمات" سوزلر دیمکدر. ﴿نَقْلُهُ وَلَا تَخَفْ﴾ ییک اوچ یوز
 اوتوز ایکی یی (۱۳۳۲) گوسترر. او تاریخ، مبدأ جهادیدر. او تاریخده إشارات
 الإعجاز تفسیرینک نشریله مجاهدهیه باشلامش.

کرامتِ غیبیه غوثیه:ک اشاراتی تأیید ایدن اوچ رمز:

برنجی رمز: ﴿أَنَا لِمُرِيدِي حَافِظًا﴾ عِلْمِ جَفْرِ إعتباریله، مقام أبجدی
 حسابیله، ییک اوچ یوز اوتوز آلتی یی (۱۳۳۶) گوسترر. دیمک حضرت غوث،
 بو تاریخده إستقبالده گله جک مریدینی أمرِ إلهی ایله محافظه ایده جک دییور. أوت
 بو بیچاره سعید دخی دییور: نوع بشره گلن اُک بیوک بر مصیبت حرب عمومی
 هنگامنده، چوق تهلکه لره معروض قالدیم. حضرت غوثک گوستردیگی عربی
 تاریخده ویا آز اُول، خارقه بر صورتده قورتولدیم. حتی بر دفعه، بر دقیقه ده
 اوچ گله ئولدییره جک یره مقابل بکا إصابت ایتدیگی حالده تأثیر ایتمدیلر. بیتلیسک
 سقوطنده، بر مقدار طلبه لرمه روس عسکرلرینک بر طابوری ایچنه دوشدک.
 بزی صاردیله، هر طرفده آل اله آتش ایدیلدی. درت دانه سی مستثنا، بتون
 آرقداش لرم شهید اولدقدن صوگره، طابورک درت صیره لینی یاردق؛ ینه اونلرک
 ایچنده بر یره گیردک. اونلر اوستمزده، اطرافمزده سسمزی، او کسوروگمزی

ایشیتدکلی حالدہ بزى گورمیوردیلر. اوتوز ساعت، او حالدہ چامور ایچنده، بن یاره‌لی ایکن حفظِ اِلهی ایله اِستراحتِ قلب ایچنده محافظه ایدیلدم.

بونک گبی متعّد تهلکه‌ده حضرتِ غوثک گوستردیگی تاریخ عربی اعتباریله، حقیقهً بر حفظِ اِلهی ایچنده بولوندیغی حسّ ایدیوردم. دیمک جنابِ حق او قدسی استادیمی، بر ملائکهٔ صیانت گبی بکا محافظ قیلمش.

ایشته بو «**أَنَا لِمُرَيْدِي حَافِظًا**» فقره‌سی، بو فقیرک مهمّ سرگذشتلرینه اِشارت ایتدیگی گبی، بو فقیرک اطرافنده خدمتِ قرآنیه ایشنده طویلانان آرقداشلرندن طوقوز طلبه‌سنی "حافظ" اِسمیله اِشارت ایدیور. «**وَأَخْرُسُهُ فِي كُلِّ شَرٍّ وَفِتْنَةٍ**» فقره‌سنده ایکی حکم وار. بری شردن، دیگری فتنه‌دندر. دیمک ایکنجیسی «**أَخْرُسُهُ فِي كُلِّ فِتْنَةٍ**» و بو جمله «**كُلِّ**» ده‌کی شده صاییلمازسه بیك اوچ یوز قرق درت (۱۳۴۴) ایدر. اوت، بو تاریخدن شیمدی‌یه قدر چوق فتنهٔ مهمّەدن، بر حمایتِ غیبی ایله محفوظ قالدیغی "تحديثاً للنعمة" اِعلان ایدیورم.

ایکنجی رمز: «**مُرَيْدِي إِذَا مَا كَانَ شَرْقًا وَمَغْرِبًا * أَغْنَاهُ إِذَا مَا سَارَ فِي آيِ بَلَدَةٍ**» فقره‌سنده بحث ایتدیگی و قونوشدیغی مریدی ایسه شرقه اِسارهٔ گیتدیگی تاریخی گوستردیگی گبی، غربه نفی اولدیغی تاریخی ده گوسترر. شویله‌که:

شو فقره‌نک حقیقی تعبیری «**إِذَا مَا كَانَ مُرَيْدِي أَسِيرًا فِي شَرْقٍ**» اولویور. دیمک زمانِ اِسارت «**مَا كَانَ مُرَيْدِي أَسِيرًا فِي شَرْقٍ**» ده چیقیور. و بیك اوچ یوز اوتوز یدی (۱۳۳۷) ایدیور. ایشته بو فقیر، او تاریخِ عربیده روس اِسارتنده، تك باشمله پتروغراددن بر آی شمالِ شرق طرفندن فرار ایدوب، چوق اَنواع مهالك وارکن، روسجه بیلمدیگم حالدہ، بر محافظهٔ غیبیه آلتنده پک چوق

بلادى سىر و سياحت ايتدم. تا وارشووا، آووستريا طريقيله إستانبوله گلوب اوزون بر دائره ارضده سياحت ايتدم. حضرت غوثك ديدىگى گى، او أسارت شرقيه و او سىر بلاد كئيره ايچنده اذن إلهى ايله إستغاثه مه مدد گوروورد. ديمك اذن إلهى ايله حضرت غوث، ملك گى بو وظيفه يي دعاسيله ياپمش.

اما «مَا كَانَ مَغْرِبًا» قىدى، تاريخ عربى اولارق بيك اوچ يوز ألى بر (۱۳۵۱)، مشهور رومى تاريخيله ايكى سنه فرق وار. ايشته (حضرت غوثك ديدىگى گى) بو فقير، تاريخ عربى ايله بيك اوچ يوز ألى برده (۱۳۵۱)، شعائر اسلام ايچنده مهم تحولات زمانده بتون قوتله شعائرک محافظه سنه خدمتله مكلف اولديغم حالده، او معنوى هرج و مرجده كى فورطنه لر بى صارصمدى.

هم «مَغْرِبًا» كلمه سى، آخرده كى تنوين ايله برابر بيك ايكى يوز طقسان ايكى (۱۲۹۲) ايدر كه، بو فقيرك دنيايه گلمه سندن بر سنه أول وياخود رحم مادرده كى تاريخه إشارتله برابر، «كَانَ مَغْرِبًا» بيك اوچ يوز اون درت (۱۳۱۴) ايدر. بيك اوچ يوز اون درت سنه لرنده موضوع بحث اولان مريدى، مهم ورطه دن قورتولمسنه غوث (رض) إشارت ايدىيور، اونك امدادينه يتيشدم دىيور. حياتده اولان أسكى طلبه لرم بىليورلر كه؛ بيك اوچ يوز اون درت، بيك اوچ يوز اون بش اون آلتى سنه لرنده، وان قلعه سى كه، ايكى مناره يوكسكلگنده صرف طاغ گى بر طاشدن عبارتدر، أسكيدن قالمه اوپه گى بر اين قپوسنه گيديوردق. آياغمدن قوندوره لر قايدى، ايكى آياغم بردن قايدى. تهلكه يوزده يوز... باشقه جه نقطه إستناد قالماديغى حالده، بيوك بر إستناده باصمش گى اوچ متزه لك بر قوسله او مغاره نك قپوسنه آتيلمشم. هم بن، هم برابرمده كى

اوراده حاضر آرقداش‌لرم، أجل گلمدیگی ایچون صرف بر حفظِ إلهی، خارقه بر إمدادِ غیبی تلقی ایتدک.

ایشته حضرتِ غوث، مادام بو قصیده‌سنده سرگذشتِ حیاتمک مهمّ نقطه‌لرینه إشارت ایدیور؛ ألبته بو عجیب و أکْ تهلکه‌لی بر سرگذشتِ حیاتمه شو جمله‌سیله إشارت ایدیور دینیلیر.

الحاصل: حضرتِ غوثک مذکور کلماتلری، بو فقیرک تاریخِ حیاتمه گچن أکْ مهمّ نقطه‌لری معناسیله إفاده ایتدک‌لری گبی، حسابِ أبجد مقامیله مهمّ نقطه‌لرک تاریخِ وقوع‌لرینه توافقلری، ألبته تصادفی و تصادف ایشی اولاماز. سائر إشاراتک قوتی، قطعیتی، تصادفی محال درجه‌سنه گتیرمشدر. مادام بو بش سطر قصیده‌سی، بر کرامتدر؛ کرامت ایسه معجزه گبی جنابِ حق طرفدندر، إنطاقِ بالحق نوعدندر، داها بیان ایتدیگمز چوق أسراری حاویدر، إختیار بشر یتیشه‌مز.

اوچنجی رمز: خدمتِ قرآنیه‌ده کی آرقداش‌لرک بر قسمی "حافظ" لقبیله، بر قسم "مخلص" کلمه‌سیله إشارت ایدیلدیگی گبی، "صادق" کلمه‌سنده سلیمان، بکره إشارت اولونمقله برابر؛ عیناً اونلر گبی صداقتده ممتاز و قلمی بر ألباس قلنج گبی عاصمه دخی إشارت ایدیور. هم مقامیله برابر فداکار آرقداش‌لرک آلتنجیسی اولدیغنه إشارت ایدیور. عاصم گبی ألباس قلمی أحمد خسروی ﴿تَعِيشُ سَعِيدًا﴾ جمله‌سی بشنجی گوستریور. رأفت بك ﴿صَادِقًا بِمُحَبَّتِي﴾ جمله‌سیله، مقامنه إشارتله عاصم گبی آلتنجی آرقداش اولدیغنه آلتی فرق ایله گوسترمشدر. و هکذا سائر خاص آرقداش‌لر ده ایچنده مندرجدر.

حتّی ﴿تَعِيشُ سَعِيدًا﴾ ده کی "سعید" کلمه سنده بش آلتی قارداش لرم داخل اولدیغی، بنجه قطعی بر صورتده تحقّق ایتمشدر.

سعید النورسی

لطیف بر تفأل

شیخ سعدی شیرازینک "بوستان" ندن سوزلر حقّنده بن،
حافظ خالد، غالب، سلیمان نیت ایدوب آچدق.

تفأل بو چیقدی:

﴿نِگَر تَا گِلِسْتَان مَعْنَا شُگُفْت﴾
﴿بُرُو هِیچ بُلْبُل چُنِینْ خُوش نَگُفْت﴾

﴿عَجَبْ گَرِ بِمِیَرْد چُنِینْ بُلْبُلِ﴾
﴿کِه اَز اُسْتُخَوَاش نَرُویدْ گُلِ﴾

مثالی: یعنی "گل، باق، گلر باغی شکنده حقیقت گلری آچیلمش.
بویله حقیقت باغچه سنده هیچ بر بلبل، بویله شیرین، خوش نغمه ایتمه مشدر.
ناصل اولویور که، بویله بر بلبل ئولدکدن صوگره اونک کمیکلرندن گلر
آچیلمه سین."

بو مثال، مقصدیمزه او قدر یاقیندر که تعبیره لزوم یوقدر. یالکز گلستانمز؛
أبدی قرآن جنتندندر، اوندن گلمشدر.

محمد توفیق، غالب، سلیمان،

حافظ خالد، سعید

بسم الله الرحمن الرحيم

غوث، مشهور قصیده‌سنده (صراحت درجه‌سنده) بزلردن، یعنی حزب
القرآندن خبر ویردیگی گبی، داها بر قاچ یرده ینه إشاری بر طرزده خبر
ویریور.

أزجمله، او قصیده‌نك آرقه‌سنده "مجموعة الأحزاب"ك (۵۶۳) نجی
صحیفه‌سنده، ینه او معلوم مریدندن بحث ایدیور و بیتنده دیور که :
﴿فَمُرِّدِي إِذَا دَعَانِي بِشَرْقٍ أَوْ بَغَرْبٍ أَوْ غَارٍ فِي بَحْرِ طَامِي أَعْتُهُ﴾ "غریبه بنی
چاغیردیغی وقت، اونك إمدادینه یتیشه‌جگم." أوت طوغریدر. عربی تاریخ ایله
یيك اوج یوز اوتوز طوقوزده (۱۳۳۹) مدهش بر بحرانِ روحی و دهشتلی بر
هیجانِ قلبی و دغدغه‌لی بر تشوشِ فکری گچیردیگم صیره‌لرده، پك شدتلی بر
صورته حضرت غوثدن إستمداً أیلدم. بر ایکی یرده بحث ایتدیگم گبی،
"فتوح الغیب" کتابی ایله و دعا و همتیله إمدادیمه یتیشدی و او بحرانی گچیردم.
ایشته او مریدی ایسه، بیچاره سعید الکردی اولدیغنی مشهور قصیده‌سنده

قطعی گوستردیگی گبی، بو قصیده ده **﴿فَمُرِّدِي﴾** دن مراد اودر. چونکه **﴿دَعَانِي بِغَرْبٍ﴾** أبجد حسابله بیٹ اوچ یوز اوتوز طوقوز (۱۳۳۹) ایدر. او زمان مملکته نسبةً غرب صاییلان إستانبولده ایدم. **﴿دَعَانِي بِغَرْبٍ﴾** مقام أبجدیسی زمان إستمدادیمه توافق ایدیور. حسابده **﴿إِذَا﴾** لفظی داخل اولماز. چونکه **﴿إِذَا﴾** زمانی گوستریور، **﴿دَعَانِي بِغَرْبٍ﴾** جملهسی او مبهم زمانی تعیین ایدیور.

هم أزمه، "مجموعة الأحزاب" ک ایکنجی جلدینک (۳۷۹) نجی صحیفه سنده حضرت غوثک "ورد العشاء" نامنده کی مناجاتنده شو فقره وار: **﴿فَالْوَاصِلُ﴾** (حاشیه ۱) **﴿إِلَى سَاحِلِ السَّلَامَةِ هُوَ السَّعِيدُ الْمُقَرَّبُ﴾** (حاشیه ۲) **﴿وَدُوُّ الْهَلَكَ هُوَ الشَّقِيُّ الْمُبْعَدُ وَالْمُعَذَّبُ﴾** ایشته غوثک شو فقرهسی، **﴿فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَ سَعِيدٌ﴾** آیتک بر نوع تفسیریدر. شو کلی آیتک بر قسم افرادی، آلتنجی عصر و اون دردنجی عصرده آیتک کلّیتنده داخل بر قسم افراد مخصوصه بی إرائه ایتدیگنه متعدّد أماره لر وار. آیتک کلّیتنده (حاشیه ۳) توافق سربله **﴿فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ﴾**

(حاشیه ۱): **﴿فَالْوَاصِلُ﴾** کلمهسی متعدّد اولق جهتيله، سوزلریله سلامته ایصال ایدیجی دیمکدر.

(حاشیه ۲): **﴿الْمُقَرَّبُ﴾** مشدد راء بر صاییلسه، استادیمرک لقی اولان "النورسی" کلمه سنک عینیدر. یالکز عطف ایچون "واو" وار. تام توافقله، مُقَرَّبِدِن مراد نورسلی اولدیغنی گوستریور. **﴿الْمُقَرَّبُ﴾** ده شده لی راء ایکی صاییلسه "بديع الزمان النورسی" یاء محققله عینیدر. یالکز ایکی فرق وار. ایکی همزه وصل صاییلسه، تام تامنه توافقله **﴿الْمُقَرَّبُ﴾** طوغریدن طوغری یه اوکا إشارت ایدیور.

شاملی توفیق، سلیمان، علی

(حاشیه ۳): آیتک کلّیتنده سعادت نقطه سنده مظهریتنه ماصدق اولق ایچون میلیارل درجه دن یالکز بر درجه مراد اولدیغمری آکلاسهق، أبده قدر شکر ایتسهک او نعمتلك حقی ادا ایده مه یز. حضرت غوثک إشارتندن آکلاشیلیور که، او محیط آیتک دگزنندن بر قطره قدر حصّه مز وار. **﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾**

کلمه‌سنده بو زمانک اُک بیوک شقیلرندن اوچنه جفرجه توافق ایتمه‌سی، او کُلی آیتده بونلر دخی قصدًا مراد اولدقلرینه اُماره‌در، بلکه اُشارتدر. ایشته حضرت غوث بو آیتده کی بو اُماره‌دن، بو زمانه باقمش. مذکور فقره‌سنی کُلی آیته بر نوع خصوصی تفسیر یاپارق، قصیده‌سنده کرامتکارانه بحث ایتدیگی فتنه آخر زمان ایچنده کی شاکردلرینی گوروب، او زمانک شقیلرینک شرندن محافظه ایدیلدیگی و بوراده مناجاتنده دخی او قصیده‌نک مثالنه باقییور.

شو فقره غوثیه‌ده بر ایما وار. بوراده کی "سعید" لفظنده، مشهور قصیده‌سنده کی ﴿تَعِيشُ سَعِيدًا﴾ کلمه‌سنه خفی بر اُشارت اولدیگی گبی؛ ﴿ذُو الْهَلَاكِ هُوَ الشَّقِيُّ الْمُبْعَدُ﴾ فقره‌سیله کندیسندن صوگره وقوع بولان و علوم اسلامییه یی محو ایتمک نیتیه کتبخانه‌لری دجله و فرات نهرینه آتان هلاکو فلاکتی خبر ویرمکله برابر؛ هلاکو گبی علوم اسلامییه پرده چکن شقیلری دخی، مذکور آیته اُستنادا خبر ویریور.

أوت ﴿فَالْوَاصِلُ إِلَى سَاحِلِ السَّلَامَةِ﴾ فقره‌سیله حزب القرآن اُشارت ایتدیگی گبی، ﴿ذُو الْهَلَاكِ هُوَ الشَّقِيُّ الْمُبْعَدُ وَ الْمُعَذَّبُ﴾ فقره‌سیله علوم اسلامییه یی اُحما نیتیه هلاکو و وزراسی گبی طاورانان بعض معلوم اُنسانلرک اُسلمری علم جفرجه دخی مذکور آیتک اُشارتنه اُستنادا تام توافق ایدیور، گوستریور.

معلومدر که توافق، علم جفرک اُناختارلرندن مهمّ بر اُناختاردر. اُگر بر توافق ایسه، دلالت دینیلمز؛ فقط خفی بر ایما اولور. اُگر ایکی جهت ایله عین مسئلهیه توافق گلسه، ایمادن رمز درجه‌سنه چیقار. اُگر ایکی اوچ جهتله عین مسئلهیه گلسه اُشارت اولور. اُگر معانی اُلفاظ، اُشارات حرفیهیه مناسب گلسه و اُشارتله بحث ایدیون اُنسانلرک اُحوالی او معنایه مطابق و موافق اولسه، او

إشارات او وقت دلالت درجه سنه چيقار. اگر آلتی یدی وجهله توافقه برابر، معنای کلمات إشارات حرفیه موافق گلسه و مقتضای حاله ده مطابق اولسه، او دلالت او وقت صراحت درجه سنه چيقار. ايشته بو دستور ببناء، شيخ گیلانی او مشهور قصیده سنده صراحت درجه سنده حزب القرآن بحث ایتدیگی گبی، ﴿رُؤُءُ الْعِشَاءِ﴾ مناجاتنده دخی مذکور آیته إستناداً حزب القرآنك بر خادمی تصریحاً و آرقداش لرینی ده إشارات درجه سنده خبر ویریور.

غوٲ اعظمك إستقبالدن خبر ویردیگی نوعندن، مشهور شيخ الإسلام أحمد جامی دخی إمام ربّانی (رض) اولان أحمد فاروقیدن خبر ویردیگی گبی، جلال الدین رومی نقشبندیلردن خبر ویرمش. دها بو نوعدن چوق اولیالر، واقعه مطابق خبر ویرمشلر. فقط اولنرك بر قسمی صراحت یاقین خبر ویرمشلر، دیگر بر قسمی خبرلری چندان بر درجه مبهم، مطلقدر؛ فقط بحث ایتدکلی ذاتلر مقام صاحبی و بیوک اولدقلرندن، بیوککلی و تعینلری جهتیه او مبهم إخبار غیبی بِالْإِسْتِحْقَاقِ کندیلرینه آمشلر. مثلاً: أحمد جامی (قس) دیمش که: "هر درت یوز سنه باشنده مهمّ بر أحمد گلیر. یك تاریخی باشنده کی أحمد أک مهمیدر." یعنی او ألفك مجدّیدر. ايشته بویه مطلق بر صورتده سویله دیگی حالده، إمام ربّانینك (قس) بیوککلی و تشخصی، او خبر غیبی قطعاً کندینه آمش. حضرت مولانا جلال الدین رومی (قس) ده نقشبندیدن مبهم بر صورتده بحث ایتمش؛ فقط نقشیلرك بیوککلی و یوکسککلی و تشخصلری، او خبری ده بِالْإِسْتِحْقَاقِ کندیلرینه آمشلر.

ايشته بو کرامتکارانه إخبار غیبی نوعندن غوٲ اعظم (قس) دخی، حزب القرآنندن (إشاری بر صورتده) خبر ویردیگی گبی؛ حزب القرآنك بر خادمی اولان بو بیچاره سعیدی (رض) ایکی یرده صراحة خبر ویریور. مبهم

و مطلق بیر اقمديغنىڭ سَرى بودر که: بو بیچاره سعید، مقام صاحبی اولماش ایکن و بیوک دگل ایکن و مطلق تعبیری تشخیص ایده‌جک بر تشخص یوقکن، لطفِ إلهی ایله بیوک بر مقامک خدمتنده بولونماسیدر. عادتاً بر نفر ایکن، مشیریت مقامی خدمتنده بولونماسیدر. ایشته کوچکلگی و اَهْمیتسزلگی ایچوندر که، حضرت غوث اوته کی اولیایه مخالف اولارق یالکز إشارتله قالمه یوب (صراحت درجه‌سنده) پارمغنی اونک باشنه باصییور.

سرگذشتِ حیاطمه گچن و چوغنی گیزلیدیگم چوق خارقه واقعه‌لر واردی. کندیمی هیچ بر وجهله کرامته لایق گورمه‌دیگم ایچون اونلری بعضاً تصادفه، بعضاً ده باشقه أسبابه إسناد ایدیوردم. شیمدی قناعتم گلیبور که، او خارقه‌لر، غوثِ أعظمک بر سلسله کرامتی تشکیل ایدرلر. دیمک اونک دعاسیله، همتیله، اوکا کرامه و بزه إکرام نوعندن، بر نوع عنایتِ إلهیه مظهر اولمشز.

أز جمله: بن منفی اولارق إستانبوله گتیریلیدیگم وقت، بر زمان مشیختِ اسلامیة دائره‌سنده بولونان دار الحکمة الإسلامیه‌ده کی خدمتِ قرآنییه چالیشدیغم ایچون، او علاقه‌دارلق جهتنده "مشیخت دائره‌سی نه حالددر؟" دییه صوردم. آیواه! اوילה بر جواب آلدیم که؛ روحم، قلبم و فکرم تیره‌دیلر و آغلادیلر. صوردیغم آدم دیدی که: "یوزر سنه أنوارِ شریعتک مظهری اولمش اولان او دائره، شیمدی بیوک قیزلرک لیسه‌سی و ملعه‌گاهیدر." ایشته او وقت اوילה بر حالتِ روحیه‌گرفتار اولدم که، دنیا باشمه ییقیلیمش گبی اولدی. قوتم یوق، کرامتم یوق، کمالِ مأیوسیتله آه واه دیهرک درگاهِ إلهیه متوجه اولدم. و بزم گبی قلبلری یانان چوق ذاتلرک حرارتلی آهلری، بنم آهیمه إلتحاق ایتدیلر. خاطریمه گلمییور که، عجباً شیخ گیلانی‌نک دعاسنی و همتنی، دعاوزه یاردیم ایچون ایستدم می، ایسته‌مدم می بیلیمیورم. فقط هر حالدده او اُسکیدن

بری نورلر یری اولمش بر یری ظلمتدن قورتارمق ایچون، بزم گبیلرک آهلرینی آتشلندیرن اونک دعاسیدر و همتیدر. ایشته او گیجه مشیخت قسماً یاندی. هرکس وا أسفا دیدی. بن و بنم گی یانانلر، الحمد لله دیدک. ظن ایدرم که، بو فقیر ملته ایکی یوز میلیون ضرر ویرن عدلیه دائره سنده کی یانغینده ده بویله بر معنا وار. إن شاء الله بو ده بر ایقاظ و إنتباهی ویره جکدر. آتش بعضاً صودن زیاده تمیزلک یاپار.

حقیقتلی بر لطیفه: سلطان سلیمان قانونی، کثرتلی قرق چشمه صولرینی إستانبوله گتیردیگی وقت، شیخ الإسلام زنبیلی علی أفندی اوڭا دیمش: "خلاف شریعت قانونلری آوروپادن گتیردیگک جهته، إستانبوله اویله بر بوق صیچدک که؛ او گتیردیگک صولرک جمله سی اوزرندن آقوب گچسه، یوز سنه ده تمیزلویه مز."

سؤال: غوث اعظم گی بیوک ولیر، بعض أوقاتده، ماضی و مستقبلی حاضر گی مشاهده ایدرلر. نه دن ماضی یه عائد جهته صراحت صورتنده خبر ویریورلر ده، إستقبالدن خفی رمزله، گیزی إشارتله بحث ایدیورلر؟

الجواب: ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبُ إِلَّا اللَّهُ﴾ آیتله ﴿عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ﴾ آیتی إفاده ایتدکلری قدسی یاساغه قارشى عبودیتکارانه بر حسنِ أدب طاقینمق ایچون تصریحدن إشارت مسلگنه گیرمشلر. تا که إشارتله ایله، رمز ایله آڭلاشیلسین که، إختیارسز نیتسز بر صورتده تعلیم إلهی ایله اولمشدر. چونکه إستقبالی اولان غیبیات، نیت و إختیار ایله ویریلمدیگی گی نیت ایله ده مداخله ایتمک، او یاساغه قارشى عدمِ إطاعتی إشتمام ایدیور.

حضرت غوثک کرامتِ غیبیه‌سنی تأیید ایدن بر آیتک اشاراتنده کی بر نکتهٔ إعجازیه‌در

قرآندن ترشح ایدن او سوزلر و رساله‌لر، قرآن حکیمک بر نوع مستقیم تفسیری و حقائق ایمانیه‌نک استقامتلی و قوتلی دلیللری اولدیغندن؛ او رساله‌لر و سوزلره گلن شرف و تقدیر و تحسین، قرآنه و حقائق ایمانه عائددر. مادام اویله‌در بلا پروا دیرم که:

﴿وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَآسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ سَرَّیله، قرآنده ألبته بو استقامتلی تفسیرینک استقامتنه اشارت وار. أوت وار. قرآن او تفسیرینه خصوصی باقییور. چونکه آیات مهمّدن سورهُ هودده کی (حاشیه) ﴿فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ﴾ آیتی بولونان صحیفه‌نک قارشیسندنه ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ﴾ آیتی، فای عطف خارج اولارق ﴿اسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ﴾ مقام أبجدیسی بیك اوچ یوز ایکیدر (۱۳۰۲). دیمک ﴿اسْتَقِمْ﴾ ده کی أمر خاص ایچنده بولونان خطابِ عامک حدسز مستقیم أفرادلری ایچنده، او بیك اوچ یوز ایکی (۱۳۰۲) تاریخنده بر فردک بر جهتهده استقامت أمرینک إمتثالی بر خصوصیت قزانه‌جق. دیمک اون دردنجی عصرده قرآندن إقتباس ایدوب، استقامتسز سقیم یوللر ایچنده صراطِ مستقیمی گوستره‌جک آثاری نشر ایدن بر آدمی، او حدسز أفراد ایچنده داخل ایدیور. هم او استقامتک بر خصوصیتی وار که، تاریخله اشارت ایدیور. حالبوکه، او عصرده شخصاً استقامتمده ممتاز بر خصوصیت کسب ایتمک چوق اوزاقدیر.

(حاشیه): حتّی رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش که: ﴿شَبَّتْنِي سُوْرَةُ هُوْدٍ﴾ یعنی سورهُ هودده کی ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ﴾ آیتی بنی إختیارلاتدیددی. چونکه أهمیتی عظیمدر. استقامتِ تامّه‌بی أمر ایدیور.

دیمک، شخصی استقامت دگل. او یله ایسه، او آدمک تشبیه نشر ایدیلن
أسرار قرآنیه، او عصرده استقامتده امتیاز کسب ایده جک. او آدم شخصاً
غیر مستقیم اولدیغی حالده، مستقیملر ایچنه إدخالی، او امتیاز رمز ایدر.

مادام حقیقت بودر، بن قطعی بر صورتده اعتراف ایدیورم که؛ حیاتم
استقامتسز گیتمش، قلم سقامتدن قورتولمامش، او قدسی أمرک مثالندن بلکه
یوز درجه اوزاغم. فقط ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ سربله او نعمته بر شکر
اولارق دیرم که: او بیگ اوچ یوز ایکی (۱۳۰۲) تاریخی ایسه، (عربی تاریخ
اعتباریله اولسه) قرآن اوقومغه باشلادیغم عین تاریخه توافق ایدر. و رومی
تاریخی حسابیله، علمه باشلادیغم تاریخه توافق ایدر. او یله ایسه او ایما ایدیلن
فرد اولابیلیرز. حالبوکه شخصاً بتون حیاتی سقیم و استقامتسز اولان بر فرد
استقامتله ایما ایدیلسه و غیر مستقیم ایکن مستقیملر ایچنه إدخال ایدیلسه،
البته او فردک مظهر اولاجغی آثارک استقامتنه ایمادر. و او آثارک استقامتی،
او تاریخده باشلایوب ضلالت یوللری و ظلمات طریقلری ایچنده صراط
مستقیمی گوستره جک ﴿إِسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ﴾ امرینی مثال ایده جک دیمکدر. اوت
لله الحمد رساله نور أجزالری، قرآنک بو معجزانه ایماء غیبیسنی بالفعل
گوسترمش، میداندهدر.

شو آیتک گیزی ایماسنی ﴿إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾ آیتی تأیید ایدیور.
چونکه ﴿إِنَّ﴾ ده کی شده لی نون بر صاییلسه تام اولکی آیه توافق ایله، حزب
القرآنک فعالیتنه واسطه اولان بر خادمک قرآن اوقومغه باشلادیغی بیگ اوچ
یوز ایکی (۱۳۰۲) تاریخنه، ایکی فرق ایله توافق ایتمکله برابر، شده لی نون
ایکی نون صاییلسه، بیگ اوچ یوز اُللی (۱۳۵۰) ایدر که، بو تاریخده قرآنندن

مقتبس اولان رسالۀ نور اطرافنده طويلانان، بتون قوّتليله قرآنك خدمتليله چالیشان حزب القرآنك فعالیتي و ضلالت و زندقیه معنّا غلبه ایتدکلی بر زمانه توافقی ایسه، إستقبالده تام غلبه‌لرینه بر ایماء غیبیدر.

کرامتِ غیبیه غوثیه‌نك بر تتمه‌سیدر.

﴿تَوَسَّلْ بِنَا فِي كُلِّ هَوٍ وَشِدَّةٍ * أَغِيثُكَ فِي الْأَشْيَاءِ دَهْرًا بِهَمَّتِي﴾ حضرتِ غوثك

کرامتِ غوثیه‌سنده بش سطرده بحث ایدیلماشدی. او بشدن دردی، هر بری بر جهته حزب القرآنۀ إشارت ایتدیگنی آکلامشده. بوراده یازیلان باشده ﴿تَوَسَّلْ﴾ ایله باشلايان سطرده ایسه، هیچ بر إشارتنی آکلامامشده. اونك ایچون اونك آلتنده حاشیه اولارق بر شی یازیلماشدی.

بو دفعه اوطه‌مده تعلیق ایدیلن او لوحیه باقدم. بردن بره قلبمه إخطار ایدیلدی که: "باشده کی سطرک سزه عائدیتی وار. علمِ جفرک قاعده‌لریله سزه باقییور. نه ایچون دقت ایتمیورسك؟" بن دقت ایتدم، بر شی آکلامدم. تکرار إخطار ایدیلدی که: "بو سطر بریسنه أمر ایدیور، ندا ایدیور. هر حالده بر آدمك إسمی یاءِ ندا ایله برابر عرفّا و مقامّا و قاعده معنّا جهتنده موجود بولونق لازم گلیر. بوندن صوگره گلن بیتلرده مدارِ خطاب اولان مرید کلمه‌سندن مراد کیم ایسه، بوراده دخی او مراددر. او یله ایسه ﴿تَوَسَّلْ﴾ کلمه‌سندن صوگره بر إسم ندا ایله مراد و مقدردر. هم ﴿أَغِيثُكَ﴾ ده کی خطاب کیمه عائد اولدیغی آکلاشیلماق ایچون، ندا ایله بر إسم ذکر ایتمك لازم گلیور. مادام هر حالده بر إسم لازمدر. ألته او إسمه دلالت ایدن بر قرینه، بر أماره واردر."

او وقت بر اماره آرامدم. گوردم که: آخرده کی سطرده سعید اسمی یاء
ندا ایله برابر بو ایکی یرده مراد اولدیغنه ایکی دلیل وار:

برنجی دلیل: بو بیتک درت آرقداشی، سعید اسمنه اشارت لیردر.

ایکنجی دلیل: هم برنجی، هم ایکنجی فقره ده عین ییک ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) ایدر که؛ متعدد یرده جناب غوثک اشارت غیبیه سندن فتنه آخر زمانک باشلانغیجی اولان تاریخی گوسترییور. او تاریخ ایسه هم بو اسم صاحبک عربی تاریخ ولادتنه، هم عالم اسلامک باشنه گلن حادثات ائیمه نك، هول و شدتک اُک بیوک سبی اولان طقسان اوچ روس حربنک شدت تاریخنه تصادف ایدیور. او وقت هم طاعون و وبا و قحط و غلا و هم روسک ظلم و استیلا زمانه تصادف ایدیور. حضرت غوث بو بیتنده و بو قصیده سنده فتنه آخر زمانه باقیور. او فتنه نك باشلانغیجی اولان ییک ایکی یوز طقسان اوچ و درت تاریخنه ﴿تَوَسَّلْ﴾ سطرینک هر فقره سی "یا سعید" کلمه سیله برابر عین تاریخی گوسترییور. بری ییک ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴)، دیگر ییک ایکی یوز طقسان بش (۱۲۹۵) تاریخی گوسترییور. او تاریخ رومی حساب ایله اولسه، سعیدک مبدأ طفولیتنه؛ اگر عربی تاریخله اولسه ولادت زمانه توافق ایدیور. اگر فقره اولی ده کی ﴿هَوَّلْ﴾ کلمه سنک اوستنده کی تنوین و ایکنجی فقره ده کی ﴿دَهْرًا﴾ کلمه سنده کی تنوین نون صاییلسلر، او وقت هر بر فقره ییک اوچ یوز قرق درت و بش تاریخی گوستره جک که؛ فتنه آخر زمانک معنویات جهتنده اُک ائیم زمانه و اِذْنِ اِلْهِ ایله حمایه و هَمّت و دعای غوثیه ده بولونان سعیدک دخی اُک ائیم، اُک صیقنتیلی زمان اُسارتنه توافق ایدیور.

بو «تَوَسَّلْ» بیتکڭ اِشارتِ غیبیه‌سی چندان ضعیف ایسه، اوته کی درت بیتکڭ صراحتیه یاقین اِشارت‌لری بونکڭ ضعیف اِشارتنی تقویه ایدیور. چونکه غایت ضعیف و اینجه‌جک ایلرکڭ اجتماعنده قوپاریلیمیه‌جق بر درجه‌ده قوّت بولدیغندن، ألبته بر ضعیف أماره، قوی اِشارت‌لرکڭ اِشارت ایتدکلری عین شیئه اِشارت ایتسه، دلالت درجه‌سنده بر اِشارتدر دینیله‌بیلر.

مختصر بر تحلیل: «تَوَسَّلْ بِنَا فِي كُلِّ هَوْلٍ وَشِدَّةٍ» فقره‌سی «شِدَّةٍ» لفظنده کی (تاء)، کلمه‌سنکڭ حروفِ أصلیه‌سندن اولمادیغندن وقف وقتنده قاعده (ها) یه قلب اولدیغی جهتله او (تاء) (ها) صاییلیر. باشده کی «تَوَسَّلْ» ده (تاء) ایله «شِدَّةٍ» ده کی (شین) یدی یوز (۷۰۰)، شده‌لی (سین) یوز یگرمی (۱۲۰)، (فی) ده کی (فاء) سکسان (۸۰). مجموعی طوقوز یوز (۹۰۰). درت (لام) یوز یگرمی (۱۲۰)، (نون، باء، اوچ و او، ایکی ها، کاف، یا و بر الف) یوز اون بر (۱۱۱)، «شِدَّةٍ» ده کی شده‌لی (دال) سکز (۸)، مجموعی بیك یوز اوتوز طوقوز (۱۱۳۹). «تَوَسَّلْ» دن اَوّل و یاخود صوگره (یا سعید) کلمه‌سی یوز اَللی بش (۱۵۵) ایدیور. یکونی بیك ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) ایدر.

ایکنجی فقره: «أَغِيْثُكَ فِي الْأَشْيَاءِ دَهْرًا بِهَمَّتِي» فقره‌سنده «أَغِيْثُكَ» کلمه‌سی حسابیه داخل دگلدر. او کلمه‌ده کی کاف خطابدن مراد سعید اولدیغندن، ألبته (یا سعید) کلمه‌سی مقدردر. او یله ایسه «أَغِيْثُكَ يَا سَعِيْدُ فِي الْأَشْيَاءِ دَهْرًا بِهَمَّتِي» عینا اَوّلکی فقره‌گی بیك ایکی یوز طقسان بش (۱۲۹۵) ایدر. اگر اوقونمیان همزه وصل صاییلمازسه بیك ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) ایدر. چونکه (شین) ایله (تاء) یدی یوز (۷۰۰)، (راء) ایکی یوز (۲۰۰). (فاء)، ایکی (یا) ایله برابر یوز (۱۰۰)، اولدی بیك (۱۰۰۰). مشدد (میم) سکسان

(۸۰)، دال، باء، درت الف، بر (ی) ایله برابر یگرمی (۲۰)، او سکسان (۸۰) ایله یوز (۱۰۰) ایدوب اولکی یكون ایله ییك یوز (۱۱۰۰). (لام) اوتوز، ایکی (ها) ایله برابر قردر. (یا سعید) ده اولان یوز اَللی بش (۱۵۵) ایله برابر ییك ایکی یوز طقسان بش (۱۲۹۵). اگر ساقط اولان همزه وصل صایلمازسه ییك ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) ایدر. عیناً اولکی فقره ایله تام توافق ایدوب، هر بریسی فتنه آخر زمانك هم باشلانغیجی تاریخنه که؛ ییك ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) در. هم تنوینلر ایله برابر او فتنهك اَكْ قراڭقلی زمانی اولان ییك اوچوز قرق درت (۱۳۴۴) تاریخنه و فتنهلك ایچنده محفوظیتله برابر پك چوق چالقانان بیچاره سعیدك هم تاریخ ولادتنه هم إشکنجهلی تاریخ اُسارتنه توافق ایدیور. هر حالده بو عجیب توافق، إتفاقی و تصادفی بر توافق دگلدرد.

﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبُ إِلَّا اللَّهُ﴾

سؤال: سن بو زمانك حادثاتنه، فتنه آخر زمان دیورسك. حالبوکه حدیثده وارد اولمش که: "آخر زمانده الله الله دینیلیمیهجك؛ صوڭره قیامت قوپاجق."

الجواب: اولاً: فتنه آخر زمانك مدتی اوزوندر، بز بر فصلندهیز.

ثانیاً: یرده الله الله دینیلیمیهجکدن مراد؛ الله ایمان قالقهجق دیمك دگلدرد. (حاشیه) بلکه الله نامنی دگیشدیرهجکلر دیمکدر. ناصلکه یرده الله الله دینیلیمزه قیامت کبرا قوپاجق، بر مملکتده ده الله الله دینیلیمزه بر نوع قیامت

(حاشیه): چونکه حدیثده واردر که، ﴿لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ إِلَى

قِيَامِ السَّاعَةِ﴾. بو حدیث، دیگر حدیثی تقیید ایدیور.

قوپماسنه إشارتدر (حاشیه) ﴿تَوَسَّلْ بِنَا فِي كُلِّ هَوَلٍ وَشِدَّةٍ * أَغِيثْكَ فِي الْأَشْيَاءِ دَهْرًا يَهْمَتِي﴾ علم جفرله معناسی: "یا سعید! آخر زمانک فتنه‌لرینه یتیشوب دوشدیگک زمان، بنم دعا و همتی کندیگه وسیله و شفاعتجی یاپ. إِنْ شَاءَ اللَّهُ سنک هر شیئگده و هر ایشکده اوزون بر زمانده، یعنی طفولیت زمانگدن تا إختیارلغک وقتنده إشکنجه‌لی أسارتگه قدر.. یعنی، بیئک ایکی یوز طقسان درتدن (۱۲۹۴) تا بیئک اوچ یوز قرق بش (۱۳۴۵)، بلکه آلتمش درده (۱۳۶۴)، داها زیاده بر زمانه قدر اللّٰهک إذنیله و قوتیله سنک إمدادیگه یتیشه جگم."

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

سعید النورسی

رأفت، مصطفی، مصطفی، رشدی، حافظ خالد، مسعود
و سلیمانک و خسروک بر نکته‌سیدر

﴿فَإِنَّكَ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ﴾ شویله که: بو فقره ﴿إِنَّكَ﴾ خطابیله بریسیله قونوشویور. ﴿أَغِيثْكَ﴾ ده کی گبی ﴿یا سعید﴾ بوراده دخی مقدردر. ذاتاً ﴿إِنَّكَ﴾ آلتنده کی مبارک توافقک نهایی گورونن سعید، ﴿إِنَّكَ﴾ ده گورونمه‌ین ﴿یا سعید﴾ ی گوستریور.

(حاشیه): یدی سنه اول یازیلان بو إشارت غیبیه عیناً وقوعه گلدی. هرکس گوردی. أوت بو گچن زلزله، قیامتک زلزله کبراسندن خبر ویرر گبی صارصدی؛ فقط عقللری باشلرینه گلمدی.

شو حالده ﴿فَإِنَّكَ يَا سَعِيدُ مَحْرُوسٌ بِعَيْنِ الْعِنَايَةِ﴾ ييڭ اوچيوز اون درت (۱۳۱۴) ايدر (اگر شده لی نون بر تک صاییلسه). اگر ایکی نون صاییلسه، ييڭ اوچيوز آلتمش درت (۱۳۶۴) ايدر. ديمك سعيد اَللی سنه لك مدّته عنايته مظهر اولاجقدر. ييڭ اوچيوز اون درتده (۱۳۱۴) وانه تدريس به شلاماسی و آوروپادن گلن افکار باطله به قارشى مجاهده سی او تاريخده باشلايور. شيمدی به قدر او اساس اوزرينه عنایت فیضی آلتنده ييڭ اوچيوز اَللی ایکی به (۱۳۵۲) قدر دوام ایتمش. ديمك داهها اون ایکی سنه إشارات غوثیه ایله عنايته مظهر اولماسنی رحمت إلهیه دن بکله يورز. کنديسی بو دنيادن گیتسه ده، اونڭ يرنده اونڭ طلبه لری و آثاری او عنايته الی ماشاء الله مظهر اولماسنه بر ایمادر.

إجمالاً برتحليل: ﴿فَإِنَّكَ﴾ ده کی شده لی ایکی نون صاییلسه ایکی یوز بر (۲۰۱). ﴿مَحْرُوسٌ﴾ اوچيوز اون درت (۳۱۴). ﴿بِعَيْنِ﴾ یوز اوتوز ایکی (۱۳۲). ﴿الْعِنَايَةِ﴾ بش یوز آلتمش ایکی (۵۶۲). ﴿إِنَّكَ﴾ دن صوگره کی "يا سعيد" لفظی یوز اَللی بش (۱۵۵). يکونی ييڭ اوچيوز آلتمش درت (۱۳۶۴). اگر شده لی نون بر نون اولوب، اَللی طرح ایدیلسه ييڭ اوچيوز اون درت (۱۳۱۴) قالیر.

جای دقتدر که؛ غوثڭ بو بش سطرنده اوچ يرنده "يا سعيد" لفظيله سرّ غیبیسی تظاهر ایدیور. "يا سعيد" يرينی باشقه سی طوتمیور. ديمك بو بش سطرنده درت سعيد إسمی تصریح ایديلمش حکمنده در. مدار حیرتدر که؛ شيخڭ بو بش سطرنده سکز اون دفعه شو زمانمزی و سعيدڭ باشنه گلن اڭ مهم حادثاتڭ عین تاریخی گوستریور.

﴿وَكُنْ قَادِرٌ عَلَى الْوَقْتِ لِلَّهِ﴾ شو فقرده اولان ﴿وَكُنْ﴾ خطاب ایدیور. هر حالده سائر فقره لرڭ إشاراتيله ﴿وَكُنْ يَا مُرِيدٌ﴾ ویاخود ﴿وَكُنْ يَا سَعِيدُ كُرْدِي﴾

ویا خود «کُنْ يَا نُورِي» معناسنده و تقدیرنده اولاجق. چونکه بو اوچ اسم اوچ فقرهده ایکسی صراحه، بریسی ضمناً مراد اولدیغندن؛ بوراده کی أمرده ده اونلردن بریسی هر حالده مقدردر. بلکه اوچی ده برابر مراد اولایلیر. ایشته شو فتنه آخر زمانک اوچ اهمیتی تاریخلرینه و شو بیچاره سعیدک اُکْ مهم اوچ حادثه حیاتیه سنک تاریخلرینه بو اوچ اسمله برابر شو فقره تام توافق ایدیور. شویله که: «وَكُنْ يَا مُرِيدِي قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ» مشدد لام یکی لام صایلمق جهتیه تام ییک اوچیز طوقوز (۱۳۰۹) تاریخنه توافق ایدیور که؛ او تاریخ، بو عصر عجیبک مبدأ باشلانغیجی، هم خدمت قرآنیه ایچون یاشایان سعیدک دخی اون سنه مدرسه اصولنجه اوقونان علومی اوچ درت آیده پک خارقه بر صورتده تحصیل ایتدیگی بر تاریخدر.

الحاصل: «کُنْ» اُمرندن صوگره ندا ایله بر اسم معنا وار. هم بو اوچ اسمک بو اوچ تاریخه توافقی قطعاً تصادف اولاماز. هم اونلرک یرنده باشقه بر اسم بولونق هیچ مناسبت، هیچ بر اماره، هیچ بر نتیجه گورونمیور ویا خود گورمیورز. دیمک قصدی بر توفیقدر. هم سائر فقره لرده بولونان اونبش ایشارته تأیید ایدن بر ایشارت غیبیه در. هم ده سعیدک اُکْ صیقنتیلی و ایشکنجه لی اولان شیمدیکی بو مصیبت زمانده غوٹک بو ایشارت غیبیه سنک ظهوری و آکلاشیلماسی، قدسی و اُکْ مهم بر تسلیدر.

«وَكُنْ يَا سَعِيدِ كُرْدِي قَادِرِي الْوَقْتِ» جفر و ابجد حسابیه تام ییک اوچیز یگرمی یدی (۱۳۲۷) تاریخ مشهوره سنه و او انقلاب عظیمک و سعیدک مبدأ مجاهده سنه توافق ایتدیگی گبی؛ «وَكُنْ يَا نُورِي قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ» مشدد لام بر صایلمق شرطیه شو ییک اوچیز اُللی بر (۱۳۵۱) تاریخ عجیبیه سنه و سعیدک بر جهتده منتهای مجاهده سنه توافق ایدیور. بو صورتده «لِلَّهِ» کلمه سی وار،

اونگله إشارت ايدر كه؛ إِنْ شاءَ اللهُ بدايتده اولديغي گي وقت و زمانه اويغ دگل، بلکه اللهُ ايچون مجاهده ايدەجك و ايدييور. هم كرامت غوثيه إشارتلى و بو إشارت غيبهسى عين بو مصيبتلى تاريخده و اَكْ صيقتيلى بر زمانده آكلاشيلماسى و إنتشار ايتمهسى، بيوك بر لطف إلهيدر و قرآن خدمتكارلرینه قوتلى و قطعى بر تسليدر. يوقسه بو چوق صيقتيلى مصيبت ايسه، چكيلير بلالردن دگلدر. تام غوث كندى مريدنك و او مريدك ارقداشلرينك إمدادينه بو صورتله يتيشوب تسلى ايتدى.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾

عبد الله (رح)، مصطفى (رح)، مصطفى (رح)، رشدی (رح)، خسرو (رح)، رافت (رح)، مصطفى چاوش (رح)، عبد الله چاوش (رح)،
دائمی خدمتکاری سلیمان (رح)

رساله نورك تسويد و تبیضنده چوق خدمتی سبقت ایدن شاملی حافظ
توفیقك رساله نورك حقانیتنه دائر إستخراجی بر فقره سیدر

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

معلوم اولسون كه: "زبدة الرسائل عمدة الوسائل" نامنده قطب العارفين ضياء الدين مولانا شيخ خالد (قُدَسَ سِرُّهُ) نك مکتوبات و رسائل شریفه لرندن مقتبس نصايح قدسيه نك ترجمه سنه دائر بر رساله يي اون اوچ سنه مقدم، بروسه ده

خواجه حسن أفندیدن آلمشدم. ناصلسه مطالعه‌سنه موقّق اولامامشدم. تا بوگونلرده کتابلریمک ایچریسنده بر شی آرارکن ألیمه گچدی. دیدم: "بو حضرت مولانا خالد، استادیمک همشهریسیدر. هم إمام ربّانیدن صوگره، طریق نقشینک أک مهم قهرمانیدر. هم طریق خالديه نقشیه‌نک پیریدر." رساله‌ی مطالعه ایدرکن حضرت مولانانک ترجمه‌ حالنده شو فقره‌ی گورددم:

أصحابِ کتبِ ستّهدن إمامِ حاکم مُستَدَرّکنده و أبو داود کتابِ سُنَنده، بیهقی شعبِ ایمانده تخریج بیوردقلى: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةٍ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا﴾ یعنی "هر یوز سنهده جنابِ حق بر مجدّد دین گوندیریور." حدیث شریفنه مظهر و ماصدق و مُظهِر تام اولان مولانا الشّهر قطب العارفین، غوث الواصلین، وارثِ محمّدى، کامل الطریقه العلیه و المجدّیه خالد ذو الجناحین قُدّس سرّه... إلخ...

صوگره تاریخچه‌ حیاتنده گورددم که، تولّدى (۱۱۹۳) تاریخنده در. صوگره گورددم که، (۱۲۲۴) تاریخنده سلطنتِ هندک پای‌تختی اولان جهان‌آباده داخل اولمش. طریق نقشی سلسله‌سنه گیروب مجدّدیته باشلامش.

صوگره (۱۲۳۸) ده، أهلِ سیاستک نظرِ دقّتنی جلب ایدوب، وطنی ترک ایدهرک دیارِ شامه هجرتله گیتمشدر. هم ایچنده گورددم که، حضرت مولانانک (قس) نسلی، حضرت عثمان بن عفّان رضی الله عنّه منسوبدر.

صوگره گورددم که؛ ترجمه‌ حالنده إستعدادِ فطری و قابلیتِ خارقه ايله، ستّی یگرمی‌یه بالغ اولمادن اوّل أعلمِ علماءِ عصر و علامه‌ وقت اولمش. سلیمانیه قصبه‌سنده تدریسِ علوم ايله اشتغال ايله‌مشدر.

صوگره استادیمک تاریخچہ حیاتی دوشوندم. باقدم، درت مهم نقطه ده توافق ایدیورلر:

برنجیسی: حضرت مولانا (۱۱۹۳) ده دنیایه گلمش. استاد ايسه عربی (۱۲۹۳) ده، تام مولانا خالدک یوز سنه سی ختام بولدقدن صوگره دنیایه گلمش.

ایکنجیسی: حضرت مولانانک (قس) تجدید دین مجاهده سنه باشلانغیجی و مقدمه سی، هندستانک پای تختنه (۱۲۲۴) ده گیرمش. استاد ايسه عیناً یوز سنه صوگره، (۱۳۲۴) ده عثمانلی سلطنتک پای تختنه گیرمش، مجاهد معنویه سنه حاضرلانمش.

اوچنجیسی: اهل سیاست، حضرت مولانانک فوق العاده شهرتندن توهم ایدهرک دیار شامه نقل ایتدیلمه سی (۱۲۳۸) ده واقع اولمشدر. استاد ايسه عیناً یوز سنه صوگره (۱۳۳۸) ده آنقریه گیدوب، اونلرله اویشامایوب؛ اونلری رد ایدهرک، کوسهرک تکرار وانه گیدوب، بر طاغده انزوا ایدرکن (۱۳۳۸) سنه سنی متعاقب، شیخ سعید حادثه سنک وقوعی مناسبتیله اهل سیاستک وهنه طوقومش، اوندن قورقه رق بوردور و اسپارطه، قسطمونی، آفیون ولایتلرنده سکرر سنه، یگرمی بش سنه اقامت ایتدیلمش.

دردنجیسی: حضرت مولانا، یاشی یگرمی یه بالغ اولمادن اول علامه زمان حکمنده، فحول علمانک اوستنده گورونمش، درس اوقومش. استاد ايسه، تاریخچہ حیاتی گورنلره و بیئلره معلومدر که؛ اون درت یاشنده اجازت آلوب اعلم علماء زمانه قارشی معارضه یه گیریشمش، اون درت یاشنده ایکن، اجازت آلمغه یاقین طلبه لری تدریس ایتمشدر.

هم حضرت مولانا، نسلًا عثمانلی اولدیغی و سنتِ سنییه بتون قوتیله چالیشدیغی گبی، استادم قرآن حکیمه خدمت نقطه‌سنده، مشربًا حضرت عثمان ذی النورینک آرقه‌سنده گیدوب، حضرت مولانا (قس) گبی، رسالۀ نور أجزالریله (بتون قوتیله) سنتِ سنیه‌نک إحیاسنه چالیشدی.

ایشته بو درت نقطه‌ده کی توافقات، تام یوز سنه فاصله ایله رسالۀ نورک تقویۀ دین خصوصنده کی تأثیراتی؛ حضرت مولانانک (قس) طریق نقشیه واسطه‌سیله خدمتی گبی عظیم گورونویور. (حاشیه)

استادم کندینه عائد مدح و ثنایی قبول ایتمیور. فقط رسالۀ نور قرآنه عائد اولوب، مدح و ثنا قرآنک أسرارینه عائددر.

یالکز استادم‌له حضرت مولانانک بر قاچ فرقی وار:

برنجیسی: حضرت مولانا، ذو الجناحیندر. یعنی هم قادری، هم نقشی طریقت صاحبی ایکن، نقشیلک طریقتی اونده داها غالبدر. استادم بالعکس قادری مشربی و شاذلی مسلکی اونده داها زیاده حکم ایدیور. بن استادم‌دن ایشیتدم که: حضرت مولانا (قس) هندستاندن طریق نقشی پی گتیردیگی وقت، بغداد دائره‌سی شاه‌گیلانی‌نک (قس) بَعْدَ الْمَمَات حیاتده اولدیغی گبی، تصرّفنده ایدی. حضرت مولانانک (قس) معنًا تصرّفی جای قبول گوره‌مدی. شاه نقشبندله (قس) إمام ربّانینک (قس) روحانیتلری بغداده گلوب شاه

(حاشیه): حضرت مولانا (قس) میلیونلر أتباعرینک إتفاقیله مجدددر و باشده کی حدیث شریفک بر ماصدقیدر. و مادام تام یوز سنه صوگره، درت مهمّ جهتله توافقه برابر رسالۀ نور عین وظیفه‌پی گورویور. دیمک نصّ حدیث ایله، رسالۀ نور أجزالری تجدد و تقویۀ دین وظیفه‌سنی گورویورلر.

گیلانی نځ زیارتنه گیده رک رجا ایتمش لر که: "مولانا خالد (ق س) سنځ اولاد کدر، قبول ایت! "شاه گیلانی (ق س)، اونلرک إلتماسنی قبول ایدهرک مولانا خالدی قبول ایتمش. اوندن صوگره بردن مولانا خالد (ق س) پارلامش. بو واقعه؛ اهل کشفجه واقع و مشهود اولمشر. او حادثه روحانیه یی، او زمان اهل ولایتک بر قسمی مشاهده ایتمش، بعض ده رؤیا ایله گورمشلر. (استادیمک سوزی بوراده تمام اولدی.)

ایکنجی فرق شودر که: استادم کندی شخصیتی مرجعیتدن عزل ایدیور. یالکزر سالة نوری مرجع گوستریور. حضرت مولانانک (ق س) شخصیتی ایسه؛ قطب الإرشاد، مرجع الخاص و العام اولمشر.

اوچنجی فرق: حضرت مولانا (ق س) ذو الأجحه در. فقط زمانک مقتضاسیله سنت سنیه چوق قوت ویرمکله برابر (علم طریقتی اساس طوتمق جهتیهله) طریقتی دها زیاده طوتمش، او نقطه ده صرف همت ایتمش. استادم ایسه شو دهشتلی زمانک مقتضاسیله علم حقیقتی و حقائق ایمانیه جهتنی إلتزام ایدهرک، طریقتیه اوچنجی درجه ده باقمش لر.

الحاصل: باشده کی حدیث شریفک "هر یوز سنه باشنده دینی تجدید ایده جک بر مجدد گوندریور" وعد إلهیسنه بناء، حضرت مولانا خالد، اکثر اهل حقیقتجه ییک ایکی یوز سنه سنک یعنی اون ایکنجی عصرک مجددیدر. مادام تام یوز سنه صوگره، عینا درت جهته توافق ایدهرک رساله نور أجزالری عین وظیفه یی گورمشلر. قناعت ویرر که (نص حدیثله) رساله نور تجدید دین خصوصنده بر مجدد حکمنده در.

بنم استادم دائما دیور که: "بن بر نفرم، فقط مشیر خدمتی گوروپورم.

یعنی قیمت بنده دگل. بلکه قرآن حکیمک فیضندن ترشح ایدن رساله نور
أجزالری، بر مشیریت معنویه خدمتی گوروپور.

استادیمی قیزدیرماق ایچون شخصی ثنا ایتمیورم.

شاملی حافظ توفیق

رأفت بك و خسرو و رشدی گبی رساله نور شاگردلرینك رساله نور
بركتنه إشارت ایدن بولدقلى بر توافق لطيفدر.

رساله نورك إسپارطه‌یه نه درجه رحمت اولدیغنه دلالت ایدن بر توافقات
عجیبه: رساله نورك مظهر اولدیغی عنایاتك کلتندن مهم بر فردی ده شودر که:
إسپارطه ولایتی سکر سنه‌دن بری رساله نورك مؤلفی سینه‌سنده صاقلامشدی
و بارلا گبی شیرین بر ناحیه‌سنده (جناب حقك لطف و کرمیله) محافظه
ایتمشدی. بو مدّت ظرفنده یواش یواش إنتشار ایدن رساله نورك نوردن بیگلر آدم
إسپارطه‌ده ایمانلرینی تقویه ایتدیله. بالخاصّه گنجلر پك چوق إستفاده و
إستفاضه ایتدی.

وقتا که، استادیمزك بارلا گبی لطیف و شیرین بر محله‌کی صیقنتیلی و
پك آجیقلى و ألك قاتی قلیلری آغلالتان إشکنجه‌لی أسارتی بیتدی. رساله نورك
مؤلفی اولان استادیمزك نظری جناب حقك عنایتیله إسپارطه‌یه متوجّه اولدی.

أوهامه دوشن بعض ظالم أهل دنيانك تشبثكارانه حرکاتِ ظاهریه‌سی بر سببِ عادى اولارق، استادیمز إسپارطیه گتیریلدى.

فقط استادیمزك تشریف ایتدیگی زمان، یاز موسمنك اُك حرارتلى زمانى ایدی. یاغمورلر کسيلمش، إسپارطیه‌ی إسقا ایدن صولر آزالمش، بر قسم مهممنك منبعی کسيلمش؛ آعاجلر صارارمغه، اوتلر قورومغه، چیچکلر بوروشمغه باشلامشدى.

رساله نورك اُك زیاده إنتشار ایتدیگی محل إسپارطه ولایتی اولدیغی ایچون رساله نور حقّنده کی عنایات ربّانیه‌ی پک یاقیندن تماشا ایدن رساله نورك شاگردلری اولان بزلر، عجیب بر واقعه‌یه داها شاهد اولدق.

بو حادثه ایسه: رساله نور مؤلفنك إسپارطیه تشریفى متعاقب بر عصر ایچنده بر ویا ایکی دفعه وقوعه گلن، بو یاز موسمنده کی یاغمورك کثرتله یاغماسی اولمشدر. پک خارقه بر صورتده یاغان بو یاغمور إسپارطه‌نك هر طرفى تمامًا إسقا ایتمش، نباتاته یگیدن حیات بخش ایديلمش؛ باغلر، باغچه‌لر باشقه بر لطافت کسب ایتمش؛ اکثریسی همان همان زراعتله اشتغال ایدن خلقك یوزلری (رساله نورك نائل اولدیغی عنایتدن و برکتندن اولان بو یاغموردن إستفاده ایده‌رك) گولمش، روحلری انبساط ایتمشدى. جناب حق کمال رحمتيله، بو یاز موسمنك بو شدتلى و حرارتلى وضعیتنى، بهارك اُك لطافتلى، اُك شیرین و اُك خوش وضعیتنه تبدیل ایتدی. گویا رساله نور یوز اون طوقوز پارچه‌سیله، مؤلفى اولان استادیمزه بر طرفدن خوش آمدی ایتمک و محزون اولان قلبنه تسلى ویرمک و غمناک روحنى تطیب ایتمک و دیگر طرفدن ده، سکز سنه‌دن بری یاشادیغی بارلایى اونوتدیرمق و او محتشم چنار آعاجنى و

دوستلرینی و علاقه‌دار اولدیغی شیلردن گلن فراق حزنی خاطرلا تمامق ایچون، جناب حقدن یوز اون طوقوز رساله‌نڭ ائيله، یوز اون طوقوز ییک کلمه‌لری دلیله دعا ایتدی، یاغمور ایستدی. جناب حق اويله برکتلی بر یاغمور إحسان ایتدی که، بر مثلی طقسان اوچ تاریخنده یاغدیغی اختیارلریمزدن ایشیدییورز که؛ بو تاریخ، استادیزڭ تاریخ ولادتنه تصادف ایتمکله برابر، بو عمومی حادثه رحمت اولان کثرتلی یاغمور، خصوصی بر صورتده رساله نوره باقدیغنه بر دلیلی ده شودر که:

رساله نورڭ نشرینه واسطه اولان استادیز گلدیگی گون، إسپارطه‌یی غایت حرارتلی و یاغمورسزلقدن توز طوپراق ایچنده گورمش. بارلاگی بر یایلادن گلوب بویله بر یرده طایانه‌می‌ه‌جغم، دییه تلاش ایدیوردی. اوچنجی و دردنجی گونی باغچه‌لری قسماً گزیدیگی وقت، سبزه و اوت و چیچکلرڭ صوسزلقدن بوروشدقلرینی گوره‌رک غایت متأثرانه صو ایسته‌یور، یاغمور طلب ایدیوردی. آرقداشمز اولان بکر بگدن (دگرمنلری چویرن صویی گوستره‌رک) "إسپارطه‌نڭ صویی بو قدر میدر؟" دییه صورمشدی. بکر بک جواب ویردی: "گولجگڭ صویی کسيلمش، گلمیور. إسپارطه‌نڭ درتده برینی صولایان بو صودن باشقه یوقدر." دیدی.

استادیزڭ إسپارطه‌ده چوق طلبه‌لری بولوندیغندن، روحاً یاغمورڭ کلمه‌سنی ایسته‌یوردی. عین گونده اويله بر یاغمور گلدی که، اَللی سنهدن بری إسپارطه بویله حادثه‌یی گورمه‌مش. او یاغمور یوزده طقسان طوقوز منفعت ویرمشدر. بوندن آڭلاشیلییور که، او توافق تصادفی دگل؛ بو رحمت، إسپارطه‌یه رحمت اولان رساله نوره باقییور. لله الحمد. بو کرم إلهی نتیجه‌سی اولارق

استادیمز، "بگا بارلاپی اونوتدیردی. اونوته میه جغم بر شی وارسه، او ده (هر یرده اولدیغی گپی) بارلاده بولونان جدی دوست و طلبه لرمدیر." دییور.

مصطفی، رشدی، لطفی، خسرو،
بکر بك، رأفت

رساله نور برکتنه عائد یاغمور حادثه سنی تأیید ایدن مهاجر حافظ أحمد،
سلیمان، مصطفی چاوش و بکر بك و شمعى نك بر فقره سیدر.

(إسپارطه ده کی قارداش لرینك فقره سنده کی دعوائی
إثبات ایدن قوتلی ایکی دلیلی گوسترییور.)

أوت رأفت بك و خسرو گپی قارداش لریمزك خارقہ بر صورتده یاغان
عمومی یاغمور ایچنده رساله نور برکتنه خصوصی باقدیغنه، قناعتمز گلییور.
چونکہ گوزیمزله یاغمور حادثه سنك، خصوصی بر شکلده خدمت قرآن و رساله
نوره باقدیغنی ایکی صورتله گوردك.

برنجی صورت: رساله نورك واسطه نشری اولان استادیمزك جامعی سد
ایدیلدی. رساله نوری یازاجق خارجدہ کی طلبه لرینك یانہ گلہ لری منع
ایدیلدیگی هنگامده قورافلک باشلادی. یاغموره احتیاج شدید اولدی. صوگره
یاغمور باشلادی، هر طرفده یاغدی. یالکز قره جه أحمد سلطانندن إعتباراً، بر

دائرة ایچنده قالان بارلا منطقه سنه یاغمور گلمدی. استادیمز بوندن پک متأثر اولارق دعا ایدیوردی. صوگره دیدی که: "قرآنک خدمتنه سد چکیلدی، بو کویده کی مسجدیمز قپاندی. بونده بر اثر عتاب وار که، یاغمور گلمیور. او یله ایسه، مادام قرآنک عتابی وار. یس سوره سنی شفاعتجی یاپوب قرآنک فیضی و برکتی ایسته یه جگر."

استادیمز، مهاجر حافظ أحمد أفندی یه دیدی که: "سن قرق بر یس شریف اوقو." مهاجر حافظ أحمد أفندی (رح) بر قامشه اوقودی. او قامشی صویه قویدیلر. داها یاغمور علامتی گورونمزن، ایکندی نمازی وقتنده، استادیمز دائما اعتماد ایتدیگی بر خاطره سنه بناء مهاجر حافظ أحمد أفندی یه (رح) سویله دی که: "یس شریفلر طلسمی آچدی، یاغمور گله جک."

عین گيجه ده اولجه یاغمه دیغی بارلا دائره سی ایچنه او یله یاغدی که، استادیمزک اوطه سنک آلتنده کی چوبان أحمدک باغچه سنده کی دیوار یاغموردن ییقیلدی. حالبوکه قره جه أحمد سلطانک آرقه سنده و دگر کنارنده بالیق اولامقله مشغول اولان شمع ایله آرقداشلی بر طامله یاغمور گورمدیلر.

ایشته بو حادثه، قطعیا دلالت ایدیور که؛ او یاغمور، خدمت قرآن ایله مناسبتداردر. او رحمت عامه ایچنده بر خصوصیت وار. سورۀ یس آناختار و شفاعتجی اولدی و یاغمور کافی مقدارده یاغدی.

ایکنجی صورت: قوراقلق زماننده، یگر می اوتوز گون ایچنده یاغمور بارلایه یاغمه مشکن، یوقوش باشی چشمه سی یاپیلدیغی بر زمانده منبعنه یاقین استادیمز و بز (یعنی، سلیمان، مصطفی چاوش، أحمد چاوش، عباس محمد... فلان فلان) برابر جماعتله نماز قیلدق. تسبیحاتدن صوگره دعا ایچون ألمزی

قالدير دق، استاديمز ياغمور دعاسی ايتدی. قرآنی شفاعتجی ياپدی. بردن او گونش آلتنده، هر بریمزك آلرینه یدی سکز طامله ياغمور دوشدی. ألمزی ايندير دك، ياغمور كسیلدى. جمله مز بو حاله حیرت ايتدك. او وقته قدر یگرمی اوتوز گوندر ياغمور گلهمه مشدی. يالگزاو ياغمور دعاسی آننده دعا ایدن هر آله، یدی سکز طامله دوشمه سی گوستریور که، بونده بر سر وار. استاديمز دیدی که: "بو بر إشارتِ إلهیه در. جناب حق معناً دیور که: بن دعایی قبول ایدیورم، فقط شیمدی ياغمور ویرمیورم." ديمك صوگره سورۀ یس شفاعت ایده جك. و نته کیم ده اویله اولمشدر.

الحاصل: إسپارطه ده کی قارداشلریمزك عمومی رحمت ایچنده کی رسالۀ نورك برکنته دائر دعوا ایتدکلری خصوصیتی، شو ایکی قوتلی دلیل ایله تصدیق ایدیورز.

شمعی (رح)، مصطفی چاوش (رح)،

بکر بك (رح)، سلیمان (رح)،

مهاجر حافظ أحمد (رح)

صداقتده مشهور اولان بارلالی سلیمانك وظیفۀ صداقتنی تماميله یاپان
إسپارطه لی سلیمان رشدينك بر فقره سیدر.

عزیز استادم!

قارداشلریمك یگرمی یدنجی مکتوبه گیرن فقره لرینی، کندی فکریمه و حسّیاته موافق بولدیغمدن، اونلر بو نقطه نظر دن کندی فقره لرمدن دییه باشقه

فقره یازمغه لزوم گورمدم. فقط بو آخرلرده رسالۀ نورک کرامتنه تماس ایدن بعض حادثه‌لر بنمله ده مناسبتدار اولارق وجوده گلدیگندن، اوندن بر إخطار حکمنده ایدی که، اونلر مناسبتیله بنم ده بر خصوصی فقره قارداشلریمک خصوصی فقره‌لری ایچنه گیرسین دییه او حادثه‌لردن بعض لطیف توافقاتی و بعض رؤیای صادقه‌یی و بر قاچ حادثه‌یی یازیورم.

بو رؤیالر، بربرینه یاقین و بر قاچ گون ظرفنده گورولمش و حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام ایچنده بولوندیغی جهتلہ، رؤیای صادقه‌در. چونکه حدیثجه ثابتدر که، پیغمبر علیه الصلاة والسلام گورولن رؤیاده شیطان او رؤیایه قاریشه‌میور. بو رؤیای صادقه‌دن هر بری، (گرچه رؤیادر، دلیل و حجت اولاماز) فقط هر برینک عین مثالده إتفاقلری، بر مژده ویریور و رسالۀ نورک مقبولیتنه و حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامک دائرۀ رضاسنده بولوندیغنه بزلره قناعت ویریور. أز جمله:

برنجیسی: رسالۀ نور شاکردلرندن رضا گورویور: حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام، جامعده حضرت أبو بکر الصدیقه (رض) أمر ایدیور: "چیق خطبه اوقو." أبو بکر الصدیق قوشارق منبرک أک یوقاری باصامغنه قدر چیقار، خطبه اوقور. خطبه ایچنده جماعته دیر که: "بو سویله‌دیگم حقیقتلرک ایضاحاتی یگرمی طوقوزنجی سوزده‌در."

ایکنجیسی: رسالۀ نورک شاکردلرندن عثمان نوری دیور که: رؤیامده، شمائل شریفه موافق، غایت نورانی بر صورتده حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی اوطوردیغی یره طایانمش بر وضعیتده گوردم. بو آنده بر صدا گلدی که، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامک بر یاوری گلییور. قپولر بردن بره

کندی کندینه آچیلدی. رسالۀ نور ناشرلرینک استادی اولان ذات ایچرییه گیردی. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام، استادیمزه شفقتکارانه بر إلتفات گوستره رک، طایاندیغی وضعیتدن طوغرولدی. بن ده آغلایه رق او یاندم.

اوچنجیسی: رسالۀ نور شاکردلرینه کوشکنی تخصیص ایدن شکری أفندیدر. رؤیاده اوکا دیورلر که: "سنک او کوشکنه حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام گلمش." او ده قوشارق گیدوب، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی چوق نورانی و سرورلی بر حالده بولوب زیارت ایتمش.

دردنجیسی: رسالۀ نور شاکردلرندن نظمی در. رؤیاسنده اوکا دیورلر که: "رسالۀ نور شاکردلری ایمانسز ئولملر، قبره ایمان ایله گیرلر."

بو رؤیالر حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام ایله مناسبتدار اولمق جهتیه، او رؤیالر زماننده "معجزات أحمدیه رساله سی" مناسبتیه لطیف و کوچک بر ایکی توافقک لطائفی ذکر ایده جگم. شویله که:

رسالۀ نور أجزالرندن بر قاچ وجهله کرامتی گورولن، معجزات أحمدیه یه دائر اون طوقوزنجی مکتوبک تصحیحی زماننده، یدی معجزات أحمدیه یه (عصم) مظهر یدی چوجغاک بحثنه گلدیگی وقتده، ملیحه إسمنده یدی یاشنده کی قیزم، اومولمق بر وقتده خانه مدن چیقوب استادیمک اوطوردیغی کوشکه گلدی، او یدی چوجق بحثی معصومانه چوجقجه سنه دیکله مگه باشلادی. چای ایچمه سنی چوق سؤدیگی حالده، کندینه ویریلدی، چوجقلرک بحثی بیتنجه یه قدر ایچمه دی.

او ساعتدن اون دقیقه اول، هم اون طوقوزنجی مکتوب، هم معراج

رساله‌سی آیری آیری تصحیح ایدیلیوردی. اون طوقوزنجی مکتوبک یوز آلی صحیفه‌سی ایچنده بر تک صحیفه‌ده قورو دیرگک آغلاماسندن بحث وار. معراج رساله‌سنده آلی یوز سطرندن بر تک سطر اوندن بحث ایدر. مختلف طرزلرده، مختلف وقتده، مختلف آدم‌لر، مختلف کتابلرده بردن بر تک سوزی سویله‌دکلرینی بن ایشیتدم. او ده، قورو دیرگک آغلامه‌سی ایدی. هر بری ایکی کیشیدن عبارت ایکی قسم تصحیح‌جیلر، عین کلمه اوستنده‌درلر، او کلمه‌ی سویله‌یورلردی. بن حیرت ایله دیدم: "ایکی طرف ده بر کلمه‌ی سویله‌یورسکیز." صوگره باقدق. معراجک تصحیحی عین کلمه‌یه گلدیگی گی، اون طوقوزنجی مکتوبک تصحیحی ده عین کلمه اوزرنده‌در. بز حاضر اولانلر شبهه‌مز قالمادی که، یدی یاشنده ملیحه‌نک یدی چوجق بحثنه توافقی و بو ایکی قسم مصحح‌لرک عین کلمه‌ده إتفاقلری، او معجزات احمدیه بحثک بر کرامتنک بر شعاعیدر.

ینه پیغمبر علیه الصلاة والسلامک مکتوبیه مناسبتدار اوچنجی بر توافقی: میل‌اسدن گلن و اورایه گوندریلن کتابلرک لیسته‌سنی بر سببه بناءً صاقلامق لازم گلمشدی. استادم، بو لیسته‌ی صاقلامق ایچون بکا ویردیگی بیلیورمش. بر گون او لیسته‌یه لزوم اولاجغنی دوشونه‌رک، بندن ایسته‌یه جکدی. فقط ایسته‌یه‌م‌مشدی. او گیجه قالقار، او لیسته‌ی سجاده‌سنک یاننده گورور، حیرت ایدر. بو صاقلانیدیغی یردن چیقوب، ناصل بوراده بولونسون؟ صباح‌لین بندن صورت‌یور. "بن گتیرمدم، خبرم یوق" دیدم. ذاتاً گیجه یاننه چیقمامشدم. بونده بر معنا وار. بز دوشوندک، عین گون میل‌اسدن لیسته‌یه گوره کتاب ایسته‌یه‌م‌گه بر حق قزاق ایچون، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامک، مصر عزیز ی مَقْوَسَه یازدیغی مکتوب، اُسکی مصرلیله عائد کتابلر ایچنده بولونه‌رق

إستانبوله گوندريلمش. بو مكتوبك فوطوغرافله آلينان عينك بر صورتى، او گيجه نك گوندوزنده بزه گلدى، او گيجه كى ليسته حادثه سنه توافق ايتدى. بونده شهبه مز قالمادى كه، صاقلى اولان او ليسته نك كندى كندينه اوراده بولونماسى، بو مكتوب نبوينك كلمه سنه بر إستقبال و بر إشارت ايدى.

ايشته او گونلرده حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلام رؤياده رساله نورله مناسبتدار گورولمه سى و مكتوب ده عين وقتده گلمه سى، او گونلرده تأليف ايديلن خسته لره عائد يگر مى بش دواء معنويه يي بيان ايدن يگر مى بشنجى لمعه و إقتصاده عائد اون طوقوزنجى لمعه و اونلرك عقبنده إختيارلره عائد يگر مى التى رجايي بيان ايدن يگر مى التنجى لمعه نك تأليف زمانلرينه توافق ايتمه سى شهبه بيراقمىيور كه؛ بو اوچ رساله، حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلامك مقبوليتنه مظهر اولمش.

ينه رساله نورله مناسبتى تحقّق ايدن حادثه لردن بريسي ده شودر كه: رساله نورك إسپارطيه مدار بركت اولديغنى چوق أماره لرله گوردك و گوروپورز. أزجمله:

شكرى أفندى هم كندى كوشكنى، هم مرحوم قارداشى نورى أفنديك كوشكنى رساله نورك درس و تأليفنه ويرديكى بر زمانده، اونك شهرده كى أويته متصل بيوك بر خاليچه بناسى آتش آلدى. بتون او بيوك بنا يانديغى حالده، شكرى أفنديك أويته سرايت ايتمدى، حتى يانان خاليچه بناسك مشتملاتندن اولوب، خاليچه بناسى ايله شكرى أفنديك خانه سنه بتيشيك اولان أخشاب اودونلق دخى يانمادى. بو وضعيتى گورن هر كس حيرت ايچنده قالدى. فقط رساله نور ايله علاقه لرى اولانلرك شهبه لرى قالمادى كه؛ شكرى

أفندی رسالۀ نورك تالیفنه بو ایکی كوشكى ویردیگی ایچون، اونك برکتيله خارقه بر صورتده هم کندی خانه‌سی، هم مرحوم قارداشك خانه‌سی او مدهش یانغیندن قورتولدی.

هم رسالۀ نور یازك ناصلکه بیوک بر یاغمور و رحمته سبب اولدیغی دلیلرله بیان ایدیلوب، غوث گیلانی‌نك (قس) کرامتنه دائر رساله‌ده قید ایدیلن حادثه رسالۀ نورك بر کرامتی اولدیغی گبی؛ بو سنه کی قیشده رسالۀ نورك مرکز فعالیت، بارلادن إسپارطه‌نك باغلرینه نقل ایدیلیمش ایدی. باغلرده صوغوق و فورطنه، شهردن چوق شدتلی اولویوردی. بو شدتلی قیشده رسالۀ نورك درسی تعطیل اولماق و ناشری ده طایانه‌یلمک ایچون، بر اثر رحمت اولارق بو سنه‌نك قیشی غایت معتدل گچدی. اوت هرکس بیلیور که، شیمدی‌یه قدر بویله معتدل و بعض گونلری یازه بکزر طرزده بر قیش، بو یاقین زمانلرده گورولمه‌مشدی. ایشته بوگون، یکی مارت اون ایکی، اُسکی شباط یگرمی یدیدر. سته تۆر دینیلن فورطنه‌لی آلتی مشهور گونك اوچنجی گونی اولان بوگون، تۆروز گونی گبی آچقندر، گوزلدر. ناصلکه رسالۀ نورك برکتی یوزندن رحمت إلهیه یاز اورتە‌سندە بر بهار گتیردیگنی قناعت ویره‌جک اماره‌لر ایله گورمشدک؛ اويله ده بو قیش اورتە‌سندە رسالۀ نورك برکتی یوزندن بر گوز موسمی اولماسنه بر وسیله اولدیغنه قناعت ایتدک.

هم رسالۀ نور اجزاسندن إقتصاد رساله‌سنك تالیفنه چوق یاقین بر زمانده، استادیمک معیشتنده کی إقتصادی إفراط درجه‌سنه گیرمشدی. بن و خسرو و داها دیگر آرقداش‌لریز بتون بیلیورز که: استادیز خسته اولمادیغی حالده بتون رمضانده یدیکی غدایی حساب ایتدک؛ بر تک فرنجه اُکمگی، یاریم اوڤه کیسه یوغردی، یوز اُللی درهم پرنج ایدی. بز تخمین ایتدک که، یگرمی

دورت ساعته اوچ خرما دانهسى قدر غذا ايله كلفتىز اداره ايتدى. فضلهيه اشتهاى اولمادىغى ايچون يميوردى. بو حال، رمضاندىن سوڭره اوڭا يازديريلاجق اولان اقتصاى رساله سنڭ بركتنه و مباركىتنه و كرامتنه بر اشارة ايدى.

و بر ده رساله نورڭ تقويه دين حقه خدمنه اشارة ايدن بر ديگر حادته شودر كه: اسپارطه نڭ مهم بر عالمڭ، تقريباً اوتوز قرق سنه اول يازديغى استقباله دائر قصيده سنڭ فقره لرى، رساله نوره تام توافق ايدىيور و رساله نورى گوسترييور. شويله كه: الله رحمت ايتسين و قبرى پرنور اولسون، طوپال شكرى افندى نامنده اهل قلب و اسپارطه نڭ بر مدار فخرى اولان ذاتڭ كرامتكارانه بوراجه مشهور بر شعربى گوردم، گتوروب آرقداشلىمه گوستردم. ديدم: بو ذات بو ضاللتلى زماىزدن بحث ايتديكى گي، بر فقره سى ده حرب عموميدن بحث ايدىيور گي گورونويور. چونكه بو شعرنده دييور:

"آفرين چرخه كه، چاتديردى قودوزى قودوزه."

يعنى، بتون دنيا كافرلىنى بربرينه مسلط ايتديردى. و ايكي سطر سوڭره ينه دييور:

"سوق عصر ايچره بتون داد ستد، كفر ضلال"
"مشتري قالمادى، دين ايندى اوجوزدن اوجوزه."

يعنى او عصرڭ چارشوسنده آلىش و يريش دينىزلڭ آلنده اولاجق، دينىزلڭ حكم ايدىه جڭ، دين غايت اوجوزه دوشه جڭ و اسلامڭ شعائرى گيزلنه جڭ. سوڭره دييور:

"شکریا بيلمزم اُسرارِ غييدن اَمّا"

"يا ايلرى، يا گرى، تقريب ايدرم اوچ اوتوزه."

کندی تفسیر ایدیور، یعنی اوتوز اوچه. شدتلی قافیه‌سنی مراعات ایچون، اوتوز اوچ یرینه "اوچ اوتوز" دیمشدر. هم حربِ عمومی‌یه إشارت ایتدیگی فقره‌سیله، "دینسزلک دستورلری، قانونلری، او عصر چارشوسنده حکم ایتدیگی..." فقره‌سنک اورتە‌سنده شویله دییور:

"ایریش آی عونِ شریعت (حاشیه ۱) ایریش آی محی الدین!

ألم ریش (حاشیه ۲) جفا سینهدن ایریشدی ئوزه."

شیمدی بنم قناعتم گلییور که، بو ذات، اوتوز اوچ سنه‌سندن صوگره رساله نوری إسپارطه‌نک إمدادینه چاغیریور. "آی عونِ شریعت! آی محی الدین یتیش!" دییور. یعنی وفاتندن تقریباً اوتوز اوچ سنه صوگره شریعت و دینک شعائینه، إسپارطه‌یه یتیشه‌جک بر نوری چاغیریور. جنابِ حق دعاسنی قبول ایتمش که، وفاتندن اوتوز قرق سنه صوگره رساله نوری او وظیفه‌ی گورمش.

طلبه‌گز و خدمتکاریگز

سلیمان رشدی

(حاشیه ۱): شریعت جفرله طوقوز یوز سکسان (۹۸۰) ایدر. رسالت النور دخی ﴿النور﴾

ده کی لام اصلی لام اولسه جفرله طوقوز یوز یتمش سکز (۹۷۸) ایدوب ایکی فرقه توافق ایدر.

(حاشیه ۲): ریش: جریحه، یاره دیمکدر.

رساله نورك مصادره حادثهسى مناسبتيله اسپارطه سليمانى رشدينك، اولكى فقرهسنه ذيل اولارق يازديغى بر فقرهسيذر.

رساله نور شاكردلرينك مركزى اولان شكرى أفنديك كوشكنك قومشوسى سكسان ياشنده محترم عليل عثمان چاوش نامنده بر ذات، رساله نور ناشرلرينه هجوم زمانندن بر گون صوگره رؤياسنده گوروپور كه: گونش ايله قمر، برابر اولارق كوشكك ايچنه گيروب پارلايورلر.

ديگر بر رؤياده كچه جى مصطفى أفنديك حفيدى بكر ينه حادثه أليمه دن بر ايكي گون صوگره گوروپور كه: گونش قبله طرفندن چيقييور. شعاعاتى ايچنده گونش يوزنده رساله نور ناشرينك صورتى تمثّل ايدوب، عينا گونشك قُرضنده گوروپور.

هم متدين بر قادين، ينه حادثه دن صوگره گوروپور كه: سماواتدن مبارك كاغلدر ياغييور. صوروپورلر: "بو نه در؟" رؤياده ديمشلر: "رساله نورك صحيفه ليدر." يعنى، تعبيرجه رساله نور، قرآنك تفسيرى اولديغى جهته، وحى سماوى اولان قرآنك سماوى و إلهامى بر تفسيريدر. هم ياغمور گي، انسانلره كترتلى بر رحمتدر.

حادثه نك وقوعندن اول، رساله نور شاكردلرينك هر برى بر جسدك اعضاءلى گي، بر جهته او جسده گلن مؤثر بر عارضه يى بتون اعضاءك حس ايتمه سى نوعندن؛ بو حادثه يى رساله نورك درت شاكردى، وقوعندن بر ايكي گون اول شويله گورديلر: اوچى، يعنى محمد زهدى، خليل روحى، محمد نيازى، رساله نور ناشرلرينك استادى وفات ايتمش گوروپورلر كه؛ وفات ايسه

تعبیرجه رسالهٔ نورک تعطیلنی خبر ویریور. دردنجیسی: فاضل بک گوروپور که: (حادثه‌دن بر گون اُول) رافده کتابلری قاریشدیر، بعض کتابلری دوشورور. استاد بکا حدّت ایدیور، بن ده دیورم: "رأفت دوشوردی." بردن خانه‌یه پولیس‌لر طولویورلر، هر شیئی آلیورلر.

هم بوندن یدی بچق آی اُول رسالهٔ نور ناشرلرینه گلن اَلم پولیس‌خانه‌یه چاغیرمه مسئله‌سندره رسالهٔ نورک شاکردلرینک درت دانه‌سی (عین حادثه‌یی بر ایکسی، یعنی رشدی ایله لطفی عیناً گوروپورلر، ایکسی ده آز بر تعبیرله) عین حادثه‌یی گورمه‌لری و بو دفعه‌کی حادثه‌یی، ینه درت دانه شاکردلر عیناً گورمسی گوستریور که؛ رسالهٔ نور شاکردلری، بر جسدک اُعضالری گبیدرلر که، رسالهٔ نوره گلن حادثه‌یی، بر جسدک اُعضالری گبی حسّ ایدیورلر.

هم رسالهٔ نور شاکردلرندن بکره او مصیبت گوندن بر گون اُول بری دیمش: "استادک سنی چاغیریور!" بر حسّ قبل الوقوع ایله ایکنجی گون استادینک باشنه گلن و رحمتِ إلهیه ایله خفیف گچن مدهش مصیبتی، دشمنلرک پلانلری درجه‌سندره بیوک، آغیر حسّ ایتمش طرزنده، آغلایه‌رق غایت قورق‌قلق و خلجان ایله قوشوب گلدی. او خلجان و آغلامه‌سنه هیچ سببِ ظاهری یوقکن، ینه هیجاننی، آغلاماسنی تسکین ایده‌میوردی. دیمک رسالهٔ نوره گلن مصیبت، شاکردلرینی کرامتکارانه ایقاپ ایدیوردی.

هم مصیبتک عین گونده استادیمز گزمکدن دوزکن، (خسرو و محمدک إخباریه) بردن بره سببسز اهلِ دنیا‌یه قارشى حدّته باشلامش. یگرمی بش سنه اُول دیوانِ حربِ عُرفیده کندى إعدام قرارینی بکلرکن، سببسز، قلبسز، رتبه‌لی ایکی آدم، محبوس اولدیغی قوغوشه تحقیر ایچون گلدکلری زمان غایت عجیب

بر صورتده سویله‌دیگی او حاله مخصوص مشهور بر شتمی اوچ دفعه ظالم و غرضکار اهل دنیا به قارشی صرف ایدیور. "بندن نه ایسته‌یورسکژ؟" دییه باغیره‌رق تکرار ایدیور. صوگره صوصویور. عین دقیقه‌ده ضابطه، کوشکی باصمق ایچون یدی سکز پولیس کوشکک اطرافنه گیردکلی زمانه توافق ایدیور.

مدار عبرت بر حادثه: رساله نور ناشرلینک تضییقی یوزندن آمرلینک یاننده یوز بولمق نیتیه رساله نور ناشرلینه ایلشنلرک عکس مقصدیه طوقات ییدکلرینک یوز حادثه‌دن بر حادثه‌سی شودرکه:

سببیز، صرف بعض غرضکارلرک کیفی ایچون رساله نور ناشرلینه بر قولپ طاقوب محکمه‌لرده سوروندیرمک و بلکه محو ایتمک ایچون صوره کندیی دوست گوستروب غایت خائنه بر ریاکارلقه دائره‌مزه صوقولوب، بر طاقم یالانلره آمرلینی اغفال ایدوب رساله نور ناشرلینه مدهش ضربه گلمه‌سنه وسیله اولان بر آدم؛ توجه و مقام قزاقم دگل، بالعکس او یله بر طوقات یدی که، دنیاده قالدقجه وجدانی وارسه وجدان عذاب چکدیره‌جک. هم او قولای وظیفه‌سندن مشکل بر وظیفه‌یه تحویل ایتدیلر و هم ده اوکا یالانجی نظریله باقدیلر. و هم نفرت عامه‌یی قزاندی. و هم تحرری حادثه‌سندن ایکی گون صوگره بر اختیار آدمی خانه‌سندن چیقاروب یولده گتیررکن، او اختیار ذات فجئه وفات ایدوب هم مسؤولیت مادییه و معنویه معروض قالمشدر.

أوت، رساله نوره هجوم ایدنلر، وقتیه کفنی بویننه طاقینمالی و رذالته بوروغلی و معنوی جهنمه دنیاده گیرمگی گوزه آمالی.

هم او مصیبت حادثه‌سندن ایکی گون اُول، رساله نور شاکردلرندن اولمیان و هیچ بزمه ذهنًا مشغول اولمیان بری رؤیاده گوروپور که: إسپارطه‌نک آلتنده کی اوواده چوق اورمانلر بولونوپور. قوتلی بر سیل گلیپور، بو اورمانک چوق آغاجلرینی دویریپور. بردن بره بر زلزله ارض اولوپور، رساله نور ناشری، آلبسه‌سیله هیبتلی بر صورتده یر یاریلوب چیقپور. (حاشیه) او ده قورقوسندن اویانیپور. ایکی گون صوگره رساله نوری تعطیل و معنًا طوپراغه دفن ایتمک نیئتله کُرّه ارضی تیتزه‌ته‌جک درجه‌ده بر خطا ایله، رساله نورک اُجزالرینی اوراق مضره‌نوعندن تحرّی ایدوب، طویلا یوب مرکز حکومته، تا داخلیه وکالتنه گوندرر. هیچ بر دائره قانونجه موجب مؤاخذه و مسئولیت بر شی رساله نورده بولامدیغندن، او معنوی زلزله ایچنده ئولدیردک، دفن ایتدک ظن ایتدکلری رساله نور دیریلوب، یر یاریلوب میدان چیقدیغی گبی؛ ینه او رؤیا إشارت ایدیپور که، بر زلزله عظیمه و بر سیل ایچنده رساله نور بو وطن و ملتّه بر خلاصکار، بر منجی صورتنده مصیبتزده‌لرک إمدادینه یتیشه‌جک.

رساله نور شاکردلرندن

(یلدیرم) سلیمان رشدی

(حاشیه): دیمک بو گچن سنه کی زلزله یعنی إزمیر زلزله‌سی، رساله نورک دیریلمه‌سنه و میدان چیقماسنه بر اماره‌در و او رؤیایی تعبیر ایدیپور. اوت او زلزله‌دن اُول رساله نور دفن اولونمش گبی غایت گیزی پرده آلتنده إنتشار ایدیپوردی. زلزله باشلادقن صوگره اُسکی آلبسه فخره‌سیله میدان ظهوره چیقدی.

خسرو، رشدی قارداشلریمزك فقره لرینه کوچك بر حاشیه در.

حاشیه: أمیرطاغنده یاغمورسزلق زماننده استادیمه آرا صیره بنمله خدمت ایدن محمد، علی، إسماعیل و بن استادیمزدن یاغمور دعاسنی کویلیلرک رجاسیله ایستدک. استادم بزلری معصوم چوجقلر دیوب خاطریمزی قیرمامق ایچون سوز ویردی. هم دیدی: بویله مصیبت عامه دن خصوصی دعا مقابل گله میبور. بونک چاره سی رساله نوری سرپست بیراقوب او قوسونلر که؛ بو بلایي دفعه وسیله اولور. ایکندیدن صوگره جامعه گیتدیگی وقت هیچ بر بلوط یوقدی، بزم رجامز خاطرینه گلدی. حزب النوریه نك ایکنجی مرتبه سنده کی ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي دَلَّ عَلَى وُجُوبِ وُجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ وَعَلَى غَايَةِ وَسْعَةِ رَحْمَتِهِ فِي سُرْعَةِ فَعَالِيَةِ قُدْرَتِهِ الْجَوُّ الشَّاهِدُ بِكَلِمَاتِ السَّحَابِ وَالرِّيحِ وَالرُّعُودِ وَالْبُرُوقِ وَالْأَمْطَارِ﴾ اوقورکن ﴿وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ﴾ آیتنی اوقودی. عین کلمه ده ایکی آیدن بری ایشیتمدیگی قوتلی رعد صداسی اولان گوک گورولتیسسی باشلادی. او کلمه دن بر مقدار صوگره، یاغمور علامتی یوقکن، بزه ویردیگی سوز ایچون ﴿اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا﴾ دیدیگی عین کلمه ده، یاغمورک سسلرینی ایشیتدی. (حاشیه) صوگره صباحلین بگا، "کیمسه یه سویله مه " دییه حکایه ایتدی.

(حاشیه): گوزل بر توافقدر که؛ استادیمز بو یازدیغیمزی، ایچنده اسمی گچن إسماعیله، بگا تکرار ایدرکن ﴿اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا﴾ کلمه سنی اوقورکن، عین جامعده کی گبی یاغمور شدتلی سس ویره رک گلدیگی گوردک. استادیمز او گون فضله یاغمور دعاسنی ایتدیگی آخلاق.

بن ده دیدم: عیناً گوک گورولتیسندن یاریم دقیقه اول حزب نوریه‌نک او مقامک ترجمه‌سنی حجة الله البالغه ده بابامله برابر خانه‌مزه اوقورکن، بلوطلرک اوردو گبی طویلانماسی، رعدک باغیرماسی کلمه‌سنده جامعده کی استادیماک عین کلمه‌سنه توافقی و ملک رعدک باغیرماسنه تام تطابقی بزه قناعت ویردی که؛ رساله نورله یاغموور علاقه‌داردر. اوقونماسنه، یازیلماسنه مانع‌لر اولدیغی زمان قوراقلق باشلار. و انتشاری رحمت اولدیغی ایچون، رحمتک گلمه‌سنه وسیله اولدیغنه ایناندق. هم اسپارطه‌ده کی قارداشلریمزک فقره‌لرینی تصدیق ایتدک.

أوت گچن قیشک باشنده بوراده رساله نور سربست اوقوندیغی ایچون یاز گبی گچدی. نه وقت رساله نوره ایلشیدیلر، بردن گورولمه‌مش بر قیش باشلادی. بو ایکی آیدر بتون بتون تضییق نتیجه‌سنده بو قوراقلق باشلادی. دیمک رساله نور عین رحمتدر.

محمد، جیلان

بارلاده کی قارداشلریمزک دیدکلری گبی، قوراقلق رساله نورک تعطیلله مناسبتدار اولدیغنی تصدیق ایدیورز. چونکه ایکی آیدن بری، تحرری ایله اوقومقدن منع ایدیلدی. قوراقلق ده باشلادی. بوگونلرده بن بابامله برابر درت بش قارداشلریمز، رساله نوری یازمغه باشلادیغی حالده یاغموور داها گلمه‌دن، آنقریه گیدن استدعانک تأثیری اولارق ایکی مأمور استادیماک بر درجه خاطرینی آلق ایچون یاننه گلیدیلر. مادام إعاشه‌بی قبول ایتمیورسک، هیچ اولمازسه او کراسی ایچون باقی قالان سنک خرج راهندن قرق بانقنوطی قبول ایت دیدیلر. هم ده إصرار ایتدیلر. استادم ده اوگون یوز طقسان غروش بر خیره صرف ایتدیگی مناسبتیله، یعنی بگا کیسه یوغردی ییمدیگی ایچون هایدی جیلان سن

بو مدرسه نڭ طلبه سىسك تېرك اولارق بونى ييه جكسكز. ايكي اوچ ساعت
 صوگره اميدك خلافنده او قرق بانقنوط اصرار ايله ويريلمسى، ديمك بو يوغردك
 خيىرى بره اون دگل يگرمى يه چيقدى ديه او خاطره ايچون قبول ايتدى. او
 ايكي مامور گيتدكدن درت بش ساعت صوگره استادام جامعە گيتدى. عين
 دعايى ﴿اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُّغِيثًا﴾ اوقوركن بش دقيقه فاصله ايله عينا او ايكي
 دفعه كي گي گورولتولى ياغمورك طاتلى شيريلتيلرى فضلەجه باشلادى. ديمك
 تضيق قوراكلغه و تطيب ايسه رحمتە وسيله در.

محمد، جيلان

طوقوزنجی لمعه

(بو لمعه بی هرکس اوقوماسین. وحدت الوجودک
اینجه قصورلرینی هرکس گوره مز و محتاج دگل.)

﴿بِسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ﴾

عزیز، صدیق، مخلص، خالص قارداشم!

قارداشمز عبد المجیدہ آیری مکتوب یازمدیغمک سببی، سزه یازدیغم مکتوبلری کافی گوردیگمنددر که؛ عبد المجید، بنم ایچون خلوصیدن صوگره قیمتدار بر قارداشم، بر طلبه مدر. هر صباح، آقشام خلوصی ایله برابر، بعضًا داها اؤل دعامده اسمیله حاضر اولویور. سزه یازدیغم مکتوبلردن، اؤل صبری، صوگره حقّی أفندی استفاده ایدیورلر. اونلره ده آیری مکتوب یازمیورم. جناب حق سنی اونلره مبارک، بیوک بر قارداش یاپمش. سن بنم یرمه عبد المجید ایله مخابره ایت، مراق ایتمه سین، خلوصیدن صوگره اوئی دوشونویورم. فقط طلبه لگنی حقّیله ایفا ایتمیور. اونک ایچون بالذات اونکله مخابره ایتمیورم.

برنجی سؤالکوز: جدلریکزدن بریسنک إمضاسی (السید محمد) ه دائر محرم سؤالکوز وار.

قارداشم بوکا جواب علمی و تحقیقی و کشفی و یرمک آیمده دگل. فقط بن آرقداشلریمه دیردم که: "خلوصی نه شیمدیکی تورکلره و نه ده کردلره بکزر.

بونده باشقه بر خاصیت گورو یورم. "آرقداش لرم ده بنی تصدیق ایدیوردیلر .
 ﴿دَادِ حَقُّ رَا قَابِلِیَّتْ شَرْطُ نِسْتِ﴾ سَرَّیله "خلوصیده بیوک بر اُصالت تظاهری، بر
 دادِ حقدِر. "دیر ایدک.

هم قطعیا بیل که، رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامک ایکی آلی وار:
 بری؛ نسی آل.

بری ده؛ شخص معنوی و نورانیسنک رسالت نقطه سنده آلی وار.

بو ایکنجی آلدِه قطعیا سن داخل اولمقله برابر، برنجی آلدِه دخی دلیلسر
 بر قناعتم وار که جَدِّیْکُکْ اِمضاسی سببسز دگلدر.

عزیز قارداشم، سنک ایکنجی سؤالک خلاصه سی: محی الدینِ عربی
 دیمش: "روحک مخلوقیتی اِنکشافندن عبارتدر."

او سؤال ایله بنم گبی ضعیف بر بیچاره یی، محی الدینِ عربی گبی مدهش
 بر خارقه حقیقت، بر داهییه علم اُسراره قارشی مبارزه یه مجبور ایدیورسک.
 فقط مادامِ نصوصِ قرآنِه اِستنادا بَحْثِه گیریشه جگم. بن سینک دخی اولسه م، او
 قارتالدن داها یوکسک اوچایلیرم. قارداشم بیل که: حضرت محی الدین اَلداتماز،
 فقط آلدانیر. هادیدر فقط، هر کتابنده مُهْدی اولامیور. گوردیگی طوغریدر،
 فقط حقیقت دگلدر.

یگرمی طوقوزنجی سوزده روح بَحْثِنده مدارِ سؤالکُز اولان او حقیقت
 ایضاح ایدیلمشدر. اوت روح، ماهیتی اِعتباریله بر قانونِ اُمَردر. فقط وجود
 خارجی گیدیرلمش بر ناموسِ ذی حیاتدر و وجودِ خارجی صاحبی بر قانوندر.
 حضرت محی الدین یالکُز ماهیتی نقطه سنده دوشونمشدر.

وحدت الوجود مشربنجه اشیانک وجودینی خیال گوروپور. او ذات خارقه کشفیاتیله و مشاهداتیله و مهمّ بر مشرب صاحبی و مستقل بر مسلک اختیار ایتدیگندن بالمجبوریه ضعیف تأویلاتیله تکلفلی بر صورتده بعض آیاتی مشربنه، مشهوداتنه تطبیق ایدیور. آیاتک صراحتنی اینجیتیور. سائر رساله‌لرده جاده مستقیمه قرآنیه و منهاج قویم اهل سنت بیان ایدیلمشدر. او ذات قدسینک کندینه مخصوص بر مقامی وار، هم مقبولیندندر. فقط میزانسز کشفیاتنده حدودلری چیکنه‌مش و جمهور محققینه چوق مسئله‌لرده مخالفت ایتمش. ایشته بو سرّ ایچوندر که، او قدر یوکسک و خارقه بر قطب، بر فرید دوران اولدیغی حالده؛ کندینه مخصوص طریقتی غایت قیصه‌حق صدر الدین قنوی‌یه منحصر قالیور گبیدر. و آثارندن إستقامتکارانه إستفاده نادر اولوپور. حتی چوق محققین اصفیا او قیمتدار آثارینی مطالعه ایتمگه رواج گوسترمیورلر. حتی بعضلری منع ایدیورلر.

حضرت محی الدینک مشربله اهل تحقیقک مشربنک ماییننده کی اساسلی فرقی و اونلرک مأخذلرینی گوسترمک، چوق اوزون تدقیقاته و چوق یوکسک و گنیش نظرله محتاجدر. اوت، فرق او قدر دقیق و درین و مأخذ او قدر یوکسک و گنیشدر که؛ حضرت محی الدین خطاسندن مؤاخذه ایدیلمه‌مش، مقبول اولارق قالمش. یوقسه اگر علما، فکرًا و کشفًا او فرق و او مأخذ گورونسه ایدی، اونک ایچون غایت بیوک بر سقوط و آغیر بر خطا اولوردی.

مادام فرق او قدر دریندر. بر تمثیل ایله او فرقی و او مأخذلری، حضرت محی الدینک او مسئله‌ده یاکلیشنی گوسترمگه مختصرًا چالیشه‌جغز. شویله که:

مثلا بر آیینده گونش گورونوپور. شو آیینه گونشک هم ظرفی، هم موصوفیدر. یعنی گونش بر جهته اونک ایچنده بولونور، بر جهته آیینی

زینتلندیروب پارلاق بر بویاسی، بر صفتی اولور. اگر او آینه فوطوغراف آینهسی ایسه، گونشک مثالی ثابت بر صورتده کاغده آلیور.

شو حالده آینهده گورون گونش فوطوغرافک رسم کاغنده کی گورون ماهیتی هم آینهی سوسلندیروب صفتی حکمنه گچدیگی جهته حقیقی گونشک غیریدر. گونش دگل، بلکه گونشک جلوهسی باشقه بر وجوده گیرمسیدر. آینه ایچنده گورون گونشک وجودی ایسه خارجه کی گورون گونشک عین وجودی دگل ایسه ده، اوکا إرتباطی و اوکا إشارت ایتدیگی ایچون اونک عین وجودی ظن ایدیلیمش.

ایشته بو تمثیله بناءً "آینهده حقیقی گونشدن باشقه بر شی یوقدر" دینیلیمک و آینهی ظرف و ایچنده کی گونشک وجود خارجیسی مراد اولمق جهتیله دینیله بیلیر. آینهک صفتی حکمنه گچمش منبسط عکسی و فوطوغراف کاغدینه إنتقال ایدن رسم جهتیله، گونشدر دینیلسه خطادر. "گونشدن باشقه ایچنده بر شی یوقدر" دیمک یا کلیلشدر. چونکه آینهک پارلاق یوزنده کی عکس و آرقه سنده تشکّل ایدن رسم وار. بونلرک ده آیری آیری برر وجودی وار. چندان او وجودلر گونشک جلوه سندنذر، فقط گونش دگلر.

إنسانک ذهنی، خیالی، بو آینه مثالنه بکزر. شویله که:

إنسانک آینه فکرنده کی معلوماتک دخی ایکی وجهی وار: بر وجهله علمدر و بر وجهله معلومدر. اگر ذهنی او معلومه ظرف یاپسهق، او وقت او معلوم موجود ذهنی بر معلوم اولور؛ وجودی آیری بر شیدر. اگر ذهنی او شیئک حصولیه موصوف یاپسهق، ذهنه صفت اولور؛ او شی او وقت علم اولور، بر وجود خارجیسی واردر. او معلومک وجودی جوهری دخی اولسه،

بونڭ گجي عرضی بر وجودِ خارجییی اولور.

ایشته بو ایکی تمثیله گوره؛ کائنات بر آیینهدر، هر بر موجوداتڭ ماهیتی ده بر آیینهدر. قدرتِ ازلیه ایله ایجادِ الهی یه معروضدرلر. هر بر موجود بر جهتله شمسِ ازلینڭ بر اسمنڭ بر نوع آیینه‌سی اولوب بر نقشنی گوسترر.

حضرتِ محیی الدین مشربنده اولانلر، یالکز آیینه‌لک و ظرفیت جهتنده و آیینهده کی وجودِ مثالی نفی نقطه‌سنده و عکس عینِ منعکس اولمق اوزره کشف ایدوب، باشقه مرتبه‌یی دوشونمیه‌رک ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دییه‌رک یاڭلیش ایتمشلر؛ ﴿حَقَائِقُ الْأَشْيَاءِ ثَابِتَةٌ﴾ قاعده‌ی اساسیه‌یی انکار ایتمک درجه‌سنه دوشمشلر.

اما اهلِ حقیقت ایسه، وراثتِ نبوتڭ سربله و قرآنڭ قطعی إفاداتیله گورمشلر که؛ آیینهُ موجوداتده قدرت و اراده‌ی الهیه ایله وجود بولان نقشلر، اونڭ اثرلیردر. ﴿هَمَّهْ اَزْ اَوْسْت﴾ در، ﴿هَمَّهْ اَوْسْت﴾ دگل. (*) اشیانڭ بر وجودی واردر و او وجود بر درجه ثابتدر. چندان او وجود، وجودِ واجبه نسبتاً وهمی و خیالی حکمنده ضعیفدر. فقط قدیرِ ازلینڭ ایجاد و اراده و قدرتیله واردر.

ناصلکه تمثیلده آیینه ایچنده کی گونشڭ حقیقی وجودِ خارجیسندن باشقه بر وجودِ مثالسی وار. و آیینه‌یی زینتلی بویالایان منبسط عکسنڭ دخی عرضی و آیری بر وجودِ خارجییی وار. و آیینه‌نڭ آرقه‌سنده کی فوطوغرافڭ رسم کاغدینه إنتقاش ایدن صورتِ شمسیه‌نڭ دخی آیری و عرضی بر وجودِ خارجییی واردر. هم بر درجه ثابت بر وجوددر.

(*) : یعنی هر شی اوندندر، او ایجاد ایدر. هر شی او دگل.

اویله ده کائنات آیینه‌سنده و ماهیاتِ اشیا آیینهلرنده اسماءِ قدسیهٔ إلهیه‌نکُ اراده و اختیار و قدرت ایله حاصل اولان جلوه‌لریله تظاهر ایدن نقوشِ مصنوعاتکُ، وجودِ واجبدن آیری، حادث بر وجودی وار. هم او وجوده قدرت ازلیه ایله ثبات ویریلمش. فقط اگر ارتباط کسلسه، بتون اشیا بردن فنایه گیدر. بقاء وجود ایچون هر آن، هر شی خالقنکُ إبقاسنه محتاجدر. چندان ﴿حَقَائِقُ الْأَشْيَاءِ ثَابِتَةٌ﴾ در، فقط اونکُ إثبات و تثبیتله ثابتدر.

ایشته حضرت محی الدین "روح مخلوق دگل، عالم اُمردن و صفتِ اراده‌دن گلمش بر حقیقتدر." دیمسی چوق نصوصکُ ظاهرینه مخالف اولدیغی گبی؛ مذکور تحقیقاته بناءً إلتباس ایتمش، آلدانمش، ضعیف وجودلری گورمه‌مش. اسماءِ إلهیه‌دن خلاق، رزاق گبی چوق إسملرکُ مظهرلری، وهمی و خیالی شیلر اولاماز. مادام او اسماء حقیقتلیدرلر، ألبته مظهرلرینکُ ده حقیقتِ خارجیه‌لری واردر.

اوپنچی سؤالکُز: علمِ جفره آناختار اولاجق بر درس ایسته‌یورسکُز.

الجواب: بزکندی آرزو و تدبیریمزله بو خدمتده بولونمیورز. إختیاریمزکُ فوقنده، بزه داها خیرلی بر إختیار ایشمزه حاکمدر. علمِ جفر، مراقلی و ذوقلی بر مشغله اولدیغندن، وظیفهٔ حقیقیه‌دن آلیقویوب مشغول ایدیور. حتی قاچ دفعه‌در أسرارِ قرآنییه قارشی، او آناختار ایله بعض سرلر آچیلیوردی؛ کمالِ إشتیاق و ذوق ایله متوجه اولدیغم وقت قپانیوردی. بونده ایکی حکمت بولدیم:

بریسی؛ ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ یاساغنه قارشی خلافِ أدبده بولونمق

إحتمالی وار.

ایکنجیسی: حقائقِ اساسیہ ایمانیہ و قرآنیہ‌نک براهینِ قطعیہ ایلہ اُمّتہ درس ویرمک خدمتی ایسه، علمِ جفر گئی علومِ خفیہ‌نک یوز درجه داها فوقنده بر مزیت و قیمتی واردر. بو وظیفهٔ قدسیه‌ده قطعی حجتلر و محکم دلیللر، سوءِ استعماله میدان ویرمیورلر. فقط جفر گئی محکم قاعده‌لره مربوط اولمیان علومِ خفیہ‌ده سوءِ استعمال گیروب، شارلاتانلرکْ استفاده ایتمه‌لری احتمالیدر. ذاتاً حقیقتلرکْ خدمتنه نه وقتِ احتیاج گورولسه، احتیاجه گوره بر نبذه احسان ایدیلیر. ایشته علمِ جفرکْ اناختارلری ایچنده اُکْ قولای و بلکه اُکْ صافیسی و بلکه اُکْ گوزلی، اسمِ بدیعدن گلن و قرآنده لفظهٔ جلالده جلوه‌سنی گوسترن و بزم نشر ایتدیگمز آثاری زیتلندیرن توافقکْ اُنعولریدر. کرامتِ غوثیه‌نکْ بر قاچ یرنده بر نبذه گوستریلمش. اُز جمله: توافق بر قاچ جهته‌ده بر شیئی گوسترسه، دلالت درجه‌سنده بر اُشارتدر. بعضاً بر تکْ توافق، بعض قرائنله دلالت حکمنه گچر. هر نه ایسه شیمدیلکْ بو قدر یتز. جدّی احتیاج اولسه سزه بیلدیریله‌جکدر.

دردنجی سؤالکْز: یعنی سزکْ دگل عُمَر اُفندی‌نکْ سؤالی که؛ بدبخت بر دوقتور، حضرتِ عیسی علیه السلامکْ پدری وارمش دییه (حاشیه)

(حاشیه): نوع بشرکْ بر ربّعکْ باشنه رئیس اولارق گچن و نوع بشردن نوع ملائکه‌یه بر جهته‌ده اُنتقال ایدن و اُرضی بیراقوب سماواتی وطن اُتخاذا ایدن خارقه بر فردِ انسانی بو خارقه وضعیتلری، قانونِ تناسلکْ خارقه بر صورتنی اُقتضا ایدرکن؛ قانونِ تناسلکْ شبهه‌لی، مجهول، غیر فطری، بلکه اُدنا بر طرز ایلہ او قانون ایچنه اُلّمق، هیچ یاقیشمیدیگی، هیچ مجبوریته ده یوقدر.

هم صراحتِ قرآنیہ تأویل قالدیرماز. یوز جهته‌ده زده‌لہ‌نن قانونِ تناسلکْ تعمیری حسابنه؛ هیچ بر جهته‌ده زده‌لہ‌مین و تناسلکْ خارچنده بولونان قانونِ جنسیتِ مَلکْ، هم قانونِ صراحتِ قرآنیہ گئی قوّتلی قانونلر ناصل تخریب ایدیلیر؟

دیوانه جه سنه بر تأویل ایله بر آیتدن کندینه گویا شاهد گوستریور.

او بیچاره آدم بر زمان حروفِ مقطعه ایله بر خطّ ایجادینه چالیشیوردی. هم پک حرارتلی چالیشیوردی. او وقت آڭلادم که؛ او آدم زندیقلرکْ طورندن حسّ ایتمش که، حروفاتِ اسلامیّه نڭ قالدیریلماسنه تشبّث ایده جکلر. او آدم گویا او سیله قارشى بر خدمت ایده جگم دییه چوق بیهوده چالیشمش. شیمدی بو مسئله ده و هم ایکنجی مسئله سنده ینه زندیقلرکْ اساساتِ اسلامیّه قارشى مدّش هجومنی حسّ ایتمش که، بویله معناسز تأویلات ایله بر مصالحه یولنی آچمق ایستدیگنی ظن ایدیورم.

﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ﴾ گبی نصوصِ قطعیه ایله حضرت عیسیٰ علیه السلام پدرسز اولدیغی قطعیتی وارکن، تناسله کی بر قانونکْ مخالفتنی غیر ممکن تلّقی ایتمکله، واهی تأویلات ایله بو متین و اساسلی حقیقتی دگیشدیرمگه تشبّث ایدنلرکْ سوزینه اهمّیت ویریلمز و اهمّيته دگمز. چونکه هیچ بر قانون یوقدر که، شدوذلری و نادرلری بولونماسین و خارجه چیقمش فردلر بولونماسین. و هیچ بر قاعده کّیه یوقدر که، خارقه فردلر ایله تخصیص ایدیلمسین. زمانِ آدمدن بری بر قانوندن هیچ بر فرد شدوذ ایتمه مک و خارجه چیقمه مق اولاماز.

أولاً: بو قانونِ تناسل، مبدأ اعتباریله ایکی یوز بیك انواع حیواناتکْ مبدألریله خرق ایدیلمش و نهایت ویریلمش. یعنی اڭ اؤلکی پدرلری عادتاً آدملری حکمنده ایکی یوز بیك او اؤلکی پدرلری قانونِ تناسلی خرق ایتمشلر. پدر و والدهدن گلّمه مشلر و او قانون خارچنده وجود ویریلمش.

هم هر بهارده گوزیمزله گوردیگمز یوز بیك انواعك قسم اعظمی حدسز
أفرادلری قانون تناسل خارچنده (یاپراقلرك یوزنده، تعقن ایتمش ماده‌لرده) او
قانون خارچنده ایجاد ایدیلر.

عجبا مبدئنده و حتی هر سنهده بو قدر شاذلیله ییرتیلمش، زده‌لنمش بر
قانونی، بیك طوقوز یوز سنهده بر فردك شذوذینی عقلنه صیغیشدیره میان و
نصوص قرآنییه قارشى بر تأویله یاپیشان بر عقل، قاچ درجه عقلسزلق ایتدیگنی
قیاس ایت. او بدختلرك قانون طبیعی تعبیر ایتدیگی شیلر، أمرِ الهی و إرادۀ
ربّانیه‌نك کلى بر جلوه‌سی اولان عادت الله قانونلیدر که، جناب حق او عاداتنی
بعض حکمت ایچون دگیشدیرر. هر شیده و هر قانونده إرادۀ و اختیارینك
حکم ایتدیگنی گوسترر. خارق العاده بعض فردلرده خرق عادت ایدر.
﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ﴾ فرمانیله بو حقیقتی گوسترر.

عُمَرُ أُنْدِینْک او دوقتوره دائر ایکنجی سؤالی:

او دوقتور، او مسئلهده او قدر ابلهانه حرکت ایدیور که، سوزلرینی
دیگله مک یاخود اُهمیت ویروب جواب ویرمکدن چوق آشاغیدر. بو بیچاره،
کفر و ایمان اورته‌سنی بولق ایسته‌یور. اونك اُهمیتسز بحثنه قارشى دگل، یالکز
عُمَرُ أُنْدِینْک إستفسارینه گوره دیرم:

مأمورات و منهیات شرعیهده علّت، أمرِ الهیدر و نهيِ الهیدر. مصلحتلر
و حکمتلر ایسه، مرجّحدلر؛ أمر و نهيك تعلقلرینه اسم حکیم نقطه‌سنده سبب
اولا بیلیرلر.

مثلا: سفر ایدن، نمازینی قصر ایدر. بو نمازك قصرینه بر علّت و بر

حکمت وار. علّت سفر در، حکمت مشقّدر. سفر بولونسه، مشقّت اولماسه ده نماز قصر ایدیلیر. سفر اولماسه، خانه سنده یوز مشقّت گورسه، ینه نماز قصر ایدیلیمز. چونکه مشقّت فی الجمله بعضاً سفرده بولونماسی، قصر نمازه حکمت اولماسنه کافیدر و سفری علّت یپماسنه ده ینه کافیدر.

ایشته بو قاعده شرعیه بناء، احکام شرعیه حکمتلره گوره تغیر ایتمیور، حقیقی علّتلره باقار. مثلاً او دوقتورک بحث ایتدیگی گبی، خنزیرک اُتندن بیلدیگی ضرردن، خسته لقدن باشقه "خنزیر اُتی یین، بر جهته خنزیرله شیر." (حاشیه) قاعده سیله او حیوان، سائر حیوانات اهلّیه گبی ضررسز یاییلمیور. اُتندن گلن منفعتدن زیاده، چوق ضرر ایراث ایتمکله برابر؛ اُتنده کی قوتلی یاغ، قوتلی صوغوق مملکتی اولان فرنگستاندن باشقه طبّاً مضر اولدیگی گبی، معنّاً و حقیقهً چوق ضررلی اولدیگی تحقّق ایتمش.

ایشته بو گبی حکمتلر اونک حرام اولماسنه و نهي إلهی تعلّقنه بر حکمت اولمشدر. حکمت هر فردده و هر وقته بولونمق لازم دگلدیر. او حکمتک تبدّلی ایله علّت دگیشمز. علّت دگیشمزسه حکم دگیشمز. ایشته بو قاعده به گوره او بیچاره آدمک نه قدر شریعتک روحندن اوزاق قونوشدیگی آکلاشیلین. شریعت نامنه اونک سوزینه اهمّیت ویریلیمز. خالقک چوق عقلسز فیلسوفر صورتنده حیوانلری واردیر.

(حاشیه): عجا فرنگستانک بو قدر خارقه ترقّیات مدنیته و کمالات فنیّه سیله و انسانیت پرورانه علومیه ایلیری گیتدیگی حالده؛ او ترقّیات و کمالاته و علومه بتون بتون ضد اولان مادیونلق و طبیعّونلق ظلماتنده خنزیرجه سنه صاپلانمالرنده، خنزیر اُتک یمه سنک مدخلی یوق میدر؟ صوروپورم. انسان بسلندیگی شی ایله مزاجی متأثر اولدیغنه دلیل، "قرق گونده هر گون اُت یین، قساوت قلبیه به دوچار اولدیگی" ضربِ مثل حکمنه گچمشدر.

(محیی الدین عرب حقّنده کی سؤالک جوابنه ذیلدر)

سؤال: محیی الدین عرب وحدت الوجود مسئله‌سنی، اُک یوکسک بر مرتبه تلقی ایتدیگی گبی، اهل عشق بر قسم اولیاء عظیمه دخی اوک ایتباع ایتمشلر. بو مسئله‌نک اُک یوکسک مرتبه اولمادیغنی، هم حقیقی اولمادیغنی، بلکه بر درجه اهل سکر و استغراقک و اصحاب شوق و عشقک مشربی اولدیغنی دیورسک. اويله ایسه مختصرًا، سرّ وراثت نبوتله و قرآنک صراحتیله گوستریلن توحیدک یوکسک مرتبه‌سی هانگیسیدر؟ گوستر.

الجواب: بنم گبی، هیچ اندر هیچ عاجز بر بیچاره‌نک قیسه فکریله، بو یوکسک مرتبه‌لری محاکمه ایتمک، یوز درجه حدّمک فوقنده‌در. یالکُر قرآن حکیمک فیضندن گلن، غایت مختصر بر ایکی نکته سویله‌یه جگم. بلکه بو مسئله‌ده فائده‌سی اولاجق.

برنجی نقطه: وحدت الوجودک مشربنه و صاپلانماسنه چوق اسباب وار، اولردن بر ایکسی قیسه‌جه بیان ایدیلجک.

برنجی سبب: مرتبه ربوبیتک خلّاقیتی اعظمی درجه‌سنده ذهنلرینه صیغیشدییره مدقلرندن و سرّ احدثیله، هر شیئی بالذات قبضه ربوبیتنده طوتدیغنی و هر شی قدرت و اختیار و اراده‌سیله وجود بولدیغنی، قیلرینه تام یرلشدیره مدکلرندن، هر شی اودر و یاخود یوقدر و یا خیالدر و یا تظاهریتدر و یا جلوه‌لیدر دییه، کندیلرینی مجبور بیلمشلر.

ایکنجی سبب: فراقی هیچ ایسته‌مه‌ین و فراقدن شدتله قاچان و آیریلقدن تیره‌ین و بعدیتدن جهنم گبی قورقان و زوالدن غایت درجه‌ده نفرت ایدن و وصالی روحی و جانی گبی سون و قریبّی جنت گبی، حدسز بر اشتیاق ایله آرزولایان "عشق" صفتی؛ هر شیده‌کی اُقریبّی اِلْهِیَه‌نْکْ بر جلوه‌سنه یاپیشمقله فراق و بعدیتی هیچه صایوب، لقاء و وصالی دائمی ظن ایده‌رک، ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دییه، عشقْ سکريله و او شوقِ بقا و لقاء و وصالْکْ مقتضاسیله، غایت ذوقلی بر مشربِ حالی وحدت الوجودده بولوندیغنی تصوّر ایده‌رک، مدهش فراقلردن قورتولمق ایچون، او وحدت الوجود مسئله‌سنی ملجأ اِتْخَاذ ایتمشلر.

دیمک برنجی سببْکْ منشئ، عقلْکْ اَلی غایت گنیش و غایت یوکسک اولان بعض حقیقتِ ایمانییه یتیشمدیگندن و إحاطه ایده‌مدیگندن و عقلْکْ ایمان نقطه‌سنده تامیله انکشاف ایتمدیگندن و ایکنجی سببْکْ منشئ، قلبْکْ عشق نقطه‌سنده فوق العاده انکشافندن و خارق العاده انبساطندن و گنیشلگندن ایلری گلمشدر.

امّا صراحتِ قرآنیه ایله، وراثتِ نبوتْکْ اُولیاءِ عظیمه‌سی و اهلِ صحو اولان اَصْفیاءْکْ گوردکلری مرتبهٔ عظمایِ توحیدی ایسه، هم چوق یوکسکدر، هم ربوبیت و خلاقیتِ اِلْهِیَه‌نْکْ مرتبهٔ عظماسنی، هم بتون اَسْمَاءِ اِلْهِیَه‌نْکْ حقیقی اولدقلرینی إفاده ایدیور. و اساساتی محافظه ایدوب و احکامِ ربوبیتْکْ موازنه‌سنی بوزمیور.

چونکه دیرلر که: جنابِ حق اُحدیتِ ذاتیه‌سیله و مکاندن منزه‌یتیه برابر، هر شی بتون شئوناتیله طوغریدن طوغرییه علمیله إحاطه و تشخیص ایدیلمش

و إرادة‌سیله ترجیح و تخصیص ایدیلمش و قدرتیله إثبات و ایجاد ایدیلمشدر. بتون کائناتی بر تک موجودگی ایجاد و تدبیر ایدیور. بر چیچگی قولایقله خلق ایتدیگی گی، قوجه بهاری او سهولتله خلق ایدر. بر شی، بر شیئه مانع اولماز. توجّه‌نده تجزی یوق، عین آنده هر یرده قدرت و علمیه تصرف نقطه‌سند بولونویور. تصرفنده توزیع و انقسام یوق. اون آلتنجی سوز و اوتوز ایکنجی سوزک ایکنجی موقفک ایکنجی مقصدنده بو سرّ تامیله ایضاح و إثبات ایدیلمشدر.

﴿لَا مُشَاحَةَ فِي التَّمَثِيلِ﴾ قاعده‌سیله تمثیلده کی قصوره باقیلمدیغندن، غایت قصورلی بر تمثیل سویله‌یه جگم، تا ایکی مشربک بر درجه فرقی آکلاشیلین. مثلاً: خارقه و أمثالسز غایت بیوک و غایت زینتلی، شرق و غربه بر آنده اوچه‌جق و شمالدن جنوبه اولاشان قنادلرینی قپایوب آچاجق، یوز بیگلر نقشلرله تزین ایدیلمش، او قنادینک هر بر توینده غایت داهیانه صنعتلر درج ایدیلمش اولان بر طاووس قوشی فرض ایدیورز.

شیمدی سیرجی ایکی آدم وار، عقل و قلب قنادلریله بو قوشک یوکسک مزیتلرینه و خارقه زینتلرینه اوچمق ایسته‌یورلر. بریسی بو طاووس قوشنک وضعیتنه و هیکلنه و خارق العاده هر بر توینده کی قدرت نقشلرینه باقار، غایت عشق و شوق ایله سور، دقیق تفکری قسمًا بیراقیر و عشقه یاپیشیر. فقط گورور که، هر گون او سومی نقشلر، تحوّل و تبدل ایدر. سؤدیگی و پرستش ایتدیگی او محبوبلر غائب اولویور، زوال بولویور.

او آدم کندینه تسلّی و یرمک و عقلنه صیغیشدیره‌مدیغی وحدت حقیقه ایله، ربوبیت مطلقه و أحدیت ذاتیله خلّاقیت کلّیه مالک بر نقاشک بر نقش

صنعتیدر دیمک لازم گلیرکن؛ او اعتقاد یرینه، بو طاووس قوشنده کی روح او قدر عالیدر که، اونک صانعی اونک ایچنده در ویا او او اولمش، هم او روح وجودیله متحد و وجودی ایسه صورتِ ظاهری ایله ممتزج اولدیغندن او روحک کمالی و او وجودک یوکسکلگی بو جلوه‌لری بویله گوسترر، هر دقیقه باشقه بر نقشی و آیری بر حسنی اظهار ایدر، حقیقی اختیاریه بر ایجاد دگل، بلکه بر جلوه‌در، بر تظاهر در.

دیگر آدم دیر که: بو میزانی و نظامی غایت صنعتکارانه نقشلر، قطعی بر صورتده بر اراده و اختیار و قصد و مشیئت اقتضا ایدر. اراده‌سز بر جلوه، اختیارسز بر تظاهر اولاماز. اوت طاووسک ماهیتی گوزل و یوکسکدر. فقط اونک ماهیتی فاعل اولاماز، بلکه منفعلدر. فاعلی ایله هیچ بر جهتهلۀ اتحاد ایده‌مز. روحی گوزل و عالیدر، فقط موجد و متصرف دگل، بلکه آنجق مظهر و مداردر. چونکه هر بر توینده بالبداهه نهایتسز بر حکمتله بر صنعت و نهایتسز بر قدرته بر نقش زینت گورونویور. بو ایسه اراده‌سز، اختیارسز اولاماز.

بو کمال قدرت ایچنده کمال حکمتی و کمال حکمت ایچنده کمال ربوبیتی و مرحمتی گوسترن صنعتلر؛ جلوه ملوه ایشی دگل. بو یالیزیلی دفتر یازان کاتب ایچنده اولاماز، اونکله اتحاد ایده‌مز. بلکه یالکز او دفتر، او کاتبک یازی قلمنک اوجی ایله تماسی وار؛ او یله ایسه او کائنات دینیلن مثالی طاووسک خارق العاده زینتلی، طاووس خالقنک یالیزیلی بر مکتوبیدر.

ایشته شیمدی طاووسه باق، او مکتوبی اوقو. کاتبه ما شاء الله، تبارک الله، سبحان الله دی. مکتوبی کاتب ظن ایدن ویا کاتبی مکتوب ایچنده تحیل

ایدن ویا مکتوبی خیال توهم ایدن، البته عقلنی عشق پرده‌سنده صاقلامش، حقیقتک حقیقی صورتنی گورمه‌مش.

وحدت الوجود مشربنه سببیت ویرن عشقک أنواعندن اُکْ مهم سبب، عشق دنیا‌در. مجازی اولان عشق دنیا، عشق حقیقی یه انقلاب ایتدیگی زمان، وحدت الوجوده انقلاب ایدر. ناصلکه انساندن شخصی بر محبوبی، محبت مجازی ایله سون، صوگره زوال و فنا‌سنی قلبنه یرلشدیرمه‌ین بر عاشق، محبوبنه عشق حقیقی ایله بر بقا قزان‌دیرمق ایچون، معبود و محبوب حقیقینک بر آیینه جمالیدر دییه کندینی تسلی ایدر، بر حقیقته یاپیشیر.

ایله ده قوجه دنیایی و کائناتی هیئت مجموعه‌سیله محبوب ایتخا‌د ایدن، صوگره او محبت عجیبه، دائمی زوال و فراق قامچیلری ایله محبت حقیقی یه انقلاب ایتدیگی وقت، او چوق بیوک محبوبنی زوال و فراقدن قورتارمق ایچون، وحدت الوجود مشربنه ایتجا ایدر.

اگر غایت یوکسک و قوتلی ایمان صاحبی ایسه، محی‌الدین عربک امثالی گبی ذاتلره ذوقلی، نورانی، مقبول بر مرتبه اولور. یوقسه ورطه‌لره دوشمک، مادیاته گیرمک، اسبابده بوغولمق احتمالی وار. وحدت الشهود ایسه او ضرر‌سزدر. اهل صحوک ده، یوکسک بر مشربیدر.

﴿اللَّهُمَّ ارِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا إِتِّبَاعَهُ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اوننجى لمعه

شفقت طوقاتلرى رساله سى

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ﴾

آيتىڭ بر سړىنى، خدمت قرآنيه ده آرقداشلرېمك بشريت مقتضاسى اولارق سهو و خطالرينك نتيجه سنده ييدكلرى شفقت طوقاتلرېنى بيان ايتمكله تفسير ايدييور. خدمت قرآنيه نك بر سلسله كرامتى و او خدمت قدسيه نك اطرافنده اذن الهى ايله نظارت ايدن و همّت و دعاسيله يارديم ايدن غوث اعظمك بر نوع كرامتى بيان ايديله جك. تاكه، بو خدمت قدسيه ده بولونالر، جدّيتلرنده، خدمتلرنده ثبات ايتسينلر.

بو خدمت قدسيه نك كرامتى اوچ نوعدر:

برنجى نوعى: او خدمتى إحضار ايتمك و خادملىرىنى او خدمته سوق ايتمك جهتيدر.

ايكنجى قسم: مانعلرى برطرف ايتمك و مضرلك شړىنى دفع ايدوب، اولنرى طوقاتلامقدر.

بو ایکی قسمك حادثه‌لری چوقدر، هم چوق اوزوندر. (*) باشقه وقته تعلیقاً، اُك خفیف اولان اوچنجی بر قسمدن بحث ایده‌جگز.

اوچنجی قسم شودرکه: خدمته خالصا چالیشانلره فتور گلدیگی وقت، شفقتلی بر طوقات یرلر، إنتباهه گله‌رك ینه او خدمته گیرلر. بو قسمك حادثاتی، یوزدن فضله‌در. یالکزیگرمی حادثه‌دن اون اوچ اون دردی شفقتلی طوقات یمیشلر، آلتی یدیسی زجر طوقادی گورمشلر.

برنجیسی: بو بیچاره سعیددر. هر نه وقت خدمته فتور ویرر، "نهمه لازم" دییوب خصوصی نفسمه عائد ایشلرله مشغول اولدیغم زمان طوقات یمیشم. هم ده قناعتم گلییور که؛ إهمالدن طوقات ییدم. چونکه هانگی مقصدم بنی إغفاله سَوق ایتمش ایسه، اونك عکسی ایله طوقات یردم. سائر خالص آرقداش‌لریمك ده ییدکلری شفقت طوقاتلری، دَقْت ایده ایده، بنم گبی هانگی مقصد ایچون إهمال ایتمشسه، اونك عکسیله شفقت طوقاتلرینی ییدکلرندن قناعتمز گلمش که: او حادثه‌لر، خدمت قرآنیه‌نك کرامتندندر.

مثلاً: بو بیچاره سعید، وانده درس حقائق قرآنیه ایله مشغول اولدیغم مقدارجه شیخ سعید حادثاتی زماننده وسوسه‌لی حکومت، هیچ بر جهته‌ده بگا ایلیشمدی و ایلیشه‌مدی. وقتا که "نهمه لازم" دیدم، کندی نفسمی دوشوندم. آخرتمی قورتارمق ایچون اَرُك طاغنده خرابه مغاره گبی بر یره چکیلدم. او وقت سببسز بنی آلدیلر نفی ایتدیلر. بوردوره گتیریلدم.

(*) مثلاً: خلق پارتیسی، نور طلبه‌لرینه ویردکلری عذاب و صیقتی و إهانتلردن، کندیلری دنیاده داها زیاده جزاسنی چکدیلر، عینی گوردیلر.

اوراده ينه خدمت قرآنيه ده بولونديغم مقدارجه، (او وقت منفيلره چوق دقت ايديلييوردي، هر آقشام اثبات وجود ايتمكله مكلف اولدقلرى حالده) بن و خالص طلبه لرم مستثنا قالدق. بن هيچ بر وقت اثبات وجوده گيتمه دم، حكومتى طانيمادم. اورانك واليسى، اورايه گلن فوزى پاشايه شكايه ايتمش. فوزى پاشا ديمش: "اوگا ايليشمه يگنر، حرمت ايدىگنر!" بو سوزى اوگا سويلتديرن، خدمت قرآنيه نك قدسيتيدر. نه وقت نفسى قورتارمق، يالگنر آخرتمى دوشونمك فكرى بگا غلبه ايتدى. خدمت قرآنيه ده موقت فتور گلدى؛ عكس مقصدمله طوقات ييدم. يعنى، بر منفادن ديگرينه (سپارطيه) گوندريلدم.

سپارطيه ده ينه خدمت باشنه گچدم. يگرى گون گچدكدن صوگره بعض قورقاق انسانلر ك اخطارلريله: "بلكه بو وضعيتى حكومت خوش گورميه جك، بر پارچه تائى ايتسه ك، داها ابي اولور." ديديلر. بنده تكرر يالگنر كنديمى دوشونمك خاطره سى قوت بولدى. "امان خلقلر گلمه سين" ديدم. ينه او منفادن دخى اوچنجى نفى اولارق بارلايه ويريلدم.

بارلايه نه وقت بگا فتور گلمش ايسه، يالگنر كنديمى دوشونمك خاطره سى قوت بولمى ايسه، بو اهل دنيا نك ييلانلرندن، منافقلرندن بريى بگا مسلط اولمش. بو سكر سنه ده سكسان حادثه يي، كندى باشمى گچديكى ايچون حكايه ايديه ييليرم. اوصانديرمامق ايچون قيصه كسييورم.

اى قارداش لرم! باشمه گلن شفقت طوقاتلرينى سويله دم. سزلك ده باشكزه گلن شفقت طوقاتلرينى، اذن ويرسه كز و حلال ايتسه كز سويله يه جگم. گوجنمه يگنر. گوجه نن اولورسه اسمنى تصريح ايتميه جگم.

ایکنجیسی: ئوز قارداشم و اَلْک برنجی و یوکسک و فداکار بر طلبه‌م اولان عبد المجیدک و انده گوزل بر اوی واردی. اداره‌سی یرنده، هم معلّم ایدی. خدمتِ قرآنیه‌نک دها رواجلی بر یری اولان حدوده گیتمکلگم ایچون آرزومک خلافتنه اولارق تشبّت ایدنلره، إجتهدانجه گویا منفعتم ایچون إشتراك ایتمدی، رأی ویرمدی. گویا بن حدوده گیتسه ایدم، هم خدمتِ قرآنیه سیاستسز، صافی اولمیه‌جق، هم اوئی واندن چیقاره‌جق ایدیلر دییه إشتراك ایتمدی. مقصدینک عکسیله شفقتلی بر طوقات یدی. هم واندن، هم او گوزل اویندن، هم مملکتندن آیریلدی؛ أرغنی‌یه گیتمگه مجبور قالدی.

اوچنجیسی: خدمتِ قرآنیه‌نک پک مهمّ بر اعضاسی اولان خلوصی بک، اَگیردیردن مملکته گیتدیگی وقت، سعادتِ دنیویه‌یی تام ذوق ایتدیره‌جک و تأمین ایده‌جک اَسباب بولوندیغندن، بر درجه صرف اُخروی اولان خدمتِ قرآنیه‌ده فتوره یوز گوسترمگه دائر اَسباب خاضرلاندی. چونکه هم چوقدن گورمدیگی پدر و والده‌سنه قاووشدی، هم وطنی گوردی، هم شرفلی، رتبه‌لی بر صورتده گیتدیگی ایچون دنیا اوکا گولدی، گوزل گوروندی. حالبوکه خدمتِ قرآنیه‌ده بولونانه؛ یا دنیا اوکا کوسملی ویا او دنیایه کوسملی. تا إخلاص ایله، جدّیت ایله خدمتِ قرآنیه‌ده بولونسون.

ایشته خلوصینک قلبی چندان لایتزلزل ایدی. فقط بو وضعیت اوئی فتوره سَوَق ایتدیگندن شفقتلی طوقات یدی. تام بر ایکی سنه بعض منافق‌لر اوکا مسلّط اولدیلر. دنیانک لذّتی ده قاچیردیلر. هم دنیایی اونندن، هم اوئی دنیادن کوستوردیلر. او وقت وظیفه معنویه‌سنده کی جدّيته تام معناسیله صاریلدی.

دردنجیسی: مهاجر حافظ اَحمدر. او کندیسى سویله‌یور: اوت بن إعتراف

ایدیورم که: خدمتِ قرآنیّه ده آخرتم نقطه نظرندۀ اجتہادمده خطا ایتدم. خدمته فتور ویره جک بر آرزوده بولوندم. شفقتلی، فقط شدتلی و کفارتلی بر طوقات ییدم. شویله که: استادم یکی ایجادلره (*) طرفدار اولمادیغی ایچون (بنم جامعم اونک قومشوسیدر؛ شهرِ ثلاثه گلیبور، جامعمی ترک ایتسه هم بن چوق ثواب غائب ایدیورم، هم محله نماز سزلغه آلیشه جق. یکی اصول یاپماز سه منع ایدیله جگم. ایشته بو اجتہاده گوره) روحم قدر سؤدیگم استادیمنک موقّه باشقه بر کویه گیتمه سنی آرزو ایتدم. بیلمه دم که، او یرینی دگیشدیرسه، باشقه بر مملکته گیتسه، خدمتِ قرآنیّه موقّه فتور گلیر. تام او صیره لرده بن طوقات ییدم. شفقتلی، فقط او یله دهشتلی بر طوقات ییدم که، او چ آیدر داها عقلم باشمه گلمدی. فقط لله الحمد، استادیمنک قطعی اخباریله، اوکا إخطار ایدیلیمش که؛ او مصیبتک هر دقیقه سی، بر گون عبادت حکمنده اولدیغنی رحمتِ إلهیه دن امیدوار اولاییلیرز. چونکه او خطا، بر غرضه بناء دگلدی. صیرف آخرتمی دوشونمک نقطه سنده او آرزو گلدی.

بشنجیسی: حقّی أفندیذر. شیمدی بوراده اولمادیغی ایچون، خلوصی به وکالت ایتدیگم گی، اوکا ده وکالة دیرم که: حقّی أفندی طلبه لك وظیفه سنی حقّیله ایفا ایدرکن، أخلاقسز بر قائم مقام گلدی. هم استادینه، هم ده کندینه ضرر کلمه مک ایچون، یازدقیرینی صاقلادی. موقّه خدمتِ نوریه یی ترک ایتدی. بردن بر شفقت طوقادی معناسنده بیك لیرای ویرمگه مکلف اولاجق بر دعوا باشنه آچیلدی. بر سنه او تهدید آلتنده قالدی. تا گلدی، بوراده گوروشدک، عودتندۀ خدمتِ قرآنیّه طلبه لك وظیفه سنه گیردی. شفقت طوقادینک حکمی قالدی، تبرئه ایتدی.

(*) یعنی: تور کجه اذان گی، شعائرِ اسلامیّه مخالف بدعتلردر.

صوگره قرآنی یڭی بر طرزده (حاشیه) یازمق خصوصنده طلبه‌لره بر وظیفه آچیلدی. حقّی أفندی‌یه ده حصّه ویریلدی. الحقّ او، حصّه‌سنه صاحب چیقدی. بر جزئی گوزل یازدی، فقط درد معیشت ضرورتیله کندینی مجبور بیلوب گیزی دعا و کالته تشبّث ایتدی. بردن بر شفقت طوقادی داها یدی. قلمی طوتان پارمغی، موقّه قیریلدی. بو پارمقله هم دعا و کالتی یایمق، هم قرآنی یازمق اولمیه‌حق دییه، لسان معنا ايله إخطار ایدیلدی. دعا و کالته تشبّثی بیلمدیگمز ایچون پارمغنه حیرت ایدیوردق. صوگره آڭلاشیلدی که: قدسی، صافی خدمت قرآنی، غایت تمیز کندینه مخصوص پارمقلری باشقه ایشه قاریشدیرمق ایسته‌میور. هر نه ایسه... خلوصی بگی کندم گبی بیلدم، اوڭا بدل قونوشدم. حقّی أفندی ده عیناً اونڭ گبیدر. اگر بنم و کالتمه راضی اولمازسه، کندی طوقادینی کندی یازسین.

التنجیسی: بکر أفندیدر. شیمدی حاضر اولمادیغی ایچون؛ بن، قارداشم عبد المجیده و کالت ایتدیگم گبی، اونڭ إعتما و صداقته إعتما و شاملی حافظ و سلیمان أفندی گبی بتون خاص دوستلریمڭ حکملرینه (بیلدکلرینه) إستناداً دییورم که: بکر أفندی، اوننجی سوزی طبع ایتدی. إعجاز قرآنه دائر یگرمی بشنجی سوزی یڭی حروف چیقمه‌دن طبع ایتمک ایچون اوڭا گوندردک. اوننجی سوزڭ مطبعه فیآتی گوندردیگمز گبی، اوئی ده گوندره‌جگز دییه یازدق. بکر أفندی، بنم فقرِ حامی دوشونوب مطبعه فیآتی درت یوز بانقنوط قدر اولدیغنی ملاحظه ایده‌رک و کندی کیسه‌سندن ویرمک، بلکه خواجه راضی اولماز دییه اونڭ نفسی اوئی آلداتدی. طبع ایدیلمدی. خدمت قرآنی‌یه مهمّ بر ضرر اولدی. ایکی آی صوگره طوقوز یوز لیرا خیرسزلرڭ آلنه

گچدی. شفقتلی و شدتلی بر طوقات یدی. إن شاء الله ضیاعه گیدن طوقوز یوز لیرا، صدقه حکمنه گچدی.

یدنجیسی: شاملی حافظ توفیقدر. او کندیسی دیور: اوت اعتراف ایدیورم که: بن یلمیه رک و یا کلش دوشونه رک، خدمت قرآنیده فتور ویره جک حرکاتم سببیه ایکی شفقتلی طوقات ییدم. شبهه قالمادی که، بو طوقات او جهندن گلدی.

برنجیسی: لله الحمد، بنم خط عربیه قرآنه بر درجه او یغون بر طرزده احسان ایدیلیمشدی. استادم اُكْ اُول اوچ جزء بگا یازدیرمقله سائر آرقداش لیمه تقسیم ایتدی. قرآن یازمق ایشیاقی، رساله لرک تبییض و تسویدنده کی خدمتمه آرزومی قیردی. هم عربی خطی بولونمیان سائر آرقداشلره تفوق ایده جگم دییه غرور کارانه بر طورده بولوندم. حتی استادم یازی یه عائد بر تدبیر بگا سویله دیگی وقت، "بو ایش بگا عائددر" او وقت دیدم؛ "بن بونی بیلیورم، درس آلمغه اِحتیاجم یوقدر" گبی مغرورانه سویله دم. ایشته بو خطامه گوره فوق العاده هیچ خاطره کلمه یین بر طوقات ییدم. اُكْ آز عربی خطی اولان بر قارداشمه (خسروه) یتیشه مدم. بزلر بتون حیرت ایتدک. شیمدی آگلادق که؛ او بر طوقاتدر.

ایکنجیسی: بن اعتراف ایدیورم که: خدمت قرآنیده کی کمال اِخلاص و صرف لوجه الله ایچون خدمتی، ایکی وضعیتم اِخلال ایدیوردی. شدتلی بر طوقات ییدم. چونکه بن بو مملکتده غریب حکمنده یم، غرییم. هم شکوا اولماسین، استادیمک اُكْ مهم بر دستوری اولان اِقتصاده و قناعته رعایت ایتمدیگمدن فقرِ حاله معروضم. خودبین، مغرور اِنسانلره اِختلاطه مجبور

اولدیغمدن (جناب حق عفو ایتسین) مروٲکارانه بر صورتده ریایه و تبصصه ده مجبور اولویوردم. استادم چوق دفعه بنی ایقاظ و إخطار و تکدیر ایدیوردی. مع التأسف کندیمی قورتاره مییوردم. حالبوکه قرآن حکیمک روح خدمتنه ضد اولان بو وضعیتمدن شیطان جئی و إنسی إستفاده ایتمکه برابر خدمتمزه ده بر صوغوقلق، بر فتور ویریوردی.

ایشته بن بو قصوریمه قارشى شدتلی، فقط إن شاء الله شفقتلی بر طوقات ییدم. شبهه مز قلمادی که؛ بو طوقات، او قصوره بناء گلمش. او طوقات ده شودر: سکز سنه در بن، استادیمک هم مخاطبی، هم مسودی، هم مبیضی اولدیغم حالده، سکز آی قدر نورلردن إستفاده ایده مدم. بو حاله حیرت ایتدک. بن ده و استادم ده "بو نه دن بویله اولویور؟" دییه أسباب آرایوردق. شیمدی قطعی قناعتمز گلدی که: او حقائق قرآنیه نوردر، ضیادر. تصنع، تملق، تذلل ظلمتلیله برلشه مییور. اونک ایچون بو نورلرک حقیقتلرینک مثالی، بندن اوزاقلاشیور طرزنده بولونه رق، بگا ییانی گورونویور، ییانی قالییوردی. جناب حقدن نیاز ایدیورم که: بوندن صوگره جناب حق بگا او خدمته لایق إخلاص إحسان ایتسین، أهل دنیایه تصنع و ریادن قورتارسین. باشده استادم اولارق، قارداشلرمدن دعا رجا ایدیورم.

برقصور

شاملی حافظ توفیق

سکزنجیسی: سیرانیدر. بو ذات، خسروگی نوره مشتاق و درایتلی بر طلبه مدی. أصرار قرآنیه نك بر آناختاری و علم جفرک مهم بر مفتاحی اولان توافقاته دائر إسپارطه ده کی طلبه لرک فکرلرینی إستمزاج ایتدم. اوندن باشقه لری، کمال شوق ایله إشتراك ایتدیلر. او ذات باشقه بر فکرده و باشقه بر مراقده

بولونديغی ایچون، إشتراك ایتمه مکله برابر، بنی ده قطعی بیلدیگم حقیقتدن واز گچیرمک ایستدی. جَدًّا بڭا طوقونمش بر مکتوب یازدی. آیواه دیدم، بو طلبه می غائب ایتدم! چندان فکرنی تنویر ایتمک ایستدم. باشقه بر معنا داهای قاریشدی. بر شفقت طوقاتی یدی. بر سنهیه قریب بر خلوتخانه ده (یعنی چپسده) بکله دی.

طوقوزنجیسی: بیوک حافظ زهدیدر. بو ذات، آغروسده کی نور طلبه لرینک باشنده ناظرلری حکمنده اولدیغی بر زمان، سنتِ سنیهیه إتباع و بدعه لردن إجتنبای مسلك إتحاذ ایدن طلبه لرک معنوی شرفی کافی گورمیه رک و اهلِ دنیانک نظرنده بر موقع قزاقق املیه مهم بر بدعه نک معلملگی درعه ده ایتدی. تمامیه مسلکمه ضد بر خطا ایشلدی. پک مداهش بر شفقت طوقاتی یدی. خانداننک شرفی زیر و زبر ایده جک بر حادثه یه معروض قالدی. فقط مع التأسف کوچک حافظ زهدی، هیچ طوقاته إستحقاقی یوقکن، او أليم حادثه اوڭا ده تماس ایتدی. بلکه إن شاء الله او حادثه، اونک قلبی دنیادن قورتاروب تمامیه قرآنه ویرمک ایچون بر عملیاتِ جَرَّاحِيَّةٍ نافعه حکمنه گچر.

اوننجیسی: حافظ أحمد (رح) نامنده بر آدمدر. بو ذات، رساله لرک یازمه سنده ایکی اوچ سنه تشویقکارانه بر صورتده بولونویوردی و استفاده ایدیوردی. صوگره اهلِ دنیا، ضعیف بر طمارندن استفاده ایتدی. او شوق زده لندی. اهلِ دنیایه تماس ایتدی. بلکه او جهته اهلِ دنیانک ضررینی گورمه سین، هم اونلره سوزینی گچیرسین و بر نوع موقع قزانسین و طار اولان معیشتنه بر سهولت اولسون.

ایشته خدمتِ قرآنییه او صورتله او یوزدن گلن فتور و ضرره مقابل

ایکی طوقات یدی. بری؛ طار معیشتیله برابر بش نفوس داها علاوه ایدیلدی، پریشانی آهمیت کسب ایتدی. ایکنجی طوقات: شرف و حیثیت نقطه‌سنده حسّاس و حتّی بر تک آدمک تنقید و اعتراضی چکه‌مه‌ین او ذات، بیلیمه‌رک بعض دسّاس انسانلر اوئی اوئله بر صورتده کندیلرینه پرده ایتدیلر که، شرفی زیر و زبر اولدی، یوزده طقسانی غائب ایتدی و یوزده طقسان آدمی علیه‌نه چویردی. هر نه ایسه... الله عفو ایتسین، بلکه إن شاء الله بوندن إنتباهه‌ گلیر، ینه قسماً وظیفه‌سنه دونر.

اون برنجیسی: بلکه رضاسی یوق دییه یازیلما‌دی...

اون ایکنجیسی: معلّم غالبدر (رح). اوت بو ذات، صادقانه و تقدیرکارانه، رساله‌لرک تبییضنده چوق خدمت ایتدی و هیچ بر مشکلات قارشیسنده ضعف گوسترمدی. اکثر گونلرده گلیوردی، کمال شوق ایله دیگله‌یوردی و استنساخ ایدیوردی. صوگره‌ کندینه، اوتوز لیرا اجرت مقابلنده عموم سوزلری و مکتوباتی یازدیردی. اونک مقصدی، مملکتنده نشر ایتمک و هم‌مشریلرینی تنویر ایتمک ایدی. صوگره بعض دوشونجه‌لر نتیجه‌سنده رساله‌لری تصوّر ایتدیگی گبی نشر ایتدی، صندیغه بیراقدی. بردن‌ آلیم بر حادثه یوزندن بر سنه غم و غصّه چکدی. رساله‌لرک نشری ایله اوکا عداوت ایده‌جک رسمی بر قاچ دشمنلره بدل، ظالم انصافسز چوق دشمنلری بولدی؛ بر قسم دوستلرینی غائب ایتدی.

اون اوچنجیسی: حافظ خالددر (رح). کندیسی دیر: "اوت اعتراف ایدیورم، استادیمک خدمت قرآنیّه‌ده نشر ایتدیگی آثارک تسویدنده حرارتلی بر صورتده بولوندیغم زمان محله‌مزده بر جامع اماملغی واردی. اُسکی کسوّه

علميه مى، صارىغى باغلامق نيتيله موقَّه او خدمته فتور ويروب، بيلميه رك چكىلدم. مقصديمك عكسيله شفقتلى بر طوقات ييدم. سكر طوقوز آي اماملق ايتديگم حالده، مفتينك چوق وعدلرينه رغمًا، فوق العاده بر صورتده صارىغى صارامدم. شبهه مز قلمادى كه، او قصوردن بو شفقتلى طوقات گلدى. بن استاديمك هم بر مخاطبى، هم بر مسودى ايدم. بنم چكىلمه م ايله تسويد خصوصنده صيقتى چكمشدى. هر نه ايسه... ينه شكر كه؛ قصوريمزى آكلادق و بو خدمتك ده نه قدر قدسى اولديغنى بيلدك و شاه گيلانى گيى آرقه مزده ملك صيانت گيى بر استاد بولونديغنه اعتماد ايتدك.

أضعف العباد

حافظ خالد

اون دردنجيسى: اوچ مصطفى نك كوچوك "اوچ طوقات" ييمه ليدر.

برنجيسى: مصطفى چاوش (رح) سكر سنه در بزم خصوصى كوچك جامعه، هم صوباسنه، هم غازياغنه، هم كبريته قدر خدمت ايديوردى. حتى غازياغنى و كبريتى سكر سنه در كندى كيسه سندن صرف ايتديگنى صوكره اوگرندك. جماعته، خصوصًا جمعه گيجه لرنده غايت ضرورى بر ايش اولماينجه گرى قالمبيوردى. صوكره اهل دنيا اونك صفوت قلبندن استفاده ايدهر ك ديديلر كه: "سوزلرك بر كاتى اولان حافظك صارىغنه ايليشه جكلر. هم گيزلى اذان، موقَّه ترك ايديلسين. سن كاتبه سويله، جبر گورمه دن اول صارىغى چيقارسين."

او بيلمبيوردى كه: خدمت قرآنيه ده بولونان بريسك صارىغى چيقارمغه دائر سوزى تبليغ ايتمك، مصطفى چاوش گيى يوكسك روحيلره پك آغيدرر. اونلرك سوزلرني تبليغ ايتمش. او گيجه روياده بن گورويوردم كه: مصطفى

چاوشك آللری کیرلی، قائم مقام آرقه‌سنده اولارق او طه‌مه گلدی. ایکنجی گون اوڭا دیدم: مصطفی چاوش، سن بوگون کیم ایله گوروشدک؟ سنی اَلک ملوٲ بر صورتده قائم مقامک آرقه‌سنده گوردم. دیدی: "ایواه! بڭا بویله بر سوز، مختار سویله‌دی، کاتبه سویله. بن آرقه‌سنده نه اولدیغنی بیلمه‌دم."

هم عین‌گونه بر اوقه‌یه یاقین غازیاغنی جامعه گتیرمش. هیچ وقوع بولمیان، او گون قپو آچیق قالمش، بر کچی یاوروسی ایچری‌یه گیرمش، بیوک بر آدم گلمش، کچی یاوروسنک سجاده‌مه یاقین بیراقدیغی مزخرفاتی ییقامق ایچون، ابریقده کی غازیاغنی صو ظن ایدوب بتون او غازیاغنی تمیزلک یاپییورم دییه جامعک هر طرفنه سریمش. عجائبدر که، قوقوسنی طویمامش. دیمک او مسجد لسان حال ایله مصطفی چاوشه دییور: "سنک غازیاغک بزه لازم دگل. ایتدیگک خطا ایچون غازیاغنی قبول ایتدم." دییه إشارت ویرمک ایچون او آدمه قوقو ایشیتدیرلمدی. حتّی او هفته ایچنده جمعه گیجه‌سنده و بر قاج مهم نمازده، او قدر چالیشدیغی حالدده جماعته یتیشه‌مییوردی. صوگره جدّی بر ندامت، بر إستغفار ایتدکدن صوگره صفوت أصلیه‌سنی بولدی.

ایکنجی مصطفی‌لر: قله‌اوڭنده کی قیمتدار، چالیشقان مهم بر طلبه‌م اولان مصطفی ایله، اونک چوق صادق و فداکار آرقداشی حافظ مصطفی‌در. (رح) بن بایرامدن صوگره، اهل دنیا بزه صیقنتی ویروب خدمت قرآنییه فتور ویرمه‌مک ایچون شیمدیلک گلمه‌سینلر، دییه خبر گوندرمشدم. شاید گله‌جک اولورلرسه برر برر گل‌سینلر. حالبوکه بونلر اوچ آدم بردن، بر گیجه گلدیلر. فجردن اوّل هوا مساعد ایسه گیتمک نیت ایدیلدی. هیچ وقوع بولمادیغی بر طرزده هم مصطفی چاوش، هم سلیمان أفندی، هم بن، هم اونلر، ظاهر بر

تدبیری دوشونه مدك، بزه اونوتدیریلدی. هر بریمز اوتته کینه بیراقوب احتیاطسزلق ایتدی. اونلر فجر دن اَوّل گیتدیلر. او یله بر فورطنه اونلری ایکی ساعت متمادیًا طوقا تالادی که؛ بو فورطنه دن قورتولمیه جقلم، دییه تلاش ایتدم. شیمدی یه قدر بو قیشده نه او یله بر فورطنه اولمش و نه ده بو قدر کیمسه یه آجیمشدم. صوگره سلیمانی، احتیاطسزلغنك جزاسی اولارق آرقه لرندن گوندروب صحت و سلامت لرینی آكلامق ایچون گوندره جکدم. مصطفی چاوش دیدی: او گیتسه، او ده قالا جق. بن ده اونك آرقه سندن گیدوب آرامق لازم. بنم آرقه مدن ده عبد الله چاوش گلمك لازم." بو خصوصده "تَوَكَّلْنَا عَلَى اللَّهِ" دیدك، انتظار ایتدك.

سؤال: خاص دوستلریگزه گلن مصیبتلری، طوقات اثری دیوب خدمت قرآنییه ده فتورلری جهتنده بر عتاب تلقی ایدیورسك. حالبوکه سزه و خدمت قرآنییه حقیقی دشمنلق ایدنلر، سلامتده قالیورلر. نه دن دوسته طوقات وورولیور، دشمنه ایلشیلیمیور؟

الجواب: ﴿الظُّلُمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ﴾ سرنجه: دوستلرك خطالری، خدمتمزده بر نوع ظلم حکمنه گچدیگی ایچون، چابوق چارپیلیور. شفقتلی طوقات یر، عقلی وارسه إنتباهه گلیر. دشمن ایسه، خدمت قرآنییه ضدیتی، ممانعتی، ضلالت حسابنه گچر. بیلهرک ویا بیلیمیه رك خدمتمزه تجاوزی، زندقه حسابنه گچر. کفر دوام ایتدیگی ایچون، اونلر اکثریتله چابوق طوقات یمیمیورلر. ناصلکه کوچك قباحترلری ایشله ینلرك، ناحیه لرده جزالری ویریلیر. بیوک قباحترلری ده بیوک محکمه لره گوندریلیر. او یله ده: اهل ایمانك و خاص دوستلرك حکمًا کوچك خطالری، چابوق اونلری تمیزله مک ایچون قسمًا دنیاده و سرعت ویریلیر. اهل ضلالتك جنایتلری، او قدر بیوکدر که: قیصه جق حیات

دنیوییه جزالری صیغیشمدیغدن، مقتضای عدالت اولارق عالم بقاده کی محکمه کبرایه حواله ایدیلدیگی ایچون، اکثریتله بوراده جزایه چارپلمیورلر . ایشته حدیث شریفده ﴿الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ﴾ مذکور حقیقته دخی إشارت ایدیور. یعنی: دنیاده شو مؤمن، قسماً قصوراتندن جزاسنی گوردیگی ایچون دنیا اونلک حَقْنده بر دار جزادر. دنیا، اونلرک سعادتی آخرتلرینه نسبتاً بر زندان و جهنمدر. و کافرلر مادام جهنمدن چیقیمیه جقلمر. حسنااتلرینک مکافاتلرینی قسماً دنیاده گوردکلری و بیوک سیئاتلری تأخیر ایدیلدیگی جهته، اونلرک آخرتنه نسبتاً دنیا، جنتلریدر. یوقسه مؤمن بو دنیاده دخی کافردن معناً و حقیقت نقطه نظرده چوق زیاده مسعوددر. عادتاً مؤمنک ایمانی، مؤمنک روحنده بر جنت معنویه حکمنه گچیور؛ کافرک کفری، کافرک ماهیتنده معنوی بر جهنمی آتشلندیور.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون برنجی لمعه

مرقات السنّة و تریاق مرض البدعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ

حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

(شو آیتک برنجی مقامی، منهاج السنّة؛ ایکنجی مقامی، مرقات السنّة در.)

﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾

(بو ایکی آیت عظیمه نك یوزر نكته سندن اون بر نكته سی

إجمالاً بیان ایدیله جك.)

برنجی نكته: رسول أكرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: ﴿مَنْ تَمَسَّكَ

بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ﴾ یعنی: "فساد اُمتّم زمانده کیم بنم سَنتمه

تمسك ایتسه، یوز شهیدك اُجرینی، ثوابی قرانه بیلیر."

أوت سنّت سنییه إتبّاع، مطلقا غایت قیمتداردر. خصوصاً بدعه لرک

إستیلاسی زمانده سنّت سنییه إتبّاع ایتمك داها زیاده قیمتداردر. خصوصاً

فسادِ اُمّت زمانده سنّتِ سنيه‌نڭ کوچك بر آدانه مراعات ايتمك، اُهميتلى بر تقوايى و قوّتلى بر ايماني احساس ايدييور. طوغريدن طوغرى يه سنّته اِتّباع ايتمك، رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلامى خاطره گتيرييور. او اِخطاردن او خاطره، بر حضورِ اِلهى خاطره‌سنه اِنقلاب ايدر. حتّى اُڭ کوچك بر معامله‌ده، حتّى يمك، ايچمك و ياتمق آدابنده سنّتِ سنيه‌يى مراعات ايتديگى دقيقه‌ده، او عادى معامله و او فطرى عمل، ثوابلى بر عبادت و شرعى بر حركت اولوييور. چونكه او عادى حركتيله رسولِ اكرم عليه الصلاة والسلامه اِتّباعنى دوشونوييور و شريعتك بر أدبى اولديغنى تصوّر ايدر و شريعت صاحبي او اولديغى خاطرينه گلير. و اوندن شارع حقيقى اولان جنابِ حقّه قلبى متوجّه اولور، بر نوع حضور و عبادت قزانير.

ايشته بو سرّه بناء سنّتِ سنيه‌يه اِتّباعى كندينه عادت ايدن، عاداتنى عبادته چويرر، بتون عمرينى ثمره‌دار و ثوابدار ياپاييلير.

ايكنجى نكته: اِمَامِ رَبّانى اَحْمَدِ فاروقى (رض) ديمش كه: "بن سِيرِ روحانيده قطع مراتب ايدر كن، طبقاتِ اوليا ايچنده اُڭ پارلاق، اُڭ حشمتلى، اُڭ لطافتلى، اُڭ اُمنيتلى؛ سنّتِ سنيه‌يه اِتّباعى، اُساسِ طريقت اِتّخاڭ ايدنلرى گوردن. حتّى او طبقه‌نڭ عامى اوليالرى، سائر طبقاتك خاص و ليلرندن داها محتشم گورونويوردى." اوت مجدّد اَلَفِ ثانى اِمَامِ رَبّانى (رض) حق سويله‌يور. سنّتِ سنيه‌يى اُساسِ طوتان، حبيبِ اَللهك ظَلّى آلتنده مقامِ محبوبيته مظهر در.

اوچنجى نكته: بو فقير سعيد، اُسكى سعيددن چيقمغه چاليشديغى بر زمانده، رهبر سزلكدن و نفسِ اماره‌نڭ غرورندن غايت مدهش و معنوى بر فورطنه ايچنده عقل و قلبم حقائق ايچريسندن يووارلانديلر. كاه ثرپادن ثرايه، كاه ثرادن ثرپايه قدر بر سقوط و صعود ايچريسندن چالقانييورلردى.

ایشته او زمان مشاهده ایتدم که: سنتِ سنیّه‌نڭ مسئله‌لری، حتّی کوچک آداب‌لری، گمیلرده خطّ حرکتی گوسترن قبله‌نامه‌لی برر پوصولا گبی، حدسز ضررلی، ظلماتلی یوللر ایچنده برر دوگمه حکمنده گوروپوردم. هم او سیاحتِ روحیه‌ده چوق تضییقات آلتنده غایت آغیر یوکلر یوکلنمش بر وضعیتده کندیمی گوردیگم زمانده، سنتِ سنیّه‌نڭ او وضعیتده تماس ایدن مسئله‌لرینه اِتّباع ایتدکجه، بنم بتون آغیرلقلریمی آلیور گبی بر خفت بولویوردم. بر تسلیمیتله ترددلدن و وسوسه‌لدن، یعنی "عجبا بویله حرکت حق میدر، مصلحت میدر؟" دییه اندیشه‌لدن قورتولویوردم. نه وقت الیمی چکدیسهم، باقییوردم: تضییقات چوق. نزهه گیتدکلری آکلاشیلیمیان چوق یوللر وار. یوک آغیر، بن ده غایت عاجزم. نظرم ده قیصه، یول ده ظلماتلی. نه وقت سنتّه یاپیشسه؛ یول آیدینلاشییور، سلامتلی یول گورونویور، یوک خفیفلشییور، تضییقات قالقییور گبی بر حالت حسّ ایدیوردم. ایشته او زمانلرمده إمام ربّانینڭ حکمنی بالمشاهده تصدیق ایتدم.

دردنجی نکته: بر زمان رابطه موتدن و ﴿الْمَوْتُ حَقٌّ﴾ قضیه‌سنده کی تصدیقندن و عالمک زوال و فناسندن گلن بر حالتِ روحیه‌دن کندیمی عجیب بر عالمده گوردم. باقدم که: بن بر جنازه‌یم، اوچ مهمّ بیوک جنازه‌نڭ باشنده طورویورم.

بررسی: بنم حیاتمله علاقه‌دار و ماضی قبرینه گیرن ذی‌حیات مخلوقاتڭ هیئتِ مجموعه‌سنڭ جنازه معنویه‌سی باشنده بر مزار طاشی حکمنده‌یم.

ایکنجیسی: گُرّه ارض مزارستانده، نوع بشرک حیاتيله علاقه‌دار انواع ذی‌حیاتڭ هیئتِ مجموعه‌سنڭ ماضی مزارینه دفن ایدیلن عظیم جنازه‌نڭ باشنده

بولونان، مزار طاشی اولان بو عصرک یوزنده چابوق سيلينه جك بر نقطه و چابوق ئوله جك بر قارينجه يم.

اوچنجیسی: شو کائناتک قیامت وقتنده ئولمسی محقق الوقوع اولدیغی ایچون، نظرمده واقع حکمنه گچدی. او عظیم جنازه نك سكراتندن دهشت و وفاتندن بهت و حیرت ایچنده کندیمی گورمکله برابر، إستقبالده ده محقق الوقوع اولان وفاتم، او زمان وقوع بولویور گبی گوروندی و ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا﴾ إلی آخر.. سربله: بتون موجودات، بتون محبوبات، بنم وفاتمله بگا آرقه لرینی چویروب بنی ترك ایتدیلر، یالکز بیراقدیلر. حدسز بر دگز صورتی آلان ابد طرفنده کی إستقباله روح سوق ایدیلییوردی. او دگز ایستر ایسته مز آتیلحق لازم گلییوردی.

ایشته او پک عجیب و چوق حزین حالتده ایکن، ایمان و قرآندن گلن بر مددله ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ آیتی إمدادیمه یتیشدی و غایت امنیتلی و سلامتلی بر گمی حکمنه گچدی. روح، کمال امنیتله و سرورله او آیتک ایچنه گیردی. اوت آکلادم که؛ آیتک معنای صریچندن باشقه بر معنای إشاریسی، بنی تسلی ایتدی که، سکونت بولدم و سکینت ویردی. اوت ناصلکه معنای صریحی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه دیر: "اگر اهل ضلالت آرقه ویروب سنک شریعت و سنتندن إعراض ایدوب قرآنی دیگله مسهلر، مراق ایتمه! و دی که: جناب حق بگا کافیدر. اوگا توکل ایدیورم. سزک یرلریکزه إتباع ایده جکلری یتیشدیرر. تحت سلطنتی هر شیئی محیطدر. نه عاصیلر، حدودندن قاچه بیلیرلر و نه ده إستمداد ایدنلر مددسز قالیرلر!" اویله ده معنای إشاریسیله دیر که: ای انسان و ای انسانک رئیس و مرشدی! اگر بتون موجودات سنی بیراقوب فنا یولنده عدمه گیدرسه، اگر ذی حیاتلر سندن مفارقت ایدوب ئولوم یولنده قوشارسه، اگر انسانلر سنی ترك

ایدوب مزارستانه گیرسه، اگر اهل غفلت و ضلالت سنی دیکله میوب ظلماته دوشرسه، مراق ایتمه! دی که: جناب حق بگا کافیدر. مادام او وار، هر شی وار. و او حالده، او گیدنلر عدمه گیتمه دیلر. اونک باشقه مملکتنه گیدیورلر. و اونلرک بدلنه او عرش عظیم صاحبی، نهایتسز جنود و عسکرندن باشقه لرینی گوندرر. و مزارستانه گیرنلر محو اولمادیلر، باشقه عالمه گیدیورلر. اونلرک بدلنه باشقه وظیفه دارلری گوندرر. و ضلالت دوشنلره بدل، طریق حق تعقیب ایده جک مطیع قوللرینی گوندره ییلیر. مادام او یله در، او هر شیئه بدلدر. بتون اشیاء، بر تک توجهنه بدل اولاماز! دیر.

ایشته شو معنایِ اشاری واسطه سیله؛ بگا دهشت ویرن اوچ مدهش جنازه، باشقه شکل آلدیلر. یعنی: هم حکیم، هم رحیم، هم عادل، هم قدیر بر ذات ذوالجلالک تحت تدبیر و ربوبیتند و حکمت و رحمتی ایچنده حکمت نما بر سیران، عبرت نما بر جولان، وظیفه دارانه بر سیاحت صورتنده بر سیر و سفردر، بر ترخیص و توظیفدر که، بویله جه کائنات چالقالانیور، گیدیور، گلییور..!

بشنجی نکته: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ آیت

عظیمه سی، اتباع سنت نه قدر مهم و لازم اولدیغنی پک قطعی بر صورتده إعلان ایدیور. اوت شو آیت کریمه، قیاسات منطقیه ایچنده، قیاس استثنائی قسمنک اؤ قوتلی و قطعی بر قیاسیدر. شویله که: ناصل منطقجه قیاس استثنائی مثالی اولارق دینیلیور: "اگر گونش چیقسه، گوندوز اولاجق." مثبت نتیجه ایچون دینیلیر: "گونش چیقدی، او یله ایسه نتیجه ویریور که: شیمدی گوندوزدر." منفی نتیجه ایچون دینیلیور: "گوندوز یوق، او یله ایسه نتیجه ویریور که: گونش چیقمامش." منطقجه، بو مثبت و منفی ایکی نتیجه

قطعیدرلر. عیناً بویله ده: شو آیت کریمه دیر که: "أَکْرَ اللَّهُ مَحَبَّتْکُمْ وَارْسَه، حَبِيبُ اللَّهِ إِتْبَاعِ ایديله جک. إِتْبَاعِ ایديلمزسه، نتیجه ویریور که: اللَّهُ مَحَبَّتْکُمْ یوقدر. "مَحَبَّتِ اللَّهِ وَارْسَه، نتیجه ویرر که: حَبِيبُ اللَّهِ سُنَّتِ سَنِيهِ سَنَه إِتْبَاعِي إِنْتَاجِ ایدر.

أوت جنابِ حَقِّهِ ايمان ایدن، أَلْبَتَه اَوْثَا إِطَاعَتِ ایده جک. و إِطَاعَتِ یوللری ایچنده أَكْ مَقْبُولِي و أَكْ مُسْتَقِيمِي و أَكْ قِصَصِهِ سِي، بِلا شَبَهه حَبِيبُ اللَّهِ گوستردیگی و تعقیب ایتدیگی یولدر. أوت بو کائناتی بو درجه إنعامات ايله تولدیران ذاتِ کریمِ ذُو الْجَمَال، ذِي شَعُورِلَرْدَن اَوْ نَعْمَتْلَرِه قَارْشِي شُکْرِ ايسْتَهْمَسِي، ضَرْوَرِي و بَدِيهِيْدَر. هَمْ بُو کائناتی بو قدر معجزاتِ صَنَعْتْلَه تَزْيِيْن ایدن اَوْ ذَاتِ حَكِيْمِ ذُو الْجَلَال، أَلْبَتَه بِالْبَدَاهَةِ ذِي شَعُورِلَر ایچنده أَكْ مِمْتَاز بَرِيْسَنِي کَنْدِيْنَه مَخَاطَبِ و تَرْجَمَانِ و عِبَادِيْنَه مَبْلَغِ و إِمَامِ يَاطَه جَقْدَر. هَمْ بُو کائناتی حَدِّ و حَسَابَه گَلْمَز تَجَلِّيَاتِ جَمَالِ و کِمَالَاتْنَه مَظْهَرِ ایدن اَوْ ذَاتِ جَمِيْلِ ذُو الْکَمَال، أَلْبَتَه بِالْبَدَاهَةِ سَوْدِيْگِي و إِظْهَارِيْنِي ايسْتَدِيْگِي جَمَالِ و کَمَالِ و أَسْمَاءِ و صَنَعْتْکُ أَكْ جَامِعِ و أَكْ مَکْمَلِ مَقْيَاسِ و مَدَارِي اُولَان بَرِ ذَاتَه، هَرْ حَالْدَه أَكْ أَکْمَلِ بَرِ وَضْعِيَّتِ عِبُودِيَّتِي و يِرَه جَکْ و اَوْنَاکْ وَضْعِيَّتِي سَائِرْلَرِيْنَه نَمُونَه إِمْتِثَالِ ايدوب هَرْکَسِي اَوْنَاکْ إِتْبَاعْنَه سَوَقِ ایده جک، تَا کَه اَوْ گُوزَل وَضْعِيَّتِي بَاشْقَه لَرْنَدَه دَه گُورُونَسُون.

الحاصل: مَحَبَّتِ اللَّهِ، سُنَّتِ سَنِيهِ نَاکْ إِتْبَاعِيْنِي إِسْتِلْزَامِ ايدوب إِنْتَاجِ ایدیور. نَه مَوْطَلِي اَوْ کِيْمَسَه يَه کَه، سُنَّتِ سَنِيهِ يَه إِتْبَاعَنْدَن حَصَّه سِي زِيَادَه اُولَه. وِيلِ اَوْ کِيْمَسَه يَه کَه، سُنَّتِ سَنِيهِ يِي تَقْدِيرِ اَيْتَمَه يُوْب، بَدْعَه لَره گِیرِيور.

الْتَجِي نَکْتَه: رَسُوْلُ أَکْرَمَ عَلِيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ فَرْمَانِ اَيْتَمَش: ﴿كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ﴾ يَعْنِي ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ﴾ سَرِي ايله: قَوَاعِدِ

شریعتِ غرّا و دساتیرِ سنّتِ سنیّه، تمام و کمالنی بولدقدن صوڭره، یڭی ایجادلرله او دستورلری بکنمه‌مک و یاخود حاشا و کلا، ناقص گورمک حسنی ویرن بدعه‌لری ایجاد ایتمک، ضالالتدر، آتشددر.

سنّتِ سنیّه‌نڭ مراتبی وار. بر قسمی واجددر، ترک ایدیلمز. او قسم، شریعتِ غرّاده تفصیلاتیله بیان ایدیلمز. اونلر محکاماتدر، هیچ بر جهته تبدل ایتمز. بر قسمی ده، نوافل نوعندندر. نوافل قسمی ده، ایکی قسمدر. بر قسم، عبادته تابع سنّتِ سنیّه قسملریدر. اونلر دخی شریعت کتابلرنده بیان ایدیلمز. اونلرڭ تغییری بدعتدر. دیگر قسمی، "آداب" تعبیر ایدیلیور که، سیرِ سنیّه کتابلرنده ذکر ایدیلمز. اونلره مخالفت، بدعه دینیلمز. فقط آدابِ نبویّه بر نوع مخالفتدر و اونلرڭ نورندن و او حقیقی اُبدنِ اِستفاده ایتمه‌مکدر. بو قسم ایسه عُرْف و عادات و معاملاتِ فطریّه ده رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامڭ تواترله معلوم اولان حرکاتنه اِتّباع ایتمکدر. مثلاً: سویله‌مک آدابی گوسترن و یمک و ایچمک و یاتمق گبی حالاتڭ آدابڭ دستورلرینی بیان ایدن و معاشرته تعلّق ایدن چوق سنّتِ سنیّه‌لر وار. بو نوع سنّتله "آداب" تعبیر ایدیلیر. فقط او آدابه اِتّباع ایدن، عاداتی عبادته چویرر، او آدابدن مهمّ بر فیض آلیر. اڭ کوچک بر آدابڭ مراعاتی، رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامی تَخَطّر ایتدیریور، قلبه بر نور ویریور.

سنّتِ سنیّه‌نڭ ایچنده اڭ مهمّی، اسلامیت علامتلی اولان و شعائره ده تعلّق ایدن سنّتلردر. شعائر، عاداتا حقوقِ عمومیّه نوعندن جمعیه عائد بر عبودیتدر. برینڭ یاماسیله او جمعیت عمومّا اِستفاده ایتدیگی گبی، اونڭ ترکیله ده عموم جماعت مسئول اولور. بو نوع شعائره ریا گیره‌مز و اعلان ایدیلیر. نافله نوعندن ده اولسه، شخصی فرضلردن داها اهمّیتلیدر.

یدنجی نکته: سنتِ سنیّه، أدبدر. هیچ بر مسئله‌سی یوقدر که، آلتنده بر نور، بر أدب بولوغاسین! رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: **«أَدَبِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي»** یعنی: "رَبِّم بگا أدبی، گوزل بر صورتده إحسان ایتمش، أدبلندیرمش." اوت سیر نبویه دقت ایدن و سنتِ سنیّه بی بیلن، قطعیا آکلار که: أدبک انواعی، جناب حق حبیبنده جمع ایتمشدر. اونک سنتِ سنیّه سنی ترک ایدن، أدبی ترک ایدر. **«بِي آدَبٍ مَحْرُومٌ بَاشْدَ أَرْ لُطْفِ رَبِّ»** قاعده‌سنه ماصدق اولور، خسارتلی بر أدبسزلگه دوشر.

سؤال: هر شیئی بیلن و گورن و هیچ بر شی اوندن گیزلنه‌مه‌ین علام الغیوبه قارشی أدب ناصل اولور؟ سبب خجالت اولان حالتلر، اوندن گیزلنه‌مز. أدبک بر نوعی تستدر، موجب استکراه حالاتی ستر ایتمکدر. علام الغیوبه قارشی تستر اولاما؟

الجواب: اولاً: صانع ذو الجلال ناصلکه کمال اهمیتله صنعتی گوزل گوسترمک ایسته‌یور و مستکره شیرلی پرده‌لر آلتنه آلییور و نعمتلینه، او نعمتلی سوسلندیرمک جهتله نظر دقتی جلب ایدیور. او یله ده: مخلوقاتنی و عبادینی سائر ذی‌شعورلره گوزل گوسترمک ایسته‌یور. چرکین وضعیترده گورونمهلری، جمیل و مزین و لطیف و حکیم گی اسملرینه قارشی بر نوع عصیان و خلافِ أدب اولویور. ایشته سنتِ سنیّه‌ده کی أدب، او صانع ذو الجلالک اسمالرینک حدودلری ایچنده بر محض أدب وضعیتی طاقینمقدر.

ثانیاً: ناصلکه بر طیب، دوقتورلق نقطه‌سنده بر ناحرمک اک نا محرم عضویه باقار و ضرورت اولدیغی وقت اوکا گوستریلیر. خلافِ أدب دینیلمز. بلکه أدب طب او یله اقتضا ایدر، دینیلیر. فقط او طیب، رجولیت عنوانیله

یاخود واعظِ اسمیله یاخود خواجه صفتیله او نامحرملره باقه ماز. اوڭا گوستریلمه سنی ادب فتوا ویره مز. و او جهته ده اوڭا گوسترمک، حیا سزلقدر. اویله ده صانع ذو الجلالک چوق اسماسی وار. هر بر اسمک آیری بر جلوه سی وار. مثلاً: "غفار" اسمی، گناهلرک وجودینی و "ستار" اسمی، قصوراتک بولونماسنی اقتضا ایتدکلی گی؛ "جمیل" اسمی ده، چرکینلگی گورمک ایسته مز. "لطیف، کریم، حکیم، رحیم" گی اسماء جمالیه و کمالیه، موجوداتک گوزل بر صورته و ممکن وضعیتلرک اڭ اییسنده بولونمالرینی اقتضا ایدرلر. و او اسماء جمالیه و کمالیه ایسه، ملائکه و روحانی و جنّ و انسک نظرنده گوزللکلینی، موجوداتک گوزل وضعیتلریله و حسن ادبلیله گوسترمک ایسترلر.

ایشته سنتِ سنیه ده کی آداب، بو علوی آدابک اشارتیدر و دستورلیدر و نمونه لیدر.

سکرنجی نکته: ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ﴾ دن اُولکی اولان ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ

رَسُولٌ﴾ ای آخر.. آیتی، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک امتنه قارشی کمال شفقت و نهایت رأفتنی گوستردکدن صوگره، شو ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا﴾ آیتیه دیر که: "ای انسانلر! ای مسلمانلر! بویله حدسز بر شفقتیله سزی إرشاد ایدن و سزک منفعتکز ایچون بتون قوتنی صرف ایدن و معنوی یاره لریکز ایچون کمال شفقتله گتیردیگی احکام و سنتِ سنیه سیله تداوی ایدوب مرهم ووران شفقت پرور بر ذاتک بدیهی شفقتنی إنکار ایتمک و گوز ایله گورونن رأفتنی إتمام ایتمک درجه سنده اونک سنتدن و تبلیغ ایتدیگی احکامدن یوزلریکزی چویرمک، نه قدر وجدان سزلق، نه قدر عقل سزلق اولدیغنی بیلکیز! و ای شفقتلی رسول و ای رأفتلی نبی! اگر سنک بو عظیم شفقتکی و بیوک رأفتکی طانیما یوب

عقلسزلقلرندن سڭا آرقه و يروپ ديڭله مسه‌لر، مراق ايتمه! سماوات و ارضڭ جنودی تحتِ أمرنده اولان، عرشِ عظيمِ محيطڭ تحتنده سلطنتِ ربوبيتي حکم ايدن ذاتِ ذو الجلال سڭا كافيدر. حقيقي مطيع طائفه‌لری، سنڭ اطرافڭه طوپلاتديرر، سنی اونلره ديڭلتديرر، سنڭ احكامڭي اونلره قبول ايتديرر!"

أوت شريعتِ محمدیه و سنتِ أحمدیه‌ده هيچ بر مسئله يوقدر كه، متعدد حكمتلری بولونماسين. بو فقير، بتون قصور و عجزمله برابر بونی إدعا ایدیورم و بو دعوانڭ إثباتنه ده حاضرم. هم شيمدی‌یه قدر يازيلان يتمش سڪسان رسالۀ نوريه، سنتِ أحمدیه‌نڭ و شريعتِ محمدیه‌نڭ (عصم) مسئله‌لری، نه قدر حكمتلی و حقيقتلی اولديغنه يتمش سڪسان شاهدِ صادق حکمنه گچمشدر. أگر بو موضوعه دائر إقتدار اولسه يازيلسه، يتمش دگل، بلکه یدی ييڭ رساله او حكمتلری بيتره‌ميه‌جڭ. هم بن شخصمده بالمشاهده و ذوقًا، بلکه ييڭ تجرباتم وار كه؛ مسائلِ شريعتله سنتِ سنيه دستورلری، أمراضِ روحانيه‌ده و عقليه‌ده و قلبيه‌ده، خصوصًا أمراضِ اجتماعيه‌ده غايت نافع برر دوادر بيلديگمی و اونلرڭ يرينی باشقه فلسفی و حكمتلی مسئله‌لر طوتامديغنی، بالمشاهده كندم حسنِ ايتديگمی و باشقه‌لرينه ده بر درجه رساله‌لرده إحساس ايتديگمی إعلان ایدیورم. بو دعوامده تردد ايدنلر، رسالۀ نور أجزالرينه مراجعت ايدوب باقسينلر.

ايشته بويله بر ذاتڭ سنتِ سنيه‌سنه ألدن گلدیگی قدر إتباعه چاليشمق، نه قدر كارلی و حیاتِ أبدیه ايچون نه قدر سعادتلی و حیاتِ دنيويه ايچون نه قدر منفعتلی اولديغی قياس ايديلسين.

طوقوزنجی نکته: سنتِ سنيه‌نڭ هر بر نوعنه تمامًا بالفعل إتباع ايتمك، أخصّ خواصّه دخی آنجق میسر اولور. اوڭا بالفعل اولماسه ده، بالنيت، بالقصد

طرفدارانه و التزامکارانه طالب اولمق، هر کسک اُلندن گلیر. فرض و واجب قسملره ذاتاً اِتباعه مجبوریت وار. و عبودیتده کی مستحب اولان سنّت سنیه نك ترکنده گناه اولماسه دخی، بیوک ثوابك ضایعاتی وار. تغیرنده ایسه، بیوک خطا واردر. عادات و معاملاتده کی سنّت سنیه ایسه، اِتباع ایتدکجه، او عادات، عبادت اولور. ایتمه عتاب یوق. فقط حبیب اللّٰهك آداب حیاتیه سنك نورندن اِستفاده سی آزالیر. اَحکام عبودیتده یكی ایجادلر بدعتدر. بدعتلر ایسه، ﴿الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾ سَرینه منافی اولدیغی ایچون، مردوددر. فقط، طریقتده اُوراد و اذکار و مشربلر نوعندن اولسه و اصللری کتاب و سنّتدن اُخذ ایدیلیمك شرطیله آیری آیری طرزده، آیری آیری صورتده اولمقله برابر، مقرر اولان اصول و اساسات سنّت سنیه یه مخالفت و تغیر ایتمه مک شرطیله، بدعه دگلردر. لکن بر قسم اهل علم، بونلردن بر قسمی بدعه یه داخل ایدوب، فقط "بدعه حسنه" نامنی ویرمش. اِمَام ربّانی مجدّد اَلْفِ ثانی (رض) دییور که: "بن سیر سلوک روحانیده گورویوردم که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن مروی اولان کلمات نورلیدر، سنّت سنیه شعاعی ایله پارلایور. اوندن مروی اولمیان پارلاق و قوتلی وردلری و حاللری گوردیگم وقت، اوستنده او نور یوقدی. بو قسمك اُك پارلاغی، اُولکینك اُك آزینه مقابل گلمیوردی. بوندن آکلام که؛ سنّت سنیه نك شعاعی، بر اِکسیردر. هم او سنّت، نور ایسته ینلره کافیدر، خارجه نور آرامغه اِحتیاج یوقدر."

ایشته بویله حقیقت و شریعتك بر قهرمانی اولان بر ذاتك بو حکمی گوسترییور که: سنّت سنیه، سعادت دارینك تمل طاشیدر و کمالاتك معدنی و منبعیدر.

﴿اللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا اِتِّبَاعَ السُّنَّةِ السَّيِّئَةِ﴾

﴿رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أُنزِلَتْ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ﴾

اونجی نکه: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ آیتنده

إعجازلی بر ایجاز واردر. چونکه چوق جمله‌لر، بو اوچ جمله‌نک ایچنده درج ایدیلمشدر. شویله که: شو آیت دییور که: اللَّهُ (جلّ جلاله) ایمانکز وارسه، ألبته اللّٰهی سوه‌جکسکز. مادام اللّٰهی سَورسکز، اللّٰهک سَوَدیگی طرزی یاپاجقسکز. و او سَوَدیگی طرز ایسه، اللّٰهک سَوَدیگی ذاته بگزهملیسکز. اوکا بگزهمک ایسه، اوکا إتباع ایتمکدر. نه وقت اوکا إتباع ایتسه‌کز، الله ده سزی سوه‌جک. ذاتاً سز اللّٰهی سَورسکز، تا که الله ده سزی سوسین."

ایشته بتون بو جمله‌لر، شو آیتک یالکز مجمل و قیصه بر مثالیدر. دیمک اولویور که؛ انسان ایچون اُکْ مهمّ عالی مقصد، جناب حَقّْ محبّتنه مظهر اولماسیدر. بو آیتک نصیله گوسترییور که؛ او مطلبِ اعلانک یولی، حبیب اللّٰهی إتباعدر و سنّتِ سنیه‌سنه إقتدادر. بو مقامده "اوچ نقطه" اثبات ایدیلسه، مذکور حقیقت تمامیله تظاهر ایدر.

برنجی نقطه: بشر، فطرّة شو کائناتک خالقنه قارشی حدسز بر محبّت اوزرینه یارادیلمشدر. چونکه فطرتِ بشریه‌ده جماله قارشی بر محبّت و کماله قارشی پرستش ایتمک و إحسانه قارشی سومک واردر. جمال و کمال و إحسان درجاتنه گوره، او محبّت تزاید ایدر. عشقک اُکْ منتها درجه‌سنه قدر گیدر. هم بو کوچک انسانک کوچوجک قلبنده، کائنات قدر بر عشق یرلشیر. اوت قلبک مرجمک قدر بر صندوقچه‌سی اولان قوّه حافظه، بر کتبخانه حکمنده بیگلر کتاب قدر یازی، ایچنده یازیلماسی گوسترییور که: قلبِ انسان، کائناتی ایچنه آلا‌بیلیر و او قدر محبّت طاشییه‌بیلیر. مادام فطرتِ بشریه‌ده إحسان و جمال و

کماله قارشى بويله حدسز بر إستعداد محبت واردر. و مادام بو کائناتک خالقى، کائناتده تظاهر ایدن آثاريله، بالبداهه تحققي ثابت اولان حدسز جمال مقدسى؛ بو موجوداتده تظاهر ایدن نقوش صنعتيله بالضروره ثبوتى تحقّق ایدن حدسز کمال قدسیسى؛ و بتون ذى حیاتلرده تظاهر ایدن حدسز انواع إحسان و إنعاماتيله بالیقین و بلکه بالمشاهده وجودى تحقّق ایدن حدسز إحساناتی واردر. ألبته ذى شعورلرک اُکْ جامعى و اُکْ محتاجى و اُکْ متفکرى و اُکْ مشتاقى اولان بشردن، حدسز بر محبتى إقتضا ایدیور. أوت هر بر انسان، او خالق ذو الجلاله قارشى حدسز بر محبته مستعد اولدیغى گبی، او خالق دخى هرکسدن زیاده جمال و کمال و إحسانه قارشى حدسز بر محبوبیته مستحقدر. حتّی انسان مؤمنده حیاته و بقاسنه و وجودینه و دنیاسنه و نفسنه و موجوداته قارشى درلو درلو محبتلى و شدید علاقه لری، او إستعداد محبت إلهیه نک ترشحاتیدر. حتّی انسانک متنوّع حسّیات شدیده سی، او إستعداد محبتک إستحاله لیدر و باشقه شکلره گیرمش رشحه لیدر.

معلومدر که، انسان کندى سعادتيله متلذذ اولدیغى گبی، علاقه دار اولدیغى ذاتلرک سعادتلیله دخى متلذذ اولویور. و کندینی بلادن قورتارانى سؤدیگی گبی، سؤدکلرینی ده قورتارانى اويله سور.

ایشته بو حالت روحیه یه بناء؛ انسان، اگر هر انسانه عائد انواع إحسانات إلهیه دن یالکز بونی دوشونسه که: بنم خالقم بنی ظلمات أبدیه اولان عدمدن قورتاروب بو دنیاده بر گوزل دنیایی بگا ویردیگی گبی، أجلم گلدیگی زمان بنی إعدام أبدی اولان عدمدن و محودنینه قورتاروب باقى بر عالمده أبدی و چوق شعشعه لی بر عالمی بگا إحسان و او عالمک عموم انواع لذائذ و محاسنندن إستفاده ایده جک و جولان ایدوب تنزه ایده جک ظاهرى و باطنی

حاسه‌لری، طویغولری بڭا انعام ایتدیگی گبی، چوق سؤدیگم و چوق علاقه‌دار اولدیغم بتون أقارب و أحباب و ابنای جنسمی دخی اوילה حدسز إحسانلره مظهر ایدیور و او إحسانلر بر جهته بڭا عائد اولویور. زیرا اونلرڭ سعادتلریله مسعود و متلذذ اولویورم. مادام **«الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ»** سرّیله، هرکسده إحسانه قارشى پرستش وار. ألبته بویله حدسز أبدی إحساناته قارشى؛ کائنات قدر بر قلبم اولسه، او إحسانه قارشى محبّته طولق إقتضا ایدر و طولدیرمق ایسترم. بن بالفعل او محبّتی ایتمزسه ده بالإستعداد، بالإیمان، بالنیّة، بالقبول، بالتقدیر، بالإشتیاق، بالإلتزام، بالإرادة صورتنده ایدیورم، دیه‌جك و هكذا... جمال و کماله قارشى إنسانڭ گوستره‌جگی محبّت ایسه، إجمالاً إشارت ایتدیگمز إحسانه قارشى محبّته قیاس ایدیلسین. کافر ایسه، کفر جهتیله حدسز بر عداوت ایدر. حتّی کائناته و موجوداته قارشى ظالمانه و تحقیرکارانه بر عداوت طاشیور.

ایکنجی نقطه: محبّت الله، إتبّاع سنّت محمدیه علیه الصلاة والسلامی إستلزام ایدر. چونکه اللهی سومك، اونڭ مرضیاتی یایمقدر. مرضیاتی ایسه، أڭ مکمل بر صورتده ذات محمدیه‌ده (ع‌صم) تظاهر ایدیور. ذات أحمدیه‌یه (ع‌صم) حرکات و أفعالده بڭزمك، ایکی جهته‌در:

بریسى: جناب حقّی سومك جهته‌ده آمرینه إطاعت و مرضیاتی دائره‌سنده حرکت ایتمك، او إتبّاعی إقتضا ایدیور. چونکه بو ایشده أڭ مکمل إمام، ذات محمدیه‌در (ع‌صم).

ایکنجیسی: مادام ذات أحمدیه (ع‌صم)، إنسانلره اولان حدسز إحسانات إلهیه‌نڭ أڭ مهمّ بر وسیله‌سیدر. ألبته جناب حق حسابنه، حدسز بر محبّته لایقدر. إنسان، سؤدیگی ذاته اگر بڭزمك قابل ایسه، فطرّة بڭزمك ایستر.

ایشته حبیب اللہی سونلرک، سنتِ سنیہ سنہ ایتباع ایله اوکا بکزه مگه چالیشمه لری، قطعیاً ایتضا ایدر.

اوپنجی نقطه: جنابِ حقّ حدسز مرحمتی اولدیغی گبی، حدسز بر محبتی ده واردر. بتون کائناتده کی مصنوعاتک محاسنی ایله و سوسلندیرمسیله کندینی حدسز بر صورتده سؤدیردیگی گبی؛ مصنوعاتنی، خصوصاً سؤدیرمسنه سومک ایله مقابله ایدن ذی شعور مخلوقاتنی سور. جتک بتون لطائف و محاسنی و لذائذی و نعماتی، بر جلوۀ رحمتی اولان بر ذاتک نظر محبتنی کندینه جلبه چالیشمق، نه قدر مهم و عالی بر مقصد اولدیغی بالبداهه آکلاشیلیر. مادام نصّ کلامیله؛ اونک محبتنه، یالکز ایتباع سنتِ احمديه (عصم) ایله مظهر اولونور. آلبته ایتباع سنتِ احمديه (عصم)، ائک بیوک بر مقصدِ انسانی و ائک مهم بر وظیفه بشریه اولدیغی تحقّق ایدر.

اون برنجی نکته: "اوپچ مسئله" در.

برنجی مسئله: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک سنتِ سنیہ سنک منبعی اوچدر: اقوالی، افعالی، احوالیدر. بو اوچ قسم دخی، اوچ قسمدر: فرائض، نوافل، عاداتِ حسنه سیدر. فرض و واجب قسمنده ایتباعه مجبوریت وار؛ ترکنده، عذاب و عقاب واردر. هرکس اوکا ایتباعه مکلفدر. نوافل قسمنده، امرِ استحبابی ایله ینه اهلِ ایمان مکلفدر. فقط، ترکنده عذاب و عقاب یوقدر. فعلنده و ایتباعنده عظیم ثوابلر وار و تغییر و تبدیلی بدعه و ضلالتدر و بیوک خطادر. عاداتِ سنیہ سی و حرکاتِ مستحسنه سی ایسه حکمة، مصلحه، حیاتِ شخصییه و نوعیه و اجتماعیه اعتباریله اونی تقلید و ایتباع ایتمک، غایت مستحسندر. چونکه هر بر حرکتِ عادیه سنده، چوق منفعتِ حیاتیه بولوندیغی گبی، متابعت

ایتمکله او آداب و عادت‌لر، عبادت حکمنه گچر. اوت مادام دوست و دشمنک
 إتفاقیله، ذات اُحمديه (عصرم) محاسنِ أخلاقک اُک یوکسک مرتبه‌لرینه مظهردر.
 و مادام بِالْإِتْفَاقِ نوع بشر ایچنده اُک مشهور و ممتاز بر شخصیتدر. و مادام
 بیگلر معجزاتک دلالتیله و تشکیل ایتدیگی عالمِ إسلامیتک و کمالاتک شهادتیله
 و مبلّغ و ترجمان اولدیغی قرآن حکیمک حقائقک تصدیقیله، اُک مکمل بر إنسان
 کامل و بر مرشد اُکملدر. و مادام ثمرهٔ إتباعیله میلیونلر اهلِ کمال، مراتبِ
 کمالاتده ترقی ایدوب سعادت دارینه واصل اولمشلردر. اُلبته او ذاتک سنتی،
 حرکاتی، إقتدا ایدیله جک اُک گوزل نمونه‌لردر و تعقیب ایدیله جک اُک صاغلام
 رهبرلردر و دستور إتحاذ ایدیله جک اُک محکم قانونلردر. بختیار اودر که، بو إتباع
 سنتده حصّه‌سی زیاده اوله. سنتّه إتباع ایتمه‌ین، تنبلیک ایدر ایسه، خسارتِ
 عظیمه؛ اُهمیتسز گورور ایسه، جنایتِ عظیمه؛ تکذیبی إشمام ایدن تنقید ایسه،
 ضلالتِ عظیمه‌در.

ایکنجی مسئله: جنابِ حق قرآن حکیمده: ﴿وَأَنَّكَ لَکَلِّ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾

فرمان ایدر. روایاتِ صحیحّه ایله حضرت عائشهٔ صدّیقه (رض) گبی
 صحابهٔ گزین، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی تعریف ایتدکلری زمان
 ﴿خُلُقُهُ الْقُرْآنُ﴾ دییه تعریف ایدیورلردی. یعنی: "قرآنک بیان ایتدیگی محاسنِ
 أخلاقک مثالی، محمد علیه الصلاة والسلامدر. و او محاسنی اُک زیاده إمثال ایدن
 و فطرهٔ او محاسن اوستنده یارادیلان اودر."

ایشته بویله بر ذاتک أفعال، أحوال، أقوال و حرکاتک هر بریسی، نوع
 بشره برر موده‌ل حکمنه گچمگه لایق ایکن، اوکا ایمان ایدن و امتندن اولان

غافلرلڭ، (سَنَنه اَهْمِيَّت وِيرمه يِن وِياخود تَغْيِير اَيْتَمَك اَيْستَه يِن) نه قدر بدبخت اولديغني ديوانه لر ده آڭلار.

اوپنچي مسئله: رسولِ اَكْرَم عليه الصلوة والسلام، خَلْقَةً اَلْكَ مُعْتَدِل بَر وَضْعِيَّتِه وَ اَلْكَ مُكْمَل بَر صَوْرْتِه خَلْق اَيْدِيلْدِيْگَنْدَنْ، حَرَكَات وَ سَكَنَاتِي، اِعْتَدَال وَ اِسْتِقَامَت اوزرينه گيتمشدر. سَيَر سَنِيه سِي، قَطْعِي بَر صَوْرْتِه گوستَرَر كِه: هَر حَرَكَتَنْدِه اِسْتِقَامَت وَ اِعْتَدَال اوزره گيتمش، اِفْرَاط وَ تَفْرِيطْدَنْ اِجْتِنَاب اَيْتَمَشْدَر.

اَوْت رسولِ اَكْرَم عليه الصلوة والسلام، ﴿فَاسْتَقِمُّ كَمَا اُمِرْتُ﴾ اَمْرِيَنِي تَمَامِيلِه اِمْتِثَال اَيْتِيْدِيْگِي اِيچُون، بَتُون اَفْعَال وَ اَقْوَال وَ اَحْوَالَنْدِه اِسْتِقَامَت، قَطْعِي بَر صَوْرْتِه گُورُونُوِيور. مِثْلًا: قُوَّة عَقْلِيَه نْڭ فِساد وَ ظَلْمَتِي حَكْمَنْدِه كِي اِفْرَاط وَ تَفْرِيطِي اولان غِباوت وَ جَرْبَزَه دَنْ مَبْرَا اولارق، حَدِّ وَسَطِّ وَ مَدَارِ اِسْتِقَامَت اولان حَكْمَت نَقْطَه سَنْدِه قُوَّة عَقْلِيَه سِي دَائِمًا حَرَكَت اَيْتِيْدِيْگِي گِي؛ قُوَّة غَضْبِيَه نْڭ فِسادِي وَ اِفْرَاط وَ تَفْرِيطِي اولان قُورَقاقْلُق وَ تَهْوَرْدَنْ مَنَزَه اولارق، قُوَّة غَضْبِيَه نْڭ مَدَارِ اِسْتِقَامَتِي وَ حَدِّ وَسَطِي اولان شِجَاعَتِ قُدْسِيَه اَيْلِه قُوَّة غَضْبِيَه سِي حَرَكَت اَيْتَمَكْلِه بَرَابَر؛ قُوَّة شَهْوِيَه نْڭ فِسادِي وَ اِفْرَاط وَ تَفْرِيطِي اولان خُمُود وَ فُجُورْدَنْ مَصْفَا اولارق، اَوْ قُوَّة نْڭ مَدَارِ اِسْتِقَامَتِي اولان عَقْتَه، قُوَّة شَهْوِيَه سِي دَائِمًا عَقْتِي، اَعْظَمِي مَعْصُومِيَّت دَرَجَه سَنْدِه رَهْبَر اِتْخَاذ اَيْتَمَشْدَر. وَ هَكَذَا... بَتُون سَنَنْ سَنِيَه سَنْدِه، اَحْوَالِ فُطْرِيَه سَنْدِه وَ اَحْكَامِ شَرْعِيَه سَنْدِه، حَدِّ اِسْتِقَامَتِي اِخْتِيَار اَيْدُوب ظَلَم وَ ظَلَمَات اولان اِفْرَاط وَ تَفْرِيطْدَنْ، اِسْرَاف وَ تَبْذِيرْدَنْ اِجْتِنَاب اَيْتَمَشْدَر. حَتَّى تَكَلَّمَنْدِه وَ اَكْل وَ شَرْبَنْدِه، اِقْتِصَادِي رَهْبَر وَ اِسْرَافْدَنْ قَطْعِيًا اِجْتِنَاب اَيْتَمَشْدَر.

بو حقیقتک تفصیلاتنه دائر بیگلر جلد کتاب تألیف ایدیلمشدر .

﴿الْعَارِفُ تَكْفِيهِ الْإِشَارَةُ﴾ سرّجه، بو دگزدن بو قطره ايله اکتفا ایدوب، قصّه‌ی

قیصه کسه‌رز.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَامِعِ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَمَظْهَرِ سِرِّ (وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ) الَّذِي

قَالَ: مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ﴾

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ

رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون ايكنجى لمعه

(رأفت بگك ايكى جزئى سؤالى مناسبتيله، ايكى نكته قرآنيه نك بياننه دائردر.)

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَانْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ عَلَىٰ اِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ﴾

عزيز صديق قارداشم رأفت بك! سنك بو مساعده سز زمانده سؤالرك، بنى مشكل بر موقعده بولونديريور. بو دفعه كى ايكى سؤالك چندان جزئيدر. فقط ايكى نكته قرآنيه مناسبتدار اولدقلرندن و كره أرضه دائر سؤالكز، جغرافيا و قوزموغرافيانك يدى قات زمين و يدى طبقه سماواته تنقيدلرينه تماس ايتديگندن، بكا اهميتلى گلدى. اونك ايچون سؤالك جزئيتنه باقميه رق علمى و كللى بر صورتده، ايكى آيت كريمه يه دائر ايكى نكته إجمالاً بيان ايديله جك. سن ده جزئى سؤالنه قارشى اوندن حصّه آليرسك.

برنجى نكته: "ايكى نقطه"در.

برنجى نقطه: ﴿وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللهُ يَرْزُقُهَا وَايَاكُمْ ۖ إِنَّ اللهَ هُوَ

الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ آيتلرينك سرنجه: رزق طوغريدن طوغرى يه قدير ذو الجلالك أئندهدر و خزينه رحمتندن چيقار. هر بر ذى حياتك رزقى، تعهد ربّانىسى أئنده اولديغندن، آجلقدن ئولمك، اولماق لازم گلير. حالبوكه ظاهرًا آجلقدن و

رزقسزلقدن ئولنلر چوق گورونويور. شو حقيقتك و شو سرك حلي شودر كه: تعهد رباني حقيقتدر. رزقسزلق يوزندن ئولنلر يوقدر. چونكه او حكيم ذو الجلال، ذي حياتك بدننه گوندرديكي رزقك بر قسمني احتياط ايچون شحم و ايچ ياغي صورتنده اِدْخار ايدر. حتي بدنك هر حجيره سنه گوندرديكي رزقك بر قسمني، ينه او حجيره نك بر كوشه سنده اِدْخار ايدر. استقبالده خارجدن رزق گلمديكي زمان، صرف ايديلمك اوزره بر احتياط ذخيره سي حكمنده بولونديرر.

ايشته بو اِدْخار ايديلمش احتياط رزق بيتمه دن اول ئولويورلر. ديمك او ئولمك، رزقسزلقدن دكلدر. بلكه سوء اختياردن تولد ايدن بر عادت و او سوء اختياردن و عادتك تركندن نشئت ايدن بر مرضله ئولويورلر. اوت ذي حياتك بدننه شحم صورتنده اِدْخار ايديلن رزق فطري، حد و وسط اولارق قرق گون مكملاً دوام ايدر. حتي بر مرضك ويا بر استغراق روحاني نتيجه سنده ايكي قرقى گچر. حتي بر آدم، شديد بر عناد يوزندن لوندره محبوسخانه سنده يتمش گون صحت و سلامتله، هيچ بر شي ييمه دن حياتي دوام ايتديگني، اون اوچ (شيمدي اوتوز طوقوز) سنه اول غزته لر يازمشلر. مادام قرق گوندن يتمش سكسان گونه قدر رزق فطري دوام ايدويور و مادام رزاق اسمي، غايت گنیش بر صورتده روي زمينده جلوه سي گورونويور و مادام هيچ اُميد ايديلمديكي بر طرزده، ممه دن و اودوندن رزقلر آقييور، باش گوسترييور. اُگر پرشر بشر، سوء اختياريله مداخله ايدوب قاريشمازسه، هر حالده رزق فطري بيتمه دن اول، او ذي حياتك امدادينه او اسم يتيشييور، آجلقله ئولومه يول ويرمييور. اويله ايسه: آجلقدن ئولنلر، اُگر قرق گوندن اول ئولسه لر، قطعياً رزقسزلقدن دكلدر. بلكه ﴿تَرْكُ الْعَادَاتِ مِنَ الْمُهْلَكَاتِ﴾ سريله، سوء اختياردن گلن بر عادت و ترك

عادتدن نشئت ایدن بر علّتدن، بر مرضدن ایلری گلمشدر. اویله ایسه: آجلقدن
ئولمك اولماز، دینیه ییلیر.

أوت بلمشاهده گورونویور که: رزق، إقتدار و إختیار ایله معکوسًا
متناسبدر. مثلاً: داها دنیایه گلمه دن أَوّل بر یاورو، رحمِ مادرده إختیار و
إقتداردن بتون بتون محروم اولدیغی بر زمانده، آغزینی قیملداته حق قدر محتاج
اولمیه حق بر صورتده رزقی ویریلیور. صوگره دنیایه گلدیگی وقت، إقتدار و
إختیار یوق، فقط بر درجه إستعدادی و بالقوّه بر حسّی اولدیغندن، یالکّز
آغزینی یاپیشدیرمق قدر بر حرکتیه إحتیاج ایله أکّ مکّمّل و أکّ مُعَدّی و هضمی
أکّ قولای و أکّ لطیف بر صورتده و أکّ عجیب بر فطرتده، مملر موصولغندن
آغزینه ویریلیور. صوگره إقتدار و إختیاره بر درجه علاقه پیدا ایتدکجه، او قولای
و گوزل رزق، بر درجه، چوجغه قارشى نازلانمغه باشلار. او مملر چشمه لری
کسیلیر، باشقه یلردن رزقی گوندیریلیر. فقط إقتدار و إختیاری، رزقی تعقیب
ایتمگه مساعد اولمادیغی ایچون، رزاق کریم پدر و والده سنک شفقت و
مرحمتلرینی، إقتدار و إختیارینه یاردیمجی گوندیریور. هر نه وقت إقتدار و إختیار
تکّمّل ایدر، او وقت رزقی اوکا قوشماز و قوشدیریلماز. رزق یرنده طورور.
دیر: "گل بنی آرا و بول و آل!" دیمك رزق، إقتدار و إختیار ایله معکوسًا
متناسبدر. حتّی چوق رساله لرده بیان ایتمشز که: أکّ إختیارسز و إقتدارسز
حیوانلر، داها ای یاشایورلر، داها ای بسله نیورلر.

ایکنجی نقطه: إمكانك أنواعی وار. إمكان عقلی، إمكان عُرفی، إمكان
عادی گبی قسملری واردر. بر حادثه، اگر إمكان عقلی دائره سنده اولمازسه،
ردّ ایدیلیر؛ إمكان عُرفی دائره سنده اولمازسه دخی، معجزه اولور فقط قولایجه
کرامت اولماز. اگر عرفًا و قاعدة نظیری بولونمازسه، شهود درجه سنده بر
برهان قطعی ایله آنجق قبول ایدیلیر.

ایشته بو سرّه بناء قرق گون اكمك ييمهين سيّد احمّد بدوينك خارق العاده حاللری، ایمکان عُرْفی دائره‌سنده‌در. هم کرامت اولور، هم خارق العاده بر عادتیی ده اولایلیر. اوت سيّد احمّد بدوينك (قس) عجیب و إستغراقکارانه حالرده بولونديغی، تواتر درجه‌سنده نقل ایدیلیور. قرق گونده بر دفعه يمك يمه‌سی، واقع اولمشدر. فقط هر وقت اویله دگل. کرامت نوعندن بعض دفعه اولمشدر. بر احتمال وار که: حالت إستغراقیه‌سی، يیمگه احتیاج گورمديگی ایچون، اوڭا نسبه عادت حکمنه گیرمشدر. سيّد احمّد بدوی (قس) نوعندن چوق اولیلردن بو طرز خارقه‌لر موثوقاً روایت ایدیلیمش. مادام برنجی نقطه‌ده اثبات ایتدیگمز گبی؛ مدّخر رزق، قرق گوندن فضله دوام ایدر و او مقدار يیمه‌مك، عادة ممکندر و موثوقاً خارقه آدملردن او حال روایت ایدیلیمشدر. البته إنکار ایدیلیمیه‌جکدر.

ایکنجی سؤال مناسبتیه ایکی مسئله مهمّه بیان ایديله‌جک. چونکه جغرافیا و قوزموغرافیا فنلرینك قیصه‌جق قانونلریله و طاراجق دستورلریله و کوچوجك میزانلریله قرآنك سماواتنه چیقامدقلردن و آیاتك ییلدیزلرنده کی یدی قات معنالی کشف ایده‌مدکلردن آیتی تنقید، بلکه إنکارینه دیوانه‌جه‌سنه چالیشمشلر.

برنجی مسئله مهمّه: سماوات گبی ارضك ده یدی طبقه اولماسنه دائردر. شو مسئله، یثی زمانك فیلسوفلرینه حقیقتسز گورونویور. اونلرک ارضه و سماواته دائر اولان فنلری قبول ایتمیور. بونی واسطه ایده‌رك بعض حقائق قرآنییه‌یه‌ اعتراض ایدیورلر. بوڭا دائر مختصراً بر قاچ‌إشارت یازاجغز.

برنجیسی: اولا: آیتك معناسی آیریدر و او معنالك افرادی و ماصدقلری آیریدر. ایشه او کلی معنالك متعدد افرادندن بر فردی بولونمازسه، او معنا إنکار

ايديلمز. سماواتك يدى طبقه سنه و ارضك يدى قاتنه دائر معنای كلیسنگ چوق
أفرادندن يدى ماصدق ظاهرًا گورونويور.

ثانيًا: آيتك صراحتنده "يدى قات ارض" ديمه مش. ﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ
سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ﴾ إلى آخر. آيتك ظاهري ديور كه: "أرضي ده او
سبعه سماوات گي خلق ايتمش و مخلوقاتنه مسكن إتحاذ ايتمش." يدى طبقه
اولارق خلق ايندم، ديميور. مثليت ايسه مخلوقيت و مخلوقاته مسكنيت جهتيله
بر تشبيهدر.

ايكنجيسى: كُرهُ ارض هر نه قدر سماواته نسبةً چوق كوچكدر، فقط
حدسز مصنوعات إلهيه نك مشهري، مظهرى، محشرى، مركزى حكمنده
اولديغندن؛ قلب، جسده مقابل گلدیگی گي، كُرهُ ارض دخى، قوجه حدسز
سماواته قارشى بر قلب و معنوى بر مركز حكمنده اولارق مقابل گلير. اونك
ايچون زمينك كوچك مقياسده أسكیدن برى يدى إقليمى (*)؛ هم آوروپا،
آفريقا، اوقيانوسيا، ايكي آسيا، ايكي آمريكا نامريله معروف يدى قطعه سى؛ هم
دكزله برابر شرق، غرب، شمال، جنوب، بو يوزده كى و يئكى دنيا يوزنده كى
معلوم يدى قطعه سى؛ هم مركزندن تا قشر ظاهري يه قدر حكمة، فنا ثابت اولان
متصل و متنوع يدى طبقه سى، هم ذى حيات ايچون مدار حيات اولمش يتمش
بسيط و جزئى عنصرلى تضيّن ايدوب و "يدى قات" تعبير ايديلن مشهور
يدى نوع كلى عنصرى؛ هم درت عنصر دينيلن صو، هوا، نار، طوپراق (تراب)
ايله برابر، "مواليد ثلاثه" دينيلن معادن، نباتات و حيواناتك يدى طبقه لرى و
يدى قات عالملى؛ هم جنّ و عفريت و سائر مختلف ذى شعور و ذى حيات

(*) : سبعه ايله برابر يدى كلمه سى يدى كره توافقى پك گوزل دوشمش.

مخلوقلرک عالم‌لری و مسکن‌لری اولدیغی، چوق کثرتلی اهل کشف و اصحاب شهودک شهادتيله ثابت یدی قات ارضک عالم‌لری؛ هم کُرّه ارضمه بکزهین یدی کُرّه اُخرا دخی بولونماسنه، ذی حیاته مقّر و مسکن اولماسنه إشارة یدی طبقه یعنی یدی کُرّه ارضیه بولونماسنه إشارة کُرّه ارض دخی، یدی طبقه آیات قرآنیه دن فهم ایدیلمشدر.

ایشته یدی نوع ایله یدی طرزده، ارضک یدی طبقه سی موجود اولدیغی تحقّق ایدیور. سکرنجیسی اولان آخرکی معنا، باشقه نقطه نظرده اهییتلیدر؛ او یدیده داخل دگلدر.

اوچنجیسی: مادام حکیم مطلق اِسرائف ایتمیور، عبث شیلری یاراتمیور. و مادام مخلوقاتک وجودلری، ذی شعور ایچوند و ذی شعورله کمالنی بولور و ذی شعورله شنله نیر و ذی شعورله عبثیتدن قورتولور. و مادام بالمشاهده او حکیم مطلق، او قدیر ذو الجلال، هوا عنصرینی، صو عالمی، طوپراق طبقه سنی حدسز ذی حیاتلرله شنلندیور. و مادام هوا و صو، حیواناتک جولاننه مانع اولمادیغی گبی؛ طوپراق، طاش گبی کثیف ماده لر، الکتریک و رونتگن گبی ماده لرک سیرینه مانع اولمایورلر. البته او حکیم ذو الکمال، او صانع بی زوال، کُرّه ارضمزک مرکزندن طوت، تا مسکنمز و مرکزیمز اولان بو قشر ظاهری یه قدر بربرینه متصل یدی کلّی طبقه یی و کنیش میدانلرینی و عالم‌لرینی و مغاره لرینی بوش و خالی بیراقماز. البته اونلری شنلندیومش. او عالم‌لرک شنلنمه سنه مناسب و موافق ذی شعور مخلوقلری خلق ایدوب اوراده اِسکان ایتمشدر. او ذی شعور مخلوقلر، مادام که ملائکه اُجناسندن و روحانی اُنواعلرندن اولمق لازم گلیر. البته اُک کثیف و اُک سرت طبقه، اونلره نسبه، بالیغه نسبه دکز و قوشه نسبه هوا گبیدر. حتّی زمینک مرکزنده کی مدهش آتش دخی، او ذی شعور مخلوقلره نسبتی، بزلره نسبه

گونشك حرارتی گبی اولمق إقتضا ایدر. او ذی شعور روحانیلر نوردن اولدقلری ایچون، نار اونلره نور گبی اولور.

دردنجیسی: اون سکزنجی مکتوبده طبقاتِ ارضك عجائبنه دائر اهل کشفك طور عقل خارجنده بیان ایتدکلری تصویراته دائر بر تمثیل ذکر ایدیلمشدر. خلاصهسی شودر که: کُرّه ارض، عالم شهادتده بر چکر دکدر؛ عالم مثالیه و برزخیهده بر بیوک آغاج گبی، سماواته اوموز اوموزه ووره جق بر عظمتدهدر. اهل کشفك کُرّه ارضده عفريتله مخصوص طبقهسنی یك سنه لك بر مسافه گورمه لری، عالم شهادته عائد کُرّه ارضك چکر دگنده دگل، بلکه عالم مثالیده کی دالترینك و طبقه لرینك تظاهریدر. مادام کُرّه ارضك ظاهرًا اهمیتسز بر طبقه سنك بویله باشقه عالمده عظمتلی تظاهراتی وار؛ البته یدی قات سماواته مقابل یدی قات دینیه بیلیر و مذکور نقطه لری إخطار ایچون ایجاز ایله إعجاز کارانه بر طرزده آیات قرآنیه، سماواتك یدی طبقه سنه قارشى بو کوچوجك ارضی مقابل گوسترمکله إشارت ایدیور.

ایکنجی مسئله مهمّه در:

﴿تَسْبِيحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ إِلَى آخِر...﴾ ﴿ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى

السَّمَاءِ فَسَوَّيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

شو آیت کریمه گبی متعدد آیتلر، سماواتی یدی سما اولارق بیان ایدیور. إشارات الإعجاز تفسیرنده أسکی حرب عمومینك برنجی سنه سنده جبهه حربه إختصار مجبوریتله غایت مجمل بیان ایتدیگمز او مسئله نك یالکز بر خلاصه سنی یازمق مناسبدر. شویله که:

أُسكى حڪمت، سماواتى طوقوز تصوّر ايدوب، لسانِ شرعيده، عرش و كرسى ىدى سماوات ايله برابر قبول ايدوب عجيب بر صورتله سماواتى تصوير ايتمشديلر. او أُسكى حڪمتك داهى حڪماسنك شعشعهلى إفادهلرى، نوع بشرى چوق عصرلر مدّتنجه تحكّملى آلتنده طومتشلىر. حتّى چوق اهلِ تفسير، آياتك ظاهرلرینی اونلرك مذهبنه گوره توفيق ايتمگه مجبور قالمشلىر. او صورتله قرآن حكيمك إعجازينه بر درجه پرده چكيلمشدى. و حڪمتِ جديده نامى ويريلن يگى فلسفه ايسه، أُسكى فلسفهك مرور و عبوره و خرق و إتيامه قابل اولميان سماوات حقّنده كى إفراطنه مقابل تفریط ايدوب، سماواتك وجودينى عادتا إنكار ايدويورلر. أولكيلر إفراط، صوگره كيلر تفریط ايدوب حقيقتى تماميله گوسترمه مشلىر. قرآن حكيمك حڪمتِ قدسيه سى ايسه، او إفراط و تفریطى بيراقوب حدّ وسطى إختيار ايدوب ديركه: صانع ذو الجلال، ىدى قات سماواتى خلق ايتمشدر. حركت ايدن ييلديزلر ايسه، باليقلر گى سما ايچنده گزرلر و تسبيح ايدرلر. حديثه ﴿السَّمَاءُ مَوْجٌ مَّكْفُوفٌ﴾ دينيلمش. يعنى: "سما، أمواجى قرار داده اولمش بر دگزرر."

ايشته بو حقيقت قرآنيه ىدى قاعده و ىدى وجه معنا ايله غايت مختصر بر صورتده إثبات ايده جگزر.

برنجى قاعده: فَنَّا و حكمةً ثابتدر كه: بو حدّى يوق فضايِ عالم، نهايتسز بر بوشلق دگل، بلکه "أثير" ديدكلرى ماده ايله طولودر.

ايكنجيسى: فَنَّا و عقلاً، بلکه مشاهدۀ ثابتدر كه: أجرامِ علويهك جاذبه و دافعه گى قانونلرينك رابطه سى و ضيا و حرارت و ألكترىق گى ماده لرده كى قوتلرك ناشرى و ناقلى، او فضايى طولديران بر ماده موجوددر.

اوچنجیسی: مادّه اُثیریّه، اُثیر قالمقله برابر، سائر مادّه لر گبی مختلف تشکّلاته و آیری آیری صورتلرده بولوندیغی تجربه ثابتدر. اوت ناصلکه بخار، صو، بوز گبی هوائی، مایع، جامد اوچ نوع اُشیا، عین مادّه دن اولویور. اويله ده: مادّه اُثیریّه دن دخی یدی نوع طبقات اولماسنه هیچ بر مانع عقلی اولمادیغی گبی، هیچ بر اعتراضه مدار اولماز.

دردنجیسی: اُجرام علویّه دقّت ایدیلسه گورونویور که: او علوی عالم لرك طبقاتنده مخالفت وار. مثلاً: نُحْرُ السماء و کهکشان ناميله معروف، تور کجه "صمان یولی" تعبیر اولونان بلوط شکلنده کی دائرة عظیمه نك بولوندیغی طبقه، اُلبته ثوابت ییلدیزلرك طبقه سنه بکزه مییور. گویا طبقه ثوابت ییلدیزلری، یاز میوه لری گبی یتیشمش، ایرمشلر. و او کهکشانده کی بلوط شکلنده گورولن حدسز ییلدیزلر ایسه، یگیدن یکییه چیقوب ایرمگه باشلایورلر. طبقه ثوابت دخی، صادق بر حدس ایله منظومه شمسیه نك طبقه سنه مخالفتی گورونویور. و هکذا یدی منظومات و یدی طبقه، بربرینه مخالف بولونماسی، حسن و حدس ایله درك اولونور.

بشنجیسی: حدسًا و حسًا و استقراء و تجربه ثابت اولمشدر که: بر مادّه ده تنظیم و تشکیل دوشسه و او مادّه دن باشقه مصنوعات یاپیلسه، اُلبته مختلف طبقه و شکللرده اولور. مثلاً: اُلماس معدنده تشکیلات باشلادیغی وقت، او مادّه دن هم رماد یعنی هم کول، هم کومور، هم اُلماس نوعلری تولّد ایدیور. هم مثلاً: آتش، تشکّله باشلادیغی وقت؛ هم آلّو، هم دومان، هم قور طبقه لرینه آیریلییور. هم مثلاً: مولّد الماء، مولّد الحموضه ایله مزج ایدیلدیگی وقت، او مزجدن هم صو، هم بوز، هم بخار گبی طبقه لر تشکّل ایدیور. دیمك آکلاشیلییور که بر مادّه واحده تشکیلات دوشسه، طبقاته آیریلییور. اويله

ایسه: مادّهٔ اُثیریه‌ده قدرتِ فاطره تشکیلاته باشلادیغی ایچون، اَلَبته آیری آیری طبقه اولارق ﴿فَسُوِيْهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ﴾ سَرَّیله یدی نوع سماواتی اوندن خلق ایتمشدر.

التنجیسی: شو مذکور اماره‌لر، بِالضروره سماواتک هم وجودینه، هم تعدّینه دلالت ایدرلر. مادام قطعیاً سماوات متعدّدر و مخبرِ صادق، قرآنِ معجز البیانک لسانیه یدیدر دیر؛ اَلَبته یدیدر.

یدنجیسی: یدی، یتمش، یدی یوز گبی تعبیرات، اُسلوبِ عربی‌ده کثرتی إفاده ایتدیگی ایچون، او کلّی یدی طبقه چوق کثرتلی طبقه‌لری حاوی اولاییلر.

الحاصل: قدیر ذو الجلال، اُثیر مادّه‌سندن یدی قات سماواتی خلق ایدوب تسویه ایده‌رک، غایت دقیق و عجیب بر نظام ایلّه تنظیم ایتمش و ییلدیزلری ایچنده زرع ایدوب اُکمشدر. مادام قرآنِ معجز البیان، عمومِ اِنس و جنّک عموم طبقه‌لرینه قارشی قونوشان بر خطبهٔ اُزلیه‌در. اَلَبته نوعِ بشرک هر بر طبقه‌سی، هر بر آیاتِ قرآنیّه‌دن حصّه‌سنی آلاچق و آیاتِ قرآنیّه، هر طبقه‌نک فهمنی تطمین ایده‌جک صورتده آیری آیری و متعدّد معنالی ضمناً و اِشارة بولونه‌جقدر. اوت خطاباتِ قرآنیّه‌نک وسعتی و معانی و اِشاراتنده کی گنیشلگی و اُلک عامی بر عوامدن اُلک خاص بر خواصّه قدر درجاتِ فهملرینی مراعات و ماشات ایتمه‌سی گوسترر که؛ هر بر آیتک هر بر طبقه‌یه بر وجهی وار، باقیبور.

ایشته بو سرّه بناءً، "یدی سماوات" معنایِ کلّیسنده یدی طبقهٔ بشریه، مختلف یدی قات معنایی فهم ایتمشلر. شویله که: ﴿فَسُوِيْهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ﴾ آیتنده، قیصه نظری و طار فکرلی بر طبقهٔ اِنسانیه، هوایِ نسیمینک طبقاتنی فهم ایدر. و

قوزموغرافیا ایله سرشملاشمش دیگر بر طبقهٔ انسانیه دخی، آلسنهٔ آنامده سبعةٔ سیّاره ایله مشهور ییلدیزلری و مدارلرینی فهم ایدر. داها بر قسم انسانلر کرهمزه بکزر ذوی الحیاتک مقرر اولمش سماوی یدی کُرهٔ آخری فهم ایدر. دیگر بر طائفهٔ بشریه، منظومهٔ شمسیه نك یدی طبقهیه آیریلماسنی، هم منظومهٔ شمسیه مزله برابر یدی منظومات شمسیه یی فهم ایدر. داها دیگر بر طائفهٔ بشریه، مادهٔ اثیرییه نك تشکلاتی یدی طبقهیه آیریلماسنی فهم ایدر. داها گنیش فکرلی بر طبقهٔ بشریه، ییلدیزلرله یالدیزلانوب، بتون گورونن گوکلری بر سما صایوب، اونی بو دنیا نك سماسیدر دییه رک، بوندن باشقه آلتی طبقهٔ سماوات وار اولدیغنی فهم ایدر. و نوع بشرک یدنجی طبقهسی و اُک یوکسک طائفهسی ایسه؛ سماوات سبعةیی، عالم شهادته منحصر گورمیور. بلکه عوالم آخرویه و غیبیه و دنیویه و مثالیه نك برر محیط ظرفی و إحاطهلی برر سقفی اولان یدی سماواتک وار اولدیغنی فهم ایدر.

و هکذا بو آیتک کلّیتنده مذکور یدی قات طبقه نك یدی قات معنالی گبی داها چوق جزئی معنالی واردر. هرکس فهمنه گوره حصّه سنی آیر و او مائدهٔ سماویه دن هرکس رزقنی بولور.

مادام او آیتک بویله پک چوق صادق ماصدقلری وار. شیمدیکی عقلسز فیلسوفرک و سرسری قوزموغرافیا لری نك، انکار سماوات بهانه سیله بویله آیه تعرض ایتمه سی، هایلاز احمق چوجقلرک سماواتده کی ییلدیزلر بر ییلدیزی دوشورمک نیتیه طاش آتماسنه بکزر. چونکه آیتک معنای کلّی سندن بر تک ماصدق صادقسه، او کلّی معنا صادق و حق اولور. حتّی واقعه بولونمیان، فقط عمومک لساننده متداول بولونان بر فردی، عمومک افکارینی مراعات ایچون او کلّیده داخل اولاییلیر. حالبوکه، حق و حقیقی چوق افرادی گوردک. و

شیمدی بو إنصافسز و حقسز جغرافیايه و سرسم و سرمست و سرخوش قوزموغرافیايه باق! ناصل بو ایکی فن خطا ایدهرک، حق و حقیقت و صادق اولان کَلّی معنادن گوزلرینی یوموب و چوق صادق اولان ماصدقلری گورمیه‌رک؛ خیالی بر عجیب فردی، معنای آیت توهم ایدهرک آیته تاش آتدیلر؛ کندی باشلرینی قیردیلر، ایمانلرینی اوچوردیلر!...

الحاصل: قرائتِ سبعة، وجوهِ سبعة و معجزاتِ سبعة و حقائقِ سبعة و أركانِ سبعة اوزرینه نازل اولان قرآن سمانک او یدیشر طبقه‌لرینه، جنّ و شیطاین حکمنده کی اعتقادسز مادی فکرلر چیقامدقلرندن آیاتک نجومنده نه وار، نه یوق بیلمه‌یوب یالان و یا کلیلش خبر ویرلر. و اونلرک باشلرینه او آیاتک نجومندن مذکور تحقیقات گبی شهابلر اینرلر و اونلری یاقارلر. اوت جنّ فکرلی فیلسوفرک فلسفه‌سیله او سماواتِ قرآنییه چیقیلماز. بلکه آیاتک ییلدیزلرینه، حکمتِ حقیقیه‌نک معراجیله و ایمان و اسلامیتک قنادلریله چیقیله‌بیلر.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى شَمْسِ سَمَاءِ الرِّسَالَةِ وَقَمَرِ فَلَكِ النُّبُوءَةِ وَعَلَى إِلِهِ

وَصَحْبِهِ نُجُومِ الْهُدَى لِمَنِ اهْتَدَى﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ يَا رَبَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ زَيِّنْ قُلُوبَ كَاتِبِ هَذِهِ الرِّسَالَةِ وَرُفَقَائِهِ بِنُجُومِ

حَقَائِقِ الْقُرْآنِ وَالْإِيمَانِ أَمِينَ﴾

اون اوچنچی لمعه

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ سَرِّينه دائردر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ * وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ﴾

(شيطانندن إستعاذه سَرِّينه دائردر. "اون اوچ إشارت"

يازيله حق. او إشارتلك بر قسمی، متفرق بر صورتده

یگرمی آلتنجی سوز گبی بر قسم رساله لرده بیان و إثبات

ایدیلدیگندن بوراده یالکز إجمالاً بحث ایدیله جک.)

برنجی إشارت: سؤال: شيطانلرك كائنا تده ايجاد جهتنده هيچ بر

مدخللری اولمادیغی، هم جناب حق رحمت و عنایتیله اهل حقّه طرفدار

اولدیغی، هم حق و حقیقتك جاذبه دار گوزللکلی و محاسنلری اهل حقّه مؤید

و مشوق بولوندیغی، هم ضلالتك مستکره چرکینلکلی اهل ضلالتی تنفیر

ایتدکلری حالده، حزب الشيطانك چوق دفعه غلبه ایتمه سنك حکمتی نه در؟ و

اهل حق، هر وقت شيطانك شرندن جناب حقّه صیغینماسنك سَرّی نه در؟

الجواب: حکمتی و سَرّی شودر که: اکثریت مطلقه ایله ضلالت و شرّ،

منفیدر و تخریدر و عدمیدر و بوزمقدر. و اکثریت مطلقه ایله هدایت و خیر،

مثبتدر و وجودیدر و إعمار و تعمیردر. هرکسجه معلومدر که: یگرمی آدمك

یگرمی گونده یاپدیغی بر بنایی، بر آدم، بر گونده تخریب ایدر. اوت بتون اعضای اساسیه‌نک و شرائط حیاتیه‌نک وجودیله وجودی دوام ایدن حیاتِ انسان، خالقِ ذو الجلالک قدرتنه مخصوص اولدیغی حالده؛ بر ظالم، بر عضوی کسمه‌سیله، حیاتیه‌نک عدمی اولان موته اوِ انسانی مظهر ایدر. اونک ایچون ﴿التَّخْرِيبُ أَهْلٌ﴾ ضروبِ امثال حکمنه گچمش.

ایشته بو سردندر که: اهلِ ضلالت، حقیقهٔ ضعیف بر قوتِ ایلَه پک قوتلی اهلِ حقّه بعضاً غالب اولویور. فقط اهلِ حقّک اویله محکم بر قلعه‌سی وار که، اونده تحصّن ایتدکلری وقت، او مدّش دشمنلر یاناشه‌مزلر، بر خلط ایده‌مزلر. اگر موقت بر ضرر ویرسه‌لر، ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ سرّیله ابدی بر ثواب و منفعتله او ضرر تلافی ایدیلیر. او قلعهٔ متین، او حصنِ حصین ایسه، شریعتِ محمدیه (ع‌ص‌م) و سنّتِ احمدیه‌در (ع‌ص‌م).

ایکنجی‌إشارت: سؤال: شرّ محض اولان شیطانلرکِ ایجادِی و اهلِ ایمانه تسلیطلری و اونلرکِ یوزندن چوقِ انسانلر کفره گیروب جهنّمه گیرمه‌لری، غایت مدّش و چرکین گورونویور. عجباً جمیلِ علی الإطلاق و رحیمِ مطلق و رحمنِ بِالْحَقِّکِ رحمت و جمالی، بو حدسز چرکینلرکِ و دهشتلی مصیبتکِ حصولنه ناصل مساعده ایدیور و ناصل جواز گوستریور؟

شو مسئله‌ی چوقلر صورمشلر و چوقلرکِ خاطرینه گلیور.

الجواب: شیطانکِ وجودنده جزئی شرلر ایلَه برابر بر چوقِ مقاصدِ خیریّه کّلیّه و کمالاتِ انسانیّه واردر. اوت بر چکر دکدن قوجه بر آغاجه قدر نه قدر مرتبه‌لر وار؛ ماهیتِ انسانیّه‌ده کی استعدادده دخی اوندن داها زیاده مراتب وار. بلکه ذره‌دن شمسّه قدر درجه‌لری وار. بو استعداداتکِ انکشافاتی، البته بر

حرکت ایستر، بر معامله إقتضا ایدر. و او معامله ده کی ترقی زبر گنځ حرکتی، مجاهده ایله اولور. او مجاهده ایسه، شیطانلرځ و مضر شیلرځ وجودیله اولور. یوقسه، ملائکه لر گبی انسانلرځ ده مقامی ثابت قالیردی. او حالدۀ انسان نوعنده، بیگلر انواع حکمنده صنفلر بولونمیه جق. بر شرّ جزئی گلّمه مک ایچون بیځ خیری ترک ایتمک، حکمت و عدالته منافیدر. چندان شیطان یوزندن اکثر انسانلر ضالته گیدرلر. فقط اُهمّیت و قیمت، اکثریتله کیفیته باقار، کمیته آز باقار ویا باقماز. ناصلکه بیځ و اون چکردگی بولونان بر ذات، او چکردکلری طوپراق آلتنده بر معامله کیمیوییه مظهر ایتسه؛ اوندن اون دانه سی آغاج اولمش، بیځی بوزولمش. او اون آغاج اولمش چکردکلرځ او آدمه ویردیگی منفعت، ألبته بیځ بوزولمش چکردگځ ویردیگی ضرری هیچه ایندیرر. اویله ده: نفس و شیطانلره قارشی مجاهده ایله، ییلدیزلر گبی نوعِ انسانی شرفلندیرن و تنویر ایدن اون انسان کامل یوزندن او نوعه گلن منفعت و شرف و قیمت، ألبته حشرات نوعندن صاییه جق درجه ده سفلی اهل ضاللتځ کفره گیرمه سیله انسان نوعنه ویره جگی ضرری هیچه ایندیروب گوزه گوسترمیدیگی ایچون، رحمت و حکمت و عدالتِ إلهیه، شیطانځ وجودینه مساعده ایدوب تسلطلرینه میدان ویرمش.

أی اهل ایمان! بو مدهش دشمنلریکزه قارشی زرهځز: قرآن تزگاهنده یاپیلان تقوادر. و سپریکځز، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامځ سنّت سنیه سیدر. و سلاحکځز، إستعاذه و إستغفار و حفظِ إلهیهیه إلتجار.

اوچنجی إشارت: سؤال: قرآن حکیمده اهل ضالته قارشی عظیم شکوالری و کثرتلی تحشیداتی و چوق شدتلی تهدیداتی، عقلځ ظاهرینه گوره عدالتلی و مناسبتلی بلاغتنه و أسلوبنده کی إعتدالنه و إستقامتنه مناسب

دوشمییور. عادتاً عاجز بر آدمه قارشی، اوردولری تحشید ایدیور. و اونڭ جزئی بر حرکتی ایچون، بیگلر جنایت ایتمش گبی تهدید ایدیور. و مفلس و ملکده هیچ حصّه‌سی اولمادیغی حالده، متجاوز بر شریک گبی موقع ویروب اوندن شکوا ایدیور. بونڭ سّری و حکمتی نه‌در؟

الجواب: اونڭ سّر و حکمتی شودر که: شیطانلر و شیطانلره اویانلر، ضالّته سلوک ایتدکلری ایچون، کوچک بر حرکتله چوق تخریبات یاپاییلرلر. و چوق مخلوقاتڭ حقوقنه، آز بر فعل ایله چوق خسارت ویریورلر. ناصلکه بر سلطانڭ بیوک بر تجارت گمیسنده بر آدم آز بر حرکتله، بلکه کوچک بر وظیفه‌یی ترک ایتمکله، او گمی ایله علاقه‌دار بتون وظیفه‌دارلرڭ ثمره سعیلرینڭ و نتیجه عمللرینڭ محوینه و إبطالنه سببیت ویردیگی ایچون؛ او گمینڭ صاحب ذی‌شانی، او عاصیدن، او گمی ایله علاقه‌دار اولان بتون رعیتنڭ حسابنه عظیم شکایتلر ایدوب دهشتلی تهدید ایدیور و اونڭ او جزئی حرکتی دگل، بلکه او حرکتڭ مدهش نتیجه‌لرینی نظره آلاق و او صاحب ذی‌شانڭ ذاته دگل، بلکه رعیتنڭ حقوقی نامنه دهشتلی بر جزایه چارپار.

اویله ده: سلطان ازل و ابد دخی، کُره ارض گمیسنده اهل هدایتله برابر بولونان اهل ضالالت اولان حزب الشیطانڭ ظاهرًا جزئی خطیئاتلریله و عصیانلریله پک چوق مخلوقاتڭ حقوقنه تجاوز ایتدکلری و موجوداتڭ وظائف عالیه‌لرینڭ نتیجه‌لرینڭ إبطال ایتمه‌سنه سببیت ویردکلری ایچون، اونلردن عظیم شکایت و دهشتلی تهدیدات و تخریباتلرینه قارشی مهمّ تحشیدات ایتمک، عین بلاغت ایچنده محض حکمتدر و غایت مناسب و موافقدر. و مطابق مقتضای حالدر که؛ بلاغتڭ تعریفدر و اساسیدر و إسراف کلام اولان مبالغه‌دن منزهدر. معلومدر که؛ بویله آز بر حرکتله چوق تخریبات یاپان دهشتلی دشمنلره قارشی

غایت متین بر قلعه‌یه إلتجا ایتمه‌ین، چوق پریشان اولور.

ایشته آی اهل ایمان! او چلیک و سماوی قلعه: قرآندر. ایچنه گیر،
قورتول.

دردنجی إشارت: عدم شرّ محض و وجود خیر محض اولدیغنی، اهل تحقیق و أصحاب کشف إتّفاق ایتمشلر. اوت اکثریت مطلقه ایله خیر و محاسن و کمالات، وجوده إستناد ایدر و اونکا راجع اولور. صوره منفی و عدمی ده اولسه، اساسی ثبوتیدر و وجودیدر. ضلالت و شرّ و مصیبتلر و معصیتلر و بلالر گبی بتون چرکینلکلرک اساسی، مایه‌سی؛ عدمدر، نفیدر. اونلرده کی فنالق و چرکینلک، عدمدن گلییور. چندان صورت ظاهریده مثبت و وجودی ده گورونسه‌لر، اساسی عدمدر، نفیدر. هم بالمشاهده ثابتدر که: بنا گبی بر شیئک وجودی، بتون أجزاسنک موجودیتیه تقرّر ایدر. حالبوکه اونک خرابیتی و عدمی و إتهدامی، بر رکنک عدمیه حاصل اولور. هم وجود، هر حالده موجود بر علّت ایستر. محقق بر سببه إستناد ایدر. عدم ایسه، عدمی شیلره إستناد ایده‌بیلیر. عدمی بر شی، معدوم بر شیئه علّت اولور.

ایشته بو ایکی قاعده‌یه بناءدر که: شیطان انس و جنّ کائناتده کی مدّهش آثار تخریبکارانه‌لری و أنواع کفر و ضلالت و شرّ و مهالکی یاپدقلری حالده، ذره مقدار ایجاد و خلقتیه مداخله‌لری اولمادیغی گبی، ملک إلهیده بر حصّه اشتراک‌لری اولامییور. و بر إقتدار و بر قدرته او ایشلری یاپمیورلر، بلکه چوق ایشلرنده إقتدار و فعل دگل، بلکه ترک و عطالتدر. خیری یاپدیرمامقله، شرلری یاپمیورلر. یعنی، شرلر اولویورلر. چونکه مهالک و شرّ، تخریبات نوعندن اولدیغی ایچون، علّتری، موجود بر إقتدار و فاعل بر ایجاد

اولمق لازم دگلدر. بلکه بر امرِ عدمی ايله و بر شرطك بوزولماسيله قوجه بر تخریبات اولور.

ایشته بو سرّ، مجوسیلرده إنکشاف ایتمدیگی ایچوندر که؛ کائناتده "یزدان" نامیله بر خالقِ خیر، دیگری "أَهْرَمَان" نامیله بر خالقِ شرّ اعتقاد ایتمشلردر. حالبوکه اونلرکْ أَهْرَمَان دیدکلری موهوم إِلَه شرّ، بر جزءِ اختیاريله و ایجادسز بر کسبله شرلره سببیت ویرن معلوم شیطاندر.

ایشته آی اهلِ ایمان! شیطانلرکْ بو مدهش تخریباتنه قارشى أَلْ مَهْمّ سلاحکز و جهازاتِ تعمیریه کزِ إستغفاردِر و "أَعُوذُ بِاللّٰهِ" دیمکله جنابِ حقّه إلتجادر. و قلعه کزِ سنّتِ سنیه‌در.

بشنجی إشارت: جنابِ حق، کتبِ سماویه‌ده بشره قارشى شو جنت گبی عظیم مکافات و جهنّم گبی دهشتلی مجازاتی گوسترمکله برابر چوق إرشاد، ایقاظ، إخطار، تهدید و تشویق ایتدیگی حالده؛ اهلِ ایمان، بو قدر أسبابِ هدایت و إستقامت وارکن حزب الشیطانکْ مکافاتسز چرکین ضعیف دسیسه‌لرینه قارشى مغلوب اولمالری، بر زمان بنی چوق دوشوندیریوردی. عجباً ایمان وارکن، جنابِ حقّ او قدر شدّتلی تهدیداته اَهْمّیت ویرمه‌مک ناصل اولویور؟ ناصل ایمان گیتیمیور؟ ﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾ سَرّیله شیطانکْ غایت ضعیف دسیسه‌لرینه قاپیلوب اللّٰه عصیان ایدیور. حتّی بنم آرقداشلمدن بعضلری، یوز حقیقت درسنى قلباً تصدیق ايله برابر بدن ایشیتدیگی و بگا قارشى ده فضله حسنِ ظنّی و إرتباطی وارکن، قلبسز و بوزوق بر آدمکْ اَهْمّیتسز و ریاکارانه إلتفاتنه قاپیلدی، اونکْ لهنده بنم علیه‌مده بر وضعیته گلدى. فسبحان الله دیدم، إنسانده بو درجه سقوط اولابیلیر می؟ نه قدر حقیقتسز بر

إنسان ایدی، دییه او بیچاره یی غیبت ایتدم، گناهه گیردم.

صوگره سابق إشارتلرده کی حقیقت إنکشاف ایتدی، قراکقلی چوق نقطه لری آیدینلاتدی. او نور ایله لله الحمد، هم قرآن حکیمک عظیم ترغیبات و تشویقاتی تام یرنده اولدیغنی، هم اهل ایمانک دسائس شیطانیهه قاپیلمالری، ایمانسزلقدن و ایمانک ضعیفلگندن اولمادیغنی، هم گناه کبائری ایشله یین کفره گیرمه دیگنی، هم معتزله مذهبی و بر قسم خارجه مذهبی "گناه کبائری إرتکاب ایدن کافر اولور ویا ایمان و کفر اورته سنده قالیر." دییه حکملرنده خطا ایتدکلرینی، هم بنم او بیچاره آرقداشم ده یوز درس حقیقتی بر حریفک إلتفاتنه فدا ایتمه سی، دوشوندیگم گبی چوق سقوط و دهشتلی آلچاقلق اولمادیغنی آکلادم. جناب حقّه شکر ایتدم، او ورطه دن قورتولدیم. چونکه سابقاً دیدیگمز گبی، شیطان جزئی بر امر عدمی ایله إنسانی مهمّ تهلکه لره آتار. هم إنسانده کی نفس ایسه، شیطانی هر وقت دیکثر. قوّه شهویه و غضبیه ایسه، شیطان دسیسه لرینه هم قابله، هم ناقله ایکی جهاز حکمنده درلر.

ایشته بونک ایچوندر که، جناب حقّک "غفور"، "رحیم" گبی ایکی اسمی، تجلّی أعظمه اهل ایمانه توجّه ایدیور. و قرآن حکیمده پیغمبرلره اُک مهمّ إحسانی، مغفرت اولدیغنی گوستریور و اونلری، إستغفار ایتمگه دعوت ایدیور. ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ کلمه قدسیه سنی هر سوره باشنده تکرار ایله و هر مبارک ایشلرده ذکرینه أمر ایتمسيله، کائناتی إحاطه ایدن رحمت واسعه سنی ملجأ و تحصّن گاه گوستریور و ﴿فَاسْتَعِذْ﴾ آمريله ﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ کلمه سنی سپر یاپیور.

آلتنجی إشارت: شیطانك اُك تهلکه‌لی بر دسیسه‌سی شودر که: بعض حسّاس و صافی‌قلب انسانلره تحیل کفری‌یی تصدیق کفرله إلتباس ایتدیریور. تصوّر ضلالتی، ضلالتك تصدیقی صورتنده گوستریور. و مقدّس ذاتلر و منزّه شیلر حقّنده غایت چرکین خاطره‌لری خیالنه گوستریور. و إِمکان ذاتی‌یی، إِمکان عقلی شکلنده گوستروب ایمانده کی یقینه منافی بر شک طرزینی ویریور. و او وقت او بیچاره حسّاس آدم، کندینی ضلالت و کفر ایچنه دوشدیگی توهم ایدوب ایمانده کی یقینك زائل اولدیغنی ظن ایدر، یأسه دوشر، او یأسله شیطانه مسخره اولور. شیطان هم یأسنی، هم او ضعیف طمارینی، هم او إلتباسنی چوق ایشلتدیرر، یا دیوانه اولور یاخود "هر چه باد آباد" دیر، ضلالتله گیدر.

شیطانك بو دسیسه‌سنك ماهیتی نه قدر اساسسز اولدیغنی، بعض رساله‌لرده بیان ایتدیگمز گبی، بوراده إجمالاً بحث ایده‌جگز. شویله که: ناصلکه آیینده ییلانك صورتی ایصیرماز و آتشك مثالی یاندرماز و مردارك عکسی، تلویث ایتمز. او یله ده: خیال ویا فکر آیینهنده کفریاتك و شرک عکسلری و ضلالتك گولگه‌لری و شتملی چرکین سوزلرک خیاللری، إعتقادی بوزماز، ایمانی تغیر ایتمز، حرمتلی ادبی قیرماز. چونکه مشهور قاعده‌در که: تحیل شتم، شتم اولمادیغی گبی، تحیل کفر دخی، کفر دگل و تصوّر ضلالت ده ضلالت دگل. ایمانده کی شک مسئله‌سی ایسه، إِمکان ذاتیدن گلن إحتماللر، او یقینه منافی دگل و او یقینی بوزماز. علم اصول دینده قواعد مقررهدندر که:

﴿إِنَّ الْإِمْكَانَ الذَّاتِيَّ لَا يُنَافِي الْيَقِينَ الْعِلْمِيَّ﴾ مثلاً: بارلا دگزی صو اولارق یرنده بولوندیغنه یقینمز وار. حالبوکه ذاتنده ممکندر که؛ او دگر، بو دقیقه‌ده باتمش اولسون و باتماسی ممکناتدندر. بو إِمکان ذاتی، مادام بر أماره‌دن نشئت ایتمیور، ذهنی بر إِمکان اولاماز که، شک اولسون. چونکه ینه علم اصول

دینده بر قاعدۀ مقررہ در کہ: ﴿لَا عِبْرَةَ لِلْإِحْتِمَالِ الْغَيْرِ النَّاشِئِ عَنْ دَلِيلٍ﴾ یعنی: "بر امارہ دن گلمہین بر احتمال ذاتی ایسہ، بر امکان ذہنی اولماز کہ، شبہہ ویروب، اہمیتی اولسون." ایشته بو دسیسہ شیطانیہیہ معروض اولان بیچارہ آدم، حقائق ایمانیہیہ یقینی، بویله ذاتی امکانلر ایله غائب ایدیور ظن ایدر. مثلاً: حضرت پیغمبر علیہ الصلاۃ والسلام حقّندہ بشریت اعتباریله چوق امکان ذاتیہ خاطرینہ گلیور کہ، ایمانک جزم و یقینہ ضرر ویرمز. فقط او، ضرر ویردی ظن ایدر، ضررہ دوشر.

ہم بعضاً شیطان، قلب اوستندہ کی لمہسی جہتندہ جناب حق حقّندہ فنا سوزلر سویلر. او آدم ظن ایدر کہ؛ اونک قلبی بوزولمش کہ، بویله سویلہ یور. تیتزہ یور. حالبوکہ اونک تیتزہ مہسی و قورقماسی و عدم رضاسی دلیلدر کہ: او سوزلر، قلبندن گلمیور، بلکہ لمہ شیطانیہ دن گلیور و یا شیطان طرفندن إخطار و تخیل ایدیلیور.

ہم انسانک لطائفی ایچندہ تشخیص ایدہ مدیگم بر ایکی لطیفہ وار کہ، اختیار و إرادہی دیگلہ مزلر؛ بلکہ دہ مسئولیت آلتنہ دہ گیرہ مزلر. بعضاً او لطیفہ لر حکم ایدیورلر، حقّی دیگلہ میورلر، یا کلیلش شیلرہ گیریورلر. او وقت شیطان او آدمہ تلقین ایدر کہ: "سنک إستعدادک حقّہ و ایمانہ موافق دگل کہ، بویله اختیارسز باطل شیلرہ گیریورسک. دیمک سنک قدرک، سنی شقاوتہ محکوم ایتمشدلر." او بیچارہ آدم، یاسہ دوشوب، ہلاکتہ گیدر.

ایشته شیطانک اولکی دسیسہ لرینہ قارشى مؤمنک تحصنکاهی: محققین اصفیانک دستورلریلہ حدودلری تعین ایدن حقائق ایمانیہ و محکّمات قرآنیہ در. و آخردہ کی دسیسہ لرینہ قارشى؛ إستعاذہ ایله، اہمیت ویرمہ مکدر. چونکہ

أَهْمِيَّت وِيرْدَكْجِه، نَظَرِ دَقَّتِي جَلْب ايتديروب بيور، شيشِر. مُؤْمَنَك بويله معنوی ياره‌لرينه ترياق و مرهم، سَنَّتِ سنيه‌در.

يدنجی اِشارت: سؤال: معتزله اِماملری، شَرَك اِيجادینی شَرِّ تَلَقّی ايتدکلری ايچون، کفر و ضلالتک خلقتنی اللّٰه ویرمیورلر. گویا اونکله اللّٰهی تقدیس ایدیورلر. "بشر کندی أفعالنک خالقیدر" دییه ضلالتله گیدیورلر. هم دیرلر: "بر گناه کبیره‌ی ایشله‌ین بر مؤمنک ایمانی گیدر. چونکه جناب حقّه اعتقاد و جهنّمی تصدیق ایتمک، اويله گناه‌ی ایشله‌مکله قابلِ توفیق اولاماز. چونکه دنیاده غایت جزئی بر حپس قورقوسيله کندینی خلافِ قانون هر شیدن محافظه ایدن آدم، أبدی بر عذابِ جهنّمی و خالقک غضبنی نظرِ اُهمّيته آلمیه‌جق درجه‌ده بیوک گناه‌لری ایشلرسه، ألبته ایمانسزلغه دلالت ایدر."

الجواب: برنجی شَقْک جوابی شودرکه: قدر رساله‌سنده ایضاح ایدیلدیگی گبی: خلقِ شَرِّ، شَرِّ دگل؛ بلکه کسبِ شَرِّ، شردر. چونکه خلق و اِيجاد؛ عموم نتیجه‌لره باقار. بر شَرَك وجودی، چوق خیرلی نتیجه‌لره مقدّمه اولدیغی ایچون، او شَرَك اِيجادی، نتیجه‌لر اِعتباريله خیر اولور، خیر حکمنه گچر. مثلاً: آتشک یوز خیرلی نتیجه‌لری وار. فقط بعضِ انسانلر سوءِ اِختیاريله آتشی کندیلرینه شَرِّ یایمقله "آتشک اِيجادی شردر" دییه‌مزلر. اويله ده: شیطانلرک اِيجادی، ترقّیاتِ اِنسانیه گبی چوق حکمتلی نتیجه‌لری اولمقله برابر، سوءِ اِختیاريله و یاگلیش کسبيله شیطانلره مغلوب اولمقله، "شیطانک خلقتی شردر" دییه‌مز. بلکه او، کندی کسبيله کندینه شَرِّ یاپدی. أوت کسب ايسه، مباشرتِ جزئیّه اولدیغی ایچون، خصوصی بر نتیجه‌ی شَرِّیه‌نک مظهری اولور؛ او کسبِ شَرِّ، شَرِّ اولور. فقط اِيجاد، عموم نتیجه‌لره باقدیغی ایچون؛ اِيجادِ شَرِّ، شَرِّ دگل، بلکه خیردر.

ایشته معتزله بو سَرّی آڭلامدقلى ایچون، "خلقِ شرّ شردر و چرکینک
ایجادى چرکیندر" دییه جنابِ حقّی تقدیس ایچون شرّک ایجادینی اوڭا
ویرمه مشلر، ضالته دوشمشلر. ﴿وَالْقَدَرِ خَيْرُهُ وَشَرُّهُ﴾ اولان بر رکن ایمانی
تاویل ایتمشلر.

ایکنجی شقّ که: "گناه کبیره یی ایشله یی، ناصل مؤمن قالاییلیر؟" دییه
سؤاللرینه جواب ایسه؛ اولّا سابقِ اِشارتلرده اونلرک خطاسی قطعی بر صورتده
آڭلاشیلمشدر که، تکراره حاجت قالماشدر. ثانیّا: نفسِ اِنسانیه، معجل و
حاضر بر درهم لذّتی؛ مؤجل، غائب بر بطمان لذّته ترجیح ایتدیگی گبی، حاضر
بر طوقات قورقوسندن، ایلریده بر سنه عذابدن داها زیاده چکینیر. هم اِنسانده
حسّیات غالب اولسه، عقلک محاکمه سنی دیڭله مز. هوس و وهمی حکم ایدوب،
اڭ آز و اهمّیتسز بر لذّتِ حاضره یی، ایلریده غایت بیوک بر مکافاتّه ترجیح ایدر.
و آز بر حاضر صیقتتیدن، ایلریده بیوک بر عذاب مؤجلّه دن زیاده چکینیر.
چونکه توهم و هوس و حسّ، ایلری یی گورمیور بلکه اِنکار ایدیورلر. نفس
دخی یاردیم ایتسه، محلّ ایمان اولان قلب و عقل صوصارلر، مغلوب اولیورلر.
شو حالده کبائری ایشله مک، ایمانسزلقدن گلمیور، بلکه حسّ و هوسک
و وهمک غلبه سیله عقل و قلبک مغلوبیتندن ایلری گلیر.

هم سابقِ اِشارتلرده آڭلاشیلدیگی گبی؛ فنالق و هوسات یولی، تخریبات
اولدیگی ایچون غایت قولایدر. شیطانِ اِنس و جتنّی چابوق اِنسانلری او یوله
سوق ایدیور. غایت جای حیرت بر حالدر که: عالم بقانک نصّ حدیثله سینک
قنادی قدر بر نوری، ابدی اولدیگی ایچون، بر اِنسانک مدّتِ عمرنده دنیادن
آلدیگی لذّت و نعمته مقابل گلدیگی حالده؛ بعض بیچاره اِنسانلر، بر سینک

قنادی قدر بو فانی دنیانك لذتی، او باقی عالمك، بو فانی دنیاسنه دگر لذت‌لرینه ترجیح ایدوب، شیطانك آرقه‌سنده گیدر.

ایشته بو سرلر ایچوندركه؛ قرآن حکیم، مؤمنلری پك چوق تکرار و إصرار ایله، تهدید و تشویق ایله گناه‌دن زجر و خیره سَوق ایدیور.

بر زمان قرآن حکیمك بو تکرار ایله شدتلی إرشاداتی بگا بو فکری ویردی که؛ بو قدر متمادی إخطارلر و ایقاظلر، مؤمن إنسانلری ثباتسز و حقیقتسز گوستریورلر. إنسانك شرفنه یاقیشمیه‌جق بر وضعیت ویریورلر. چونکه بر مأمور، آمرندن آلدیغی بر تك أمری إطاعتنه کافی ایکن، عین أمری اون دفعه سویله‌سه، او مأمور جدًا گوجنه‌جك. بنی إتهام ایدیورسك، بن خائن دگلم، دیر. حالبوکه ألك خالص مؤمنلره قرآن حکیم مصرّانه مکرر أمر ایدیور. بو فکر بنم ذهنمی قورجالادیغی بر زمانده ایکی اوچ صادق آرقداش‌لرم واردی. اونلری شیطان إنسینك دسیسه‌لرینه قاپیلماق ایچون پك چوق دفعه إخطار و ایقاظ ایدیوردم. "بزی إتهام ایدیورسك" دییه گوجنمیورلردی. فقط بن قلبًا دییوردم که: "بو متمادیًا إخطارلرمله بونلری گوجندیریورم، صداقتسزلکله و ثباتسزلقله إتهام ایدیورم." صوگره بردن سابق إشارت‌لرده ایضاح و إثبات ایدیلن حقیقت إنکشاف ایتدی. او وقت او حقیقتله هم قرآن حکیمك تام مطابق مقتضای حال و یرنده و إسرافسز و حکمتلی و إتهامسز بر صورتده إصرار و تکراراتی یاپدیغی و عین حکمت و محض بلاغت اولدیغی بیلدم. و او صادق آرقداش‌لریمك گوجنمه‌دکلرینك سرّینی آگلادم.

او حقیقتك خلاصه‌سی شودر که: شیطانلر تخریبات جهتنده سَوق ایتدکلری ایچون، آز بر عمل ایله چوق شرلری یاپارلر. اونك ایچون طریق

حقده و ھدايتده گيدنلر، پك چوق احتياط و شدتلى صاقينميه و مكرر
 إخطاراته و كثرتلى معاونته محتاج اولدقلرنددر كه، جناب حق او تكرارات
 جهتنده بيك بر اسمى ايله اهل ايمانه معاونتنى تقديم ايدىيور و بيكلى مرحمت اللرىنى
 إمدادينه اوزاتىيور. شرفنى قيرمىيور، بلكه وقايه ايدىيور. انسانك قيمتنى كوچك
 دوشورتىيور، بلكه شيطانك شرنى بيوك گوسترييور.

ايشته اى اهل حق و اهل ھدايت! شيطان انس و جنينك مذكور
 دسيسه لرندن قورتولمق چارهسى: اهل سنت و جماعت اولان اهل حق مذهبنى
 قرار گاه ياپ و قرآن معجز البيانك محكمات قلعه سنه گير و سنت سنيه ي رهبر
 ياپ، سلامتى بول!..

سكنجى اشارت: سؤال: سابق اشارتلرده اثبات ايتديكز كه: ضلالت
 يولى، قولاي و تخريب و تجاوز اولديغى ايچون، چوقلر او يوله سلوك ايدىيورلر.
 حالبوكه سائر رساله لرده قطعى دليللر ايله اثبات ايتمشسكز كه: كفر و ضلالت
 يولى او قدر مشكلاتلى و صعوبتلىدر كه، هيچ كيمسه اوڭا گيرمه مك گركدى و
 قابل سلوك دگل. و ايمان و ھدايت يولى او قدر قولاي و ظاهر در كه، هر كس
 اوڭا گيرمه لى ايدى.

الجواب: كفر و ضلالت ايكي قسمدر. بر قسمى عملى و فرعى اولمقله
 برابر، ايمان حكملىرىنى نفى ايتمك و إنكار ايتمكدركه، بو طرز ضلالت
 قولايدير. حقى قبول ايتمه مكدركه، بر تركدر، بر عدمدر، بر عدم قبولدر. ايشته
 بو قسمدر كه، رساله لرده قولاي گوستريلمش.

ايكنجى قسم ايسه، عملى و فرعى اولمايوب، بلكه اعتقادى و فكرى بر
 حكمدر. يالكز ايمانك نفىنى دگل، بلكه ايمانك ضدينه گيدوب بر يول آچمقدركه.

بو ایسه، باطلی قبولدر، حَقِّ عکسنی إثباتدر. بو قسم، ایمانك یالکُز نفی و نقیضی دگل، ایمانك ضدیدر. عدم قبول دگل که قولای اولسون، بلکه قبول عدمدر. و او عدمی إثبات ایتمکله قبول ایدیله‌بیلیر. ﴿الْعَدَمُ لَا يُثْبِتُ﴾ قاعده‌سیله: عدمك إثباتی البته قولای دگلدر.

ایشته سائر رساله‌لرده إمتناع درجه‌سنده صعوبتلی و مشکلاتلی گوستریلن کفر و ضلالت بو قسمدر که، ذره مقدار شعوری بولونان، بو یوله سالک اولماق لازمدر. هم بو یول، رساله‌لرده قطعی إثبات ایدیلدیگی گبی او قدر دهشتلی ألملری وار و بوغوجی قراکقلری وار که؛ ذره مقدار عقلی بولونان، او یوله طالب اولماز.

اگر دینیله: بو قدر أَلیم و قراکقلی، مشکلاتلی یوله ناصل اکثر انسانلر گیدیورلر؟

الجواب: ایچنه دوشمش بولونویورلر، چیقامیورلر. هم انسانده کی نباتی و حیوانی قوه‌لری، عاقبتی گورمدکلری، دوشونه‌مدکلری و او انسانده کی لطائفِ انسانییه غلبه ایتدکلری ایچون، چیقماق ایسته‌میورلر و حاضر و موقت بر لذتله متسللی اولویورلر.

سؤال: اگر دینیله: ضلالتده او یله دهشتلی بر أَلَم و بر قورقو وار که؛ کافر، دگل حیاتدن لذت آلماسی، هیچ یاشاماماسی لازم گلیور. بلکه او أَلمدن أزیلملی و او قورقودن ئودی پاطلامالی ایدی. چونکه انسانیت إعتباریله حدسز آشیايه مشتاق و حیاته عاشق اولدیغی حالده، کفر واسطه‌سیله موتنی بر إعدام أبدی و بر فراقِ لا یزالی و زوالِ موجوداتی و أحببَنک وفاتلرینی و بتون سؤدکلرینی إعدام و مفارقتِ أبدیه صورتنده گوزی او کُنده دائما کفر واسطه‌سیله گورن

إنسان، ناصل یاشایه بیلیر؟ ناصل حیاتدن لذت آلابیلیر؟

الجواب: عجیب بر مغلطه شیطانیه ایله کندینی آلداتیر، یاشار. صوری بر لذت آلیر ظن ایدر. مشهور بر تمثیل ایله اونک ماهیتنه إشارت ایده جگز. شویله که:

دینیلیور: دوه قوشنه دیمشیر: "قنادلرک وار، اوچ!" او ده قنادلرینی قیصوب، "بن دوهیم" دیمش، اوچمامش. فقط آوجینک طوزاغنه دوشمش. آوجی بنی گورمه سین دییه باشنی قومه صوقمش. حالبوکه قوجه گووده سنی طیشاریده بیراقمش، آوجی یه هدف ایتمش. صوگره اوکا دیمشیر: "مادام دوهیم دییورسک، یوک گوتور!" او زمان قنادلرینی آچیویرمش، "بن قوشم" دیمش، یوکک زحمتندن قورتولمش. فقط حامیسز و یمسز اولارق آوجیلرک هجومنه هدف اولمش. عیناً اونک گبی؛ کافر، قرآنک سماوی إعلاناته قارشى کفرِ مطلقى بیراقوب مشکوک بر کفره اینمش. اوکا دینیلسه: "مادام موت و زوالی، بر إعدام ابدی بیللیورسک؛ کندیکى آصه حق اولان دار آغاجی گوز اوکنده... اوکا هر وقت باقان، ناصل یاشار؟ ناصل لذت آلیر؟" او آدم، قرآنک عمومی وجه رحمت و شمولی نورندن آلدیغی بر حصّه ایله دیر: موت إعدام دگل، إحتمال بقا وار. ویاخود دوه قوشی گبی باشنی غفلت قومنه صوقار، تا که أجل اونى گورمه سین و قبر اوکا باقماسین و زوالِ اشیا اوکا اوق آتماسین!

الحاصل: او مشکوک کفر واسطه سیله دوه قوشی گبی موت و زوالی إعدام معناسنده گوردیگی وقت قرآن و سماوی کتابلرک ایمان بالآخرته دائر قطعی إخباراتی اوکا بر إحتمال ویرر. او کافر، او إحتماله یاپیشیر، او دهشتلی ألى اوزرینه آماز. او وقت اوکا دینیلسه: "مادام باقى بر عالمه گیديله جک؛ او عالمده

گوزل یاشامق ایچون تکالیف دینه مشقّتی چکمک گرکدر. "او آدم شکّ کفری جهتیه دیر: "بلکه یوقدر؛ یوق ایچون نه دن چالیشهیم؟" یعنی: وقتا که او حکم قرآنک ویردیگی احتمال بقا جهتیه إعدام ابدی آلامندن قورتولور؛ و مشکوک کفرک ویردیگی احتمال عدم جهتیه تکالیف دینه مشقّتی اوکا متوجّه اولور، اوکا قارشى کفر احتمالنه یاپیشیر، او زحمتدن قورتولور. دیمک بو نقطه نظرده، مؤمنندن زیاده بو حیاته لذت آلیر ظن ایدیور. چونکه تکالیف دینه‌نک زحمتندن احتمال کفری ایله قورتولویور و آلام ابدیه دن ایسه احتمال ایمانی جهتیه کندى اوزرینه آماز. حالبوکه بو مغلطه شیطانیه‌نک حکمی، غایت سطحی و فائده‌سز و موقتدر.

ایشته قرآن حکیمک کفارلر حقّنده ده بر نوع جهت رحمتی واردر که؛ حیات دنیویه‌یی اونلره جهنّم اولمقدن بر درجه قورتاروب بر نوع شکّ ویره‌رک، شکّ ایله یاشایورلر. یوقسه آخرت جهنّمی آکذیره‌جق بو دنیاده دخی معنوی بر جهنّم عذابى چکه جکلردی و إنتحاره مجبور اولاجقلردی.

ایشته اى اهل ایمان! سزى إعدام ابدیدن و دنیوی و اُخروی جهنّم‌لردن قورتاران قرآنک حمایتی آلتنه مؤمنانه و معتمدانه گیریکز و سنت سنیّه‌سنک دائره‌سنه تسلیمکارانه و مستحسنانه داخل اولکز، دنیا شقاوتندن و آخرته عذابدن قورتولکز!

طوقوزنجی إشارت: سؤال: حزب الله اولان اهل هدایت، باشده انبیاء و اونلرک باشنده فخر عالم علیه الصلاة والسلام، او قدر عنایت و رحمت إلهیه و إمداد سبحانیه‌یه مظهر اولدقلری حالده، نه دن چوق دفعه حزب الشیطان اولان اهل ضلالتنه مغلوب اولمشلر؟ هم خاتم الانبیانک گونش گبی پارلاق نبوت و رسالتی و إکسیر اعظم گبی تأثیرلی إعجاز قرآنی واسطه‌سیله إرشادی و

جاذبهٔ عمومی کائناتدن داها جاذبه دار حقائق قرآنیه نڭ قومشولغنده و یاقیننده اولان مدینه منافقرینڭ ضلالتده إصرارلری و هدایتیه گیرمه ملری نه ایچوندر و حکمتی نه در؟

الجواب: بو ایکی شق مدهش سؤالڭ حلّی ایچون، درینجه بر اساس بیان ایتمک لازم گلیر. شویله که:

شو کائنات خالق ذو الجلالنڭ هم جمالی، هم جلالی ایکی قسم اسماسی بولوندیغندن و او جمالی و جلالی إسملر، حکملرینی آیری آیری جلوه لرله گوسترمک إقتضا ایتدکلرندن، خالق ذو الجلال کائناتده أضدادی بربرینه مزج ایدوب بربرینه مقابل گتیروب و بربرینه متجاوز و مدافع بر وضعیت ویروب، حکمتلی و منفعتدار بر نوع مبارزه صورتیه گتیروب، اوندن ضدلری بربرینڭ حدودینه گچیروب إختلافات و تغیرات میدانیه گتیرمکله کائناتی قانون تغیر و تحوّل و دستور ترقی و تکامله تابع قیلدیغی ایچون؛ او شجرهٔ خلقتڭ جامع بر ثمره سی اولان انسان نوعنده او قانون مبارزه یی داها عجیب بر شکله گتیروب بتون ترقیات انسانیه یه مدار بر مجاهده قیوسنی آچوب، حزب اللهه قارشى میدانیه چیقیه بیلیمک ایچون حزب الشیطانه بعض جهازات ویرمش.

ایشته بو سرّ دقیق ایچوندر که، انبیالر چوق دفعه اهل ضلالتیه قارشى مغلوب اولویور. و غایت ضعف و عجزده اولان ضلالت اهلّی، معنا غایت قوتلی اولان اهلّ حقّه موقّه غالب اولویورلر و مقاومت ایدیورلر. بو عجیب مقاومتڭ سرّ حکمتی شودر که: ضلالتده و کفرده هم عدم و ترک وار که، پک قولایدر، حرکت ایسته مز. هم تخریب وار که، چوق سهلدر و آساندر؛ آز بر حرکت یتز. هم تجاوز وار که، آز بر عمل ایله چوقلرینه ضرر ویروب، إخافه

نقطه‌سنده و فرعونیت جهتندن اونلره بر مقام قزانديرر. هم عاقبتی گورمه‌ين و حاضر ذوقه مبتلا اولان إنسانده کی نباتی و حیوانی قوه‌لرک تطمینی، تلذذی، حریتی واردر که، عقل و قلب گبی لطائفِ إنسانیه‌بی إنسانیتکارانه و عاقبت‌اندیشانه اولان وظیفه‌لرندن واز گچیریورلر. أهلِ هدایت و باشده أهلِ نبوت و باشده حبیبِ ربِّ العالمین اولان رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک مسلیکِ قدسیسی، هم وجودی، هم ثبوتی، هم تعمیر، هم حرکت، هم حدودده إستقامت، هم عاقبتی دوشوغمک، هم عبودیت، هم نفسِ اماره‌نک فرعونیتنی، سربستلگنی قیرمق گبی أساساتِ مهمّه بولوندیغندندر که، مدینه منوره‌ده بولونان او زمانک منافق‌لری، او پارلاق گونشه قارشی یراسه قوشی گبی گوزلرینی یوموب، او جاذبه عظیمه‌یه قارشی شیطانی بر قوه دافعه‌یه قاپیلوب، ضالالتده قالمش‌لر.

اگر دینی‌لیرسه: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام مادام حبیبِ ربِّ العالمیندر. هم آلنده کی حق و لساننده کی حقیقتدر. و اوردوسنده کی عسکرلرک بر قسمی ملائکه‌در. و بر آوج صو ایله بر اوردویی صولار. و درت آوج بغدای و بر اوغلاغک ائيله بیك آدمی طویوره‌جق بر ضیافت ویرر. و کفار اوردوسنک گوزلرینه بر آوج طوپراق آتمقله او بر آوج طوپراقدن هر کفارک گوزینه بر آوج طوپراق گیرمه‌سیله اونلری قاجیرر. و داها بونک گبی بیك معجزات صاحبی اولان بر قوماندانِ ربّانی، ناصل اولویور اُحدک نه‌ایتنده و حنینک بدایتنده مغلوب اولویور؟

الجواب: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، نوع بشره مقتدا و إمام و رهبر اولارق گوندریلمش‌در. تا که، او نوعِ إنسانی، حیاتِ اجتماعیه و شخصیه‌ده کی دستورلری اوندن او گرنسین و حکیم ذو‌الکمالک قوانینِ مشیئته

إطاعته آلیشسینلر و دساتیر حکمتنه توفیق حرکت ایتسینلر. اگر رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حیات اجتماعی و شخصیه سنده دائما خارق العاده لره و معجزه لره إستناد ایتسه ایدی، او وقت إمام مطلق و رهبر اکبر اولامازدی.

ایشته بو سر ایچوندر که، یالکژ دعواسنی تصدیق ایتدیرمک ایچون آرا صیره عند الحاجة، منکرلرک إنکارینی قیرمق ایچون معجزه لره گوستیردی. سائر وقتلرده ناصلکه هرکسدن زیاده أوامر إلهیهیه إطاعت ایتمشدر. او یله ده: حکمت ربّانیه ایل و مشیئت سبحانیه ایل و تأسیس ایدیلن عادت الله قوانیننه هرکسدن زیاده مراعات و إطاعت ایدردی. دشمنه قارشی زره گیه ردی، "سپره گیریکژ!" امر ایدردی. یاره آلیردی، زحمت چکردی. تا تمامیه حکمت إلهیه قانوننه و کائناتده کی شریعت فطریه کبرایه مراعات و إطاعتی گوسترسین.

اوننجی إشارت: إبلیسک اُکْ مهم بر دسیسه سی: کندینی، کندینه تابع اولانلره إنکار ایتدیرمکدر. شو زمانده، خصوصاً مادّیونلرک فلسفه لریله ذهنی بولانانلر، بو بدیهی مسئله ده تردّد گوستردکلری ایچون، شیطانک بو دسیسه سنه قارشی بر ایکی سوز سویله یه جگزر. شویله که:

إنسانلرده شیطان وظیفه سنی گورن جسدلی أرواح خبیثه بالمشاهده بولوندیغی گبی، جنّیدن جسدسز أرواح خبیثه دخی بولوندیغی، او قطعیتده در. اگر اونلر مادّی جسد گیسّه ایدیلر، بو شریر إنسانلرک عینی اولاجقدیلر. هم اگر بو إنسان صورتنده کی إنسی شیطانلر جسدلرینی چیقاره بیلسه ایدیلر، او جنّی إبلیسلر اولاجقدیلر. حتّی بو شدتلی مناسبتّه بناءدر که، بر مذهب باطل حکم ایتمش که: "إنسان صورتنده کی غایت شریر أرواح خبیثه، ئولدکدن صوگره شیطان اولور." معلومدر که: أعلا بر شی بوزولسه، أدنا بر شیئک

بوزولماسدن داها زیاده بوزوق اولور. مثلاً: ناصلکه سوت و یوغرت بوزولسه‌لر، ینه ینیه‌بیلیر. یاغ بوزولسه، ینیلمز، بعضاً زهر گبی اولور. اويله ده: مخلوقاتك اُك مكرمى، بلکه اُك اعلاسى اولان انسان، اُگر بوزولسه، بوزوق حیواندن داها زیاده بوزوق اولور. متعّض ماده‌لر ك قوقوسیله تلذذ ایدن حشرات گبی و ایصیرمقله زهرلندیرمكدن لذت آلان ییلانلر گبی، ضالالت باتاقلغنده کی شرلر و خبیث اخلاقلر ایله تلذذ و افتخار ایدر و ظلمك ظلماتنده کی ضررلردن و جنایتلردن لذت آلیرلر؛ عادتاً شیطانك ماهیتنه گیرلر. اوت جنی شیطانك وجودینه قطعی بر دلیلی، ینسی شیطانك وجودیدر.

ثانیاً: یگرمی طوقوزنجی سوزده یوزر دلیل قطعی ایله روحانی و ملکرك وجودینی اثبات ایدن عموم او دلیللر، شیطانلر ك دخی وجودینی اثبات ایدرلر. بو جهتی او سوزه حواله ایدیورز.

ثالثاً: کائناتده کی امور خیریه‌ده کی قانونلر ك ممثلی، ناظری حکمنده اولان ملکرك وجودی، ائتفاق ادیان ایله ثابت اولدیغی گبی، امور شرّیه‌نك ممثلری و مباشرلری و او اموره کی قوانینك مدارلری اولان ارواح خبیثه و شیطانیه بولونماسی، حکمت و حقیقت نقطه‌سنده قطعیدر؛ بلکه امور شرّیه‌ده ذی‌شعور بر پرده‌نك بولونماسی داها زیاده لازمدر. چونکه یگرمی ایکنجی سوزك باشنده دینیلدیگی گبی: هرکس، هر شیئك حسن حقیقیسنی گوره‌مدیگی ایچون، ظاهری شرّیت و نقصانیت جهتنده خالق ذو الجلاله قارشى اعتراض ایتمه‌مك و رحمتی إتهام ایتمه‌مك و حکمتی تنقید ایتمه‌مك و حقسز شکوا ایتمه‌مك ایچون، ظاهری بر واسطه‌یی پرده ایده‌رک، تا اعتراض و تنقید و شکوا، او پرده‌لره گیدوب، خالق کریم و حکیم مطلقه توجه ایتمه‌سین. ناصلکه وفات

ایدن عبادک کوسمه سندن حضرت عزرائیلی قورتارمق ایچون خسته لقلری
 أجله پرده ایتمش. اويله ده: حضرت عزرائیلی (عس) قبض ارواحه
 پرده ایدوب، تا مرحمتسز توهم ایدیلن او حالتلردن گلن شکوالر، جناب حقّه
 توجه ایتمه سین. اويله ده: داها زیاده بر قطعیتله شلردن و فناقلردن گلن
 اعتراض و تنقید، خالق ذو الجلاله توجه ایتمه مک ایچون، حکمت ربّانیه،
 شیطانک وجودینی اقتضا ایتمشدر.

رابعاً: انسان کوچک بر عالم اولدیغی گبی، عالم دخی بیوک بر انساندر. بو
 کوچک انسان، او بیوک انسانک بر فهرسته سی و خلاصه سیدر. انسانده بولونان
 نمونه لرک بیوک اصللری، انسان اکبرده بالضروره بولونه جقدر. مثلاً: ناصلکه
 انسانده قوّ حافظه نك وجودی، عالمده لوح محفوظک وجودینه قطعی دلیلدر.
 اويله ده: انسانده قلبک بر کوشه سنده لمة شیطانیه دینیلن بر آلت وسوسه و قوّ
 واهمه نك تلقیناتیه قونوشان بر شیطانی لسان و إفساد ایدیلن قوّ واهمه، کوچک
 بر شیطان حکمنه گچدیگنی و صاحب لرینک اختیارینه ضد و آرزوسنه مخالف
 حرکت ایتدکلرینی حسّا و حدسّا هرکس نفسنده گورمسی، عالمده بیوک
 شیطانلرک وجودینه قطعی بر دلیلدر.

و بو لمة شیطانیه و شو قوّ واهمه، بر قولاق و بر دیل اولدقلرندن، اوکّا اوفله یین
 و بونی قونوشدیران خارجی بر شخص شیرهنک وجودینی إحساس ایدرلر.

اون برنجی إشارت: اهل ضلالتک شرندن کائناتک قیزدقلرینی و عناصر کلّیه نك
 حدّت ایتدکلرینی و عموم موجوداتک غلیانه گلدکلرینی، قرآن حکیم معجزانه
 إفاده ایدیور. یعنی: قوم نوحک باشنه گلن طوفان ایله سماوات و أرضک هجومنی
 و قوم ثمود و عادک إنکارندن هوا عنصرینک حدّتی و قوم فرعونه قارشى صو
 عنصرینک و دکرک غلیانی و قارونه قارشى طویراق عنصرینک غیظنی و اهل کفره

قارشى آخرتده ﴿تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْطِ﴾ سَرَّيله جهنمك غيظنى و اوفكه سنى و سائر موجوداتك اهلِ كفر و ضلالتله قارشى حدتنى گوستروب إعلان ايدهر ك غايت مدهش بر طرزده و إعجازكارانه اهلِ ضلالت و عصيانى زجر ایدیور.

سؤال: نه ایچون بویله اهمیتسز انسانلرك اهمیتسز عمللری و شخصی گناهلری، کائناتك حدتنى جلب ایدیور؟

الجواب: بعض رساله‌لرده و سابق اشارتلرده إثبات ایدیلدیگی گبی: کفر و ضلالت، مدهش بر تجاوزدر و عموم موجوداتی علاقه‌دار ایده‌جك بر جنایتدر. چونکه خلقت کائناتك بر نتیجهٔ اعظمی، عبودیتِ إنسانیه‌در و ربوبیتِ إلهیه‌یه قارشى ایمان و إطاعتله مقابله‌در. حالبوکه اهلِ کفر و ضلالت ایسه، کفرده کی إنکاريله، موجوداتك علّه غایه‌لری و سبب بقالری اولان او نتیجهٔ اعظمی رد ایتدکلری ایچون، عموم مخلوقاتك حقوقنه بر نوع تجاوز اولدیغی گبی، عموم مصنوعاتك آیینهلرنده جلوه‌لری تظاهر ایدن و مصنوعاتك قیمتلرینی، آیینهلرلق جهتنده عالی ایدن أسماءِ إلهیه‌نك جلوه‌لرینی إنکار ایتدکلری ایچون، او أسماءِ قدسیه‌یه قارشى بر تزییف اولدیغی گبی، عموم مصنوعاتك قیمتنى تنزیل ايله او مصنوعاتله قارشى بر تحقیر عظیمدر. هم عموم موجوداتك هر برى برر وظیفهٔ عالیله ايله موظف برر مأمور ربّانى درجه‌سنده ایکن، کفر واسطه‌سیله سقوط ایتدیروب، جامد، فانی، معناسز بر مخلوق منزله‌سنده گوستردیگندن، عموم مخلوقاتك حقوقنه قارشى بر نوع تحقیردر.

ایشته انواع ضلالت درجانه گوره آز چوق کائناتك یارادیلما‌سنده کی حکمت ربّانیه‌یه و دنیانك بقاسنده کی مقاصدِ سبحانیه‌یه ضرر ویردیگی ایچون، اهلِ عصیانله و اهلِ ضلالتله قارشى کائنات حدته گلیور، موجودات

قیزیور، مخلوقات اوفکه لنیور.

أی جرمی و جسمی کوچک و جُرمی و ظلمی بیوک و عیب و ذنبی عظیم
بیچاره إنسان! کائناتک حدتندن، مخلوقاتک نفرتندن، موجوداتک ئوفکه سندن
قورتولمق ایسترسهك، ایشته قورتولمانك چاره سی: قرآن حکیمك دائرة قدسیه سنه
گیرمکدر و قرآنك مبلّغی اولان رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك سنّت
سنیه سنه إتباعدر. گیر و تابع اول!

اون ایکنجی إشارت: درت سؤال و جوابدر.

برنجی سؤال: محدود بر حیاته، محدود گناهلره مقابل، حدسز بر عذاب
و نهایتسز بر جهنم ناصل عدالت اولور؟

الجواب: سابق إشارتلرده، خصوصاً بوندن اؤلکی اون برنجی إشارته
قطعياً آکلاشیلدی که: کفر و ضلالت جنایتی، نهایتسز بر جنایتدر و حدسز بر
حقوقه تجاوزدر.

ایکنجی سؤال: شریعتده دینیلمشدر که: "جهنم جزای عملدر، فقط
جنت فضل إلهی ایلهدر." بونك سِر حکمتی نهدر؟

الجواب: سابق إشارتلرده تبیین ایتدی که: إنسان، ایجادسز بر جزء
إختیاری ایله و جزئی بر کسب ایله، بر أمر عدمی و یا بر أمر إعتباری تشکیل
ایلّه و ثبوت ویرمکله مدهش تخریاته و شرله سببیت ویردیگی گبی؛ نفسی و
هواسی دائما شرله و ضررله میال اولدیغی ایچون، او کوچک کسبك
نتیجه سندن حاصل اولان سیئاتك مسؤولیتنی، او چکر. چونکه اونك نفسی
ایستدی و کندی کسبیلّه سببیت ویردی. و شرّ عدمی اولدیغی ایچون، عبد

اوڭا فاعل اولدی. جناب حق ده خلق ایتدی. آلبته او حدسز جنایتک مسؤلیتی، نهایتسز بر عذاب ایله چکمگه مستحق اولور. اما حسنات و خیرات ایسه، مادام که وجودیدرلر؛ کسبِ انسانی و جزءِ اختیارِ اونلره عِلّتِ موجدّه اولاماز. انسان، اونده حقیقی فاعل اولاماز. و نفسِ اماره‌سی ده حسناته طرفدار دگلدن، بلکه رحمتِ الهیه اونلری ایستر و قدرتِ ربّانیه ایجاد ایدر. یالکُز انسان، ایمان ایله، آرزو ایله، نیت ایله صاحب اولاییلیر. و صاحب اولدقدن سوڭره، او حسنات ایسه، اوڭا اُولجه ویریلمش اولان وجود و ایمان نعمتلیر گی سابق حدسز نعمِ الهیه بر شکر در، گچمش نعمتله باقار. وعدِ الهی ایله ویريله جک جنت ایسه، فضلِ رحمانی ایله ویریلیر. ظاهرده بر مکافاتدر، حقیقتده فضلدر. دیمک سیّئاتده سبب، نفسدر؛ مجازاته بالذات مستحقدر. حسناته ایسه سبب حقدندر، عِلّت ده حقدندر. یالکُز، انسان ایمان ایله تصاحب ایدر. "مکافاتنی ایسترم" دییه‌مز، "فضلی بکله‌رم" دییه‌یلیر.

اوچنجی سؤال: بیانات سابقه‌دن ده آڭلاشیلیور که؛ سیّئات، انتشار و تجاوز ایله تعدّد ایتدیگندن، بر سیّئه ییک یازیلمالی، حسنه ایسه وجودی اولدیغی ایچون مادهٔ تعدّد ایتدیگندن و عبدکُ ایجاديله و نفسکُ آرزوسيله اولمادیغندن هیچ یازیلماملی ویا بر یازیلمالی ایدی. نه‌دن سیّئه بر یازیلیر، حسنه اون و بعضاً ییک یازیلیر؟

الجواب: جناب حق، کمالِ رحمت و جمالِ رحیمیتی او صورتله گوستریور.

دردنجی سؤال: اهل ضلالتکُ قزاندقلى موقّیت و گوستردکلى قوّت و اهل هدايته غلبه‌لری گوستریور که؛ اونلر بر قوّته و بر حقیقته استناد

ایدیورلر. دیمک یا اهلِ هدایتده ضعف وار، یا اونلرده بر حقیقت وار؟

الجواب: حاشا... نه اونلرده حقیقت وار، نه اهلِ حقهده ضعف واردر. فقط مع التأسف قاصر النظر محاکمه سز بر قسم عوام ترده دوشوب وسوسه ایدیورلر، عقیده لرینه خلل گلیور. چونکه دیورلر: "اگر اهلِ حقهده تام حق و حقیقت اولسیدی، بو درجه مغلوبیت و ذلت اولماق گرکدی. چونکه حقیقت قوتلیدر. ﴿الْحَقُّ يَمْوُ وَلَا يُعْلَى عَلَيْهِ﴾" اولان قاعده اساسیه ایله، قوت حقهدهدر. اگر او اهلِ حقه مقابل غالبانه گلن اهلِ ضلالتک حقیقی بر قوتی و بر نقطه استنادی اولماسه ایدی بو درجه غالبیت و موققت اولماق لازم گله جکدی؟"

الجواب: اهلِ حَقِّ مغلوبیتی قوتسزلکدن، حقیقتسزلکدن گلمدیگی، سابقِ اِشارتله قطعی اثبات ایدیلدیگی گبی؛ اهلِ ضلالتک غلبه سی قوتلرندن و اقتدارلرندن و نقطه استناد بومالرندن گلمدیگی، ینه او اِشارتله قطعی اثبات ایدیلدیگندن؛ بو سؤالک جوابی، سابق اِشارتلك هیئت مجموعه سیدر. یالکز بوراده دسیسه لرندن و استعمال ایتدکلری بر قسم سلاحرینه اِشارت ایده جگز. شویله که:

بن کندم مکرراً مشاهده ایتمشم که: یوزده اون اهلِ فساد یوزده طقسان اهلِ صلاحی مغلوب ایدیوردی. حیرتله مراق ایتدم، تدقیق ایده رک قطعاً آکلادم که: او غلبه قوتدن، قدرتدن گلمیور، بلکه فساددن و آلچاقلقدن و تخریبیدن و اهلِ حَقِّ اختلافندن استفاده ایتمه سندن و ایچلرینه اختلاف آتمقدن و ضعیف طمارلری طوتمقدن و آشیلامقدن و حسّیاتِ نفسانیه پی و اغراضِ شخصیّه پی تحریک ایتمکدن و انسانک ماهیتنده مضر معدنلر حکمنده بولونان فنا استعدادلری ایشلتدیرمکدن و شان و شرف نامیله ریاکارانه نفسک فرعونیتنی

اوقشامقدن و وجدانسزجه تحریاتلرندن هرکس قورقماسندن گلیور. و او مثللو
شیطانی دسیسه‌لر واسطه‌سیله موقةً اهل حقّه غلبه ایدرلر. فقط ﴿وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ﴾ سربله، ﴿الْحَقُّ يَعْلُو وَلَا يُعْلَى عَلَيْهِ﴾ دستوريله: اونلرک او موقةً
غلبه‌لری، منفعت جهتندن اونلر ایچون اهمیتسز اولمقله برابر، جهنمی کندیلرینه
و جنتی اهل حقّه قزانديرمالرینه سبدر.

ایشته ضالانده، إقتدارسزلر مقتدر گورونمه‌لری و اهمیتسزلر شهرت
قزانمه‌لری ایچوندر که، خودفروش، شهرت‌پرست، ریاکار انسانلر و آز بر شيله
إقتدارلرینی گوسترمک و إخافه و إضرار جهتندن بر موقع قزانمق ایچون اهل حقّه
مخالفت وضعيته گیرلر. تا گورونسون و نظر دقت اوکا جلب اولونسون. و
إقتدار و قدرته دگل، بلکه ترک و عطالتله سبیت ویردیگی تحریات اوکا إسناد
ایدیلوب، اوندن بحث ایدیلسون. ناصلکه بویه شهرت دیوانه‌لرندن بریسی،
نمازگاهی تلویث ایتمش، تا هرکس اوندن بحث ایتسین. حتی اوندن لعنتله ده
بحث ایدیلمش ده، شهرت‌پرستلک طماری کندیسنه بو لعنتلی شهرتی خوش
گوسترمش دییه ضرب مثل اولمش.

أی عالم بقا ایچون یارادیلان و فانی عالمه مبتلا اولان بیچاره انسان!
﴿فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ﴾ آیتک سربنه دقت ایت، قولاق ویر! باق نه
دیور؟ مفهوم صریحیله فرمان ایدیور که: "اهل ضالانک ئولمه‌سیله انسان ایله
علاقه‌دار اولان سماوات و أرض، اونلرک جنازه‌لری اوستنده آغلامیورلر، یعنی
اونلرک ئولمه‌سیله ممنون اولویورلر." و مفهوم إشاریسیله إفاده ایدیور که: "اهل
هدایتک ئولمه‌سیله سماوات و أرض، اونلرک جنازه‌لری اوستنده آغلايورلر،
فراقلرینی ایسته‌میورلر." چونکه اهل ایمان ایله بتون کائنات علاقهدارد، اوندن

منوندر. زیرا ایمان ایله خالق کائناتی بیلدکلی ایچون، کائناتک قیمتی تقدیر ایدوب حرمت و محبت ایدرلر. اهل ضلالت گبی تحقیر و ضمنی عداوت ایتمزله.

ای انسان، دوشون! سن علی کلّ حال ئوله جکسک. اگر نفس و شیطانہ تابع ایسهک، سنک قومشولرک، بلکه اقربالرک سنک شرکدن قورتولمق ایچون مسرور اولاجقلمر. اگر ﴿أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ دیوب، قرآنه و حبیب رحمانه تابع ایسهک؛ او وقت سماوات و ارض و موجودات، هر کسک درجه سنه نسبت، سنک درجه که گوره سنک فراقکدن متأثر اولوب معنّا آغلارلر. علوی بر ماتم ایله و حشمتلی بر تشییع ایله، قبر قیوسيله گیردیگک بقا عالمنده سنک درجه که نسبت سنک ایچون بر حسن استقبال وار اولدیغنه اشارت ایدرلر.

اون اوچنجی اشارت: "اوچ نقطه" در.

برنجی نقطه: شیطانک اُک بیوک بر دسیسه سی: حقائق ایمانیه نک عظمتی جهتنده طار قلبی و قیصه عقلی و قاصر فکری انسانلری آلداتیر، دیر که: "بر تک ذات، عموم ذرات و سیارات و نجومی و سائر موجوداتی بتون احوالیله تدبیر ربوبیتند چویریور، اداره ایدیور دینیلیور. بویله حدسز عجیب بیوک مسئلهیه ناصل اینانیله بیلیر؟ ناصل قلبه یرلشیر؟ ناصل فکر قبول ایده بیلیر؟" دیر. عجزِ انسانی نقطه سنده بر حسنِ انکاری اویانیدیور.

الجواب: شیطانک بو دسیسه سنی صوصدیران سر: "الله اکبر" در. و جواب حقیقیسی ده "الله اکبر" در. اوت "الله اکبر" ک زیاده کثرتله شعائرِ اسلامیّه ده تکراری، بو دسیسه یی محو ایتمک ایچوندیر. چونکه انسانک عاجز قوتی و ضعیف قدرتی و طار فکری، بویله حدسز بیوک حقیقتلری "الله اکبر" نوريله

گوروب تصدیق ایدیور و "الله اکبر" قوتیله او حقیقتلری طاشیور و "الله اکبر" دائره‌سنده یرلشدیریور و وسوسه‌یه دوشن قلبنه دیور که: بو کائناتک غایت منتظمجه تدبیر و تدویری بلمشاهده گورونویور. بونده ایکی یول وار:

برنجی یول: ممکندر، فقط غایت عظیمدر و خارقه‌در. ذاتاً بویله خارقه بر اثر، بر خارقه صنعت ایله، چوق عجیب بر یول ایله اولور. او یول ایسه: موجودات بلکه ذرات عددنجه وجودینک شاهدلری بولونان بر ذات احد و صمدک ربوبیتیه و اراده و قدرتیله اولماسیدر.

ایکنجی یول: هیچ بر جهت امکانی اولمیان و امتناع درجه‌سنده مشکلاتلی و هیچ بر جهته معقول اولمیان شرک و کفر یولیدر. چونکه یگرمنجی مکتوب و یگرمی ایکنجی سوزگی چوق رساله‌لرده غایت قطعی اثبات ایدیلدیگی اوزره: او وقت کائناتک هر بر موجودنده و حتی هر بر ذره‌سنده بر الوهیت مطلقه و بر علم محیط و حدسز بر قدرت بولونمق لازم گلیور. تاکه، موجوداتده بلمشاهده گورونن نهایت درجه‌ده نظام و انتظام و غایت حساس میزان و امتیاز ایله مکمل و مزین اولان نقوش صنعت وجود بولایلسین.

الحاصل: اگر تام لایق و تام یرنده اولان عظمتلی و کبریالی ربوبیت اولمازسه، او وقت هر جهته غیر معقول و ممتنع بر یول تعقیب ایتمک لازم گله‌جک. لایق و لازم اولان عظمتدن قاچمقله، محال و امتناعه گیرمگی، شیطان دخی تکلیف ایده‌مز.

ایکنجی نقطه: شیطانک مهم بر دسیسه‌سی: إنسانه قصورینی اعتراف

ایتدیرمه مکدر. تا که، إستغفار و إستعاذه یولنی قپاسین. هم نفسِ إنسانیه نڭ أنانیتنی تحریک ایدوب، تا که نفس کندینی آووقات گبی مدافعه ایتسین؛ عادتاً تقصیراتدن تقدیس ایتسین. أوت شیطانی دیڭلهین بر نفس، قصورینی گورمک ایسته مز؛ گورسه ده، یوز تأویل ایله تأویل ایتدیرر. ﴿وَعَيْنُ الرِّضَا عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَبِيلَةٌ﴾ سرّیله: نفسنه نظرِ رضا ایله باقدیغی ایچون عیبی گورمز. عیبی گورمدیگی ایچون إعتراف ایتمز، إستغفار ایتمز، إستعاذه ایتمز؛ شیطانیه مسخره اولور. حضرت یوسف علیه السلام گبی بر پیغمبرِ عالی شان، ﴿وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي﴾ دیدیگی حالده، ناصل نفسه إعتماذ ایديله بیلیر؟ نفسنی إتهام ایدن، قصورینی گورور. قصورینی إعتراف ایدن، إستغفار ایدر. إستغفار ایدن، إستعاذه ایدر. شیطانڭ شرّندن قورتولور. قصورینی گورمه مک او قصوردن داها بیوک بر قصوردر. و قصورینی إعتراف ایتمه مک، بیوک بر نقصانلقدر. و قصورینی گورسه، او قصور قصورلقدن چیقار؛ إعتراف ایتسه، عفوّه مستحق اولور.

اوچنجی نقطه: إنسانڭ حیاتِ اجتماعیه سنی إفساد ایدن بر دسیسه شیطانیه شودر که: بر مؤمنڭ بر تک سیئه سیله، بتون حسناتی اورتر. شیطانڭ بو دسیسه سنی دیڭلهین إنصافسز لر، مؤمنه عداوت ایدر لر. حالبوکه جناب حق حشرده عدالتِ مطلقه ایله میزانِ اکبرنده أعمالِ مکلفینی طارتدیغی زمان، حسناتی سیئاته غالبیتی، مغلوبیتی نقطه سنده حکم آیلر. هم سیئاتڭ أسبابی چوق و وجودلری قولای اولدیغندن، بعضاً بر تک حسنه ایله چوق سیئاتنی اورتر. دیمک بو دنیاده، او عدالتِ إلهیه نقطه سنده معامله گرکدر. اگر بر آدمڭ اییلکلی فئالقلربنه کمیّه و یا کیفیّه زیاده گلسه، او آدم محبّه و حرمتّه مستحقدر. بلکه قیمتدار بر تک حسنه ایله، چوق سیئاتنه نظرِ عفو ایله باقمق لازمدر. حالبوکه

إنسان، فطرتنده کی ظلم طماريله، شیطانك تلقينيله، بر ذاتك يوز حسناتی بر تك سیئه یوزندن اونوتور، مؤمن قارداشنه عداوت ایدر، گناهلره گیرر. ناصل بر سینك قنادی گوز اوستنه بیراقلیسه؛ بر طاغی ستر ایدر، گوسترمز. اویله ده انسان غرض طماريله، سینك قنادی قدر بر سیئه ایلہ طاغ گبی حسناتی اورتر، اونوتور؛ مؤمن قارداشنه عداوت ایدر، انسانلرک حیات اجتماعیه سنده بر فساد آلتی اولور. شیطانك بو دسیسه سنه بکزر دیگر بر دسیسه ایلہ، انسانك سلامت فکرنی افساد ایدیور، حقائق ایمانییه قارشى صحت محاکمهی بوزویور و استقامت فکریه یی اخلال ایدیور. شویله که:

بر حقیقت ایمانییه دائر یوزر دلائل اثباتیهك حکمی، نفینه دلالت ایدن بر أماره ایلہ قیرمق ایستر. حالبوکه قاعدۀ مقررہ در که: "بر اثبات ایدیجی، چوق نفی ایدیجیلره ترجح ایدیور." بر دعوايه مثبت بر شاهدك حکمی، یوز نافیلره راجح اولور. بو حقیقته بو تمثیل ایلہ باق. شویله که:

بر سرای، یوزر قپالی قپولری وار. بر تك قپو آچیلماسیله، او سرایه گیریلہ بیلیر، اوتہ کی قپولر ده آچیلیر. اگر بتون قپولر آچیق اولسه، بر ایکی دانه سی قپانسه، او سرایه گیریلہ میه جگی سویله نه مز.

ایشته حقائق ایمانییه او سرايدر. هر بر دلیل، بر آناختاردر، اثبات ایدیور، قپویی آچیور. بر تك قپونك قپالی قالماسیله او حقائق ایمانییه دن واز گچیلمز و انکار ایدیله مز. شیطان ایسه، بعض اُسبابه بناء، یا غفلت ویا جهالت واسطه سیله قپالی قالمش اولان بر قپویی گوسترر؛ اثبات ایدیجی بتون دلیللری نظردن إسقاط ایدیور. "ایشته، بو سرایه گیریلمز، بلکه سرای دگلدر، ایچنده بر شی یوقدر." دیر قانديرر.

ايشتە اى شيطانك دسيه لرينه مبتلا اولان بيچاره انسان! حيات دينيه، حيات شخصيه و حيات اجتماعيه نك سلامتني ديلرسهك و صحت فكر و استقامت نظر و سلامت قلب ايسترسهك؛ محكمات قرآنيه نك ميزانلريله و سنت سنیه نك ترازيلريله اعمال و خاطراتكي طارت و قرآني و سنت سنیه بي دائما رهبر ياپ و ﴿اعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ دى، جناب حقه التجاده بولون.

ايشتە بو اون اوچ اشارت، اون اوچ آناختاردرد. قرآن معجز البيانك ائك آخركى سورەسى و ﴿اعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ لك مفصللى و معدنى اولان ﴿استعيز بالله بسم الله الرحمن الرحيم﴾ ﴿قل أعوذ برب الناس﴾ ملك الناس ﴿إله الناس﴾ من شر الوسواس الخناس ﴿الذي يوسوس في صدور الناس﴾ من الجنة والناس سورەسنك حصن حصينى و قلعه متينك قهوسنى او اون اوچ آناختارله آچ، گير، سلامت بول!

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾
 ﴿رَبِّ اعْزُذْ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿

اون دردنجی لمعه

(ایکی مقامدر. برنجی مقامی ایکی سؤالک جوابیدر.)

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبُحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ﴾

عزیز صدیق قارداشم رافت بك!

ثور و حوته دائر صورديغك سؤالک بعض رسالهلرده جوابی واردر. او
نوع سؤاللره گوره جواب یگرمی دردنجی سوزك اوچنجی دالنده اون ایکی
أصل ناميله اون ایکی قاعده مهّمه بیان ایديلمشدر. او قاعدهلر أحادیث نبویه
دائر مختلف تأویلاته دائر برر محکدرلر و أحادیثه گلن أوهامی دفع ایده جك مهم
أساسلردر.

مع التأسّف شیمدیلک سنوحاتدن باشقه علمی مسائل ایله إشتغالمه مانع
بعض حاللر وار. اونك ایچون سؤالکزه گوره جواب ویره مییورم. اگر سنوحات
قلبيه اولسه، بالمجبوريه مشغول اولویورم. بعضًا سؤاللره، سنوحات توافق ایتدیگی
ایچون جواب ویریلیر، گوجنمه یكز. اونك ایچون هر بر سؤالکزه لایقنجه جواب
ویره مییورم. هایدی بو دفعه کی سؤالکزه قیصه بر جواب ویرهیم.

بو دفعه کی سؤالکزه دیورسکزه: "خواجهلر دیورلر: أرض، اوکوز
و بالیق اوستنده طورییور. حالبوکه أرض، معلّقه بر ییلدیز گی گزدیگی
جغرافیا گورویور. نه اوکوز وار و نه ده بالیق؟"

الجواب: ابن عباس (رض) گبی ذاتره إسناد ایدیلن صحیح بر روایت وار که، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن صورمشلر: "دنیا نه اوستنده در؟" فرمان ایتمش: ﴿عَلَى الثَّوْرِ وَالْحُوتِ﴾ بر روایتده بر دفعه ﴿عَلَى الثَّوْرِ﴾ دیمش، دیگر دفعه ده ﴿عَلَى الْحُوتِ﴾ دیمشدر. محدثلرک بر قسمی، اسرائیلیاتدن آیینمه و اُسکیدن بری نقل ایدیلن خرافه واری حکایه لره بو حدیثی تطبیق ایتمشلر. خصوصًا بنی اسرائیل عالمترینک مسلمان اولانلرندن بر قسمی، کتب سابقه ده "ثور و حوت" حَقْنده گوردکلری حکایه لری، حدیثه تطبیق ایدوب، حدیثک معناسنی عجیب بر طرزه چویرمشلر. شیمدیلک بو سؤالکزه دائر غایت مجمل اوچ اساس و اوچ وجه سویله نه جک.

برنجی اساس: بنی اسرائیل علماسنک بر قسمی مسلمان اولدقدن صوگره، اُسکی معلوماتلری دخی اونلرله برابر مسلمان اولمش، اسلامیته مال اولمش. حالبوکه او اُسکی معلوماتلرنده یاگلیشلر وار. او یاگلیشلر، البته اونلره عائددر، اسلامیته عائد دگلدر.

ایکنجی اساس: تشبیه و تمثیلر، خواصدن عوامه گچدکجه، یعنی علمک اَلندن جهلک اَلنه دوشدکجه، مرور زمانله حقیقت تلّقی ایدیلیر. مثلاً: کوچکلگمه قمر طوتولدی. بن والدهمه دیدم: "نه دن آی بویله اولدی؟" دیدی: "ییلان یوتمش." دیدم: "داها گورونویور؟" دیدی: "یوقاریده ییلانلر جام گبی اولوب، ایچلرنده بولونان شیئی گوسترلر." بو چوجقلق خاطره سنی چوق زمان تَخْطَر ایدیوردم. و دیر ایدم که: "بو قدر حقیقتسز بر خرافه، والدهم گبی جدّی ذاتلرک لساننده ناصل گزیور؟" دییه دوشونوردم. تا، فلکیات فنّی مطالعه ایتدیگم وقت گوردم که: والدهم گبی اویله دینلر، بر تشبیهی حقیقت تلّقی

ایتمشلر. چونکه درجاتِ شمسیه‌نڭ مداری اولان "منطقة البروج" تعبیر ایتدکلری دائره عظیمه، منازلِ قمریه‌نڭ مداری بولونان مائلِ قمر دائره‌سی بربری اوستنه گچمکله، او ایکی دائره هر بری ایکی قوس شکلنی ویرمش؛ او ایکی قوسه فلکیون علماسی لطیف بر تشبیه ایله بیوک ایکی ییلان نامی اولان "تینین" نامنی ویرمشلر.

ایشته او ایکی دائره‌نڭ تقاطع نقطه‌سنه، باش معناسنه "رأس"، دیگرینه قیروق معناسنه "ذنب" دیمشلر. قمر رأسه و شمس ذنبه گلدیگی وقت فلکیون اصطلاحنه "حیولتِ أرض" وقوع بولور. یعنی کره أرض تام ایکیسنڭ اورته‌سنه دوشر، او وقت قمر خسف اولور. سابق تشبیه ایله "قمر، تیننڭ آغزینه گیردی" دینیلیر.

ایشته بو علوی و علمی تشبیه، عوامڭ لساننه گیردکجه، مرور زمانله، قمری یوته‌جق قوجه بر ییلان شکلنی آلمش.

ایشته ثور و حوت نامیله ایکی بیوک ملک، بر تشبیه لطیف قدسی ایله و معنیدار بر إشارتله ثور و حوت نامیله تسمیه ایدیلمشلر. قدسی، علوی لسان نبوتدن عموڭ لساننه گیردکجه، او تشبیه حقیقته إنقلاب ایتمش، عادتاً غایت بیوک بر اوکوز و دهشتلی بر بالیق صورتنی آلمش.

اوچنجی اساس: ناصلکه قرآنڭ متشابهاتی وار؛ غایت درین مسئله‌لری تمثیلات ایله و تشبیهاتله عوامه درس ویریور. او یله ده: حدیثڭ متشابهاتی وار؛ غایت درین حقیقتلری مانوس تشبیهاتله إفاده ایدر. مثلاً: بر ایکی رساله‌ده بیان ایتدیگمزگی: بر وقت حضور نبویه غایت درین بر گورولتی ایشیدلدی. فرمان ایتدی که: "یتمش سنه‌در یووارلانونب، بو دقیقه‌ده جهنمڭ دینه دوشن

بر طاشك گورولتيسيدر. " بر قاچ دقيقه صوگره بریسی گلدی، دیدی: "یتمش یاشنده کی مشهور منافق ئولدی. " رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك غایت بلیغ تمثیلینك حقیقتنی إعلان ایتدی.

سنك سؤالك جوابنه شیمدیلک "اوچ وجه" سویلهنه جك.

برنجیسی: حَمَلَةُ عَرْش و سَمَوات دینیلن ملائكهكَنك برینك اِسْمی "نَسِیر" و دیگرینك اِسْمی "ثَوْر" اولارق درت ملائكهبی، جناب حق عرش و سَمَواته سلطنت ربوبیتنه نظارت ایتمك ایچون تعین ایتدیگی گبی، سَمَواتك بر كوچك قارداشی و سیاره لرك بر آرقداشی اولان كُرُهُ اَرْضه دخی ایکی مَلَك، ناظر و حَمَله اولارق تعین ایتمشدر. او مَلَك لرك برینك اِسْمی "ثَوْر" و دیگرینك اِسْمی "حوت" در. و او نامی ویرمه سنك سَری شودر كه: اَرْض ایکی قسمدر: بری، صو؛ بری طوپراق. صو قسمنی شنلندیرن بالیقدر. طوپراق قسمنی شنلندیرن، اِنسانلرك مدار حیاتی اولان زراعت، او كوز ایلهدر و او كوزك اوموزنده در. كُرُهُ اَرْضه مَوَكَل ایکی مَلَك، هم قوماندان، هم ناظر اولدقلرندن، اَلْبَتَه بالیق طائفه سنه و او كوز نوعنه بر جهت مناسبتلری بولونمق لازمدر. بلكه، **﴿وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾** او ایکی مَلَكك عالم ملكوت و عالم مثالده ثَوْر و حوت صورتنده تمثللری وار. (حاشیه) ایشته بو مناسبتنه و او نظارته اِشَارَةُ و كُرُهُ اَرْضك او ایکی مهم نوع مخلوقاتنه اِیماء لسان معجز البیان نبوی، **﴿الْأَرْضُ عَلَى الثَّوْرِ وَالْحَوْتِ﴾** دیمش، غایت درین و گنیش بر صحیفه قدر مسئلهلری حاوی اولان بر حقیقتی، غایت گوزل و قیصه بر تك جمله ایله إفاده ایتمش.

(حاشیه): اَوْت كُرُهُ اَرْض، بحر محیط هوائیده بر سفینه ربّانیه و نصّ حدیثله آخرتك بر مزرعه سی، یعنی فدالنق تارلاسی اولدیغندن، او جامد و شعورسز بیوك گمی بی او دكُزده اَمْر اِلْهی ایله، اِنْتَظام ایله، حكمت ایله یوزدیرن، قیودالنق ایدن ملائكهیه "حوت" نامی و او تارلایه اِذْن اِلْهی ایله نظارت ایدن ملائكهیه "ثَوْر" اِسْمی نه قدر یاقیشدیغی ظاهر در.

ایکنجی وجه: مثلاً ناصلکه دینیلسه: "بو دولت و سلطنت هانگی شی اوزرنده طورییور؟" جوابنده: «عَلَى السَّيْفِ وَ الْقَلَمِ» دینیلیر. یعنی "عسکر قلنجنک شجاعتنه، قوتنه و مأمور قلمنک درایتنه و عدالتنه إستناد ایدر." اوילה ده: کُرهُ اَرْض مادام ذی‌حیاتک مسکنیدر و ذی‌حیاتک قوماندانلری ده إنساندر و إنسانک اهلِ سواحلِ قسمنک قسمِ اعظمک مدارِ تعیشلری بالیقدر و اهلِ سواحلِ اولمیانِ قسمنک مدارِ تعیشلری، زراعتله اوکوزک اوموزنده‌در و مهمّ بر مدارِ تجارتی ده بالیقدر. اَلْبته دولت، سیف و قلم اوستنده طوردیغی گبی؛ کُرهُ اَرْض ده، اوکوز و بالیق اوستنده طورییور دینیلیر. زیرا نه وقت اوکوز چالیشمازسه و بالیق میلیون یمورطه‌یی بردن طوغورمازسه، او وقت إنسان یاشایامز، حیات سقوط ایدر، خالق حکیم ده اَرْضی خراب ایدر.

ایشته رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، غایت معجزانه و غایت علوی و غایت حکمتلی بر جواب ایله: «الْأَرْضُ عَلَى النَّوْرِ وَالْحَوْتِ» دیمش. نوعِ إنسانینک حیاتی، نه قدر جنسِ حیوانینک حیاتیله علاقه‌دار اولدیغنه دائر گنیش بر حقیقتی، ایکی کلمه ایله درس ویرمش.

اوچنجی وجه: اُسکی قوزموغرافیا نظرنده گونش گزر. گونشک هر اوتوز درجه‌سنی، بر برج تعبیر ایتمشلر. او برجلرده کی ییلدیزلرک آرالرنده بریرینه ربط ایده‌جک فرضی خطلر چکیلسه، بر تک وضعیت حاصل اولدیغی وقت، بعض اُسد (یعنی آرسلان) صورتنی، بعض ترازوی معناسنه اولارق میزان صورتنی، بعض اوکوز معناسنه ثُور صورتنی، بعض بالیق معناسنه حوت صورتنی گوسترمشلر. او مناسبه بناءً او برجلره او اِسملر ویرلیمش. شو عصرک قوزموغرافیاسی نظرنده ایسه، گونش گزمیور. او برجلر بوش و معطل و ایشسر

قلمشیر. گونشك بدلنه كُره ارض گزييور. اويله ايسه او بوش، ايشسز برجلر و يوقاريدنه كي معطل دائره لر يرينه، يرده ارضك مدار سنويسنده كوچك مقياسده او دائره لري تشكيل ايتمك گركدرد. شو حالده بروج سماويه، ارضك مدار سنويسنده تمثّل ايدنه جك. و او حالده كُره ارض هر آيدنه بروج سماويه نك برينك گولگه سنده و مثالنده در. گويا ارضك مدار سنويسی بر آيينه حكمنده اولارق، سماوی برجلر اونده تمثّل ايدیيور.

ايشته بو وجهله رسول اكرم عليه الصلاة والسلام، سابقًا ذكر ايتديگمز گي بر دفعه **﴿عَلَى الثَّوْرِ﴾**، بر دفعه **﴿عَلَى الْحُوتِ﴾** ديمش. اوت معجز البيان اولان لسان نبوته ياقيشير بر طرزده غايت درين و چوق عصر صوگره آكلاشيلاجق بر حقيقتنه إشارة بر دفعه **﴿عَلَى الثَّوْرِ﴾** ديمش. چونكه كُره ارض، او سؤالك زماننده ثور برجنك مثالنده ايدی. بر آی صوگره ينه صورولمش، **﴿عَلَى الْحُوتِ﴾** ديمش. چونكه او وقت كُره ارض، حوت برجنك گولگه سنده ايمش.

ايشته إستقبالده آكلاشيلاجق بو علوی حقيقتنه إشارة و كُره ارضك وظيفه سنده كي حركتنه و سياحتنه ايماء و سماوی برجلر، گونش إعتباريله معطل و مسافرسز اولدقلىرينه و حقيقی ايشله ين برجلر ايسه، كُره ارضك مدار سنويسنده بولونديغنه و او برجلرده وظيفه گورن و سياحت ايدن كُره ارض اولديغنه رمزًا **﴿عَلَى الثَّوْرِ وَالْحُوتِ﴾** ديمشدر. **﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ﴾**

بعض كتب إسلاميه ده ثور و حوته دائر عجيب و خارج عقل حكايله لر، يا إسرائيلياتدر و يا تمثيلاتدر و يا بعض محدثلرک تأويلاتيدر كه، بعض دقتسز لر طرفندن حديث ظن ايديله رك رسول اكرم عليه الصلاة والسلامه إسناد ايديلمش.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ شِئْنَا أَوْ آخُطَاْنَا﴾
 ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

ایکنجی سؤال: آلِ عبا حَقَّنده در.

قارداشم؛ آلِ عبا حَقَّنده کی جوابسر قالان سؤالکَزْکُ چوق حکمترلندن
 یالکَز بر تَک حکمتی سویله نه جَک. شویله که: رسولِ اکرم علیه الصلاة
 والسلام، گیدیگی مبارک عباسی، حضرتِ علی (رض) و حضرتِ فاطمه
 (رض) و حضرتِ حسن و حسین (رض) اوستلرینه اورتمه سی و اونلره بو
 صورتله ﴿لِيُذِيبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ آیتيله دعا ایتمه سنک
 أسرارى و حکمترى وار. سرلندن بحث ایتمه جگز. یالکَز وظیفه رسالته تعلق
 ایدن بر حکمتی شودر که:

رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، غیب آشنا و إستقبال بین نظرِ نبوتله
 اوتوز قرق سنه صوگره صحابه لر و تابعینلر ایچنده مهم فتنه لر اولوب قان
 دو کوله جگنی گورمش. ایچنده اُک ممتاز شخصیتلر، عباسی آلتنده اولان او اوچ
 شخصیت اولدیغنی مشاهده ایتمش. حضرتِ علی یی (رض) اُمّت نظرنده تطهیر
 و تبرئه ایتمک و حضرتِ حسینی (رض) تعزیه و تسلی ایتمک و حضرتِ حسنی
 (رض) تبریک ایتمک و مصالحه ایله مهم بر فتنه یی قالدیرمقله شرفی و اُمّته عظیم
 فائده سنی إعلان ایتمک و حضرتِ فاطمه نك ذریتنک طاهر و مشرف اولاجغنی
 و اهل بیت عنوان عاليسنه لایق اولاجق لرینی إعلان ایتمک ایچون او درت
 شخصه کنديله برابر "خمسه آلِ عبا" عنوانی بخش ایدن او عبایى اورتمشدر.

أوت چندان حضرتِ علی (رض) خلیفه بالحق ایدی. فقط دو کولن قانلر
 چوق اُهمیتلی اولدیغندن اُمّت نظرنده تبرئه سی و برائی، وظیفه رسالت حسبيله

أهميتلى اولديغندن، رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلام، او صورتله اونى تبرئه ايدييور. اونى تنقيد و تخطئه و تضليل ايدن خارجيلرى و أمويلرك متجاوز طرفدارلرینی سكوته دعوت ايدييور. أوت خارجيلر و أمويلرك مفرط طرفدارلری حضرتِ على (رض) حَقَّنده كى تفریطلری و تضليللری و حضرتِ حسينك (رض) غایت فجیع جگرسوز حادثه سیله شیعه لرك إفراطلری و بدعه لری و شیخیندن تبریلری، أهلِ إسلامه چوق ضررلى دوشمشدر.

ایشته بو عبا و دعا ایله رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلام، حضرتِ على (رض) و حضرتِ حسینی (رض) مسئولیتدن و إتهامدن و أمتنى اونلر حَقَّنده سوء ظندن قورتارديغی گبی، حضرتِ حسنی (رض) یاپیدیغی مصالحه ایله أمتنه ایتدیگی اییلگنی وظیفه رسالت نقطه سنده تبریک ايدييور و حضرتِ فاطمه نك (رض) ذریتك نسلِ مباركى، عالمِ إسلامده أهلِ بیت عنوانی آلاق عالی بر شرف قزانه جقلرینی و حضرتِ فاطمه (رض) ﴿إِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ دین حضرتِ مریمك والده سی گبی ذریتجه چوق مشرف اولاجغنی إعلان ايدييور.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَبْرَارِ وَعَلَى أَصْحَابِهِ
الْمُجَاهِدِينَ الْمُكْرَمِينَ الْأَخْيَارِ آمِينَ﴾

ایکنجی مقام

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ک بیگلر اُسارندن آلتی سرینه دائردر.

إخطار: بسمله‌نک رحمت نقطه‌سنده پارلاق بر نوری،
سونوک عقلمه اوزاقدن گوروندی. اونی، کندی نفسم ایچون
نوطه صورتنده قید ایتمک ایستدم. و یگرمی اوتوز قدر سرلر
ایله، او نورک اطرافنده بر دائره چویرمک ایله اولامق و ضبط
ایتمک آرزو ایتدم. فقط مع التأسف شیمدیلک او آرزومه تام
موفق اولامادم. یگرمی اوتوزدن، بش آلتی یه ایندی.

"ای انسان!" دیدیگم وقت نفسمی مراد ایدیورم.

بو درس کندی نفسمه خاص ایکن، روحاً بنمله
مناسبتدار و نفسی نفسمدن داها هشیار ذاتلره بلکه مدار
إستفاده اولور نیتیه، اون دردنجی لمعه‌نک ایکنجی مقامی
اولارق مدقق قارداشلریمک تصویبلرینه حواله ایدیورم.

بو درس عقلدن زیاده قلبه باقار، دلیلدن زیاده ذوقه
ناظردر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيْكِ كِتَابٌ كَرِيمٌ﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٍ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿

شو مقامده بر قاچ سرّ ذکر ایديله جکدر.

برنجی سرّ: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ لُک بر جلوه سنی شویله گوردم

که: کائنات سیماسنده، ارض سیماسنده و انسان سیماسنده بربری ایچنده
بربرینک نمونه سنی گوسترن اوچ سگّه ربوبیت وار.

بری: کائناتک هیئت مجموعه سنده کی تعاون، تساند، تعانق، تجاوبدن

تظاهر ایدن سگّه کبراء الوهیتدر که، ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ اوکا باقییور.

ایکنجیسی: کُرّه ارض سیماسنده نباتات و حیواناتک تدبیر و تربیه و

یداره سنده کی تشابه، تناسب، انتظام، انسجام، لطف و مرحمتدن تظاهر

ایدن سگّه کبراء رحمانیتدر که، ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ﴾ اوکا باقییور.

صوگره انسانک ماهیت جامع سنک سیماسنده کی لطائف رأفت و دقائق

شفقت و شعاعات مرحمت إلهیه دن تظاهر ایدن سگّه علیاء رحیمیتدر که،

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ده کی ﴿الرَّحِيمِ﴾ اوکا باقییور.

دیمک ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ صحیفه عالمده بر سطر نورانی

تشکیل ایدن اوچ سگّه احدثک قدسی عنوانیدر و قوتلی بر خیطیدر و

پارلاق بر خطیدر. یعنی ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ یوقاریدن نزول ایله ثمره

کائنات و عالمک نسخه مصغره سی اولان انسانه اوجی طایانییور. فرش

عرشه باغلار. انسانی عرشه چیقمغه بر یول اولور.

ایکنجی سر: قرآن معجز البیان، حدسز کثرت مخلوقاتده تظاهر ایدن واحدیت ایچنده عقولی بوغماق ایچون، دائما او واحدیت ایچنده اُحدیت جلوه‌سنی گوسترییور. یعنی، مثلا: ناصلکه گونش، ضیاسیله حدسز اُشیایی إحاطه ایدیور. مجموع ضیاسنده کی گونشک ذاتنی ملاحظه ایتمک ایچون غایت گنیش بر تصوّر و إحاطه‌لی بر نظر لازم اولدیغندن؛ گونشک ذاتنی اونوتدیرماق ایچون، هر بر پارلاق شیده گونشک ذاتنی عکسی واسطه‌سیله گوسترییور و هر پارلاق شی، کندی قابلیتنجه گونشک جلوه ذاتیسیله برابر ضیاسی، حرارتی گبی خاصه‌لرینی گوسترییور و هر پارلاق شی گونشی بتون صفاتیله قابلیتنه گوره گوستردیگی گبی؛ گونشک ضیا و حرارت و ضیاده کی اُلوان سبعة گبی کیفیاتلرینک هر بریسی دخی، عموم مقابله‌ده کی شیلری إحاطه ایدیور. اوילה ده: ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰی﴾ (تمثیلده خطا اولماسین) اُحدیت و صمدیت اِلهیه، هر بر شیده، خصوصاً ذی‌حیاتده، خصوصاً انسانک ماهیت آیینه‌سنده بتون اُسماسیله بر جلوه‌سی اولدیغی گبی؛ وحدت و واحدیت جهتیله دخی، موجودات ایله علاقه‌دار هر بر اسمی بتون موجوداتی إحاطه ایدیور. ایشته واحدیت ایچنده عقولی بوغماق و قلبلر ذات اُقدسی اونوتماق ایچون، دائما واحدیتده کی سگّه اُحدیتی نظره ویریور که، او سگّه‌نک اوچ مهمّ عقده‌سنی إرائه ایدن ﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ﴾ در.

اوچنجی سر: شو حدسز کائناتی شنلندیرن، بِلمشاهده رحمتدر. و بو قراکُلقلی موجوداتی ایشیق‌لان‌دیران، بِل‌بداهه ینه رحمتدر. و بو حدسز إحتیاجات ایچنده یووارلانان مخلوقاتی تربیه ایدن، بِل‌بداهه ینه رحمتدر. و بر آغاجک بتون هیئتیه میوه‌سنه متوجّه اولدیغی گبی، بتون کائناتی انسانه متوجّه ایدن و هر طرفده اوکا باقدیران و معاونتنه قوش‌دیران، بِل‌بداهه رحمتدر. و بو

حدسز فضایی و بوش و خالی عالمی طولدیران، نورلانیدیران و شنلندیران، بالمشاهده رحمتدر. و بو فانی انسانی اُبدَه نامزد ایدن و اُزلی و اُبدی بر ذاته مخاطب و دوست یاپان، بالبداهه رحمتدر.

أی انسان، مادام رحمت بویله قوّتلی و جاذبه‌دار و سَویملی و مددکار بر حقیقتِ محبوبه‌در. ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ دی، او حقیقته یاپیش و وحشتِ مطلقه‌دن و حدسز احتیاجاتک اُملرندن قورتول و او سلطانِ ازل و اُبدک تخته یاناش و او رحمتک شفقتیله و شفاعتیله و شعاعاتیله او سلطانه مخاطب و خلیل و دوست اول!

أوت کائناتک انواعی حکمت دائره‌سنده انسانک اُطرافنده طویلايُوب بتون حاجاتنه کمالِ إنتظام و عنایت ایله قوشدیرمق، بالبداهه ایکی حالتدن بریسیدر: یا کائناتک هر بر نوعی کندی کندینه انسانی طانییور، اوکا إطاعت ایدیور، معاونتنه قوشیور. (بو ایسه یوز درجه عقلدن اوزاق اولدیغی گبی، چوق محالاتی إنتاج ایدیور. انسان گبی بر عاجزِ مطلقده، اُک قوّتلی بر سلطانِ مطلقک قدرتی بولونق لازم گلیور.) و یاخود بو کائناتک پرده‌سی آرقه‌سنده بر قدیرِ مطلقک علمی ایله بو معاونت اولویور. دیمک کائناتک انواعی، انسانی طانییور دگل؛ بلکه انسانی بیلن و طانییان، مرحمت ایدن بر ذاتک طانیماسنک و بیلمه‌سنک دلیلریدر.

أی انسان! عقلگی باشکه آل. هیچ ممکن میدر که: بتون انواع مخلوقاتی سکا متوجّه معاونت اُلرینی اوزاتدیران و سنک حاجتلیرکّه "لَبَّيْكَ!" دیدیرتن ذاتِ ذو الجلال سنی بیلمه‌سین، طانیماسین، گورمه‌سین؟ مادام سنی بیلیور، رحمتیله بیلدیگنی بیلدیریور. سن ده اونی بیل، حرمتله بیلدیگکی بیلدیر و قطعیا

آڭلاکه: سنڭ گبی ضعیفِ مطلق، عاجزِ مطلق، فقیرِ مطلق، فانی، کوچک بر مخلوقه قوجه کائناتی مسخر ایتمک و اونڭ إمدادینه گوندرمک؛ ألبته حکمت و عنایت و علم و قدرتی تضمّن ایدن حقیقتِ رحمتدر. ألبته بویله بر رحمت، سندن کلّی و خالص بر شکر و جدّی و صافی بر حرمت ایستر. ایشته او خالص شکرڭ و او صافی حرمتڭ ترجمانی و عنوانی اولان ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ی دی. او رحمتڭ وصولنه وسیله و او رحمانڭ درگاهنده شفاعتجی یاپ.

أوت، رحمتڭ وجودی و تحقیقی، گونش قدر ظاهردر. چونکه ناصل مرکزی بر نقش، هر طرفدن گلن آتقی و ایپرڭ إنتظامندن و وضعیترلندن حاصل اولویور. او یله ده: بو کائناتڭ دائره کبراسنده بیڭ بر إسمِ إلهینڭ جلوه سندن اوزانان نورانی آتقیلر، کائنات سیماسنده او یله بر سڭه رحمت ایچنده بر خاتمِ رحیمیتی و بر نقشِ شفقتی طوقویور و او یله بر خاتمِ عنایتی نسج ایدیور که، گونشدن داها پارلاق کندینی عقللره گوستریور.

أوت شمس و قمری، عناصر و معادنی، نباتات و حیواناتی؛ بر نقشِ أعظمڭ آتقی ایپری گبی او بیڭ بر إسملرڭ شعاعلریله تنظیم ایدن و حیاته خادم ایدن و نباتی و حیوانی اولان عموم والدهلرڭ غایت شیرین و فداکارانه شفقتلریله شفقتی گوسترن و ذوی الحیاتی حیاتِ إنسانیهیه مسخر ایدن و اوندن ربوبیتِ إلهیهنڭ غایت گوزل و شیرین بر نقشِ أعظمی و انسانڭ اهمیتی گوسترن و أڭ پارلاق رحمتی إظهار ایدن او رحمن ذو الجمال، ألبته کندی إستغناء مطلقنه قارشی، رحمتی إحتیاج مطلق ایچنده کی ذی حیاته و إنسانه مقبول بر شفاعتجی یایمیش.

أی انسان، اگر انسان ایسهك ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ دی. او

شفاعتجی بی بول!

أوت روی زمینده درت یوز ییك مختلف آیری آیری نباتاتك و حیواناتك طائفه‌لرینی، هیچ برینی اونوتمیه‌رق، شاشیرمیه‌رق، وقتی وقتنه کمالِ إنتظام ایله حکمت و عنایت ایله تربیه و اداره ایدن و گُرّه اَرْضك سیماسنده خاتمِ اُحدیتی وضع ایدن؛ بالبداهه بلکه بالمشاهده رحمتدر و او رحمتك وجودی، بو گُرّه اَرْضك سیماسنده کی موجوداتك وجودلری قدر قطعی اولدیغی گبی، او موجودات عددنجه تحقّقك دلیللری وار. أوت زمینك یوزنده اوילה بر خاتمِ رحمت و سگّه اُحدیت بولوندیغی گبی، انسانك ماهیتِ معنویه‌سنك سیماسنده دخی اوילה بر سگّه رحمت واردر که، گُرّه اَرْض سیماسنده کی سگّه مرحمت و کائنات سیماسنده کی سگّه عظمایِ رحمتدن داها آشاغی دگل. عادتایك بر اِسْمك جلوه‌سنك بر نقطهٔ محراقیه‌سی حکمنده بر جامعیتی وار.

أی انسان، هیچ ممکن میدر که: سگا بو سیمایی ویرن، او سیماده بویله بر سگّه رحمتی و بر خاتمِ اُحدیتی وضع ایدن ذات، سنی باشی بوش بیراقسین؛ سگا اُهمیت ویرمه‌سین؛ سنك حرکاتکه دَقّت ایتمه‌سین؛ سگا متوجّه اولان بتون کائناتی عبث یاپسین؛ خلقت شجره‌سنی میوه‌سی چوروك، بوزوق اُهمیتسز بر آغاج یاپسین! هم هیچ بر جهتله شبهه قبول ایتمه‌ین و هیچ بر وجهله نقصانیتی اولمیان، گونش گبی ظاهر اولان رحمتی و ضیا گبی گورونن حکمتنی اِنکار ایتدیرسین. حاشا..

أی انسان! بیل که: او رحمتك عرشنه یتیشمك ایچون بر معراج وار. او

معراج ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ در. و بو معراج نه قدر اُهمیتلی اولدیغی

آڭلامق ایسترسهڭ، قرآن معجز الیئانڭ یوز اون درت سورهلرینڭ باشلرینه و هم بتون مبارک کتابلرڭ إبتدالرینه و عموم مبارک ایشلرڭ مبدألرینه باق. و بسمله‌نڭ عظمت قدرینه اڭ قطعی بر حجت شودر که: إمام شافعی (رض) گبی چوق بیوک مجتهدلر دیمشلر: "بسمله تک بر آیت اولدیغی حالده، قرآنده یوز اون درت دفعه نازل اولمشدر."

دردنجی سر: حدسز کثرت ایچنده واحدیت تجلیسی، خطاب **﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ﴾** دیمکله هرکسه کافی گلمییور. فکر طاغیلییور. مجموعنده کی وحدت آرقه‌سنده ذات اُحدیتی ملاحظه ایدوب **﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾** دیمگه گره ارض وسعتنده بر قلب بولونمق لازم گلییور. و بو سره بناء جزئیاتده ظاهر بر صورتده سڭه اُحدیتی گوستردیگی گبی، هر بر نועده سڭه اُحدیتی گوسترمک و ذات اُحدی ملاحظه ایتدیرمک ایچون خاتم رحمانیت ایچنده بر سڭه اُحدیتی گوسترییور؛ تا کلفتسز هرکس هر مرتبهده **﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾** دییوب طوغریدن طوغرییه ذات اُقدسه خطاب ایدهرک متوجه اولسون.

ایشته قرآن حکیم، بو سر عظیمی إفاده ایچوندر که، کائناتڭ دائرة اعظمندن مثلاً سماوات و ارضڭ خلقتندن بحث ایتدیگی وقت، بردن اڭ کوچک بر دائره‌دن و اڭ دقیق بر جزئیدن بحث ایدر؛ تاکه، ظاهر بر صورتده خاتم اُحدیتی گوسترسین. مثلاً: خلقت سماوات و ارضدن بحثی ایچنده خلقت انساندن و انسانڭ سسندن و سیماسنده کی دقائق نعمت و حکمتدن بحث آچار؛ تاکه، فکر طاغیلما سین، قلب بوغولما سین، روح معبودینی طوغریدن طوغرییه بولسون. مثلاً: **﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ اخْتِلَافُ السِّنِّاتِكُمْ وَ الْوَاوَاكُمُ﴾** آیتی مذکور حقیقتی معجزانه بر صورتده گوسترییور.

أوت حدسز مخلوقاتده و نهایتسز بر کثرتده وحدت سگه‌لری، متداخل دائره‌لر گبی اُک بیوگندن، اُک کوچک سگه‌یه قدر انواعی و مرتبه‌لری واردر. فقط او وحدت نه قدر اولسه ینه کثرت ایچنده بر وحدتدر. حقیقی خطابی تام تأمین ایده‌میور. اونک ایچون، وحدت آرقه‌سنده اُحدیت سگه‌سی بولونمق لازمدر. تا که، کثرتی خاطره گتیرمه‌سین. طوغریدن طوغری‌یه ذات اُقدسه قارشى قلبه یول آپسین. هم سگه اُحدیته نظرلری چویرمک و قلبلری جلب ایتمک ایچون او سگه اُحدیت اوستنده غایت جاذبه‌دار بر نقش و غایت پارلاق بر نور و غایت شیرین بر حلاوت و غایت سَویملی بر جمال و غایت قوّتلی بر حقیقت اولان رحمت سگه‌سنی و رحیمیت خاتمی قویمشدر. أوت او رحمتک قوّتیدر که، ذی‌شعورک نظرلرینی جلب ایدر، کندینه چکر و اُحدیت سگه‌سنه ایصال ایدر و ذات اُحدیه‌یی ملاحظه ایتدیرر و اوندن ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ

﴿إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ ده کی حقیقی خطابه مظهر ایدر. ایشته ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ فاتحه‌نک فهرسته‌سی و قرآنک مجمل بر خلاصه‌سی اولدیغی جهتله بو مذکور سَر عظیمک عنوانی و ترجمانی اولمش. بو عنوانی اُله آلا، رحمتک طبقاتنده گزه‌بیلیر. و بو ترجمانی قونوشدیران، اُسرار رحمتی اوگره‌نیر و اُنوار رحیمیتی و شفقتی گورور.

بشنجی سَر: بر حدیث شریفده وارد اولمش که: ﴿إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى

﴿صُورَةِ الرَّحْمَنِ﴾ (أو كما قال) بو حدیث شریفی، بر قسم اهل طریقت، عقائد ایمانیه‌یه مناسب دوشمه‌ین عجیب بر طرزده تفسیر ایتمشلر. حتّی اونلردن بر قسم اهل عشق، انسانک سیمای معنویسنه بر صورت رحمن نظریله باقمشلر. اهل طریقتک بر قسم اکثرنده سکر و اهل عشقک چوغنده اُستغراق و اُلتباس اولدیغندن، حقیقته مخالف تلقیلرنده بلکه معذوردرلر. فقط عقلی باشنده

اولانلر، فکراً اونلرکْ اساسِ عقائده منافی اولان معنالرينی قبول ايده‌مز. ايتسه خطا ايدر.

أوت بتون کائناتی بر سرای، بر اؤگی منتظم اداره ایدن و ییلدیزلری ذره‌لرگی حکمتلی و قولای چویرن و گزديرن و ذراتی منتظم مأمورلرگی استخدام ایدن ذاتِ اقدسِ إلهینکْ شریکی، نظیری، ضدی، نِدی اولمادیگی، ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ سَریله صورتی، مثلی، مثالی، شبیهی دخی اولاماز. فقط، ﴿وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ سَریله، مثل و تمثیل ایله، شئوناته و صفات و آسماسنه باقيلير. ديمک مثل و تمثیل، شئونات نقطه نظرده واردر.

شو مذکور حديثِ شريفکْ چوق مقاصدنن بریسی شودر که: إنسان، إسمِ رحمانی تماميله گوستر بر صورته‌در. أوت سابقاً بیان ايتديگمزگی، کائناتکْ سیماسنده ییکْ بر إسمکْ شعاعلرندن تظاهر ایدن إسمِ رحمن گورونديگیگی، زمین یوزینکْ سیماسنده ربوبیتِ مطلقه إلهیه‌نکْ حدسز جلوه‌لریله تظاهر ایدن إسمِ رحمن گوستریلدیگیگی، إنسانکْ صورتِ جامعہ‌سنده کوچکْ بر مقیاسده زمینکْ سیماسی و کائناتکْ سیماسیگی یینه او إسمِ رحمانکْ جلوؤ اُتمنی گوسترر ديمکدر. هم إشارتدر که: ذاتِ رحمن الرحيمکْ دليللری و آيينه‌لری اولان ذی‌حیات و إنسانگی مظهرلر او قدر او ذاتِ واجب الوجوده دالئلری قطعی و واضح و ظاهردر که، گونشکْ تمثالنی و عکسنی طوتان پارلاق بر آيينه پارلاقلغنه و داللتنکْ وضوحنه إشاره "او آيينه گونشدر" دینلدیگیگی، "إنسانده صورتِ رحمن وار" وضوح داللتنه و کمالِ مناسبتنه إشاره دینلمش و دینلیر. و أهل وحدت الوجودکْ معتدل قسمی

﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ بو سرّه بناءً، بو دلالتك وضوحنه و بو مناسبتك كمالنه بر عنوان اولارق ديمشله.

﴿اللَّهُمَّ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ بِحَقِّ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِرْحَمْنَا كَمَا يَلِيقُ بِرَحِيمِيَّتِكَ وَفَهْمُنَا أَسْرَارِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَمَا يَلِيقُ بِرَحْمَانِيَّتِكَ أَمِينَ﴾

التنجي سر: أي حدسز عجز و نهايتسز فقر ايچنده يووارلاناں بيچاره انسان! رحمت نه قدر قيمتدار بر وسيله و نه قدر مقبول بر شفاعتجي اولديغني بونكله آغلا كه: او رحمت، اويله بر سلطان ذو الجلاله وسيله در كه؛ ييلديزلرله ذرات برابر اولارق كمال انتظام و اطاعتله (برابر) اوردوسنده خدمت ايدويورلر. و او ذات ذو الجلاله و او سلطان ازل و ابدك استغناء ذاتيسي وار و استغناء مطلق ايچنده در. هيچ بر جهتله كائناته و موجوداته احتياجي اولميان بر غني على الإطلاقدر. و بتون كائنات تحت أمر و إرادة سنده و هييت و عظمتي آلتنده نهايت اطاعتده، جلالنه قارشى تذلله در. ايشته رحمت سني أي انسان! او مستغني على الإطلاق و سلطان سرمدينك حضورينه چيقارير و اوگا دوست ياپار و اوگا مخاطب ايدر و سؤگيلي بر عبد وضعيتني ويرر. فقط ناصل سن گونشه يتيشه مييورسك، چوق اوزاقسك؛ هيچ بر جهتله ياناشه مييورسك. فقط گونشك ضياسي گونشك عكسني، جلوه سني سنك آيينه و واسطه سييله سنك الكه ويرر. اويله ده: او ذات أقده و او شمس ازل و ابده بز چندان نهايتسز اوزاغز، ياناشه مايز. فقط اونك ضياء رحمتي، اوني بزه ياقين ايدويور.

ايشته أي انسان! بو رحمتي بولان، أبدی توكنمز بر خزينه نور بولويور. او خزينه بي بولماسنك چاره سي: رحمتك اك پارلاق بر مثالي و مثلي و او رحمتك اك بليغ بر لساني و دلالي اولان و رحمة للعالمين عنوانيله قرآنده تسميه ايديلن

رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك ستّیدر و تبعیتیدر. و بو رحمةً للعالمین اولان رحمتِ مجسمه‌یه وسیله ایسه صلواتدر. اوت صلواتك معناسی، رحمتدر. و او ذی حیات مجسم رحمته رحمت دعاسی اولان صلوات ایسه، او رحمةً للعالمینك وصولنه وسیله‌در. او یله ایسه سن صلواتی کندیگه، او رحمةً للعالمینه اولاشق ایچون وسیله یاپ و او ذاتی ده رحمتِ رحمانه وسیله ایتخا ایت. عموم اُمتك رحمةً للعالمین اولان علیه الصلاة والسلام حقّنده حدسز بر کترتله رحمت معناسیله صلوات گتیرمه‌لری، رحمت نه قدر قیمتدار بر هدیه‌ی اِلهیه و نه قدر گنیش بر دائره‌سی اولدیغنی، پارلاق بر صورتده اثبات ایدر.

الحاصل: خزینة رحمتك اُك قیمتدار پیرلانطه‌سی و قپوجیسی ذاتِ اُحمديه علیه الصلاة والسلام اولدیغی گبی، اُك برنجی آناختاری دخی ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ در. و اُك قولای بر آناختاری ده صلواتدر.

﴿اللَّهُمَّ بِحَقِّ اسْرَارِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً
لِلْعَالَمِينَ كَمَا يَلِيقُ بِرَحْمَتِكَ وَبِحُرْمَتِهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ وَارْحَمْنَا رَحْمَةً
تُغْنِينَا بِهَا عَنْ رَحْمَةٍ مِنْ سِوَاكَ مِنْ خَلْقِكَ آمِينَ﴾
﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون بشنجی لمعه

رساله‌ی نور کلیاتك سوزلر، مکتوبات و اون دردنجی لمعه‌یه قدر اولان

قسمنك فهرسته‌سیدر.

فهرست رساله‌سی اولارق مستقلاً نشر ایدیلمشدر.

اون آلتنجی لمعه

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

عزیز صدیق قارداشلرم خواجه صبری، حافظ علی، مسعود، مصطفیٰ لر، خسرو، رأفت، بکر بک، رشدی، لطفیلر، حافظ أحمد، شیخ مصطفیٰ وسائره...

سزله مراقلی و مدارِ سؤال اولمش "درت کوچک مسئله" بی معلومات قبیلندن مختصر بر صورتده بیان ایتمکلگه قلمده بر خاطره حسن ایتدم.

برنجیسی: قارداشلریمزدن چاپراززاده عبد الله أفندی گبی بعض آدملر، أهل کشفدن روایة بو گچن رمضانده أهل سنت و جماعت ایچون بر فرج، بر فتوحات اولاجغنی خبر ویردکلری حالده ظهور ایتمدی. بویله أهل ولایت و کشف، نه دن خلاف واقع خبر ویریورلر؟ بندن صوردیله. بن ده بردن سنوحات قبیلندن اولارق ویردیگم جوابک مختصری شودر:

حدیث شریفده وارد اولمشدر که: "بعضًا بلا نازل اولویور؛ گلیرکن قارشیسنه صدقه چیقار، گری چویرر." شو حدیثک سَرّی گوستریور که:

مقدّرات، بعض شرائطله وقوعه گلیرکن گری قالیر. دیمک اهل کشفک مطلع اولدیغی مقدّرات مطلق اولمادیغی، بلکه بعض شرائطله مقید بولوندیغی و او شرائطک وقوع بولماسیله او حادثه ده وقوعه گلمیور. فقط او حادثه، أجل معلق گبی لوح ازلینک بر نوع دفتری حکمنده اولان لوح محو اثباتده مقدّر اولارق یازیلمشدر. غایت نادر اولارق لوح ازلیه قدر کشف چیقار. اکثری اورایه چیقامیور. ایشته بو سرّه بناء، گچن رمضان شریفده و قربان بایرامنده و داها باشقه وقتلرده استخراجه بناء ویا کشفیات نوعندن ویریلن خبرلر، معلق اولدقلری شرائطی بولامدقلری ایچون وقوعه گلمه مشلر و خبر ویرنلری تکذیب ایتمیورلر. چونکه مقدّر ایمش، فقط شرطی گلمه دن او ده وقوعه گلمه مش. اوت رمضان شریفده بدعه لرک رفعنه اهل سنت و جماعتک اکثریتله خالص دعاسی بر شرط و بر سبب مهم ایدی. مع الأسف جامعله رمضان شریفده بدعه لر گیردیگندن، دعالرک قبولنه سد چکوب فرج گلمدی. ناصلکه سابق حدیثک سرّیله: صدقه، بلائی رفع ایدر. اکثریتک خالص دعاسی دخی، فرج عمومی یی جذب ایدر. قوّّه جاذبه وجوده گلمدیگندن، فتوحات ده ویریلمدی.

ایکنجی مراقلی سؤال: بو ایکی آی ظرفنده هیجانلی بر وضعیت

سیاسیه قارشیسنده بگا، هم علاقه دار اولدیغم چوق قارداشلریمه قوی بر احتمال ایله فرح ویره جک بر تشبث ایتمک لازمکن، او وضعیته هیچ اهییت ویرمیه رک بالعکس بنی تضییق ایدن اهل دنیانک لهنده اولارق بر فکرده بولوندم. بعض ذاتلر حیرت ایچنده حیرته قالدیلر. دیدیلر که: "سکا إشکنجه ایدن بو مبتدع و قسماً منافق باشده کی انسانلرک تعقیب ایتدکلری سیاستی ناصل گوریورسک که ایلیشمیورسک؟"

ویردیگم جوابك مختصرى شودر که: بو زمانده اهل اسلامك اَك مهمم تھلکەسى، فن و فلسفەدن گلن بر ضالالتلە قېلبرك بوزولماسى و ایمانك زده لنمە سیدر. بونك چارە یگانەسى: نوردر، نور گوسترمکدر که، قېلبر إصلاح اولسون، ایمانلر قورتولسون. اگر سیاست طوپوزیلە حرکت ایدیلە، غلبە چالینە، او کافرلر منافق درجە سە اینر. منافق، کافردن داها فنادر. دیمك، طوپوز بویله بر زمانده قېلى إصلاح ایتمز. او وقت کفر قېلە گیرر، صاقلانیر؛ نفاقە إنقلاب ایدر. هم نور، هم طوپوز.. ایکیسى، بو زمانده بنم گې بر عاجز یاپاماز. اونك ایچون بتون قوتملە نوره صاریلەمغە مجبور اولدیغمدن، سیاست طوپوزى نه شکلدە اولورسە اولسون باقمەق لازم گلیور. اما مادى جهادك مقتضاسى ایسە؛ او وظیفە شیمدیلک بزده دگلدەر. اوت اهلنە گوره کافرک ویا مرتدك تجاوزاتنه سد چکمك ایچون طوپوز لازمدر. فقط ایکی ألمز وار. اگر یوز ألمز ده اولسە، آنجق نوره کافی گلیر. طوپوزى طوتەجق ألمز یوق!..

اوپنچى مراقلى سؤال: بو یاقینده إنگلز و ایتالیا گې أجنبیلرک بو حکومتە ایلیشمە سیلە، اُسکیدن برى بو وطنده کى حکومتك حقیقى نقطه إستنادى و قوه معنویه سنك منبعى اولان حمیت اسلامیه یی تھیج ایتمکله شعائر اسلامیه نك بر درجە إحیاسنە و بدعەلرک بر درجە دفعنە مدار اولاجغى حالده، نەدن شدتله حرب علیهنده چیقك و بو مسئلە نك آسایشلە حل ایدیلە سنى دعا ایتك و شدتلى بر صورتده مبتدعلرک حکومتلری لهنده طرفدار چیقك؟ بو ایسە، طولایسیلە بدعەلرە طرفگیرلکدر؟

الجواب: بز، فرج و فرح و سرور و فتوحات ایسترز. فقط کافرلرک قلنجى ایله دگل. کافرلرک قلنجلری باشلرینی یسین؛ قلنجلرندن گلن فائده بزە لازم دگل. ذاتاً او متمرّد أجنبیلردر که، منافقلری اهل ایمانە مسلط ایتدیلر و زندیقلىرى

یتیشدیردیلر. هم حرب بلاسی ایسه خدمت قرآنیهمزه مهم بر ضرردر. بزم اُك فداکار و اُك قیمتدار قارداشلیهمزك اُکثریسی قرق بشدن آشاغی اولدیغندن، حرب واسطه‌سیله وظیفه قدسیه قرآنیه‌ی بیراقوب عسکره گیتمگه مجبور اولاجقدیلر. بنم پاره‌م اولسه، حسن رضام ایله، بویله قیمتدار قارداشلیهمك هر بریسنی عسکرلکدن قورتارمق ایچون، بدل نقدیه ییك لیرا قدر ده اولسه، ویرردم. بویله یوزر قیمتدار قارداشلیهمزك خدمت قرآنیه نوریه‌ی بیراقوب مادی جهاد طوپوزینه آل آتمقده، یوز ییك لیرا کندی ضرریمزی حسن ایدیوردم. حتی دکائینك بو بر ایکی سنه عسکرلگی، بلکه ییك لیرا قدر معنوی فائده‌سنی غائب ایتدیردی. هر نه ایسه... قادر کل شی، بر دقیقه‌ده بلوطرله طولمش جو هوایی سوپوروب تمیزلیهرک، سمانك براق یوزنده ضیادار گونشی گوستردیگی گبی، بو ظلماتلی و رحمتسز بلوطرلی ده ازاله ایدوب حقائق شریعتی گونش گبی گوستزر و اوجوز و دغدغه‌سز ویره‌یلیر. اونك رحمتندن بکلرز که، بزه بهالی صاتماسین. باشده کیلرک باشلرینه عقل و قلبلرینه ایمان ویرسین، یتر. او وقت کندی کندینه ایش دوزه‌لیر.

دردنجی مراقلی سؤال: دیورلر که: مادام سزك اُلکزه‌کی نوردر، طوپوز دگلدر؛ نوره قارشى معارضه ایدیلمز و نوردن قاچیلماز و نورك اظهارندن ضرر گلمز. نه‌دن آرقداشلیکزه احتیاطی توصیه ایدیورسکز؟ چوق نورلی رساله‌لری خلقله گوستریلمه‌سنی منع ایدیورسکز؟

بو سؤاله قارشى جوابك مختصر مثالی شودر که: باشلرده‌کی باشلرک چوغی سرخوش، اوقوماز. اوقوسه ده آکلاماز. یاکلیش معنا ووروب ایلشیر. ایلشیمه‌سی ایچون، عقلی باشنه گلنجه‌یه قدر گوسترمه‌مک لازم گلیور. هم چوق وجدانسز انسانلر وار که، غرض ویا طمع ویا خود خوف جهتیه نوری

إنكار ايدر ويا گوزینی قپار. اونڭ ايچون قارداشلىرىم ده توصيه ايدىيورم كه: احتياط ايتسينلر، ناأهللرڭ ألنه حقيقتلرى ويرمه سينلر. هم أهل دنياڭڭ أوهامنى تحريك ايدە جڭ ايشلرده بولونماسينلر. (حاشيه)

خاتمه

بۈگۈن رافت بگڭ بر مکتوبنى آلدیم. لحیه شریفه حَقْنده کی سؤالی مناسبتیله دیيورم كه: حدیثجه ثابتدر كه، رسول اكرم علیه الصلاة والسلامك لحیه سعادتندن دوشن صاچلرڭ دانهلری محدوددر. اوتوز قرق دانه ویا ألیی أتمش دانه گبی آز بر مقدارده ایکن، بیگلر یرده لحیه سعادتڭ صاچلری بولونماسی، بنی بر زمان چوق دوشوندیردی. او وقت خاطریمه گلمش كه: لحیه سعادت، یالڭز لحیه شریفڭ صاچلرندن عبارت دگل، بلکه رأس مباركنڭ تراش اولدقجه هیچ بر شیئی غائب ایتمهین صحابهلر، او نورلی و مبارک و دائمی یاشایه جق صاچلری محافظه ایتمشلر. اونلر بیگلردر. شیمدیکی موجوده مساوی گله بیلیرلر.

(حاشیه): جدی بر مسئلهیه وسیله اولاییله جڭ بر لطیفه: دونکی گون صباحلین بر دوستمڭ دامادی محمد یانغه گلدی. مسرورانیه، بشارتکارانه دیدی كه: "سنڭ بر کتابڭی إسپارطده طبع ایتمشلر، چوقلر اوقویورلر." بن دیدیم: "او، یاساق اولان طبع دگل بلکه مستنسخله بعض نسخهلر آیینمش كه حکومت اوڭا بر شی دیمز." هم دیدیم: "صاقین بونی سنڭ دوستڭ اولان ایکی منافقه سویلهمه. اونلر بویله بر شی آرایورلر كه، بهانه ایتسینلر." ایشته قارداشلرم، بو آدم چندان بر دوستمڭ دامادیدر؛ او مناسبتله بنم ده أحبام صاییلیر. فقط بربرلک مناسبتیله وجدانسز معلّم و منافق مدیرڭ دوستیدر. اوراده قارداشلىرىمزدن بریسی بيلمیهرك اويله سویلهمش. ایی اولدی كه، اڭڭ أول گلدی، بڭا خبر ویردی. بن ده تنبيه ایتدم، فناڭڭ اوڭی آلیندی. و تكتثیر ماكينهسى بیگلر نسخهلری بو پرده آلتنده نشر ایتدی.

ینه او وقت خاطریه گلدی که: عجباً هر جامعده بولونان، سندِ صحیح ایله بو صاچ حضرتِ رسالتک صاچی اولدیغی ثابت میدر که، اونکا قارشی زیارت معقول اولاییلسین؟

بردن خاطره گلدی که: او صاچلرک زیارتی، وسیله‌در. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامه قارشی صلوات گتیرمگه سبب و بر حرمت و محبته مداردر. وسیله‌لک جهتی او شیئک ذاته باقماز، وسیله‌لک جهتنه باقار. اونک ایچون اگر بر صاچ حقیقی اولارق لویه سعادتن اولمازسه، مادام ظاهر حاله گوره او یله تلقی ایدیلمش و او وسیله‌لک وظیفه‌سنی یاییور و حرمت و توجه و صلواته وسیله اولویور؛ قطعی سند ایله او صاچک ذاتی تشخیص و تعیین لازم دگلدر. یالکز، عکسنه قطعی دلیل اولماسین، یتز. چونکه تلقیات عامه و قبول اُمت، بر نوع حجت حکمنه گچر. بعض اهل تقوا بویله ایشلرده، یا تقوا ویا احتیاط ویا عزیمت نقطه‌سنده ایلشسه‌لر ده، خصوصی ایلشیرلر. بدعه ده دیسه‌لر، بدعه حسنه نوعنده داخلدر. چونکه وسیله صلواتدر.

رأفت بك مکتوبنده دیور: "بو مسئله إخوانلر بیئنده مدار مناقشه اولمش." قارداشلییه توصیه ایدیورم که: إنشقاقه و إفتراقه سببیت ویرن مناقشه ایتمه‌سینلر. یالکز مداوله افکار صورتنده نزاعسز مباحثه‌یه آلیشسینلر.

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

عزیز صدیق سکرکندلی قارداشلرم ابراهیم، شکری، حافظ بکر،
حافظ حسین، حافظ رجب أفندیلر!

حافظ توفیق ایله گوندردیگکمز اوج مسئلهیه ملحدلر اُسکیدن بری
ایلیشییورلر.

برنجیسی: ﴿حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ﴾ آیتنک
إفاده ایتدیگی ظاهر معناسنه گوره: گونشک، حرارتلی و چامورلی بر چشمه
صوینده غروب ایتدیگی گورمش، دییور.
ایکنجیسی: سَدِّ ذُو الْقَرْنَيْنِ نرهدهدر؟

اوجنجیسی: آخر زمانده حضرت عیسیٰ نك (عس) گلهجگنه و دجالی
ئولدییرهجگنه دائردر.

بو سؤاللرک جوابلری اوزوندردر. یالکمز مختصر بر إشارتله دیرز که: آیاتِ
قرآنیه، اُسلوبِ عربیه اوزرینه و ظاهر نظره گوره عمومک آکلایهجغی بر طرزده
إفاده ایتدیگی ایچون، چوق دفعه تشبیه و تمثیل صورتنده بیان ایدیور.

ایشته ﴿تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ﴾ یعنی گونشک، حرارتلی و چامورلی بر چشمه
گبی گورونن بحر محیطِ غریبنک ساحلنده ویا وولقانلی، آلوی، دومانلی طاغک
گوزنده غروب ایتدیگی ذُو الْقَرْنَيْنِ گورمش. یعنی: ظاهر نظرده بحر محیطِ

غریبنک سواحلنده، یازک شدت حرارتیله اُطرفنده کی باتاقلق حرارتلنمش، تبخّر ایتدیگی بر زمانده او بخار آرقه‌سند بيوک بر چشمه حوضه‌سی صورتنده اوزاقدن ذو القرنینه گورونن بحر محیطک بر قسمنده گونشک ظاهری غروبنی گورمش. ویا وولقانلی، طاش و طوپراق و معدن صولرینی قاریشدیرارق فیشقیران بر طاغک باشنده یکی آچیلمش آتشی گوزنده، سماواتک گوزی اولان گونشک گیزلندیگی گورمش.

أوت قرآن حکیمک معجزانه بلاغتِ إفاده‌سی بو جمله ایله چوق مسائلی درس ویریور. أولا: ذو القرنینک مغرب طرفنه سیاحتی، شدت حرارت زمانده و باتاقلق طرفنه و گونشک غروب آوانه و وولقانلی بر طاغک فیشقیرمسی وقتنه تصادف ایتدیگی بیان ایتمکله، آفریقانک تمام إستیلاسی گبی چوق عبرتلی مسئله‌لره إشارت ایدر. معلومدر که: گورونن حرکتِ شمس، ظاهریدر و کُرُ اَرْضک مخفی حرکتنه دلیلدر؛ اونی خبر ویریور. حقیقتِ غروب مراد دگلدر. هم چشمه، تشبیهدر. اوزاقدن بيوک بر دکز، کوچک بر حوض گبی گورونور. حرارتدن چیقان سیس و بخارلر و باتاقلقلر آرقه‌سند گورونن بر دگز، چامور ایچنده بر چشمه‌یه تشبیهی و عربجه هم چشمه، هم گونش، هم گوز معناسنده اولان ﴿عَيْن﴾ کلمه‌سی، اُسرارِ بلاغتجه غایت معنیدار و مناسبدر. (حاشیه) ذو القرنینک نظرنده اوزاقلق جهتیله اویله گوروندیگی گبی، عرشِ أعظم‌دن گلن

(حاشیه): ﴿فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ﴾ ده کی ﴿عَيْنٍ﴾ تعبیری، اُسرارِ بلاغتجه لطیف بر معنایی رمزاً إخطار ایدیور. شویله که: "سما و یوزی، گونش گوزیله زمینک یوزنده کی جمالِ رحمتی سیردن سوکُره، زمین دخی دکز گوزیله یوقاریده کی عظمتِ إلهیهی تماشاچی متعاقب؛ او ایکی گوز بربری ایچنه قپانیرکن، روی زمینده کی گوزلری قپایور." دییه معجزانه بر کلمه ایله خاطرلاتیور و گوزلر وظیفه‌سنه پایدوس إشارتنه إشارت ایدیور.

و أجرام سماویة قوماندا ایدن سماوی خطاب قرآنی، بر مسافرخانه رحمانیهده سراج وظیفه سنی گورن مسخر گونشی بحر محیط غربی گبی بر چشمه ربانیده گیزله نیور دیمسی، عظمتنه و علویتنه یاقیشیور و معجزانه اسلوبی ایله، دگزی حرارتلی بر چشمه و دومانلی بر گوز گوسترر. و سماوی گوزلره اویله گورونور.

الحاصل: بحر محیط غربی یه چامورلی بر چشمه تعبیری، ذو القرنینّه نسبةً اوزاقلق نقطه سنده او بیوک دگزی بر چشمه گبی گورمش. قرآنک نظری ایسه هر شیئه یاقین اولدیغی جهتله، ذو القرنینک غلط حسّ نوعنده کی نظریه گوره باقه ماز، بلکه قرآن سماواته باقه رق گلدیگندن کره ارضی کاه بر میدان، کاه بر سرای، بعضًا بر بشیک، بعضًا بر صحیفه گبی گوردیگندن؛ سیسلی، بخارلی قوجه بحر محیط آطلاس غربی یی بر چشمه تعبیر ایتمه سی، عظمت علویتنی گوستریور.

ایکنجی سؤالک: سدّ ذو القرنین نره ده در؟ یا جوج، مأجوج کیملردر؟

الجواب: اُسکیدن بو مسئله یه دائر بر رساله یازمشدم. او وقتک ملحدلری اونکله ملزم اولمشلردی. شیمدیلک هم او رساله یانمده یوقدر، هم قوه حافظه م تعطیل اشغال ایتمش، یاردیم ایتمیور. هم یگر می دردنجی سوزک اوچنجی دالنده بر نبذه بو مسئله دن بحث ایدیلمش. اونک ایچون بو مسئله نک یالکزیکی اوچ نکته سنه غایت مختصر بر إشارت ایده جگزر. شویله که:

أهل تحقیقک بیاننه گوره، هم ذو القرنین عنوانک إشارتیله، یمن پادشاهلرندن ذو الیزن گبی "ذو" کلمه سیله باشلایان اسملری بولوندیغندن بو ذو القرنین، اسکندر رومی دگلدر. بلکه یمن پادشاهلرندن بریسیدر که، حضرت ابراهیمک زماننده بولونمش و حضرت خضر دن درس آلمش. اسکندر رومی

ایسه، میلاددن تقریباً اوچ یوز سنه اَوّل گلمش، آرسطودن درس آلمش. تاریخ بشری، منتظم صورتده اوچ ییک سنه‌یه قدر گیدیور. بو ناقص و قیصه تاریخ نظری، حضرت ابراهیم زمانندن اَوّل طوغری اولارق حکم ایده‌میور. یا خرافه‌واری، یا منکرانه، یا غایت مختصر گیدیور. بو یمنی ذو القرنین، تفسیرلرده اُسکیدن بری اسکندر نامیله اِشتهارینک سبی، یا او ذو القرنینک بر اِسمی اسکندر در که، اسکندر کبیر و اُسکی اسکندر در. و یا خود آیات قرآنیه‌نک ذکر ایتدیگی حادثات جزئی‌لر؛ کَلّی حادثاتک اوچلری اولدیگی جهته‌لر:

ذو القرنین اولان اسکندر کبیرک نبوتکارانه اِرشاداتیله اقوام ظالمه ایله مللِ مظلومه اورته‌سنده حائل و غدارلرک غارتلرینه مانع اولاجق مشهور سدّ چینک بناسنی قوردیگی گبی؛ اسکندر رومی مثللو متعدد جهانگیرلر و قوتلی پادشاهلر، مادی جهته‌نده و معنوی عالم اِنسانیتک پادشاهلری اولان بر قسم اُنبیاء و بعض اقطاب دخی معنوی و اِرشادی جهته‌نده او ذو القرنینک آرقه‌سنده گیدوب اِقتدا ایدوب، مظلوملری ظالمردن قورتاره‌جق چاره‌لرک مهملردن اولان طاغیر اورته‌لرنده سدلری، صوگره طاغیر باشلرنده قلعه‌لری قورمشلر (حاشیه). یا بالذات مادی قوتلریله و یا خود اِرشاد و تدبیرلریله تأسیس ایتمشلر. صوگره شهرلرک اطرافنده سورلری و اورته‌لرنده قلعه‌لری، تا صوگ چاره اولان قرق ایکیلک طویلری و قلعه سیار گبی دریتناوطلری یاپمشلر. حتّی روی زمینک اَکْ مشهور سدّی و قاچ گونلک اوزاق بر مسافه طوتان سدّ چینی، قرآن لسانیهلر یاجوج و ماجوجک و تعبیر دیگرله تاریخ لساننده مانچور و مُغول دینیلن و عالم بشریتی قاچ دفعه زیر و زبر ایدن و همالایا طاغیرینک آرقه‌سندن چیقان و شرقدن غربه

(حاشیه): روی زمینده مرور زمانله طاغ شکلنی آلمش، طانیمیه‌جق بر صورتده گلمش چوق صنعی سدلر واردر.

قدر خراب ايدن أقوام وحشيه و غارتكار ملتړك هند و چينده كى أقوام مظلومه يه تجاوزلرینی طورديرمق ایچون او همالایا سلسله لرینه یاقین ایکی طاغ اورتە سنده اوزون بر سد یاپدیغی و او أقوام وحشیه نك كثرته هجوملرینه چوق زمان مانع اولدیغی گبی، قافقاس طاغلرندە دربند جهتندە ینه چاپوچى غارتگیر أقوام تاتاریه نك هجومنی طورديرمق ایچون ذو القرنین مثال اُسكى ایران پادشاهلرینك همتیله سدler یاپیلمشدر. بو نوعدن چوق سدler وار. قرآن حکیم عموم نوع بشر ایله قونوشدیغی ایچون، ظاهرًا بر حادثه جزئییه ذکر ایدوب، عموم او حادثه یه بکزر حادثاتی إخطار ایدهرک قونوشویور.

ایشته بو نقطه نظر دندر که، سده و یاجوج و ماجوجه دائر روایتلر و أقوال مفسرین، آیری آیری گیدیور.

هم قرآن حکیم، مناسبات کلامیه جهتندە بر حادثه دن اوزاق بر حادثه یه إنتقال ایدر. بو مناسباتی دوشونمەین ظن ایدر که، ایکی حادثه نك زمانلری بربرینه یاقیندر. ایشته سدك خراییتندن قیامتك قویماسنی قرآنك خبر ویرمه سی، قربیت زمان جهتیله دگل، بلکه مناسبات کلامیه جهتندە ایکی نکته ایچوندر: یعنی بو سد ناصل خراب اولاجق، او یله ده دنیا خراب اولاجقدر. هم ناصلکه فطری و إلهی سدler اولان طاغلر متیندر، آنجق قیامتك قویمه سیله خراب اولورلر؛ او یله ده بو سد دخی طاغ گبی متیندر، آنجق دنیا نك خراب اولماسیله خاك ایله یکسان اولاییلر. إنقلابات زمان تحرییات یاپسه ده، چوغی صاغلام قالیر دیمکدر. اوت سد ذو القرنینك کلّیتندن بر فردی اولان سد چینی بیگلر سنه یاشادیغی حالده داها میدانده طورییور. انسانك ألیله زمین صحیفه سنده یازیلان، مجسم، متحجر، معنیدار تاریخ قدیمدن اوزون بر سطر اولارق اوقونویور.

اوچنجی سؤالکۆز: حضرت عیسیٰ علیه السلامک دجالی ئولدیرمسی، هم برنجی مکتوبده و هم اون بشنجی مکتوبده غایت مختصر و سزه کافی بر جواب وارد.

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

عزیز، فداکار، صدیق، وفادار قارداشلرم خواجه صبری (رح) و حافظ علی (رح)!

"مغیباتِ خمسہ" یہ دائر سورہ لقمانک آخرنده کی آیتک حَقْنده مهم سؤالکۆزه غایت مهم بر جواب ایسترن، مع التأسف شیمدیکی حالتِ روحیه و احوالِ مادیهم او جوابه مساعد دگلدر. یالکۆز سؤالکۆزک تماس ایتدیگی بر ایکی نقطهیه غایت مجملِ اشارت ایده جگزر. شو سؤالکۆزک مثالی گوسترییور که، اهلِ الحاد طرفندن تنقید صورتنده مغیباتِ خمسہ دن یاغمورک گلمک وقتنه و رحمِ مادرده کی جینک کیفیتنه اعتراض ایدیلیمش. دیمشیر که: "رصدخانه لرده بر آلتله یاغمورک وقتِ نزولی کشف ایدیلییور. اونی ده، اللهدن باشقه سی ده بیلییور. هم رونتگن شعاعيله رحمِ مادرده کی جینک مذکر، مؤنث اولدیغی آکلاشیلییور. دیمک مغیباتِ خمسہیه اطلاع قابلدیر؟"

اوچنچى سؤالکڭز: حضرت عيسى عليه السلامك دجالى ئولديرمىسى،
هم برنجى مكتوبده و هم اون بشنجى مكتوبده غايت مختصر و سزه كافى بر
جواب وارد.

﴿بِاسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

عزيز، فداكار، صديق، وفادار قارداشلم خواجه صبرى (رح) و
حافظ على (رح)!

"مغيباتِ خمسہ" يہ دائر سورہ لقمانك آخرنده كى آيتك حَقْنده مهم سؤالکڭزه
غايت مهم بر جواب ايستركن، مع التأسف شيمديكى حالتِ روحيه و احوالِ
ماديهم او جوابه مساعد دگلدر. يالکڭز سؤالکڭزك تماس ايتديكى بر ايكى نقطه يه
غايت مجمل اشارت ايده جگڭز. شو سؤالکڭزك مثالى گوسترييور كه، اهلِ الحاد
طرفندن تنقيد صورتنده مغيباتِ خمسہ دن ياغمورك گلمك وقتنه و رحم
مادرده كى جينك كيفيته اعتراض ايديلمش. ديمشلكه: "رصدخانه لرده بر آلتله
ياغمورك وقتِ نزولى كشف ايديلييور. اوني ده، اللهدن باشقه سى ده بيلييور.
هم رونتگن شعاعيله رحم مادرده كى جينك مذكّر، مؤنث اولديغى
آكلاشيلييور. ديمك مغيباتِ خمسہ يه اطلاع قابلدرك؟"

الجواب: ياغموركُ وقتِ نزولى بر قاعدهيه مربوط اولماديغي ايچون، طوغريدن طوغرىيه مشيئتِ خاصّه اِلْهيّه ايله باغلى و خزينه رحمتدن خصوصى ارادهيه تابع اولديغىڭ بر سرِ حكمتى شودر كه: كائناتده اُڭ مهمّ حقيقت و اُڭ قيمتدار ماهيت؛ نور، وجود و حيات و رحمتدر كه، بو درت شى پردهسز، واسطهسز، طوغريدن طوغرىيه قدرتِ اِلْهيّه و مشيئتِ خاصّه اِلْهيّه باقار. سائر مصنوعاتده ظاهرى اسباب، قدرتڭ تصرفنه پرده اولويورلر. و مطّرد قانونلر و قاعدهلر، بر درجه اراده و مشيئته حجاب اولويور. فقط وجود، حيات و نور و رحمتده او پردهلر قونولماش. چونكه پردهلرڭ سرِ حكمتى او ايشده جريان ايتميور. مادام وجودده اُڭ مهمّ حقيقت، رحمت و حياتدر؛ ياغمور، حياته منشأ و مدار رحمت، بلكه عين رحمتدر. البته وسائط پرده اولميه جق. قاعده و يكنسقلق دخی، مشيئتِ خاصّه اِلْهيّه ستر ايتميه جڭ؛ تاكه هر وقت، هر كس، هر شیده شكر و عبوديته و سؤال و دعايه مجبور اولسون. اُگر بر قاعده داخلنده اولسه ایدی، او قاعدهيه گووه نوب شكر و رجا قپوسی قپانیردی. گونشڭ طلوعنده نه قدر منفعتلر اولديغي معلومدر. حالبوكه مطّرد بر قاعدهيه تابع اولديغندن، گونشڭ چيقماسى ايچون دعا ايديلميور و چيقماسنه دائر شكر ياپيلميور. و علم بشرى او قاعدهنڭ يوليله يارين گونشڭ چيقه جغنى بيلديگى ايچون، غائبدن صاييلميور. فقط ياغموركُ جزئياتى بر قاعدهيه تابع اولماديغي ايچون، هر وقت انسانلر رجا و دعا ايله درگاهِ اِلْهيّه التجايه مجبور اولويورلر. و علم بشرى، وقتِ نزولنى تعين ايدهمديگى ايچون، صرف خزينه رحمتدن بر نعمتِ خاصّه تلقى ايدوب حقيقى شكر ايدويورلر.

ايشته بو آيت، بو نقطه نظرده ياغموركُ وقتِ نزولنى، مغيباتِ خمسويه إدخال ايدويور. رصدخانه لرده كى آلتله، بر ياغموركُ مقدماتنى حسن ايدوب

وقتني تعيين ايتمك، غائي بيلمك دگل، بلكه غائبدن چيقوب عالم شهادته تقرّی وقتنده بعض مقدّماتنه إطلاع صورتنده بيلمكدر. ناصل، ائڭ خفی امور غيبه وقوعه گلدکده وياخود وقوعه ياقين اولدقدن صوڭره حسّ قبل الوقوعڭ بر نوعيله بيلينير. او، غيبی بيلمك دگل؛ بلکه او، موجودی ويا مقرب الوجودی بيلمكدر. حتّی بن کندی أعصابده بر حسّاسيت جهتيله يگرمی درت ساعت اؤل، گله جک ياغموری بعضاً حسّ ايدييورم. ديمک ياغمورڭ مقدّماتی، مباديلری وار. او مباديلر، رطوبت نوعندن کندینی گوسترييور، آرقه سندن ياغمورڭ گلدیگنی بيلديرييور. بو حال، عيناً قاعده گبی، علم بشرڭ غائبدن چيقوب داها شهادته گیرمه ين امور و وصوله بر وسیله اولور. فقط داها عالم شهادته آياق باصميان و مشيئت خاصّه ايله رحمت خاصّه دن چيقميان ياغمورڭ وقت نزولنی بيلمك، علم علام الغيوبه مخصوصدر.

قالدی ايکنجی مسئله: رونتگن شعاعيله رحم مادرده کی چوجغڭ اُرکک و ديشیسنی بيلمك ايله «وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ» آيتنڭ مثال غيبیسنه منافی اولاماز. چونکه آيت يالڭز ذکورت و اُنوئت کيفيته دگل، بلکه او چوجغڭ عجيب إستعداد خصوصيسی و إستقبالده کسب ايده جگی وضعيته مدار اولان مقدّرات حياتيه سنڭ مباديلری، حتّی سيماسنده کی غایت عجيب اولان سڭّه صمدیت مراددر که، چوجغڭ او طرزده بيلينمسی، علم علام الغيوبه مخصوصدر. يوز ييڭ رونتگن مثال فکر بشری برلشسه، ينه او چوجغڭ عموم أفراد بشریه قارشى برر علامت فارقه سی بولونان يالڭز حقیقی سيماي وجهیه سنی کشف ايده مز. نرده قالدی که سيماي وجهی سڭه سندن يوز دفعه داها خارقه اولان إستعدادنده کی سيماي معنوی یی کشف ايده بيلسين.

باشده ديدك كه: وجود و حيات و رحمت، بو كائناتده اَكْ مهم حقيقتلردر و اَكْ مهم مقام اونلرگدر. ايشته اونك ايچون او جامع حقيقت حياتيه، بتون اينجه لككليه و دقائقيله اراده خاصهيه و رحمت خاصهيه و مشيئت خاصهيه باقمالرينك بر سري شودر كه: حيات، بتون جهازاتيله و جهازتيله شكر و عبوديت و تسبيحك منشأ و مدارى اولديغندندر كه، اراده خاصهيه حجاب اولان يكنسقلق و قاعدهلك و رحمت خاصهيه پرده اولان وسائط ظاهريه قونولما مشدر.

جناب حقك رحم مادرده كي چوققلرك سيماي مادي و معنويلرنده ايكي جلوه سي وار:

بريسي: وحدتنى و احدتنى و صمدتنى گوسترر كه، او چوجق اعضاي اساسيده و جهازات انسانيه نك انواعنده سائر انسانلره موافق و مطابق اولديغي جهتله، خالق و صانعك وحدتنه شهادت ايدويور. او جنين بو لسان ايله باغيريور كه: "بكا بو سيما و اعضاي و يرن كيم ايسه، بتون اساسات اعضاده بكا بگزئين بتون انسانلرك صانعي دخي اودر. و هم بتون ذي حياتك صانعي اودر."

ايشته رحم مادرده كي جنينك بو لسانى، غيبي دگل، قاعدهيه و اطراده و نوعنه تابع اولديغي ايچون معلومدر، بيلينه بيلير. عالم شهادتدن عالم غيبه گيرمش بر دالدر و بر ديلدر.

ايكنجى جهت: سيماي استعداديه خصوصيه سي و سيماي وجهيه شخصيه سي لسانيله صانعك اختياريني، اراده سنى و مشيئتنى و رحمت

خاصّه سنی و هیچ بر قید آلتنده اولمادیغنی، باغیروب گوسترییور. فقط بو لسان، غیب الغییدن گلییور. علم اُزلیدن باشقه سی، قبل الوجود بونی گوره مییور و إحاطه ایده مییور. رحم مادرده ایکن بو سیمانک بیگده بر جهازاتی گورونمکله، بیلینمیور!

الحاصل: جینک سیمای إستعدادیسنده و سیمای وجهیه سنده هم دلیل وحدانیت وار، هم إختیار و إرادۀ إلهیه نك حجتی واردر. اگر جناب حق موفق ایتسه، مغیبات خمسّه یه دائر بعض نکتہ لر یازیلہ جقدر. شیمدیلک بوندن فضله وقتم و حالم مساعده ایتمدی، خاتمه ویریورم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون يدنجي لمعه

(زهردن گلشمش "اونبش نوطه" دن عبارتدر.)

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

اون ايکي سنه اول (* عناية ربّانية ايله، معرفت إلهيه ده بر حرکت فکريه و بر سياحت قلبيه و بر إنکشافات روحيه ده تظاهر ايدن بعض لمعات توحيديه يي عربي اولارق نوطه لر صورتنده زهره، شعله، حبه، شمه، ذره، قطره گي رساله لرده قيد ايتمشدم. اوزون بر حقيقتک يالکز بر اوجني گوسترمک و پارلاق بر نورک يالکز بر شعاعني إرائه ايتمک طرزنده يازيلديغندن، يالکز کندی کنديمه برر خاطره و برر إخطار شکننده اولديغندن، باشقه لرینک إستفاده سي محدود قالمشدي. خصوصاً اُک ممتاز و اُک خاص قارداش لريمک قسم اعظمي عربي اوقومه مشلر. بونلرک إصراري و إالحاحيله او نوطه لرک، او لمعه لرک قسماً ايضاحلي و قسماً قيصة بر مثالي تور کجه اولارق يازمغه مجبور اولدم. شو نوطه لر و عربي رساله لر، يکي سعيدک اُک اول حقيقت علمندن بر درجه شهود صورتنده گوردیگی ايچون تغيير ايديلمه دن مثاللری يازيلدی. اونک ايچون بعض جمله لر سائر سوزلرده ده ذکر ايديلمکله برابر بوراده ده ذکر ايديلييور؛ و بر قسمي غایت مجمل اولقله برابر ايضاح ايديلمیيور، تا لطافت أصلیه سنی غائب ایتمه سین.

(*) :اون ايکي سنه اول دينيلن تاريخ؛ هجري ۱۳۴۰، ميلادی ۱۹۲۱ سنه ليدر.

برنجی نوطه: کندی نفسمه خطاباً دیمشدم: آی غافل سعید! بیل که: شو عالمک فنا سندن صوگره سکا رفاقت ایتمه‌ین و دنیانک خرابیله سندن مفارقت ایدن بر شیئه قلبکی باغلامق سکا لایق دگلدر. خصوصاً سنک عصریکک انقراضیله سنی ترک ایدوب آرقه چویرن و باخصوص برزخ سفرنده آرقداشلق ایتمه‌ین و خصوصاً سنی قبر قپوسنه قدر تشییع ایتمه‌ین، خصوصاً بر ایکی سنه ظرفنده ابدی بر فراق ایله سندن آریلوب گناهی سنک بوینگه طاقان، خصوصاً سنک رگمکه اولارق حصولی آنده سنی ترک ایدن فانی شیلرله قلبکی باغلامق، کار عقل دگلدر. اگر عقلک وارسه؛ اُخروی انقلاباتنده، برزخی اُطوارنده و دنیوی انقلاباتنک مصادماتی آلتنده ازیلن، بوزولان و ابدی سفرده سکا آرقداشلغه مقتدر اولمیان ایشلری بیراق، اُهمیت ویرمه، اونلرک زوالندن کدرلنمه. سن کندی ماهیتکه باق که: سنک لطیفه‌لرک ایچنده اوילה بر لطیفه وار که، اُبددن و ابدی ذاتدن باشقه‌سنه راضی اولاماز. اوندن باشقه‌سنه توجه ایده‌میور، ماسواسنه تنزل ایتمز. بتون دنیایی اوکا ویرسه‌ک، او فطری احتیاجی تطمین ایده‌مز. او شی ایسه، سنک طویغولریکک و لطیفه‌لریکک سلطانیدر. فاطر حکیمک امرینه مطیع اولان او سلطانکه اطاعت ایت، قورتول!..

ایکنجی نوطه: حقیقتدار بر رؤیاده گوردم که، انسانلره دییوردم: "آی انسان! قرآنک دساتیرنددر که، جناب حقک ماسواسندن هیچ بر شیئی اوکا تعبّد ایده‌جک بر درجه‌ده کندکدن بیوک ظن ایتمه. هم سن کندیککی هیچ بر شیدن تکبر ایده‌جک درجه‌ده بیوک طومه. چونکه مخلوقات، معبودیتدن اوزاقلق نقطه‌سنده مساوی اولدقلری گبی، مخلوقیت نسبتنده ده بردرلر."

اوچنجی نوطه: آی غافل سعید! بیل که: غلط حسّ نوعندن غایت موقت دنیایی لا یموت و دائمی گوریورسک. اُطرافکه و دنیایه باقیدیغک زمان

بر درجه ثابت و مستمر گوردیگگدن، فانی نفسکی ده او نظر ایله ثابت تلقی ایتدیگگدن، یالکز قیامتک قوپاجغندن دهشت آلیورسک. گویا قیامتک قوپماسنه قدر یاشایه جقسک گی، یالکز اوندن قورقویورسک. عقلکی باشکه آل. سن و خصوصی دنیاک، دائمی زوال و فنا ضربه سنه معروضسکز. سنک بو غلط حسک و مغلطهک شو مثاله بکزرکه:

بر آدم آلدنه اولان آینه سنی بر خانه ویا بر شهره ویا بر باغچه قارشی طوتسه؛ مثالی بر خانه، بر شهر، بر باغچه او آینه ده گورونور. أدنا بر حرکت و کوچک بر تغیر آینه نك باشنه گلسه، او مثالی خانه و شهر و باغچه ده هرج و مرج و قارشیقلق دوشر. خارجه کی حقیقی خانه، شهر و باغچه نك دوام و بقاسی سکا فائده ویرمز. چونکه سنک ألكده کی آینه ده کی خانه و سکا عائد شهر و باغچه، یالکز آینه نك سکا ویردیگی مقیاس و میزان ایله در. سنک حیاتک و عمرک، آینه در. سنک دنیاکک دیرگی و آینه سی و مرکزی، سنک عمرک و حیاتکدر. هر دقیقه ده او خانه و شهر و باغچه نك ئولسی ممکن و خراب اولماسی محتمل اولدیغندن، هر دقیقه سنک باشکه ییقیلایق و سنک قیامتک قوپایق بر وضعیت در. مادام اویله در؛ سن، بو حیاتکه و دنیاکه، چکه مدکلری و قالدیره مدکلری یوکلری یوکلتمه!...

دردنجی نوطه: بیل که: اکثریتله فاطر حکیمک عادتیدر، اهمیتلی و قیمتدار

شیلری عینیه إعاده ایدیور. یعنی، اکثر اشیانک مثلیله تازه لنمسی، موسملرک تبدلنده، عصرلرک دگیشمه سنده او قیمتدار اهمیتلی شیلری عینیه إعاده ایدیور. یومی و سنوی و عصری حشرلرک عمومنده، شو قاعدۀ عادت الله اکثریتله مطّرد گورونویور. ایشته بو ثابت قاعده یه بناء دیرز: مادام فنونک إتفاقیله و علومک شهادتیه، خلقت شجره سنک أک مکمل میوه سی إنساندر. و مخلوقات

ایچنده اُكْ اَهْمیتلی انساندر. و موجودات ایچنده اُكْ قیمتدار انساندر. و انسانك بر فردی، سائر حیواناتك بر نوعی حکمنده‌در. اُلبته قطعی بر حدس ایله حکم ایدیلیر که، حشر و نشر اُکبرده بشرك هر بر فردی عینیه، جسمیه، اِسْمیه، رسمیه اِعادہ ایدیه جکدر.

بشنجی نوطه: شو نوطه‌ده آوروپا فنونی و مدنی، اُسکی سعیدك فکرنده بر درجه یرلشدیگی ایچون، یئگی سعید حرکات فکریه‌ده سیر ایتدیگی زمان، آوروپانك فنون و مدنی، او سیاحتِ قلبیه‌ده اُمراضِ قلبیه‌یه اِنقلاب ایدهرک زیاده مشکلاته مدار اولدیغندن، بالمجبوریه یئگی سعید ذهنی سیلکه‌لیوب، مزخرف فلسفه‌یی و سفیه مدنی آتمق ایسترن، کندی روحنده آوروپانك لهنده شهادت ایدن حسیاتِ نفسانیه‌یی صوصدیرمق ایچون، آوروپانك شخص معنویسی ایله بر جهته‌ده غایت قیصه، بر جهته‌ده اوزون، گله‌جک محاوره‌یه مجبور اولمشدر.

یاکلیش آکلاشیلمه‌سین، آوروپا ایکیدر:

بریس، عیسویک دین حقیقیسندن آلدیغی فیض ایله حیاتِ اجتماعی بشریه‌یه نافع صنعتلری و عدالت و حقانیت خدمت ایدن فنونلری تعقیب ایدن بو برنجی آوروپایه خطاب ایتمیورم. بلکه فلسفه‌ طبعیه‌نك ظلمتیه، مدنیك سیئاتی محاسن ظن ایدهرک، بشری سفاهته و ضلالت سَوق ایدن بوزولمش ایکنجی آوروپایه خطاب ایدیورم. شویله که:

او زمان، او سیاحتِ روحیه‌ده، محاسنِ مدنی و فنونِ نافع‌دن باشقه اولان مالایعنی و مضر فلسفه‌یی و مضر و سفیه مدنی اُنده طوتان آوروپانك شخص معنویسنه قارشى دیمشدم:

بیل ای ایکنجی آوروپا! سن صاغ آلکله سقیم و ضالالتلی بر فلسفه‌ی
و صول آلکله سفیه و مضر بر مدنیتی طوتوب دعوا ایدرسک که، بشرک سعادتی
بو ایکسی ايله در. سنک بو ایکی آلک قیریلین و شو ایکی پیس هدیله سنک
باشکی یسین و ییه‌جک.

ای کفر و کفرانی طاغیتوب نشر ایدن بدبخت روح! عجا هم روحنده،
هم وجداننده، هم عقلنده، هم قلبنده دهشتلی مصیبتلرله مصیبتزده اولمش و
عذابه دوشمش بر آدمک جسمیله، ظاهری بر صورتده آلداتیجی بر زینت و
ثروت ایچنده بولونماسیله سعادتی ممکن اولایلیر می؟ اوکا مسعود دینیه‌بیلیر
می؟ آیا گورمیور میسک که، بر آدمک جزئی بر اُمردن مایوس اولماسی و وهمی
بر اُملدن امید کیسیلمسی و اُهمیتسز بر ایشدن اِنکسار خیاله اوغراماسی
سببیه طاتلی خیاللر اوکا آجیلاشیور، شیرین وضعیتلر اونی تعذیب ایدیور،
دنیا اوکا طار گلیور، زندان اولویور. حالبوکه سنک شئامتکله، قلبک اُک درین
کوشه‌لرنده و روحک تا اُساسنده ضالالت ضربه‌سنی یین و او ضالالت جهتیله
بتون اُمللری اِنقطاعه اوغرایان و بتون اُمللری اوندن نشئت ایدن بر بیچاره
اِنسانه هانگی سعادتی تأمین ایدیورسک؟ عجا زائل، یالانجی بر جنتده جسمی
بولونان و قلبی، روحی جهنّمده عذاب چکن بر اِنسانه مسعود دینیه‌بیلیر می؟
ایشته سن بیچاره بشری بویله باشند چیقاردک، یالانجی بر جنت ایچنده
جهنّمی بر عذاب چکدیریورسک.

ای بشرک نفس اُماره‌سی! بو تمثیله باق، بشری نزهیه سَوق ایتدیگکی
بیل. مثلاً بزم اوکُمزده ایکی یول وار. بریسندن گیدیورز. گورویورز که، هر
آدیم باشنده بیچاره عاجز بر آدم بولونور. ظالملر هجوم ایدوب مالی، اُشیاسنی
غصب ایدهرک قولبه‌جگنی خراب ایدیورلر، بعضاً ده یاره‌لایورلر. اویله بر

طرزده که، آجینه‌جق حالنه سما آغلایور. نزهیه باقیلسه حال بو منوال اوزره گیدیور. او یولده ایشیدیلن سسلر، ظالم‌لرک گورولتیلری، مظلوم‌لرک آغلاییشلری اولدیغندن عمومی بر ماتم، او یولی قاپلایور. انسان، انسانیت جهتیله غیرک املیه متالم اولدیغندن، حدسز بر امله گرفتار اولویور. حالبوکه وجدان بو درجه تالمه تحمل ایده‌مدیگندن؛ او یولده گیدن، ایکی شیدن بریسنه مجبور اولور. یا انسانیتدن تجرد ایدوب و نهایتسز وحشتی إلتزام ایده‌رک اوילה بر قلبی طاشییه‌جق که، کندی سلامتیله برابر عمومک هلاکتی اونی متأثر ایتمه‌سین و یاخود قلب و عقلک مقتضاسنی إبطال ایتسین.

ای سفاهت و ضلالتله بوزولمش و عیسوی دینندن اوزاقلاشمش آوروپا! دجال گبی بر تک گوزی طاشییان کور دهاک ایلره روح بشره بو جهنمی حالتی هدیه ایتدک! صوگره آکلادک که: بو اوילה علاجسز بر علتدر که، إنسانی اعلای علییندن، أسفل سافینه آتار. حیواناتک اُک بدبخت درجه‌سنه ایندیرر. بو علتله قارشى بولدیغک علاج، موقه إبطال حسّ خدمتی گورن جاذبه‌دار اویونچلرک و اویوتوجی هوسات و فانتازیهرکدر. سنک بو علاجک، سنک باشکی یسین و ییه‌جک! ایشته بشره آچدیغک یول و ویردیگک سعادت، بو مثاله بگزور.

ایکنجی یول که: قرآن حکیم، هدایتیله بشره هدیه ایتمشدر. شویله‌در: گوروپورز که او یولک هر منزلنده، هر مکاننده، هر شهرنده بر سلطان عادلک مستقیم عسکرلری هر طرفده بولونویورلر، گزییورلر. آرا صیره او سلطانک آمریله او عسکرلرک بر قسمی ترخیص ایدیورلر. ساحلرینی، آتلیرینی و میری لوازماتلرینی آلییورلر، اونلره إذن تذکره‌سنی ویریورلر. او ترخیص اولونان نفرلر، چندان اُنسیت ایتدکلری آت و ساحلرک تسلیم آلینماسندن ظاهراً محزون اولویورلر. فقط حقیقت نقطه‌سنده ترخیصله مفرح اولوب، سلطانک زیارتنه و

پادشاهك پايتختنه دونمى و پادشاهى زيارت ايتمه سى جهتنده غايت ممنون اولويورلر. بعضاً ترخيص مأمورلرى عجمى بر نفره راست گلييورلر. نفر اونلرى طانيمييور. "سلاحكى تسليم ايت!" دييورلر. نفر دييور: "بن پادشاهك عسكرى يم، اونك خدمتنده يم؛ صوگره اونك ياننه گيده جگم. سز نجى اولويورسكز؟ اگر اونك إذن و رضاسيله گلמש ايسهكز، گوز و باش اوستنه گلديكز، آمرينى گوستريكز؛ يوقسه چكيلكز، بندن اوزاق اولكز. بن تك باشمله قالسه م، سزلىر بيكلر دخى اولسهكز، ينه سزكله دو گوشه جگم. كندى نفسم ايچون دگل، چونكه نفسم بنم دگل، بنم سلطانمكدر. بلكه بنده كى نفسم و سلاحم، مالككم امانتيدر. امانتى محافظه و سلطانمك حشيتنى حمايه و عزتنى وقايه ايچون سزه باش اگميه جگم!"

ايشته او ايكنجى يولده كى مدار سُور و سعادت اولان بيكلر احوالدين بو حال بر نمونه در. سائر احوالى سن قياس ايت. بتون او ايكنجى يولك سفرنده، تولدات نامنده سوينج و شنلكله بر تحشيدات و سوقيات عسكريه واردر و وفيات نامنده سُور و موزيقه ايله ترخيصات عسكريه گورونويورلر. ايشته قرآن حكيم بشره بو يولى هديه ايتمشدر. بو هديه يي كيم تام قبول ايتسه، بويله ايكي جهانك سعادتنه گيدن بو ايكنجى يولدين گيدر. نه گچمش شيدن محزون و نه ده گله جك شيدن خوف ايدر.

أى ايكنجى بوزوق آوروپا! سنك چوروك و اساسسز اساسلريكك بر قسمى شونلردر كه: "أك بيوك ملكدن أك كوچك سمگه قدر هر بر ذى حيات كندى نفسنه مالكدر و كندى ذاتى ايچون چاليشير و كندى لذتى ايچون چابالار. اونك بر حق حياتى وار. غايه همتى و هدف مقصدى، ياشامق و بقاسنى تأمين ايتمكدر." دييورسك. و خالق كريمك كرم دستورلرندن و اركان

کائناتده کمالِ إطاعتله اِمثال ایدیلن دستورِ تعاونله، نباتات حیواناتْ اِمدادینه و حیوانات اِنسانلرْ یاردیمنه قوشماسندن تظاهر ایدن او عمومی قانونْ رحیمانه، کریمانه جلوه‌لرینی جدال ظن ایدوب، "حیات بر جدالدر" دییه اَحْمَقانه حکم ایتْمَشْک. عجباً او دستورِ تعاونْ جلوه‌سندن اولان ذرّاتِ طعامیه‌نْ، کمالِ شوق ایلّه بدن حجیره‌لرینْ غدالاندیریلْمَسی ایچون قوشمالری ناصل جدالدر؟ ناصل بر چارپیشمقدر؟ بلکه او اِمداد و او قوشمق، کریم بر ربّْ اَمْريله بر تعاوندر.

هم چوروك بر اُساسْک: "هر شی کندی نفسنه مالکدر" دیورسْک. هیچ بر شی کندی نفسنه مالک اولمادیغنه قطعی بر دلیل شودر که: اُسبابْک ایچنده اُکْ اُشرفی و اِختیار نقطه‌سنده اُکْ گنیش اِرادهلِسی، اِنساندر. حالبوکه بو اِنسانْک دوشونْمْک، سویلهْمْک و یْمْک گبی اُکْ ظاهر اُفعال اِختیاریه‌سندن یوز جزئندن اونْک دستِ اِختیارینه ویریلن و دائره اِقتدارینه گیرن یالْکْز مشکوک تک بر جزءدر. بویله اُکْ ظاهر فعلْک یوز جزئندن بر جزئنه مالک اولمیان، ناصل کندینه مالکدر دینیلیر؟ بویله اُکْ اُشرف و اِختیاری اُکْ گنیش، بو درجه حقیقی تصرّفدن و تملّکدن اُلی باغلامش بولونسه؛ "سائر حیوانات و جمادات کندی کندی مالکدر" دیین، حیواندن داها زیاده حیوان و جماداتدن داها زیاده جامد و شعورسز اولدیغنی اِثبات ایدر.

سنی بو خطایه آتوب بو ورطه‌یه دوشورن، بر گوزلی دهاکدر. یعنی خارقه، منحوس دْکاْکدر. او کور دهاکْ ایلّه، هر شیئْک خالقْی اولان ربّْکْی اونوتدْک، موهوم بر طبیعتّه اِسناد ایتدْک، آثارینی اُسبابه ویردْک، او خالقْکْ مالی باطل معبود اولان طاغوتلره تقسیم ایتدْک. شو نقطه‌ده و او دهاکْ نظرنده هر ذی‌حیات، هر بر اِنسان، تک باشیله حدسز اُعْدایه قارشْی مقاومت ایتْمْک و

نهایتسز حاجاتک تحصيلنه چابالامق لازم گلييور. و ذره گي بر إقتدار، اينجه تل گي بر إختيار، زائل لمعه گي بر شعور، چابوق سونر شعله گي بر حيات، چابوق گچر دقيقه گي بر عمر ايله، او حدسز أعدايه و حاجاته قارشي طايانمغه مجبور اولويور. حالبوکه او بيچاره ذي حياتک سرمايه سي، بيگلر مطلوبلرندن بريسنه کافي گلمييور. مصيبتنه گرفتار اولديغي زمان؛ صاغير، کور أسبابدن باشقه دردینه درمان بکله ميبور، ﴿وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾ سرينه مظهر اولويور.

سنک قراکقلی دهاک، نوع بشرک گوندوزيني گيجه يه قلب ايتمش. يالکز او صيقتتيلي، ظلملي و ظلمتلي گيجه يه ايصيندير مق ايچون؛ يالانجي، موقت لامبالرله تنوير ايتدک. او لامبالر سُرور ايله بشرک يوزينه تبسم ايتمييورلر. بلکه بشرک آغلاناچق آجي حاللرنده کي أبلهانه گولمه سنه، او ايشيقلر مستهزيانه گولوب اگلکله نييور. هر بر ذي حيات سنک شاکردلرک نظرنده ظالملرک هجومنه معروض، مسکين برر مصيبتزده درلر. دنيا بر ماتمخانه عموميهدر. دنياده کي صدارل ثولوملردن، أملردن گلن واويلالردر. سندن تام درس آلان شاکردک، بر فرعون اولور. فقط اُک خسيس شيئه عبادت ايدن و منفعت گوردیگی هر شيئي، کندينه ربّ تلقی ايدن بر فرعون ذليلدر. هم سنک شاکردک متمرّدر. فقط بر لذتی ايچون نهایت لذتی قبول ايدن مسکين بر متمرّدر. خسيس بر منفعت ايچون شيطانک آياغنی اوپر درجه ده آچاقلق گوسترر. هم جبّاردر فقط قلبنده بر نقطه استناد بولامديغي ايچون، ذاتنده غایت عاجز بر جبّار خودفروشد. او شاکردک غايه همتی، هوساتِ نفسانيه يي تطمين و حميت و فداکارلق پرده سي آلتنده کندی منفعتِ نفسنی آرايان و حرص و غروريني تسکين ايتمگه چالیشان بر دسّاسدر. نفسندن باشقه جدی اولارق هيچ بر شيئي سومييور. هر شيئي نفسنه فدا ايدييور.

امّا قرآنك خالص و تام شاكردى ايسه، بر عبددر. فقط أعظم مخلوقاته قارشى ده عبوديته تنزل ايتمز و جنت گي اُك بيوك و أعظم بر منفعتى غايه عبوديت ياپماز بر عبد عزيزدر. هم حليم سليمدر. فقط فاطر ذو الجلالندن باشقه سنه، اذنى و امرى اولمادن تذللّه تنزل ايتمز بر حليم عالى همتدر. هم فقيردر فقط اونك مالك كريمى اوڭا ايلريده اِدخار ايتديگى مكافات ايله بر فقير مستغنيدر. هم ضعيفدر فقط قدرتى نهايتسز اولان سيدينك قوتنه استناد ايدن بر ضعيف قويدر كه، قرآن حقيقى بر شاكردينه جنت اُبديه ي دخى غايه مقصد ياپديرمدىغى حالده؛ بو زائل فاني دنيايى اوڭا غايه مقصد هيچ ياپار مى؟ ايشته ايكي شاكردك همتلرينك نه درجه بربرندن فرقلى اولديغنى آڭلا!

هم فلسفه سقيمه نك شاكردلريه قرآن حكيمك تيلميدلرينك حمتكارلق و فداكارلقلرينى بونگله موازنه ايدهبيليرسكز. شويله كه: فلسفه نك شاكردى، كندى نفسى ايچون قارداشندن قاچار، اونك عليهنده دعوا آچار. قرآنك شاكردى ايسه، سماوات و ارضده كى عموم صالح عبادى كندينه قارداش تلقى ايدهرك، غايت صميمى بر صورته اونلره دعا ايدر و سعادتلريه مسعود اولويور و روحنده شديد بر علاقه ي اونلره قارشى حس ايدر. هم اُك بيوك شى اولان عرش و شمسى، مسخر برر مأمور و كندى گي بر عبد، بر مخلوق تلقى ايدر.

هم ايكي شاكردك علويت و انبساط روحلرينى بوندن قياس ايت كه: قرآن، كندى شاكردلرينك روحنه اويله بر انبساط و علويت ويرر كه؛ طقسان طوقوز دانه لى تسبيحه بدل، طقسان طوقوز اسماء اُلهيه نك جلوه لرينى گوسترن طقسان طوقوز عالمك ذراتنى، برر تسبيح دانه لرى اولارق شاكردلرينك اُلرينه ويرر. "اورادلريگزي بونگله اوقويگز." دير. ايشته قرآنك تلميدلرندن شاه گيلانى، رفاعى، شاذلى (رض) گي شاكردلرى، وردلرينى اوقودقلرى وقت ديگله، باق!

ألرلنده سلسله ذراتى، قطرات عددلرني، مخلوقاتك عدد أنفاسنى طومتشلر، اونكله اورادلرني اوقويورلر. جناب حقى ذكر و تسبيح ايدويورلر. ايشته قرآن معجز البيانك معجزانه تربيه سنه باق كه: ناصل أدنا بر كدرله و كوچك بر غم ايله باشى دونوب سرسملشن و كوچك بر ميقروبه مغلوب اولان بو كوچك انسان، تربيه قرآن ايله نه قدر تعالى ايدويور. و نه درجه لطائفى انبساط ايدر كه: قوجه دنيا موجوداتنى، وردينه تسبيح اولمقده قيصه گورويور. و جنتى ذكر و وردينه غايه اولمقده آز گوردىگى حالده، كندى نفسنى جناب حقك أدنا بر مخلوقك اوستنده بيوك طومتيور. نهايت عزت ايچنده، نهايت تواضعى جمع ايدويور. فلسفه شاكردلرينك بوگا نسيبة نه درجه پست و آشاغى اولديغنى قياس ايده بيليرسك.

ايشته فلسفه سقيمه آوروپايه دن يك چشم اولان دهاسنك ياكلش گوردىگى حقيقتلرى؛ ايكي جهان باقان، غيب آشنا پارلاق ايكي گوزى ايله ايكي عالمه نظر ايدن، بشر ايچون ايكي سعاده ايكي آليه اشارة ايدن هداى قرآنى دير كه: "أى إنسان! سنك ألكده بولونان نفس و مالك سنك ملكك دگل، بلكه سكا أمانتدر. او أمانتك مالكى، هر شيئه قدیر، هر شيئي بيلير بر رحيم كريمدر. او سنك يانكده كى ملكنى سندن صاتون ألمق ايسته يور. تا سنك ايچون محافظه ايتسين، ضايع اولماسين. ايلريده مهم بر فيآت سكا ويژه جك. سن موظف و مأمور بر عسكرسك. اونك ناميله چاليش و حسابيله عمل ايت. اودر كه، محتاج اولديغك شيلرى سكا رزق اولارق گوندر يور و سنك طاقتك يتمديكى شيلردن سنى محافظه ايدر. سنك شو حياتكك غايه سى، نتيجه سى؛ او مالكك أسماسنه و شئوناته بر مظهر يتدر. سكا بر مصيبت گلدىگى وقت، دى: ﴿إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ يعنى: بن مالكك خدمتنده يم. اى مصيبت! اگر اونك إذن و رضاسيله گلدك ايسه، مرحبا، صفا گلدك! چونكه ألبته بر وقت اوگا

دونه جگزر و اونڭ حضورينه گيده جگزر و اوڭا مشتاقزر. مادام هر حالده بر زمان بزی حياتڭ تکاليفندن آزاد ايده جگدر. هايدی اى مصيبت! او ترخيص و او آزاد ايتمڭ، سنڭ اَلکله اولسون، راضی يم. اَگر بنم امانت محافظه سنده و وظيفه پرورلگمی تجربه صورتنده سڭا أمر و إرادة ايتمش، فقط سڭا تسليم اولمقلغمه إذن و رضاسی اولمازسه؛ بنم طاقتم يتدکجه، أمين اولميانه مالکمڭ امانتی تسليم ايتمه م!" دير.

ايشته بيڭدن بر نمونه اولارق، دهای فلسفينڭ و هداي قرآينڭ ويردکلى درس لرڭ درجه لرينه باق. اوت ايکى طرفڭ حقيقتِ حالى سابقًا بيان ايديلن طرز ايله گيديور. فقط هدايت و ضالته دة انسانلرڭ درجه لرى متفاوتدر. غفلتڭ مرتبه لرى مختلفدر. هرکس هر مرتبه ده بو حقيقتی تماميله حسّ ايده مز. چونکه غفلت، حسّی إبطال ايديور. و بو زمانده اويله بر درجه ده إبطال حسّ ايتمش که، بو أليم أَلَمڭ آجيسنى اهلِ مدنيت حسّ ايتميورلر. فقط حسّاسيتِ علميه نڭ تزايديله و هرگونه اوتوز بيڭ جنازه يي گوسترن موتڭ ايقاظاتيله او غفلت پرده سى پارچه لانيور. اُجنبيلرڭ طاغوتلريله و فنونِ طبيعیه لريله ضالته گيدنلره و اونلرى کورکورينه تقليد ايدوب إتبّاع ايدنلره بيڭلر نفرين و تأسّف لر!

اى بو وطن گنجلى! فرنکلى تقليده چاليشمايڭز! آيا، آوروپانڭ سزه ايتدکلى حدسز ظلم و عداوتدن صوڭره، هانگى عقل ايله اونلرڭ سفاهت و باطل افکارلرينه إتبّاع ايدوب اُمنيت ايديورسڭز؟ يوق! يوق! سفيهانۀ تقليد ايدنلر، إتبّاع دگل، بلکه شعورسز اولارق اونلرڭ صفنه إلتحاق ايدوب کندى کنديڭزى و قارداش لريڭزى إعدام ايديورسڭز. آگاه اولڭز که، سز أخلاق سزجه سنه إتبّاع ايتدکجه، حميت دعواسنده يالانچيلق ايديورسڭز!.. چونکه شو صورتده إتبّاعڭز، ملّيتڭزه قارشى بر إستخفافدر و ملّته بر

إستهزادر!.. ﴿هَدَيْنَا اللَّهَ وَإِيَّاكُمْ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ﴾

آلتنجى نوطه: أى كافرلرڭ چوققلرندن و اونلرڭ بعض حقائق ايمانيه:نڭ إنكارنده كى إتفاقلرندن تلاشه دوشن و اعتقادىنى بوزان بيچاره إنسان! بيل كه: قيمت و اهميت، كميتده و عدد چوققلغنده دگل. چونكه إنسان اگر إنسان اولمازسه، شيطان بر حيوانه إنقلاب ايدر. إنسان، بعض فرنكلر و فرنك مشربلر گبى إحترافات حيوانيهده ترقى ايتدكجه، داها شدتلى بر حيوانيت مرتبه سنى آلير. سن گورييورسك كه؛ حيواناتك كميت و عدد اعتباريله حدسز بر چوققلغى واركن، اوڭا نسبة إنسان غايت آز ايكن، عموم أنواع حيوانات اوستنده سلطان و خليفه و حاكم اولمشدر. ايشته مضر كافرلر و كافرلرڭ يولنده گيدن سفيهلر، جناب حَقَّ حيواناتندن بر نوع خبيثلردر كه، فاطر حكيم اونلرى دنيانڭ عمارتى ايچون خلق ايتمشدر. مؤمن عبادينه ايتديكى نعمتلك درجه ليرنى بيلديرمك ايچون، اونلرى بر واحد قياسي ياپوب، عاقبتنده مستحق اولدقلىرى جهنمه تسليم ايدر.

ايشته كفارك و اهل ضلالتك بر حقيقت ايمانيه يي إنكار و نفى ائتمه لرنده قوت يوقدر. چونكه نفى سريله إتفاقلرى قوتسزدر. ييك نفى ايديجيلر، بر تك حكمندهدر. مثلا: بتون إستانبول أهاليلى، رمضانك باشنده آي گورمديگندن نفى ايتسه، ايكي شاهدك إثباتيله او جم غفيرك نفى و إتفاقى سقوط ايدر. مادام كفرك و ضلالتك ماهيتى نفيدر و إنكاردر، جهلدر و عدمدر، كفارك كثر ايله إتفاقى اهميتسزدر. اهل حَقَّ، حق و ثابت و ثبوتى إثبات اولونان مسائل ايمانيهده شهوده إستناد ايدن ايكي مؤمنك حكى، حدسز او اهل ضلالتك إتفاقنه راجح اولور، غلبه ايدر.

بو حقیقتک سَرّی شودر که: نفی ایدنلرک دعوالری صورّه بر ایکن، متعدّددر؛ بربريله إتحاد ایده‌مز که قوّتلنسین. إثبات ایدیجیلرک دعوالری إتحاد ایدیور، بربرندن قوّت آلیر. چونکه گوکده کی هلالِ رمضانی گورمه‌ین دیر که: "بنم نظرمدہ آی یوقدر؛ بنم یانمده گورونمیور." باشقه‌سی ده، "نظرمدہ یوقدر" دیر. داها باشقه‌سی ده اويله دیر. هر بری کندی نظرندہ "یوقدر" دیر. هر برینک نظرلری آیری آیری و نظره پرده اولان اُسباب دخی آیری آیری اولابیلدیگی ایچون، دعوالری ده آیری آیری اولور؛ بربرینه قوّت ویره‌مز. فقط إثبات ایدنلر دیمیور که: "بنم نظرمدہ و گوزمدہ هلال وار." بلکه "نفس الأمردہ، گوگک یوزندہ هلال واردر، گورونور." دیر. گورنلر بتون عین دعوایی و "نفس الأمردہ واردر" دیر. دیمک بتون دعوالر بردر. نفی ایدنلرک نظرلری آیری آیری اولدیغندن، دعوالری ده آیری آیری اولور. نفس الأمره حکم ایده‌میورلر. چونکه نفس الأمردہ نفی إثبات ایدیلمز. چونکه إحاطه لازمدر. ﴿وَالْعَدَمُ الْمُطْلَقُ لَا يَثْبُتُ إِلَّا بِمُشْكِلَاتٍ عَظِيمَةٍ﴾ بر قاعدۀ اصولدر. أوت بر شیئی دنیاده وار دیسه‌ک، یالکز او شیئی گوسترمک کافی گلیر. اگر یوق دیوب نفی ایتسه‌ک، بتون دنیایی آله‌یوب گوسترمک لازم گلیر که، تا او نفی إثبات ایدیلسین.

ایشته بو سرّه بناء؛ اهل کفرک بر حقیقتی نفی ایتمه‌سی ایسه، بر مسئله‌ی حلّ ایتمک ویاخود طار بر دلیکدن گچمک ویاخود بر خندقدن آتلامق مثالنده‌در که؛ ییک ده، بر ده، بردر. چونکه بربرینه یاردیمجی اولاماز. فقط إثبات ایدنلر نفس الأمردہ حقیقتِ حاله باقدقلری ایچون، مدّعالری إتحاد ایدیور. قوّتلری بربرینه یاردیم ایدر. بیوک بر طاشک قالدیرماسنه بکزر که، نه قدر آلر یاپیشسه داها زیاده قالدیرماسی قولای اولور و بربرندن قوّت آلیر.

يدنجی نوطه: اى مسلمانلرى دنيایه شَدْتله تشويق ايدن و صنعت و ترقیات اُجْنَبِيَه جبر ايله سَوَق ايدن بدبخت حميت فروش! دَقْت ايت، بو مَلَّتْكَ بعضيلرينك دین ايله باغلاندقلرى رابطهلى قويماسين! اُگر بويله اَحْمَقَانَه كوركورينه طوپوزلرْك آلتنده بعضلرْك دیندن رابطهلى قويسه، او وقت حیاتِ اِجْتَمَاعِيَه ده بر سَم قاتل حكمنده او دینسزلر ضرر ویره جكلر. چونكه مرتدك وجدانى تمام بوزولديغندن، حیاتِ اِجْتَمَاعِيَه زهر اولور. اوندندر كه، علم اصولده "مرتدك حَقّ حیاتى يوقدر. كافر اُگر دَمّى اولسه ویا مصالحه ایتسه، حَقّ حیاتى وار." ديه اصول شریعتك بر دستوريدر. هم مذهب حنفیه ده، اهل ذمه دن اولان بر كافرْك شهادتى مقبولدر. فقط فاسق مردود الشهادتدر، چونكه خائندر.

اى بدبخت فاسق آدم! فاسقلرْك كثرته باقوب آلدانما و "اَكْثَرِيَّتْكَ اَفْكَارى بنمله برابردر" ديمه! چونكه فاسق آدم، فسقى ايستيهرك و بِالذَّات طلب ايدوب گيرمه مش؛ بلکه ايچنه دوشمش چيقاميور. هيچ بر فاسق يوقدر كه، صالح اولماسنى تَمَنّى ايتمه سين و آمرينى و رئيسنى متدین گورمك ايسته مسين. اِلَّا كه، **اَلْمِيَاذُ بِاللّٰهِ** اِرتداد ايله وجدانى تَفْسَخ ايدوب، ييلان گي زهرله مكدن لَذّت آلسين.

اى ديوانه باش و بوزوق قلب! ظن ايدر ميسك كه، "مسلمانلر دنيايي سوميورلر و ياخود دوشونميورلر كه، فقرِ حاله دوشمشلر و ايقاظه محتاجدرلر؛ تا كه دنيادن حصّه سنى اونوتماسينلر." ظَنّْكَ يا كَلِيشدر، تخمينك خطادر. بلکه حرص شَدْتلنمش، اونك ايچون فقرِ حاله دوشويورلر. چونكه مؤمنده حرص، سببِ خسارتدر و سفالتدر. **﴿اَلْحَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ﴾** ضروب امثال حكمنه گچمشدر.

أوت إنسانی دنیایه چاغیران و سَوَق ایدن اَسباب چوقدر. باشده نفس و هواسی و احتیاج و حواسی و طویغولری و شیطانی و دنیانك صوری طاتلیغی و سنك گبی کوتو آرقداشلری گبی چوق داعیلری وار. حالبوکه باقی اولان آخرته و اوزون حیات اُبدیهیه دعوت ایدن آزدر. اُگر سنده ذرّه مقدار بو بیچاره ملّته قارشى حمیت وارسه و علوّ همتدن دم ووردیغک یالان اولمازسه، حیات باقیهیه یاردیم ایدن آزله امداد ایتمک لازم گلیر. یوقسه او آز داعیلری صوصدیروب، چوقله یاردیم ایتسهك شیطانه آرقداش اولورسك.

آیا ظن ایدر میسك؛ بو ملّتك فقرِ حالى، دیندن گلن بر زهد و تركِ دنیادن گلن بر تنبللکدن نشئت ایدیور. بو ظنده خطا ایدیورسك. عجباً گورمیور میسك که، چین و هندده کی محوسى و براهمه و آفریقاده کی زنجیلر گبی، آوروپانك تسلطی آلتنه گیرن ملّتلر بزدن داها فقیردرلر. هم گورمیور میسك که، ضرورى قوتدن زیاده مسلمانلرک اُنده بیراقلیمیور. یا آوروپا کافر ظالملى و یا آسیا منافقلى، دسیسه‌لریله یا چالار و یا غصب ایدیور.

سزك جبرًا بویله اهلِ ایمانى میمسز مدنیته سَوَق ایتمکده کی مقصدیكز، اُگر مملکتده آسایش و امنیت و قولایجه اداره ایتمک ایسه، قطعیا بیلکز که؛ خطا ایدیورسكز، یا کُلیش یوله سَوَق ایدیورسكز. چونکه اعتقادى صارصیلمش، اخلاقى بوزولمش یوز فاسقك اداره‌سى و اونلر ایچنده آسایش تأمینى، بیگلر اهلِ صلاحتك اداره‌سندن داها مشکلدلر.

ایشته بو اساسلره بناءً اهلِ اسلام، دنیایه و حرصه سَوَق ایتمگه و تشویق ایتمگه محتاج دگلدرلر. ترقیات و آسایشلر، بونکله تأمین ایدیلمز. بلکه مساعیلرینك تنظیمنه و مابینلرنده کی امنیتك تأسیسنه و تعاون دستورینك تسهیلنه

محتاجدرلر. بو إحتياج ده، دينك أوامرِ قدسيه سيله و تقوا و صلابت دينيه ايله اولور.

سکرنجی نوطه: اى سعى و عملده کى لذت و سعادتى بيلمه ين تنبل انسان! بيل که:

جنابِ حق، کمالِ کرمندن، خدمتک مکافاتنى، خدمت ايچنده درج ايتمشدر. عملک اجرتنى، نفسِ عمل ايچنه قوميشدر. ايشته بو سرّ ايچوندر که، موجودات حتّى بر نقطه نظرده جامدات دخى، أوامرِ تکوينيه تعبير ايديلن خصوصى وظيفه لرنده، کمالِ شوق ايله و بر چشيد لذت ايله أوامرِ ربّانيه يي إمتثال ايدرلر. آريدن، سينکدن، طاووقدن طوت؛ تا شمس و قمره قدر هر شى کمالِ لذتله وظيفه سنه چاليشيورلر. ديمک خدمتلرنده بر لذت وار که، عقللى اولماديغندن عاقبتى و نتيجه لرى دوشونمدهن، مکمل وظيفه لريني ايفا ايديورلر.

اگر ديسه ک: ذى حیاتده لذت قابلدنر، جماداتده ناصل شوق و لذت اولاييلير؟

الجواب: جمادات کندی حسابلرينه دگل، اونلرده تجلّى ايدن أسماءِ إلهيه حسابنه بر شرف، بر مقام، بر کمال، بر گوزللک، بر إنتظام ايسترلر، آرايورلر. او وظيفه فطريه لرینک إمتثالنده، نور الأنوارک إسملرينه برر معکس، برر آيينه حکمنه گچديگندن تنور ايدر، ترقى ايدر. مثلا: ناصلکه بر قطره صو، بر ذره جک جام پارچه سى ذاتنده ضيا سز، أهْمِيَّتْسْز ايکن، صافى قلبيله گونشه يوزينى چويرسه، او وقت او أهْمِيَّتْسْز، ضيا سز قطره و جام پارچه سى، گونشک بر نوع عرشى اولوب سنک يوزينه ده تبسم ايدر. ايشته بو مثال گي، ذرات و موجودات، جمالِ مطلق و کمالِ مطلق صاحبي اولان ذاتِ ذو الجلالک إسملرينه

وظیفه‌پرورلك جهتنده آینه اولمالریله، او قطره و ذره‌جك شیشه گبی غایت آشاغی بر درجه‌دن غایت یوکسك بر درجه‌ ظهوره و تنوره چیقیورلر. مادام وظیفه جهتنده غایت نورانی و یوکسك بر مقام آلیورلر؛ لذت ممکن و قابل ایسه، یعنی حیات عامه‌دن حصّه‌دار ایسه‌لر، غایت لذت ایله او وظیفه‌لری گوروپورلر، دینیه‌بیلیر.

وظیفه‌ده لذت بولوندیغنه اَك ظاهر بر دلیل، سن کندی اعضا و طویغولرینك خدمت‌لرینه باق. هر بری بقاء شخصی و بقاء نوعی ایچون ایتدکلی خدمت‌لرنده آیری آیری لذت‌لری وار. نفس خدمت، اونلره بر تلذذ حکمنه گچیور. حتی خدمتی ترك ایتمك، او عضوك بر نوع عذابیدر. هم اَك ظاهر بر دلیل دخی، خروس ویا یاورولی طاووق گبی حیواناتك وظیفه‌لرنده گوستردکلی فداکارانه و مردانه وضعیتلیدر که، خروس آج اولدیغی حالده طاووق‌لری نفسنه ترجیح ایدوب بولدیغی رزقه اونلری چاغیر؛ ییمز، اونلره یدیرر. و بر شوق و افتخار و تلذذ ایله او وظیفه‌ی گوردیگی، گورونور. دیمك او خدمته، یمکدن فضله بر لذت آلیر.

هم کوچك یاورولرینه چوبانلق ایدن طاووق دخی، یاورولرینك خاطری ایچون روحنی فدا ایدر، ایته آتیلیر. کندینی آج بیراقوب اونلری طویورور. دیمك او خدمته اويله بر لذت آلیر که؛ آجلق آجیسنه و ئولمك ائمنه ترجیح ایدر، زیاده گلیر. حیوانی والدهلر یاورولرینی، کوچك ایکن وظیفه‌لری بولوندیغندن لذتله حمایه‌یه چالیشیر. بیوک اولدقدن صوگره وظیفه‌قالقار، لذت ده گیدر. یاوروسنی دوگر، آلدن دانه‌ی آلیر. یالکز، انسان نوعنده کی والدهلرک وظیفه‌لری بر درجه دوام ایدر. چونکه انسانلرده ضعف و عجز اعتباریله دائما بر نوع چوجقلق وار، هر وقت ده شفقته محتاجدر. ایشته عموم حیواناتك خروس گبی چوبانلق

ايدن آرککلرينه و طاووق گبی والدهلرينه باق، آڭلاکه؛ بونلر کندی حسابنه و کندیلری نامنه، کندی کماللری ایچون او وظیفه یی گورمیورلر. چونکه حیاتی، وظیفه ده لازم گلسه فدا ایدیورلر. بلکه وظیفه لری، اونلری او وظیفه ایله توظیف ایدن و او وظیفه ایچنده رحمتیله بر لذت درج ایدن منعم کریمک حسابنه و فاطر ذو الجلالک نامنه گوروپورلر.

هم نفس خدمتده اجرت بولوندیغنه بر دلیل ده شودر که: نباتات و أشجار، بر شوق و لذتی إحساس ایدن بر طور ایله فاطر ذو الجلالک آمرلینی إمثال ایدیورلر. چونکه طاغیتدیغی گوزل قوقولر و مشتریلرک نظرنی جلب ایده جک زیتلرله سوسلنمه لری و سنبللری و میوه لری ایچون چوروینجیه قدر کندیلرینی فدا ایتمه لری، أهل دفته گوسترر که: اونلرک، أمر إلهینک إمثالندن اوילה بر لذتلی وار که؛ نفسنی محو ایدوب چوروتویور.

باق، باشنده چوق سوت قونسروه لری طاشییان هندستان جویری و اینجیر گبی میوه دار آغاجلر، رحمت خزینه سندن لسان حال ایله سوت گبی اڭ گوزل بر غدایی ایستر، آلیر، میوه لینه یدیرر؛ کندی بر چامور یر. نار آغاجی صافی بر شرابی، خزینه رحمتدن آلوب میوه سنه یدیرر؛ کنیدیسی چامورلی و بولانیق بر صویه قناعت ایدر.

حتی حبوباتده دخی سنبلنمک وظیفه سنده ظاهر بر إشتیاق گورونور. ناصلکه طار بر یرده چپس ایدیلن بر ذات، بر بوستانه، کنیش بر یره چیقماپی مشتاقانه ایستر. اويله ده: حبوباتده، سنبلنمک وظیفه سنده اويله سرورلی بر وضعیت، بر إشتیاق گورونویور. ایشته "سنت الله" تعبیر ایدیلن، کائناتده جریان ایدن بو سرلی اوزون دستوردندر که: ایشسر، تنبل، إستراحتله یاشایان و راحت

دوشگنده اوزانانلر، اُکثریتله سعی ایدن، چالیشانلردن داها زیاده زحمت و صیقنتی چکر. چونکه دایما ایشسزلر عمرندن شکایت ایدر؛ اُگلنجه ایله چابوق گچمه‌سنی ایستر. سعی ایدن و چالیشان ایسه؛ شاکردر، حمد ایدر، عمرکُ گچمه‌سنی ایسته‌مز. ﴿الْمُسْتَرِيحُ الْعَاطِلُ شَاكٍ مِنْ عُمْرِهِ وَالسَّاعِي الْعَامِلُ شَاكِرٌ﴾ کَلّی دستوردر. هم او سرّ ایله‌در که: "راحت، زحمتده؛ زحمت، راحتده‌در." جمله‌سی ضربِ مثل اولمشدر.

أوت جماداته دَقْتله نظر ایدیلسه: بِالْقَوَّةِ يَالْكُزْ إِسْتِعْدَاد و قابلیت جهتنده ناقص قالوب إنکشاف ایتمه‌ینلرکُ، غایت بر إجتهداد و سعی ایله إنبساط ایدوب بِالْقَوَّةِ دَن بِالْفِعْلِ صورتنه گچمه‌سنده، مذکور سَنّتِ إلهیه دستوریه بر طور گورونویور. و او طور إشارت ایدر که: او وَظِیفَةُ فِطْرِيّه بر شوق و او مسئله‌ده بر لَذّت واردر. اُگر او جامدکُ عمومی حیاتدن حصّه‌سی وارسه، شوق کندیسنکُ اولور؛ یوقسه، او جامدی تمثیل ایدن، نظارت ایدن شیئه عائددر. حتّی بو سرّه بناءً دینیه‌یلیر: لطیف، نازک صو إجماد آمرینی آلدیغی وقت، اويله شدّتلی بر شوق ایله او أمره إمثال ایدر که، دمیری شقّ ایدر، پارچه‌لر. دیمکُ برودت و تحت الصّفر صوغوغکُ لسانیه آغزی قپالی دمیر قابده کی صویه "گنیشلن!" أمرِ ربّانِسنی تبلیغنده، شدّتِ شوق ایله قابنی پارچه‌لر، دمیری بوزار، کندیسی بوز اولور. و هکذا.. هر شیئی بوکُ قیاس ایت که، گونشَلرکُ دوراندن و سیر و سیاحتلرندن طوت، تا ذرّه‌لرکُ مولوی گبی دور ایتمه‌لرینه و دوغمه‌لرینه و إهتزازلرینه قدر کائناتنده کی بتون سعی و حرکت، قانونِ قدرِ إلهی اوزرینه جریان ایدیور. و دستِ قدرتِ إلهیدن صدور ایدن و إرادة و أمر و علمی تضمّن ایدن أمرِ تکیوینی ایله ظهور ایدر.

حتیٰ هر بر ذره، هر بر موجود، هر بر ذی‌حیات، بر نفر عسکره بگزر که؛ اوردوده مختلف دائره‌لرده، او نفرک آیری آیری نسبتلری، وظیفه‌لری اولدیغی گی؛ هر بر ذره، هر بر ذی‌حیاتک دخی اویله‌در. مثلاً: سنک گوزنده بر ذره، گوزک حجیره‌سنده و گوزده و أعصاب وجهیه‌ده و بدنک شرایین تعبیر ایدیلن طمارلرنده، برر نسبتی و او نسبته گوره برر وظیفه‌سی و او وظیفه‌یه گوره برر فائده‌سی واردر. و هکذا هر شیئی اوکا قیاس ایت. بوکا بناءً هر بر شی، بر قدیر ازلینک وجوب وجودینه ایکی جهتله شهادت ایدر:

بری: طاقتنک بیگلر درجه فوقنده وظیفه‌لری گورمکده کی عجز مطلق لسانیه او قدیرک وجودینه شهادت ایدر.

ایکنجیسی: هر بر شی، نظام عالمی تشکیل ایدن دستورلره و موازنه موجوداتی ادامه ایدن قانونلره تطبیق حرکت ایتمکله، او علیم قدیره شهادت ایدر. چونکه ذره گی بر جامد، آری گی کوچک بر حیوان، کتاب مینک مهم و اینجه مسئله‌لری اولان نظام و میزانی بیلمز. جامد بر ذره، آری گی کوچک بر حیوان نرده؟ سماوات طبقه‌لرینی بر دفتر صحیفه‌سی گی آچوب، قپایوب طویلایان ذات ذو الجلالک آنده کی کتاب مینک مهم اینجه مسئله‌لرینی اوقومق نرده؟ اگر سن دیوانه‌لک ایدوب؛ ذره‌ده، او کتابک اینجه حروفاتی اوقویه‌جق قدر بر گوز بولوندیغی توهم ایتسه‌ک؛ او وقت او ذره‌نک شهادتی رده چالیشه‌بیلر سک.

أوت فاطر حکیم، کتاب مینک دستورلرینی غایت گوزل بر صورتده و مختصر بر طرزده و خاص بر لذتده و مخصوص بر احتیاجده إجمال ایدوب درج ایدر. هر شی اویله خاص بر لذت و مخصوص بر احتیاج ایله عمل ایتسه، او

کتاب مبینک دستورلرینی بيلمیه‌رک إمتثال ایدر. مثلاً: خرطوملی سیوری سینک دنیایه گلدیگی دقیقه‌ده خانه‌سندن چیقار؛ طورمیه‌رق إنسانک یوزینه هجوم ایدر، اوزون عصاسیله وورور، آب حیات فشقیرتیر، ایچر. هجومدن قاچمقده، ارکان حرب گبی مهارت گوسترر. عجباً بو کوچک، تجربه‌سز، یثی دنیایه گلن مخلوقه بو صنعتی و بو فنّ حربی و صو چیقارمق صنعتی کیم او گرتمش و نره‌ده او گرتمش؟ بن، یعنی بو بیچاره سعید إعتراف ایدیورم که: اگر بن او خرطوملی سینکک یرنده اولسه ایدم؛ بو صنعتی، بو کر و فرّ حربی و صو چیقارمق خدمتی چوق اوزون درس‌لر و چوق متعدد تجربه‌لرله آنجق او گرته‌بیلیردم.

ایشته إلهامه مظهر اولان آری، ئورومجک و یوواسنی چوراب گبی یاپان بلبل گبی حیواناتی بو سینگه قیاس ایت. حتّی نباتاتی ده عیناً حیواناته قیاس ایده‌بیلیرسک. اوت جوّاد مطلق (جلّ جلاله)، هر فرد ذی‌حیاتک ألنه لذّت مدادیله و إحتیاج مرگییله یازیلش بر تذکریه ویرمش. اونکله اوامرِ تکوینیّه‌نک پروگرامنی و خدمت‌لرینک فهرسته‌سنی تودیع ایتمشدر. باق او حکیم ذو‌الجلاله؛ ناصل کتاب مبینک دستورلرندن آری وظیفه‌سنه عائد مقدارینی بر تذکره‌ده یازمش، آری‌نک باشنده کی صندوقچه‌یه قویمشدر. او صندوقچه‌نک آناختاری ده، وظیفه‌پرور آری‌یه خاص بر لذّتدر. اونکله صندوقچه‌یی آچار، پروگرامنی اوقور، امری آکلار، حرکت ایدر. ﴿وَاَوْحِ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ﴾ آیتنک سرّینی إظهار ایدر.

ایشته اگر بو سکرنجی نوطه‌یی تمام ایشیتدک و تام‌آکلادگسه، بر حدس ایمانی ایله ﴿وَسِعَتْ رَحْمَتُهُ كُلَّ شَيْءٍ﴾ نک بر سرّینی،

﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ نک بر حقیقتی،

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ نک بر دستورینی،

﴿فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ نك بر نكته سنی آڭلارسك.

طوقوزنجی نوطه: بیل که: نوع بشرده نبوت، بشرده کی خیر و کمالاتك فذلکەسی و أساسیدر. دین حق، سعادتك فهرسته سیدر. ایمان، بر حسن منزّه و مجرّدر. مادام شو عالمده پارلاق بر حُسن، گنیش و یوکسك بر فیض، ظاهر بر حق، فائق بر کمال گورونویور. بالبداهه حق و حقیقت، نبوت ایچنده در و نبیلر آنده در. ضلالت، شرّ و خسارت؛ اونك مخالفنده در.

محاسن عبودیتك بیگلرندن یالکز بوڭا باق که: نبی علیه السلام، عبودیت جهتیه موحدینك قبلرینی عید و جمعه و جماعت نمازلرنده إتحاد ایتدیریور و دیلرینی بر کلمه ده جمع ایدیور. اویله بر صورتده که: شو إنسان، معبود ازلینك عظمت خطابه، حدسز قبلردن و دیلردن چیقان سسلر، دعالر، ذکرلر ايله مقابله ایدیور. او سسلر، دعالر، ذکرلر بربرینه تساند ایدهرک و بربرینه یاردیم ایدوب إتفاق ایدهرک اویله گنیش بر صورتده معبود ازلینك الوهیتنه قارشى بر عبودیت گوستریور که؛ گویا کُرّه ارض کنديسی او ذکرى سویله یور، او دعاى ایدیور و اقطاريله نماز قیلیور و اطرافيله سماواتك فوقنده عزّت و عظمتله نازل اولان ﴿اقِمْوا الصَّلَاةَ﴾ آمرینی، کُرّه ارض إمتثال ایدیور. بو سرّ إتحاد ايله، کائنات ایچنده بر ذره گبی ضعیف، کوچك بر مخلوق اولان شو إنسان، عبودیتك عظمتی جهتیه خالق ارض و سماواتك محبوب بر عبدی و ارضك خلیفه سی، سلطانی و حیواناتك رئیسى و خلقت کائناتك نتیجه سی و غایه سی اولویور.

أوت اگر نمازلرك ارقه سنده خصوصًا بایرام نمازلرنده بر آنده الله أكبر دین یوزر میلیون إنسانلرك سسلری، عالم غیبده إتحاد ایتدکلى گبی، عالم

شهادتده دخی بربريله إتحاد ایدوب إجتمع ایتسه؛ کُرْ اَرْض تماميله بیوک بر
 انسان اولوب، عظمتنه نسبةً بیوک بر صدا ايله سویله‌دیگی الله اکبره مساوی
 گلدیگندن، او موحدینک إتحادی ايله بر آنده الله اکبر دیمه‌لری، کُرْ اَرْضک بیوک
 بر الله اکبری حکمنه گچیور. عادتاً بایرام نمازلرنده عالم اسلامک ذکر و
 تسبیحيله زمین زلزله کبرایه مظهر اولوب، أقطار و أطرافيله الله اکبر دیوب،
 قبله‌سی اولان کعبه مکرّمه‌نک صمیمی قلبيله نیت ایدوب، مکه آغزيله، جبل
 عرفه دیلیله الله اکبر دییه‌رک، او تک کلمه أطراف اَرْضده کی عموم مؤمنلرک
 مغاره‌مثال آغزلرنده کی هواده تمثّل ایدیور. بر تک الله اکبر کلمه‌سنک عکس
 صداسيله حدسز الله اکبر وقوع بولدیغی گبی، او مقبول ذکر و تکبیر، سماواتی
 دخی چینلاتوب برزخ عالم‌لرینه ده تمّوج ایده‌رک صدا ویریور.

ایشته بو اَرْضی بویله کندینه ساجد و عابد و عبادینه مسجد و مخلوق‌لرینه
 بشیک و کندینه مسبّح و مکبّر ایدن ذات ذوالجلاله، یرک ذراتی عددنجه حمد
 و تسبیح و تکبیر ایدوب و موجوداتی عددنجه حمد ایدیورز که؛ بزه بو نوع
 عبودیتی درس ویرن رسول اکرم علیه الصلاة والسلامنه اُمت ایلهمش.

اوننجی نوطه: بیل ای غافل، مشوّش سعید! جناب حقّ نور معرفتنه
 یتیشمک و باقمق و آیات و شاهدلرک آیینهلرنده جلوه‌لرینی گورمک و براهین و
 دلیللر مساماتيله تماشا ایتمک إقتضا ایدیور که؛ سنک اوستگدن گچن، قلبک
 گلن و عقلک گورونن هر بر نوری تنقید پارمقلریله یوقلاما و تردد ایلله تنقید
 ایتمه! سکا ایشیق‌لانا بر نوری طوتمق ایچون ألکی اوزاتم؛ بلکه غفلت
 اُسبانندن تجرّد ایت، اونلره متوجّه اول، دور. چونکه بن مشاهده ایتدم که:
 معرفت اللهک شاهدلری، برهانلری اوچ چشیددر.

بر قسمى: صو گبىدر؛ گورونور، حسّ ايدىلىر، لکن پارمقلرله طوتولمز. بو قسمده خيالادتىن تجرّد ايتمك، كلّيتله اوڭا طالمق گركدىر. تنقىد پارمقلرله تجسّس ايدىلمز؛ ايدىلسه آقار، قاچار. او آب حيات، پارمغى مكان إتحاذ ايتمز.

ايكنجى قسم: هوا گبىدر؛ حسّ ايدىلىر، فقط نه گورونور، نه ده طوتولور. اوڭا قارشى سن يوزڭ، آغزڭ، روحڭله او رحمت نسيمنه قارشى توجّه ايت، كندىڭى مقابل طوت، تنقىد ألڭى اوزاتمە، طوتامازسڭ. روحڭله تنقّس ايت. تردّد أليله باقسەڭ، تنقىد ايله أل آتسەڭ، او يورور گبىدر؛ سنڭ ألڭى مسكن إتحاذ ايتمز، اوڭا راضى اولماز.

اوچىنچى قسم ايسە: نور گبىدر؛ گورونور، فقط نه حسّ ايدىلىر، نه ده طوتولور. اويلە ايسە قلىڭڭ گوزيلە، روحڭڭ نظريلە كندىڭى اوڭا مقابل طوت و گوزىڭى اوڭا توجيه ايت، بکلە؛ بلکہ كندى كندىنە گلير. چونکہ نور؛ أل ايلە طوتولمز، پارمقلر ايلە اولانماز، بلکہ او نور آنجق بصيرت نوريلە اولانير. اگر حريص و مادّى ألڭى اوزاتسەڭ و مادّى ميزانلرله طارتسەڭ، سونمەسە دە گيزلەنير. چونکہ اويلە نور، مادّيدە چپسە راضى اولمادىغى گبى، قيدە دە گيرەمز، كثيفى كندىنە مالك و سيّد قبول ايتمز.

اون برنجى نوطە: بيل كە: قرآن معجز البيانڭ إفادەسندە چوق شفقت و مرحمت وار. چونکہ مخاطبلرڭ أكثريسى، جمهور عوامدر. اونلرڭ ذهنلرى بسيطدر. نظرلرى دخى دقيق شيلرى گورمديگندن، اونلرڭ بساطت افكارىنى اوقشامق ايچون تکرار ايلە، سماوات و أرضڭ يوزلرينە يازيلان آيتلرى تکرار ايدىيور. او بيوك حرفلرى قولايقلە اوقوتديرييور. مثلاً: سماوات و أرضڭ خلقتى و سمان ياغمورڭ ياغديريلماسى و أرضڭ ديرلمسى گبى بالبداهە اوقونان و

گورونن آیتلری درس ویریور. او حروف کبیره ایچنده کوچک حرفلرله یازیلان اینجه آیاته نظری نادرًا چویرر، تا زحمت چکمه‌سینلر. هم اُسلوب قرآنیده اوילה بر جزالت و سلاست و فطریلک وار که: گویا قرآن بر حافظدر؛ قدرت قلمیله کائنات صحیفه‌لرنده یازیلان آیاتی اوقویور. گویا قرآن، کائنات کتابنک قرائتیدر و نظاماتنک تلاوتیدر و نقاش ازیسنک شئوناتنی اوقویور و فعللرینی یازیور. بو جزالت بیانییه‌ی گورمک ایسترسه‌ک، هشیار و مدقق بر قلب ایله، سورهُ عَمَّ و ﴿قُلِ اللَّهُمَّ مَالِکَ الْمُلْکِ﴾ آیتلری گبی فرمانلری دیکله!..

اون ایکنجی نوطه: اُی بو نوطه‌لری دیکله‌ین دوستلرم! بیلگیز که؛ بن خلاف عادت اولارق، گیزلمه‌سی لازم گلن ربّمه قارشى قلبمک تضرّع و نیاز و مناجاتنی بعضًا یازدیغمک سببی؛ ئولوم، دیلمی صوصدیدیغی زمانلرده، دیلمه بدل کتابمک سویله‌مه‌سنک قبولنی رحمتِ إلهیه‌دن رجا ایتمکدر. اوت قیصه بر عمرده، حدسز گناهلریمه کفّارت اولاجق، موقت لسانمک توبه و ندامتلری کافی گلمییور. ثابت و بر درجه دائم اولان کتابک لسانی داها زیاده او ایشه یارار. ایشته اون اوچ سنه (حاشیه) اُول، دغدغه‌لی بر فورطنه روحیه نتیجه‌سنده، اُسکی سعیدک گومله‌لری، یکی سعیدک آغلامالرینه إنقلاب ایده‌جگی هنگامده؛ گنجلگک غفلت اویقوسندن إختیارلق صباحیله اویانیدیغم بر آنده، شو مناجات و نیاز عربی یازیلمشدر. بر قسمنک تورکجه مثالی شودر که:

اُی ربّ رحیم و اُی خالق کریم! بنم سوء إختیارمله عمرم و گنجلگم ضایع اولوب گیتدی. و او عمر و گنجلگک میوه‌لرندن اَلمیده قالان، اَلْم ویریچی گناهلر، ذَلّت ویریچی اَلْملر، ضلالت ویریچی و سوسه‌لر قالمشدر. و بو آغیر یوک

و خسته لقلی قلب و خجالتلی یوزمله قبره یاقینلاشییورم. بلمشاهده گوره گوره غایت سرعتله، صاغه و صوله إنحراف ایتیمه رک، اختیارسز بر طرزده، وفات ایدن أحباب و أقران و أقاربم گبی قبر قپوسنه یاناشییورم. او قبر، بو دار فانیدن فراق ابدی ایله ابد الآباد یولنده قورولمش، آچیلمش اولکی منزل و برنجی قپودر. و بو باغلانديغم و مفتون اولديغم شو دار دنیا ده، قطعی بر یقین ایله آڭلادم که؛ هالکدر گیدر و فانیدر ئولور. و بلمشاهده ایچنده کی موجودات دخی، بربری آرقه سندن قافله قافله گوچوب گیدر، غائب اولور. خصوصاً بنم گبی نفس اماره یی طاشییلنره شو دنیا چوق غداردر، مکاردر. بر لذت ویرسه، بیڭ ألم طاقار چکدیرر. بر اوزوم یدیرسه، یوز طوقات وورور.

أی ربِّ رحیم و ای خالق کریم! ﴿كُلُّ أَتٍ قَرِيبٌ﴾ سَرَّیله بن شیمیدین گوروپورم که: یاقین بر زمانده بن کفمنی گیدم، تابوتمه بیندم، دوستلرمله وداع ایلدم. قبریمه توجّه ایدوب گیدرکن، سنڭ درگاه رحمتکده، جنازه مک لسان حاليله، روحک لسان قاليله باغیره رق دیرم: الأمان الأمان! یا حنّان! یا منّان! بنی گناهلریمک خجالتندن قورتار! ایشته قبریمک باشنه اولاشدم، بوینمه کفمنی طاقوب قبریمک باشنده اوزانان جسممک اوزرینه طوردم. باشمی درگاه رحمتکده قالدیروب بتون قوتمله فریاد ایدوب ندا ایدیورم: الأمان الأمان! یا حنّان! یا منّان! بنی گناهلریمک آغیر یوکلرندن خلاص ایل! ایشته قبریمه گیردم، کفمنه صاریلدم. تشییعجیلر بنی بیراقوب گیتدیلر. سنڭ عفو و رحمتگی انتظار ایدیورم. و بلمشاهده گوردیم که: سندن باشقه ملجأ و منجأ یوق. گناهلرک چرکین یوزندن و معصیتک وحشی شکلندن و او مکانک طارلغندن بتون قوتمله ندا ایدوب دیورم: الأمان، الأمان! یا رحمن! یا حنّان! یا منّان! یا دپّان! بنی چرکین گناهلریمک آرقداشقلرندن قورتار، یریمی گنیشلتدیر.

إلهی! سنڭ رحمتك ملجأ مدر و رحمةً لِلْعَالَمِينَ اولان حبیبك سنڭ رحمتكّه
یتیشمك ایچون وسیله مدر. سندن شکوا دگل، بلکه نفسمی و حامی سڭا
شکوا ایدیورم.

أی خالقِ کریم و أی ربِّ رحیم! سنڭ سعیدِ اسمنده کی مخلوقك و
مصنوعك و عبدك هم عاصی، هم عاجز، هم غافل، هم جاهل، هم علیل، هم
ذلیل، هم مسی، هم مسن، هم شقی، هم سیدندن قاجمش بر کوله اولدیغی
حالده، قرق سنه صوگره ندامت ایدوب سنڭ درگاهكّه عودت ایتمك ایسته یور.
سنڭ رحمتكّه إلتجا ایدیور. حدسز گناه و خطیئاتلرینی إعتراف ایدیور. أوهام
و درلو درلو علتلرله مبتلا اولمش. سڭا تضرع و نیاز ایدر. أگر کمال رحمتكّه
اونی قبول ایتسهك، مغفرت ایدوب رحمت ایتسهك؛ ذاتاً او سنڭ شانكدر. چونكه
أرحم الراحمین سڭ. أگر قبول ایتمزسهك، سنڭ قپوكدن باشقه هانگی قپویه
گیدهیم؟ هانگی قپو وار؟ سندن باشقه ربّ یوق كه، درگاهنه گیدیلسین. سندن
باشقه حق معبود یوقدر كه، اوڭا إلتجا ایدیلسین"!!

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ أَخِرُ الْكَلَامِ فِي الدُّنْيَا وَ أَوَّلُ الْكَلَامِ فِي الْآخِرَةِ

و فِي الْقَبْرِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ﴾

اون اوچنجی نوطه: مدار إلتباس اولمش اولان بش مسئله در.

برنجیسی: طریقِ حقده چالیشان و مجاهده ایدنلر، یالگز کندی وظیفه لرینی
دوشونمك لازم گلیرکن، جناب حقّه عائد وظیفه یی دوشونوب، حرکاتی اوڭا بنا
ایدهرك خطایه دوشرلر. أدبُ الدین و الدنیا رساله سنده واردر كه: بر زمان

شیطان، حضرت عیسیٰ علیہ السلامه اعتراض ایدوب دیمش که: "مادام أجل و هر شی قدر إلهی ایلهدر؛ سن کنديکى بو یوکسک یردن آت، باق ناصل ئوله جکسک." حضرت عیسیٰ علیہ السلام دیمش که: ﴿إِنَّ لِلَّهِ أَنْ يَخْتَرِ عَبْدَهُ وَ لَيْسَ لِلْعَبْدِ أَنْ يَخْتَرِ رَبَّهُ﴾ یعنی: "جناب حق عبدینی تجربه ایدر و دیر که: سن بویله یاپسهک سکا بویله یاپارم، گورهیم سنی یاپایلیر میسک؟ دییه تجربه ایدر. فقط عبدک حقی یوق و حدی دگل که، جناب حقی تجربه ایتسین و دیسین: بن بویله ایشله سه، سن بویله ایشلر میسک؟ دییه تجربه واری بر صورتده جناب حقی ربوبیتنه قارشى إمتحان طرزی سوء أدبدر، عبودیتنه منافیدر."

مادام حقیقت بودر، انسان کندی وظیفه سنی یاپوب جناب حقی وظیفه سنه قاریشمه مالی.

مشهوردر که: بر زمان اسلام قهرمانلرندن و جنگیزک اوردوسنی متعدّد دفعه مغلوب ایدن جلال الدین خوارزمشاه حربه گیدرکن، وزراسی و اتباعی اوکا دیمشلر: "سن مظفر اولاجقسک، جناب حق سنی غالب ایده جک." او دیمش: "بن اللهک آمریله، جهاد یولنده حرکت ایتمگه وظیفه دارم، جناب حقی وظیفه سنه قاریشمام؛ مظفر ایتمک ویا مغلوب ایتمک اونک وظیفه سیدر." ایشته او ذات بو سرّ تسلیمیتی آکلاماسیله، خارقه بر صورتده چوق دفعه مظفر اولمشدر.

أوت إنسانک أئنده کی جزء إختیاری ایله ایشلدکلری أفعاللرنده، جناب حقه عائد نتایجی دوشونمه مک گرکدر. مثلا: قارداشلریمزدن بر قسم ذاتلر، خلقلرک رساله نوره إلتحاقلری شوقلرینی زیاده لشدیریور، غیرته گتیریور. دیگله مدکلری وقت ضعیفلرک قوه معنویه لری قیریلیور، شوقلری بر درجه

سونیور. حالبوکه استاد مطلق، مقتدای کل، رهبر اکمل اولان رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، ﴿وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ﴾ اولان فرمانِ الهی بی کندینه رهبر مطلق ایدهرک، انسانلرک چکیلمه سیله و دیگلمه سیله داها زیاده سعی و غیرت و جدیتله تبلیغ ایتمش. چونکه ﴿إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ﴾ سربله آکلامش که: انسانلره دیگلتدیرمک و هدایت ویرمک، جناب حقّک وظیفه سیدر. جناب حقّک وظیفه سنه قاریشمازدی.

اویله ایسه؛ ایشته آی قارداشلم! سز ده، سزه عائد اولمیان وظیفه یه حرکاتکزی بنا ایتمکله قاریشماییکز و خالقکزه قارشى تجربه وضعیتی المایکز!

ایکنجی مسئله: عبودیت، امرِ الهی یه و رضایِ الهی یه باقار. عبودیتک داعیسی امرِ الهی و نتیجه سی رضایِ حقدر. ثراتی و فوائدی، آخرویه در. فقط علّه غائیّه اولماق، هم قصداً ایسته نیلمه مک شرطیله، دنیایه عائد فائده لر و کندی کندی تترتب ایدن و ایسته نیلمیه رک ویریلن ثمره لر، عبودیته منافی اولماز. بلکه ضعیفلر ایچون مشوّق و مرجّح حکمنه گچرلر. اگر او دنیایه عائد فائده لر و منفعتلر؛ او عبودیته، او ورده ویا او ذکره علّت ویا علّتک بر جزئی اولسه؛ او عبودیتی قسماً إبطال ایدر. بلکه او خاصیتلی وردی عقیم بیراقیر، نتیجه ویرمز. ایشته بو سربى آکلامیانلر، مثلاً یوز خاصیتی و فائده سی بولونان أورادِ قدسیّه شاه نقشبندی بی ویا ییک خاصیتی بولونان جوشن الکبیری، او فائده لرک بعضلرینی مقصودِ بالذات نیت ایدهرک اوقویورلر. او فائده لری گوره میورلر و گوره میه جکلر و گورمگه ده حقلى یوقدر. چونکه او فائده لر، او أورادلرک علّی اولماز و اوندن، اونلر قصداً و بالذات ایسته نیلمیه جک. چونکه اونلر فضلی بر صورتده، او خالص ورده طلبسز تترتب ایدر. اونلری نیت ایتسه،

إخلاصی بر درجه بوزولور. بلکه عبودیتدن چیقار و قیمتدن دوشر. یالکز بو قدر وار که؛ بویله خاصیتلی أوردی اوقومق ایچون ضعیف إنسانلر بر مشوق و مرجحه محتاجدرلر. او فائدهلری دوشونوب، شوقه گلوب؛ أوردی صرف رضایِ إلهی ایچون، آخرت ایچون اوقوسه ضرر ویرمز. هم ده مقبولدر. بو حکمت آغلاشیلمدیغندن؛ چوقلر، أقطابدن و سلف صالحیندن مروی اولان فائدهلری گورمدکلرندن شبهه یه دوشر، حتی إنکار ده ایدر.

اوپنچی مسئله: ﴿طُوبَى لِمَنْ عَرَفَ حَدَّهُ وَلَمْ يَتَجَاوَزْ طَوْرَهُ﴾ یعنی: "نه

موطلی او آدمه که، کندینی بیلوب حدندن تجاوز ایتمز. "ناصل بر ذره جامدن، بر قطره صودن، بر حوضدن، دگزدن، قمردن سیاره لره قدر گونشک جلوه لری وار. هر بریسی قابلیتنه گوره گونشک عکسنی، مثالی طوتویور و حدینی بیلیور. بر قطره صو، کندی قابلیتنه گوره "گونشک بر عکسی بنده واردر" دیر. فقط "بن ده دگزگی بر آیینیم" دییه مز. او یله ده: أسماء إلهیه نك جلوه سنك تنوعنه گوره، مقامات اولیاده او یله مراتب وار. أسماء إلهیه نك هر بریسنك بر گونشگی قلبدن عرشه قدر جلوه لری وار. قلب ده بر عرشدر، فقط "بن ده عرش گبی" دییه مز. ایشته عبودیتك اساسی اولان، عجز و فقر و قصور و نقصنی بیلمك و نیاز ایله درگاه الوهیته قارشی سجده ایتمگه بدل، ناز و فخر صورتنده گیدنلر؛ ذره جك قلبنی عرشه مساوی طوتار. قطره گبی مقامنی، دگزگی اولیانك مقاماتیله إلتباس ایدر. کندینی او بیوک مقاماته یاقیشدیرمق و او مقامده کندینی محافظه ایتمك ایچون تصنّعاته، تکلفاته، معناسز خودفروشلغه و بر چوق مشکلاته دوشر.

الحاصل: حدیثده واردر که: ﴿هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَالِمُونَ وَهَلَكَ الْعَالِمُونَ إِلَّا

الْعَامِلُونَ وَمَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ ﴿﴾ یعنی: مدارِ نجات و خلاص، یالکَزِ إخلاصدر. إخلاصی قزانق چوق مهمدر. بر ذره إخلاصی عمل، بظمانلره خالص اولمیانہ مرجّحدر. إخلاصی قزانديران حرکاتنده کی سببی، صِرف بر أمرِ إلهی و نتیجه‌سی رضایِ إلهی اولدیغنی دوشونملی و وظیفهٔ إلهیه قاریشمه‌مالی. هر شیده بر إخلاص وار. حتی محبتک ده إخلاص ایله بر ذره‌سی، بظمانلره رسمی و اجر تلی محبتّه ترجّح ایدر. ایشته بر ذات بو إخلاصی محبتی بویله تعبیر ایتمش: **﴿وَمَا أَنَا بِالْبَاقِي عَلَى الْحَبِّ رِشْوَةً ضَعِيفٌ هَوَىٰ يُبْنِي عَلَيْهِ ثَوَابٌ﴾** یعنی: "بن محبت اوزرینه بر رشوت، بر اجرت، بر مقابله، بر مکافات ایسته‌میورم. چونکه مقابلنده بر مکافات، بر ثواب ایسته‌نیلن محبت ضعیفدر، دوامسزدر." حتی خالص محبت، فطرتِ إنسانیه‌ده و عموم والده‌لرده درج ایدیلمشدر. ایشته بو خالص محبتّه تام معناسیله والده‌لرک شفقتلری مظهردر. والده‌لر او سرّ شفقت ایله، اولادلرینه قارشی محبتلرینه بر مکافات، بر رشوت ایسته‌مدکلرینه و طلب ایتمدکلرینه دلیل؛ روحنی، بلکه سعادتِ أُخرویّه‌سنی ده اونلر ایچون فدا ایتمه‌لریدر. طاووغک بتون سرمایه‌سی کندی حیاتی ایکن، یاوروسنی ایتک آغزندن قورتارمق ایچون (خسروک مشاهده‌سیله) قفاسنی ایتّه قاپدیرر.

دردنجی مسئله: أسبابِ ظاهریه اَیله گلن نعمت‌لری، او أسبابِ حسابنه آلامق گرکدر. اگر او سببِ اختیار صاحبی دگلسه (مثلا حیوان و آعاج گبی) طوغریدن طوغری‌یه جنابِ حق حسابنه ویرر. مادام او، لسانِ حال ایله بسم الله دیر، سکا ویرر. سن ده الله حسابنه اولارق بسم الله دی، آل. اگر او سببِ اختیار صاحبی ایسه؛ او بسم الله دیمه‌لی، صوگره اوندن آل، یوقسه آله. چونکه

﴿وَلَا تَاْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾ آيتىڭ معنای صريحندن باشقه بر معنای إشاريسى شودر كه: "منعم حقيقى يى خاطره گتيرمه يى و اونىڭ ناميله ويريلمه يى نعمتى ييمه يىڭز!" ديمكدر. او حالده هم ويرن بسم الله ديمه لى، هم آلان بسم الله ديمه لى. اُگر او بسم الله ديميور فقط سن ده آلمغه محتاج ايسه كى؛ سن بسم الله دى، اونىڭ باشى اوستنده رحمتِ إلهيه نىڭ ألنى گور، شكر ايله اوپ، اوندن آل. يعنى نعمتدن إنعامه باق، إنعامدن منعم حقيقى يى دوشون. بو دوشونىڭ بر شكردر. صوڭره او ظاهرى واسطه يه ايسترسه كى دعا ايت. چونكه او نعمت اونىڭ أليه سزه گوندرلدى.

أسبابِ ظاهريه يى پرستش ايدنلرى آلداتان؛ ايكى شيىڭ برابر كلمه سى ويا بولوغاسيدر كه، "إقتران" تعبير ايديلير، بربرينه عِلّت ظن ايتمه ليدر. هم بر شيىڭ عدمى، بر نعمتىڭ معدوم اولماسنه عِلّت اولديغندن، توهم ايدر كه: او شيىڭ وجودى دخى، او نعمتىڭ وجودينه عِلّتدر. شكرينى، منتدارلغنى او شيئه ويرر، خطايه دوشر. چونكه بر نعمتىڭ وجودى، او نعمتىڭ عموم مَقْدَمَاتنه و شرائطنه ترتّب ايدر. حالبوكه او نعمتىڭ عدمى، بر تىڭ شرطىڭ عدميله اولويور. مثلاً: بر باغچه يى صولايان جدولىڭ دليگنى آچميان آدم، او باغچه نىڭ قوروماسنه و او نعمتلىرىڭ عدمنه سبب و عِلّت اولويور. فقط او باغچه نىڭ نعمتلىرىڭ وجودى، او آدمىڭ خدمتندن باشقه، يوزر شرائطىڭ وجودينه توقّفله برابر، عِلّت حقيقى اولان قدرت و إرادۀ ربّانيه ايله وجوده گليز. ايشته بو مغلطه نىڭ نه قدر خطاسى ظاهر اولديغنى آڭلا و أسباب پرستلىڭ ده نه قدر خطا ايتدكلىرىنى بيل!

أوتِ إقتران آيريدر، عِلّت آيريدر. بر نعمت سىڭا گلييور؛ فقط بر إنسانىڭ سىڭا قارشى إحسان نيّتى، او نعمته مقارن اولمش؛ فقط عِلّت اولمامش. عِلّت، رحمتِ إلهيه در. أوت او آدم إحسان ايتمگى نيّت ايتمسه ايدى، او نعمت سىڭا

گلمزدی. نعمتک عدمنه علّت اولوردی. فقط مذکور قاعده‌یه بناءً؛ او میل إحسان، او نعمته علّت اولاماز. آنجق یوزر شرائطک بر شرطی اولاییلیر.

مثلاً: رسالۀ نورک شاکردلری ایچنده جنابِ حقّک نعمت‌لرینه مظهر بعض ذاتلر (خسرو، رأفت گبی)، إقترائی علّتله إلتباس ایتمشلر؛ استادینه فضله منتداریق گوسترییورلردی. حالبوکه جنابِ حق اونلره درس قرآنیده ویردیگی نعمتِ استفاده ایله، استادلرینه إحسان ایتدیگی نعمتِ إفاده‌یی برابر قیلمش، مقارنت ویرمش. اونلر دیرلر که: "اگر استادیمز بورایه گلمسه ایدی، بز بو درسی آلامزدق. اويله ايسه اونک إفاده‌سی، استفاده‌مزه علّدر." بن ده دیرم: "ای قارداشلرم! جنابِ حقّ بگا ده سزله ده ایتدیگی نعمت برابر گلمش، ایکی نعمتک علّتی ده رحمتِ إلهیه‌در. بن ده سزک گبی إقترائی علّتله إلتباس ایدهرک، بر وقت رسالۀ نورک سزلر گبی ألباس قلملی یوزر شاکردلرینه چوق منتداریق حسن ایدیوردم. و دییوردم که: بونلر اولماسه ایدی، بنم گبی یاریم اُمی بر بیچاره ناصل خدمت ایده‌جکدی؟ صوگره آکلام که، سزله قلم واسطه‌سیله اولان قدسی نعمتدن صوگره، بگا ده بو خدمته موفقیّت إحسان ایتمش. بربرینه إقتراان ایتمش، بربرینک علّتی اولاماز. بن سزه تشکر دگل، بلکه سزی تبریک ایدیورم. سز ده بگا منتداریغله بدل، دعا و تبریک ایدیگز."

بو دردنجی مسئله‌ده، غفلتک نه قدر درجه‌لری بولوندیغی آکلاشیلیر.

بشنجی مسئله: ناصلکه بر جماعتک مالی بر آدمه ویریلسه ظلم اولور. ویا جماعته عائد وقفلری بر آدم ضبط ایتسه ظلم ایدر. اويله ده: جماعتک سعیرلیله حاصل اولان بر نتیجه‌یی ویا جماعتک حسنه‌لریله ترتب ایدن بر شرفی، بر فضیلتی، او جماعتک رئیسنه ویا استادینه ویرمک؛ هم جماعته، هم ده او استاد ویا رئیس

ظلمدر. چونکه آنانیتی اوقشار، غروره سَوق ايدر. کندی قپوجی ایکن، پادشاه
ظن ایتدیرر. هم کندی نفسنه ده ظلم ايدر. بلکه بر نوع شرک خفی یه یول
آچار. اوت بر قلعه یی فتح ایدن بر طابورک غنیمتی و مظفریت و شرفی،
بیگباشیسی آلاماز. اوت استاد و مرشد، مصدر و منبع تلقی ایدیلمه مک گرکدر.
بلکه مظهر و معکس اولدقلرینی بیلیمک لازمدر.

مثلا: حرارت و ضیا، سکا بر آینه واسطه سیله گلیر. سندن گونشه
قارشی متتدار اولمغه بدل، آینه یی مصدر تلقی ایدوب، گونشی اونوتوب، اوکا
متتدار اولمق، دیوانه لکدر. اوت آینه محافظه ایدیلمه لی، چونکه مظهردر. ایشته
مرشدک روحی و قلبی بر آینه در. جناب حقدن گلن فیضه معکس اولور،
مریدینه عکس ایدیلمه سنه ده وسیله اولور. وسیله لکدن فضله فیض نقطه سنده
مقام ویریلیمه مک لازمدر. حتی بعض اولور که، مصدر تلقی ایدیلن بر استاد،
نه مظهردر، نه مصدردر. بلکه مریدینک صفوت إخلاصیله و قوتِ إرطباتیله و
اوکا حصرِ نظر ایله او مرید باشقه یولده آلدیغی فیوضاتی، استادینک مرآتِ
روحندن گلمش گوروپور. ناصلکه بعض آدم، مانیه تیزمه واسطه سیله بر جامه
دقت ایده ایده عالم مثاله قارشی خیالنده بر پنجره آچیلیر. او آینه ده چوق
غرائبی مشاهده ايدر. حالبوکه آینه ده دگل، بلکه آینه یه اولان دقتِ نظر
واسطه سیله آینه نك خارجنده خیالنه بر پنجره آچیلیمش گوروپور. اونك
ایچوندر که، بعضا ناقص بر شیخنک خالص مریدی، شیخندن داها زیاده کامل
اولاییلیر و دونر شیخنی إرشاد ايدر و شیخنک شیخی اولور.

اون دردنجی نوطه: توحیده دائر درت کوچک رمزدر.

برنجی رمز: ای أسباب پرست انسان! عجا غریب جوهرلردن یاپیلیمش بر

عجیب قصری گورسه‌ڭ که، یاپیلییور. اونڭ بناسنده صرف ایدیلن جوهرلرڭ بر قسمی یالڭز چینده بولونویور. دیگر قسمی ائدلسده، بر قسمی یمنده، بر قسمی سبريادن باشقه یرده بولونمیور. بنانڭ یاپيلماسی زماننده عین گونده شرق، شمال، غرب، جنوبدن او جوهرلی طاشلر قولایقله جلب اولوب یاپیلدیغنی گورسه‌ڭ؛ هیچ شبهه‌ڭ قالیر می که؛ او قصری یاپان اوسته، بتون کُره ارضه حکم ایدن بر حاکم معجزه کاردر.

ایشته هر بر حیوان، او یله بر قصر ایلیدر. خصوصاً انسان، او قصرلرڭ اڭ گوزلی و او سرایلرڭ اڭ عجیبیدر. و بو انسان دینیلن سرایڭ جوهرلری؛ بر قسمی عالم ارواحدن، بر قسمی عالم مثالدن و لوح محفوظدن و دیگر بر قسمی ده هوا عالمندن، نور عالمندن، عناصر عالمندن گلدیگی گبی؛ حاجاتی اُبدہ اوزانمش، امللری سماوات و ارضڭ اقطارنده انتشار ایتمش، رابطه‌لری، علاقه‌لری دنیا و آخرت ادوارنده طاغلمش بر سرايِ عجیب و بر قصر غریدر.

ایشته اُی کندینی انسان ظن ایدن انسان! مادام ماهیتڭ بویله‌در؛ سنی یاپان آنجق او ذات اولاییلیر که: دنیا و آخرت برر منزل، ارض و سما برر صحیفه، ازل و اُبد دون و یارین حکمنده اولارق تصرف ایدن بر ذات اولاییلیر. او یله ایسه انسانڭ معبودی و ملجئی و خلاصکاری او اولاییلیر که؛ ارض و سمایه حکم ایدر، دنیا و عقبا دیزگینلرینه مالکدر.

ایکنجی رمز: بعض ابلهلر وار که، گونشی طانیمدقلری ایچون، بر آیینده گونشی گورسه، آیینهی سومگه باشلار. شدید بر حس ایلہ اونڭ محافظه‌سنه چالیشیر. تا که ایچنده کی گونشی غائب اولماسین. نه وقت او اُبلہ؛ گونش، آیینہ‌ڭ ئولمه‌سیله ئولمه‌دیگی و قیریلمه‌سیله فنا بولمادیغنی درک ایتسه، بتون محبتنی

گوکده کی گونشه چوپرر. او وقت آڭلار که، آیینده گورولن گونش؛ آیینیه تابع دگل، بقاسی اوڭا متوقّف دگل.. بلکه گونشدر که، او آیینیه او طرزده طوتوپور و اونڭ پارلاماسنه و نورینه مدد ویریور. گونشڭ بقاسی اونڭله دگل؛ بلکه آیینهنڭ حیاتدار پارلاماسنڭ بقاسی، گونشڭ جلوه‌سنه تابعدر.

ای انسان! سنڭ قلبڭ و هویت و ماهیتڭ، بر آیینهدر. سنڭ فطرتڭده و قلبڭده بولونان شدید بر محبّت بقا، او آیینه ایچون دگل و او قلبڭ و ماهیتڭ ایچون دگل.. بلکه او آیینده إستعداده گوره جلوه‌سی بولونان باقی ذو الجلالڭ جلوه‌سنه قارشى محبّتکدر که، بلاهت یوزندن او محبّتڭ یوزی باشقه یره دونمش. مادام اویله‌در. ﴿يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي﴾ دى. یعنی مادام سن وارسڭ و باقیسڭ؛ فنا و عدم نه ایسترسه بزه یاپسین، اُهمیتی یوق!..

اوچنجی رمز: ای انسان! فاطر حکیمڭ سنڭ ماهیتڭه قویدییڭی اڭ غریب بر حالت شودر که: بعضاً دنیایه یرلشه‌میورسڭ. زندانده بوغازی صیقيلمش آدم گبی "اوف، اوف" دییوب دنیادن داها گنیش بر یر ایستدیگڭ حالده، بر ذره‌جک بر ایش، بر خاطره، بر دقیقه ایچنه گیروب یرلشییورسڭ. قوجه دنیایه یرلشه‌مه‌ین قلب و فکرڭ، او ذره‌جکده یرلشیر. اڭ شدتلی حسیاتڭله او دقیقه‌جق، او خاطره‌جقده طولاشییورسڭ.

هم سنڭ ماهیتڭه اویله معنوی جهازات و لطیفه‌لر ویرمش که؛ بعضلری دنیایی یوتسه طوق اولماز. بعضلری بر ذره‌ی کندنده یرلشدیره‌میور. باش، بر بطمان طاشی قالدیردیغی حالده؛ گوز، بر صاچی قالدیره‌مدیغی گبی؛ او لطیفه، بر صاچ قدر بر ثقلتی، یعنی غفلت و ضالالتدن گلن کوچک بر حالته طایانه‌میور. حتّی بعضاً سونر و ئولور. مادام اویله‌در؛ حذر ایت، دقتله باص،

باتمقدن قورق. بر لقمه، بر کلمه، بر دانه، بر لمعه، بر إشارتده، بر اوپمکده
 باتمه! دنیای یوتان بیوک لطائف‌ریژی اونده باتیرمه. چونکه چوق کوچک شیلر
 وار، چوق بیوک‌لری بر جهته یوتار. ناصل کوچک بر جام پارچه‌سنده؛ گوک،
 ییلدیزلریله برابر ایچنه گیروب غرق اولویور. خردل گبی کوچک قوّه حافظه‌کده،
 سنک صحیفه اعمالک اکثری و صحائف عمرک اغلی ایچنه گیردیگی گبی؛
 چوق جزئی کوچک شیلر وار، او یله بیوک اشیایی بر جهته یوتار، إستیعاب
 ایدر.

دردنجی رمز: ای دنیاپرست انسان! چوق گنیش تصوّر ایتدیگک سنک
 دنیاك، طار بر قبر حکمنده‌در. فقط، او طار قبر گبی منزلک دیوارلری شیشه‌دن
 اولدیغی ایچون بربری ایچنده إنعکاس ایدوب گوز گورونجه‌یه قدر گنیشله‌یور.
 قبر گبی طار ایکن، بر شهر قدر گنیش گورونور. چونکه او دنیاك صاغ
 دیواری اولان گچمش زمان و صول دیواری اولان گله‌جک زمان، ایکسی
 معدوم و غیر موجود اولدقلری حالده، بربری ایچنده إنعکاس ایدوب غایت
 قیصه و طار اولان حاضر زمانك قنادلرینی آچارلر. حقیقت خیاله قاریشیر،
 معدوم بر دنیایی موجود ظن ایدرسك. ناصل بر خط، سرعت حرکتله بر سطح
 گبی گنیش گورونورکن، حقیقت وجودی اینجه بر خط اولدیغی گبی؛ سنک
 ده دنیاك حقیقتجه طار، فقط سنک غفلت و وهم و خیالکله دیوارلری چوق
 گنیشله‌مش. او طار دنیاده، بر مصیبتک تحریکیله قییلدانسهك، باشکی چوق
 اوزاق ظن ایتدیگک دیواره چارپارسك. باشکده‌کی خیالی اوچورور، اویقوکی
 قاچیرر. او وقت گورورسك که: او گنیش دنیاك؛ قبردن داها طار، کوپردن داها
 مساعده‌سز. سنک زمانك و عمرک، برقدن داها چابوق گچر؛ حیاتك، چایدن
 داها سرعتلی آقار.

مادام دنیا حیاتی و جسمانی یاشایش و حیوانی حیات بویله در؛ حیوانیتدن چیق، جسمانی بیراق، قلب و روحك درجه حیاتنه گیر. توهم ایتدیگك گنیش دنیادن داها گنیش بر دائره حیات، بر عالم نور بولورسك. ایشته او عالمك آناختاری، معرفت الله و وحدانیت سرلرینی إفاده ایدن ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ کلمه قدسیه سیله قلبی سویلتدیرمك، روحی ایشلتدیرمكد.

اون بشنجی نوطه: اوچ مسئله در.

برنجی مسئله: اسم حفیظك تجلی ائمه إشارت ایدن ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ آیتیدر. قرآن حکیمك بو حقیقتنه دلیل ایسترسهك، کتاب مبینك مسطری اوستنده یازیلان شو کائنات کتابك صحیفه لرینه باقسهك، اسم حفیظك جلوه اعظمی و بو آیت کریمه ك بر حقیقت کبراسنك نظیره سنی چوق جهتلرله گوره ییلیرسك. أزجمله: آغاج، چیچك و اوتلرک مختلف تخملرندن بر قبضه آل. او مختلف و بربرینه مخالف تخملرک جنسلری بربرندن آیری، نوعلری بربرندن باشقه اولان چیچك و آغاج و اوتلرک صندوقچه لری حکمنده اولان او قبضه یی قراکلده و قراکلتی و بسیط و جامد بر طوپراق ایچنده دفن ایت، سرپ. صوگره میزانش و اشیای فرق ایتمه یین و نره یه یوزینی چوپرسهك اورایه گیدن بسیط صو ایله صولا. صوگره سنوی حشرک میدانی اولان بهار موسمنده گل، باق! إسرائیل واری ملک رعد؛ بهارده نفخ صور نوعندن یاغموره باغیرماسی، یر آلتنده دفن ایدیلن چکردکلره نفخ روحله مژده له مه سی زمانه دقت ایت که، او نهایت درجه قاریشق و قاریشمش و بربرینه بگزیه یین او تخمچقلا، اسم حفیظك تجلیسی آلتنده کمال إمتثال ایله خطاسز اولارق فاطر حکیمدن گلن اوامر تکوینییه یی إمتثال ایدیورلر. و او یله توفیق

حرکت ایدیورلر که؛ اونلرک او حرکتلرنده بر شعور، بر بصیرت، بر قصد، بر اراده، بر علم، بر کمال، بر حکمت پارلادیغی گورونویور.

چونکه گوریورسک که؛ او بربرینه بگزهین تخمجقلر، بربرندن تمایز ایدیور، آیریلیور. مثلاً بو تخمجق، بر اینجیر آغاجی اولدی. فاطر حکیمک نعمتترینی باشلیمز اوستنده نشره باشلادی. سرپیور، دالترینک آلری ایل بزلره اوزاتیور. ایشته بو، اوکا صورّه بگزهین بو ایکی تخمجق ایسه، گون عاشقی نامنده کی چیچک ایل، هرجائی منکشه گبی چیچکلری ویردی. بزلر ایچون سوسلندی. یوزیمزه گولیورلر، کندیلرینی بزلره سؤدیوریورلر. داها بوراده کی بر قسم تخمجقلر، بو گوزل میوه‌لری ویردی و سنبل و آغاج اولدیلر. گوزل طاد و قوقو و شکللری ایله اشتهامزی آچوب، کندی نفسلرینه بزم نفسلیمزی دعوت ایدیورلر و کندیلرینی مشتریلرینه فدا ایدیورلر. تا نباتی حیات مرتبه‌سندن، حیوانی حیات مرتبه‌سنه ترقی ایتسینلر. و هکذا.. قیاس ایت. او یله بر صورتده او تخمجقلر انکشاف ایتدیلر که، او تک قبضه، مختلف آغاجلرله و متنوع چیچکلرله طولو بر باغچه حکمنه گچدی. ایچنده هیچ بر غلط، قصور یوق. ﴿فَارْجِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ﴾ سَرینی گوسترر. هر بر تخم، اسم حفیظک جلوه‌سیله و احسانیه اوکا پدرینک و اصلنک مالندن ویردیگی اِراثیتی؛ اِلباسسز، نقصانسز محافظه ایدوب گوستریور.

ایشته بو حدسز خارقه محافظه‌یی یاپان ذات حفیظ، قیامت و حشرده حفیظتک تجلّی اکبرینی گوستره‌جگنه قطعی بر اِشارتدر.

أوت بو اُهمیتسز، زائل، فانی طورلرده بو درجه قصورسز، غلطسز حفیظیت جلوه‌سی بر حجت قاطعه‌در که؛ ابدی تأثیری و عظیم اُهمیتی بولونان

أمانتِ کبرا حَمَله سی و اَرْضُکْ خلیفه سی اولان انسانلرکْ اُفعال و آثار و اقواللری و حسنات و سیئاتلری، کمالِ دَقْتله محافظه ایدیلیر و محاسبه سی گوروله جک. آیا بو انسان ظن ایدر می که، باشی بوش قالاجق؟ حاشا!.. بلکه انسان، اُبدَه مبعوثدر و سعادتِ اُبدیهیه و شقاوتِ دائمهیه نامزددر. کوچک بیوک، آز چوق هر عملندن محاسبه گوره جک. یا تلطیف و یا طوقات بیه جک.

ایشته حفیظیتکْ جلوه کبراسنه و مذکور آیتکْ حقیقتنه شاهدلر حدّ و حسابَه گلمز. بو مسئله ده کی گوستردیگمز شاهد؛ دگزدن بر قطره، طاغدن بر ذره در.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اون سكرنجى لمعه

(محرمدر هر كسه گوستريلمز.)

اوتوز برنجى مکتوبك اون سكرنجى لمعهسى، رساله نور شاکردلرینه إشارت ایدن
حضرت علی رضی الله عنہک بر کرامت غیبیه سیدر.

جای دقت: شو عجیب لمعهنك اهمیتی اوچ نقطه دن گلیور:

برنجیسی و اُك مهمی: گیزی قالمش، غیبی، مهم بر معجزه اُحمدیه یی
(عصم) (حاشیه) بیان ایدر که؛ جوامع الکلم نوعندن ایکی جمله دن عبارت بر
حدیث شریف ایکی صحیفه قدر حقائق تاریخیه یی و ایکی دولت عظیمه
إسلامیه نك خاتمه لرینی إفاده ایدیور.

ایکنجیسی: کرامات اولیاء حق اولدیغنه قطعی بر برهان گوسترن
حضرت علی رضی الله عنہک لاتین حروفنك قبولی تام تاریخیله و طرز تطبیقنی
ایکی کلمه ایله گوسترمسیدر.

اوچنجیسی: رساله نور شاکردلرینه و ناشرلرینه قارشى حضرت علی
رضی الله عنہک إرشادکارانه و توجّهکارانه باقماسی و إشارت ایتمه سیدر.

(حاشیه): معجزات اُحمدیه یه (عصم) دائر اولان اون طوفوزنجی مکتوبك جزء اولنده
ذکر ایدیلن حدسز إخبارات غیبیه اُحمدیه (عصم) نوعندن سکسان معجزه غیبیه اُحمدیه
(عصم) بونگله سکسان بر اولور.

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت غوثِ اعظم شيخِ گیلانی نك (رض) صراحت درجه سنده کی کرامتِ غیبیه سنی تأیید و تقویه ایدن حضرتِ اُسدِ اللهِ الغالب علی ابنِ اُبی طالب رضی الله عنه و کرم الله وجهه، قصیده اُرجوزه مشهوره سنده عیناً اخباراتِ غوثیه بی تصدیق ایدوب اِشارت ایدیور.

مجموعه الأَحزابك (۵۸۲) نجی صحیفه سندن (۵۹۷) نجی صحیفه سنه قدر او اُرجوزه در. او اُرجوزه نك موضوعی و ایچنده کی مقصدِ اُصلی؛ اِسْمِ اعظمی تضمّن ایدن آلتی اِسْمُكْ اُهمّیتی بیان ایتمك، هم او مناسبتله اِستقبالده کی بر قسم امورِ غیبیه و تأسیسِ اِسلامیتده بر قسم مجاهداتنه اِشارت ایتمكدر.

أوت حضرتِ اِمَام (رض) استادی اولان حبیب الله علیه الصلاة والسلامدن آلدیغی درسك بر قسمنی اِشاری بر صورتده ذكر ایدیور. فتح خیبرده کی هم معجزه نبویه هم کرامتِ علویه اولان خارقه واقعه بی بحث ایتدیگی گبی، تأسیسِ اِسلامیته تماس ایدن مهمّ نقطه لری ده بحث ایدیور. صوگره اِستقباله باقییور.

پیغمبرِ ذی شان علیه الصلاة والسلامدن آلدیغی درسله، بر قسم اُعرابك اوگّا قارشى عصیانلرندن حدّت ایدهرك دیمش:

﴿فِي عِلْمٍ تَسْمَعِينَ حِسَابَ الْفَارِسِيِّ * مِنْ بَعْدِ قَرْنٍ تَاسِعِ الْمَعَاصِي﴾
﴿سَتَظْهَرُ الْفُرْسُ عَلَى الْأَعْرَابِ * تَقْتُلُهُمْ كَقَتْلَةِ الدَّوَابِّ﴾.

﴿تَكُونُ مَبْدَأُ فِتْنٍ عَوَاسٍ * مُظْلِمَةٌ كَظُلْمَةِ الْحَنَادِيسِ﴾

یعنی: طوقوز قرن صوگره "فرس" یعنی، اقوام شرقیه اعراب اوزرینه هجوم ایده‌جک. غلبه ایدوب، حیوان گبی اعرابی کسه‌جک. اويله مدهش فتنه‌لر، قراکقلی مصیبتلر که، اُک قراکقلی گیجه‌لردن داها زیاده قراکقل اولاجق.

ایشته حضرت علی‌نک (رض) بر کرامتِ باهره‌سی که؛ کندندن بش یوز سنه صوگره گلن و عرب دولتِ عباسیه‌سنی محو ایدن و حدسز کتبِ اسلامیه‌یی نهرِ فراته دوکن و اعرابی غایت ظالمانه قتل ایدن هلاکو وقعیه مشهوره‌سنی خبر ویریور. چونکه مشهور اولان قرن، قرق سنه دگل، او زمان اصطلاحنجه أغلبِ عمر اولان آلتمش سنه‌دن عبارتدر. چونکه بر دور، آلتمش سنه‌ده دگیشیر. بو صورتله امام علی‌نک (رض) هجرتدن اوتوز سنه صوگره کوفه‌ده یازدیغی بو أرجوزه‌ده کی طوقوز دفعه آلتمش، اوتوزه علاوه ایدیلسه بش یوز یتمش (۵۷۰) اولویور که؛ جنگیزک و هلاکونک هجوم و تخریبات زمانیدر.

صوگره حضرت جبرائیلک علی نبینا و علیه الصلاة والسلام حضور نبویه گتیروب حضرت علی‌یه (رض) سکینه نامیله بر صحیفه‌ده یازیلی اسمِ اعظم، حضرت علی‌نک (رض) قوجاغنه دوشمش. حضرت علی (رض) دیور: بن جبرائیلک شخصنی یالکز علائم السماء صورتنده گوردم، سسنی ایشیتدم، صحیفه‌یی آلدیم، بو اسملری ایچنده بولدیم؛ دیهرک بو اسمِ اعظمدن بحث ایله، بعض حادثاتی ذکرده صوگره تحدیثِ نعمت صورتنده دیور که:

﴿فَكُلُّ مَعْنَا مِنْ عُلُومٍ فَاخِرَةٍ * مِنْ مَبْدَأِ الدُّنْيَا لِيَوْمِ الْآخِرَةِ﴾

﴿قَدْ صَارَ كَشْفًا عِنْدَنَا عَيَانًا * فَكُلُّ ذِي شَكٍّ غَدَا مُهَانًا﴾

یعنی: اَوَّلِ دنیادن قیامته قدر علوم اَسرارِ مهمّه بزه شهود درجه سنده
إنکشاف ایتمش. کیم نه ایسترسه صورسون! سوزیمزه شبهه ایدنلر ذلیل اولور.

صوگره ینه اِسْمِ اعظم ایچنده بولونان او آلتی اَسْمَاءِ حسنی دن بحث ایدوب،
بردن بره عیناً غوثِ گیلانی نځ اِخبارِ غیبیسی گبی، هلاکو عصرندن بو عصریمزه
باقیور. ایکنجی بر کرامتِ غیبیه یی اِظهار ایدیور و دیور که: ﴿اَحْرُفُ عَجْمٍ
سُطِّرَتْ تَسْطِيراً﴾ (حاشیه) ﴿بَتْ بِهَا الْأَمِيرُ وَالْفَقِيرُ﴾ یعنی: اون دردنجی عصرِ
محمّديه (عصم) ییځ اوچیوز قرق طوقوز (۱۳۴۹) و رومیجه ییځ اوچیوز قرق
یدیده (۱۳۴۷) عربی حروفنی ترک ایدوب، اُجنبی و عجمی حروفنه اسلام ایچنده
باشلانہ جق. هم عموم، هم فقیر و زنگین، اَمیر و ایشجی، چولوق و چوجق
گیجه درسلیله او حروفی جبراً اوگرنه جکلر. چونکه بر نسخه ده ﴿بَات﴾ در.
﴿بَات﴾ ایسه گیجه چالیشماسیدر. ﴿بَتْ﴾ ایسه قطعی و جبری إفاده ایدیور.
﴿اَحْرُفُ عَجْمٍ﴾ فقره سنده کی ﴿عَجْمٍ﴾ ایسه او زمانځ اِصطلاحنجه عربځ غیری
لاتینجه و فرنگی حروف دیمکدر.

(حاشیه): حضرت علی نځ (رض) شو کرامتی پځ ظاهر در. چونکه حروفِ اُجنبيه نځ
اسلام ایچنده جبراً قبول ایتدیریلدیگی زمانی، ﴿سُطِّرَتْ تَسْطِيراً﴾ جمله سیله تام تامنه عین
تاریخی گوستریور. جفرله حساب اُجدله فقره نځ معناسنی تقویه ایدیور. شویله که: ایکی "س"
(۱۲۰)، ایکی "ط" (۱۸)، ایکی "ت" (۸۰۰)، ایکی "ر" (۴۰۰)، بر "ی" (۱۰)، بر
"الف" (۱): ییځ اوچیوز قرق طوقوزدر (۱۳۴۹). شیمدی عربی ییځ اوچیوز اُللی اوچدر
(۱۳۵۳). بو حروفځ جبراً قبولی و رمضان گیجه لرنده چولوق و چوجق و قادینلره
اوقوتدیرلمسی درت سنه اولدر.

صوگره دییور: ﴿فَمَنْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُعِينَهُ أَتَحَفَّهُ بِهَذِهِ السَّكِينَةِ﴾ یعنی: کیم عنایتِ إلهیه مظهر ایسه، حضرت جبرائیلک تعبیریه بو سکیئه قدسیه اولان اسمِ أعظمی جنابِ حق اوکا هدییه ایدر. اونکله او زمانک شر و فتنه لرندن قورتاریر.

بو سوزدن درت صحیفه اول ینه دیمش :

﴿فَكُلُّ مَنْ لَاحَتْ لَهُ السَّعَادَةُ ۖ كَانَ لَهُ فِي الْجِيدِ كَالْقِلَادَةِ﴾

یعنی: کیم سعادتیه مظهر ایسه؛ سعید ایسه شقی دگلسه، او اسمِ أعظم اونک بوینده مبارک بر گردانلق حکمنده بر نسخه اولور. صوگره دییور:

﴿ثُمَّ اَعْلَمُوا مَعَاشِرَ الْاِخْوَانِ ۖ اَنَّ غَوَاتِ اٰخِرِ الزَّمَانِ﴾

﴿هُمُّ عُلَمَاءُ ذَوَّقُوا اَفْوَاهَهُمْ ۖ ثُمَّ اَنْشَنُوا وَاتَّبَعُوا اَفْوَاهَهُمْ﴾

یعنی: او بدعه‌لر و عجمی و أجنبي حروفک انتشاری زمانی اولان او آخر زمانک فنا آدم‌لری، بر قسم علماء السؤدر که؛ حرص سببیه بطن‌لرینی حرامله طول‌دیرمق ایچون، بدعه‌لره یاردیم و فتوا ویرنلردر.

صوگره بر قسم علماء السوءی طوقاتلامق ایچنده، بریسیله قونوشویور. دیر:

﴿فَاسْئَلْ لِمَوْلَاكَ الْعَظِيمِ الشَّانِ ۖ يَامُدِّرْكَ لِذَلِكَ الزَّمَانِ﴾

﴿بَانَ يَقِيكَ شَرَّ تِلْكَ الْفِتْنَةِ ۖ وَشَرَّ كُلِّ كُرْبَةٍ وَمِحْنَةٍ﴾

یعنی: یا او زمانه یتیشن و عالم‌لردن اولان انسان! جنابِ حق‌دن او فتنه‌نک شرن‌دن محافظه ایچون سکا درس ویردیگم اسمِ أعظم ایله دعا ایت!

﴿فَإِنَّمَا نَحْنُ عَلَى التَّحْقِيقِ * غَوْتُ لِكُلِّ كُرْبَةٍ وَضِيقٍ﴾

یعنی: بز آل بیتدن هر کربت و شدّت زماننده برر غوث چیقوب إمداد ایدیورز.

أسد الله الغالب حضرت علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه، إخبارات غیبیه عائد شو قصیده سنک بر قسمنده رسالۀ نور شاکر دلرینه، بالخاصّه باقیدیغنه متعّدّ أماره لر وار. او ده غوث گیلانی گبی، رسالۀ نورک مقبولیتنی إمضا ایدیور و آقیشلا یور.

برنجی أماره: لاتین حروفنک اسلاملر ایچنده جبرًا قبول ایتدیرلدیگنی تأسّفله بحث ایدوب و علماء السوءی طوقاتلادیغی یرده، بردن بره بریسیله إرشادکارانه قونوشویور. و دیور که: ﴿يَا مُدْرِگَا لِذَٰلِكَ الزَّمَانِ﴾ سکا و یردیگم درس ایله حفظ دعاسنی ایت!

ایشته بو ﴿مدرک﴾ عینًا حضرت غوثک قصیده مشهوره سنده ﴿مریدی﴾ دیدیگی آدمک عینیدر. چونکه ایکیسی ده عین فتنه دن بحث ایدوب، عموم ایچنده خصوصی بر آدمه إلتفات گوستریورلر. قصیده غوثیه ده ﴿مریدی﴾ علم جفر و اون یدی أماره ایله "ملا سعید" هم "الکُردی" اولدیغی تحقّق ایتمش.

رسالۀ نورک بر واسطۀ نشری اولان استادیمزک هم إسمی، هم لقبی ﴿مریدی﴾ لفظنده اولدیغی گبی، عینًا حضرت علی نك (رض) ﴿يَا مُدْرِگَا لِذَٰلِكَ

الزَّمان (حاشیه) علمِ جفرله و حسابِ اُجدله عیناً هم منلا سعید، هم الکرْدی اولویور. هر بریسی ایکی یوز آلتمش بش ایدیور. **مدرگا** اوستنده کی تنوین وقفده آلفه إنقلاب ایتدیگی ایچون **آلف** اولویور. **مدرگا** لفظی میمسز یوقاریدن اوقونماسیله **کرد** اولدیگی گی، **الزمان** لفظی ده بدیع الزمانک بر پارچه سنی اوقومقله بو أماره یی لطافتلندیور. دیمک او زمانه یتیشنلرک آراسنده و حضرت علی نك (رض) خطابنه مظهر چوق أفراد ایچنده، رساله نور ناشرینه خصوصی بر التفاتی وار.

ایکنجی أماره: حضرت علی (رض) حرص و طمع یولنده بدعه‌لره تابع اولان بر قسم علماء السوءی طوقاتلادیگی وقت، علما ایچنده بریسیله مرحمتکارانه قونوشمغه باشلادی. استادیمری بیلنله معلومدر که: آنقره رؤسای استانبولده اونک إنگیلزله قارشى مجاهداتی تقدیر ایدهرک اونى ایستدیلر. آنقره یه گیتدی. وانه مدرسه الزهرا نامنده کندی دار الفنوننه یوز ألى ییک بانقنوط ایکی یوز مبعوثدن یوز آلتمش اوچنک إمضاسیله إعطاسی قرارلشدیریلان لایحه قانونیه قبول ایدیلیمکله برابر، شیخ سنوسی مقامنده ولایات شرقیه واعظ عمومیلگی و هم دار الحکمتک أعضالری اوراده دیانت ریاستک أعضالری اولمقله، او ده ایچنده بولونمقله برابر مبعوث اولق و داها نه ایسترسه یاپیلاجق دییه تکلیف ایتدکلری حالده؛ صرف سنت سنیه یه مخالف حرکت ایتمه مک ایچون او تکلیفلری قبول ایتمه یوب، شیمدی یگرمی بش سنه إشکنجه لی بر أسارتی قبول ایدن استادیمره ألبته حضرت علی نك (رض) علماء السوءه حدت

(حاشیه): **یا مدرگا** تنوین نون صایلمق شرطیله، (۳۲۵) اولوب **نورسی** بر فرق ایله (۳۲۶) ایدیور. او فضله آلف بیگه إشارت ایتدیگی ایچون (۳۲۵) قالوب، هم **یا مدرگا** ه تام توافق ایدیور، هم فتنه لرک باشلانغیجی و او نورسی نك مجاهده سنک باشلانغیجی تاریخی گوستریور.

ایتدیگی زمان اوڭا قارشی خصوصی إلتفاتنی اولاجق و او معنوی مجلسده اونى اوقشایه جق. اونڭ ایچون بو حال بر أماره در که؛ حضرت علی (رض) حضرت غوث گیلانی (رض) گبی عموم مخاطبلری ایچنده بو رساله نورڭ بر واسطه سی اولان خواجه مزه إشارة إلتفات ایدیور. ﴿نَحْنُ عَلَى التَّحْقِيقِ غَوْثٌ لِّكُلِّ كَرْبَةٍ﴾ فقره سنده "غوث" لفظیله غوث گیلانی نڭ (رض) مریدینه شفقتله باقماسنه حضرت علی نڭ (رض) باقدیغنی ایما ایدیور.

اوجنجی أماره: علماء بحثنڭ أولکی سطرنده دیور: ﴿فَمَنْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُعِينَهُ﴾ (حاشیه ۱) ﴿أَتَحَفَّهُ بِهَذِهِ السَّكِينَةِ﴾ (حاشیه ۲) إسم أعظم بحثنده

(حاشیه ۱): بو سطرده غوثڭ ﴿تَعِيشُ سَعِيدًا﴾ فقره سنده کی سعید لفظی ﴿يُعِينُهُ﴾ دخی عینا ﴿سَكِينَةً﴾ ینه عینا گوستریور لر. هر بریسی ﴿سَعِيدًا﴾ اولیور. دیمک غوث گبی، بو فقره سعید ایله قونوشیور. (ه) حرفی بشدر. دردی (د) در، بری (د) اوستنده کی تنویندن گلن وقف ایچون ألفه مقابلدر.

(حاشیه ۲): جای دقتدر که؛ بو ایکی سطر معنا إعتباریله طوغریدن طوغرییه رساله نور ناشرینه باقدیغی گبی، جفر و أبجد حسابیله ینه باقییور. چونکه ﴿أَتَحَفَّهُ بِهَذِهِ السَّكِينَةِ﴾ جفر و أبجد حسابیله ییڭ اوجیوز فرق طوقوز (۱۳۴۹) تاریخنی گوستریور که؛ رساله نورڭ غالبانه إنتشار و تكمیل تاریخیدر. ایکنجی سطر ﴿نَكْلٌ مِّنْ لَّاحِتْ لَهُ السَّعَادَةُ * كَانَ لَهُ فِي الْجِيدِ كَالْقِلَادَةِ﴾ ینه جفر و أبجد حسابیله ییڭ اوجیوز یگرمی طوقوز (۱۳۲۹) ایدیور که؛ رساله نور ناشرینڭ حقیقی مبدأ مجاهده سی تاریخیدر. یالڭز بو ﴿السَّعَادَةُ﴾ و ﴿الْقِلَادَةُ﴾ ده کی ایکی "ت" وقفه راست گلدکلری ایچون قاعده "ه" صایلیلر لر.

الحاصل: بو ایکی سطر اوج جهته رساله نور ناشرینه باقییور. برنجیسی: إسم أعظمی تضمّن ایدن آلتی إسمڭ اوڭا هدیه ایدیلدیگی و اونڭله محافظه ایدیلمیسی عینا واقع اولمش و اولفدهدر.

ایکنجیسی: ﴿يُعِينُهُ﴾ جفرجه سعید، ﴿السَّكِينَةِ﴾ جفرجه ینه سعید، ﴿السَّعَادَةُ﴾ معنا و لفظجه ینه سعید اولیور.

اوجنجیسی: أولکی سطر رساله نورله مجاهده نڭ بوگوننی، ایکنجی سطر مجاهده نڭ مبدئی تام تامنه تاریخیه گوستریور. ایشته بو ایکی سطر رساله نور ناشرینڭ یگرمی سنه لک مجاهداتنڭ بری مبدأ، دیگری منتها سنی گوسترمسی ألبته تصادف اولاماز. بلکه مجاهده نڭ مقبولیتنه بر إشارت غیبیه در و حضرت علی نڭ (رض) بر سڭه تصدیقیدر.

﴿فَكُلُّ مَنْ لَاحَتْ لَهُ السَّعَادَةُ ۖ كَانَ لَهُ فِي الْجِيدِ كَالْقِلَادَةِ﴾ یعنی: کیم عنایته و سعادتیه مظهر ایسه، او آخر زمان فتنه‌لرندن بو آلتی اسمی ویردیگم درس طرزنده ورد ایدنلر محفوظ قالیر. حضرت علی (رض) حروفِ اُجَنبیه‌یِ اسلاملر ایچنده جبراً قبول ایتدیرمک حادثه‌سی ایله علماء السوئک بدعه‌لره یاردیم‌لرندن تأسفله بحث ایدوب، او ایکی حادثه اورته‌سنده إرشادکارانه بعض‌لرندن بحث ایدیور که؛ او سکینه اولان اسمِ أعظم‌له اُجَنبی حروفنه قارشی مقابله ایدیور و هم علماء السوئه مخالفت ایدیور.

ایشته بو زمانده او آدم‌لر رساله‌ نور شاکردلری و ناشرلری اولدقلری شبهه‌سزد. چونکه اونلردر که؛ خطِ قرآنی محافظه ایدیورلر و بدعه‌کار بر قسم علمالره قارشی ده مقاومت ایدیورلر.

أوت بز خواجه‌مزدن آڭلامشز که: اون اوچ سنه اَوَّل حضرت علی‌نک (رض) بو قصیده‌سنک سرینی بیلمه‌دن یدی سنه اَوَّل بو آلتی اسمی إمام غزالی‌دن درس آلاق و کندینه دائماً ورد ایده‌رک، بتون اُورادلری تبدل و تحوّل ایتدیگی حالده، بو سکینه تعبیر ایدیلن آلتی اسمیه حضرت علی‌نک (رض) ویردیگی درس طرزنده متمادياً ترک ایتمه‌دن دوام ایتمش. بو طرزده دوام ایدنلری ایشیتمه‌مش. هم خلاف عادت بر طرزده یگرمی سنه ظرفنده یگرمی فتنه عظیمیه دوشدیگی گبی و تأثیرلی بر صورتده حیات اجتماعیه اسلامییه قاریشدیگی حالده خارقه بر محفوظیت آلتنده اولدیغنی گوزیمزله گوردیگمزدن، حضرت علی‌نک (رض) آخر زمانده کی خطاب ایتدیگی دوستلری ایچنده بالخاصّه اوڭا روی إلتفاتی اولدیغنی حسن ایدیورز. هم ﴿لَا حَتَّ لَهُ السَّعَادَةُ﴾ لفظیله یعنی سعید اولمق و علما بحثنه متّصل بریسنه عنایتیه مظهر اولدیغنی و ﴿يَا مُدْرِگَا لِذَلِكَ الزَّمَانِ﴾ فقره‌سی

حسابِ اُجْدَلَه اُون اوجنجی عصری گوستروب، او عصرده دنیایه گلن علمادن سعید (رض) اِسْمَنده بریسنه لطیفانه بر ایما، بو اماره یی زینتلندیریور. (حاشیه)

دردنجی اماره: حضرت غوثِ گیلانی فتنه آخر زمانده سنتِ سنیه یی و اَسْرارِ قرآنیه یی محافظه یه و نشره چالیشان بر مریدینه اونبش اماره ایله اِلْتِفَات ایدر و اونکله قونوشورسه، اَلْبَتَه اِسْلَامِیتْک تَأْسِیسَنْده "اَسَدُ اللّٰهِ" عنوانی آلان و علومِ اَسْراریه ده ﴿اَنَا مَدِیْنَةُ الْعِلْمِ وَعَلِیُّ بَابُهَا﴾ حدیثنه مظهر بولونان و کراماتِ خارقه ایله اِشْتِهَار ایدن و وهّابیلرْک اُجْدادی اولان خارجیلری قلنجدن گچیرن و غوثِ اَعْظَمْک جَدّی و استادی اولان حضرتِ علی (رض) اَلْبَتَه آل بیته بر جهته دشمن اولان وهّابیلرْک حَرَمِینِ شَرِیفِیْنِی اِسْتِیْلَاسِی هنگامنده و خارجیلردن داها برباد بر طرزده سنتِ سنیه یه مخالفت ایدن بر قسم علماء السوء و ظلمه لرْک اِسْتِیْلَاسِی زماننده، رَسَالَةُ نُوْر واسطه سیله رَسَالَةُ نُوْر شاکردلری بتون قَوْتْلِرِیله سنتِ سنیه نْک محافظه سنه و آل بیتْک حرمتنه و مودّتنه چالیشمالری و او مدهش مهالکه قارشى صارصیلمدقلری حالده، اِمْدَادِ رُوْحَانِیْیه و قُوَّةُ مَعْنَوِیْه نْک تقویه سنه پْک چوق محتاج اولدقلری بر زمانده، او علومِ اَوَّلِین و آخِرِینِ بیلدیگنی مفتخرانه اِدْعَا ایدن حضرتِ علی (رض) ممکن میدرکه، اُولادندن اولان غوثِ گیلانی دن (رض) گری قالسین، شَجَاعَتِ حیدرانه سیله رَسَالَةُ النور شاکردلرینْک اِمْدَادِیْنه یتیشمه سین؟ اَلْبَتَه بو صورتله یتیشیر و یتیشدی.

(حاشیه): ﴿يَا مُدْرِگ﴾ تنوین نون صایلمق شرطیله، یِکْ اوچیز یگرمی بش (۱۳۲۵)

تاریخی اولان حَرِیتْک اِیکْنجی و اوجنجی سنه لرنده خِلَافَتِ اِسْلَامِیْه یی قالدیرمغه تشبّهله، او خِلَافَتْک قیریلما سندن فتنه لرْک قَبُوسِی آچیلدیغْنْک زمانیدرکه؛ حضرتِ علی (رض) او زمانه دهشتلی باقیور.

معلوماتدر که؛ مثلاً عموم بر جماعت ایچنده بری حرکت ایتسه، بری دیسه: "ای انسان بکا باق!" او "إنسان" لفظِ عمومیسنده قرینهٔ حال ایله، او معینِ آدمه خطابدر. مادام مقتضایِ حال و قرینهٔ حال ایله حضرتِ علی‌نک (رض) عموم مخاطب‌لری ایچنده اُنْ زیاده محتاج و اُنْ زیاده حضرتِ علی‌نک (رض) مقصدی لهنده حرکت ایدن، رسالهٔ نور شاکردلریدر. البته او ذاتِ استقباله باقوب و ﴿يَا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ﴾ تعبیری ایله قونوشدیغی جماعت ایچنده اُنْ زیاده متحرک و قوّه معنویه‌نک تقویه‌سنه محتاج اولانلره خصوصیتله باقار.

بشنجی اماره: أجنبی حروفاتنی اهلِ اسلامک اُنْ مهمّ حکومتی رسمی بر صورتده قبول و نشر و جبر ایتدیگی حالده، رسالهٔ نور شاکردلری بتون قوتلریله خطّ قرآنی پی خارقه بر صورتده نشر و تعمیم ایله محافظه‌سنه چالیشدقلری بر زمانده، حضرتِ علی (رض) تاریخیله اوندن خبر ویرمکله غیبی کراماتی بیان ایتدیگی یرده علماء ایچنده بریسنه إلتفات گوستریور. البته بو إلتفاتک گرچه چوق افرادی اولایلیر. فقط بو قرینهٔ حال گوستریور که؛ رسالهٔ نور شاکردلری بر خصوصیت کسب ایتمش که، حضرتِ علی (رض) إلتفاتیلره رسالهٔ نوری آقیشلایور.

آلتنجی اماره: قوتلیدر فقط یازامايز.

یدنجی اماره: ظاهردر فقط گوستره‌میورز.

الحاصل: حضرتِ علی کرم الله وجههٔ أجنبی حروفنه قارشی شدتلی تأسّف و حدّت ایتدیگی و بدعه‌یه طرفدارلق ایدن بر قسم علماء السوءه قارشی شدتلی نفرت و حدّت ایتدیگی یرده، إرشادکارانه بعضلره قونوشویور. و حضرتِ جبریلک تعبیریله سکینه اسمی ویریلن و اسمِ اعظم صندوقچه‌سی اولان

أَسْمَاءِ سَتَّيْه دَوَامِ ایدنی إِرْشَادِ ایدیور، تَلْطِیفِ ایدیور.

ایشته او أَسْمَاءِ سَتَّيْه دَوَامِنْدَن تَرَشَّحِ ایدن و او أَسْمَانْكَ لَمْعَاتِي اُولَانِ رِسَالَةُ نُوْر و او رِسَالَةُ نُوْر كُنْدِي شَاكِرْدَلِيلَه لَا أَقْلَ يُوْزِر قَلْمْلَه يُوْز پَارْچَه رِسَالَةُ نُوْرْكَ أَجْزَالِيلَه و إِنْتِشَارِ ایدن يِگَرْمِي يِئْكَ نَسْخَه سِيْلَه لَا أَقْلَ يُوْز يِئْكَ آدَمِي حُرُوفِ قَرَّانِيَه لَهْنَه و سَنَّتِ سِنِيَهِيَه إِتْبَاعَه و اِيْمَانْلَرِيْئْكَ تَقْوِيَه سَنَه و حَضْرَتِ عَلِيْئْكَ (رَضِ) حَدَّثِ اَيْتَدِيْگِي اِيْکِي جَرِيَانَه قَارْشِي تَمَامِيلَه مَقَاوَمَتِ اَيْتَدِکَلَرْنَدَن، أَلْبَتَه حَضْرَتِ عَلِيْئْكَ (رَضِ) ﴿يَا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ﴾ تَعْبِيرِ اَيْتَدِيْگِي إِيْخْوَانْلَرِي اِيْچَنْدَه خُصُوصِي بَر صُوْرْتَدَه اُوْنْلَرَه بَاقِيُوْر.

أَوْتِ حَضْرَتِ عَلِيْئْكَ (رَضِ) بُو ظَاهِرِ کَرَامَاتِ غِيْبِيَه سِي حَضْرَتِ پِيْغَمْبَرِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامْكَ إِرْشَادِيلَه اُولْدِيْغِي اِيْچُون، بَاشْقَه شَکْلَدَه بَر مَعْجَزَه پِيْغَمْبَرِيَه (عَصْمِ) اُولْدِيْغِي مَنَاسَبْتِيلَه، عَيْنِ کَرَامَتِ غُوْثِيَه و إِيْشَارَاتِ خَارَقَه عَلُوِيَه گِي بَشْنَجِي عَصْرْلَه، اُوْن دَرْدَنْجِي عَصْرْكَ فِتْنَه لَرِيْنَه إِيْشَارَتِ اِيدَن و گِيْزَلِي قَالُوْب مَعْنَاسِي آکْلاشِيْلَمِيَان بَر مَعْجَزَه غِيْبِيَه نَبُوِيَهِي بِيَان اَيْتَمْگَه مَنَاسَبْتِ گَلِيُوْر. شُوِيْلَه کَه:

حَدِيْثِ صَحِيْحَدَه وَارْدَر کَه، رَسُوْلِ أَکْرَمِ (عَصْمِ) فَرْمَانِ اَيْتَمِش : ﴿إِنْ اسْتَقَامَتْ أُمَّتِي فَلَهُمْ يَوْمٌ وَإِلَّا فَنِصْفُ يَوْمٍ﴾ (أَوْ کَمَا قَال) شُو حَدِيْثِ شَرِيْفَه هَر نَاصِلَسَه قِيَامَتَه إِيْشَارَتِ صُوْرْتَنَدَه مَعْنَا وِيْرِيْلَمِش؛ مَعْجَزَه نَبُوِيَه گِيْزَلْنَمِش، آکْلاشِيْلَمَامِش. هَم شَيْخِ گِيْلَانِي (رَضِ)، هَم حَضْرَتِ عَلِيْئْكَ (رَضِ) إِرْشَادِ نَبُوِي اِيْلَه، بَشْنَجِي و آلتَنْجِي و اُوْن دَرْدَنْجِي عَصْرْلَرْكَ فِتْنَه لَرْنَدَن کَرَامَتِ کَارَانَه بَحْثْلَرِي گُوْسْتَرِيُوْر کَه؛ بُو حَدِيْثِ شَرِيْفِ اُوْنْلَرْكَ بُو زَمَانَه بَاقِمَقِ اِيْچُون بَر تَلْسَقُوْبَلَرِيْدَر کَه، بُو اِيْکِي عَصْرَه بَاقِيُوْرْلَر.

أوت حدیثده "یوم" تعبیری، ﴿إِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾

آیتنڭ دالایله ییڭ سنه‌دن عبارتدر. خلافتِ اسلامییه و حکومتِ عربیه، حدیث موجبجه تام إستقامتله گیتمدیگی ایچون، تام نصفِ یوم اولان بش یوز کسور سنه‌ده (حاشیه) هلاکو هجومیله خاتمه ویریلدی. اوچ درت عصر زمانِ فترتدن صوڭره ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ يَوْمَ تُحْشَرُ الْأَسْمَاءُ بِأَسْمَاءِهَا﴾ آیتنڭ سرینه مظهر اولان عثمانلی عادل پادشاهلری، حدیث شریفده کی إستقامتی یرینه گتیرمگه چالیشدقلرندن، حدیثنڭ حکمیله اُمت ایچون ییڭ سنه خلافتِ اسلامییه و شرع شریف اوزرنده گیدن حکومتنڭ إدامه‌سنه واسطه اولدیلر. حدیثنڭ ایکنجی جهتی که، ﴿فَلَهُمْ يَوْمٌ﴾ ده تحقّق ایدیور.

و إستانبولنڭ فتحندن تقریباً یگرمی سنه اُول یینه خلافتِ اسلامییه زمین إحضار و تام عموم عالمِ اسلامنڭ مرکزِ حکومتی اولاجق بر وضعیتِ آلمغه و مزده و ثناء نبوییه مظهر اولان سلطان فاتحنڭ واسطه‌سیله إستانبولنڭ فتحی تاریخندن فترت زمانی طیّ ایدوب عباسیلر نره‌دن بیراقمشلرسه اورادن باشلایه‌رق عالمِ اسلامنڭ بالاستحقاق باشنه گچدیلر. یینه حدیث شریفنڭ حکمیله اُگر إستقامتله گیتسه ییڭ سنه‌دن عبارت اولان بر گون، یوقسه یاریم گون دوام ایده‌جک. ایشته عیناً عباسیلر گبی تام یاریم گون یعنی بش یوز سنه دوام ایتدی.

(حاشیه): حدیثنڭ حکمیله حکومتِ عربیه بش یوز سنه یاشایه‌جق. حالبوکه، بش یوزدن بر مقدار گچر. بوننڭ سَرّی شودر که: یزید، ولید، حجاج ظالم گبی ظلمه‌نڭ و أبو مسلم خراسانینڭ تحکمی و امویلرک إنقراضندن صوڭره عباسیلرک تام تقرّینه قدر اولان زمان حکومتِ عربیه‌نڭ فترت زمانی صاییلدیغندن، بو فترت زمانی طیّ ایدیلمکله تام بش یوز قالیر.

بو معجزه نبويه پك پارلاق بر صورتده تظاهر ايدييور. ايشته خلافتِ عربيّه تام إستقامته مظهر اولماديغندن يالگز ياريم گوني آلدی. عثمانلی دولتی دخی تك باشيله آخرلرنده أجنيلرك و منافقرك مداخله لری يوزندن تام إستقامتی محافظه ایده مديگی ايچون او ده ياريم گون اولان بش يوز سنه يي آلدی. بو ايکی قارداش اولان ايکی عنصرک إتحادلرندن تام إستقامته مظهریت سري واردر که، يک سنه اولان بر گوني تمام آلدیلر.

سؤال: رؤيای صادقّه واسطه سيله ويا حقيقی کشف جهتيله حضرتِ علی (رض) و غوثِ أعظم (رض) گبی ذواتِ قدسيه جزئی ايشلره دائر عامی آدملرله ده تماس ایده بيليرلر و بعض شيلری خبر ويريورلر. نه دندر که؛ بونلرک بر إشارتِ غيبیه لرینی غایت اُهمیتيله يک کشف و بيکلر رؤيای صادقّه قدر طوتويورسکز، اُهمیت ويريورسکز؟

الجواب: سکر يوز و يک اوچيوز سنه مسافه ده، وراثتِ نبوت مقامنده عالمِ اسلامک إستقبالی نقطه نظرنده کلّی بر نظره او اوزون مسافه ده گورونن حادثاتک ألبته چوق اُهمیتی اولاجق، طاغ گبی بر بيوکلگی اولاجق که؛ او اوزون مسافه ده و او کلّی نظرده عالمِ اسلامک منفعتی نقطه نظرده اوزاقدن گورونسون و اوکا دقت ايديلسين و وجوده گلنده اول اوندن خبر ويريلسين. رؤيای صادقّه و کشف ايسه جزئی و خصوصيدر و وجوده گلدکدن صوگره ياقيندن باقمقدر. ألبته بويله کشف جهتنده روحانی تمثّل إعتباريله ياقيندن باقيلديغی وقت ذرلر دخی گورونه بيلير. عادی آدملر ده اونلرک روحانی مثالريله گوروشه بيليرلر و غایت اُهمیتسز شيلر ده مدارِ نظر اولاييلير. أوت بر آيينه ده مثالی گونشله مناسبتدار اولمق و صحبت ايتمک نره ده؟ حقيقی سماده کی گونشله مناسبتدار اولمق نره ده؟ آيينه ده کی گونشی هرکس ألنه آلاييلير، إلتفاتنه مظهر

اولاییلیر. قونوشه‌بیلسه بلکه قونوشدیره‌بیلیر. فقط سماده کی گونشک إلتفاتنی جلب ایدن و کندیسيله قونوشدیران کیمسه، قمره چیقمالی، مقامی قمرده اولمالی ویا قمرگی بر وظیفه گورملی؛ یوقسه او سلطان سماوینک حشمتلی نظری آلتنده هیچ گورونمیه‌جک درجه‌ده گیزلنه‌جکدر.

رساله نور شاکردلری نامنه

خسرو، حافظ علی، غالب، رأفت، سلیمان، صبری، خلوصی، مسعود،
 ذکائی، کوچک زهدی، سلیمان رشدی، کچه‌جی مصطفی، مصطفی،
 مصطفی، کوچک علی، کرد بکر، شاملی توفیق، عاصم،
 باباجان، یعقوب جمال، حسین،
 کوچک لطفی، عبد الباقي

نورک بکجیی

اون طوقوزنجی لمعه

اقتصاد رساله سی

(اقتصاد و قناعت، اسراف و تبذیرہ دائرہ در.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾

شو آیت کریمہ، اقتصادہ قطعی امر و اسرافدن نہی
صریح صورتندہ غایت مهم بر درس حکمت ویریور. شو
مسئلہ ده "یدی نکتہ" وار.

برنجی نکتہ: خالق رحیم، نوع بشرہ ویردیگی نعمتلك مقابلندہ شکر
ایستہ یور. اسراف ایسہ شکرہ ضددر، نعمتہ قارشى خسارتلى بر استخفافدر.
اقتصاد ایسہ، نعمتہ قارشى تجارتلى بر احترامدر. اوت اقتصاد هم بر شکر
معنوی، هم نعمتلرده کی رحمتِ إلهیه قارشى بر حرمت، هم قطعی بر صورتده
سببِ برکت، هم بدنہ پرهیز گبی بر مدارِ صحت، هم معنوی دینجیلک ذلتندن
قورتاره جق بر سببِ عزّت، هم نعمت ایچنده کی لذتی حسن ایتمه سنه و ظاهرًا
لذتسز گورونن نعمتلرده کی لذتی طاتمہ سنه قوتلى بر سبدر. اسراف ایسہ،
مذکور حکمتلره مخالف اولدیغندن، وخیم نتیجه لری واردر.

ایکنجی نکته: فاطر حکیم، انسانک وجودینی مکمل بر سرای صورتنده و منتظم بر شهر مثالنده یاراتمش. آغزده کی قوّه ذائقه‌یی بر قپوجی، أعصاب و طمارلری تلفون و تلغراف تللری گبی (قوّه ذائقه ایله، مرکز وجودده کی معده ایله بر مدار مخابره‌لیدر) که؛ آغزه گلن ماده‌یی او طمارلرله خبر ویرر. بدنه، معده‌یه لزومی یوقسه "یاساقدیر!" دیر، طیشاری آتار. بعضاً ده بدنه منفعتی اولماقله برابر ضررلی و آجی ایسه؛ همان طیشاری آتار، یوزینه توکورور.

ایشته مادام آغزده کی قوّه ذائقه بر قپوجیدر؛ معده، جسدک اداره‌سی نقطه‌سنده بر أفندی و بر حاکمدر. او سرايه ویاخود او شهره گلن و سرايک حاکمنه ویریلن هدیه‌نک یوز درجه قیمتی وارسه، قپوجی‌یه بخشیش نوعندن آنجق بش درجه‌سی موافق اولور، فضله اولاماز. تا که؛ قپوجی غرورلانونب، باشند چیقوب وظیفه‌یی اونوتوب، فضله بخشیش ویرن إختلاجلیلری سرای داخلنه صوقماسین. ایشته بو سرّه بناء، شیمدی ایکی لقمه فرض ایدیورز. بر لقمه، پینیر و یمورطه گبی مُعَدّی ماده‌دن قرق پاره؛ دیگر لقمه، اُکْ أعلا باقلاوادن اون غروش اولسه.. بو ایکی لقمه، آغزه گیرمه‌دن، بدن إعتباریله فرقلری یوقدر، مساویدرلر؛ بوغازدن گچدکدن صوگره، جسد بسلمه‌سنده ینه مساویدرلر بلکه بعضاً قرق پاره‌لق پینیر داها ایی بسلر. یالکز، آغزده کی قوّه ذائقه‌یی اوقشامق نقطه‌سنده یاریم دقیقه بر فرق وار. یاریم دقیقه خاطری ایچون قرق پاره‌دن اون غروشه چیقماق، نه قدر معناسز و ضررلی بر إسراف اولدیغی قیاس ایدیلین. شیمدی، سرای حاکمنه گلن هدیه قرق پاره اولمقله برابر، قپوجی‌یه طوقوز دفعه فضله بخشیش ویرمک، قپوجی‌یی باشند چیقاریر، "حاکم بنم" دیر. کیم فضله بخشیش و لذت ویرسه اونو ایچری‌یه صوقه‌جق، إختلال ویره‌جک، یانغین چیقاره‌جق، "امان دوقتور گلین، حرارتمی تسکین ایتسین، آتشمی سوندورسین." دیدیرمگه مجبور ایده‌جک.

ایشته اقتصاد و قناعت، حکمتِ الهیهیه توفیقِ حرکتدر. قوّه ذائقه‌یی قپوجی حکمنده طوتوب، اوڭا گوره بخشیش ویرر. اِسرائف ایسه؛ او حکمته ضد حرکت ایتدیگی ایچون چابوق طوقات یر، معدّه‌یی قاریشدیرر، اِشتهایِ حقیقی‌یی غائب ایدر. تنوّع اطعمه‌دن گلن صنعی بر اِشتهایِ کاذبه ایله یدیرر، هضمسزلغه سببیت ویرر، خسته ایدر.

اوچنجی نکته: سابق ایکنجی نکته‌ده، قوّه ذائقه قپوجیدر دیدک. اوت اهلِ غفلت و روحًا ترقّی ایتمه‌ین و شکر مسلک‌نده ایلری گیتمه‌ین انسانلر ایچون بر قپوجی حکمنده‌در. اونڭ تلذذی خاطری ایچون اِسرائفاته و بر درجه‌دن اون درجه فیآته چیقمه‌مق گرکدر. فقط، حقیقی اهلِ شکرڭ و اهلِ حقیقتڭ و اهلِ قلبڭ قوّه ذائقه‌سی (آلتنجی سوزده کی موازنه‌ده بیان ایدیلدیگی گی، قوّه ذائقه‌سی) رحمتِ الهیه‌نڭ مطبخلرینه بر ناظر و بر مفتش حکمنده‌در. و او قوّه ذائقه‌ده طعاملر عددنجه میزانجقارله نعمتِ الهیه‌نڭ انواعی طارتمق و طانیمق؛ بر شکر معنوی صورتنده جسده، معدّه‌یه خبر ویرمکدر. ایشه بو صورتده قوّه ذائقه، یالڭز مادّی جسده باقمییور. بلکه قلبه، روحه، عقله دخی باقدیغی جهتله معدّه‌نڭ فوقنده حکمی وار، مقامی وار.

اِسرائف ایتمه‌مک شرطیله و صرف وظیفه شکرانیه‌یی یرینه گتیرمک و انواعِ نعمِ الهیه‌یی حسّ ایدوب طانیمق قیدی ایله و مشروع اولمق و ذلّت و دینلجیلگه وسیله اولماق شرطیله، لذّتی تعقیب ایده‌بیلیر. و او قوّه ذائقه‌یی طاشییان لسانی، شکرده استعمال ایتمک ایچون لذیذ طعاملری ترجیح ایده‌بیلیر. بو حقیقته اِشارت ایدن بر حادثه و بر کرامتِ غوثیه: بر زمان حضرتِ غوثِ اعظم شیخ گیلانی‌نڭ (ق‌س) تربیه‌سنده، نازدار و اختیاره بر خانمڭ بر تک اولادی بولونویورمش. او محترم اختیاره، گیتمش اوغلنڭ حجره‌سنه؛ باقییور که،

اوغلی بر پارچه قورو و سیاه اُکمک ییور. او ریاضتدن ضعفیتیه والده سنک شفقتنی جلب ایتمش. اوکا آجیمش. صوگره حضرت غوثک یاننه شکوا ایچون گیتمش. باقمش که، حضرت غوث قیزارتیلیمش بر طاووق ییور. نازدارلغندن دیمش: "یا استاد! بنم اوغلم آجلقدن ئولویور. سن طاووق یرسک!" حضرت غوث طاووغه دیمش: ﴿قُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ او پیشمش طاووغک کمیکلری طویلانوب، طاووق اولارق یمک قابندن طیشاری آتیلدیغنی، معتمد و موثوق چوق ذاتلردن حضرت غوث گبی کرامات خارقه‌یه مظهریتی دنیاچه مشهور بر ذاتک بر کرامتی اولارق معنوی تواترله نقل ایدیلیمش. حضرت غوث دیمش: "نه وقت سنک اوغلک ده بو درجه‌یه گلیرسه، او زمان او ده طاووق یسین."

ایشته حضرت غوثک بو آمرینک معناسی شودر که: نه وقت سنک اوغلک ده روحی جسدینه، قلبی نفسنه، عقلی معدنه سنه حاکم اولسه و لذتی شکر ایچون ایسته‌سه، او وقت لذت شیرلی ییه‌یلیر...

دردنجی نکته: "اقتصاد ایدن، معیشتجه عائله بلاسنی چکمز" مثالنده ﴿لَا يَعُولُ مَنِ اقْتَصَدَ﴾ حدیث شریفی سرّیه: اقتصاد ایدن، معیشتجه عائله زحمت و مشقّتی چوق چکمز. اوت اقتصاد، قطعی بر سبب برکت و مدار حسن معیشت اولدیغنه او قدر قطعی دلیلر وار که، حدّ و حسابه گلمز. از جمله: بن کندی شخصمده گوردیگم و بگا خدمت و آرقداشلق ایدن ذاتلرک شهادت‌لریله دییورم که: اقتصاد واسطه‌سیله بعضاً بره اون برکت گوردم و آرقداشلرم گوردیلر. حتّی طوقوز سنه (شیمدی اوتوز سنه) اُول بنمله برابر بوردوره نفی ایدیلان رئیس‌لردن بر قسمی، پاره‌سزلقدن ذلّت و سفالته دوشمه‌مکلگم ایچون، زکات‌لرینی بگا قبول ایتدیرمگه چوق چالیشدیلر. او زنگین رئیس‌لره دیدم: "گرچه

پاره‌م پک آذر؛ فقط إقتصاد وار، قناعته آیشمشم. بن سزدن داها زنگینم." مکرر و مصرّانه تکلیف‌لرینی رد ایتدم. جای دقتدر که: ایکی سنه صوگره، بگا زکاتلرینی تکلیف ایدنلرک بر قسمی إقتصادسزلق یوزندن بورجلاندیلر. لله الحمد اونلردن یدی سنه صوگره، او آز پاره إقتصاد برکتیله بگا کافی گلدی؛ بنم یوز صوبومی دوکدیرمدی، بنی خلقلره عرض حاجته مجبور ایتمدی. حیاتمک بر دستوری اولان "ناسدن إستغنا" مسلگمی بوزمادی.

أوت إقتصاد ایتمه‌ین، ذلّته و معنّا دینلجیلگه و سفالته دوشمگه نامزددر. بو زمانده إسرافاته مدار اولاجق پاره، چوق بهالیدر. مقابلنده بعضّا حیثیت، ناموس رشوت آلینیور. بعضّا مقدّسات دینیّه مقابل آلینیور، صوگره منحوس بر پاره ویریلیور. دیمک معنوی یوز لیرا ضرر ایله، مادّی یوز پاره‌لق بر مال آلینیر. اگر إقتصاد ایدوب حاجات ضروریّه إقتصار و إختصار و حصر ایتسه ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ سَرِیله، ﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا﴾ صراحتیله؛ اوممادیغی طرزده یاشایه‌حق قدر رزقنی بولاجق. چونکه شو آیت تعهّد ایدیور. أوت رزق ایکیدر:

بری حقیقی رزق‌در که، اونکله یاشایه‌حق. بو آیتک حکمی ایله او رزق، تعهّد ربّانی آلتنده‌در. بشرک سوء إختیاری قاریشمازسه، او ضروری رزقی هر حالده بولایلیر. نه دینی، نه ناموسنی، نه عزّتی فدا ایتمگه مجبور اولماز.

ایکنجیسی: رزق مجازیدر که، سوء إستعمالات ایله حاجات غیر ضروریّه حاجات ضروریّه حکمنه گچوب، گوره‌نه‌ک بلاسیله تریاکی اولوب، ترک ایده‌میور. ایشته بو رزق، تعهّد ربّانی آلتنده اوممادیغی ایچون؛ بو رزقی تحصیل ایتمک، خصوصّا بو زمانده چوق بهالیدر. باشده عزّتی فدا ایدوب ذلّتی قبول

ایتمک، بعضاً آلقاق انسانلرک آياقلا رینی اوپمک قدر معناً بر ديلنجيلک وضعيته دوشمک، بعضاً حيات ابدیه سنک نوری اولان مقدسات دینیه سنی فدا ایتمک صورتيله او برکتسز منحوس مالی آلیر. هم بو فقر و ضرورت زماننده، آج و محتاج اولانلرک املرندن اهل وجدانه رقت جنسیه واسطه سیله گلن تألم؛ او غیر مشروع بر صورتده قزانديغی پاره ايله آلدیغی لذتی، وجدانی وارسه آجیلاشدیریور. بویله عجیب بر زماننده، شبهه لی ماللرده، ضرورت درجه سنده اکتفا ایتمک لازمدر. چونکه ﴿إِنَّ الضَّرُورَةَ تُقَدِّرُ بِقَدَرِهَا﴾ سَرَّیله: حرام مالدن، مجبوریتله ضرورت درجه سنی آلا بیلیر؛ فضله سنی آلاماز. اوت مضطر آدم، مردار اُتدن طوق اولونجه یه قدر ییه مز. بلکه، توملیه جک قدر ییه بیلیر. هم یوز آج آدمک حضورنده، کمال لذت ايله فضله ییلمز.

اقتصاد، سبب عزت و کمال اولدیغنه دلالت ایدن بر واقعه: بر زمان، دنیاچه سخاوتله مشهور حاتم طائی، مهم بر ضیافت ویریور. مسافرلینه غایت فضله هدیله ویردیگی وقت، چولده گزمگه چیقیور. باقار که: بر اختیار فقیر آدم، بر یوک تیکنلی چالی و گوه نلری بلنه یوکله مش؛ جسدینه باتیور، قنادیور. حاتم اوکا دیدی: "حاتم طائی، هدیله لرله برابر مهم بر ضیافت ویریور. سن ده اورایه گیت؛ بش غرو شلق بو چالی یوکنه بدل بش یوز غروش آلیرسک." او مقتصد اختیار دیمش که: "بن، بو تیکنلی یوکمی عزتمله چکه رم، قالدیریم. حاتم طائینک متنی آلام." سوگره، حاتم طائیدن صور مشلر: "سن کندگدن داها جوانمرد، عزیز، کیمی بولممشک؟" دیمش: "ایشته او صحرا ده راست گلدیگم او مقتصد اختیاری بندن داها عزیز، داها یوکسک، داها جوانمرد گوردیم."

بشنجی نکته: جناب حق کمال کرمندن، اُک فقیر آدمه اُک زنگین آدم گبی و گدایه (یعنی فقیره) پادشاه گبی، لذت نعمتی احساس ایتدیریور. اوت

بر فقیرک، قورو بر پارچه سیاه اُکمکدن آجلق و اِقتصاد واسطه سیله آلدیغی لذّت، بر پادشاهک و بر زنگینک اِسرافدن گلن اوصانج و اِشتهاسزلق ایله یدِیگی اُکْ اَعلا باقلاوادن آلدیغی لذّتدن داها زیاده لذّتیدر. جای حیرتدر که، بعض مسرف و مبذّر اِنسانلر، بویله اِقتصادجیلری "خسّت" ایله اِتهام ایدیورلر. حاشا... اِقتصاد، عزّت و جومردلکدر. خسّت و ذلّت، اهل اِسراف و تبذیرک ظاهری مردانه کیفیتلرینک ایچ یوزیدر. بو حقیقتی تأیید ایدن، بو رساله‌نک تألیفی سنه‌سنده اِسپارطده حجره‌مده جریان ایدن بر واقعه وار. شویله که:

قاعده‌مه و دستور حیاتمه مخالف بر صورتده، بر طلبه‌م ایکی بچق اوقّه‌یه یاقین بر بالی، بگّا هدیّه قبول ایتدیرمگه اِصرار ایتدی. نه قدر قاعده‌می ایلری سوردم، قانمدی. بالمجبوریّه، یاغده کی اوچ قارداشمه یدیرمک و شعبان شریف و رمضانده او بالدن اِقتصاد ایله اوتوز قرق گون اوچ آدم یسین و گتیرن ده ثواب قرانسین و کندیلری ده طاتلیسز قالماسین دییه‌رک، "آلیگز" دیدم. بر اوقّه بال ده بنم واردی. او اوچ آرقداشم، گرچه مستقیم و اِقتصادی تقدیر ایدنلردندی. فقط هر نه ایسه، بربرینه اِکرام ایتمک و هر بری اوته کینک نفسنی اوقشامق و کندی نفسنه ترجیح ایتمک اولان بر جهته‌ده علوی بر خصلت ایله اِقتصادی اونوتدیلر. اوچ گیجه‌ده ایکی بچق اوقّه بالی بیتیردیلر. بن گوله‌رک دیدم: "سزی، اوتوز قرق گون او بال ایله طاتلانیدیراجقدم. سز، اوتوز گونی اوچه ایندیردیگز. عافیت اولسون." دیدم. فقط، بن کندی او بر اوقّه بالمی اِقتصاد ایله صرف ایتدم. بتون شعبان و رمضانده هم بن ییدم، هم لله الحمد او قارداشلریمک هر بریسنه اِفطار وقتنده برر قاشق (حاشیه) ویروب، مهمّ ثوابه مدار اولدی.

بنم حاملی گورنلر، او وضعیتی بلکه خست تلّقی ایتمشلدرد. اوته کی قارداش لیمک اوچ گیجه لك وضعیتلرینی بر جوانمرد لك تلّقی ایده بیلرلر. فقط حقیقت نقطه سنده، او ظاهری خست آلتنده علوی بر عزّت و بیوک بر برکت و یوکسک بر ثواب گیزلندیگی گوردك. و او جوانمرد لك و إسراف آلتنده، اگر واز گچیلیمسه ایدی، بر دینجیلک و غیرك آله طمعکارانه و منتظرانه باقمق گبی، خستدن چوق آشاغی بر حالتی نتیجه ویرر ایدی.

آلتنجی نکته: إقتصاد و خستك چوق فرقی وار. تواضع، ناصلکه أخلاق سیئه دن اولان تذللدن معنا آیری و صورّه بگزر بر خصلتِ ممدوحه در. و وقار، ناصلکه کوتو خصلتلردن اولان تکبردن معنا آیری و صورّه بگزر بر خصلتِ ممدوحه در. اویله ده:

أخلاقِ عالیّه پیغمبریه دن اولان و بلکه کائناتده کی نظامِ حکمتِ إلهیه نك مدارلرندن اولان إقتصاد ایسه، سفیلک و بخیلک و طمعکارلق و حرصك بر خلیطه سی اولان خست ایله هیچ مناسبتی یوق. یالکز، صورّه بر بگزهش وار. بو حقیقی تأیید ایدن بر واقعه:

صحابه نك عبادله سبعه مشهوره سندن اولان عبد الله ابن عمر حضرتلری كه؛ خلیفه رسول الله اولان فاروقِ أعظم حضرتِ عمر ك (رض) أك مهم و بیوک مخدومی و صحابه عالمترینك ایچنده أك ممتازلرندن اولان او ذاتِ مبارك چارشو ایچنده، آلیش ویریشده، قرق پارهلق بر مسئله دن، إقتصاد ایچون و تجارتك مداری اولان امنیت و إستقامتی محافظه ایچون شدتلی مناقشه ایتمش. بر صحابه اوکا باقمش. روی زمینك خلیفه ذی شانی اولان حضرتِ عمر ك مخدومك قرق پاره ایچون مناقشه سنی عجیب بر خست توهم ایده رك او إمامك

آرقه‌سنة دوشوب، أحوالی آڭلامق ایستر. باقدی که حضرت عبد الله خانۀ مبارکنه گوردی. قپوده بر فقیر آدم گوردی. بر پارچه اُگلندی؛ آیریلدی، گیتدی. صوگره خانه‌سَنڭ ایکنجی قپوسندن چیقدی، دیگر بر فقیری اوراده ده گوردی. اونڭ یاننده ده بر پارچه اُگلندی؛ آیریلدی، گیتدی. اوزاقدن باقان او صحابه مراق ایتدی. گیتدی او فقیرلره صوردی: "إمام سزڭ یانڭرده طوردی، نه یاپدی؟" هر بریسی دیدی: "بڭا بر آلتون ویردی." او صحابه دیدی: "فسبحان الله! چارشو ایچنده قرق پاره ایچون بویله مناقشه ایتسین ده، صوگره خانه‌سَنده ایکی یوز غروشی کیمسه‌یه سز دیرمه‌دن کمال رضای نفسله ویرسین!" دییه دوشوندی، گیتدی، حضرت عبد الله ابن عُمَری گوردی. دیدی: "یا إمام! بو مشکلمی حلّ ایت. سن چارشوده بویله یاپدڭ، خانه‌ڭده ده شویله یاپمشڭ." اوڭا جوابًا دیدی که: "چارشوده کی وضعیتِ إقتصاددن و کمال عقلدن و آلیش ویریشڭ اساسی و روحی اولان اُمْنیتڭ، صداقتڭ محافظه‌سندن گلמש بر حالتدر؛ خست دگلدر. خانه‌مده کی وضعیت، قلبڭ شفقتندن و روحڭ کمالندن گلמש بر حالتدر. نه او خستدر و نه ده بو إسرافدر."

إمام أعظم، بو سرّه إشارت اولارق ﴿لَا إِسْرَافَ فِي الْخَيْرِ كَمَا لَا خَيْرَ فِي الْإِسْرَافِ﴾ دیمش. یعنی: "خیرده و إحسانده (فقط مستحق اولانلره) إسراف اولمادیغی گبی، إسرافده ده هیچ بر خیر یوقدر."

یدنجی نکته: إسراف، حرصی إنتاج ایدر. حرص، اوچ نتیجه‌ی ویرر.

برنجیسی: قناعتسزلکدر. قناعتسزلک ایسه سعیه، چالیشمایه شوقی قیرار.

شکر یَرینه شکوا ایتدیرر ، تنبللگه آتار. و مشروع، حلال، آز مالی (حاشیه) ترک ایدوب؛ غیر مشروع، کلفتسز بر مالی آرار. و او یولده عزّتی، بلکه حیثیتی فدا ایدر.

حرصك ايكنجی نتیجه‌سی: خيبت و خسارتدر. مقصودینی قاجیرمق و إستثقاله معروض قالب، تسهیلات و معاونتدن محروم قالمقادر. حتّی ﴿الْحَرِیصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ﴾ یعنی "حرص، خسارت و موقّیتسزلگك سببیدر." اولان ضربِ مثله ماصدق اولور. حرص و قناعتك تأثیراتی، ذی حیات عالمنده غایت گنیش بر دستور ایله جریان ایدیور. أز جمله: رزقه محتاج آغاجلرك فطری قناعتلری، اولرك رزقنی اولره قوشدیردیغی گبی؛ حیواناتك حرص ایله مشقّت و نقصانیت ایچنده رزقه قوشمالری، حرصك بیوك ضررینی و قناعتك عظیم منفعتنی گوسترر. هم ضعیف عموم یاورولرك لسانِ حالریله قناعتلری، سوت گبی لطیف بر غدانك اوممادیغی بر یردن اولره آقماسی و جانناوارلرك حرص ایله نقصان و ملوّث رزقلرینه صالديرماسی؛ دعوامزی پارلاق بر صورتده إثبات ایدیور. هم سمیز بالیقلرك وضعیّت قناعتکارانه‌سی، مکمل رزقلرینه مدار اولماسی؛ و تیلکی و مایمون گبی ذکی حیوانلرك حرص ایله رزقلری پشنده طولاشمقله برابر کافی درجه‌ده بولاملرندن جیلیز و ضعیف قالمالری، ینه حرص نه درجه سببِ مشقّت و قناعت نه درجه مدارِ راحت اولدیغی گوسترر. هم یهودی ملّتی حرص ایله، ربا ایله، حيله طولابی ایله رزقلرینی ذلّتی و سفالتی،

(حاشیه): إقتصادسزلق یوزندن مستهلک‌لر چوغالیر، مستحصللر آزالیر. هرکس گوزینی حکومت قپوسنه دیکر. او وقت حیاتِ اجتماعیه‌نك مداری اولان "صنعت، تجارت، زراعت" تناقص ایدر. او ملّت ده تدبّی ایدوب سقوط ایدر، فقیر دوشر.

غیر مشروع و آنجق یاشایه جق قدر رزقلىرىنى بولماسى و صحرانشینلرک (یعنی بدویلرک) قناعتکارانه وضعیتلىرى، عزتله یاشامسى و كافى رزقى بولماسى؛ ینه مذکور دعوامزى قطعى إثبات ایدر. هم چوق عالملرک (حاشیه ۱) و ادیلرک (حاشیه ۲) ذکاوتلرینک ویردیگی بر حرص سببيله فقرِ حاله دوشمهلى و چوق آبدال و إقتدار سزلرک، فطرى قناعتکارانه وضعیتلىرى ايله زنگینلشمهلى قطعى بر صورتده إثبات ایدر که: رزقِ حلال، عجز و افتقاره گوره گلیر؛ إقتدار و إختیار ايله دگل. بلکه او رزقِ حلال، إقتدار و إختیار ايله معکوساً متناسبدر. چونکه چوققلرک إقتدار و إختیارى گلدکجه رزقى آزالیر، اوزاقلایشیر، ثقیللیشیر. ﴿الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يُفْنَى﴾ حدیثنک سربله؛ قناعت، بر دفينه حسنِ معیشت و راحتِ حیاتدر. حرص ايسه، بر معدنِ خسارت و سفالتدر.

اوچنجى نتیجه: حرص إخلاصى قیرار، عملِ أخرویه یی زدهلر. چونکه بر اهلِ تقوانک حرصى وارسه، توجهِ ناسى ایستز. توجهِ ناسى مراعات ایدن، إخلاص تامى بولاماز. بو نتیجه چوق أهمیتلى، چوق جای دقتدر.

(حاشیه ۱): ایرانک عادل پادشاهلرندن نوشیروان عادلک وزیرى، عقلجه مشهور عالم اولان بُزُرجمهردن ﴿بُزُرْگَمِهْر﴾ صورمشلر: "نه دن علماء، اُمرأ قپوسنده گورونویور ده؛ اُمرأ علماء قپوسنده گورونویور. حالبوکه علم، اُمرأتک فوقنده در؟" جواباً دیمش که: "علمانک علمندن، اُمرانک جهلندندر." یعنی؛ اُمرأ، جهلندن علمک قیمتنى بیلمیورلر که، علمانک قپوسنه گیدوب علمى آراسینلر. علماء ايسه؛ معرفتلرندن ماللرینک قیمتنى دخى بیلدکلری ایچون اُمرأ قپوسنده آرایورلر. ایشته بُزُرجمهر، علمانک آراسنده فقر و ذلتلرینه سبب اولان ذکاوتلرینک نتیجه سى بولونان حرصلرینى ظریف بر صورتده تأویل ایده رک نازکانه جواب ویرمشدر.

خسرو

(حاشیه ۲): بونى تأیید ایدن بر حادثه: فرانسه ده ادیلره، ابی دینلجیلک یاپدقلری ایچون دینلجیلک وثیقه سى ویریلیور.

الحاصل: إسرائف، قناعتسزلگی إنتاج ایدر. قناعتسزلک ایسه چالیشمانک شوقنی قیرار، تنبللگه آتار؛ حیاتندن شکوا قپوسنی آچار، متمادیًا شکوا ایتدیرر. (حاشیه) هم إخلاصی قیرار، ریا قپوسنی آچار. هم عزّتی قیرار، دینلجیلک یولنی گوسترر. إقتصاد ایسه، قناعتی إنتاج ایدر. ﴿عَزَّ مَنْ قَنَعَ ذَلَّ مَنْ طَمَعَ﴾ حدیثک سرّیله؛ قناعت، عزّتی إنتاج ایدر. هم سعیه و چالیشمایه تشجیع ایدر. شوقنی زیاده‌لشدیرر، چالیشدیرر. چونکه مثلاً بر گون چالیشدی. آقشامده آلدیغی جزئی بر اجرته قناعت سرّیله، ایکنجی گون ینه چالیشیر. مسرف ایسه؛ قناعت ایتمدیگی ایچون، ایکنجی گون داها چالیشماز. چالیشسه ده شوقسز چالیشیر. هم إقتصاددن گلن قناعت؛ شکر قپوسنی آچار، شکوا قپوسنی قباتیر. حیاتنده دائما شاکر اولور. هم قناعت واسطه‌سیله إنسانلردن إستغنا ایتمک جهتنده توجّه‌لرینی آراماز. إخلاص قپوسی آچیلیر، ریا قپوسی قپانیر.

إقتصادسزلق و إسرائفک دهشتلی ضررلرینی کنیش بر دائره‌ده مشاهده ایتدم. شوپله‌که: بن، طوقوز سنه اوّل مبارک بر شهره گلدم. قیش مناسبتیله او شهرک منابع ثروتنی گوره‌مدم. (الله رحمت ایتسین) اورانک مفتیسی بر قاچ دفعه بگا دیدی: "أهالیمز فقیردر." "بو سوز بنم رقّتمه طوقوندی. بش آلتی سنه صوگره‌یه قدر دائما او شهر أهالیسنه آجیورددم. سکز سنه صوگره یازک ینه او شهره گلدم. باغلرینه باقدم. مرحوم مفتینک سوزی خاطریمه گلدی. فسبحان الله دیدم، بو باغلرک محصولاتی شهرک حاجتک پک فوقندهدر. بو شهر أهالیسی پک چوق زنگین اولمق لازم گلیر. حیرت ایتدم. بنی آلداتیان و حقیقتلرک

(حاشیه): أوت، هانگی مسرف ایله گوروشسهک شکوالر ایشیده‌جکسک. نه قدر زنگین اولسه ده، ینه دلی شکوا ایده‌جکدر. اک فقیر، فقط قناعتکار بر آدمله گوروشسهک؛ شکر ایشیده‌جکسک.

درکنده بر رهبرم اولان بر خاطرهُ حقیقتله آکلادم: إقتصادسزلق و إسراف یوزندن برکت قالقمش که، او قدر منابعِ ثروتله برابر او مرحوم مفتی "أهالیمز فقیردر" دییوردی. أوت زکات ویرمک و إقتصاد ایتمک، مالده بالتجربه سببِ برکت اولدیغی گبی؛ إسراف ایتمک ایله زکات ویرمه‌مک، سببِ رفعِ برکت اولدیغنه حدسز واقعات واردر.

إسلام حکماسنکُ أفلاطونی و حکیملرکُ شیخی و فیلسوفلرکُ استادی، داهی مشهور أبو علی ابن سینا، یالکز طب نقطه‌سنده ﴿کُلُوا وَ اشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾ آیتی شویله تفسیر ایتمش. دیمش :

﴿جَمَعْتُ الطَّبَّ فِي الْبَيْتَيْنِ جَمْعًا وَ حُسْنُ الْقَوْلِ فِي قَصْرِ الْكَلَامِ :
فَقَلِّلْ إِنْ أَكَلْتَ وَ بَعْدَ أَكْلِ تَجَنَّبْ وَ الشِّفَاءُ فِي الْإِنْهَاضِ وَ
لَيْسَ عَلَى النَّفْسِ أَشَدُّ حَالًا مِنْ إِدْخَالِ الطَّعَامِ عَلَى الطَّعَامِ﴾

یعنی: "علمِ طِبِّی ایکی سطرله طویلا یورم. سوزک گوزللگی قیصه‌لغنده‌در. ییدیگک وقت آز یه. ییدکدن صوگره درت بش ساعت قدر داهایمه. شفا، هضمده‌در. یعنی، قولایجه هضم ایده‌جگک مقداری یه. نفسه و معدیه اُکْ آغیر و یوروجی حال، طعام طعام اوستنه یمکدر." (حاشیه)

(حاشیه): یعنی وجوده اُکْ مضر، درت بش ساعت فاصله ویرمه‌دن یمک یمک و یاخود تلذذ ایچون متنوع یمکلری بربری اوستنه معدیه طولدیرمقدر.

جای حیرت و مدارِ عبرت بر توافق:

اقتصاد رساله‌سنى، اوچی عجمی اولارق بش آلتی آیری آیری مستنسخ، آیری آیری یرده، آیری آیری نسخه‌دن یازوب بربرندن اوزاق، خطلری بربرندن آیری، هیچ ألفلری دوشونمیه‌رک یازدقلری هر بر نسخه‌نک ألفلری؛ دعاسز آلی بر، دعا ایله برابر آلی اوچده توافق ایتمکله برابر؛ اقتصاد رساله‌سنى تاریخ تألیف و استنساخی اولان رومیجه آلی بر و عربی آلی اوچ تاریخنده توافقی ایسه، شبهه‌سز تصادف اولاماز. اقتصادده کی برکتک کرامت درجه‌سینه چیقدیغنه بر إشارتدر. و بو سنه‌یه، "سنه اقتصاد" تسمیه‌سی لایقدر. چونکه اقتصاد شیمدی هرکسه فرضدر.

أوت زمان ایکی سنه صوگره بو کرامت اقتصادیه‌بی، ایکنجی حرب عمومیده هر طرفده کی آجلق و تخریبات و إسرافاتله و نوع بشر و هرکس اقتصاده مجبور اولماسیله إثبات ایتدی.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

يگرمنجى لمعه

إخلاص حقنده

(اون يدنجى لمعه نك اون يدنجى نوطه سنك يدى مسئله سندن، بش نقطه دن عبارت اولان ايكنجى مسئله سنك برنجى نقطه سى ايكن، اهميته بناء يگرمنجى لمعه اولدى.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ فَاغْبُذْ اللَّهُ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾

﴿أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾

آيتيله و

﴿هَلْكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَالِمُونَ وَهَلْكَ الْعَالِمُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ وَهَلْكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا

الْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ﴾

(أو كما قال) حديث شريفى، ايكيسى ده إخلاص نه قدر إسلاميته مهم بر اساس اولديغنى گوسترييورلر. بو إخلاص مسئله سنك حدسز نكته لرندن يالكز "بش نقطه" ي مختصراً بيان ايدرز.

تنبيه: بو مبارك إسپارطه نك مدار شكران بر حسن طالعيدر كه، اونده كى اهل تقوا و اهل طريقت و اهل علمك (سائر يرله نسبة) رقابتكارانه إختلافلى گورونميور. گرچه لازم اولان حقيقى محبت و إتفاق يوقسه ده، ضررلى مخالفت و رقابت ده باشقه يرله نسبة يوقدر.

برنجی نقطه: مهم و مدھش برسؤال: نەدن اھل دنیا، اھل غفلت، حتّی اھل ضلالت و اھل نفاق رقابتسز إتفاق ایتدکلری حالده؛ اھل حق و اھل وفاق اولان اصحاب دینت و اھل علم و اھل طریقت، نەدن رقابتلی إختلاف ایدیورلر؟ إتفاق اھل وفاق حقی ایکن و خلاف اھل نفاق لازمی ایکن، نەدن بو حق اورایه گچدی و شو حقسزلق شورایه گلدی؟

الجواب: بو ألیم و فجیع و اھل حمیتی آغلالتدیره‌جق حادثه مدھشەنك پك چوق اُسبابندن، یدی سببنی بیان ایدەجگز.

برنجیسی: اھل حقّ إختلافی حقیقتسزلکدن گلمدیگی گبی، اھل غفلتک إتفاقی دخی حقیقتدارلقدن دگلدر. بلکه اھل دنیانك و اھل سیاستك و اھل مکتب گبی حیات اجتماعیەنك طبقاته دائر برر معین وظیفه ايله و خاص بر خدمت ايله مشغول طائفه‌لرک، جماعتلرک و جمعیتلرک وظیفه‌لری تعین ایدوب آیریلمش. و او وظائف مقابلنده کی آلاجقلری معیشت نقطه‌سندە کی مادی اجرت و حبّ جاه و شان و شرف نقطه‌سندە توجّه ناسدن آلاجقلری (حاشیه) معنوی اجرت تعین ایتمش، آیریلمش. مزاحمه و مناقشه‌یی و رقابتی إنتاج ایدەجك درجەده بر إشتراك یوق. اونك ایچون، بونلر نه قدر فنا بر مسلکده

(حاشیه): إخطار :توجّه ناس ایسته‌نیلمز، بلکه ویریلیر. ویریلسه ده اونکله خوشلانیلماز. خوشلانسه إخلاصی غائب ایدر، رایاه گیرر. شان و شرف آرزو سیله توجّه ناس ایسه؛ اجرت و مکافات دگل، بلکه إخلاصسزلق یوزندن گلن بر عتاب و بر مجازاتدر. اوت عمل صالحك حیاتی اولان إخلاصك ضررینه توجّه ناس و شان و شرف، قبر قپوسنه قدر موقت اولان بر لذت جزئیەیه مقابل، قبرك او بر طرفنده عذاب قبر گبی ناخوش بر شکل آلدیغندن؛ توجّه ناسی آرزو ایتمك دگل، بلکه اوندن اوركمك و قاچمق لازمدر. شهرت پرستلرک و شان و شرف پشنده قوشانلرک قولاقلری چینلا سین.

ده گیتسه لر، بربريله إتفاق ایده بیلیرلر. اما اهل دین و اصحاب علم و ارباب طریقت ایسه، بونلرک هر بریسنک وظیفه سی عمومه باقدیغی گی، معجل اجرتلری ده تعین و تخصّص ایتدیگی و هر برینک مقام اجتماعی و توجه ناسده و حسن قبولده کی حصّه سی تخصّص ایتمیور. بر مقامه چوقلر نامزد اولور. مادی و معنوی هر بر اجرته چوق آلر اوزانه بیلیر. او نقطه دن مزاحمه و رقابت تولد ایدوب؛ وفاقی نفاقه، إتفاقی اختلافه تبدیل ایدر.

ایشته بو مدهش مرضک مرهمی، علاجی اخلاصدر. یعنی حق پرستلگی نفس پرستلگه ترجیح ایتمکه و حقّ خاطر، نفسک و آنایتک خاطینه غالب کلمکه ﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾ سرینه مظهر اولوب، ناسدن گلن مادی و معنوی اجرتدن استغنا ایتمکه (حاشیه) ﴿وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ﴾ سرینه مظهر اولوب.. حسن قبول و حسن تأثیر و توجه ناسی قزاقم نقطه لرینک جناب حقّ وظیفه سی و إحسانی اولدیغی و کندی وظیفه سی اولان تبلیغده داخل اولمادیغی و لازم ده اولمادیغی و اونگله مکلف اولمادیغی بيلمکه إخلاصه موقّق اولور. یوقسه إخلاصی قاچیرر.

(حاشیه): صحابه لرک ثناء قرآنیه یه مظهر اولان "ایثار" خصلتی کندی نه رهبر ایتمک. یعنی: هدیه و صدقه ناک قبولنده باشقه سنی کندی نه ترجیح ایتمک و خدمت دینی نه ناک مقابلنده گلن منفعت مادی بی ایسته مه دن و قلباً طلب ایتمه دن، صرف بر إحسانِ الهی بیلرک، ناسدن منت آلیه رق و خدمت دینی نه ناک مقابلنده ده آلامقدر. چونکه خدمت دینی نه ناک مقابلنده دنیاده بر شی ایسته نیلمه ملی که، إخلاص قاچماسین. چندان حق لری وار که، اُمت اونلرک معیشتلرینی تأمین ایتسین. هم زکاته ده مستحقدرلر. فقط بو ایسته نیلمز، بلکه ویریلیر. ویریلدیگی وقتده، خدمتمک اُجرتیدر دینیلمز. ممکن اولدیغی قدر قناعتکارانه باشقه اهل و داها مستحق اولانلرک نفسی کندی نفسنه ترجیح ایتمک، ﴿وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ﴾ سرینه مظهریتله، بو مدهش تهلکه دن قورتولوب إخلاصی قزانه بیلیر.

ایکنجی سبب: أهل ضلالتك ذلتنددر إتفاقلری، أهل هدايتك عزتنددر إختلافلری. یعنی أهل غفلت اولان أهل دنیا و أهل ضلالت، حق و حقیقته إستناد ایتمدکلری ایچون ضعیف و ذیلدرلر. تذلل ایچون، قوت آلمغه محتاجدرلر. بو إحتیاجدن، باشقه سنك معاونت و إتفاقنه صمیمی یاپیشیرلر. حتی مسلکلری ضلالت ایسه ده، ینه إتفاقی محافظه ایدرلر. عادتاً او حقسزلقده بر حق پرستك، او ضلالتده بر إخلاص، او دینسزلکده دینسزدارانه بر تعصب و او نفاقده بر وفاق یاپارلر، موقق اولورلر. چونکه صمیمی بر إخلاص، شرده دخی اولسه نتیجه سز قالماز. أوت إخلاص ایله کیم نه ایسترسه الله ویرر. (حاشیه)

أما أهل هدايت و دیانت و أهل علم و طریقت، حق و حقیقته إستناد ایتدکلری ایچون و هر بری بالذات طریق حقه یالکز ربیسنی دوشونوب، توفیقنه إعتما د ایدهرك گیتدکلرندن، معنأ او مسلکدن گلن عزتلری وار. ضعف حسن ایتدیگی وقت؛ إنسانلرك یرینه ربیسنه مراجعت ایدر، مدد اوندن ایستر. مشربلرك إختلافیله، ظاهر مشربنه مخالف اولانه قارشى معاونت إحتیاجنی تام حسن ایتیمیور، إتفاقه إحتیاجنی گوره مییور. بلکه خودکاملق و أنانیت وارسه، کندینی حقلی و مخالفنی حقسز توهم ایدهرك؛ إتفاق و محبت یرینه، إختلاف و رقابت اورته یه گیرر. إخلاصی قاچیرر، وظیفه سی زیر و زبر اولور.

ایشته بو مدهش سبك ویردیگی وخیم نتیجه لری گورمه منك یگانه چاره سی، "طوقوز آمردر."

(حاشیه): أوت، ﴿مَنْ طَلَبَ وَجَدَ وَجَدَ﴾ بر دستور حقیقتدر. کلیتی گنیش و گنیشلگی

مسلگمه ده شامل اولاییلر.

۱- مثبت حرکت ایتمکدر که؛ یعنی کندی مسلگنڭ محبتيله حرکت ایتمک. باشقه مسلکلرڭ عداوتی و باشقه لرینڭ تنقیصی، اونڭ فکرینه و علمنه مداخله ایتمه سین؛ اونلرله مشغول اولماسین.

۲- بلکه دائره اسلامیت ایچنده هانگی مشربده اولورسه اولسون، مدار محبت و اخوت و اتفاق اولاجق چوق رابطۀ وحدت بولوندیغنی دوشونوب اتفاق ایدهرک...

۳- و حقلی هر مسلک صاحبڭ، باشقه سنڭ مسلگنه ایلیشمه مک جهتنده حقّی ایسه: "مسلگم حقدرد یاخود داها گوزلدر" دییه بیلیر. یوقسه باشقه سنڭ مسلگنڭ حقسزلغنی ویا چرکینلگنی ایماء ایدن، "حق یالکز بنم مسلگمدر" ویاخود "گوزل بنم مشربدر" دییه مز اولان انصاف دستورینی رهبر ایتمک.

۴- و اهل حقله اتفاق، توفیق الهینڭ بر سبی و دیاننده کی عزتڭ بر مداری اولدیغنی دوشونمکله...

۵- هم اهل ضلالت و حقسزلق (تساند سببيله) جماعت صورتنده کی قوتلی بر شخص معنویڭ دهاسيله هجومی زماننده؛ او شخص معنوییه قارشى، اڭ قوتلی فردی اولان مقاومتڭ مغلوب دوشدیگنی آکلا یوب اهل حق طرفنده کی اتفاق ایله بر شخص معنوی چیقاروب او مدهش شخص معنوی ضلالتیه قارشى، حقانیتی محافظه ایتدیرمک.

۶- و حقّی، باطلڭ صولتندن قورتارمق ایچون...

۷- نفسنی و انانیتنی

۸- و یاڭلیش دوشوندیگی عزّتی

۹- و اَهْمِیتسز رقابتکارانه حسیاتنی ترك ایتمکله إخلاصی قرانیر،
وظیفه‌سنی حَقّیله ایفا ایدر. (حاشیه)

اوچنجی سبب: اهلِ حَقِّ إختلافی، هَمّتسزلکدن و آشاغیلقدن و اهلِ ضلالتکِ إتّفاقی، علوّ هَمّتدن دگلدرد. بلکه اهلِ هدایتکِ إختلافی، علوّ هَمّتکِ سوءِ استعمالندن و اهلِ ضلالتکِ إتّفاقی، هَمّتسزلکدن گلن ضعف و عجزدندر. اهلِ هدایتی، علوّ هَمّتدن سوءِ استعماله و طولایسیله إختلافه و رقابته سَوَق ایدن، آخرت نقطهٔ نظرنده بر خصلتِ ممدوحه صاییلان حرصِ ثواب و وظیفهٔ أُخرویّه قناعتسزلک جهتندن ایلری گلییور. یعنی: "بو ثوابی بن قزانهم، بو انسانلری بن إرشاد ایدهم، بنم سوزیمی دیڭله‌سینلر." دیهه، قارشیسنده کی حقیقی قارداشی و جدّا محبّت و معاونتنه و اخوتنه و یاردیمه محتاج بر ذاته قارشى رقابتکارانه وضعیت آلیر. "شاکردلرم نه ایچون اونڭ یاننه گیدیورلر؟ نه ایچون اونڭ قدر شاکردلرم بولونمیور؟" دیهه، آنانیتی اورادن فرصت بولوب، مذموم بر خصلت اولان حبّ جاهه تمایل ایندیرر، إخلاصی قاچیرر، ریا قپوسنی آچار.

(حاشیه): حتّی حدیث صحیحله، آخر زمانده عیسویلرک حقیقی دیندارلری اهلِ قرآن ایله إتّفاق ایدوب، مشترک دشمنلری اولان زندقیه قارشى طایانه‌جقلری گبی؛ شو زمانده دخی اهلِ دیانت و اهلِ حقیقت، دگل یالڭز دینداشی، مسلکداشی، قارداشی اولانلرله صمیمی إتّفاق ایتمک، بلکه خرسیتیانلرک حقیقی دیندار روحانیلری ایله دخی، مدارِ إختلاف نقطه‌لری موقّهٔ مدارِ مناقشه و نزاع ایتیمیه‌رک مشترک دشمنلری اولان متجاوز دینسزلره قارشى إتّفاقه محتاجدرلر.

ایشته بو خطانك و بو یاره‌نك و بو مدهش مرضِ روحانينك علاجی شودر كه: جنابِ حقّك رضاسی إخلاص ایله قزانیلیر. كثرتِ اتباع ایله و فضله موقّیت ایله دگلدر. چونكه اونلر وظیفهٔ إلهیه عائد اولدیغی ایچون ایسته‌نیلمز؛ بلکه بعضاً ویریلیر. أوت بعضاً بر تك كلمه سببِ نجات و مدارِ رضا اولور. كميّتك اهمّیتی او قدر مدارِ نظر اولماملی. چونكه بعضاً بر تك آدمك إرشادی، ييك آدمك إرشادی قدرِ رضاءِ إلهی یه مدار اولور. هم إخلاص و حق‌پرستك ایسه، مسلمانلرك نره‌دن و كيمن اولورسه اولسون إستفاده‌لرینه طرفدار اولمقدر. یوقسه، "بندن درس آلوب ثواب قزانديرسينلر" دوشونجه‌سی، نفسك و آنانیّتك بر حيله‌سيدر.

أی ثوابه حرصلی و أعمالِ أُخرویه‌یه قناعتسز إنسان! بعض پیغمبرلر گلمشلر كه، محدود بر قاچ كیشیدن باشقه إتباع ایدنلر اولمادیغی حالده، ینه او پیغمبرلك وظیفهٔ قدسیه‌سنك حدسز اجرتنی آلمشلر. ديمك هنر، كثرتِ اتباع ایله دگلدر. بلکه هنر، رضایِ إلهی یی قزانمقله‌در. سن نجی اولویورسك كه، بویله حرص ایله "هرکس بنی ديگله‌سين" ديه وظیفه‌كی اونوتوب، وظیفهٔ إلهیه قاریشییورسك؟ قبول ایتدیرمك، سنك اطرافكه خلقی طویلامق جنابِ حقّك وظیفه‌سيدر. وظیفه‌كی یاپ، اللهك وظیفه‌سنه قاریشمه. هم حق و حقیقتی ديگله‌ین و سویله‌ینه ثواب قزانديرانلر، یالگزر إنسانلر دگلدر. جنابِ حقّك ذی‌شعور مخلوقلری و روحانیلری و ملائكه‌لری كائناتی طولدیرمش، هر طرفی شنلندیرمشلر. مادام چوق ثواب ایسترسك، إخلاصی أساس طوت و یالگزر رضایِ إلهی یی دوشون. تا كه سنك آغزگدن چیقان مبارك كلمه‌لرك هواده‌کی أفرادلری؛ إخلاص ایله و نيّتِ صادقه ایله حیاتلانسین، جانلانسین، حدسز ذی‌شعورك قولاق‌لرینه گیدوب اونلری نورلاندیرسین، سكا ده ثواب قزانديرسين. چونكه مثلاً سن "الحمد لله" دیدك؛ بو كلام، میلیونلره بيوك كوچك "الحمد لله"

کلمه‌لری، هواده اِذنِ اِلهی ایله یازیلیر. نقّاش حکیم عبث و اِسرائاف یاپمیدیغی ایچون، او کثرتلی مبارک کلمه‌لری دیکله‌یه‌جک قدر حدسز قولاق‌لری خلق ایتمش. اَگر اِخلاص ایله، نیتِ صادقّه ایله او هواده کی کلمه‌لر حیاتلانسهر، لذتلی برر میوه‌گی روحانیلرک قولاق‌لرینه گیرر. اَگر رضایِ اِلهی و اِخلاص او هواده کی کلمه‌لره حیات ویرمزسه، دیکله‌نیلمز؛ ثواب ده یالکُز آغزده کی کلمه‌یه منحصر قالیر. سسلرینک زیاده گوزل اولمادیغندن، دیکله‌نیلرک آزلغندن صیقیلان حافظلرک قولاق‌لری چینلا سین!..

دردنجی سبب: اهلِ هدایتک رقابتکارانه اِختلافی، عاقبتی دوشونمه‌مکدن و قصرِ نظردن اولمادیغی‌گی؛ اهلِ ضلالتک صمیمانه اِتّفاق‌لری، عاقبت‌اندیشلکدن و یوکسک نظردن دگلدر. بلکه اهلِ هدایت؛ حق و حقیقتک تأثیریه، نفسک کور حسیاتنه قاپیلیمیه‌رق؛ قلبک و عقلک دور‌اندیشانه تمایلاتنه تابع اولمقله برابر، اِستقامتی و اِخلاصی محافظه‌ایده‌مدکلرندن، او یوکسک مقامی محافظه‌ایده‌میوب اِختلافه دوشویورلر. اهلِ ضلالت ایسه: نفسک و هوانک تأثیریه، کور و عاقبتی گورمه‌ین و بر درهم حاضر لذتی بر بطمان ایلریده کی لذته ترجیح ایدن حسیاتک مقتضیاتیه، بربرینه صمیمی اولارق، معجل بر منفعت و حاضر بر لذت ایچون شدتلی اِتّفاق ایدیورلر. اوت دنیوی و حاضر لذت و منفعت اُطرفنده آشاغی، قلبسز نفس‌پرستلر صمیمی اِتّفاق و اِتّحاد ایدیورلر. اهلِ هدایت، آخرته عائد و ایلری‌یه متعلّق ثمراتِ اُخرویه‌یه و کمالاته، قلب و عقلک یوکسک دستورلریله متوجّه اولدقلری ایچون، اساسلی بر اِستقامت و تام بر اِخلاص و غایت فداکارانه بر اِتّحاد و اِتّفاق اولایلیرکن؛ اُنانیتدن تجرّد ایده‌مدکلری ایچون، اِفراط و تفریط یوزندن، علوی بر منبعِ قوّت اولان اِتّفاقی غائب ایدوب، اِخلاص ده قیریلیر و وظیفه اُخرویه ده زده‌لیر. قولایجه رضایِ اِلهی ده اُلده ایدیلمز.

بو مهمّ مرضك مرهمی و علاجی: "الحُبُّ فِي اللَّهِ" سرّیله، طریقِ حقدّه گیدنله رفاقتله إفتخار ایتمك و آرقه لرندن گیتمك و إماملق شرفنی اونله بیراقمق و او حق یولنده کیم اولورسه اولسون کندنندن داها ای اولدیغنك إحتمالیله أنانیتندن واز گچوب إخلاصی قزانمق و إخلاص ایله بر درهم عمل، إخلاصسر بطمانلر ایله عمللره راجح اولدیغنی بيلمکله و تابعیتی دخی سببِ مسئولیت و خطری اولان متبوعیتله ترجیح ایتمکله او مرضدن قورتولور و إخلاصی قزانیر، وظیفهٔ أخرویه سنی حقیله یاپایلیر.

بشنجی سبب: اهل هدايتك إختلافی و عدمِ إتفاقی ضعف لرندن اولمادیغی گبی؛ اهل ضلالتك قوتلی إتفاقی ده قوتلرندن دگلدر. بلکه اهل هدايتك إتفاقسزلغی، ایمان کاملدن گلن نقطهٔ إستناد و نقطهٔ إستناددن نشئت ایدن قوتدن ایلری گلدیگی گبی؛ اهل غفلت و اهل ضلالتك إتفاقلری، قلبًا نقطهٔ إستناد بولمادقلری إعتباریله ضعف و عجزلرندن ایلری گلمشدر. چونکه ضعیفلر إتفاقه محتاج اولدقلری ایچون، قوتلی إتفاق ایدرلر. قویلر إحتیاجی تام حسّ ایتمدکلرندن، إتفاقلری ضعیفلر آرسلانلر، تیلکیلر گبی إتفاقه محتاج اولمادقلری ایچون فردی یاشایورلر. یبانی کچیلر، قوردلردن محافظه ایچون، بر سوری تشکیل ایدرلر. ديمك ضعیفلرک جمعیتی و شخصِ معنویسی قوی اولدیغی گبی، (حاشیه) قویلرک جمعیتی و شخصِ معنویسی ایسه ضعیفلر.

(حاشیه): آروپا قومیتلری ایچنده اُك شدتلیسی و اُك تأثیرلیسی و بر جهتده اُك قوتلیسی، جنسِ لطیف و ضعیف و نازك اولان قادیلرک آمریقاده کی حقوق و حرّیت نسوان قومیتهسی اولدیغی؛ هم ملّتلر ایچنده آز و ضعیف اولان ارمنیلرک قومیتهسی، گوستردکلری قوتلی فداکارانه وضعیتله بو مدّعامزی تأیید ایدیور.

بو سرّه بر إشارتِ لطیفه و ظریف بر نکته قرآنیّه در که فرمان ایتمش: **﴿وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ﴾** مؤنّس لرك جماعتنه، ایکی قاتلی مؤنّث اولدیغی حالده، مذکر فعلی اولان **﴿قَالَ﴾** بیورماسی؛ هم **﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ﴾** بیورمقله مذکر لرك جماعتنه، مؤنّث فعلی اولان **﴿قَالَتْ﴾** تعبیرله، لطیفانه إشارت ایدیور که: ضعیف و حلیم و یوموشاق قادینلرك جمعیتی قوّتلشیر، سرتلك و شدّت کسب ایدوب بر نوع رجولیت قرانیر. مذکر فعلنی إقتضا ایتدیگندن **﴿وَقَالَ نِسْوَةٌ﴾** تعبیرله، غایت گوزل دوشمش. قوی أركکلر ایسه، خصوصاً بدوی أعراب اولسه؛ قوّتلرینه گووندکلری ایچون جمعیتلری ضعیف اولوب هم إحتیاطکارلق، هم یوموشاقلق وضعیتی آلدیغندن، بر نوع قادینلق خاصیتی طاقیندقلری ایچون، مؤنّث فعلنی إقتضا ایتدیگندن **﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ﴾** مؤنّث فعلیه تعبیری تام یرنده در.

أوت اهل حق غایت قوّتلی بر نقطه إستناد اولان ایمان بِاللّهدن گلن توکل و تسلیم ایله، باشقه لره عرض إحتیاج ایدوب، معاونت و یاردیملرینی ایسته مز. ایسته سه ده غایت فداکارانه یاپیشماز. اهل دنیا، دنیا ایشلرنده حقیقی نقطه إستنادلرندن غفلت ایتدکلرندن، ضعف و عجزه دوشوب، شدّتلی بر صورتده یاردیمجیلره إحتیاجنی حسّ ایدر؛ صمیمانه، بلکه فداکارانه إتفاق ایدر لر.

ایشته اهل حق، إتفاقدّه کی حق قوّتی دوشومدکلرندن و آرامدقلرندن، حقسز و مضر بر نتیجه اولان إختلافه دوشر لر. حقسز اهل ضلالت ایسه؛ إتفاقدّه کی قوّتی، عجزلری واسطه سیله حسّ ایتدکلرندن، غایت مهمّ بر وسیله مقاصد اولان إتفاقی آله ایتمش لر.

ایشته اهل حقّ بو حقسر اختلاف مرضنك مرهمی و علاجی :

﴿وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ﴾ آیتنده کی شدتلی نهی الھی، ﴿وَتَعَاوَنُوا

عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى﴾ آیتنده حیات اجتماعیجه غایت حکمتلی امر الھی پی دستور حرکت ایتمک و اختلافک اسلامیته نه درجه ضررلی اولدیغنی و اهل ضلالتک اهل حقّه غلبه سنی نه درجه تسهیل ایتدیگنی دوشونوب، کمال ضعف و عجز ایله، او اهل حقّ قافله سنه فداکارانه، صمیمانه إلحاق ایتمکدر؛ شخصیتنی اونوقله ریا و تصنعدن قورتولوب، إخلاصی آلدّه ایتمکدر.

التنجی سبب: اهل حقّ اختلافی نامردلکلرندن، همتسزلکلرندن، همتسزلکلرندن اولمادیغی گبی؛ غفلتلی اهل دنیانک و اهل ضلالتک، حیات دنیویه عائد ایشلرده صمیمانه إتفاقلری دخی مردلکدن، حمیتدن، همتدن دگلدرد. بلکه، اهل حقّ اکثریتله آخرته عائد اولان فائدهلری دوشونمکله، او اهمیتلی و کثرتلی مسئلهلره حمیتی، همتی، مردلگی إنقسام ایدرد. حقیقی سرمایه اولان وقتنی بر مسئلهیه صرف ایتمدیگی ایچون، مسلکداشیرلیه إتفاقی محکملشمیور. چونکه مسئلهلر چوق، دائره دخی گنیشدر. غفلتلی اهل دنیا ایسه، یالکز حیات دنیویه پی دوشوندکلرندن، بتون حسّیاتیلّه و روح و قلبیلّه شدتلی بر صورتده حیات دنیویه عائد مسئلهلره صاریلیر. و او مسئلهده اوکا یاردیم ایدنه قوتلی یایشیر. و حقیقت نقطه نظرده بش پارهیه دگمهین و اهل حق اوکا اون پاره قیمت ویرمهین مسئلهلره، دیوانه اولمش الماسجی بر یهودینک بش پارهلق جام پارچه سنه بش لیرا فیآت ویردیگی گبی، بش یوز لیرا قیمتنده کی وقتنی او مسئلهیه حصر ایدرد. ألبته بو قدر فیآت ویروب و شدتلی حسّیات ایله صاریلیمق، باطل یولنده دخی اولسه صمیمی بر إخلاص اولدیغندن، او مسئلهده موقّق اولور و اهل حقّه غلبه ایدرد. بو غلبه نتیجه سنده اهل حق ذلّته و محکومیه

و تصنّعه و ریایه دوشوب، إخلاصی غائب ایدر. او نامرد، همتسز، حمیتسز بر قسم اهل دنیا به دالقاو وقلق ایتمگه مجبور اولور.

أی اهل حق! ای حق پرست اهل شریعت و اهل حقیقت و اهل طریقت! بو مدّش مرضِ اختلافه قارشى بربریگزك قصورینی گورمیه رك، یکدیگریگزك عینه قارشى گوزیگزى یومگز! ﴿وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا﴾ ادبِ فرقانی ایله ادبلنکز! و خارجی دشمنك هجومنده داخلی مناقشاتى ترك ایتمك و اهل حقّی سقوطدن و ذلّندن قورتارمه بی اَك برنجی و اَك مهمّ بر وظیفه اُخرویه تلقّی ایدوب، یوزر آیات و احادیث نبویهك شدّتله أمر ایتدکلى اخوّت، محبّت و تعاونی یاپوب؛ بتون حسّیاتکزله اهل دنیادن داها شدّتلی بر صورتده مسلکداشلیگزله و دینداشلیگزله إتّفاق ایدیگز.. یعنی، اختلافه دوشمیهگز.

بویله کوچك مسئله لر ایچون قیمتدار و قتمی صرف ایتمکدن ایسه، او چوق قیمتلی و قتمی ذکر و فکر گبی قیمتدار شیلره صرف ایده جگم دیوب چکیلهرك، إتّفاقی ضعیفلشدیرمه یگز. چونکه بو معنوی جهاده کوچك مسئله ظن ایتدیگزك، چوق بیوك اولایلیر. بر نفرك، بر ساعتده مهمّ و خصوصی شرائط داخلنده کی نوبتی بر سنه عبادت حکمنه بعضاً گچمه سی گبی؛ بو اهل حقّ مغلوبیتی زماننده، معنوی مجاهده مسألنده، کوچك بر مسئله به صرف اولونان سنك قیمتدار بر گونك، او نفرك او ساعتی گبی بیك درجه قیمت آلایلیر، بر گونك بیك گون اولایلیر. مادام لوجه الله در؛ او ایشك کوچگنه بیوگنه، قیمتلی و قیمتسزلگنه باقیلماز. إخلاص و رضایِ الهی یولنده ذره، ییلدیز گبی اولور. وسیلهك ماهیتنه باقیلماز، نتیجه سنه باقیلیر. مادام نتیجه سی رضایِ الهیدر و مایه سی إخلاصدر؛ او کوچك دگلدر، بیوکر.

یدنجی سبب: اهل حق و حقیقتک اختلاف و رقابتلری، قیصقانجلقدن و حرص دنیادن گلمدیگی گبی؛ اهل دنیانک و اهل غفلتک ایّفاقلری دخی، جوانمردلکدن و علوّ جنابدن دگلدر. بلکه اهل حقیقت، حقیقتدن گلن علوّ جناب و علوّ همت و طریق حقده ممدوح اولان مسابقه یی تام محافظه ایده مدکلرندن و نأهللرک گیرمه سی یوزندن بر درجه سوء استعمال ایتدکلرندن؛ رقابتکارانه اختلافه دوشوب هم کندینه، هم جماعت اسلامییه اهمّیتی ضرر اولمش. اهل غفلت و اهل ضلالت ایسه، مفتون اولدقلری منفعتلرینی قاجیرمامق و منفعت ایچون پرستش ایتدکلری رئیسلرینی و آرقداشلرینی کوسدیرممک ایچون، ذلتلرندن و نامردلکلرندن، حمیتسزلکلرندن؛ مطلق آرقداشلریله، حتّی دنی و خائن و مضر اولسه لر دخی، خالصانه ایّحاد.. هم منفعت اطرافنده طویلانان نه شکله اولورسه اولسون شریکلریله صمیمانه ایّفاق ایدرلر. صمیمیت نتیجه سی اولارق استفاده ایدرلر.

ایشته ای مصیبتزده و اختلافه دوشمش اهل حق و أصحاب حقیقت! بو مصیبت زماننده إخلاصی قاجیردیغکزدن و رضایِ الهی یی منحصرًا غایه مقصد یاپمادیغکزدن، اهل حقّ بو ذلّت و مغلوبیتنه سببیت ویردیگز. امور دینیّه و اخرویّه ده رقابت، غبطه، حسد و قیصقانجلق اولماملی و حقیقت نقطه نظرنده اولاماز. چونکه قیصقانجلق و حسدک سبی؛ بر تک شیئه چوق أللر اوزانمه سندن و بر تک مقامه چوق گوزلر دیکیلمه سندن و بر تک اکمگی چوق معده لر ایسته مه سندن مزاحمه، مناقشه، مسابقه سببیلّه غبطه یه، صوگره قیصقانجلقه دوشرلر. دنیاده بر شیء واحده چوقلر طالب اولدیغندن و دنیا طار و موقت اولماسی سببیلّه انسانک حدسز آرزولرینی تطمین ایده مدیگی ایچون، رقابته

دوشویورلر. فقط، آخرتده تڪ بر آدمه بش یوز سنه (حاشیه) مسافه‌لک بر جنت احسان ایدیلیمسی و یتیمش ییک قصر و حوریلر ویریلیمسی و اهل جنتدن هرکس کندی حصّه‌سندن کمال رضا ایله ممنون اولماسی ایشارتیله گوستریلییور که، آخرتده مدار رقابت بر شی یوقدر و رقابت ده اولاماز. اويله ایسه، آخرتده عائد اولان اعمال صالحه‌ده دخی رقابت اولاماز؛ قیصقأنجلق یری دگلدر. قیصقأنجلق ایدن یا ریاکاردر، اعمال صالحه صورتیله دنیوی نتیجه‌لری آرایور و یا خود صادق جاهلدر که، اعمال صالحه نرهیه باقدیغنی بیلیمیور و اعمال صالحه‌نک

(حاشیه): مهم بر طرفدن اهیّتی بر سؤال: روایتده گلیمش که؛ جنتده بر آدمه بش یوز سنه‌لک بر جنت ویریلر. بو حقیقت عقل دنیوینک حوصله‌سنده ناصل یرلشیر؟

الجواب: ناصلکه بو دنیاده هرکسک دنیا قدر خصوصی و موقت بر دنیاسی وار. و او دنیانک دیگی اونک حیاتیدر. و ظاهری و باطنی طویغولریله او دنیاسندن استفاده ایدر. گونش بر لامبام، ییلدیزلر موملرمدر دیر. باشقه مخلوقات و ذی‌روحلر بولونمالری، او آدمک مالکیتنه مانع اولمادقلری گی، بالعکس اونک خصوصی دنیاسنی شنلندیریورلر، زیتلندیریورلر.

عیناً اويله ده، فقط بیگلر درجه یوکسک، هر بر مؤمن ایچون بیگلر قصر و حوریلری احتوا ایدن خاص باغچه‌سندن باشقه، عمومی جنتدن بش یوز سنه گنیشلگنده برر خصوصی جنتی واردر. درجه‌سی نسبتنده انکشاف ایدن حسّیاتیله، طویغولریله جنته و ابدیته لایق بر صورتده استفاده ایدر. باشقه‌لرک ایشترکی اونک مالکیتنه و استفاده‌سنة نقصان ویرمدکلری گی، قوت ویرلر. و خصوصی و گنیش جنتی زیتلندیریورلر. اوت، بو دنیاده بر آدم، بر ساعتک بر باغچه‌دن و بر گونلک بر سیرانگاهدن و بر آیلک بر مملکتدن و بر سنه‌لک بر مسیره‌گاهده سیاحتندن؛ آغزیله، قولاغیله، گوزیله، ذوقیله، ذائقه‌سیله، سائر طویغولریله استفاده ایتدیگی گی؛ عیناً اويله ده، فقط بر ساعتک بر باغچه‌دن آنجق استفاده ایدن بو فانی مملکتده کی قوه شامّه و قوه ذائقه، او باقی مملکتده بر سنه‌لک باغچه‌دن عین استفاده‌یی ایدر. و بوراده بر سنه‌لک مسیره‌گاهدن آنجق استفاده ایده‌بیلن بر قوه باصره و قوه سامعه اوراده بش یوز سنه‌لک مسیره‌گاهنده کی سیاحتدن؛ او حشمتلی، باشدن باشه زینتلی مملکته لایق بر طرزده استفاده ایدر. هر مؤمن درجه‌سنة و دنیاده قزاندیغی ثوابلر، حسنه‌لر نسبتنده اینسباط و انکشاف ایدن طویغولریله ذوق آلیر، تلذذ ایدر، مستفید اولور.

روحى، أساسى إخلاص اولديغى درك ايتمييور. رقابت صورتيله اولياء اللهه قارشى بر نوع عداوت طاشيمقله، وسعت رحمت إلهيه يي إتهام ايدييور. بو حقيقتى تأييد ايدن بر واقعه:

أسكى آرقداشليمزدن بر آدمك، بر آدمه قارشى عداوتى واردى. او آدمك ياننده ثناكارانه اونك دشمنى عمل صالحه، حتّى ولايتله توصيف ايديلدى. او آدم قيصقانغدى، صيقيلمىدى. صوگره بريسى ديدى: "سك او دشمنك جسوردر، قوتليدر." باقدق كه او آدمده شدتلى بر قيصقانعلىق و بر رقابت طمارى اوياندى. اوڭا ديدك: "ولايت و صلاحه حدسز بر حيات ابديه نك پيرلانطه سى گي بر قوت و بر يوكسكلكدرد. سن بوڭا بو جهته قيصقانغك. دنيوى قوت او كوزده و جسارت جاناوارده دخى بولونمقله برابر، ولايت و صلاحته نسبت؛ بر عادى جام پارچه سنك الماسه نسبتى گييدر." او آدم ديدى كه: "بر نقطه يه، بر مقامه ايكي موز بو دنياده گوزيمزى ديكمشز. اورايه چيقمق ايچون باصامقلىمزد ده قوت و جسارت گي شيلردر. اونك ايچون قيصقاندم. آخرت مقاماتى حدسزدر. او بوراده بنم دشمنم ايكن، اوراده بنم صميمى و سوگيلى قارداشم اولاييلير."

أى أهل حقيقت و طريقت! حقّه خدمت، بيوك و آغير بر دفينه يي طاشيمق و محافظه ايتمك گييدر. او دفينه يي اوموزنده طاشيانلره نه قدر قوتلى أللر يارديمه قوشسه لر داها زياده سوينير، ممنون اولورلر. قيصقانمق شويله طورسون، غايت صميمى بر محبتله او گلنلرك كنديلرندن داها زياده اولان قوتلر يي و داها زياده تأثيرلر يي و يارديملىرى مفتخرانه آلقيشلامق لازم گليركن، نه دندر كه رقابتكارانه او حقيقى قارداشله و فداكار يارديمجيلره باقيليور و او حال ايله إخلاص قاچييور. وظيفه كزده متهم اولوب، أهل ضاللتك نظرنده، سزدن و سزك مسلگكزدن يوز درجه آشاغى اولان، دين ايله دنيايى قزانمق و

علم حقیقتله معیشتی تأمین ایتمک، طمع و حرص یولنده رقابت ایتمک گبی
مدهش إتهاملره معروض قالیورسکمز.

بو مرضک چاره یگانه‌سی: نفسنی إتهام ایتمک و نفسنه دگل، دائما
قارشیسنده کی مسلکداشنه طرفدار اولمق. فن آداب و علم مناظره‌نک علماسی
مابینده کی حق‌پرستک و انصاف دستوری اولان شو: "اگر بر مسئله‌نک
مناظره‌سنده کندی سوزینک حقلی چیقدیغنه طرفدار اولوب و کندی حقلی
چیقدیغنه سۆینسه و خصمنک حقسز و یاگلش اولدیغنه ممنون اولسه،
انصافسزدر." هم ضرر ایدر. چونکه حقلی چیقدیغی وقت او مناظره‌ده
بیلمدیگی بر شیئی اوگرغیور، بلکه غرور احتمالیله ضرر ایده‌بیلیر. اگر حق
خصمنک آنده چیقسه؛ ضررسز، بیلمدیگی بر مسئله‌ی اوگرنوب، منفعتدار
اولور، نفسک غرورندن قورتولور. دیمک انصافلی حق‌پرست، حقک خاطری
ایچون نفسک خاطرنی قیریور. خصمنک آنده حق گورسه، ینه رضا ایله قبول
ایدوب، طرفدار چیقار، ممنون اولور.

ایشته بو دستوری اهل دین، اهل حقیقت، اهل طریقت، اهل علم
کندیلرینه رهبر إتحاذ ایتسه‌لر، إخلاصی قزانیرلر. و وظیفه‌ی أخرویه‌لرنده موفق
اولورلر. و بو فجیع سقوط و مصیبت حاضره‌دن رحمت إلهیه ایله قورتولورلر.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

يگرمی برنجی لمعه

إخلاص حقّنده

(اون يدنجی لمعه نك اون يدنجی نوطه سنك یدی مسئله سندن دردنجی مسئله سی ایکن، إخلاص مناسبتیله یگرمنجی لمعه نك ایکنجی نقطه سی اولدی. نورانیته بناء یگرمی برنجی لمعه اولارق لمعته گیردی.)

بو لمعه لا اقل هر اونیش گونه بر دفعه اوقونمالی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَلَا تَنَازَعُوا فِتْنَشُلُوا وَتَدْهَبَ رِيحُكُمْ﴾ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيْهَا﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ﴿﴾

ای آخرت قارداشلم و ای خدمت قرآنیهده آرقداشلم! بیلیرسکز و بیلکز: بو دنیاده، خصوصاً أخری خدمتلرده ائ مهم بر اساس، ائ بیوک بر قوت، ائ مقبول بر شفاعتجی، ائ متین بر نقطه استناد، ائ قیصه بر طریق حقیقت، ائ مقبول بر دعای معنوی، ائ کرامتلی بر وسیله مقاصد، ائ یوکسک بر خصلت، ائ صافی بر عبودیت: إخلاصدر. مادام إخلاصده مذکور خاصه لر گبی چوق نورلر وار و چوق قوتلر وار.. و مادام بو مدهش زمانده و دهشتلی

دشمنلر مقابلنده و شدتلی تضییقات قارشیسنده و صولتلی بدعه‌لر، ضالالتلر ایچریسنده بزلر غایت آز و ضعیف و فقیر و قوتسز اولدیغمز حالده، غایت آغیر و بیوک و عمومی و قدسی بر وظیفه ایمانیه و خدمت قرآنیه اوموزیمزه إحسانِ الهی طرفندن قونولمش؛ البته هرکسدن زیاده بتون قوتمزله إخلاصی قزانمغه مجبور و مکلفز و إخلاصک سرینی کندیلمزده یرلشدیرمک ایچون غایت درجه‌ده محتاجز. یوقسه هم شیمدی‌یه قدر قزاندیغمز خدمت قدسیه قسماً ضایع اولور، دوام ایتمز؛ هم شدتلی مسئول اولورز. ﴿وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا﴾ آیتنده کی شدتلی تهدیدکارانه نهی الهی‌یه مظهر اولوب، سعادت ابدیه ضررینه معناسز، لزومسز، ضررلی، کدرلی، خودفروشانه، ثقیل، ریاکارانه بعض حسیات سفلیه و منافع جزئیه‌نک خاطری ایچون إخلاصی قیرمقله؛ هم بو خدمته کی عموم قارداشلیمیزنک حقوقنه تجاوز، هم خدمت قرآنیه‌نک خدمته تعرض، هم حقائق ایمانیه‌نک قدسیتنه حرمتسزلیک ایتمش اولورز.

ای قارداشلرم! مهم و بیوک بر امور خیرییه‌نک چوق مضر مانعلری اولور. شیطانلر او خدمتک خادملریله چوق اوغراشیر. بو مانعلره و بو شیطانلره قارشلی، إخلاص قوتنه طایانق گرکدر. إخلاصی قیره‌جق اُسبابدن؛ ییلاندن، عقربدن چکیندیگنر گبی چکینگز. حضرت یوسف علیه السلام ﴿إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي﴾ دیمه سیله، نفس اماره‌یه اعتماد ایدیلمز. آنانیت و نفس اماره سزی آلداتماسین. إخلاصی قزانمق و محافظه ایتمک و مانعلری دفع ایتمک ایچون، گله‌جک دستورلر رهبریگز اولسون.

برنجی دستوریکز: عملگزده رضای الهی اولمالی. اگر او راضی اولسه، بتون دنیا کوسسه اهمیتی یوق. اگر او قبول ایتسه، بتون خلق رد ایتسه تأثیری یوق.

او راضی اولدقدن و قبول ایتدکدن صوگره، ایسترسه و حکمتی اقتصا ایدرسه، سزله ایسته مک طلبنده اولمادیغکز حالده، خلقلره ده قبول ایتدیرر، اونلری ده راضی ایدر. اونک ایچون، بو خدمتده طوغریدن طوغری یه یالکز جناب حَقَّ رضاسنی اساس مقصد یایمق گرکدر.

ایکنجی دستوریکز: بو خدمت قرآنییه ده بولونان قارداشلیکزی تنقید ایتمه مک و اونلرک اوستنده فضیلت فروشلق نوعندن غبطه طمارینی تحریک ایتمه مکدر. چونکه ناصل انسانک بر الی دیگر اُلنه رقابت ایتمز، بر گوزی بر گوزینی تنقید ایتمز، دیلی قولاغنه اعتراض ایتمز، قلب روحک عینی گورمز.. بلکه بربرینک نقصانی اِکمال ایدر، قصورینی اورتر، احتیاجنه یاردیم ایدر، وظیفه سنه معاونت ایدر؛ یوقسه او وجود انسانک حیاتی سونر، روحی قاچار، جسمی ده طاغیلیر. هم ناصلکه بر فابریقه نک چرخلری بربریه رقابتکارانه اوغراشماز، بربرینک اوکته تقدّم ایدوب تحکم ایتمز، بربرینک قصورینی گوره رک تنقید ایدوب سعیه شوقنی قیروب عطالته اوغراماز. بلکه بتون اِستعدادلریله، بربرینک حرکتنی عمومی مقصده توجیه ایتمک ایچون یاردیم ایدرلر، حقیقی بر تساند بر اِتّفاق ایله غایه خلقتلرینه یورورلر. اَگر ذره مقدار بر تعرّض، بر تحکم قاریشسه؛ او فابریقه بی قاریشدیره حق، نتیجه سز عقیم بیراقه حق. فابریقه صاحبی ده او فابریقه بی بتون قیروب طاغیده حق.

ایشته ای رساله نور شاکردلری و قرآنک خدمتکارلری! سزله و بزلر او یله بر انسان کامل اِسمنه لایق بر شخص معنوی نک اَعْضالری یز.. و حیات اَبَدیه ایچنده کی سعادت اَبَدیه بی نتیجه ویرن بر فابریقه نک چرخلری حکمنده یز.. و ساحل سلامت اولان دار السلامه اُمّت محمدیه بی (ع ص م) چیقاران بر سفینه ربّانییه ده چالیشان خدمه لرز. اَلبته درت فرددن بیك یوز اون بر قوّت معنویه بی تأمین ایدن سرّ اِخلاصی قزائمق ایله، تساند و اِتّحاد حقیقی یه

محتاجز و مجبورز. اوت اوچ ألف إتحاد ایتمزسه، اوچ قیمتی وار. سرّ عددیت ایله إتحاد ایتسه، یوز اون بر قیمت آلیر. درت کرّه درت آیری آیری اولسه، اون آلتی قیمتی وار. اگر سرّ اخوت و إتحاد مقصد و إتفاق وظیفه ایله توافق ایدوب بر چیزگی اوستنده اوموز اوموزه ویرسه‌لر، او وقت درت ییک درت یوز قرق درت قوتنده و قیمتنده اولدیغی گی.. حقیقی سرّ إخلاص ایله، اون آلتی فداکار قارداشلرک قیمت و قوت معنویه سی درت بیگدن گچدیگنه، پک چوق وقوعات تاریخیه شهادت ایدیور.

بو سرّک سرّی شودر که: حقیقی، صمیمی بر إتفاقد هر بر فرد، سائر قارداشلرک گوزیله ده باقه‌بیلیر و قولاقزلیله ده ایشیده‌بیلیر. گویا اون حقیقی متّحد آدمک هر بری یگرمی گوزله باقییور، اون عقلله دوشونویور، یگرمی قولاقله ایشیدیور، یگرمی الله چالیشیور بر طرزده معنوی قیمتی و قوتلری واردر. (حاشیه)

اوجنجی دستوریگز: بتون قوتکزی إخلاصده و حقه بیلمه‌لیسگز. اوت قوت حقه‌در و إخلاصده‌در. حقسزلر دخی، حقسزلقلری ایچنده گوستردکلری إخلاص و صمیمیت یوزندن قوت قزانییورلر. اوت قوت حقه و إخلاصده اولدیغنه بر دلیل، شو خدمتمزدر. بو خدمتمزده بر پارچه إخلاص،

(حاشیه): اوت سرّ إخلاص ایله صمیمی تساند و إتحاد، حدسز منفعته مدار اولدیغی گی؛ قورقولره حتی ئولومه قارشى اڭ مهم بر سپر، بر نقطه إستناددر. چونکه ئولوم گلسه، بر روحی آلیر. سرّ اخوت حقیقه ایله رضای الهی یولنده، آخرته متعلق ایشلرده، قارداشلیرى عددنجه روحلری اولدیغندن بری ئولسه، دیگر روحلریم صاغلام قالسینلر؛ زیرا او روحلر هر وقت ثوابلری بڭا قزانیرمقله معنوی بر حیاتی ادامه ایتدکلرندن بن ئولیورم دیهرک، ئولومی گوله‌رک قارشیلار. و او روحلر واسطه‌سیله ثواب جهتنده یاشایورم، یالکز گناه جهتنده ئولیورم دیر، راحتله یاتار.

بو دعوايی اثبات ایدر و کندی کندینه دلیل اولور. چونکه یگرمی سنه دن فضله کندی مملکتده و ایستانبولده ایتدیگمز خدمت علمیّه و دینیّه مقابل، بوراده سزگله یدی سکز سنه ده یوز درجه فضله ایدیلدی. حالبوکه، کندی مملکتده و ایستانبولده بوراده بنمله چالیشان قارداشلرمدن یوز، بلکه ییڭ درجه فضله یاردیمجیلرم وارکن، بوراده بن یالکز، کیمسه سز، غریب، یاریم اُمی، انصافسز مأمورلرک ترصدات و تضییقاتلری آلتنده یدی سکز سنه سزگله ایتدیگم خدمت؛ یوز درجه اُسکی خدمتدن فضله موفقیتی گوسترن معنوی قوّت، سزلرده کی إخلاصدن گلدیگنه قطعیا شبهه م قالمادی.

هم اعتراف ایدیورم که: صمیمی إخلاصکُزله، شان و شرف پرده سی آلتنده نفسمی اوقشایان ریادن بنی بر درجه قورتاردیڭز. إن شاء الله تام إخلاصه موفق اولورسڭز، بنی ده تام إخلاصه صوقارسڭز. بیلیرسڭز که، حضرت علی (رض) او معجزه واری کرامتیه و حضرت غوث اعظم (ق.س)، او خارقه کرامت غیبیه سیله، سزله بو سرّ إخلاصه بناءً إلتفات ایدیورلر و حمایتکارانه تسلی و یروب خدمتکُزی معنا القیشلا یورلر. اوت هیچ شبهه ایتمه یڭز که، بو توجّه لری، إخلاصه بناءً گلیر. اُگر بیلهرک بو إخلاصی قیرسه کُز، اولرک طوقاتی بیرسڭز. اوننجی لمعه ده کی شفقت طوقاتلرینی تحطّر ایدیڭز. بویله معنوی قهرمانلری آرقه کُزده ظهیر، باشکُزده استاد بولمق ایسترسه کُز ﴿وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ﴾ سربله إخلاص تامی قزانیکُز. قارداشلریکُزک نفسلرینی نفسکُزه؛ شرفده، مقامده، توجّه ده، حتّی منفعت مادیّه گبی نفسک خوشنه گیدن شیلرده ترجیح ایدیڭز. حتّی اُک لطیف و گوزل بر حقیقت ایمانیّه یی محتاج بر مؤمنه بیلدیرمک که؛ اُک معصومانه، ضررسز بر منفعتدر. ممکن ایسه، نفسکُزه بر خودکاملق گلمه مک ایچون، ایسته مه یین بر آرقداش ایله یاپدیرمه سی خوشکُزه

گیتسین. اگر "بن ثواب قزانه‌یم، بو گوزل مسئله‌ی بن سویله‌یه‌یم" آرزوگوز وارسه، چندان اونده بر گناه و ضرر یوقدر. فقط مایینگزده کی سرّ إخلاصه ضرر گله‌بیلیر.

دردنجی دستوریگوز: قارداشلریگوزک مزیتلرینی شخصلریگوزده و فضیلتلرینی کندیکزده تصوّر ایدوب، اونلرک شرفلریله شاكرانه إفتخار ایتمکدر. أهل تصوّفک مایینده "فنا فی الشیخ، فنا فی الرسول" إصطلاحاتی وار. بن صوفی دگلم. فقط اونلرک بو دستوری، بزم مسلکده "فنا فی الإخوان" صورتنده گوزل بر دستوردرد. قارداشلر آراسنده بوکا "تفانی" دینیلیر. یعنی، بربرنده فانی اولمقدر. یعنی: کندی حسیّات نفسانیه‌سنی اونوتوب، قارداشلرینک مزیات و حسیّاتیلله فکرًا یاشامقدر. ذاتًا مسلگمزک اساسی اُخوّتدر. پدر ایله اولاد، شیخ ایله مرید مایینده کی واسطه دگلدرد. بلکه حقیقی قارداشلق واسطه‌لریدرد. اولسه اولسه بر استادلق اورته‌یه گیرر. مسلگمز "خلیلیه" اولدیغی ایچون، مشریمز "خلّت"در. خلّت ایسه، اُک یاقین دوست و اُک فداکار آرقداش و اُک گوزل تقدیر ایدیجی یولداش و اُک جوانمرد قارداش اولمق إقتضا ایدرد. بو خلّتک اُسّ الأساسی، صمیمی إخلاصدر. صمیمی إخلاصی قیران آدم، بو خلّتک غایت یوکسک قله‌سنک باشندن سقوط ایدرد. غایت درین بر چوقوره دوشمک إحتمالی وار. اورته‌ده طوتونه‌جق یر بولاماز.

أوت یول ایکی گورونویور. جاده کبرای قرآنیه اولان شو مسلگمزدن شیمدی آیریلانلر، بزه دشمن اولان دینسزلک قوّته بیلیمیه‌رک یاردیم ایتمک إحتمالی وار. إن شاء الله رسالّه نور یولیه قرآن معجز البیانک دائرة قدسیه‌سنه گیرنلر؛ دائما نوره، إخلاصه، ایمانه قوّت ویره‌جکلر و اويله چوقورلره سقوط ایتیمیه‌جکلردرد.

أى خدمتِ قرآنیهده آرقداشلم! إخلاصى قزانمەنك و محافظه ایتمهنك
 ائك مؤثر بر سببى، رابطه مؤتدر. أوت إخلاصى زدهلهين و رايه و دنيايه سؤق
 ايدن، طول امل اولديغى گي؛ ريادن نفرت ويرن و إخلاصى قرانديران، رابطه
 مؤتدر. يعنى: ئولومنى دوشونوب، دنيانك فانى اولديغنى ملاحظه ايدوب، نفسك
 دسيسهلرندن قورتولمقدرد. أوت اهل طريقت و اهل حقيقت، قرآن حكيمك
 ﴿كُلْ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۖ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾ گي آيتلرندن آلدیغى درسله،
 رابطه موتى سلوكلرنده أساس طومشلم؛ طول املك منشئى اولان توهم ابدیتی او
 رابطه ايله ازاله ایتمشلم. اونلر فرضى و خیالى بر صورتده کندیلرینی ئولمىش تصور
 و تحیل ایدوب و ییقانییور، قبره قونویور فرض ایدوب؛ دوشونه دوشونه نفس
 اماره او تحیل و تصور دن متأثر اولوب اوزون امللرندن بر درجه واز گچر. بو
 رابطهنك فوائدى پك چوقدر. حديثه ﴿اَكْثُرُوا ذِكْرَ هَادِمِ اللَّذَاتِ﴾ (أو كما
 قال) يعنى "لذتلى تخریب ایدوب آجیلاشدیران ئولومى چوق ذكر ایدیكز!"
 دییه بو رابطهی درس ویریور.

فقط مسلگم طريقت اولمادیغى، بلکه حقيقت اولديغى ايچون، بو
 رابطهی اهل طريقت گي فرضى و خیالى صورتده یایمغه مجبور دگلز. هم
 مسلک حقیقته اویغون گلمییور. بلکه عاقبتی دوشونمك صورتده، مستقبل
 زمان حاضره گتیرمك دگل، بلکه حقيقت نقطه سنده زمان حاضر دن إستقباله
 فکراً گیتمك، نظرًا باقمقدرد. أوت هیچ خیاله، فرضه لزوم قلمادن بو قیصه عمر
 آغاجنك باشنده کی تك میوه سى اولان کندی جنازه سنه باقه بیلیر. اونکله یالکز
 کندی شخصنك موتى گوردیگی گي، بر پارچه اوبر طرفه گیتسه، عصرینك
 ئولومنى ده گورور؛ داها بر پارچه اوبر طرفه گیتسه، دنيانك ئولومنى ده مشاهده
 ایدر، إخلاص ائمه یول آچار.

ایکنجی سبب: ایمان تحقیقینک قوتیله و معرفتِ صانعی نتیجه ویرن مصنوعاتده کی تفکر ایمانیدن گلن لمعات ایله بر نوع حضور قزانوب، خالق رحیمک حاضر ناظر اولدیغنی دوشونوب، اوندن باشقه سنک توجهنی آرامیه‌رق؛ حضورنده باشقه‌لرینه باقمق، مدد آرامق او حضورک أدبیه مخالف اولدیغنی دوشونمک ایله او ریادن قورتولوب إخلاصی قزانیر. هر نه ایسه.. بونده چوق درجات، مراتب وار. هرکس کندی حصّه‌سنه گوره نه قدر استفاده ایده‌ییلسه، او قدر کاردر. رسالّه نوره ریادن قورتاره‌جق، إخلاصی قراندره‌جق چوق حقائق ذکر ایدیلدیگندن اوکا حواله ایدوب، بوراده قیصه کسپیورز.

إخلاصی قیران و ریایه سوق ایدن پک چوق أسبابدن ایکی اوچنی مختصرًا بیان ایده‌جگز:

برنجیسی: منفعتِ مادیّه جهتندن گلن رقابت، یواش یواش إخلاصی قیرار. هم نتیجه خدمتی ده زده‌لر. هم او مادی منفعتی ده قاچیرر. اوت حقیقت و آخرت ایچون چالیشانلره قارشى بو ملت بر حرمت و بر معاونت فکرنی دایما بسله‌مش. و بالفعل اونلرک حقیقتِ إخلاص‌لرینه و صادقانه اولان خدمت‌لرینه بر جهته اشتراك ایتمک نیتیه، اونلرک حاجاتِ مادی‌لرینک تدارکیلّه مشغول اولوب، وقتلرینی ضایع ایتمه‌مک ایچون، صدقه و هدیه گبی مادی منفعت‌لره یاردیم ایدوب، حرمت ایتمشلر. فقط بو معاونت و منفعت ایسته‌نیلمز، بلکه ویریلیر. هم قلبًا آرزو ایدوب منتظر قالمق‌له لسان حال ایله دخی ایسته‌نیلمز، بلکه اومادیغی بر حالدّه ویریلیر. یوقسه إخلاصی زده‌لنیر. هم ﴿وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا﴾ آیتک نهینه یاناشیر، عملی قسمًا یانار. ایشته بو مادی منفعتی آرزو ایدوب منتظر قالمق، صوگره نفس اماره خودکاملق جهتیله، او منفعتی باشقه‌سنه قاپدیرمه‌مق ایچون، حقیقی بر قارداشنه و او خصوصی

خدمتده آرقداشنه قارشى بر رقابت طمارى اويانديرر. إخلاصى زدهلنير، خدمتده قدسيتى غائب ايدر. أهل حقيقت نظرنده ثقیل بر وضعیت آلیر. و مادى منفعتی ده غائب ايدر. هر نه ايسه.. بو خمور چوق صوگوتورور، قيصه کسوب يالکز حقيقى قارداشلريمک ايچنده سرّ إخلاصى و صميمى إتفاقي قوتلشديره جک ايکى مثال سويله يه جگم.

برنجى مثال: أهل دنيا، بيوک بر ثروت و شدتلى بر قوت ألدہ ايتمک ايچون، حتّى بر قسم أهل سياست و حيات إجتماعيه بشريه نك مهمّ عامللرى و قوميتهلرى، إشتراك أموال دستورينى کنديلرينه رهبر ايتمشلر. بتون سوء إستعمالات و ضررلريله برابر، خارقه بر قوت، بر منفعت ألدہ ايدىورلر. حالبوکه إشتراك أموالک چوق ضررلريله برابر، إشتراكله ماهيتى دگيشمز. هر بريسى عمومه (گرچه بر جهنده و نظارتده) مالک حکمندهدر، فقط إستفاده ايدمهز. هر نه ايسه.. بو إشتراك أموال دستورى أعمال أُخرويه يه گيرسه؛ ضررسز عظيم منفعته مداردر. چونکه بتون أموال، او إشتراك ايدن هر بر فردك أله تماماً گچمه سنك سرينى طاشييور. چونکه ناصلکه درت بش آدمدن إشتراك نيئييله برى غازياغى، برى فتيل، برى لامبا، برى شيشه، برى کبريت گتيروب لامباي ياقديلر. هر برى تام بر لامبايه مالک اولويور. او إشتراك ايدنلرک هر برينک بر ديوارده بيوک بر آيينه سى وارسه، هر برينک نقصانسز، پارچه لانه دن برر لامبا او طه ايله برابر آيينه سنه گيرر. عيناً اويله ده: أموال أُخرويه ده سرّ إخلاص ايله إشتراك و سرّ اخوت ايله تساند و سرّ إتحاد ايله تشريک المساعى.. او إشتراك أعمالدن حاصل اولان عموم يکون و عموم نور هر برينک دفتر أعمالنه بتمامها گيره جگى أهل حقيقت ماييننده مشهود و واقعدر و وسعت رحمت و کرم إلهينک مقتضاسيدر.

ایشته اُی قارداشلرم! سزلیرى اِن شاء الله منفعتِ مادّیه رقابته سَوَق ایتیمیه جک. فقط منفعتِ أُخرویه نقطه‌سنده بر قسم اهلِ طریقت آلدانقلری گبی، سزک ده آلدانمه‌کُز ممکندر. فقط شخصی، جزئی بر ثواب نره‌ده؛ مذکور مثال حکمنده کی اِشتراکِ اُعمال نقطه‌سنده تظاهر ایدن ثواب و نور نره‌ده؟

ایکنجی مثال: اهلِ صنعت، نتیجهٔ صنعتی زیاده قزائمق ایچون، اِشتراکِ صنعت جهتنده مهمّ بر ثروت اَلده ایدیورلر. حتّی دیکیش ایگنه‌لری یاپان اون آدم، آیری آیری یایمغه چالیشمشلر. او فردی چالیشمانک هر گونده یالکُز اوچ ایگنه، او فردی صنعتک میوه‌سی اولمش. صوگره تشریکِ المساعی دستوریلره اون آدم برلشمشلر. بری دمیر گتیروب، بری اوجاق یاندیروب، بری دلیک آچار، بری اوجاغه صوقار، بری اوجنی سیوریلتیر و هکذا هر بریسی ایگنه یایمق صنعتنده یالکُز جزئی بر ایشله مشغول اولوب، اِشغال ایتدیگی خدمت بسیط اولدیغندن وقت ضایع اولمایوب، او خدمتده مَلکه قزانهرق، غایت سرعتله ایشنی گورمش. صوگره، او تشریکِ مساعی و تقسیمِ اُعمال دستوریلره اولان صنعتک ثمره‌سنی تقسیم ایتمشلر. هر بریسنه بر گونده اوچ ایگنه‌یه بدل اوچ یوز ایگنه دوشدیگنی گورمشلر. بو حادثه اهلِ دنیانک صنعتکارلری آراسنده، اونلری تشریکِ مساعی‌یه سَوَق ایتمک ایچون دیلرلنده دستان اولمشدر.

ایشته اُی قارداشلرم! مادام امورِ دنیویه‌ده، کثیف ماده‌لرده بویله اِتّحاد، اِتّفاق ایله نتیجه‌لر، بویله عظیم یکون فائده‌لر ویرر؛ عجباً، أُخروی و نورانی و تجزّی و اِنقسامه محتاج اولمیه‌رق و فضلِ اِلّهی ایله هر بریسنک آیینه‌سنه عموم نور اِنعکاس ایتمک و هر بری عمومک قزاندیغی مِثل ثوابه مالک اولمق، نه قدر بیوک بر کار اولدیغنی قیاس ایده‌بیلیرسکُز! بو عظیم کار، رقابتله و اِخلاص‌سزلق ایله قاچیرلماز.

إخلاصی قیران ایکنجی مانع: حبّ جاھدن گلن شہرت پرستلک سائقہ سیلہ و شان و شرف پرده سی آلتندہ توجّہ عامّہ پی قزائمق، نظر دقّتی کندینہ جلب ایتمکلہ آنانیتی اوقشامق و نفسِ امارہیہ بر مقام ویرمکدر کہ، اُکْ مہمّ بر مرضِ روحی اولدیغی گبی "شرکِ خفی" تعبیر ایدیلن ریاکارلغہ، خودفروشلغہ قپو آچار، إخلاصی زدہ لر.

ای قارداشلرم! قرآن حکیمک خدمتندہ کی مسلگمز حقیقت و اخوّت اولدیغی و اخوّتک سرّی؛ شخصیتنی قارداشلر ایچندہ فانی ایدوب (حاشیہ)، اونلرک نفسلرینی کندی نفسنہ ترجیح ایتمک "اولدیغدن، مایینمزده بو نوع حبّ جاھدن گلن رقابت تأثیر ایتمہ مک گرکدر. چونکہ مسلگمزہ بتون بتون منافیدر. مادام قارداشلرک شرفی عمومیتلہ ہر فردہ عائد اولاییلیر؛ او بیوک شرف معنوی پی، شخصی، خودفروشانہ، رقابتکارانہ، جزئی بر شرفہ و شہرتہ فدا ایتمک؛ رسالہ نور شاکردلرندن یوز درجہ اوزاق اولدیغی امیدندہیم.

اوت رسالہ نور شاکردلرینک قلبی، عقلی، روحی؛ بویلہ آشاغی، ضررلی، سفلی شیلرہ تنزل ایتمز. فقط ہرکسدہ نفسِ امارہ بولونور. بعض دہ حسّیات نفسیہ طمارلرہ ایلشیر. بر درجہ حکمنی؛ قلب، عقل و روحک رغنمہ اولارق اجرا ایدر. سزلرک قلب و روح و عقلکزی إھام ایتمہم. رسالہ نورک ویردیگی تأثیرہ بناءً إعتما د ایدیورم. فقط نفس و هوا و حسّ و وہم بعضاً آلداتیورلر. اونک ایچون، بعضاً شدّتی ایقاظ اولونویورسکمز. بو شدّت، نفس و هوا و حسّ و وہمہ باقیور؛ إحتیاطلی طاورانکمز.

(حاشیہ): اوت بختیار اودر کہ؛ کوثر قرآنیدن سوزولن طاتلی، بیوک بر حوضی قزائمق ایچون، بر بوز پارچہ سی نوعندہ کی شخصیتنی و آنانیتنی او حوض ایچنہ آتوب آریتندر.

أوت أكر مسلگمز شیخلک اولسه ایدی، مقام بر اولوردی و یاخود محدود مقاملر بولونوردی. او مقامه متعّد إستعدادلر نامزد اولوردی. غبطه کارانه بر خودکاملق اولایلیردی. فقط مسلگمز أخوتدر. قارداش قارداشه پدر اولاماز، مرشد وضعیتنی طاقینه‌ماز. أخوتده کی مقام گنیشدر. غبطه کارانه مزاحمه‌یه مدار اولاماز. اولسه اولسه، قارداش قارداشه معاون و ظهیر اولور؛ خدمتی تکمیل ایدر. پدرانه، مرشدانه مسلکلرده کی غبطه کارانه حرصِ ثواب و علوّ همت جهتیه چوق ضررلی و خطرلی نتیجه‌لر وجوده گلدیگنه دلیل: أهلِ طریقتک او قدر مهمّ و عظیم کمالاتلری و منفعتلری ایچنده کی إختلافاتک و رقبتک ویردیگی وخیم نتیجه‌لردر که؛ اونلرک او عظیم، قدسی قوتلری بدعه روزگارلرینه قارشی طایانه‌میور.

اوچنجی مانع: قورقو و طمعدر. بو مانع دیگر بر قسم مانعلرله برابر هجماتِ سته‌ده تمامیه ایضاح ایدیلدیگندن اوکّا حواله ایدوب، جنابِ أرحم الراحمیندن بتون أسماءِ حسنی سنی شفاعتجی یاپوب نیاز ایدیورز که: "بزلری إخلاصِ تامّه موفقِ ایله‌سین... آمین..."

﴿اللَّهُمَّ بِحَقِّ سُوْرَةِ الْإِخْلَاصِ اجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الْمُخْلِصِينَ الْمُخْلِصِينَ آمِينَ آمِينَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

بر قسم قارداشلیمه خصوصی بر مکتوبدر

یازیده اوصانان و عبادت آیلری اولان شهر ثلاثه ده سائر اورادی، بش جهتله عبادت صاییلان (حاشیه) رساله نور یازیسنه ترجیح ایدن قارداشلیمه ایکی حدیث شریفک بر نکته سنی سویله یه جگم.

برنجیسی: ﴿يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَاءِ الشُّهَدَاءِ﴾ (أو كما قال) یعنی: "محشرده علماء حقیقتک صرف ایتدکلری مرگب، شهیدلرک قانیله موازنه ایدیلیر؛ او قیمتده اولور."

ایکنجیسی: ﴿مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ﴾ (أو كما قال) یعنی: "بدعه لرک و ضلالتلرک استیلاسی زماننده سنت سنییه و حقیقت قرآنییه تمسک ایدوب خدمت ایدن، یوز شهید ثوابی قزانه بیلیر."

(حاشیه): بو قیمتلی مکتوبده استادیمزک إشارت ایتدیگی بش نوع عبادتک کندیلرندن ایضاحنی طلب ایتدک. آلدیغمز ایضاح آشاغی یه یازیلمشدر.

- ۱ - اُکْ مهّم بر مجاهده اولان اهل ضلالت قارشى معنًا مجاهده ایتمکدر.
- ۲ - استادینه نشر حقیقت جهتنده یاردیم صورتیله خدمت ایتمکدر.
- ۳ - مسلمانلره ایمان جهتنده خدمت ایتمکدر.
- ۴ - قلمله علمی تحصیل ایتمکدر.
- ۵ - بعضًا بر ساعتی بر سنه عبادت حکمنه گچن تفکری اولان عبادتی یاپمقدر.

أی تنبللك طماريله يازیدن اوصانان و أی صوفی مشرب قارداشلر! بو ایکی حدیثك مجموعی گوسترر که: بویله زمانده حقائق ایمانیهیه و أصرار شریعت و سنت سنیهیه خدمت ایدن مبارک خالص قلملردن آقان سیاه نور ویا آب حیات حکمنده اولان مرکبلك بر درهمی، شهدانك یوز درهم قانی حکمنده یوم محشرده سزه فائده ویره ییلیر. اویله ایسه، اونی قزانمغه چالیشکز.

أگر دیسه‌کز: حدیثده "عالم" تعبیری وار، بر قسممز یالکز کاتبز.

الجواب: بر سنه بو رساله‌لری و بو درس‌لری آکلایه‌رق و قبول ایده‌رک اوقویان؛ بو زمانك مهم، حقیقتلی بر عالمی اولاییلیر. أگر آکلاماسه ده، مادام رساله نور شاکردلرینك بر شخص معنویسی وار، شبهه‌سز او شخص معنوی بو زمانك بر عالمیدر. سزك قلملریکز ایسه، او شخص معنویك پارمقلریدر. کندی نقطه نظرده لیاقتسز اولدیغم حالده، هایدی حسن ظنکزه بناء بو فقیره بر استادلق و تبعیت نقطه‌سنده بر عالم وضعیتی ویردیگکزدن باغلانمشسکز. بن أمی و قلمسز اولدیغم ایچون، سزك قلملریکز بنم قلم صاییلیر، حدیثده گوستریلن أجری آلیرسکز.

سعيد النورسي

يگرمى ايكنجى لمعه

﴿بِسْمِ سُبْحَانَهُ﴾

إسپارطه نڭ عادل واليسنه و عدليه سنه و ضابطه سنه.. اڭ
محرم و اڭ خاص و خالص قارداشلىرىمى مخصوص اولارق يگرمى
ايكى سنه اۆل إسپارطه نڭ بارلا ناحيه سنده ايكن يازديغم غايت
محرم بو رساله جگمى إسپارطه ملتيله و حكومتيله علاقه دارلغنى
گوستردىگى ايچون تقديم ايدييورم. اڭر مناسب گورولسه، يا يڭى
ويا اُسكى حرفله داقتيلو ايله بر قاچ نسخه يازيلسين كه، يگرمى
بش اوتوز سنه در اُسرايمى آرايانلر و ترصد ايدنلر ده اڭلاسينلر
كه؛ گيزلى هيچ بر سرىمز يوق. و اڭ گيزلى بر سرىمز، ايشته بو
رساله در؛ بيلسينلر!

سعيد النورسى

إشارات ثلاثه

اون يدنجى لمعه نڭ اون يدنجى نوطه سنڭ اوچنجى مسئله سى ايكن
سؤاللرينڭ شدت و شمولونه و جوابلرينڭ قوت و پارلاقلغنه بناء، اوتوز برنجى
مكتوبڭ يگرمى ايكنجى لمعه سى اولارق لمعته قاريشدى. لمعلر بو لمعه يه ير
ويرمليدرلر. محمدر؛ اڭ خاص و خالص و صادق قارداشلىرىمى مخصوصدر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا﴾

بو مسئله "اوج اشارت" در.

برنجی اشارت: شخصمه و رساله نوره عائد مهم بر سؤال.

چوقلر طرفندن دینیلیورکه: سن، اهل دنیانک دنیاسنه قاریشمدیغک
حالده، نه دندر که، هر فرصتده اونلر سنک آخرتکه قاریشیورلر. حالبوکه هیچ
بر حکومتک قانونی، تارک دنیا و منزویلره قاریشمیور؟

الجواب: یکی سعیدک بو سؤاله قارشى جوابی سکوتدر. یکی سعید: "بنم
جوابی قدر إلهی ویرسین" دیر. بونکله برابر مجبوریتله، امانه استعاره ایتدیگی
أسکی سعیدک قفاسی دیور که: بو سؤاله جواب ویره جک، إسپارطه ولایتک
حکومتیدر و شو ولایتک ملتیدر. چونکه بو حکومت و شو ملت، بندن چوق
زیاده بو سؤالک آلتنده کی معنا ایله علاقه داردرلر. مادام بیگلر افرادی بولونان
بر حکومت و یوز بیگلر افرادی بولونان بر ملت بنم بدلمه دوشونمگه و مدافعه
ایتمگه مجبوردر. بن نه دن لزومسز اولارق مدّعیلرله قونوشوب مدافعه ایدهیم.
چونکه طوقوز سنه در بن بو ولایتدهیم؛ گیتدکجه داها زیاده دنیالرینه آرقه می
چویریورم. هیچ بر حالم ده مستور قالمامش. اک گیزی، اک محرم رساله لرم دخی
حکومتک و بعض مبعوثلرک آلرینه گچمش. اگر اهل دنیایي تلاشه و اندیشه یه
دوشوره جک دنیوی بر قاریشمق حالم و قاریشدیرمق تشبثم و فکرم اولسه

ایدی، بو ولایت و قضاالرده کی حکومت، طوقوز سنه دقت و تجسس ایتدکلری
 حالده و بن ده چکینمیه رک یاغمه گلنلره اُساریمی بیان ایتدیگم حالده، حکومت
 بگا قارشی سکوت ایدوب ایلشمه دیلر. اَگر مَلتک و وطنک سعادتنه و اِستقبالنه
 ضرر ویره جک بر قباحتم وارسه، طوقوز سنه دن بَری والیسندن طوت، کوی
 قره قول قومانداننه قدر کندیلرینی مسئول ایدر. اولر کندیلرینی مسئولیتدن
 قورتارمق ایچون، حَقمده حَبّه ی قَبّه یاپانلره قارشى، قَبّه یی حَبّه یاپوب بنی
 مدافعه ایتمگه مجبوردرلر. اويله ايسه بو سؤالک جوابنی اولره حواله ایدیورم.

اما شو ولایتک ملّتی، عمومیتله بندن زیاده بنی مدافعه ایتمک مجبوریتلری
 شوندندر که: بو طوقوز سنه در هم قارداش، هم دوست، هم مبارک اولان بو
 مَلتک حیات اُبدیه سنه و قوّت ایمانیه سنه و سعادت حیاتیه سنه بالفعل و مادّه
 تأثیرینی گوسترن یوزر رساله لرله چالیشدیغمزی و هیچ بر دغدغه و ضرر، هیچ
 کیمسه یه او رساله لر یوزندن گلمدیگی و هیچ بر غرضکارانه ترشحات سیاسیه
 و دنیویه گورولمدیگی و "لله الحمد" شو اِسپارطه ولایتی، اُسکی زمانک شام
 شریفنک مبارکیتی و عالم اسلامک مدرسه عمومیسى اولان مصرک جامع
 الأزهري مبارکیتی نوعندن، قوّت ایمانیه و صلابت دینیّه جهتنده بر مبارکیت
 مقامنی رساله نور واسطه سیله قزانهرق؛ بو ولایتده، ایمانک قوّتی لاقیدلغه و
 عبادتک اِشتیاقی سفاهته حاکم اولماسنی و عموم ولایتلرک فوقنده بر مزیت
 دیندارانه یی رساله نور بو ولایتیه قزانیدیردیغندن، اَلبته بو ولایتده کی عموم
 اِنسانلر، حتّی فرضا دینسزی ده اولسه، بنی و رساله نوری مدافعه یه مجبوردر.
 اولرک چوق اُهمیتلی مدافعه حقلری ایچنده، بنم گبی وظیفه سنی بیتیرمش و "لله
 الحمد" بیگلرله شاگردلر بنم گبی بر عاجزک یرنده چالیشمش و چالیشدیغی
 هنگامده، اُهمیتسز جزئی حَقم بنی مدافعه یه سَوَق ایتمیور. بو قدر بیگلرله دعوا

و کیلیری بولونان بر آدم، کندی دعواسنی کندی مدافعه ایتمز.

ایکنجی اشارت: تنقیدکارانه بر سؤاله جوابدر.

أهل دنیا طرفندن دینیلیورکه: سن نه دن بزدن کوسدک؟ بر دفعه اولسون هیچ مراجعت ایتمه یوب سکوت ایتدک؟ بزدن شدتلی شکوا ایدوب "بکا ظلم ایدیورسکڭ!" دییورسکڭ. حالبوکه بزم بر پرنسبمز وار، بو عصرکڭ مقتضاسی اولارق خصوصی دستورلیمز وار. بونلرکڭ تطبیقنی سن کندیگه قبول ایتمییورسکڭ. قانونی تطبیق ایدن ظالم اولماز، قبول ایتمه یین عصیان ایدر. أز جمله: بو عصر حریتده و بویگی باشلادیغمز جمهوریتلر دورنده، مساوات اساسی اوزرینه تحکّم و تغلبی قالدیرمق دستوری، بزم بر قانون اساسیمز حکمنه گچدیگی حالده؛ سن کاه خواجهلق، کاه زاهدلک صورتنده توجّه عامّه یی قزانهرق، نظر دقتی کندیگه جلب ایدهرک، حکومتکڭ نفوذی خارجنده بر قوّت، بر مقام اجتماعی ألدّه ایتمگه چالیشدیغکڭ، ظاهر حالک و اُسکی زمانده کی ماجرای حیاتکڭ دلائله آکلاشیلییور. بو حال ایسه، (شیمدیکی تعبیر ایله) بورژووالرکڭ مستبدانه تحکملری ایچنده خوش گورونه بیلیر. فقط بزم طبقه عوامکڭ إنتباهیله و غلبه سیله تظاهر ایدن تام سوسیالیزم و بولشویزم دستورلری، بزم داها زیاده ایشمزه یارادیگی ایچون؛ او سوسیالیزم دستورلینی قبول ایتمیگمز حالده، سنکڭ وضعیتکڭ بزه آغیر گلییور، پرنسبلیمزه مخالف دوشویور. اونکڭ ایچون سکا ویردیگمز صیقتیدن شکوایه و کوسمگه حقّ یوقدر؟

الجواب: حیات اجتماعی بشریه ده بر چیغیر آچان، اگر کائناتده کی قانون فطرته موافق حرکت ایتمزسه؛ خیرلی ایشلرده و ترقیده موقّق اولماز. بتون حرکتی شرّ و تخریب حسابنه گچر. مادام قانون فطرته تطبیق حرکت مجبوریت وار؛ البته

فطرتِ بشريه يي دگيشديرمك و نوعِ بشرڪِ خلقتنده كي حكمتِ اساسيه يي قالديرمقله، مطلق مساوات قانوني تطبيق ايديله بيلير. اوت بن، نسباً و حياتجه عوام طبقه سنده نم. و مشرباً و فكرًا "مساواتِ حقوق" مسلگني قبول ايدنلرده نم. و شفقه و اسلاميتدن گلن سِرِّ عدالت ايله، بورژووا دينيلن طبقه خواصك استبداد و تحكمرينه قارشى اُسكيدن برى مخالفتله چالیشانلرده نم. اونك ايچون بتون قوتله عدالت تامه لهنده، ظلم و تغلبك و تحكّم و استبدادك عليهنده يم.

فقط نوعِ بشرڪِ فطرتي و سِرِّ حكمتي، مساواتِ مطلقه قانوننه ضددر. چونكه فاطرِ حكيم، كمالِ قدرت و حكمتني گوسترمك ايچون، آز بر شيدن چوق محصولات آلديرر و بر صحيفه ده چوق كتابلري يازديرر و بر شى ايله چوق وظيفه لري ياپديرديغي گي، بشر نوعي ايله ده بيكلر نوعك وظيفه لريني گوردديرر.

ايشته او سِرِّ عظيمدندر كه: جنابِ حق، انسان نوعني بيكلر نوعلري سنبل ويره جك و حيواناتك سائر بيكلر نوعلري قدر طبقات گوستره جك بر فطرتده ياراتمشدر. سائر حيوانات گي قوالرينه، لطيفه لرينه، طويغولرينه حدّ قونولماش؛ سربست بيراقوب حدسز مقاماتده گزه جك استعداد ويرديگندن، بر نوع ايكن بيكلر نوع حكمنه گچديگي ايچوندر كه، ارضك خليفه سي و كائناتك نتيجه سي و ذى حياتك سلطاني حكمنه گچمشدر.

ايشته نوعِ انسانك تنوعك اَكْ مهمّ مايه سي و زبرگي؛ مسابقه ايله، حقيقي ايمانلى فضيلتدر. فضيلتي قالديرمق، ماهيتِ بشريه نك تبديليه، عقلك سوندورلمسيه، قلبك ثولديريلمه سيه، روحك محو ايديلمسيه اولاييلير. اوت شو

حریت پرده‌سی آلتنده مدهش بر إستبدادی طاشییان شو عصرک غدار یوزینه چارپیلیمغه لایق ایکن و حالبوکه او طوقاته مستحق اولیان غایت مهم بر ذاتک یاگلش اولارق یوزینه صاورولان کاملانه شو سوزک:

نه ممکن ظلم ایله، بیداد ایله، إحایِ حریت؛
چالیش إدراکی قالدیر، مقتدرسهک آدمیتدن.

سوزینک یرینه، بو عصرک یوزینه چارپیمق ایچون بن ده دیرم:

نه ممکن ظلم ایله، بیداد ایله، إحایِ حقیقت؛
چالیش قلبی قالدیر، مقتدرسهک آدمیتدن.

ویاخود:

نه ممکن ظلم ایله، بیداد ایله، إحایِ فضیلت؛
چالیش وجدانی قالدیر، مقتدرسهک آدمیتدن.

أوت ایمانلی فضیلت، مدارِ تحکم اولمادیغی گبی، سببِ إستبداد ده اولاماز. تحکم و تغلب ایتمک، فضیلتسزلکدر. و بالخاصّه اهلِ فضیلتک اُکْ مهم مشربی، عجز و فقر و تواضع ایله حیاتِ اجتماعیّه بشریه قاریشمق طرزنده در. "لله الحمد" بو مشرب اوستنده حیاتمز گیتمش و گیدیور. بن کندمده فضیلت وار دییه فخر صورتنده دعوا ایتمیورم. فقط نعمتِ إلهیهی تحدیث صورتنده، شکر ایتمک نیتیه دییورم که:

جنابِ حق فضل و کرمیله، علومِ ایمانیه و قرآنییه چالیشمق و فهم ایتمک فضیلتنی إحسان ایتمشدر. بو إحسانِ إلهی بی بتون حیاتمه "لله الحمد" توفیق

إلهی ايله شو ملّتِ اسلامیة نځ منفعتنه، سعادتنه صرف ایدهرک؛ هیچ بر وقت واسطه تحکم و تغلب اولمادیگی گبی؛ اکثر اهل غفلتجه مطلوب اولان توجه ناس و حسن قبول خلق دخی، مهم بر سره بناء بنم منفورمدر؛ اولردن قاپیورم. یگرمی سنه اُسکی حیاتی ضایع ایتدیگی ایچون اولری کنديمه مضر گوروپورم. فقط رساله نوری بگنمه لینه بر اماره بیلیورم، اولری کوسدیرمیورم.

ایشته ای اهل دنیا! دنیاگزه هیچ قاریشمديغم و پرنسبلیگزه هیچ بر جهت تماس بولونمديگی و طوقوز سنه اُسارتنده کی بو حیاتمڭ شهادتيله یڭیدن دنیایه قاریشمغه هیچ بر نیت و آرزوم یوقکن، بڭا اُسکی بر متغلب و دائما فرصتی بکله یین و فکر استبداد و تحکمی طاشییان بر آدم گبی یاپیلان بونجه ترصد و تضییقگز، هانگی قانون ايله در؟ هانگی مصلحت ايله در؟ دنیاده هیچ بر حکومت بویله فوق القانون و هیچ بر فردک تصویبینه مظهر اولمیان بر معامله یه مساعده ایتمديگی حالده؛ بڭا قارشی یاپیلان بو قدر بد معامله لره، یالڭز دگل بنم کوسمه م، بلکه اگر بیلسه نوع بشر کوسر، بلکه کائنات کوسویور!..

اوچنجی اِشارت: مغلظه لی دیوانه جه سنه بر سؤال.

بر قسم اهل حکم دییورلرکه: مادام سن بو مملکتده طورییورسڭ؛ شو مملکتڭ جمهوری قانونلرینه اِنقیاد ایتمک لازم گلیرکن سن نهدن اِنزوا پرده سی آلتنده کنديگی او قانونلردن قورتارییورسڭ؟ اَزجمله؛ شیمديکی حکومتڭ قانوننده، وظیفه خارجنده بر مزیتی، بر فضیلتی کنديگه طاقوب، اونڭله بر قسم ملته تحکم ایدوب نفوذیگی اجرا ایتمک، مساوات اُساسنه اِستناد ایدن جمهوریتڭ بر دستورینه منافیدر. سن نهدن وظیفه سز اولدیڭڭ حالده اَلگی

اوپدیریورسك؟ خلق بنی دیکله‌سین دییه خودفروشانه بر وضعیت طاقینیورسك؟

الجواب: قانونی تطبیق ایدنلر اؤلا کندیلرینه تطبیق ایتدکدن سوڭره باشقه‌سنه تطبیق ایده‌بیلیرلر. سز کندیکزه تطبیق ایتدیڭیز بر دستوری باشقه‌سنه تطبیق ایتمکله، هرکسدن اؤل سز دستوریڭیزی، قانونڭیزی قیریورسكیز و قارشی گلییورسكیز. چونکه بو مساواتِ مطلقه قانوننڭ بڭا تطبیقنی ایسته‌یورسكیز. بن ده دیرم: نه وقت بر نفر، بر مشیرك مقام اجتماعیسنه چیقارسه و ملتڭ او مشیره قارشی گوستردکلری حرمت و توجهه اشتراك ایدرسه و اونڭ گبی او توجه و حرمته مظهر اولورسه و یاخود او مشیر، او نفر گبی عادیلشیرسه و او نفرك سونوك وضعیتنی آلیرسه و او مشیرك وظیفه خارچنده هیچ بر اهمیتی قالماسه.. هم اگر، اڭ ذکی و بر اوردونڭ مظفریتنه سببیت ویرن بر ارکان حرب رئیس، اڭ آبدال بر نفرله توجه عامه‌ده و حرمت و محبتده مساواته گیررسه؛ او وقت سزك بو مساوات قانونڭز حکمنجه بڭا شویله دییه‌بیلیرسكیز: "کندیڭه خواجه دیمه! حرمتی قبول ایتمه! فضیلتڭی انکار ایت! خدمتجیڭه خدمت ایت! دینجیلره آرقداش اول!"

اگر دیسه‌ڭز: بو حرمت و مقام و توجه، وظیفه باشنده اولدیغی وقته مخصوصدر و وظیفه‌دارلره خاصدر. سن وظیفه‌سز بر آدمسك؛ وظیفه‌دارلر گبی ملتڭ حرمتنی قبول ایده‌مزسك!

الجواب: اگر انسان یالڭز بر جسددن عبارت اولسه و انسان دنیاده لا یموتانه دائمی قالسه و قبر قپوسی قپانسه و ثلوم ثولدیرلسه، او وقت وظیفه یالڭز عسکرلک و اداره مأمورلرینه مخصوص قالیرسه؛ سوزیڭزده دخی بر معنا

اولوردی. فقط مادام انسان يالکُز جسدن عبارت دگل. جسدی بسله مک ايچون؛ قلب، ديل، عقل، دماغ قوپاريلوب او جسده ييديرلمز، اونلر إحا ايديلمز. اونلر ده إداره ايستر.

و مادام قبر قپوسی قپانميور و مادام قبرک اوبر طرفنده کی أندیشه إستقبال هر فردک اُکْ مهم مسئله سيدر. ألبته ملّتک إطاعت و حرمتنه إستناد ایدن وظیفه لر، يالکُز ملّتک حیات دنيويه سنه عائد إجتماعی و سیاسی و عسکری وظیفه لره منحصر دگلدر.

أوت يولجیلره سیاحت ايچون وثيقه ويرمک بر وظیفه اولديغی گبی، أبد طرفه گیدن يولجیلره ده هم وثيقه، هم او ظلماتلی يولده نور ويرمک اویله بر وظیفه در که، هیچ بر وظیفه او وظیفه قدر أهْمیتلی دگلدر. بویله بر وظیفه نكْ إنکاری، ئولومکْ إنکاریله و هر گون «أَلْمُوتُ حَقٌّ» دعواسنی، جنازه لرینكْ مُهريله إمضا ایدوب تصدیق ایدن اوتوز يیک شاهدكْ شهادتی تکذیب و إنکار ایتمکله اولور. مادام معنوی حاجات ضروريه یه إستناد ایدن معنوی وظیفه لر وار. و او وظیفه لرکْ اُکْ مهمی، أبد يولنده سیاحت ايچون پاساپورت ورقه سی و برزخ ظلماتنده قلبکْ جیب فناری و سعادتْ أبدیه نكْ آناختاری اولان ایماندر و ایمانکْ درس و تقويه سيدر. ألبته او وظیفه یی گورن أهل معرفت هر حالده کفران نعمت صورتنده کندینه ایدیلن نعمتْ إلهیه یی و فضیلتْ ایمانیه یی هیچه صایوب، سفیهلر و فاسقلرکْ مقامنه سقوط ایتیمیه جکدر. کندینی، آشاغیلرکْ بدعه لريله، سفاهت لريله بولاشدیریمیه جقدر!.. ايشته بگنمديگکُز و مساواتسزلق ظن ایتديگکُز إنزوا بونکْ ايچوندر.

ایشته بو حقیقتله برابر، بنی‌اشکنجه ایله تعجیز ایدن سزڭ گبی اناڭیتده و بو قانون مساواتی قیرمقده فرعونلق درجه‌سنده ایلری گیدن متکبرلره قارشی دیمیورم. چونکه متکبرلره قارشی تواضع، تذلل ظن ایدیلدیگندن، تواضع ایتمه‌مک گرکدر. بلکه اهل‌انصاف و متواضع و عادل قسمنه دیرم که:

بنِ فَلَهِ الْحَمْدُ کندی قصوریمی، عجزیمی بیلیورم. دگل مسلمانلر اوستنده متکبرانه بر مقام احترام ایسته‌مک، بلکه هر وقت نهایتسز قصورلیمی، هچلگمی گوروب، استغفار ایله تسلی بولوب، خلقلردن احترام دگل، دعا ایسته‌یورم. هم ظن ایدرم بنم بو مسلگمی، بنم بتون آرقداشلم بیلیورلر. یالڭز بو قدر وار که: قرآن حکیمک خدمتی ائناسنده و حقائق ایمانیه‌نڭ درسی وقتنده او حقائق حسابنه و قرآن شرفنه او مقامک اقتضا ایتدیگی عزت و وقار علمیه‌ی درس وقتنده محافظه ایدوب، باشمی اهل ضلالتله اگمه‌مک ایچون، او عزتلی وضعیتی موقه طاقینیورم. ظن ایدرم، اهل دنیانڭ قانونلرینڭ حدی یوقدر که، بو نقطه‌لره قارشی چیقهبیلسین!

جای حیرت بر طرز‌معامله: معلومدر که؛ هر یرده اهل معارف، معرفت و علم نقطه‌سنده محاکمه ایدر. نرده و کیمده معرفت و علمی گورسه، مسلک اعتباریله اوڭا قارشی بر دوستلق و بر حرمت بسلر. حتی دشمن بر حکومتک بر پروفسوری بو مملکته گلسه، اهل معارف، اونڭ علم و معرفتنه حرمة اونی زیارت ایدرلر و اوڭا حرمت ایدرلر. حالبوکه انگلیزک اڭ یوکسک مجلس علمینک، مشیخت اسلامیهدن صوردیغی آلتی سؤالک جوابی، آلتی یوز کلمه ایله مشیخت اسلامیهدن ایستدکلری زمان، بورا معارفنڭ حرمتسزلگنه اوغرایان بر اهل معرفت، او آلتی سؤاله آلتی کلمه ایله مظهر تقدیر اولمش بر جواب ویرن و

أجنبيلرك اُكْ مهمّ و حڪمالرك اُكْ اساسلى دستورلرينه حقيقى علم و معرفتله معارضه ايدوب غلبه چالان و قرآندن آلدیغى قوّت معرفت و علمه إستناداً أوروپا فيلسوفلرينه ميدان اوقويان و حرّيتدن آلتى آى اُول إستانبولده هم علماي و هم ده مکتبيلرى منازيره دعوت ايدوب كنديسى هيچ سؤال صورمادان سؤالرينه نقصانسر اولارق طوغرى جواب ويرن (حاشيه) و بتون حياتنى بو مَلّتْك سعادتنه حصر ايدن و يوزر رساله، او مَلّتْك توركجه اولان لسانيله نشر ايدوب او مَلّتْ تنوير ايدن.. هم وطنداش، هم دينداش، هم دوست، هم قارداش بر اهل معرفته قارشى اُكْ زياده صيقتى ويرن و حقّنده عداوت بسلهين و بلكه حرمتسزلك ايدن؛ بر قسم معارف دائرهسنه منسوب اولانلرله آز بر قسم رسمى خواجهلردر. ايشته گل بو حاله نه ديهجكسك؟ مدنيت ميدر؟ معارف پرورلك ميدر؟ وطن پرورلك ميدر؟ مَلّيت پرورلك ميدر؟ جمهوريت پرورلك ميدر؟ حاشا! حاشا! هيچ هيچ بر شى دگل. بلكه بر قدر اهلّيدر كه، او قدر اِلهى، او اهل معرفت آدمك دوستلق اُميد ايتديكى يردن عداوت گوستردى كه، حرمت يوزندن علمى رايه گيرمه سين و اخلاصى قزانسين.

(حاشيه): يكى سعيد ديوركه: شو مقامده أسكى سعيدك اُفتخاركارانه سويله ديگى شو سوزلره بن اِشتراك ايتمييورم. بو رسالهده سوزى اوڭا ويرديگم ايچون صوصديرامبييورم. اُنانيتليلره قارشى بر پارچه اُنانيتنى گوسترسين ديه سكوت ايدمييورم.

خاتمه

کندجه جای حیرت و مدارِ شکران بر تعرّض:

بو فوق العاده أنانیتلی اهلِ دنیانک أنانیت ایشنده او قدر حسّاسیت وار که، اگر شعورًا اولسه ایدی، کرامت درجه‌سنده ویاخود بیوک بر دها درجه‌سنده بر معامله اولوردی. او معامله ده شودر: کندی نفسم و عقلم بنده حسّ ایتمدکلری بر پارچه ریاکارانه أنانیت وضعیتی، اونلر أنانیتلرینک حسّاسیت میزانیله حسّ ایدیورلرگی، شدّتی بر صورتده بن حسّ ایتمدیگم أنانیتک قارشیسنه چیقیورلر. بو سکز طوقوز سنه‌ده، سکز طوقوز دفعه تجربه وار که، اونلرک ظالمانه بگا قارشی معامله‌لرینک وقوعندن صوگره، قدرِ الهی بی دوشونوب "نه ایچون بونلری بگا مسلّط ایدی؟" دییه نفسمک دسیسه‌لرینی آرایوردم. هر دفعه‌ده، یا نفسم شعورسز اولارق أنانیته فطری میل ایتمش ویاخود بیلهرک بنی آلداتمش، آکلايورم. او وقت قدرِ الهی، او ظالملرک ظلمی ایچریسنده حّق‌ده عدالت ایتمش، دیردم.

أزجمله: بو یازک آرقداشلرم گوزل بر آته بنی بیندیردیله. بر سیرانگاهه گیتدم. شعورسز اولارق نفسمده خودفروشانه بر کیف آرزوسی اویانمقله اهلِ دنیا اویله شدّتی او آرزومک قارشیسنه چیقیدیلر که، یالکز او گیزی آرزوی دگل، بلکه چوق إشتهالیمی کسدیلر. حتّی أزجمله، بو دفعه رمضانن صوگره، أسکی زمانده غایت بیوک، قدسی بر إمامک بزه قارشی غیبی کرامتیله إلتفاتندن صوگره قارداشلریمک تقوا و إخلاصلری و زیارتجیلرک حرمت و حسنِ ظنلری

ایچنده (بن بيلمیه رك) نفسم مفتخرانه، گویا متشکرانه پرده سی آلتنده ریاکارانه بر آنانیت وضعیتی آلق ایستدی. بردن بو اهل دنیاك حدسز حساسیتله و حتی ریاکارلغك ذره لرینی ده حس ایده بیلیر بر طرزده، بردن بگا ایلیشیدیلر. بن جناب حقّه شکر ایدیورم که، بونلرک ظلمی بگا بر واسطه إخلاص اولدی. (حاشیه)

﴿رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِيْنَ * وَاعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنَ﴾

﴿اَللّٰهُمَّ يَا حَافِظُ يَا حَفِيْظُ يَا خَيْرَ الْحَافِظِيْنَ اِحْفَظْنِيْ وَ اِحْفَظْ رُفَقَائِيْ مِنْ شَرِّ النَّفْسِ

وَ الشَّيْطَانِ وَ مِنْ شَرِّ الْجِنِّ وَ الْاِنْسَانِ وَ مِنْ شَرِّ اَهْلِ الضَّلَالَةِ وَ اَهْلِ الطُّغْيَانِ

اٰمِيْنَ اٰمِيْنَ اٰمِيْنَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ﴾

(حاشیه): إمام علی رضی الله عنه اون سکزنجی لمعهده، سکزنجی شعاع ایله و یدنجی شعاعده ﴿اٰمِيْنِ مِنَ الْفَجْثِ﴾ فقره سیله کرامتنی، خیر قلعه سنك فتحی گبی، اُسکی شهر و دكُلی محکمه سندن خارقه بر طرزده قورتولا جغمزی کرامتیه ﴿لَا تَخْشَ لَا تَخْشَ﴾ کلمه لريله إظهار ایدیور. چونکه اولادندن اولان غوث گیلانی (رض) کندی اوموزنده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك قدمنی گوردیگی گبی، اولادندن اولان و هر عصرده آل بیتدن گلن مهدی و مجدد ورثه انبیا اولان محققلری، فردلری گوروب کندی قدمنی او مبارک گله جك ذاتله باصمش. خصوصًا رساله نورك مؤلفی، زمانك عبد القادری، استادیمز سعید نورسی حضرتلرینه سائر اولیایه مخالف اولارق مبهم دگل صریحًا خبر ویرمه سی، بزجه برنجی آلدن اولدیغی قطعیدر. چونکه سینك گبی بر مخلوقك استادیمز تعجیز ایتمه مسی، نسلندن اولان عبد القادر گیلانی دن إرثیت المشدرد. گرچه استادیمز محکمه لرده اهل وقوفه قارشى ایکنجی آل بیتدن اولدیغی اونلره إثبات ایتدی. فقط مقصدی، تام إخلاصه موقق اولدیغی ایچون کندی شخصنی عزل ایدیور، قرآنك بر ألباس قلنجی اولان رساله نوری گوستریور.

يگرمى اوچنجى لمعه

طبيعت رسالهسى

(اون يىدنجى لمعه نىڭ اۆن آلتىنجى نۇسخەسى ايكن، اھمىيەتتە بىنە يىگرمى اوچنجى لمعه اولمىشدر. طبيعتدن گلن فكر كفىرى پى دىرلىمىه جاك بر صورتده ئولدىرىيور، كفىرك ئمل طاشنى زىر و زىر ايدىيور.)

إخطار

شو نۇسخەده، طبيعىونىڭ مىنكر قىسمىنىڭ گىتىدكلىرى يولك ايچ يوزى نه قدر عقلدن اوزاق و نه قدر چركىن و نه درجه خرافه اولدىغى، لا اقل طقسان محالى تىضمىن ايدىن طوقوز محال ايله بىان ايدىلمىش. سائر رسالەلرده او محاللىر قىسمًا اىضاح ايدىلدىگىدن؛ بوراده غايت مختصر اولمىش. حىثىتيله، بعض باصامقلىر طى ايدىلمىشدر. اونىڭ ايچون، بىردىن بىر، بو قدر ظاهر و آشكاره بر خرافه پى ناصلى بو مشهور عاقل فىلسوفلىر قبول ايتمىشلىر، او يولده گىدىيورلىر، خاطره گلىيور.

أوت اولىر، مىسلكلىرىنىڭ ايچ يوزىنى گورەمەمشلىر. هم حقىقت مىسلكلىرى و مىسلكلىرىنىڭ لازىمى و مقتىضاسى اودىر كه؛ يازىلمىش هر بر محاللىك اوجىنده بىان ايدىلىن او

چرکین و مستکړه و غیر معقول (حاشیه) خلاصه
 مذهبلری، مسلک‌لرینک لازمی و ضروری مقتضاسی
 اولدیغنی غایت بدیهی و قطعی برهانلرله شبهه‌سی اولانلره
 تفصیلاً بیان و اثبات ایتمگه حاضرم.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾

شو آیت کریمه، إستفهام إنکاری ایله "جناب حق حقّنده شكّ اولماز و
 اولماملی" دیمکله؛ وجود و وحدانیتِ إلهیه، بداهت درجه‌سنده اولدیغنی
 گوستریور.

شو سَرّی ایضاحدن اَوّل بر إخطار:

۱۳۳۸ ده آنقره‌یه گیتدم. اسلام اوردوسنک یونانه
 غلبه‌سندن نشئه آلان اهل ایمانک قوّتلی افکاری ایچنده، غایت
 مدّش بر زندقه فکری، ایچنه گیرمک و بوزمق و زهرلندیرمک
 ایچون دسّاسانه چالیشدیغنی گوردیم. آیواه دیدم، بو اژدرها ایمانک

(حاشیه): بو رساله‌نک سبب تألیفی؛ غایت متجاوزانه و غایت چرکین بر طرز ایله حقائق
 ایمانییه‌ی تزییف ایدوب، بوزولش عقلی یتیشمدیگی شیئه خرافه دیوب، دینسزلگی طبیعتنه
 باغلایه‌رق، قرآنه هجوم ایدیلمسیدر. او هجوم ایسه، شدّتی بر حدّتی (قلبه) قلمه ویردی
 که، شدّتی و غلیظ طوقاتلری او ملحدلره و حقّدن یوز چویرن باطل مذهبلرله ییدیردی.
 یوقسه رساله‌نورک مسلکی، نزیهانه و نازکانه و قول لیتدر.

أركاننه ایلیشه‌جك! او وقت، شو آیت کریمه بداهت درجه‌سنده وجود و وحدانیتی إفهام ایتدیگی جهته‌له اوندن إستمداد ایدوب، او زندقه‌نك باشنی طاغیده‌جق درجه‌ده قرآن حکیمدن آیینان قوتلی بر برهانی، عربی رساله‌سنده یازدم. آنقره‌ده، یثی گون مطبعه‌سنده طبع ایتدیرمشم. فقط مع التأسف عربی بیلن آز و اهمیتله باقانلر ده نادر اولمقله برابر، غایت مختصر و مجمل بر صورتده او قوتلی برهان تأثیرینی گوسترمدی. مع التأسف، او دینسزلك فکری هم إنکشاف ایتدی، هم قوت بولدی. بالجبوریه، او برهانی تورکجه اولارق بر درجه بیان ایده‌جگم. او برهانك بعض پارچه‌لری، بعض رساله‌لرده تام ایضاح ایدیلدیگندن؛ بوراده إجمالاً یازیلاجقدر. سائر رساله‌لرده إنقسام ایتمش اولان متعدّد برهانلر، بو برهانده قسماً إتحاد ایدیور؛ هر بری بونك بر جزئی حکمنه گچیور.

مقدمه

أی إنسان! بیل که، إنسانلرک آغزندن چیقان و دینسزلگی إشمام ایدن دهشتلی کلمه‌لر وار. أهل ایمان، بیلیمیه‌رک إستعمال ایدیورلر. مهملرندن اوچ دانه‌سنی بیان ایده‌جگر:

برنجیسی: "أَوْجَدَتْهُ الْأَسْبَابُ" یعنی، "أسباب بو شیئی ایجاد ایدیور."

ایکنجیسی: "تَشَكَّلَ بِنَفْسِهِ" یعنی، "کندی کندینه تشکل ایدیور، اولویور،

بیتییور."

اوچنجیسی: "اِقْتَضَتْهُ الطَّبِيعَةُ" یعنی، "طبیعیدر، طبیعت إقتضا ایدوب ایجاد

ایدیور."

أوت مادام موجودات وار و إنكار ایدیلمز. هم هر موجود صنعتلی و حکمتلی وجوده گلیور. هم مادام قدیم دگل، یثیدن اولویور. هر حالده آی ملحد! بو موجودی، مثلاً بو حیوانی یا دییه جکسک که، أسبابِ عالم اونی ایجاد ایدیور؛ یعنی أسبابِ اجتماعنده او موجود وجود بولویور.. و یاخود او کندی کندینه تشکل ایدیور.. و یاخود طبیعت مقتضاسی اولارق، طبیعتک تأثیرله وجوده گلیور.. و یاخود بر قدیر ذو الجلاله قدرتیله ایجاد ایدیلیر. مادام عقلاً بو درت یولدن باشقه یول یوقدر، اولکی اوچ یول محال، بطل، ممتنع، غیر قابل اولدقلری قطعی اثبات ایدیلسه؛ بالضروره و بالبداهه دردنجی یول اولان طریق وحدانیت، شکسز شبهه سز ثابت اولور.

اما برنجی یول که: أسبابِ عالمک اجتماعیله تشکیلِ اشیا و وجود مخلوقاتدر. پک چوق محالاتندن یالکز اوچ دانه سنی ذکر ایدیورز.

برنجیسی: بر أجزاء خانه ده، غایت مختلف ماده لرله طولو، یوزر قانوزر شیشه لر بولونویور. او أدویه لرلدن، ذی حیات بر معجون ایسته نیلدی. هم حیاتدار خارقه بر تریاق اونلردن یاپیلمق ایجاب ایتدی. گلدک، او أجزاء خانه ده، او ذی حیات معجونک و حیاتدار تریاقک چوققله أفرادینی گوردک. او معجونلردن هر بریسنی تدقیق ایتدک. گورو یوزر که: او قانوزر شیشه لرلدن هر بریسندن، بر میزانِ مخصوصه، بر ایکی درهم بوندن، اوچ درت درهم اوته کندن، آلتی یدی درهم باشقه سندن و هکذا.. مختلف مقدارلرده أجزاء آیینمش. اگر برندن، بر درهم یا نقصان و یا فضله آیینسه او معجون ذی حیات اولاماز، خاصیتنی گوستره مز. هم او حیاتدار تریاقی ده تدقیق ایتدک. هر بر قانوزردن بر میزانِ مخصوص ایله بر ماده آیینمش که، ذره مقداری نقصان و یا زیاده اولسه، تریاق خاصه سنی غائب ایدر. او قانوزلر آلیدن زیاده ایکن، هر

بریسندن آیری بر میزان ایله آلینمش گبی، آیری آیری مقدارده أجزالری آلینمش. عجا هېچ بر جهتهده إمكان و إحتمال وار می که، او شیشه‌لردن آلینان مختلف مقدارلر، شیشه‌لرک غریب بر تصادف ویا فورطنه‌لی بر هوانک چارپماسیله دوریلمه‌سندن، هر بریسندن آلینان مقدار قدر یالکز او مقدار آقسین، برابر گیتسینلر و طویلانونوب او معجونى تشکیل ایتسینلر؟ عجا بوندن داها خرافه، محال، باطل بر شی وار می؟ أشک مضاعف بر أشکلگه گیرسه، صوگره انسان اولسه، "بو فکری قبول ایتمه‌م" دییه قاچاققدر.

ایشته بو مثال گبی؛ هر بر ذی‌حیات، ألبته ذی‌حیات بر معجوندر و هر بر نبات، حیاتدار بر تریاق گبیدر که؛ چوق متعّد أجزالردن، چوق مختلف ماده‌لردن، غایت حسّاس بر ئولچو ایله آلینان ماده‌لردن ترکیب ایدیلمشدر. اگر أسبابه، عناصره إسناد ایدیلسه و "أسباب ایجاد ایتدی" دینیلسه؛ عیناً أجزاخانه‌ده کی معجونک، شیشه‌لرک دوریلمه‌سندن وجود بولماسی گبی، یوز درجه عقلدن اوزاق، محال و باطلدر.

الحاصل: شو أجزاخانه کبرای عالمده، حکیم أزلینک میزان قضا و قدریله آلینان مواد حیاتیه، حدسز بر حکمت و نهایتسز بر علم و هر شیئه شامل بر إرادة ایله وجود بولایلیر. "کور، صاغیر، حدودسز، سیل گبی آقان کلّی عناصر و طبایع و أسبابک ایشیدر." دیین بدبخت، "او تریاق عجیب، کندی کندینه شیشه‌لرک دوریلمه‌سندن چیقوب اولمشدر." دیین دیوانه بر هذیانجی، سرخوش بولونان بر أحمقدن داها زیاده أحمقدر. أوت او کفر؛ أحمقانه، سرخوشانه، دیوانه‌جه بر هذیاندر.

ايكنجى محال: اگر هر شى، واحدِ اُحد اولان قديرِ ذو الجلاله

ويريلمزسه، بلکه اُسبابه اِسناد ايديلسه لازم گليز كه؛ عالمك پك چوق عناصر و اُسبابى، هر بر ذى حياتك وجودنده مداخله سى بولونسون. حالبوكه سينك گي بر كوچك مخلوقك وجودنده، كمالِ انتظام ايله غايت حساس بر ميزان و تمام بر اتفاق ايله، مختلف و بربرينه ضد، مابين اُسبابك اجتماعى، او قدر ظاهر بر محالدر كه، سينك قنادى قدر شعورى بولونان، "بو محالدر، اولاماز!" ديه جكدر. اوت بر سينكك كوچوچك جسمى، كائناتك اَكْثَر عناصر و اُسبابى ايله علاقه داردر؛ بلکه بر خلاصه سيدر. اگر قديرِ اُزلى يه ويريلمزسه، او اُسبابِ مادّيه اونك وجودى ياننده بالذات حاضر بولونمق لازم؛ بلکه اونك كوچوچك جسمنه گيرمك گركدرد. بلکه جسمنك كوچك بر نمونه سى اولان گوزنده كى بر حجره سنه گيرملرى ايجاب ايدىيور. چونكه سبب مادّى ايسه، مسببك ياننده و ايچنده بولونماسى لازم گلييور. شو حالده، ايكي سينكك ايگنه اوجى گي پارمقلى يرلشمه ين او حجره جكده اركانِ عالم و عناصر و طبائعك، مادّه ايچنده بولونوب، اوسته گي ايچنده چاليشدقلىنى قبول ايتمك لازم گلييور.

ايشته، سوفسطائينك اَكْ ابلهلى دخى، بويله بر مسلكدن اوتانييورلر.

اوچىنچى محال: ﴿الْوَّاحِدُ لَا يُضَدُّ إِلَّا عَنِ الْوَاحِدِ﴾ قاعده مقررّه سيله: "بر

موجودك وحدتى وارسه، البته بر واحددن، بر اُلدن صدور ايده بيلير. "خصوصاً او موجود، غايت مكمل بر انتظام و حساس بر ميزان ايچنده و جامع بر حياته مظهر ايسه، بالبداهه سببِ اختلاف و كشماكش اولان متعدد اُلردن چيقمديغنى؛ بلکه غايت قدير، حكيم اولان بر تك اُلدن چيقديغنى گوستردىگى حالده؛ حدسز و جامد و جاهل، متجاوز، شعورسز، قارمه قاريشيقلق ايچنده، كور، صاغير اُسبابِ طبيعیه نك قارمه قاريشيق اُلرينه، حدسز اِمكانات يوللرى

ایچنده و اجتماع و اختلاط ايله، او أسبابك كورلگي، صاغيرلغی زیاده‌لشدیگی حالده؛ او منتظم و موزون و واحد بر موجودی اونلره إسناد ایتمك، یوز محالی بردن قبول ایتمك گبی عقلدن اوزاقدیر.

هایدی بو محالندن قطع نظر، أسبابِ مادّیه‌نك ألبته تأثیرلری، مباشرتله و تماسله اولور. حالبوکه او أسبابِ طبیعیه‌نك تماسلری، ذی‌حیات موجودلرک ظاهرلیله‌در. حالبوکه گوروپورز که؛ او أسبابِ مادّیه‌نك أللری یتیشمدیگی و تماس ایده‌مدکلری او ذی‌حیاتک باطنی، اون دفعه ظاهرندن داها منتظم، داها لطیف، صنعتجه داها مکملدر. أسبابِ مادّیه‌نك أللری و ألتیریه هیچ بر جهتله یرلشه‌مدکلری، بلکه تام ظاهرینه ده تماس ایده‌مدکلری کوچوجك ذی‌حیات، کوچوجك حیوانجقلر، أک بیوک مخلوقلردن داها زیاده صنعتجه عجیب، خلقتجه بدیع بر صورتده اولدقلری حالده؛ او جامد، جاهل، قابا، اوزاق، بیوک و بربرینه ضد اولان صاگیر، کور أسبابه إسناد ایتمك، یوز درجه کور، بیك درجه صاگیر اولمقله اولور!..

اما ایکنجی مسئله: "تَشْكَالٌ بِنَفْسِهِ" در. یعنی: کندی کندینه تشکّل ایدیور. ایشته بو جمله‌نك دخی چوق محالاتی وار. چوق جهتله باطلدر، محالدر. نمونه ایچون محالاتندن اوچ دانه‌سنی بیان ایدرز.

برنجیسی: اُی معنّد منکر! سنك أنانیتك سنی او قدر أحمقلاشدیرمش که، یوز محالی بردن قبول ایتمه‌یی، بر درجه حکم ایدیورسك. چونکه سن موجودسك و بسیط بر مادّه و جامد و تغیرسز دگلسك. بلکه دائماً تجددده اولارق، غایت منتظم بر ماکینه و خارقه و دائماً تحوّلده بر سرای گیيسك. سنك وجودکده هر وقت ذره‌لر چالیشیورلر. سنك وجودك کائناتله، خصوصاً رزق

مناسبتيله، خصوصاً بقاءِ نوعى اعتباريله علاقه دار و آليش و يريشى واردر. سنڭ وجودكده چالیشان ذره لر، او مناسباتى بوزمامق و او علاقه دارلغى قيرمامق ايچون دقت ايدىيورلر. اويله جه احتياطله آياقلىرى آتئيورلر. گويا بتون كائناته باقىيورلر، سنڭ مناسباتكى كائناتده گوروب اويله وضعيت آلييورلر. سن ظاهرى و باطنى طويغولرڭله، او ذره لرڭ، او خارقه وضعيته گوره استفاده ايدرسڭ.

اگر سن وجودكده كى ذره لرى، قدیر ازلينڭ قانونيله حركت ايدن كوچوجك مأمورلى ويا بر اوردوسى ويا قلم قدرڭ اوچلىرى، هر بر ذره بر قلم اوچى ويا قلم قدرتڭ نقطه لرى، هر بر ذره بر نقطه اولديغنى قبول ايتمزسهڭ؛ او وقت سنڭ گوزكده چالیشان هر بر ذره يه اويله بر گوز لازم كه، سنڭ مجموع جسد يڭڭ هر طرفنى گورمكله برابر، مناسبتدار اولديغڭ بتون كائناتى دخى گوره جك بر گوزى و بتون سنڭ ماضى و مستقبل و نسل و أصلڭ و عناصر يڭڭ منبعلىرى و رزقڭ معدنلىرى بيله جك، طانيه جق يوز داهى قدر بر عقل ويرمك لازم گلييور. سنڭ گيى بو مسئله لرده ذره قدر عقلى اولميانڭ بر ذره سنه يڭ افلاطون قدر بر علم و شعور ويرمك، يڭ درجه ديوانه جه بر خرافه جيلكدر..!

ايكنجى محال: سنڭ وجودڭ يڭ قبه لى خارقه بر سرايه بگزر كه؛ هر قبه سنده طاشلر، ديركسز بربرينه باش باشه ويروب، معلّقه طور ديرلش. بلكه سنڭ وجودڭ، يڭ دفعه بو سرايدن داهه عجييدر. چونكه او سراي وجودڭ، دائما كمال إنتظامله تازه لنمكده در. غايت خارقه اولان روح، قلب و معنوى لطائفدن قطع نظر، يالڭز جسد كده كى هر بر اعضا، بر قبه لى منزل حكمنده در. ذره لر، او قبه ده كى طاشلر گيى بربريله كمال موازنه و إنتظام ايله باش باشه ويروب، خارقه بر بنا، فوق العاده بر صنعت، گوز و ديل گيى عجيب بر

معجزه قدرت گوستریورلر. اگر بو ذره‌لر، شو عالمک اوسته سنک آمرینه تابع برر مأمور اولماسه‌لر؛ او وقت هر بر ذره، عموم او جسده کی ذره‌لره هم حاکم مطلق هم هر بریسنه محکوم مطلق، هم هر بریسنه مثل هم حاکمیت نقطه‌سنده ضد، هم یالکز واجب الوجوده مخصوص اولان اکثر صفاتک مصدری، منبعی، هم غایت مقید هم غایت مطلق بر صورتده اولمله برابر، سر وحدتله یالکز بر واحد احدک اثری اولابیلن غایت منتظم بر مصنوع واحدی او حدسز ذراته إسناد ایتمک؛ ذره قدر شعوری اولان، بونک پک ظاهر بر محال بلکه یوز محال اولدیغنی درک ایدر.

اوچنجی محال: اگر سنک وجودک، واحد احد اولان قدیر ازلینک قلمیله مکتوب اولمازسه و طبیعتیه، اسبابه منسوب مطبوع ایسه؛ او وقت سنک وجودکده کی بر حجیره بدنن طوت، بربری ایچنده دائره‌لر مثللو، بیگلر مرگلر عددنجه طبیعت قالبرینک بولونماسی لازم گلیر. چونکه مثلاً بو ألمزده کی کتاب اگر مکتوب اولسه، بر تک قلم، کاتبک علمنه إستناد ایدوب، بتون اولنری یازار. اگر او، مکتوب اولمازسه و اونک قلمنه ویریلمزسه، کندی کندینه اولمش دینیلسه ویا طبیعتیه ویریلسه؛ او وقت مطبوع کتاب گی، هر بر حرفی ایچون آیری بر دمیر قلم لازمدر که طبع ایدیلسین. ناصلکه مطبعه‌ده حروفات عددنجه دمیر حرفلر بولونور، صوگره او حرفلر وجود بولور؛ او وقت بر تک قلمه بدل، او حروفات عددنجه قلملر بولونماسی لازم گلیر. بلکه او حروفات ایچنده بعضاً اولدیغی گی، کوچک قلم ایله بر بیوک حرفه بر صحیفه (اینجه خطله) یازیلمش ایسه، بیگلر قلم بر تک حرف ایچون لازم گلیور. بلکه بربرینک ایچنه گیروب منتظم بر وضعیتله، سنک جسده کی بر شکل آلیورسه، او وقت هر بر دائره‌ده، هر بر جزء ایچون، او مرگبات عددنجه قالبر لازم گلیور. هایدی، یوز محال

ایچنده بولونان بو طرزی، ممکن دیسهڭ دخی، بو منتظم صنعتلی دمیر حرفلری و مکمل قالبلری و قلملری یایمق ایچون، ینه بر تک قلمه ویریلمزسه، او قلملر، او قالبلر، او دمیر حرفلرک یاپیلماسی ایچون، اونلرک عددلرنجه ینه قلملر، قالبلر و حرفلر لازم. چونکه اونلر ده یاپیلمشلر و اونلر ده منتظم صنعتلیدرلر. و هکذا متسللاً گیتدکجه گیده جک...

ایشته سن ده آڭلا! بو اویله بر فکر در که؛ سنک ذراتک عددنجه محالات و خرافه لر، ایچنده بولونویور. آی معنّد معطلّ! سن ده اوتان، بو ضالالتدن واز گچ!

اوچنجی کلمه: "اِقْتَضَتْهُ الطَّبِيعَةُ" یعنی؛ طبیعت اِقتضا ایدیور، طبیعت یاپیور. ایشته بو حکمک چوق محالاتی وار. نمونه ایچون اوچنی ذکر ایدیورز.

برنجیسی: اَگر موجوداتده، خصوصاً ذی حیاتده گورونن بصیرانه، حکیمانه اولان صنعت و ایجاد، شمس ازلینک قلم قدر و قدرتنه ویریلمزسه، بلکه کور، صاغیر، دوشونجه سز اولان طبیعتّه و قوّته اِسناد ایدیلسه لازم گلیر که؛ طبیعت، ایجاد ایچون هر شیده حدسز معنوی ماکینه و مطبعه لری بولوندیرسین؛ و یا خود هر شیده، کائناتی خلق و اِداره ایده جک بر قدرت و حکمت درج ایتسین. چونکه ناصل شمسک جلوه لری و عکسلری، زمین یوزنده کی ذره جک جام پارچه لرنده و قطره لرده گورونویور. اَگر او مثالی و عکسی گونش جکلر، سماده کی تک گونشه اِسناد ایدیلمه سه، لازم گلیر که؛ بر کبریت باشی یرلشمه ین بر ذره جک جام پارچه سنده طبیعی، فطری و گونشک خاصیتلرینه مالک، ظاهرًا کوچک، معنّا چوق درین بر گونشک خارجی وجودینی قبول ایده رک، ذرات زجاجیه عددنجه طبیعی گونشلری قبول ایتمک لازم گلدیگی گی.. (عینّا بو

مثال گئی) موجودات و ذی حیات طوغریدن طوغری یه شمس ازلینک جلوۀ آسماسنه ویریلمزسه، هر بر موجودده، خصوصاً هر بر ذی حیاتده حدسز بر قدرت و اراده و نهایتسز بر علم و حکمت طاشیه‌جق بر طبیعتی، بر قوتی، عادتا بر الهی ایچنده قبول ایتمک لازم گلیر. بو طرز فکر ایسه، کائناتده کی محالاتک اُک باطلی، اُک خرافه‌سیدر. خالق کائناتک صنعتی، موهوم، اُهمیتسز، شعورسز بر طبیعت ویرن انسان، اُلبته یوز دفعه حیواندن داها حیوان، داها شعورسز اولدیغی گوسترر.

ایکنجی محال: اگر غایت إنتظاملی، میزانلی، صنعتلی، حکمتلی شو موجودات؛ نهایتسز قدیر، حکیم بر ذاته ویریلمزسه، بلکه طبیعتۀ إسناد ایدیلسه، لازم گلیر که؛ طبیعت، هر بر پارچه طوپراقده، آوروپانک عموم مطبعه‌لری و فابریقه‌لری عددنجه ماکینه‌لری، مطبعه‌لری بولوندیرسین.. تا، او پارچه طوپراق، منشأ و تزگاه اولدیغی حدسز چیچکلر و میوه‌لرک یتیشمه‌لرینه و تشکیللرینه مدار اولاییلسین. چونکه چیچکلر ایچون صاقسیلق وظیفه‌سنی گورن بر کاسه طوپراق ایچنه تخملری نوبتله آتیلان عموم چیچکلرک بربرندن چوق آیری اولان شکل و هیئت‌لرینی تشکیل و تصویر ایده‌بیلیر بر قابلیتی، بالفعل گورولویور. اگر قدیر ذو الجلاله ویریلمزسه؛ او وقت، او کاسه‌ده کی طوپراقده، هر بر چیچک ایچون معنوی، آیری، طبیعی بر ماکینه‌سی بولونمازسه، بو حال وجوده گله‌مز. چونکه تخملر ایسه نطفه‌لر و یمرطه‌لر گئی، مادّه‌لری بردر. یعنی مولّد الماء، مولّد الحموضه، قاربون، آروتک إنتظامسز، شکلسز، خور گئی خلیطه‌سندن عبارت اولمقله برابر، هوا، صو، حرارت، ضیا دخی، هر بری بسیط و شعورسز و هر شیئه قارشى سیل گئی بر طرزده گیتدیگندن، او حدسز چیچکلرک تشکیللری آیری آیری و غایت منتظم و صنعتلی اولارق او طوپراقدن چیقماسی، بالبداهه

و بالضروره إقتضا ایدیور که؛ او کاسه ده بولونان طوپراقده، معنًا آوروپا قدر، معنوی و کوچک مقیاسده مطبعه لری و فابریقه لری بولونسون. تا که، بو قدر حیاتدار قوماشلری و بیگلر آیری آیری نقشلی منسوجاتلری طوقویه بیلسین.

ایشته طبیعئونلرک فکر کفریلری، نه درجه دائره عقلدن خارج صاپدیغنی قیاس ایت. و طبیعتی موجد ظن ایدن انسان صورتنده کی أحق سرخوشلر "متفنن و عقللی یز" دییه دعوا ایتدکلری حالده، عقل و فندن نه قدر اوزاق دوشدکلرینی و ممتنع و هیچ بر جهتله ممکن اولمیان بر خرافه یی کندیلرینه مسلک إتحاذ ایتدکلرینی گور، گول و توکور!

اگر دیسه ک: موجودات، طبیعتیه إسناد ایدیلسه بویله عجیب محال لر اولور، إمتناع درجه سنده مشکلات اولور؛ عجباً ذاتِ أحد و صمده ویریلدیگی وقت، او مشکلات ناصل قالقیور؟ و او صعوبتلی إمتناع، او سهولتلی وجوبه ناصل إنقلاب ایدر؟

الجواب: برنجی محالده ناصلکه گونشک جلوه إنعکاسی، کمال سهولتله، کلفتسز اُک کوچک ذره جک جامدن طوت، تا اُک بیوک بر دُکُزک یوزینه قدر فیضنی و تأثیرینی مثالی گونشجکلرله غایت قولایقله گوستردکلری حالده، اُگر گونشدن نسبتی کسپیلسه؛ او وقت هر بر ذره جکده، طبیعی و بالذات بر گونشک خارجی وجودی إمتناع درجه سنده بر صعوبتله اولایلمه سی، قبول ایدیلیمک لازم گلیر. اویله ده؛ هر بر موجود، طوغریدن طوغرییه ذاتِ أحد و صمده ویریلسه؛ وجوب درجه سنده بر سهولت، بر قولایلق ایله و بر إنتساب و جلوه ایله، هر بر موجوده لازم هر بر شی، اوکا یتیشدیریله بیلیر. اُگر او إنتساب کسپیلسه و او مأموریت باشی بوزوقلغه دونسه و هر بر موجود کندی باشنه و

طبیعته بیراقیلسه، او وقت امتناع درجه‌سنده یوز بیك مشکلات و صعوبتله سینك گبی بر ذی‌حیاتك، كائناتك كوچك بر فهرسته‌سی اولان غایت خارقه ماکینه وجودینی ایجاد ایدن، ایچنده کی کور طبیعتك، کائناتی خلق و اداره ایده‌جك بر قدرت و حکمت صاحبی اولدیغنی فرض ایتمك لازم گلیر. بو ایسه بر محال دگل، بلکه بیكثر محالدر.

الحاصل: ناصلکه ذات واجب الوجودك شریك و نظیری ممتنع و محالدر. اویله ده: ربوبیتنده و ایجاد اشیاده باشقه‌لرینك مداخله‌سی، شریك ذاتی گبی ممتنع و محالدر.

اما ایکنجی محالده کی مشکلات ایسه متعدّد رساله‌لرده اثبات ایدیلدیگی گبی، اگر بتون اشیاء واحد اّده ویریلسه؛ بتون اشیاء، بر تك شی گبی سهولتلی و قولای اولور. اگر اّسبابه و طبیعته ویریلسه، بر تك شی، عموم اشیاء قدر مشکلاتلی اولدیغی، متعدّد و قطعی برهانلرله اثبات ایدیلمش. بر برهانك خلاصه‌سی شودر که: ناصلکه بر آدم، بر پادشاهه عسکرلک ویا مأموریت جهتیهلّه انتساب ایتسه؛ او مأمور و او عسکر او انتساب قوّتیهلّه، یوز بیك دفعه قوّت شخصیه‌سندن فضله ایشلره مدار اولایلیر. و پادشاهی نامنه بعضاً بر شاهی اّسیر ایدر. چونکه گوردیگی ایشلرک و یاپدیغی اّثرلرک جهازاتی و قوّتی کندی طاشیمیور و طاشیمغه مجبور اولمیور. او انتساب مناسبتیهلّه، پادشاهك خزینه‌لری و آرقه‌سنده کی نقطه اّستنادی اولان اوردو؛ او قوّتی، او جهازاتی طاشیور. دیمك گوردیگی ایشلر، شاهانه اولارق بر پادشاهك ایشی گبی؛ و گوستردیگی اّثرلر، بر اوردو اّثری مثللو خارقه اولایلیر. ناصلکه قارینجه، او مأموریت جهتیهلّه فرعونك سراینی خراب ایدیور. سینك او انتساب ایله، نمرودی گبرتیور. و او انتساب ایله، بغدادی دانه‌سی گبی بر چام چکردگی،

قوجه چام آغاجنڭ بتون جهازاتنی تیشدیریور. (حاشیه)

اگر او انتساب کسلیسه، او مأموریتدن ترخیص ایدیلسه، یاپاجغی ایشلرڭ جهازاتنی و قوتنی، بلنده و بیلگنده طاشیمغه مجبوردر. او وقت، او کوچوجک بیلگنده کی قوت مقدارنجه و بلنده کی جبخانه عددنجه ایش گوره بیلیر. اولکی وضعیتده غایت قولایلقله گوردیگی ایشلری بو وضعیتده اوندن ایسته نیلسه، البته بیلگنده بر اوردو قوتنی و بلنده بر پادشاهڭ جهازات حریبه فابریقه سنی یوکله مک لازم گلیر که؛ گولدیرمک ایچون عجیب خرافه لری و ماصاللری حکایه ایدن مسخره لر دخی بو خیالدن اوتانیورلر!..

الحاصل: واجب الوجوده هر موجودی ویرمک، وجوب درجه سنده بر سهولتی وار. و طبیعته ایجاد جهتنده ویرمک، امتناع درجه سنده مشکل و خارج دائره عقلیه در.

اوچنجی محال: بو محالی ایضاح ایده جک بعض رساله لرده بیان ایدیلن ایکی مثال:

(حاشیه): اوت، اگر انتساب اولسه؛ او چکرڭ، قدر ایلیدن بر امر آلیر، او خارقه ایشلره مظهر اولور. اگر او انتساب کسلیسه؛ او چکرڭڭ خلقتی، قوجه چام آغاجنڭ خلقتندن داها زیاده جهازات و اقتدار و صنعتی اقتضا ایدر. چونکه طاغده کی (قدرت اثری اولان) مجسم چام آغاجنڭ بتون اعضالری و جهازاتیله، او چکرڭڭده کی قدر اثری اولان معنوی آغاجده موجود بولونماسی لازم گلیر. چونکه او قوجه آغاجڭ فابریقه سی، او چکرڭڭدر. ایچنده کی قدری آغاج، قدرتله خارجه تظاهر ایدر، جسمانی چام آغاجی اولور.

برنجی مثال: بتون آثارِ مدنیتله تکمیل و تزین ایدیلمش، خالی بر صحراده قورولمش، یاپيلمش بر سرايه؛ غایت وحشی بر آدم گیرمش، ایچنه باقمش. بیگلرله منتظم صنعتلی اشیای گورمش. وحشتندن، احمق‌لغندن، خارجدن کیمسه مداخله ایتمه‌یوب، او سراي ایچنده او اشیادن بریسی، او سراي مشتملاتیله برابر یاپمشدردیه تحرییه باشلايور. هانگی شیئه باقیيور؛ او وحشتلی عقلی دخی قابل گورمیيور که، او شی بونلری یاپسین. صوگره او سرايک تشکیلات پروگرامی و موجودات فهرسته‌سنى و اداره قانونلری ایچنده یازیلی اولان بر دفتری گورور. چندان اُلَسز و گوزسز و چکیجسز اولان او دفتر دخی، سائر ایچنده کی شیلرگی، هیچ بر قابلیتی یوقدر که او سراي تشکیل و تزین ایتسین. فقط مضطر قالارق، بالجهوریه، اشیای آخره نسبه، قوانین علمیه‌نک بر عنوانی اولمق جهتیله، او سرايک مجموعه بو دفتری مناسبتدار گوردیگندن، "ایشته بو دفتردر که، او سراي تشکیل، تنظیم و تزین ایدوب بو اشیای یاپمش، طاقمش، یرلشدیرمش." دیهرک وحشتنی؛ احمق‌لرک، سرخوشلرک هذیاننه چویرمش.

ایشته عیناً بو مثال گی؛ حدسز درجه‌ده مثالده کی سرايدن داها منتظم، داها مکمل و بتون اطرافى معجزانه حکمتله طولو شو سراي عالمک ایچنه، إنکار الوهیته گیدن طبیعئون فکرینی طاشییان وحشی بر انسان گیرر. دائرة ممکنات خارجنده اولان ذات واجب الوجودک اثر صنعتی اولدیغنی دوشونمیه‌رک و اونندن اعراض ایدهرک، دائرة ممکنات ایچنده قدر إلهینک یازار بوزار بر لوحه‌سی حکمنده و قدرت إلهیه‌نک قوانین اجراآتنه تبدل و تغیر ایدن بر دفتری اولاییلن و پک یاگلیش و خطا اولارق "طبیعت" نامی ویریلن بر مجموعه قوانین عادات إلهیه و بر فهرسته صنعت ربّانییه‌ی گورور. و دیر که: "مادام بو اشیای بر

سبب ایستر، هیچ بر شیئک بو دفتر گبی مناسبتی گورونمیور. چندان هیچ بر جهتله عقل قبول ایتمز که؛ گوزسز، شعورسز، قدرتسز بو دفتر، ربوبیت مطلقه نك ایشی اولان و حدسز بر قدرتی إقتضا ایدن ایجادی یاپاماز. فقط مادام صانع قدیمی قبول ایتمیورم؛ اويله ایسه اُك مناسبی، بو دفتر بونی یاپمش و یاپار دییه جگم." دیر. بز ده دیرز:

أی أحمق الحُمَقَادَن تَحَمَّق ایتمش سرخوش أحمق! باشکی طبیعت باتاقلغندن چیقار، آرقه که باق؛ ذرّاتدن، سیّاراته قدر بتون موجودات، آیری آیری لسانلرله شهادت ایتدکلری و پارمقلریله إشارت ایتدکلری بر صانع ذو الجلالی گور.. و او سرایی یاپان و او دفترده سرايک پروغرامنی یازان نقّاش اُزلینک جلوه سنی گور، فرماننه باق، قرآنی دیگله.. او هذیانلردن قورتول!..

ایکنجی مثال: غایت وحشی بر آدم محتشم بر قیشله دائره سنه گیر. غایت منتظم بر اوردونک عمومی برابر تعلیملرینی، منتظم حرکتلرینی گورور. بر نفرک حرکتیله؛ بر طابور، بر آلائی، بر فرقه قالقار، اوطورور، گیدر؛ بر آتش اُمریله آتش ایتدکلرینی مشاهده ایدر. اونک قابا، وحشی عقلی، بر قوماندانک، دولتک نظامتیله و قانون پادشاهی ایله قومانداسنی آکلامایوب، إنکار ایتدیگندن، او عسکرلرک ایلرله بربریله باغلی اولدقلرینی تحیل ایدر. او خیالی ایپ، نه قدر خارقه لی بر ایپ اولدیغنی دوشونور، حیرتده قالیر. صوگره گیدر.. آیاصوفیه گبی غایت معظّم بر جامعه، جمعه گونده داخل اولور. او جماعتِ مسلمینک، بر آدمک سسیله قالقار، اُگیلیر، سجده ایده رک اوطوردقلرینی مشاهده ایدر. معنوی و سماوی قانونلرک مجموعندن عبارت اولان شریعتی و شریعت صاحبنک اُمزلردن گلن معنوی دستورلرینی آکلامادیغندن، او جماعتک مادی ایلرله باغلاندیغنی و او عجیب ایپلر اونلری اُسیر ایدوب اویناتدیغنی تحیل ایده رک اُك

وحشی انسان صورتنده کی جان‌وار حیوانلری دخی گولدییره جک درجه ده مسخره‌لی بر فکرله چیقار، گیدر.

ایشته عین بو مثال گبی: سلطان ازل و ابدک حدسز جنودینک محتشم بر قیشله‌سی اولان شو عالمه و او معبود ازلینک منتظم بر مسجدی اولان شو کائناته؛ محض وحشت اولان، انکارلی فکر طبیعتی طاشییان بر منکر گیریور. او سلطان ازلینک حکمتندن گلن نظامات کائناتک معنوی قانونلرینی، برر مادی ماده تصور ایدهرک و سلطنت ربویتیق قوانین اعتباریه‌سی و او معبود ازلینک شریعت فطریه کبراسنک، معنوی و یالکز وجود علمیه‌سی بولونان احکاملرینی و دستورلرینی برر موجود خارجی و مادی برر ماده تحیل ایدهرک، قدرت الهیه‌نک یرینه، او علم و کلامدن گلن و یالکز وجود علمیه‌سی بولونان او قانونلری اقامه ایتمک و آلرینه ایجاد ویرمک، صوگره ده اولره "طبیعت" نامی طاقمق و یالکز بر جلوئه قدرت ربّانیه اولان قوتی، بر ذی‌قدرت و مستقل بر قدیر تلقی ایتمک؛ مثالده کی وحشیدن ییک دفعه آشاغی بر وحشدر!..

الحاصل: طبیعّونلرک، موهوم و حقیقتسز طبیعت دیدکلری شی، اولسه اولسه و حقیقت خارجییه صاحبی ایسه؛ آنجق بر صنعت اولابیلیر، صانع اولاماز. بر نقشدر، نقاش اولاماز. احکامدر، حاکم اولاماز. بر شریعت فطریه‌در، شارع اولاماز. مخلوق بر پردۀ عزّندر، خالق اولاماز. منفعل بر فطرتدر، فاطر بر فاعل اولاماز. قانوندر، قدرت دگلدر؛ قادر اولاماز. مسطردر، مصدر اولاماز.

الحاصل: مادام موجودات وار. مادام اون آلتنجی نوطه‌نک باشنده دینیلدیگی گبی؛ موجودک وجودینه، تقسیم عقلی ایله درت یولدن باشقه یول

تخیل ایدیلمز. او درت جهتدن اوچینک هر برینک اوچ ظاهر محال لر ایله بطلانی، قطعی بر صورتده اثبات ایدیلدی. البته بالضروره و بالبداهه دردنجی یول اولان وحدت یولی، قطعی بر صورتده اثبات اولونیور. او دردنجی یول ایسه؛ باشده کی ﴿إِنِّي اللَّهُ شَكُّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ آیتی، شکسز و شبهه سز بدهت درجه سنده ذات واجب الوجودک الوهیتی و هر شی طوغریدن طوغری به دست قدرتدن چیقدیغی و سماوات و ارض قبضه تصرفنده بولوندیغی گوستریور.

أی اسباب پرست و طبیعت طاپان بیچاره آدم! مادام هر شیئ طبیعتی، هر شی گبی مخلوقدر؛ چونکه صنعتلیدر و یگی اولویور. هم هر مسبب گبی، ظاهری سبی دخی مصنوعدر. و مادام هر شیئ وجودی، پک چوق جهازات و آلتلره محتاجدر. او حالده، او طبیعتی ایجاد ایدن و او سبی خلق ایدن بر قدیر مطلق وار. و او قدیر مطلق نه احتیاجی وار که عاجز و سائطی، ربوبیتنه و ایجادینه تشریک ایتسین. حاشا! بلکه طوغریدن طوغری به مسببی، سبب ایله برابر خلق ایده رک، جلوئه آسماسنی و حکمتی گوسترمک ایچون، بر ترتیب و تنظیم ایله ظاهری بر سببیت، بر مقارنت ویرمکه، آشیا ده کی ظاهری قصورلره، مرحمتسز لکله و نقصانیتلره مرجع اولق ایچون، اسباب و طبیعتی دست قدرتنه پرده ایتمش؛ عزّنی او صورتله محافظه ایتمش.

عجبا بر ساعتجی، ساعتک چرخلرینی یاپسین؛ سوگره ساعتی چرخلره ترتیب ایدوب تنظیم ایتسین، داها می قولایدر؟ یوقسه خارقه بر ماکینه یی، او چرخلر ایچنده یاپسین؛ سوگره ساعتک یاپیلماسنی او ماکینه نځ جامد آلرینه ویرسین، تا ساعتی یاپسین، داها می قولایدر؟ عجبا امکان خارجنده دگل میدر؟ هایدی او انصافسز عقلگله سن سویله، سن حاکم اول! و یاخود بر کاتب؛

مرگب، قلم، کاغدی گتیردی. اونگله کندی بالذات او کتابی یازسه، داها می قولایدر؟ یوقسه او کاغد، مرگب، قلم ایچنده او کتابدن داها صنعتلی، داها زحمتلی، یالکز او تک کتابه مخصوص اولارق بر یازی ماکینه‌سی ایجاد ایتسین؛ صوگره او شعورسز ماکینه‌یه "هایدی سن یاز" دیسین ده کندی قاریشماسین، داها می قولایدر؟ عجبایوز دفعه یازیدن داها مشکل دگل میدر؟

اگر دیسه‌ک: اوت بر کتابی یازان ماکینه‌ک ایجاد، او کتابدن یوز دفعه داها مشکلدر. فقط او ماکینه، عین کتابک بر چوق نسخه‌لرینی یازماسنه واسطه اولوق جهتیله، بلکه بر قولایلق وار؟

الجواب: نقاش ازی، حدسز قدرتیله نهایتسز جلوۀ آسماسنی هر وقت تازه‌لندیرمکله، آیری آیری شکلده گوسترمک ایچون، آشیاذه کی تشخصلری و خصوصی سیمالری او یله بر صورتده خلق ایتمشدر که؛ هیچ بر مکتوب صمدانی و هیچ بر کتاب ربّانی، دیگر کتابلرک عین عیننه اولامیور. علی کلّ حال، آیری معنالری إفاده ایتمک ایچون، آیری بر سیماسی بولونه‌جق. اگر گوزک وارسه، انسانک سیماسنه باق، گور که؛ زمان آدمدن شیمدی‌یه قدر، بلکه أبده قدر، بو کوچک سیماده، اعضای اساسیده إتفاق ایله برابر، هر بر سیمما، عموم سیمالره نسبتۀ، هر بر یسنه قارشنی برر علامت فارقه‌سی وار اولدیغی قطعیا ثابتدر. بونک ایچون هر بر سیمما، آیری بر کتابدر. یالکز صنعتک تنظیمی ایچون آیری بر یازی طاقمی و آیری بر ترتیب و تألیف ایستر. و ماده‌لرینی هم گتیرمک، هم یرلشدیرمک و هم ده وجوده لازم اولان هر شیئی درج ایتمک ایچون، بتون بتون باشقه بر تزگاه ایستر. هایدی، فرض محال اولارق طبیعتیه بر مطبعه نظریله باقدق. فقط بر مطبعه‌یه عائد اولان تنظیم و باصمق، یعنی معین إنتظامنی قابله صومقمقندن باشقه، او تنظیمک ایجادندن، ایجادلری یوز درجه داها

مشکل بر ذی حیاتک جسمنده کی مادّه لری، أقطارِ عالمدن میزانِ مخصوصله و خاص بر إنتظامله ایجاد ایتمک و گتیرمک و مطبعه أله ویرمک ایچون، ینه او مطبعه یی ایجاد ایدن قدیرِ مطلقک قدرت و إرادة سنه محتاجدر. دیمک بو مطبعه لق احتمالی و فرضی، بتون بتون معناسز بر خرافه در.

ایشته بو ساعت و کتاب مثاللری گبی؛ صانع ذو الجلال، قادرِ کلّ شیء، أسبابی خلق ایتمش؛ مسبباتی ده خلق ایدیور. حکمتیله، مسبباتی أسبابه باغلا یور. کائناتک حرکاتک تنظیمنه دائر قوانینِ عادت اللّهدن عبارت اولان شریعتِ فطریّه کبرایِ إلهیه نك بر جلوه سنی و آشیا ده کی او جلوه سنه یالکز بر آینه و بر معکس اولان طبیعتِ آشیایی، إرادة سیله تعین ایتمشدر. و او طبیعتک وجودِ خارجی یه مظهر اولان وجهنی، قدرتیله ایجاد ایتمش و آشیایی او طبیعت اوزرنده خلق ایتمش، بربرینه مزج ایتمش. عجا غایت درجه ده معقول و حدسز برهانلرک نتیجه سی اولان بو حقیقتک قبولی می داها قولایدر.. (عجا و جواب درجه سنده لازم دگل میدر؟) یوقسه جامد، شعورسز، مخلوق، مصنوع، بسیط اولان او سبب و طبیعت دیدیگکز مادّه لره، هر بر شیئک وجودینه لازم حدسز جهازات و آلاتی و یروب حکیمانه، بصیرانه اولان ایشلری کندی کندیلرینه یاپدیرمق می داها قولایدر؟ عجا إمتناع درجه سنده، امکان خارجنده دگل میدر؟ سنک او إنصافسز عقلکک إنصافنه حواله ایدیورز.

منکر و طبیعت پرست دیورکه: مادام بنی إنصافه دعوت ایدیورسک. بن ده دیورم که: شیمدی یه قدر یاگلیش گیتدیگمز یول، هم یوز درجه محال، هم غایت ضررلی و نهایت درجه ده چرکین بر مسلک اولدیغنی إعتراف ایدیورم. سابق تحقیقاتکزدن ذره مقدار شعوری بولونان آگلا یه جق که؛ أسبابه، طبیعتّه ایجاد ویرمک ممتنعدر، محالدر. و هر شیئی طوغریدن طوغری یه واجب الوجوده

ویرمک واجبدر، ضروریدر. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِيمَانِ﴾ دیوب ایمان اییدیورم .

یالکز بر شبهه وار. جنابِ حَقِّ خالق اولدیغنی قبول اییدیورم؛ فقط بعض جزئی اُسبابْ اُهمیتسز شیرده ایجاده مداخله‌لری و بر پارچه مدح و ثنا قرانمه‌لری، سلطنتِ ربوبیتنه نه ضرر ویرر؟ سلطنتنه نقصانیت گلیر می؟"

الجواب: بعض رساله‌لرده غایت قطعی اثبات ایتدیگمز گی؛ حاکمیتْ شائی، مداخله‌ی رد ایتمکدر. حتّی اُکْ اُدنا بر حاکم، بر مأمور؛ دائره حاکمیتنده اوغلنْک مداخله‌سنی قبول ایتیمیور. حتّی حاکمیتنه مداخله توهمیله، بعض دیندار پادشاهلر (خلیفه اولدقلری حالده) معصوم اولدلرینی قتل ایتمه‌لری، بو "رد مداخله قانونی" نْک حاکمیتنده نه قدر اساسلی حکم ایتدیگنی گوستریور. بر ناحیه‌ده ایکی مدیردن طوت، تا بر مملکنده ایکی پادشاهه قدر، حاکمیتنده کی استقلالیتْ اِقتضا ایتدیگی "منع اشتراك قانونی" تاریخ بشرده چوق عجیب هرج و مرج ایله قوّتی گوسترمش. عجا عاجز و معاونته محتاج انسانلرده کی آمریت و حاکمیتْ بر گولگه‌سی، بو درجه مداخله‌ی رد ایتمگی و باشقه‌سنْک مداخله‌سنی منع ایتمگی و حاکمیتنده اشتراك قبول ایتمه‌مگی و مقامنده استقلالیتنی نهایت تعصّبله محافظه‌یه چالیشمایی گور؛ سوْگْره حاکمیتِ مطلقه ربوبیت درجه‌سنده و آمریتِ مطلقه الوهیت درجه‌سنده و استقلالیتِ مطلقه اُحدیت درجه‌سنده و اِستغْنای مطلق قادریّتِ مطلقه درجه‌سنده بر ذاتِ ذو الجلالده، بو رد مداخله و منع اشتراك و طرد شریک، نه درجه او حاکمیتْ ضروری بر لازمی و واجب بر مقتضاسی اولدیغنی قیاس ایده‌بیلیرسه‌کْ ایت.

اما ایکنجی شق شبهه‌کْ که: بعض اُسباب، بعض جزئیاتْک بعض عبودیتلرینه مرجع اولسه، او معبودِ مطلق اولان ذاتِ واجب الوجوده متوجّه

ذراتدن سیاراته قدر مخلوقاتك عبودیتلرندن نه نقصان گلیر؟

الجواب: شو کائناتك خالق حکیمی کائناتی بر آعاج حکمنده خلق ایدوب، اُك مکمل میوه سنی ذی شعور و ذی شعورك ایچنده اُك جامع میوه سنی انسان یاپمشدر.

و انسانك اُك اُهمیتی، بلکه انسانك نتیجه خلقی و غایه فطرتی و ثمره حیاتی اولان شکر و عبادتی؛ او حاکم مطلق و آمر مستقل، کندینی سؤدیرمک و طانیتدیرمق ایچون کائناتی خلق ایدن او واحد أحد، بتون کائناتك میوه سنی اولان انسانی و انسانك اُك یوکسک میوه سنی اولان شکر و عبادتی باشقه آلره ویرر می؟ بتون بتون حکمنته ضد اولارق، نتیجه خلقی و ثمره کائناتی عبث ایدر می؟ حاشا و کلا...

هم حکمتی و ربوبیتی انکار ایتدیره جک بر طرزده مخلوقاتك عبادتلیرینی باشقه لره ویرمگه رضا گوسترر می، هیچ مساعده ایدر می؟

و هم حدسز بر درجه ده کندینی سؤدیرمگی و طانیتدیرمگی افعالیله گوستردیگی حالده، اُك مکمل مخلوقاتك شکر و منتدارلقلیرینی، تحبب و عبودیتلیرینی باشقه اسبابه ویرمکله کندینی اونوتدیروب، کائناتده کی مقاصدِ عالییه سنی انکار ایتدیرر می؟

أی طبیعت پرستلکدن واز گچن آرقداش! هایدی سن سویله!

او دییور: الحمد لله، بو ایکی شبهه حل اولمقله برابر، وحدانیت الهیهیه دائر و معبود بالحق او اولدیغنه و اوندن باشقه لری عبادته لایق اولمادیغنه او قدر

پارلاق و قوتلی ایکی دلیل گوستردک که، اولری انکار ایتمک، گونشی و گوندوزی انکار ایتمک گبی بر مکابره‌در.

خاتمه

طبیعت فکر کفریسنی ترک ایدن و ایمانه گلن ذات دیور که: الحمد لله، بنم شبهه‌لرم قالمادی؛ یالکز مراقمی موجب اولان بر قاچ سؤالم وار.

برنجی سؤال: چوق تنبللردن و تارک الصلاتلردن ایشیدییورز؛ دیورلر که: جناب حق بزم عبادتمزه نه احتیاجی وار که، قرآنده چوق شدت و إصرار ایله عبادتی ترک ایدنی زجر ایدوب جهنم گبی دهشتلی بر جزا ایله تهدید ایدیور. إعتدالی و إستقامتلی و عدالتلی اولان إفاده قرآنییه ناصل یاقیشییور که، أهیتسز بر جزئی خطایه قارشی، نهایت شدتی گوستریور؟

الجواب: أوت جناب حق سنک عبادتکه، بلکه هیچ بر شیئه محتاج دگل. فقط سن عبادته محتاجسک، معنًا خسته‌سک. عبادت ایسه، معنوی یاره‌لریکه تریاقلر حکمنده اولدیغنی چوق رساله‌لرده إثبات ایتمشز. عجباً بر خسته، او خسته‌لق حقنده، شفقتلی بر حکیمک اوکا نافع علاجلری ایچیرمک خصوصنده ایتدیگی إصراره مقابل، حکیمه دیسه: "سنک نه احتیاجک وار، بکا بویله إصرار ایدیورسک؟" نه قدر معناسز اولدیغنی آگلارسک.

اما قرآنك، تركِ عبادت حَقَّده شدتلی تهدیداتی و دهشتلی جزالری ایسه؛ ناصلکه بر پادشاه، رعیتك حقوقنی محافظه ایتمك ایچون؛ عادی بر آدمك، رعیتك حقوقنه ضرر ویرن بر خطاسنه گوره، شدتلی جزایه چارپار. اویله ده؛ عبادتی و نمازی ترك ایدن آدم، سلطان ازل و ابدك رعیتی حکمنده اولان موجوداتك حقوقنه اَهْمیتلی بر تجاوز و معنوی بر ظلم ایدر. چونکه موجوداتك کماللری، صانعہ متوجّه یوزلرنده تسبیح و عبادت ایله تظاهر ایدر. عبادتی ترك ایدن، موجوداتك عبادتی گورمز و گوره مز، بلکه ده إنکار ایدر. او وقت عبادت و تسبیح نقطه سنده یوکسك مقامده بولونان و هر بری برر مکتوب صمدانی و برر آیینہ اَسْمَاءِ ربّانیه اولان موجوداتی؛ عالی مقاملرندن تنزیل ایتدیگندن و اَهْمیتسز، وظیفه سز، جامد، پریشان بر وضعیتده تلقی ایتدیگندن، موجوداتی تحقیر ایدر؛ کمالاتنی إنکار و تجاوز ایدر.

أوت هرکس، کائناتی کندی آیینه سیله گورور. جناب حق إنسانی کائنات ایچون بر مقیاس، بر میزان صورتنده یاراشمدر. هر إنسان ایچون، بو عالمدن خصوصی بر عالم ویرمش. او عالمك رنگنی، او إنسانك إعتقاد قلبیسنه گوره گوسترییور. مثلاً؛ غایت مأیوس و ماتملی اولارق آغلایان بر إنسان، موجوداتی آغلار و مأیوس صورتنده گورور؛ غایت سرورلی و نشئه لی، مژده لی و کمال نشئه سندن گولن بر آدم، کائناتی نشئه لی، گولر گوردیگی گبی؛ متفکرانه و جدی بر صورتده عبادت و تسبیح ایدن آدم، موجوداتك حقیقه موجود و محقق اولان عبادت و تسبیحاتلرینی بر درجه کشف ایدر و گورور. غفلتله ویا إنکارله عبادتی ترك ایدن آدم؛ موجوداتی، حقیقت کمالاتنه تماميله ضد و مخالف و خطا بر صورتده توهم ایدر و معنأ اونلرک حقوقنه تجاوز ایدر.

هم او تارك الصلاة، كندی كندیینه مالك اولمادیغی ایچون، كندی مالكنك
بر عبدی اولان كندی نفسنه ظلم ایدر. اونك مالکی، او عبدینك حقنی، اونك
نفس اماره‌سندن آلق ایچون، دهشتلی تهدید ایدر. هم نتیجه خلقتی و غایه
فطرتی اولان عبادتی ترك ایتدیگندن، حکمتِ إلهیه و مشیئتِ ربّانییه قارشی
بر تجاوز حکمنه گچر. اونك ایچون جزایه چارپیلیر.

الحاصل: عبادتی ترك ایدن، هم كندی نفسنه ظلم ایدر؛ (نفسی ایسه،
جنابِ حقّ عبدی و مملوکیدر) هم کائناتك حقوق کمالاتنه قارشی بر تجاوز،
بر ظلمدر. اوت ناصلکه کفر، موجوداته قارشی بر تحقیردر؛ تركِ عبادت دخی،
کائناتك کمالاتنی بر إنکاردر. هم حکمتِ إلهیه قارشی بر تجاوز اولدیغندن،
دهشتلی تهدیده، شدتلی جزایه مستحق اولور.

ایشته بو إستحقاقی و مذکور حقیقتی إفاده ایتمك ایچون، قرآن معجز
البيان معجزانه بر صورته او شدتلی طرز إفاده‌ی اختیار ایده‌رك، تام تامنه
حقیقتِ بلاغت اولان مطابق مقتضایِ حاله مطابقت ایدیور.

ایکنجی سؤال: طبیعتدن واز گچن و ایمانه گلن ذات دییور که: هر
موجود، هر جهته، هر ایشنده و هر شیئنده و هر شأننده مشیئتِ إلهیه و
قدرتِ ربّانییه تابع اولماسی، چوق عظیم بر حقیقتدر. عظمتی جهته‌ده طار
ذهنلریمزه صیقیشمیور. حالبوکه گوزیمزله گوردیگمز بو نهایت درجه‌ده
مبذولیت، هم خلقت و ایجاد اشیاده کی حدسز سهولت، هم سابق برهانلریگزله
تحقق ایدن وحدت یولنده کی ایجاد اشیاده نهایت درجه‌ده قولایلق و سهولت،
هم نصّ قرآن ایله بیان ایدیلن ﴿مَا خَلَقْكُمْ وَلَا بَعَثْكُمْ إِلَّا كُنُفْسٍ وَاحِدَةٍ ۖ وَمَا أَمْرُ
السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ﴾ گبی آیتلرک صراحة گوستردکلری نهایت

درجده قولایلق، او حقیقتِ عظیمه‌یی، اَكْ مقبول و اَكْ معقول بر مسئله اولدیغنی گوستریورلر. بو قولایلغْ سَرّی و حکمتی نه‌در؟

الجواب: یگرمنجی مکتوبْکْ اوننجی کلمه‌سی اولان ﴿وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ﴾ بیاننده، او سَرّ غایت واضح و قطعی و مقنع بر طرزده بیان ایدیلمش. خصوصاً او مکتوبْکْ ذیلنده داها زیاده وضوح ایله اثبات ایدیلمش که؛ بتون موجودات، صانعِ واحده اسناد ایدیلدیگی وقت، بر تْکْ موجود حکمنده قولایلاشیر. اَگر واحدِ اَحده ویریلمزسه؛ بر تْکْ مخلوقْکْ ایجادِی، بتون موجودات قدر مشکله‌شیر و بر چْکْردْکْ، بر آغاج قدر صعوبتلی اولور. اَگر صانع حقیقیسنه ویریلسه، کائنات بر آغاج گبی و آغاج بر چْکْردْکْ گبی و جَنّت بر بهار گبی و بهار بر چِیچْکْ گبی قولایلاشیر، سهولت پیدا ایدر. و بِالْمُشَاهَدَةِ گورونن حدسز مبدولیت و اوجوزلغْکْ و هر نوعْکْ سهولتله کثرتِ اُفرادی بولوغاسنْکْ و کثرتِ سهولت و سرعتله منتظم، صنعتلی، قیمتلی موجوداتْکْ قولایچه وجوده گلّه‌سنْکْ سرلینه مدار اولان و حکمتلرینی گوسترن یوزر دلیلرندن و باشقه رساله‌لرده تفصیلاً بیان ایدیلن بر ایکیسنه مختصر بر اِشارت ایدرز.

مثلاً: ناصلکه یوز نفر، بر ضابطْکْ اِداره‌سنه ویریلسه؛ بر نفرْکْ، یوز ضابطْکْ اِداره‌لرینه ویریلمه‌سندن یوز درجه داها قولای اولدیغی گبی، بر اوردونْکْ تجهیزات عسْکْریه‌سی؛ بر مرکز، بر قانون، بر فابریقه و بر پادشاهْکْ اُمْرینه ویریلدیگی وقت، عادتاً کمیّه بر نفرْکْ تجهیزاتی قدر قولایلاشدیغی گبی.. بر نفرْکْ تجهیزاتِ عسْکْریه‌سی؛ متعّدّ مرکزله، متعّدّ فابریقه‌له، متعّدّ قوماندانله حواله‌سی ده، عادتاً بر اوردونْکْ تجهیزاتی قدر کمیّه مشکلاتلی اولویور. چونکه

بر تڪ نفرڻ تجهيزاتى ايچون، بتون اوردويه لازم اولان فابريقه‌لرڻ بولونماسى گرکردر.

هم بر آغاچڻ سِر وحدت جهتيله، بر كوكدە، بر مركزده، بر قانون ايله موّاد حياتيه سى ويريلديگندن؛ بيگلر ميوه ويرن او آغاچ، بر ميوه قدر سهولتلى اولديغى بلمشاهده گورونور. اُگر وحدتن كثرته گيديلسه، هر بر ميوه لازم موّاد حياتيه باشقه يردن ويريلسه؛ هر بر ميوه، بر آغاچ قدر مشكلات پيدا ايدر. بلكه آغاچڻ بر اُتمودجى و فهرسته سى اولان بر تڪ چكردك دخى، او آغاچ قدر صعوبتلى اولور. چونكه بر آغاچڻ حياتنه لازم اولان بتون موّاد حياتيه، بر تڪ چكردك ايچون ده لازم اولويور.

ايشته بو مثاللر گي، يوزلر مثاللر وار گوسترييورلر كه؛ وحدتده، نهايت درجه‌ده سهولتنله وجوده گلن بيگلر موجود، شرkede و كثرته، بر تڪ موجوددن داها زياده قولاي اولور. سائر رساله‌لرده بو حقيقت ايكي كره ايكي درت ايدر درجه‌ده اثبات ايديلديگندن، اونلره حواله ايدوب، بوراده يالگز بو سهولت و قولايغڻ علم و قدرِ اِلهى و قدرتِ ربّانيه نقطه نظرنده غايت مهمّ بر سَريني بيان ايده جگزر. شويله كه:

سن بر موجودسڻ. اُگر قدير اُزلى يه كنديكى ويرسهڻ؛ بر كبريت چاقار گي، هيچدن، يوقدن، بر اُمرله، حدسز قدرتيله، سنى بر آنده خلق ايدر. اُگر سن كنديكى اوڭا ويرمزهڻ، بلكه اُساب مادّيه و طبيعته اسناد ايتسهڻ؛ او وقت سن، كائناتڻ منتظم بر خلاصه سى، ميوه سى و كوچك بر فهرسته سى و ليسته سى اولديغڻدن؛ سنى ياپمق ايچون، كائناتى و عناصرى اينجه اَلَك ايله اَله يوب حسّاس ئولچورله اقطارِ عالمدن سنڻ وجودگده كى مادّه لرى طويلامق

لازم گلیر. چونکه أسبابِ مادّیه یالکڑ ترکیب ایدر، طویلار. کندیلرنده بولونمیان؛ هیچدن، یوقدن یاپامدقلری، بتون اهل عقل یاننده مصدّقدر. اوپله ایسه، کوچک بر ذی حیاتک جسمنی اقطارِ عالمدن طویلامغه مجبور اولورلر.

ایشته وحدتده و توحیدده نه قدر قولایلق و شرکده و ضلالتده نه قدر مشکلات وار اولدیغنی آکلا!

ایکنجیسی: علم نقطه سنده حدسز بر سهولت واردر. شویله که:

قدر، علمک بر نوعیدر که، هر شیئ معنوی و مخصوص قالی حکمنده بر مقدار تعیین ایدر. و او مقدار قدری، او شیئ وجودینه بر پلان، بر مودهل حکمنه گچر. قدرت ایجاد ایتدیگی وقت؛ غایت سهولتله او قدری مقدار اوستنده ایجاد ایدر. اگر او شی محیط و حدسز و ازلی بر علمک صاحبی اولان قدیر ذو الجلاله ویریلمزسه؛ (سابقاً گچدیگی گبی) بیگلر مشکلات دگل، بلکه یوز محالات اورتهیه دوشر. چونکه او مقدار قدری و مقدار علمی اولمازسه؛ بیگلر خارجی و مادّی قابلر، کوچوجک بر حیوانک جسدنده استعمال ایدیلمک لازم گلیر.

ایشته وحدتده نهایتسز قولایلق و ضلالتده و شرکده حدسز مشکلاتک بر سرینی آکلا؛ ﴿وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ﴾ آیتی، نه قدر حقیقتلی و طوغری و یوکسک بر حقیقتی إفاده ایتدیگی بیل!.

اوچنجی سؤال: اُسکیدن دشمن، شیمدی دوست اولان مهتدی دیور که: شو زمانده چوق ایلری گیدن فیلسوفلر دیورلر که: "هیچدن هیچ بر شی

ایجاد ایدیلیمیور و هیچ بر شی اعدام ایدیلیمیور؛ یالکز بر ترکیب بر تحلیلدر که، کائنات فابریقه‌سنی ایشلتدیریور".

الجواب: نور قرآن ایله موجوداته باقمیان فیلسوفلرک اُک ایلری گیدنلری باقمشدر که، طبیعت و أسباب واسطه‌سیله بو موجوداتک تشکلات و وجودلرینی (سابقاً اثبات ایتدیگمز طرزده) اِمتناع درجه‌سنده مشکلاتلی گوردکلرندن، ایکی قسمه آیرلدیلر:

بر قسمی سوفسطائی اولوب، انسانک خاصه‌سی اولان عقلدن اِستعفا ایدهرک، اُحمق حیوانلردن داها آشاغی دوشهرک، کائناتک وجودینی اِنکار ایتمگی؛ حتّی کندیلرینک وجودلرینی دخی اِنکار ایتمسنی؛ ضلالت مسلکنده أسباب و طبیعتک ایجاد صاحبی اولمالرندن داها زیاده قولای گوردکلرندن هم کندیلرینی، هم کائناتی اِنکار ایدوب، جهل مطلقه دوشمشدر.

ایکنجی گروه باقمشدر که؛ ضلالتده، أسباب و طبیعت موجد اولمق نقطه‌سنده، بر سینک و بر چکردگک ایجادی، حدسز مشکلاتی وار و طور عقلک خارجنده بر اِقتدار اِقتضا ایدیور. اونک ایچون بالمجبوریه ایجادی اِنکار ایدیورلر، "یوقدن وار اولماز" دیورلر و اِعدامی ده محال گورویورلر، "وار یوق اولماز" حکم ایدیورلر. یالکز حرکات ذرات ایله، تصادف روزگارلریله بر ترکیب و تحلیل و طاغیلمق و طویلانمق صورتنده بر وضعیت اِعتباریه تحیل ایدیورلر. ایشته سن گل، اُحمقلغک و جهالتک اُک آشاغی درجه‌سنده، اُک یوکسک عقللی کندینی ظن ایدن آدملی گور؛ و ضلالت، انسانی نه قدر مسخره و سفلی و اُجهل یاپدیغنی بیل؛ عبرت آل!

عجبا هر سنهده، درت یوز بیك انواعی بردن زمین یوزنده ایجاد ایدن و سماوات و ارضی آلتی گونده خلق ایدن و آلتی هفتهده، هر بهارده، کائناتدن داها صنعتلی، حکمتلی ذی حیات بر کائناتی انشا ایدن بر قدرت ازلیه، بر علم ازلینک دائره سنده، پلانلری و مقدارلری تعین ایدن موجودات علمیه یی، گوزه گوسترمه یین بر اجزا ایله یازیلان و گورونمه یین بر یازی پی گوسترمک ایچون سورولن بر اجزا مثللو، غایت قولای او معدومات خارجیه اولان موجودات علمیه وجود خارجی ویرمگی او قدرت ازلیه دن اوزاق گورمک و ایجادى انکار ایتمک؛ اولکی گروه اولان سوفسطائیلردن داها زیاده احمقانه و جاهلانهدر. بو بدبختلر، عاجز مطلق و یالغز بر جزء اختیاریدن باشقه آلرنده اولمیان فرعونلاشمش کندی نفسلری، هیچ بر شیئی اعدام و یوق ایده مدکلرندن و هیچ بر ذره یی، بر ماده یی، هیچدن، یوقدن ایجاد ایده مدکلرندن و گوندکلری اسباب و طبیعتک آلرنده هیچدن ایجاد گلمدیگی جهته، احمققلرندن دیورلر: "یوقدن وار اولماز، وار ده یوق اولماز" دیوب، بو باطل و خطا دستوری، قدیر مطلقه تشمیل ایتمک ایسته یورلر.

أوت قدیر ذو الجلالک ایکی طرزده ایجادى وار. بری؛ اختراع و ابداع ایله در. یعنی هیچدن، یوقدن وجود ویریور و اوکا لازم هر شیئی ده هیچدن ایجاد ایدوب آلنه ویریور. دیگرى؛ انشا ایله، صنعت ایله در. یعنی کمال حکمتی و چوق اسماسنک جلوه لرینی گوسترمک گبی چوق دقیق حکمتلر ایچون، کائناتک عناصرندن بر قسم موجوداتی انشا ایدیور. هر آمرینه تابع اولان ذراتلری و ماده لری، رزاقیت قانونیه اونلره گوندرر و اونلرده چالیشدیور.

أوت قادر مطلقک ایکی طرزده، هم ابداع هم انشا صورتنده ایجادى وار. واری یوق ایتمک و یوغی وار ایتمک؛ ائک قولای ائک سهولتی، بلکه دائمی،

عمومی بر قانونیدر. بر بهارده، اوچ یوز ییك أنواع ذی حیات مخلوقاتك شكللرینی، صفتلرینی، بلکه ذراتلرندن باشقه بتون کیفیات و أحوالترینی هیچدن وار ایدن بر قدرته قارشى، "یوغى وار ایده‌مز!" دین آدم، یوق اولمالی!..

طبیعتی بیراقان و حقیقته گچن ذات دییور که: جنابِ حقّه ذرات عددنجه شکر و حمد و ثنا ایدیورم که، کمالِ ایمانی قزاندم، أوهام و ضلالتلردن قورتولدیم و هیچ بر شبهه‌م ده قالمادی.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ وَكَمَالِ الْإِيمَانِ﴾
 ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

يگرمی دردنجی لمعه

تستّر حقّنده

(اون بشنجی نوطه نځ ايکنجی و اوچنجی مسئله لری ايکن،
أهميته بناءً يگرمی دردنجی لمعه اولمشدر.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ﴾

إلى آخر... آيتی، تستّری أمر ايدييور. مدنيتِ سفيهه ايسه، قرآنك بو
حكمه قارشى مخالف گيدييور. تستّری، فطرى گورمییور، "بر أسارتدر"
دييور. (*)

(*) : محكمه يه قارشى و محكمه ي صوصديران لايحه تميزك مدافعاتندن بر پارچه:

" بن ده عدليه نځ محكمه سنه ديرم كه: بيك اوچ يوز ألى سنه ده و هر عصرده اوچ يوز
ألى مليون إنسانلرځ حياتِ اجتماعيه سنه أځ قدسى و حقيقى و حقيقى بر دستورِ إلهى ي،
اوچ يوز ألى بيك تفسيرك تصديقلرينه و إتفاقلرينه إستناداً و بيك اوچ يوز ألى سنه طرفنده
گچمش أجدادهمزك إعتقادلرينه إقتداءً تفسير ايدن بر آدمى محكوم ايدن حقسز بر قرارى، ألبته
روى زمينده عدالت وارسه، او قرارى ردّ و بو حكمى نقض ايده جكدرا!.."

الجواب: قرآن حکیمک بو حکمی تام فطری اولدیغنه و مخالفی غیر فطری اولدیغنه دلالت ایدن چوق حکمتلرندن، یالکزد دت حکمتنی بیان ایدرز.

برنجی حکمت: تستر، قادینلر ایچون فطردر و فطرتلری إقتضا ایدیور. چونکه قادینلر خلقه ضعیف و نازک اولدقلرندن، کندیلرینی و حیاتندن زیاده سؤدیگی یاورولرینی حمایه ایده‌جک بر آرکگک حمایه و یاردیمنه محتاج بولوندیغندن، کندینی سؤدیرمک و نفرت ایتدیرمه‌مک و إستقلاله معروض قالماق ایچون، فطری بر میلی وار. هم قادینلرک اون عدددن آلتی یدسی یا إختیاردر، یا چرکیندر که؛ إختیارلغنی و چرکینلگنی هرکسه گوسترمک ایسته‌مزلر. یا قیصقانجدر؛ کندندن داها گوزلره نسبة چرکین دوشمه‌مک و یا تجاوزدن و إتهامدن قورقار، تعرّضه معروض قالماق و قوجه‌سی نظرنده خیانتله متهم اولماق ایچون، فطره تستر ایستلر. حتّی دقت ایدیلسه، اُک زیاده کندینی صاقلایان إختیارلردر. و اون عدددن آنجق ایکی اوچ دانه‌سی بولونه‌بیلر که؛ هم گنج اولسون، هم گوزل اولسون، هم کندینی گوسترمکدن صیقیلما‌سین. معلومدر که؛ انسان سومدیگی و إستقلال ایتدیگی آدملرک نظرندن صیقیلیر، متأثر اولور. البته آچیق صاچیقلق قیافتنه گیرن گوزل بر قادین، باقماسنه خوشلانیدیغی نامحرم آرککلردن اونده ایکی اوچی وارسه، یدی سکزدن إستقلال ایدر. هم تفحّش و تفسّخ ایتمه‌ین بر گوزل قادین، نازک و سریع التّأثر اولدیغندن، ماده‌ تأثیری تجربه ایدیلن بلکه سملندیرن پیس نظرلردن البته صیقیلیر. حتّی ایشیدیورز؛ آچیق صاچیقلق یری اولان آوروپاده چوق قادینلر، بو دقت نظرندن صیقيله‌رق، "بو آلچاقلر بزی گوزلر چپسینه آلوب صیقیلورلر" دییه پولیس‌لره شکوا ایدیورلر. دیمک مدنیتک رفع تستری، خلاف فطرتدر. قرآنک تستر امری فطری اولمقله برابر، او معدن شفقت و قیمتدار برر رفیقّه ابدیه اولایلن قادینلری، تستر ايله

سقوطدن، ذلّتن و معنوی أسارتدن و سفالتدن قورتاریور.

هم قادینلرده، أجنبي أرككلره قارشى فطرّة قورقاقلق، تحوّف وار. تحوّف ايسه، فطرّة تستّرى إقتضا ایدیور. چونكه سکز طوقوز دقیقه بر ذوقی جداً آجیلاشدیره حق سکز طوقوز آی آغیر بر ولد یوکنی زحمت ايله چکمکله برابر، حامیسز بر ولدك تربیه سیله سکز طوقوز سنه، او سکز طوقوز دقیقه غیر مشروع ذوقك بلاسنی چکمك احتمالی وار. و کثرتله واقع اولدیغندن، جداً شدّتله نامحرملردن فطرتی قورقار و جبلّیتی صاقینمق ایستر. و تستّر ايله نامحرمك إشتهاسنی آچماق و تجاوزینه میدان ویرمهك، ضعیف خلقتی أمر ایدر و قوّتلی إخطار ایدر. و بر سپری و قلعه سی چارشافی اولدیغنی گوستریور. مسموعاته گوره: مرکز و پای تخت حکومتده، چارشو ایچنده، گوندوزده، أهالینك گوزلری اوکّنده، غایت عادى بر قوندوره بویاجیسی، دنیاچه رتبه بیوک بر آدمك آچیق باجاقلى قاریسنه بالفعل صارقینتیلق ایتمه سی، تستّر علیهنده اولانلرک حیاسز یوزلرینه بر شمار ووروور!..

ایکنجی حکمت: قادین و أركك اورته سنده غایت أساسلی و شدّتلی مناسبت، محبّت و علاقه؛ یالکز دنیوی حیاتك إحتیاجندن ایلری گلمیور. أوت بر قادین، قوجه سنه یالکز حیات دنیویه مخصوص بر رفیقۀ حیات دگلدر. بلکه حیات أبدیه ده دخی بر رفیقۀ حیاتدر. مادام حیات أبدیه ده دخی قوجه سنه رفیقۀ حیاتدر؛ ألبته أبدی آرقداشی و دوستی اولان قوجه سنك نظرندن غیرى باشقه سنك نظرنی کندى محاسنه جلب ایتمهك و اونی طاریلتماق و قیصقاندرماق لازم گلیر. مادام مؤمن اولان قوجه سی، سرّ ایمانه بناء اونك ايله علاقه سی حیات دنیویه منحصر و یالکز حیوانی و گوزللك وقتنه مخصوص موّقت بر محبّت دگل؛ بلکه حیات أبدیه ده دخی بر رفیقۀ حیات نقطه سنده

أساسلی و جدّی بر محبّتله، بر حرمتله علاقه‌داردر. هم یالکُز گنج‌لگنده و گوزللك زماننده دگل، بلکه إختیارلق و چرکینلك وقتنده دخی او جدّی حرمت و محبّتی طاشیور.

ألبته اوڭا مقابل، او ده کندی محاسنی اونڭ نظرینه تخصیص و محبّتی اوڭا حصر ایتمسی مقتضایِ إنسانیتدر. یوقسه پک آز قزانیر، فقط پک چوق غائب ایدر.

شرعاً قوجه، قاری‌یه کفو اولمالی، یعنی بربرینه مناسب اولمالی. بو کفو و دنک اولمق، اڭ مهمّی دیانت نقطه‌سندهدر.

نه موطلی او قوجه‌یه که؛ قادیننڭ دیانتنه باقوب تقلید ایدر، رفیقه‌سنی حیاتِ ابدیه‌ده غائب ایتمه‌مک ایچون متدین اولور.

بختیاردر او قادین که؛ قوجه‌سنڭ دیانتنه باقوب "أبدی آرقداشیمی غائب ایتمیهم" دییه تقوایه گیرر.

ویل او آرکگه که؛ صالحه قادیننی ابدی غائب ایتدیره‌جک اولان سفاهته گیرر. نه بدبختدر او قادین که؛ متقی قوجه‌سنی تقلید ایتمز، او مبارک ابدی آرقداشینی غائب ایدر.

بیگلر ویل او ایکی بدبخت زوج و زوجه‌یه که؛ بربرینڭ فسقنی و سفاهتنی تقلید ایدیورلر. بربرینه آتیشه آتیلما‌سنده یاردیم ایدیورلر!..

اوچنجی حکمت: بر عائله‌نڭ سعادتِ حیاتیه‌سی؛ قوجه و قاری ماییننده بر اُمنیتِ متقابله و صمیمی بر حرمت و محبّتله دوام ایدر. تسترسزلك و آچیق

صاچیقلق، او امنیت بوزار، او متقابل حرمت و محبتی ده قیرار. چونکه آچیق صاچیقلق قیلغنه گیرن اون قادیندن آنجق بر دانه سی بولونور که، قوجه سندن داها گوزلی گورمדיگندن، کندینی اجنبی یه سؤدیرمگه چالیشماز. طوقوزی، قوجه سندن داها اییسنی گورور. و یگر می آدمدن آنجق بر دانه سی، قاریسندن داها گوزلنی گورمیور. او وقت او صمیمی محبت و حرمت متقابل گیتمکله برابر، غایت چرکین و غایت آلچاقجه بر حسن او یان دیرمغه سببیت ویره بیلیر. شویله که:

إنسان، همشیره مثللو محرم لینه قارشی فطرّة شھوانی حسن طاشییه میور. چونکه محرم لک سیمالری، قرابت و محرمیت جهتنده کی شفقت و محبت مشروعه بی احساس ایتدیگی جهته؛ نفسی، شھوانی تمایلاتی قیرار. فقط باجاق لرگی شرعاً محرم لره ده گوسترمسی جائز اولمیان یرلینی آچیق صاچیق بیر اقمق، سفلی نفس لره گوره غایت چرکین بر حسن او یانما سنه سببیت ویره بیلیر. چونکه محرم ک سیماسی محرمیتدن خبر ویرر و ناحرمه بگزهمز. فقط مثلاً آچیق باجاق، محرم ک غیریله مساویدر. محرمیتی خبر ویره جک بر علامت فارقه سی اولما دیغندن، حیوانی بر نظر هوسی، بر قسم سفلی محرم لره او یان دیرمق ممکندر. بویله نظر ایسه، توپلری اورپرته جک بر سقوط انسانیتدر!..

دردنجی حکمت: معلومدر که؛ کثرت نسل هرکسجه مطلوبدر. هیچ بر ملت و حکومت یوقدر که، کثرت تناسله طرفدار اولماسین. حتی رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: ﴿تَنَاکُحُوا تَنَاکُحُوا فَإِنَّ أَبَاهُ بِكُمْ الْأُمَمُ﴾ (أو كما قال) یعنی: "إزدواج ایدیکز؛ چوغالکز. بن قیامتده، سزک کثرتکزله إفتخار ایده جگم." حالبوکه تسترک رفعی، ازدواجی تکثیر ایتمه یوب، چوق آزالتیور. چونکه ائک سرسری و عصری بر گنج دخی، رفیقہ حیاتی ناموسلی

ایستر. کندی گبی عصری، یعنی آچیق صاچیق اولماسنی ایسته‌مدیگندن بکار قالیر، بلکه ده فحشه سلوک ایدر. قادین اوילה دگل، او درجه قوجه‌سنی إِنْحصار آلتنه آلاماز. چونکه قادینک (عائله حیاتنده مدیر داخلی اولمق حیثیتیه قوجه‌سنک بتون مالنه، اولادینه و هر شیئنه محافظه مأموری اولدیغندن) اُكْ اساسلی خصلتی صداقتدر، امنیتدر. آچیق صاچیق ایسه بو صداقتی قیرار، قوجه‌سی نظرده امنیت غائب ایدر، اوکا وجدان عذاب چکدیرر. حتّی اُرککلرده ایکی گوزل خصلت اولان جسارت و سخاوت قادینلرده بولونسه، بو امنیت و صداقتنه ضرر اولدیغی ایچون، أخلاق سیئه‌دندر، کوتو خصلت صاییلیرلر. فقط قوجه‌سنک وظیفه‌سی، اوکا خزینه‌دارلق و صداقت دگل، بلکه حمایت و مرحمت و حرمتدر. اونک ایچون، او اُرکک إِنْحصار آلتنه آیینماز. باشقه قادینلری ده نکاح ایده‌بیلیر.

مملکتیز آوروپایه قیاس ایدیلمز. چونکه اوراده دوئللو گبی چوق شدتلی واسطه‌لرله آچیق صاچیق ایچنده ناموس بر درجه محافظه ایدیلیر. عزّت نفس صاحبی بریسنک قاریسنه پیس نظرله باقان، بویینه کفنی طاقار، صوگره باقار. هم ممالک بارده اولان آوروپاده کی طبیعتلر، او مملکت گبی بارد و جامددرلر. بو آسیا، یعنی عالم اسلام قطعه‌سی، اوکا نسبةً ممالک حاره‌در. معلومدر که؛ محیطک، انسانک أخلاقی اوزرنده تأثیری واردر. او بارد مملکتده، صوغوق انسانلرده هوسات حیوانیه‌یی تحریک ایتمک و إشتهایی آچمق ایچون آچیق صاچیق، بلکه چوق سوء إستعمالاته و إسرافاته مدار اولماز. فقط سریع التأثر و حسّاس اولان ممالک حاره‌ده کی انسانلرک هوسات نفسانیه‌سنی متمادیا تهییج ایده‌جک آچیق صاچیق، البته چوق سوء إستعمالاته و إسرافاته و نسلک ضعفیتنه و سقوط قوّته سببدر. بر آیده ویا یگرمی گونده إحتیاج فطری‌یه مقابل، هر بر قاچ گونده

کندینی بر اِسرافه مجبور ظن ایدر. او وقت، هر آیده اونبش گون قدر حیض گبی عارضه لر مناسبتیله قادیندن تجنّب ایتمگه مجبور اولدیغندن، نفسنه مغلوب ایسه فحشیاته ده میل ایدر.

شهرلیر؛ کویلیر، بدویلره باقوب تستّری قالدیره مز. چونکه کویلرده، بدویلرده، درد معیشت مشغله سیله و بدنّا چالیشمق و یورولمق مناسبتیله، هم شهرلیرله نسبتّه نظر دقّتی آز جلب ایدن معصومه ایشجی و بر درجه قابا قادینلرکّ قسماً آچیق اولملری، هوساتِ نفسانیه یی تهییجه مدار اولامدیغی گبی؛ سرسری و ایشسز آدم لر آز بولوندیغندن، شهرده کی مفاسدکّ اونده بری اونلرده بولونماز. او یله ایسه اونلره قیاس ایدیلمز.

﴿بِسْمِ سُبْحَانَهُ﴾

اهل ایمان آخرت همشیره لر م اولان قادینلر طائفه سی ایله بر محاوره در

بعض ولایتلرده طائفه نسادن صمیمی و حرارتلی بر صورتده نورلره قارشى علاقه لرینی گوردیگم و حدّمدن پک زیاده، اونلرکّ نورلره عائد درسلیمه اعتمادلرینی بیلدیگم صیره لرده، مبارک اِسپارطیه و معنوی مدرسه الزهرایه اوچنجی دفعه گلدیگم زمان ایشیتدم که؛ او مبارک آخرت همشیره لر م اولان طائفه نساء، بندن بر درس بکله یورلر مش. گویا وعظ صورتنده جامعلرده اونلره بر درس اولاجق. حالبوکه بن درت بش وجهله خسته یم و هم پریشان، حتّی قونوشمغه و دوشونمگه اِقتدارسز بولوندیغم حالده، بو گیجه شدّتلی بر اِخطار

ایله قلبمه گلدی که؛ مادام اونبش سنه اُول گنجلرک ایسته‌مه‌لریله گنجلك رهبرینی اونلر ایچون یازدک و پک چوق استفاده ایدیلدی. حالبوکه خانلر طائفه‌سی، گنجلردن داها زیاده بو زمانده اوپله بر رهبره محتاج‌درلر. بن ده بو إخطاره قارشى غایت پریشان و ضعف و عجزمله برابر "اوچ نکته" ایله غایت مختصر بعض لزوملى ماده‌لری، او مبارک همشیره‌لریمه و معنوی گنج اولادلریمه بیان ایدیورم.

برنجی نکته: رساله نورک اُک مهم بر اساسی شفقت اولماسندن، نساء طائفه‌سی شفقت قهرمانلری بولونمالری جهتیله داها زیاده رساله نورله فطره علاقه‌داردرلر. و لله الحمد، بو فطری علاقه‌دارلق چوق یرلرده حس ایدیلیور. بو شفقتده کی فداکارلق، حقیقی بر إخلاصی و مقابله‌سز بر فداکارلق معناسنی إفاده ایتدیگندن، شیمدی بو زمانده پک چوق اُهمیتی وار. اوت بر والده ولدینی تهلکه‌دن قورتارمق ایچون هیچ بر اجرت ایسته‌مه‌دن روحنی فدا ایتمه‌سی و حقیقی بر إخلاص ایله وظیفه فطریه‌سی إعتباریله کندینی اولادینه قربان ایتمه‌سی گوستریور که؛ خانلرده غایت یوکسک بر قهرمانلق وار. بو قهرمانلغک إنکشافی ایله؛ هم حیات دنیویه‌سنی، هم حیات اُبدیه‌سنی اونگلّه قورتاره‌بیلیر. فقط بعض فنا جریانلرله، او قوتلی و قیمتدار سجیه إنکشاف ایتمز و یاخود سوء استعمال ایدیلیر.

یوزر نمونه‌لرندن بر کوچک نمونه‌سی شودر: او شفقتلی والده، چوجغک حیات دنیویه‌ده تهلکه‌یه گیرمه‌سی، استفاده و فائده گورمسی ایچون هر فداکارلغی نظره آلیر، اونى اوپله تربیه ایدر. "اوغلم پاشا اولسون" دییه بتون مالنی ویرر؛ حافظ مکتبندن آلیر، آوروپایه گوندرر. فقط او چوجغک حیات اُبدیه‌سی تهلکه‌یه گیردیگنی دوشونمیور و دنیا چپسندن قورتارمغه چالیشیور،

جهنم چيسنه دوشمه سنی نظره آمايور. فطرى شفقتك تام ضدی اولارق او معصوم چوجغنی، آخرتده شفاعتجی اولق لازم گلیركن دعواجی ایدیور. او چوجق، "نیچون بنم ایمانی تقویه ایتمه دن بو هلاکتمه سببیت ویردك؟" دییه شکوا ایده جك. دنیاده ده تربیه اسلامییه بی تام آلمدیغی ایچون، والده سنك خارقه شفقتك حقه قارشى لایقیله مقابله ایده مز، بلکه ده چوق قصور ایدر.

اگر حقیقی شفقت سوء استعمال ایدیلیمیه رك، بیچاره ولدینی چیس ابدی اولان جهنمدن و اعدام ابدی اولان ضلالت ایچنده ئولمكدن قورتارمغه او شفقت سرى ایله چالیشسه؛ او ولدك بتون ایتدیگی حسنا تنك بر مثلی، والده سنك دفتر اعمالنه گچه جگندن، والده سنك وفاتندن صوگره هر وقت حسنا تلى ایله روحنه نورلر یتیشدیردیگی گبی، آخرتده ده دگل دعواجی اولق، بتون روح و جانی ایله شفاعتجی اولوب ابدی حیاته ده اوکا مبارك بر اولاد اولور.

اوت انسانك ائك برنجی استادی و تأثیرلی معلمی، اونك والده سیدر. بو مناسبتله بن کندی شخصمه قطعی و دائما حس ایتدیگم بو معنایی بیان ایدیورم: بن بو سکسان سنه عمرمه، سکسان یك ذاتلردن درس آلدیغم حالده، قسَم ایدیورم که؛ ائك اساسلی و صارصیلماز و هر وقت بگا درسنی تازه لر گبی مرحوم والده مدن آلدیغم تلقینات و معنوی درسلردر که؛ او درس لر فطرتمه، عاداتا ماددی وجودمه چکر دکلر حکمنده یرلشمش. سائر درس لریمك او چکر دکلر اوزرینه بنا ایدیلدیگنی، عیناً گورو یورم. دیمك بر یاشمده کی فطرتمه و روحه، مرحوم والده مك درس و تلقیناتی، شیمدی بو سکسان یاشمده کی گوردیگم بیوك حقیقتلر ایچنده برر چکر دك اساسیه مشاهده ایدیورم.

أزجمله؛ مسلك و مشربمك درت أساسندن أڭ مهمي اولان شفقت ايتمك و رساله نورك ده أڭ بيوك حقيقتي اولان آجيمق و مرحمت ايتمه‌يي، او والدهمك شفقتلي فعل و حالندن و او معنوي درس‌لرندن آلدیغمي يقيناً گورويورم. أوت بو حقيقتي إخلاص ايله حقيقتي بر فداكارلق طاشيان والدهلك شفقتي سوء استعمال ايديلوب، معصوم چوجغڭ ألباس خزينه‌سي حڪمنده اولان آخرتي دوشونميه‌رك، موقت فاني شيشه‌لر حڪمنده اولان دنيايه او چوجغڭ معصوم يوزيني چويرمك و بو شكلده اوڭا شفقت گوسترمك، او شفقتي سوء استعمال ايتمكدر.

أوت قادينلرك شفقت جهتيله بو قهرمانقلريني هيچ بر اجرت و هيچ بر مقابله ايسته‌ميه‌رك، هيچ بر فائده شخصيه، هيچ بر گوستريش معناسي اولميه‌رق روحني فدا ايتدكلرينه؛ او شفقتك كوچوجك بر نمونه‌سني طاشيان بر طاووغڭ ياوروسني قورتارمق ايچون آرسلايه صالديرماسي و روحني فدا ايتمه‌سي إثبات ايدويور.

شيمدي تربيه إسلاميه‌دن و أعمال أخرويه‌دن أڭ قيمتلي و أڭ لزوملي أساس، إخلاصدر. بو چشيد شفقتده كي قهرمانقلده او حقيقتي إخلاص بولونويور.

أگر بو ايكي نقطه او مبارك طائفه‌ده إنكشافه باشلاسه، دائره إسلاميه‌ده پك بيوك بر سعاده مدار اولور. حالبوكه أرككلرك قهرمانقلري مقابله‌سز اولامويور؛ بلكه، يوز جهته‌ده مقابله ايسته‌يورلر. هيچ اولمازسه شان و شرف ايسته‌يورلر. فقط مع التأسف بيچاره مبارك طائفه نسايه، ظالم أرككلرينك شرلرندن و تحكملرندن قورتولمق ايچون، باشقه بر طرزده، ضعيفيتدن و عجزدن گلن باشقه بر نوده رياكارلغه گيرييورلر.

ایکنجی نکته: بو سنه انزواده ایکن و حیات اجتماعی دن چکیلدیگم حالده بعض نورجی قارداشلریمک و همشیره لریمک خاطرلری ایچون دنیایه باقدم. بنمله گوروشن اکثری دوستلردن، کندی عائله وی حیاتلرندن شکوالر ایشیتدم. "ایواه!" دیدم. انسانک خصوصاً مسلمانک تحصن گاهی و بر نوع جنتی و کوچک بر دنیاسی عائله حیاتیدر. بو ده می بوزولمغه باشلامش دیدم. سببی آرادم. بیلدم که: ناصل، اسلامیتک حیات اجتماعی سنه و طولایسیله دین اسلامه ضرر ویرمک ایچون گنجلری یولدن چیقارمق و گنجلک هوساتی ایله سفاهته سوق ایتمک ایچون بر ایکی قومیته چالیشیورمش. عیناً او یله ده؛ بیچاره نساء طائفه سنک غافل قسمنی دخی یاگلش یوللره سوق ایتمک ایچون بر ایکی قومیته نک تأثیرلی بر صورتده پرده آلتنده چالیشدیغنی حس ایتدم. و بیلدم که: بو ملت اسلامه بر دهشتلی ضربه، او جهتنن گلیور.

بن ده سز همشیره لریمه و گنجلریگز اولان معنوی اولادلریمه قطعاً بیان ایدیورم که: قادینلرک سعادت اخرویه سی گبی، سعادت دنیویه لری ده و فطرتلرنده کی علوی سجه لری ده بوزولمقدن قورتولمانک چاره یگانه سی، دائره اسلامیه ده کی تربیه دینیه دن باشقه یوقدر!.. روسیه ده او بیچاره طائفه نک نه حاله گیردیگنی ایشیدییورسکز. رساله نورک بر پارچه سنده دینیلمش که: عقلی باشنده اولان بر آدم؛ رفیق سنه محبتنی و سؤگیسنی، بش اون سنه لک فانی و ظاهری حسن جمالنه بنا ایتمز. بلکه قادینلرک حسن جمالنک اؤ گوزلی و دائمیسی، اونک شفقتنه و قادینلغه مخصوص حسن سیرتنه سؤگیسنی بنا ایتملی. تاکه، او بیچاره اختیارلادقجه، قوجه سنک محبتی اوکا دوام ایتسین. چونکه اونک رفیق سنه، یالگز دنیا حیاتنده کی موقت بر یاردیمجی رفیق دگل، بلکه حیات ابدیه سنده ابدی و سومیلی بر رفیق حیات اولدیغندن، اختیارلندقجه داها زیاده

حرمت و مرحمت ايله بربرينه محبت ايتمك لازم گلييور. شيمديكى تريبه مدنيه پرده‌سى آلتنده كى حيوانجه‌سنة موقت بر رفاقتدن صوگره ابدى بر مفارقتة معروض قالان او عائله حياتى، اساسيله بوزولويور.

هم رساله نورك بر جزئنده دينيلمش كه: بختياردر او آدم كه؛ رفيقه ابدیه‌سنى غائب ایتمه‌مك ایچون صالحه زوجه‌سنى تقلید ایدر، او ده صالح اولور. هم بختياردر او قادین كه؛ قوجه‌سنى متدین گورور، ابدی دوستی و آرقداشنى غائب ایتمه‌مك ایچون او ده تام متدین اولور؛ سعادت دنیویه‌سى ایچنده سعادت اُخرویه‌سنى قزانیر. بدبختدر او آدم كه؛ سفاهته گیرمش زوجه‌سنة إتباع ایدر؛ واز گچیرمگه چالیشماز، کنديسى ده اشتراك ایدر. بدبختدر او قادین كه؛ زوجنك فسقنه باقار، اونى باشقه بر صورتده تقلید ایدر. ویل او زوج و زوجه‌یه كه؛ بربرینی آتشة آتمقده یارديم ایدر. یعنی؛ مدنیت فانتازیه‌لرینه بربرینی تشویق ایدر.

ایشته، رساله نورك بو مئالده كى جمله‌لرینك معناسى بودر كه: بو زمانده عائله حیاتك و دنیوی و اُخروی سعادتك و قادینلرده علوی سجه‌لرك إنكشافك سبی، یالگز دائرة شریعتده كى آداب اسلامیتله اولاییلیر.

شیمدی عائله حیاتنده اُك مهم نقطه بودر كه؛ قادین، قوجه‌سندة فنالق و صداقتسزلك گورسه، او ده قوجه‌سنگ عنادینه قادینك وظیفه عائله‌ویسی اولان صداقت و امنیتى بوزسه؛ عینا عسکریده كى إطاعتك بوزولماسى گبی، او عائله حیاتك فابریقه‌سى زیر و زیر اولور. بلکه او قادین، آلدن گلدیگی قدر قوجه‌سنگ قصورینی إصلاحه چالیشمالیدر كه، ابدی آرقداشنى قورتارسین. یوقسه او ده، کندینی آچیقلق و صاچیققله باشقه‌لره گوسترمگه و سؤدیرمگه

چالیشسه، هر جهته ضرر ایدر. چونکه حقیقی صداقتی بیراقان، دنیاده ده جزاسنی گورور. چونکه نامحرملرک نظرندن فطرتی قورقار، صیقیلیر، چکیلیر. نامحرم یگرمی آرکک اون سکزینک نظرندن إستقال ایدر. آرکک ایسه، نامحرم یوز قادیندن آنجق بریسندن إستقال ایدر، باقماسندن صیقیلیر. قادین او جهته عذاب چکدیگی گبی، صداقتسزلک إتهامی آلتنه گیر؛ ضعفیتله برابر، حقوقنی محافظه ایده مز.

الحاصل: ناصلکه قادینلر قهرمانلقده، إخلاصده شفقت إعتباریله آرککلره بکزه مدکلری گبی، آرککلر ده او قهرمانلقده اونلره یتیشه میورلر؛ اویله ده او معصوم خانلر دخی، سفاهته هیچ بر وجهله آرککلره یتیشه مزلر. اونک ایچون فطرتلریله و ضعیف خلقتلریله نامحرملردن شدتلی قورقارلر و چارشاف آلتنده صاقلانمغه کندیلرینی مجبور بیلیرلر. چونکه آرکک، سکز دقیقه ذوق و لذت ایچون سفاهته گیرسه، آنجق سکز لیرا قدر بر شی ضرر ایدر. فقط قادین سکز دقیقه سفاهته کی ذوقک جزاسی اولارق دنیاده دخی سکز آی آغیر بر یوکی قارنده طاشیر و سکز سنه ده او حامیسز چوجغک تربیه سنک مشقته گیردیگی ایچون سفاهته آرککلره یتیشه مز، یوز درجه فضله جزاسنی چکر. آز اولیان بو نوع وقوعات ده گوستریور که؛ مبارک طائفه نسائی، فطره یوکسک أخلاقه منشأ اولدیگی گبی، فسق و سفاهته دنیا ذوقی ایچون قابیلتری یوق حکمنده در. دیمک اونلر دائرة تربیه اسلامییه ایچنده مسعود بر عائله حیاتی گچیرمگه مخصوص بر نوع مبارک مخلوقدرلر. بو مبارکلری إفساد ایدن قومیتلر قهر اولسونلر!.. الله بو همشیره لیمی ده بو سرسریرک شرلرندن محافظه آیه سین، آمین.

همشیره‌لرم! محرجه بو سوزیمی سزه سویله‌یورم: معیشت دیردی ایچون؛ سرسری، أخلاقسز، فرنك مشرب بر قوجه‌نك تحکمی آلتنه گیرمکدنسه، فطرت‌کزده کی إقتصاد و قناعتله، کویلی معصوم قادینلرک نفقه‌لرینی کندیلری چیقارمق ایچون چالیشمه‌لری نوعندن کندیکزی إداره‌یه چالیشکز، صاتمغه چالیشمایکز. شاید سزه مناسب اولمیان بر آرکک قسمت اولسه، سز قسمت‌کزه راضی اولکز و قناعت ایدیکز. إن شاء الله رضاکز و قناعت‌کزله او ده إصلاح اولور. یوقسه شیمدیکی ایشیتیدیکم گبی، محکمه‌لره بوشافق ایچون مراجعت ایده‌جکسکز. بو ده، حیثیتِ اسلامییه و شرفِ ملیه‌مزه یاقیشماز!

اوچنجی نکته: عزیز همشیره‌لرم؛ قطعیا بیلکز که: دائرة مشروعه‌نك خارجنده کی ذوقلرده، لذتلرده؛ اون درجه اونلردن زیاده أملر و زحمتلر بولوندیغنی رساله نور یوزر قوتلی دلیل‌لرله، حادثاتلرله إثبات ایتمشدر. اوزون تفصیلاتی رساله نوره بولا بیلیرسکز.

أز جمله: کوچك سوزلردن آلتنجی، یدنجی، سکرنجی سوزلر و گنجلك رهبری بنم بدلمه سزلره تام بو حقیقی گوستره‌جک. اونك ایچون دائرة مشروعه‌ده کی کیفه إکتفا ایدیکز و قناعت گتیریکز. سزك خانه‌کزده کی معصوم اولادلریکزله معصومانه صحبت، یوزر سینه‌مادن داها زیاده ذوقلیدر. هم قطعیا بیلکز که؛ بو حیاتِ دنیویه‌ده حقیقی لذت، ایمان دائره‌سنده در و ایمانده در. و أعمالِ صالحه‌نك هر بریسنده بر معنوی لذت وار. و ضلالت و سفاهتده، بو دنیاده دخی غایت آجی و چرکین أملر بولوندیغنی رساله نور یوزر قطعی دلیل‌لرله إثبات ایتمشدر. عاداتا ایمانده بر جنت چکردگی و ضلالتده و سفاهتده بر جهنم چکردگی بولوندیغنی، بن کندم چوق تجربه‌لرله و حادثه‌لرله عین الیقین گورمشم و رساله نوره بو حقیقت تکرار ایله یازیلشم. أک شدید معند و

معتزلرک اَلنه گِیروب؛ هم رسمی اهل وقوفلر و محکمه‌لر او حقیقتی جرح ایده‌مه‌مشلر. شیمدی سزک گبی مبارک و معصوم همشیره‌لریمه و اولادلرم حکمنده کوچکلریکزه، باشده تستر رساله‌سی و گنجلیک رهبری و کوچک سوزلر بنم بدلمه سزلره درس ویرسین.

بن ایشیتدم که؛ بنم سزه جامعه‌ده درس ویرمکلگمی آرزو ایدیورسکز. فقط بنم پریشانیتمله برابر خسته‌لغم و چوق اَسباب، بو وضعیته مساعده ایتمیور. بن ده سزک ایچون یازدیغم بو درسی اوقویان و قبول ایدن بتون همشیره‌لریمی، بتون معنوی قزانجلیریمه و دعالریمه نور شاکردلری گبی داخل ایتمگه قرار ویردم. اگر سز بنم بدلمه رساله نوری قسماً اَلده ایدوب اوقوسه‌کز ویا دیکله‌سه‌کز، او وقت قاعده‌مز موجبنه؛ بتون قارداشلیکز اولان نور شاکردلرینک معنوی قزانجلیریمه و دعالریمه ده حصّه‌دار اولویورسکز.

بن شیمدی داها زیاده یازاجقدم؛ فقط چوق خسته و چوق ضعیف و چوق اختیار و تصحیحات گبی چوق وظیفه‌لرم بولوندیغندن، شیمدیلک بو قدرله اکتفا ایتدم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

دعاکزه محتاج قارداشکز

سعید النورسی

یگر می بشنجی لمعه

یگر می بش دوا در

(خسته لره بر مرهم، بر تسلی، معنوی بر رچته، بر عیاده
المریض و گچمش اولسون مقامنده یازیلمشدر.)

إخطار و إعتذار

بو معنوی رچته، بتون یازدقلمزك فوقنده بر سرعتله (حاشیه)
تألیف ایدیلدیگی گبی؛ هم عمومه مخالف اولارق تصحیحاته و
دقته وقت بولیه رق، تألیفی گبی غایت سرعتله، آنجق بر دفعه
نظردن گچیریلدی. دیمك مسوده اول حکمنده مشوش قالمشدر.
قلبه فطری بر صورته گلن خاطراتی، صنعتله و دقته بوزمامق
ایچون، یکیدن تدقیقاته لزوم گورمدك. اوقویان ذاتلر، خصوصاً
خسته لر بعض ناخوش عباره لردن و یاخود آغیر کلمه لردن و
إفاده لردن صیقیلوب گوجنمه سینلر، بگا ده دعا ایتسینلر.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾

﴿وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِي ۖ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِي﴾

(حاشیه): بو رساله، درت بچق ساعت ظرفنده تألیف ایدیلمشدر.

أوت: رشدی، أوت: رأفت، أوت: خسرو، أوت: سعید

شو لمعه ده، نوع بشرک اون قسمندن بر قسمنی تشکیل ایدن مصیبتزده و خسته لره حقیقی بر تسلی و نافع بر مرهم اولاییله جک یگرمی بش دواپی إجمالاً بیان ایدیورز.

برنجی دواء: اى بیچاره خسته! مراق ایتمه، صبر ایت. سنک خسته لغک سکا درد دگل بلکه بر نوع درماندر. چونکه عمر بر سرمایه در، گیدیور. میوه سی بولونماز سه ضایع اولور. هم راحت و غفلتله اولسه، پک چابوق گیدیور. خسته لق، سنک او سرمایه کئی بیوک کارلرله میوه دار ایدیور. هم عمرک چابوق گچمه سنه میدان ویرمیور، طوتویور، اوزون ایدیور.. تا میوه لری ویردکن صوگره بیراقوب گیتسین. ایشته، عمرک خسته لقله اوزون اولماسنه إشارة بو ضرب مثل دیلرده دستاندر که؛ "مصیبت زمانى چوق اوزوندر، صفا زمانى پک قیصه اولویور."

ایکنجی دواء: اى صبرسز خسته! صبر ایت، بلکه شکر ایت. سنک بو خسته لغک، عمر دقیقه لرینی برر ساعت عبادت حکمنه گتیره بیلیر. چونکه عبادت ایکی قسمدر. بری مثبت عبادتدر که؛ نماز، نیاز گبی معلوم عبادتدر. دیگرى منفى عبادتدر که؛ خسته لقلر، مصیبتلر واسطه سیله مصیبتزده، عجزینی، ضعفنى حس ایدر. خالق رحیمنه إلتجا ایدر، یالواریر. خالص، ریاسز، معنوی بر عبادته مظهر اولور. اوت خسته لقله گچن بر عمر، اللهدن شکوا ایتمه مک شرطیله، مؤمن ایچون عبادت صایلدیغنه روایات صحیحه واردر. حتى بعض صابر و شاکر خسته لرک بر دقیقه لق خسته لغی، بر ساعت عبادت حکمنه گچدیگی و بعض کاملرک بر دقیقه سی بر گون عبادت حکمنه گچدیگی، روایت صحیحه و کشفیات صادقه ایله ثابتدر. سنک بر دقیقه عمریکی، ییک دقیقه حکمنه گتیروب، سکا اوزون عمری قزانديران خسته لقدن

تشکی دگل، تشکر ایت.

اوچنجی دواء: ای تحملسز خسته! انسان بو دنیایه کیف سورمک و لذت آلق ایچون گلمدیگنه، متمادیًا گلنلرک گیتمه‌سی و گنجلرک اختیارلاشماسی و متمادیًا زوال و فراقده یووارلانماسی شاهددر. هم انسان، ذی‌حیاتک اُک مکمّلی، اُک یوکسگی و جهازاتجه اُک زنگینی، بلکه ذی‌حیاتلرک سلطان حکمنده ایکن، گچمش لذتلی و گله‌جک بلالری دوشونمک واسطه‌سیله، حیوانه نسبةً اُک أدنا بر درجه‌ده، آنجق کدرلی، مشقّتی بر حیات گچیریور. دیمک انسان، بو دنیایه یالکز گوزل یاشامق ایچون و راحتله و صفا ایله عمر گچیرمک ایچون گلمه‌مشدر. بلکه عظیم بر سرمایه آئنده بولونان انسان، بوراده تجارت ایله، أبدی دائمی بر حیاتک سعادتته چالیشمق ایچون گلمشدر. اونک آله ویریلن سرمایه ده عمردر. اگر خسته‌لق اولمازسه، صحت و عافیت غفلت ویرر، دنیایی خوش گوسترر، آخرتی اونوتدیرر. قبری و ئولومی خاطرینه گتیرمک ایسته‌میور، سرمایه عمرینی باد هوا بوش یره صرف ایتدیریور. خسته‌لق ایسه، بردن گوزینی آچدیرر. وجودینه و جسدینه دیر که: "لا یموت دگلسک، باشی بوش دگلسک، بر وظیفه‌ک وار. غروری بیراق، سنی یارادانی دوشون، قبره گیده‌جگکی بیل، اويله حاضرلان." ایشته خسته‌لق بو نقطه نظرده هیچ آلداتماز بر ناصح و ایقاظ ایدیچی بر مرشددر. اوندن شکوا دگل، بلکه بو جهته اوکا تشکر ایتمک؛ اگر فضله آغیر گلسه، صبر ایسته‌مک گرکدر.

دردنجی دواء: ای شکواجی خسته! سنک حقک شکوا دگل شکردر، صبردر. چونکه سنک وجودک و اعضا و جهازاتک، سنک ملکک دگلدر. سن اولنری یاپمامشک، باشقه تزگاهلردن صاتون آلامشک. دیمک باشقه‌سنک ملکیدر. اولنرک مالکی، ملکنده ایستدیگی گی تصرف ایدر. یگرمی آلتنجی

سوزده دینیلدیگی گبی، مثلاً غایت زنگین، غایت ماهر بر صنعتکار؛ گوزل صنعتی، قیمتدار ثروتی گوسترمک ایچون، مسکین بر آدمه موده‌للك وظیفه‌سنی گوردیرمک مقصدیله، بر اجرتیه مقابل، بر ساعتجک زمانده، مرصع و غایت صنعتی دیکدیگی بر گوملگی، بر حلّه‌پی او فقره گیدیرر. اونک اوستنده ایشلر و وضعیتلر ویرر. خارقه انواع صنعتی گوسترمک ایچون کسر، دگیشدیرر، اوزالتیر، قیصه‌لتیر. عجباً شو اجرتلی مسکین آدم، او ذاته دیسه: "بکا زحمت ویریورسک، اگیلوب قالمقوله ویردیگک وضعیتدن بکا صیقنتی ویریورسک، بنی گوزللشدیرن بو گوملگی کسوب قیصه‌لتمقوله گوزللگمی بوزویورسک" دیمگه حق قزانه‌بیلیر می؟ مرحمتسزلك، إنصافسزلق ایتدک دیه‌بیلیر می؟ ایشته عیناً بو مثال گبی، صانع ذو الجلال سکا ای خسته! گوز، قولاق، عقل، قلب گبی نورانی طویغولرله مرصع اولارق گیدیردیگی جسم گوملگنی، أسماء حسنی سنک نقشلرینی گوسترمک ایچون، چوق حالات ایچنده سنی چویرر و چوق وضعیتلرده سنی دگیشدیرر. سن آجقله اونک رزاق اسمنی طانیدیگک گبی، شافی اسمنی ده خسته‌لغکله بیل. الملر، مصیبتلر بر قسم اسماسنک احکامنی گوستردکلری ایچون، اونلرده حکمتدن لمعلر و رحمتدن شعاعلر و او شعاعات ایچنده چوق گوزللکلر بولونویور. اگر پرده آچیلسه، توحش و نفرت ایتدیگک خسته‌لق پرده‌سی آرقه‌سنده، سۆملی گوزل معنالری بولورسک.

بشنجی دواء: ای مرضه مبتلا خسته! بو زمانده تجربه‌مله قناعتم گلمشدر که؛ خسته‌لق بعضلره بر إحسان إلهیدر، بر هدیة رحمانیدر. بو سکز طوقوز سنه‌در، لیاقتسز اولدیغم حالده، بعض گنج ذاتلر، خسته‌لق مناسبتیله دعا ایچون بنمله گوروشدیلر. دقت ایتدم که؛ هانگی خسته‌لقلی گنجی گوردم، سائر گنجلره نسبة آخرتی دوشونمگه باشلایور. گنجلك سرخوشلغی یوق. غفلت

ایچنده کی حیوانی هوساتدن بر درجه کندینی قورتاریور. بن ده باقییوردم، اونلرک تحمّل داخلنده کی خسته‌لقلرینی بر احسانِ اِلْهِی اولدیغنی إخطار ایدردم. دیردم که: "قارداشم، سنک بو خسته‌لغنگک علیهنده دگلم، خسته‌لق ایچون سکا قارشى بر شفقت حسن ایدوب آجیمیورم که دعا ایده‌یم. خسته‌لق سنی تام اویندیرنجیه قدر صبره چالیش و خسته‌لق وظیفه‌سنی بیتیردکن صوگره خالق رحیم إن شاء الله سکا شفا ویرر." هم دیردم: "سنک بر قسم أمثالک صحت بلاسیله غفلته دوشوب، نمازی ترک ایدوب، قبری دوشونمهیوب، اللّٰهی اونوتوب، بر ساعتک حیات دنیویه‌نک ظاهری کیفی ایله، حدسز بر حیات ابدیه‌سنی صارصار، زده‌لر، بلکه ده خراب ایدر. سن خسته‌لق گوزیله، هر حالده گیده‌جگک بر منزلک اولان قبریکی و داها آرقه‌سنده اُخروی منزللری گورورسک و اونلره گوره طاورانییورسک. دیمک سنک ایچون خسته‌لق، بر صحتدر. بر قسم أمثالکده کی صحت، بر خسته‌لقدر."

آلتنجی دواء: آی اُلمدن تشکی ایدن خسته! سندن صورویورم؛ گچمش عمریکی دوشون و او عمرده گچمش لذتلی صفا‌گونلری و بلا و اُمللی وقتلریکی تخطر ایت. هر حالده یا اوخ، یا آه دییه‌جکسک. یعنی، یا الحمد لله شکر و یاخود و احسرتا، و اُسفا قلبک و یا لسانک دییه‌جک. دقت ایت، سکا اوخ الحمد لله شکر دیدیرن، سنک باشکدن گچمش اُملر، مصیبتلرک دوشونمسی، بر معنوی لذتی دشییور که؛ سنک قلبک شکر ایدر. چونکه اُلمک زوالی، لذتدر. او اُملر، او مصیبتلر زوالیله، روحده بر لذت اِراثیت بیراقمش که، دوشونمکله دشیلسه، روحدن بر لذت آقییور، شکرلر تقطر ایدیور. سکا و اُسفا، و احسرتا دیدیرتن، اُسکی زمانده گچیردیگک لذتلی و صفالی او حالدر که؛ زواللریله، سنک روحکده دائمی بر اُلم اِراثیت بیراقوب، نه وقت دوشونسه‌ک، او اُلمینه

دشیلپیور، اُسف و حسرت آقیتیور. مادام بر گونلک غیر مشروع لذت، بعضاً بر سنه معنوی اَلَم چکدیریور. و موقت بر گونلک خسته لقله گلن اَلَم، چوق گونلر معنوی لذت ثوابله برابر، زوالنده کی خلاص و قورتولمقدن گلن معنوی لذت واردر. سنک باشنده کی شیمدیلک بو موقت خسته لغک نتیجه سی و ایچ یوزنده کی ثوابی دوشون، "بو ده گچر یاهو!" دی، شکوا یرنده شکر ایت.

التنجی دواء: (حاشیه) اى دنیا ذوقنى دوشونوب خسته لقندن اضطراب چکن قارداشم! بو دنیا اگر دائمی اولسه ایدی و یولمزدده ئولوم اولماسه ایدی و فراق و زوالک روزگارلری اُسمسه ایدی و مصیبتلی، فورطنه لی إستقبالده معنوی قیش موسملری اولماسه ایدی؛ بن ده سنکله برابر سنک حالکّه آجیه جقدم. فقط مادام دنیا بر گون بزه هایدی طیشاری دییه جک، فریادیمزدن قولاغنی قپایه جق، او بزى طیشاری قوغمه دن بز بو خسته لقلر ایقظاتیله شیمدیدن اونک عشقندن واز گچملى یز. او بزى ترك ایتمه دن، قلباً اونى ترکه چالیشملى یز. اوت خسته لق بو معنایی بزه إخطار ایدوب دیر که: "سنک وجودک طاشدن، دمیردن دگلدر. بلکه دائماً آیریلماغه مساعد مختلف ماده لر دن ترکیب ایدیلمشدر. غروری بیراق، عجزیگی آگلا، مالکئی طانی، وظیفه کی بیل، دنیا یه نه ایچون گلدیگیکی او گرن." قلبک قولاغنه گیزی إخطار ایدیور. هم مادام دنیانک ذوقی، لذتی دوام ایتمیور. خصوصاً مشروع اولمازسه هم دوامسز، هم اَلَملى، هم گناهللی اولویور. او ذوقی غائب ایتدیگکدن خسته لق بهانه سیله آغلاما؛ بالعکس خسته لقلده کی معنوی عبادت و اُخروی ثواب جهتنی دوشون، ذوق اَلَمغه چالیش.

(حاشیه): فطری بر صورتده بو لمعه تحظر ایتدیگندن، آلتنجی مرتبه ده ایکی دوا یازیلمش.

فطرلگنه ایلیشمه مک ایچون اویله جه بیراقدق، بلکه بر سر واردر دییه دگیشدیرمه دک.

یدنجی دواء: آی صَحَّتْک لَدَّتْنی غائب ایدن خسته! سنڭ خسته لَغْکُ صَحْتَه کی نعمتِ إلهیه نڭ لَدَّتْنی قاجیرمیور، بِالْعکس طاتدیریور، زیاده لشدیریور. چونکه بر شی دوام ایتسه تأثیرینی غائب ایدر. حتّی اهلِ حقیقت مَتَّفَقًا دیورلر که: **﴿إِنَّمَا الْأَشْيَاءُ تُعْرَفُ بِأَضْدَادِهَا﴾** یعنی: "هر شی ضدّیله بیلینیر." مثلاً، قراکَلق اولمازسه ایشیق بیلینمز، لَدَّتسر قالیر. صوغوق اولمازسه حرارت آکلاشیلماز، ذوقسر قالیر. آجَلق اولمازسه، ییمک لَدّت ویرمز. معدّه حرارتی اولمازسه، صو ایچمه سی ذوق ویرمز. عِلّت اولمازسه، عافیت ذوقسزدر. مرض اولمازسه، صَحّت لَدّتسزدر. مادام فاطرِ حکیم إنسانه هر چشید إحساننی إحساس ایتمک و هر بر نوع نعمتنی طاتدیرمق و إنسانی دأئما شکره سَوَق ایتمک ایستدیگنی، شو کائناتده چشید چشید حدسز انواعِ نعمتی طاداجق طانیه جق درجه ده غایت چوق جهازات ایله إنسانی تجهیز ایتمه سی گوستیریور که؛ ألبته صَحّت و عافیتی ویردیگی گبی؛ خسته لقلری، عِلّتری، دردلری ده ویره جکدر. سندن صورویورم: "بو خسته لق سنڭ باشکده ویا أَلکده ویا معدّه کده اولماسه ایدی؛ سن، باشک، أَلک، معدّه کُک صَحْتنده کی لَدّتلی، ذوقلی نعمتِ إلهیه یی حسّ ایدوب شکر ایدر می ایدک؟ ألبته شکر دگل، بلکه دوشونمیه جکدک؛ شعورسز او صَحّتی غفلته بلکه سفاهته صرف ایدردک."

سکرنجی دواء: آی آخرتی دوشونن خسته! خسته لق، صابون گبی، گناهلرک کیرلرینی ییقار، تمیزلر. خسته لقلر، کفّارت الذنوب اولدیغی حدیث صحیح ایله ثابتدر. هم حدیثده واردر که: "ایرمش آغاجی سیلکمکله ناصل میوه لری دوشر؛ ایمانلی بر خسته نڭ تیتزهمه سی ده، اوילה گناهلری سیلکر."

گناهلر، حیاتِ ابدیه ده دائمی خسته لقلردر. بو حیاتِ دنیوی ده دخی قلب، وجدان، روح ایچون معنوی خسته لقلردر. سن اگر صبر ایدوب شکوا

ایتمزهښه، شو موقت بر خستهلق ایله دائمی پک چوق خستهلقلردن قورتولویورسک. اگر گناهلری دوشوغمیورسهښه، یاخود آخرتی بيلمیورسهښه ویا اللّهی طانیمیورسهښه، سنده اویله دهشتلی بر خستهلق وار که؛ میلیون دفعه سنده کی بو کوچک خستهلقدن داها بیوکدر. اوندن فریاد ایت. چونکه بتون دنیانک موجوداتیلہ قلبک، روحک و نفسک علاقه داردر. متمادیا فراق و زوال ایله او علاقه لر کسیلوب، سنده حدسز یاره لر آچیلیر. باخصوص آخرتی بيلمه دیگک ایچون، ئولومی اعدام ابدی تخیل ایتدیگکدن (عادتا) گویا یاره بره ایچنده، دنیا قدر خستهلقلی بر وجودک وار.

ایشته اڅک اول حدسز یاره لی و خستهلقلی بو بیوک معنوی وجودک حدسز خستهلقلرینه قطعی علاج و قطعی شفا ویریچی بر تریاق اولان ایمان علاجنی آرامق و اعتقادیکی دوزلتمک گرکدر که، او علاجی بولمقده اڅک قیصه یول، بو مادّی خستهلقک بیرتدیغی غفلت پرده سنک آلتنده سکا گوستردیگی عجزک و ضعفک پنجره سیله، بر قدیر ذو الجلالک قدرتنی و رحمتنی طانیمقدر. اوت اللّهی طانیمیانک دنیا طولوسی بلا باشنده واردر. اللّهی طانییانک دنیاسی نورله و معنوی سرورله طولودر. درجه سنه گوره ایمان قوتیله حسن ایدر. بو ایماندن گلن معنوی سرور و شفا و لذت آلتنده، جزئی مادّی خستهلقلرک المی آریر، ازیلیر.

طوقوزنجی دواء: اى خالقنى طانییان خسته! خستهلقلرده کی الم و توخش و قورقمق ایسه؛ خستهلق بعضا ئولومه وسیله اولدیغی جهتندندر. ئولوم، نظر غفلت و ظاهری جهتنده دهشتلی اولدیغندن، اوکا وسیله اولاییلن خستهلقلر قورقوتویور، تلاش ویریور.

أولا بیل و قطعی ایمان ایت که: "أجل مقدّردر، تغیر ایتمز." چوق آغیر

خسته‌لرک باشنده آغلایانلر و صحتلری یرنده اولانلر ئولملرلر، او آغیر خسته‌لر شفا بولوب یاشامشلر.

ثانیاً: ئولوم، صورّة گوروندیگی گبی دهشتلی دگل. چوق رساله‌لرده غایت قطعی، شکسز، شبهه‌سز بر صورتده، قرآن حکیمک و یردیگی نور ایله اثبات ایتمشز که: اهل ایمان ایچون ئولوم، وظیفه حیات کلفتندن بر ترخیصدر؛ هم دنیا میداننده کی امتحانده، تعلیم و تعلیمات اولان عبودیتدن بر پایدوسدر؛ هم اوته کی عالمه گیتمش یوزده طقسان طوقوز احباب و اقرباسنه قاووشمق ایچون بر وسیله‌در؛ هم حقیقی وطنه و ابدی مقام سعادتنه گیرمگه بر واسطه‌در؛ هم زندان دنیادن بوستان جنانه بر دعوتدر؛ هم خالق رحیمک فضلندن، کندی خدمتنه مقابل اخذ اجرت ایتمگه بر نوبندر. مادام ئولومک ماهیتی حقیقت نقطه‌سنده بودر؛ اوکا دهشتلی باقمق دگل، بالعکس رحمت و سعادتک بر مقدمه‌سی نظریله باقمق گرکدر. هم اهل اللهک بر قسمک ئولومدن قورقمالری، ئولومک دهشتندن دگلدر. بلکه داها فضله خیر قزانه‌جغم دییه، وظیفه حیاتک ادامه‌سندن قزانه‌جقلری خیرات ایچوندر. اوت اهل ایمان ایچون ئولوم، رحمت قپوسیدر. اهل ضلالت ایچون، ظلمات ابدیه قپوسیدر.

اوننجی دواء: آی لزومسز مراق ایدن خسته! سن، خسته‌لغک آغیرلغندن مراق ایدیورسک. او مراقک، سنک خسته‌لغکی آغیرلاشدیرر. خسته‌لغک خفیف‌لشمه‌سنی ایسترسهک، مراق ایتمه‌مگه چالیش. یعنی خسته‌لغک فائده‌لرینی، ثوابی و چابوق گچه‌جگنی دوشون، مراقی قالدیر، خسته‌لغک کوکنی کس. اوت مراق، خسته‌لغی ایکیلشدیرر؛ مادّی خسته‌لغک آلتنده مراق ایله معنوی بر خسته‌لغی قلبگه ویرر؛ مادّی خسته‌لق اوکا طایانیر، دوام ایدر. اگر تسلیمیتله، رضا ایله، خسته‌لغک حکمتنی دوشونمکله او مراق گیتسه، او مادّی خسته‌لغک

مهم بر کوکی کسلیبر، خفیفلشیر، قسمًا گیدر. خصوصًا او هامله بر درهم مادی خستهلق، بعضًا مراق واسطه سیله اون درهم قدر بیور. مراق کسلیلمسیله، او خستهلغٹ اونده طوقوزی گیدر. مراق، خستهلغی زیاده ایتدیگی گی، حکمتِ اِلهیه یی اِتهام و رحمتِ اِلهیه یی تنقید و خالقِ رحیمندن شکوا حکمنده اولدیغی ایچون، عکسِ مقصدیله طوقات یر، خستهلغی زیاده لشدیرر. اوت ناصلکه شکر نعمتی زیاده لشدیرر.. او یله ده شکوا؛ خستهلغی، مصیبتی تزید ایدر. هم مراقٹ کندیسی ده بر خستهلقدر. اونٹ علاجی، خستهلغٹ حکمتنی بیلمکدر. مادام حکمتنی، فائده سنی بیلدٹ؛ او مرهمی مراقه سور، قورتول. آه یرینه اوخ دی، وا أسفا یرینه " **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ** " سویله.

اون برنجی دواء: ای صبرسز خسته قارداش! خستهلق، حاضر بر اَلمی سکا ویرمکله برابر؛ اُولکی خستهلغٹدن بوگونه قدر او خستهلغٹ زوالنده کی بر لَدَّت معنویه و ثوابنده کی بر لَدَّت روحیه ویریور. بوگوندن، بلکه بو ساعتدن صوگره کی زمانده خستهلق یوق، اَلبته یوقدن اَلم یوق؛ اَلم اولمازسه تَأَثَّر اولاماز. سن یا کَلِیش بر صورتده توهم ایتدیگٹ ایچون صبرسزلق گلیبور. چونکه بوگوندن اُول بتون خستهلق زمانگٹ مادِیسی گیتمکله، اَلمی ده برابر گیتمش؛ کندگده کی ثوابی و زوالنده کی لَدَّت قالمش. سکا کار و سُور ویرمک لازم گلیرکن، اونلری دوشونوب متألَّم اولمق و صبرسزلق ایتمک دیوانه لکدر. گله جک گونلر دهاا گلمه مشلر. اونلری شیمیدیدن دوشونوب، یوق بر گونده، یوق اولان بر خستهلقدن، یوق اولان بر اَلمدن توهم ایله دوشونوب متألَّم اولمق، صبرسزلق گوسترمکله، اوچ مرتبه یوق یوغه وجود رنگی ویرمک، دیوانه لک دگل ده نه در؟ مادام بو ساعتدن اُولکی خستهلق زمانلری ایسه سُور ویریور. و مادام ینه بو ساعتدن صوگره کی زمان معدوم، خستهلق معدوم، اَلم معدومدر. سن، جناب

حَقِّ سَکَا ویردیگی بتون صبر قَوْتنی بویله صاغه صوله طاغیتمه؛ بو ساعتده کی امله قارشى تحشید ایت؛ "یا صبور!" دى، طایان.

اون ایکنجی دواء: اى خسته‌لق سببيله عبادت و اورادندن محروم قالان و او محرومیتدن تأسف ایدن خسته! بیل که: حدیثجه ثابتدر که؛ متقی بر مؤمن، خسته‌لق سببيله یاپامدیغی دائمی وردینک ثوابنی، خسته‌لق زماننده ینه قرانیر. فرضی، ممکن اولدیغی قدر یرینه گتیرن بر خسته، صبر و توکل ایل و فرضلیرنی یرینه گتیرمکله او آغیر خسته‌لق زماننده سائر سنتلرک یرینی، هم خالص بر صورتده، خسته‌لق طوتار. هم خسته‌لق، انسانده کی عجزینی، ضعفنی احساس ایدر. او عجزک لسانيله و ضعفک دلیله حالاً و قالاً بر دعا ایتدیرر. جناب حق، انسانه حدسز بر عجز و نهایتسز بر ضعف ویرمش.. تاکه دائمی بر صورتده درگاهِ اِلهیه یه اِلْتِجَا ایدوب نیاز ایتسین، دعا ایتسین. ﴿قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ﴾ یعنی "اگر دعاگز اولمازسه نه اَهمیتکز وار؟" آیتک سرّیله انسانک حکمتِ خلقتی و سببِ قیمتی اولان صمیمی دعا و نیازک بر سببی خسته‌لق اولدیغندن، بو نقطه نظر دن شکوا دگل، اللّٰه شکر ایتمک و خسته‌لغک آچدیغی دعا موصلغنی، عافیتی کسب ایتمکله قیاماق گرکدر.

اون اوچنجی دواء: اى خسته‌لقدن شکوا ایدن بیچاره آدم! خسته‌لق بعضلره اَهمیتلی بر دَفينه‌در، غایت قیمتدار بر هدیۀ اِلهیه‌در. هر خسته، کندی خسته‌لغنی او نوعدن تصوّر ایده‌بیلیر. مادام اَجَل وقتی معین دگل؛ جناب حق، انسانی یأسِ مطلق و غفلتِ مطلقدن قورتارمق ایچون، خوف و رجا اورته‌سنده و هم دنیا و هم آخرتی محافظه ایتمک نقطه‌سنده طوتمق ایچون، حکمتیله اَجَلی گیزله‌مش. مادام هر وقت اَجَل گله‌بیلیر؛ اگر انسانی غفلت ایچنده یاقالاسه،

أبدی حیاته چوق ضرر ویره بیلیر. خسته لق غفلتی طاغیتیر، آخرتی دوشوندیرر، ئولومی تخطر ایتدیرر، او یله جه حاضرلانیر. بعض او یله بر قزانجی اولور که؛ یگرمی سنه ده قزانامدیغی بر مرتبه یی یگرمی گونده قزانییور. أز جمله، آرقداشلریمزدن (الله رحمت ایتسین) ایکی گنج واردی. بری ایلامالی صبری، دیگرى اسلام کویلى وزیرزاده مصطفى. بو ایکی ذات، طلبه لرم ایچنده قلمسز اولدقلری حالده، صمیمیتده و ایمان خدمتنده أڭ ایلری صفده اولدقلرینی حیرتله گورو یوردم. حکمتی بیلمه دم. وفاتلرندن صوڭره آڭلادم که؛ هر ایکیسنده ده أهْمیتلی بر خسته لق واردی. او خسته لق إرشادیله، سائر غافل و فرائضی ترک ایدن گنجلره بدل، أڭ مهمم بر تقوا و أڭ قیمتدار بر خدمتده و آخرته نافع بر وضعیتده بولوندیلر. إن شاء الله ایکی سنه لك خسته لق زحمتی، میلیونلر سنه حیات اُبدیه نڭ سعادتنه مدار اولدی. بن اونلرڭ صحتی ایچون بعض ایتدیگم دعای، شیمدی آڭلایورم دنیا إعتباریله بددعا اولمش. إن شاء الله او دعام، صحت اُخرویه ایچون قبول اولونمشدر.

ایشته بو ایکی ذات، بنم إعتقادجه، اون سنه لك بر تقوا ایله ألدده ایدیله جك بر قزانج قدر بر کار بولدیلر. أڭر ایکیسی، بر قسم گنجلر گی صحت و گنجلگنه گووه نوب، غفلت و سفاهته آتیلسه ایدیلر؛ ئولوم ده اونلری ترصد ایدوب تام گناهلرینڭ پیسلکلری ایچنده یاقالاسه ایدی؛ او نورلر دینه سی یرینه، قبرلرینی عقربلر و ییلانلر یوواسی یاپاجقلردی.

مادام خسته لقلرڭ بویله منفعتی وار، اوندن شکوا دگل توڭل، صبر ایله، بلکه شکر ایدوب، رحمت إلهیه یه إعتما د ایتمکدر.

اون دردنجی دواء: أی گوزینه پرده گلن خسته! أڭر أهْل ایمانڭ گوزینه

گلن پرده‌نڭ آلتنده ناصل بر نور و معنوی بر گوز اولدیغنی بیلسه‌ڭ "یوز ییڭ شکر ربّ رحیممه" دیرسڭ. بو مرهمی ایضاح ایچون بر حادثه سویله‌یه‌جگم. شویله‌که:

بڭا سکز سنه کمال صداقتله هیچ گوجندیرمه‌دن خدمت ایدن بارلالی سلیمانڭ خاله‌سنڭ، بر وقت گوزی قپاندی. او صالحه قادین، بڭا قارشی حدمدن یوز درجه فضله حسن ظن ایده‌رک، "گوزیمڭ آچیلمه‌سی ایچون دعا ایت" دییه‌رک، جامع قپوسنده بنی یاقالادی. بن ده، او مبارک و مجذوبه قادینڭ صلاحتنی دعامه شفاعتجی یاپوب، "یا ربّی، اونڭ صلاحتی حرمتنه اونڭ گوزینی آچ" دییه یالواردم. ایکنجی گون بوردورلی بر گوز حکیمی گلدی، گوزینی آچدی. قرق گون صوڭره ینه گوزی قپاندی. بن چوق متأثر اولدم، چوق دعا ایتدم. إن شاء الله او دعا، آخرتی ایچون قبول اولمشدر. یوقسه بنم او دعام، اونڭ حقّنده غایت یاڭلیش بر بددعا اولوردی. چونکه أجلي قرق گون قالمشدی. قرق گون صوڭره (الله رحمت ایتسین) وفات أیلدی.

ایشته او مرحومه، قرق گون بارلانڭ حزینانه باغلرینه رقتلی إختیارلق گوزیله باقماسنه بدل؛ قبرنده، جنّت باغلرینی قرق ییڭ گونلرده سیر ایده‌جگنی قراندی. چونکه ایمانی قوّتلی، صلاحتی شدّتلی ایدی. أوت بر مؤمن گوزینه پرده چکیلسه و گوزی قپالی قبره گیرسه، درجه‌سنه گوره، أهلِ قبوردن چوق زیاده او عالم نوری تماشا ایده‌بیلیر. بو دنیاده ناصل چوق شیلری بز گوروپورز، کور اولان مؤمنلر گورمیپورلر. قبرده او کورلر، ایمان ایله گیتمش ایسه، او درجه أهلِ قبوردن زیاده گورور. اڭ اوزاق گوسترن دوربینلرله باقار نوعنده، قبرنده درجه‌سنه گوره جنّت باغلرینی سینمه‌ماگی گوروب تماشا ایدرلر.

ایشته بویله غایت نورلی و طوپراق آلتنده ایکن گوکلرک اوستنده کی جتی گوره جک و سیر ایده جک بر گوزی، بو گوزنده کی پرده آلتنده شکر ایله صبر ایله بولایلیرسک. ایشته او پرده بی سنک گوزکدن قالدیره جق، او گوزله سنی باقدیره جق گوز حکیمی، قرآن حکیمدر.

اون بشنجی دواء: ای آه و انین ایدن خسته! خسته لغک صورتنه باقوب آه! ایله مه. معناسنه باق اوخ! دی. اگر خسته لغک معناسی گوزل بر شی اولماسه ایدی، خالق رحیم اُک سؤدیگی عبادینه خسته لقلری ویرمزدی. حالبوکه حدیث صحیحده وارد رک: ﴿أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً الْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَوْلِيَاءُ الْأَمْثَلُ فَلَا مَثَلَ﴾ (أو کما قال) یعنی: "اُک زیاده مصیبت و مشقته گرفتار اولانلر، انسانلرک اُک ایسی، اُک کاملریدرلر." باشده حضرت ایوب علیه السلام، انبیالر صوگره اولیالر و صوگره اهل صلاحت چکدکلری خسته لقلره برر عبادت خالصه، برر هدیه رحمانیه نظریله باقمشلر؛ صبر ایچنده شکر ایتمشلر. خالق رحیمک رحمتندن گلن بر عملیات جزاحیه نوعندن گورمشلر. سن ای آه و فیزار ایدن خسته! بو نورانی قافلهیه إلتحاق ایتمک ایسترسهک، صبر ایچنده شکر ایت. یوقسه شکوا ایتسهک، اونلر سنی قافله لرینه آلمیه جقلر. اهل غفلتک چوقورلرینه دوشرسک!.. قراکقلی بر یولده گیده جکسک.

اوت خسته لقلرک بر قسمی وار که؛ اگر ئولومله نتیجه لنسه، معنوی شهید حکمنده شهادت گبی بر ولایت درجه سنه سببیت ویرر. أز جمله: چوجق طوغورمقدن گلن خسته لقلر (حاشیه) و قارین صانجیسیله، غرق و حرق و

(حاشیه): بو خسته لغک معنوی شهادتی قزانیرماسی، لخواصه زمانی اولان قرق گونه

قدردر.

طاعون ايله وفات ايدن، شهيد معنوی اولديغي گي، چوق مبارک خسته‌لقلر وار که، ولايت درجه‌سني ئولومله قزانديرر. هم خسته‌لق، دنيا عشقني و علاقه‌سني خفيفلشدردیگندن، وفات ايله دنيان، اهل دنيا ايچون غايت اليم و آجي اولان مفارقتي تخفيف ايدر؛ بعضاً ده سؤديرر.

اون آلتنجی دواء: آی صيقتيدن شکوا ايدن خسته! خسته‌لق، حيات اجتماعیه إنسانیه‌ده اُكْ مهمّ و غايت گوزل اولان حرمت و مرحمتي تلقين ايدر. چونکه إنساني وحشته و مرحمتسزلكه سؤق ايدن إستغنان قورتاريبور. چونکه ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِٖ لَكَنَافٍ ۖ أَن رَّاهُ اسْتَفْنٰی﴾ سريله، صحت و عافيتدن گلن إستغنايه بولونان بر نفس اماره، شايان حرمت چوق اخوتلره قارشي حرمتي حس ايتمز. و شايان مرحمت و شفقت اولان مصيبتزده‌لره و خسته‌لقيلره مرحمتي طويماز. نه وقت خسته اولسه، او خسته‌لقده عجزيني و فقيريني آكلار، لايق حرمت اولان إخوانلرينه احترام ايدر. زيارتنه گلن ويا اوکا يارديم ايدن مؤمن قارداشلرينه قارشي حرمتي حس ايدر. و رقت جنسيه‌دن گلن شفقت إنسانيه و اُكْ مهمّ بر خصلت اسلاميه اولان مصيبتزده‌لره قارشي مرحمتي حس ايدوب، اونلري نفسنه قياس ايدهرک، اونلره تام معناسيله آجير، شفقت ايدر، ألدن گلسه معاونت ايدر، هيچ اولمازسه دعا ايدر، هيچ اولمازسه شرعاً سنت اولان كيفني صورمق ايچون زيارتنه گيدر، ثواب قزانير.

اون يدنجی دواء: آی خسته‌لق واسطه‌سيله خيرات ياپاماقدن شکوا ايدن خسته! شکر ايت، خيراتك اُكْ خالصنك قپوسني سکا آچان، خسته‌لقدر. خسته‌لق متماديًا خسته‌يه و لله ايچون خسته‌يه باقيجيله ثواب قزانديرمقله برابر، دعانك مقبوليتنه اُكْ مهمّ بر وسيله‌در. اوت خسته‌لره باقمق اهل ايمان ايچون مهمّ ثوابي واردر. خسته‌لرک كيفني صورمق، فقط خسته‌بي صيقماق شرطيله

زیارت ایتمک، سَنّتِ سنیه‌در؛ کفّارت الذنوب اولور. حدیثده واردر که: "خسته‌لرک دعاسنی آلیکّر، اونلرک دعاسی مقبولدر." باخصوص خسته، اقربادن اولسه، خصوصاً پدر و والده اولسه، اونلره خدمت مهمّ بر عبادتدر، مهمّ بر ثوابدر. خسته‌لرک قلبنی خوشنود ایتمک، تسلّی ویرمک، مهمّ بر صدقه حکمنه گچر. بختیاردرد او اولاد که؛ پدر و والده‌سنک خسته‌لق زماننده، اونلرک سریع التأثر اولان قلبلرینی ممنون ایدوب خیر دعالرینی آلیر. اوت حیاتِ اجتماعی‌ده اُکْ محترم بر حقیقت اولان پدر و والده‌سنک شفقتلرینه مقابل، خسته‌لقلری زماننده کمالِ حرمت و شفقتِ فرزندانه ایله مقابله ایدن او ای اولادکْ وضعیتی و انسانیتکْ علویتنی گوسترن او وفادار لوحه‌یه قارشى، حتّی ملائکه‌لر دخی "ما شاء الله، بارک الله" دیوب آلقیشلا یورلر. اوت خسته‌لق زماننده، خسته‌لق اُلْمَنی هیچه ایندییره‌جکْ غایت خوش و فرحلی، اطرافنده تظاهر ایدن شفقتلردن و آجیمق و مرحمتلردن گلن لذت‌لر وار.

خسته‌نکْ دعاسنکْ مقبولیتی، اُهمّیتلی بر مسئله‌در. بن اوتوز قرق سنه‌دن برّی، بنده کی قولونج دینیلن بر خسته‌لقدن شفا ایچون دعا ایدردم. بن آکْلام که، خسته‌لق دعا ایچون ویریلیمش. دعا ایله دعا، یعنی دعا کندى کندینی قالدیرمدیغندن آکْلام که، دعانکْ نتیجه‌سی اُخرویدر؛ (حاشیه) کندى سی ده بر نوع عبادتدر و خسته‌لق ایله عجزینی آکْلابوب درگاهِ اِلْهیه‌یه اِلْتجا ایدر. اونکْ ایچون اوتوز سنه‌در شفا دعاسنی ایتدیگم حالده، دعام ظاهری قبول اولمادیغندن، دعا یی ترک ایتمک قلبمه گلمدی. زیرا خسته‌لق، دعانکْ وقتیدر؛ شفا، دعانکْ نتیجه‌سی دگل. بلکه جنابِ حکیم رحیم شفا ویرسه، فضلندن

(حاشیه): اوت، بر قسم خسته‌لق دعانکْ سببِ وجودی ایکن، دعا خسته‌لغْکْ عدمنه سبب اولسه، دعانکْ وجودی کندى عدمنه سبب اولور؛ بو ده اولاماز.

ویرر. هم دعا، ایستدیگمز طرزده قبول اولمازسه مقبول اولمادی دینیلمز. خالق حکیم داها اپی بیللیور، منفعتمه خیرلی نه ایسه اون ویرر. بعضاً دنیایه عائد دعا لیمزی، منفعتمز ایچون آخرتمزه چویرر، اوپله قبول ایدر. هر نه ایسه... خسته‌لق سړپله خلوصیت قزانان، خصوصاً ضعف و عجزدن و تذلل و احتیاجدن گلن بر دعا قبوله چوق یاقیندر. خسته‌لق بویله خالص بر دعانك مداریدر. هم دیندار اولان خسته، هم خسته‌یه باقان مؤمنلر ده بو دعادن استفاده ایتملیدرلر.

اون سکزنجی دواء: آی شکری بیراقوب شکوایه گیرن خسته! شکوا، بر حقدن گلیر. سنك بر حَقَّ ضایع اولماش که شکوا ایدیورسك. بلکه سنك اوستگده حق اولان چوق شکرلر وار، یاپمادك. جنابِ حَقَّ حَقَّی ویرمه‌دن، حقسز بر صورتده حق ایسته‌یورسك گی شکوا ایدیورسك. سن، کندگدن یوقاری مرتبه‌لرده کی صحتلی اولانلره باقوب شکوا ایده‌مزسك. بلکه سن، کندگدن صحت نقطه‌سنده آشای درجه‌لرده بولونان بیچاره خسته‌لره باقوب شکر ایتمکله مکلفسك. سنك أَلْک قیریق ایسه، کسيلمش ألره باق! بر گوزك یوقسه، ایکی گوزی ده اولیان أعمالره باق! اللّٰه شکر ایت. أوت نعمته کندندن یوقاری‌یه باقوب شکوا ایتمکه هیچ کیمسه‌نك حَقَّی یوقدر. و مصیبتده هرکسك حَقَّی، کندندن مصیبت نقطه‌سنده داها یوقاری اولانلره باقمقدر که شکر ایتسین.

بو سرّ بعض رساله‌لرده بر تمثیل ایله ایضاح ایدیلمش. إجمالی شودر که: بر ذات، بر بیچاره‌پی، بر مناره‌نك باشنه چیقاریور. مناره‌نك هر باصامغنده آیری آیری برر إحسان، برر هدیه ویریور. تام مناره‌نك باشنده ده أْک بیوک بر هدیه‌پی ویریور. او متنوّع هدیه‌لره قارشى اوندن تشکر و متّدارلق ایستدیگی

حالده؛ او خیرچین آدم، بتون او باصامقلرده گوردیگی هدیه لری اونوتوب ویاخود هیچه صایوب شکر ایتیمه رک یوقاری یه باقار. کاشکه بو مناره داها اوزون اولسه ایدی، داها یوقاری یه چیقسه ایدم، نه ایچون او طاغ گبی ویاخود اوته کی مناره گبی چوق یوکسک دگل دیوب شکوایه باشلارسه، نه قدر بر کفران نعمتدر، بر حقسنلقدرد. او یله ده:

بر انسان هیچلکدن وجوده گلوب، طاش اولمیه رق، آغاج اولمایوب، حیوان قالمیه رق، انسان اولوب، مسلمان اولار، چوق زمان صحت و عافیت گوروب، یوکسک بر درجه نعمت قزانیدیگی حالده، بعض عارضه لرله، صحت و عافیت گبی بعض نعمتله لایق اولمادیگی ویا سوء اختیار یله ویا سوء استعمال یله آلدن قاچیریدیگی ویاخود آلی یتیشمدیگی ایچون شکوا ایتمک، صبرسزلق گوسترمک، امان نه یاپدم بویله باشمه گلدی دیه ربوبیت الهیه یی تنقید ایتمک گبی بر حالت؛ مادی خسته لقدن داها مصیبتلی، معنوی بر خسته لقدرد. قیریلمش آل ایله دو گوشمک گبی، شکایت یله خسته لغنی زیاده لشدیرر. عاقل اودر که:

﴿لِكُلِّ مُصِيبَةٍ إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ سَرَّیله تسلیم اولوب صبر ایتسین؛ تا او خسته لق، وظیفه سنی بیتیرسین گیتسین.

اون طوقوزنجی دواء: جمیل ذو الجلالک بتون اسملری أسماء الحسنی تعبیر صمدانیسیله گوستریبور که، گوزلدلرلر. موجودات ایچنده اُک لطیف، اُک گوزل، اُک جامع آیینهُ صمدیت ده حیاتدر. گوزلک آیینه سی گوزلدرد. گوزلک محاسنلرینی گوسترن آیینه گوزللشیر. او آیینه ناک باشنه او گوزلدن نه گلسه، گوزل اولدیگی گبی؛ حیاتک باشنه دخی نه گلسه، حقیقت نقطه سنده گوزلدرد. چونکه گوزل اولان او أسماء الحسنی ناک گوزل نقشلرینی گوسترد. حیات، دائما صحت و عافیتده یکنسق گیتسه، ناقص بر آیینه اولور. بلکه بر جهته عدم و یوقلغی و

هیچلگی احساس ایدوب صیقنتی ویرر. حیاتک قیمتی تنزیل ایدر. عمرک لذتی صیقنتی یه قلب ایدر. چابوق وقتمی گچیره جگم دییه، صیقنتیدن یا سفاهته، یا اگلنجه یه آتیلیر. چپس مدتی گبی، قیمتدار عمرینه عداوت ایدوب، چابوق ئولدیروب گچیرمک ایسته یور. فقط تحوله و حرکتده و آیری آیری طورلر ایچنده یوارلانمقده اولان بر حیات، قیمتی احساس ایدیور، عمرک اهمیتی و لذتی بیلدیریور. مشقته و مصیبتده دخی اولسه، عمرک گچمه سنی ایسته میور. "امان گونش باتمادی، یا گیجه بیتمدی" دییه صیقنتیسندن اوف! اوف! ایتمیور. اوت غایت زنگین و ایشسز، استراحت دوشگنده هر شیئی مکمل بر أفندیدن صور؛ نه حالده سک؟ البته، امان وقت گچمیور، گل بر شش بش اوینایلم، و یا خود وقتی گچیرمک ایچون بر اگلنجه بولالم، گبی متألمانه سوزلری اوندن ایشیده جکسک.. و یا خود طول املدن گلن، بو شیئم اکیسک، کاشکه شو ایشی یاپسه ایدم گبی شکوالری ایشیده جکسک. سن بر مصیبتزده و یا ایشجی و مشقتلی بر حالده اولان بر فقیردن صور؛ نه حالده سک؟ عقلی باشنده ایسه دییه جک که: "شکرلر اولسون ربمه، اییم، چالیشیورم. کاشکه چابوق گونش گیتمه ایدی، بو ایشی ده بیتیرسه ایدم. وقت چابوق گچیور، عمر طورمیور گیدیور. واقعا زحمت چکیورم، فقط بو ده گچر، هر شی بویله چابوق گچیور." دییه، معنأ عمر نه قدر قیمتدار اولدیغنی، گچمسنده کی تأسفله بیلدیریور. دیمک مشقت و چالیشمقله، عمرک لذتی و حیاتک قیمتی آکلا یور. استراحت و صحت ایسه، عمری آجیلاشدیریور که، گچمه سنی آرزو ایدیور.

ای خسته قارداش! بیل که، باشقه رساله لرده تفصیلاتیله قطعی بر صورتده اثبات ایدیلدیگی گبی؛ مصیبتلرک، شرلرک، حتی گناهلرک اصلی و

مايه سی عدمدر. عدم ایسه شردر، قراڭلقدر. یکنسق إستراحت، سکوت، سکونت، توقّف گبی حالتلر عدمه، هیچلگه یاقینلغی ایچوندركه، عدمده کی قراڭلغی إحساس ایدوب صیقنتی ویریور. حرکت و تحوّل ایسه وجوددر، وجودی إحساس ایدر. وجود ایسه خالص خیردر، نوردر. مادام حقیقت بودر؛ سنده کی خستهلق، قیمتدار حیاتی صافیلشدیرمک، قوئلشدیرمک، ترقی ایتدیرمک و وجودگده کی سائر جهازاتِ إنسانیه یی او خستهلقلی عضوک اطرافنه معاونتدارانه متوجّه ایتمک و صانع حکیمک آیری آیری إسملرینک نقشلرینی گوسترمک گبی چوق وظیفه لر ایچون، او خستهلق سنک وجودیگه مسافر اولارق گوندریلمشدر. إن شاء الله چابوق وظیفه سنی بیتیرر گیدر. و عافیه دیر که؛ سن گل، بنم یرمده دائمی قال، وظیفه گئی گور، بو خانه سنکدر، عافیتله قال.

یگرمنجی دواء: آی دردینه درمان آرایان خسته! خستهلق ایکی قسمدر. بر قسمی حقیقی، بر قسمی وهمیدر. حقیقی قسمی ایسه شافئ حکیم ذو الجلال، کُرّه أرض اولان أجزاخانه کبراسنده، هر درده بر دوا إستیف ایتمش. او دوالر ایسه، دردلری ایستلر. هر درده بر درمان خلق ایتمشدر. تداوی ایچون علاجلری آلق، إستعمال ایتمک مشروعدر. فقط تأثیری و شفای، جنابِ حقدن بیلیمک گرکدر. درمانی او ویردیگی گبی، شفای ده او ویریور. حاذق متدین حکیملرک توصیه لرینی طوتمق، اهمیتلی بر علاجدر. چونکه اکثر خستهلقلر سوء إستعمالاتدن، پرهیزسزلکدن و إسرافدن و خطیئاتدن و سفاهتدن و دقتسزلکدن گلیور. متدین حکیم، البته مشروع بر دائره ده نصیحت ایدر و وصایاده بولونور. سوء إستعمالاتدن، إسرافاتدن منع ایدر، تسلّی ویرر. خسته او وصایا و او تسلّی یه إعتما دایوب خستهلغی خفیفلشیر، صیقنتی یرنده بر فرحلق ویرر.

اما وهمی خسته‌لق قسمی ایسه؛ اونک اُنک مؤثر علاجی، اَهْمِیت ویرمه‌مکدر. اَهْمِیت ویردکجه او بیور، شیشر. اَهْمِیت ویرمزه کوچولور، طاغیلیر. ناصلکه آریلره ایلیشدکجه، انسانک باشنه اوشوشورلر، آلدیرمازسه‌ک طاغیلیر. هم قراکَلقده گوزینه ساللانان بر ایپدن گلن بر خیاله اَهْمِیت ویردکجه بیور. حتّی بعضاً اونی دیوانه گبی قاچیرر؛ اَهْمِیت ویرمزه، عادی بر ایپک ییلان اولمادیغنی گورور، باشنده کی تلاشنه گولر. بو وهمی خسته‌لق چوق دوام ایتسه، حقیقته إنقلاب ایدر. وهام و عصی انسانلرده فنا بر خسته‌لقدر. حبه‌بی قبه یاپار؛ قوّه معنویه‌سی قیریلیر. خصوصاً مرحمتسز یاریم حکیملره ویاخود إنصافسز دوقتورلره راست گلسه، اوهامنی داها زیاده تحریک ایدر. زنگین ایسه مالی گیدر؛ یوقسه یا عقلی گیدر ویا صحّتی گیدر.

یگرمی برنجی دواء: اُی خسته قارداش! سنک خسته‌لغکده مادی‌لم وار، فقط او مادی‌لمک تأثیرینی ازاله ایده‌جک اَهْمِیتلی بر معنوی لذّت سنی إحاطه ایدیور. چونکه پدر و والدهک و اقرباک وارسه، چوقدن بری اونوتدیغک غایت لذّتلی او اُسکی شفقتلری سنک اطرافکده یثیدن اویانوب، چوجقلق زمانکده گوردیگک او شیرین نظرلری ینه گورمکله برابر؛ چوق گیزیلری پرده‌لی قالان اطرافکده کی دوستقلر، خسته‌لغک جاذبه‌سیله ینه سکا قارشى محبتدارانه باقدقلرندن، البته اونلره قارشى سنک بو مادی‌لمک پک اوجوز دوشر. هم سن مفتخرانه خدمت ایتدیگک و ایتفاتلرینی قزناماسنه چالیشدیغک ذاتلر، خسته‌لغک حکمیه سکا مرحمتکارانه خدمتکارلق ایتدکلرندن، اُفندیلریگه اُفندی اولدک. هم انسانلرده کی رقت جنسیه‌یی و شفقتِ نوعیه‌یی کندیگه جلب ایتدیگکدن، هیچدن چوق یاردیمجی احباب و شفقتلی دوست بولدک. هم چوق مشقتلی خدمتلردن پایدوس اُمرینی ینه خسته‌لقدن آلدک، اِستراحت ایدیورسک. البته

سنڱ جزئى المڱ، بو معنوى لذتله قارشى سنى شكوايه دگل، تشكره سوق ايتمليدر.

يگرمی ايكنجى دواء: اى نزول گي آغير خسته لقلره مبتلا اولان قارداش! اولا سڱا مژده ايدييورم كه؛ مؤمن ايچون نزول مبارك صاييليور. بوني چوقدن اهل ولايتدن ايشيدييوردم. سړيني بيلمزدم. بر سړى شويله قلمه گلييور كه: اهل الله، جناب حقّه واصل اولمق و دنيانڱ عظيم معنوى تهلكه لرندن قورتولمق و سعادت ابديه يي تأمين ايتمك ايچون، ايكي اساسى اختياراً تعقيب ايتمشلر:

بريسى: رابطه موتدر. يعنى: دنيا فاني اولديغي گي، كنديسى ده ايچنده وظيفه دار فاني بر مسافر اولديغي دوشونمكله، حيات ابديه سنه او صورتله چاليشمشلر.

ايكنجيسى: نفس اماره نڱ و كور حسياتنڱ تهلكه لرندن قورتولمق ايچون، چله لر ايله، رياضتله نفس اماره نڱ ئولديرلمسنة چاليشمشلر.

سزله اى يارى وجودينڱ صحتنى غائب ايدن قارداش! سن اختيار سز قيصة و قولاي و سبب سعادت اولان ايكي اساس سڱا ويريلمش كه؛ دائما سنڱ وجوديڱك وضعتى، دنيانڱ زوالنى و انسانڱ فاني اولديغي اخطار ايدييور. داها دنيا سنى بوغامميور، غفلت سنڱ گوزيڱى قبايه مييور. و ياريم انسان وضعيتنده بر ذاته، نفس اماره البته هوسات رذيله ايله و نفسانى مشتبهات ايله اونى الداتاماز، چابوق او نفسڱ بلاسندن قورتولور.

ايشته مؤمن سړ ايمان ايله و تسليميت و توگل ايله، او آغير نزول گي

خسته‌لقدن آز بر زمانده، اهل ولایت چله‌لری گبی استفاده ایده‌بیلیر. او وقت او آغیر خسته‌لق چوق اوجوز دوشر.

یگرمی اوچنجی دواء: آی کیمسه‌سز، غریب، بیچاره خسته!

خسته‌لغڭله برابر کیمسه‌سزلك و غربت، سڭا قارشى اڭ قاتی قیلبری رفته گتیریرسه و نظر شفقتی جلب ایدرسه؛ عجا قرآنڭ بتون سورهلرینڭ باشلرنده کندینی رحمن الرحیم صفتیله بزه تقدیم ایدن و بر لمعه شفقتیله عموم یاورولره قارشى عموم والدهلری، او خارقه شفقتیله تربیه ایتدیرن و هر بهارده بر جلوه رحمتیله زمین یوزینی نعمت‌لرله تولدیران و ابدی بر حیاتده کی جنت، بتون محاسنیه بر جلوه رحمتی اولان سنڭ خالق رحیمڭه ایمان ایله انتسابڭ و اونی طانیوب خسته‌لغڭ لسان عجزیله نیازڭ، البته سنڭ بو غربتده کی کیمسه‌سزلك خسته‌لغڭ، هر شیئه بدل اونڭ نظر رحمتی سڭا جلب ایدر. مادام او وار، سڭا باقار، سڭا هر شی وار. اصل غربتده، کیمسه‌سزلكده قالان اودر که؛ ایمان و تسلیمیتله اوڭا انتساب ایتمه‌سین و یا انتسابنه اهمیت ویرمه‌سین.

یگرمی دردنجی دواء: آی معصوم خسته چوجقلره و معصوم چوجقلر

حکمنده اولان اختیارلره خدمت ایدن خسته باقیجیلر! سزڭ اوڭکرده مهم بر تجارت اُخروییه وار. شوق و غیرت ایله او تجارتی قزانیکز. معصوم چوجقلرڭ خسته‌لقلرینی، او نازک وجودلره بر اِدمان، بر ریاضت و ایلریده دنیانڭ دغدغه‌لرینه مقاومت ویردیرمک ایچون بر شیرینغه و بر تربیه ربّانیه گبی، چوجغڭ حیات دنیویه‌سنه عائد چوق حکمت‌لرله برابر و حیات روحیه‌سنه و تصفی حیاتنه مدار اولاجق بیوکلرده کی کفّارة الذنوب یرینه، معنوی و ایلریده و یا خود آخرتده ترقیات معنویه‌سنه مدار شیرینغه‌لر نوعنده کی خسته‌لقلردن گلن ثواب، پدر و والدهلرینڭ دفتر اعمالنه، بالخاصّه سر شفقتله چوجغڭ صحّتی کندى صحّته

ترجیح ایدن والده سنڱ صحیفهٔ حسنا تنه گیردیگی، اهلِ حقیقتجه ثابتدر. اختیارلره باقمق ایسه؛ هم عظیم ثواب آملقه برابر، او اختیارلرک و بالخاصه پدر و والده ایسه، دعالرینی آلق و قلبلرینی خوشنود ایتمک و وفاکارانه خدمت ایتمک، هم بو دنیاده کی سعادتته، هم آخرتک سعادتته مدار اولدیغی روایات صحیحه ایله و چوق وقوعات تاریخیه ایله ثابتدر. اختیار پدر و والده سنه تام اطاعت ایدن بختیار بر ولد، اولادندن عین وضعیتی گوردیگی گی؛ بدبخت بر ولد اگر ابوینی رنجیده ایتسه، عذاب اُخرویدن باشقه، دنیاده چوق فلاکتلره جزاسنی گوردیگی، چوق وقوعاتله ثابتدر. اوت اختیارلره، معصوملره، یالکز اُقرباسنه باقمق دگل؛ بلکه اهلِ ایمان (مادام سِر ایمانله اخوت حقیقه وار) اونلره راست گلسه، محترم خسته اختیار اوڭا محتاج اولسه، روح و جانله اوڭا خدمت ایتمک اسلامیتک مقتضاسیدر.

يگرمی بشنجی دواء: آی خسته قارداشلر! سز غایت نافع و هر درده دواء و حقیقی لذتلی قدسی بر تریاق ایسترسهڭز، ایمانڭزی انکشاف ایتدیریڭز. یعنی توبه و استغفار ایله و نماز و عبودیتله، او تریاق قدسی اولان ایمانی و ایماندن گلن علاجی استعمال ایدیڭز. اوت دنیایه محبت و علاقه یوزندن گویا عاداتا اهلِ غفلتک دنیاگی بیوک، خسته، معنوی بر وجودی واردر. ایمان ایسه، او دنیاگی زوال و فراق ضربه لرینه، یاره و بره ایچنده اولان او معنوی وجودینه بردن شفا ویروب؛ یاره لردن قورتاروب، حقیقی شفا ویردیگنی پک چوق رساله لرده قطعی اثبات ایتمشز.

باشڭزی آغریتماق ایچون قیصه کسیونرم. ایمان علاجی ایسه، فرائضی ممکن اولدقجه یرینه گتیرمکله تأثیرینی گوسترییور. غفلت و سفاهت و هوساتِ نفسانیه و لهویات غیر مشروعه، او تریاقک تأثیرینی منع ایدر. خستهلق مادام

غفلتی قالدیریور، إشتهایی کسیور، غیر مشروع کیفلره گیتمگه مانع اولویور؛
اوندن إستفاده ایدیگز. حقیقی ایمانك قدسی علاجلرندن و نورلرندن توبه و
إستغفار ايله، دعا و نیاز ايله إستعمال ایدیگز. جناب حق سزله شفا ویرسین،
خسته‌لقلریگزى کفّارة الذنوب یاپسین. آمین آمین آمین...

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ طِبِّ الْقُلُوبِ وَدَوَائِهَا وَعَافِيَةِ الْأَبْدَانِ وَشِفَائِهَا وَ
نُورِ الْأَبْصَارِ وَضِيَائِهَا وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ﴾

نورك بلكجی

﴿وَهُوَ لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ﴾ مثالی: "بو کتاب هر درده درماندر." توافقات

لطیفه دندر که؛ رأفت بگڭ برنجی تسویددن غایت سرعتله یازدیغی نسخه ایله برابر، خسروڭ یازدیغی دیگر بر نسخه ده، اختیارسز هیچ دوشومنه دن، سطر باشلرنده گلن ألفلری صایق؛ عیناً بو ﴿وَهُوَ لِكُلِّ دَاءٍ

دَوَاءٌ﴾ جمله سنه توافقی ایدیور. (حاشیه ۱)

هم بو رساله نڭ مؤلفنڭ سعید اسمنه، بر تک فرق ایله ینه توافقی ایدیور. (حاشیه ۲) یالڭز رساله نڭ عنوانه عائد یازیده کی بر ألف حسابه داخل ایدیلیمه مشدر.

جای حیرتدر که: سلیمان رشدینڭ یازدیغی نسخه، هیچ ألف خاطره گلیمه دن و دوشومنه دن، یوز اون درت ألف، یوز اون درت شفای قدسیه یی تضمین ایدن، یوز اون درت سُور قرآنیه نڭ عددینه توافقه برابر ﴿وَهُوَ لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ﴾ شده لی لام بر صایلمق جهتیه، یوز اون درت حرفنه تام تامنه توافقی ایدیور.

(حاشیه ۱): سوڭرده ن یازیلان إخطارڭ ایکی ألفی بو حسابه داخل اولامیه جغی ایچون داخل ایدیلیمه مشدر.

(حاشیه ۲): مادام کرامت علویه ده و غوثیه ده، سعیدڭ آخرنده ندا ایچون وضع ایدیلیمش بر ألف وار، (سعیدا) اولمش؛ بلکه فضله اولان بو ألف، او ألفه باقیور.

رأفت، خسرو

يگرمى بشنجى لمعه نڭ ذىلى

اون يدنجى مكتوب

(چوجق تعزیه نامه سی)

(مقام مناسبتيله بورايه آلینمشد).

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

عزيز آخرت قارداشم حافظ خالد أفندی!

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾

قارداشم، چوجغڭ وفاتى بنى متأثر ايتدى. فقط ﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ قضايه رضا،

قدره تسليم اسلاميتڭ بر شعاريدر. جناب حق سزله صبر جميل ویرسين.

مرحومی ده، سزه ذخیره آخرت و شفاعتجی یاپسین. سزه و سزڭ گبی متقی

مؤمنلره بیوک بر مژده و حقیقی بر تسلی گوستره جڭ "بش نقطه" یی بیان ایدرز:

برنجی نقطه: قرآن حکیمده ﴿وَلَدَانُ مُخَلَّدُونَ﴾ سَرّی و مثالی شودر که:

مؤمنلرڭ قبل البلوغ وفات ایدن اولادلری، جتّده أبدی، سَویملی، جتّته لایق بر صورتده دائمی چوجق قالا جقلرینی.. و جتّته گیدن پدر و والدهلرینڭ قوجاقلرنده أبدی مدار سرورلری اولاجقلرینی.. و چوجق سومک و اولاد اوقشامق گبی اڭ لطیف بر ذوقی، أبویننه تأمیننه مدار اولاجقلرینی.. و هر بر لذتلی شیئڭ جتّده بولوندیغنی.. جنت تناسل یری اولمادیغندن، اولاد محبّتی و اوقشاماسی اولمادیغنی دینلرڭ حکملری حقیقت اولمادیغنی.. هم دنیاده اون سنه لك قیصه بر زمانده تآلماتله قاریشق اولاد سومسنه و اوقشاماسنه بدل صافی، اُلسز میلیونلر سنه أبدی اولاد سومسنی و اوقشاماسنی قزانق، اهل ایمانڭ اڭ بیوک بر مدار سعادتلی اولدیغنی شو آیت کریمه ﴿وَلَدَانُ مُخَلَّدُونَ﴾ جمله سیله إشارت ایدیور و مژده ویریور.

ایکنجی نقطه: بر زمان بر ذات، بر زندانده بولونویور. سَویملی بر چوجغی یاننه گوندریلمش. او بیچاره محبوس، هم کندلی المنی چکیور، هم ولدینڭ إستراحتنی تأمین ایده مدیگی ایچون، اونڭ زحمتیله متألّم اولویوردی. صوگره مرحمتکار حاکم اوڭا بر آدم گونددر، دیر که: "شو چوجق چندان سنڭ اولادڭدر، فقط بنم رعیتیم و ملتّمدر. اوئی بن آلاجغم، گوزل بر سرایده بسلندیره جگم." او آدم آغلار، صیزلار؛ "بنم مدار تسلیم اولان اولادیمی ویرمیه جگم" دیر. اوڭا آرقداشلری دیر که: "سنڭ تأثراٹڭ معناسزدر. اگر سن چوجغه آجیورسهڭ، چوجق شو ملوٹ، عفونتلی، صیقنتیلی زندانه بدل؛ فرحلی، سعادتلی بر سرایه گیده جک. اگر سن نفسڭ ایچون متأثر اولویورسهڭ، منفعتڭی آرایورسهڭ؛ چوجق بوراده قالسه، موقّۀ شبهه لی بر منفعتڭله برابر، چوجغڭ مشقتلرندن چوق صیقنتی و ألم چکمک وار. اگر اورایه گیتسه، سڭا

يېڭى منفعتى وار. چونكه پادشاهك مرهمتنى جلبه سبب اولور، سڭا شفاعتجى حكمنه گچر. پادشاه، اونى سڭكه گوروشديرمك آرزو ايدەجك. ألبته گوروشمك ايچون اونى زندانه گوندرميه جك، بلكه سنى زنداندن چيقاروب او سرايه جلب ايدەجك، چوجقله گوروشديره جك. شو شرطله كه، پادشاهه أمنيته و إطاعتك وارسه..."

ايشته شو تمثيل گي، عزيز قارداشم، سڭ گي مؤمنلر ك اولادى وفات ايتدكلرى وقت شويله دوشونملى: شو ولد معصومدر، اونك خالقى دخى رحيم و كريمدر. بنم ناقص تربيه و شفقتمه بدل، غايت كامل اولان عنايت و رحمتنه آلدى. دنيانك ألملى، مصيبتلى، مشقتلى زنداندن چيقاروب جنت الفردوسنه گوندردى. او چوجغه نه موطلى! شو دنياده قالسه ايدى، كيم بيلير نه شكله گيرردى؟ اونك ايچون بن اوڭا آجيميورم، بختيار بيليورم. قالدى كندى نفسمه عائد منفعتى ايچون، كنديمه دخى آجيميورم، أليم متأثر اولمايورم. چونكه دنياده قالسه ايدى، اون سنه لك موقت أمله قاريشق بر اولاد محبتي تأمين ايدەجكدى. اگر صالح اولسه ايدى، دنيا ايشنده مقتدر اولسه ايدى، بلكه بڭا يارديم ايدەجكدى. فقط وفاتيله، أبدى جنتده اون مليون سنه بڭا اولاد محبته مدار و سعادت أبديه يه وسيله بر شفاعتجى حكمنه گچر. ألبته و ألبته مشكوك، معجل بر منفعتى غائب ايدن، محقق و مؤجل يېڭى منفعتى قزانان؛ أليم تأثرات گوسترمز؛ مايوسانه فرياد ايتمز.

اوچنجى نقطه: وفات ايدن چوجق، بر خالق رحيمك مخلوقى، مملوكى، عبدى و بتون هيئتيله اونك مصنوعى و اوڭا عائد اولارق أبوينته بر آرقداشى ايدى كه؛ موقه أبوينته نظارتنه ويريلمش. پدر و والدهي اوڭا خدمتكار ايتمش. أبوينته او خدمتلىرینه مقابل، معجل بر اجرت اولارق لذتلى بر شفقت ويرمش.

شیمدی بیگدن طوقوز یوز طقسان طوقوز حصّه صاحبی اولان او خالق رحیم، مقتضای رحمت و حکمت اولارق او چوجنی سنك اَلْکُدن آلسه، خدمتگه خاتمه ویرسه؛ صوری بر حصّه ایله، حقیقی ییك حصّه صاحبنه قارشی شکوایی آکدیره حق بر طرزده مایوسانه حزن و فریاد ایتمک اهل ایمانه یاقیشماز، بلکه اهل غفلت و ضلالت یاقیشیور.

دردنجی نقطه: اگر دنیا ابدی اولسه ایدی، انسان ایچنده ابدی قالسه ایدی و فراق ابدی اولسه ایدی؛ ایلیمانه تأثرات و مایوسانه تألماتک بر معناسی اولوردی. فقط مادام دنیا بر مسافرخانه در؛ وفات ایدن چوجق نزهیه گیتمشسه، سز ده بز ده اورایه گیده جگر. و هم بو وفات اوکا مخصوص دگل، عمومی بر جاده در. هم مادام مفارقت دخی ابدی دگل؛ ایلریده هم برزخده، هم جنتده گوروشوله جکدر. ﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ دیملی.. او ویردی، او آلدی. "الحمد لله علی کل حال" صبر ایله شکر ایتملی.

بشنجی نقطه: رحمت إلهیه نك اَك لطیف، اَك گوزل، اَك خوش، اَك شیرین جلوه لرندن اولان شفقت؛ بر اِکسیر نورانیدر. عشقندن چوق کسکیندر. چابوق جناب حقّه وصوله وسیله اولور. ناصل عشق مجازی و عشق دنیوی پک چوق مشکلاتله عشق حقیقی یه انقلاب ایدر، جناب حقّی بولور. او یله ده شفقت (فقط مشکلاتسز) داها قیصه، داها صافی بر طرزده قلبی جناب حقّه ربط ایدر. گرک پدر و گرک والده، ولدینی بتون دنیا گبی سورلر. ولدی اَلندن آلیندیغی وقت، اگر بختیار ایسه، حقیقی اهل ایمان ایسه؛ دنیادن یوزینی چویرر، منعم حقیقی یی بولور. دیر که: "دنیا مادام فانیدر، دگمیور علاقه قلبه..." ولدی نزهیه گیتمشسه اورایه قارشی بر علاقه پیدا ایدر، بیوک معنوی بر حال قزانیر.

أهل غفلت و ضلالت، شو بش حقیقته کی سعادت و مژده دن محرومدرلر. اونلرک حالی نه قدر ألیم اولدیغنی شونکله قیاس ایدیگز که: بر اختیار خانم غایت سؤدیگی سؤیملی تک بر چوجغنی سکرانده گوروب، دنیاده توهم ابدیت حکمنجه غفلت و یا ضلالت نتیجه سنده؛ موتی، عدم و فراق ابدی تصوّر ایتدیگندن، یوموشاق دوشگنه بدل قبرک طویراغنی دوشونوب غفلت و یا ضلالت جهتیه، أرحم الراحمینک جنت رحمتی، فردوس نعمتی دوشونمديگندن، نه قدر مأیوسانه بر حزن و ألم چکدیگنی قیاس ایده بیلیرسک. فقط وسیله سعادت دارین اولان ایمان و اسلامیت، مؤمنه دیر که: شو سکرانده اولان چوجغک خالق رحیمی، اونی بو فانی دنیادن چیقاروب جنتنه گوتوره جک. هم سکا شفاعتجی، هم ابدی بر اولاد یاپاجق. مفارقت موقتدر، مراق ایتمه؛ ﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ ۖ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ دی، صبر ایت.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

یگر می آلتنجی لمعه

إختیارلر لمعه سی

(یگر می آلتی رجا و ضیاء تسلّی پی جامعدر.)

إخطار:

هر بر "رجا" نك باشنده معنوی دردی غایت اَلیم و سزی متأثر ایدہ جك درجہ دہ یازدیغمك سببی: قرآن حکیمدن گلن علاجك فوق العادہ تأثیرینی گوسترمك ایچوندرد. إختیارلرہ عائد بو لمعه، اوچ درت جهتلہ حسن إفادہ پی محافظہ ایدہ مہ مش.

برنجیسی: سرگذشت حیاتمہ عائد اولدیغی ایچون، او زمانلرہ خیالاً گیدوب او حالتدہ یازیلدیغندن؛ إفادہ، إنتظامنی محافظہ ایدہ مدی.

ایکنجیسی: صباح نمازندن صوگرہ غایت یورغونلق حسن ایتدیگم بر زماندہ، ہم سرعتہ مجبوریت تحتندہ یازیلدیغندن إفادہ دہ مشوشیت دوشمش.

اوچنجیسی: یانمدہ دائم یازاجق بولونمادیغندن، یانمدہ بولونان کاتبك دہ رسالہ نوره عائد درت بش وظیفہ سی اولقلہ، تصحیحاتنہ تام وقت بولامدیغمزدن إنتظامسز قالدی.

دردنجیسی: تألیفک عقبنده ایکیمز ده یورغون اولارق، معنایی دقتله دوشونه‌میه‌رک، غایت سطحی بر تصحیحله اکتفا ایدیلدیگندن، طرزِ إفاده‌ده ألبته قصورلر بولونه‌جق. عالی‌جناب اختیارلردن، إفاده‌ده کی قصورلریمه نظر مسامحه ایله باقمق؛ و رحمتِ إلهیه بوش اولارق دوندیرمدیگی مبارک اختیارلر، ألرینی درگاهِ إلهیه‌یه آچدقلری وقت بزی ده دعالرنده داخل ایتسینلر.

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿كَمِيعَصَّ * ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكِرِيَّا * إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا * قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا﴾

شو لمعه یگرمی آلتی رجادر.

برنجی رجا: ای سنِ کماله گلن محترم اختیار قارداشلر و اختیاره همشیره‌لر! بن ده سزک گبی اختیارم. اختیارلق زماننده آرا صیره بولدیغم رجالری و او رجالرده کی تسلّی نورینه سزی ده تشریک ایتمک آرزوسيله، باشمدن گچن بعض حالاتی یازاجغم. گوردیگم ضیا و راست گلدیگم رجا قبولری، ألبته بنم ناقص و مشوّش إستعدادیمه گوره گورولمش، آچیلمش. إن شاء الله سزلرک صافی و خالص استعدادلریگن، گوردیگم ضیایی پارلاتدیره‌جق؛ بولدیغم رجایی داها زیاده قوّتلشدیره‌جک.

ایشته گله‌جک او رجالرک و ضیالرک منبعی، معدنی، چشمه‌سی؛ ایماندر.

ایکنجی رجا: اختیارلغه گیردیگم زمان؛ بر گون گوز موسمنده، ایکندی وقتنده، یوکسک بر طاغده دنیایه باقدم. بردن غایت رقتلی و حزین و بر جهته قراکقلی بر حالت بگا گلدی. گوردم که؛ بن اختیارلاندیم، گوندوز ده اختیارلانمش، سنه ده اختیارلانمش، دنیا ده اختیارلانمش. بو اختیارلقلر ایچنده دنیادن فراق و سؤدکلرمدن افتراق زمانی یاقینلاشدیغندن، اختیارلق بنی زیاده صارصدی. بردن رحمتِ إلهیه اویره بر صورتده إنکشاف ایتدی که؛ او رقتلی حزن و فراقی، قوتلی بر رجا و پارلاق بر تسلی نورینه چویردی. اوت ای بنم گبی اختیارلر! قرآن حکیمده یوز یرده "الرحمن الرحیم" صفتلریله کندینی بزلره تقدیم ایدن و دائما زمینک یوزنده مرحمت ایستهین ذی حیاتلرک امدادینه رحمتی گوندردن و غیبدن هر سنه بهاری حدسز نعمت و هدیه لریله تولدیروب رزقه محتاج بزلره یتیشدیرن و ضعف و عجز درجه سی نسبتنده رحمتک جلوه سنی زیاده گوسترن بر خالق رحیممک رحمتی، بو اختیارلغمزده اُک بیوک بر رجا و اُک قوتلی بر ضیادر. بو رحمتی بولمق، ایمان ایله او رحمانه انتساب ایتمک و فرائضی قیلمقله اوکا اطاعت ایتمکدر.

اوچنجی رجا: بر زمان گنجلك گيجه سنك اویقوسندن اختیارلق صباخیله اویانديغم وقت کندیمه باقدم؛ وجودم قبر طرفنه بر اینشدن قوشار گبی گیدیور. نیازئ مصرینک

گونده بر طاشی بنایِ عمریمک دوشدی یره،
جان یاتار غافل، بناسی اولدی ویران بی خبر...

دیدگی گبی، روحمک خانه سی اولان جسممک ده هر گون بر طاشی دوشمکله ییپرانییور و دنیا ایله بنی قوتلی باغلیان امیدلرم، امللرم قویمغه باشلادیلر. حدسز دوستلرمدن و سؤدکلرمدن مفارقت زمانتک یاقینلاشدیغنی

حسّ ایتدم. او معنوی و چوق درین و دواسز گورونن یاره‌نڭ مرهمنی آرادم، بولامدم. ینه نیازیِ مصری گبی دیدم که:

دل بقاسی، حق فناسی ایستدی ملکِ تَم،
بر دواسز درده دوشدم، آه که لقمان بی‌خبر! (حاشیه)

او وقت بردن مرحمتِ إلهیه‌نڭ لسانی، مثالی، تمثالی، دلالی، ممثلی اولان پیغمبرِ ذی‌شان علیه الصلاة والسلامک نوری و شفاعتی و بشره‌گتیردیگی هدیهٔ هدایتی، او درمانسز حدسز ظن ایتدیگم یاره‌یه گوزل بر مرهم و تریاق اولدی. قراڭقلی یأسمی، نورلی بر رجایه چویردی.

أوت اُی بنم گبی إختیارلغنی حسّ ایدن محترم إختیار و إختیاره‌لر! بز گیدیورز، آلدانمقده فائده یوق. گوزیمزی قیامقله بزی بوراده طور دیرمازلر، سَوقیات وار. فقط غفلتدن و قسماً ده اهلِ ضلالتدن گلن ظلمات اوهاملریله بزه فراقلی و قراڭقلی گورونن برزخ مملکتی، أحبابلرڭ مجمعیدر. باشده شفیعمز اولان حبیب الله علیه الصلاة والسلام ایله بتون دوستلیمزه قاووشمق عالمیدر. أوت بیڭ اوچ یوز اُللی سنه‌ده، هر سنه اوچ یوز اُللی میلیون إنسانلرڭ سلطانی و اونلرڭ روحلرینڭ مربّیسی و عقللرینڭ معلّمی و قلبلرینڭ محبوبی و هر گونده ﴿السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ﴾ سرّنجه، بتون او اَمّتنڭ ایشلدیگی حسناتڭ بر مثلی، صحیفهٔ حسناتنه علاوه ایدیلن و شو کائناتده کی مقاصدِ عالیّهٔ إلهیه‌نڭ مداری و موجوداتڭ قیمتلرینڭ تعالیسنڭ سبی اولان او ذاتِ اُحمديه علیه الصلاة والسلام، دنیایه گلدیگی دقیقه‌ده "اُمّتی اُمّتی" روایتِ صحیحه ایله و کشفِ صادقله

(حاشیه): یعنی: بنم قلبم بتون قوّتیه بقا ایستدیگی حالده؛ حکمتِ إلهیه، جسدِمڭ خرابیتنی إقتضا ایدیور. حکیم لقمان ده چاره‌سنی بولامدیگی درمانسز بر درده دوشدم.

دیدگی گبی، محشرده هرکس "نفسی نفسی" دیدگی زمان، ینه "اُمّتی اُمّتی" دیهرک اُک قدسی و اُک یوکسک بر فداکارلق ایله، ینه شفاعتيله اُمّتک اُمدادینه قوشان بر ذاتک گیتدیگی عالمه گیدیورز. و او گونشک اُطرافنده حدسز اُصفیا و اُولیا ییلدیزلریله ایشیقلا نان اویله بر عالمه گیدیورز.

ایشته او ذاتک شفاعتی آلتنه گیروب و نورندن اُستفاده ایتمه نَک و ظلمات برزخیه دن قورتولمانک چاره سی: سَنّت سنییه اِتّباعدر.

دردنجی رجا: بر زمان اِختیارلغه آیاق باصدیغمدن، غفلتی اِدامه ایتدیرن صَحّت بدنم ده بوزولمشدی. اِختیارلقله خسته لق، مَتَفَقًا بگا هجوم ایتدی. باشمه ووره ووره اویقومی قاچیردیلر. چولوق چوجق، مال گبی بنی دنیا ایله باغلایه جق علاقه لر ده یوقدی. گنجلك سِرْمَلْگیله ضایع ایتدیگم سرمایّه عمریمک میوه لرینی؛ بتون گناهلر، خطیئاتلر گوردم. نیازی مصری گبی فریاد ایله یهرک دیدم:

بر تجارت یاپمدم، نَقْدِ عمر اولدی هبا،
یوله گلدیم لکن گوچمش جمله کروان بی خبر.
آغلا یوب نالان ایدوب دوشدم یوله تنها غریب،
دیده گریان، سینه بریان، عقل حیران بی خبر.

او وقت غربتده ایدم. مایوسانه بر حزن و ندامتکارانه بر تأسّف و اُستمدادکارانه بر حسرت حسّ ایتدم. بردن قرآن معجز البیان اُمداده یتیشدی. بگا او قدر قوّتلی بر رجا قپوسنی آچدی و اویله حقیقی بر تسلّی ضیاسنی ویردی که، او وضعیتمک یوز درجه فوقنده کی یأسی دخی ازاله ایدر و او قراکُلقرلی طاغیده بیلیردی.

أوت آی بنم گبی دنیا ایله علاقه‌لری کسيلمگه باشلايان و دنیا ایله باغلانان ایلری قويمغه یوز طوتان محترم إختيار و إختياره‌لر! بو دنیایی أڤ مکمل و منتظم بر شهر، بر سرای حکمنده خلق ایدن بر صانع ذو الجلال، ممکن میدر که؛ او شهرده، او سرایده أڤ اهمیتلی مسافرلیله و دوستلریله قونوشماسین، گوروشمه‌سین. مادام بیله‌رک بو سرایی یایمش و إرادة و إختيار ایله تنظیم و تزیین ایتمش؛ البته ناصلکه "یایان بیلیر" ایله ده "بیلن قونوشور". مادام بو سرایی، بو شهری بزه گوزل بر مسافرخانه و تجارتگاه یایمش؛ البته بزه قارشی مناسباتی و بزدن آرزولرینی گوستره‌جک بر دفتری، بر کتابی بولونه‌جقدر.

ایشته او قدسی دفترڤ أڤ مکملی؛ قرق وجهله معجزه و هر دقیقه‌ده هیچ اولمازسه یوز میلیونڤ دیلرنده گزن، نور سرین و هر بر حرفنده أصغری اولارق اون ثواب و اون حسنه و بعضاً اون بیڤ و بعضاً لیلہ قدر سرّیله بر حرفنه اوتوز بیڤ حسنه و میوهٔ جنت و نور برزخ و یرن قرآن معجز البیاندر. بو مقامده اوڤا رقابت ایده‌جک کائناتده هیچ بر کتاب یوقدر و هیچ بر کیمسه گوستره‌مز. مادام بو ألمزده کی قرآن، سماوات و أرضڤ خالق ذو الجلالنڤ ربوبیت مطلقه‌سی نقطه‌سندن و عظمت الوهیتی جهتندن و إحاطهٔ رحمتی جانبندن گلن کلامیدر، فرمانیدر؛ بر معدن رحمتیدر. اوڤا یاپیش. هر درده بر دوا، هر ظلمته بر ضیا، هر یأسه بر رجا، ایچنده واردر.

ایشته بو أبدی خزینه‌نڤ آناختاری ایماندر و تسلیمدر و اونی دیکله‌یوب قبول ایتمک و اوقومقدر.

بشنجی رجا: بر زمان إختيارلغمڤ مبدأنده، بر إنزوا آرزوسيله، إستانبولڤ بوغاز طرفنده کی یوشع تپه‌سنده، یالڤزلقله روحم بر إستراحت آرادى. بر گون

او یوکسک تپه ده، دائرهٔ افقه، اطرافه باقدم. غایت حزین و رقتلی بر لوحهٔ زوال و فراقی، اختیارلغک إخطاريله گورد. شجرهٔ عمریمک قرق بشنجی سنه سی اولان قرق بشنجی دالنده کی یوکسک مقامندن، تا حیاتمک آشاغی طبقه لرینه نظر گزیدردم. گوردیم که؛ او آشاغیده، هر بر دالنده، هر بر سنه نك ظرفنده سؤدکلرمدن و علاقه دارلرمدن و طانیشدقلمدن حدسز جنازه لر وار. و او فراق و افتراقدن گلن غایت رقتلی بر معنوی تأثرات ایچنده، فضولی بغدادی گبی، مفارقت ایدن دوستلری دوشونه رک آنین ایدوب:

وصلنی یاد ایلهدکجه آغلارم،
تا نَفَس وار ایسه قورو جسممده فریاد ایلرم.

دیهرک بر تسلی، بر نور، بر رجا قیوسنی آرادم. بردن، آخرته ایمان نوری
إمداده یتیشدی. هیچ سوئمز بر نور، هیچ قیریلماز بر رجا ویردی.

أوت ای بنم گبی اختیار قارداش لر و اختیاره همشیره لر! مادام آخرت وار
و مادام باقیدر و مادام دنیادن داها گوزلدر و مادام بزی یارادان ذات هم
حکیم، هم رحیمدر.. اختیارلقدن شکوا و تأسف ایتمه ملی یز. بالعکس
إختیارلق، ایمان ایله عبادت ایچنده سن کماله گلوب، وظیفهٔ حیاتدن ترخیص
و عالم رحمته إستراحت ایچون گیتمگه بر علامت اولدیغی جهته له اوندن ممنون
اولمالی یز.

أوت نصّ حدیث ایله؛ نوع بشرک اُک ممتاز شخصیتلری اولان یوز
یگرمی درت ییک أنبیانک إجماع و تواتر ایله؛ قسمًا شهوده و قسمًا حقّ الیقینه
إستنادًا، متّفقًا آخرتک وجودندن و إنسانلرک اورایه سؤق ایدیله جگندن و بو
کائناتک خالقنک قطعی وعد ایندیگی آخرتی گتیره جگندن خبر ویردکلری گبی،

اونلرڭ ویردکلری خبری کشف و شهود ایله علم الیقین صورتنده تصدیق ایدن یوز یگرمی درت میلیون اولیانڭ او آخرتڭ وجودینه شهادتلیله و بو کائناتڭ صانع حکیمڭ بتون آسماسی بو دنیا ده گوستردکلری جلوه‌لریله، بر عالم بقایي بالبداهه اقتضا ایتدکلرندن؛ ینه آخرتڭ وجودینه دلالتیله؛ و هر سنه بهارده، روی زمینده آیاقده طوران حدّ و حساب به گلمز ئولمیش آغاجلرڭ جنازه‌لرینی امر **﴿كُنْ فَيَكُونُ﴾** ایله احیا ایدوب **بَعَثُ بَعْدَ الْمَوْتِ** مظهر ایدن و حشر و نشرڭ یوز بیگلر نمونه‌سی اولارق نباتات طائفه‌لرندن و حیوانات ملّتلرندن اوچ یوز ییڭ نوعلری حشر و نشر ایدن حدسز بر قدرت ازلیه و حسابسز و إسرافسز بر حکمت ابدیه و رزقه محتاج بتون ذی‌روحلری کمال شفقتله غایت خارقه بر طرزده إعاشه ایتدیرن و هر بهارده آز بر زمانده حدّ و حساب به گلمز انواع زینت و محاسنی گوسترن بر رحمت باقیه و بر عنایت دائمه‌نڭ بالبداهه آخرتڭ وجودینی إستلزام ایله و شو کائناتڭ اڭ مکمل میوه‌سی و خالق کائناتڭ اڭ سؤدیگی مصنوعی و کائناتڭ موجوداتیلله اڭ زیاده علاقه‌دار اولان انسانده کی شدید، صارصیلماز، دائمی اولان عشق بقا و شوق ابدیت و آمال سرمدیت، بالبداهه إشارات و دلالتیله بو عالم فانیدن صوڭره بر عالم باقی و بر دار آخرت و بر دار سعادت بولوندیغنی او درجه قطعی بر صورتده إثبات ایدرلر که، دنیاڭ وجودی قدر، بالبداهه آخرتڭ وجودینی قبول ایتمه‌یی إستلزام ایدرلر. (حاشیه)

(حاشیه): اوت، ثبوتی بر امری إخبار ایتمه‌نڭ قولایلیغی و إنکار و نفی ایتمه‌نڭ غایت مشکل اولدیغنی، بو تمثیلدن گورونور. شویله که: بری دیسه: "میوه‌لری سوت قونسروهلری اولان غایت خارقه بر باغچه، کُرّه أرض اوزرنده واردر." دیگری دیسه: "یوقدر." إثبات ایدن، یالڭز اونڭ یرینی و باخود بعض میوه‌لرینی گوسترمکله قولایچه دعواسنی إثبات ایدر. إنکار ایدن آدم، نفیی إثبات ایتمک ایچون، بتون کُرّه أرضی گورمک و گوسترمکله دعواسنی إثبات ایده‌بیلیر. عیناً او یله ده: جنتی إخبار ایدنلر، یوز بیگلر ترشحاتی، میوه‌لرینی، آثارینی گوستردکلرندن قطع نظر.. ایکی شاهد صادق ثبوتنه شهادتلی کافی گلیرکن؛ اونی إنکار ایدن حدسز بر کائناتی، حدسز ابدی زمانی تماشا ایتمک و گورمک و آله‌دکدن صوڭره إنکارینی إثبات ایده‌بیلیر، عدمی گوستره‌بیلیر.

ایشته آی اختیار قارداشلر! ایمان آخرتڭ نه قدر قوتلی اولدیغنی آڭلاڭیز.

مادام قرآن حکیمک بزه ویردیگی اُکْ مهّم بر درس، "ایمان بِالْآخِرَت" در و او ایمان ده بو درجه قوّتلیدر و او ایمانده اوپله بر رجا و بر تسلّی وار که؛ یوز ییکْ إختیارلق بر تکْ شخصه گلسه، بو ایماندن گلن تسلّی مقابل گله بیلیر. بز إختیارلر "الحمد لله علی کمال الایمان" دیوب، إختیارلغمزه سَوینملی یز.

آلتنجی رجا: بر زمان اَلیم بر اُسارتمده، اِنسانلردن توحّش ایدوب بارلا یایلاسندۀ چام طاغنک تپه سنده یالکز قالدِم. یالکزلقده بر نور آرایوردِم. بر گیجه، او یوکسک تپه نك باشنده کی یوکسک بر چام آغاجنک اوستنده کی اوستی آچیق اوطه جقده ایدِم. اوچ درت غربتی بربری ایچنده إختیارلق بگا إخطار ایتدی. آلتنجی مکتوبده ایضاح ایدیلدیگی گبی؛ او گیجه ایصسز، سسسز، یالکز آغاجلرکْ خیشیرتیلرندن و هممه لرندن گلن حزین بر صدا، بر سس رقتمه، إختیارلغمه، غربتمه زیاده طوقوندی. إختیارلق بگا إخطار ایتدی که؛ گوندوز ناصل شو سیاه بر قبره تبدّل ایتدی، دنیا سیاه کفنی گیدی، اوپله ده؛ سنکْ عمریگکْ گوندوزی ده گیجه یه و دنیا گوندوزی ده برزخ گیجه سنه و حیاتکْ یازی دخی ئولومکْ قیش گیجه سنه اِنقلاب ایده جگنی قلبمکْ قولاغنه سویله دی. نفسم بِالْمَجْبُورِیه دیدی: اُوت بن وطنمدن غریب اولدیغم گبی، بو اَللی سنه ظرفنده کی عمرمده زوال بولان سَوْدکلرمدن آیری دوشدیگمدن و آرقه لرنده اونلره آغایه رِق قالدیغمدن، بو وطن غربتدن داها زیاده حزین و اَلیم بر غربتدر. و بو گیجه و طاغکْ غریبانه وضعیتنده کی حزین غربتدن داها زیاده حزین و اَلیم بر غربته یاقینلاشیورم که، بتون دنیادن بردن مفارقت زمانی یاقینلاشدیغنی إختیارلق بگا خبر ویریور. بو غربت غربت ایچنده و بو حزن حزن ایچنده کی وضعیتدن بر رجا، بر نور آرادِم. بردن ایمان بِاللّهِ اِمداده یتیشدی. اوپله بر اُنسیت ویردی که؛ بولوندیغم مضاعف وحشت ییکْ دفعه تضاعف ایتسه ایدی،

ینه او تسلی کافی گلیردی. اوت ای اختیار و اختیاره‌لر! مادام رحیم بر خالقمز وار؛ بزم ایچون غربت اولاماز. مادام او وار، بزم ایچون هر شی وار. مادام او وار، ملائکه‌لری ده وار. اويله ايسه بو دنیا بوش دگل. خالی طاغیر، بوش صحرالر جنابِ حقّ عباديله طولودر. ذی‌شعور عبادندن باشقه، اونڭ نوريله، اونڭ حسابيله طاشی ده آعاجی ده برر مونس آرقداش حکمنه گچر؛ لسان حال ایله بزم ایله قونوشه بیلیرلر و اگلندیررلر. اوت بو کائناتڭ موجوداتی عددنجه و بو بیوک کتابِ عالمڭ حرفلری صایسنجه وجودینه شهادت ایدن و ذی‌روحلرڭ مدارِ شفقت و رحمت و عنایت اولایلن جهازاتی و مطعوماتی و نعمتلری عددنجه رحمتی گوسترن دلیلر، شاهدلر، بزه رحیم، کریم، انیس، ودود اولان خالقمزڭ، صانعمزڭ، حامیمزڭ درگاهنی گوستریورلر. او درگاهده اڭ مقبول بر شفاعتجی، عجز و ضعفدر. و عجز و ضعفڭ تام زمانی ده، اختیارلقدرد. بویله بر درگاهه مقبول بر شفاعتجی اولان اختیارلقدن کوسمک دگل، سومک لازمدر.

یدنجی رجا: بر زمان اختیارلغمڭ باشلانغیچنده، اُسکی سعیدڭ گولمه‌لری یڭی سعیدڭ آغلامالرینه انقلاب ایتدیگی هنگامده، آنقره‌ده کی اهل دنیا، بنی اُسکی سعید ظن ایدوب اورایه ایستدیلر؛ گیتدم. گوز موسمنڭ آخرلرنده آنقره‌نڭ بدن چوق زیاده اختیارلانمش، ییپراشمش، اُسکیمش قلعه‌سنڭ باشنه چیقدم. او قلعه، تحجر ایتمش حادثات تاریخیه صورتنده بڭا گوروندی. سنه‌نڭ اختیارلق موسمی ایله بنم اختیارلغم، قلعه‌نڭ اختیارلغی، بشرڭ اختیارلغی، شانلی عثمانلی دولتئڭ اختیارلغی و خلافت سلطنتئڭ وفاتی و دنیاڭ اختیارلغی؛ بڭا غایت حزین و رقتلی و فرقتلی بر حالت ایچنده، او یوکسک قلعه‌ده گچمش زمانڭ دره‌لرینه و گله‌جک زمانڭ طاغیرینه باقدیردی و باقدم. بربری ایچنده بنی

إحاطه ایدن درت بش إختيارلق قراڭقلىرى ايچنده، آنقرهده اڭ قره بر حالت روحيه حسن ايتديگمدن، (حاشيه) بر نور، بر تسلى، بر رجا آرامدم.

صاغه، يعنى ماضى اولان گچمش زمانه باقوب تسلى آراركن؛ بڭا ماضى، پدريمك و أجداديمك و نوعمك بر مزار اكبرى صورتنده گوروندى، تسلى يرينه وحشت ويردى. صول طرفم اولان إستقباله درمان آراركن باقدم. گورددم كه: بنم و أمثالكم و نسل آئينك بيوك و قراڭقلى بر قبرى صورتنده گوروندى، أنسيت يرينه دهشت ويردى. صاغ ايله صولدن توخش ايدوب حاضر گونمه باقدم. او غفلتلى و تاريخوارى نظريه او حاضر گون، ياريم ئولمكه و حرکت مذبحاندهده كي اضطراب چكن جسممك جنازه سنى طاشيان بر تابوت صورتنده گوروندى. صوڭره بو جهتن دخى مأيوس اولونجه، باشمى قالدوروب عمريمك آغاجنك باشنه باقدم. گورددم كه؛ او آغاجك تك بر ميوه سى وار، او ده بنم جنازه مدر؛ او آغاج اوستنده طورييور، بڭا باقييور. او جهتن دخى توخش ايدوب باشمى آشاغى يه اگدم، او عمر آغاجنك آشاغيسنه، كوكنه باقدم. گورددم كه: او آشاغيده اولان طوپراق، كميكلريمك طوپراغيله، مبدأ خلقتكمك طوپراغى بربرينه قاريشمش بر صورتده آياقلا آلتنده چيگنه نيور گورددم. او ده درمان دگل، بلكه درديمه درد قاتدى. صوڭره مجبوريتله آرقه مه باقدم. گورددم كه؛ أساسسز، فاني اولان دنيا، هيچلك دره لرنده و يوقلق ظلماتنده يوواريانوب گيدييور. درديمه مرهم آراركن، زهر علاوه ايتدى. او جهته دخى خير گوره مديكمدن اوڭ طرفمه باقدم؛ ايلرى يه نظريه گوندردم. گورددم كه؛ قبر قپوسى تام يوليمك اوستنده آچيق گورونوب، آغزىني آچمش بڭا باقييور. اونڭ

(حاشيه): او زمان بو حالت روحيه فارسى بر مناجات صورتنده قلمه گلىدى، يازدم. آنقرهده حباب رساله سنده طبع ايديلمشدر.

آرقه‌سنده اُبد طرفنه گیدن جاده و او جاده‌ده گیدن قافله‌لر اوزاقدن اوزاغه نظره چارپیور. و بو آلتی جهتدن گلن دهشتلره قارشی بڭا نقطهٔ اِستناد و سلاح مدافعه اولاجق، جزئی بر جزء اِختیاریدن باشقه بر شی اَلیمده یوق. او حدسز اُعدا و حسابسز مضر شیلره قارشی تک بر سلاح اِنسانی اولان او جزء اِختیاری؛ هم ناقص، هم قیصه، هم عاجز، هم ایجادسز اولدیغندن، کسبدن باشقه بر شی اَلندن گلمز. نه گچمش زمانه گچه‌بیلیر، تا اوندن بڭا گلن حزنلری صوصدیرسون و نه ده اِستقباله حلول ایده‌بیلیر، تا اوندن گلن قورقورلی منع ایتسین. گچمش و گله‌جکلره عائد اُمللریمه و اُملمریمه فائده‌سی اولمادیغنی گوردم.

بو آلتی جهتدن گلن دهشت و وحشت و قراڭلق و مأیوسیت ایچنده چیرپندیغم هنگامده، بردن قرآن معجز البیانک سماسنده پارالایان ایمان نورلری اِمدادده یتیشدی. او آلتی جهتی او قدر تنویر ایدوب ایشیق‌لان‌دیردی که؛ گوردیگم او وحشتلر، او قراڭقلریوز درجه تضاعف ایتسه ایدی، ینه او نور، اونلره قارشی کافی و وافی ایدی. بتون او دهشتلری برر برر تسلّی‌یه و او وحشتلری برر برر انسیته چویردی. شوپله که:

ایمان، او وحشتلی گچمش زمانک مزار اُکبر صورتنی بیرتوب، انسیتلی بر مجلس منور و بر مجمع اُحباب اولدیغنی بعین الیقین، بِحَقّ الیقین گوستردی. هم ایمان، بر قبر اُکبر صورتنده نظر غفلته گورونن گله‌جک زمانی، سویملی سعادت سرایلرنده بر ضیافتِ رحمانیه مجلسی صورتنده بعلم الیقین گوستردی. هم ایمان، نظر غفلته بر تابوت وضعیتنده گورونن حاضر زمانی و او حاضر گونک تابوتیت شکلی قیروب، او حاضر گون اُخروی بر تجارتگاه دڭانی و شعشعلی بر مسافرخانهٔ رحمانی صورتنده بالمشاهده گوستردی. هم ایمان، نظر غفلتله عمر آغاجنک باشنده جنازه شکلنده گورونن تک میوه‌سی جنازه

اولمادیغنی، بلکه اُبدی بر حیاته مظهر و اُبدی بر سعاده نامزد اولان روحمك، اُسکیمش یوواسندن، ییلدیزلرده گزمك ایچون چیقادیغنی بعلم الیقین گوستردی. هم ایمان؛ کمیکرمله، مبدأ خلقتمك طوپراغی، آیاق آلتنده اُهمیتسز محو اولمش کمیکلر اولمادیغنی؛ بلکه او طوپراق، رحمت قپوسی و جنت صالونتك بر پرده سی اولدیغنی سرّ ایمان ایله گوستردی. هم ایمان؛ نظر غفلتله، آرقه مده، هیچلکده، یوقلق قراکُلغنده یووارلاناں دنیا ايسه؛ وظیفه سی بیتمش، معناسنی إفاده ایتمش، نتیجه لرینی کندینه بدل وجودده بیراقمش بر قسم مکتوبات صمدانیه و صحائف نقوش سبحانیه اولدیغنی گوستردی. دنیانك ماهیتی نه اولدیغنی بعلم الیقین بیلدیردی. هم ایمان، ایلریده گوزینی آچوب بگا باقان قبری و قبرك آرقه سنده اُبده گیدن جاده یی، نور قرآن ایله گوستردی که؛ او قبر، قویو قپوسی دگل، بلکه عالم نورك قپوسیدر. و او یول ايسه؛ هیچلگه و عدمستانه دگل، بلکه وجوده، نورستانه و سعادت اُبدیه یه گیدن یول اولدیغنی تام قناعت ویره جك بر درجه ده گوستردیگندن، دردلریمه هم درمان، هم مرهم اولدی.

هم ایمان، او اُلنده پك جزئی بر کسب بولونان جزئی بر جزء اختیار یارینه، او حدسز دشمن و ظلمتله قارشى، غیر متناهی بر قدرته إستناد ایتمك و حدسز بر رحمته إنتساب ایتمك ایچون او جزء اختیارینك اُله بر وثیقه ویریور.. بلکه ده ایمان، او جزء اختیارینك اُلنده بر وثیقه اولویور. هم او جزء اختیار یار اولان سلاح إنسانی، گرچه ذاتنده هم قیصه، هم عاجز، هم نقصاندر. فقط ناصلکه بر عسکر، جزئی قوّتی دولت حسابنه إستعمال ایتدیگی وقت، بیگلر درجه قوّتندن فضله ایشلر گورور؛ او یله ده سرّ ایمانله او جزئی جزء اختیار ی، جناب حق نامنه اونك یولنده إستعمال ایدیلسه، بش یوز سنه گنیشلگنده بر

جَنَّتِ دخی قزانه بیلیر. هم ایمان، گچمش و گله جک زمانه نفوذ ایدمه‌مین او جزءِ اختیارینک دیزگینی جسمک اَلندن آلوب، قلبه و روحه تسلیم ایدر. روح و قلبک دائره حیاتِ ايسه، جسم گبی حاضر زمانه منحصر اولمادیغندن، پک چوق سنه‌لر ماضیدن، پک چوق سنه‌لر اِستقبالدن دائره حیاتنه داخل اولدیغندن؛ او جزءِ اختیارِی، جزئیتدن چیقوب کلّیت کسب ایدر. زمانِ ماضینک اُک درین دره‌لرینه قوّتِ ایمان ايله گیره بیلدیگی و حزنلرک ظلمتلرینی دفع ایدمه بیلدیگی گبی؛ نورِ ایمان ايله اِستقبالک اُک اوزاق طاغ‌لرینه قدر چیقار، قورق‌لری ازاله ایدر.

ایشته آی بنم گبی اختیارلق زحمتنی چکن اختیار و همشیره اختیاره‌لر! مادام الحمد لله بز اهلِ ایمانز و مادام ایمانده بو قدر نورلی، لذّتی، سَویملی، شیرین دفينه‌لر وار و مادام اختیارلغمز بزى بو دفينه‌نک ایچنه داها زیاده سَووق ایدیور.. اَلته ایمانلی اختیارلقدن شکوا دگل، بلکه بیگلر تشکر ایتملی یز.

سکرنجی رجا: اختیارلغک علامتی اولان بیاض قیللر صاچمه دوشدیگی بر زمانده، گنجلگک درین اویقوسنی داها زیاده قالینلاشدیران حربِ عمومینک دغدغه‌لری و اَسارتمک کشماکش‌لک‌لری و صوگره اِستانبوله گلدیگم وقت، اَهْمیتلی بر شان و شرف وضعیتی حتّی خلیفه‌دن، شیخ الاسلامدن، باش قومانداندن طوت، تا مدرسه طلبه‌لرینه قدر حدّمدن چوق زیاده بر حسنِ توجّه و اِلتفات گوستردک‌لری جهته‌له، گنجلک سرخوشلغی و او وضعینک ویردیگی حالتِ روحیه، او اویقویی او درجه قالینلاشدرمشدی که؛ عادتاً دنیایی دائمی، کندیمی ده لا یموتانه دنیایه یاپیشمش بر وضعیتِ عجیبه‌ده گورو یوردم.

ایشته او زمانده، اِستانبولک بایزید جامع مبارکنه، رمضان شریفده، اِخلاصلی حافظ‌لری دیگله‌مگه گیتدم. قرآن معجز البیان، سماوی یوکسک

خطابيله بشرک فنا سنی و ذی حیاتک وفاتنی خبر ویرن غایت قوئلی بر صورتده
﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ فرمانی، حافظلرک لسانيله إعلان ایتدی. قولاغمه
 گیروب، تا قلبمک ایچنه یرلشوب، او پک قالین غفلت و اویقو و سرخوشلق
 طبقه لرینی پارچه پارچه ایتدی. جامعدن چیقدم. داها چوقدن بری باشمده
 یرلشن او اُسکی اویقونک سرملگیله بر قاچ گون باشمده بر فورطنه، دومانلی
 بر آتش و پوصله سنی شاشیرمش گمی گبی کندی گوردم. آیینده صاچمه
 باقدقجه، بیاض قیللر بگا دیورلر: "دقت ایت!" ایشته او بیاض قیللرک إخطاريله
 وضعیت توضیح ایتدی. باقدم که؛ چوق گووندیگم و اذواقنه مفتون اولدیغم
 گنجلك "الوداع" دیور و محبتيله پک چوق علاقه دار اولدیغم حیات دنیویه
 سونمگه باشلايور و پک چوق علاقه دار و عادتا عاشق اولدیغم دنیا، بگا
 "اوغورلر اولسون" دیوب، مسافرخانه دن گیده جگمی إخطار ایدیور. کندیسی
 ده "اللهه ایصمارلادق" دیوب، او ده گیتمگه حاضرلانیور. قرآن معجز الیاب
﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ آیتک کلیننده: "نوع إنسانی بر نفسدر، دیریلک اوزره
 ئوله جک. و کُرهُ أرض دخی بر نفسدر، باقی بر صورته گیرمک ایچون او ده
 ئوله جک. دنیا دخی بر نفسدر، آخرت صورته گیرمک ایچون او ده ئوله جک!"
 معناسی، آیتک إشارتدن قلبه آچیلیوردی.

ایشته بو حالتده وضعیتمه باقدم که؛ مدار اذواق اولان گنجلك گیدیور،
 منشأ أحزان اولان إختیارلق یرینه گلیور. و غایت پارلاق و نورانی حیات
 گیدیور؛ ظاهری قراکقلی دهشتلی ئولوم، یرینه گلیمگه حاضرلانیور. و او
 چوق سومی و دائمی ظن ایدیلن و غافلرک معشوقه سی اولان دنیا، پک سرعتله
 زواله قاووشیور گوردم.

کندی کندیمی آلداتمق و ینه باشمی غفلته صومق ایچون، إستانبولده حدمدن چوق فضله گوردیگم مقام اجتماعینک اذواقنه باقدم، هیچ بر فائده‌سی اولمادی. بتون اونلرک توجّهی، إلتفاتی، تسلیلری؛ یاقینمده اولان قبر قپوسنه قدر گله‌بیلیر، اوراده سونر. و شهرت پرستلرک بر غایه خیالی اولان شان و شرفک سوسلی پرده‌سی آلتنده ثقیل بر ریا، صوغوق بر خودفروشلق، موقت بر سرمملک صورتنده گوردیگمدن، آکلادم که؛ بنی شیمدی یه قدر آلداتان بو ایشلر، هیچ بر تسلی ویره‌مز و اونلرده هیچ بر نور یوق.

ینه تام او یانمق ایچون، قرآنک سماوی درسنی ایشیتمک اوزره، ینه بایزید جامعنده کی حافظلری دیگله‌مگه باشلادم. او وقت او سماوی درسدن ﴿وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ إلی آخر.. نوعدن قدسی فرمانلرله مژده‌لر ایشیتدم. قرآندن آلدیغم فیض ایله خارجدن تسلی آرامق دگل، بلکه دهشت و وحشت و مأیوسیت آلدیغم نقطه‌لر ایچنده تسلی‌یی، رجایی، نوری آرادم. جناب حقّه یوز ییک شکر اولسون که؛ عین درد ایچنده درمانی بولدم، عین ظلمت ایچنده نوری بولدم، عین دهشت ایچنده تسلی‌یی بولدم.

أکّ اول هرکسی قورقوتان، اکّ قورقونج توهم ایدیلن ئولومک یوزینه باقدم.. نور قرآن ایله گوردم که: ئولومک پیچه‌سی گرچه قراکلق، سیاه، چرکین ایسه ده؛ فقط مؤمن ایچون اصل سیماسی نورانیدر، گوزلدر گوردم. و چوق رساله‌لرده بو حقیقی قطعی بر صورتده إثبات ایتمشز. سکرنجی سوز و یگرنجی مکتوب گبی چوق رساله‌لرده ایضاح ایتدیگمز گبی؛ ئولوم إعدام دگل، فراق دگل، بلکه حیات ابدیه‌نک مقدمه‌سیدر، مبدأیدر و وظیفه حیات کلفتدن بر پایدوسدر، بر ترخیصدر، بر تبدیل مکاندر. برزخ عالمنه گوچمش

قافلۀ اُحابه قاووشمقدر. و هکذا بونلر گبی حقیقتلر ایله ئولومک حقیقی گوزل سیماسنی گوردیم. قورقه رق دگل، بلکه بر جهتله مشتاقانه موتک یوزینه باقدم. اهل طریقته رابطه موتک بر سَرینی آکلادم.

صوگره هرکسی زوالیله آغلاتان و هرکسی کندینه مفتون و مشتاق ایدن و گناه و غفلت ایله گچن و گچمش گنجلگمه باقدم؛ او گوزل سوسلی چارشانی (ألبسه سی) ایچنده، غایت چرکین، سرخوش، سرسم بر یوز گوردیم. اگر ماهیتنی بيلمسه ایدم بر قاچ سنه بنی سرخوش ایدوب گولديرمسنه بدل، یوز سنه دنیاده قالسمه بنی آغلاتديره جقدی. ناصلکه اویله لردن بریسی آغلایه رق دیمش: ﴿لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ يَوْمًا فَأُخْبِرَهُ بِمَا فَعَلَ الْمَشِيبُ﴾ یعنی: "کاشکه گنجلگم بر گون دونسه ایدی، اختیارلق بنم باشمه نه قدر حزین حاللر گتیردیگنی اوکا شکوا ایدوب سویله یه جکدم." اوت بو ذات گبی گنجلگک ماهیتنی بيلمه یین اختیارلر، گنجلکلرینی دوشونوب، تأسف و تحسّرله آغلايورلر. حالبوکه گنجلک، اگر اهل قلب، اهل حضور و عقلی باشنده و قلبی یرنده بولونان مؤمنلرده اولسه، عبادته و خیراته و تجارت اُخروییه صرف ایدیلسه؛ اُک قوتلی بر وسیله تجارت و گوزل و شیرین بر واسطه خیراتدر. و او گنجلک، وظیفه دینیه سنی بیلوب سوء استعمال ایتمه ینلره؛ قیمتدار، ذوقلی بر نعمت إلهیه در. اگر استقامت، عفت، تقوا برابر اولمازسه چوق تهلکه لری وار. طاشقینلقلریله، سعادت ابدیه سنی و حیات اُخروییه سنی زده لر، بلکه حیات دنیویه سنی ده برباد ایدر. بلکه بر ایکی سنه گنجلک ذوقته بدل، اختیارلرده چوق سنه لر غم و کدر چکر. مادام اکثر انسانلرده گنجلک ضررلی دوشویور، بز اختیارلر اللهه شکر ایتملی یز که، گنجلک تهلکه لرندن و ضررلرندن قورتولدق. هر شی گبی، ألبته گنجلگک دخی لذتلی گیده جک. اگر عبادته و خیره صرف ایدیلمش

ایسه؛ او گنجلگک میوه‌لری اونک یرنده باقی قالب، حیات ابدیه‌ده بر گنجلک قزانماسنه وسیله اولور.

صوگره اکثر ناسک عاشق و مبتلا اولدیغی دنیا به باقدم. نور قرآن ایله گوردم که؛ بربری ایچنده اوچ کللی دنیا وار. بریسی اسماء ایلیه به باقار، اونلرک آیینه سیدر. ایکنجی یوزی آخرته باقار، اونک مزرعه سیدر. اوچنجی یوزی، اهل دنیا به باقار، اهل غفلتک ملعه گاهیدر. هم هرکسک بو دنیا به قوجه بر دنیاسی وار. عادتاً انسانلر عددنجه دنیلر بربری ایچنه گیرمش. فقط هرکسک خصوصی دنیاسنک دیرگی، کندی حیاتیدر. نه وقت جسمی قیریلسه، دنیاسی باشنه ییقیلیر؛ قیامت قوپار. اهل غفلت، کندی دنیاسنک بویه چابوق ییقیلجق وضعیتنی بیلمدکلرندن، عمومی دنیا گبی دائمی ظن ایدوب پرستش ایدر.

باشقه‌لرینک دنیاسی گبی چابوق ییقیلیر، بوزولور، بنم ده خصوصی بر دنیام وار. بو خصوصی دنیام، بو قیصه‌جق عمرمله نه فائده‌سی وار دییه دوشوندم. نور قرآن ایله گوردم که: هم بنم، هم هرکس ایچون، شو دنیا موقت بر تجارتگاه و هرگون طولار بوشالیر بر مسافرخانه و گلن گچنلرک آلیش ویریشی ایچون یول اوستنده قورولمش بر بازار و نقاش ازلینک تجدد ایدن (حکمتله یازار بوزار) بر دفتری و هر بهار بر یالیزی مکتوبی و هر بر یاز بر منظوم قصیده‌سی و او صانع ذو الجلالک جلوؤ اسماسنی تازه‌لندیرن، گوسترن آیینهلری و آخرتک فدانلق بر باغچه‌سی و رحمت ایلیه‌نک بر چیچکدانلغی و عالم بقاده گوستریله‌جک اولان لوحهلری یتیشدیرمگه مخصوص موقت بر تزگاهی ماهیتنده گوردم. بو دنیایی بو صورتده یارادان خالق ذو الجلاله یوز بیك شکر ایتدم. و آکلادم که؛ دنیانک، آخرته و اسماء ایلیه به باقان گوزل ایچ یوزلرینه قارشى نوع انسانه محبت ویریلمشکن، او محبتی سوء استعمال ایدهرک فانی،

چرکین، ضررلی، غفلتلی یوزینه قارشى صرف ایتدیگندن، ﴿حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ﴾ حدیث شریفنک سرینه مظهر اولمشلر.

ایشته اى اختیار و اختیارلر! بن قرآن حکیمک نوريله و اختیارلغمک إخطاريله و ایمان دخى گوزیمی آچماسيله بو حقیقتی گوردوم و چوق رساله لرده قطعی برهانلرله اثبات ایتدم. کندیمة حقیقی بر تسلی و قوتلی بر رجا و پارلاق بر ضیا گوردوم. و اختیارلغمه ممنون اولدم و گنجلگک گیتمه سندن مسرور اولدم. سز ده آغلامایکزو شکر ایدیگز. مادام ایمان وار و حقیقت بویله در؛ اهل غفلت آغلا سین، اهل ضلالت آغلا سین.

طوقوزنجی رجا: حربِ عمومیده أسارتله، روسیه نك شرقِ شمالی سندن، چوق اوزاق اولان قوستورما ولایتنده بولونویوردوم. اوراده تاتارلرک کوچک بر جامعی، مشهور وولغا نهرینک کنارنده بولونویوردی. اوراده کی آرقداشلرم اولان أسیر ضابطلر ایچنده صیقیلییوردوم. یالکزلق ایستدم؛ طیشاریده اذنسز گزهمییوردوم. تاتار محله سی، کفالتله بنی او وولغا نهرینک کنارنده کی کوچک جامعه آلدیلر. بن یالکز اولارق جامعه یاتییوردوم. بهار ده یاقین. او شمال قطعه سنک پک چوق اوزون گیجه لرنده چوق اویانیق قالییوردوم. او قراکلق گیجه لرده و قراکقلی غربتده، وولغا نهرینک حزین شیریلتیلری و یاغمورک رققلی شیبیلتیلری و روزگارک فرقتلی أسمه سی، بنی درین غفلت اویقوسندن موقّه اویانیدی. گرچه داها کندیمی اختیار بیلمییوردوم، فقط حربِ عمومی ی گورن اختیاردر. گویا ﴿يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا﴾ سرینه مظهر اولارق، اویله گونلردر که؛ چوجقلری اختیارلانیدیردیگی جهتله، قرق یاشنده ایکن، کندیمی سکسان یاشنده بر وضعیتده بولدم. او قراکقلی اوزون گیجه و حزین غربت و حزین

وضعیت ایچنده حیاتدن و وطندن بر مأیوسیت گلدی. عجزیمه، یالکزلمه باقدم، امیدم کسیلدی. او حالتده ایکن قرآن حکیمدن إمداد گلدی؛ دیلم ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ دیدی، قلم ده آغلایه‌رق دیدی: ﴿غَرِيبٌ بِي كَسَمٌ ضَعِيفٌ نَاتُوَانَمُ الْأَمَانُ غَوِيْمٌ عَفُوْ جُوِيْمٌ مَدَدَ خَوَاهِمُ زِدَرْ گَاهَتِ إلهی﴾ روحم دخی وطنمده کی اُسکی دوستلری دوشونوب او غربتده وفاقی تحیل ایده‌رک، نیازی مصری گبی دیدم :

دنیا غمندن گچوب، یوقلغه قناد آچوب،

شوق ایله هر دم اوچوب، چاغیریم دوست، دوست!

دییه، دوستلری آرایوردی. هر نه ایسه... او حزنلی، رقّتی، فرقتلی اوزون غربت گیجه‌سنده، درگاهِ إلهیده ضعف و عجزم او قدر بیوک بر شفاعتجی و وسیله اولدی که، شیمدی ده حیرتدیم. چونکه بر قاچ گون صوگره، غایت خلاف مأمول بر صورتده، یایان گیدیلسه بر سنه‌لک مسافه‌ده، تک باشمله روسجه بیلمدیگم حالدۀ فرار ایتدم. ضعف و عجزیمه بناءً گلن عنایتِ إلهیه ایله خارقه بر صورتده قورتولدیم. تا وارشووا و آووستریایه اوغرایه‌رق إستانبوله قدر گلدیم که، بو صورتده قولایقله قورتولمق پک خارقه اولمشدی. روسجه بیلن اُکُ جُور و اُکُ قورناز آدملرکُ موقّق اولامدقلری، چوق تسهیلات و چوق قولایقله، او اوزون فراری سیاحتی بیتیردم. فقط او وولغا نهری کنارنده کی جامعده کی مذکور گیجه‌نکُ وضعیتی بگا بو قراری ویردیرمش که؛ بقیّه عمریمی مغاره‌لرده گچیره جگم. بو انسانلرکُ حیاتِ اجتماعیه‌سنه قاریشمق آرتیق یتیر. مادام صوکنده یالکزقیره گیده جگم؛ یالکزلمه آلیشمق ایچون، شیمدیدن یالکزلمی اختیار ایده جگم، دیمشدم. فقط مع التأسّف، إستانبولده کی جدی و چوق احباب و إستانبولکُ شعشعه‌لی حیاتِ دنیویه‌سی، خصوصًا حدّمدن چوق فضله

بڭا توجّه ايدن شان و شرف گېي نتيجه سز شيلر، او قراريمى موقّە بڭا اونوتديرديلر. گويا او غربت گيجه سى، حياتمڭ گوزنده نورلى سياهلقدى. و إستانبولڭ بياض شعثه لى گوندوزى، او حيات گوزيمڭ نورسز بياضى ايدى كه، ايلرى يى گوره مدى، ينه ياتدى.. تا ايكي سنه صوڭره غوث گيلانى فتوح الغيب كتابيله تكرر گوزيمى آچديردى.

ايشته اى اختيار و اختيارلر! بيليڭز كه؛ اختيارلقده كى ضعف و عجز، رحمت و عنايت إلهيه نڭ جلبنه وسيله در. بن كندى شخصمده چوق حادثه لرله مشاهده ايتديگم گېي، زمينڭ يوزنده كى رحمتڭ جلوه سى ده غايت ظاهر بر طرزده بو حقيقتى گوسترييور. چونكه حيواناتڭ اڭ عاجز و اڭ ضعيفى، ياورولردر. حالبوكه رحمتڭ اڭ شيرين و اڭ گوزل جلوه سنه مظهر، ينه اونلردر. بر آغاجڭ باشنده كى يوواده بر ياورونڭ عجزى؛ آنه سنى اڭ مطيع بر نفر گېي (رحمتڭ جلوه سى) إستخدام ايدىيور. اطرافى گزر، رزقنى گتيرر. نه وقت او ياورو قنادلرينڭ قوتلنمه سييله عجزينى اونوتسه، والده سى اوڭا "سن گيت رزقڭى آرا" دير، داها اونى ديگله مز.

ايشته بو سّر رحمت، ياورولرڭ حقنده جريان ايتديگى گېي، ضعف و عجز نقطه سنده ياورولر حكمنه گچن اختيارلر حقنده ده جايردر. بڭا قناعت قطعيه ويره جڭ درجه ده تجربه لر واردر كه؛ ناصل چوجقلىرڭ عجزلرينه بناء رحمت طرفندن رزقلى خارقه بر صورتده مملر موصلقلىردن گوندريلييور و آقيتديريلييور.. اويله ده؛ معصوميت كسب ايدن ايمانلى اختيارلرڭ رزقلى ده، بركت صورتنده گوندريلييور. هم بر خانه نڭ بركت ديرگى، او خانه ده كى اختيارلر اولديغى؛ هم بر خانه يى بلالردن محافظه ايديجى، ايچنده كى بلى

بوکولمش معصوم اختیارلر و اختیارلر بولوندیغی (حاشیه) حدیث شریفک بر پارچه‌سی اولان ﴿وَلَوْلَا الشُّيُخُ الرُّكَّعُ لَصَبَّ عَلَيْكُمُ الْبَلَاءُ صَبًّا﴾ یعنی: بلی بوکولمش اختیارلریگز اولماسه ایدی، بلالر سیل گئی اوزریگز ده کوله جکدی. "دییه فرمان ایتمکله، بو حقیقتی اثبات ایدیور.

ایشته مادام اختیارلقده کی ضعف و عجز، بو درجه رحمتِ إلهیه‌نک جلبنه مداردر؛ و مادام قرآن حکیم ﴿إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أِفٍّ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا﴾ آیتیه، بش جهتله غایت معجزانه بر صورتده اختیار پدر و والدهیه قارشی حرمت و شفقت اولادلری دعوت ایدیور؛ و مادام اسلامیت دینی، اختیارلر حرمت و مرحمتی أمر ایدیور؛ و مادام انسانیت فطرتی، اختیارلر قارشی حرمت و مرحمتی إقتضا ایدیور.. ألبته بز اختیارلر، گنجلك إشتهاسیله اولان موقت بر ذوقِ مادی یرینه، معنوی و دائمی و مهمّ عنایتِ إلهیه‌دن و رقتِ جنسیه‌دن گلن رحمت و حرمت و رحمت و حرمتدن نشئت ایدن أذواقِ روحانیه‌یی آلیورز. او حالده بز بو اختیارلغمزی، یوز گنجلگه دگشمه‌ملی‌یز. أوت بن کندم سزی تأمین ایدیورم که: "أسکی سعیدک اون سنه‌لك گنجلگنی بڭا ویرسه‌لر، بن شیمدی یڭی سعیدک بر سنه‌لك اختیارلغنی ویرمیه‌جگم." بن اختیارلغمدن راضی‌یم، سز ده راضی اولمالی‌سگز.

اونجی رجا: بر زمان أسارتدن گلدکدن صوڭره، إستانبولده بر ایکی سنه ینه غفلت غلبه ایتدی. سیاست هواسی، نظریی نفسمدن قالدیروب آفاکه

(حاشیه): حدیثک تمامی: ﴿وَلَوْلَا الْبَهَائِمُ الرُّكَّعُ وَالصُّبَّيَّانُ الرُّكَّعُ﴾ إلی آخر... (أو کما قال)

طاغیتمش ایکن، بر گون إستانبولك آیوب سلطان قبرستانك دره یه باقان یوکسك بر یرنده اوطورو یورددم. إستانبول اطرافنده کی آفاقه باقدم. بردن، باقییورم بنم خصوصی دنیام وفات ایدیور، بعض جهته روح چکیلییورگی بر حالت خیالیه بگا گلدی. دیدم: "عجبا بو قبرستانك مزار طاشلرنده کی یازیلری میدر که، بگا بویله خیال ویریور" دییه نظریی چکدم. اوزاغه دگل، او قبرستانه باقدم، قلبمه إخطار ایدیلدی که: "بو سنك اطرافكده کی قبرستانك یوز إستانبول ایچنده واردر. چونکه یوز دفعه إستانبول بورایه بوشالمش. بتون إستانبولك خلقنی بورایه بوشالتان بر حاکم قدیرك حکمندن قورتولوب مستشنا قالامازسك، سن ده گیده جکسك."

بن قبرستاندن چیقوب، بو دهشتلی خیال ایله سلطان آیوب جامعنك محفلنده کی کوچك بر اوطه یه چوق دفعه گیردیگم گی، بو دفعه ده گیردم. دوشوندم که: بن اوچ جهته مسافرم؛ بو منزلکده مسافر اولدیغم گی، إستانبولده ده مسافرم، دنیاده ده مسافرم. مسافر، یولنی دوشونملی. ناصلکه بو اوطه دن چیقه جغم، بر گون ده إستانبولدن ده چیقه جغم، دیگر بر گون ده دنیادن چیقه جغم.

ایشته بو حالتده، غایت رقتلی و فرقتلی املی بر حزن و غم قلبمه، باشمه چوکدی. چونکه بن یالکز بر ایکی دوستی غائب ایتمیورم؛ إستانبولده بیگلر سؤدیگم دوستلرمدن مفارقت گی، چوق سؤدیگم إستانبولدن ده آریلاجغم. دنیاده یوز بیگلر دوستلرمدن إفراق گی، چوق سؤدیگم و مبتلا اولدیغم او گوزل دنیادن ده آریلاجغم، دییه دوشونورکن، ینه قبرستانك او یوکسك یرینه گیتدم. آرا صیره سینه مایه (عبرت ایچون) گیتدیگمدن؛ بگا، إستانبول ایچنده کی إنسانلر، او دقیقه ده سینه ماده گچمش زمانك گولگه لرینی حاضر زمانه

گتيرمك جهتييله، ئولمىش اولانلرى آياقده گزر صورتنده گوستردكلرى گي عينا بن ده او وقت گوردىگم انسانلرى، آياقده گزن جنازه‌لر وضعيتنده گوردوم. خيالمه ديدم كه: "مادام بو قبرستانده اولانلردن بر قسمى سينه‌ماده گزر گي گورولويور؛ ايلريده قطعيا بو قبرستانه گيره جكلرى، گيرمش گي گور؛ اونلر ده جنازه‌لردر، گزييورلر." بردن قرآن حكيمك نوريله و غوث اعظم شيخ گيلاني حضرتلرينك ارشاديله، او حزين حالت، سرورلى و نشئه‌لى بر وضعيته انقلاب ايتدى. شوييله كه:

او حزين حاله قارشى قرآندن گلن نور بوييله إخطار ايتدى كه: سنك، شمال شرقيده، قوستورماده كي غربتكده بر ايكي اسير ضابط دوستك واردى. بو دوستلرك هر حالده إستانبوله گيده جكلرينى بيلليوردك. سكا بريسى ديسه ايدى: "سن إستانبوله مى گيده جكسك، يوقسه بوراده مى قالاجقسك؟" ألته ذره مقدار عقلك وارسه، إستانبوله فرح و سرورله گيتمه سنى قبول ايده جكدك. چونكه ييك بردن طوقوز يوز طقسان طوقوز أحبابك إستانبولده درلر. بوراده بر ايكي دانه قالمش، اونلر ده اورايه گيده جكلر. سنك ايچون إستانبوله گيتمك؛ حزين بر فراق، أليم بر إفراق دگل. هم ده گلدك، ممنون اولمادك مى؟ او دشمن مملكتنده كي يك قراكلق اوزون گيجه‌لرندن و يك صوغوق فورطنه قيشلرندن قورتولدك. بو گوزل (دنيا جنتى گي) إستانبوله گلدك. عينا اويله ده؛ سنك كوچكلگكندن بو ياشكه قدر، سؤدكلرگدن يوزده طقسان طوقوزى سكا دهشت ويرن قبرستانه گوچمشلر. بو دنياده قالان بر ايكي دوستك وار، اونلر ده اورايه گيده جكلر. دنياده وفاتك فراق دگل، وصالدر؛ او أحبابلره قاووشمقدردر. اونلر، يعنى او ارواح باقيه، أسكىمش يووالرينى طويراق آلتنده بيراقوب بر قسمى ييلديزلرده، بر قسمى عالم برزخ طبقاتنده گزييورلر ديهه إخطار ايديدلى.

أوت بو حقیقتی قرآن و ایمان او درجه قطعی بر صورتده اثبات ایتمشدر که؛ بتون بتون قلبسز، روحسز اولمازسه و یاخود ضلالت قلبنی بوغمامش ایسه، گوروپورگی اینامق گرکدر. چونکه بو دنیایی حدسز انواع لطف و إحسانيله بویله تزین ایدوب مکرمانه و شفیعانه ربوبیتی گوسترن و تخملرگی اُكْ اُهمیتسز جزئی شیلری دخی محافظه ایدن بر صانع کریم و رحیم؛ مصنوعاتی ایچنده اُكْ مکمل و اُكْ جامع، اُكْ اُهمیتلی و اُكْ چوق سؤدیگی مصنوعی اولان إنسانی، اُلبته و بالبداهه صورّة گوروندیگی گبی بویله مرحمتسز، عاقبتسز اعدام ایتمز، محو ایتمز، ضایع ایتمز. بلکه بر چیفتجینكْ طویراغه سریدیگی تخملرگی، باشقه بر حیاتده سنبل ویرمكْ ایچون، خالق رحیم او سؤگیلی مصنوعی بر رحمت قپوسی اولان طوپراق آلتنه موقة آتار. (حاشیه)

ایشته بو إخطار قرآنی بی آلدقن صوگره، او قبرستان، إستانبولدن زیاده بگا انیسیتلی اولدی. خلوت و عزلت، بگا صحبت و معاشرتدن داها زیاده خوش گلدی. بن ده بوغاز طرفنده کی صاری یرده، بر خلوتخانه کندیمه بولدم. غوث اعظم (رض) فتوح الغیبيله، بگا بر استاد و طبیب و مرشد اولدیگی گبی، إمام ربّانی ده (رض) مکتوباتيله، بر أنیس، بر مشفق، بر خواجه حکمنه گچدی. او وقت إختیارلغه گیردیگمدن و مدینتکْ اذواقندن چکیلدیگمدن و حیات اجتماعیهدن صیریلدیگمدن پكْ چوق ممنون اولدم. اللّٰه شکر ایتدم.

ایشته ای بنم گبی إختیارلق ایچنه گیرن و إختیارلغكْ إخطاریله وفاتی چوق تخطر ایدن ذاتلر! قرآنكْ ویردیگی درس ایمان نوريله، إختیارلغی و وفاتی

(حاشیه): بو حقیقت؛ ایکی کرّه ایکی درت ایدر درجه سنده سائر رساله لرده، خصوصاً اوننجی و یگر می طوقوزنجی سوزلرده اثبات ایدیلمشدر.

و خسته‌لغی خوش گورملی یز، بلکه بر جهته‌ده سوملی یز. مادام ایمان گبی حدسز درجه‌ده قیمتدار بر نعمت بزده واردر؛ اختیارلق ده خوشدر، خسته‌لق ده خوشدر، وفات ده خوشدر. ناخوش بر شی وارسه؛ او ده گناهدر، سفاهتدر، بدعتلدر، ضالالتدر.

اون برنجی رجا: أسارتدن گلدکدن صوگره، إستانبولده چاملیجه تپه‌سنده بر کوشکده، مرحوم برادرزاده‌م عبد الرحمن ایله برابر اوطورویوردق. بو حیاتم، حیاتِ دنیویه جهته‌ده بزم گبیلره اُڭ مسعودانه بر حیات صایلا بیلیردی. چونکه أسارتدن قورتولمشم، دار الحکمتده مسلکِ علمیه‌مه مناسب اُڭ عالی بر طرزده نشرِ علمه موقفیت واردی. بڭا توجّه ایدن حیثیت و شرف، حدّمدن چوق فضله ایدی. موقعجه إستانبولک اُڭ گوزل یری اولان چاملیجه‌ده اوطورویوردم. هم هر شیئم مکملدی. مرحوم برادرزاده‌م عبد الرحمن گبی غایت ذکی، فداکار، هم بر طلبه، هم خدمتکار، هم کاتب، هم اولادِ معنویه‌م برابردی. دنیاده هرکسدن زیاده کنیدی مسعود بیلیرکن آیینیه باقدم؛ صاچمده، صقالمده بیاض قیللری گوردم. بردن أسارته‌ده، قوستورماده کی جامعده کی إنتباهِ روحی ینه باشلادی. اونک اُثری اولارق، قلباً مربوط اولدیغم و مدارِ سعادتِ دنیویه ظن ایتدیگم حالاتی، أسبابی تدقیقه باشلادم. هانگیسنی تدقیق ایتدمسه، باقدم که؛ چوروکدر، علاقه‌یه دگمیور، آلداتییور. او صیره‌لرده اُڭ صداقتلی ظن ایتدیگم بر آرقداشمده، اومولّدق بر صداقتسزلک و خاطره‌گلمز بر وفاسزلق گوردم. حیاتِ دنیویه‌دن بر اورکمک گلدی. قلبمه دیدم: "عجبا بن بتون بتون آلدانمش می‌یم؟ گورو یورم که؛ حقیقت نقطه‌سنده آجینه‌جق حالمزه، پک چوق انسانلر غبطه ایله باقییورلر. بتون بو انسانلر دیوانه می اولمشلر، یوقسه شیمدی بن دیوانه می اولویورم که، بو دنیاپرست انسانلری دیوانه گورو یورم؟" هر نه

ایسه... بن، اختیارلغ ویردیگی شدتلی إنباه جهتنده، اَكْ اَوَّل علاقه دار اولدیغم فانی شیلرک فانیلگنی گوردیم. کندیمه ده باقدهم، نهایت عجزده گوردیم. او وقت، بقا ایسته‌ین و بقا توهمیله فانیلره مبتلا اولان روحم بتون قوتیله دیدی که: "مادام جسمًا فانی‌یم، بو فانیلردن بکا نه خیر گله‌بیلیر؟ مادام بن عاجزم، بو عاجزلردن نه بکله‌یه‌بیلیرم؟ بنم دردیله چاره بولاجق بر باقی سرمدی، بر قدیر اُزلی لازم." دیهرک تحرّی‌یه باشلادم.

او وقت هر شیدن اَوَّل، اُسکیدن بری تحصیل ایتدیگم علمه مراجعت ایدوب، بر تسلی، بر رجا آرامغه باشلادم. مع التأسف او وقته قدر علوم فلسفه‌یی، علوم اسلامیّه ایلّه برابر حوصله‌مه طولدیروب او علوم فلسفه‌یی پک یا کیش اولارق معدن تکمّل و مدار تنور ظن ایتمشدم. حالبوکه او فلسفی مسئله لر روحی چوق فضله کیرلتمش و ترقیات معنویه‌مه اُنکل اولمشدی. بردن جناب حقّ رحمت و کرمیله قرآن حکیمده کی حکمت قدسیه إمداده یتیشدی. چوق رساله‌لرده بیان ایدیلدیگی گبی؛ او فلسفی مسئله لرک کیرلرینی بیقادی، تمیزلندیردی. اَز جمله : فنون حکمتدن گلن ظلمات روحیه، روحی کائناته بوغدیریوردی. هانگی جهته باقدهم، نور آردم؛ او مسئله‌لرده نور بولامدم، تنفس ایده‌مدم. تا قرآن حکیمدن گلن و ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ جمله‌سیله درس ویریلن توحید، غایت پارلاق بر نور اولارق بتون او ظلماتی طاغیتدی؛ راحتله نفّس آلدیم. فقط نفس و شیطان، اهل ضلالت و اهل فلسفه‌دن آلدق‌لری درسه إستناد ایدهرک، عقل و قلبه هجوم ایتدیلر. بو هجومده کی مناظرات نفسیه لله الحمد قلبک مظفریتیه نتیجه‌لندی. چوق رساله‌لرده قسماً او مناظره لر یازیلیمش. اونلره اِکتفا ایدوب، بوراده یالکز بیگده بر مظفریت قلبیه‌یی گوسترمک ایچون، بیگلر برهاندن بر تک برهان بیان ایده‌جگم. تا که، گنج‌لگنده حکمت اجنبیه و یا فنون

مدنيه نامى آلتنده كى قسماً ضلالت، قسماً مالايعنيات مسئله‌لريله روحنى كيرلتمش، قلبنى خسته ايتمش، نفسنى شيمارتمش بر قسم إختيارلرلك روحنده تميزلك ياپسين. توحيد حقنده شيطان و نفسك شرندن قورتولسون. شويله كه:

علوم فلسفيه‌نك و كالتى نامنه نفسم ديدى كه: بو كائناتده كى اسبابك، طبيعتيله بو موجوداته مداخله‌لرى وار. هر شى بر سببه باقار. ميوه‌ي آغاجدن، حبوباتى طور اقدن ايسته‌ملى. اُك جزئى، اُك كوچك بر شئى ده اللهدن ايسته‌مك و اللهه يالوارمق نه ديمكدرك؟

او وقت نور قرآن ايله سرّ توحيد، شو گله‌جك صورتده إنكشاف ايتدى. قلبم او متفلسف نفسمه ديدى: "اُك جزئى و اُك كوچك شى؛ اُك بيوك شى گي، طوغريدن طوغرى به بتون بو كائنات خالقنك قدرندن گلير و خزينه‌سندن چيقار. باشقه صورتده اولاماز. اسباب ايسه بر پرده‌در. چونكه اُك اهميتسز و اُك كوچك ظن ايتديگمز مخلوقلر، بعضاً صنعت و خلقت جهته‌ده اُك بيوگندن داها بيوك اولور. سينك طاووقدن صنعتجه ايلرى گچمزرسه ده، گرى ده قالماز. اويله ايسه بيوك كوچك تفريق ايديلميه‌جك. يا بتونى اسباب مادّيه تقسيم ايديله‌جك و ياخود بتونى بردن بر تك ذاته ويريله‌جكدرك. برنجى شق محال اولديغى گي، بو شق واجبدرك، ضروريدرك.

چونكه بر تك ذاته، يعنى بر قدير ازلّيه ويريلسه؛ مادام بتون موجوداتك إنتظامات و حكمتلريله وجودى قطعى تحقّق ايدن علمى، هر شئى إحاطه ايدديور.. و مادام علمنده هر شئك مقدارى تعين ايدديور.. و مادام بالمشاهده هر وقت هيچدن، نهايتسز سهولتله، نهايتسز صنعتلى مصنوعلر وجوده گلييور.. و مادام او قدير عليمك بر كبريت چاقار گي امر **كُنْ فَيَكُونُ** ايله هانگى شى

اولورسه اولسون ایجاد ایده بیلدیگی، حدسز قوتلی دلیلر ایله، چوق رساله لرده بیان ایتدیگمز و خصوصاً یگرمنجی مکتوب و یگرمی اوچنجی لمعه نڭ آخرنده اثبات ایدیلدیگی گبی، حدسز بر قدرتی وار؛ البته بلمشاهده گورولن خارق العاده سهولت و قولایق، او إحاطه علمیه دن و عظمتِ قدرتن گلیبور.

مثلاً ناصلکه گوزه گورولمه یین أجزالی بر مرکب له یازیلان بر کتابه، او یازی پی گوسترمگه مخصوص بر أجزا سورولسه؛ او قوجه کتاب، بردن هر بر گوزه وجودینی گوستروب کندینی اوقوتدیرر. عیناً او یله ده؛ او قدیرِ ازلینڭ علم محیطنده، هر شیئک صورتِ مخصوصه سی بر مقدارِ معینِ ایله تعین ایدیور. او قدیرِ مطلق امرِ **كُنْ فَيَكُونُ** ایله، او حدسز قدرتیله و نافذِ إرادة سیله، او یازی یه سورولن أجزا گبی، غایت قولای و سهولتله قدرتك بر جلوه سی اولان قوتنی او ماهیتِ علمیه یه سورر، او شیئه وجودِ خارجی ویرر؛ گوزه گوسترر، نقوشِ حکمتنی اوقوتدیرر.

اگر بتون أشیاء بردن او قدیرِ ازلایه و علیم کلّ شیئه ویریلمزسه؛ او وقت سینک گبی اُكْ کوچك بر شیئک وجودینی، دنیانكْ أکثر نوعلرندن خصوصی بر میزان ایله طویلامق لازم گلمکله برابر، او کوچك سینگكْ وجودنده چالیشان ذره لر او سینگكْ سرّ خلقتنی و کمالِ صنعتنی بتون دقائقله بیلیمکله اولاییلیر. چونکه أسبابِ طبیعیه ایله أسبابِ مادیّه، بالبداهه و عمومِ اهلِ عقلکْ إتفاقیله، هیچدن ایجاد ایده مز. او یله ایسه، هر حالده اونلر ایجاد ایتسه، البته طویلا یه جق. مادام طویلا یه جق، هانگی ذی حیات اولورسه اولسون، أکثر عناصر و أنواعندن نمونه لر، ایچنده واردر. عاداتا کائناتكْ بر خلاصه سی، بر چکر دگی حکمنده در. البته او حالده بر چکر دگی بتون بر آعاجدن، بر ذی حیاتی بتون روی زمیندن اینجه ألكله أله یوب و اُكْ حسّاس بر میزان ایله ئولچوب طویلاتدیرمق لازم

گلیبور. و مادامِ اسبابِ طبیعه جاهلدر، جامددر؛ بر علمی یوقدر که بر پلان، بر فهرسته، بر موده‌ل، بر پروگرام تقدیر ایتسین، اوکا گوره معنوی قالبه گلن ذراتی اریتوب دو کسون؛ تا طاغیلماسین، إنتظامی بوزماسین. حالبوکه هر شیئ شکی، هیئت حدسز طرزلرده اولاییدیگی ایچون، حدسز حدّ و حسابه گلمز آشکالر، مقدارلر ایچنده، بر تك شكل و مقداره سیل گی آقان عناصرك ذره‌لری طاغیلمیه‌رق، منتظمّا، مقدارسز، قالبسز بربری اوستنده کتله حالنده، طور دیرمق و ذی‌حیاته منتظم بر وجود ویرمك؛ نه درجه ایمکاندن، ایمتالندن، عقلدن اوزاق اولدیگی گورونویور. البته کیمك قلبنده کورلك یوقسه، گورور.

أوت بو حقیقته بناءً ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ﴾ بو آیت عظیمه‌نك سربله (حاشیه) بتون اسبابِ مادیه طویلانسه، اولرك اختیارلری ده اولسه، بر تك سینگك وجودینی و او وجودك جهازاتی میزانِ مخصوصله طویلامازلر. طویلاسه‌لر ده، او وجودك مقدارِ معینه‌سنده طور دیره‌مازلر. طور دیره‌لر ده، دائما تازه‌لنمکده اولان و او وجوده گلوب چالیشان ذراتی، منتظمّا چالیشدیرامازلر. اوילה ایسه؛ بالبداهه اسباب، بو اشیایه صاحب چیقمازلر. دیمك صاحبِ حقیقیلری باشقه‌در.

أوت اوילה بر صاحبِ حقیقیلری وار که؛ ﴿مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَاحِدَةً﴾ آیتك سربله، بتون زمینك یوزنده کی ذی‌حیاتی، بر سینگك إحیاسی

(حاشیه): یعنی اللّٰه‌دن باشقه بتون چاغیردیغكز و عبادت ایتدیگكز شیلر طویلانسه‌لر، بر سینگی خلق ایده‌مزلر.

قدر قولای یاپار. بر بهاری، بر تڭ چيچك قولايغنده ايجاد ايدر. چونكه طويلامغه محتاج دگل. أمر **كُنْ فَيَكُونْ** مالک اولديغندن و هر بهارده حدسز موجودات بهاريه نڭ مادّه عنصريه سندن باشقه، حدسز صفات و احوال و آشكاللريني هيچدن ايجاد ايتديگندن و علمنده هر شيئڭ پلانی، موده لی، فهرسته سی و پروگرامی تعین ايتديگندن و بتون ذرات اونڭ علم و قدرتی دائره سنده حرکت ايتدکلرندن، کبريت چاقار گبی هر شیئی نهایت قولایقله ايجاد ايدر. و هيچ بر شی، ذره مقدار حرکتی شاشيرماز. سیارات مطیع بر اوردوسی اولديغی گبی، ذرات دخی منتظم بر اوردوسی حکمنه گچر.

مادام او قدرت ازلیه یه استناداً حرکت ایدیورلر و او علم ازلینڭ دستوريله چالیشیورلر؛ ایشته او اثرلر، او قدرته گوره وجوده گلیر. یوقسه او کوچك، اهمیتسز شخصیتلرینه باقمقله او اثرلر کوچولمز. او قدرته إنتساب قوتيله بر سینك، بر نمرودی گبرتیر. قارینجه، فرعونڭ سراینی خراب ايدر. ذره گبی کوچك چام تخمی، طاغ گبی قوجه بر چام آغاجنڭ یوکنی اوموزنده طاشیور. بو حقیقتی چوق رساله لرده اثبات ايتدیگمز گبی، ناصلکه بر نفر، عسکرلک وثیقه سیله پادشاهه إنتساب نقطه سنده یوز ییڭ دفعه کندی قوتندن فضله، بر شاهی أسیر ایتمك گبی اثرلره مظهر اولور. او یله ده هر شی، او قدرت ازلیه یه إنتسابيله، یوز ییڭ دفعه أسباب طبیعیه نڭ فوقنده معجزات صنعته مظهر اولاییلیر.

الحاصل؛ هر شيئڭ نهایت درجه ده هم صنعتلی، هم سهولتلی وجودی گوستریور که، محیط بر علم صاحبی اولان بر قدیر ازلینڭ اثریدر. یوقسه یوز ییڭ محال ایچنده، دگل وجوده گلמك، بلکه امکان دائره سندن چیقوب، إمتناع دائره سنه گیره جك و ممکن صورتندن چیقوب، ممتنع ماهیتنه گیره جك و هيچ بر شی وجوده گلیمیه جك، بلکه ده وجوده گلمه سی محال اولاجقدر.

ایشته بو غایت اینجه و غایت قوّتلی و غایت درین و غایت ظاهر بر برهان ایله شیطانک موقت بر شاکردی و اهل ضلالتک و اهل فلسفه‌نک بر وکیلی اولان نفسم صوصدی. و لله الحمد، تام ایمانه گلدی. و دیدی که: اوت بگا اويله بر خالق و ربّ لازم که، اُک کوچک خاطراتِ قلبمی و اُک خفی نیازی می بیله جک و اُک گیزیل احتیاجِ روحمی یرینه گتیردیگی گبی، بگا سعادتِ ابدیه‌یی ویرمک ایچون، قوجه دنیایی آخرته تبدیل ایده جک و بو دنیایی قالدیروب آخرتی یرینه قوراجق، هم سینگی خلق ایتدیگی گبی سماواتی ده ایجاد ایده جک، هم گونشی سمانک یوزینه بر گوز اولارق چاقدیگی گبی بر ذره‌یی ده گوز بیگمده یرلشدیره جک بر قدرته مالک اولسون. یوقسه سینگی خلق ایدمه‌مین، خاطراتِ قلبمه مداخله ایدمه‌مز، نیازِ روحمی ایشیده‌مز.. سماواتی خلق ایتمه‌مین، سعادتِ ابدیه‌یی بگا ویره‌مز. اويله ایسه بنم ربّم اودر که؛ هم خاطراتِ قلبمی إصلاح ایدر، هم جوّ هوایی بلوطرله بر ساعتده طولدیروب بوشالتدیگی گبی، دنیایی آخرته تبدیل ایدوب، جنتی یاپوب، قپوسنی بگا آچار؛ "هایدی گیر" دیر.

ایشته ای نفسم گبی بدجتلق نتیجه‌سنده بر قسم عمرینی نورسز فلسفی و اجنبی فنوننه صرف ایدن اختیار قارداشلم! قرآنک لسانده کی متمادیًا ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ فرمانِ قدسیسندن نه قدر قوّتلی و نه قدر حقیقتلی و هیچ بر جهته صارصیلماز و زده‌لنمز و تغیر ایتمز قدسی بر رکنِ ایمانی آکلايکتر که، ناصل بتون معنوی ظلماتی طاغیتیر و معنوی یاره‌لری تداوی ایدر. بو اوزون ماجرای، اختیارلغمک رجا قپولری ایچنده درجی، عاداتا اختیارمله اولمادی. ایسته‌میوردم، بلکه اوصانديره‌جق دییه چگینیوردم.

فقط، بگا یازدیرلدی دییه بیلیرم. (هر نه ایسه، صده دونیورم.) صاچ و صقالمده کی بیاض قیللرک و بر وفادارک صداقتسزلگی نتیجه سنده او شعشعلی و ظاهرًا طاتلی و سوسلی إستانبولک حیاتِ دنیویه سنک اذواقندن بگا بر نفرت گلدی. نفس، مفتون اولدیغی اذواقک یرنده معنوی اذواق آرادی. بو اهل غفلتک نظرنده صوغوق و آغیر و ناخوش گورونن اختیارلقده، بر تسلی، بر نور ایستدی. **فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ** جنابِ حقّه یوز بیك شکر اولسون، بتون او حقیقتسز، طاتسز، عاقبتسز اذواقِ دنیویه یرینه؛ حقیقی، دائمی و طاتلی اذواقِ ایمانیه یی **﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾** ده و نورِ توحیدده بولدیغم گی.. اهل غفلتک نظرنده صوغوق و ثقیل گورونن اختیارلغی، او نورِ توحید ایله چوق خفیف و حرارتلی و نورلی گوردیم. ائی اختیار و اختیارلر! مادام سزرده ایمان وار و مادام ایمانی ایشیقلا ندران و انکشاف ایتدیرن نماز و نیاز وار؛ اختیارلغکزه ابدی بر گنجلك نظریله باقه بیلیرسکز. چونکه اونکله ابدی بر گنجلك قزانه بیلیرسکز. حقیقی صوغوق و ثقیل و چرکین و ظلمتلی و الملی اولان اختیارلق ایسه؛ اهل ضلالتک اختیارلقلریدر، بلکه ده اونلرک گنجلكلریدر. اونلر آغلامالی، اونلر "وا أسفا وَا حسرتا" دیمه لی. سزله، ائی محترم ایمانلی اختیارلر! **"الحمد لله على كل حال"** دیوب مسرورانه شکر ایتمه لیسکز.

اون ایکنجی رجا: بر زمان إسپارطه ولایتک بارلا ناحیه سنده نفی نامی آلتنده، إشکنجه لی بر أسارتله یالکز و کیمسه سز بر کویده إختلاطدن و مخابره دن منع ایدیلیمش بر وضعیتده هم خسته لق، هم اختیارلق، هم ده غربت ایچنده غایت پریشان بر حالده ایکن؛ جنابِ حق کمالِ مرحمتدن، قرآن حکیمک نکته لرینه، سرلرینه دائر بنم ایچون مدارِ تسلی بر نور إحسان ایتمشدی. اونکله او آجی، ألیم، حزین وضعیتی اونوقغه چالیشیوردیم. وطنمی، أحبابمی، أقاربمی

اونوته بیللیوردیم. فقط وا حسرتا بریسنی اونوته مییوردیم. او ده هم برادرزاده‌م، هم معنوی اولادم، هم اُك فداکار طلبه‌م، هم اُك جسور بر آرقداشم اولان مرحوم عبد الرحمن ایدی. آلتی یدی سنه اُول بندن آیریلیمشدی. نه او بنم یریمی بیللیور که یاردیمه قوشسون، تسلی ویرسین و نه ده بن اونك وضعیتنی بیللیوردیم که، اونکله محابره ایده‌یم، دردله‌یم. بنم بو اختیارلق وضعیتنی زمامده؛ اویله فداکار، صادق بریسی بگا لازمدی.

صوگره بردن بریسی بگا بر مکتوب ویردی. مکتوبی آچدم گوردیم که: عبد الرحمانك ماهیتنی تام گوسترر بر طرزده بر مکتوب که، او مکتوبك بر قسمی یگرمی یدنجی مکتوبك فقره‌لری ایچنده، اوچ ظاهر کرامتی گوسترر بر طرزده درج ایدیلیمشدر. او مکتوب بنی چوق آغلالتدیرمش و الآن ده آغلالتدیریور. مرحوم عبد الرحمن او مکتوبله پك جدی و صمیمی بر صورتده؛ دنیانك اذواقندن نفرت ایتدیگنی و اُك بیوک مقصدی بگا یتیشوب کوچکلگنده بنم اوکا باقدیغم گبی، او ده اختیارلغمده بگا خدمت ایتمکدی. هم دنیاده بنم حقیقی وظیفه‌م اولان نشرِ اُسرار قرآنیده، مقتدر قلمیله بگا یاردیم ایتمکدی. حتّی مکتوبنده یازیوردی: "یگرمی اوتوز رساله‌ی بگا گوندر، هر بریسندن یگرمی اوتوز نسخه یازوب و یازدیره‌جغم." دییوردی.

او مکتوب، بگا دنیایه قارشی قوّتلی بر اُمید ویردی. ده‌ها درجه‌سنده ذکایه مالک و حقیقی اولادك چوق فوقنده بر صداقت و ارتباطله بگا خدمت ایده‌جك بویله جسور بر طلبه‌می بولدم دییه؛ او إشکنجه‌لی اُسارتی، او کیمسه‌سزلگی، او غربتی، او اختیارلغی اونوتدم. او مکتوبدن اُول ایمانِ بالآخرته دائر طبع ایتدیردیگم اوننجی سوزك بر نسخه‌سی اُلنه گچمشدی. گویا او رساله اوکا بر تریاق ایدی که؛ آلتی یدی سنه ظرفنده آلدیغی بتون معنوی یاره‌لرینی

تداوی ایتدی. غایت قوّتلی و پارلاق بر ایمان ایله أجلنی بکله یورگی بڭا او مکتوبی یازمش.

بر ایکی آی صوڭره عبد الرحمن واسطه سیله ینه مسعودانه بر حیات دنیویه گچیرمک تصوّرنده ایکن "وا حسرتا" بردن اونڭ وفات خبرینی آلدیم. بو خبر او درجه بنی صارصدی که، بش سنه در داها او تأثیر آلتندهیم. او وقت بولوندیغم إشکنجه لی أسارت و یالڭزلق و غربت و إختیارلق و خسته لغم؛ اون درجه اونلرڭ فوقنده بڭا بر فرقت، بر رقت، بر حزن ویردی. بنم مرحومه والدهمڭ وفاتيله خصوصى دنيامڭ یاریسی، اونڭ وفاتيله وفات ایتمش دیوردیم. عبد الرحمانڭ وفاتيله ده، باقى قالان اوته کی یاری دنيام ده وفات ایتدی گوردیم. دنیادن بتون بتون علاقه م کسیدلی. چونکه او دنیاده قالسه ایدی؛ هم دنیاده کی وظیفه أخرویه مڭ قوّتلی بر مدارى و بندن صوڭره تام یرمه گچه جک بر خیر الحلف و هم ده بو دنیاده أڭ فداکار بر مدار تسلی، بر آرقداشم اولاییلیدی.. و أڭ ذکی بر طلبه م، بر مخاطب و رساله نور أجزالینڭ أڭ أمین بر صاحبی و محافظی اولوردی.

أوت إنسانیت إعتباريله بویله بر ضایعات، بنم گبی إنسانلره چوق حرقتلیدر، یاندریور. گرچه ظاهرًا تحمله چالیشیوردیم، فقط روحده شدتلی فورطنه واردی. أگر آرا صیره قرآنڭ نورندن گلن تسلی تسکین ایتمه سیدی، بنم ایچون طایانق ممکن اولامیه جقدی. او زمان بارلا درملرینه، طاغلرینه یالڭز گیدوب گزیوردیم. خالی یرلرده اوطوروب او تأثرات حزینه ایچنده، أسکی زمانده عبد الرحمن گبی صادق طلبه لرمه گچیردیگم مسعودانه حیات لوحه لری سینه ما گبی خیالمدن گچدکجه، إختیارلق و غربتڭ ویردیگی سرعت تأثر مقاومتمی قیریوردی. بردن ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾

آیتِ قدسیه‌نڭ سَرّی إنکشاف ایتدی. بڭا ﴿يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي! يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي!﴾ دیدیرتدی و اونڭله حقیقی تسلی ویردی. اوت بن او خالی دره‌ده، او حزین حالتده، بو آیتِ قدسیه‌نڭ سَرّیله، مرقات السنّة رساله‌سنده إشارت ایدیلدیگی گبی، کندیمی اوچ بیوک جنازه باشنده گوردوم:

بری: أَللی بش یاشمه قدر، أَللی بش ئولمش و حیات عمرمه دفن ایدیلمش سعیدلرڭ قبری اوستنده، بر مزار طاشی اولارق کندیمی گوردوم.

ایکنجی جنازه: زَمَانِ آدمدن (عس) بری، بنم همجنسم و نوعم وفات ایدوب ماضی قبرنده دفن ایدیلمش اولان او بیوک جنازه‌نڭ باشنده مزار طاشی حکمنده اولان بو عصرڭ یوزنده گزر، قارینجه گبی کوچک بر ذی حیات صورتنده کندیمی گوردوم.

اوچنجی جنازه ایسه؛ إنسانلر گبی هر سنه دنیا یوزنده سیّار بر دنیانڭ وفاتیله بیوک دنیا ده بو آیتڭ سَرّیله وفات ایده‌جگی، خیالمڭ اوڭنده تجسّم ایتدی.

ایشته عبد الرحمانڭ وفاتڭ حزنندن گلن بو دهشتلی معنایی بتون بتون آیدینلا تديره‌جق و حقیقی تسلی و سوغمز نور ویره‌جک بو آیتِ کریمه، معنای إشاریسیله إمداده یتیشدی. ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ اوت بو آیت بیلدیردی که: مادام جنابِ حق وار، او هر شیعه بدلدر. مادام او باقیدر، ألبته او کافیدر. بر تک جلوۀ عنایتی، بتون دنیا یرینی طوتار. و بر جلوۀ نوری، مذکور اوچ بیوک جنازه‌یه معنوی حیات ویرر. جنازه‌لر اولمادیغنی، بلکه وظیفه‌لرینی بیتیرمش، باشقه عالم‌لره گیتمش اولدقلرینی

گوستریور. او چنچی لمعه ده بو سَرَّكْ ایضاحی گچدیگندن اوڭا اِكتفاء بوراده یالکز دیرم که: «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ» اِلی آخر... آیتنڭ مثالی گوسترن ایکی دفعه «يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي! يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي!» بنی، غایت اَلیم او حزین حالتدن قورتاردی. شویله که:

برنجی دفعه «يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي» دیدم، دنیا و دنیاده کی عبد الرحمن گبی حدسز علاقه دار اولدیغم اَحبابلرکْ زوالندن و رابطه لرم قویماسندن نشئت ایدن حدسز معنوی یاره لر ایچنده بر عملیاتِ جَرّاحیه نوعنده بر تداوی باشلادی.

ایکنجی دفعه «يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي» جمله سی؛ بتون او حدسز، معنوی یاره لر هم مرهم، هم تریاق اولدی. یعنی سن باقیسڭ؛ گیدن گیتسین، سن یترسڭ. مادام سن باقیسڭ، زوال بولان هر شیئه بدل بر جلوۀ رحمتکْ کافیدر. مادام سن وارسڭ، سنڭ وارلغڭه ایمان ایله اِنتسابنی بیلن و سَرِّ اسلامیتله او اِنتسابه گوره حرکت ایدن اِنسانه هر شی وار. فنا و زوال، موت و عدم بر پرده در، بر تازه لنمکدر؛ آیری آیری منزلدره گزمک حکمنده در دییه دوشونوب، تمامیه او حرقتلی، فرقتلی، حزین، اَلیم، قراڭقللی، دهشتلی حالتِ روحانیه؛ سرورلی، نشئه لی، لذتلی، نورلی، سَویملی، انسیتلی بر حالته اِنقلاب ایتدی. لسانم و قلبم، بلکه لسانِ حال ایله بتون ذَرَاتِ وجودم "الحمد لله" دیدیلر.

ایشته او جلوۀ رحمتکْ بیڭدن بر جزئی شودر که: بن او حزن گاهم اولان دره دن و او حزن اُنکیز حالتدن بارلایه دوندم. باقدم که، قله اوڭلی مصطفی نامنده بر گنج، بندن علمِ حاله عائد آبدست و نمازه دائر بر قاچ مسئله یی

صوړمق ايچون گلمش. او وقت مسافرلری قبول ایتمدیگم حالده، اونځ
روحنده کی إخلاص و ایلریده رسالۀ نوره ایده جگی قیمتدار خدمتی، (حاشیه ۱)
گویا حسّ قبل الوقوع ایله روحم او گنجځ روحنده اوځودی. اونی گری به
چویرمدم، قبول ایتدم. (حاشیه ۲)

(حاشیه ۱): ایشته او مصطفیٰ نځ کوچک قارداشی اولان کوچک علی کندی گوزل،
صحّتی قلمیله یدی یوزدن زیاده نور رسالهلرینی یازمقله تمامیله بالفعل بر عبد الرحمن اولدیغی
گبی، متعدّد عبد الرحمانلری ده یتیشدیردی.

(حاشیه ۲): الحقّ، او یالځز قبوله دگل، بلکه إستقباله لایق (*) اولدیغی گوستردی.

(*) رسالۀ نورځ برنجی شاکردی مصطفیٰ نځ إستقباله لیاقتنه دائر استادیمځ حکمی
تصدیق ایدن بر حادثه: قربان عرفه سندن بر گون اؤل استادم گزمگه گیده جکدی. آت گتیرمک
اوزره بنی گوندردیگی زمان، استادیمه دیدم:

"سن آشاغی یه اینمه، بن قپوی آرقه سندن اورتوب اودونلقدن چیقہ جغم." استادم: "خایر"
دیدی؛ "سن قپودن چیق" دیهرک آشاغی یه ایندی. بن قپودن چیققدن صوځره قپوی آرقه سندن
سورگوله دی. بن گیتدم، کنديسی ده یوقاری یه چیقدی. صوځره یاتمش... بر مدّت صوځره
قله اوځلی مصطفیٰ، حاجی عثمانله برابر گلمشله. استادم هیچ کیمسه یی قبول ایتمیوردی و
ایتمیه جکدی. خصوصًا او وقت ایکی آدمی برابر هیچ یاننه آلماز گری چویرردی. حالبوکه بو
مقامده بحث ایدیلن قارداشمز قله اوځلی مصطفیٰ، حاجی عثمانله گلنجه، قپو گویا لسان حال
ایله اوځا دیمش که: "استادځ سنی قبول ایتیمه جک فقط بن سځا آچیلاجغم" دیهرک آرقه سندن
سورگولنمش قپو کندی کندينه مصطفیٰ یه آچیلیمش. دیمک استادیمځ اونځ حقّنده "مصطفیٰ
إستقباله لایقدر" دیه سویله دیگی سوزی إستقبال گوستردیگی گبی، قپو ده بوځا شاهد
اولمشدر.

خسرو

أوت خسروځ یازدیغی طوغریدر، تصدیق ایدیورم. قپو بو مبارک مصطفیٰ یی بنم بدله
هم إستقبال ایتدی، هم ده قبول ایتدی.

صوگره تبیین ایتدی که، رسالۀ نور خدمتنده و بندن صوگره خیر الخلف اولارق، بر وارث حقیقی وظیفه سنی تام یرینه گتیره جک اولان عبد الرحمن یرینه، جناب حق مصطفیٰ پی نمونه اولارق بگا گوندرمش که؛ سندن بر عبد الرحمن آلد، مقابلنده بو گوردیگک مصطفیٰ گبی اوتوز عبد الرحمن او وظیفۀ دینیده ده سکا هم طلبه، هم برادرزاده، هم اولاد معنوی، هم قارداش، هم فداکار آرقداش ویره جگم. اوت لله الحمد اوتوز عبد الرحمانی ویردی. او وقت دیدم: ای آغلايان قلم! مادام بو نمونه پی گوردک و اونکله او معنوی یاره لرک اؤ مهمنی تداوی ایتدی؛ سائر بتون سنی متأثر ایدن یاره لری ده تداوی ایده جگنه قناعتک گلملیدر.

ایشته ای بنم گبی اختیارلق زماننده غایت سؤدیگی اولادینی ویا اقرباسنی غائب ایدن و بلنه یوکلنمش اختیارلغک آغیر یوکیله برابر فراقدن گلن آغیر غملری ده باشنه یوکلنن اختیار قارداش لر و اختیاره همشیره لر! بنم وضعیتی آکلادیگز که سزگکندن چوق شدتلی ایکن، مادام بویله بر آیت کریمه تداوی ایتدی، شفا ویردی؛ البته قرآن حکیمک اجزاخانۀ قدسیه سنده، عموم درد لریگز شفا ویره جک علاج لری واردر. اگر ایمان ایله اوکا مراجعت ایدوب و عبادتله او علاج لری استعمال ایتسه گز، بلگزده و باشگزده کی او اختیارلغک و غملرک آغیر یوکلری غایت خفیفلشه جکدر.

بو مبحثک اوزون یازیلما سنک سړی ایسه، مرحوم عبد الرحمانه زیاده دعای رحمت ایتدیرمک دوشونجه سیدر. سزی اوصان دیرماسین. هم سزی بلکه زیاده متألم ایده جک اؤ آجیق لی و نفرت ویروب اورکوته جک اؤ دهشتلی یاره می، غایت ناخوش، الیم بر صورتده سزه گوسترمکدن مقصدم: قرآن حکیمک قدسی تریاقی نه درجه خارق العاده بر علاج و پارلاق بر نور اولدیغنی گوسترمکدر.

اون اوچنجی رجا: (حاشیه) بو رجاده سرگذشتِ حیاتمکْ مهّم بر لوحه‌سندن بحث ایده‌جگمدن، هر حالده بر درجه اوزون اولاجق. اوصاننامکزی و گوجنمه‌مکزی آرزو ایدیورم. حربِ عمومیده، روسکْ أسارتندن قورتولدقن صوگره، إستانبولده ایکی اوچ سنه دار الحکمتده خدمتِ دینیّه بنی اوراده طور دیردی. صوگره قرآن حکیمکْ إرشادیلّه و غوثِ أعظمکْ همّتیله و إختیارلغکْ إنباهیلّه إستانبولده کی حیاتِ مدنیّه‌دن اوصانج و شعشعلی حیاتِ اجتماعیّه‌دن بر نفرت گلدی. (داء الصّله) تعبیر ایدیلن إشتیاقِ وطنِ حسّی بنی وطنمه سّوق ایتدی. مادام ئوله‌جگم، وطنمده ئوله‌یم دییه وانه گیتدم. هر شیدن اّول، وانه خورخور دینیلن مدرسه‌مکْ زیارتنه گیتدم. باقدم که؛ سائر وان خانه‌لری گبی اونی ده روس إستیلاسنده ارمیلر یاقمشلردی. وانکْ مشهور قلعه‌سی که، طاغ گبی یك پاره طاشدن عبارتدر. بنم مدرسه‌م اونکْ تام آلتنده و اوکّا تام بیتیشکدر. بنم ترک ایتدیگم یدی سکز سنه اّول، او مدرسه‌مده کی حقیقهٔ دوست، قارداش، اُنیس طلبه‌لریمکْ خیاللری گوزیمکْ اوکّنه گلدی. او فداکار آرقداشلریمکْ بر قسمی حقیقی شهید، دیگر بر قسمی ده او مصیبت یوزندن معنوی شهید اولارق وفات ایتمشلردی.

بن آغلامقدن کندیمی طوتامدم و قلعه‌نکْ تا مدرسه‌نکْ اوستنده کی ایکی مناره یوکسکلگنده مدرسه‌یه ناظر تپه‌سنه چیقدم، اوطوردیم. یدی سکز سنه اّولکی زمانه خیالاً گیتدم. بنم خیالم قوّتلی اولدیغی ایچون، بنی او زمانده خیلی گزدیردی. اطرافده کیمسه یوقدی که، بنی او خیالدن چویرسین و او زماندن چکسین. چونکه یالکّز ایدم. یدی سکز سنه ظرفنده، گوزیمی آچدقجه بر عصر

(حاشیه): لطیف بر توافقدر که، بو اون اوچنجی رجانکْ بحث ایتدیگی مدرسه حادثه‌سی اون اوچ سنه اّول اولدی.

زمان گچمش قدر بر تحولات گورو یوردم. باقدم که بنم مدرسه مک اُطرافنده کی شهر ایچی قلعه دیی موقعی، بتون باشند آشاغی یه قدر یاندرلمش، تخریب ایدیلیمش. اُولکی گوردیگمدن شیمدیکی گوردیگمه، گویا ایکی یوز سنه صوگره دنیایه گلوب، او یله حزین نظرله باقدم. او خانه لرده کی آدم لړک چوغی ایله دوست و احباب ایدم. قسم اعظمی الله رحمت ایتسین مهاجرت ایله وفات ایتمشلر، غربته پریشان اولمشلردی. هم اُرمی محله سندن باشقه وانک بتون مسلمانلرینک خانه لری تخریب ایدیلیمش گوردم. بنم قلم اُک دریندن صیزلادی. او قدر رفته طوقندی که، بیگلر گوزم اولسیدی برابر آغایه جقدی.

بن، غربتدن وطنمه دوندم؛ غربتدن قورتولدیم ظن ایدیوردم. "وا أسفا"، غربتک اُک دهشتلیسنی وطنمده گوردم. اون ایکنجی رجاده بحثی گچن عبد الرحمن گبی، روحله پک علاقه دار یوزر طلبه لریمی، دوستلریمی قبرده و او احباب لړک یرلرینی خرابه زار گوردم. اُسکیدن بری خاطرمده اولان بر ذاتک بر فقره سی واردی، تام معناسنی گوره مییوردم.. او حزین لوحه قارشیسنده تام معناسنی گوردم. فقره بودر: ﴿لَوْلَا مُفَارَقَةُ الْأَحْبَابِ مَا وَجَدْتُ لَهَا الْمَنَايَا إِلَىٰ أَرْوَاحِنَا سُبُلًا﴾ یعنی: "اگر دوستلردن مفارقت اولماسه ایدی، ئولوم روحلریمزه یول بولامزدی که گل سین آلسین." دیمک اُک زیاده انسانئ ئولدیرن، احبابدن مفارقتدر. اوت هیچ بر شی بنی او وضعیت قدر یاندریمامش، آغلایمماش. اُگر قرآندن، ایماندن مدد گلمسه ایدی؛ او غم، او کدر، او حزن روحی او چوراجق گبی تأثیرات یاپه جقدی.

اُسکیدن بری شاعرلر شعرلرنده، احبابلرله گورو شدکلری منزل لړک مرور زمانله خرابه گاهلرینه آغلایمماش. بونک اُک فرقتلی لوحه سنی ده بن گوزمله گوردم. ایکی یوز سنه صوگره غایت سؤدیگی دوستلرک محلّ اقامتنه او غرایان

بر آدمك حزنيله؛ هم روحم، هم قلبم گوزمه يارديم ايدوب آغلاديلر. او وقت، گوزيمك اوڭنده خرابه زاره دونمش يرلرك، غايت معمور و شنلكلى و نشئه‌لى و سرورلى بر صورتده بولونديغى زمان، يگرى سنه يه ياقين اڭ طاتلى بر حياتده تدريس ايله، قيمتدار طلبه لرمه گچيرديگم حياتمك او شيرين صفحاتى، برر برر سينه ما لوحه لرى گي جانلانونب گورونه رك، صوڭره وفات ايدوب گيدر طرزنده، خيالى گوزيمك اوڭنده ابي زمان دوام ايتدى.

او وقت اهل دنيانك حالنه چوق تعجب ايتدم. ناصل كنديلرينى آلداتيورلر؟ چونكه او وضعيت، دنيانك تام فاني اولديغى و انسانلر ده ايچنده مسافر بولونديغى بالداهه گوستردى. اهل حقيقتك متماديًا، دنيا غداردر، مگاردر، فنادر، آلدانميكز ديمه لرى نه قدر طوغرى اولديغى گوزمه گوردم. هم انسان ناصل جسميله، خانه سيله علاقه داردر؛ اويله ده، قصبه سيله، مملكتيله بلكه دنيا سيله علاقه دار اولديغى كندم ده گوردم. چونكه بن وجودم اعتباريله اختيارلق رقتندن ايكي گوزمه آغلاركن، مدرسه مك يالڭز اختيارلغى دگل، بلكه وفاتندن طولايى اون گوزله آغلامق ايسته يوردم. و او شيرين وطنمك يارى ئولمه سيله يوز گوزله آغلامغه احتياجم واردى. روايت حديثده واردر كه؛ هر صباح بر ملائكه چاغيريور: ﴿لِدُوا لِلْمَوْتِ وَأَبْنُوا لِلْخَرَابِ﴾ يعنى "ئولمك ايچون تولد ايدوب دنيايه گليرسكز، خراب اولمق ايچون بنالر ياپيوسكز". ديور. ايشته بو حقيقتى، قولاغمله دگل گوزمه ايشيديوردم.

أوت او وضعيتم او وقت بنى ناصل آغلانديرمش؛ اون سنه در خيالم، او وضعيته اوغرادقجه ينه آغلايور. أوت بيكلر سنه ياشامش او اختيار قلعه نڭ باشنده كى منزللك خراب اولماسى و اونك آلتنده كى شهرك سكر سنه ظرفنده سكر يوز سنه قدر اختيارلانماسى و قلعه آلتنده كى غايت حياتدار و مجمع

أحباب اولان مدرسه مک و فاتى، عموم عثمانلى دولتنده بتون مدرسه لرك و فاتى گوسترن جنازه سنك معنوى عظمتنه إشارة قوجه وان قلعه سنك يك پاره طاشى، اوگا بر مزار طاشى اولمش. عادتاً او مدرسه ده كى سكر سنه اول بنمله برابر بولونان مرحوم طلبه لرم، قبرلنده بنمله برابر آغلايورلر. بلكه او قصبه نك خرابه ديوارلرى، طاغلمش طاشلرى بنمله برابر آغلايورلر و اولرى آغلايورگى گوردم.

بن او وقت آكلادم كه، وطنمده كى بو غربته طايانه ميه جغم؛ يا بن ده قبره اولرك ياننه گيتمه ليم و ياخود طاغده بر مغاره يه چكيلوب أجملى اوراده بكمه مليم ديهه دوشوندم. ديدم: مادام دنيا ده بويله تحمّل ايديلمز، صبرشكن، مقاوم تسوز، يانديريجي فرقتلر وار. ألبته موت، حياته راجحدر. حياتك بو آغير وضعيتي چكيلير دردلدن دكلدر. او وقت جهات سته دينيلن آلتى جهته نظر كزديردم، قراكلقلى گوردم. او شدت تأثردن گلن غفلت بكا دنيايى قورقونج، بوش، خالى، باشمه ييقيلاجق بر طرزده گوستردى. روحم ايسه، دشمن وضعيتنى آلان حدسز بلالره قارشى بر نقطه إستناد آراركن و روحه أبده قدر اوزانان حدسز آرزولرى تظمين ايده جك بر نقطه إستمداد تحرى ايدركن و او حدسز فراق و إفتراقدن و تخريب و وفاتدن گلن حزن و غمه قارشى تسلى بكلكرن، بردن قرآن معجز البيانك ﴿سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ آيتنك حقيقتى تجلّى ايتدى. او رقتلى، فرقتلى، دهشتلى، حزنلى خيالدن بنى قورتاردى، گوزيى آچديردى.

باقدم كه، ميوه دار آغاجلرك باشلرنده كى ميوه لرى تبسم ايدر بر طرزده بكا باقبيورلر؛ بزه ده دقت ايت، يالكز خرابه زاره باقوب طورمه ديورلردى. بو

آیت کریمه‌نڭ حقیقتی بویله إخطار ایدیوردی که: وان صحراسنڭ صحیفه‌سنده مسافر اولان انسانلرڭ ألیله یازیلان و شهر صورتی آلان صنعی بر مکتوبڭ، روس إستیلاسی دینیلن دهشتلی بر سیل بلاسنه دوشوب سیلنمه‌سی نه‌دن سنی بو قدر متأثر ایدیور؟ أصل مالک حقیقی و هر شیئڭ صاحبی و ربّی اولان نقاش ازلّیه باق که؛ بو وان صحیفه‌سنده مکتوباتی، کمال شعشعه ایلّه أسکی زمانده گوردیگڭ وضعیتی ینه دوام ایدوب یازیلیورلر. او یرلر بوش، خراب، خالی قلمش دییه آغلاملرڭ، مالک حقیقیسندن غفلت و انسانلری مسافر تصوّر ایتمه‌مکدن و مالک توهم ایتمک یاڭلیشندن ایلری گلیور.

فقط او یاڭلیشلقدن و او یاقیجی وضعیتدن بر حقیقت قپوسی آچیلدی. و او حقیقتی تام قبول ایتمگه نفس خاضرلاندی. اوت ناصلکه بر دمیر آتشه صوقولور؛ تا یوموشاسین، گوزل و منفعتدار بر شکل ویرلسین. او یله ده او حزن‌انگیز حالت و او دهشتلی وضعیت آتش اولدی، نفسمی یوموشاتدی. قرآن معجز البیان، مذکور آیتڭ حقیقتیله، حقائق ایمانیه‌نڭ فیضی تام اوڭا گوستردی، قبول ایتدیردی. اوت لله الحمد شو آیتڭ حقیقتی، ایمان فیضیله (یگرمنجی مکتوب گبی رساله‌لرده قطعی اثبات ایتدیگمز گبی) هر کسڭ قوّت ایمانیه‌سی نسبتنده إنکشاف ایدن او یله بر نقطه‌إستناد روحه و قلبه ویردی که؛ او وضعیتڭ دهشتندن یوز درجه زیاده قورقونج، ضررلی مصیبتلره قارشی گله‌بیلیر بر قوّتی، ایمان بالله‌دن ویردی. و شویله إخطار ایتدی که: سنڭ خالقڭ اولان شو مملکتڭ مالک حقیقیسنڭ آمرینه هر شی مسخردر، هر شیئڭ دیزگینی اونڭ أئنده‌در، اوڭا إنتسابڭ یتر.

او خالقمه طایانوب طانیدقدن صوگره، دشمن صورتی آلان بتون شیلر، دشمنلقلرینی ترک ایتدیلر؛ آغلالتدیران حزین حاللر، بنی نشئه‌لندیرمگه باشلادیلر.

هم چوق رساله لرده قطعی برهانلرله ده اثبات ایتدیگمز گبی، او حدسز آرزولره قارشی ایمان بالآخرتدن گلن نور ایله اوילה بر نقطهٔ استمداد ویردی که؛ دگل کوچوجک و موقت، قیصه، دنیوی أحبابلره قارشی آرزو و رابطه لریمه، بلکه ابد الآبادده، عالم بقاده، سعادت ابدیه ده حدسز اوزون آرزولریمه کافی گله بیلیر بر نقطهٔ استمداد ویردی. چونکه بر جلوهٔ رحمتیله، موقت بر مسافرخانه سی اولان بو دنیانک بر منزلی اولان شو زمینک یوزنده، او مسافرلرینی بر ایکی ساعت سَونیدیرمک ایچون، بهار سفره سنده حدّ و حسابله گلمز صنعتلی، شیرین نعمت لرینی، هر بهارده إحسان ایدوب بر قهوه آلتی حکمنده او مسافرله یدیردکن صوگره، مسکن ابدیلرنده سکز دائمی جنتی حدسز بر زمانده، حدسز انواع نعمتیله طولدیروب عبادینه إحضار ایدن بر رحمن الرحیمک رحمتنه ایمان ایله استناد ایدوب، انتسابی بیلن البته اوילה بر نقطهٔ استمداد بولور که؛ اُنک اُدنا درجه سی، حدسز ابدی امللره مدد و یروب ادامه ایدر.

هم او آیتک حقیقتیله، ایمانک ضیاسندن گلن نور اوילה پارلاق بر صورتده تجلی ایتدی که؛ او ظلماتلی اولان جهات ستّه یی گوندوز گبی آیدینلاتدیردی. چونکه بو مدرسه م و بو شهرده طلبه و دوستلریمک آرقه لرنده قالب آغلامق وضعیتنی شويله آیدینلاتدیردی که: أحبابک گیتدکلری عالم قراکقلی دگل، یالکز یرلرینی دگیشدیردیلر؛ ینه گوروشه جکسکز دییه إخطار ایتدی. آغلامه یی تمامّا کسیدردی. و دنیاده اونلرک یرینه گچه جک و بکزه یه جک اولانلری بولا جغمی إفهام ایتدی. اوت لله الحمد هم وفات ایدن وان مدرسه سنی إسپارطه مدرسه سیله إحیا ایدوب، اوراده کی أحبابلری دخی، داها چوق، داها قیمتدار طلبه لر و أحبابلرله معنا إحیا ایتدی. هم بیلدیردی که؛ دنیا بوش، خالی اولمادیغنی و خراب اولمش بر مملکت صورتنی یا کلیلش تصوّر ایتدیگمی، بلکه مالک

حقیقی حکمتنڭ إقتضاسیله، صنعی انسانلرڭ لوحه سنی دگیشدیریور، مکتوبنی تازه‌لندیریور. بر آغاڭڭ بر قسم میوه‌لرینی قوپاردقجه یرینه ینه باشقه میوه‌لرڭ گلدیگی گبی، نوع بشرده بو زوال و فراق دخی بر تجدددر، تازه‌لنمکدر. ایمان نقطه‌سنده، أحبابسزلقدن گلن ألیمانه بر حزن دگل، بلکه باشقه گوزل بر یرده گوروشمک اوزره آیریلماقدن گلن، لذیذانه بر حزن ویرن بر تازه‌لنمکدر. هم او دهشتلی وضعیتدن، کائناتڭ موجوداتنڭ قراڭقللی گورونن یوزینی آیدینلاتدی. بن ده او وقت او حالته شکر ایتمک ایستدم، عربی شو فقره گلدی؛ تام او حقیقی تصویر ایتدی. شویله که دیدم: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمُصَوِّرِ مَا يَتَوَهَّمُ أَجَانِبَ أَعْدَاءِ أَمْوَاتًا مُّوَحِّشِينَ أَيْتَامًا بَاكِينَ؛ أَوْدَاءَ إِيْخْوَانًا أَحْيَاءَ مُؤْنِسِينَ مُرَخَّصِينَ مَسْرُورِينَ ذَاكِرِينَ مُسَبِّحِينَ﴾ یعنی: "او شدتلی حالتڭ تأثیرندن گلن غفلت ایله، کائناتڭ موجوداتی بر قسمی دشمن و أجنبی (حاشیه) بر قسمی مدهش جنازه‌لر، دیگر قسمی ایسه، کیمسه‌سزلکدن آغلایان یتیم‌لر صورتنده؛ غافل نفسمه توهم ایله گوستریلن بو قورقونج لوحه‌یی، نور ایمان ایله عین‌الیقین گوردم که: او أجنبی، دشمن گورونلر برر دوست قارداشدرلر. و او مدهش جنازه‌لر ایسه؛ قسمًا حیاتدار و انسیتکار و قسمًا وظیفه‌دن ترخیص ایدیلندر. و او آغلایان یتیم‌لرڭ و اوایل‌لری ایسه ذکر و تسبیحک زمزمه‌لری اولدیغنی نور ایمان ایله گوردیگمدن، او حدسز نعمت‌لرڭ منبعی اولان ایمانی بڭا ویرن خالق ذو الجلاله حدسز حمد ایدیورم. و بو دنیاده، بو دنیا قدر بیوک خصوصی دنیامده کی بتون موجوداتی، حمد و تسبیحاتِ إلهیه‌ده تصوّر و نیتم ایله إستعمال ایتمک بر حقم اولدیغنی نقطه نظرندن، بتون او موجوداتڭ هر بریسنڭ و عموم‌نڭ لسانِ حال‌لریله برابر ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ﴾ دیرز. "دی‌مکدر.

هم او غفلتکارانه حالتِ مدهشه دن هیچه اینن اذواقِ حیات و بتون بتون چکیلوب قوروین امللر و اَلْ طار بر دائره ایچنده صیقیشوب قالان بلکه محو اولان شخصمه عائد نعمتler، لذتler بردن (باشقه رساله لرده قطعی بر صورتده اثبات ایتدیگمز گبی) نورِ ایمان ایله قلبک اُطرفنده کی او طار دائره یی او یله کنیشلتدیردی که، کائناتی ایچنه آلدی و او خورخور باغچه سنده قورومش و لذتی قاجیرمش نعمتler یرنده، دارِ دنیا و دارِ آخرتی برر سفرهٔ نعمت و برر طبلهٔ رحمت شکنه گتیردی. گوز، قولاق، قلب گبی، اون دگل، یوز جهازاتِ إنسانیه نك هر برینی، غایت اوزون بر آل صورتده، هر مؤمنك درجه سی نسبتنده او ایکی سفرهٔ رحمانه اوزاتوب، هر طرفدن نعمتlerی طویلایه جق بر طرزده گوستردیگندن؛ هم بو علوی حقیقی إفاده، هم او حدسز نعمته شکر ایچون او وقت بویله دیمشدم: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمُصَوِّرِ لِلدَّارَيْنِ مَمْلُوءَتَيْنِ مِنَ النِّعْمَةِ وَالرَّحْمَةِ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ حَقًّا يَسْتَفِيدُ مِنْهُمَا بِحَوَاسِّهِ الْكَثِيرَةِ الْمُنْكَشِفَةِ بِإِذْنِ خَالِقِهِ﴾ یعنی: "دنیا و آخرتی نعمت و رحمتله طولدیرمش بر صورتده، حقیقی مؤمنلرک نورِ ایمان و اسلامیتله إنکشاف و إنبساط ایتمش بتون حاسه لرینك آلرله او ایکی معظّم سفره دن إستفاده یی تأمین ایدن و گوسترن نورِ ایمان نعمتک مقابله، او ایمانی بگا ویرن خالقمه، بتون ذراتِ وجودمله دنیا و آخرت طولوسی حمد و شکر، آلیمدن گلسه یاپارم" دیمکدر. مادام ایمان بو عالمده بو تأثیراتِ عظیمه یی یاپار؛ ألبته دارِ بقاده او یله ثمرات و فیوضاتی اولاجق که، بو دنیاده کی عقل ایله اونلر إحاطه ایدیلمز و تعریف ایدیلمز.

ایشته، آی بنم گبی إختیارلق مناسبتیه پك چوق دوستلرک فراق آجیلرینی چکن إختیار و إختیاره لر! سزك اَلْ إختیاریکز هر نه قدر ظاهرًا بندن یاشلی ایسه ده، معنًا بن اونلردن داها زیاده إختیارلغمی تخمین ایدیورم. چونکه

فطرتمده رقتِ جنسیه ایله آجیمق حسّی زیاده بولوندیغدن، کندی اَلمدن باشقه بیگلر قارداشلریمک اَلمرینی ده او شفقت سَرّیله چکدیگمدن، یوزلر سنه یاشامش گبی اختیارم. و سز نه قدر فراق بلاسنی چکمش ایسه‌گز، بنم قدر او بلایه معروض قالمامشسکز. چونکه او غلم یوقدر که یالکز او غلمی دوشونه‌یم. بنده کی فطری اولان بو زیاده آجیمقلق و شفقت، بیگلر مسلمان اولادرلینک، حتّی معصوم حیوانلرک تالمرینه قارشی دخی بر رقت، بر اَلم، او سَرّ شفقت ایله حسّ ایدیوردم. خصوصی بر خانه‌م یوقدر که فکرمی یالکز اوکا حصر ایده‌یم؛ بلکه بو مملکت ایله و بلکه عالم اسلامک قطع‌ه سیله خانه‌م گبی، حمیتِ اسلامیّه نقطه‌سنده علاقه‌دارم. و او ایکی بیوک خانه‌ده کی دینداشلریمک اَلمریله متألّم و فراق‌ریله محزون اولویورم!..

ایشته بتون اختیارلغمدن و فراق بلالردن گلن تأثراّمه، بکا نورِ ایمان تام کافی گلدی؛ قیریلماز بر رجا، قویماز بر اُمید، سوغمز بر ضیا، بیتمز بر تسلّی ویردی. البته سزله اختیارلقدن گلن قراکقلق و غفلت و تأثرات و تالّماته؛ ایمان کافی و وافیدر. أصل اُک قراکقلق و اُک نورسز و تسلیسز اختیارلق و اُک اَلیم و مدهش فراق، اهلِ ضلالتک و اهلِ سفاهتک اختیارلقلیدر و فراق‌لیدر. او رجا و ضیا و تسلّی ویرن ایمانی ذوق ایتمک و تأثیراتی حسّ ایتمک ایچون، اختیارلغه لایق و اسلامیته موافق عبودیتکارانه بر طور شعوردارانه طاقینمقله اولور. یوقسه گنجلره بگزهمگه چالیشمق و اونلرک سرخوشجه غفلت‌رینه باشنی صوقوب اختیارلغنی اونوققله دگلدر. ﴿حَیْزُ شَبَابِکُمْ مِّنْ تَشَبَهٍ بِکُھُولِکُمْ وَشَرُّ کُھُولِکُمْ مِّنْ تَشَبَهٍ بِشَبَابِکُمْ﴾ (او کما قال) مثالنده کی حدیثی دوشونکز. یعنی: "گنجلر یگزرک اُک اییسی، تمکینده و سفاهتلردن چکیلّمکده اختیارلره بگزهنلردر.

و إختيارلرليگژك اُك فناسی، سفاهتده و باشنی غفلته صومقمده گنجلره بگزهينلردر.

أی قارداشلرم إختيارلر و همشیره إختيارلر! حديث شريفده واردر كه:
 "آلتمش يتمش ياشلرنده إختيار بر مؤمن، درگاه إلهی يه ألى قالدیروب دعا ایدركن، رحمت إلهیه اونك ألى بوش دونديرمگه حجاب ایدیور." مادام رحمت سزه قارشى بويله حرمت ایدیور.. سز ده رحمتك بو حرمتنى عبوديتگزله إحترام ایدیگز.

اون دردنجی رجا: دردنجی شعاع اولان آیت نوریه حسیبه نك باشك خلاصه سی دیور كه: بر زمان أهل دنیا بنی هر شیدن تجرید ایتدكلرندن، بش چشید غربتلره دوشمشدم. صیقتیدن گلن بر غفلت ايله، رساله نورك تسلی ویرجی و مدد ایدیجی نورلرینه باقمیهرق، طوغریدن طوغری یه قلبمه باقدم و روحی آردم. گوردم كه؛ غایت قوتلی بر عشق بقا و شدید بر محبت وجود و بیوك بر اشتیاق حیات و حدسز بر عجز و نهایتسز بر فقر، بنده حکم ایدیوردی. حالبوکه مدهش بر فنا، او بقای سوندوریور. او حالتده، یانیق بر شاعرك دیدیگی گی دیدم:

"دل بقاسی، حق فناسی ایستدی ملك تنم
 بر دواسز درده دوشدم، آه كه لقمان بی خبر."

مایوسانه باشمی اگدم؛ بردن ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ إمدادیمه گلدی،
 "بنی دقتله اوکو!" دیدی. بن ده گونده بش یوز دفعه اوقودم. او قودقجه، یالکز علم الیقین ايله دگل، عین الیقین ايله چوق قیمتدار أنوارندن طوقوز مرتبه حسیبه بگا إنکشاف ایتدی.

برنجی مرتبه نوریه حسیبه: بنده کی عشق بقا؛ بنده کی بقایه دگل، بلکه سببیز و بالذات محبوب اولان کمال مطلق صاحبی، ذات ذو الکمالک و ذو الجلالک بر اسمنک بر جلوه سنک ماهیتمده بر گولگه سی بولوندیغندن، فطرتمده او کامل مطلق وارلغنه و کمالنه و بقاسنه متوجّه اولان محبت فطریه، غفلت یوزندن یولنی شاشیرمش، گولگه یه یاپیشمش، آیینه نک بقاسنه عاشق اولمشدی.

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ گلدی، پرده یی قالدیردی. گوردم و حسن ایتدم و حقّ الیقین ذوق ایتدم که؛ بقامک لذتی و سعادت، عیناً و داها مکمل بر طرزده باقی ذو الکمالک بقاسنه و بنم ربّ و اِلهم اولدیغنه، تصدیق و ایمانده و اِذعانده وارد. بونک أدله سی، ذوی الاُحساسی حیرته بیراقه جق غایت درین و دقیق اون ایکی هم هملر و شعور ایمانلر ایله رساله حسیبه ده بیان ایدیلمشدر.

ایکنجی مرتبه نوریه حسیبه: فطرتمده کی حدسز عجزمله برابر، اختیارلق و غربت و کیمسه سزک و تجریدم ایچنده؛ اهل دنیا دسیسه لریله، جاسوسلریله بگا هجوم ایتدکلری هنگامده قلبمه دیدم: "أللری باغلی، ضعیف و خسته بر تک آدمه اوردولر تعرض ایدیور. بنم ایچون بر نقطه اِستناد یوق می؟" دییه

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتنه مراجعت ایتدم. بگا او آیت بیلدیردی که: اِنتساب ایمانی وثیقه سیله قدیر مطلق او یله بر سلطانه اِنتساب ایدرسک که؛ زمین یوزنده هر بهارده درت یوز بیك ملتدن مرکب نباتات و حیوانات اوردولرینک بتون جهازاتلرینی کمال اِنتظام ایله ویرمکله برابر، باشده اِنسان اولارق، حیواناتک معظم اوردوسنک بتون اُرزاقلرینی، دگل مدنی اِنسانلرک صوک زمانلرده کشف ایتدکلری اُت و شکر و سائر طعاملرک خلاصه لری گی، بلکه یوز درجه او مدنی خلاصه لردن داها مکمل و بتون طعاملرک هر نوعندن تخم و چکردک دینیلن رحمانی خلاصه لره قویوب؛ و او خلاصه لری دخی، اونلرک

پیشیرمه لرینه و اینساطرینه دائر قدری تعریفه لر ایچنده صاروب، محافظه ایچون کوچک صندوقچه لره قویوب، تودیع ایدر. او صندوقچه لرك ایجادى، ﴿كُنْ﴾ آمرنده بولونان "کاف نون" فابریقه سندن او قدر چابوق و قولای و چوققله اولور که؛ قرآن دیر: "خالق آمر ایدر، میدانه گلیر." مادام سن، انتساب ایمانی تذکره سیله بویله بر نقطه استناد بولاییدگیگدن، حدسز بر قوته و قدرته طایانه بیلیرسک.

بن ده آیتدن بو رسمی آلدقجه اویله بر قوه معنویه یی بولدم که؛ دگل شیمدیکی دشمنلریمه، بلکه دنیایه میدان اوقویه بیلیر بر اقدار ایمانی حسن ایدرک، بتون روحله برابر ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ دیدم.

اوچنجی مرتبه نوریه حسییه: بن او غربت لر و خسته لقلر و مظلومیت لرك تضییقه دنیادن علاقه می کسيلمش بولارق، أبدی بر دنیاده و باقی بر مملکتده دائمی بر سعادت نه نامزد اولدیغمی ایمان تلقین ایتدیگی هنگامده؛ تحسّر آقیتان "اوف! اوف! دن واز گچوب، بشاشت اظهار ایدن "اوخ! اوخ!" دیدم. فقط بو غایه خیال و هدف روح و نتیجه فطرتک تحققی، آنجق و آنجق بتون مخلوقاتک بتون حرکاتلرینی و سکنا تلرینی و احوال و اعماللرینی، قولاً و فعلاً بیلن و قید ایدن و بو کوچوجک و عاجز مطلق نوع انسانی کندینه دوست و مخاطب ایدن و بتون مخلوقات اوستنده بر مقام ویرن بر قدیر مطلق حدسز قدرتیله و انسانه نهایتسز عنایت و اهمیت ویرمسیله اولابیلیر، دییه دوشونورکن بو ایکی نقطه ده، یعنی بویله بر قدرتک فعالیت و ظاهرًا بو اهمیتسز انسانک حقیقتی اهمیت حقیقه ایمانک انکشافی و قلبک اطمینانی ویرن بر ایضاح ایستدم. ینه او آیه مراجعت

ایتدم. دیدی که: ﴿حَسْبُنَا﴾ ده کی ﴿نَا﴾ یه دَقْت ایدوب، سنڭ ايله برابر لسان حال و لسان قال ايله ﴿حَسْبُنَا﴾ یی کیملر سویله یورلر، دیکله! أمر ایتدی.

بردن باقدم که: حدسز قوشلر و قوشجقلر اولان سینکلر و حسابسز حیوانلر و نهایتسز نباتلر و غایتسز آغاجلر دخی بنم گی لسان حال ايله ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ معناسی یاد ایدیورلر و هرکسڭ یادینه گتیریورلر که؛ بتون شرائط حیاتیله رینی تکفل ایدن اويله بر و کیللی و ار که، بربرینه بگزهین و ماده‌لری بر اولان یمورطه‌لر و بربرینڭ مثلی گی قطره‌لر و بربرینڭ عینی گی حبه‌لر و بربرینه مشابه چکردکلردن قوشلرڭ یوز ییڭ چشیدلرینی، حیوانلرڭ یوز ییڭ طرزلرینی، نباتاتڭ یوز ییڭ نوعی و آغاجلرڭ یوز ییڭ صنفی یاڭلیشسز، نقصانسز، إلتباسسز، سوسلی، میزانلی، إنتظاملی، بربرندن آیری فارقه‌لی بر صورتده گوزیمز اوڭنده، خصوصًا هر بهارده غایت چوق، غایت قولای، غایت گنیش بر دائره‌ده، غایت چوققله خلق ایدر، یاپار بر قدرتڭ عظمت و حشمتی ایچنده برابرلک و بگزهیشلک و بربری ایچنده و بر طرزده یاپیلمالریله وحدتی و اُحدیتی بزه گوسترر و بویله حدسز معجزاتی إبراز ایدن بر فعل ربوبیته، بر تصرّف خلاّقیته مداخله و إشتراك ممکن اولمادیغنی بیلدیرر دییه آڭلادم.

هر مؤمن گی بنم هویت شخصییه می و ماهیتِ إنسانیه می آڭلامق ایسته‌ینلر و بنم گی اولمق آرزو ایدنلر ﴿حَسْبُنَا﴾ ده کی ﴿نَا﴾ جمعیتده بولونان اُنانڭ، یعنی نفسمڭ تفسیرینه باقسینلر. اُهمیتسز، حقیر و فقیر گورونن وجودم (هر مؤمنڭ وجودی گی) نه ایمش، حیات نه ایمش، إنسانیت نه ایمش، اسلامیت نه ایمش، ایمان تحقیقی نه ایمش، معرفت الله نه ایمش، محبّت ناصل اولاجقمش؟ آڭلا سینلر، درسنی آلسینلر!..

دردنجی مرتبه نوریه حسیه: بر وقت اختیارلق، غربت، خستهلق، مغلوبیت گبی وجودیمی صارصان عارضه لر، بر غفلت زمانه راست گلوب شدتله علاقه دار و مفتون اولدیغم وجودیمی، بلکه مخلوقاتک وجودلرینی "عدمه گیدیور" دییه الیم بر اندیشه ویررکن، ینه بو آیت حسیهیه مراجعت ایتدم. دیدی: "معنامه دقت ایت و ایمان دوربینیله باق!" بن ده باقدم و ایمان گوزیله گوردم که: بو ذره جک وجودم، هر مؤمنک وجودی گبی حدسز بر وجودک آینه سی و نهایتسز بر انبساط ایله حدسز وجودلری قزانماسنه بر وسیله و کندنن داهای قیمتدار باقی، متعدد وجودلری میوه ویرن بر کلمه حکمت بولوندیغی و منسوبیت جهتیه بر آن یاشامسی، ابدی بر وجود قدر قیمتدار اولدیغی علم الیقین ایله بیلدم. چونکه شعور ایمان ایله بو وجودم واجب الوجودک اثری و صنعتی و جلوه سی اولدیغی آکلامقله، وحشی اوهامدن و حدسز فراقلردن و حدسز مفارقت و فراقلرک املرندن قورتولوب؛ موجوداته، خصوصاً ذی حیاتلره تعلق ایدن افعال و اسماء إلهیه عددنجه اخوت رابطه لریله مناسبت پیدا ایلدیگم بتون سؤدیگم موجوداته موقت بر فراق ایچنده دائمی بر وصال وار اولدیغی بیلدم. ایشته ایمان ایله و ایمانده کی انتساب ایله، هر مؤمن گبی، بو وجودم دخی حدسز وجودلرک فراقسز أنوارینی قزانیر؛ کندی گیتسه ده اونلر آرقه ده قالدیغندن کندیسی قالمش گبی ممنون اولور.

خلاصه: ئولوم فراق دگل، وصالدر، تبدیل مکاندر، باقی بر میوه پی سنبل ویرمکدر.

بشنجی مرتبه نوریه حسیه: ینه بر وقت حیاتم چوق آغیر شرائط ایله صارصیلدی و نظر دقتی عمره و حیاته چویردی. گوردم که: عمرم قوشارق گیدیور، آخرته یاقینلاشمش. حیاتم دخی تضییقات آلتنده سونمگه یوز طومش.

حالبوکه حیّ اسمنه دائر رسالده ایضاح ایدیلن حیاتک مهمّ وظیفه‌لری و بیوک مزیتلری و قیمتدار فائده‌لری بویله چابوق سونمگه دگل، بلکه اوزون یاشامغه لایقدر، دییه متألّمانه دوشوندم. ینه استادم اولان ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتنه مراجعت ایتدم. دیدی: "سکا حیاتی ویرن حیّ قیومه گوره حیاته باق!" بن ده باقدم، گوردم که: حیاتک بکا باقماسی بر ایسه، ذاتِ حیّ قیومه باقماسی یوزدر؛ و بکا عائد نتیجه‌سی بر ایسه، خالقمه عائد بیگذر. شو حالده مرضیّ الهی دائره‌سنده بر آن یاشامسی کافیدر، اوزون زمان ایسته‌مز.

بو حقیقت درت مسئله ایله بیان ایدیلیور. ثولو اولمیانلر و یاخود دیری اولمق ایسته‌نلر، حیاتک ماهیتنی و حقیقتنی و حقیقی حقوقنی او درت مسئله ایچنده آراسینلر، بولسونلر و دیریلسینلر!..

خلاصه‌سی شودر که: حیات، ذاتِ حیّ قیومه باقدقجه و ایمان دخی حیاته حیات و روح اولدقجه بقا بولور، هم باقی میوه‌لر ویرر، هم اوילה یوکسکله‌نیر که، سرمدیت جلوه‌سنی آلیر، داها عمرک قیصه‌لغنه و اوزونلغنه باقیلماز.

آلتنجی مرتبه نوریّه حسبیه: مفارقتِ عمومیه هنگامنده اولان خرابِ دنیادن خبر ویرن آخر زمان حادثاتی ایچنده مفارقتِ خصوصیه‌می إخطار ایدن إختیارلق و آخر عمرمه بر حسّاسیتِ فوق‌العاده ایله فطرتمده کی جمال‌پرستلک و گوزللک سوداسی و کمالاته مفتونیت حسلری إنکشاف ایتدکلری بر زمانده، دائمی تخریباتجی اولان زوال و فنا و متمادی تفریق ایدیجی اولان موت و عدم، دهشتلی بر صورتده بو گوزل دنیایی و بو گوزل مخلوقاتی خیرپالادیغنی، پارچه پارچه ایدوب گوزللکلرینی بوزدیغنی؛ فوق‌العاده بر شعور و تأثر ایله

گوردىم. فطرتمده كى عشق مجازى، بو حاله قارشى شدتلى غليان و عصيان ايتديكى زمانده بر مدار تسلى بولمق ايچون ينه بو آيت حسبيهه مراجعت ايتدىم. ديدى: "بنى اوقو و دقتله معنامه باق!"

بن ده سوره نوردده كى ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ إلی آخر... آيتىڭ رصدخانه سنه گيروب ايمانىڭ دوربينيله بو آيت حسبيهڭ اڭ اوزاق طبقه لرينه و شعور ايمانى خرده بينى ايله اڭ اينجه أسرارينه باقدم، گوردىم: ناصلكه آيينه لر، شیشه لر، شفاف شيلر، حتى قبارجقلىر؛ گونش ضيائىڭ گيزلى و چشيد چشيد جمالنى و او ضيائىڭ ألوان سبعة دينيلن يدى رنگنىڭ متنوع گوزللكلرني گوسترييورلر و تجدد و تحركلريله و آيرى آيرى قابليتلىريله و إنكساراتلىريله او جمال و او گوزللكلى تازهلشديرييورلر و إنكساراتلىريله گونش و ضيائىڭ و ألوان سبعة سنڭ گيزلى گوزللكلرني گوزل اظهار ايديريورلر.

عيناً اويله ده: شمس ازل و ابد اولان جميل ذو الجلالك جمال قدسيسنه و نهايتسز گوزل اسماء حسنى سنڭ سرمدى گوزللكلرنيه آيينه دارلق ايدوب جلوه لرينڭ تازهلنمى ايچون بو گوزل مصنوعلىر، بو طاتلى مخلوقلىر، بو جمالى موجودات، هيچ طورميهرق گلوب گيدييورلر؛ كنديلرنده گورونن گوزللكلر و جماللىر، كنديلرينڭ مالى اولماديغنى، بلكه تظاهر ايتمك ايسته ين سرمدى و مقدس بر جمالك و دائمى تجلى ايدن و گورونمك ايسته ين مجرد و منزّه بر حُسنڭ إشارتلىرى و علامتلىرى و لمعه لرى و جلوه لرى اولديغنىڭ پاك چوق قوتلى دليللىرى رسالّه نوردده تفصيلاً ايضاح ايديلمىش. بوراده او برهانلردن اوچ دانه سى، قيصه جه غايت معقول بر صورتده ذكر ايديلمىشدر، ديهه بيانه باشلار.

بو رساله‌ی گورن هر بر ذوقِ سلیم أصحابی حیرته قالمقله برابر کندیلرینک استفاده‌لرندن باشقه، غیریلرینک ده استفاده‌لرینه چالیشمایی لازم بولویورلر. خصوصاً ایکنجی بره‌انده بش نقطه بیان ایدیلیور. عقلی چوروک، قلبی بوزوق اولمیان، هر حالده تقدیر و تحسین و تصویب ایله ﴿مَا شَاءَ اللَّهُ فَتَبَارَكَ اللَّهُ﴾ دییه‌جک؛ فقیر، حقیر گورولن وجودینی تعالی ایتدیره‌جک خارقه بر معجزه اولدیغنی درک و تصدیق ایده‌جک.

اون بشنجی رجا: (حاشیه) بر زمان أميرطاغنده إقامته مأمور و تك باشمه بر منزله عادتاً بر چپس منفرد و بڭا چوق آغیر گلن ترصدلر و تحکملر ایله بڭا إشکنجه ویرمه‌لرندن حیاتدن اوصاندم، چپسدن چیقدیغمه تأسّف ایتدم. روح و جانمله دڭزلی چپسنى آرزولادم و قبره گیرمگی ایستدم. و "چپس و قبر، بو طرز حیاته مرجّحدر" دییه یا چپسه ویا قبره گیرمگه قرار ویررکن، عنایتِ إلهیه إمداده یتیشدی؛ قلملری تکثیر ماکینه‌سی اولان مدرسه الزهرا شاکردلرینک آلرینه، یڭی چیقان تکثیر ماکینه‌سنى ویردی. بردن نورک قیمتدار مجموعه‌لرندن هر دانه‌سی، بر قلم ایله بش یوز نسخه میدانله گلدی. فتوحاته باشلامالری، او صیقنتیلی حیاتی بڭا سؤدیردی، "حدسز شکر اولسون" دیدیرتدی.

بر مقدار صوگره رساله نورک گیزلی دشمنلری فتوحات نورییه چکه‌مدیلر. حکومتی علیهمزه سّوق ایتدیلر. ینه حیات بڭا آغیر گلمگه باشلادی. بردن عنایتِ ربّانیه تجلّی ایتدی. اڭ زیاده نورله محتاج اولان علاقه‌دار مأمورلر، وظیفه‌لری إعتباریله مصادره ایدیلن نور رساله‌لرینی کمالِ مراق و دقتله مطالعه

(حاشیه): نورک تألیف زمانی اوچ سنه اول بیتمش اولماسندن، بو اون بشنجی رجا، ایلریده بر نورجی طرفندن إختیارلر لمعه‌سنک تکمیلنه (تألیفنه) مأخذ اولمق اوزره یازیلدی.

ایتدیلر. فقط نورلر اونلرک قلیبرینی کندینه طرفدار آیلدی. تنقید یرنده تقدیره باشلاملریله، نور درسخانه سی چوق گنیشلندی؛ مادّی ضرریمزدن یوز درجه زیاده منفعت ویردی، صیقنتیلی تاشلریمزی هیچه ایندیردی.

صوگره گیزی دشمن منافقار، حکومتک نظر دقتنی بنم شخصمه چویردیلر. اُسکی سیاسی حیاتی خاطرلاتدیردیلر. هم عدلیه یی، هم معارف دائره سنی، هم ضابطه یی، هم داخلیه وکالتی اوهاملانیدردیلر. پارتیلرک جریانلری و قومونیسترلرک پرده سنده آنارشیسترلرک تحریکاتیه او اوهام گنیشلندی. بزى تضییق و توقیف و اَلرینه گچن رساله لری مصادره یه باشلادیلر. نور شاکردلرینک فعالیتنه توقّف گلدی. بنم شخصی چورومتک فکریله، بر قسم رسمی مأمورلر، هیچ کیمسه نك اینانمیه جغی اسنادلرده بولوندیلر. پک عجیب إفترالری إشاعه یه چالیشدیلر. فقط کیمسه یی ایناندیره مدیلر.

صوگره پک عادى بهانه لرله، زمهریرک اُك شدتلی صوغوق گونلرنده بنی توقیف ایدهرک، بیوک و غایت صوغوق و ایکی گون صوباسز بر قوغوشده تجرید مطلق ایچنده چپس ایتدیلر. بن کوچک او طهمده گونده قاچ دفعه صوبا یاقار و دائما مانغالده آتش وارکن، ضعفیت و خسته لغمدن زور طایانه بیلیردم. شیمدی، بو وضعیتده هم صوغوقدن بر صیتمه، هم دهشتلی بر صیقنتی و حدّت ایچنده چیرپنیرکن، بر عنایتِ إلهیه ایله بر حقیقت قلبمده إنکشاف ایتدی.

معنّا: "سن چپسه مدرسه یوسفیه نامی ویرمشسک؛ هم دگزلیده صیقنتیگزدن ییک درجه زیاده هم فرح، هم معنوی کار، هم اوراده کی محبوسلرک نورلردن إستفاده لری، هم بیوک دائره لرده نورلرک فتوحاتی گبی نتیجه لر، سزه شکوا یرنده بیگلر شکر ایتدیردی، هر بر ساعت چپسگزى و صیقنتیگزى، اون

ساعت عبادت حکمنه گتیردی؛ او فانی ساعتلی باقیلشدیردی. إن شاء الله بو اوچنجی مدرسه یوسفیه‌ده کی مصیبتزده‌لرک نورلردن استفاده‌لری و تسلی بولمالری، سنک بو صوغوق و آغیر صیقتتیکی حرارتلندیروب، سۆینجلره چوپره‌جک و حدّت ایتدیگک آدم‌لر اگر آلدانمشلرسه بيلمیه‌رک سکا ظلم ایدیورلر. اونلر حدّته لایق دگلر. اگر بیلهرک و غرضله و ضلالت حسابنه سنی اینجیتیورلر و إشکنجه یاپیورلرسه، اونلر پک یاقین بر زمانده، ئولومک إعدام ابدیسیله قبرک حیس منفردینه گیروب، دائمی صیقتیلی عذاب چکه‌جکلر. سن اونلرک ظلمی یوزندن هم ثواب، هم فانی ساعتلرینی باقیلشدیرمگی، هم معنوی لذّتلی، هم وظیفه علمی و دینی‌ی اخلص ایله یاپماسنی قزانیورسک! "دییه روحه إخطار ایدیلدی. بن ده بتون قوّتمله "الحمد لله" دیدم. انسانیت طماريله او ظالم‌لره آجیدم. "یا ربّی! اونلری إصلاح ایله!" دییه دعا ایتدم.

بو یکی حادثه‌ده، إفاده‌مده داخلیه وکالتنه یازدیغم گبی، اون وجهله قانونسز اولدیغی و قانون نامنه قانونسزلق ایدن او ظالم‌لر (أصل صوچلی اونلر اولماسی گبی) اويله بهانه‌لری آرادیلر؛ ایشیدنلری گولدیره‌جک و حق‌پرستلری آغلاتدیره‌جق إفتارلری و اویدیرمالریله اهل إنصافه گوستردیلر که؛ رساله نوره و شاکردلرینه ایلشیمگه، قانون و حق جهتنده امکان بولامیورلر، دیوانه‌لگه صاپیورلر.

أزجمله: بر آی بزی تجسس ایدن مأمورلر، بر شی بهانه بولامدقلرندن بر پوصله یازوب که: "سعیدک خدمتکاری بر دگاندن راقی آلمش، اوکا گوتورمش." او پوصله‌ی امضا ایتدیرمک ایچون هیچ کیمسه‌ی بولامایوب، صوگره بیانی و سرخوش بر آدمی یاقالامش‌لر، تهدیدکارانه "گل بونی امضا ایت!"

دیمش. او ده دیمش: "توبه لر توبه سی اولسون، بو عجیب یالانی کیم امضا ایده بیلیر؟" اولری، پوصله یی بیرتمغه مجبور ایتمش.

ایکنجی بر نمونه: بیلمدیگم و شیمدی دخی طانیمدیغم بر ذات، آتی بنی گزديرمك ایچون ویرمش، بن ده راحتسزلغم ایچون تنقّس قصدی ایله، اکثر گونلرده، یازده بر ایکی ساعت گزردم. او آت و آرابه صاحبنه اَللی لیرالق کتاب ویرمگه سوز ویرمشدم. تا، قاعده م بوزولماسین و منّت آلتنه گیرمیهیم. عجباً بو ایشده هیچ بر ضرر احتمالی وار می؟ حالبوکه "او آت کیمکدر؟" دیه، اَللی دفعه بزردن هم والی، هم عدلیه جیلر، هم ضابطه و پولیس لر صور دیلر. گویا بیوک بر حادثهٔ سیاسیه و آسایشه تماس ایدن بر واقعه در. حتّی بو معناسز صوروشلرک کسيلمسی ایچون، ایکی ذات حمیهٔ بری "آت بنمدر" دیگرى "آرابه بنمدر" دیدکلری ایچون ایکیسنی ده بنمله برابر توقیف ایتدیلر. بو نمونه لره قیاساً، چوق چوجق اویونجقلرینه سیرجی اولوب گوله رك آغلادق و آکلادق که: رسالۀ نوره و شاکر دلرینه ایلیشنلر، مسخره اولورلر.

او نمونه لردن لطیف بر محاوره: بنم توقیف کاغدمده سبب، امنیتى إخلال صوچی یازیلدیغندن، بن داها او پوصله یی گورمه دن مدّعی عمومه دیدم: "سنی گچن گيجه غیبت ایتدم." امنیت مدیری حسابنه بنی قونوشدیران بر پولیسه: "اگر ييك مدّعی عمومی و ييك امنیت مدیری قدر بو مملکتده امنیتِ عمومییه خدمت ایتمه مش ایسه م (اوج دفعه) الله بنی قهر ایتسین!" دیدم.

صوگره بو صیره ده، بو صوغوقده، اَكْ زیاده إستراحته و اوشومه مگه و دنیایی دوشونمه مگه محتاج اولدیغم بر هنگامده، غرضی و قصدی إحساس ایدر بر طرزده، بنی بو تحمّلک فوقنده بو تهجیر و تجرید و توقیف و تضییقه سَوَق

ایدنلره، فوق العاده اِغیرار و قیزمق گلدی. بر عنایت اِمداده یتیشدی. معنأ قلبه اِخطار ایدیلدی که:

"إنسانلرڭ سڭا ایتدکلری عینِ ظلملرنده، عینِ عدالت اولان قدر اِلهینڭ بیوک بر حصّه‌سی وار و بو چپسده بیه‌جک رزقڭ وار. او رزقڭ سنی بورایه چاغیردی. اوڭا قارشى رضا و تسلیم ایله مقابله لازم. حکمت و رحمت ربّانیه‌نڭ دخی بیوک بر حصّه‌سی وار که، بو چپسده کیلری نورلاندیرمق و تسلی ویرمک و سزه ثواب قزانديرمقدیر. بو حصّه‌یه قارشى، صبر ایچنده بیگلر شکر ایتمک لازمدیر. هم سنڭ نفسڭڭ بیلمه‌دیگڭ قصورلریله اونده بر حصّه‌سی وار. او حصّه‌یه قارشى اِستغفار و توبه ایله، نفسڭه "بو طوقاده مستحق اولدڭ" دیمه‌لیسڭ. هم گیزلی دشمنلرڭ دسیسه‌لریله بعض صافدل و وهّام مأمورلری اِغفال ایله او ظلمه سَوَق ایتمک جهتیهله، اونلرڭ ده بر حصّه‌سی وار. اوڭا قارشى رسالّه نورڭ او منافقلره ووردیغی دهشتلی معنوی طوقاتلر، سنڭ اِنتقامکى تماماً اونلردن آلمش. او، اونلره یتیر. اُڭ صوڭ حصّه، بالفعل واسطه اولان رسمی مأمورلردر. بو حصّه‌یه قارشى، اونلرڭ نورلره تنقید نیتیهله باقمه‌لرنده، ایستر ایسته‌مز شبهه‌سز ایمان جهتنده اِستفاده‌لرینڭ خاطری ایچون ﴿وَالْكَافِرِينَ الْغِیْظُ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ دستوریهله؛ اونلری عفو ایتمک، بر علوّ‌جنابلقدیر."

بن ده بو حقیقتلی اِخطاردن کمال فرح و شکر ایله، بو یڭی مدرسه یوسفیه‌ده طورمغه، حتّی علیه‌ده اولانلره یاردیم ایتمک ایچون کندیمه موجب جزا ضررسز بر صوچ یاپمغه قرار ویردم.

هم بنم گبی یتمش بش یاشنده و علاقه‌سز و دنیا‌ده سؤدیگی دوستلردن، یتمشدن آنجق حیاتنده بشی قالمش و اونڭ وظیفه نوریه‌سنی گوره‌جک یتمش

بیٹ نور نسخه لری باقی قالب سربست گزیورلر. و بر دیله بدل، بیگلر دیل ایله خدمت ایمانیه پی یاباق قارداش لری، وارث لری بولونان بنم گبی بر آدمه قبر، بو چپس دن یوز درجه زیاده خیرلیدر. و بو چپس دخی، خارجنده حریتسز تحکملر آلتنده کی سربستیدن یوز درجه داها راحت، داها فائده لیدر. چونکه خارجنده، تک باشیله یوزر علاقه دار مأمورلرک تحکملرینی چکمگه مقابل، چپسده یوزر محبوسلرله برابر یالکز مدیر و باش غاردیان گبی بر ایکی ذاتک، مصلحته بناء خفیف تحکملرینی چکمگه مجبور اولور. اوکا مقابل، چپسده چوق دوستلردن قارداشانه تلطیفلر، تسلیلر گورور. هم اسلامیت شفقتی و انسانیت فطرتی، بو وضعیتده اختیارلره مرسته گلمه سی، چپس زحمتی رحمته چویریور دییه، چپسه راضی اولدم.

بو اوچنجی محکمه یه گلدیگم صیره ده ضعفیت و اختیارلق و راحتسزلقدن آیاقده طورمغه صیقیلدیغمدن، محکمه قپوسنک خارجنده بر اسکمله ده اوطوردم. بردن بر حاکم گلدی، حدت ایتدی، "نه دن آیاقده بکله مییور؟" إهانتکارانه دیدی. بن ده اختیارلق جهتندن، بو مرحتسزلگه قیزدم. بردن باقدم؛ پک چوق مسلمانلر، کمال شفقت و اخوتله مرحتکارانه باقوب اطرافمزده طویلانمشلر، طاغیتلمییورلر. بردن "ایکی حقیقت" إخطار ایدیلدی:

برنجیسی: بنم و نورلرک گیزلی دشمنلریمز، بنم ایسته مدیگم حالده حقمده کی توجّه عامّه پی قیرمق ایله نورک فتوحاتنه سد چکیلیر دییه، بعض صافدل رسمی مأمورلری قانیدیروب، شخصی ملّت نظرنده چوروتک فکریله، إهانتکارانه بویله معامله یه سوق ایتمشلر. بوکا قارشی عنایت إلهیه، نورلرک ایمان خدمتنه مقابل، بر إکرام اولارق، او بر تک آدمک إهانتنه بدل، بو یوز آدمه باق! خدمتکزی تقدیر ایله شفقتکارانه آجیه رق علاقه دارانه سزی إستقبال و تشیيع

ایدیورلر. حتّی ایکنجی گون، بن مستنطق دائره‌سنده مدّعی عمومک سؤالرینه جواب ویررکن، حکومت اولوسنده محکمه پنجره‌لرینه قارشى بیك قدر أهالی کمال علاقه ایله طویلانوب لسان حال ایله "بونلری صیقمايئز!" دیدکلرینی، وضعیتلرینه إفاده ایدیورلر گئی گوروندیلر. پولیس‌لر اونلری طاغیده‌میوردیلر. قلبه إخطار ایدیلدی که: بو أهالی، بو تهلکه‌لی عصرده تام بر تسلی و سوندورولمز بر نور و قوّتلی بر ایمان و سعادت باقیه‌یه بر طوغری مژده ایسته‌یورلر و فطرّة آرایورلر و نور رساله‌لرنده آرادقلى بولونویوردیه ایشیتمشلر که، بنم أهّیتسز شخصمه، ایمانه بر پارچه خدمتکارلغم ایچون حدمدن چوق زیاده إلتفات گوستریورلر.

ایکنجی حقیقت: امنیتى إخلال وهمله بزه إهانت ایتمک و توجه عامّه‌یی قیرمق قصدیه تحقیرکارانه آلدانمش محدود آدم‌لرک بد معامله‌لرینه مقابل، حدسز أهل حقیقتک و نسل آتینک تقدیرکارانه آلقیشلامالری وار، دییه إخطار ایدیلدی. اوت قومونست پرده‌سی آلتنده آنارشیستلکک، امنیت عمومی‌یه بوزمغه دهشتلی چالیشماسنه قارشى، رساله نور و شاکردلری ایمان تحقیقی قوّتیه بو وطنک هر طرفنده او مدهش إفسادی طور‌دیریور و قیریور. امنیتى و آسایشى تأمینّه چالیشیور که، پک چوق بر کثرتده و مملکتک هر طرفنده بولونان نور طلبه‌لرندن، بو یگرمی سنه‌ده علاقه‌دار اوچ درت محکمه و اون ولایتک ضابطه‌لری، امنیتى إخلاله دائر بر وقوعاتلرینی بولامش و قید ایتمه‌مش. و اوچ ولایتک إنصافلی بر قسم ضابطه‌لری دیمشلر: "نور طلبه‌لری معنوی بر ضابطه‌در. آسایشى محافظه‌ده بزه یاردیم ایدیورلر. ایمان تحقیقی ایله؛ نوری اوقویان هر آدمک قفاسنده بر یاساقجی‌یی بیراقیورلر، امنیتى تأمینّه چالیشیورلر."

بونڭ بر نمونه سی دڭزلی چپسخانه سیدر. اورایه نورلر و او محبوسلر ایچون یازیلان میوه رساله سی گیرمه سیله، اوچ درت آی ظرفنده ایکی یوزدن زیاده او محبوسلر او یله فوق العاده إطاعتلی، دیندارانه بر صلاح حال آلدیلر که؛ اوچ درت آدمی ئولدیرن بر آدم، تخته بیتلرینی ئولدیرمکدن چکینیوردی. تام مرحمتلی، ضررسز، وطنه نافع بر عضو اولمغه باشلادی. حتی رسمی مأمورلر، بو حاله حیرتله و تقدیرله باقییوردیلر. هم داها حکم آلمادن بر قسم گنجلر دیدیلر: "نورجیلر چپسده قالسه لر، بز کندیمزی محکوم ایتدیره جگز و جزا آلمغه چالیشه جغز؛ تا اولردن درس آلوب اولنر گبی اولاجغز. اولنرڭ درسيله کندیمزی إصلاح ایده جگز." ایشته بو ماهیتده بولونان نور طلبه لرینی، امنیتي إخلال ایله إتهام ایدنلر، هر حالده و غایت فنا بر صورتده آلدانمش ویا آلداتیلمش ویا بیله رک ویا بیلمیه رک آنارشیستلک حسابنه حکومتی إغفال ایدوب بزلی اذیتلرله ازمگه چالیشیورلر.

بز بونلره قارشى دیرز: مادام ئولوم ئولدیرملیور و قبر قپانمیور و دنیا مسافرخانه سنده یولجیلر غایت سرعت و تلاشله قافله قافله آرقه سنده، طوپراق آرقه سنه گیروب غائب اولویورلر؛ البته پک یاقینده بربریمزدن آیریلاجغز. سز ظلمکڭ جزاسنی دهشتلی بر صورتده گوره جکسکڭ. هیچ اولمازسه مظلوم أهل ایمان حقّنده ترخیص تذکره سی اولان ئولومک، إعدام ابدی طار آغاچنه چیقہ جقسکڭ. سزڭ دنیاده توهم ابدیتله آلدیغکڭ فانی ذوقلر، باقی و أليم المله دونه جک.

مع التأسف گیزی منافق دشمنلریز، بو دیندار ملتڭ یوزر میلیون ولی مقامنده اولان شهیدلرینڭ، قهرمان غازیلرینڭ قانیله و قلنجیله قزانیلان و محافظه ایدیلن حقیقتِ اسلاميته بعضًا "طریقت" نامنی طاقوب و او گونشڭ تک بر

شعاعی اولان طریقت مشربی، او گونشک عینی گوستروب، حکومتک بعض دقتسز مأمورلرینی آلداتوب، حقیقت قرآنییه و حقائق ایمانییه تأثیرلی بر صورتده چالیشان نور طلبه‌لرینه "طریقتجی" و "سیاسی جمعیتجی" نامنی ویره‌رک، علیهمزه سؤق ایتمک ایسته‌یورلر. بز هم اونلره، هم اونلری علیهمزده دیکله‌ینلره، دگزیلی محکمۀ عادلّه‌سنده دیدیگمز گی دیرز:

"یوزر میلیون باشلرک فدا اولدقلری بر قدسی حقیقته، باشمز دخی فدا اولسون. دنیایی باشمز آتش یاپسه‌کمز، حقیقت قرآنییه فدا اولان باشلر، زندقه‌یه تسلیم سلاح ایتمییه‌جک و وظیفۀ قدسیه‌سندن واز گچمییه‌جکلر إن شاء الله!"

ایشته اختیارلغمک سرگذشتلگندن گلن آغریلره و مأیوسیتلره، ایماندن و قرآندن إمداده یتیشن قدسی تسلّیلر ایله بو اختیارلغمک اؤ صیقنتیلی بر سنه‌سنی، گنجلگمک اؤ فرحلی اون سنه‌سنه دگیشدیرمم. خصوصاً چپسده فرض نمازینی قیلان و توبه ایدنک هر بر ساعتی، اون ساعت عبادت حکمنه گچمه‌سیله و خسته‌لقده و مظلومیتده دخی هر بر فانی گون، ثواب جهتنده اون گون باقی بر عمری قران‌دیرماسیله، بنم گی قبر قپوسنده نوبتنی بکله‌ین بر آدمه نه قدر مدار شکراندر، او معنوی إخطاردن بیلدم. "حدسز شکر ربّمه" دیدم؛ اختیارلغمه سۆیندم و چپسمه راضی اولدم. چونکه عمر طورمیور، چابوق گیدیور. لذّته، فرحله گیتسه، لذّتک زوالی ألم اولماسندن، هم تأسّف، هم شکرسزلکله، غفلتله، بعض گناهلری یرنده بیراقیر، فانی اولور گیدر. اگر چپس و زحمتلی گیتسه، زوال ألم بر معنوی لذّت اولماسندن، هم بر نوع عبادت صاییلدیغندن، بر جهتده باقی قالیر و خیرلی میوه‌لریله باقی بر عمری قران‌دیرر. گچمش گناهلره و چپسه سببیت ویرن خطالره کفّارت اولور، اونلری تمیزلر. بو نقطۀ نظرده، محبوسلردن فرضی قیلانلر، صبر ایچنده شکر ایتمیلدرلر.

اون آلتنجی رجا: بر زمان اختیارلق وقتنده، اُسکیشهر چپسندن (بر سنه جزایی چکوب) چیقدم. بنی قسطمونیه نفی ایتدیلر. پولیس قرهغولنده ایکی اوچ آی مسافر ایتدیلر. بنم گبی صادق دوستلریله گوروشمکدن صیقیلان بر منزوی و قیافتنک تبدیلنه تحمّل ایتمه یین بر آدم، بویله یرلرده نه قدر عذاب چکر آڭلاشیلیر. ایشته بن بو مأیوسیتده ایکن، بردن عنایتِ اِلْهیّه اختیارلغمک اِمدادینه گلدی. او قرهغولده کی قومیسر، پولیسرله برابر صادق دوست حکمنه گچدیلر. هیچ بر وقت شاپقه یی باشمه قویمایی اِخطار ایتمدکلری گبی؛ بنم خدمتجیلرم مثللو، ایستدیگم زمان بنی شهرک اُطرافنده گزدریوردیلر. صوگره او قرهغولک قارشیسنده قسطمونینک مدرسه نوریه سنه گیردم، نورلرک تالیفنه باشلادم. فیضی، امین، حلمی، صادق، نظیف، صلاح الدین گبی نورک قهرمان شاکردلری، نورلرک نشری، تکثیری ایچون او مدرسه یه دوام ایتدیلر. گنجلکده اُسکی طلبه لرمله گچیردیگم قیمتدار مذاکره علمیه یی داها پارلاق بر صورتده گوستردیلر. صوگره گیزی دشمنلریمز بعض مأمورلری و بر قسم اُنایتلی خواجه لر و شیخلری علیهمزه اُوها ملاندیردیلر. بزی، دڭزلی چپسنه بش آتی ولایتلردن گلن نور طلبه لرینی، او مدرسه یی یوسفیه ده طویلانمغه وسیله اولدیلر. بو اون آلتنجی رجانک تفصیلاتی، قسطمونیدن گوندروب لاحقیه گچن و دڭزلی چپسنده اوراده کی قارداشلریمه گیزی گوندردیگم کوچک مکتوبلر و محکمه سنده کی مدافعه رساله سیدر که؛ بو رجانک حقیقتنی پارلاق گوستریورلر. تفصیلاتنی لاحقیه، مدافعه مه حواله ایدوب، غایت قیصه اِشارت ایده جگر.

بن محرم و مهمّ مجموعه لری، خصوصاً سفیانه و نورک کرامتلینه دائر رساله لری کومور و اودونلر آلتنده صاقلادم؛ تا بنم وفاتمدن ویا باشده کی باشلر

حقیقتی دیگله‌یوب عقللرینی باشلرینه آلدقندن سوڭره نشر ایدیلرینلر دییه مستریخانه طورورکن، بردن تحری مأمورلری و مدعی‌عمومک معاوانی، منزلی باصدیلر. او گیزی و اُهمیتی رساله‌لری، اودونلرک آلتندن چیقاردیلر. هم بنی توقیف ایدوب إسپارطه چپسخانه‌سنه، صحتم مختل بر حالده گوندریلر. بن پک چوق متألم و نورله گلن او ضرردن دهشتلی متأثر ایکن، بر عنایتِ إلهیه إمدادیمزه یتیشدی. او گیزلنمش و اهل حکومت اونلری اوقومغه چوق محتاج اولان او اُهمیتی رساله‌لری کمال مراق و دقتله اوقومغه باشلا‌یوب، بیوک رسمی دائرله‌ر عادتاً بر درسخانه نوریه حکمنه گچدی. تنقید فکریله تقدیره باشلادیلر. حتی دڭزلیده، هیچ خبریمز یوقکن، فوق العاده پرده آلتنده مطبوع آیت الکبریای رسمی و غیر رسمی پک چوق آدم‌لر اوقودیلر، ایمانلرینی قوتلندیردیلر. بزم چپس مصیبت‌مزی هیچه ایندیردیلر.

سوڭره بزی دڭزلی چپسنه آلدیلر. بنی تجرید مطلق ایچنده عفونتلی، رطوبتلی صوغوق بر قوغوشه صوقدیلر. إختیارلق، خسته‌لق و بنم یوزمدن معصوم آرقداش‌لریمک زحمتلرندن بکا گلن چوق تألم و نورلرک تعطیل و مصادره‌سندن گلن چوق تأسّف و صیقتی ایچنده چیرپنیرکن، بردن عنایت ربّانیه إمداده یتیشدی. بردن او قوجه چپسخانه‌یی بر درسخانه نوریه‌یه چویروب بر مدرسه یوسفیه (عس) اولدیغنی إثبات ایدهرک، مدرسه الزهرا قهرمانلرینک ألباس قلملریله نورلر انتشاره باشلادی. حتی او آغیر شرائط ایچنده نورک قهرمانی، اوچ درت آی ظرفنده یگرمیدن زیاده میوه و مدافعات رساله‌سندن یازدی. هم چپسده، هم خارجه فتوحاته باشلادیلر. او مصیبت‌ده کی ضرریمزی بیوک منفعتله و صیقتیلریمزی سونینجلره چویردی. ﴿عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ

خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ سَرینی تکرار گوستردی.

صوگره برنجی اهل وقوفك ياكلش و سطحی ضبطلره بناءً عليهمزده شدتلی تنقیدلری و معارف وکیلنك دهشتلی هجومیله برابر عليهمزده بر بیاننامه نشر ایتمسیله، حتی بعض خبرلره بر قسممزنك إعدامنه چالیشلدیغی هنگامده، بر عنایت ربّانیه إمدادیمزه یتیشدی. باشده آنقره اهل وقوفك شدتلی تنقیدلرینی بکلرکن، تقدیرکارانه راپورلری، حتی بش صندوق نور رساله لرنده بش اون سهو بولدقلری حالده، محکمه ده اونلرک سهو و یاكلش گوستردکلری نقطه لر عین حقیقت اولدیغی و اونلرک سهو و یاكلش دیدکلری ماده لرده کندیلری سهو ایتدکلرینی اثبات ایتدیگمز گبی، بش یاپراق راپورلرنده بش اون سهو و یاكلیشلرینی گوستردك. و یدی مقاماته گوندردیگمز میوه و مدافعه نامه رساله لری و عدلیه و کالته گوندریلن نورك عموم رساله لری، خصوصاً محرملرک طوقوناقلی و شدتلی طوقاتلرینه مقابل تهدیدکارانه شدتلی أمرلر بکلرکن غایت ملایمانه، حتی تسلّیکارانه باش وکیلک بزه گوندردیگی مکتوبی گبی، مصالحه طرزنده ایلشیمه ملری قطعی اثبات ایتدی که: رساله نورك حقیقتلری عنایت إلهیه کرامتیه، اونلری مغلوب ایدوب کندینی اونلره إرشادکارانه اوقوتدیرمش، او گنیش دائره لری بر نوع درسخانه یاپمش، چوق متردد و متحیرلرک ایمانلرینی قورتارمش و بزم صیقتیلریمزدن یوز درجه زیاده معنوی فرح و فائده ویردی.

صوگره گیزی دشمنلر بنی زهرله دیلر و نورك شهید قهرمانی مرحوم حافظ علی بنم بدلمه خسته خانه یه گیتدی و بنم یرمده برزخ عالمنه سیاحت ایلدی، بزی مایوسانه آغلاتدیردی. بن بو مصیبتدن اول قسطمونینك طاغنده باغیره رق مکرر دفعه دیدم: "قارداشلرم! آته ات، آرسالنه اوت آتمایکنز." یعنی هر رساله یی هرکسه ویرمه یکنز؛ تا، بزه تعرض ایدیلمسین. یایا گیدیلسه یدی گون اوزاقده حافظ علی (رحمة الله علیه)، معنوی تلفونیه ایشیدیور گبی عین وقت بگا

يازيبور كه: "اوت استادم، رساله نورك بر كرامتيدركه؛ آته آت، آرسالنه اوت آتماز. بلكه آته اوت، آرسالنه آت آتاركه، او آرسالن خواجهيه اخلاص رساله سني ويردي." يدي گون صوگره مكتوبني آلدق، حساب ايتدك؛ عين زمانده، بن طاغده باغيرركن، او ده غريب سوزلري مكتوبنده يازيبورمش.

ايشته نورك بويله بر معنوي قهرمانك وفاتي و گيزلي منافقلك عليمزده دسيسه لرله بزي جزالانديرمغه چاليشمه لري و بنم زهرلي خسته لغمدن طولاي بني ده خسته خانه يه رسمي امرله مجبور ايتمك آنديشه سي بزي صيقاركن، بردن عنايت اِلميه اِمداده گلدي.

مبارك قارداشليمك خالص دعاليله زهرك تهلكه سي گچمش و او مرحوم شهيدك قوتلي اماره لرله، قبرنده نورلرله مشغول اولماسي و سؤال ملكلرينه نورلر ايله جواب ويرمه سي و اونك بدلنه و اونك سيستمنده نورلر چاليشه جق دكزلي قهرمان حسن فيضي (رحمة الله عليه) و آرقداشلري پرده آلتنده تاثيرلي بر صورتده خدمتلي و دشمنلر يمزك دخي، محبوسلرك بردن نورلرله اِصلاح اولمالري جهتنده چپسدن چيقمامزه طرفدار اولماسي؛ و اصحاب كهف مثللو نور شاكردلري او صيقتيلى چله خانه يي اصحاب كهف و اُسكي زمان اهل رياضتك مغاره لرينه چوپرمه سي و اِستراحت قبله نورلرك نشرينه و يازماسنه سعي لريله، عنايت ربّانيه نك اِمداد يمزه يتيشديگني اِثبات ايتدي.

هم قلبمه گلدي كه: مادام اِمام اعظم گبي اعظم مجتهدين چپس چكمش و اِمام احمد ابن حنبل گبي بر مجاهد اكبره، قرآنك بر تك مسئله سي ايچون چپسده پك چوق عذاب ويريلمش. و شكوا ايتميه رك كمال صبر ايله ثبات ايدوب او مسئله لرده سكوت ايتمه مش. و پك چوق اِماملر و علامه لر، سزلردن

پك چوق زیاده عذاب ویریلدیگی حالده، کمال صبر ایچنده شکر ایدوب صارصیلمامشئر. ألبته سزئر قرآنك متعّد حقیقتلری ایچون پك بیوك ثواب و قرانج آلدیغکز حالده، پك آز زحمت چكدیگکز بیگلر تشکر ایتمك بورجکزد. أوت ظلم بشر ایچنده قدر إلهینك بر جلوۀ عدالتی و إختیارلغمده کی شدتلی صیقتیلر ایچنده بر جلوۀ عنایت ربّانیه یی قیصه جه بیان ایده جگم:

بن یگرمی یاشلرنده ایکن تکرار ایله دیردم: "أسکی زمانده مغاره لره چکیلن تارك الدنیالر گی آخر عمرمه بن ده بر مغاره یه، بر طاغه چکیلوب، إنسانلرك حیات إجتماعیه سندن چیقّه جغم." هم أسکی حرب عمومیده شرق شمالیده کی أسارتمده قرار ویرمشم كه: "بوندن صوگره عمریمی مغاره لرده گچیره جگم. حیات سیاسیه دن و إجتماعیه دن صیریله جغم. آرتیق قاریشقم یتر." دیركن، عنایت ربّانیه، هم عدالت قدریه تجلی ایتدیلر. قرارمدن و آرزومدن چوق زیاده خیرلی بر صورتده إختیارلغمه مرحمه او متصور مغاره لریمی چپسخانه لره و إنزوالره و یالکزلق ایچنده چله خانه لره و تجرید مطلق منزللرینه چویردی. أهل ریاضت و منزویلرك طاغلرده کی مغاره لرینك چوق فوقنده "یوسفیه مدرسه لری" و وقتمزى ضایع ایتمه مك ایچون تجریدخانه لری ویردی. هم مغاره فائده أخرویه سنی، هم حقائق ایمانیه و قرآنیه نك مجاهدانه خدمتی ویردی. حتی بن عزم ایتمشم كه؛ آرقداشلریمك برائتلرندن صوگره بر صوچ گوستروب، چپسده قالا جغم. خسرو و فیضی گی مجردلر بنم یانمده قالسین و بر بهانه ایله إنسانلره گوروشمه مك و وقتمی لزومسز صحبتلره و تصنع و خودفروشلق ایله گچیرمه مك ایچون تجرید قوغوشنده بولونه جغم. فقط قدر إلهی و قسمتمز، بزی باشقه چله خانه یه سوق ایتدیلر. ﴿الْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ ۖ عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾ سربله، إختیارلغمه مرحمه و خدمت ایمانیه ده داها

زیاده چالیشدیرمق ایچون إختیار و تدبیریمزك خارجنده بو اوچنجی مدرسه یوسفیه‌ده وظیفه ویریلدی.

أوت عنایتِ إلهیه، إختیارلغمه مرحمه؛ قوتلی و گیزی دشمنی بولونمیان گنجلگمه مخصوص اولان مغاره‌لریمی، چپسخانه‌ك تجرید منفرد منزللرینه چویرمسنده اوچ حکمت و خدمتِ نوریه‌یه اوچ اَهْمِیتلی فائده‌سی وار:

برنجی حکمت وفائده: نور طلبه‌لرینك بو زمانده طویلانمه‌لری؛ ضررسز اولارق، مدرسه یوسفیه‌ده اولور. و بربرینی گوروب صحبت ایتمك، خارجه مصرفلی و شبهه‌لی اولور. حتّی بنمله گوروشمك ایچون بعضلری قرق ألی لیرایی صرف ایدهرك گلوب، یا یگرمی دقیقه ویا هیچ گوروشمده دن دونر گیدردی. بن بعض قارداشلریمی یاقیندن گورمك ایچون، چپك زحمتی سوه‌رك قبول ایدردم. دیمك چپس بزم ایچون بر نعمتدر، بر رحمتدر.

ایکنجی حکمت وفائده: بو زمانده نورلرله خدمتِ ایمانیه، هر طرفده إعلاناتله و محتاج اولانلرك نظرِ دقتلرینی جلب ایتمکله اولور. ایشته چپسملزه نورلره نظرِ دقت جلب اولونور، بر إعلانات حکمنه گچر. أك زیاده معند ویا محتاج اولانلر اونی بولور، ایمانی قورتاریر و عنادی قیریلیر، تهلكه‌دن قورتولور و نورك درسخانه‌سی گنیشلنیر.

اوچنجی حکمت وفائده: چپسه گیرن نور طلبه‌لری بربرینك حاللرندن، سجه‌لرندن، إخلاص و فداکارلقلرندن درس آلمالریله برابر، نورلر خدمتنده دنیوی منفعتلری داها آرامازلر. أوت مدرسه یوسفیه‌ده چوق اماره‌لرله هر صیقنتی و زحمتك اون، بلکه یوز مثلی مادّی و معنوی فائده‌لر و گوزل نتیجه‌لر

و ایمانه گنیش و خالص خدمت‌لر، گوزلریله گوردکلرندن، تام إخلاصه موفق اولورلر، داها جزئی و خصوصی منفعتلره تنزل ایتمزلر.

بو چله‌خانه‌لرک بگا مخصوص بر لطافتی و حزین فقط طاتلی بر وضعیتی وار. شویله که :

بن گنجلك زمانده بزم مملكتده گوردیگم اُسكى مدرسه‌نك عین وضعیتی گوروپورم. چونكه ولايت شرقیه‌ده اُسكى عادت مدرسه طلبه‌لرینك بر قسمنك تعیناتلری طیشاریدن گلییوردی. و بعض مدرسه‌لر، ایچنده پیشیریورلردی. و داها قاچ جهنده بو چله‌خانه‌یه بگزه‌یورلردی. بن ده لذتلی بر تحسّر ایچنده بورایه باقدقجه او اُسكى گنجلك و شیرین زمانه خیالاً گیدیورم و اختیارلق وضعیتلرینی اونوتویورم و حپسدن چیقماق ایسته‌میورم. شیمدی ایکی نقطه خاطره گلدی:

بررسی: بن مادام محبوسلره نسبتاً اون، بلکه اوتوز درجه داها زیاده هم کندی زحمت، هم بنم مناسبتمله زحمت چکن قارداش‌لریمك ده اَلمرینی چکدیگم حالده شکوا ایتمه‌یوب صبر ایچنده شکر ایدرم. اَلبته او جسارتلی و متانتلی محبوسلر، بنم گبی بر اختیار و ضعیفدن گری قالماق گرکدر.

ایکنجی نقطه: مادام حپس قارداش‌لریمزدن بر قسمی بر ساعت کیف یوزندن بش و اون سنه بوراده طوردیغی حالده شکوا ایتمه‌یور. اَلبته نور طلبه‌لری یوزر باقی و بیگلر سنه‌لرده لذت و سعادت قزانق ایچون، بر ایکی آی و بلکه یوز آی حپس زحمتندن شکوا ایتمه‌مك اَلزمدر و یگی قارداش‌لری اولان محبوسلردن گری قالماق گرکدر.

يگرمى آلتنجى لمعه‌نڭ ذىلى

يگرمى برنجى مکتوب اولوب، مکتوبات مجموعه‌سنه
إدخال ايدىلدیگندن بورایه درج ایدیلمدی.

نورک بکجی

يگرمی یدنجی لمعه

مدافعات

أسکیشهر

۱۳۵۱

بسم الله الرحمن الرحيم

رساله نوری محو و رساله نورک یوزر شاکردلرینی إحما ایتمک ایچون،
سوء قصد ایله إحضار ایدیلن غدار و مدهش بر پلانی عقیم بیراقان فقط غایت
ملایمانه بر مدافعه در که؛ اوتوز برنجی مکتوبک یگرمی یدنجی لمعه سی اولمشدر.

تنبيه: بو لمعه، مدافعاتک اوج قسمندن بر قسمیدر. إختلاطدن منع
ایدیلدیگم ایچون محکمه نك ضبطنه و دفترینه گچن یوز صحیفه دن زیاده
مدافعاتدن یالکز بر قسمنی چوق نقصان قلممله قید ایده بیلدم. بو قسمک ده
قیمتی و قوتی و اهمیتی نصف آخرده تظاهر ایدیور.

سعيد النورسی

أسکیشهر ۱۳۵۴

بو مدافعه يي أسكيشهر محكمه سى
يڭى حرفله متعدد نسخه لرى چيقارمىدى.
إدعائى نامى لى و إعتراضنامى لى بونىڭ ايكى مىثلى
قدردىر. بىرر نسخه بونلردىن بىزلرە وىردىلەر.

مادام إسپارطه بىنم و رسالە نور اىچون
مباركدر. بو مدافعاتمده هجوم ايتىدىگم ىرده
"إسپارطه" كلمه سنى قالدىرىڭىز. يالڭىز مۇخبىر و
ملحد قالسىن.

مدافعات صفحاتىڭ فېهرستەسى

برنجى صفحه: صورغو حاكملىرىنىڭ سؤاللىرىنە قارشى جاوابلردىر. بو قىسىم
اونلارنىڭ ضېبىتىگە كىچىمىش. فقط بىز قىلمە آلمايدۇ.

ايكنجى صفحه: يىنە صورغو حاكملىرىنى معناسىز، لىزومىسىز سؤاللردىن
قورتاروب "صوڭ مدافعات" نامىلە مىسكىت، گىلەجىك عموم سؤاللەر جاواب
اولارق صوڭ مدافعات نامىندە كى قىسمىدر.

اوچىنجى صفحه: صوڭ مدافعاتىڭ ايكى غايت مېھم تېمىلەردىر.

دوردىنجى صفحه: مددى عمومىڭ صورغو حاكملىرىنىڭ تېحقىقاتىنە إستنادا
يىگرمى طوقوز صحىفەلىك إدعائىنامە سىنە قارشى اون طوقوز صحىفە برنجى
إعتراضنامەدر.

بشنجى صفحە: محكمەدە صورغو حاكملىرىنىڭ آلتىمىش اوچ صحىفەلك لزوم محاكمە قارارنى بزه قارشى محكمەدە اوقودقدن سوڭرە، او قارارنامەيى چوروتەجك (بش عمدە) ايله آغير بر خستەلق ايچندە صوڭ مدافعاتك مقدمەسى اولان (درت مادە) ايله مسكت بر جوابدر. هم تحريرى اولارق يگرمى طوقوز صحىفەلك صوڭ مدافعهدر. صورغو حاكملىرىنە قارشى إستىنطاقده سويلنديكى گېي، عينا محكمەيە دە تحريرى اولارق ويريلدى.

آلتىنجى صفحە: مدعى عمومك تجزيه طلبنە دائر إدعانامە سنە قارشى، ايكي مهم نقطەدن عبارت اوچنجى بر إعتراضنامەدر.

يىنجى صفحە: پك حقسنز و سببسنز محكوميتمىزك تبليغندن سوڭرە دعوامزى تمىيزە دائر محكمە تمىيزە ويريلن لايحە تمىيزەدر.

سكزىنجى صفحە: تمىيز محكمەسى دعوامزى نقض ايتمەيوب تصديق ايتىدىكى ايچون، تنقيد و شكايىتى متضمن هيتت و كىلەيە يازيلوب گوندريلن بر عرضحالدر.

مدافعاتمە گلن كوچك بر تنقيده جوابدر.

سؤال: سن مدافعاتكده عادته مخالف اولارق، حقيقتى و طوغريلغى تامما تعقيب ايتىدىگك حالده، نەدن صورغو حاكملىرىنىڭ آلتىمىش اوچ صحىفەلك إتهامنامە سنە قارشى آرقداشلىرىكى هم قىصەجە مدافعه ايتدك، هم رسالە نور ايله

مناسبتلری پك قوٲلى بولونان بر قسم قارداشلىرىڭڭ علاقه‌لرینی پك ضعیف گوسترمشك؟

الجواب: "هر سويله‌ديگڭ طوغرى اولق گركدر. فقط هر طوغرى يي سويله‌مك طوغرى دگلدر." قاعده‌سيله او مصيبتده آرقداشلىمك قسمًا إنكارلرينك و محكمه‌نك أئنده كى وثيقه‌لرينك تضییقى آئنده آنجق او قدر طوغريلغى محافظه‌ ايده‌ييلدم. قارداشلىرىمى تكذيب ايتمه‌مك و وثيقه‌لرڭ تكذيبينه اوغراتماق ايچون سكوت ايتدم. سكوت ايسه خلاف صاييلماز. هم بتون مدافعاتمده آرا صيره‌گورونن ملايمانه و مصالحه‌كارانه (حاشيه) تعبيرلر ايسه "تَوْرِيَه" نوعندن اولارق محضًا معصوم قارداشلىرىمى قورتارمق ايچوندر. يوقسه معصوميتيم و مظلوميتيم بنى چوق شدتلى قونوشديره‌جقدى. اما قيصه‌جه مدافعاتمده قارشى محكمه و صورغو حاكملرينك إدعانامه نامنده كى اوزون إتهامنامهلر ايسه، اونلر اوچ درت آيده آنجق يازدقلى إتهامنامهلرينه قارشى بتون مدافعاتم درت بش گونك محصولى اولديغى و آلتمش اوچ صحيفه‌لك صورغو حاكملرينك إتهامنامه و إدعانامهلرينه قارشى قرق اوچ صحيفه‌لك إعتراضنامهم درت بش ساعتك محصوليدر. ألبته بو نسبتسز مقابله‌ده، بو مدافعات خارقه صاييلاييلير. قصورلرينه باقىلماز.

(حاشيه): حتى لايحه‌ تميزيه‌نك آخرنده اوچ صحيفه‌ أول "اگر پك حقلی بو فريادىمى عدليه‌نك يوكسك مقامى ايشيدوب ديكله‌مزسه، شدت مأيوسيتمدن ديه‌جگم: بو زمانده عدليه‌ده عدالت قالقييور. اى بنى بو بلايه‌ سؤق ايدوب بو حادثه‌يى ايجاد ايدن إسپارطه مخبرلرى" ديه‌ اولان فقره‌يه قارداشلىرىمك خاطرى ايچون "عدليه‌ده عدالت قالقييور." جمله‌سنى قالديرديغمدن او مقام مشؤش اولمش. هم ده بوراده كى محكمه‌يى گوجنديومه‌مك ايچون، قارداشلىرىمك خاطرينه بناءً إسپارطه مخبرلرى نامنى بزه ظلم ايدن عموم ظالملره ويردم. حالبوكه شكرى قايا. هر نه ايسه...

محکمه ده جوابم

اون اوچ سنه مدّتله منزوی یاشایان بر آدم ألبته رسمی ایشلری و قانونلری بیلمز که، اونلره رعایت ایتسین. اويله ايسه او رسمی سؤال و جواب یرینه، بو إفاده می دیگله مگزی رجا ایدرم. چونکه إسپارطه ده اوچ یرده رسمی بر طرزده إفادهم آلینمش و بو اوزون یگی إفادهم سزی شاشیرتمیه جق. بلکه پک طوغری اولارق حقمده کی تحقیقاتگزی تنویر ایده جک. و شیمدی أگزده اولان اوتوز کتابک تحقیقات و تفتیشندن سزی قورتاره جق. محکمه هیئت حاکمه سنک و داخلیه وکیلنک و مجلس مبعوثان ریاستنک نظر دقتلرینه عرض ایديله جک عین حقیقت بر استدعادر. و چوقلرک حیات أبدیه لرینه تعلق ایدر بر عرض حالدر.

أی محترم هیئت حاکمه!

بنی، درت بش ماده ايله إتهام ایدوب توقیف ایتدیلر.

برنجی ماده: إرتجاع فکریله دینی آلت ایدوب، امنیت عمومیه بی إخلال ایده بيله جک بر تشبث نیتی وار اولدیغی إخبار ایدیلیمش.

الجواب: أولا؛ إمکانات باشقه در، وقوعات باشقه در. هر بر فرد، بر چوق فردلری، آدملری ئولدیره بیلمه سی ممکندر. بو إمکان قتل جهتيله محکمه یه ویریلرلر می؟ هر بر کبریت، بر خانه بی یاقمه سی ممکندر. بو یانغین إمکاناتيله، کبریتلر إحا ایدیلر می؟

ثانیاً: یوز ییك دفعه حاشا! اشتغال ایتدیگمز علوم ایمانیه، رضای إلهیدن باشقه هیچ بر شیئه آلت اولاماز. اوت گونش قمره پیک و تابع اولمادیغی گبی، سعادت ابدیه‌نك نورانی و قدسی آناختاری و حیات اُخرویه‌نك گونشی اولان ایمان دخی، حیات اجتماعی دنیویئ سیاسیه‌نك آلتی اولاماز. اوت بو کائناتك اُك معظّم مسئله‌سی و شو خلقت عالمك اُك بیوک معمّاسی اولان سِر ایماندن داها اُهمیتلی بر مسئله کائنات یوقدر که، بو مسئله سِر ایمان اوکا آلت اولسون. حاشا!

أی هیئت حاکمه! اُگر بو اِشکنجه‌لی توقیفم، یالکز حیات دنیویه‌مه و شخصمه عائد اولسه ایدی؛ اُمین اولکز که، اون سنه‌در سکوت ایتدیگم گبی ینه سکوت ایده‌جکدم. فقط بو توقیفم، چوقلرک حیات ابدیه‌لرینه و معظّم طلسم کائناتك کشفنی تفسیر ایدن رسالئ نوره عائد اولدیغندن، یوز باشم اولسه و هر گون بری کسپلسه، بو سِر عظیمدن واز گچمیه‌جگم؛ و سزك اُلکزدن قورتولسه‌م، اُلبته اُجل پنجه‌سندن قورتولامیه‌جغم. بن اِختیارم، قبر قپوسنده‌یم. ایشته او مدّهش طلسم کائناتك کشفنی اولان قرآن حکیمك او معظّم کشفنی گوزه‌گوسترر بر صورتده تفسیر ایدن رسالئ نور، او طلسمه عائد یوزر مسئله‌لرندن، بو هرکسك باشنه‌گله‌جک اولان اُجله و قبره عائد یالکز بو سِر ایمانه باقکز که:

عجبا بو دنیانك بتون معظّم مسائل سیاسیه‌سی، ئولومه اُجله اینانان بر آدمه داها بیوک اولاییلیر می که؛ بونی، اوکا آلت ایتسین. چونکه وقت معین اولمادیغندن، هر وقت باش کسه‌بیلن اُجل، یا اِعدام اُبدیدر و یاخود داها گوزل بر عالمه گیتمگه بر ترخیص تذکره‌سیدر. و هیچ بر وقت قپانمیان قبر؛ یا هیچلک و ظلمات ابدیه قپوسنك قپوسیدر و یاخود داها دائمی و داها نورانی باقی بر دنیانك قپوسیدر.

ایشته رسالۀ نور، کشفیات قدسیۀ قرآنیہ نځ فیضیلہ، ایکی کرّہ ایکی درت ایدر درجه سنده قطعیتله گوسترر که، اُجلی اِعدام اُبدیدن ترخیص وثیقہ سنه و قبری دیسز، هیچلک قویوسندن مزین بر باغچه قپوسنه چوپرمه سنځ شبهه سز قطعی بر چاره سی وار. ایشته بو چاره یی بولمق ایچون، بتون دنیا سلطنتی بنم اولسه بلا تردد فدا ایدرم. اوت حقیقی عقلی باشنده اولان فدا ایدر...

ایشته آی اُفندیلر، بو مسئله گبی یوزر مسائل ایمانیہ یی کشف و ایضاح ایدن رسالۀ نوره، اوراقِ مضرّہ گبی، حاشا یوز بیځ دفعه حاشا سیاست جریانلرینه آلت ایدیلیمش غرضکار کتابلر نظریله باقمق؛ هانگی انصاف مساعده ایدر، هانگی عقل قبول ایدر، هانگی قانون اِقتضا ایدر؟ عجباً اِستقبالځ نسل آتیسى و حقیقی اِستقبال اولان آخرتځ اهلی و حاکم ذو الجلالی، بو سؤالی مسبلرندن صورمیه جقلمی؟ هم بو مبارک وطنده و فطرّۀ دیندار بو ملتّه حکم ایدنلر، اَلبته دیندارلغه طرفدار اولماسی و تشویق ایتمه سی، وظیفۀ حاکمیت حیثیتیه لازمدر. هم مادام لائک جمهوریت جهتیه و پرنسبیلہ بی طرفانه قالیر و او پرنسبلہ دینسزلره ایلیشمز؛ اَلبته دیندارلره دخی بهانه لر ایله ایلیشمه مک گرکدر.

ثالثاً: بوندن اون ایکی سنه اُول آنقره رئیسلى، انگلیزلره قارشى "خطواتِ ستّه" نامنده کی اثرم ایله مجاهداتى تقدیر ایدوب، بنی اورایه ایستدیلر. گیتدم. گیدیشاتلری، بنم اِختیارلق حسیّاتمه اویغون گلمدی. "بزمه برابر چالیش" دیدیلر. دیدم: "یڭی سعید اوتہ کی دنیاہ چالیشمق ایسته یور، سزڭله برابر چالیشه مز؛ فقط سزه ده ایلیشمز."

اوت ایلیشمدم و ایلیشنلره دڭل اِشتراک، دڭل تمایل بلکه تأسّف ایتدم. چونکه عنعناتِ ملیّۀ اسلامیہ لهنده اِستعمال ایدیلہ بیلیر عجیب بر دهای

عسکری‌یی، عنعنه علیهنه بر درجه چویرمگه مع التأسف بر وسیله اولدی. اوت بن، آنقره رئیس‌لرنده، خصوصاً رئیس‌جمهورده معند و بیوک بر ده‌ها حس ایتدم و دیدم: "بو دهایی قوشقولان‌دیرمقله عنعنات علیهنه چویرمک جائز دگلدر." اونک ایچون، نه قدر آلیمدن گلمشسه دنیالرندن چکیندم، قاریشمه‌دم. اون اوچ سنه‌دن بری سیاستدن چکیلدم. حتی بو یگرمی بایرامدر، بر ایکیسندن باشقه عموم‌لرنده، بو غربتده، کندی اوطه‌مده یالکز و محبوس گبی گچیردم؛ تا که سیاسته بولاشمام توهم ایدیلیمسین. حکومتک ایشلرینه ایشمه‌دیگمه و قاریشقم ایسته‌مدیگمه دلالت ایدن:

برنجی دلیل: اون اوچ سنه‌دن بری، سیاست لسانی اولان غزته‌لری بو مدّت ظرفنده هیچ اوقومدیغمه؛ طوقوز سنه اوطوردیغم بارلا کوینده و طوقوز آی إقامت ایتدیگم إسپارطه‌ده دوستلرم بیللیورلر. یالکز إسپارطه توقیف‌خانه‌سنده، غایت إنصافسز بر غزته‌جی، دینسزجه‌سنه، رساله نورک طلبه‌لرینه هجومک بر فقره‌سی، ایسته‌مدیگم حالده قولاغمه گیردی.

ایکنجی دلیل: اون سنه‌دن بری إسپارطه ولایتنده بولونویورم. دنیانک چوق تحولاتی ایچنده سیاسته قاریشقم تشبّنه دائر هیچ بر أماره، هیچ بر ترشحات بزده گورولم‌دیگیدر.

اوچنجی دلیل: هیچ بر خاطره گلمه‌ین، آنی اولارق بنم إقامتگاهم باصدیریلدی، تام تحرّی ایدیلدی. اون سنه‌دن بری تراکم ایدن اک محرم أوراقمی و کتابلریمی آلدیلر. هم والی دائره‌سی، هم پولیس دائره‌سی، اونلرده سیاست حکومتیه ایلیشه‌جک هیچ بر ماده‌یی بولامدقلرینی إعتراف ایتمه‌لریدر. عجباً دگل اون سنه، بلکه اون آی بنم گبی سببسز نفی ایدیلن و مرحتسز ظلم گورن و

إشکنجه لی تضییق و ترصد ایدیلن بر آدمک اڭ محرم أوراقی میدانہ چیقسه،
ظالم لړک یوزلرینه صاورولاجق اون مادّه چیقماز می؟

اگر دینیلسه: "یگرمیدن زیاده مکتوبلرک یاقالاندی؟" بن ده دیرم: او
مکتوبلر، بر قاچ سنه ظرفنده یازیلمشلر. عجا اون سنه ظرفنده اون دوسته،
اون و یگرمی و یوز مکتوب چوق می؟ مادام محابره سربستدر و دنیاڭره
ایلیشمزلر، بیڭ اولسه ده بر صوچ تشکیل ایتمز.

دردنجی دلیل: مصادره ایدیلن بتون کتابلریمی گوریورسڭز که، سیاسته
آرقه لربنی چوپروب، بتون قوتلری ایله ایمانه و قرانه، آخرته متوجّه اولمالریدر.
یالڭز ایکی اوچ رساله ده اُسکی سعید سکوتی ترک ایده رک، بعض غدار
مأمورلرک إشکنجه لربنه قارشی حدّت ایتمش؛ حکومت دگل، بلکه وظیفه سنی
سوء استعمال ایدن او مأمورلرہ اعتراض ایتمش، مظلومانه شکواسنی یازمش.
فقط ینه او ایکی اوچ رساله یی محرم دیوب نشرینه اذن ویرمدم، خاص بر قسم
دوستلریمه مخصوص قلمشلردر. حکومت اله باقار و ظاهره دقت ایدر. قلبنه،
گیزلی و خصوصی ایشلرہ باقمغه حکومتک حقّی یوقدر که، هرکس قلبنده و
خانه سنده ایستدیگنی یاپار و پادشاهلری ذمّ ایدر، بگنمز.

أز جمله: یدی سنه اوّل (داها یڭی اذان چیقمه دن) بر قسم مأمورلر هم
صاریغمه، هم خصوصی شافعیجه عبادتمه مداخله ایتمک ایسته ملربنه مقابل، بر
قیصه رساله یازیلدی. بر زمان صوڭره یڭی اذان چیقدی؛ بن او رساله یی محرم
دیدم، انتشارینی منع ایتمد. هم أز جمله: دار الحکمة الإسلامیه ده بولوندیغم زمان،
تستّر آیتی علیهنده آوروپادن گلن اعتراضه قارشی بر جواب یازمشدم. بوندن
بر سنه اوّل، اُسکی مطبوع رساله لرمدن آلینان و اون یدنجی لمعه نامنده کی بر

رساله‌نڭ بر مسئله‌سی اولارق قید ایدیلن و صوڭره یگرمی دردنجی لمعه اسمنی آلان قیصه‌حق تستر رساله‌سی؛ ایلریده یڭی قانونلره تماس ایتمه‌مک ایچون، او تستر رساله‌سنی ستر ایتدم. هر ناصلسه، یاڭلیشقله بر یره گوندریلمش. هم او رساله؛ مدنیتڭ، قرآنڭ آیتنه ایتدیگی اعتراضه قارشى، مسکت و علمی بر جوابدر. بو حریت علمیه، جمهوریت زمانده آلبته قید آلتنه آلینماز.

بشنجی دلیل: طوقوز سنه‌در، بر کویده اختیارى اولارق اینزوایی اختیار ایتدیگم و حیات اجتماعی‌دن و سیاسی‌دن صیریلماق ایستدیگم و بو دفعه گبی متعدّد باشمه گلن بتون إشکنجه‌لره تحمّل ایدوب، دنیا سیاستنه قاریشمه‌حق ایچون بو اون سنه‌ده هیچ بر مراجعت ایتمدیگمدر. اگر مراجعت ایتسه ایدم، أمثالم گبی بارلا یرینه إستانبولده اوطوره‌بیلیردم. بلکه بو دفعه کی غدارانه توقیفمڭ سببی؛ مراجعت‌سزلقدن کوسن و غرورلرینه طوقونان إسپارطه والیسنڭ و او حکومتڭ بعض مأمورلرینڭ غرضلرندن و یا إقتدارسزقلرندن حبه‌یی قبه‌ی یاپوب، داخلیه و کالتنی اوهاملاندریماسیدر.

الحاصل: بنم ایله تماس ایدن بتون دوستلرم بیلیرلر که؛ سیاسته دگل قاریشماق، دگل تشبّث، بلکه دوشونمسی دخی أساس مقصدیه و احوال روحیه‌مه و خدمت قدسیه ایمانیه‌مه مخالفدر و اولامیور. بڭا نور ویریلماش، سیاست طوپوزی ویریلمه‌مش. بو حالڭ بر حکمتی شودر: حقائق ایمانیه‌یه جدّا مشتاق و مأموریت مسلک‌نه گیرن پک چوق ذاتلری، او حقائقه أندیشه‌لی و تنقیدکارانه باقدیرمامق و اونلردن محروم ایتمه‌مک ایچون، جناب حق سیاسته قارشى قلبمه شدتلی قاچنماق و بر نفرت ویرمشدن قناعتمده‌یم.

بنم مدارِ اِتهامم اولان ايکنجی ماده: معجزاتِ اُحمديه (عصرم)
رساله سنڭ و بقاءِ روح و حشرِ اعظم رساله سنڭ آخزلرنده گورولن امضالردر.
گويا اونلر بر جمعيتنڭ اُفرادی ويا بر طريقتنڭ درويشلريدر.

الجواب: بتون قوّتمله سزی تأمين ايدرم که، او امضا صاحبليرنڭ بو ايشده
خطالری يوقدر. خطا وارسه بنمدر. عجا معجزاتِ اُحمديه بحثنڭ گوز ايله
گورولن بر کرامتنی گوزل گوروب و يگرمی طوقوزنجی سوز اُفلرينڭ خارقه
توافقاتنی، حقانیتنه بر امضای غیبی بیلوب بر خاطره اولارق امضا ایدن و یا نه
نادر گله بیلن بر مسافرڭ خطاسی وار می؟ مسافرخانه صاحبليرنڭ خاطره
دفترلرنده بو چشید امضالره و بقاللرڭ دفترلرنده کی اسملره جمعیت نامی ویریلیر
می؟ و بویله هرکسڭ اُلنه گچه بیلن و لوحه گی بارلاده کی اوطه مده اوچ درت
سنه تعلیق ایدیلن او امضالر، بر جمعیتِ خفیه نڭ اُفرادی اولماسنی هیچ عقل
قبول ایدر می؟ او امضا صاحبليرنڭ چوغی مسافر ایدیلر و بر قسمی ده سیاستله
علاقه سی اولمیان بعض آخرت قارداشلرمدر. بزی یعنی بو امضا صاحبليرنی
چوق صیقمایکیز. چونکه اسپارطه ده استنطاق دائره سنده غایت ناموسلی مستقیم
بر قارداشمز اولان متقاعد بیگباشی مرحوم عاصم بك استجواب ایدیلدی؛ اگر
طوغری دیسه، استادینه ضرر گلیر و اگر یالان دیسه، قرق سنه لك ناموسکارانه
و مستقیمانه عسکرلک حیثیتنه چوق آغیر گلیر دییه دوشونوب، "یا رب، حیاتی
آل!" دیمش. دعاسی قبول اولوب او دقیقه ده تسلیم روح ایلدی. استقامت
شهیدی اولدی. و دنیاده هیچ بر قانونڭ خطا دییه میه جگی بر معاونتِ خیریه
و بر تصدیقه خطا توهم ایدنلرڭ چرکین خطالرینه قربان اولدی. اوت رساله
نوردن تام درس آلان، بر صو ایچر گی قولایجه ترخیص تذکره سی تلقی ایتدیگی
أجل شربتی ایچر. اگر بندن صوگره دنیاده قالان قارداشلریمڭ تألملرینی

دوشونمسه ایدم، بن ده عالی جناب قارداشم عاصم گبی "یا رب! جانمی ده آل" دییه دعا ایده جکدم. هر نه ایسه...

بنم سبب إتهامم اولان اوچنجی ماده: رساله نورک مساعده حکومت آیینمادن إنتشاری و حسیات ایمانیه یی قوتلندیرمسیله، ایلریده بلکه حکومتک سربستانه پرنسبلرینه سد چکر و امنیت عمومیه یی إخلال ایدر، دیمه سیدر.

الجواب: رساله نور، نوردر. نوردن ضرر گلمز. سیاست طوپوزینی اون اوچ سنه دن بری آتمشدر و بو وطنک و بو ملتک ایکی حیاتلرینک قمل طاشلری اولان حقیقت قدسیه سنی تثبیت ایدر و بو مبارک ملتک یوزده طقسان طوقوزینه ضررسز منفعتی اولدیغنه، أجزالرینی اوقویان بتون ذاتلری إشهد ایده بیلیرم. هایدی بری چیقسین، دیسین: "بونده بن ضرر گوردیم."

ثانیاً: بنم مطبعه م یوق و متعدد کاتبلرم یوق. بریسنی زور ایله بولاییلیرم. و حسن خطم یوق، یاریم اُمییم، بر ساعتده آنجق بر صحیفه یی چوق نقصان یازمله یازه بیلیرم. مرحوم عاصم بک گبی بعض ذاتلر بنم ایچون بر یادگار اولارق گوزل یازیلریله یاردیم ایتدیلر. بنم، چوق حزین غربتمده کی خاطراتی یازدیلر. صوگره او أنوار ایمانیه یی دردینه تام درمان بولان بر قسم ذاتلر اونلری اوقومق ایستدیلر و اوقودیلر؛ حیات أبدیه لرینه تام بر تریاق اولدیغنی حقّ الیقین گوردیلر، کندیلری ایچون إستنساخ ایتدیلر. عجا بوگا یاساق دییه جک بر قانون وار می؟ ألكزه گچن و نظر تفتیشکژده بولونان "فهرسته رساله سی" گوسترییور که؛ رساله نورک هر بر جزئی، بر آیت قرآنیه نك حقیقتنی تفسیر ایدر. خصوصاً أركان ایمانیه یه دائر آیتلری اوپله بر وضوحله تفسیر ایدر که، آوروپا فیلسوفلرینک بیك سنه دن بری قرآن علیهنه حاضرلادقلری هجوم پلانلرینی قیریور و أساسلرینی

بوزويور. شيمديلك اَلْكَزده كى اِختيارلر رساله سنك اون برنجى رجاسنده بيكلر ايمانى و توحيدى برهانلردن بر تك برهان وار. نمونه ايچون اوڭا باقكز، دقت ايديكز. بو دعوام طوغرى ميدر، ياكلش ميدر آڭلارسكز. هم بو وطنه و بو ملته نه قدر منفعتلى اولديغى، نمونه ايچون، رساله نورك اُجزالردن اولان اِقتصاد رساله سى و خسته لره ايمانندن گلن يگرمى بش دوالى رساله و اِختيارلره ايمانندن گلن يگرمى آلتى رجا و تسلى رساله لرى، بو مبارك ملتك ياريسندن زياته بر يگون تشكيل ايدن فقيرلر و خسته لر و اِختيارلر طائفه لرينه غايت قيمتدار بر خزينه ثروت و بر تريك و بر ضيا اولديغى اِنصاف ايله باقان هر كس قبول ايدر قناعتنده يم.

هم وظيفه تحقيقاتكزه يارديم ايچون ديرم: فهرسته رساله سى يگرمى سنه لك رساله لك بر قسمك فهرسته سيدر. ايچنده كى رساله لك بر قسمك اصللرى دار الحكمتدن باشلار. هم فهرسته ده نومرولرى، تاليف ترتيبيله دگدلرلر. مثلاً: يگرمى ايكنجى سوز، برنجى سوزدن و يگرمى ايكنجى مكتوب، برنجى مكتوبدن داها اوّل يازيلمشلىر. بونلر گي چوق وار...

ثالثاً: ايمان علمندن عبارت اولان رساله نور اُجزالرى، اُمنيت و آسائشى تامين و تأسيس ايدرلر. اوت گوزل سجه لرك و ابي خصلتلك منشأ و منبعى اولان ايمان؛ البته اُمنيتى بوزماز، تامين ايدر. ايمانسزلقدر كه، سجه سزلگى ايله اُمنيتى اِخلال ايدر.

هم بونى بيليكز كه، يگرمى اوتوز سنه اوّل بر غزته ده گوردم كه؛ اِنكليزلرك بر مستملكات ناظرى ديمش: "بو قرآن مسلمانلرك اَلنده واركن، بز اونلره حقيقى حاكم اولاماز. بونك قالديريلماسنه و چوروتولمه سنه چالشملى يز."

ایشته بو کافر معنّدك بو سوزی، اوتوز سنه‌در نظریمی آوروپا فیلسوفلرینه چویرمش اولدیغندن، نفسمدن صوڭره اونلر ایله اوغراشییورم. داخله باقه‌مییورم و داخلده کی قصوری، آوروپانك خطاسی و فسادیدر دیرم. آوروپا فیلسوفلرینه حدّت ایدیورم، اونلری ووریورم. فَلَلِّهِ الْحَمْدُ رسالَه نور، او معنّد کافرک ده خولیا سنی قیردیغی گبی؛ مادّیون، طبیعیّون فیلسوفلرینی تام صوصدیرر بر وضعیته گیرمشدر. دنیاده هانگی شکلده اولورسه اولسون، هیچ بر حکومت یوقدر که کندی مملکتنك بویله مبارک بر محصولی و صارصیلماز بر معدن قوّه معنویه سنی یاساق ایتسین و ناشرینی محکوم ایله‌سین! آوروپاده راهبرک سربستی گوستریور که؛ هیچ بر قانون، تارک دنیا اولانلره و آخرته و ایمانه کندی کندینه چالیشانلره ایلیشمز.

الحاصل: اون سنه قدر سببسز بر نفیه محکوم و إختلاطدن و مخایره‌دن ممنوع غربته بر إختیار آدمک، سعادت ابدیه‌نك آناختاری اولان ایمانه دائر خاطرات علمیه سنی یازماسنی، دنیاده هیچ بر قانون یاساق دییه‌مز و دیمز قناعتنده‌یم. و شیمدی‌یه قدر هیچ بر عالم طرفندن تنقید ایدیلمه‌مسی، البته او خاطرات، عین حق و محض حقیقت اولدیغنی إثبات ایدر.

إتهام و توقیفمه سبب گوستریلن دردنجی ماده: دولتجه یاساق ایدیلن طریقت درسنی ویرمکله إخبار ایدیلمش.

الجواب: اؤلا، اَلکُزده بولونان بتون کتابلرم شاهددرلر که، بن حقائق ایمانیه ایله مشغولم. هم متعدّد رساله‌لرمد یازمشم که: "طریقت زمانی دگل، بلکه ایمانی قورتارمق زمانیدر. طریقتسز جنّته گیده‌جک پک چوق، فقط ایمانسز جنّته گیره‌جک هیچ یوق. اونك ایچون ایمانه چالیشمق لازمدر." دییه بیان ایتمشم.

ثانیاً: شو اون سنه در إسپارطه ولایتنده بولونویورم. بری چیقسین، "بگا طریقت ویرمش" دیسین. اوت بعض خاص آخرت قارداشلیمه علوم ایمانیه و حقائق عالیله درسنی، خواجهلق اعتباریله ویرمشم. بو، طریقت تعلیمی دگل، بلکه حقیقت تدریسیدر. یالکز بو قدر وار که؛ بن شافعییم، نماز صوگندهکی تسبیحاتم حنفی تسبیحاتدن برآز فرقلیدر. هم آقشام نمازندن تا یاتسو نمازینه قدر و فجردن اؤل، هیچ کیمسه ی قبول ایتمه مک شرطیله، کندی کندیله گناهلرمدن إستغفار و آیتلری اوقومق گبی شیلرله مشغولیتیم وار. ظن ایدرم، دنیاده هیچ بر قانون بو حاله یاساق دییه مز.

بو مسئله طریقت مناسبتیله حکومت و محکمه مأمورلری طرفندن صورتلویور:

نه ایله یاشایورسک؟

الجواب: طوقوز سنه إقامت ایتدیگم بارلا خلقنک مشاهده سیله، شدت إقتصاد برکتیله و تام قناعت خزینه سیله. و اکثر گونلرده هر بر گون قرق پاره ایله، بعض داها آز بر مصرفله یاشادیغمی، بنمله تماس ایدن دوستلرم بیلیرلر. حتی یدی سنه ظرفنده؛ آلبسه، پاپوچ گبی شیلره یدی بانقنوط ایله اداره ایتدم.

هم آلکزده بولونان تاریخچه حیاتمک شهادتیله، بتون حیاتمه خلقلرک هدیه و صدقه لرندن إستنکاف ایدوب، اک صاقد دوستلریمک خاطرلرینی رنجیده ایدهرک هدیه سنی رد ایتمشم. اگر مجبوریتله هدیه آلمش ایسه، مقابلی ویرمک شرطیله آلدیغمی، بگا خدمت ایدن دوستلرم بیلیرلر. دار الحکمة الإسلامیه ده آلدیغم معاشدن چوغنی، او زمان یازدیغم کتابلرک طبعنه صرف ایتدم؛ آز بر قسمی، حجه گیتیمک ایچون صاقلادم. ایشته او جزئی پاره، إقتصاد و قناعت

برکتيله اون سنه بڭا كافي گلدی و یوز صویومی دو کدیرمدی؛ داها او مبارک پاره‌دن برآز وار.

أی هیئت حاکمه! بو اوزون إفاداتی دیگله مکدن اوصانه مق گرکدر. چونکه اوتوز قرق کتابم، بنم توقیفنامه مڭ اوراقی ایچنه گیرمشلر. بو قدر إتهام اوراقمه قارشی، ألبته اوزون اولان بو إفاده پک قیصه قالیر. بن اون اوچ سنه در دنیا سیاستنه قاریشم دیغمدن، قانونلری بیلمیورم. هم کندی می مدافعه ایتمک ایچون، ألداتمغه تنزل ایتدیگمه تاریخچه حیاتم شاهددر. بن، حقیقتِ حالی اولدیغی گبی بیان ایتدم. سزڭ وجدانڭز وار و قانونلرڭ غدرسز وجه تطبیق‌لرینی بیلیرسڭز، حقمده حکمڭزی ویررسڭز.

بونى ده بیلیرسڭز که: بعض إقتدارسز مأمورلرڭ یا إقتدارسز لقلرندن ویا اوهاملرندن ویا کچی قورد بهانه‌سی نوعدن ویا کندیلرینه بر پایه ویرمک ویا حکومته یارانمق فکریله، یڭی سربستی قانونلرینڭ تطبیق‌لرینه زمین حاضرلامق أنتزیه‌لرندن، حقمده دوربین ایله باقه‌رق حبه‌ی قبه گوستردیلر. بیڭلر لیرا بزلره ضرر ویردیلر. سزلردن امیدیمز بودر که؛ إقتدار یڭزدن، اونلرڭ اوهاملرینڭ قبه‌سنی حبه اولدیغنی گوسترمکدر. یعنی دوربینلرینی عکسنه چویروب باقه‌سڭز.

هم بر رجام وار: مصادره ایدیلن کتابلریمڭ، بیڭ لیرادن زیاده بنجه قیمت‌لری وار. بڭا إعاده ایدیڭز. اونلرڭ مهم بر قسمڭ، اون ایکی سنه اول انقره کتبخانه‌سنه إفتخار و تشکر ایله قبول ایدیلدیگنی، کتبخانه ناظری غزته ایله إعلان ایتمشدر.

شیمدیلک حیاتمه حکملری گچن هیئتڭزڭ رأیله، بو إفاده مڭ بر صورتی مدعی عمومی‌یه ویروب بنی بو ضرره صوقانلر علیهنده إقامه دعوا ایتمک و بر صورتی داخلیه وکالتنه و بر صورتی ده مجلس مبعوثانه ویرمک ایسته‌رم.

یوقاریده کی مدافعاتمک برنجی تتمه سی

بنی إستنطاق ایدن ذاتک و هیئت حاکمه نك نظر دقتلرینه!

اؤلکی إفاده مه اوچ ماده یی علاوه ایدیورم.

برنجی ماده: بزى حیرته بیراقان و غایت شاشیرتان و بر غرضی إحساس ایدن و بالالترام هیچدن بر سبب إتهام ایجاد ایتمک نوعندن، مصرّانه بر جمعیت و تشکیلات وارمش گبی صوروپورلر و "بو تشکیلاتی یایمق ایچون نره دن پاره آلییورسکوز؟" دیورلر.

الجواب: اؤلا، بن دخی صورانلردن صوروپورم: بویله بر جمعیت سیاسیه نك، بزم طرفمزدن وجودینه دائر هانگی وثیقه، هانگی أماره لر وار و پاره ایله تشکیلات یاپدیغمزه هانگی دلیل و هانگی حجت بولمشر که، بو قدر مصرّانه صوروپورلر؟ بن اون سنه در إسپارطه ولایتنده شدتلی ترصد آلتنده بولونمشم. بر ایکی خدمتکار و اون گونده بر ایکی یولجیدن باشقه آدملری گورمه ین غریب، کیمسه سز، دنیادن اوصانمش، سیاستدن غایت شدتله نفرت ایتمش و قوتلی سیاسی مخالف جمعیتلرک نه قدر عکس العمللری ایله ضررلی و عقیم قالدیغنی مکرر مشاهداتله گورمش و کندی قوم و بیگلر دوستلری ایچنده، اُك مهمّ فرصته، سیاسی جمعیت و جریانلری ردّ ایتمش و قاریشمامش و ایمان تحقیقینک غایت قدسی و هیچ بر شيله زده لنمه سی جائز اولمیان خدمتی بوزمق و أغراض سیاسی ایله چوروتمگی اُك بیوک بر جنایت تلقی ایده رک شیطانندن

قاچار گبی سیاستدن قاچان و اون اوچ سنه‌دن بری "أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ السِّیَاسَةِ" یی کندینه دستور ایدن و حیلہ یی حیلہ سزلکده بولان، عصی و بلا پروا اُسرارینی فاش ایدن، اون سنه اِسپارطه ولایتک حسّاس و حسّاس مأمورلرینه بویله تشکیلات سزديرمه‌ین بو آدمه، "بویله بر تشکیلات وار و سیاسی بر دولاب چویریورسکژ" دینلره قارشی، یالکژ بن دگل، بلکه اِسپارطه ولایتی و بتون بنی طانیانلر، بلکه بتون اهل عقل و وجدان، اونلرک اِفترالرینی نفرته قارشیلار و "غرضکارانه یالانلر ایلہ اونی اِتهام ایدیورسکژ" دییه جکلر.

ثانیًا: مسئله‌مز ایماندر. ایمان اخوتیلہ بو مملکتده و اِسپارطه‌نک یوزده طقسان طوقوز آدملری ایلہ اخوتمز وار. حالبوکه جمعیت ایسه، اکثر ایچنده اَقْلِيَّتْک اِتّفاقدیر. بر آدمه قارشی، طقسان طوقوز آدم جمعیت اولماز. مگر غایت اِنصافسز بر دینسز، هرکسی (حاشا) کندیسی گبی توهم ایدوب، بو مبارک، دیندار ملّتی تحقیر ایتمک نیتیلہ بویله اِشاعه ایدر.

ثالثًا: بنم گبی جدی بر محبتله تورک ملّتی سون و قرآنک ثناسنه مظهریتلری جهتیلہ تورک ملّتی پک چوق تقدیر ایدن و آلتی یوز سنه‌دن بری بتون دنیایه قارشی قویان و قرآنک بایراقداری اولان بو ملّته قارشی غایت شدتلی طرفدار بولونان و بیك تورکک شهادتیلہ، بیك ملّتیجی تورک‌جیلر قدر تورک ملّته بِالْفِعْل خدمت ایدن و قیمتدار اوتوز قرق تورک گنجلرینی، نمازسز اوتوز بیك همشهریلرینه ترجیح ایتمکله بو غربتی اِختیار ایدن و خواجہ‌لق حیثیتیلہ عَزّت علمیه‌ی محافظه ایدن و حقائق ایمانیه‌ی پک واضح بر صورتده درس ویرن بر اِنسانک؛ اون سنه و بلکه یگرمی اوتوز سنه ظرفنده، یگرمی اوتوز دگل، بلکه یوز و بیك طلبه‌سی، صرف ایمان و حقیقت و آخرت نقطه‌سنده اونکله

فداکارانه باغلانسه و آخرت قارداشی اولسه چوق میدر و ضرری می وار؟ هیچ اهل وجدان و انصاف بونلری تنقیده جواز ویرر می؟ و بونلره جمعیت سیاسیه نظریله باقه‌بیلیر می؟

رابعاً: اون سنه ظرفنده یوز بانقنوط ایله اداره ایدن و بعضاً گونده قرق پاره ایله گچینن و یتیمش یامالی بر عبایی یدی سنه گیهن بر آدم حَقّنده: "نرهدن پاره آلوب یاشایورسک و تشکیلات یاپیورسک؟" دینلرک نه قدر انصافدن اوزاق دوشدکلرینی اهل انصاف آکلار.

ایکنجی ماده: منمن حادثه‌سنک بر یالانجی تقلیدینی یاپوب؛ ملّته دهشت ویروب، سربستی قانونلری قولایجه تطبیق ایتمک دسیسه‌سیله، حکومتی اغفال ایده‌رک، گویا "حکومتک سربستی قانونلرینی قبول ایتدیرمسنه یاردیم ایدیور" آنتریکه‌سیله، بنی بارلادن إسپارطیه جبراً جلب ایتدیلر. باقدیلر، بن اوילה فتنه‌لره آلت اولامیورم و اوילה هر جهتجه وطنه، ملّته، دینه ضررلی اولان عقیم تشبّتلره بر میلم یوقدر، آکلادیلر، او وقت پلانلرینی دگیشدیردیلر. بنم بگنمدیگم بر شهرت کاذبه‌مدن استفاده ایدوب، هیچ خاطر و خیالزده گلمه‌ین آنتریکه‌لر ایله باشمزه منمن حادثه مظلومه‌سنک بر موهوم تقلیدینی گچیردیلر. هم ملّته، هم حکومته، هم معصوم، موقوف بر چوق افراد ملّته بیوک ضررلر ویردیلر. شیمدی یالانلری میدانه چیققدجه، قوردک کچی یه بهانه بولماسی نوعندن بهانه‌لر بولوب، مأمورین عدلیه‌یی شاشیرتمق ایسته‌یورلر. عدلیه مأمورلری بو مسئله‌مزده چوق دقّته و احتیاطه محتاج اولدقلرینی، مدافعهُ حقوقم نقطه‌سندن خاطرلاتیورم. أصل إتهام ایدیله‌جک اونلردر که، حکومتک بعض اُرکاننه دالقاووقلق ایدوب و ساخته کارلقله، بر یالانجی جمعیت ماسکه‌سی آلتنده بعض صافدل معصوم بیچاره‌لری تهییج ایده‌رک کوچک بر حادثه چیقاریر؛ صوگره شیطان گی حبّه‌یی

قَبّه گوستروب، حکومتی شاشیرتیر، چوق معصوملری آزديرر، مملكتته بيوك بر ضرر ويرر، قباحتي ده باشقه‌لره يوكلر. ايشته بو مسئله‌مز ده عينا بويله‌در.

اوچنجى ماده: حكومتك دائره‌لرى ايچنده اُك زياده حرّيتنى محافظه ايتمگه و تاثيرات خارجيه‌دن اُك زياده آزاده قالمغه و اُك زياده بى طرفانه، حسيّاتسز باقمقوله مَكَلَف اَلْبته محكمه‌در. بن، محكمه‌نك حرّيت تامّه سنه اِستنادا، حرّيتله حقوقِ حرّيتى بو صورتله مدافعه ايتمگه حَقَم واردر. اوت هر يرده، عدليه‌لرده مال و جان مسئله‌لرى وار. اُگر بر حاكم شخصّا حدّت ايدوب بر قاتلى قتل ايتسه، او حاكم قاتل اولور. ديمك عدليه مأمورلرى، حسيّاتدن و تاثيراتِ خارجيه‌دن بتون آزاده و سربست اولمازسه، صورّة عدالت ايچنده مدهش گناهلره گيرمك اِحتمالى وار. هم جانيلرك و كيمسه‌سزلرك و مخالفرك دخى بر حقّى وار. و حقّى آرامق ايچون، غايت بى طرفانه بر مرجع ايسترلر. عدالت نقطه‌سندن طرفگيرك فكرينى ويروب، عدالتك ماهيتنى ظلمه چويرن، حَقَمده صرف ايديلن بر تعبيردر كه، اِسپارطه‌ده و بوراده بعض اِستجوابلرده بنم اِسم سعيد النورسى ايكن، هر تكررارنده سعيد الكردى و بو كرددري ديه بنى اويله ياد ايدويورلر. بونكله، هم آخرت قارداشليمك حيت مليه‌لرينه ايليشوب عليهمه بر حسّ اويانديرمق، هم محكمه و عدالتك ماهيته بتون بتون ضد و مخالف بر جريان ويرمكدري. اوت، حاكم و محكمه طرفگيرك شائبه‌سندن مبرّا و غايت بى طرفانه باقماسى برنجى شرطِ عدالت اولديغنه دائر بيكلر وقوعات تاريخيه‌دن، حضرتِ على رضى الله عنهُك خلافتى زماننده بر يهودى ايله محكمه‌ده برابر اوطورمه‌لرى و چوق پادشاهلرك، عادى آدملىر ايله محكمه عدالتده گورولمه‌سى گي چوق حادثاتِ تاريخيه واركن، بنم حَقَمده بر بيانيلك حسنى ويرن و نظرِ عدالتى شاشيرتمق ايسته‌ين آدملره ديرم:

أفنديلر! بن، هر شیدن أول مسلمانم و كرستانده دنيایه گلدم. فقط بو توركلره خدمت ايتدم و يوزده طقسان طوقوز منفعتلى خدمتم توركلره اولمش و اڭ چوق حياتم توركلر ايچنده گچمش و اڭ صادق و اڭ خالص قارداشلم توركلردن چيقمش و اسلاميت اوردولرينڭ اڭ قهرمانى توركلر اولديغندن، مسلك و خدمت قرآنيه جهتيه، هر ملتدن زياده توركلرى سومك و طرفدار اولمق قدسى خدمتك مقتضاسى اولديغندن؛ بڭا كرد دين و كندينى مليت پرور گوسترن آدمركڭ بيڭى قدر تورك ملتته خدمت ايتديگمى، حقيقى و جوامرد بيڭ تورك گنجلىرىنى إشهاد ايده بيليرم.

هم هيئت حاكمه نڭ آلرنده بولونان اوتوز قرق كتابلرىمى؛ خصوصاً إقتصاد و إختيارلر و خستهلر رساله لرىنى إشهاد ايدييورم كه: تورك ملتڭ بشدن درت قسمنى تشكيل ايدن مصيبتزده، فقيرلر و خستهلر و إختيارلر و ديندار متقىلر طائفه لرينه بيڭ توركجى قدر خدمت ايدن او كتابلر، كردلرڭ آلرنده دگل، بلكه تورك گنجلىرىنڭ آلرنده درلر. هيئت حاكمه نڭ مساعده سيله، بى بو بلايه صوقان و حكومتك مهم بعض اركانى اغفال ايدن و مليت پرورلك پرده سى آلتنده انزيقه لر چويرن ملحد ظالم لره ديرم:

أى أفنديلر! بنم حقمده تثبيت ايديلمه ين و تثبيت ايديلسه دخى بر صوچ تشكيل ايتمه ين و صوچ اولسه بيله يالڭز بنى مسئول ايدن بر ماده يوزندن، قرقدن فضله توركڭ اڭ قيمتدار گنجلىرىنى و اڭ محترم إختيارلرىنى، بيوك بر جنايت ايشله مشلر گى بو بلايه آتمق، مليت پرورلك ميدر؟ أوت سببسز بو إشكنجه لى توقيفه دوشنلر ايچنده، تورك گنجلىرىنڭ مدار إفتخارى اولاجق بر قسم ذاتلر وار كه؛ (حاشيه) اوزاقدن قيمتنى حسن ايدوب، اوڭا يالڭز بر سلام

(حاشيه): او ذاتلر، منع محاكمه ايله، ايكى آيلق صيقتىلى توقيفدن صوڭره تخليه ايديلمشلر.

ويا ایمانی بر رساله گوندرملمه، اونی بر جانی گبی چولوق چوجقلری ایچندن آلوب بو بلایه آتمق ملّیّتجیلک میدر؟ بن که، سزک نظریکژده بیانی ملّتدم دیورم. بو موقوف اولان جوامرد و محترم تورک گنجلری و اختیارلری ایچنده اویله‌لری وار که؛ اونلرک بر دانه‌سنی، کندی ملّتمدن یوز آدمه ده دگیشدیرمم. و اونلرک ایچنده اویله‌لری وار که؛ اون سنه بکا ظلم ایدن مأمورلرک، بش سنه‌دن بری اونلرک خاطرلری ایچون، او ظالم‌لره بددعایی بیراقدم. و اونلرک ایچنده اویله‌لری وار که؛ عالی سنجیه‌لرک اُک خالص نمونه‌لرینی او عالی جناب تورک آرقداشلرده کمال حیرت و تقدیرله گوردیم و تورک ملّتنک سرّ تفوّقی اونلرله آکلادم.

بن، وجدان‌لمه و چوق اماره‌لرله تأمین ایدرم که؛ اگر بو معصوم موقوف‌لر عددنجه وجودلرم بولونسه ایدی و یاخود اونلرک عمومیه گلن هر نوع مشقّت‌لرینی آلا بیلسه ایدم؛ قسّم ایدرم که، مفتخرانه او قیمتدار ذاتلره بدل چکمک ایستردم. بنم بونلره قارشى بو حسّم، اونلرک قیمت ذاتیه‌لری ایچوندیر؛ یوقسه شخصمه قارشى فائده‌لری طوقوغسی ایچون دگلدر. چونکه، بر قسمی یکی گورو یورم. بر قسمی، بلکه او بندن فائده گورمش، بن اوندن ضرر گورمشم. فقط بیگلر ضرر گورسه‌م، ینه اونلرک قیمتی نظرمدنه تنزیل ایتمز.

ایشته، اى تورکجیلک دعوا ایدن ملحد ظالم‌لر! تورک ملّتنک مدارِ افتخارلری اولاییله جک بو قدر ذاتلری غایت عادى و اُهمیّتسز بهانه‌لر ایلّه (سزک تعبیریگژله) بنم گبی بر کرد یوزندن پریشان ایتمک، تذلیل ایتمک ملّیّتجیلک میدر؟ تورکجیلک میدر؟ وطن‌پرورلک میدر؟ هایدی، او انصافسز وجدانگزه حواله ایدیورم.

ایشته محکمه عادله، اونلرک معصومیتنى آکلامقله چوقلرینی تخلیه ایتدی. اگر اورته‌ده بر صوچ وارسه، او صوچ بنمدر. اونلر، علوّ جنابلرندن، بنم گبی

غریب و اختیار بر خواجه‌یه؛ صوبا یاقمق، صو گتیرمک، یمک پیشیرمک و کندیمه مخصوص بر رساله می تبیض ایتمک گی جزئی ایشلریمی صرف لله ایچون یاپمشلر و بنم خاطریم ایچون خاطره دفتریم حکمنده اولان ایکی رساله مک آخزلرنده، بر خاطره اولمق اوزره إمضالرینی آتمشیر. عجباً دنیاده، بویله لری، بویله بهانه لرله مؤاخذه ایده جک بر قانون، بر اصول و بر مصلحت وار می؟

مدافعاتمک ایکنجی تتمه سی

ای هیئت حاکمه! گله جک بیاناتمده، بلکه وظیفه گزجه لزومسز شیلر بولونه جق. فقط بو مسئله لر ایله عموم مملکت، بلکه دنیا علاقه داردر. یالکسز دگل، اونلر دخی معنًا دیگله یورلر. هم بیاناتمده إنتظامسزلق گوره جکسگز. سبی ایسه، مهم بر حقم بگا ویریلمدی. بنم حسن خطم یوق. چوق رجا ایتدم که، بو حیات ممات مسئله سنده بر یازیچی بگا ویریگز؛ تا حقمی مدافعه ایچون بر إستدعا یازدییه م. ویرمدیلر. بلکه بنی ایکی آی، غایت إنصافسزجه سنه بتون بتون قونوشمقدن منع ایتدیلر. اونک ایچون، غایت نقصان و مشوش یازمله إنتظاملی یازامدم. ایشته آخر بیاناتم بودر:

اگر فرض محال اولارق، مفسد مخرلرک اخبار ایتدکلری گی، رساله نور، حکومتک بر قسم سیاستیله و بعض قانونلریله توفیق ایدیلیمیور، معارضه ایدیور؛ بلکه باشقه سیاسی قناعتلردر و آیری آیری فکرلردر؛ و عموم رساله لر، ایماندن دگل، بلکه سیاستدن بحث ایدر دییه، غایت ظاهر بر افترا فرض و قبول ایدیلسه، جواباً دیرم:

مادام حَرِّيتْ اُڭ گنیش شکلی جمهوریتدر و مادام حکومت ایسه، جمهوریتْ اُڭ سربست صورتی قبول ایتمشدر؛ اَلْبَتَه حقیقی و قطعی و رَدّ ایدیلمز قناعتِ علمیه‌ی و افکارِ صائبه‌ی آسایشه طوقونماق شرطیله، جمهوریتْ حَرِّیتی، او حَرِّیتِ علمیه‌ی اِستبداد آلتنه آلاماز و اونی بر صوچ طانیماز. اوت دنیاده هیچ بر حکومت وار میدر که، بتون ملّتی بر تک قناعتِ سیاسیه‌ده بولونسون؟ هایدی (فرضِ محال اولارق) بن، پرده آلتنده کندی کندیله قناعتِ سیاسیه‌می یازمشم و بر قسم خاص دوستلریمه گوسترمشم؛ بونده صوچ وار دین قانونلری ایشیتیمه‌شم. حالبوکه رساله‌ نور، ایمان نورندن بحث ایدر؛ سیاست ظلمتنه سقوط ایتمه‌مش و تنزّل ایتمز.

اگر فرضاً، لائک جمهوریتْ ماهیتنی بیلمه‌ین بر دینسزدیسه: "سنک رساله‌لرک، قوتلی بر دینی جریان ویریور، لا دینی جمهوریتْ پرنسبلرینه معارضه ایدیور."

الجواب: حکومتْ لائک جمهوریتی، دینی دنیادن آیرمق دیمک اولدیغنی بیللیور. یوقسه، هیچ بر خاطره‌گلمه‌ین، دینی رَدّ ایتمک و بتون بتون دینسز اولمق دیمک اولدیغنی، غایت اُحمق بر دینسز قبول ایدر. اوت، دنیاده هیچ بر ملّت دینسز اولارق یاشامدیغنی گبی؛ تورک ملّتی مثلاً بتون عصرلرده ممتاز اولارق، بتون اقطارِ جهانده و نره‌ده تورک وارسه مسلماندر. سائر عناصرِ اسلامیه‌نک کوچک ده اولسه ینه بر قسمی، اسلامیت خارجنده‌در. بویله جدّی و حقیقی دیندار و بیك سنه قدر حق دیننک قهرمان اوردوسی اولارق زمین یوزنده، مفاخرِ ملّیه‌سنی میلیونلر منابعِ دینیه ایله چاقان و قلنج‌لرینک اوج‌لریله یازان بر مبارک ملّتی، "دینی رَدّ ایدر ویا دینسز اولور" دییه اِتّام ایدن یالانجی دینسزلر و ملّیتسزلر، او یله بر جنایت ایشله‌یورلر که، جهنمک اُسفل سافلین

طبقه سنده جزا گورمگه مستحق اولور لر.

حالبوکه رساله نور، حیات اجتماعیه نك قانونلرینی ده إحاطه ایدن دینك گنیش دائره سندن بحث ایتمز. بلکه اصل موضوعی و هدفی؛ دینك اَك خاص و اَك یوکسك قسمی اولان ایمانك اَرکان عظیمه سندن بحث ایدر. هم اَكثریته مخاطبم، اَوّل کندی نفسم، صوگره آوروپا فیلسوفلریدر. بویله مسائل قدسیه دن، طوغری اولمق شرطیله ضرر توهم ایدن، یالکز شیطانلر اولاییلرلر تصوّرنده یم. یالکز اوچ درت رساله، تنقیدکارانه شکوا صورتنده بر قسم مأمورلر باقمش. فقط او رساله لر، حکومتله مبارزه و تنقید ایچون دگل، بلکه بگا ظلم ایدن و مأموریتی سوء استعمال ایدن بر قسم مأمورلر قارشیدر. هم صوگره دن سوء تفهّمه مدار اولماق ایچون، او اوچ درت رساله لر "محرمدر" دیوب نشرینی منع ایتمشیز. سائر رساله لرک اَكثَر مطلقه سی، درت بش سنه اَوّل، بر قسمی سکر اون سنه اَوّل و بر قسمی اون اوچ سنه اَوّل تألیف ایدیلمش لر. یالکز اقتصاد و اختیارلر و خسته لر رساله لری گچن سنه تألیف ایدیلمش لر. بونکله برابر رساله لر، حکومتك قانونلرینه مغایر اولمادیغنی و آسایشی إخلال و خلقی إضلال ماهیتنده بولونمادیغنی و بالعکس حکومتجه تقدیرلرله قارشیلانمه سی لازم گلدیگنی، ذره مقدار عقلی بولونان و رساله لری بی طرفانه تدقیق ایدن تصدیق ایدر. و اگر فرض محال اولارق، حکومتك نقطه نظرینه چوق نقطه لری مخالف اولسه بیله، ۲۸ تموز ۹۳۳ تاریخندن اَوّلکی جُرملرک بو قسملرینی عفو ایتمکده اولان و اخیرًا نشر ایدیلن عفو قانونی موجبجه او رساله لری تعقیبه محل قالمادیغنی ادّعا ایدوب، بزه ایدیلن حقسزلغك بر آن اَوّل رفع ایدیلمسنی و رساله لرک إعاده اولونماسنی طلب ایدرم.

اگر انسانیتک ماهیتنی، حیوانیتک اُك بدبخت و اُك آشاغی درجه‌سنده تلقی و دنیای دائمی و لا یزال توهم و انسانی باقی و لا یموت تحیل ایدن بر سرخوش و وجدانسز طرفندن دینیلسه: "سنك بتون رساله‌لرك، ایمانی پك قوتلی درس ویریور. دنیادن صوغوتویور. نظری، آخرته چویریور. بز ایسه، بتون قوت و دقت و ذهنمزه دنیا حیاته متوجه اولماز ایله بو زمانده یاشایه‌بیلیرز. چونکه شیمدی یاشامق و دشمنلردن صاقینمق چوق مشکللشمشدر."

الجواب: ایمان تحقیقینك درس‌لری، گرچه نظری آخرته باقدیریور؛ فقط دنیای، او آخرتك مزرعه‌سی و بر چارشوسی و بر فابریقه‌سی گوسترمکله، دها زیاده دنیا حیاته چالیشدیرر. هم ایمانسزلقده کی مدهش بر صورتده قیریلان قوه معنویه‌یی، غایت قوتلی بر طرزده قراندیرر. و مایوسیت ایچنده عطالت و لا قیدلغه دوشنلری شوق و غیرته، سعیه سوق ایدر، چالیشدیرر. عجباً بو دنیا ده یاشامق ایسته‌ینلر؛ بویله هم حیات دنیویه‌نك لذتی، هم چالیشمغه شوقی، هم حدسز مصیبتلرینه قارشى طایانمغه مدار قوه معنویه‌سنی تأمین ایدن و اعتراض قبول ایتمه‌ین دلیللر ایله اثبات ایدیلن ایمان تحقیقینك درس‌لرینه یاساق دیه‌جك بر قانونك وجودینی قبول ایدرلر می و او یله بر قانون اولابیلیر می؟

اگر اداره ملت و آسایش مملکت حقیقی اساس‌لرینی بیلمه‌ین بر جاهل حمیت فروش دیسه: "سنك رساله‌لرك، آسایشی بوزانلره و اداره‌یی قاریشدیرانلره بر مدار اولابیلیر جهتیه و سن دخی احتیاطسزلق ایدوب اداره حاضره‌یه اعتراض ایتسه‌ك، رساله‌لرك قوتیه بر غائله آچمق احتمالیله سكا ایلیشیورز."

الجواب: رسالۀ نوردن درس آلان، ألبته چوق معصوملرک قانی و حقوقی ضایع ایدن فتنه‌لره گیرمز و بالخاصّه تجربه‌لریله، مکرراً عقیم و ضررلی قالان فتنه‌لره هیچ بر جهتله یاناشمازلر. و بو اون سنه‌ده کی اون فتنه‌لره، رسالۀ نورک شاکردلری اوندن بریسی، بلکه أصلاً هیچ بریسی قاریشم‌دیغی گوسترر که، رساله‌لر بویله فتنه‌لره ضد و آسایشی تأمیننه مداردرلر. عجباً اداره‌جه و آسایشی محافظه‌جه؛ ییک ایمانلی آدم می، یوقسه اون دینسز سرسری می داها قولایدر؟ أوت ایمان، گوزل سجیه‌لری ویرمکله هم مرحمت حسنی، هم ضرر ویرمکدن صاقینمق میلی ویرر. اما بنم احتیاطسز لغم ایسه، بو اون اوچ سنه‌در امکان دائره‌سنده نه قدر ألیمدن گلکش ایسه حکومتک نظر دقتی جلب ایتمه‌مک و اونکله اوغراشماق و ایشلرینه قاریشمه‌مق ایچون إسپارطه ولایتنه معلوم اولان خارقه بر صورتده منزویانه و مردم‌گریزانه و مشقتکارانه و سیاستدن مجتنبانه یاشادیغمی بو مملکت بیلیر.

أی بنی بو بلایه سَوق ایدن إنصافسزلر! آکلاشلیلیور که، آسایش علیهنده حرکت ایتم‌دیگمدن بندن قیزدیگز، حدّت ایتدیگز. و آسایشه دشمنلق طماريله بنی توقیف ایتدیردیگز. أوت آسایشی بوزمق و اداره‌ی قاریشدیرمق ایسته‌ینلر، بنم حَقْمده حکومتی إغفال ایده‌رک و عدلیه‌ی لزومسز إشغال ایدوب بزى توقیف ایتدیرنلردر. اونلرک حَقْنده دگل یالکز بز، بلکه مملکت نامنه، باشده مدّعی عمومی اولارق هیئت حاکمه دعوا ایتملیدر.

اگر دینیلسه: "سن وظیفه‌سزسک، ملّتک حرمتی قبول ایدوب وظیفه‌دارلر گبی دینی درس ویره‌مزسک. هم دینی درس ویره‌جک رسمی بر دائره وار، اونک مساعده‌سی لازمدر."

الجواب: اُولَا، بنم مطبعه‌م يوق و کاتبلرم يوقدر که وظیفه‌ نشری یاپسین. بزمکی خصوصیدر. خصوصی ایشلره، خصوصاً ایمانی و وجدانی اولسه، حریت وجدان دستوری، اونک سربستیتی تأمین ایدر.

ثانیاً: حکومتِ اتحادیه‌ اتّفاقله بنی دار الحکمة الإسلامیه‌ده آوروپایه قارشی حقائقِ اسلامیه‌ی اثبات ایده‌جک و ملّته درس ویره‌جک بر وظیفه‌ ايله توظيف ایتمه‌لری و دیانت ریاستنک واندی بنی واعظ تعین ایتمه‌سی و شیمدی‌یه قدر یوز رساله‌دن زیاده اثرلرم علمانک آلرنده گزمه‌سی و تنقید ایدیلمه‌سی اثبات ایدر که، ملّته درس ویرمگه حَقَم واردر!

ثالثاً: اگر قبر قپوسی قپانسه ایدی و انسان دنیاده لا یموت قالسه ایدی، او وقت وظیفه‌لر یالکُز عسکری و إداری و رسمی اولوردی. مادام هرگون لا اقل اوتوز بیك شاهد، جنازه‌لریله ﴿الْمَوْتُ حَقٌّ﴾ دعواسنی إمضا ایدیورلر؛ ألبته دنیایه عائد وظیفه‌لردن داها اَهْمِیَّتلی ایمانی وظیفه‌لر وار. ایشته رساله‌ نور او وظیفه‌لری قرآنک آمریله ایفا ایدیور. مادام رساله‌ نورک آمری و حاکمی اولان قرآنک قومانداسی اوچ یوز ألی میلیونه حکم ایدوب تعلیمات یاپدیریور؛ و هرگون لا اقل بش دفعه، بشدن دردینک أَلْرینی درگاهِ إلهیه‌ آچدیریور؛ و بتون جامعلرده و جماعتلرده و نمازلرده، قدسی و سماوی فرمانلرینی حرمتله اوقوتدیریور؛ ألبته اونک حقیقی بر تفسیری و اوگونشک بر نوری و اونک بر مأموری اولان رساله‌ نور، او وظیفه‌ ایمانیه‌ی بِإِذْنِ اللّٰهِ صدمه‌لره اوغراتمیه‌رق گوره‌جکدر. اويله ایسه اهل دنیا و اهل سیاست، اونکله مبارزه دگل، بلکه اوندن إستفاده ایتمگه پک چوق محتاجدرلر. أوت شو کائناتک طلسم مغلقنی کشف ایدن و موجوداتک نره‌دن و نزهیه و نه اولاجقلرینک طلسمنی آچان رساله‌ نورک أجزالرندن یگرمی طوقوزنجی سوز و تحولاتِ ذرّاتک معماسنی کشف ایدن

اوتوزنجی سوز و کائناتده متمادیا فنا و زوال ایچنده فعالیت و خلاقیت عمومیه
 طلسم عجیبی حل و کشف ایدن یگرمی دردنجی مکتوب و توحیدک اؤ درین
 و اؤ مهم معناسنی کشف و حل و ایضاح ایدن و حشر بشری بر سینک
 إحیاسی قدر قولای اولدیغنی إثبات ایدن یگرمنجی مکتوب و طبیعت پرستلرک
 فکر کفریلرینی اساسیله بوزان و تخریب ایدن طبیعت رساله سی نامنده کی یگرمی
 اوچنجی لمعه گبی رساله نورک چوق جزءلری وار. بونلرک یالکز بریسنده کی
 معمای کشف ایدن بر عالم، بر ادیب، بر پروفیسور، هانگی حکومتده اولسه،
 تقدیرله مکافات و اکرامیه ویریله جگنی، بو رساله لری دقتله مطالعه ایدن تصدیق
 ایدر.

بو بیاناتمه، صدددن خارج تفصیلات نظریله باقمه مق گرکدر. چونکه
 رساله نورک یوزدن زیاده رساله لری بنم اوراق توقیفیه حکمنه گچمش
 اولدیغندن، هم هیئت حاکمه تدقیق ایله مکلفدر، هم بن ایضاح و جواب
 ویرمگه، قرآن و عالم اسلامه و استقباله علاقه دارلغی جهتیله مجبورم. مادام بر
 مسئله نؤ تام تنوری، هر حالده اوزاق و یاقین بتون احتماللری بیان ایتمکله
 اولور. مسئله مزه عائد اوزاق بر احتمالی بیان ایتمگه احتیاج وار. شویله که:

اگر دینسزلگی و کفری کندینه مسلک اتخاذ ایدن بدبخت بر قسم آدملر،
 بر مقصد سیاسینک پرده سی آلتنده، حکومتک بعض ارکاننه حلول ایدوب اغفال
 ایتسه لر ویا مأموریت مسلکته گیرسه لر و رساله نوری دسیسه لرله إحا و بنی
 تهدیدلر ایله صوصدیرمق ایچون دیسه لر:

"تعصب زمانی گچدی. ماضی یی اونوقت و استقباله بتون قوتمزله متوجه
 اولمق لازم ایکن، سنک إرتجاعکارانه بر صورتده دینی و ایمانی قوتلی درس ویرمک
 ایشمزه گلمز!" دیسه لر

الجواب: أولا او ماضی ظن ایدیلن زمان ایسه، إستقباله إنقلاب ایتمش و حقیقی إستقبال اودر و اورایه گیده جگزر.

ثانیاً: رسالۀ نور تفسیری اولدیغی حیثیتیه، قرآن حکیم ایله باغلانمش و قرآن ایسه، کُرۀ اَرْضی عرشه باغلایان جاذبۀ عمومیه گبی بر حقیقتِ جاذبه‌داردر. آسیاده حکم ایدنلر، قرآنک رسالۀ نور گبی تفسیرلریله مبارزه ایده‌مزلر. بلکه مصالحه ایدرلر، اوندن إستفاده ایدرلر و حمایه ایدرلر.

اما بنم صوصمام ایسه؛ مادام عادی بر کشف یولنده و اُهمیتسز بر فکرِ سیاسی پشنده و دنیوی بر حیثیت یوزندن چوق اهلِ عزّتک باشلری چکنمیه‌رک فدا ایدیلسه؛ اَلَبته قوجه جِتّتک فیآتی اولاجق بر ثروت و حیاتِ اُبدیه‌یی قزانديره‌جق بر آبِ حیات و بتون فیلسوفلری حیرته بیراقه‌جق بر کشفیات یولنده، وجودم ذره‌لری عددنجه باشلرم بولونسه و فدا ایدیلمسی لازم گلسه، بلا تردد فدا ایدیلیر. هم بنی تهدید ویا إحما صورتيله صوصدیرمق، بر دیل یرینه ییک دیل قونوشدیره‌جق. یگرمی سنه‌دن بری روحلرده یرلشن رسالۀ نور؛ صوصمش بر دیلمه بدل، بیگلر دیللری سویلتدیرمسنی رحیم و کریم ذو الجلالدن امیدوارم.

اُهمیتسز فقط اُهمیتلی بر صوچ اولارق بگا صوریلان بر مسئله

دیورلرکه: "سن شاپقه‌یی باشکۀ قومییورسک؛ محکمه گبی چوق رسمی یرلرده باشکی آچمیورسک. دیمک او قانونلری ردّ ایدیورسک. او قانونلری ردّ ایتمه‌نک جزاسی شدّتیدر!"

الجواب: بر قانونی ردّ ایتمک باشقه‌در و او قانونله عمل ایتمه‌مک بتون

بتون باشقه در. اُولکینک جزاسی إعدام ایسه، بونک جزاسی یا بر گون چس و بر لیرا جزای نقدی ویا بر تکدیر ویا بر إخطاردر. بن او قانونلرله عمل ایتمییورم؛ هم عمل ایتمکله دخی مکلف اولامییورم. چونکه منزوی یاشایورم. بو قانونلر خصوصی إقامتگاهلره گیره مز. (حاشیه) اما رد ایسه؛ بنده رد قوتی اولمادیغی گبی، ولی درجه سنده بلکه حقیقی ولی تلقی ایتدیگم خاص قارداشلریمک باشلرنده کی شاپقه لر بگا قناعت ویرمش که؛ شاپقه إهتدا ایدوب مسلمان اولمش. او گلدی باشه، سجده یه گیتمه دیدی؛ سجده اونی سجده یه گتیردی. إن شاء الله باشده کی ایمان اونی ایمانه گتیردی. یالکز ایسته میهرک گیس، بلکه قورتولور إن شاء الله.

بر إخطار

بو ایکی آیدر غایت دقتله و اینجه ألكله أله مك صورتيله؛ هم إسپارطه، هم أسکیشهر محکمه لری، هم داخلیه وکالتی اون سنه دن بری تراکم ایدن محرم کتابلری و خصوصی مکتوبلری مصادره ایدوب تفتیش ایتدکلی حالده، گیزی بر قومیت و جمعیت گبی مدار إتهام هیچ بر ماده یی تثبیت ایتمدکلرینی إعترافله برابر، داها تدقیقه دوام ایدیورلر. بن ده دیرم:

أی أفندیلر! بیهوده یورولمایکز... أگر أرادیغکز فرضا وارسه، هیچ بر اوجنی بو قدر زمان بولامدیغکزدن، بیلیمکز که؛ اونی إداره ایدن اویله عجیب بر دهادر که، مغلوب ایدیلمز و مقابله ایدیلمز. چاره یگانه، اونکله مصالحه در. یوقسه، بو قدر معصوملره ضرر ویرمک و أزمک یتر! بلکه غیرت الله طوقونور،

(حاشیه): ۱۳ حزیران ۱۹۳۵ تاریخنه قدر إماملق و واعظلگه عائد ایکی وثیقه واردی. ۱۳ حزیران ۱۹۳۵ تاریخندن سوکړه رسمًا یاساق ایدیلمه یین بره دن آلدیم. فقط گیمه خسته لق معذرتمدن باشمی آچیق طوتامدیغم ایچون رسمی مقاملرده باش آچیق اولارق طورامییورم.

غلا و وبا گبی بلالره وسیله اولور. حالبوکه بنم گبی عصبی و اُڭ گیزی اولان سرینی بیانی آدملره چکینمیه‌رک سویله‌ین و دیوان حرب عُرفیده مشهور و پک مردانه و فداکارانه مدافعاتی یاپان و اختیارلق زماننده اُڭ زیاده عاقبتی تهلکه‌لی و مجهول سرگذشتلردن صاقینمغه مسلکجه مجبور اولان بر آدمڭ واسطه‌سیله، بویله هیچ کشف ایدیلمه‌ین و کشف ایدیلیمیه‌جک قومیتیه‌جیلگی اسناد ایتمک، نهایت درجه‌ده بر صافدللکدر و یاخود بر اُنتریقهدر و یا بر آنارشیلکدر و یا دیوانه‌لکدر.

هیئت حاکمه‌دن هم بر رجام وار هم بر حَقمی ایسترم. بندن مصادره ایدیلن کتابلریمڭ بنجه بیڭ لیرادن زیاده قیمتلری وار. و اونلرڭ مهم بر قسمی، اون ایکی سنه اُول آنقره کتبخانه‌سنه اِفْتخار و تشکّر ایله قبول ایدیلمش. خصوصاً صرف اُخروی و ایمانی اولان اون طوقوزنجی مکتوب ایله یگرمی طوقوزنجی سوزڭ بنم ایچون چوق اُهمیتلری وار؛ بنم معنوی ثروتم و نتیجه حیاتمدرلر؛ و اِعجاز قرآنینڭ اون قسمندن بر قسمڭ جلوه‌سنی گوزه گوستردکلری ایچون فوق العاده بنجه قیمتلری وار. هم اونلری، کندیمه مخصوص اولارق یازدیروب یالديزلاتمشم. هم اختیارلغمڭ غایت حزین خاطراتنه دائر اولان اختیارلر رساله‌سنڭ اوچ درت نسخه‌لرندن بر دانه‌سنی کندیمه مخصوص یازدیرمشدم. مادام مؤاخذه ایدیله‌جک هیچ بر دنیوی ماده ایچلرنده یوقدر؛ اونلری و عربی رساله‌لریمی بالخاصّه قرآنڭ جزلرینی بڭا اِعاده ایتمه‌گزى بتون روحمله ایسته‌یورم. چپسده و قبرده دخی اولسه‌م، او کتابلرم، بو غریب دنیانڭ بڭا یوکلهدیگی بش اَلیم و حزین غربتلرده اُنیسلرم و آرقداشلرمدرلر. اونلری بندن آیرمقله، تَحْمَلَسز بر آلتنجی غربته دوشه‌جگم و بو چوق آغیر غربتڭ تضییقندن چیقان آهلردن صاقینمالیسڭز.

محكمه نك رئيس و اعضا لرندن اهميتلى بر حقمى طلب ايدرم

شويله كه: بو مسئله ده يالگىز شخصم مدار بحث دگل كه، سز بنى تبرئه ايتمكله و حقيقت حاله مطلع اولماگىزله مسئله حل اولسون. چونكه اهل علم و اهل تقوانك شخص معنويسى، بو مسئله ده نظر ملتده ايتام آلتنه گيرديكى و حكومته دخى اهل تقوا و علمه قارشى بر امنيتسزلك گلديكى و اهل تقوا و علم، تهلكهلى و ضررلى تشبثلردن ناصل صاقيه جغنى بيلمسى لازم اولديغى ايچون؛ بنم مدافعاتى كندم قلمه آلدیغم بو صوك قسمى، هر حالده يگى حروف ايله، مطبعه واسطه سيله انتشارينى ايسترم. تا كه اهل تقوا و اهل علم، انتريقه لره قاپيلمه يوب؛ ضررلى، تهلكهلى تشبثلره ياناشماسينلر؛ و شخص معنويسى نظر ملتده ايتامدن قورتولسون. و حكومت دخى، اهل علم حقنده امنيت ايتسين و بو آكلاشمازلق اورته دن قالقسين. و حكومته و ملت و وطنه پك چوق ضررلى دوشن بو گى حادثه لر و آكلاشمازلق داها تكرر ايتمه سين.

صورغو حاكمگنك قرارنامه سنه قارشى اعتراضنامه

أى هيئت حاكمه و أى مدعى عمومى! بو إدعاناامه ده سبب ايتام هر بر مادّيه قارشى، إستنطاق دائره سنده ضبطگزه گچن مدافعاتمه جوابلرى واردر. خصوصًا "صوك مدافعاتم" نامنده كى اوتوز بش صحيفه لك بر مدافعه نامه يي، اعتراض يرينه سزه تقديم ايدىيورم. بو نقطه يه ده نظر عدالت و انصافى چويرمك ايچون ديرم كه:

یگرمی سنه ظرفنده یازدیغم یوز یگرمی رساله ایچنده مدار تنقید و اعتراض یالکز اون اونبش نقطه بولونماسی گوستریور که؛ رساله نورک یوز ییک نوری ایچنده قراکقلی اون اونبش نقطه‌سی، نظر عدالت و انصافه گورونمه مک گرکدر. هم ده او نقطه‌لر، سکز طوقوز سنه اول یازیلیمش اولان رساله‌لرده بولونمشدر که؛ اوندن صوگره عفو قانونلری چیقمش.

هم نظر عدالت و انصافه عرض ایدیورم که:

اون سنه دن بری اسپارطه ولایتنده، مظلوم بر صورتده، تضییق آلتنده آسایش داخلیه و امنیت عمومی‌یه ضرر ویره جک هیچ بر اماره، هیچ بر ترشحات اولمادیغی حالده؛ امنیت داخلیه‌یی إخلال ایتمک تشبثی ایله إتهام ایدیلیمک‌لگمه هانگی انصاف، هانگی وجدان مساعده ایدر؟ اگر یوز آلتمش اوچنجی ماده قانونیه معناسنه بزم حقمزده وجه تطبیقی گبی معنا ویریلسه؛ او وقت باشده دیانت ریاستی، بتون إماملر، خطیلر و واعظلره تشمیل ایتمک لازم گلیر. چونکه حسیات دینییه‌یی تلقین ایتمکده اونلرله برابرز. اگر تلقینات دینییه، امنیت داخلیه‌یی، مطلقا إخلال ایتمک گبی معناسز بر فکر ایلری سورولسه، عمومه شامل اولور. اوت بنم، اونلرک فوقنده بر جهت وار که؛ او ده قطعیتله، شکسز و شبهه‌سز حقائق ایمانییه‌یی ایضاح ایتمک‌لگمدر. بو ایسه؛ فرض محال اولارق، عموم اهل دینه بر اعتراض گلسه، بو حال بزى اعتراضدن قورتارمغه وسیله اولور. بنم حقمده بو قدر تحقیقاتله برابر دها تثبیت ایدیلیمه‌ین و تثبیت ایدیلسه ده عدالت حقیقیه نقطه‌سنده بر صوچ تشکیل ایتمه‌ین و بر صوچ تشکیل ایدیلسه ده، یالکز بنی مسئول ایدن بر ماده یوزندن، یوز یگرمی قدر معصوم و بی‌گناه کیمسه‌لری؛ چولوق چوجغندن و ایشندن آلیقویوب چپسده پریشان ایتمک، البته عدلیه‌نک نظر عدالتنه او یغون گلمز.

هم بو اوچ آیدر حبه‌ی قبه یاپار طرزنده حقمزده و اوهاملی بر صورتده تحریات نتیجه‌سنده اونبش یگرمی خصوصی و رساله نورک مدحنه عائد مکتوبلرک، اونبش یگرمی خصوصی دوستلریمک بگا قارشی صمیمانه بر دوستلق و رساله نورک یوز پارچه‌سندن آنحق ظاهری بر نظرده شیمدیکی بر قسم اهل سیاسته خوش گورونمه‌ین و استیضاحه لزوم گورولن اون اونبش ماده بولوندیغی حالده؛ بنم ایله آدنا بر تماسی بولونان چوق بیچاره معصوملر توقیف ایله مهم ضررلره دوچار اولدیلر. بو آرقداشلریمه عائد حالک حقیقتی، بو اعتراضنامه‌مک آلتنده بیان ایدیلده‌جکدر. إدعانامه‌نک اولنده و آخرنده شایقه اکتسابی حقنده کی اعتراضه، سزه تقدیم ایدیلن صوگ مدافعاتمک نهایتندن آلتی صحیفه اول جوابی یازیلمشدر. هم ده حزیران اون اوچنه قدر هم واعظک هم اماملق وثیقه‌م واردی. ۱۳ حزیران ۱۹۳۵ تاریخندن صوگره رسماً یاساق ایدیلمه‌ین بره‌دن بر دانه آلدیم، فقط گیمیورم. منزوی خصوصی اوطه‌مده بو قانونله عمل ایتیمیورسک دینیلمز.

شرق حادثه‌سی مناسبتیله نفی ایدیلیم، إدعانامه‌ده اشتراکمی احساس ایتدیگی جهتله جواب ویریورم که: حکومتک دوسیهلرنده، بنم کئیهم آلتنده هیچ بر مشروحات یوقدر؛ صرف احتیاط یوزندن نفی ایدیلدیگم، حکومتجه ثابت اولمشدر. بن او زمان ده، شیمدیکی گبی منزوی یاشایوردم. بر طاغث مغاره‌سنده، بر خدمتجی ایله یالکز اوطورورکن؛ بنی طوتوب، اون سنه بلا سبب، مراجعت ایتمدیگم ایچون، طوقوز سنه بر کویده، بر سنه ده اسپارطه‌ده إقامة محکوم ایدوب، آخرنده بو مصیبتیه گرفتار ایتدیلر.

اوچنجیسی: إدعانامه‌ده دین پرده‌سی آلتنده طاشیدیغی منفی طویغولرینی بعض کیمسه‌لره تلقین صورتیله "بارلاده ایکن تأسیس مناسبت ایلدیگی،

اوزاغنده و ياقيننده بولونان اشخاصك مادّي و معنوي يارديملىرىنى تامين ايدهرك فعاليتته گيريشديكى و هيئت عموميه سنه رساله نور آدينى ويرديكى و قسم قسم يازديرديكى بو اثرلىرىنى مختلف واسطه‌لرله گيزلى گيزلى چوغالتديرهرق آنطاليه، آيدين، ميلاس، اگيردير، دينار و وان گي منطقه‌لرده، آدملىرىنك دالتيه نشر و تعميم ايتديرديكى بو اثرلردن دولتك امنيّت داخله سنى إخالل ايدهبيله جك اولانلرينه محرم و ياريم محرم دييه رك اشارتلىر قويدىكى و بو صورتله إستهداف ايتديكى غايه يي كنديسنك ده قبول و إحضار ايتمش بولونديكى "حَقْنده كى فقره يه قارشى، شو قطعى و ايضاحلى جوام، سزك اُولجه ضبطكزه گچن "صوك مدافعه" نامنده كى اوتوز بش صحيفه لك مدافعاتى اعتراضنامه اولارق تقديم ايله برابر ديرم كه:

يوز ييك دفعه حاشا!.. ايمان علمنى رضاي إلهيدن باشقه هيچ بر شيئه آلت ايتمه مشم و ايدهميورم و كي مسه نك ده حَقّى يوقدر كه ايدهبيلسين. و رساله نور نامى آلتنده كى يوز يگرى بش رساله، يگرى سنه ظرفنده تاليف ايديلمش. و شيمدى نظر تنقيدىكزه ايليشن اون اونبش نقطه، سكر طوقوز سنه اُول يازيلمشدى. داها او نقطه لرى تنقيد ايده جك قانونلى چيقمامشدى. و هم او نقطه لرى عفو ايده جك عفو قانونلى اونلر يازيلدقن صوكره چيقمش.

محرم ديدىگمز رساله لر ايسه، اوچ دانه سى بزه غرور و رايه مدار اولماق ايچون محرم ديمشم. شيمدى ايسه، او سَر محرمك بر كوشه سنى فاش ايتمگه مجبور اولارق ديرم كه: او محرملردن بريسى، كرامت غوثيه؛ ايكنجى، كرامت علويه؛ اوچنجى، سَر إخلاصه عائد رساله لردر كه؛ او ايكي كرامت، بنم حَمدن يوز درجه فضله و خدمت قرآنيه مى تقدير صورتنده حضرت على ايله حضرت غوثك اشارتلىدرلر. و ريادن و غروردن و انايتدن قورتاره جق سَر

إخلاصه دائر رساله‌یه، اَكْ خاص قارداش لریمه مخصوص اولارق، محرم دینمشد. آسایش داخلیه ایله بونلرک نه مناسبتی وار که، اونلر مدارِ إتهامم اولویورلر؟

ایکنجی قسم محرملر ایسه؛ دار الحکمتده و طوقوز سنه اَوّل آوروپا إعتراضاتنه و دوقتور عبد الله جودتک دینسزجه هجوملرینه قارشى یازدیغم بر ایکی رساله و بعض مأمورلرک بکا إنصافسزجه و غدارانه تجاوزلرینه قارشى شکوا صورتنده یازدیغم ایکی کوچک رساله در که؛ صوڭ مدافعاتمه بحث ایتشم. بو درت رساله‌نک تألیفندن بر زمان صوڭره، بعض سربستی قانونلره و حکومتک ایشنه هیچ بر جهتله تماس ایتمه مک ایچون، اونلرک نشرینی منع ایدوب، قسمًا محرم دیمشم؛ اَكْ خاص بر ایکی قارداشمه مخصوص قالمشدر. دلیلده ده شودر که: بو قدر تحریاتکزده، او محرم دینیلن رساله‌لرک هیچ بر یرده بولونما سیدر. یالکز عمومونک فهرسته‌سی اَلکزه گچمش، او فهرسته‌یه گوره بو نقطه‌لردن إستیضاحه لزوم گورولمش؛ بن ده جواب ویرمشدم، او جواب ده ضبطکزه گچمشدر.

إدعانامه‌ده، متعدّد منطقه‌لرده رساله‌ نورک نشر و تعمیمنه آدملر واسطه‌سیله چالیشدیغم بیان ایدیلیور. **جوابًا دیرم که:**

بن بر کویده، غربنده، کیمسه‌سز، حسنِ خطّم یوق ایکن؛ ترصد آلتنده، هرکس بنم معاونتمدن چکینیرکن؛ یالکز غایت محدود درت بش أحبابمه بر یادگار اولارق خاطراتِ ایمانیه‌می گوندردیگمه "نشریات و تعمیمنه چالیشیور" دیمک، نه قدر خلافِ حقیقت اولدیغنی اَلبته تقدیر ایدرسکّز. بنم گبی حدّندن چوق فضله توجهِ عامّه‌یه مظهر بر انسانک، اونبش سنه وانده تدریس ایله مشغول اولدیغم حالده، بر تک دوستمه بر ایکی ایمانی رساله‌لریمی گوندرمکله بوڭا ناصل

نشریات دینیلیر؟ و بوتون آناتولیده بر آنطالیالی آشجی، بر میلّاسلی خانجی و اختیارلقدن عتّه گتیرمش آیدینلی بر اختیارک إصرارلرینه بناءً ایمانی بر ایکی رساله‌ی گوندرمکله، ناصل نشریات دینیلیر؟ بنم مطبعهم یوق، کاتلیرم یوق، حسنِ خطّم یوق، البته نشریات یاپامام. دیمک رسالّه نور جاذبه‌داردر، کندی کندینه إنتشار ایدیور. یالکز بو قدر وار که؛ "اونجی سوز" نامنده حشره دائر اولان رساله‌ی، داها یّخی حروف چیقمه‌دن، سکز سنه اوّل طبع ایتدیردک. حکومتک بیوک مأمورلرینک و مبعوثلرینک و والیرک آلرینه گچدی، کیمسه إعتراض ایتمدی. اوندن، سکز یوز نسخه إنتشار ایتدی. حکومتک مساعده‌سندن إستفاده ایده‌رک هر طرفه گیتدی. اونک إنتشاری مناسبتیله، اونک گبی صرف أُخروی و ایمانی بر قسم رساله‌لر، کندی کندینه محدود بر قسم إنسانلرک آلنه گچدی. البته إختیارسز، کندی کندینه بو إنتشار بنم خوشمه گیتمش. بن ده بعض خصوصی مکتوبلرمدّه، بو تقدیریمی تشویق طرزنده یازمشم. بو اوچ آیدر، بو قدر تحریات عمیقه نتیجه‌سندّه، قوجه بر مملکتده، اونبش یگرمی آدمک آللرنده کتابلریمی بولمشر. بنم گبی اوتوز سنه تألیفات و تدریساتله عمری گچن بر آدمک، یگرمی خصوصی دوستنده بعض خصوصی رساله‌لری بولومغاسی، نه صورتله نشریات اولور؟ و او نشریات ایله ناصل بر هدفی تعقیب ایده‌بیلیر دینیلیر؟

أفندیلر! اگر بن دنیوی و یاخود سیاسی بر مقصدی تعقیب ایتسه ایدم، بو اون سنه ظرفنده، اونبش یگرمی دگل، یوز بیك آدملر ایله علاقه‌دارلغم تظاهر ایده‌جکدی. هر نه ایسه، بو نقطه‌یه دائر صوڪ مدافعاتمده داها فضله ایضاحات و تفصیلات واردر.

إدعانامه‌ده فهرسته رساله‌سندّه "إشاراتِ سبعة" نامنده کی رساله‌نک بر قاچ

نقطه سنه تنقیدکارانه ایلشیلیمش. گویا حکومته تعریض وارد در دییه ذکر ایدیلیمش.

الجواب: بو رساله یی داها حکومت قانون مدنی یی قبول ایتمه دن اؤل و یئگی اذان چیقمه دن و قرآنک ترجمه سنه باشلانمادن اؤل یازدیغمی و اثبات ایتدیگمی اؤلجه جواب ویرمشدیم. بو رساله حکومته باقمیور. بلکه بعض ملحدلرک آوروپا فیلسوفلرندن فرانسه إنقلاب کبیرینی اساس طوتوب، اسلامیته ایتدکلری هجومه قارشى بر مدافعه در. خیلی زمان صوگره حکومت قانون مدنی یی قبول ایدوب یئگی اذان چیقدقدن صوگره، او رساله نك قطعیا إنتشارینی منع ایتدم. دلیل ده بودر که؛ نه بنده، نه هیچ بر دوستمه بونك نسخه سی بولونما سیدر. یالکز یگرمی سنه لك کتابلریمك فهرسته سی اولان اون بشنجی لمعه نامنده کی رساله ده او اشارات سبعة نك موضوعلرینه اشارت ایدیور. هیچ فهرسته ایله مؤاخذه اولونور می؟

إختیارلر رساله سنك یدنجی رجاسنده ذکر ایدیلن غایت أهمیّتلی بر حقیقت آکلاشیلیمدیغندن تنقیدکارانه إدعایامه ده ذکر ایدیلیمش. بر کلمه سنه یاگلش معنا ویریلیمش. إستنطاقده بوکا جواب ویرمشدیم. بوراده بو قدر دیرم که: بن او زمان آنقریه دوستانه دوستلر ایچنه گیرمشدیم. ألبته حکومته، آنقریه تعریض صورتنده دکلدی. او وضعیته آنقره ده او وقت بش إختیارلغك بنی إحاطه سیله کندی نفسمده أک قره بر حالت روحیه حسّ ایتدم دیمکدر. او کلمه دن صوگره آلتی جهتمده وحشت و ظلمتلرک حسّ ایدیلیمه سی و صوگره آلتی جهتمده تنور ایتمه سی، سرّ ایمان ایله إنسانك آلتی جهتی ناصل تنور ایتدیگنی و غفلت و ضلالت ایسه ناصل او آلتی جهتی ظلمتلی و وحشتلی گوستردیگنی گوسترن او یله بر حقیقت عالیه در که؛ دگل تنقیدکارانه اوکا باقمق، بلکه عموم إنسانلر اوکا تقدیرکارانه باقمق گرکدر. ینه إدعایامه ده اون بشنجی لمعه نامنده کی

فهرسته رساله‌سنده آیت کریمه‌نڭ ﴿لِلذِّكْرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ﴾ ۞ فَلَاؤُهُ السُّدُسُ آیتلرینڭ اُسکیدن بری مدنیتهڭ اعتراضه قارشى بتون تفسیرلرده بولونان بر حقیقتی دگل سکز سنه اَوّل بلکه اونیش سنه اَوّل و بو حکومتڭ قانون مدنی قبول ایتمه‌دن خیلی زمان اَوّل ویردیگم غایت قطعی و شبهه‌سز بر جواب علمی، ادّعانامه‌ده بنم علیهمده ناصل استعمال ایدیله‌ییلیر؟

ادّعانامه‌ده، ینه فهرسته‌دن نقلاً، حروف قرآنیه و ذکریه‌نڭ ترجمه‌لری یرلرینی طومدقلری مدار تنقید بیان ایدیلیور. بو مسئله، سکز سنه‌دن مقدم اولمش بر مسئله‌در و هیچ بر اعتراض قبول ایتمز بر حقیقت علمی‌در. اوندن خیلی زمان سوگره، بو زمانڭ بعض مقتضیاتنه گوره ترجمه ایدیلمه‌سنڭ حکومتجه قبولی نه صورتله او حقیقت علمی‌یه علیهمه چویرر.

مسجدیمزڭ قیاماسی مناسبیله، درت نقطه‌دن عبارت، بڭا وحشیانه ظلم ایدن محلی ناحیه مدیریله بر قاچ آرقداشی و قضا قائم مقامنڭ، شخصیتلرینه و مأموریتلرینڭ سوء استعمالرینه قارشى بر شکوانامه‌در که؛ او رساله‌ی کیمسه‌یه ویرمدم. چونکه، هیچ بر کیمسه‌ده بولونامشدر. یالڭز فهرسته‌ده بحثی وار.

ادّعانامه‌ده تلویحات تسعه نامنده طریقتڭ بعض حقائقنه دائر بر رساله‌ده مدار تنقید بولونان شو فقره: "أهل سنت و جماعته منسوب بر قسم أهل سیاست و بر قسم غافل إنسانلر، أهل طریقتڭ ایچنده گوردکلری بعض سوء استعمالاتی و بر قسم خطیئاتی بهانه ایدهرک بو خزینۀ عظمای قیامیه، بلکه تخریب ایتمک و بر نوع آب حیاتی طاغیدان او کوثر منبعی قوروتغه چالیشیورلر. و مرکز حکومت اولان ایستانبولی بش یوز اَللی سنه بتون عالم خرستیانیڭ قارشیسنده محافظه ایتدیرن، ایستانبولده بش یوز یرده فیشقیران اَنوار توحید و مرکز

إسلامیتده کی اهل ایمانك مهم بر نقطه إستنادی او بیوک جامعلرک آرقه لرنده کی تکیه لرده او الله الله دینلرک قوه ایمانیه لری و معرفت إلهیه دن گلن بر محبت روحانیه ایله جوش و خروش لریدر.

ایشته آی إنصافسز حمیت فروشلر و ساخته کار ملیت پرورلر! طریقتک حیات اجتماعیه مزده بو حسنه سنی چور و ته جک هانگی سیئاتلردر، سوبله یگز." دییه یازیلی اولان فقره علیهمه تنقیدکارانه بر ماده اولارق درج ایدیلمش.

الجواب: بو فقره حقیقت نقطه سنده چوق خطیئامی عفو ایتدیرر مبارک بر فقره در. هم بو فقره، حکومتجه طریقتک یاساق اولدیغنه دائر قانونلرک نشرندن خیلی زمان اول اولقله برابر؛ بو طریقت تعلیمی دگل، طریقتک بر حقیقت علمییه سنی علما بیان ایتمکدر. بوکا یاساق تماس ایده مز. هم بو ملتک بیك سنه دن بری روحلرینی فیضلندیرن و مزارستانده یاری أجدادلری اونگله مربوط اولان بدعه سز، خالص و حقیقت تقوا اولان بر نوع طریقتک قطعی بر اجتماعی فائده سنی بیان ایتمک لگم، ناصل علیهمده استعمال ایدیه بیلیر؟ هم بو رساله تحریراته هیچ بر دوستمه بولونمادی. دیمک که اونک نشرینه چالیشمیورم. یالکز فهرسته ده بحثی گورمشسکز.

إدعاینامه ده ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ایله باشلایان و شاپوغرافله تکثیر ایدیلمش اولان درت صحیفه لك یازینک برنجی صحیفه سنده "۱۳۴۲ ده مبدأ تألیفنه و حشرک إنکارینه بر أماره اولان لا دینی سیاستک إعلائی و لاتین حروفک رسماً قبول تاریخنه" دییه یازیلی اولان شو فقره بنم علیهمده استعمال ایدیلمکله برابر، معصوم موقوفلردن خسرو نامنده کی بر کیمسه نك اهل خبره طرفدن یازیسنه بگزه تلدیگی جهته له اونگله مؤاخذه ایدیلمشدر.

الجواب: بوندن طوقوز سنه اَوَّل اُسکی تاریخیه قرق ایکیده اوننجی سوزی تألیف ایتدم. إستانبوله مطبعه‌یه گوندردم. او وقت طبع ایدیلدی. سکر یوز نسخه بڭا گوندردلدی. بن ده هجری قرق یکی تاریخیه طبع ایدیلن اوننجی سوزڭ توافقاتنه دائر اَل یازیزی ایله یکی اوچ صحیفه‌لک بعض شیلر یازدم. او زمان بر قاج نسخه‌یه او تتّمّه اَل یازیزیله یازیلدی. اوننجی سوزڭ کثرتلی نسخه‌لری هر یرده واردی. دیمک بر آرقداشمز او مطبوع اوننجی سوزڭ تتّمّه‌سنی اون ویا یگرمی نسخه‌لرینه علاوه ایتمک ایچون تا او زمانده یاساق اولمیان شاپوغرافله یازمش. بن ده صوڭره گوردم و اِذّم اولمادن و کیم یازدیغنی بیلمدیگم حالده ضرر سز گوردم، قبول ایتدم. ایچنده کی مدار تنقید اولان فقره ایسه عجباً بنم میدر؟ یوقسه بر دوستمڭ توافقاتی توسیع ایچون علاوه‌سی میدر؟ مجهول اولان شو مثالده کی فقره:

اوننجی سوزڭ توافقاتنددر که؛ اوننجی سوزڭ سطرلری هم تألیف تاریخنه، هم دینی دنیادن تفریق ایدن لا دینی جمهوریتڭ اعلاننه توافق ایدیور که، حشرڭ اِنکارینه بر اُماره‌در. یعنی او فقره‌نڭ مثالی بودر: "مادام جمهوریت دینه و دینسزلگه ایلشیمیور، پرنسبیله بی طرفانه قالییور؛ اهل ضلالت و اِلحاد، جمهوریتڭ بو بی طرفلغندن اِستفاده ایتمکله، حشرڭ اِنکارینی اِظهار ایتمه‌لری محتملدر." دیمکدر. یوقسه حکومته بر تعریض دگلدر؛ بلکه حکومتڭ بی طرفانه وضعیتنه اِشارتدر. الحقّ، بوندن طوقوز سنه اَوَّل، اوننجی سوز سکر یوز نسخه‌سیله او زمان حکومتڭ مساعده‌سندن اِستفاده ایدوب یایلماسیله، اهل ضلالتڭ قبلرنده کی اِنکار حشری قبلرنده صیقیشدیردی؛ لسانلرینه گتیرمه‌لرینه میدان ویرمدی، آغزلرینی طیقادی. اوننجی سوزڭ خارقه برهانلرینی گوزلرینه سوقدی.

أوت اوننجی سوز، حشر گبی بر رکنِ عظیم ایمانك اُطرفنده چلیکدن بر سور اولدی و أهل ضلالتی صوصدیردی. ألبته حکومتِ جمهوریه بوندن ممنون اولدی که، مجلسده کی مبعوثانك و والیرك و بیوک مأمورلرک أُلرنده کمال سربستی ایله حکومتِ جمهوریهنك مساعده سندن إستفاده ایده رک گزدی.

ایشته شاپوغرافله سکز سنه أُول مطبوع اوننجی سوزك ایکی صحیفه لك علاوه سی، ألبته نه بكا و نه ده خسروه مدارِ مسئولیت اولاماز. چونکه هم او زمان یاساق دگلدی. هم ده اوندن صوگره عفو قانونلری چیقدی که؛ دگل بونك گبی سینك قنادی قدر موهوم کوچك جُرملری، بلکه حقیقی بیوک جُرملری عفو ایتدی.

إدعاینامه ده تستر رساله سی حَقّنده أُولجه إستنتاج دائره سنده ایضاحلی بر جواب ویرمکلگم ایله برابر، ینه شدتلی و تنقیدکارانه بحث ایدیلمش.

الجواب: اون اوچ ویا اونیش سنه أُول تألیف ایدیلن عربجه و تورکجه أُسکی مطبوع و غیر مطبوع رساله لرمدن آلینان و نوطه لر نامنده اون یدنجی لمعه رساله سنك بر مسئله سی اولان، تستره دائر رساله یه صوگره دن یگرمی دردنجی لمعه نامی ویریلمش. بو رساله نك اصلی، باشده دوقتور عبد الله جودت اولارق آوروپا مدنیت و فلسفه سی نامنه و بلکه انگلیزلرک إفساد سیاستی حسابنه تستر آیتنه ایتدکلری إعتراضه قارشسی، غایت قوتلی و مسکت بر جواب علمیدر. بویله بر جواب علمی، دگل بوندن اونیش سنه أُول، هر زمان تقدیر ایله قارشیلانیر. بو حرّیت علمیه یی، ألبته حرّیت پرور بر حکومتِ جمهوریه تحدید ایتمز.

هم بر زمان سوڭره، حكومتك ايلريده سربستي قانونلرينه تماس ايتمه‌مك ايچون اوڭا نيم‌محرمدر ديدم. كيمسه‌يه ويرمك ايسته‌مدم. يالڭز ياكليشلقله ميلاسه گوندريلمشدی. دليلم ده شودر كه؛ بو قدر تحرياته نه بنده و نه ده دوستلرمده بولونمادی. هم ييك سنه‌دن بري چارشاف آلتنده بولونان مخدرات اسلاميه، شيمدی ده چارشافلريني محافظه ايدیورلر. آوروپاگي اكثريتي آچيق صاچيق اولمادقلريني گوسترييورلر. بو رساله حكومتك قانونيله معارضه ايتمييور. هم تستر عليهنده اولانلرك يوزينه شامار وورمق فقره‌سی ايسه، او زمان پای‌تخت اولان إستانبولده بڭا خبر ويريلن بر وقوعات مناسبتيله عبد الله جودت گيبلرك يوزينه حواله‌در. سوڭره بو حادثه‌يه بڭزريكي پای‌تخت اولان آنقره‌ده بر واقعه مناسبتيله، بو أسكي جوابي يڭيدن و ايلريده چيقه‌جق رفع تستر قانوننه تماس ايديلمسی صورتيله، بو حقيقت و گيزلي و خصوصي قالمش جواب علميه‌يه أهالي بي فساد نامی ويرمك، نه قدر إنصاف و عدالتدن اوزاق اولديغني تقدير ايچون وجدانگزه حواله ايدیيورم.

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ﴾

صوڭ مدافعات

آتمش كسور صحيفه‌دن عبارت اولان إتهامكارانه قرارنامه‌ده كي (اون ايكي صحيفه‌لك) شخصمه عائد قسمنه قارشى مدافعه‌مدر:

قرارنامه ده عليهمه ذكر ايديلن ماده لره قارشى، محكمه نك ضبطنه گچن مدافعتمده قطعى جوابلرى وارد. بو قرارنامه نامنده كى اصلسز و وهملى إتهامنامه يه قارشى، اون طوقوز صحيفه دن عبارت إعتراضنامه مى و يگرمى طوقوز صحيفه دن عبارت صوكت مدفاعتمى إبراز ايدىيورم. بو ايكي مدافعه، صورغو حاكملىرىنك قرارنامه لرىنك بتون مؤاخذه نقطه لرىنى و أساس إتهاملىرىنى قطعى بر صورتده رد ايله چوروتويور، اصلسز اولديغنى گوسترييور. يالگز بوراده، قرارنامه نك إستناد ايتديكى و إتهام ايدنلرك نره دن آلداندىلرىنى و بو اصلسز مؤاخذه يي نره دن إقتباس ايتدىلرىنى گوسترر "بش عمده" اولارق سويله يه جگم.

برنجى عمده: رساله نورك يوز يگرمى پارچه سندن ايكي ئوچ درت پارچه سنده اون اونبش فقره يي بهانه طوتوب، بنى و رساله نورى حكومتك پرنسبلىرینه مخالف و رزيمنه قارشى معارض و امنیت داخله سنى إخلاله تشبث إتهامى ايله غايت اصلسز بر دعوادر.

الجواب بن دهديرم: عجباً عموم آوروپانك مال مشتركى اولان مدنيت و يالگز بو زمانك إلجائته بناءً حكومت جمهوريه نك او مدنيتك بر قسم قانونلىرىنى قبول ايتمه سييله، او مدنيتك منفعتلى قسمنه دگل، بلكه قصورلى قسمنه، حقائق قرآنيه حسابنه اولارق مدافعات علميه مه هانگى صورتله "حكومتك پرنسبنه و حكومتك رزيمنه مخالف و حكومتك إنقلابى عليهنه حركت نامى ويريلييور؟ عجباً بو حكومت جمهوريه، آروپا مدنيتك قصورلى قسمك دعوا و كيللكنه تنزل ايدر مى؟ و او قصورلى مدنيتك اسلاميته مخالف قانونلىرى، أسكى زماندن برى حكومتك هدفى ميدر؟ حكومته معارض وضعيت آلق نره ده؟ بو قسم قصورلى مدنيت قانونلىرینه قارشى حقائق قرآنيه يي علمى بر صورتده مدافعه ايتمك نره ده؟

قرآن حکیمک آیاتِ قطعیه‌سیله، ییڭ اوچوز سنه‌دن بری، میلیونلر تفسیرلرنده و حالاً کتبخانه‌لرده طولو اولان تفسیرلرده ﴿لِلذِّكْرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ﴾ * فَلَا مِثْلَ السُّدُسِ * يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ... الخ * فَاذْكُرُوا مَا طَابَ لَكُمْ﴾ * إلى آخر گبی

آیتلرک حقائقِ قدسیه‌لرینی آوروپا فیلسوفلرینک اعتراض و تجاوزاتنه قارشى اوتوز سنه‌دن بری یازدیغم مدافعاتِ علمیه‌می "حکومتک إنقلابنه، پرنسبنه و رژیمنه مخالفتِ قصدی وار" دییه بنی إتهام ایتمک، اوپله بر ظاهر غرض و اوپله بر أساسسز بر و همدرکه؛ بوراده کی محکمۀ عادلّه‌یه تعلق ایتمسه ایدی، مدافعه و جواب ویرمگی لایق گورمزدم.

هم عجباً اُسکیدن بری بو وطن و ملتّه ضرر نیتیه، آوروپانک دینسز قومیته‌لری حسابنه و روم و اُرمیلر جمعیتلری واسطه‌سیله دینسزلک و إختلال و فساد تخمیلرینی صاچان ملحدلره قارشى مدافعاتِ علمیه‌م، هانگی صورتله حکومت علیه‌نه آلینیور؟ و هانگی سببله حکومت بر تعرضِ معناسی ویریلیور؟ و هانگی إنصاف ایلّه بویله دینسزلگی، حکومت مال ایدوب منفی طویغولرله حکومتله مبارزه ایدیور دییه إتهام ایدیوریور؟ حکومتِ جمهوریه‌نک قوتلی أساسلری، بویله مفسد دینسزلرک علیه‌نه اولدیغی حالده؛ دینسزلگی حاشا حکومتک پرنسبنه مال ایدوب، بنم وطن و ملت و حکومت حسابنه اوپله مفسدلره قارشى یگرمی سنه‌دن بری غالبانه مدافعاتِ علمیه‌می حکومتک رژیمنه و گویا پرنسبنه قارشى بر مخالفت و خلقی إخلالِ آسایشه سوق و یوز ییڭ دفعه حاشا "دینی سیاسته آلت و خلقی حکومت علیه‌نه تشویق" معناسی ویرمک، هانگی إنصاف قبول ایدر و هانگی وجدان راضی اولور؟

أوت دگل بو محکمّه‌یه، بلکه بتون دنیایه إعلان ایدیورم: بن حقائقِ قدسیۀ ایمانیه‌ی، آوروپا فیلسوفلرینه و بِالْخَاصَّه دینسز فیلسوفلره و بِالْخَاصَّه

سیاستی دینسزلگه آلت ایدنلره و آسایشی معنًا إخلال ایدنلره قارشی مدافعه ایتشم و ایدیورم.

بن حکومت جمهوریه‌یی، إلجآت زمانه گوره بر قسم قانون مدنی‌یی قبول ایتمش و وطن و ملتّه ضرر ویرن دینسزلک جریانلرینه میدان ویرمه‌ین بر حکومت اسلامیّه بیلیورم. قرارنامه نامنده کی إتهامنامه‌ده، وظیفه‌سنی یاپان مستنطقلره دگل، بلکه مستنطقلرک إستناد ایتدیگی ملحد ظالملرک أوهام و أنتریقه‌لرینه قارشی دیرم:

سز بنی "دینی سیاسته آلت ایتمک" ایله إتهام ایدیورسکز. و او إتهامک ظاهر بر إفترا اولدیغنی و أساسسز، چوروک بولوندیغنی یوز دلیل قطعی ایله إثبات ایتمکله برابر؛ بو آغیر إفتراکزه مقابل، بن ده سزی، سیاستی دینسزلگه آلت ایتمک ایسته‌یورسکز دییه إتهام ایدیورم!

ایکنجی عمده: نظر تنقید ایله، بر جربزه ایله، بیگلر محاسن ایچنده نظرلرنده خطیئات توهم ایدیلن اونبش یگرمی نقطه ایله، بتون او محاسنی ستر ایتدیره‌جک و حکمدن إسقاط ایده‌جک و یالکز او اونبش یگرمی نقطه اوکا هدف مقصود اولدیغنی إتهامکارانه ایلری سورن غرضکار مخرلرک و وهاملرک ماهیتی بو حکایه ایله ایضاح ایدیورم:

بر زمان جربزه‌لی بر پادشاه، عدالت نیتیه چوق ظلم ایدیورمش. بر محقق عالم اوکا دیمش: "أی حاکم عدالت‌پرور! سن رعیتکه عدالت نامیله ظلم ایدیورسک. چونکه تنقیدکارانه جربزه‌لی نظرک، زماناً متفرّق قصوراتی بردن طولار؛ بر زمانده تصوّر ایدوب، صاحبنی شدّله بر جزایه چارپیورسک. هم بر قومک متفرّق أفراندنه وجوده گلن قصوراتی، تنقیدکار جربزه‌لی نظرکله

طویلارسك. صوگره او پرده ايله، او طائفه‌نك هر فردینه قارشی بر نفرت، بر حدّت سزه گلیر؛ حقسز اولارق اونلری وورورسك. اوت سنك بر سنه ظرفنده آتدیغك توكروك، بر گونده سندن چیقمش بولونسه، ایچنده بوغولاجقسك. متفرق زمانده استعمال ایتدیگك صولفاتو گبی آجی علاجلری، بردن بر گونده بر قاچ کیشی استعمال ایتسه، هپسنى ده ئولديره بیلیر. "ایشته عین بونك گبی؛ محاسنك اورتهلرنده بولونماسیله، آرا صیره وقوع بولان قصوراتی ستر ایتمك لازم گلیركن؛ سن رعیتكه قارشی قصوراتی ازاله ایدن محاسنى دوشونمەدن، جریزه‌لی نظر كله متفرق قصوراتی طویلايوب، آغیر جزالر ویریورسك. ایشه او پادشاه، او محقق عالمك ایقظاتیله، عدالت نامنه یاپدیغی ظلمدن قورتولدی.

ایشته خارجدن ملهم و ملحد ظالمرك اُنتریقهلرینه اِستنادا، رساله نور حقّنده مسافر مستنطقرك ویردكلری عجیب و غریب اِتهامکارانه و وهّامانه قرارلری، عین بو حکایه‌ده کی تنقیدکار جریزه ايله اولدیغی بونكله اگلاشیلیور که: رساله نورك یوز یگرمی کسور رساله‌سی عادتاً یوز یگرمی ییك ضررسز حقلی کلمه‌لر ایچنده اون اونیش یگرمی کلمه سطحی نظرلینه قصورلی گورونمکله، حکایه‌ده کی گبی او قصوری طویلايوب او عدسه ايله قوجه رساله نوره باقوب اِتهام ایدیور. (حاشیه)

صوگره بنم ده او رساله‌لر واسطه‌سیله حکومتك پرنسبنه و رژیمنه قارشی قصدی بر تعرّضده بولوندیغمی توهم ایدیور. عجباً بویله معظّم بر اُترده، قرارنامه‌ده

(حاشیه): معلومدر که: سانسوره تابع نشریاتك بر صحیفه‌سنده بولونان مخالف کلمه‌لر سانسورجه چیزیلدکدن صوگره، متباقیسی سربست اولارق نشر ایدیلیر. یوز یگرمی رساله ایچنده ظاهرجه تنقید ایدیلوب معنّا سانسوره تابع طوتولق ایسته‌نیلن او اون اونیش نقطه یوزندن یوز یگرمی منفعتلی رساله‌نك سربستیتی رفع ایتمگی هانگی قانون قبول ایدر؟ ایشه بن ده او نقطه‌لری طی ایدوب رساله نورك سربستیتی یوکسك محکمه‌نك عدالتندن طلب ایدیورم.

توهم ایتدکلی گی، منفی طویغولرله حکومتک پرنسبته قارشی تعرض اولسه ایدی، البته یوز یگرمی کسور رساله ده بیگلر مدار تنقید نقطه لری بولونه جقدی. او وقت اوچ آیده اوچ علاقه دار دائره ده تدقیقدن صوگره اونبش نقطه یی دگل، بلکه اوچ گونده اوچ ییک مدار تنقید نقطه لر بولونه جقلر ایدی. هم حکومتک انقلابنه قارشی بر تجاوز هدفم اولسه ایدی، اون سنه ظرفنده یالکز یگرمی اوتوز اوزاقدن اوزاغه آخرت قارداشی بولمق دگل، بلکه بنم گی یوز درجه حدندن فضله توجه عامه یه ایسته میه رک مظهر اولان بر آدمک یگرمی ییک، یوز ییک شریکلی دوستلری بولونه جقدی.

شیمدی بن ده او قرارلری ویرنلره صورویورم: او قدر اعظام ایده رک و بیوته رک هر یرده او رساله لرک نشرینه چالیشیورلر دییه اون صحیفه دگل، آلتمش صحیفه بر قرارنامه یازیورسکز. عجب اوتوز قرق سنه دن بری علم و فن عالمنده بر جلوه قدریه ایله حدمدن یوز درجه فضله تألیفات اعتباریله نام آلا و یگرمی سنه متمادیاً تألیف ایله وقتی گچن بر آدمک، بر عمیق تدقیقات و تحریات ایچنده قاچ ییک نسخه کتابی بولدیگز؟ اُک خاص قارداش لرمده هانگی تنقیدلی کتابی بولدیگز؟ تنقید ایتدیگز رساله لر دن بر نسخه دن باشقه قاچ رساله یی بولدیگز؟ بتون بو موقوفینده بنمله برابر اوتوز قرق نسخه کتاب بولدیگز. بو ناصل نشریات اولور که، هر برنده برر نسخه بیله بولونما مشدر؟ بتون اعتراض ایتدیگز ماده لر پک صافدل و إصرار جی بر قارداشمز اولان خلیل إبراهیمده بعضلرندن برر نسخه بولونمش. اولری ده بن مجبور اولدم، اونک إصرار و اشتیاق و صفوته قارشی کندیبه عائد اولان بعض و نیم محرم دیدکلیمی گوندرمشدم. قضای إلهی ایله بتونی الکزه گچدی. بونلردن باشقه هیچ بر کیمسه ده بولونمادی. دیمک قرارنامه ده نشریات یاپیور دیملری، بر اوهامدن عبارتدر. اگر بو اون سنه

ظرفنده نشریات یاپسه ایدم، بولدیغکز بر نسخه‌یه بدل لا اقل یوز نسخه، خصوصاً خاص قارداشلمده بولونه‌جقدی. یوز یگرمی آدمک استنطاقنده آنجق اوتوز قرق کتاب بولونمشدر. حالبوکه بیچاره چوق معصوم انسانلری، سعید کردینک آثارینک نشریاتنه واسطه اولمشلر بهانه‌سیله بو مصیبتنه سوق ایله سوروندیردیلر.

اوچنجی عمده: إتهامکارانه ملحد ظالم‌لرک إسناداتنه إستناد ایدن قرارنامه‌ده او قدر معناسز و دقتسز حکم ایتمش که؛ گورنلرک إستغرابنی موجب اولویور. مثلاً: قرارنامه‌ده سکز اون سنه فاصله‌لی تألیف ایله إستنساخ تاریخلری إلتباس ایتدیریلییور. گچن سنه إستنساخ ایدیلن و اون سنه اول تألیف ایدیلن رساله‌ی، گچن سنه تألیف ایدیلمش گبی گوسترییور.

هم بر خواجه‌نک، بر معلّمک اطرافنده کی شاکردلری و بر بقالک صمیمی مشتری دوستلری حکمنده اولان و نادراً گوروشه‌بیلدیگم و بعضلرینی بر دفعه گوردیگم بعض دوستلرم، بر جمعیتک فعال اعضالری گبی نشریاتنه واسطه اولویورلر دییه إتهام ایدیلمشلر. عجباً بنم گبی بر آدمک، اون سنه ظرفنده اون دوستی بولونماسی و او نشریات دیدکلری برر و یاخود ایکیشر نسخه‌دن باشقه بولونماقله برابر؛ بونلره سعیدک واسطه نشریاتی دیمک، نه قدر معناسز اولدیغی بونکله آگلاشیلیر که: بن اون گون مخبرلرک دیدیگی گبی نیت ایدوب نشریات یاپسه ایدم، یوز آدمی ده بولوب نشریات یاپایلیردم. او وقت بو اون سنه‌لک نشریاتده، هر بر کتابدن الگزه یوزر نسخه گچه‌بیلیردی. حالبوکه بو قدر تحقیقات عمیقده تستر رساله‌سندن بر تک نسخه ایله، ناشر توهم ایدیلن اون معصوم بیچاره‌لر بولونمشدر.

هم اختيارلر رساله سنده یدنجی رجاده آنقره نڭ قلعه سنڭ باشنده بش نوع
 اختيارلڭڭ بردن بڭا گورونمسی نظریمی بر دفعه غفلتکارانه ماضی، حال و
 مستقبله چویرمش. نظر غفلتله چوق اَلم و قراڭقلی گورونن آلتی جهتمی تنویر
 ایدن، ایشیقلا نديران اَنوار ايمانيه يي ايصاح ايتديگي و او واقعه يي اون ايکي سنه
 اُول آنقره ده "حباب" اِسمنده بر رساله مده درج و طبع ايتديگم و اوچ دفعه در
 جواب ويرديگم حالده، اَلآن عليه مده مدار تنقيد اولارق تکرار ايديلييور. اُڭ
 غریبی شودر که؛ ايکي کلمه سنه بتون بتون ياڭلیش معنا ويريلمش. ديمشم:
 "آنقره ده کندي نفسمده اختيارلقلرڭ تخطری ايله اُڭ قره بر حالت روحیه حسّ
 ايتدم" ديدیگم حالده، او حالت روحیه می آنقره یه چویرمش، عليه مده استعمال
 ایتمش. هم او رجاده دیمشم: "خلافت سلطنتڭ وفاتی" یعنی ملّی سلطنتڭ یرینه
 اقامه سی مراد ایتدیگم حالده، بر "واو" علاوه و بر "نون" ی نقصان ایدوب،
 خلافت و سلطنتڭ وفاتی دییه تحریفله برابر معناسنی ده تغییر ایدوب اُسکی
 سلطنتی تحسّرله یاد ایتدیگمی، خاطره گلهمین معنایی عليه مده استعمال
 ایتمش. (حاشیه) بو عجیب قرار نامه یی ویرنلرڭ حکایه سی بوڭا بڭزر که: بر وقت
 ظریف بر بکتاشی یه دیمش لر: نه ایچون نماز قیلیمیورسڭ؟ دیمش: "قرآنده
 ﴿لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ﴾ وار. ﴿وَأَنْتُمْ سُكَارًا﴾ یی ده اوقو" دیمش لر. او دیمش: "بن
 حافظ دگلم." ایشته یدنجی رجاده غایت پارلاق و تأثیرلی و هر عقلی

(حاشیه): آنقره یه دوستانه گیتدیگمده بیوک ملّت مجلسنڭ سامعین لوجه سنده گورونمکله
 برابر، انگلیزلره قارشى خطوات سته نامنده کی اُثرمله مدافعاتی تقدیر ايله یاد ایدن مبعوثلرڭ
 بنی شدتلی آفیشلر ايله قارشیلالماری، بونلرڭ بو یاڭلیش معنارینی کونکندن کسر. و هم واند
 تملی آتدیغم و حرب عمومی غائله سیله گری قالان دار الفنونمه یوز اَللی بیڭ لیرانڭ تخصیصی
 حقّنده کی لایحه قانونیه یی ایکی یوز مبعوثدن یوز آلتمش اوچ مبعوثڭ اِمضا ایتمه سی، حکومتڭ
 بڭا قارشى نظر توجّهنی گوستروب قرار نامه ده کی اوهامی اساسیله کسر.

دوشونديره جك بر حقيقتِ ايمانيه يي، قرار ويرنلر پارچه لامشلر. او بكتاشي گي نظر غفلتله قراڭلق گورونن او نقطه يي گويا نسلِ آتي يي قراڭلقده گوردیگمی ديه عليهمه چويرمشلر. آرقه سنده كي اَنوارِ ايمانيه نك آلتی جهته ده گوردیگی نورانی خدمته گوز قيايورلر. نمونه اولارق بو رجانك محكمه ده اوقونماسنی طلب ايدر، تا آڭلاشيلسين. دَقْتَسْزَلَك و جريزه ايله لهمه ده اولانی عليهمه چويردكلری گورولسون.

دردنجی عمده: بورا يوكسك محكمه سنك عادلانه و حقيقت پرست وجدانلرندن إِحْقَاقِ حق ايديله جگنه اميديز قوی اولمقله برابر، خارجدن إلهام آلان و إسپارطه و داها باشقه بر یرده كي اوهامك تأثيراتی حکمی آلتندن قورتولمیان مسافر صورغو حاکملرينك قرارنده، يگرمی وجهله مدافعه ايتديگم مدارِ إتهام بعض نقطه لری ينه ایلری سورمه لری بگا بر مأیوسیت ويرمکله برابر، شويله بر فکر ويريور:

گيزلی بر قوّت، بِالْإِلتِزامِ بنی محکوم ایتمک ایسته یور. و هر بهانه يي بولوب، ييک دره دن صو گتيرمک گي هر بر چاره يه مراجعت ايدوب، قوردك کچی يه بهانه سندن داها غريب بهانه لرله بنی إتهام آلتنه آلمق و محکوم ايتديرلمک ایسته نیلديگنی حسنّ ایدیورم. مثلاً، اوچ آیدر بو کلمه يي تکرار ایدیورلر: "سعيد کردی، دینی سیاسته آلت ایدیور!" بن ده بتون مقدّساته یمین ایدیورم که: ييک سیاستم اولسه، حقائقِ ايمانيه يه فدا ایدیورم. بن، ناصل حقائقِ ايمانيه يي دنيا سياستنه آلت ایده بيليرم؟ بن يوز یرده بو إتهامی چوروتديگم حالده، ينه معناسز نقرات گي بويله تکرار ايدوب ایلری سورويورلر. ديمک بِالْإِلتِزامِ و هر حالده بنی مسئول ایتمک آرزو سنده بولونويورلر. بن ده، عليه مزده كي ملحد ظالم لری، سیاستی دینسز لگه آلت ایتمه لری ايله إتهام ایدیورم. و اونلرک مدارِ

إتھامی اولان بو مدھش معنایي بیلدیرمه مک ایچون، بڭا إسناد ایتدکلی "سعید، دینی سیاسته آلت ایدیور" جمله سیله ستره چالیشیورلر. مادام اویله در، هر حالده بنی محکوم ایتمک ایسته یورلر. بن ده اهل دنیا یه دیرم: بو اختیارلقده کی بر ایکی سنه لك عمر ایچون، فائده سز لزوم سز تذلل ایتمه م.

بشنجی عمده: "درت نقطه" در.

برنجی نقطه: قرارنامه ده، کلمه لر اوزرنده اوینانیلیور. بر کلمه نڭ، قصدی اولمادیغی حالده، بر معناسندن تعریض چیقاریورلر. حالبوکه رساله نوردده هدف بتون بتون آیری اولدیغندن، کلماتنده کی قصده مقرون اولمیان تعریضلر دگل، بلکه تصریحلر ده بولونسه شایان عفو و مسامحه در. بو نقطه یی ایضاح ایدن بو مثال مقیاسدر. مثلاً:

بن بر مقصدیمی هدف ایدهرک یولمه قوشوب گیدیورم. اختیارسز، یولمه قوشارکن بیوک بر آدمه چارپوب، او آدم یره دوشسه... دیسه م: "أفندی، عفو ایت! بن مقصدیمه گیدیوردم، بيلمیه رک چارپیلدم." ألبته عفو ایدر و گوجنمز. اگر قصدی اولارق بر پارمغمی او آدمه تعجیز صورتنده قولانغه ایلشیدیرسه م، حقارت تلقی ایده جک و بندن گوجنه جک.

ایشته مادام حکومتک تحقیقات عمیقہ سیله و یوز یگرمی کسور رساله نڭ بر ایکی مأمورک ظلمنه قارشى شکوا صورتنده اولان و انتشار ایتدیریلمه یین بر ایکی دانه سی مستثنا، متباقیسنک هدفی ایمان و آخرت اولدیغندن حرکات علمیه و فکریه سنده اهل دنیا نڭ سیاستنه ده چارپسه و شدتلی کلمات ده بولونسه، شایان عفو و مسامحه در. رساله لر لسان حال ایله "عفو ایدیگز. مقصدیمز سزه ایلشیمک دگلدر، هدفمزه یورو یورز" دیورلر. اگر رساله لرک اکثریت

مطلقه سنڭ هدفی سیاست و حیاتِ دنیویه اولسه ایدی؛ او وقت قرارنامه‌ده اولدیغی گبی، هر کلمه اوزرنده اوینایوب بو کلمه‌ده تعریض وار و یاخود منفی طویغولر وار و یاخود رژیمه مخالفدر دینیه بیلیردی.

ایکنجی نقطه: دشمن بر أجینینڭ مدھش بر آدمی بر مملکته گلسه، اونڭله تماس ایدن و دوست اولان آدملر مؤاخذه ایدیلمدیگی حالده؛ بنم گبی بو وطنڭ اولادی و بو ملتڭ معصوم بر فردی اولان بر آدمڭ، اونڭله تماس ایدن و یاخود بر دوستلق گوسترن هر بر معصوم دوسته بر قولپ طاقمق و متهم وضعیتنی ویرمک، هانگی مصلحته إستناد ایتدیگی، هانگی فکر ایله اولدیغنی حقیقه بیلیمیورز، متحیرز. اگر فرض محال اولارق بو درجه وجودم وطنه و ملته ضرردر و بنمله تماس ایدن و دوست اولان متهمدر. سزه إعلان ایدیورم: مبعوثاندن، وکلادن بلکه بیگلرجه معروف آدملریڭز بنمله دوستدرلر. عجا بو ذاتلری دوستلق یوزندن چپسه سؤق ایده‌جک بر قانون وار می؟ بڭا تماس ایدوب دوستلغمله إتهام آلتنه آیینانلردن داها زیاده دوست و مناسبتدار حکومتِ جمهوریه‌نڭ اڭ صادق مأمورلری، مبعوثلری و وکلاسندنر.

اوچنجی نقطه: مکتوبلر أحباب مابیننده محبتنامه نوعندن تلطیفکارانه، مبالغه‌لی اولدیغندن؛ بعضًا بر آدم چوبان بر دوستنه بر پاشایه صرف ایدیه‌جک لاقیردیلری صرف ایدر. بعضًا بر عادی آدم چوق سؤدیگی بر دوستنه، قیمتندن یوز درجه فضله پایه ویرر. جسورجه بر قارداشنه رستمانه بر قهرمانلق ویرر. مادام أحباب اورته‌سنده مکتوبلر بویله مبالغه‌لی و تلطیف ایچون حقیقتدن فضله خیال قاریشیر. بنم ده بو اون سنه ظرفنده کندم یازمادیغم فقط مثالی سویله‌دیگم مکتوبلرڭ بعض تعبیراتلری، کاتبڭ مبالغه‌کارانه حسّیاتڭ تأثیریه خلاف واقع معنالری إفاده ایدر. بز اڭ اینجه نازک معاملاتّه دائر شفره‌لی میزانلی مکتوب

یازمامشز که، مکتوبک هر بر کلمه سی اینجه اَلکله و میزان ایله طارتیلسین.

مثلا: خلیل ابراهیمک اِشتیاق و اِصرارینه قارشی بر تلطیف و طور و تمق ایچون دیمشدم: "خلیل ابراهیمه یازیگز که؛ سن ایستدیگک گبی رساله لری چوقلر ایسته یورلر. برنجی تبییضی ترجیحًا سزه گوندردلدی." بو مکتوبدن مراد، سن بزدن رساله لری ایسته مه. سنک گبی چوقلر ایستر، فقط بن یازدیره مییورم و ویره مییورم. چونکه کیمسه م یوقدر. برنجی تبییض یعنی کندیمه عائد اولان بر تک نسخه یی سزه گوندردم.

هم محکمه جه چوق مدار بحث اولمش، بر قوطو دروننده بر قاچ رساله و بر مقدار ده زردالی قوروسی اوکا گوندریلمشدی. او ده کیمسه یه ویره مه مش. اگر ویرسه ایدی گرک تحریاتده و گرکسه اِفاده لرینه مراجعت ایدیلن میلّاسلی آدم لرک اِفاده لرنده تظاهر ایده جکدی. دیمک کندیمه مخصوص رساله لری می اوکا گوندردم. او ده کیمسه یه ویره مه مش. محافظه ایتمش و اَلکزه گچمشدر. ایشته نه بنده و نه باشقه دوستلرمده او کتابلرک بولونمیدیگی دلیلدر که؛ نه بن نشره چالیشیورم و نه ده خلیل ابراهیم چالیشمشدر.

ایشته سائر مکتوبلر ده بوکا قیاس ایدیلسین که؛ بعض مکتوبلر ده نشره عائد عبارلر، رساله نورک کندی کندینه اِنشارینی اَلقیشلامقدن باشقه بر شی دگلدر. صورغو حاکملرینک اَللرنده قرق اَللی کتابم بولونمیدیگی حالده یالکز اوچ درت رساله نک بعض کلمه لرینه ایلیشمک صورتیله و بحث ایتدکلری و بیوک و مهم سائر رساله لر دن بحث ایتمه مه لری گوستریور که؛ نظرلرنده ضررلی گورولن اوچ درت رساله لر دن باشقه رساله نورک اُجزالری ضرر سزدرلر. مادام که اویله درلر، بعض مکتوبلر ده "یازیگز" و "یازدیردق" تعبیّراتی، محکمه جه ضرر سز گورولن رساله لره عائددر.

هم قرارنامه‌ده ناصل كلمه‌لر و مكتوبلرڭ مبالغه‌لری اوستنده اوينامش‌لر و معنارلر چيقارمشلر. اويله ده: سطحی بر تدقیقات ايله پك ياكلیش حكملری وار. مثلاً: خسروڭ اوندۀ اوچ معجزاتِ اَحمديه (عصم) بولونمش. بونی طوقوز رساله یعنی متعدّد رساله‌لر بولونديغنی گوسترمکله، تکتیرینه چالیشمق ايله إتهام ایدیلیور. حالبوکه اونلر طوقوز رساله دگل، اوچ رساله‌در. هر برینڭ اوچ پارچه‌سی بربرینه دیکیلمه‌مش. ضابطه طرفندن معجزاتِ اَحمديه‌دن (عصم) خصوصی نسخه‌م مصادره ایدیلدکدن صوڭره معجزاتِ اَحمديه‌نڭ (عصم) بر عینی‌کندم ایچون رجا ايله خسروه بر نسخه‌سنی یازدیرمق اوزره باشقه بر قارداشمدن معجزاتِ اَحمديه‌نڭ (عصم) کرامتلی بر نسخه‌سنی اُمانۀ آلدَم، خسروه ویردم. بیچاره خسروڭ ده او کتابدن بر نسخه‌سی واردی، مقابله ایتمک اوزره اونی برلشدیرمش. تحرّی اُتاسنده اوچی بردن آلینمشدِر.

هم قرار ویرنلرڭ سطحی تدقیقاتنه بر دلیل ده شودر که: یگرمی سنه‌لک رساله‌لریمڭ بر قسمنڭ فهرسته‌سی اولان اون بشنجی لمعه‌نڭ هر بر پارچه‌سنی برر رساله ظن ایدوب، او فهرسته‌ده بحث ایدیلن بعض مسئله‌لرله مؤاخذه‌یه قالدیشمشلر. هیچ فهرسته ايله مؤاخذه ایدیلیر می؟ و اونلرڭ هر بر پارچه‌سنه برر رساله نظریله باقیلیر می؟ هم بارلادن مفارقتدن بر سنه صوڭره، اوطه‌مڭ بر کوشه‌سندۀ إمضاسز پك اُسکی بر مکتوب بولونمش. او مکتوبی بندن صورتیلر. إمضاسز بلکه یدی سکز سنه اُول بریسی طرفندن گلמש و یاخود بریسی طرفندن اورایه صوقولمش. عربی کلماتڭ تورکجه‌دن قالدیریلماسنه دائر بریسی فکرینی یازمش. بونی مدار مؤاخذه ایدیورلر. مکتوب بنم دگل. إمضاسی یوق. بر سنه‌دن بری ترک ایتدیگم بر اوطه‌ده غایت اُسکی بر طرزده و او مکتوبه اُهمیت ویریلدیگی و جواب یازیلدیغنه دائر بر اُماره گورولمیدیگی حالده،

مدار إتهام طوتولمش. داها قرارنامه ده كى سائر نقطه لرى بونلره قياس ايدىلسين. مسافر صورغو حاكملى گوجنمه سينلر. بتون قوتلمه اونلرڭ بڭا إسناد ايتدكلرى، إفساد و خلقى إضلال و منفى طويغولرى، سياستجىلگى رد ايدىيورم. و اونلرڭ وظيفه سنه و شخصلرینه ايليشمىيورم. فقط تحقيقا تلىرنده إستناد ايتدكلرى أساسات، غرضكار مڭبرلرڭ اوهاملريدن. او مسافر صورغو حاكملىرنىڭ بنم بو شدتلى إفاده مدن گوجنمه يه حقلرى يوقدر. چونكه اونلر بزم حيات و ممت مسئله مزده دقتسزلكلى ايله بزه ايليشييورلر. و كلمه لر اوزرنده حياتمزله اوينايورلر. بز گوجنمه دك. يالڭز حقمزى مدافعه ايدىيورز. بن شدتلمه اونلرڭ أفكارلرینی تزييف ايتمىيورم، بلكه اوهاملرینی إزاله ايدىيورم. و آلدانديڭز ديه بر پارچه أنانيتلرینه ايليشييورم. بوندن گوجنمه يه حقلرى يوقدر. يوكسك محكمه ايسه؛ ألته بڭا و صورغو حاكملىرینه يوكسك مقامده عادلانه باقار.

دردنجى نقطه: قرارنامه حقسز و دقتسز اولديغندىر كه؛ حرب عمومى گى بر مصيبت عظيمه يى و مملكت مزده ولايات شرقيه نڭ ارمنى قوميته سى يوزندن قتل عاملره و ولايات غربيه اهايسنڭ چوقلى يونانلىلر طرفندن روملر آليله قتللرینه سببيت وىرن و فتنه آخر زمانى آڭديران چوق فتنه لره مظهر اولان بو عصره يوز يىڭ دفعه "ياشاسين جهنم" ديدىگى و روم و ارمنى قوميتلر نڭ منافق غدارلرینی بزه مسلط ايدن آوروپانڭ انسانيت پرورلگنى إدعا ايدن ظالملىرڭ قولاقلىرىنى چينلاتان اوچ درت صحيفه لك بر اثرمه إشارت ايدن فهرسته نڭ عليهمه مدار مسئوليت ايدىلمىيدىر.

عجبا بو صورغو حاكملى بو عصرڭ بتون سيئاتنى اونوتمشلر مى كه؛ بنم گى چوق جهتلرله بو عصرڭ ضربه سنى يىن بر آدمڭ شكواسنى بويله موجب مسئوليت تلقى ايدىيورلر؟ هم قرارنامه ده إعتراضنامه مه إعتراض يولنده دىنىلمش:

"دیانت ریاستنه اُثرلرینی گوندرمه‌سینه بدل خلیل ابراهیمه گوندرمشدر."

عجبا اون سنه ظلمًا إختلاطدن، مخابره‌دن منع ایدیلیمش و ترصد آلتنده دایما ایزعاج ایدیلن و قارداشنه درت سنه‌ده آنجق بر مکتوب یازان بر آدم، کیم ایله و هانگی واسطه ایله قیمتدار اُثرلرینی ضیاعه اوغراتماق شرطیله آنقره‌یه گوندروب سوزینی دیگلتدیرسین، نشر ایده‌بیلسین؟ خاص و محرم بر دوستنه کندینه مخصوص بر قاچ رساله‌یی گوندرمک ایله اعتراضنامه‌یه اعتراض ایدیور. هم اونبش سنه تدریس ایله وقتمی گچیردیگم وانده یالکز بر آدمه، دنیایه هیچ بر علاقه‌سی اولمیان بر ایکی رساله ایمانیه‌یی بر یادگار اولارق گوندرمله، قرارنامه‌ده "نشریات یابیور، منفی طویغولرله سر آدم‌لری واسطه‌سیله حسّیات دینیّه‌یی تحریک ایدیور." دییه پک حقلی اولان منع محاکمه طلبلریمزی بو بهانه‌لر ایله رد ایدوب لزوم محاکمه‌مزه قرار ویریور.

هم اُڭ غریبی بودر که: ایکی اوچ رساله‌مه محرم دیدیگمک سببنی ایضاح ایدرکن دیمشم که: بو محرم‌لردن بر ایکسی احوال روحیه‌مه و إخلاصه عائد اولدیغندن، باشقه‌لره گوسترمک ریا و غروره مدار اولاجغندن، محرمدر دیمشم. بر ایکی رساله ده، بکا ظلم ایدن بر قاچ مأمورله قارشی بر شکوا اولق و اُسکیدن آوروپایه قارشی یازدیغم جوابلری بو زمانده سوء تفهّمه اوغراتماق و یاڭلیش معنا ویریلمه‌مک و حقّمه بهانه آرایانلرک اُلرینه گچمه‌مک ایچون محرم دیوب نشر ایتمه‌میشم. بنم بو ایضاحی قرارنامه‌ده "کندیسی ده بر ایکی اُثرینه محرم دیمکله مضر اولدیغنی اعتراف ایدیور" دییه غایت تُحَف بر تأویل ایله بنی إتهام آلتنه آمشدر. ایشته بو حاله قارشی ﴿لَکَلِّ مُصِیْبَةٍ إِنَّا لِلّٰهِ وَ إِنَّا اِلَیْهِ

رَاجِعُونَ﴾ دیمکدن باشقه چاره قالمامشدر.

إعتذار

(اوچ گون مدّتله تبلیغ ایدیلن إدعانامه یه قارشى إعتراضنامه یازمق)

برنجی گون گج گلدیگی ایچون، آقشامه قدر آنجق اوقوندی.

ایکنجی گون، قسم أعظمی ترجمه ایله گچدی. آنجق بش ساعت فرصت بولوب، عجله بو اوزون إعتراضنامه یی یازدم.

أولکی مدافعاتمه دیدیگم گبی: قانونلری، خصوصًا شیمدیکی رسمی ایشلری بیلمدیگمدن و چوقدن بری إختلاطدن ممنوع اولدیغمدن و درت بش ساعتده یازیلان اوزون إعتراضنامه، ألبته چوق مشوّش و نقصان اولاجقدر. نظر مسامحه ایله باقماکزی تمّی ایدر و قصورلریمی عجله لکله و قانونلری بیلمدیگمه حمل ایدوب تنقید ایتمه مکّزی إنصافکزدن بکله رم.

غریب و بٹا پک آغیر گلن و اوچ گونده بر بارداق آیراندن و بر بارداق سوتدن باشقه بر شی ییدیرمه یین غریب خسته لغٹ اوچنجی گونده فجئّة خاطریمه إخطار ایدیلدی. بن ده او خاطره یی، تبرّک ایچون محکمه ده کی مدافعاتمک بر مقدمه سی اولارق یازدم. شدّت و قصور وارسه خسته لغمه عائددر.

أوت آنجق یوز آدمک مدافعه ایده جگی بر حقیقتی یالکّز باشمه مدافعه یه مجبور اولدیغمدن، تعب دماغی و پریشانیتیه و غریب و داها چوق مُزعج أحوال ایچنده حقیقتی طوغری اولارق اولدیغی گبی بو قدر بیان ایده بیلدم.

﴿بِسْمِ سُبْحَانَهُ﴾

(صوځ مدافعاته سوځړهډن بر حکمته بناءً إلحاق ایدیللمش بر مقدمه در)

مدافعاتمځ بتون صفحاتنده حکومتله مصالحه کارانه فقط گیزی و مدهش بر قومیتیه قارشی مبارزه وضعیتنی گوسترن بر قسم طرز إفاده مده کی مقصدم شودر:

ناصلکه حکومتِ جمهوریه "دینی دنیادن تفریق ایدوب بی طرفانه قالمق" پرنسبنی قبول ایتمش؛ دینسزلره، دینسزلکلی ایچون ایلیشمیدیگی گی؛ دیندارلره ده، دیندارلقلی ایچون ایلیشمه مسی او پرنسبځ ایجاباتندندر. اویله ده؛ بن دخی بی طرف و حریت پرور اولان حکومتِ جمهوریه یی، دینسزلگه طرفدار و أنتریفه لری چویرن و حکومتځ مأمورلرینی اغفال ایدن گیزی منفی قومیته لردن تفریق ایدیورم. حکومتځ اونلردن اوزاق اولدیغنی إدعا ایدیورم. او أنتریفه جیلرله بعضاً مبارزه ایدیورم. او قومیته لردن، تصادف ایله حکومتځ مأموریتنه گیرنلر، جدی دیندارلره طاقمق ایچون ایکی قولپ آلنده طومتش، غرض ایتدکلی دیندارلره طاقیورلر و حکومتی اغفاله چالیشیورلر. او ایکی قولپځ بریسی: او ملحدځ إرتدادینه تمایل گوسترمه مک معناسیله "ارتجاع" قولینی طاقیور. دیگر: حاشا ثم حاشا دینسزلگی، بو حکومتِ اسلامیة نځ عین سیاستی تلقی ایتمدیگمز معناسنده "دینی سیاسته آلت ایتمک" قولپی ایله لکه له مک ایسته یورلر. (حاشیه)

(حاشیه): یعنی "حکومت بر سیاست تعقیب ایتمیور، حاشا ثم حاشا حکومتځ سیاستی دینسزلکدر." دییه توهم ایدن او ملحدځ نظرنده، بنم قرآن حکیمځ نصوص قطعیه سندن ترشح ایدن رساله نور ایله تعقیب ایتدیگم حقائق ایمانییه خدمتمی، مخالف بر سیاست دیمکله، دنیاده اځ شنیع بر افترای ایدر.

أوت حکومتِ جمهوریه، او گیزلی مفسدlerك وطنه و ملتہ مضر افكارلريني ألبته ترويج ايتمز و طرفدار اولاماز. و بيلسه منع ايتمك، جمهوريت قانونلرينك مقتضاسيدر. و اويله مفسدlerه حكومت حسابنه طرفدارلقله، جمهوريتك أساسلى پرنسبلرينه ضدی ضدینه گیده مز. حكومتِ جمهوریه، بزم ايله او مفسدlerك مابینده حکم؛ هانگیمز ظالم ايسه، تجاوز ایدیورسه او وقت او حکم حکمی ویرسین و حاکمك نقطه سنده حکمی اجرا ایتسین.

أوت إنكار ایدیلمز كه؛ كائناتده دینسزلك ايله دیندارلق، آدم زمانندن بری جریان ایدوب گلیبور و قیامته قدر گیده جکدر. بو مسئله مزك كنهنه واقف اولان هرکس، بزه اولان بو هجومك، طوغریدن طوغرییه دینسزلك حسابنه دیندارلغه بر تعرض اولدیغنی آكلار. أكثر حکمانك غربده و آوروپاده ظهوری و أغلب أنبیانك شرقده و آسیاده طلوعلری، قدر ازلینك بر إشارت و رمزیدر كه؛ آسیاده حاکم، غالب، دین جریانیدر. ألبته آسیانك ایلری قوماندانی اولان بو حكومتِ جمهوریه، آسیانك بو فطری خاصیتندن و معدندن استفاده ایده جك و بی طرفانه پرنسبنی، دگل دینسزلك طرفنه، بلکه دیندارلق طرفنه تمایل ایتدیره جکدر.

ایکنجی ماده: رسالۀ نورك أجزالرنده موادّ قانونیهیه معارض مسئلهلر بولونماسی اورتهیه قونولاییلیر. بو جهت محکمهیه عائددر. فقط رسالۀ نور، کندى باشیله یوز معنوی کشفیات مهمّی حاوی بر ائردر. بو کشفیاتك بر تکنی بیله، کشفاتك حقّ کشفنی صیانت ایتمکله، ضیاعه اوغراتماق لازم گلیر. کشفیاتك أهمّیتی، اهل حقیقت و اهل علم و ادیبلر اورته سنده غایت بیوکدر و أهمّیتی وار. بر کیمسه، دیگرینك کشفیاتنی تملک ایده مز. اگر ایتسه اونك علیهنده إقامة دعوا ایتمك، بتون مملکتلرده جاری اولان بر قانوندر. ایلریده حکومتك

مساعده‌سنى إستحصال ایتمك صورتيله نشر ایتمك ایستدیگم و یگرى اوتوز سنه‌دن برى كشف و تألیفنه چالیشدیغم و ألى سنه‌دن برى دوام ایدن تدقیقات و مجاهدات فكریه و مختلف منبعلرده كى تحرّیات مساعیمك نتیجه‌سى و ثمره‌سى اولارق یازدیغم و معنوی یوز كشفیاتى گوسترن و بیكلىر حقیقتی حاوی یوزدن زیاده رساله‌دن عبارت اولان رساله‌لر نورك تألیفندن صوگره نشر ایدیلن بعض قانونلره اویغون گلمه‌ین اون اونبش نقطه‌سنى اورته‌یه آتارق متهم وضعیتیه قویق، بو حقیقتلرك و بنم اونلره تعلق ایدن حقوقلریمك ضیاعنی موجب اولمقله برابر، دیگرلرینك إنتحال و سرقتنه و تملك و كندینه مال ایتمه‌سنه زمین إحضار ایتدیگندن؛ بو بابده، أول امرده و هر شیدن زیاده حقیقت عالیه نامنه و حقوق حسابنه حقمك محافظه‌سى، عادل محكمه‌كزك نظره آلاجى ایلک جهتدر. و بر جرم آلتی اولمق توهمیه مصادره ایدیلن رساله‌لریمك تضمن ایتدیگی حقائق، اهل فن و فلسفه‌یه و آقادمی محققلرینه قارشى إثباتمه مدار اولمق اوزره ألیمده بولونماسى لازم گلدیگندن؛ بو كشفیات و مناظرات علمیه اوزرنده حاضرلغى تثبیت ایتمك ایچون طرفمه إعاده‌سنى ایسترم. بنی محكوم ایتسه‌كز ده، اونلر محكوم اولاماز و چپسده دخى بنم آرقداشم اولمالیدرلر.

محكمه‌لرك إحقاق حق جهتنده كى حیثیتنه، شرفنه مهمم بر نقیصه بلکه ضد اولان غرضكارلرك تلقیناتنه تبعیتنه، ألبته بو یوكسك محكمه عدالت تنزل ایتیمیه‌جك و غرضكارلرك أنتریه‌لرینی عقیم بیراقه‌جقدر. و عدالتدن و إحقاق حقندن داها بیوك بر مقام وظیفه جهتنده طانیمیان محكمه‌ك، هر درلو تأثیراتدن آزاده اولارق وظیفه‌سنى یاپاجى، أساس عدالتك مقتضاسى اولدیغنه إستناداً؛ شخصم نامنه دگل، بلکه پك چوق حقیقتلرك و بر چوق معصوم حقوقلرك كندینه باغلى اولدیغى بر حقیقت عالیه نامنه، حقمزده كى أصلسز اوهاملرینی بر آن أول رساله‌لر نورك حرّیتنى إعلان ایتمكله رفع ایتمكدر.

اوچنجی ماده: بزه اسناد ایدیلن موهوم صوچ ایسه؛ عمومی بر تعبیر ایله و قیود احترازیه نظره آیینیه رق، قانونک یوز آلتمش اوچنجی ماده سنی، یالکز ظواهرینه و عمومیتنه تماس ایتدیروب، محکومیتم إلتزام ایدیلیمک ایسته نیلدیگی آکلاشلیلیور. بزه اسناد ایدیلن بر قاچ ماده نك قطعی و حقیقی جوابلری، ضبطکزه گچن مدافعاتمه بولونمقله برابر؛ اون ویا اونبش نقطه یوزندن، معنوی یوز کشفیاتی حاوی، یوزلر حقیقت مهمه یی جامع اولان یوزدن زیاده جزءدن عبارت اولان رساله نور، مکافات و تقدیر بیرنه مجازات و تنقید ایله قارشیلانمشدر. یوکسک محکمه کزدن بو حقمی و رساله نورک حریت حقنی ایسته مک، بیوک بر حقمدر. بو جهتك حلّی و فصلی لا بُد و ضروریدر.

دردنجی ماده: شیمدی یه قدر بگا هجوم ایدن و حکومتی علیهمزه چویرن کیمسه لرک غرضکار اولدقلری و صرف غرض ایله ایلشیدکلی بونگله آکلاشلیلیور که، بزی وورمق ایچون هر قپویه باش ووردیلر. اولا، "طریقته جلیق" (بر شی بولامدیلر)، صوگره "جمعیتجیلک"، صوگره "سیاستجیلک و إنقلابه مخالف حرکت و مخالف قومیتجیلک و اذنسز نشریاتجیلق" گبی چوق جهتلرله إتهام ایتیمک و بزی وورمق ایچون چالیشدقلری حالده؛ بونلرک هیچ برنده طوتونه حق بر اماره بولامدقلرندن، اُک نهایت بر ماده قانونیه نك، قیود احترازیه یی نظره آلمیه رق، ظاهری عمومیتندن استفاده ایدوب، هیچ بر ذی عقل قبول ایتیمیه جک و اونلره حق ویرمیه جک بر نقطه ایله بزی إتهام و محکوم ایتیمک ایسته یورلر. اوت بو بحث ایده جگمز نقطه یی، دنیاده هیچ بر ذی عقل حقیقت اولارق قبول ایتمز و ذره مقدار انصافی اولان، "بو إفتراذر" دییه جکدر. او نقطه شودر:

"سعيد كردى دىنى سياسته آلت ايدىيور" تعبيريدر. بو تعبيرده كى اِتهامى چوروته جك اونبش يگرى دليلدن زياده و بش اون قدرى مدافعاتمده ضبطكزه گچيريلنلردن برىسى شودر كه:

يوزلر شاهدك شهادتيله اثبات ايتمگه حاضر اولديغم شو بيان ايده جگم حالم، او اِتهامى اساسيله چوروتويور. شوييله كه: طوقوز سنه اوطوردىغم بارلا كوي خلقناك مشاهده سييله و طوقوز آى اقامت ايتديگم اسپارطه ده كى دوستلريمك شهادتيله و بنى ياقيندن طانييان دوستلريمك شهادتيله؛ اون اوچ سنه در كه، سياست لسانى اولان هيچ بر غزته يى، نه اوقودم و نه ده ديكله دم و نه ده ايسندم. حتى مهمم بر قاچ حادثه ده، شخصمله علاقه دار ظن ايديلن و هر كسى مراقه سوق ايدن واقعه لردن بحث ايدن غزته لرى اوقومق آرزوسى بولونمادى و اوقودم و اوقودمديغمه برابر يوز رساله ايچنده اون اونبش ماده دن باشقه بتون مسائلى، آخرتمه و ايمانه و حقيقتيه متوجه اولديغى حكومتك تدقيقات عميقيه سييله تظاهر ايدن رساله نور سكر طوقوز سنه اول حكومتجه قانون مدنى قبول ايديلمه دن و مدار تنقيد بولونان او اون اونبش ماده يى ياساق ايده جك قانونلر چيقدان اول يازيلديغى حالده، سعيد رساله نور ايله دىنى سياسته آلت ايدىيور؛ يعنى كائناتده اك يوكسك و مقدس طانيدىغى بر حقيقت قدسيه اولان دين حقى و ايمان تحقيقى يى سياسته، يعنى اختلالكارانه، اك تهلكه لى و اك گناهلى و چوق حقوقك ضياعنه سببيت ويرن عقيم، سفلى بر مقصده آلت ايتمش دينيلير مى؟ بوييله دينلر، نه قدر دائره عقل و انصاف و وجداندن اوزاق دوشدكلرى و اوزاق حكم ايتدكلرى آكلاشيلماس مى؟

آلبته بو يوكسك محكمه عدالت، بوييله اصلسز و اوهام اسناداتلرى رفع ايدوب، حقمزده احقاق حق ايده جكد. گرچه قانونلرى بيلمه مك اكثره گوره

بر معذرت تشکیل ایتمز. فقط حقسز اولارق، هجرا بر کویده، ترصد آلتنده، یابانجی بر یرده، دنیادن شدتلی کوسدیروب، نفی ایله اقامت ایتدیروب، متمادیاً ترصد ایله تعجیز ایدیلن بر آدمک قانونلری بيلمه‌مسی؛ البته اهل انصافک نظرنده بر عذر تشکیل ایدر.

ایشته بن او آدمم. و بنی یاگلش و هم ایله مؤاخذه ایتدکلی مواد قانونیه‌نک هیچ بریسنی بيلمزدم. حتی یکی حروفله اِمضامی آتامازدم. بعضاً خدمتجمدن باشقه، اون گونده بر آدم ایله گوروشه‌مزددم. هرکس بگا معاونتدن قاچار. آووقات طومتغه اِقتدارم یوق. بتون حیاتمه "اُک منفعتلی و اُک ای حيله، حيله‌سزلك اولدیغی" دستوری اولدیغندن، بتون مدافعاتمده حق و حقیقت و صدق و طوغریلق اساسنی تعقیب ایتدم. بو حقیقته بناءً، بنم مدافعاتمده و یاخود نادراً بعض بر ایکی رساله‌مده، زمان حاضرک قانونلرینه و رسمی مراسملرینه توافق ایتمه‌ین اِفادتمه نظر مسامحه ایله باقمق عدالتک مقتضیات و ایجاباتندندر. بنم بو مدافعاتمده مجمل قالان نقطه‌لر، اِدعانامه‌یه قارشى یازدیغم اِعتراضنامه‌مده واردر و اِعتراضنامه‌مده مجمل قالان نقطه‌لرک، بو صوُک مدافعاتمده ایضاحتی واردر؛ بربرینی تکمیل ایدر.

یوز آلتمش اوچنجی ماده قانونیه‌نک تضمّن ایتدیگی معنا و قیود اِحترازیه، واضع قانونک اِرائه ایتدیگی مقصد، آسایشک اِخلالنه مدار اولماق اولدیغنه بناءً؛ اِخلال آسایشه اِشارت و دلالت ایده‌جک هیچ بر اُماره و ترشحات، بنم و رساله‌لرم یوزندن گورولمدیگی و ضبطکزه گچن مدافعاتمده یگرمی دفعه قطعی بر صورتده بو ماده‌نک مسئله‌مزله علاقه‌سی اولمادیغنی و قطعاً جزایی مستلزم بر جهت بولونمادیغنی اِثبات ایتدیگم حالده؛ هر ناصلسه ینه بدایتده کی اُوهاَمْک تأثیراتيله، او ماده قانونیه ایله بزى مؤاخذه ایتمک ایچون مذکور ماده‌یی ایلری

سورمك هيچ بر وجهله شان عدالته ياقيشميه جغندن، برائتمى حقپرست
محكمه‌كژدن طلب ايله يهره، اَك صوَك سوزم:

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾

أسكيشهر آغير جزا يوكسك محكمه‌سنك رياسته

إدعا مقامنك صوَك إدعاسنه قارشى قيصة و
متّم جوابى صوَك مدافعاتمك لاحقه‌سيدر.

مقام إدعاده محترم مدعى عمومى نك تجزيه‌مه مدار اولق ايچون بيان
ايتديكى أسبابك جوابلرى صوَك مدافعاتمه واردر. بو صوَك إدعاده ايكى نقطه
او درجه إعظام ايديلمش كه، نظر عدالتى شاشتره‌جق بر صورتده بيوتلمشدر.

برنجى نقطه: مقام إدعا دييور كه: "إسپارطه، أگيردير، بارلا، آيدين،
آنطاليه، ميلاس و وان" گي يرلر دائره تشويقانته داخل اولمش. حالبوكه سائر
طقسان يدى معصومك تخليه‌سيله تبين ايدىيور كه؛ آنطاليه نامنى ويرديكى،
قيصة‌جق و ايمانى بر تك رساله‌يى اوقويان إختيار بر تك آشجى و أگيردير نامنى
ويرديكى، ايكى حديث شريفك بر نكته‌سنى بيان ايدن كوچك بر مكتوب اونده

بولوندیغی و مخاطبی ده کندیسی اولمادیغی آڭلاشیلان و برائی مقامِ اِدّعاده طلب ایدیلن بر حافظ و بری ده بریسنه مسلك طولایسیله عادی بر قیصه مکتوبله ایمانی بر رساله‌ی یازان بر ذاتدر. و قوجه آیدین نامی ویردیگی، پوسته‌دن آلمدیغی بر قوطویه دائر عادی بر مکتوب اونده بولونان یتمش یاشنده عتّه گتیرمش بر اختیار؛ میلاس نامی ویردیگی، مطالعه مراقنه مبتلا و إصراريله اوقومق ایچون بندن ایستدیگی بر قاچ رساله اونده بولونان بر تك بیچاره آدمله، اوڭا بر تك مکتوب تسوید ایدن و هیچ بر شیده علاقه‌سی اولمیان قهوه‌جی بر آدم و وان نامی ویردیگی، اونبش سنه اَوّل طبع ایدیلن بر رساله‌م اونده بولونان بر آدمدر. و طوقوز سنه اوطوردیغم بارلا نامی ویردیگی، بر قاچ پاره‌یه مقابل طوقوز سنه اَوّل إستانبولده طبع ایدیلن اوننجی سوز گبی صرف ایمانی کوچوجك بر قاچ رساله‌ی یازان فقیر و مهاجر و چوق احتیاطکار بر زواللی آدم و إسپارطه نامی ویردیگی، یالکز ایمانی و محکمه‌جه تنقید ایدیلمه‌ین بر ایکی رساله‌می اوقویوب کندیلرینه یازمالری سببيله بنم ایله جزئی علاقه‌لری بولونان یدی قدر معصوم بیچاره‌لردر.

و هکذا ایشته حَقّده ناصل حَبّه‌نڭ قَبّه یاپیلدیغی بوڭا قیاس ایدیلسین.

محکمه‌گژده گورولن و بنم ایله علاقه‌لری پک آز اولدیغی آڭلاشیلان بو بر قاچ آدمک نامنی بش آلتی شهرِ عظیمه ویروب، او شهرلری دخی دائره تشویقاته داخل اولدقلرینی گوسترمک، مقامِ اِدّعانڭ إستناد ایتدیگی صورغو حاکملرینڭ تحقیقاتی، اونلرڭ ده سطحی تحقیقاتی ملحد ظالملرڭ اوهاملرینه إستناد ایتدکلری ایچون، بیچاره آشجی حسینی قوجه آنطالیه شهری حکمنده طوتوب، یتمش یاشنده عتّه گتیرمش بر اختیار قوجه آیدین ولایتی گوستریله‌رک بر دائره تشویق معناسی ویریلمش و هکذا دیگرلری بونلره قیاساً بیوتلمشدر.

ایکنجی نقطه: مقامِ إدّاعاده تجزیه‌مه مدار گوستردیگی یدی سکر لمعه اولوب، هر بر لمعه لا اقل بیك کلمه‌دن عبارت ایکن، بر ایکی کلمه‌نک ظاهری نظرلرنده تنقیده لایق گورولمکله گویا بتون او لمعه‌لر مدار تنقیددر دییه تجزیه‌مه سبب گوستریلییور. تنقید ایدیلن اون اونبش کلمه یرینه، اون اونبش کتابی گوسترییور. بو ایسه بر حبه‌یی اون قبه یایمقدرد. تجزیه ایسه، حسّاس بر میزاندده خطا ایله جزا طارتیلیر. بویله إفراطکارانه إتهاملره، معنویاتک میزانی اولان عدالتک علاجلری نوعنده اولان جزالری او مبالغه‌لی إتهاملره گوره ویریلمز.

هم کتابلرک فهرسته‌سی اولان اون بشنجی لمعه‌ده، هیچ موجود اولمیان بعض رساله‌لرک موضوعندن بحث ایتدیگندن، او مجمل موضوعاتی قوجه بر رساله و تفصیللی جواب یرنده اولارق گوستریلمشدر. حالبوکه فهرسته ایله هیچ بر جهته مؤاخذه اولاماز. هم فهرسته نه دیدیگمی بیان ایتمییور، یالکز جواب ویردیگمه إشارت ایدیور. جوام نه‌در و نه‌ده‌در؟ ماهیتی آکلاشیلدقدن سوگره تجزیه‌مه بر مدار گوستریله‌بیلیر. بو یوکسک محکمّه عادلّه‌نک عدالتندن و هیئتک ده حق‌پرستانه وجدانلرندن قوّتله اُمید ایدیورم که، تجزیه‌مله بو زمانده بنی إنکار عدالته سّوق ایتیمیه‌جکدر. برائتمه و رساله نورک حرّیتنه قرار ویریلمسنه عنایت إلهیه بو یوکسک محکمّه عادلّه‌یی موقّق آیله‌سین.

أسكيشهر آغير جزا محكمهسى واسطه سيله
تميز محكمهسى برنجى جزا رياسته

تميز ايدن: أسكيشهر چسخانه سنده موقوف بيتليسلى ميرزا اوغلى
سعيد النورسى

ديگر طرف: حقوق عامه
تميز اولونان حكم و قرار:

دينى حسياتى آلت ايدهر ك دولتك داخلى امنيتنى إخاله تشبث صوچندن
طولايى، تورك جزا قانونتك يوز آلتمش اوچنجى مادهسى موجبجه، بر سنه
مدتله آغير چس جزاسى ايله محكوميتمه دائر أسكيشهر آغير جزا محكمه سندن
ويريلن ۱۹۳۵/۸/۱۹ تاريخلى حكم و قراردر.

تميزك سببى: صادر اولان إشبو حكم و قرار، اصول و قانوننه مغاير و
ثبوت دليل و سبيلزندن عارى و إسناد اولونان صوچك عناصر جرّميه أركاننى
غير جامع بولونمقله برابر؛ عند المحاكمه مسبوق مدافعاتم تمامًا دليلسز اولارق رد
و حقوقم تمامًا إخالل ايديلمش اولماسى حسييله، روح قانون و عدالته اويغون
اولميان مذكور حكمه عدم قناعتله مدّتى ايچنده شرائطنه تبعًا تميز دعوا ايله
إشبو حكمك نقضى ايستر و شرائط تميزدن اولان فقر حال مضبطهسى ربطًا
تقديم ايديلمش و بوزما سبيلرى برر برر آشاغيده عرض ايديلمشدر. شويله
كه:

(محکمہ تمیز لائحہ سی)

دنیا دہ ہیچ بر مثلی گورولمہ مش بر حق سزلغہ معروض قالدہ ۱۶۳ نجی مادّہ قانونیہ ایله بنی و یوز یگر می رسالہ می محکوم ایتدی لر. حالوکہ او مادّہ قانونیہ نڭ بڭا تماس ایتدیگنہ دائر اوراق تحقیقہ آراسندہ موجود و سزہ تقدیم ایدیلن صوڭ مدافعاتم و اوچ اعتراضنامہ م، یگر می جہتلہ قطعی دلیل لر ایله بڭا تماس ایتدیگنی و یگر می سنہ دہ یازی لان یوز یگر می رسالہ مڭ ایچندہ، کندیلرنجہ مدار تنقید یگر می کلمہ دن آشاغی محدود بر قاچ نقطہ بولونماسیلہ، آیری آیری کتاب، آیری آیری زمانہ یازیلش قیمتدار و منفعتدار و اُخروی و آوروپا فیلسوفلرینڭ و فیلسوفلرڭ دینسز و ملحد شاگردلرینہ قارشى، (دار الحکمة الإسلامیہ نڭ اُعضالغی مناسبتیلہ) حقیقی و علمی مدافعاتم؛ چوق زمان صوڭرہ قسماً إلجآت زمانہ گورہ قبول ایدیلن قانون مدنینڭ بعض مادّہ لرینہ، یوز بیڭ کلمات ایچندہ اون اونبش کلمہ نڭ موافق کلمہ مسی سبیلہ، ہم بنم محکومیتیم طلب ایدیلش، ہم مهم کشفیات معنویہ بی حاوی یوز یگر می کتاب اولان رسالہ نورڭ اُلدہ بولونان نسخہ لری مصادره ایدیلش و عند المحاکمہ بتون علمی و منطقی و قانونی ادّعا و مدافعاتم اُسیاب موجبہ گوستریلمکسزین سببسز و قانونسز ردّ ایدیلمشدر.

۱۶۳ نجی مادّہ قانونیہ، آسایشی إخلال ایدہ بیلہ جڭ حسیات دینیہ بی تحریک ایدہ بیلیر مثالندہ بولونان شو قانونڭ، اُلبتہ بو حدسز گنیشلک ایچندہ بر تفسیری وار. اُلبتہ قیود إحترازیہ سی بولونہ جق. یوقسہ بو مادّہ، بو گنیش معنا ایله بنی محکوم ایتدیگی گبی، بتون اُهل دیانتہ و باشدہ دیانت ریاستی اولارق، بتون واعظلرہ و بتون إماملرہ، بڭا تشمیل ایدیلدیگی گبی تشمیل ایدیلہ بیلیر.

چونکه یوز صحیفه دن فضله مدافعاتِ قطعیه و حقیقیه م ایله برابر، بگا تماس ایتدیر یله بیله جک بر معنا ویریلیور که؛ او معنا هر نصیحت ایدن کیمسه بی، حتی بر دوستنی اییلگه سؤق ایتمک ایچون ارشاد ایدن هر کسی دائرة حکمی آلتنه آلابیلیر. بو ماده قانونیه نك معناسی شو اولمق گرکدر که؛ تعصب پرده سی آلتنده مخالف بر سیاست تعقیب ایدن و ترقیاتِ مدنییه سد چکنلره سد چکمک ایچوندیر. بو ماده نك بو معناده چوق قطعی دلیلر ایله اثبات ایتمشز که، بزه جهتِ تماسی یوقدر.

أوت بو ماده، تفسیرسز، قیودِ احترازیه سز و غرضکارلر ایستدیگی آدملری اونکله چارپماسنه مساعد، حدودسز بر معناده اولاماز. أوت بن اون سنه نظارت و دقت آلتنده و یگرمی سنه ده تألیف ایتدیگم یوز یگرمی رساله ایله بو قدر حقمده کی تدقیقاتِ عمیقه نتیجه سنده جزئی بر درجه ده آسایشی إخلال ایتمش بر أماره، نه بنده و نه ده او رساله لری اوقویانلرده بولونمیدیگی حالده و یگرمی وجهله اثبات ایتدیگم و بنی یاقیندن طانییان ذاتلرک شهادتیه، اون اوچ سنه دن بری شیطانندن قاچارگی سیاستدن قاجدیغمی و حکومتک ایشنه قاریشمیدیغمی و تحمّل بشر فوقنده إشکنجه لره تحمّل ایدوب دنیایه قاریشمیدیغم و ایمان خدمتی بو دنیاده أک بیوک مقصد تلقی ایتدیگم حالده؛ "سعید دینی سیاسته آلت ایدوب، آسایشی إخلاله تشبّه نیّت ایدیور" دییه، بنی ۱۶۳ نجی ماده یه تماس ایتدیرمک و محکوم ایتمک، بتون روی زمینده کی عدلیه و محکمه لرک حیثیتنه ایلیشه جک و نظرِ دقتی جلب ایده جک، هیچ گورولمه مش بر حادثه عدلیه در قناعتنده یم.

ایشته جهانگیر حکمدارلرک و قهرمان قوماندانلرک کوچک محکمه‌لرده دیز چوکوب کمالِ إنقیاد ایله مطاوعت گوسترمه‌لری، محکمه‌نک هیچ بر شی ایله زده‌لنمیه‌جک بر حیثیت و شرفنک موجودیتنی إثبات ایدر. ایشته محکمه‌لرک بو یوکسک و معنوی حیثیتنه طایانوب، حقوقمی حرّیتله مدافعه ایدیورم. بر مقاله ایچنده کی ضررلی گورولن درت بش کلمه سانسور ایدیلدکن صوگره متباقیسنک نشرینه إذن ویریلیرکن؛ یوز یگرمی کتابک، بربرندن آیری و آیری آیری زمانلرده تألیف ایدیلدیگی حالده، یالکز بر ایکی رساله‌ده شیمدیکی نظرله ضررلی توهم ایدیلن اونبش کلمه یوزندن، یوز اونبش معصوم و منفعتدار و مهمم بر قسمی آنقره کتبخانه‌سنده موجود اولوب إفتخارله قبول ایدیلن کتابلرک آله گچنلرینک مصادره ایله محکوم ایدیلیمسی، روی زمینده کی عدلیه‌لرک شرفنه ایلیشه‌بیله‌جک ماهیتده‌در. آلبته محکمه‌ تمیزک یوکسک مقامی، بو حیثیت و شرفی صیانت ایدر.

أک زیاده تنقید ایدیلن بنی و عموم کتابلریمی مؤاخذه‌یه سببیت ویرن بش اون مسئله ایچنده اک مهممی، گله‌جک بو ایکی مسئله‌در: ﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ﴾ ﴿فَلَاؤِهِ السُّدُسُ﴾ آیتلریدر. ایشته بنم و کتابلریمک سببیت محکومیتی، بش آلتی مسئله‌دن اک برنجیسی بو ایکی مسئله‌در. بن حقیقی، منفعتلی مدنیه قارشى دگل، بلکه قصورلی و ضررلی "میمسز" تعبیر ایتدیگم مدنیه قارشى اوتوز قرق سنه‌دن برى إعجازِ قرآنی أساس طوتوب، او مدنیتک مخالف نقطه‌لرینی آشاعی دوشوروب، مدنیتک عجزی ایله إعجازِ قرآنی إثبات ایتمک أساسی اوزرینه؛ مطبوع و غیر مطبوع عربجه و تورکجه چوق کتابلری یازدم. إرثیت حقّنده کی قانونِ مدنینک، قرآنک بو ایکی آیتنه مخالف مادّه‌لرینی وقتيله موازنه ایتمشم.

اونلرڭ اڭ معنّد فيلسوفلرينى ده إلزام ايدە جڭ دليللر گوسترمشم. حكومت جمهوريه نڭ إلجات زمانه گوره قبول ايتديگى بر قسم قانون مدنينڭ بر قسم مادەلرينى قبولندن اۆل، بو مسئلهلرى مدنيتە و فيلسوفلرە قارشى يازمشم و مدافعه ايتمشم. و قرون اولى و وسطاده كى ضايع اولان قادينلق حقوقى، قرآن حكيم غايت اهميتله محافظه ايتديگى اثبات ايتمشم. شيمدى بو ايكي مسئلهده كى بياناتم، حكومت جمهوريه نڭ قانوننه مخالفدر ديه، ۱۶۳ نجى مادە ايله مؤاخذه ايديلدم. بن ده عدليه نڭ اڭ يوكسك محكمه سنه ديرم كه:

يىڭ اوچ يوز االى سنده و هر عصرده، اوچ يوز االى مليون انسانڭ حيات اجتماعيه سنده اڭ قدسى و حقيقى و حقيقتلى بر دستور الهينڭ اوچ يوز االى يىڭ تفسيرلرڭ تصديقلرينه و عينا حكملرينه استنادا و بتون اجدادهمزڭ روحلرينه حرمة، قرآنڭ اعجازينى آروپا ملحدلرينه قارشى گوسترمك ايچون، ايكي نص آيتى، اونبش سنه اۆل و اون سنه اۆل و طوقوز سنه اۆل اوچ كتابده ذكر ايتمكلگم، بنى شيمديكى شرائط داخلنده و احوال صحيه م نقطه سنده ياشاياميه جغم بر مأيوسيتله بر محبوسيته محكوم ايدوب و طولاييسيله، بر جهته عاداتا اعدامه حكم ايدن و يوز اونبش رساله مى بونڭ گى بش مسئله يوزندن محكوم ايدن حقسز بر قرارى؛ البته روى زمينده عدالت وارسه، بو قرارى رد و بو حكمى نقض ايدە جكدرد.

اڭ زياده بى غايت حيرتله، نهايت بر مأيوسيته دوشورن شودر كه: اسپارطه ده جبهى يوز قبه ياپوب، هيچ بر حقيقتە استناد ايتمه ين اوهام و اخباراته بناء حقمده ويردكلرى قراره قارشى، مذهبمزدە يالانه هيچ بر جهته جواز ويريلمديگندن، عليهمده ده اولسه، حق و طوغرى سويلەمك مجبوريتيله،

يوز يگرمی صحیفه قوتلی و منطقی دلیلله کندیمی مدافعه ایتدیگم و بو قانونله هیچ بر جهته تماسم اولمادیغنی اثبات ایتدیگم حالده؛ بو مدفاعتمی و اثباتی هیچ نظره آلمیهرق، تألیف تاریخیله إستسناخ تاریخلرینی، حتی بر شخصه ده إرسال ایلدیگم تاریخلری دخی بربرینه مغلطه ایله قاریشدیروب و یگرمی سنه‌لک ایشی، بر سنه ظرفنده اولمش گبی گوره‌رک نقرات گبی، إسپارطه‌ده کی اوهاملی قراری؛ هم صورغو حاکملرینک قرارنامه‌سنده، هم مقامِ إدعانک إدعانامه‌سنده، هم بزی محکوم ایدن محکمه‌نک صوڭ قرارنده عیناً، حقلی مدفاعتمز نظره آلینمادن تکرار ایدیلمش و بزی محکوم ایتمشلردر. أهل حق و حقیقتی تیتزه‌تن بو حقسنزلنک بر آن اؤل رفعی و رسالۀ نورک معصومیتنک إعلانی، شدتله عدلیه‌نک اڭ یوکسک مقامی اولان عالی محکمه‌دن بکله‌رم. اُگر پک حقلی و قوتلی بو فریادیمی (فرض محال اولارق) عدلیه‌نک یوکسک مقامی ایشیدوب دیکله‌مزسه، شدت مایوسیتمدن دییه‌جگم: بو مملکتده و دنیا‌ده عدالت قالقیور.

أی بنی بو بلایه سؤق ایدوب، بو حادثه‌یی ایجاد ایدن ملحد ظالم‌لر! مادام و هر حالده معناً و مادهً بنی إعدام ایتمگه نیت ایتمشدیکز؛ نه‌دن مظلوم‌لرک و بیچاره‌لرک حقوقلرینی محافظه ایدن عدلیه‌نک چوق اُهمیتلی حیثیتی رخنه‌دار ایده‌جک اُنتریه‌لرله، دولاب‌لرله عدلیه‌نک ایلله یورودیکز؟ طوغریدن طوغری‌یه قارشیمه مردانه چیقوب، "سنک وجودیکئی بو دنیا‌ده ایسته‌میورز" دیمه‌لی ایدیکز.

صورغو حاکملرینک درت آیه یاقین بر زمانده (یوز اون یدی آدمک إستجواب و تحقیقاتله) مشغول اولدیغی بر مسئله‌یی، بر بچق‌گونه‌ده آغیر جزا محکمه‌سی غایت سطحی بر نظرله باقوب، اونلرک ایچنده کی نقصان و

خطالری گورمیه‌رک، بِالْخاصَّهٗ آقادمی هیئتِ مواجهه‌سنده ایضاح و إثبات ایده‌جگمی اِدِّعا ایتدیگم رسالَهٗ نوردده کی مهمّ کشفیاتِ معنویه عائد علمی مدافعاتم، اَسبابِ موجبِه ایلَه رَد و جرح ایدیلیمکسزین، سطحی بر نظرله حکمده اِستعجال ایتدکلرندن، حق‌پرست و عدالت‌پرور اولمالرینه رغماً، بو سطحی نظر سببیلَه ویریلن پک یا کُلیش بو قرارک اِصابتِ قانونیه‌سی اولمادیغندن، موجبِ تدقیق و نقضدر.

نتیجه: بو بابده کی دوروشمه اُوراقنک و بِالْخاصَّهٗ مصادره ایدیلن مطبوع و غیر مطبوع رساله‌لریمک تدقیق و مطالعه‌سندن آکلاشیله جغی اوزره، علمی و منطقی و قانونی بتون اِعتراضات و مدافعاتم نظرِ تَأَمُّله آلینمالمش. گرک صورغو حاکملگنجه و گرک محکمه‌جه اَسبابِ موجبِه گوستریلمکسزین، دلیل‌سز و قانونسز، عندی مطالعه‌لرله آچیقدن رَد ایدیلیمش و بو سببیلَه، اوتوز سنه‌دن بری اوروپا فیلسوفلرینه و مدنیتک سفیه قسمنه قارشى تورک و اسلام حقوقنی مدافعه ایدن و طلسم کائناتک معماسنی آچان و معنوی کشفیاتنی حاوی رساله‌لرم (حاشیه) مصادره اولوندقدن باشقه؛ احوالِ صحّیه‌م نقطه‌سنده تحمّل ایده‌میه‌جگم

(حاشیه): بو قدر کتاب دگل بر سنه ظرفنده، بر قاچ سنه ظرفنده ده میدانَه گلمه‌سی ممکن اولمادیغندن، آنجق یگرمی سنه‌ده یازیلیمش. او آیری آیری کتابلرک مؤلفنک فرضِ محال اولارق بر ایکی سنه‌لک حیاتی خطالی اولسه بیلَه، یگرمی سنه‌لک حیاتک معصوم سنه‌لری هانگی قانون ایلَه خطا اولور که؛ او اُسکی سنه‌لرک محصوللری اولان معصوم کتابلر مصادره ایلَه محکوم ایدیلیمشلر.

معصومیتمزک قطعی بر دلیلی ده شودر که: بو ایشده اُک زیادَه علاقه‌دارلق گوسترن داخلیه وکیللی، حکومتک رسمی لسانیلَه اعلان ایتمشدر که: بو ایشده رژیم و حکومت

جسمانی جزا ایله ده محکوم ایدیلیمش اولدیغمدن؛ گرک یوقاریده سرد ایدیلن سببلر و گرکسه إدعانا مه‌یه قارشى ویردیگم اعتراضنامه‌م و صوڭ جلسه‌ی محاکمه‌ده اساسه دائر بش عمده‌یی حاوی تحریری تقدیم ایتدیگم ایکنجی اعتراضنامه‌م و صوڭ مدافعانمه تفصیلاً ایضاحات و علمی، قانونی سببلره و عند التدقیق تصادف بیوریلاجق نواقص قانونیه‌یه بناءً، پک آچیق و صریح بر صورتده معذوریتمی إستلزام ایدن بو حکم ممیزیه‌نک نقضیله، عدالتک إظهارینی یوکسک هیئتکزدن ایسترم. ﴿وَأَفِوضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾ دیر، توڭل ایله جناب حقّه إلتجا أیلرم.

عليهدارلغی موجود اولمادیغی و دولتک داخلی امنیتنی إخلال ایده‌جک بر حالده بولونمادیغنی و ساده‌جه عادی بر ضابطه وقعه‌سندن عبارت و خلق آراسنده هیچ بر تأثیری اولمادیغنی رسماً بیلدیرمشدر.

ایشته داخلیه و کیلنک بو جانلی بیاناتی، بزى تبرئه ایدیور. بو حادثه‌یه سببیت ویردیگی آڭلاشیلان ضابطه وقعه‌سی ایسه، بزه علاقه‌سی اولمادیغی و آنحق بو مسئله‌ده صوچلی گوستریله‌جک عند المحاکمه بورا محکمه‌سنجه برائت قزانان اڭیردیری بر کیمسه‌یه تعلقی بولوندیغندن، بو وقعه ده بزه تماس ایتمه‌مکده بولونمشدر.

(معصوم آرقداشلىرىمىڭ مظلومىتىدىن گلن فرىادلىرىنىڭ
ايشىدىلىمىدىكى و بىنم دە اونلرلە قونوشدىرىلمىدىغىم بىر زمانىدە،
اونلرڭ مائوسىتىلرپنە بىر تىلى وىرىمىڭ اىچون يازدىغىم اڭ
محرم بىر فقرەدر. بو مقامە مناسبتىلە علاوہ ايدىلمىشدر.)

حفيظ ذو الجلالك حفظ و حمايته باقكره؛ مسئلەمز مناسبتىلە رسالە
نورڭ رسالەلىرى عددىنە موافق اولارق، يوز يىگىرى كسور آدمڭ محرم اوراقلرى
ايله إستىنطاقدە اولدقلىرى حالده؛ و اجنىلرڭ انترىقەلرپلە و مخالف قومىتەجىلرڭ
دولابلىلە موجود و منتشر متعدّد جمعيتلرڭ هيچ برى ايله، رسالە نورڭ هيچ بر
شاكردينڭ مناسبتدارلغى گوستىرەجك هيچ بر مادە بولونمامسى، غايت ظاهر و
پارلاق بر حمايە ربّانىە اولدىغى و بر محافظە إلهيە و إمام على و غوث اعظمڭ
رسالە نوره عائد كرامات غىيەلرپنى جدّا تأييد ايدىن بر عنایت رحمانىەدر. قرق
ايكىلك بر طوپ گلەسنى، قرق ايكى معصوم و مظلوم قارداشلىرىمىڭ درگاە
إلهيە آچىلان آللىلە طورديروب، گرى چويروب، آتانلرڭ باشلىرىدە معنّا
پاتلاتدىردى. بىلرە ضررى يالڭز اهمىيتسىز و ثوابلى و خفيف بر قاچ يارە و برەدن
باشقە اولمادى. بويلە بر سەنەدن برى طولدىرىلان بر طويدن، بويلە پك از ضرر
ايله قورتولمق خارقەدر. بويلە پك بىوك بر نعمتە قارشى، شكر و سُرور و سوينج
ايله مقابله گركدىر. بوندن صوگرەكى حياتىز بزه عائد اولاماز؛ چونكە مفسدلرڭ
پلانلرپنە گورە، يوزدە يوز مو ايدى. دىمك بوندن صوگرەكى بو حياتى كندىمىزە
دگل، بلكە حق و حقيقتە وقف ايتىمەلىيز. شكوا دگل، بلكە دائما شكر
ايتدىرەجك هر شيدە رحمتك ايزىنى، يوزىنى، ئوزىنى گورمگە چاليشملىيز.

محکمہ تمیزك دعوا مزی نقض ایتمه یوب تصدیقی تقدیرنده تصحیح دعوا
ایچون هیئت و کیله یه یازیلیمش بر عرضحالدر.

سابق یوز یگر می کسور صحیفه دن عبارت یدی صفحه
مدافعاتم متعدد دفعه محکمه ده اوقونقله برابر، متعدد محکمه نك
دفترلنده ضبطه گچمش. بو گله جك تصحیح لایحه سی ایسه،
داها تمیز اوراقمز گلمدیگندن اوقونامش و ضبطه گچمه مشدر؛
آلبته یاقینده او ده ضبطه گچر.

محکمہ تمیزك دعوا مزی نقض ایتمه یوب تصدیقی تقدیرنده،
تصحیح دعوا ایچون هیئت و کیله یه یازیلیمش بر عرضحالدر.

(اوراده ظاهرًا گوروله جك شكوا ایسه، حكومتدن شكوا دگل،
بلكه حكومته شكوا ایتمكدرد؛ و تنقیدلر دخی حكومته دگل،
بلكه حكومتی اغفاله چالیشان أنتریقه جیلری تنقید ایتمكدرد.)

تصحیح لایحه سی

أی اهل حلّ و عقد!

دنیا ده أمثالی نادر بولونان بر حقسزلغه گرفتار ایدیلدم. بو حقسزلغه قارشی
سکوت ایتمك، حقّ قارشی بر حرمتسزلک اولدیغندن بالمجبوریه غایت اهمّیتلی
بر حقیقتی فاش ایتمگه مجبورم. و دییورم که: یا بنم إعدامی و یوز بر سنه
جزایی إستلزام ایده جك قصوری می قانون دائره سنده گوستریگز و یاخود بتون بتون
دیوانه اولدیغمی إثبات ایدیگز؛ و یاخود بنم و رساله لریمك و دوستلریمك تام

سربستیتیزی ویروب ضرر و زیانمزی مسببلرندن آلیگز. (حاشیه)

أوت هر بر حکومتک بر قانونی، بر اصولی وار. او قانونه گوره جزا ویریلیر. حکومت جمهوریه نك قانونلریله، بنی و دوستلریمی اُك آغیر بر جزایه مستحق ایده جك أسباب بولونمازسه، ألبته تقدیر و مكافات و ترضیه ایله برابر تام حریتیزی ویرمك لازم گلیر. چونكه میدانده کی غایت اُهمیتلی خدمت قرآنیهم اُگر حکومتك علیهنده اولسه، بویله بر سنه لك جزا بكا، بر قاچ دوستمه آلتیشر آی محکومیتله اولاماز. بلکه یوز بر سنه و إعدام گبی جزا بكا و اُك آغیر جزالری ده، بنم جدی خدمتمه إرتباط ایدنلره ویرمك لازم گلیر. اُگر خدمتمز حکومتك علیهنده اولمازسه، او وقت دگل جزا، چپس و إقام، بلکه تقدیر و مكافاتله قارشیلانمق لازم گلیر. چونكه بر خدمت كه، یوز یگرمی رساله او خدمتك ترجمانلری اولمش و او خدمتله قوجه آوروپا فیلسوفلرینه میدان اوقویوب أساسلری زیر و زبر ایدیلمش.

ألبته او تأثیرلی خدمت، یا داخلده غایت مداهش بر نتیجه ویرر ویاخود غایت نافع و یوکسك و علمی بر ثمره ویره جك. اونك ایچون گوز بویامق نوعنده، أفكار عامه یی آلداتمق طرزنده و حقمزده ظالمرك أنتریقه لرینی، یالانلرینی ستر ایتمك صورتنده چوجق اویونجی گبی، بكا بر سنه جزا ویریلمز. بنم أمثال یا إعدام اولورلر، دار آغاجنه مفتخرانه چیقارلر ویاخود لایق اولدیغی مقامده سربست قالیرلر.

(حاشیه): محكمه تمیزدن دعوا مزك نقضی یرینه تصدیق گلدیگی تقدیرده؛ هیئت وکیلیه و هم مجلس مبعوثانه، هم داخلیه و کالتنه، هم عدلیه نظارتنه ویریلمك اوزره، دعوا مزی تصحیح مناسبیله یازیلمش بر لایحه در. اُگر بو حقلی دردیمی و اُهمیتلی حقمی بو مرجعله دیگلتدیوه مزسه، بو حیاته وداع ایتمك بكا واجب اولور. چونكه سکوتله شخصی بر حقمه برابر، بیگلرله محترم حقوق ضایع اولور.

أوت بیگلر لیرا قیمتمنده ألماسلری چالابیلن ماهر بر خیرسز، اون غروشلق بر جام پارچه سنه خیرسزلق ایتمکله، ألماس چالمش گبی عین جزایه کندینی محکوم ایتمک؛ دنیاده هیچ بر خیرسزك بلکه هیچ بر ذی شعورك کاری دگلدر. خیرسز قورناز اولور، بویله نهایت درجه‌ده أبلهانه حرکت ایتمز.

أی أفندیلر! هایدی وهمکز گبی بن او خیرسز گبی اولدم. بن إسپارطه ناحیه‌لرندن پریشان بر کویده طوقوز سنه إنزواده بولونان و شیمدی بنمله برابر غایت خفیف بر جزایه محکوم اولان صافدل بش اون بیچاره‌لرک فکرلرینی حکومت علیه‌نه چویرمکله کندیمی و غایه حیاتم اولان رساله‌لریمی تهلکه‌یه آتمقدن ایسه، أسکی زمانده اولدیغی گبی آنقره‌ده ویا إستانبولده بیوک بر مأموریتله اوطوروب بیگلر آدمی تعقیب ایتدیگم مقصده چویره‌بیلیردم. او وقت بویله ذیلانله محکومیت دگل بلکه مسلگمه و خدمتمه مناسب بر عزتله دنیایه قاریشه‌بیلیردم.

أوت فخر و تمدح نیئتله دگل بلکه مجبوریّت و محجوبیتله خودفروشانه أسکی بر قسم ریاکارلغی خاطرلا تمقله بنی أهمیتسز و وجودندن إستفاده ایدیلمز، عادی بر مرتبه‌یه سقوط ایتدیرمک ایسته‌ینلرک یا کلیلشیرینی گوسترمک ایچون دیرم:

ایکی مکتب مصیبت شهادتنامه‌سی نامنده کی مطبوع أسکی مدافعاتی گورنلرک تصدیقیله؛ بر نطق ایله، عصیان ایتمش سکز طابوری إطاعته گتیرن و بر زمان غزته‌لرک یازدقلری گبی، إستقلال حربنده خطوات سته نامنده بر مقاله ایله إستانبولده کی أفکار علمایي انگیز علیه‌نه چووروب حرکات ملیه لهنده أهمیتلی خدمت ایدن و آیاصوفیاده قرق ییك آدمه نطقنی دیگلتدیرن و آنقره‌ده کی

مجلس مبعوثانك شدتلی آلفیشلاماسیله قارشیلانان و یوز آلی بیك بانقنوط (یوز آلتمش اوچ مبعوثك إمضاسیله) مدرسه و دار الفنونہ تخصیصاتی قبول ایتدیرن و رئیس جمهورك حدتنه قارشى دیوان ریاستده کمال متانتله (حاشیه) فتور کتیرمیهرك مقابله ایدوب حدتنه قارشى "نماز قیلیمان خائدر، خائك حکمی مردوددر" دین و دار الحکمة الإسلامیهده حکومت إتحادیهك إتفاقیله حکمت اسلامیه پی آوروپا حکماسنه تأثیرلی بر صورتده قبول ایتدیرمک وظیفه سنه لایق گورونن و جبهه حربده یازدیغی و شیمدی مصادره ایدیلن إشارات الإعجاز، او زمانك باش قوماندانی اولان أنور پاشایه او درجه قیمتدار گورونمش که، کیمسه یه یاپمیدیغی بر حرمتله إستقبالنه قوشدیغی و او یادگار حربك خیرینه، شرفنه حصه دار اولق فکريله، إشارات الإعجازك طبعی ایچون کاغدینی ویرهرك مؤلفنك حربده کی مجاهداتی تقدیرکارانه یاد ایدیلن بر آدم؛ بویله بر عادى بیگیر خیرسزى ویاخود قیز قاچیریجی و بر یانکسیجی گبی أک آشاغی بر جنایتله کندینی بولاشدیروب عزت علمیه سنی و قدسیت خدمتی و قیمتدار بیگلر دوستلرینی رذیل ایدوب سقوط ایده مز که، سز اونی بر سنه لك جزا ایله محکوم ایدوب عادى بر کچی، قویون خیرسزى گبی معامله ایده سگز... و سببسز اون سنه صیقنتیلی بر ترصدله تعذیب ایدیلدکدن صوگره شیمدی ده بر سنه چس ایله برابر بر سنه نظارت آلتنده طوتمق صورتيله، (پادشاهك تحکمی قالدیره مدیغی

(حاشیه): أسکی سعید سوز ایسته یور، دیور که: "اون اوچ سنه در بنی قونوشدیرمدیگز. شیمدی، مادام بنی نظره آلوب، سزى إتهام آلتنه آلیورلر و سزدن قورقویورلر؛ ألبته بنم اونرله قونوشام لازم گلیور. گرچه بنلك، أنانیت چرکیندر؛ فقط مغرور و معند أنانیتلیره قارشى، حقلى بر صورتده و صِرف کندیسنى مدافعه و محافظه ایتمک ایچون بنلك گوسترمک لازم گلیور. اونك ایچون، یكى سعید گبی محویتله، ملایمانہ قونوشمیه جغم." بن ده اوکا سوز ویردم. فقط أنانیتلرینه، تمدحیرنه إشتراك ایتمیورم.

حالده) غرضکار بر خفيه‌نڭ ويا عادى بر پوليسڭ تحڭمى آلتنده عذاب ویرمکدن ايسه، إعدام ايديلمه‌سنى داها اولى گورور. اگر اويله بر آدم دنيايه قاريشسه ايدى و قاريشمغه آرزوسى اولسه ايدى و خدمتِ قدسيه‌سى مساعده ايتسه ايدى، منمن حادثه‌سنڭ و شيخ سعيد وقعه‌سنڭ اونر مثلى اولاجق بر طرزده قاريشيردى. دنيايه ايشيتديره‌جك بر طوپ صداسى، بر سينك صداسنه اينميه‌جکدى.

أوت حكومتِ جمهوريه‌نڭ نظرِ دقته عرض ايدىيورم كه؛ بنى بو بلايه سوق ايدن گيزلى قوميته‌نڭ ياپديغى تدابير و ايتديگى پروپاغنده و أنتريقه‌لر بو حالى گوسترييور. چونكه هيچ بر حادثه‌ده گورولمه‌مش بر طرزده عمومى بر پروپاغنده، بر أنتريقه و بر دهشت عليه‌مزه دونديگنه دليل شودر كه: آلتى آيدر يوز ييڭ دوستم واركن هيچ برى بڭا بر مکتوب يازامدى، بر سلام گوندره‌مدى. حكومتى إغفاله چالیشان أنتريقه‌جيلرڭ إخباراتيله، ولاياتِ شرقيه‌دن تا ولاياتِ غريبه‌يه قدر هر يرده إستنطاقلر، تحرياتلر دوام ايتديگيدر.

ايشته بو أنتريقه‌جيلرڭ چويردكلرى پلان، بنم گي بيڭلر آدمى أڭ آغير جزالره چارپه‌جق بر حادثه‌يه گوره ترتيب ايديلمش. حالبوكه، أڭ عادى بر آدمڭ أڭ عادى بر خيرسزلغى گي بر حادثه‌يى آڭديره‌جق بر جزا وضعيتنى نتيجه ویردى. يوز اونبش بلکه بشيوز آدمدن اونبش معصوملره بش آلتى آى جزا ویريلدى. عجباً دنيايه هيچ بر ذى‌عقل، ألدنه غايت كسكين ألماس بر قلنج بولونسه، مدهش بر آرسلانڭ ويا بر أژدرهانڭ قويروغنه خفيفجه ايليشديروب

کندینه مسلط ایدر می؟ اگر مقصدی تحفظ و یا خود دو گوشمک ایسه، قلنجی باشقه یره حواله ایدر.

ایشته سزک نظریکژده و وهمکژده بنی او آدم گبی تلقی ایتمشسکژ که، بنی بو طرز جزایه محکومیته چارپیدیژن. اگر بو درجه خلاف شعور و مخالف عقل حرکت ایدیورسه، قوجه مملکته دهشت ویروب پروپاغنده ایله افکار عامه یی علیه چویرمک دگل، بلکه عادی بر دیوانه گبی تیمارخانه یه گوندریلمم لازم گلیر. اگر ویردیگکژ اهمیته مقابل بر آدم ایسه، البته آرسلائی کندینه صالديرماق و اژدره یی کندینه هجوم ایتدیرمه مک ایچون، او کسکین قلنجی اونلرک قویروقلرینه اوزاتماز، بلکه ممکن اولدیغی قدر کندینی محافظه ایده جک. ناصلکه اون سنه اختیار بر انزوایی اختیار ایدوب طاقت بشرک فوقنده صیقنتیلره تحمّل ایده رک حکومتک ایشنه هیچ بر جهته قاریشمدام و قاریشقم آرزو ایتدم. چونکه خدمت قدسیه بنی منع ایدیور.

أی اهل حلّ و عقد! عجا هیچ ممکن میدر که؛ (یگر می بش سنه اول غزته لرک یازدیغی گبی) بر مقاله ایله اوتوز ییک آدمی کندی فکرینه چویرن و قوجه حرکت اوردوسنک نظر دقتی کندینه چویرن و انگلیزک باش پاپاسنک آلتی یوز کلمه ایله ایستدیگی سؤالرینه آلتی کلمه ایله جواب ویرن و بدایت حرّیتده ائک مشهور بر دیپلومات گبی نطق سویله یین بر آدمک یوز یگر می رساله سنده دنیا یه، سیاسته باقه جق یالکژ اونیش کلمه می بولونور؟ هیچ بر عقل قبول ایدر می که؛ بو آدم سیاستی تعقیب ایدیور و مقصدی دنیا در و حکومته ایلشیمکدر. اگر فکری، سیاست و حکومته ایلشیمک اولسه ایدی، بویله بر

آدم بر تك رساله‌سنده صریحاً، إشارة، یوز یرده مقصدینی احساس ایده‌جکدی. عجباً او آدمک مقصدی سیاستجه تنقید اولسه ایدی، یالکز تستر و اړیته دائر اُسکی زماندن بری جاری بر ایکی دستورن باشقه مدار تنقید بولناماز می ایدی؟

أوت قوجه بر انقلابی یاپان بر حکومتک رژیمه مخالف بر فکر سیاستی تعقیب ایدن بر آدم، بر ایکی معلوم ماده‌لر دگل، یوز بیگلر ماده‌ تنقید بولابیلیردی. گویا حکومت جمهوریه‌نک یالکز انقلابی بر ایکی کوچک مسئله‌در. بن ده اونی هیچ بر تنقید مقصدم اولمادیغی حالده، اُسکیدن یازدیغم بر ایکی کتابده ذکر ایتدیگم بر ایکی کلمه وارمش دیه "حکومتک رژیمه و انقلابنه هجوم ایدیور "دینیلمش. ایشته بن ده صورویورم: بویله اُک اُدا بر جزایه مدار اولامیان علمی بر ماده‌یه قوجه بر مملکتی مشغول ایدوب اُندیشه ویره‌جک بر شکل ویریلیر می؟

ایشته بنی و بش اون دوستلیری بو عادی، اُهمیتسز جزایه چارپمق، عموم مملکتده علیهمزه شدتلی بر پروپاغنده و ملّتی قورقوتوب بزدن نفرت ایتدیرمک و توقیفم ایچون داخلیه ناظرینی مهمّ بر قوّتله اِسپارطه‌ده بر تك نفرک گوره‌جگی ایشی گورمک ایچون اِسپارطه‌یه جلب ایدیلمه‌سی و هیئت و کیله رئیس عصمت، ولایت شرقیه‌یه او مناسبتله گیتمسی و ایکی آی بنم چپسده بتون بتون قونوشمقدن منع ایدیلمم و بو غربتده، کیمسه‌سزلکده هیچ بر کیمسه‌نک حامی صورمق و سلام گوندرمه‌سنه میدان ویریلمه‌سی گوستریور که؛ طاغ گبی بر آغاجده نخود گبی بر تك میوه بولوندیروب معناسز، حکمتسز، قانونسز

بر وضعيتدر كه، دگل حكومت جمهوريه گي اُك زياده قانون پرست و قانونى بر حكومت، بلكه حكمتله ايش گورمك معناسيله حكومت نامى ويريلن دنياده هيچ بر حكومتك ايشى اولاماز.

بن حكومت جمهوريه نك قانونلرینه إستناداً حقوقمى قانون دائره سنده ايسته يورم. قانون نامنه قانونسزلق ايدنلرى جنايتله إتهام ايدىيورم. بويله جانيلرك كيفلرینی ألبته حكومت جمهوريه نك قانونلرى رد ايدر و حقوقمى إعاده ايدر اميدنده يم.

أسكيشهر چيسنده تجريد مطلقده موقوف
سعيد النورسى

يگر می سکرنجی لمعه

أسکیشهر چپسخانه سنده إختلاطدن و قونوشمقدن
ممنوع اولدیغم زمانده، قارشیمده کی قارداشلریمه
تسلّی ایچون یازدیغم قیصه جق فقره لرک بر قسمیدر.

بسم الله الرحمن الرحيم

چپسک بر لطیف خاطره سیدر که: رسالۀ نور گیزله نیر فقط سوغز و
سوندورولمز.

بر عالم معناده حضرتِ إمام علی رضی الله عنہک علمندن صوردم :
"﴿أَخْرَفُ عُجْمَ سَطَرَتْ تَسْطِيرًا﴾ دیمشسک، مرادک نه در؟"

دیدى: "﴿عُجْم﴾ یعنی هجاوارى، ترکیسز و وفقلرده رقموارى شکلسز
حرفلدر که؛ لاتینی حروفیدر. لا دینی زماننده تعمم ایدر."

صوگره صوردم: "أرجوزه کده بندن بحث ایله کندیکی محافظه ایت
دیمشسک. هم تام وقتنده آمریکزی گوردک، فقط مع التأسف کندیمزی محافظه
ایده مدک، بو بلایه دوشدک. شخصمدن بیگلر دفعه داها أهْمیتلی اولان رسالۀ
نوردن بحث و إشارتک یوق می؟" دیدم.

دیدى: "یالکز إشارت دگل، بلکه جلجلوتیه مده تصریح ایدیورم."

بن جو ابدن صوگره، قصائد علویه دن اُک مشهور و اُک زیاده اُسرارلی
اولان جلجلوتیه قصیده سنده بو فقره یی گوردیم:

﴿تَقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا بَيَانَةً • تَقَادُ سِرَاجُ السُّرُجِ سِرًّا تَنْوَرَتْ﴾ دقت ایتدم،
صراحت درجه سنده رساله نوره باقار. اُز جمله: سراج النور بر تک فرق ایله
تام و عیناً رساله نوردر. چونکه سراج النورده اُلف لام، جیم ایله برابر اوتوز
درت ایدر. رساله ده "ل" و "ه" اوتوز بش ایدر که، بر تک فرق وار. او تک
فرق اُلفدر، او ده بیگه اُشارت ایدر.

هم برنجی فقره جفر و اُبجد حسابیله (شده صایلماز) بیگ اوچیوز اُلی
ایکی (۱۳۵۲) ویا اُلی (۱۳۵۰) ایدر که؛ بو تاریخ، رساله نورک گیزلنمه سنه و
گیزلی پارلاماسنه و اُشتعالنه تام توافق ایدر. اُگر ﴿بَيَانَةً﴾ کلمه سی صایلمازسه
(حاشیه) او وقت ﴿سِرًّا﴾ کلمه سنک اُخرنده کی تنوین (نون) صایلییر، بیگ اوچیوز
اوتوز اوچ (۱۳۳۳) ویا اوتوز بش (۱۳۳۵) اولور که؛ بو تاریخ، رساله نورک
مبدأ اُنتشار ایدر.

ایکنجی فقره اولان ﴿تَقَادُ سِرَاجُ السُّرُجِ سِرًّا﴾ ﴿سِرَاجُ السُّرُجِ﴾ ینه اون فرقله
رساله نوره و فرقسز رساله نوری توافق ایتمکله برابر، تمام فقره جفر و اُبجد
حسابیله (شده صایلماز) بیگ ایکی یوز طقسان اوچ (۱۲۹۳) ایدر که؛ رساله
نور مؤلفنک تاریخ ولادت ایدر. و ﴿سِرًّا﴾ ده کی تنوین (نون) اولسه بیگ اوچیوز
قرق اوچ (۱۳۴۳) اولور که؛ رساله نوردن اوننجی سوزک اُنتشاری ایله
پارلاماسی زمان ایدر. اُگر ﴿السُّرُجِ﴾ ده کی شده لی "س" ایکی "س" صایلیسه

(حاشیه): ﴿بَيَانَةً﴾ کلمه سنده کی ﴿ه﴾ وقفه راست گلدیگندن ﴿ه﴾ اولور.

و تنوین (نون) صایلمازسه بیڭ اوچیوز آللی اوچ (۱۳۵۳) ایدر که؛ بو تاریخ، رسالہ نورڭ بر مصیبت نتیجه‌سنده موقت گیزلنمه‌سنه و گیزیل پرده آلتنده پارلاماسنه و تنویرینه تام توافق ایدر.

عجبا حضرت علی (رض) گبی أسرارِ حروف و جفر علمنده استاد مطلق و جملوتیه گبی جفرلی، أبجدلی، سرلی بر قصیده‌سنده بو معنا جهتیله و جفر اعتباریله و حقیقت نقطه‌سنده و واقعه مطابق حیثیتیله و مقتضایِ حاله موافق اولان متعدد و معنیدار توافقات عجیبه‌سی تصادف اولاییلر می؟ حاشا اولاماز. بلکه حضرت علی رضی الله عنہڭ بر کرامتیدر. أرجوزه‌ده کی چوق ظاهر اولان مشهور کرامتنی تأیید و اونڭله تأیید ایدر.

جملوتیه‌نڭ رسالہ نوره إشارتنی تأیید ایدن جای دقت بر توافق وار.

شویله که: بو سرلی و جفرلی قصیده‌نڭ جفری و حسابی رقم‌لری هر سطرڭ آلتنده مطبوع اولارق یازیلمش. او رقم‌لر آیری آیریدرلر. فقط رسالہ نوردن بحث ایتدیگی یرده او جفری رقم‌لر رسمًا قبول ایدیلن میلادی تاریخنه توافق ایدیور. و او تاریخڭ تاریخ قبولی و رسالہ نورڭ پرده آلتنده تنویرینڭ تاریخی گوستریور. بیڭ طوقوز یوز یگرمی طوقوزدن (۱۹۲۹) تا اوتوز طوقوزه (۱۹۳۹) تا قرق درده (۱۹۴۴) قدر گوسترر. اوتوز ایکی صحیفه‌دن عبارت اولان او قصیده‌نڭ یالڭز بر ایکی یرده بو زمانڭ میلادی تاریخی گوسترر. ظن ایدرم که، اوتیه کی یرده دخی بو زماندن بحث ایدیور. داها تام آڭلامامشم.

هم باشده سورۀ إخلاص ایله إشارت ایدیلن وفقِ مُثَلَّث بیڭ اوچیوز آللی بر (۱۳۵۱) ایدر. هم بو إشارتِ علویه‌یه بو ده ایما ایدر که؛ او قصیده‌نڭ

نصفِ اولنده یتمش فقره ده اون یدی دفعه نور (حاشیه) کلمه سنی تکرار ایدیور و متعدّد دفعه سریانیجه بدیع معناسنده اولان جلجلوتیه کلمه سنی اوپله اَهْمِیْتْلَه ذکر ایدر که؛ قصیده نڭ اِسْمی جلجلوتیه اولمشدر. رسالَه نور اَسْماءِ حسنی ایچنده اِسْم نور، اِسْم حکیم و اِسْم بدیعک مظهریدر. ظاهرنده، طرز بیاننده اِسْم بدیعک جلوه سی گورونویور.

هم «تَقَادُ سِرَاجُ النُّورِ» فقره سندن ایکی سطر اُول بو فقره رعنا، بلکه اُڭ اَهْمِیْتْلَی و اُڭ پارلاق فقره اولان «اَقْدُ کَوَکِبِی بِالْاِسْمِ نُورًا وَ بَهْجَةً * مَدَى الدَّهْرِ وَ الْاِیَّامِ یَا نُورُ جَلَجَلَتْ» یعنی: یا رب! بنم ییلدیزی می نور ایلَه آخر زمانه قدر بدیع بر صورتده ایشیقلا ندیر، شعله لندیر.

اوت اِمَامِ علی رضی الله عنہڭ شو دعاسی، بو زمانده رسالَه نور ایلَه قبول اولدیغنی و رسالَه نوری اراده ایتدیگنی شو بدیع، عجیب توافقات اثبات ایدر. شویله که: «اَقْدُ کَوَکِبِی بِالْاِسْمِ نُورًا» تام تامنه عینا جفر و اُجْد حسابیله رسالَه نور اولویور. چونکه نور کلمه سی هر ایکیسنده ده وار. «اَقْدُ کَوَکِبِی بِالْاِسْمِ» ایکی یوز طقسان آلتی (۲۹۶) ایدر. رسالَه نورده کی "رساله" کلمه سی دخی عینا ایکی یوز طقسان آلتی (۲۹۶) در. دیمک اِمَامِ علی رضی الله عنه بتون علومنڭ خزینه سی اولان قرآن معجز البیانڭ بر شعله اعجازی اولان رسالَه نوری جنابِ حقندن آخر زمانده قرآنه چلیک بر سور و پارلاق بر ییلدیز

(حاشیه): رسالَه نورک سبب تسمیه سی اون یدی جهتله نور ایلَه علاقه دار اولدیغندن و اون عدددن زیاده رسالَه قدرک مسائل متفرقه سنڭ آخرنده ذکر ایدیلمشدر. اَلْبَتَه بو لطیف توافق معناسز اولاماز.

اولارق ایسته‌مش. (حاشیه) و دعاسی قبول اولمش.

داها جلعلوتیه‌ده بو زمانه و رساله نوره ایما ایدن متعّد اماره‌لر وار. حتی حیرتمی موجب بر رؤیا: اُسکیشهر چپسندۀ إستنطاقمدن بر گیجه اُول گوروپورم که: جلعلوتیه‌نک سُریانی شو فقره‌سی ﴿بِهَالِ اَمِیلِ شَلْعِ شَلْعُوبِ شَالِیْ﴾ طَهِّیْ طَهْوبِ طَیْطَهْوبِ طَیْطَهْ﴾ امدادیمه یتیشمش، بنی صیقنتیدن قورتارمش. بن بر قاچ دفعه تکرار ایدوب اوقویورم. اویاندم. یاتدم، ینه اونکله مشغولم. صباحلین فوق المأمول إستنطاقه چاغیریلدم، هم فوق العاده جواب ویردم. مدفاعتمک اُکْ مهمّ و مأمورلری حیرتده بیراقان پارچه‌سی تکلفسز تظاهر ایتدی. فقط او پارچه‌یی بن قلمه آلامدم. اونلر یازدیله. هر نه ایسه... بوندن بو جلعلوتیه بزه باقار. بر خاطره گلدی، باقدم که؛ او سُریانی فقره‌نک تام آرقه‌سندۀ بر سطر اُول، حضرتِ إمامِ علی‌نک (رض) رساله نوری تصریح ایتشم دییه باشده یازدیغم ﴿تَقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا بَيَانَةً﴾ و ایکی سطر اُول ﴿اَقْدُ کَوْنِیْ بِالْاِسْمِ نُورًا﴾ معنیدار، مژده‌لی کرامتکار فقره‌لری بولونویور. آکلادم که، گیجه‌ده کی مشغولیت قسماً بونک ایچون ایمش.

(حاشیه): ﴿تَقَادُ سِرَاجُ النُّورِ سِرًّا تَنْوَرُتْ﴾ دن صوکره متّصل اولارق گلن شو سطر: ﴿بَنُورِ جَلَالِ بَانِخِ وَشَرَطْنِخِ﴾ بِقُدُوسِ بَرُکُوتِ بِه النَّارُ اُخْمِدَتْ﴾ ینه رساله نوره پک ظاهر بر صورتده باقار. چونکه معناسی شودر: رساله نور آخر زمانده پرده آلتندۀ گیزلیجه تنور ایدوب، نورلی إسم ﴿شَرَطْنِخِ بِقُدُوسِ بَرُکُوتِ﴾ یعنی رؤف رحیمدن إسمِ أعظمک تأثیری آلتندۀ جلال و کبریانک عظمتلی نورندن إقباس ایدهرک ضلالت و إلحاد آتشی سوندوره‌جک. اوت بو معنا، رساله نوره تام تامنه مطابقدر. چونکه رساله نوری مطالعه ایدنلر بیلیرلر که؛ اونک ایکی منبعی وار. بری: إسمِ أعظمک کبریالی و عظمتلی جلوه‌سی. دیگری: إسمِ رحیمک شفقتلی و رأفتلی تجلیسیدر. و اونک نوریه فتنه دینیۀ ناری و زندقه آتشی سونویور و سونه‌جک.

الحاصل: جلجلوتیه بو إشاراتیلہ قصیدہٗ أرجوزیه ده کی ظاهر کراماتِ علویه یی هم تأیید ایدر، هم اونکله تأیید ایدوب إشارتدن صراحت درجه سنه تقرب ایدیور.

جای دقتدر که: بن اویسی بر طرزده بر قسم علم حقیقی، حجة الإسلام اولان إمام غزالی دن (قس) آلمشدم. شیمدی آکلا یورم که؛ إمام غزالی (قس) عین درسی اویسی بر طرزده إمام علی دن (رض) آلمشدر. دیمک حضرت إمام علی رضی الله عنہم بر شاکردی اولان إمام غزالینک (قس) باشی اوستنده بو بیچاره طلبه سنه شفقتکارانه، تسلیدارانه، اُک صیقتیلی بر زمانده باقماسی عجیب دگل، بلکه لازمدر. و اویله اولمق گرکدر.

رسالهٔ نوره اوچ فقره سنده قوتلی إشارت ایدن حضرت علی نک (رض) قصیدہٗ جلجلوتیه سنده هیچ بر جهتله تصادفه حمل ایدیلمز توافقلی بر کرامتنی بیان ایتمگه مجبور اولدم. شویله که: اوچ آیدن بری هر گون او قصیده یی اوقویورم. یالکز سکز صحیفه یی، حلّ ایده مدیگم بر وفقه دائر اولدیغی جهتله اوقومیوردم. فقط آخرنده ﴿وَصَلِّ إِلَهِي﴾ دن باشلایان آخرکی ایکی صحیفه یی اوته کیلرله برابر اوقوردیم. یتمش دفعه قطعی، بلکه تخمینمه گوره یوزه یاقین دفعه لرده هر دفعه إستثناسز، نه وقت ألیمه آلوب باشند اوقودقدن صوگره آخرنی آچارکن، ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ ایله باشلایان صحیفه آچیلیوردی. بن حیرت ایدیوردم. اونی اوقومیارق ایکی صحیفه صوگره ﴿وَصَلِّ إِلَهِي﴾ ایله باشلایان ایکی صحیفه آخرنی اوقودقلمه ضمّ ایدردم. هر نه وقت باشند اوقودیغم و ترک ایتدیگم سکز صحیفه یه گلیرکن، کتابک باقی قالان یوزه یاقین صحیفه لری ایچنده آچدقجه یینه ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ صحیفه سی

آچیلیوردی. حیرت ایچنده حیرت ایدیوردیم. اُللی دفعه‌دن صوڭره دیدم: "عجبا بو صحیفه نه‌دن آچیلیور؟ اونی ده اوقوسهم نه اولور؟" باقدم که، قصیده جُلجُلوتیه‌ی اوقودیغم مقصدک نتیجه‌سنی او صحیفه گوستریور. بن ده ترک ایتدیگمدن خطا ایتدیگمی بیلدم. اوندن صوڭره اوقومغه باشلادم. اوندن صوڭره بلکه قرق دفعه‌دن فضله اُل آتدقجه ینه او صحیفه آچیلیوردی. نهایت آرقداشلریمه حکایه ایتدم. اونلر ده حیرت ایچنده حیرتده قالدیلر. دیدم: بو جُلجُلوتیه‌نک بر کرامتیدر. سزلی دگل باشقه‌لرینی إقناع ایده‌جک مادّی دلیل اَلیمده یوق. یالکز بنم مشاهداتم وار. بنم مشاهداتم، باشقه‌سنه حجّت اولاماز. بن ده شیمدی‌یه قدر دلیل‌سز دعوالری یازمق عادت‌م دگلدی. فقط مادام بو توافق عجیدر. اَلته إشارت‌در که؛ بنی یاز. اینانمیانه کندینی ایناندره‌جق که، یازدیرمق ایسته‌یور.

جنابِ حقّه یوز بیك شکر ایدیورم که؛ بگا هم بیوک بر تسلی، هم دعوا‌مه بیوک بر دلیل گوستردی. و توافقک بش آلتی نوعی بزه و مسلگمه مدار إمتیاز و وسیله تشویق اولارق ویریل‌مش. و هر مأیوسیت و گوْشکلک زما‌مژده بر قامچی تشویق و بر کرامت خدمت قرآنی‌یه مدار بر توافق لطیفه إمدادیمزه یتیشدیگی گی، بو دفعه ده یتیشدی.

أوت قلباً غایت علاقه‌دار اولدیغم قارداش‌لریمک مفارقت زمانتک پک یاقین اولدیغی بر زمانده و چپسده یالکز قالا‌جغم بر آنده و اوچ آیده یتمش دفعه عجیب بر طرزده بگا آچیلان بر صحیفه‌نک کرامتنی دعوا ایتدیگم و دلیل‌سز قالدیغم بر هنگامده، حضرت علی‌نک (رض) جُلجُلوتیه قصیده‌سنک یتمش دفعه بلا إستثنا بگا آچیلان ﴿فَبَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ دن باشلایان اوچ درت

سطرده اوچ درت قوتلی أماره و دلیل واردر که؛ ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ خطابِ عمومیسنده بزه خصوصی باقییور.

برنجی أماره: ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ فقرهسی هم مقام، هم معنا، هم جفر و أبجد حساییله بو نداءِ عمومیِ علویده خصوصی بر طرزده بو زمانه و رسالهُ نوره و رسالهُ نورك مؤلفنه باقییور. چونکه ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ جفر و أبجد حساییله بیك اوچیوز ألی اوچ (۱۳۵۳) سنهسی زماننی تام گوستردیگی و او زمانده ده رسالهُ نور و شاکردلرینك أڭ قورقولی بر زمانیدر که؛ آلتی سطرده یدی دفعه ﴿لَا تَخْشَ﴾ کلمه‌لرینی تکرار ایدیور. ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ فقره‌سنده کی ﴿حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ ملا سعید (رض) ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ (ملا کرد) و (ملا سعید بدیع) یالڭز اوچ فرق ایله توافق سربله گوستریور. و بو اسم صاحبی، بو خطابده خصوصی مراد اولدیغنه إشارت ایدیور. و معناسیله ده "أی بیك اوچیوز ألی اوچ (۱۳۵۳) سنه‌سنگ تاریخنده بو اسمِ أعظمك حاملی، یعنی اسمِ أعظمی کندینه محافظ إتحاذ ایدن شخص "دیمله او عمومی خطابده بویله خصوصی بزه باقییور.

چونکه لله الحمد بیك اوچیوز ألی اوچ (۱۳۵۳) تاریخنده هر یگرمی درت ساعتده یوز یتمش بر دفعه ﴿الْإِسْمُ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ اولان اسمِ أعظمی او قویوردیم. و کندیمی اونڭله محافظه‌یه چالیشیوردیم. أوت قصیده أرجوزیه‌سنده سکینه تعبیر ایتدیگی اسمِ أعظم و جلجلوتیه‌سنده سُرانی و عربی اولارق ینه متعدد طرزده ﴿الْإِسْمُ الْمُعْظَمُ قَدْرُهُ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ گبی تعبیرله بیان ایتدیگی أسماءِ ستّه مشهوره که؛ اسمِ أعظمدر. گوستردیگی بیك اوچیوز ألی اوچ

(۱۳۵۳) تاریخنده (حاشیه) یوز یتمش بر دفعه اَسْمَاءِ سَتّه سی رسالّه نور مؤلفنک دائمی وردیدر. و او یوز یتمش بر دفعه او قودیغم اَسْمَاءِ سَتّه ایله برابر یتمش بر آیتی یگرمی درت ساعتده اون طوقوز دفعه او قویه رق یکونی ییڭ او چیوز آللی اوچ (۱۳۵۳)، هم بر جهته ییڭ او چیوز قرق بر (۱۳۴۱) ایدر که؛ بو اِسْمِ اعظمه ییڭ او چیوز قرقدن (۱۳۴۰) بری دوام ایتدیگمک تاریخنه توافقی ایدیور. هم بر دفعه سنده اون طوقوز آیت اِسْمِ اعظمه برابر اون طوقوز دفعه دائمی او قونور. و او آیتلرک تکراراتک حروفاتک عددی آلتی ییڭ آلتی یوز آلتمش آلتی (۶۶۶۶) آیات قرآنییه توافقی ایدیور. سورّه اِخْلَاصْک اوچ و فاتحه شریفه نڭ تکرر نزولی ایچون ایکی اولسه، ینه تام تامنه توافقی ایدیور.

(حاشیه): بلکه ﴿فَبَا﴾ ندا ایله چاغیردیغی ﴿حَامِلَ الْاِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ حساب اُجد و جفرله ییڭ او چیوز آللی درت (۱۳۵۴) ایدر که؛ بو عربی تاریخده رسالّه نورک قرقدن فضلّه شاکردلرینی و مؤلفنی اِحْمَا ایتمک پلانی ایله چپسخانه یه آتدقلى زماندر و توقیف ایتدکلى تاریخدر. بو تاریخده بو خطابه تام مخاطب اولاجق، یالکز بونلر گورونوپورلر. چونکه وضعیتلری غایت قورقولى ایدی. حالبوکه خارقه اولارق سلامتّه چیقديلر. بو فقره ده حضرت علی (رض) دیور: ﴿تَوَقَّى بِهٖ كُلُّ الْأُمُورِ سَلَمَتْ﴾ یعنی اِسْمِ اعظمک برکتیله هر بر تهلکه دن سلامتّه قورتولا جقسک. اوت، شکر قورتولدق. اگر ﴿الَّذِي جَلَّ﴾ ده کی ایکی شده لی لاملر بر لام صاییلسه ییڭ ایکی یوز طقسان درت (۱۲۹۴) ایدر که؛ او زمان، رسالّه نور مؤلفنک دنیا یه گلدیگی تاریخدر و طقسان اوچ مدھش حربندن تا حرب عمومى یه قدر و ییڭ او چیوز آللی درده (۱۳۵۴) قدر اولان تهلکه لی بر زمانده یاشایه جقسک و چوق تهلکه لره دوشه جقسک، فقط قورقمه قورتولا جقسک دییه اِشارت ایدیور.

ايکنجى اماره: ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي﴾ سطرندن صوگره ﴿فَقَاتِلْ وَلَا تَخْشِ﴾

﴿وَحَارِبٌ وَلَا تَخَفُ﴾ فقرهسى پك ظاهر و قطعى بر صورتده حرب عمومى يي گوستردىگى گي، حرب عمومیده غایت تهلکهلى بر صورتده حربۀ اشتراك ایدن بو فقيرك اڭ قورقونج زماننه باقار و تسلى ايدر و "قورقمه" دير. و بو عمومى خطابده خصوصى رساله نورك باشلانغيجى اولان اشارات الإعجازك مبدأ تأليفى ايله و عالم اسلامك اڭ مدهش و قورقولى مصيبت زمانى معنايله گوستردىگى گي، جفر و أبجد حسابيله ده گوسترر. معنا ايله جفر حسابى إتفاق ايتديگى یرده، اياما قوتلەنوب اشارت درجه سنه چيقار. چونکه ﴿وَلَا تَخْشِ﴾

هجرى ييڭ اوچيوز اوتوز یدی (۱۳۳۷)، رومى ايکى کسور فرق ايدر. او حالده ييڭ اوچيوز اوتوز درده (۱۳۳۴) اينبيور که، او تاريخده يالکز تک باشمله روسيه نڭ شمالنده اڭ قورقولى بر وضعيته اُسارتدن فرار ايتديگمك زمانيدر. ﴿فَقَاتِلْ وَلَا تَخْشِ﴾ برابر اولسه ييڭ طوقوز يوز قرق (۱۹۴۰) کسور اولويور که؛

بونده الله اَعْلَمُ او تاريخده ديگر بر حرب عمومى چيقمه سنه و اشتراکمه اشارت ايتمکله برابر، بويله بيوک يکونلرده اوچ درت فرقك اهميتى اولماديغندن، هم رومى يرينه عربى بو ميلادى تاريخنه گيرسه بش آلتى سنه فرق ايدييور. ينه اوتوز یدی تاريخى اولكى حسابۀ توافق ايدوب، اڭ قورقولى وضعيته مزده تسلى ويريور. ﴿وَحَارِبٌ وَلَا تَخَفُ﴾ ايسه پك صريح بر صورتده حرب عمومى يي

گوسترييور. چونکه ﴿وَحَارِبٌ وَلَا تَخَفُ﴾ معناسى، دهشتلى بر حرب آخر زماندن قورقمه ديمکله برابر؛ جفر و أبجد حسابيله ييڭ اوچيوز اوتوز بر (۱۳۳۱) و ياخود ييڭ اوچيوز اوتوز اوچ (۱۳۳۳) ايتديگندن او عمومى خطابده خصوصى بزه باقديغى سائر اماره لرله گورونديگى گي، او تاريخده حرب عمومیده اڭ مدهش بر وضعيته گرفتار اولمشدم. اشارات الإعجازك مسوده

اُولیسی دشمنك اَلنده پارچه پارچه اولمشدی. بن ده بر دفعه‌ده درت مرمی وجودیمه إصابت ایدهرک بریسنده یاره‌لی، آیاغم قیریق، صو و چامور ایچنده اوتوز درت ساعت ئولومه منتظر و اُطرفمده دشمن عسکری محاصره ایتدیگی بر هنگامدر که، اُك قورقولی و اُك مایوسیتلی زمانمه باقییور. اویله ایسه او عموم ایچنده خصوصی بزه إشارت ایدیور (حاشیه) دینیله‌بیلیر.

(حاشیه): ﴿فَبَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي﴾ إلخ... درت سطرده بش آلتی وجهله رساله نوره و مؤلفنه إشارت ایتدیگی گبی، حیاتنده کی وقوعات مهمّه‌یه پارمق باصییور. أزجمله: دردنچی سطرده ﴿فَلَا حَيَّةٌ تَخْشَى﴾ فقره‌سیله یك اوچیوز قرق سکر (۱۳۴۸) راده‌لرنده و رومی ایسه یك اوچیوز قرق بشده (۱۳۴۵) خواجهم طاعده کی جسیم بر قره آغاجه طایاندیغی اُئنده، یاریم ساعت بر گورولتی ایشیدوب باقمادی. صوگره باقدی که، غایت مدھش اُذرھاگی بر ییلان، آرقه‌سنده آغزینی آچمش بکله‌یور. هجوم ایدهمییور. بردن خواجهم او ییلانك اوئندن تارلا ایچنه چکیلدی. ییلان ایسه چورکلنمش و بر متره ده آیاغه قالمش بر وضعیتده ایکن، اونك هجومنه إنتظار ایدیوردی. حالبوکه خارقه اولارق او مدھش حیوان قیملدانه‌مدی. چونکه خواجهمك او گون چوق دفعه اوقودیغی آیت الکرسی حمایتی او حیوانه گم وورمش گبی اوچ متره مسافه‌ده طوردیردی. اُك نھایت چکیلدی گیتدی. بو معنای تأیید ایدن جفرجه ﴿حَيَّةٌ﴾ ده ﴿ت﴾ مؤنث علامتی اولدیغی ایچون صاییلماز، چونکه او ییلان دهشتنه گوره مذکر ایمش. تعبیر حقی ﴿حَيٌّ﴾ در. ﴿حَيٌّ﴾ اولسه او وقت ﴿فَلَا حَيٌّ تَخْشَى﴾ عربی یك اوچیوز قرق سکر (۱۳۴۸) ایدر که؛ عین تاریخده بو حادثه واقع اولمشدر.

هم اوچنچی سطرده ﴿وَخَاصِمٌ مِّنْ نَّشَاءٍ﴾ فقره‌سنده ﴿مَنْ نَّشَاءُ﴾ جفرجه، خواجهمك خصومت ایتدیگی آدملرک عین إسملرینك عددینه موافق گلییور. ایضاحاته إذن ویرمیدیگی ایچون بو قدر یازدیرلدی. ﴿وَخَارِبٌ وَلَا تَخَفُ﴾ دن صوگره ﴿دُسْ كُلُّ أَرْضٍ﴾ (حاشیه) یعنی ارضه باصدیغك زمان که، جفرجه یك ایکی یوز طقسان بش (۱۲۹۵) عربی و طقسان اوچ رومی تاریخیدر که، تاریخ ولادته و روس حرب مدھشنه توافقه برابر ﴿بِالْوَحْشِ تَمَرَّتْ﴾ فقره‌سی إشارت ایدیور که؛ یره باصدیغك زمان زمین وحشیلرله شنله‌نییور. یعنی وحشی روسلر عالم اسلامی خیر‌پالییور. قرق سنه صوگره او وحشیلرک اَلنده اُسیر اولوب اونلرک اُك وحشی مملکتنه گیده‌جکسك، خبر ویرییور.

الحاصل: ﴿فَقَاتِلْ وَلَا تَخْشَ وَخَارِبٌ وَلَا تَخَفُ * دُسْ كُلُّ أَرْضٍ بِالْوَحْشِ تَمَرَّتْ﴾ بو سطرده درت کلمه ایله باشنه گلن درت وقوعات مهمّه‌یه صراحته یاقین إشارت ایدیور. حافظ توفیق

حاشیه: ﴿كُلُّ أَرْضٍ﴾ ده کی تنوین نون صاییلیر. (۱۲۹۵-۱۲۹۳)

اوچنجی أماره: بو اوچ گوز موسمیدر. عین زمانده مدارِ تسلی اوچ کرامتی گوروپورز:

برنجیسی: غوثِ اعظم (رض) ﴿يَا مُرِيدِي كُنْ قَادِرِي الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا تَعِيشُ سَعِيدًا﴾ تعبیرله اونبش أماره قویه ايله بزه باقدیغی و تسلی ویردیگی ﴿فَقُلْ وَلَا تَخَفْ﴾ آمريله قورقومزی إزاله ایتمش.

ایکنجی گوزده: عین موسمه حضرتِ علی (رض) عیناً او قدسی حفیدینک باشی اوستنده بزه باقوب قورقولی، مأیوسیتلی وضعیتمزدن و یاقینده باشزه گله جک مصیبتیه قارشى تحفظ ایچون إسمِ اعظمی درس و یروب ﴿وَيَا مُدْرِغًا لِذَلِكَ الزَّمَانِ﴾ تعبیرله بش قوتلی دلیللر ايله او عمومی خطابدن بزه خصوصی باقدیغنی گوردک.

بو اوچنجی گوزده: بزی ایقاظ ایتدیگی مصیبت باشزه گلدیگی و چپسه دوشدیگمز و بتون روحله انسیت ایتدیگم آرقداشلریمک مفارقت زمانده ینه ﴿فَيَا حَامِلَ الْأَسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ دییه کرامتکارانه بزه تسلی و قورقومزی إزاله ایدر بر طرزده بیاناتی گورولدی.

لطیف توافقدندر که: اوچ گوز موسمنده عین زمانده سکرنجی و اون سکرنجی و یگرمی سکرنجی لمعه لر بو اوچ کرامات عظیمه یه دائر اولدیغندن إختیاریمز اولمادن اونر فاصله ايله سکر، اون سکر، یگرمی سکره توافق ایدیور.

بو آلتی سطرده یدی دفعه حضرتِ إمامِ علی نك (رض) ﴿لَا تَخْشَ﴾ دییه رك بیك اوچیوز اوتوز یدیدن (۱۳۳۷) سوگره کی سنه لر قورقولی سنه لر اولدیغندن اُك زیاده قرآن حسابنه پریشانیت و خوفه دوشمش اولانلره تسلی و تشجیع

ایتمه‌سی، بو عمومی خطابده هر بر سنه‌یه بر ﴿لَا تَخْشَ﴾ کلمه‌سیله باقوب قرق
ایکی‌یه و داها صوگره‌سنه قدر رساله‌ نورک مبداء انتشاری و تألیفی و بو فقیر،
آرقداش‌لرمله برابر زمانک اُکْ دهشتلی ضربه‌سنه معروض اولدیغمزدن بو عمومی
خطابده بزه خصوصی باقدیغنه قوتلی بر اماره‌در. اگر ﴿لَا تَخْشَ﴾ معناسنده
بولونان ﴿لَا تَخَفْ﴾، ﴿لَا تَهَرَّبْ﴾، ﴿وَخَاصِمٌ مِّنْ نَّشَأٍ﴾ گبی درت بش کلمه داها
علاوه اولسه، بزم و رساله‌ نورک انتشاریله برابر اُکْ قورقولی بر زمانده
اولدیغمزدن یینه سائر اماراتک اِشاراتیله بو فقره‌لر عمومی خطاب ایچنده
خصوصی بر صورتده رساله‌ نور شاکردلرینه باقار و بِالْخَاصَّةِ بربرینه مقابل
مَلِکْلَرک، رَئِیسْلَرک تجاوزندن و توقیفندن و إحاطه‌سندن قورقمه مثالنده اولان
﴿وَلَا تَخْشَ مِنْ بَاسِ الْمُلُوكِ وَلَوْ طَفَتْ * وَلَا تَخْشَ بَاسًا لِلْمُلُوكِ وَلَوْ حَوَتْ﴾ ایکی
فقره‌یی شیمدی تام ایضاح ایده‌مدیگم متعدد اماره‌لر ایله حاکم‌لر، پادشاه‌لر،
رئیس‌لرک سکا قارشى هجوم‌لرندن و اَسارت‌لرندن و یاقالامالرندن قورقمه دییه
اولان خطاب عمومیسنده خصوصی بزه باقییور. هم معناجه هم جفرجه حقیقی
و لایق مخاطب اولاجق مصیبت‌زده‌لر ایچنده تام بزم گبی بو زمانده هیچ بر کیمسه
گورولمیور. دیمک خصوصی بو ایکی فقره بزه باقار.

هم ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ إلخ... فقره‌سنک آلتنده کی فقره اولان ﴿تَوَقَّ بِهٖ كُلُّ الْأُمُورِ
تَسَلَّمَ﴾ معناسیله ینه جفر و أبجد حسابیله ﴿بِهٖ كُلِّ الْأُمُورِ تَسَلَّمَ﴾ (حاشیه)

(حاشیه): ﴿بِهٖ كُلِّ الْأُمُورِ تَسَلَّمَ﴾ بیك اوچیوز یگرمی بشدر (۱۳۲۵). بو تاریخده او ﴿حَامِلَ
الْإِسْمِ﴾ دیوان حربک دار آغاچنه آصیل‌مقدن مأمولک خلافتنه اولارق سلامتله قورتولدیغی گبی؛
﴿حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ بیك اوچیوز اللی درتدر (۱۳۵۴)، بو تاریخده بو مدهش مصیبتدن
خارقه اولارق سلامتله چیققدق.

بیك اوچوز اَللی درت (۱۳۵۴) عربی تاریخنده اَك سَوْدیگم قارداشلمله چپسده و مایوسیتلی بر وقتده گونده یوز یتمش بر دفعه ﴿الْإِسْمُ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ تعبیر ایدیلن اِسْمِ اعظمی اوقودیغم بر زمانده اَلْبته بو تسَلّی سلامت، جَلجلوتیهنك عمومی مژدهسنده خصوصی بزه باقدیغنی اهل اِنصاف تردد ایتمه ملی. چونکه حَقْمزده کی دشمن پلانندن سلامتیه چیقماق خارقه در که؛ اونی گوستریور. قصیدهنك اورتیه سنده اَك مهم و اَك پارلاق یرده اَك مهم دعا سنك نتیجه سنده اوچ فقره سنك هر برنده صراحتیه یاقین رساله نوری معناسیله و جفرله گوسترمسی، بوراده ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ﴾ فقره سنده دخی رساله نور شاگردلرینه تسَلّی و تأمینات و یرمکله خصوصی بر صورتده باقدیغنی قَوّلی تأیید ایدیور.

بو اماره لری تأیید ایدن شو نقطه در که: قصیده جَلجلوتیه عمومیتی اِعتباریله سُریانی، عِبرانی اَسْمَاء اِلْهِیّه و سُور قرآنیّه ی شفاعتجی یاپوب خصوصی مناجات اولدیغی حالده، باشده ﴿بَدَأْتُ بِبِسْمِ اللَّهِ رُوحِي بِهِ اهْتَدَتْ اِلَى كَشْفِ اسْرَارِ بَبَاطِنِهِ انْطَوَتْ﴾ فقره سیله گوستریور که: بعض اسرار غیبیهنك کشفندن بحث ایده جك. یالکز بر ایکی یرده خصوصی مناجات و دعادن اِستقباله باقار طرزی وار که؛ بریسی ﴿اَقْدُ كُوْكَيِّ بِالْإِسْمِ نُورًا﴾ دن باشلایور. او اوچ سطرده اوچ دفعه قَوّلی اِشارتله معنا و جفرله رساله نوری گوستریور.

ایکنجی یر ایسه ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ ایله باشلایان اوچ سطرده اوچ قَوّلی اِشارتله رساله نور شاگردلرینه باقیور. یتمش دفعه یوز اِحتمال ایچنده بر صحیفه نك اچیلمه سی تصادف اولمادیغی گبی؛ بو طرزده کی ایمالر، اماره لر، اِشارتله اَلْبته تصادفی اولماز. بلکه بر کرامت غیبیه در، قرآن حکیمك خدمتکارلرینه بر اِکرامیدر.

حافظ توفیقك فقره‌سنه تتمه‌در

رأفت، خسرو، رشدی‌یه هدیه‌در

﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ إلخ... بو بش آلتی سطرده یدی فقره‌سیله یدی جهته ده رساله نور مؤلفنه إشارت ایتدیگی گبی؛ دیگر اوچ فقره ده گرچه اوته کی فقره‌لر گبی قوی بر إشارت دگل، فقط بر خفی ایمادن خالی دگلدر. مادام بتون فقره‌لر إشارت ایدیورلر، بو اوچ فقره دخی اونلر گبی إشارت ایتمک گرکدر. أز جمله:

﴿أَقْبِلْ وَلَا تَهَرَّبْ﴾ فقره‌سی بلکه آلتی سطرده کی اون اوچ فقره‌ده، إستقبالده گلن و مدھش قورقولره دوشن بریسنه خطاب ایدیورکه، "فارشیلا! قاچمه!" دیوب تشجیع ایدیورلر. سائر فقره‌لرک دلالتیله بو عمومی خطابده خصوصی بر مخاطب سعید النورسی‌در. او حالده "یا سعید النورسی" ضمّیله یئک اوچیوز یگرمی بش (۱۳۲۵) ایدر. چونکه شدّه‌لی نون ایکی نون و (النورسی) ده کی شدّه‌لی یا ایکی یادر. ایشته او تاریخده اوتوز بر مارت حادثه‌سی مناسبتیله إستانبولدن قاچارق، موقت بر زمان مجاهدّه معنویه‌یی بیراقمق نیّتیله حرکت اوردوسندن فرار ایدوب ازمیته گلدیگی تاریخه توافق ایدیور. ﴿وَلَا عَقْرَبْ تَرَى﴾ فقره‌سنده دخی مخاطب خصوصی او "نورسی" اولدیغندن "یا نورسی" إظهار ایدیله‌رک علاوه ایدیلسه، یئک اوچیوز قرق بر (۱۳۴۱) ایدر. ایشته او تاریخده بن بارلاده منفی اولارق انسان صورتنده کی عقربلرک تعجیزلری آلتنده عذاب چکرکن، خراب و خصوصی کوچک مسجد‌مده اوطورورکن، سجّاده‌مک آلتنده یری بولونان و أمثالنی گورمه‌دیگم بیوک بر عقرب چیقدی. بر ذات اونی ئولدیردی. داها اوندن صوگره اون سنه‌در طاغلرده، عقربلی یرلرده

قالديغم حالده هيچ بر عقری گورمدم. بو فقره نك تام معناسنه مظهر اولدم. اُگر "يا نورسی" ده کی "يا" شده لی اولسه او وقت ييک اوچيوز اُللی بر (۱۳۵۱) ايدر که، او تاريخده إنسان عقريلرينك او نورسی نك محوپنه و إعدامنه چالیشدقلى و فقط موفق اولامدقلى زمانه تام توافق ايدر. ﴿وَلَا أَسَدٌ يَأْتِي إِلَيْكَ بِمَهْمَتٍ﴾ فقره سنك مخاطبی متعدّد أماره لرله "يا کردی" در. چونکه حضرت إمام علی (رض) قصیده ارجوزیه سنده ﴿يَا مُدْرِغًا لِيَذْلِكَ الزَّمَانُ﴾ فقره سنده لفظاً و معناً کردی نامنی ویریور. او حالده "يا کردی" ده کی "يا" شده سز اولسه او وقت ييک اوچيوز یگرمی بر (۱۳۲۱) ايدر. او تاريخده او کردی، باشیت نامنده کی مشهور طاغث باشندده بر طاش اوستنده آقشام نمازینی قیلدقدن صوگره یالکز اولارق اوطورورکن، او طاغث اُسدی و آرسلائی حکمنده اولان بر جاناوار قورد یاننه گلدی. بر آرقداش گبی اوکا ایلیشمدی. اُگر "يا کردی" ده کی "يا" شده لی اولسه او وقت ييک اوچيوز اوتوز بر (۱۳۳۱) ايدر که، او تاريخده اُرمی، روس قومیتیه سنك جاناوارلری هر طرفده او کردی پی صاردقلى و قتلنه چالیشدقلى و فقط موفق اولامدقلى تاریخه تام تامنه توافق ايدر.

ایشته ييک اوچيوز اوتوز بر (۱۳۳۱) تاریخه و او دهشتلی حرب عمومینك شدتلی زمانه و سعید کردینك اُک مصیبتلی و اُک قورقولی زمانه حضرت إمام علی (رض) بو آلتی سطرده آلتی دفعه ﴿لَا تَخْشَ لَا تَخْشَ لَا تَخْشَ﴾ دییه مکرراً او تاریخه إشارت ایتمک، ألبته هيچ بر جهته تصادف اولماز. و علم اُسرار و جفرده علامه اُمت اولان حضرت علی (رض) سرلی و کرامتلی اولان مشهور قصیده جلجلوتیه سنده إستقباله باقان آلتی سطرده آلتی دفعه مکرراً عین تاریخه و عین قورقولی وقتنه ﴿لَا تَخْشَ﴾ کلمه سنده جفر حسابیله و معناسیله گوسترمسی

شکسز، شبهه‌سز بر کرامتِ غیبیه‌سیدر. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامدن
آلمش، اُمته درس ویرمش.

أوت ﴿لَا تَخْشَ﴾ جفر و أبجد حسابيله بیك اوچیوز اوتوز بر (۱۳۳۱)
ایدر. چونکه ﴿لَا تَخْشَ﴾ ده کی (خ) آلتی یوز، (ت) درت یوز، (ش) اوچیوز،
(لا) اوتوز بر ایدر. مجموعی بیك اوچیوز اوتوز بر (۱۳۳۱) ایدر.

﴿لَا تَخْشَ مِنْ سَيْفٍ وَلَا طَعْنٍ خَنْجَرٍ﴾ فقره‌سنده کی ﴿مِنْ سَيْفٍ وَلَا طَعْنٍ خَنْجَرٍ﴾
جمله‌سی ﴿سَيْفٍ﴾ آخرنده کی تنوین نون صایلمق شرطيله بیك اوچیوز طوقوز
(۱۳۰۹) ایدر. ایشته او تاریخ ایسه ﴿لَا تَخْشَ﴾ خطابنه مظهر اولان رساله نور
مؤلفنك عادتِ محلیه و سلاح ملّی اولان سیف و خنجرك هجومه هدف
قالدیغی و سیف و خنجرى برابرنده طاشیمغه مجبور اولدیغی و قیصقانجلق
سببيله سرده‌ده عالم‌لر و طلبه‌لرک بیوک بر منازعه و غاوغالینه معروض بولوندیغی
هنگامه تام تامنه توافق ایدر. بو توافق ایسه سائر فقره‌لرک إتفاقیله قوتلنیور،
ایمادان إشارات بلکه دلالت درجه‌سینه چیقیور.

﴿وَلَا تَخْشَ مِنْ رُمْحٍ وَلَا شَرُّ أَسْهَمَتْ﴾ فقره‌سنده کی ﴿وَلَا شَرُّ أَسْهَمَتْ﴾
جمله‌سنده شده‌لی "ر" ایکی "ر" و اوستنده کی تنوین "نون" صایلمق شرطيله
بیك ایکی یوز طقسان اوچ (۱۲۹۳) ایدر. ایشته بو تاریخ روسك عالم اسلامك
فلاکتنه سبب اولان طقسان اوچ دهشتلی حربك زمانه و رساله نور مؤلفنك
تاریخ ولادتنه تام تامنه توافقی، شبهه‌سز قصدی بر إشارتِ غیبیه‌در. اگر شده‌لی
"ر" بر صایلسه و تنوین صایلمازسه او وقت ﴿وَلَا تَخْشَ مِنْ رُمْحٍ وَلَا شَرُّ
أَسْهَمَتْ﴾ سطرنده کی ﴿رُمْحٍ وَلَا شَرُّ أَسْهَمَتْ﴾ فقره‌سی بیك ایکی یوز طقسان بر

(۱۲۹۱) ایدر. یالکڑ ایکی فرق ایله عین تاریخی گوسترر.

بو فقره نڭ جفری إشارتنه معناسی قوّت ویردیگی گبی، صورتِ معنا دخی لطافتلندیوریور. چونکه "رمح" مزراق و "سهم" اوقدر. مزراق و اوقی حربده إستعمال ایدن، عرب ایله اُسکی زمان بدوی آدملریدر. طقسان اوچ حربی ایسه عصرِ بدویته یاقین اولمقله برابر، منطقهٔ حارّه اهلی اولان مزراقلی و اوقلی عربلر او دهشتلی حربده ممالکِ باردهده، قیشده چارپیشدقلری حالده دولتِ اسلامیّه نڭ مغلوبیتیه نتیجه لنمسی و او حربده عربک آجینه حق وضعیتلرینی سیّد عرب اولان حضرتِ إمامِ علی (رض) گورمش گبی إفاده ایدیور. اوت استادِ قدسیسی اوڭا گوسترمش، او ده گورمش و قهرمانلق طمارینه طوقومش. شدّتله "قورقمه" دییه تشجیع ایتمش.

کرامتِ علویه نڭ نتیجه سی

مادام حضرتِ علی (رض) ﴿أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا﴾ حدیثنه مظهردر.

هم مادام شاهِ ولایت عنوانی آلاق خارقه کرامتلی گوسترمشدر.

هم مادام آخر زمانده گلن حادثه لره قارشی، قرآن و آل بیت جهتنده هرکسدن زیاده علاقه داردر.

هم مادام اُسارلی قصیدهٔ أرجوزهده و مشهور قصیدهٔ جلجلوتیه سنده واقعاتِ إستقبالیه دن خبر ویریور. و اُسرار غیبیه بی بدن صوریکز دییه إدعا ایده رک قسمًا دعواسنی إخباراتِ صادقۀ غیبیه ایله إثبات ایتمشدر.

هم مادام او ايکي قصيده‌سنده تعقيب ايتديگي اُڭ مهمّ اساس و اُڭ بيوک درس اِسْمِ اعظمدر. و اِسْمِ اعظم ايله مشغول اولانلر ايله قونوشور، تسلي و تشجيع ايدر.

هم مادام او قصيده‌لر اِستقباله باقدقلري وقت؛ چوق اماره‌لر و اِشارت‌لر ايله، هم معنالر ايله، هم جفري حساييله شو زمانزي و شو زمانده کي حادثات عجيبه‌يه پارمق باصبيور و عين حادثه‌يي مکرراً اِشارتله گوسترييور.

هم مادام رساله‌ نور بو زمانده ايمان و قرآن خدمتنده حضرت علي‌نڭ (رض) نظرينه چارپه‌جق اُڭ اُهميتلي بر حادثه‌در. و حضرت علي (رض) تأسيسنده خارقه علميله و خارق العاده شجاعتيله جهان‌پسندانه خدمت ايتديگي و اوستنده تيتزه‌ديگي حقائق ايمانيه و قرآنيه خارقه بر طرزده قطعي برهان‌لريله اِثبات ايدن رساله‌ نور او قدسي حقيقتلري گونش گي گوسترمشدر.

هم مادام حضرت علي‌نڭ (رض) قدسي استاندن (عصرم) آلدیغي و بو اُمتّه ویردیگی اُڭ مهمّ درس، بو ايکي قصيده غيبیه‌سنڭ موضوع و اساسی و روحی اولان سکینه‌یی و اِسْمِ اعظمی بو زمانده هرکسدن زیاده کندینه ورد ایدن و اون اوچ سنه‌دن بری اِسْمِ اعظمله برابر ییڭ بر اَسْماءِ اِلهیه ایچنده بولونان جوشن الکبیری ايله و او اَسْماءِ ايله علوم قرآنيه‌نڭ خزینه‌سنی آچان یوز یگرمی رساله‌یی او اَسْماءِ فیضی ايله قرآنه تفسیر یاپان و یگرمی درت ساعتده یوز یتمش بر دفعه سکینه و اِسْمِ اعظم دینیلن اَسْماءِ ستّه مشهوره‌یی ییڭ اوچیوز مکرر آیاتله اوقویان و آل یتيڭ معنوی غایت مهمّ بر میراثی و بر معدن فیضی اولان جوشن الکبیری کندینه استاد ایدن و بدایتده هرگونه بر دفعه و بعضاً ايکي اوچ دفعه تمامی اوقویان و طلبه‌لرینه توصیه ایدن آدم، رساله‌ نور مؤلفیدر.

هم مادام ایکی قصیده نك صراحتہ یاقین آلتی یرنده اوندن خبر ویریور.
 حتّی یالکُز ﴿فَيَا حَامِلَ الْإِسْمِ الَّذِي جَلَّ قَدْرُهُ﴾ مقامنده دخی آلتی سطرده آلتی دفعه
 ﴿لَا تَخْشَ﴾ ایله بو زمانك اُك مدھش حادثه سی اولان برنجی حربِ عمومی یی
 گوستروب او حربده علمجه و شریعتجه و شخصجه قورقوله دوشن بر
 شاکردینی تشجیع ایدن بو آلتی سطر بلا إستنا اون اوچ جمله سیله اون اوچ
 دفعه عین شاکردینك باشنه پارمق باصییور. و اون اوچ سنه دن بری اِسْمِ اعظمه
 دوام ایدن او شاکردك تاریخ حیاتك اون اوچ واقعات مهمّ سنه اون اوچ
 صورتده اِشارت و عموم اِشارت لر بربرینه قوّت و یروب اِتّفاق ایتدکلی آدم،
 رسالّه نور مؤلفیدر.

آلبته بو مذکور طوقوز حقیقت غایت قطعی بر صورتده نتیجه ویررکه؛
 حضرت علی (رض) ارجوزه و جلجلوتیه سنده رسالّه نوری آلقیشلا یور، خبر
 ویریور و مؤلفی ایله قونوشویور، تسلی ایدیور. (حاشیه)

﴿الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ • وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ قَالَ: أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلَى بَابِهَا وَعَلَى إِلِهِ وَصَحْبِهِ

أَجْمَعِينَ آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

(حاشیه): بو کرامتِ علویه یا تفصیلاتیله اوکا گوستریلمش، او ده اِخبار ایتمشدرکه؛
 ظاهرده بودر. و یاخود اِجمالی بیلدیریلمش، تفصیلاتی بیلدیریلمه مش. بلکه اِنطاق اِلحق نوعندن
 جناب حق اونی سویلتدیرمش. او حالده اوکا بر کرامت و رسالّه نوره بر اِکرام اِلهی اولارق
 کلامنده بو اِخبار غیبی بولوغش. اوت کرامت ایکی قسمدر: آئنده ظاهر اولان ذات بعضاً
 بیلیر. بعضاً تفصیلاً بیلدیریلمز. ایکیسی ده کرامتدر. بلکه بیلدیریلمزسه داها سلامتیدر.

صداقتده نامدار، صفوتِ قلبده ممتاز، سلیمان رشدی ایله بر محاورهٔ لطیفه

گوز موسمنده، سینکلرک ترخیصات زماننه یاقین بر وقتده خودکام
إنسانلر، جزئی تعجیزلری ایچون سینکلری إتلاف ایتمک اوزره چپسخانهده کی
اوطه مزده بر علاج إستعمال ایتدیلر. بنم فضلہ رقّتمه طوقومشدی.

اوطه مده چماشیر ایپی واردی. بالآخره إنسانلرک عنادینه، سینکلر داها
زیاده چوغالدیلر. آقشام وقتنده او کوچوجک قوشلر، او ایپ اوستنده غایت
منتظم دیزیلیورلردی.

چماشیرلری سرمک ایچون رشدی یه دیدم: "بو کوچوجک قوشلره ایلیشمه،
باشقه یره سر."

او ده کمال جدّیتله: "بو ایپ بزه لازمدر، سینکلر باشقه یرده کندیلرینه
یر بولسونلر." هر نه ایسه... بو لطیفه مناسبتیله سحر وقتنده سینک و قارینجه
گی کثرتلی کوچک حیوانلردن بحث آچیلدی.

اوڭا دیدم که: بویله نسخه لری چوغالان نوعلرک اُهمیتلی وظیفه لری و
قیمتلی واردر.

أوت بر کتاب، قیمتی نسبتنده نسخه‌لری تکثیر ایدیلیر. دیمک سینک جنسی ده اهمیتلی وظیفه‌سی و بیوک قیمتی وار که؛ فاطر حکیم او کوچوجک قدری مکتوبلری و قدرت کلمه‌لرینک نسخه‌لرینی چوق تکثیر ایتمش.

أوت قرآن حکیمک ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ﴾ یعنی "جنابِ حقدن باشقه بتون أسباب و ألوهیتلری أهل ضلالت طرفندن دعوا ایدیلن آهله‌ر اجتماع ایتسه بر سینگی خلق ایده‌مزلر." یعنی "سینگک خلقتی اويله بر معجزه ربّانیه‌در و بر آیتِ تکوینیه‌در که؛ بتون أسباب طویلانسه، اونک مثلی یاپامازلر. او آیتِ ربّانیه‌یه معارضه ایده‌مزلر، تقلیدینی ده یاپامازلر." مثالنده کی آیته اهمیتلی بر موضوع تشکیل ایدن و نمرودی مغلوب ایدن و حضرت موسی (عس) اونلرک تعجیزلرینه قارشی مشتکیانه "یا ربّ! بو معجز مخلوقلری نه ایچون بو قدر چوغالتمشک؟" دینجه، إلهامًا جواب گلمش که:

"سن بر دفعه سینکله اعتراض ایتدک. بو سینکلر چوق دفعه سؤال ایدیورلر که: "یا ربّ! بو قوجه قفالی بشر سنی یالکز بر لسان ايله ذکر ایدیور، بعض ده غفلت ایدیور. اگر یالکز قفاسندن بزلی خلق ایتسه ایدک، بیگلر لسان ايله سکا ذکر ایده‌جک بزم گبی مخلوقلر اولورلردی." دییه حضرت موسی نك (عس) شکواسنه ییک اعتراض قوتنده حکمت خلقتی مدافعه ایدن سینگک..

هم غایت نظافت پرور، هر وقت آبدست آلیر گبی یوزینی، گوزینی، قنادلرینی تمیزله‌ین بو طائفه‌نک، البته مهمّ بر وظیفه‌سی واردر. حکمتِ بشریه‌نک نظری قاصردر، داها او وظیفه‌یی إحاطه ایده‌مه‌مش.

أوت جناب حق، ناصلکه دڭز يوزینی تمیزله مک و هر گونده میلیارلرله وفيات بولونان حیوانات بحریه جنازه‌لرینی طویلامق (حاشیه) و دڭز يوزینی جنازه‌لرله آلوده، مستکره منظره‌دن قورتارمق ایچون صحیه مأمورلری نوعندن غایت منتظم آکل اللحم بر قسم حیواناتی خلق ایتمش. اگر او بحریه صحیه مأمورلری غایت منتظم وظیفه‌لرینی ایفا ایتمسه ایدیلر، دڭز يوزی آینه گی پارلامیه جقدی. بلکه حزین و آلیم بر بولانیقلق گوستره جقدی.

هم هر گونده میلیارلرله ییانی حیوانلر و قوشلرک جنازه‌لرینی طویلامقله روی زمینی او تعقناتدن تمیزله مک و ذی‌حیاتلری او آلیم و حزین منظره‌لردن قورتارمق ایچون، نظافت و صحیه مأمورلری حکمنده اولان قارتالر مثللو، کرامتکارانه گیزی و اوزاق، بش آلتی ساعت مسافه‌دن بر سوق ربّانی ایله او جنازه‌نک یرینی حسّ ایدن، گیدن و قالدیران آکل اللحم قوشلری و وحشی حیوانلری خلق ایتمش. اگر بو برّیه صحیه‌لری غایت مکمل، انتظام‌پرور، وظیفه‌دار اولماسه ایدیلر، زمین يوزی آغلاناچق بر شکل آلاجقدی.

أوت آکل اللحم حیوانلرک حلال رزقلری، وفات ایتمش حیوانلرک اُتلیدر. حیاته اولان حیوانلرک اُتلی اونلره حرامدر. اگر ییسه‌لر، جزا گورورلر. ﴿حَتَّى يَقْتَضَ الْجَمَاءُ مِنَ الْقُرْنَاءِ﴾ (أو کما قال) یعنی: "بوینوزسز اولان

(حاشیه): أوت بر بالیق بیڭلریمورطه، بیڭلر یاورو، بعضاً بر میلیون یمورطه‌دن عبارت اولان خاویاردن چیقان تولّدت سمکیه‌یه نسبة وفياتلری بولونه‌جق. تاکه موازنه بحریه محافظه ایدیله‌بیلسین. رحیمیت إلهیه‌نک لطیف جلوه‌لرندندر که؛ والده بالیقلرک یاورولریله نسبتسز بر تفاوت جسمیده بولونقلرندن، یاورولره والدهلری قوماندانلق ایده‌میورلر. صوقولدقلری یره گیره‌مدکلری ایچون حکیم و رحیم، یاورولر ایچنده اونلره کوچک بر قوماندان چیقاروب، والده‌ک وظیفه‌سنی او کوچک قوماندانجقلره گوردیرر.

حيوانىڭ قىساقى، قىيامىدە بونوزلىدىن آلىنىر. " دىيە إفادەۋى خەتتە گوستىرىور كە؛
گەرچە جىسدلىرى فەنا بولور، فقط ارواحلىرى باقى قالان حيوانات ماينىندە دخى
اونلرە مناسب بر طرزە دار بقادە مجازات و مكافاتلىرى واردر. اوڭا بناۋ
جاناوارلرە صاغ حيوانلرڭ اتلىرى حرامدر دىنىلەيلىر.

و ھەم كوچوچك حيوانلرڭ جنازەلىرىنى و نەمتڭ كوچوچك پارچەلىرىنى و
دانەلىرىنى طويلاقمق وظيفەسىلە قارىنجهلىرى نىظافت مأمورلىرى اولارق، ھەم نەم
إلهيەنڭ كوچوچك پارچەلىرىنى تەلفەن و چىگنەمكىن و حقارتەن و عبىتىدن
صىانت ايتمەكلە و كوچوچك حيوانلرڭ جنازەلىرىنى طويلامقلە، صەخى مأمورلىرى
گى توظيف اولونمىشلىر.

عيناۋنلردن داھا مەھم سىنكلىرى دخى، انسانڭ گوزىنە گورونمەين
خستەلقلرڭ مىقروبلرىنى و مادە سەمىيە تىزىلەمكىلە سىنكلر موظفدرلر. دگل
مىقروبلرڭ ناقلەلىرى، بالعكس مضر مىقروبلرى مص، يعنى أمك و يمك ايلە او
مىقروبلرى إمحأ، او مادە سەمىيە إستحالىيە اوغراتىرلر. چوق سارى خستەلقلرڭ
اوڭنى آلرلر. ھەم صەخى نەفرلىرى، ھەم تەنظىفات مأمورلىرى، ھەم كىمياگر اولدقلىرىنە
و گنىش بر حكمتە مظهر بولوندىقلىرىنە دلىل ايسە، اونلرڭ غايت كثرتىدر. چونكە
قىمتدار، منفعتدار شىلر تكتىر ايدىلىر. (حاشىيە)

أى خودكام انسان! سىنكلرڭ بىكلر حكمت حىاتىيەسەنن باشقە، سڭا عائد
بو كوچوچك فائەدەسە باق، سىنك دشمنلغى بىراق! چونكە غرىتەدە، كىمەسەسز،

(حاشىيە): بر سىنگڭ قنادى و وجودى نە قدر خارقە بر صنعت رەئانىيە اولدىغە لطفانە
بر إشارت اولارق، مشهور يونس أمرەنڭ بو فقرەسى نە گوزل بىلدىرر: " بر سىنگڭ قنادىنى
قرق كاگلى يە يوكلەندم * قرقى دە چكەمدى، قالدى شوپلە يازىلى. "

یالکزلقده سکا اُنسیت ویردیگی گبی؛ غفلته طالبوب فکریکی طاعتیمقدن سنی ایقاظ ایدر. و لطیف وضعیتی و آبدست آلماسی، یوزینی، گوزینی تمیزله سیله، سکا آبدست و نماز و حرکت و نظافت گبی وظیفهٔ إنسانیتی إخطار ایدن و درس ویرن سینگی گوریورسک.

هم سینگک بر صنفی اولان آریلر، نعمتلك اُك طاتلیسی، اُك لطیفی اولان بالی سکا ییدیردکلی گبی؛ قرآن معجز الیاند و حی ربّانی یه مظهریتله سرفراز اولدیغندن اولنری سومك لازم گلیرکن، سینك دشمنلغی.. بلکه إنسانه دائما معاونته دوستانه قوشان و هر بلاسنی چکن حیواناته دشمنلغی غدردر، حقسزلقدر. مضرلك یالکز ضررلرینی دفع ایچون مجادله اولایلیر. مثلا قویونلری قوردلك تجاوزندن قورومق ایچون، اولنره مقابله ایدیلیر.

عجبا حرارت زماننده وجودك إداره سندن فضله اولان قانك چوغالمه سی و بولاشیق بعض موادّ مضرّه یی حامل آورده ده جریان ایدن ملوث قانه مسلط بلکه مأمور اولان سیوری سینك و پیره لر، فطری حجاملر اولماسینلر می؟ محتمل... ﴿سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي صُنْعِهِ الْقَوْلُ﴾ نفسمله مجادله ایتدیگم بر زماننده، نفسم کندنده گوردیگی نعمت إلهیه یی کندی مالی توهم ایدهرک غروره، إفتخاره، تمدّحه باشلادی.

بن اوکا دیدم که: "بو ملك سنك دگل، امانتدر."

او وقت نفس غرور و إفتخاری بیراقدی، فقط تنبللگه باشلادی. "بنم مالم اولمیانه نه باقایم؟ ضایع اولسون بکا نه؟" دیدی.

بردن گوردیم: بر سینك، اَلمه قوندی. امانت الله اولان گوزینی، یوزینی،

قنادلرېنى گوزلجە تميزلەمگە باشلادى. بر نفرڭ مېرى سلاخنى، ألبسە سنى گوزلجە تميزلەدىگى گې، سىنك دە تميزلەيوردى.

نفسمە دېدىم: "باق!" باقدى، تام درس آلدى. او سىنك ايسە، مغرور و تنبل نفسمە خواجه و معلّم اولدى.

سىنك پېسىلگى، طب جەھتيلە ضررى يوق بر ماددەدر كە، بعضاً طاتلى بر شروېدر. فقط سىنك، يديگى بېڭلر مختلف مضر ماددەلرڭ و ميقرولرڭ و سملرڭ منشئى اولمقلە؛ سىنكلر كوچوجك إستحاله و تصفيه ماكينەلرى حكمنە گچمەلرى، حكمت ربّانيەدن اوزاق دگلدر، بلکہ شأندنددر.

أوت آرىدن باشقە سىنكلرڭ بعض طائفەلرى وار كە؛ (حاشيە) مختلف

(حاشيە): أوت سىنگڭ كوچوجك بر طائفەسى بهارڭ آخرنده، بادم و زردالى آغاجلرېنڭ دالرنده سياه بر كئەلە حالندە خلق اولونوب، دالە ياپيشيق اولوب قاليرلر. متمادياً پيسلك يرينە طاملاجقلىر اولنردن آقييور. او قطرەلر بال گې، سائر سىنكلر أطرفنە طوپلانير، أمرلر. ديگر بر باشقە طائفەسى دە نباتاتڭ چيچكلرېنڭ و اينجير گې بر قسم آغاجلرڭ تلقىحنده إستخدام اولونويورلر. سىنك طائفەلرندن يىلديزلى، موملى، ايشيقلى اولان يىلديز بوجگى شايان تماشا اولديغى گې؛ سىنك طائفەلرندن يالديزلى، آلتون گې پارلاق قسمى دە شايان دقتدر. مزراقلى سىنك أشقيالرى حكمنده اولان ييانى آريلرى دە اونوقمالمى يز.

اگر خالق رحمن اولنرڭ ديزگىنى چكمسە ايدى، بو مزراقلى طائفەلر، پيرەلر گې انسانلرە هجوم ايتسە ايديلر؛ غمرودى ئولدير دكلرى گې، نوع انسانى دە خير پالايە جقديلر. ﴿وَأَن يَسْلُبْنَهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ﴾ آيتنڭ معنای إشاريسنى تفسير ايدردى.

ايشتە بولنر گې يوز نامدار خاصيتلى طائفەلرى بولونان سىنك جنسنڭ بيوك بر اهميتى واردر كە، مذکور عظيم آيت اوني موضوع ياپمىش. ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِّثْلُ﴾ إلخ... دېمش.

متعفن ماده‌لری یرلر، متمادیا پیسلک یرینه قطره قطره شروب طاملاتیرلر. او سملی متعفن ماده‌لری، آغاجلرک یاپراقلرینه یاغان قدرت حلواسی گبی طاتلی، شفالی بر شروبه تبدیل ایدهرک، بر إستحاله ماکینه‌سی اولدقلرینی إثبات ایدرلر. بو کوچوجک فردلرک نه قدر بیوک بر ملتی، بر طائفه‌سی اولدیغنی گوزه گوسترلر. "کوچکلگمه باقمه، طائفه‌مزک عظمتنه باق. سبحان الله!" ده دییه لسان حال ايله سویلرلر.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾
﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾

آیت کریمه‌نک إشارتيله أمر ايله ایجاد اولویور و قدرت خزینه‌لری "کاف نون" ده‌در.

بو سرّ دقیقک وجوه کثیره‌سندن بر قاچ وجهی رساله‌لرده ذکر ایدیلمشدر. بوراده حروف قرآنک، خصوصاً سورهلرک باشلرنده کی مقطعات حروفک خاصیتلرینه و فضائللرینه و تأثیرات مادیه‌لرینه دائر ورود ایدن حدیثلری شو عصرک نظر مادیسنه تقریب ایتمک ایچون، مادی بر مثال اوزرنده او سرّک تفهیمنه چالیشه‌جغز. شویله که:

ذات ذو الجلال اولان صاحب عرش اعظمک معنوی بر مرکز عالم و قلب و قبله کائنات حکمنده کی اولان کُره أرضده کی مخلوقاتک تدبیرینه مدار درت عرش إلهیسی وار:

برپسی: حفظ و حیاتِ عرشیدر کہ، طوپراقدر. اِسْمِ حفیظ و محینک
مظہریدر.

ایکنجیسی: فضل و رحمتِ عرشیدر کہ، صو عنصریدر.

اوچنجیسی: علم و حکمتِ عرشیدر کہ، عنصرِ نوردر.

دردنجیسی: اُمر و اِرادہ نك عرشیدر کہ، عنصرِ ہوادر.

بسیطِ طوپراقدن حدسز حاجاتِ حیوانیہ و انسانییہ مدارِ اولان معادن و حدسز مختلف نباتاتك بسیط بر عنصردن کمالِ انتظاملہ، وحدتدن حدسز کثرت، بسیطدن نہایتسز مختلف اَنواع، سادہ بر صحیفہدہ حدسز منتظم نقوش گوزیمزلہ گوردیگمز گی؛ صویك خصوصًا حیواناتك نطفہلرینك، صوگی بسیط بر مادہ ایکن حدسز معجزاتِ صنعتك مختلف ذی حیاتلردہ او صو ایلہ تظاہری گوسترییور کہ؛ بو ایکی عرشِ مثللو، نور و ہوا دخی بساطتلیلہ برابر نقاشِ اُزلینك و علیم ذو الجلالك قلمِ علم و اُمر و اِرادہ سنہ (اُولکی ایکی عرش گی) عجائبِ معجزاتك مظہرلیدرلر. نور عنصرینی شیمدیلک بیراقوب، مسئلہمز مناسبتیلہ، کُرہ اُرضہ گورہ اُمر و اِرادہ عرشی اولان عنصرِ ہوا ایچندہ اُمر و اِرادہ نك عجائبنی و غرائبی اورتن پردہ نك بر درجہ کشفنہ چالیشہ جغز. شویلہ کہ:

بز ناصل آغزیمزدہ کی ہوا ایلہ حروفات و کلماتی اُکییورز، بردن سنبللہ نییورلر. یعنی ہوادہ عادتاً زمانسز، بر آندہ بر کلمہ، بر حبّہ اولوب خارج ہوادہ سنبللہ نیر. کوچک، بیوک حدسز عین کلمہ یی جامع بر ہوایی سنبل ویریور. عنصرِ ہوائییہ باقییورز کہ: او درجہ اُمرِ "کُن فیکون" ہ مطیع و مسخر و اُمربرد کہ؛ گویا ہر بر ذرّہ سی بر نفر گی، منتظم بر اوردونك ہر دقیقہ

أمرینی بکله. زمانسز اُڭ اوزاق ذره‌دن أمر "کُن" دن جلوه‌گر اولان بر إرادة‌نڭ إمتثالی، إطاعتی گوسترر.

مثلاً: آخذه و ناقله رادیو ماکینه‌لری واسطه‌سیله، هوانڭ هانگی یرنده اولورسه اولسون، بر نطق بشری بتون کُره ارضڭ هر طرفنده، رادیو آخذه‌لری بولوغق شرطیله، زمانسز عین نطق عین آنده هر یرده ایشیتدیرلمسی؛ أمر "کُن فیکون" اڭ جلوه‌سنه نه درجه کمال إمتثال ایله هر بر ذره هوائیهده إطاعت ایتدیگنی گوستردیگی گبی، هواده ثباتسز وجودلری بولونان حروفاتڭ قدسیت کیفیتیه بو سر إمتثاله‌گوره چوق تأثیرات خارجیه‌یه و خاصیات مادییه مظهر اولاییلرلر. عاداتا معنویاتی مادیاته إنقلاب و غیبی شهادته تحوّل ایتدیرر بر خاصیت اولنرده گورونویور.

ایشته بونڭ گبی حدسز أماره‌لرله گوستریور که؛ موجودات هوائیه اولان حروفڭ، خصوصاً حروف قدسیه‌نڭ و قرآنیه‌نڭ خصوصاً أوائل سورده‌کی شفرة إلهیه‌نڭ حروفاتی منتظم و نهایتسز حسّاس و زمانسز أمرلری دیکلر و یاپار گبی گوروندیگندن، ألبته ذرات هوائیه ده قدسیت نقطه‌سنده أمر "کُن فیکون" اڭ جلوه‌سنه و إرادة اُزلیه‌نڭ تجلیسنه مظهر حروفاتڭ مادی خاصه‌لرینی و خارقه و مروی فضیلتلرینی تسلیم ایتدیرر.

ایشته بو سرّه بناء‌در که: قرآن معجز البیانده بعضاً قدرت اثرینی صفت إرادة و صفت کلامدن گلیر گبی تعبیراتی، غایت درجه‌ده سرعت ایجاد و غایت درجه‌ده إنقیاد اُشیا و مسخّریت موجوداتدن باشقه؛ عین أمر، قدرت گبی حکم ایدیور دیمکدر. یعنی أمر تکوینیدن گلن حروفات، مادی قوّت حکمنده وجود اُشیاده حکم ایدر. و أمر تکوینی عاداتا عین قدرت، عین إرادة اولارق تظاهر

ایدر. اوت أمر و إرادة نك بو غایت خفی و وجود مادیلری غایت گیزی و هوایی عاداتا نیم معنوی، نیم مادی نوعنده کی موجوداتده أمر تکوینی عین قدرت گبی آثاری گورو نوپور. بلکه عین قدرت اولور. عاداتا معنویاتله مادیاتك مایننده برزخی اولان موجوداته نظر دقتی جلب ایتمك ایچون، قرآن معجز الی بیان ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ فرمان ایدیور.

ایشته أوائل سوردهده کی ﴿الْم﴾، ﴿طس﴾، ﴿حم﴾ گبی حروف قدسیه شفریه إلهیه، هوا ذراتی ایچنده، زمانسز مناسبات دقیقه خفیه تللرینی إهتزازه گتیره جك برر دو گوم و برر دو گمه حرفی اولدقلرینی و فرشدن عرشه معنوی تلسز تلفون مخابرات قدسیه یی ایفا ایتمه لری، او شفره قدسیه إلهیه نك شأندندر و وظیفه سیدر و غایت معقولدر.

اوت هوانك هر بر ذره سی و بتون ذراتی تلسز تلفون، تلغرافلر گبی اقطار عالمده منتشر ذره لر إمتثال ایتدکلرینی و ألتریق و سیالات لطیفه یه آخده و ناقله لك وظیفه سی گبی، سائر وظائف هوائیه دن باشقه بر وظیفه سنی بر حدس قطعی ایله، بلکه مشاهده ایله بن کندم بادم چیچکلرنده گوردیم. آغاجلرك روی زمینده منتظم بر اوردو حکمنده، هوای نسیمینك طوقومسیله، بر آنده عین امری او آخده لر حکمنده کی ذره لدن آلدیغی وضعیت مشهوده سی، بگا ایکی کره ایکی درت ایدر درجه سنده قطعی بر قناعت ویرمش.

دیمك هوانك روی زمینده چویك و چالاک بر خدمتکار اولماسی و روی زمینده کی رحمن رحیمك مسافرلرینه خدمت ایتدیگی گبی، او رحمانك آمرلرینی تبلیغ ایتمك ایچون بتون ذراتی تلسز تلفونك آخده لری گبی آمربر نفر حکمنده، أوامر قدسیه یی نباتاته و حیواناته تبلیغ ایدر. نفسلره یلپازه، نفوسه نفس، یعنی

آب حیات اولان قانی تصفیه و نار حیاتى اولان حرارت غریزه‌یی إشعال وظیفه‌سنی یاپدقدن صوگره، چیقوب آغزده حروفاتک تشکله مدار اولدیغی گبی، پک چوق منتظم وظیفه‌لری امر "کُنْ فَيَكُونُ" ایله اجرا ایدر.

ایشته هوانک بو خاصیتنه بناءدر که؛ موجوداتِ هوائیه اولان حروفات، قدسیت کسب ایتدکجه یعنی آخذه‌لک وضعیتی آلدقجه، یعنی قرآن حروفاتی اولدیغندن آخذه‌لک وضعیتی آلدیغی و دوگمه‌لر حکمنه گچدیگی و سورهلرک باشلرنده کی حروفات داها زیاده او مناسباتِ خفیه‌نک اوجلرینک مرکزی عقدهلری، دوگوملری و حساس دوگمه‌لری حکمنده اولدیغندن وجودِ هوائیلری بو خاصیتنه مالک اولدیغی گبی، وجودِ ذهنیه‌لری دخی، حتی وجودِ نقشیه‌لری ده بو خاصیتدن خاصه‌لری و حصه‌لری وار.

دیمک او حرفلرک اوقونماسیله و یازیلماسیله مادّی علاج گبی شفا و باشقه مقصدلر حاصل اولاییلیر.

نورک بکجیی

سعید النورسی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ

رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا﴾

شو آیتِ عظیمه چوق بیوک و چوق عالی و چوق گنیش بر دگزر. اونک جوهرلرینی بیان ایتمک ایچون قوجه بر جلد کتاب یازمق لازم گلیر. اونک او قیمتدار جواهرینی باشقه زمانه تعلیقاً، شیمدیلک یالکز بر قاچ گون اول تخطرِ حقائق نقطه‌سنده بنم ایچون اُهمیتلی بر زمانم اولان نماز تسبیحاتنده، اوزاقدن اوزاغه فکرک نظرینه ایلیشن بر نکته‌نک شعاعی گوروندی. او زمانده قید ایده‌مدک، گیتدکجه تباعد ایدیوردی. بتون بتون غائب اولمادن اول، او نکته‌نک بر جلوه‌سنی اولامق ایچون اطرافنده دائره‌واری بر قاچ کلمه سویله‌یه‌جگر.

برنجی کلمه: کلام ازی علم، قدرت گبی بر صفتِ إلهیه اولدیغی جهته، غیر متناهیدر. نهایتسز اولان بر شیئه، دگزرلر مرکب اولسه البته بیتیره‌مزلر.

ایکنجی کلمه: بر ذاتک وجودینی إحساس ایدن اک ظاهر، اک قوتلی اثر، تکلمیدر. بر ذاتک کلامنی ایشیتمک، ییک دلیل قدر وجودینی، بلکه شهود درجه‌سنده إثبات ایتدیگی نقطه‌نظرده، بو آیت کریمه معنایِ إشاریسیله دیور که: "رَبِّ ذُو الْجَلَالِ وَجُودِیْیِی گوسترن کلامِ إلهینک عددینی، دگزرلر مرکب اولسه، آغاجلر قلم اولسه، یازسه‌لر، بیتیره‌مزلر. یعنی بر ذاتک بویه بر کلامی وجودینه شهود درجه‌سنده دلالت ایتدیگنه بدل؛ ذاتِ اُحدِ صمد کلامک

متکلمه دلالتی و احساسی گبی حدّ و حسابہ گلمه‌ین حدس‌در که، عموم دڭزلرک صوبی مرگب اولسه، یازماسنه کفایت ایتمز. "دیمکدر.

اوچنجی کلمه: قرآن معجز البیان حقائق ایمانیه‌یی عموم طبقات بشره درس ویردیگی ایچون، تثبیت و تحقیق و إقناع ایتمک حکمتیله، بر حقیقتی ظاهرًا تکرار ایتدیگی ایچون، اهل علم و اهل کتاب بولونان او زمان علماء یهود، پیغمبر ذی‌شان علیه الصلاة والسلامک اقیلگنه و قلت علمنه غایت حقسر بر تعرض ایتدکلرینه معنا بر جوابدر. شویله که:

آیت کریمه دیر: "تحقیق و إقناع گبی پک چوق حکمتلر ایچون آیری آیری فائده‌لر نقطه نظرنده چوق متعدد نتیجه‌لری بولونان بر حقیقتی، عمومک بالخاصّه عوامک قلبنده یرلشدیرمک ایچون، ارکان ایمانیه گبی هر بر مسئله‌سی بیك مسائل قیمتنده و بیگلر حقائقی تضمّن ایدن مسئله‌لری، آیری آیری معجزانه طرزلرده تکرارینی، حصر کلامی و قصور ذهنی و سرمایه‌نک نقصانیتندن دگلدر. بلکه حدسز، نهایتسز خزینه ازیله کلام إلهیدن آلینان و عالم غیب حسابنه عالم شهادته متوجه اولوب جنّ، انس، روح، ملکه قونوشان و هر فردک قولاغنده طنین‌انداز اولان قرآنک منبعی بولونان کلام ازیلنک کلماتنی صایمق ایچون دڭزلر مرگب اولسه، ذی‌شعورلر کاتب، نباتاتلر قلم، بلکه ذراتلر قلم اوجی اولسه‌لر، ینه بیتیره‌مزلر. چونکه بونلر متناهی، او ایسه نهایتسزدر.

دردنجی کلمه: معلومدر که، اومولّدق بر شیدن کلامک صدوری، کلامی اُهمیتلشدیرر؛ کندینی دیگلتدیریور. خصوصًا جوّ سما و بلوطلر گبی بیوک چرم‌لرده تکلم‌واری صدالر دخی، اُهمیتله هرکسه کندینی دیگلتدیریور. خصوصًا طاغ جسامتنده بر فونوغرافک نغماتی، داها فضله قولاغک نظر دقتنی جلب ایدر. خصوصًا سماوات طبقه‌لرینی پلاقلر إتحاذ ایدوب کره ارضک قفاسنه ایشیتدیرمک

ایچون صدور ایدن صدای سماوی قرآنی، رادیو قوتیل، ذراتِ هواییه حروفاته آخذه و ناقله اولدقلری گبی، البته بو قدسی حروفات قرآنییه برر آینه، برر لسان، برر ایره اوجی، برر قولاق حکمنه گچدیگنه رمزاً، قرآن حکیمک حروفاتک نه درجه اهمیتلی، قیمتلی، خاصیتلی، حیاتدار اولدیغنه إشارة آیت معنایِ ایشاریسیله دییور که: "کلام الله اولان قرآن او قدر حیاتدار و قیمتداردر که، اونی دیگلهین، ایشیدن قولاقلرک عددینی و او قولاقلره گیرن او قدسی کلمه لرک صاییسنی، بتون دگزلر مرکب و ملائکه لر کاتب و ذره لر، نطفه لر و نباتلر و قیللر قلملر اولسه بیتیره مزلر."

أوت بیتیره مزلر. چونکه جناب حق بشرک ضعیف، روحسز کلامنک عددینی هواده میلیونلر قدر تکثیر ایتسه، البته ارض و سماواتک پادشاه بی مثالنک ارض و سماواته باقان و ارض و سماواتده عموم ذی شعورلر خطاب ایدن کلامنک هر بر کلمه سی، ذراتِ هواییه عددنجه کلمه لر اولور.

بشنجی کلمه: ایکی حرفدر.

برنجی حرف: ناصلکه صفتِ کلامک کلمه لری وار. او یله ده، قدرتک ده مجسم کلمه لری وار. علمک ده حکمتلی قدری کلمه لری وار که، بتون موجوداتدر. خصوصاً ذی حیاتلر، خصوصاً کوچک مخلوقلر، هر بری برر کلمه ربّانییه در که؛ متکلم ازیلیه، کلامدن داها قوتلی بر صورته إشارة ایدر. و اونلرک عددینی، دگزلر مرکب اولسه بیتیره مزلر، دیمک اولدیغی معناسنه دخی شو آیت رمزاً باقییور.

ایکنجی حرف: بتون ملائکه لره و انسانلره، حتّی حیوانلره گلن عموم اِهاملر، بر نوع کلام اِلهیدر. بو کلامک کلماتی البته غیر متناهیذر. سلطنتِ

مطلقه‌نڭ نهایتسز جنودینڭ متمادیا آلدق‌لری إلهام أوامر إلهیه‌نڭ کلماتی نه درجه چوق و نهایتسز اولدیغنی آیت بزه خبر ویریور دیمکدر.

﴿الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ • لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ﴾

آیتنه دائر غایت اُهمیت کسب ایتمش، مهم و متفنن بر آدم سؤال ایله بعض خواجه‌لری إلزام ایتدیگی بر سؤاله مختصر بر جوابدر.

سؤال: دینیلیور که: "دمیر یردن چیقییور، یوقاریدن اینمییور که، ﴿أَنْزَلْنَا﴾ دینیلیسین؟ نه‌دن ﴿أَخْرَجْنَا﴾ دیمه‌مش، ظاهرًا موافق گورولمه‌ین ﴿أَنْزَلْنَا﴾ دیمش؟"

الجواب: قرآن معجز البیان ﴿أَنْزَلْنَا﴾ کلمه‌سیله، دمیرده کی عظیم و چوق اُهمیتلی نعمت جهتی إخطار ایتمک ایچون ﴿أَنْزَلْنَا﴾ دیمش. چونکه یالکز دمیرک ذاتنی نظره ویرمییور که، "إخراج" دیسین. بلکه نعمت عظیمه‌یی و نوع بشرک دمیره نه درجه محتاج اولدیغنی إخطار ایچوندر. نعمت جهتی ایسه آشاغیدن یوقاری‌یه چیقمییور که، بلکه رحمت خزینه‌سندن گلییور. رحمت خزینه‌سی ألبته عالی، یوقاری و معنا یوکسک مرتبه‌ده‌در. ألبته نعمت یوقاریدن آشاغی‌یه‌در و

محتاج اولان بشرىڭ مرتبەسى آشاغىدەدر. ئالبته إنعام، إحتياجىڭ مافوقىدەدر. اونىڭ ايچون، نعمتىڭ رحمتىدىن بشرىڭ إحتياجىنى ئىمداڭدۇر. ايچون كىلمەسىنىڭ حق تەبىرى ﴿أَنْزَلْنَا﴾ در، "إخراج" دىگىلەر. ھىم تەدرىجى إخراجات بشرىڭ ئالىھە اولدىغى ايچون، "إخراج" كىلمەسى إحسان جەھىتى نەزىر غەفلەتە ھىس ئىتەدىرمىز.

أوت، دىمىرىڭ ماددەسى مراد اولونسە، مەكان ماددى إعتبارىلە إخراجىدر. فقط دىمىرىڭ مەنفعىتى و بورادە مەناى مەقشۇدى اولان "نعمت" ايسە، مەنۇيدىر. بو مەنا ماددى مەكانە باقمىيور، بىلكە مەنۇى مرتبەيە باقار. رەھمانىڭ ھەدىزى مرتبەى علۇيتىڭ بىر تەجلىسى اولان ھەزىنەى رحمتىدىن كىلن نعمت، ئالبته اڭ يوكسىك مەقامدىن اڭ آشاغى مرتبەيە كوندىرىلىيور. حق تەبىرى ﴿أَنْزَلْنَا﴾ در. بو تەبىرلە نۇع بىشرە إخطار ايدىر كە، دىمىر اڭ بىوك بىر نعمت إلهىدەر.

أوت نۇع بشرىڭ بىتون صەنعتلىرىنىڭ مەدىنى و تەرقىياتىڭ مەنبەى و قۇتتىڭ مەدارى دىمىردىر. ايشتە بو عظيم نعمتى إخطار ايچون، مەقام إمتنان و إنعامدە، كمال ھىشمتلە ﴿وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ﴾ فرمان ايدىيور.

ناصلەكە ھەزىرت داودە (عس) اڭ مەھم بىر مەعجەزە اولارق ﴿وَاللَّامَةُ الْحَدِيدَ﴾ فرمان ايدىيور. يعنى، بىوك بىر پىغەمبەرە بىوك بىر مەعجەزە و پىك بىوك بىر نعمت اولارق دىمىرى يۇمۇشاقسىنى كۇستىيور.

ثانىا: يوقارى، آشاغى نەسبىدەر. كُورُ ارضىڭ مەركەزىنە كۇرە يوقارى، آشاغى اولوييور. ھىتى بىزە نەسبەى آشاغى اولان، آمىرىقا قەطەسەنە نەزىر يوقارى اولوييور. دىمىك مەركەزدىن سەطىح ارض طرفىنە كىلن ماددەلەر، سەطىح ارضدە اولانلەر كۇرە ۋەجىئىتى دىگىشىر.

قرآن معجز البیان إعجاز لسانی ایله إفاده ایدیور که: دمیړک او قدر چوق منافع، او قدر کنیش فوایدی واردر که؛ انسانک خانه‌سی اولان کُرْ اَرْضک مخزنندن چیقاریله‌جق عادی بر ماده دگلدر. و راست گله حاجتده استعمال ایدیلمش فطری بر معدن دگلدر. بلکه خالق کائناتک طرفندن رحمت خزینه‌سنده و کائناتک بیوک تزگاهنده اظهار ایدیلمش بر نعمت اولارق، ﴿رَبُّ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾ عنوان حشمتیله کُرْ اَرْض سکنه‌سنک حاجاتنه مدار اولمق ایچون دمیری انزال ایتمش، ایندیرمش دییه دمیرده کی عمومی منفعتی إفاده ایچون؛ گویا دمیړک گوکدن گلن رحمت، حرارت و ضیاگی او یله شموللی فائده‌لری وار که، کائنات تزگاهندن گوندریلیور، کُرْ اَرْضک طار انبارندن دگل. بلکه کائنات سراینده کی بیوک خزینه رحمتدن اظهار ایدیله‌رک گوندریلوب، کُرْ اَرْضک انبارنده یرلشدیریلمش؛ او انباردن عصرلرک احتیاجنه نَسَبْ پارچه پارچه اخراج ایدیلیور.

قرآن عظیم الشان بو کوچک انبارده کی پارچه پارچه چیقاریلان دمیری، یالکز "صرف ایتمک" معناسنی إفاده ایتمک ایسته‌میور. بلکه خزینه کبرادن او نعمت عظیمه‌یی کُرْ اَرْض ایله برابر ایندیردیگی إفاده ایتمک ایچون، یعنی بو کُرْ اَرْض خانه‌سنه اُکْ لازم شی دمیردر که، خالق ذو الجلال گویا کُرْ اَرْضی گونشدن آیروب انسانلر ایچون ایندیردیگی زمان، دمیری ده برابر انزال ایتمش و اکثر احتیاج بشر اونکله تأمین ایدیلمشدر. قرآن حکیم، "بو دمیرله ایشلریکزی گوریکز و اونی چیقارمغه چالیشه‌رق استفاده ایدیکز" دییه، معجزانه فرمان ایدیور.

بو آیتده هم دفع اعدایه، هم جلب منفعه مدار ایکی نعمت بیان ایدیور. نزول قرآندن اَوَّل دمیرله اَهْمِیَّتلی منافع بشریه تأمین ایدیلدیگی گورولمش. فقط

إستقبالده دمیرك غایت خارقه و محیر العقول بر صورتده، دكزده، هواده و قرهده
گزهرك كُره اُرضی مسخر ایدوب، موت آلود بر خارقه قوتی گوستردیگنی إفاده
ایچون، ﴿فیه بَاسٌ شَیدٌ﴾ کلمه سیله، إخبار غیبی نوعندن بر لمعه إعجاز
گوستریور.

گچمش نکتهدن بحث ایدرکن هُدهدِ سلیمانی دن بحث آچیلدی.
إصرار جی و سؤالچی (حاشیه) بر قارداشمز هدهدك جنابِ حقّی توصیفده ﴿يُخْرِجُ
الْخَبَأَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ دیهرک اُك مهمّ مقامده، مهمّ أوصافِ إلهیه ایچنده،
نسبه خفیف بو وصفك ذکرینه سبب نه در؟

الجواب: بلیغ بر کلامك بر مزیتی شودر که: سویلهینك زیاده مشغول
اولدیغی صنعتنی، مشغله سنی إحساس ایتسین. هُدهدِ سلیمانی ایسه، صوبی آز
اولان صحرای جزیره العربده گیزی صویرلرینی فراستله کرامت واری کشف ایدن
بدوی عریفلری گبی، نوع حیوان و طیورك عریفی اولارق سلیمان علیه السلامه
کنگانلق ایدن و صو بولدیروب چیقارتدیران مبارک وظیفه دار بر قوش اولمقله،
کندی صنعتك مقیاسجغیله جنابِ حقّك سماوات و اُرضده کی مخفیاتی
چیقارمقله معبودیتنی و مسجودیتنی إثبات ایتدیگنی کندی صنعتجغیله بیلوب
إفاده ایدیور.

أوت هُدهدِ پك گوزل گورمش. چونکه طوپراق آلتنده کی حدّ و
حسابه گلمهین تخمِلر و چکر دکلر، معدنلرک مقتضای فطریسی، آشاغیدن
یوقاری یه چیقممق دگلدر. چونکه أجسامِ ثقیله إختیارسز، روحسز اولدیغی

ایچون، کندی یوقاری یه چیقماز؛ یوقاریدن کندی کندینه آشاغی دوشه‌بیلیر. آشاغیده، خصوصاً طوپراق ثقلتی آلتنده گیزله‌نن بر جسم جامد، اوموزنده کی آغیر یوکی سیلکوب چیقماق، قطعاً کندی کندینه اولاماز. دیمک بر قدرت خارقه ایله چیقاریلیور.

ایشته هُدهُد، براهینِ معبودیت و مسجودیتک اُکْ گیزلیسنی و اُکْ مهمنی کندی عریف‌لگیله بیلمش، بولمش. قرآن حکیم اونک حَقّنده کی إفاده‌سنه بر إعجاز ویرمشدر.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ﴾

آیتی ﴿وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ﴾ آیتنده بیان ایتدیگمز نکته‌نک عیننی تضمّن ایدوب، هم اوننی تأیید ایدیور، هم اونکله تأیید ایدیور.

أوت قرآن معجز البیان سورهُ زُمرده ﴿وَخَلَقَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ﴾ دیمه‌یوب ﴿وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ﴾ دیمه‌سیله إفاده ایدیور

که؛ "سکز نوع حیواناتِ مبارکه یی سزه خزینۀ رحمتندن، گویا جنتدن نعمت اولارق ایندیرلمش، گوندریلمش." چونکه او مبارک حیوانلر، بتون جهتلیله، بتون بشره نعمت اولدیغندن؛ صاحندن بدویلره سیار خانه لر، ألبسه لر، أتندن گوزل یمکله، سوتندن گوزل، لذیذ طعاملر و دریلرندن پابوچلر و سائر، حتّی گوبره لری مزروعاتک اَرزاقی و انسانلرک محروقاتی حکمنده اولوب، گویا او مبارک حیوانلر تجسّم ایتمش عینِ نعمت و رحمتدرلر.

اونک ایچوندر که، یاغموره "رحمت" نامی ویریلدیگی گبی، بو مبارک حیوانلره ده "انعام" نامی ویریللمش. گویا رحمت تجسّم ایتمش، یاغمور اولمش؛ نعمت ده تجسّم ایتمش، کچی، قویون، اوکوز ایله مانده و دوه شکللرینی آلمش. چندان جسمانی ماده لری یرده خلق اولونویور؛ فقط نعمتیت صفتی و رحمتیت معناسی، ماده سنه تمامیه غلبه ایتدیگندن، ﴿أَنْزَلْنَا﴾ تعبیریه، طوغریدن طوغرییه بو مبارک حیوانلری خزینۀ رحمتک برر هدیه سی اولارق، خالق رحیم یوکسک مرتبۀ رحمتندن و معنوی، عالی جنتندن یر یوزینه ایندیرمش.

أوت ناصلکه بعضًا بش پارهلق بر ماده ده بش لیرالق بر صنعت درج ایدیلیر. او زمان او شیئک ماده سی نظره آیینمیور، صنعت نقطه سنده قیمت ویریلیور. سینگک کوچوجک ماده سی و ایچنده کی پک بیوک صنعت ربّانیه گبی... بعضًا بش لیرالق بر ماده ده بش غروشلق بر صنعت بولونور، او وقت حکم ماده نگذر.

عینًا اونک گبی، بعضًا جسمانی بر ماده ده او قدر نعمت و رحمت معناسی بولونور که، یوز دفعه ماده سندن زیاده اَهْمِیتلی اولویور. عاداتا جسمانی ماده سی گیزله نیر؛ حکم، نعمتیت جهتنه باقار. ایشته دمیرک پک عظیم منافع و چوق

ثمره‌لری اونڭ مادّی ماده‌سنی گیزلدیگی گبی؛ مذکور بو مبارک حیوانلرڭ دخی هر جزئنده نعمت بولونماسی، اونلرڭ جسمانی ماده‌لرینی گویا نعمته قلب ایتدیرمش. اونڭ ایچوندركه، جسمانی ماده‌لرڭ حکمی نظره آیینمادن، معنوی صفتلری نظره آیینمش، ﴿وَأَنْزَلْنَا﴾، ﴿وَأَنْزَلَ﴾ تعبیر ایدیلیمشدر.

أوت ﴿وَأَنْزَلْنَا﴾، ﴿وَأَنْزَلَ﴾ حقیقت إعتباریله سابق نکته‌یی إفاده ایتدکلری گبی، بلاغت نقطه‌سنده ده اهمیتلی بر معنایی معجزانه إفاده ایدیورلر. شویله‌که:

دمیر غایت سرت فطریله و گیزیلگی و درینلگیله برابر، هر یرده حاضر بولونمق و خور گبی یوموشاتمق خاصیتنی إحسان ایتدیگندن، هرکس، هر یرده، هر ایشده قولایجه ألدّه ایتمه‌سنی إفاده ایتمک ایچون ﴿أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ﴾ تعبیریله گویا فطری و سماوی نعمتلر گبی، دمیر آلتلرینی یوقاری بر تزگاهدن ایندیروب بشرڭ أَلرینه ویریلیمش گبی قولایقله ألدّه ایدیلیور.

هم حیوانات جنسندن، سیوری سینکدن طوت، تا ییلان، عقرب، قورد، آرسلا نه قدر إنسانلره ضرری وضعیتلیله برابر؛ حیواناتڭ مهملرندن اولان قوجه مانده و اوکوز و دوه گبی بیوک مخلوقات غایت درجه مسخر، مطیع، حتّی ضعیف بر چوجغه دوه یولارینی ویروب إطاعت ایتمک معناسنی إفاده ایچون ﴿وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ﴾ تعبیریله، گویا بو مبارک حیوانلر دنیا حیوانلری دگل که، ایچنده توخّش و ضرر بولونسون. بلکه معنوی بر جتّث حیوانلری گبی منفعتدار، ضرر سزدرلر. یوقاریدن یعنی رحمت خزینه‌سندن ایندیریلمشدر، دییه إفاده ایدیور. محتملدر که، بعض مفسّرلرڭ بو حیوانلر حقّنده

"جنتدن ایندیريلمشدر" دیدکلی، بو معنادن ایلری گلمشدر. (حاشیه) قرآن حکیمک بر حرفی ایچون بر صحیفه یازیلسه، اوزون اولمش دینیلمه ملی. چونکه کلام اللهدر. اونک ایچون ﴿أَنْزَلَ﴾ تعبیری ایچون یکی اوچ صحیفه یازیلمله اسراف ایدیلمش اولماز. بعضاً قرآنک بر حرفی، بر خزینۀ معنویه نك آناختاری اولور.

سعید النورسی

(حاشیه): بعض مفسرلر، "مبدألری سماواتدن گلمشدر" دیمه لرندن مرادلری شودر که: بو أنعام دینیلن حیواناتک بقالری رزق ایلهدر و رزقلری اوتدر، اونلرک رزقی ده یاغمورد. یاغمور که آب حیاتدر و رحمتدر. و رزق ده سماواتدن گلیر، ﴿وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ﴾ آیتی بوکاده إشارت ایدر. مادام او حیوانلرک دوام ایدن متجدد وجودلری، سماواتدن گلن یاغمور ایچندهدر؛ سمان ایندیرلمش معناسنی إفاده ایدن ﴿أَنْزَلَ﴾ تعبیری یرندهدر.

حقیقتلی بر تسلی

أسکیشهرده توقیف‌خانه‌ده رسالۀ نور شاکردلرینه یازیلان فقره‌لردر.

عزیز قارداشلرم!

سزڭ ایچون پک چوق متأثردم، ألم بنی ازیوردی. فقط بڭا إخطار ایدیلدی که؛ قدر و قسمت‌گزده برابر بو چپس‌خانه‌نڭ صوینی ایچمک و اُکمگنی یمک واردی. بر اثرِ رحمتِ إلهیه و بر جلوۀ عنایتِ ربّانیه اولارق، بو صوی و بو اُکمگی برابر یممه‌مزڭ و ایچمه‌مزڭ اُڭ قولای و اُڭ خفیفی و اُڭ خیرلی و ثوابلیسی و رسالۀ نور شاکردلرینڭ اُڭ منفعتلی بر درس‌خانه‌لری و اُڭ فیضلی بر چله‌خانه‌لری و دشمنلرینه قارشى نه درجه إحتیاطلی طاورامق لازم گلدیگنی تعلیم ایدن اُڭ حسّاس بر إمتحان میدان و هر برنده آیری آیری گوزل مزیتلری بولونان بو آرقداشلرڭ بربرینڭ عالی مزیتلرندن و گوزل خصلت‌لرندن و بربریه تأسیس و تجدیدِ اخوتندن ده إستفاده ایتمک و درس آلمق ایچون اُڭ نورلی بر درس‌خانه، بر تکیه صورتنده گوردیگمدن؛ بو وضعیتدن دگل شکوا، بلکه بتون روحله شکر ایتدم.

أوت، مسلگمز شکردر. و هر شیده بر وجهِ رحمتی، بر جهتِ نعمتی گورمکدر.

عمومڭزڭ أملرله متألم

قارداشڭز

سعيد النورسی

بر دستور

رساله نور طلبه لری، رساله نورك دائره سی خارجنده نور آراماملی و آراماز. اگر آراسه، رساله نورك پنجره سندن ایشیق و یرن معنوی گونشه بدل، بر لامبایی بولور، بلکه گونشی غائب ایدر.

هم رساله نورك دائره سنده کی خالص، پک قوتلی و هر فردینه چوق روحلری قزانديران و صحابه نك سر وراثت نبوتله مشرب اخوتکارانه سنی گوسترن مشرب خلّت و مسلک اخوت ايسه؛ خارج دائره لرده (او پدره و او مرشده اوچ جهتله ضرر و یرمک صورتيله) بر پدری آرامغه احتیاج بیراقماز. بر تک پدر یرینه پک چوق آغابگی بولدير. البته بیوک قارداشلك متعدد شفقتلری، بر پدرك شفقتی هیچه ایندیرر. دائره یه گیرمه دن اول بولدیغی شیخی، هر فرد او شیخی، مرشدینی دائره ده دخی محافظه ایده بیلیر. فقط شیخی اولیان، دائره یه گیردکدن صوگره آنجق دائره ایچنده مرشد آرایه بیلیر.

هم رساله نورك ولایت کبرا اولان سر وراثت نبوت فیضی و یرن درس حقائق دائره سنده کی علم حقیقت دخی، دائره خارجنده کی طریقتله احتیاج بیراقماز. مگر طریقتی یا کلیش آکلا یوب گوزل رؤیالر، خیال لر، نورلر و ذوقلر مبتلا و آخرت فضیلتندن آیری اولان دنیوی و هوسی ذوقلری آرزولایان و مرجعیت مقامی ایسته ین نفس پرستلر اوله.

بو دنیا دار الخدمتدر. کلفت و مشقتله اجرت تولچولور. دار المكافات دگل. اونك ایچوندر که، اهل حقیقت کشف و کرامتده کی اذواق و انواره اهمیت و یرمیورلر. بلکه بعضا قاجیورلر، سترینی ایسته یورلر.

هم رساله نورث دائره‌سی چوق گنیشدر، شاکردلری پک چوقدر. خارجه قاچانلری آراماز، اهییت ویرمز؛ بلکه داها ایچنه آماز. هر انسانده بر قلب وار. بر قلب ایسه هم دائره‌ده، هم خارجه اولاماز.

هم خارجه‌کی إرشاده هوسلی ذاتلر، رساله نورث شاکردلریله مشغول اولماملی. چونکه اوچ جهتله ضرر گورمه‌لری محتملدر. تقوا دائره‌سندگی طلبه‌لر إرشاده محتاج اولماقلری گبی، خارجه کثرتلی نمازسزلر وار؛ اونلری بیراقوب بونلرله مشغول اولمق، إرشاد دگلدر. اگر بو شاکردلری سورسه، اولا دائره ایچنه گیرسین؛ او شاکردلره پدر دگل، بلکه قارداش اولسون، فضیلتی زیاده ایسه آغابگلری اولسون.

هم بو حادثه‌ده گوروندی که، رساله نوره إنتسابک چوق اهییتی وار و چوق بهالی دوشدی. و بوکا بو فیاتی ویرن و او یولده بتون عالم اسلام نامنه دینسزلگه قارشی مجاهده وضعیتنی آلان عقلی باشنده بر آدم، او الماس گبی مسلگنی ترک ایدوب باشقه مسلکله گیره‌مز.

سعید النورسی

أسکیشهر چپسندہ یازیلیمش بر پارچه

قارداشلرم!

متعدّد دفعه رسالۀ نورك شاكردلرینی لایق اولدقلری طرزده مدافعه ایتمشم. إن شاء الله محكمهده باغیرهرق دیرم. هم رسالۀ نوری، هم شاكردلرینك قیمترلرینی دنیاایه ایشیتدیره جگم.

یالکز سزه بونی إخطار ایدرم که: "بو مدافعه مده کی قیمتی محافظه ایتمه نك شرطی، بو حادثهده کی آغز یاغاسیله رسالۀ نوردن کوسمه مك و استاندندن طاریلماق و قارداشلرندن (صیقنتیدن گلن بهانه لرله) نفرت ایتمه مك و بربرینه قصور بولماق و إسناد ایتمه مکدر."

یالکز تخطر ایدرسکز که، رسالۀ قدرده إثبات ایتمشز که: باشه گلن ظلملرده ایکی جهت وار و ایکی حکم واردر: بری، إنسانك؛ بری، قدر إلهینك. عین حادثهده إنسان ظلم ایدر، فقط قدر عادلدر، عدالت ایدر. بو مسئله مزده إنسانك ظلمندن زیاده، قدرك عدلنی و حکمت إلهیه نك سرینی دوشوملی یز.

أوت قدر، رسالۀ نور طلبه لرینی بو مجلسه چاغیردی. و مجاهدۀ معنویه إنکشاف ایتمه سنك حکمتی؛ اونلری، بو حقیقۀ چوق صیقنتیلی اولان مدرسه یوسفیه سواق ایتدی. إنسان ظلمی و بهانه سی بر وسیله اولدی. اونك ایچون صاقینکز، بربریگز "بویله یاپمه سیدك، بن توقیف اولمازدم" دیمه یگز.

بو پارچه محکمه مدافعاتنڭ بر پارچه سیدر.

هر ناصلسه بورایه گیرمش، چیقاریلماش قالمش.

محکمه‌نڭ رئیس و اعضاءلرندن اَهْمِيَتْلِي بر حَقْمِي طلب ایدرم. شویله که:

بو مسئله‌ده یالڭز شخصم مدارِ بحث دگل که، سز بنی تبرئه ایتمکهله و حقیقتِ حاله مطّلع اولماڭزله حلّ ایدیلماش اولسون.

چونکه اهلِ علم و اهلِ تقوانڭ شخصِ معنویسی بو مسئله‌ده نظرِ ملّته اِتْهام آلتنه گیردیگی و حکومتِ دخی اهلِ تقوا و علمه قارشى بر اَمْنِيَتْسزْلِك گلدیگی و اهلِ تقوا و اهلِ علم تهلکه‌لی و ضررلی تشبّتلردن ناصل صاقینه‌جغنی بیلمسی لازم اولدیغی ایچون؛ بنم مدافعاتنڭ کندم قلمه آلدیغم بو صوڭ قسمنی، هر حالده یڭی حروفله مطبعه واسطه‌سیله إنتشارینی ایسترم.

تا که اهلِ تقوا و اهلِ علم اُنْترِیْقَه‌لْره قاپیلْمَه‌یُوب، ضررلی و تهلکه‌لی تشبّتلْره یاناشماسینلر. و شخصِ معنویسی نظرِ ملّته اِتْهامدن قورتولسون.

و حکومتِ دخی اهلِ علم حَقْنده اَمْنِيَت ایتسین و بو آڭلاشمامازلِق اورتهدن قالقسین. و حکومتِ و ملّته و وطنه پک چوق ضررلی دوشن بو گبی حادثه‌لر و آڭلاشمامازلقلر داها تکرّر ایتمه‌سین.

سعید النورسی

عزيز قارداشلىرىم!

گوجنمه مك شرطيله بو دفعه تقدیرکارانه دگل، بلکه تنقیدکارانه ایکی کوچك مسئله یی بیان ایده جگم.

برنجیسی: بن سزلی و رساله نوری مدافعه ایچون چوق دعوالرده بولوندم. او دعوالرده کی شاهدلریمك برنجی صنفی سزلدیگیز. حالبوکه إنکاریگیزله هم بنی شاهدسز بیراقدیگیز، هم ده حقمده کی إتهامی تقویه ایتدیگیز. چونکه سزك قاچماگیز و إنکاریگیز، "دیمك بر شی وار که بولر یاناشیمیورلر" دییه بر فکر ویردی.

هم بن سزلك ناصل تبرئهگیزه چالیشدم. سزدن چولوق و چوجقلى اولمیان قسمی، بنی یالگیز بیراقمه مق ایچون مردانه یاناشیق لازمدی. فقط ایش ایشدن گچدی. یگیدن یاناشمغه لزوم یوق.

ایکنجی مسئله: سحیه عالییه صحابه یی و مشرب نورانی پیغمبری یی بیان ایدن رساله نور دائره سنده کی فیضه قناعت ایتمه یوب، بر قسم قارداشلیرىمز طریقت هوسيله، استادینك و قارداشلرینك شخص معنویسنك رضاسنی و اذنی آلمان، باشقه یرده او هوسله هم کندینه فائده سی اولمیه رق، هم بزلره هم رساله نوره هم مصیبتزده آرقداشلیرىمزه رساله نوره گیرمه یین رفقامزه ضرر و متعدّد و دقتله بزی تجسس ایدن آدملرک نظر دقتنی جلبه مدار بر هوسده بولوندىلر.

بن که هر بریگزی یوز همشهریمه دگیشدیرمدیگمی رسماً محکمه ده إدعا ایتدم.

و بنی زیارت ایدنلره قارشى إدعا ایتشم که: رساله نور طلبه‌سنک اڭ کوچگنی، خارج بر ولیدن داها اُهمیتلی گوردیگمی و قله‌اوڭلی علی و لطفی گبی گنج و خالص رساله نور طلبه‌لرینی، خارجدہ کی بیوکجه بر ولی‌یه ترجیح ایتدیگمی چوق اماره‌لرله بندن آڭلادیگنز حالدہ؛ ناصل اولویور که، منفعتسز بلکه ضررلی بر هوس یولنده، آرقداشلرڭ شخص معنویسنک معلوم و عالی مقامنی و استادیکڭز مسلم سزه قارشى خیرخواه‌لغنی دوشونمہ‌یوب، خارجدہ مقامی سزجه مجهول و هم او بیچاره‌یه ضررلی بر صورتده شیخلک طمارینی تحریک ایتمک صورتده صحبت ایتمک موافق دگلدر.

بو تنقید حاشا سزڭ عمومکزه و اکثریکزه عائد دگل. یالڭز بر ایکی اوچ ذاتڭ قصورلرینه ده دگل، قیلبلرینڭ فضلہ صفوتندن و طریقتہ زیاده هوسلرندندر.

هم إسپارطه‌نڭ اڭ ضعیف طمارى، سبب إتهامز اولان طریقتی اڭ قوتلی سبب گوسترمسی، ظن ایدرم بو معناسز طریقت هوسی سببیت ویرمشدرد. بوراده بو توقیفمزڭ اڭ قوتلی سببی، بو بعض صافدلرڭ هوسندن و بنمله ده مناسبتلری طریقت سوسی ویردیگندن تخمین ایدرم. پک چوق رجا ایدرم، بنم بو تنقیدمدن گوجنمہ‌یڭز.

سعید النورسی

قارداشلرم!

رساله نوری مدافعه و محافظه سنده هرکس، حتی بن ده چکیلسم، بش قارداشمزك چکیلسمه ملری گرکدر. بو آرقداشلریمز: حسین اوسته، خلیل ابراهیم، رأفت بك، خسرو و حقی أفندیلردر.

اوج اولکیلرك إختیارسز إحتیاطسزلغی، دیگر ایکیسنك ظاهری دشمنلرینك شخصی غرضلری یوزندن رساله نوره قارشى چوق فضله ضرر یاپیلمق ایسته نیلمسنه گوره، رساله نور اهمیتلی بر صورتده إشتهار و إنتشار ایتمه سی گبی بر نعمت عظمای نتیجه ویرمسه ایدی، بو قدر مغدور و معصوم رساله نور شاگردلرینك تألماتنه سببیت ویردکلرندن طولای بو قارداشلریمزك روحلری پك چوق صیقيله جقدی.

ایشته هرکسدن زیاده بو بش قارداشمزك إحتیاط ایدوب یکوجود بولونمالری لازمدر.

سعيد النورسی

قارداشلرم!

قلبمه إخطار ایدیلدی که: ناصلکه مثنوی شریف، شمس قرآندن تظاهر ایدن یدی حقیقتندن بر حقیقتك آینه سی اولمش، قدسی بر شرف آلمش؛ مولویلردن باشقه داها چوق اهل قلبك لا یموت بر مرشدی اولمش.

اویله ده، رسالۀ نور شمسِ قرآنیه‌نک ضیاسنده کی ألوانِ سبعه‌یی و او گونشده کی رنک رنک، چشید چشید یدی نوری بردن آیینه‌سنده تمثّل ایتدیردیگندن، إن شاء الله یدی جهتله شریف و قدسی و یدی مثنوی قدر اهل حقیقته باقی بر رهبر و بر مرشد اولاجق.

سعید النورسی

قارداشلرم!

حفیظِ ذو الجلالک حفظ و حمایتنه باقکزکه؛ مسئله‌مز مناسبتیله رسالۀ نورک رساله‌لری عددینه موافق اولارق، یوز یگرمی کسور آدمک محرم اوراقلری ایله إستنطاقده اولدقلری حالده؛ و أجنبیلرک أنتریقهلریله و مخالف قومیته‌جیلرک دولابلریله موجود و متعدّد جمعیتلرک هیچ بریله، رسالۀ نورک هیچ بر شاکردینک مناسبتدارلغی گوستره‌جک هیچ بر ماده بولونمامسی، غایت ظاهر و پارلاق بر حمایه ربّانیه و بر محافظۀ إلهیه و إمام علی و غوثِ أعظمک رسالۀ نوره عائد کرامتِ غیبیه‌لرینی جدّا تأیید ایدن بر عنایتِ رحمانیه‌در.

قرق ایکیلک بر طوپ گلّه‌سنی، قرق ایکی معصوم و مظلوم قارداشلریمزک درگاهِ إلهیه آچیلان أللریله طوردیروب، گری چویروب، آتالرک باشلرنده معنّا پاتلاتدیردی. بزلره ضرری یالکز أهْمیتسز و ثوابلی، خفیف بر قاج یاره بره‌دن باشقه اولمادی. بویله بر سنه‌دن بری تولدیریلان بر طوپدن، بویله پک آز ضررله قورتولمق خارقه‌در.

بويله پك بيوك بر نعمته قارشى، شكر و سُرور و سوينجله مقابله ايتمك
گركدرد. بوندن صوڭره كى حياتمز بزه عائد اولاماز؛ چونكه مفسدلك پلاننه
گوره، يوزده يوز محو ايدك. ديمك بوندن صوڭره كى بو حياتى كنديمزه دگل،
بلكه حق و حقيقته وقف ايتمهلى يز.

شكوا دگل، بلكه دائما شكر ايتديره جك هر شيده رحمتك ايزينى، يوزينى،
ئوزينى گورمگه چاليشملى يز.

سعيد النورسى

قارداشلرمدن رجا ايدرم كه: بكجى

صيقنتى ويا روح طارلغندن ويا تيتيزلكدن ويا نفس و شيطانك دسيسه لرينه
قاپيلمقدن ويا شعور سزلقدن، آرقداشلردن صدور ايدن فنا و چركين سوزلريله
بربرينه كوسمه سينلر و "حيثيمه طوقوندى" ديمه سينلر. بن او فنا سوزلرى كنديمه
آليورم. طماريڭزه طوقونماسين. ييك حيثيم اولسه، قارداشلريمك ماييننده كى
محبتّه و صميميته فدا ايدرم.

سعيد النورسى

قارداشلرم!

مع التأسف باشمزه گلن بر شفقت طوقادینی، ایکی اوچ گوندر قطعی بر قناعتله آڭلادم. حتی اهل عصیان حقنده گلن بر آیتک چوق إشارتندن بر إشارتی بزه باقیبورگی فهم ایتدم. او ده شودر: ﴿فَلَمَّا سَوَا مَا ذُكِّرُوا... أَخَذْنَاهُمْ﴾ یعنی: اونلره إخطار ایتدیگمز درس و نصیحتی اونوتدقلری و عمل ایتمدکلری وقت، اونلری طوتوب مصیبت آتنه آلدق.

أوت أڭ آخرده سرّ إخلاصه دائر بر رساله بزه یازدیرلدی. الحق غایت عالی و نورانی بر دستور اخوت ایدی. و اون بیڭلر قوتله آنجق مقابله ایدیلیر حادثه‌لره و مصیبتلره قارشی او سرّ إخلاص ايله اون آدمله مقاومت ایتدیريله بیلیر بر دستور قدسی ایدی. فقط مع التأسف باشده بن، بز او إخطار معنوی ايله عمل ایده‌مدک. بو آیتک معنای إشاریسیله و ﴿أَخَذْنَاهُمْ﴾ جفر تاریخیله بیڭ اوچیوز ألی ایکی (۱۳۵۲) ایدر. عین تاریخیله طوتدیریلدق. بر قسممز شفقت طوقادینه گرفتار اولدق. بر قسممز حقنده طوقات دگل، بلکه طوقاده معروض اولان قارداشلرمزه مدار تسلی و کندیلرینه مدار ثواب و إستفاده اولق ایچون بو مصیبتک ایچنه آلیندی.

أوت إختلاطدن منع اولوندیغم ایچون، اوچ آیدن بری یڭیدن اوچ گوندر بن قارداشلریمک داخلی أحوالنه ده مطلع اولدم. هیچ خاطر و خیالنه گلمز أڭ خالص ظن ایتدیگم قارداشلرمده سرّ إخلاصه منافی حرکت وقوعه گلمشدی. اوندن آڭلادم که؛ ﴿فَلَمَّا سَوَا مَا ذُكِّرُوا... أَخَذْنَاهُمْ﴾ آیتک اوزاقدن اوزاغه بر معنای إشاریسی بزه ده باقیبور.

أهل ضلالت ایچون نازل اولان بو آیت اونلره عذابدر، فقط بزم ایچون تربیه نفوس و کفارة الذنوب و تزئید درجات ایچون شفقت طوقادیدر.

بز ألمزده کی قیمتدار نعمت إلهیه یی تام تقدیر ایتمدیگمزدن طوقات ییدیگمزه بر دلیل شودر که: اُك قدسی بر مجاهدۀ معنویه یی تضمّن ایدن و سرّ وراثت نبوّتله ولایت کبرانك فیضنه مظهر و صحابه نك سرّ مشربنه مدار اولان رسالۀ نور ایله خدمت قدسیۀ قرآنیهمزه قناعت ایتمه یوب، منفعتی شیمدیلک بزه پك آز و بو وضعیتمزه مهمّ ضرری محتمل طریقت هوسنك بر قاچ دفعه شدّتله إخطارمله اوڭی آیینماسیدر. یوقسه هم وحدتمزی بوزاجقدی، هم درت ألك تشاندی ایله یك یوز اون بردن درت قیمتنه تنزیل ایدن تشتّت أفکار و بو غایت آغیر حادثه یه قارشی قوّتمزی هیچه ایندیرن تنافر قلوبه اوغرایه جقدی.

گلستان صاحبی شیخ سعدی شیرازی نقل ایدیور، دیر: "بن بر أهل قلبی تکیه ده، سیر و سلوک ایله مشغول ایکن گورمشدم. بر قاچ گون صوڭره اونی طلبه لر ایچنده مدرسه ده گوردیم. "نه ایچون او فیضلی تکیه یی ترك ایدوب بو مدرسه یه گلدك؟" دیدم. او دیدی که: "اوراده یالکز هرکس کندی نفسنی (اگر موفق اولورسه) قورتاره بیلیر. بوراده ایسه بو عالی همت شخصلر، کندیلریله برابر چوقلرینی قورتارمغه چالیشیورلر. علوّ جناب، علوّ همت بونلرده در. فضیلت و همت بونلرده در. اونك ایچون بورایه گلدم." شیخ سعدی بو واقعه یی، قیصه جه خلاصه سنی گلستاننده یازمشدر.

عجبا طلبه لرك ﴿نَصَرَ نَصْرُوا نَصْرَتْ﴾ گبی صرف و نحو ك كوچوچك مسئله لری، تکیه لرده کی وردلره راجح گلیرسه.. رسالۀ نورك ﴿أَمَنْتُ بِاللّهِ وَ مَلَكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ وَ بِالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ ده کی حقائق قدسیۀ ایمانیه یی اُك قطعی

و واضح بر صورتده درس و یروب، اُڭ معنّد زندیقلری و اُڭ متمرّد فیلسوفلری صوصدیروب درس و یررکن؛ اونی بیراقوب، یاخود سکتیه اوغراتوب و یاخود قناعت ایتمه یوب، طریقت هوسيله، رسالّه نوردن اذن آلمیهرق، قپانمش خانگاهلره گیرمک نه درجه یاڭلیش اولدیغنی و بزی بو شفقت طوقادینه نه درجه إستحقاق کسب ایتدیگمزی گوستریور.

سعید النورسی

ایکی کوچک حکایه: نورک بکجیی

برنجیسی: بوندن اونبش سنه اؤل روسیه‌نڭ شمالنده اُسیر اولدیغم زمان طقسان اُسیر ضابطلریمله برابر بیوک بر فابریقه قوغوشنده بولونویوردق. صیقنتی و روح طارلغندن چوق مناقشه‌لر، گورولتیلر اولویوردی. عمومک بڭا قارشی زیاده حرمتلری اولدیغندن تسکین ایدیوردم. صوڭره، سکونتی محافظه ایچون درت بش ضابطی تعیین ایتدم. و دیدم: "هانگی کوشه‌ده بر گورولتی ایشیتدیڭز، همان یتیشڭز. هانگی طرف حقسز ایسه اوڭا یاردیم ایدیڭز." حقیقهٔ بو تدبیر ایله گورولتینڭ اوڭی آلیندی.

بندن صورولدی: "نه ایچون حقسزه یاردیم ایدیڭز دییورسڭ؟"

جوابًا او زمان ديمشدم كه: "حقسز انصافسزدر. بر درهم منفعتی، قرق درهم استراحتِ عمومیه ایچون بیراقماز. حقلی آدم ایسه انصافلی اولور. بر درهم حقّی، سکونتِ عمومیه ده کی قرق درهم آرقداشكْ منفعتنه فدا ایدر، بیراقیر. گورولتی قالقار، سکونتِ إعاده ایدیلیر. بو قوغوشده کی طقسان ذاتِ استراحت ایدر. اگر حقلی یه معاونت ایدیلسه، گورولتی داها زیاده لشه جكْ. بو نوع حیاتِ اجتماعیّه ده منفعتِ عمومیه نكْ اُهمیتی نظره آیینیر."

ایشته ای قارداشلم! بو حیاتكْ، بو اجتماعیّه ده "بو قارداشم بگا حقسزلق ایتدی دییه کوسدم" دیمه یكْز. بو پكْ خطادر. او آرقداشكْ سکا بر درهم ضرر ویرمش ایسه، سن کوسمکله قرق درهم بزلره ضرر ویریورسكْ. بلکه قرق لیرا رساله نوره ضرر ویرمک محتملدر. فقط لله الحمد پكْ حقلی و قوتلی مدفاعتمز، آرقداشلرک مکرر استجوابه گیتمه لرینک اوکْنی آلدیغندن، فسادكْ اوکْی آلیندی. یوقسه بربرندن کوسمش قارداشلر، بر سینک قنادی قدر کوچک بر چوپكْ گوزه گیرمه سی گبی ویاخود بر قیغلیجیمكْ باروته دوشمه سی گبی، آز بر غرضله بیوک بر ضرر ویره بیلیردی.

ایکنجی حکایه: بر وقت اختیار بر قادینكْ سکز اوغلی وارمش. هر بریسنه موجود سکز اکمکدن برر اکمک ویردی، کندینه قالمادی. صوگره هر بریسی اکمگنكْ یاریسنی اوکا ویردی. اونكْ اکمگی درت اولدی، اوته کیلر یاری یه ایندی.

قارداشلم! بن ده قرقکْزكْ هر برینكْ مصیبت حصّه سنكْ معنوی المنكْ یاریسنی کندمه حسّ ایدیورم. کندی شخصمه عائد المی آلدیرمیورم. بر گون فضله مضطر بولوندم. "عجا خطامكْ جزاسی میدر چکییورم" دییه گچمش

حالتی تدقیق ایتدم. گوردم که، بو مصیبتی قایناتمغه و تحریک ایتمگه هیچ بر جهته مداخله اولمادیغنی و بالعکس قاچمق ایچون ممکن تدبیرلری استعمال ایدیوردم. دیمک بو بر قضای ایلیدر. و بالالزام بر سنه دن بری مفسدلرک طرفندن علیهمزه إحضار ایدیلیوردی. قاچنمق قابل دگلدی. علی کلّ حال باشمزه گچیره جک ایدیلر. جناب حقّه یوز ییک شکر که، مصیبتی یوزدن بره ایندیردی.

ایشته بو حقیقته بناءً، "سنک یوزگدن بو بلایي چکدک" دییه منت ایتمه یگزر. بلکه بنی حلال ایدیگز و بکا دعا ایدیگز. هم بربریگز تنقید ایتمه یگزر. دیمه یگزر که: "سن بویله یایمسه ایدک، بویله اولیه جقدی." مثلاً، بر قارداشمز ایکی اوچ إمضا صاحبی سویله مسیله، مفسدلرک پک چوق ذاتلری بلایه آتمق ایچون دوشوندکلری پلانی کوچولتوب، چوقلرینی قورتارمش. دگل ضرر، بلکه بیوک منفعت اولمش. چوق معصوملرک بو بلادن قورتولمسنه بر وسیله اولدی.

سعید النورسی

(بو پارچه چوق قیمتلیدر. تا ایکنجی نکته یه قدر هرکسه فائده سی وار.)

أسکیشهر چپسخانه سنده، سوء أخلاقدن دگل، بلکه صیقتیدن گلن ناخوش بعض حاللر مناسبتیله، أخلاقه دائر بر نکته ایله، مشهور بر آیتک مستور قالمش بر نکته سنه دائر در.

برنجی نکته: جناب حق کمال کرمندن و مرحمتندن و عدالتندن، ایلیک

ایچنده معجل بر مکافات و فناقلر ایچنده معجل بر مجازات درج ایتمشدر.
حسناتک ایچنده، آخرتک ثوابی آکدیره حق معنوی لذت، سیئاتک ایچنده،
آخرتک عذابنی احساس ایده جک معنوی جزالر درج ایتمش.

مثلا: مؤمنلر مایینده محبت، اهل ایمان ایچون گوزل بر حسنه در. او
حسنة ایچنده، آخرتک مادی ثوابی آکدیره حق معنوی بر لذت، بر ذوق، بر
إنشراح قلب درج ایدیلیمشدر. هرکس قلبنه مراجعت ایتسه بو ذوقی حس ایدر.

مثلا: مؤمنلر مایینده خصومت و عداوت بر سیئه در. او سیئه ایچنده
قلب و روحی صیقتیلرله بوغاجق بر عذاب وجدانی، عالی جناب روحلره
حس ایتدیرر. بن کندم بلکه یوز دفعه دن فضله تجربه ایتشم که؛ بر مؤمن
قارداشه عداوتم وقتنده، او عداوتدن اوپله بر عذاب چکیورد، شبهه
بیرا قمیوردی که، بو سیئه مه معجل بر جزادر، چکدیریلیور.

مثلا: حرمته لایق ذاتلره حرمت و مرحمته لایق اولانلره مرحمت و خدمت
بر حسنه در، بر ایلیکدر. بو ایلیکده ثواب أخروی بی احساس ایدر درجه ده اوپله
بر ذوق، لذت واردر که؛ حیاتی فدا ایتمک درجه سنه او حرمتی، او مرحمتی
ایلری گوتورور. والدنه ک چوجغه مرحمتنده کی شفقت واسطه سیله قزانیدی
ذوق و مکافات ایچون، حیاتی او مرحمت یولنده فدا ایدر درجه یه گیدر.
یاوروسنی قورتارمق ایچون آرسالنه صالديران بر طاووق، حیوانات ملّنده بو
حقیقه بر مثالدر. دیمک، مرحمت و حرمتده معجل بر مکافات وار؛ عالی همت
و عالی جناب انسانلر اونلری حس ایدر که، قهرمانانه بر وضعیت آلیورلر.

هم مثلاً: حرص و إسرافده اويله بر جزا وار که؛ شکوالی، مراقلی، معنوی و قلبی بر جزا إنسانی سرسم ایدر. و حسد و قیصقانجلقده اويله بر معجل جزا وار که، او حسد، حسد ایدنی یاقار. هم توکل و قناعتده اويله بر مکافات وار که، او لذتلی معجل ثواب، فقر و حاجتک بلاسنی و ألمنی ازاله ایدر.

هم مثلاً: غرور و کبرده اويله بر آغیر یوک وار که؛ مغرور آدم هرکسدن حرمت ایستر و او ایسته‌مک سببيله إستثقال گوردیگندن دائمی عذاب چکر. أوت حرمت ویریلیر، ایسته‌نیلمز.

هم مثلاً: تواضعده و ترك أنانیتده اويله لذتلی بر مکافات وار که؛ آغیر بر یوکدن و کندینی صوغوق بگندیرمکدن قورتاریر.

هم مثلاً: سوء ظن و سوء تأویله، بو دنیاده معجل بر جزا وار. ﴿مَنْ دَقَّ دَقًّا﴾ قاعده‌سیله، سوء ظن ایدن، سوء ظنه معروض اولور. مؤمن قارداشنک حرکاتی سوء تأویل ایدنلرک حرکاتی، یاقین بر زمانده سوء تأویله اوغرار، جزاسنی چکر.

و هکذا بتون أخلاق حسنه و سیئه، بو مقیاسه گوره ئولچوملی. بن رحمت إلهیه‌دن اُمید ایدرم که؛ رساله نوردن بو زمانده تظاهر ایدن معنوی إعجاز قرآنی بی ذوق ایدن ذاتلر، بو معنوی أذواقی حسن ایدرلر؛ سوء أخلاقه مبتلا اولیه‌جقفلر، إن شاء الله.

ایکنجی نکته: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ شو آیت کریمه‌نک ظاهر

معناسی چوق تفسیرلرک بیاننه گوره یوکسک إعجاز قرآنی یی گوسترمدیگندن، چوق زمان ذهنمه ایلشییوردی. قرآنک فیضندن گلن غایت گوزل و یوکسک معنارلندن اوچ وجهنی إجمالاً بیان ایده جگزر.

برنجیسی: جناب حق، رسولنه عائد اولاییله جک بعض حاللری، رسولنی تکریم و تشریف نقطه سنده بعضاً کندینه إسناد ایدر.

ایشته بوراده ده: "رسولم سزه وظیفه رسالت و تبلیغ عبودیت خدمتنه مقابل سزدن بر أجر و اجرت و مکافات، بر إطعام ایسته مز." معناسنده، "بن سزی عبادت ایچون خلق ایتیمیشم؛ بگا رزق و یرمک و إطعام ایتمک ایچون دگل." مثالنده کی آیت، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامه عائد إطعام و إرزاقی مراد ایتمک گرکدر. یوقسه غایت بدیهی بر معلومی إعلام قبیلندن اولور؛ إعجاز قرآنک بلاغتنه اویغون گلمز.

ایکنجی وجه: انسان رزقه چوق مبتلا اولدیغی ایچون، رزقه چالیشمق بهانه سی، عبودیتنه مانع توهم ایدوب، کندینه بر عذر بولماق ایچون آیت کریمه دییور که: "سز عبودیت ایچون خلق اولونمشسکز. نتیجه خلقتکز عبودیتدر. رزقه چالیشمق، امر إلهی نقطه سنده بر نوع عبودیتدر. بنم مخلوقاتم و رزقلرینی درعهده ایتدیگم نفسلریکز و عیالکز و حیواناتکزکز رزقنی تدارک ایتمک، عادتاً بگا عائد رزق و إطعامی إحضار ایتمک ایچون یارادیلمامشسکز. چونکه رزاق بنم. سزکز متعلقاتکز اولان عبادیمکز رزقنی بن ویریورم. سز بونی بهانه ایدوب، عبودیتی ترک ایتمیگز!"

اگر بو معنا اولمازسه جناب حقّه رزق و یرمک و إطعام ایتمک محالیتی بدیهی و معلوم اولدیغندن، إعلام معلوم قبیلندن اولور. علم بلاغتنده بر قاعده

مقرر در كه: بر كلامك معناسی معلوم و بدیهی ایسه، او معنا مراد دگل، اونك بر لازمی، بر تابعی مراددر. مثلاً، سن بریسنه دیسهك: "سن حافظسك." او، معلومكی إعلام قبیلندن اولور. دیمك مقصود معناسی بودر كه: "بن سنك حافظ اولدیغكی بیلیمورم." بیلدیگمی بیلمدیگی ایچون اوکا بیلدیریورم.

ایشته بو قاعده‌یه بناءً، آیت جناب حقّه رزق ویرمگی و إطعام ایتمگی نفی ایتمكدن کنایه اولان معنا شودر: "بكا عائد اولوب و رزق‌لرینی تعهد ایتدیگم مخلوقاتمه رزق یتیشدیرمك ایچون خلق اولنمه‌مشسكز. بلکه اصل وظیفه‌كز عبودیتدر. اوا میرمه گوره رزقه چابالامق ده بر نوع عبادتدر."

اوچنجی وجه: سورة إخلاصده ناصلکه ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ ظاهر معناسی معلوم و بدیهی اولدیغندن، او معنائك بر لازمی مراددر. یعنی: "والده و ولدی بولونانلر، إله اولامازلر." معناسنده و حضرت عیسی (عس) و عزیر (عس) و ملائکه و نجوم‌لرک و غیر حق معبودلرک الوهیت‌لرینی نفی ایتمك قصدیله، ازلی و أبدی معناسنده جناب حقك ﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ غایت بدیهی و معلوم حکم ایتدیگی گبی، عیناً اونك گبی، بو مثالزده ده "رزق و إطعام قابلیت اولان اشیاء، إله و معبود اولامازلر" معناسنده، معبودیكز اولان رزاق ذو الجلال سزدن کندینه رزق ایسته‌مز و سز اوئی إطعام ایچون یارادیلما‌مشسكز مئالنده کی آیت؛ رزقه محتاج و إطعام ایدیلن موجودات، معبودیته لایق دگلر، دیمکدر.

سعید النورسی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿أَوْهُمْ قَائِلُونَ﴾

رأفت، ﴿أَوْهُمْ قَائِلُونَ﴾ آیتِ جلیله‌سندہ کی ﴿قَائِلُونَ﴾ کلمہ‌سنک معناسنی مراق ایدوب صورماسی مناسبتیلہ و چسده صباح نمازندن صوگرہ سائرلر گی یاتماسندن گلن رخاوت طولایسیله، ألماس گی قلمنی عطالته اوغراتماق ایچون یازیلمشدر. اویقو اوچ نوعدر:

برنجیسی: غیلوله‌در که، فجر دن صوگرہ تا وقتِ کراحت بیتنجه‌یه قدردر. بو اویقو، رزقْ نقصانیتنه و برکتسزلگنه حدیثجه سببیت ویردیگی ایچون، خلافِ سنتدر. چونکه رزق ایچون سعی ایتمه‌نکْ مقدّماتنی إحضار ایتمه‌نکْ اُکْ مناسبِ زمانی، سرینلکْ وقتیدر. بو وقت گچدکن صوگرہ بر رخاوت عارض اولور. او گونکی سعیه و طولایسیله ده رزقه ضرر ویردیگی گی، برکتسزلگه ده سببیت ویردیگی، چوق تجربه‌لرله ثابت اولمشدر.

ایکنجیسی: فیلوله‌در که، ایکندی نمازندن صوگرہ مغربه قدردر. بو اویقو عمرکْ نقصانیتنه، یعنی اویقودن گلن سرملکْ جهتیلہ او گونکی عمری نوم‌آلود، یاری اویقو، قیصه‌حق بر شکل آلدیغندن مادّی بر نقصانیت گوستردیگی گی؛ معنوی جهتیلہ ده او گون حیاتنکْ مادّی و معنوی نتیجه‌سی اُکثریا ایکندیدن صوگرہ تظاهر ایتدیگندن، او وقتی اویقو ایله گچیرمکْ، او نتیجه‌یی گورمه‌مکْ حکمنه گچدیگندن، گویا او گونی یاشامامش گی اولویور.

اوچنجیسی: قیلوله در که، بو اویقو سنتِ سنیهدر. ضحی وقتندن، او گله دن بر آز صوگرهیه قدردر. بو اویقو، گیجه قیامنه سبیت ویردیگی ایچون سنت اولقله برابر، جزیره العربده وقت الظهر دینیلن شدت حرارت زماننده بر تعطیل اشغال، عادتِ قومیه و محیطیه اولدیغندن، او سنتِ سنیه یی داها زیاده قوتلندیرمشد. بو اویقو، هم عمری، هم رزقی تزییده مداردر. چونکه یاریم ساعت قیلوله، ایکی ساعت گیجه اویقوسنه معادل گلیر. دیمک عمرینه هر گون بر بچق ساعت علاوه ایدیور. رزق ایچون چالیشمق مدّته، ینه بر بچق ساعتی تولومک قارداشی اولان اویقونک اُلندن قورتاروب یاشاتیور و چالیشمق زماننه علاوه ایدیور.

سعید النورسی

"بو ده گوزلدر"

﴿أَلْفُ صَلَاةٍ وَ أَلْفُ أَلْفٍ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ﴾ جمله‌سی، نماز تسبیحاتنده اوقونورکن إنکشاف ایدن لطیف بر نکته‌یی اوزاقدن اوزاغه گورد. تمامی طوتمادم، فقط إشارت نوعندن بر ایکی جمله‌سنی سویله‌یه جگم.

گورد که: گیجه عالمی، دنیانک یثی آچیلمش بر منزلی گبیدر. یاتسو نمازنده او عالمه گیردم. خیالک فوق العاده إنبساطندن و ماهیتِ إنسانیه‌نک بتون دنیا ایله علاقه دارلغندن، قوجه دنیایی او گیجه‌ده بر منزل گبی گورد. ذی حیاتلر

و انسانلر او درجه کوچولدیله، گورونمیه جك درجه ده کوچولدیله. یالکز او منزلی شنلندیرن و انسیتلندیرن و نورلاندران تك شخصیت معنویئ محمدیه پی (عصم) خیالاً مشاهده ایتدم.

بر آدم یکی بر منزله گیردیگی زمان، منزله کی ذاتلره سلام ایتدیگی گی، "بیگلر سلام (حاشیه) سکا یا رسول الله!" دیمکه بر آرزوی ایچمده جوشار بولدیم. گویا بتون انس و جنك عددنجه سلام ایدیورم، یعنی سکا تجدد بیعت، مأموریتی قبول و گتیردیگك قانونلرینه إطاعت و اوامرینه تسلیم و تعرضمزدن سلامت بولاجغنی سلام ایله إفاده ایدوب؛ بنم دنیاك اجزالری، ذی شعور مخلوقلری اولان عموم جن و انسی قونوشدیروب، هر برلرینك نامنه بر سلامی، مذکور معنالره تقدیم ایتدم.

هم او گتیردیگی نور و هدیه ایله، بنم بو دنیامی تنویر ایتدیگی گی، هرکسك بو دنیاده کی دنیالرینی تنویر ایدیور، نعمتلندیریور دییه، او هدیه سنه شاکرانه بر مقابله نوعندن "بیگلر صلوات سکا اینسین!" دیدیم. یعنی سنك بو اییلگكه قارشی بز مقابله ایده مییورز، بلکه خالقمزك خزینئ رحمتدن گلن و سموات اهلنك عددنجه رحمتلر سکا گلمه سنی نیاز ایله شکرانمزی اظهار ایدیورز، معناسنی خیالاً حس ایتدم.

(حاشیه): ذات احمديه (عصم) گلن رحمت، عموم اُمتك اُبدی زمانده کی احتیاجاتنه باقیور. اونك ایچون غیر متناهی صلاة یرنده در. عجباً، دنیاگی قوجه، بیوک و غفلتله قراکقلی، وحشتلی و خالی بر خانه یه بریسی گیرسه؛ نه قدر تدهش، توخش، تلاش ایدر؛ و بردن او خانه پی تنویر ایده رك انیس، مونس، حبیب، محبوب بر یاور اُکرم صدرده گورونوب، او خانه نك مالک رحیم کریمنی او خانه نك هر اُشیاسیله تعریف ایدوب طایتدیرسه نه قدر سَوینج، انسیت، سُور، ایشیق، فرح و یردیگی قیاس ایدیگز. ذات رسالنده کی صلواتك قیمتی و لذتی تقدیر ایدیگز!

او ذاتِ اُحمدیہ (عصرم) عبودیتی جہتیلہ (خلقدن حقّہ توجّھی حسبیلہ) رحمت معناسندہ کی صلاتی ایستر۔ رسالتی جہتیلہ (حقدن خلقہ ایلچیلگی حیثیتیلہ) سلام ایستر۔ ناصلکہ جنّ و انس عددنجه سلامہ لایق و جنّ و انس عددنجه عمومی تجدید بیعتی تقدیم ایدیورز۔ اویلہ ده، سماوات اہلی عددنجه، خزینہ رحمتدن هر برینک نامنه بر صلاتہ لایقدر۔ چونکہ گتیردیگی نور ایلہ هر بر شیئک کمالی گورونور و هر بر موجودک قیمتی تظاهر ایدر و هر بر مخلوقک وظیفہ ربّانیہ سی مشاہدہ اولونور و هر بر مصنوعده کی مقاصدِ إلیہ تجلی ایدر۔ اونک ایچون هر بر شی، لسانِ حال ایلہ اولدیگی گبی، لسانِ قالی ده اولسه ایدی، ﴿الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ﴾ دیہ جکلری قطعی اولدیغندن بز عموم اولرک نامنه ﴿أَلْفُ صَلَاةٍ وَأَلْفُ أَلْفٍ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ بِعَدَدِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَبِعَدَدِ الْمَلَكِ وَالنُّجُومِ﴾ معنّا دیرز۔

﴿فَيَكْفِيكَ أَنْ اللَّهُ صَلَّى بِنَفْسِهِ وَأَمْلَاكَهُ صَلَّتْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَتْ﴾

سعید النورسی

عزیز قارداشم!

وحدت الوجودہ دائر بر پارچہ ایضاحات ایستہ یورسکز۔

بو مسئلہ دائر اوتوز برنجی مکتوبک بر لمعه سندہ، حضرت محی الدینک بو مسئلہ ده کی فکرینہ قارشی غایت قوتلی و ایضاحلی بر جواب واردر۔

شیمدیلک بو قدر دیرز که:

بو مسئله وحدت الوجودی شیمدیکی انسانلره تلقین ایتمک، جدی ضرر ویرر. ناصلکه تشبیهات و تمثیلر، خواصک اَلدن عوامک اَلنه و علمک اَلدن جهلک اَلنه گیرسه، حقیقت تلّقی ایدیلیر. (حاشیه) او یله ده وحدت الوجود مسئله سی گبی حقائق علویه، اهل غفلت و اَسباب ایچنه طالان عواملره گیرسه، طبیعت تلّقی ایدیلیر و اوچ مهم ضرر ویرر:

برنجیسی: وحدت الوجودک مشربی، جناب حق حسابنه کائناتی عاداتا انکار ایتمک ایکن، عوامه گیردکجه؛ غافل عواملره، خصوصاً مادیون فکرلریله آلوده اولان فکرلره گیردکجه، کائنات و مادیات حسابنه الوهیتی انکار یولنه گیدر.

ایکنجیسی: وحدت الوجود مشربی، ماسوای اِلهینک ربوبیتی او درجه شدتله رد ایدر که، ماسوای انکار و ایکیلگی رفع ایدیور. دگل نفوس اَماره نك، بلکه هر بر شیئ مستقل وجودینی گورمه مک ایکن، بو زمانده فکر طبیعتک استیلاسیله و غرور و اَنانیتک نفس اَماره ی شیشیرمسيله و آخرتی و خالق ی بر درجه اونوتمق جهتيله بعض نفوس اَماره کوچک برر فرعون، عاداتا نفسی معبود اِتخاذ ایتمک استعدادنده بولونان انسانلره وحدت الوجودی تلقین ایتمک، نفس اَماره ی "اَلْعِيَاذُ بِاللّٰهِ" او یله شیمار تیر که، اَله آووجه صیغماز.

اوچنجیسی: تغیر، تبدل، تجزی، تحیزدن مقدس، منزّه، مبرا، معلی اولان

(حاشیه): ناصلکه ایکی ملائکه، تشیهک سرّی مناسبتيله ثور و حوت تسمیه ایدیلن، عوامه قوجه بر او کوز و قوجه بر بالیق تلّقی ایدیلمشدر.

ذاتِ ذو الجلالِ وجوبِ وجودینہ و تقدّس و تنزّہنہ موافق دوشمہین تصوّراتہ سببیت ویرر و تلقیناتِ باطلہیہ مدار اولور. اوت وحدت الوجوددن بحث ایدن؛ فکرًا ثرادن ثریایہ چیقہرق، کائناتی آرقہسندہ بیراقوب نظرینی عرشِ اعلایہدیکن، إستغراقی بر صورتده کائناتی معدوم صایوب هر شیئی طوغریدن طوغرییہ قوّتِ ایمان ایلہ واحدِ اُحددن گورہبیلیر. یوقسه کائناتک آرقہسندہ طوروب کائناتہ باقان و اوکنده اُسبابی گورن و فرشدن نظر ایدن، اَلبتہ اُسباب ایچنده بوغولوب، طبیعت باتاقلغنه دوشمکِ اِحتمالی وار. فکرًا عرشہ چیقان، جلال الدینِ رومی گبی دییہبیلیر: "قولاغنی آچ! هرکسدن ایشیتدیگک سوزلری، فطری فونوغرافلر گبی جنابِ حقدن ایشیدهبیلیرسک. " یوقسه، جلال الدین گبی بو درجه یوکسگه چیقامیان و فرشدن عرشہ قدر موجوداتی آینه شکنده گورمهین آدمه، "قولاق ویر، هرکسدن کلام اللّهی ایشیدیرسک" دیسهک، معنًا عرشدن فرشه سقوط ایدر گبی، خلافِ حقیقت تصوّراتِ باطلہیہ گرفتار اولور!..

﴿قُلِ اللّٰهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ۝ مَا لِلرُّاْبِ وَلِرَبِّ الْاَرْباَبِ﴾
 ﴿سُبْحَانَ مَنْ تَقَدَّسَ عَنِ الْاَشْبَاهِ ذَاتُهُ وَتَنَزَّهَتْ عَنْ مُّشَابَهَةِ الْاَمْثَالِ صِفَاتُهُ وَشَهِدَ
 عَلَى رُبُوْبِيَّتِهِ اَيَاتُهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَلَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ﴾

سعید النورسی

بر سؤاله جواب

مصطفی صبری ایله موسی بکوفٹ افکارلرینی موازنه ایتمک ایچون وقتم مساعد دگلدرد. یالکز بو قدر دیرم که: "برسی إفراط ایتمش، دیگرى تفریط ایدیور."

مصطفی صبری گرچه مدافعاتنده موسی بکوفه نسبةً حقلیدر، فقط محی الدین گبی علوم اسلامیه‌نک بر معجزه‌سی بولونان بر ذاتی تزییفده حقسزدر. اوت محی الدین، کنديسی هادی و مقبولدر. فقط هر کتابنده مُهدی و مرشد اولامیور. حقائقده چوق زمان میزانسز گیتدیگندن، قواعدِ اهل سنتّه مخالفت ایدیور. و بعض کلاملری، ظاهری ضلالت إفاده ایدیور فقط کنديسی ضلالتدن میرادر. بعضاً کلام کفر گورونور، فقط صاحبی کافر اولاماز. مصطفی صبری بو نقطه‌لری نظره آلامش. قواعدِ اهل سنتّه تعصّب جهتيله بعض نقطه‌لرده تفریط ایتمش.

موسی بکوف ایسه، زیاده تجده طرفدار و عصریلکه مماشاتکار افکاريله چوق یاکلش گیدیور. بعض حقائق اسلامیه‌ی یاکلش تأویلر ایله تحریف ایدیور. أبو العلاء معری گبی مردود بر آدمی، محققینلرک فوقنده طوتدیغندن و کندي افکارینه اویغون گلن محی الدینک اهل سنتّه مخالفت ایدن مسئله‌لرینه زیاده طرفدارلغندن، زیاده إفراط ایدیور. ﴿قَالَ مُحْيِي الدِّينِ: تَحْرُمُ مُطَالَعَةُ كُتُبِنَا عَلَى مَنْ لَيْسَ مِنَّا﴾ یعنی: "بزدن اولمیان و مقامزی بیلمه‌ین، کتابلریمزی اوقوماسین، ضرر گورور." اوت بو زمانده محی الدینک کتابلری، خصوصاً وحدت الوجوده دائر مسئله‌لرینی اوقومق، ضررلیدر.

بسم الله الرحمن الرحيم

نوع بشرک آغلانه حق گومله لرینه، آندیشه إستقبال و عاقبت بینلک عدسه سیله، غایت شعله لی بر گیجه بایرامنده، چپسخانه پنجره سندن باقارکن، نظر خیالنه إنکشاف ایدن بر وضعیتی بیان ایدیورم.

سینه ماده، آسکی زمانده مزارستانده یاتانلرک وضعیت حیاتیه لری گوروندیگی گبی، یاقین بر إستقبالده مزارستان أهلی اولانلرک، متحرک جنازه لرینی گورمش گبی اولدم. او گولنلره آغلادم. بردن بر توحش، بر آجیمق حسّی گلدی. عقلمه دوندم، حقیقتدن صوردم: "بو خیال نه در؟" حقیقت دیدی که:

ألی سنه صوگره، بو کمال نشئه ایله گولن و آگلنه ن زوالیلردن، ألدین بشی، بلی بوکولمش یتمش یاشلی اختیارلر گبی؛ قرق بشی، مزارستانده چورومش بولونه جقلم. او گوزل سیمالر، او نشئه لی گومله لر، ضدلرینه إنقلاب ایتمش اولاجقلم. ﴿كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ﴾ قاعده سیله؛ مادام یاقینده گله جک شیلرک گلمش گبی گورولمه سی بر درجه حقیقتدر؛ ألبته گوردیگک خیال دگلدر. مادام دنیا نك غفلتکارانه گومله لری، بویله آغلانا جق آجی حاللرک پرده سیدر و موقت و زواله معروضدر؛ ألبته بیچاره إنسانلرک ألدپرست قلبی و عشق بقایه مفتون اولان روحنی گولدییره جک، سۆیندییره جک، مشروع دائره سنده و متشکرانه، حضور کارانه، غفلتسز، معصومانه آگلنجه لردر و ثواب جهتیله باقی قالان سۆینجلردر. بونک ایچوندر که، بایراملرده غفلت إستیلا ایدوب، غیر مشروع دائریه صاپماق ایچون، روایتلرده ذکر الله و شکره چوق عظیم ترغیبات

وارد. تاکه؛ بايراملرده او سوينج و سُورر نعمتلىنى شکره چوپروب، او نعمتى
إدومه و زیاده‌لشدیرسین. چونکه شکر، نعمتى زیاده‌لشدیرر، غفلتى قاچیرر.

سعيد النورسی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ﴾

مثالی (حاشیه) "نفس دائما کوتو شیلره سَوق ایدر. "آیتنڭ، هم ده ﴿أَعْدَى
عَدُوَّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ﴾ معنای شریفی: "سنڭ اڭ ضررلی دشمنڭ
نفسڭدر. " حدیثنڭ بر نکته سیدر.

تزکیه سز نفس اماره سی بولونمق شرطیله کندى نفسنی بگهنن و سون آدم،
باشقه سنی سومز. اگر ظاهری سوسه ده صمیمی سوه مز، بلکه اونده کی منفعتنی
و لذتی سور. دائما کندینی بگندیرمگه و سؤدیرمگه چالیشیر و قصوری نفسنه
آماز؛ بلکه آووقات گبی کندینی مدافعه و تبرئه ایلر. مبالغه لر ايله، بلکه یالانلر
ایله نفسنی مدح و تنزیه ایدهرک عادتاً تقدیس ایدر و درجه سنه گوره ﴿مَنْ اتَّخَذَ
إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾ آیتنڭ بر طوقاتی یر. تمدّحی و سؤدیرمسی ایسه، عکس العمل ايله
إستتقالی جلب ایدر، صوغوق دوشورتور. هم عمل اُخرویده إخلاصی غیب

ایدر، ریایی قاریشدیرر. عاقبتی گورمه‌ین و نتیجه‌لری دوشونمه‌ین و لذتِ حاضره‌یه مبتلا اولان حسنه و هوايِ نفسه مغلوب اولوب، یولنی شاشیرمش حسک فتواسیله، بر ساعت لذت ایچون بر سنه چپسده یاتار. بر دقیقه غرور ویا إنتقام یوزندن اون سنه جزا گورور. عادتا درس آلدیغی عَمَّ جزئی بر تک شکرمله‌یه صاتان هوائی بر چوجق گبی، ألماس قیمتنده بولونان حسناتی، حسنی اوقشامق ایچون و هواسنی ممنون ایتمک ایچون و هوسنی تطمین ایتمک ایچون، اُهمیتسز جام پارچه‌لری حکمنده کی لذتله، اُنانیتله وسیله ایدوب، کارلی ایشلرده خسارت ایدر.

﴿اللَّهُمَّ احْفَظْنَا مِنْ شَرِّ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْإِنْسَانِ﴾

سؤال: قیصه بر زمانده کی کفره مقابل، حدسز بر زمان جهنمده چپس ناصل عدالت اولور؟

الجواب: سنه، اوچ یوز آلتمش بش گون حسابیله، بر دقیقه ده قتل، یدی میلیون سکز یوز سکسان درت بیك دقیقه چپس إقتضاسی قانون عدالت ایکن؛ بر دقیقه کفر، بیك قتل حکمنده اولدیغندن، یگرمی سنه عمرینی کفر ایله گچیرن و کفر ایله ئولن بر آدم، قانون عدالتله ألی یدی تیریلیون ایکی یوز بر میلیار ایکی یوز میلیون سنه بشرک قانون عدالتیله چپسه مستحق اولور. ألبته ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ عدالتِ إلهی ایله وجه موافقتی بوندن آکلاشیلیور.

بربرندن غایت اوزاق ایکی عددك سَر مناسبتی شودر که: قتل و کفر، تخریب و تجاوز اولدیغی ایچون، غیره تأثیرات یاپار. بر دقیقه ده قتل، لا اقل ظاهری عاده گوره اونیش سنه مقتولك حیاتی سلب ایدر، اونك یرینه چپسه گیرر. بر دقیقه کفر، ییک بر أسماءِ اِلہیٰ یٰی انکار و نقوشلرینی تزییف و کائناتك حقوقنه تجاوز و کمالاتنی انکار و حدسز دلائل و حدانیتی تکذیب و شهادتلرینی رد ایتمک اولدیغندن.. کافری، بیگلر سنه دن زیاده اُسفل سافلینه آتار، ﴿خَالِدین﴾ ده چپس ایدر.

سعید النورسی

معنیدار بر توافق لطیفه

رساله نور شاکردلرینی اِتهام ایتدکلری و جزالرینی ایستدکلری یوز آلتمش اوچنجی ماده سنه، رساله نور مؤلفنك مدرسه سنه، یوز اَللی ییک لیرا ویریلمسنه دائر لایحه نك، ایکی یوز مبعوثدن یوز آلتمش اوچ مبعوثك عددینه توافق ایدوب، معنًا او توافق دییور که: حکومتِ جمهوریه نك یوز آلتمش اوچ مبعوثك تقدیرکارانه اِمضالری، یوز آلتمش اوچنجی ماده قانونیه نك حکمنی، اونك حَقّنده اِبطال ایدیور.

هم ینه معنیدار توافقاتِ لطیفه دندر که، رساله نورك یوز یگرمی سکز پارچه سی، یوز اونیش پارچه کتاب ایدیور. رساله نورك شاکردلرینك و مؤلفنك

مبدأ توقیفی اولان ۲۷/نيسان/۱۹۳۵ تاریخی ایله، محکمه‌نڭ قرار و حکم تاریخی اولان ۱۹/آغستوس/۱۹۳۵ تاریخی اولماسنه نظرًا، یوز اونبش گون اولوب، رسالۀ نور کتابلری عددینه توافق ایتمکله برابر، إستنطاق ایدیلن، یوز اونبش صوچلی گوستریلن اشخاصک ده عددینه تام تامنه توافق ایتدیگی گی.. گوستریور که: رسالۀ نور مؤلفنڭ و شاکردلرینڭ باشنه گلن مصیبت، بر دست عنایتله تنظیم ایدیلیور. (حاشیه)

بو لمعه‌نڭ باشنده إمام علی (رض)، رسالۀ نوره إشارت ایتدیگندن، بر قارداشمز هیجانلی بر إشتیاقله رسالۀ نوره، ألماس جوهر نور إسمی طاقوب تکرار ایدهرک یازمشدی. بو لمعه‌نڭ آخرنده درجی مناسب گورولدی:

تقوا دائره‌سنده بولونان طلبه دلی ده اولسه، عجباً رسالۀ نورک و قیمتلی ألماسک نورندن آیریله‌بیلیر می؟ اوילה تخمین ایدرم که: رسالۀ نورک بو عاجز طلبه‌کز قدر کرامتی، فضیلتی، لذتی بین، طاتلی میوه‌سندن قوپاران نادردر. هم بو قدر عاجزلگم ایله برابر، رسالۀ نوره خدمت ایده‌مدیگم حالدۀ گوسترمش اولدیغکز توجّه مدیون شکرانم. بناءً علیه رسالۀ نوردن بنده‌کز دگل، هیچ بر طلبه‌کز او مبارک ألماسدن و لذتدن آیریلاماز.

(حاشیه): جای دقتدر که: رسالۀ نور شاکردلرینڭ توقیفلرینڭ بر قسمی ۲۵/نيسان/۱۹۳۵ تاریخنده باشلامش اولوب، قرارنامه‌ده صوچلی گوستریلن یوز اون یدی کیمسه ایسه ده، ایکسینڭ إسمی مکرر اولماسنه نظرًا بو صورتله شاکردلرک عددی یوز اون یدی عددینه او قسمک توقیفندن حکم تاریخنه قدر یوز اون یدی گون اولمقله توافق ایدوب، اولکی توافقاته بر لطافت داها فاقمشدر.

عفو یكزە مغروراً رسالە نورك بو دفعه كی تحریراتنده ایکی كرامتی میدانە عیناً چیقمشدر: چپسخانه ایچریسنده پولیس، ژاندارمه و غاردیانلر مدهش آراما یاپاركن، او ائنادە هیچ كیمسه گورمه‌دن، یدی سكز یاشنده، همشیره‌مك مخدومی، مكتب چانطه‌سك ایچریسنه رسالە نورك نسخه‌لرینی قویه‌رق آلوب گیتمشدر. آراما، بنده‌كزك اوطه‌سنده ایدی. چوجق اوطه‌یه‌گلدی، اوطه‌ده تلاش گورونجه، اوطه‌نك بر طرفنده آیریجه طوران رسالە نورلری چانطه‌سنه قویدی و ایچریده كی مأمورلرك هیچ بریسی فرقنه وارمادی، چوجغه ده بر شی دیمه‌دیله. فداكار چوجق طوغریجه والده‌سنه گیدیور. "دایمك دائما بزه اوقودیغی رسالە نورلری گتیردم. بونلری آلاچقلمش. بن اونلرك خبری اولمادن، اونلر باشقه مكتوب، كتاب قاریشديرلركن آلدیم، چانطه‌مه قویدیم. بونلری اییجه بر یره قویكز، محافظه ایدیكز. بن بونلرك اوقونماسنی چوق سوییورم. داییم بزه بونلری اوقویوردی. او اوقوركن بن باشقه بر حالت كسب ایدیوردیم." دییه والده‌سنه سویله‌یور و مكتنه‌ عودت ایدیور. بو سایه‌ده ألماس جوهر نورلر أله گچمه‌مش اولویور. بو كرامت دگل ده نه‌در؟ قرآنی بر معجزه دگلدر ده نه‌در؟ عجباً بو فضیلت، عجباً بو لذت، عجباً بو ألماس جوهر، هانگی تألیفاتده واردر كه، بو ألماس جوهر نورلر، شیمدی‌یه قدر هانگی ذاتك آغزندن دو كولمشدر؟ بن ده؛ چپس دگل، بو ألماس جوهر نورلر ایچون هر آن، هر دقیقه، هر فداكارلغی ممنونیتله قبول ایدرم. بندن صوگره بو ألماس جوهر نورلر یولنه اولادم آمین ده بتون حیاتی صرف ایتمگه حاضردر.

ایشته بو ألماس جوهر نورك ایکنجی كرامتی إثبات ایله، اوچ یاشندن سكز یاشنه قدر أقربالرم و اولادم، بو ألماس جوهر نورلر ایچون فداكارانه و بو یولده حیاتلرینی هیچ دوشونغه‌دن فدا ایده‌جكلرینی إثبات ایدرم. چونكه بو ألماس

جوهر نوری اوقورکن هپسی باشمه طویلاندی. اونلری سۆدم و برر چای ویردم؛ بو ألماس جوهر نوری اوقومغه دوام ایتدم. هپسی بردن "بو نه‌در؟ بو یازی ناصل یازیدر؟" صوردیله. بن ده دیدم: "بو ألماس جوهر نوردر!" دییه بونله اوقومغه باشلادم. اوننجی سوزی اوقورکن ساعتله گچمش. چوجقلر مراقندن، آڭلایه‌مدقلری زمان همان بنده‌کزه صورویورلردی. بن ده بو ألماس جوهر نوری اونلرک آڭلایه‌بیله‌جگی شکلده ایضاح ایدرکن چوجقلرک رنک‌لری، رنک رنک اولویوردی و گوزلله‌شییوردی. بنده‌کزه چوجقلرک یوزینه باقدقجه هپسنده آیری آیری نورلی سعید گورویوردم.

سؤاللرنده "نور هانگیسی؟ جوهر هانگیسی و ألماس هانگیسی؟" دییه صوردقلرنده؛ "أوت نور، بونی اوقومقدر. باق سزده بر گوزللك میدانه گلدی." اونلر ده بربرینک یوزینه باقدیلر، تصدیق ایتدیلر. "یا ألماس نه‌در؟ بو سوزلری یازمقدر. او زمان، یعنی یازدیغکز زمان سزک یازیلریکز ألماس گبی قیمتلی اولور." تصدیق ایتدیلر. "یا جوهر نه‌در؟ ایشته او ده بو کتابدن آلدیغکز ایماندر." هپسی بردن شهادت گتیردیلر. بو صحبتده اوچ درت ساعت گچمش، بنده‌کزه فرقنه وارمادم.

ایشته ألماس جوهر نور بودر دیدم. تصدیق ایتدیلر. هپسی بردن بگا باقییورلردی و "بونی کیم یازدی؟" دییورلردی.

عاجز طلبه‌کزه

شفیق

ذکائینک رؤیاسی

بو صباح رؤیامده، إستانبولک طویخانه ساحلنه بگزر صاف و براق بر دگزنارندهیم. قوشلق زماننده اولدیغنی ظن ایتدیگم گونشک ضیاسی، او دریای عظیمک اوزرنده خوش پاریلتیلر حصوله کتیریور. بن دریایه متوجهم. دگزنک اورتی و جنوبی طرفندن یوزه یوزه ساحله گلن بر گنج، اوموزنده کی بر صبانى ساحله چیقاردی. اوراده بتون قارداشلیمزه (تخلیه دن صوگره) إستقبال ایدیلیمکده لر ایکن، ساحل بونی تعقیبا، غربدن طولو دیزگین ایکی آتلی گلییور. "استاد گلییور!" دیدیلر. بو إزدحام یاریلدی، هیچ طور مقسزین بو مهیب یاغز آتلی و أسمر چهره لی ایکی ذات، شرقه طوغری اوزاقلاشدیلر. بن، او دریایه طالمق اوزره ایکن اویاندم.

ذکائی

طرفگیرانه و رساله نوره رقیبانه سویله نن سوزلره مقابلدر.

گر مدح ایتیمکسه تفاخرله کندیگزی مقصدک
 رساله نوره اک سونوک ییلدیزینک پیکیسکز
 زهار سیاره ظن ایتمه قارداشم، رساله نوره
 أرض دگل، آفتاب دخی پیکیدر اونک

پك ياقينده پارلايه جقدر عالمده رساله نور
 سونمز بلکه گيزله نير، زيرا نور على نور
 بر نور که، بحر حقيقت و محض هدايتدر او
 ﴿مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى﴾ يي اوقو.

حقدن اولماز شکايت، بلکه مقصد حکايت
 شرعک اوزره گيدرکن حقه معلوم
 رساله نوره که، ايله مشدم هم ده خدمت
 رساله نور که، على المرتضى و غوث اعظم
 جلجلوتيه ده و بعض قصائده ايتمشلر اشارت
 رساله نور که، عروة الوثقى، لا انفصام
 تمسک ايتمشدم زيرا، هم هدايت و عين حقيقت
 قويديلر بزلرى که، اوراده طورمشدى يوسف عليه السلام
 هم ده برابرمزده ايدى حضرت استاد.

نورک بکجی

خليل إبراهيم

يگرمی سكرنجی لمعه نك

يگرمی سكرنجی نكته سی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَاِ الْأَعْلَىٰ وَيُقَذَّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۖ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ
إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۖ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ
وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ﴾

گبی آیتلرک مهم بر نكته سی، اهل ضلالتک بر تنقیدی مناسبتیله بیان
ایدیله جک. شویله که:

جن و شیطانک جاسوسلری، سماوات خبرلرینه قولاق خیرسزلغی یاپوب،
غیبی خبرلری گتیره رک، کاهنلر و مادیونلر و بعض اسپرتیزمه جیلر گبی غائبدن خبر
ویرنلره خبر ویرمه لرینی، نزول و حیک بدایتنده و حیه بر شبهه گتیرمه مک ایچون
اونلرک او دائمی جاسوسلغی، او زمان داها زیاده شهابلرله رجم و منع
ایدیلدیگنه دائر اولان مذکور آیتلر مناسبتیله غایت مهم اوچ باشلی بر سؤاله
مختصر بر جوابدر.

سؤال: شو گبی آیتلردن آکلاشیلییور که، جزئی و بعضاً شخصی بر حادثه
غیبیه پی ده خبر آلق ایچون، غایت اوزاق بر مسافه اولان سماوات مملکتنه
جاسوس شیطانلرک صوقولماسی و او چوق گنیش مملکتک هر طرفنده او جزئی

حادثه نځ بڅي وارمش گې؛ هانگي شيطان اولسه، هانگي يره صوقولسه، ياريم يامالاق او خبري ايشيده جك، گتيره جك ديه بر معنای عقل و حكمت قبول ايتميور. هم نص آيتله، سماواتك اوستنده بولونان جنتك ميوه لرېني بعض اهل رسالت و اهل كرامت، ياقين بر يردن آير گي آلييورمش. بعضا ياقيندن جنتي تماشا ايدييورمش ديه نهايت اوزاقلق نهايت ياقينلق ايچنده بر مسئله در كه، بو عصرك عقلنه صيغماز؟ هم جزئي بر شخصك جزئي بر احوالي؛ كلي و گنيش اولان سماوات مملكتنده كي ملا اعلانك مدار بڅي اولماسي، غايت حكيمانه اولان تدوير كائناتك حكمتنه موافق گلمييور؟ حالوكه بو اوچ مسئله ده حقائق اسلاميه دن صاييلييور؟

الجواب: أَوَّلًا: اون بشنجي سوز نامنده كي بر رساله ده، "يدي باصامق" نامنده، يدي قطعي مقدمه ايله، ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ﴾ آيتك إفاده ايتديكي، ييلديزلره شيطان جاسوسلرينك سماواتدن رفع و طردی، اويله بر صورته اثبات ايديلمش كه، اك معند ماديوني دخي اقناع ايدر، صوصدير و قبول ايتدير.

ثانيًا: بو اوزاق ظن ايديلن او اوچ حقيقت اسلاميه ي، قيصة ذهنلره ياقينلاشديرمق ايچون بر تمثيل ايله اشارت ايده جگزر. مثلاً: بر حكومتك دائره عسكريه سي مملكتك شرقنده و دائره عدليه سي غربنده و دائره معارفی شمالنده و دائره علميه سي جنوبنده و دائره ملكيه سي اورته سنده بولونسه؛ تلسز تلفون، تلغرافله، غايت منتظم بر صورته هر دائره علاقه دار اولديغي وضعيتلري گورسه، خبر آله؛ عادتاً عموم او مملكت، عدليه دائره سي اولديغي حالده، عسكري دائره سيدر و ملكيه دائره سي اولديغي گي، علميه دائره سي اولويور.

هم مثلاً: متعدّد دولتر و آیری آیری پای تختلری بولونان حکومتلرک بعضاً اولویور که، مستملکات جهتیه و یا امتیازات حیثیتیه و یا تجارتلر مناسبتیه بر تک مملکتده آیری آیری حاکمیتلکری بولونور. رعیت و ملت بر اولدیغی حالده، هر بر حکومت، کندی امتیازی جهتیه، او رعیتله مناسبتداردر. بریرندن چوق اوزاق او حکومتلرک معاملاتى، بربرینه تماس ایدیور. هر خانهده بربرینه یاقینلاشیور و هر آدمده اشتراکری اولویور. جزئی مسئلهلری، تماس نقطه لرنده کی جزئی بر دائرهده گورولور. یوقسه هر جزئی بر مسئله، دائره کله دن آلینمیور، فقط او جزئی مسئله لردن بحث ایدیلدیگی زمان، طوغریدن طوغریه دائره کله نك قانونیه اولدیغی جهتیه دائره کله دن آلینمیور گی و او دائرهده مدار بحث اولومش بر مسئله شکلی ویریلیر طرزده إفاده ایدیلیر.

ایشته بو ایکی تمثیل گی، سماوات مملکتی، پای تخت و مرکز اعتباریه غایت اوزاق اولدیغی حالده، أرض مملکتنده انسانلرک قلیبرینه اوزانمش معنوی تلفونلری اولدیغی گی، سماوات عالمی، یالکز عالم جسمانییه باقمیور؛ بلکه عالم ارواحی و عالم ملکوتی تضمّن ایتدیگندن، بر جهتهده پرده آلتنده عالم شهادتی إحاطه ایتمشدر. هم عالم باقیدن و دار بقادن اولان جنت دخی، حدسز اوزاقلغیه برابر، ینه او دائره تصرفاتی، پرده شهادت آلتنده، هر طرفده نورانی بر صورتده اوزانمش، یایلمش. صانع حکیم ذو الجلالک حکمتیه، قدرتیه، ناصلکه انسانک باشنده یرلشدیردیگی طویغولرینک مرکزلری آیری آیری اولدیغی حالده، هر بری عموم او وجوده، او جسمه حکم ایدیور و دائره تصرفنه آلابیلیور.

او یله ده؛ بو انسان اکبر اولان کائنات دخی، متداخل و بربری ایچنده بولونان دائره لر گی، بیگلر عالملری إحتوا ایدیور. اونلرده جریان ایدن أحوالک

و حادثه‌لرک کَلّی و جزئیتی و خصوصیتی و عظمتی جهتیله مدارِ نظر اولور، یعنی او جزءلر، جزئی و یاقین یرلرده و کَلّی و عظمتیلر کَلّی و بیوک مقاملرده گورولور. فقط بعضًا جزئی و خصوصی بر حادثه، بیوک بر عالمی إستیلا ایدر. هانگی کوشه‌ده دیکله‌نیسه، او حادثه ایشیدیلیر. و بعضًا ده بیوک تحشیدات، دشمنک قوّته قارشى دگل، بلکه إظهارِ حشمت ایچون یاپیلیر. مثلاً: حادثهٔ محمدیه (عصم) و وحی قرآنک حادثهٔ قدسیه‌سی، عمومِ سماوات مملکتنده، حتّی او مملکتک هر کوشه‌سنده اُکْ مهمّ بر حادثه اولدیغندن، طوغریدن طوغری‌یه چوق اوزاق و چوق یوکسک اولان قوجه سماواتک برجلرینه نوبتدارلر دیزیلوب، ییلدیزلردن منجیقلى آتارق، جاسوس شیطانلری طرد و دفع ایدیورلر وضعیتنده گوسترمک و إفاده ایتمکله، وحی قرآنک درجهٔ حشمتی و شعشعهٔ سلطنتی و هیچ بر جهته شبهه گیرمه‌ین درجهٔ حقّانیتی إعلانه بر إشارت ربّانیه اولارق، او وقتنده و او عصرده داها زیاده ییلدیزلر دوشوریلیورمش و آتیلیورمش. قرآن معجز البیان دخی، او إعلان تکوینی‌یی ترجمه ایدوب إعلان ایدیور و او إشارت سماویه‌یه إشارت ایدر. اوت بر ملائکه‌نک اوفورمسيله اوچوریلایلیر اولان جاسوس شیطانلری، بویله بر إشارت عظیمهٔ سماویه ايله، ملائکه‌لرله مبارزه ایتدیرمک، ألبته او وحی قرآنک حشمت سلطنتی گوسترمک ایچوندر.

هم بو حشمتلی اولان بیان قرآنی و عظمتلی تحشیدات سماویه ایسه؛ جنّیلرک، شیطانلرک، سماوات أهلی مبارزه‌یه و مدافعه‌یه سّوق ایده‌جک بر إقتدارلری، بر مدافعه‌لری بولوندیغنی إفاده ایچون دگل، بلکه قلب محمدیدن (عصم) تا سماوات عالمنه، تا عرشِ أعظمه قدر اولان اوزون یولده، هیچ بر یرده جنّ و شیطانک مداخله‌لری اولماسنه إشارت ایچون، وحی قرآنی، قوجه

سماواتده، عموم ملائکه جه مدارِ بحث اولان بر حقیقتدر که، بر درجه اوکاتماس ایتمک ایچون، شیطانلر تا سماواته قدر چیقمنه مجبور اولوب، هیچ بر شیئه موثق اولامیهرق رجم ایدیلمسيله ایشارت ایدیور که؛ قلب محمدییه (عصم) گلن وحی و حضور محمدییه (عصم) گلن جبرائیل و نظر محمدییه (عصم) گورونن حقائق غیبیه، صاغلام و مستقیمدر، هیچ بر جهتله شبهه گیرمز دییه قرآن معجز البیان معجزانه خبر ویریور.

اما جنتک اوزاقلغيله برابر عالم بقادن اولدیغی حالده اُک یاقین یرلرده گورولمه سی و بعضاً اوندن میوه آیینمه سی ایسه؛ اُولکی ایکی تمثیل سرّيله آکلاشیلدیغی گبی، بو عالم فانی و عالم شهادت ایسه عالم غیبیه و دار بقایه بر پرده در. جنتک مرکز کبراسی اوزاقدده اولمقله برابر، عالم مثال آیینمه سی واسطه سیله هر طرفده گورونمسی ممکن اولدیغی گبی، حقّ الیقین درجه سنده کی ایمانلر واسطه سیله، جنتک بو عالم فانیده (تمثیلده خطا اولماسین) بر نوع مستملکه لری و دائره لری بولونه بیلیر و قلب تلفونیه یوکسک روحلر ایله مخابره لری اولاییلیر، هدیه لری گله بیلیر.

اما بر دائره کَلیه ناک جزئی بر حادثه شخصیه ایله مشغول اولماسی، یعنی کاهنلره غیبی خبرلری گتیرمک ایچون شیطانلر، تا سماواته چیقوب قولاق ویریورلر، یاریم یامالاق یا کلیش خبرلر گتیریورلر دییه تفسیرلرده کی افاده لرک بر حقیقتی شو اولمق گرکدر که: سماوات مملکتک پای تختنه قدر گیدوب او جزئی خبری آلق دگلدر. بلکه جوّ هوایه دخی شمولی بولونان سماوات مملکتک (تشبیهده خطا یوق) قره قول خانه لری حکمنده بعض موقعلری وار که، او موقعلرده ارض مملکتی ایله مناسبتدارلق اولویور؛ جزئی حادثه لر ایچون، او جزئی مقاملردن قولاق خیرسزلغی یاپیورلر. حتّی قلبِ انسانی دخی او مقاملردن

بریسیدر که، مَلِكِ إلهام ایلہ شیطانِ خصوصی او موقعده مبارزه ایدیورلر.

و حقائقِ ایمانیہ و قرآنیہ و حادثاتِ محمدیہ (عصم) ایسه، نه قدر جزئی ده اولسه، أَكْ بِيوك، أَكْ كَلِّي بر حادثهٔ مهمّه حکمنده أَكْ كَلِّي بر دائره اولان عرشِ اعظمده و دائرهٔ سماواتده (تمثیلده خطا اولماسین) مقدّراتِ کائناتک معنوی جریده لرنده نشر اولونویور گبی هر کوشه ده مدارِ بحث اولویور، دییه بیان ایلہ برابر، قلبِ محمدیدن (عصم) تا دائرهٔ عرشه وارنجهیه قدر ایسه، هیچ بر جهتله مداخله امکانی اولمادیغندن، سماواتی دیگله مکدن باشقه، شیطانلرک چاره سی قلمادیغنی إفاده ایلہ، وحیِ قرآنی و نبوّتِ احمديه (عصم) نه درجه یوکسک بر درجهٔ حقّانیتده اولدیغنی و هیچ بر جهتله خلاف و یا کلیلش و حیلہ اوکا یاناشمق ممکن اولمادیغنی، غایت بلیغانه بلکه معجزانه إعلان ایتمک و گوسترمکدر.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

نورک بلجیسی

سعید النورسی

يگر می طوقوزنجی لمعه

ایمانه مدار عالی بر تفکرنامه
توحیده دائر یوکسک بر معرفتنامه

﴿بِسْمِ سُبْحَانَهُ﴾

قارداشلم! بو تفکرنامه چوق اُهمیتلیدر. إمام
علی نك (رض) اوڭا بر وجهده آیت الکبرا نامنی ویرمه سی،
تام قیمتنی گوسترییور.

نماز تسبیحاتنده عین الیقین درجه سنده قلبه گلمش،
چوق رساله لری نتیجه ویرمش، اوتوز سنه عقل و فکرک غدا
و علاجی اولمش بر معرفتنامه در.

بونى هم لمعه لر ایچنده، هم قرق ألى عدد مستقل
ماکینه ایله یازیلسه مناسبدر.

یگر می سنه اول اُسکیشهر چپسندہ تجریدِ مطلقده ایکن یازیلان بر لمعه در.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

﴿وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ﴾

إفادۀ مرام

اون اوچ سنه دن بری قلبم، عقلم ایله إمتزاج ایدوب قرآن معجز الیانا
﴿لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ﴾ ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾ ﴿أَوْ لَعَلَّكُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾ ﴿فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ﴾ ﴿لَا يَأْتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ گبی آیتلره أمر ایتدیگی تفکر مسلکده تشویق
ایتدیگی و ﴿تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ﴾ حدیث شریفی بعضاً بر ساعت
تفکر بر سنه عبادت حکمنده اولدیغنی بیان ایدوب، تفکره عظیم تشویقات
یاپدیغنی جهتله، بن ده بو اون اوچ سنه دن بری مسلک تفکرده عقل و قلبمه
تظاهر ایدن بیوک نورلری و اوزون حقیقتلری کندیجه محافظه ایتمک ایچون
إشارات نوعندن بعض کلماتی او أنواره دلالت ایتمک ایچون دگل، بلکه
وجودلرینه إشارات و تفکری تسهیل و إنتظامی محافظه ایچون وضع ایتدم.
غایت مختلف عربی عبارهلره کندی کندیجه او تفکرده گیتدیگم زمان، او کلماتی
لساناً ذکر ایدیوردم.

بو اوزون زمانده و بیگلر دفعه تکرارنده نه بگا اوصانج گلیوردی و نه ده ویردیگی ذوق نقصانلاشیوردی و نه ده اونلره احتیاج روحی زائل اولویوردی. چونکه بتون او تفکرات، آیات قرآنیه نك لمعاتی اولدیغندن؛ آیاتك بر خاصه سی اولان اوصاندرمامق و حلاوتنی محافظه ایتمك خاصه سنك بر جلوه سی، او تفکر آینه سنده تمثیل ایتمشدر.

بو آخرده گوردم که: رساله نورك أجزالرنده کی قوتلی عقدۀ حیاتیه و پارلاق نورلر، او سلسله تفکراتك لمعلیدر. بگا ایتدکلری تأثیری باشقه ذاتلره ده ایده جگنی دوشونمکله، آخر عمرده مجموعنی قلمه آلمق نیت ایتمشدم. گرچه چوق مهم پارچه لری رساله لرده درج ایدیلمشدر؛ فقط هیئت مجموعه سنده باشقه بر قیمت و قوت بولونه جقدر.

آخر عمر معین اولمادیغی ایچون، بو أسکیشهر چپسنده کی محکومیتیم و وضعیتیم ئولومدن داها بتر بر شکل آلدیغندن، آخر حیاتی بکله میهرک، نور قارداش لیمك استفاده آرزولریله، تغیر ایتمیهرک، او سلسله تفکرات "یدی باب" اوستنده یازیلدی.

بو نوع قدسی حقیقتلرک اکثریت مطلقه سی نماز تسبیحاتنده خاطره گلدکلرندن ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ * اللَّهُ أَكْبَرُ * لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ قدسی کلمه لرینك هر بریسی بر منبع حکمنه گچدیگندن؛ عیناً نماز تسبیحاتنده کی ترتیب گی یازیلماق لازم گلیرکن، او زمان تجریده کی مشوشیت حال او ترتیبی بوزمش.

شیمدی او لمعه نك برنجی بابی ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ﴾، ایکنجیسی ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾، او چنجیسی ﴿اللَّهُ أَكْبَرُ﴾، دردنجیسی ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ه دائر اولاجق.

چونکه شافعیلرک نماز تسییحاتندن و دعادن صوگره اوتوز اوچ دفعه عیناً **سُبْحَانَ**
الله، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ گبی اوتوز اوچ دفعه ده **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** چوق
 شافعیلر اوقویورلر.

سعيد النورسی

الْبَابُ الْأَوَّلُ
 فِي سُبْحَانَ اللَّهِ * وَهُوَ ثَلَاثَةُ فُصُولٍ

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَسُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ السَّمَاءُ بِكَلِمَاتٍ نُجُومُهَا وَشُمُوسُهَا وَأَقْمَارُهَا بِرُمُوزٍ
 حَكَمِهَا * وَيُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ (الْجَوْ) بِكَلِمَاتٍ سَحَابَاتِهِ وَرُعُودُهَا وَبُرُوقُهَا وَأَمْطَارُهَا بِإِشَارَاتٍ
 فَوَائِدِهَا * وَيُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ رَأْسُ الْأَرْضِ بِكَلِمَاتٍ مَعَادِنُهَا وَنَبَاتَاتُهَا وَأَشْجَارُهَا وَحَيَوَانَاتُهَا
 بِدَلَالَاتٍ إِنْتِظَامَاتِهَا * وَتُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ النَّبَاتَاتُ وَالْأَشْجَارُ بِكَلِمَاتٍ أَوْرَاقُهَا وَأَزْهَارُهَا وَ
 ثَمَرَاتِهَا بِتَصْرِیحاتٍ مَنَافِعِهَا * وَتُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ الْأَزْهَارُ وَالْأَثْمَارُ بِكَلِمَاتٍ بُدُورِهَا وَاجْنِحَتِهَا

وَنُوتَاتِهَا بِعَجَائِبِ صَنَعَتِهَا * وَتُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ النُّوَاتَاتُ وَالبُدُورُ بِالسِّنَةِ سَنَائِلَهَا وَكَلِمَاتِ
حَبَّاتِهَا بِالمُشَاهَدَةِ * وَتُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ كُلُّ نَبَاتٍ بِغَايَةِ الوُضُوحِ وَ الظُّهُورِ عِنْدَ انْكِشَافِ
أَكْصَامِهَا وَتَبَسُّمِ بَنَاتِهَا بِأَفْوَاهِ مُزِينَاتِ أَزَاهِيرِهَا وَمُنْتَظَمَاتِ سَنَائِلِهَا بِكَلِمَاتِ مَوْزُونَاتِ
بُدُورِهَا وَمَنْظُومَاتِ حَبَّاتِهَا بِلسَانِ نِظَامِهَا فِي مِيزَانِهَا فِي تَنْظِيمِهَا فِي تَوَازِينِهَا فِي صَنَعَتِهَا فِي
صِبْغَتِهَا فِي رِزْنَتِهَا فِي نُقُوشِهَا فِي رَوَائِحِهَا (۱) فِي طُغُومِهَا فِي أَلْوَانِهَا فِي أَشْكَالِهَا كَمَا تَصِفُ
تَجَلِّيَاتِ صِفَاتِكَ وَتُعَرِّفُ جَلَوَاتِ أَسْمَائِكَ وَتُقَسِّرُ تَوَدُّدَكَ وَتَعْرِفُكَ بِمَا يَتَقَطَّرُ مِنْ طَرَاةِ
عُيُونِ أَزَاهِيرِهَا وَمِنْ طَرَاةِ أَسْنَانِ سَنَائِلِهَا مِنْ رَشَحَاتِ لَمَعَاتِ جَلَوَاتِ تَوَدُّدِكَ وَتَعْرِفُكَ إِلَى
عِبَادِكَ * سُبْحَانَكَ يَا دُودُ يَا مَعْرُوفُ مَا أَحْسَنَ صُنْعَكَ وَمَا أَرَيْنَهُ وَمَا أَبَيَّنَهُ وَمَا أَتَقَنَّهُ *
سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ جَمِيعُ الْأَشْجَارِ بِكَمَالِ الصَّرَاحَةِ وَ الْبَيَانِ عِنْدَ انْفِتَاحِ
أَكْصَامِهَا وَ انْكِشَافِ أَزَاهِيرِهَا وَ تَزَايُدِ أَوْرَاقِهَا وَ تَكَامُلِ أَثْمَارِهَا وَ رَفُصِ بَنَاتِهَا عَلَى آيَادِ
أَغْصَانِهَا حَامِدَةً بِأَفْوَاهِ أَوْرَاقِهَا الْخَضِرَةِ بِكَرَمِكَ، وَ أَزَاهِيرِهَا الْمُتَبَسِّمَةِ بِطُفُفِكَ، وَ أَثْمَارِهَا
الضَّاحِكَةِ بِرَحْمَتِكَ بِالسِّنَةِ نِظَامِهَا فِي مِيزَانِهَا فِي تَنْظِيمِهَا فِي تَوَازِينِهَا فِي صَنَعَتِهَا فِي صِبْغَتِهَا
فِي رِزْنَتِهَا فِي نُقُوشِهَا فِي طُغُومِهَا فِي رَوَائِحِهَا فِي أَلْوَانِهَا فِي أَشْكَالِهَا فِي اخْتِلَافِ لُحُومِهَا فِي كَثَرَةِ
تَنَوُّعِهَا فِي عَجَائِبِ خَلْقَتِهَا (۲) كَمَا تَصِفُ صِفَاتِكَ وَتُعَرِّفُ أَسْمَائِكَ وَتُقَسِّرُ تَحَبُّبَكَ وَتَعْمَدُكَ
لِمَصْنُوعَاتِكَ بِمَا يَتَرَشَّحُ مِنْ شِفَاهِ ثَمَارِهَا مِنْ قَطَرَاتِ رَشَحَاتِ لَمَعَاتِ جَلَوَاتِ تَحَبُّبِكَ وَ
تَعْمَدُكَ لِمَخْلُوقَاتِكَ * حَتَّى كَانَ الشَّجَرُ الْمَرْهَرَةَ قَصِيدَةً مَنْظُومَةً مُحَرَّرَةً لِنُشِيدِ اللَّصَانِ

(۱): اون ایکی پرده پرده اوستنده، برهان برهان ایچنده، دلیل دلیل ایچنده، بر چیچکدن
مختلف نغمات و متنوع لمعات ایله نقاش ازلنی قلبه گوسترییور. عقلک گوزینی باقدیریور.

(۲): بو اونبش دلیل دلیل ایچنده برهان برهان ایچنده صانع ذو الجلاله اشارت ایدیور.

الْمَدَائِحِ الْمُبَهَّرَةِ * أَوْ فَتَحَتْ بِكَثْرَةِ عُمُومِهَا الْمُبَصَّرَةَ لِتَنْظُرَ لِلْفَاطِرِ الْعَجَائِبِ الْمُنْشَرَةَ * أَوْ
 زَيَّنَتْ لِعِيدِهَا أَعْضَاءَهَا الْمُخَصَّرَةَ لِيشْهَدَ سُلْطَانُهَا أَثَارَهَا الْمُنَوَّرَةَ * وَ تُشِيرُ فِي الْمَشْهُرِ
 مُرَصَّعَاتِ الْجَوْهَرِ * وَ تُلِينُ لِلْبَشَرِ حِكْمَةَ خَلْقِ الشَّجَرِ * سُبْحَانَكَ مَا أَحْسَنَ إِحْسَانَكَ مَا أَتَيْنَ
 تَبْيَانَكَ مَا أَبْهَرَ بُرْهَانَكَ وَ مَا أَظْهَرَهُ وَ مَا أَنْوَرَهُ * سُبْحَانَكَ مَا أَعْجَبَ صَنَعَتَكَ * تَلْأُلُ
 الصِّيَاءِ بِدَلَالَةِ حِكْمِهَا مِنْ تَنْوِيرِكَ تَشْهِيرِكَ * تَمُوجُ الْأَعْصَارِ بِسِرِّ وَظَائِفِهَا (خُصُوصًا فِي نَقْلِ
 الْكَلِمَاتِ) مِنْ تَصْرِيفِكَ تَوْظِيفِكَ * تَفْجُرُ الْأَنْهَارَ بِإِشَارَةِ فَوَائِدِهَا مِنْ تَدْخِيرِكَ تَشْخِيرِكَ *
 وَتَرْزِينُ الْأَحْجَارِ وَ الْحَدِيدِ بِرُمُوزِ خَوَاصِهَا وَ مَنَافِعِهَا (خُصُوصًا فِي نَقْلِ الْأَصْوَاتِ وَ الْمُخَابَرَاتِ)
 مِنْ تَدْبِيرِكَ تَصْوِيرِكَ * تَبَسُّمُ الْأَزْهَارِ بِعَجَائِبِ حِكْمِهَا مِنْ تَحْسِينِكَ تَزْيِينِكَ * تَبْرُجُ الْأَثْمَارِ
 بِدَلَالَةِ فَوَائِدِهَا مِنْ إِنْعَامِكَ إِكْرَامِكَ * تَسْجُعُ الْأَطْيَارِ بِإِشَارَةِ انْتِظَامِ شَرَائِطِ حَيَاتِهَا بِإِنْطَاقِكَ
 إِرْفَاقِكَ * تَهْرُجُ الْأَمْطَارُ بِشَهَادَةِ فَوَائِدِهَا مِنْ تَنْزِيلِكَ تَفْضِيلِكَ * تَحْرُكُ الْأَقْمَارُ بِشَهَادَةِ حِكْمِ
 حَرَكَاتِهَا مِنْ تَقْدِيرِكَ تَدْبِيرِكَ تَدْوِيرِكَ تَنْوِيرِكَ * سُبْحَانَكَ مَا أَنْوَرُ بُرْهَانَكَ مَا أَبْهَرَ سُلْطَانَكَ

الفصل الثاني

سُبْحَانَكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ فِي فُرْقَانِكَ * وَ أَثْنَى عَلَيْكَ
 حَبِيبُكَ بِإِذْنِكَ * وَ أَثْنَيْتَ عَلَيْكَ بِجَمِيعِ مَصْنُوعَاتِكَ بِإِنْطَاقِكَ * سُبْحَانَكَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ
 مَعْرِفَتِكَ يَا مَعْرُوفُ بِمُعْجَزَاتِ جَمِيعِ مَصْنُوعَاتِكَ وَ بِتَوْصِيفَاتِ جَمِيعِ مَخْلُوقَاتِكَ وَ
 بِتَعْرِيفَاتِ جَمِيعِ مَوْجُودَاتِكَ * سُبْحَانَكَ مَا ذَكَّرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا مَذْكُورُ بِالسَّنَةِ جَمِيعِ
 مَخْلُوقَاتِكَ وَ بِأَنْفُسِ جَمِيعِ كَلِمَاتِ كِتَابِ كَائِنَاتِكَ وَ بِتَحِيَّاتِ جَمِيعِ ذَوِي الْحَيَاةِ مِنْ
 مَخْلُوقَاتِكَ لَكَ وَ بِمَوْزُونَاتِ جَمِيعِ الْأَوْرَاقِ الْمُهْتَزَّةِ الذَّاكِرَةِ فِي جَمِيعِ أَشْجَارِكَ وَ نَبَاتَاتِكَ *
 سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا مَشْكُورُ بِأَثْنِيَّةِ جَمِيعِ إِحْسَانَاتِكَ عَلَى إِحْسَانِكَ عَلَى رُؤُسِ
 الْأَشْهَادِ وَ بِإِعْلَانَاتِ جَمِيعِ نِعَمِكَ عَلَى إِنْعَامِكَ فِي سُوقِ الْكَائِنَاتِ وَ بِمَنْظُومَاتِ جَمِيعِ ثَمَرَاتِ

رَحْمَتِكَ وَنِعْمَتِكَ لَدَى أَنْظَارِ الْمَخْلُوقَاتِ وَبِتَحْمِيدَاتِ جَمِيعِ مَوْزُونَاتِ أَرْهَابِكَ وَعَنَاقِيدِكَ
الْمُنْتَظَمَةِ فِي خُيُوطِ الْأَشْجَارِ وَالنَّبَاتَاتِ * سُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ شَأْنُكَ وَمَا أَزَيْنَ بُرْهَانُكَ وَمَا
أَظْهَرَهُ وَمَا أَثْبَرَهُ * سُبْحَانَكَ مَا عَبْدُكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا مَعْبُودَ جَمِيعِ الْمَلَكَةِ وَجَمِيعِ ذَوِي
الْحَيَاةِ وَجَمِيعِ الْعُنَاصِرِ وَالْمَخْلُوقَاتِ بِكَمَالِ الْإِطَاعَةِ وَالْإِمْتِثَالِ وَالْإِنْتِظَامِ وَالْإِتِّفَاقِ وَالْإِشْتِيَاقِ * سُبْحَانَكَ مَا سَبَّحْنَاكَ حَقَّ تَسْبِيحِكَ يَا مَنْ (تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ
وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ) سُبْحَانَكَ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِجَمِيعِ
تَسْبِيحَاتِ جَمِيعِ مَصْنُوعَاتِكَ وَبِجَمِيعِ تَحْمِيدَاتِ جَمِيعِ مَخْلُوقَاتِكَ لَكَ * سُبْحَانَكَ تُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ بِجَمِيعِ تَسْبِيحَاتِ جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ وَأَوْلِيَائِكَ وَمَلَائِكَتِكَ عَلَيْهِمْ
صَلَوَاتُكَ وَتَسْلِيمَاتُكَ * سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ الْكَائِنَاتُ بِجَمِيعِ تَسْبِيحَاتِ حَبِيبِكَ
الْأَكْرَمِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبِجَمِيعِ تَحْمِيدَاتِ رَسُولِكَ الْأَعْظَمِ لَكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ
أَفْضَلُ صَلَوَاتِكَ وَآتَمُّ تَسْلِيمَاتِكَ * سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ هَذِهِ الْكَائِنَاتُ بِأَصْدِيَةِ
تَسْبِيحَاتِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ لَكَ إِذْ هُوَ الَّذِي تَتَمَوَّجُ أَصْدِيَةُ تَسْبِيحَاتِهِ لَكَ عَلَى
أَمْوَاجِ الْأَعْصَارِ وَأَفْوَاجِ الْأَجْيَالِ * اَللَّهُمَّ فَابْدُ عَلَى صَفَحَاتِ الْكَائِنَاتِ وَأَوْرَاقِ الْأَوْقَاتِ إِلَى
قِيَامِ الْعَرَصَاتِ أَصْدِيَةَ تَسْبِيحَاتِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ * سُبْحَانَكَ يَا مَنْ
تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ الدُّنْيَا بِأَثَارِ شَرِيعَةِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ * اَللَّهُمَّ فَزَيِّنِ الدُّنْيَا بِأَثَارِ دِيَانَةِ
مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامِ * سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ الْأَرْضُ سَاجِدَةً
تَحْتَ عَرْشِ عَظَمَةِ قُدْرَتِكَ بِلِسَانِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ * اَللَّهُمَّ فَانْطِقِ الْأَرْضَ
بِأَقْطَارِهَا بِلِسَانِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ وَالْقِيَامِ * سُبْحَانَكَ يَا مَنْ تُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي جَمِيعِ الْأَمَكِنَةِ وَالْأَوْقَاتِ بِلِسَانِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ * اَللَّهُمَّ فَانْطِقِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامِ بِأَصْدِيَةِ تَسْبِيحَاتِ
مُحَمَّدٍ لَكَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ *

الفصل الثالث

ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْأَضْدَادِ وَالْأَنْدَادِ وَالشُّرَكَاءِ
 ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْقَدِيرِ الْأَزَلِيِّ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْمُعِينِ وَالْوُزَرَءِ * ذُو الْجَلَالِ
 سُبْحَانَ اللَّهِ الْقَدِيمِ الْأَزَلِيِّ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنْ مُشَابَهَةِ الْمُحَدَّثَاتِ الزَّائِلَاتِ * ذُو الْجَلَالِ
 سُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ الْمُمْتَنِعِ نَظِيرُهُ الْمُمْكِنُ كُلُّ مَا سِوَاهُ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنْ لَوَائِمِ
 مَاهِيَّاتِ الْمُمْكِنَاتِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ
 الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَمَّا تَتَصَوَّرُهُ الْأَوْهَامُ الْقَاصِرَةُ الْخَاطِئَةُ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
 الْمَثَلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَمَّا تَصِفُهُ الْعُقَايِدُ
 النَّاقِصَةُ الْبَاطِلَةُ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْقَدِيرِ الْمُطْلَقِ الْغَنِيِّ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْعُجْزِ
 وَالْإِحْتِيَاجِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْكَامِلِ الْمُطْلَقِ فِي ذَاتِهِ وَصِفَاتِهِ وَأَفْعَالِهِ الْمُتَقَدِّسِ
 الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْقُصُورِ وَالنُّقْصَانِ بِشَهَادَاتِ كَمَالَاتِ الْكَائِنَاتِ * إِذَا مَجْمُوعُ مَا فِي الْكَائِنَاتِ
 مِنَ الْكَمَالِ وَالْجَمَالِ ظَلُّ ضَمِيفٌ بِالنِّسْبَةِ إِلَى كَمَالِهِ سُبْحَانَهُ بِالْحَدْسِ الصَّادِقِ وَبِالْبُرْهَانِ
 الْقَاطِعِ وَبِالدَّلِيلِ الْوَاضِحِ * إِذَا التَّنْوِيرُ لَا يَكُونُ إِلَّا مِنَ النُّورَانِيِّ وَبِدَوَامِ تَجَلِّي الْجَمَالِ وَ
 الْكَمَالِ مَعَ تَفَانِي الْمَرَايَا وَسَيَالِيَةِ الْمَظَاهِرِ وَبِاجْمَاعِ وَإِتْفَاقِ جَمَاعَةٍ كَثِيرَةٍ مِنَ الْأَعَاظِمِ
 الْمُخْتَلِفِينَ فِي الْمَشَارِبِ وَالْكَشْفِيَّاتِ الْمُتَفَقِّينَ عَلَى ظِلِّيَّةِ كَمَالَاتِ الْكَائِنَاتِ لِأَنْوَارِ كَمَالِ
 الذَّاتِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْأَزَلِيِّ الْأَبَدِيِّ السَّرْمَدِيِّ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ
 عَنِ التَّغْيِيرِ وَالتَّبَدُّلِ اللَّازِمِينَ لِلْمُحَدَّثَاتِ الْمُتَجَدِّدَاتِ الْمُتَكَامِلَاتِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ
 خَالِقِ الْكَوْنِ وَالْمَكَانِ الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ التَّحْيُزِ وَالتَّجَرُّيِ اللَّازِمِينَ لِلْمَادِّيَّاتِ وَ
 الْمُمْكِنَاتِ الْكَثِيفَاتِ الْكَثِيرَاتِ الْمُقَيَّدَاتِ الْمُحْدُودَاتِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْقَدِيمِ

الْبَاقِي الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْحُدُوثِ وَالزَّوَالِ * ذُو الْجَلَالِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ
الْمُتَقَدِّسِ الْمُتَنَزِّهِ عَنِ الْوَلَدِ وَالْوَالِدِ وَعَنِ الْحُلُولِ وَالْإِتِّحَادِ وَعَنِ الْحَصْرِ وَالتَّحْدِيدِ وَعَمَّا
لَا يَلِيقُ بِجَنَابِهِ وَمَا لَا يَنَاسِبُ وَجُوبَ وَجُودِهِ وَعَمَّا لَا يُوَافِقُ أَرْزَلِيَّتَهُ وَأَبْدِيَّتَهُ جَلَّ
جَلَالُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ *

الْبَابُ الثَّانِي (۱)

فِي الْحَمْدِ لِلَّهِ * فِي هَذَا الْبَابِ تِسْعَةُ نَقَطٍ

النُّقْطَةُ الْأُولَى

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعْمَةِ الْإِيمَانِ الْمُرِيلِ عَنَّا ظُلُمَاتِ الْجِهَاتِ السِّتَةِ * إِذْ جِهَةُ الْمَاضِي فِي
حُكْمِ يَمِينِنَا مُظْلِمَةٌ وَمُوحِشَةٌ بِكُونِهَا مَزَارًا أَكْبَرَ وَبِنِعْمَةِ الْإِيمَانِ تَزُولُ تِلْكَ الظُّلْمَةُ وَ
تَتَكْشَفُ الْمَزَارُ الْأَكْبَرُ عَنْ مَجْلِسٍ مُنَوَّرٍ * (۱) وَيَسَارُنَا الَّذِي هُوَ الْجِهَةُ الْمُسْتَقْبَلَةُ مُظْلِمَةٌ
وَمُوحِشَةٌ بِكُونِهَا قَبْرًا عَظِيمًا لَنَا * وَبِنِعْمَةِ الْإِيمَانِ تَتَكْشَفُ عَنْ جَنَانٍ مُزَيَّنَةٍ فِيهَا ضِيَافَاتُ
رَحْمَانِيَّةٍ * وَجِهَةُ الْفَوْقِ وَهُوَ عَالَمُ السَّمَوَاتِ مُوحِشَةٌ مُدْهِشَةٌ بِنَظَرِ الْفَلَسَفَةِ * فَبِنِعْمَةِ
الْإِيمَانِ تَتَكْشَفُ تِلْكَ الْجِهَةُ عَنْ مَصَابِيحَ مُتَبَسِّمَةٍ مُسَخَّرَةٍ بِأَمْرِ مَنْ زَيْنَ وَجْهِ السَّمَاءِ بِهَا
يُسْتَأْنَسُ بِهَا وَلَا يَتَوَحَّشُ مِنْهَا * وَجِهَةُ التَّحْتِ (۲) وَهِيَ عَالَمُ الْأَرْضِ مُوحِشَةٌ بِوَضْعِيَّتِهَا فِي

(۱): رساله نورك فکردن صوگره أك مهم بر أساسی شکر اولدیغندن، شکر و حمدك أكثر مراتب و

حقیقتلری رساله نورك أجزالرنده کمال ایضاح ایله بیان ایدیلدیگندن، بوراده اولره إكتفاء غایت مختصر بر
صورتده ایمان نعمتنه مقابل اولان حمدك بر قاج مرتبهلری ذکر ایدیله جکدر. ایمان نعمتنك مرتبهلرینه گوره،
حمدك مرتبهلری وار.

(۲): نسخه: «التَّحْتِيَّةُ»

نَفْسَهَا بِنَظَرِ الْفَلَسَفَةِ الضَّالَّةِ * فَبِنِعْمَةِ الْإِيمَانِ تَتَكَشَّفُ عَنْ سَفِينَةِ رَبَّانِيَّةٍ مُسَخَّرَةٍ وَمُتَجَهِّزَةٍ
وَمَشْحُونَةٍ بِأَنْوَاعِ اللَّذَائِذِ وَالْمَطْعُومَاتِ؛ قَدْ أَرْكَبَهَا صَانِعُهَا نَوْعَ الْبَشَرِ وَجِنْسَ الْحَيَوَانِ
لِلسَّيَاحَةِ فِي أَطْرَافِ مَمْلَكَةِ الرَّحْمَنِ * وَجِهَةُ الْأَمَامِ الَّذِي يَتَوَجَّهُ إِلَى تِلْكَ الْجِهَةِ كُلُّ ذَوِي
الْحَيَاةِ مُسْرِعَةً قَافِلَةً خَلْفَ قَافِلَةٍ، تَغِيبُ تِلْكَ الْقَوَافِلُ فِي ظُلُمَاتِ الْعَدَمِ بِلا رُجُوعٍ * وَبِنِعْمَةِ
الْإِيمَانِ تَتَكَشَّفُ تِلْكَ السَّيَاحَةُ عَنْ إِنْتِقَالِ ذَوِي الْحَيَاةِ مِنْ دَارِ الْفَنَاءِ إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ؛ وَمِنْ
مَكَانِ الْخِدْمَةِ إِلَى مَوْضِعِ اخْتِذِ الْأُجْرَةِ، وَمِنْ مَحَلِّ الرِّحْمَةِ إِلَى مَقَامِ الرِّحْمَةِ وَالِاسْتِرَاحَةِ. وَ
أَمَّا سُرْعَةُ ذَوِي الْحَيَاةِ فِي أَمْوَاجِ الْمَوْتِ فَلَيْسَتْ سُقُوطًا وَمُصِيبَةً بَلْ هِيَ صُعُودٌ بِاشْتِيَاقٍ وَ
تَسَارُعٍ إِلَى سَعَادَاتِهِمْ * وَجِهَةُ الْخُلْفِ أَيْضًا مُظْلِمَةٌ مُوحِشَةٌ فَكُلُّ ذِي شُعُورٍ يَتَحَيَّرُ مُتَرَدِّدًا وَ
مُسْتَفْسِرًا بِ (مَنْ آيْنُ؟ إِلَى آيْنِ؟) فَلِأَنَّ الْغَفْلَةَ لَا تُعْطَى لَهُ جَوَابًا، يَصِيرُ التَّرَدُّدُ وَالتَّحَيُّرُ ظُلُمَاتٍ
فِي رُوحِهِ * فَبِنِعْمَةِ الْإِيمَانِ تَتَكَشَّفُ تِلْكَ الْجِهَةُ عَنْ مَبْدَأِ الْإِنْسَانِ وَوُظِيفَتِهِ. وَبِأَنَّ السُّلْطَانَ
الْأَرَضِيِّ أَرْسَلَهُمْ مُوظَّفِينَ إِلَى دَارِ الْإِمْتِحَانِ * فَمِنْ هَذِهِ الْحَقِيقَةِ يَكُونُ (الْحَمْدُ) عَلَى نِعْمَةِ
الْإِيمَانِ الْمَزِيدِ لِلظُّلُمَاتِ عَنْ هَذِهِ الْجِهَاتِ السِّتَةِ أَيْضًا نِعْمَةً عَظِيمَةً تَسْتَلِزُّمُ (الْحَمْدُ). إِذَا بِ
(الْحَمْدِ) يُفْهَمُ دَرَجَةُ هَذِهِ النِّعْمَةِ وَلَدَّتْهَا. فَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى (الْحَمْدُ لِلَّهِ) فِي تَسْلُسُلٍ
يَتَسْلَسَلُ فِي دَوْرٍ دَائِرٍ بِلا نِهَايَةٍ *

النُّقْطَةُ الثَّانِيَّةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعْمَةِ الْإِيمَانِ الْمُنَوَّرِ لَنَا الْجِهَاتِ السِّتَةِ. فَكَمَا أَنَّ الْإِيمَانَ بِإِزَالَتِهِ
لِظُلُمَاتِ الْجِهَاتِ السِّتَةِ نِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ مِنْ جِهَةِ دَفْعِ الْبَلَايَا كَذَلِكَ أَنَّ الْإِيمَانَ لِتَنْوِيرِهِ لِلْجِهَاتِ
السِّتَةِ نِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ أُخْرَى مِنْ جِهَةِ جَلْبِ الْمَنَافِعِ.. فَالْإِنْسَانُ لِعِلَاقَتِهِ بِجَامِعِيَّةِ فِطْرَتِهِ بِمَا فِي
الْجِهَاتِ السِّتَةِ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ. وَبِنِعْمَةِ الْإِيمَانِ يُمَكِّنُ لِلْإِنْسَانِ اسْتِفَادَةً مِنْ جَمِيعِ الْجِهَاتِ

السَّيِّئَةِ فَإَيْنَمَا يَتَوَجَّهَ فَيَسِيرُ (أَيْنَمَا تَوَلَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ) يَتَنَوَّرُ لَهُ تِلْكَ الْجِهَةُ بِمَسَافَتِهَا الطَّوِيلَةِ
بِلَا حَدٍّ.. حَتَّى كَانَ الْإِنْسَانُ الْمُؤْمِنَ لَهُ عُمُرٌ مَعْنَوِيٌّ يَمْتَدُّ مِنْ أَوَّلِ الدُّنْيَا إِلَى آخِرِهَا، يَسْتَمِدُّ
ذَلِكَ الْعُمُرُ مِنْ نُورِ حَيَاةٍ مُمْتَدَّةٍ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ. وَحَتَّى أَنَّ الْإِنْسَانَ بِسِرِّ تَنْوِيرِ الْإِيمَانِ
لِجِهَاتِهِ يَخْرُجُ عَنْ مَضِيقِ الزَّمَانِ الْحَاضِرِ وَالْمَكَانِ الضَّيِّقِ إِلَى سَاحَةِ وَسْعَةِ الْعَالَمِ وَيَصِيرُ الْعَالَمُ
كَبَيْتِهِ.. وَالْمَاضِي وَالْمُسْتَقْبَلُ زَمَانًا حَاضِرًا لِرُوحِهِ وَقَلْبِهِ وَهَكَذَا فَيَقْسُ ...

النُّقْطَةُ الثَّلَاثَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِيمَانِ الْحَاوِي لِنُقْطَتِي الْإِسْتِنَادِ وَالْإِسْتِمْدَادِ. نَعَمْ بِسِرِّ غَايَةِ عَجَنِ
الْبَشَرِ وَكَثْرَةِ أَعْدَائِهِ يَحْتَاجُ الْبَشَرُ أَشَدَّ إِحْتِيَاجٍ إِلَى نُقْطَةِ إِسْتِنَادٍ يَلْتَجِئُ إِلَيْهِ لِدَفْعِ أَعْدَائِهِ
الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَبِفَايَةِ فَقْرِ الْإِنْسَانِ مَعَ غَايَةِ كَثْرَةِ حَاجَاتِهِ وَآمَالِهِ يَحْتَاجُ أَشَدَّ إِحْتِيَاجٍ إِلَى
نُقْطَةِ إِسْتِمْدَادٍ يَسْتَمِدُّ مِنْهَا، وَيَسْأَلُ حَاجَاتِهِ بِهَا فَالْإِيمَانُ بِاللَّهِ هِيَ نُقْطَةُ إِسْتِنَادٍ لِفِطْرَةِ الْبَشَرِ.
وَالْإِيمَانُ بِالْآخِرَةِ هُوَ نُقْطَةُ إِسْتِمْدَادٍ لَوْجَدَانِهِ ﴿فَمَنْ لَمْ يَعْرِفْ هَذَيْنِ النُّقْطَتَيْنِ يَتَوَحَّشُ عَلَيْهِ
قَلْبُهُ وَرُوحُهُ وَيَعْدِبُهُ وَجْدَانُهُ دَائِمًا. وَمَنْ اسْتَنَدَ بِالْإِيمَانِ إِلَى النُّقْطَةِ الْأُولَى وَاسْتَمَدَّ مِنَ
النُّقْطَةِ الثَّانِيَةِ أَحَسَّ مِنْ أَعْمَاقِ رُوحِهِ لَذَائِدًا مَعْنَوِيَّةً وَأُشْيَاءَ مُسَلِّيَةً وَ
إِعْتِمَادًا يَطْمَئِنُّ بِهَا وَجْدَانُهُ﴾

النُّقْطَةُ الرَّابِعَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمُزِيلِ لِلْأَلَامِ عَنِ اللَّذَائِدِ الْمَشْرُوعَةِ بِإِرَاءَةِ دَوْرَانِ الْأُمَثَالِ،
وَالْمَدِيمِ (٣) لِلنِّعَمِ بِإِرَاءَةِ شَجَرَةِ الْإِنْعَامِ وَالْمُزِيلِ (٤) الْأَمَ الْفِرَاقِ بِإِرَاءَةِ لَذَّةِ تَجَدُّدِ الْأُمَثَالِ.

(٣): نسخته: ﴿وَمَدِيمِ النِّعَمِ﴾

(٤): نسخته: ﴿وَمُزِيلِ الْأَمِ﴾

يَعْنِي أَنَّ فِي كُلِّ لَذَّةٍ أَلَامًا تَنْشَأُ مِنْ زَوَالِهَا.. فَيَنْوِرُ الْإِيمَانُ يَزُولُ الزَّوَالُ وَيَنْقَلِبُ إِلَى تَجَدُّدِ الْأَمْثَالِ، وَفِي التَّجَدُّدِ لَذَّةٌ أُخْرَى * فَكَمَا أَنَّ الشَّمْرَةَ إِذَا لَمْ تُعْرِفْ شَجَرَتَهَا تَنْحَصِرُ النِّعْمَةُ فِي تِلْكَ الشَّمْرَةِ، فَتَزُولُ بِأَكْلِهَا وَتَوَرُّثُ تَأْسُفًا عَلَى فَقْدِهَا. وَإِذَا عُرِفَتْ شَجَرَتُهَا وَشُوهِدَتْ، يَزُولُ الْأَلَمُ فِي زَوَالِهَا لِبَقَاءِ شَجَرَتِهَا الْحَاضِرَةِ، وَتَبْدِيلِ الشَّمْرَةِ الْفَانِيَةِ بِأَمْثَالِهَا * وَكَذَا إِنَّ مِنْ أَشَدِّ حَالَاتِ رُوحِ الْبَشَرِيِّ التَّأَلُّمَاتِ النَّاشِئَةِ مِنَ الْفِرَاقَاتِ. فَيَنْوِرُ الْإِيمَانُ تَفَتُّرَ الْفِرَاقَاتِ (٥) وَتَنْعَدِمُ بَلْ تَنْقَلِبُ بِتَجَدُّدِ الْأَمْثَالِ الَّذِي فِيهِ لَذَّةٌ أُخْرَى إِذَا (كُلُّ جَدِيدٍ لَذِيذٌ).

النُّقْطَةُ الْخَامِسَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الَّذِي يُصَوِّرُ مَا يُتَوَهَّمُ أَعْدَاءَ وَآجَانِبَ وَأَمْوَاتًا مُوحِشِينَ وَآيَاتِمَا بَاكِينَ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ أَحِبَّاءًا وَإِخْوَانًا وَأَحْيَاءَ مُؤَسِّينَ وَعِبَادًا مُسَبِّحِينَ ذَاكِرِينَ * يَعْنِي أَنَّ نَظَرَ الْغَفْلَةِ يَرَى مَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ مُضِرِّينَ كَالْأَعْدَاءِ وَيَتَوَحَّشُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَيَرَى الْأَشْيَاءَ كَالْآجَانِبِ.. إِذَا فِي نَظَرِ الضَّلَالَةِ تَنْقَطِعُ عِلَاقَةُ الْأُخُوَّةِ فِي كُلِّ الْأَزْمَنَةِ الْمَاضِيَةِ وَالْإِسْتِقْبَالِيَّةِ وَمَا أُخُوَّتُهُ وَعِلَاقَتُهُ إِلَّا فِي زَمَانٍ حَاضِرٍ صَغِيرٍ قَلِيلٍ؛ فَأُخُوَّةُ أَهْلِ الضَّلَالَةِ كَدَقِيقَةٍ فِي أُلُوفِ سَنَةٍ مِنَ الْأَجْنَبِيَّةِ.. وَأُخُوَّةُ أَهْلِ الْإِيمَانِ تَمْتَدُّ مِنْ مَبْدَأِ الْمَاضِي إِلَى مُنْتَهَى الْإِسْتِقْبَالِ * وَإِنَّ نَظَرَ الضَّلَالَةِ يَرَى أَجْرَامَ الْكَائِنَاتِ أَمْوَاتًا مُوحِشِينَ.. وَنَظَرَ الْإِيمَانِ يُشَاهِدُ أَوْلِيكَ الْأَجْرَامِ أَحْيَاءَ مُؤَسِّينَ يَتَكَلَّمُ كُلُّ جَرِيمٍ بِلِسَانِ حَالِهِ بِتَسْبِيحَاتِ فَاطِرِهِ؛ فَلَهَا رُوحٌ وَحَيَاةٌ مِنْ هَذِهِ الْجِهَةِ. فَلَا تَكُونُ مُوحِشًا مُدْهِشًا، بَلْ أُنَيْسًا مُوَسِّيًا * وَإِنَّ نَظَرَ الضَّلَالَةِ يَرَى ذَوِي الْحَيَاةِ الْعَاجِزِينَ عَنْ مَطَالِبِهِمْ لَيْسَ لَهُمْ حَامٍ مُتَوَدِّدٍ وَصَاحِبٍ مُتَعَمِّدٍ؛ كَأَنَّهَا آيَاتِمَا يَبْكُونَ مِنْ عَجْزِهِمْ وَحُزْنِهِمْ وَيَأْسِهِمْ * وَنَظَرَ الْإِيمَانِ يَقُولُ إِنَّ ذَوِي الْحَيَاةِ لَيَسُوا آيَاتِمَا بَاكِينَ، بَلْ هُمْ عِبَادٌ مُكَلَّفُونَ وَمَأْمُورُونَ مُوظَّفُونَ وَذَاكِرُونَ مُسَبِّحُونَ *

النُّقْطَةُ السَّادِسَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمُصَوِّرِ لِلدَّارَيْنِ كَسْفَرَتَيْنِ (٦) مَمْلُوءَتَيْنِ مِنَ النِّعَمِ يَسْتَفِيدُ مِنْهُمَا الْمُؤْمِنُ بِيَدِ الْإِيمَانِ بِأَنْوَاعِ حَوَاسِهِ الظَّاهِرَةِ وَالبَّاطِنَةِ وَأَقْسَامِ لَطَائِفِهِ الْمَعْنَوِيَّةِ وَ الرُّوحِيَّةِ الْمُنْكَشِفَةِ بَضِيَاءِ الْإِيمَانِ * نَعَمٌ فِي نَظَرِ الضَّلَالَةِ تَتَصَاغَرُ دَائِرَةُ اسْتِفَادَةِ ذَوِي الْحَيَاةِ إِلَى دَائِرَةِ لَذَائِذِهِ الْمَادِّيَّةِ الْمُنْغَصَّةِ بِزَوَالِهَا * وَبِنُورِ الْإِيمَانِ تَتَوَسَّعُ دَائِرَةُ الْإِسْتِفَادَةِ إِلَى دَائِرَةِ تُحِيطُ بِالسَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ بَلْ بِالْدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. فَالْمُؤْمِنُ يَرَى الشَّمْسَ كَسَرَاجٍ فِي بَيْتِهِ وَ رَفِيقًا فِي وَظِيفَتِهِ وَ أُنَيْسًا فِي سَفَرِهِ؛ وَ تَكُونُ الشَّمْسُ نِعْمَةً مِنْ نِعَمِهِ وَ مَنْ تَكُونُ الشَّمْسُ نِعْمَةً لَهُ، تَكُونُ دَائِرَةُ اسْتِفَادَتِهِ وَ سُفْرَةُ نِعَمَتِهِ أَوْسَعَ مِنَ السَّمَوَاتِ * فَالْقُرْآنُ الْمُعْجَرُ الْبَيَانِ بِأَمْثَالِ (وَ سَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ وَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ) يُشِيرُ بِبَلَاغَتِهِ إِلَى هَذِهِ الْإِحْسَانَاتِ الْخَارِقَةِ النَّاشِئَةِ مِنَ الْإِيمَانِ *

النُّقْطَةُ السَّابِعَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى اللَّهِ فَوْجُودِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ نِعْمَةً لَيْسَتْ فَوْقَهُ نِعْمَةٌ لِكُلِّ أَحَدٍ وَ لِكُلِّ مَوْجُودٍ.. وَ هَذِهِ النِّعْمَةُ تَتَضَمَّنُ أَنْوَاعَ نِعَمٍ لَا نِهَايَةَ لَهَا وَ أَجْنَاسَ إِحْسَانَاتٍ لَا غَايَةَ لَهَا وَ أَصْنَافَ عَطِيَّاتٍ لَا حَدَّ لَهَا. قَدْ أُشِيرَ إِلَى قِسْمٍ مِنْهَا فِي أَجْزَاءِ (رِسَالَةِ النُّورِ) وَ بِالْخَاصَّةِ فِي الْمَوْقِفِ الثَّلَاثِ مِنَ الرِّسَالَةِ الثَّانِيَّةِ وَ الثَّلَاثِينَ. وَ كُلُّ الرِّسَائِلِ الْبَاحِثَةِ عَنِ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مِنْ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ النُّورِ تَكْشِفُ الْحِجَابَ عَنْ وَجْهِ هَذِهِ النِّعْمَةِ، فَاكْتِفَاءً بِهَا نَقْتَصِرُ هُنَا * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى رَحْمَانِيَّتِهِ تَعَالَى الَّذِي تَتَضَمَّنُ نِعْمًا بِعَدَدٍ مَنْ تَعَلَّقَ بِهِ الرَّحْمَةُ مِنْ ذَوِي الْحَيَاةِ.. إِذْ فِي فِطْرَةِ

الْإِنْسَانِ بِسِرِّ جَامِعِيَّتِهِ عِلَاقَاتُ كُلِّ ذَوِي الْحَيَاةِ تَحْصُلُ لَهُ سَعَادَةٌ مَعْنَوِيَّةٌ بِسَبَبِ سَعَادَاتِهِمْ.. وَ فِي فِطْرَتِهِ تَأْتُرُ بِالْأَمِيمِ، فَالْنِّعْمَةُ عَلَيْهِمْ تَكُونُ نَوْعَ نِعْمَةٍ لِذَلِكَ الْإِنْسَانِ * وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى رَحِيمِيَّتِهِ تَعَالَى بِعَدَدِ الْأَطْفَالِ الْمُنْعَمِ عَلَيْهِمْ بِشَفَقَاتِ وَالِدَاتِهِمْ. إِذْ كَمَا أَنَّ كُلَّ مَنْ لَهُ فِطْرَةٌ سَلِيمَةٌ يَتَأَلَّمُ وَيَتَوَجَّعُ مِنْ بُكَاءِ طِفْلٍ جَائِعٍ لَا وَالِدَةَ لَهَا كَذَلِكَ يَتَنَعَّمُ بِتَعَطُّفِ الْوَالِدَاتِ عَلَى أَطْفَالِهَا * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى حَكِيمِيَّتِهِ تَعَالَى بِعَدَدِ دَقَائِقِ جَمِيعِ أَنْوَاعِ حِكْمَتِهِ فِي الْكَائِنَاتِ إِذْ كَمَا تَتَنَعَّمُ نَفْسُ الْإِنْسَانِ بِجُلُوتِ رَحْمَانِيَّتِهِ وَ يَتَنَعَّمُ قَلْبُ الْإِنْسَانِ بِتَجَلِّيَاتِ رَحِيمِيَّتِهِ كَذَلِكَ يَتَلَدَّدُ عَقْلُ الْإِنْسَانِ بِلَطَائِفِ حِكْمَتِهِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى حَفِيزِيَّتِهِ تَعَالَى بِعَدَدِ تَجَلِّيَاتِ إِسْمِهِ (الْوَارِثِ) وَ بِعَدَدِ جَمِيعِ مَا بَقِيَ بَعْدَ فَوَاتِ أُصُولِهَا وَ آبَائِهَا وَ صَوَاحِبِهَا وَ بِعَدَدِ مَوْجُودَاتِ دَارِ الْآخِرَةِ وَ بِعَدَدِ أَمَالِ الْبَشَرِ الْمُحْفُوظَةِ لِأَجْلِ الْمُكَافَاةِ الْآخِرَوِيَّةِ. إِذْ دَوَامُ النِّعْمَةِ أَعْظَمُ نِعْمَةٍ مِنْ نَفْسِ النِّعْمَةِ؛ وَ بَقَاءُ اللَّذَّةِ لَذَّةٌ أَعْلَى لَذَّةً مِنْ نَفْسِ اللَّذَّةِ؛ وَ الْخُلُودُ فِي الْجَنَّةِ نِعْمَةٌ فَوْقَ نَفْسِ الْجَنَّةِ. وَ هَكَذَا... فَحَفِيزِيَّتُهُ تَعَالَى تَتَضَمَّنُ نِعْمًا أَكْثَرَ وَ أَزِيدَ وَ أَعْلَى مِنْ جَمِيعِ النِّعَمِ عَلَى الْمَوْجُودَاتِ فِي جَمِيعِ الْكَائِنَاتِ وَ هَكَذَا فَقَسَّ عَلَى إِسْمِ (الرَّحْمَنِ وَ الرَّحِيمِ وَ الْحَكِيمِ وَ الْحَفِيزِ) سَائِرَ أَسْمَائِهِ الْحُسْنَى * فَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ إِسْمٍ مِنْ أَسْمَائِهِ تَعَالَى حَمْدًا بِلَا نِهَآيَةٍ لِمَا أَنَّ فِي كُلِّ إِسْمٍ مِنْهَا نِعْمًا بِلَا نِهَآيَةٍ * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْقُرْآنِ الَّذِي هُوَ تَرْجُمَانٌ لِكُلِّ مَا مَضَى مِنْ جَمِيعِ الْإِنْعَامَاتِ الَّتِي يَتْلُوها وَ يَقْرُؤها لَا نِهَآيَةَ لَهَا حَمْدًا بِلَا نِهَآيَةٍ * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ حَمْدًا بِلَا نِهَآيَةٍ.. إِذْ هُوَ الْوَسِيلَةُ لِلْإِيمَانِ الَّذِي فِيهِ جَمِيعُ الْمَفَاتِيحِ لِجَمِيعِ خَزَائِنِ النِّعَمِ الَّتِي أَشْرْنَا إِلَيْهَا فِي هَذَا الْبَابِ الثَّانِي أَنْفًا * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعْمَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ الَّتِي هِيَ مَرْضِيَّاتُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ فِهْرِسْتُهُ لِأَنْوَاعِ نِعَمِهِ الْمَادِّيَّةِ وَ الْمَعْنَوِيَّةِ حَمْدًا بِلَا نِهَآيَةٍ.

النُّقْطَةُ الثَّامِنَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَحْمَدُ لَهُ وَيُثْنِي عَلَيْهِ بِإِظْهَارِ أَوْصَافِ جَمَالِهِ وَكَمَالِهِ - هَذَا الْكِتَابُ الْكَبِيرُ الْمُسَمَّى بِـ (الْكَائِنَاتِ) بِجَمِيعِ أَنْبَاءِهِ وَفُصُولِهَا، وَبِجَمِيعِ صَحَائِفِهِ وَسُطُورِهَا، وَبِجَمِيعِ كَلِمَاتِهِ وَحُرُوفِهَا كُلِّ بِقَدَرِ نِسْبَتِهِ يَحْمَدُهُ تَعَالَى وَيُسَبِّحُهُ بِإِظْهَارِ بَوَارِقِ أَوْصَافِ جَلَالِ تَقَاشِهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ بِمَظْهَرِيَّةٍ كُلِّ بِقَدَرِ نِسْبَتِهِ لِأَضْوَاءِ أَوْصَافِ جَمَالِ كَاتِبِهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * وَ بِمَظْهَرِيَّةٍ كُلِّ بِقَدَرِ نِسْبَتِهِ لِأَنْوَارِ أَوْصَافِ كَمَالِ مُنْشِئِهَا وَ مُنْشِدِهَا الْقَدِيرِ الْعَلِيمِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ * وَ بِمِرَاتِيَّةٍ كُلِّ بِقَدَرِ نِسْبَتِهِ لِأَشْعَةِ تَجَلِّيَاتِ أَسْمَاءٍ مِنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى جَلَّ جَلَالُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ *

النُّقْطَةُ التَّاسِعَةُ

الْحَمْدُ - مِنْ اللَّهِ بِاللَّهِ عَلَى اللَّهِ لِلَّهِ - بِعَدَدِ ضَرْبِ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ مِنْ أَوَّلِ الدُّنْيَا إِلَى آخِرِ الْخَلْقَةِ فِي عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ الْأَزْمَنَةِ مِنَ الْأَوَّلِ إِلَى الْآبِدِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى (الْحَمْدُ لِلَّهِ) بِدَوْرٍ دَائِرٍ فِي تَسْلُسِلٍ (٧) يَتَسَلَّسِلُ إِلَى مَا لَا يَتَنَاهَى * الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعْمَةِ الْقُرْآنِ وَالْإِيمَانِ عَلَى وَ عَلَى إِخْوَانِي بِعَدَدِ ضَرْبِ ذَرَّاتِ وَجُودِي فِي عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمرِي فِي الدُّنْيَا وَبَقَائِي وَ بَقَائِهِمْ فِي الْآخِرَةِ *

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ * الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ * لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ * اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ حَسَنَاتِ أُمِّتِهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ * أَمِينَ * وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

(٧): دَوْر و تسلسل ممکنات دائره سنده محالدرلر. چونکه ايکيسي نهايتسزلک إقتضا ايتدکلرندن و ممکنات دائره سی متناهی اولديغندن، غير متناهی يرلشمز. فقط دائره وجوبه تعلق ايدن حمد ايسه، او غير متناهيدر. دَوْر و تسلسل ايله غير متناهی بر دائره گير، يرلشير.

أَلْبَابُ الثَّالِثُ فِي مَرَاتِبِ اللَّهِ أَكْبَرُ

اوتوز اوچ مرتبه‌سندن یدی مرتبه‌ی ذکر ایده‌جگر.

او مرتبه‌لردن مهم بر قسمی، یگرمنجی مکتوبک ایکنجی مقامنده و اوتوز ایکنجی سوزک ایکنجی موقفتک آخرنده و اوچنچی موقفتک اولنده ایضاح ایدیلمشدر. بو مرتبه‌لرک حقیقتی آکلامق ایسته‌ینلر، او ایکی رساله‌یه مراجعت ایتسینلر.

الْمَرْتَبَةُ الْأُولَى

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكِبَرُهُ تَكْبِيرًا * لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ جَلَّ جَلَالُهُ * اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الَّذِي صَنَعَ الْإِنْسَانَ بِقُدْرَتِهِ كَالْكَائِنَاتِ وَكَتَبَ الْكَائِنَاتِ بِقَلَمِ قَدْرِهِ كَمَا كَتَبَ الْإِنْسَانَ بِذَلِكَ الْقَلَمِ إِذْ ذَاكَ الْعَالَمُ الْكَبِيرُ^(١) كَهَذَا الْعَالَمِ الصَّغِيرِ مَصْنُوعُ قُدْرَتِهِ مَكْتُوبُ قَدْرِهِ إِبْدَاعُهُ لِذَاكَ صَيَّرَهُ مَسْجِدًا إِيْجَادُهُ لِهَذَا صَيَّرَهُ سَاجِدًا إِنْشَاءُهُ لِذَاكَ صَيَّرَ ذَاكَ مُلْكًا بِنَائِهِ لِهَذَا صَيَّرَهُ مَمْلُوكًا صَنَعَتُهُ فِي ذَاكَ تَظَاهَرَتْ كِتَابًا صِبْغَتُهُ فِي هَذَا تَزَاهَرَتْ خِطَابًا قُدْرَتُهُ فِي ذَاكَ تَظْهَرُ حِشْمَتُهُ رَحْمَتُهُ فِي هَذَا تَنْظِمُ نِعْمَتَهُ حِشْمَتُهُ فِي ذَاكَ تَشْهَدُ هُوَ الْوَاحِدُ نِعْمَتُهُ فِي هَذَا تُعْلِنُ هُوَ الْآحَدُ سَكَّتُهُ فِي ذَاكَ فِي الْكُلِّ وَالْأَجْزَاءِ سُكُونًا حَرَكَةً خَاتَمَهُ فِي هَذَا فِي الْجِسْمِ وَالْأَعْضَاءِ حُجْبَةً ذَرَّةً * فَانْظُرْ إِلَى آثَارِهِ الْمُتَسِقَةِ كَيْفَ تَرَى كَالْفَلَقِ سَخَاوَةً مُطْلَقَةً مَعَ انْتِظَامِ مُطْلَقٍ فِي سُرْعَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِتْرَازٍ مُطْلَقٍ فِي سَهُولَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِتْقَانٍ مُطْلَقٍ فِي وَسْعَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ حُسْنِ صُنْعٍ مُطْلَقٍ فِي بُعْدَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِتْفَاقٍ مُطْلَقٍ فِي خِلْطَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِمْتِيَازٍ مُطْلَقٍ فِي رُخْصَةٍ

(١): نسخه: ﴿وَهَذَا الْعَالَمُ الصَّغِيرُ مَصْنُوعًا قُدْرَتِهِ مَكْتُوبًا قَدْرِهِ﴾

مُطْلَقَةً مَعَ غُلُوِّ مُطْلَقٍ * فَهَذِهِ الْكَيْفِيَّةُ الْمَشْهُودَةُ شَاهِدَةٌ لِلْعَاقِلِ الْمُحَقِّقِ مُجْبِرَةٌ لِلْأَحْمَقِ الْمُنَافِقِ عَلَى قَبُولِ الصَّنْعَةِ وَالْوَحْدَةِ لِلْحَقِّ ذِي الْقُدْرَةِ الْمُطْلَقَةِ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْمُطْلَقُ * وَفِي الْوَحْدَةِ سُهولةٌ مُطْلَقَةٌ وَفِي الْكَثَرَةِ وَالشَّرَكَةِ صُعُوبَةٌ مُنْغَلِقَةٌ * إِنَّ أُسْنِدَ كُلِّ الْأَشْيَاءِ لِلْوَحِيدِ فَالْكَائِنَاتُ كَالنَّخْلَةِ وَالنَّخْلَةُ كَالثَّمَرَةِ سُهولةٌ فِي الْإِبْدَاعِ * إِنَّ أُسْنِدَ لِلْكَثَرَةِ فَالنَّخْلَةُ كَالْكَائِنَاتِ وَالثَّمَرَةُ كَالشَّجَرَاتِ صُعُوبَةٌ فِي الْإِمْتِنَاعِ *

إِذِ الْوَاحِدُ بِالْفِعْلِ الْوَاحِدِ يُحْصِلُ نَتِيجَةً وَوَضْعِيَّةً لِلْكَثِيرِ بِلاَ كُفَّةٍ وَلَا مَبَاشَرَةٍ * لَوْ أُحِيلَتْ تِلْكَ الْوَضْعِيَّةُ وَالنَّتِيجَةُ إِلَى الْكَثَرَةِ لَا يُمَكِّنُ أَنْ تَصِلَ إِلَيْهَا إِلَّا بِتَكَلُّفَاتٍ وَمُبَاشَرَاتٍ وَمُشَاجَرَاتٍ * كَالْأَمِيرِ مَعَ النَّفَرَاتِ وَالْبَانِي مَعَ الْحَجَرَاتِ وَالْأَرْضُ مَعَ النُّجُومِ وَالسِّيَّارَاتِ وَالْفَوَارِةَ مَعَ الْقَطَرَاتِ وَنُقْطَةَ الْمَرْكَزِ مَعَ النُّقْطِ فِي الدَّائِرَةِ بِسَرٍّ أَنَّ فِي الْوَحْدَةِ يَقُومُ الْإِنْتِسَابُ مَقَامَ قُدْرَةٍ غَيْرِ مَحْدُودَةٍ * وَلَا يَضْطَرُّ السَّبَبُ لِحَمَلِ مَنَافِعِ قُوَّتِهِ وَيَتَعَاطَمُ الْأَثَرُ بِالنِّسْبَةِ إِلَى الْمُسْنَدِ إِلَيْهِ * وَفِي الشَّرَكَةِ يَضْطَرُّ كُلُّ سَبَبٍ لِحَمَلِ مَنَافِعِ قُوَّتِهِ فَيَتَصَاغَرُ الْأَثَرُ بِنِسْبَةِ جَرَمِهِ وَمِنْ هُنَا غَلَبَتِ النَّمْلَةُ وَالذَّبَابَةُ عَلَى الْجَبَابِرَةِ وَحَمَلَتِ النُّوَاةُ الصَّغِيرَةُ شَجَرَةً عَظِيمَةً *

وَبِسَرٍّ أَنَّ فِي إِسْنَادِ كُلِّ الْأَشْيَاءِ إِلَى الْوَاحِدِ لَا يَكُونُ الْإِبْجَادُ مِنَ الْعَدَمِ الْمُطْلَقِ بَلْ يَكُونُ الْإِبْجَادُ عَيْنَ ثَقُلِ الْمَوْجُودِ الْعِلْمِيِّ إِلَى الْوُجُودِ الْخَارِجِيِّ كَنَقْلِ الصُّورَةِ الْمُتَمَثِّلَةِ فِي الْمِرَاةِ إِلَى الصَّحِيفَةِ الْفُطُوغَرَفِيَّةِ لِتَثْبِيتِ وُجُودِ خَارِجِيِّ لَهَا بِكَمَالِ السُّهُولَةِ أَوْ إِظْهَارِ الْخَطِّ الْمَكْتُوبِ بِعِمْدَادٍ لَا يُرَى بِوَاسِطَةِ مَادَّةٍ مُظْهِرَةٍ لِلْكِتَابَةِ الْمَسْتُورَةِ * وَفِي إِسْنَادِ الْأَشْيَاءِ إِلَى الْأَسْبَابِ وَالْكَثَرَةِ يَلْزَمُ الْإِبْجَادُ مِنَ الْعَدَمِ الْمُطْلَقِ.. وَهُوَ إِنْ لَمْ يَكُنْ مُحَالًا يَكُونُ أَضْعَبَ الْأَشْيَاءِ * فَالسُّهُولَةُ فِي الْوَحْدَةِ وَاصِلَةٌ إِلَى دَرَجَةِ الْوُجُوبِ * وَالصُّعُوبَةُ فِي الْكَثَرَةِ وَاصِلَةٌ إِلَى دَرَجَةِ الْإِمْتِنَاعِ * وَبِحِكْمَةٍ أَنَّ فِي الْوَحْدَةِ يُمَكِّنُ الْإِبْدَاعُ وَإِبْجَادُ الْإَيْسِ مِنَ اللَّيْسِ (٢) يَعْْنِي إِبْدَاعُ

(٢) الْإَيْسُ: مَوْجُودٌ دِيمَكْدَرُ.

الْلَيْسُ: عَدَمٌ صَرَفٌ دِيمَكْدَرُ.

الْمَوْجُودِ مِنَ الْعَدَمِ الصَّرْفِ بِلَا مَدَّةٍ وَلَا مَادَّةٍ.. وَإِفْرَاقُ الذَّرَاتِ فِي الْقَالِبِ الْعِلْمِيِّ بِلَا كُلْفَةٍ وَ لَا خِلَاطَةٍ * وَ فِي الشِّرْكََةِ وَ الْكَثْرَةِ لَا يُمَكِّنُ الْإِبْدَاعُ مِنَ الْعَدَمِ بِإِتِّفَاقِ كُلِّ أَهْلِ الْعَقْلِ فَلَا بُدَّ لَوْجُودِ ذِي حَيَاةٍ جَمْعُ ذَرَّاتٍ مُنْتَشِرَةٍ فِي الْأَرْضِ وَ الْعَنَاصِرِ.. وَ بَعْدَمِ الْقَالِبِ الْعِلْمِيِّ يَلْزَمُ لِمَحَافَظَةِ الذَّرَاتِ فِي جِسْمِ ذِي الْحَيَاةِ وَجُودُ عِلْمٍ كُلِّيٍّ وَ إِرَادَةٌ مُطْلَقَةٌ فِي كُلِّ ذَرَّةٍ * وَ مَعَ ذَلِكَ أَنَّ الشُّرَكَاءَ مُسْتَفْنِيَةً عَنْهَا وَ مُمْتَنِعَةٌ بِالذَّاتِ بِخَمْسَةِ وُجُوهِ مُتَدَاخِلَةٍ * وَ الشُّرَكَاءُ الْمُسْتَفْنِيَةُ عَنْهَا وَ الْمُمْتَنِعَةُ بِالذَّاتِ وَ تَحْكُمِيَّةٌ مَخْضَةٌ لَا أَمَارَةَ عَلَيْهَا وَ لَا إِشَارَةَ إِلَيْهَا فِي شَيْءٍ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ إِذْ خُلِقَتِ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضُ تَسْتَلْزِمُ قُدْرَةً كَامِلَةً غَيْرَ مُتَنَاهِيَةٍ بِالضَّرُورَةِ فَاسْتَفْنَى عَنِ الشُّرَكَاءِ وَ إِلَّا لَرِمَ تَحْدِيدُ وَ انْتِهَاءُ قُدْرَةٍ كَامِلَةٍ غَيْرَ مُتَنَاهِيَةٍ فِي وَقْتِ عَدَمِ التَّنَاهِي بِقُوَّةِ مُتَنَاهِيَةٍ بِلَا ضَرُورَةٍ مَعَ الضَّرُورَةِ فِي عَكْسِهِ وَ هُوَ مُحَالٌ فِي خَمْسَةِ أَوْجِهٍ فَامْتَنَعَتِ الشُّرَكَاءُ مَعَ أَنَّ الشُّرَكَاءَ الْمُمْتَنِعَةَ بِتِلْكَ الْوُجُوهِ لَا إِشَارَةَ إِلَى وُجُودِهَا وَ لَا أَمَارَةَ عَلَى تَحَقُّقِهَا فِي شَيْءٍ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ فَقَدْ اسْتَفْسَرْنَا هَذِهِ الْمَسْئَلَةَ (فِي الْمَوْقِفِ الْأَوَّلِ) مِنَ الرِّسَالَةِ الثَّانِيَةِ وَ الثَّلَاثِينَ مِنَ الذَّرَاتِ إِلَى السِّيَّارَاتِ.. (وَ فِي الْمَوْقِفِ الثَّانِي) مِنَ السَّمَوَاتِ إِلَى التَّشْخِصَاتِ الْوُجْهِيَّةِ فَاعْطَتْ جَمِيعُهَا جَوَابَ رَدِّ الشِّرْكِ بِإِرَاقَةِ سِكَّةِ التَّوْحِيدِ فَكَمَا لَا شُرَكَاءَ لَهُ كَذَلِكَ لَا مُعِينَ وَ لَا وُزَرَءَ لَهُ * وَ مَا الْأَسْبَابُ إِلَّا حِجَابٌ رَقِيقٌ عَلَى تَصَرُّفِ الْقُدْرَةِ الْأَرْثِيَّةِ لَيْسَ لَهَا تَأْثِيرٌ إِبْجَادِيٌّ فِي نَفْسِ الْأَمْرِ * إِذْ أَشْرَفَ الْأَسْبَابُ وَ أَوْسَعَهَا إِخْتِيَارًا هُوَ الْإِنْسَانُ مَعَ أَنَّهُ لَيْسَ فِي يَدِهِ مِنْ أَظْهَرِ أَعْمَالِهِ الْإِخْتِيَارِيَّةِ كَالْأَكْلِ وَ الْكَلَامِ وَ الْفِكْرِ مِنْ مَاتِ أَجْزَاءِ إِلَّا جُزْءٌ وَاحِدٌ مَشْكُوكٌ فَإِذَا كَانَ السَّبَبُ الْأَشْرَفُ وَ الْأَوْسَعُ إِخْتِيَارًا مَغْلُولُ الْأَيْدِي عَنِ التَّصَرُّفِ الْحَقِيقِيِّ كَمَا تَرَى فَكَيْفَ يُمَكِّنُ أَنْ تَكُونَ الْبَهِيمَاتُ وَ الْجَمَادَاتُ شَرِيكًا فِي الْإِبْجَادِ وَ الرُّبُوبِيَّةِ لِخَالِقِ الْأَرْضِ وَ السَّمَوَاتِ * فَكَمَا لَا يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ الظَّرْفُ الَّذِي وَضَعَ السُّلْطَانُ فِيهِ الْهَدْيَةَ أَوْ الْمُنْدِيلُ الَّذِي لَفَّ فِيهِ الْعَطِيَّةُ أَوْ النَّفَرُ الَّذِي أَرْسَلَ عَلَى يَدِهِ النِّعْمَةَ إِلَيْكَ شُرَكَاءَ لِسُلْطَانٍ فِي سَلْطَنَتِهِ كَذَلِكَ لَا يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ الْأَسْبَابُ الْمُرْسَلَةُ عَلَى أَيْدِيهِمُ النِّعَمُ إِلَيْنَا وَ الظُّرُوفُ الَّتِي

هِيَ صَنَادِيقُ لِلنِّعَمِ الْمُدْخَرَةِ لَنَا وَالْأَسْبَابُ الَّتِي اِلْتَفَتَ عَلَى عَطَايَا إِلَهِيَّةٍ مُهْدَاتٍ إِلَيْنَا شُرَكَاءَ
أَعْوَانًا أَوْ وَسَائِطَ مُؤَثَّرَةً ❖

الْمَرْتَبَةُ الثَّانِيَةُ

جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ الصَّانِعُ الْحَكِيمُ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الَّذِي هَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ الْأَرْضِيَّةُ وَالْأَجْرَامُ الْعُلُويَّةُ فِي بُسْتَانِ الْكَائِنَاتِ
مُعْجَزَاتُ قُدْرَةِ خَلَّاقٍ عَلِيمٍ بِالْبِدَاهَةِ ❖ وَهَذِهِ النَّبَاتَاتُ الْمُتَلَوِّنَةُ الْمُتَزَيِّنَةُ الْمُنْشُورَةُ وَهَذِهِ
الْحَيَوَانَاتُ الْمُتَنَوِّعَةُ الْمُتَبَرِّجَةُ الْمُنْشُورَةُ فِي حَدِيقَةِ الْأَرْضِ خَوَارِقُ صَنَعَةِ (٢) صَانِعٍ حَكِيمٍ
بِالضَّرُورَةِ وَهَذِهِ الْأَزْهَارُ الْمُتَبَسِّمَةُ وَالْأَثْمَارُ الْمُتَزَيِّنَةُ فِي جَنَّاتٍ هَذِهِ الْحَدِيقَةُ هَدَايَاءُ رَحْمَةِ
رَحْمَنِ رَحِيمٍ بِالْمُشَاهَدَةِ تَشْهَدُ هَاتِيكَ وَتُنَادِي تَاكَ وَتُعْلِنُ هَذِهِ بَانَ خَلَّاقٍ هَاتِيكَ وَمُصَوِّرٍ تَاكَ
وَوَاهِبٍ هَذِهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا تَتَسَاوَى
بِالنِّسْبَةِ إِلَى قُدْرَتِهِ الذَّرَّاتُ وَالنُّجُومُ وَالْقَلِيلُ وَالْكَثِيرُ وَالصَّغِيرُ وَالْكَبِيرُ وَالْمُتَنَاهِي وَغَيْرُ
الْمُتَنَاهِي وَكُلُّ الْوُقُوعَاتِ الْمَاضِيَّةِ وَغَرَائِبِهَا مُعْجَزَاتُ صَنَعَةِ صَانِعٍ حَكِيمٍ تَشْهَدُ عَلَى أَنَّ ذَلِكَ
الصَّانِعَ قَدِيرٌ عَلَى كُلِّ الْإِمْكَانَاتِ الْإِسْتِقْبَالِيَّةِ وَعَجَائِبِهَا إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ وَالْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ❖ فَسُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ حَدِيقَةَ أَرْضِهِ مَشْهَرًا صَنَعَتِهِ مَحْشَرًا فِطْرَتِهِ مَظْهَرًا قُدْرَتِهِ مَدَارًا
حُكْمَتِهِ مَزْهَرًا رَحْمَتِهِ مَزْرَعًا جَنَّتِهِ مَمَرًّا الْمَخْلُوقَاتِ مَسِيلًا الْمَوْجُودَاتِ مَكِيلًا الْمَصْنُوعَاتِ
فَمَزَيْنَ الْحَيَوَانَاتِ مُنْقَشُ الطُّيُورَاتِ مُثْمَرُ الشَّجَرَاتِ مُزْهَرُ النَّبَاتَاتِ مُعْجَزَاتُ عِلْمِهِ خَوَارِقُ
صُنْعِهِ هَدَايَاءُ جُودِهِ بَرَاهِينُ لُطْفِهِ ❖

تَبَسُّمُ الْأَزْهَارِ مِنْ زِينَةِ الْأَثْمَارِ تَسْجُعُ الْأَطْيَارِ فِي نَسَمَةِ الْأَسْحَارِ تَهْرُجُ الْأَمْطَارُ عَلَى خُدُودِ
 الْأَزْهَارِ تَرْحُمُ الْوَالِدَاتِ عَلَى الْأَطْفَالِ الصِّغَارِ تَعْرِفُ وَدُودٌ تَوَدُّ رَحْمَنٍ تَرْحُمُ حَنَانٍ تَحْتَنُ مَنَانٍ
 لِلْجِنِّ وَالْإِنْسَانِ وَالرُّوحِ وَالْحَيَوَانِ وَالْمَلَكِ وَالْجَانِ * وَالْبُدُورُ وَالْأَثْمَارُ وَالْحُبُوبُ وَ
 الْأَزْهَارُ مُعْجَزَاتُ الْحِكْمَةِ خَوَارِقُ الصَّنْعَةِ هَدَايَاءُ الرَّحْمَةِ بَرَاهِينُ الْوَحْدَةِ شَوَاهِدُ لُطْفِهِ فِي دَارِ
 الْآخِرَةِ شَوَاهِدُ صَادِقَةٍ بِأَنَّ خَلْقَهَا عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ بِالرَّحْمَةِ
 وَالْعِلْمِ وَالْخَلْقِ وَالتَّدْيِيرِ وَالصُّنْعِ وَالتَّصْوِيرِ * فَالشَّمْسُ كَالْبَذْرَةِ (٤) وَالنَّجْمُ كَالرُّهُمَةِ وَ
 الْأَرْضُ كَالْحَبَّةِ لَا تَقْضِلُ عَلَيْهِ بِالْخَلْقِ وَالتَّدْيِيرِ وَالصُّنْعِ وَالتَّصْوِيرِ * فَالْبُدُورُ وَالْأَثْمَارُ
 مَرَايَاءُ الْوَحْدَةِ فِي أَقْطَارِ الْكَثَرَةِ إِشَارَاتُ الْقَدْرِ رُمُوزَاتُ الْقُدْرَةِ بِأَنَّ تِلْكَ الْكَثَرَةَ مِنْ مَنَبَعِ
 الْوَحْدَةِ تَصْدُرُ شَاهِدَةً لَوْحْدَةِ الْفَاطِرِ فِي الصُّنْعِ وَالتَّصْوِيرِ ثُمَّ إِلَى الْوَحْدَةِ تَنْتَهِي ذَاكِرَةً لِحِكْمَةِ
 الصَّانِعِ فِي الْخَلْقِ وَالتَّدْيِيرِ * وَتَلْوِيحَاتُ الْحِكْمَةِ بِأَنَّ خَالِقَ الْكُلِّ بِكُلِّيَّةِ النَّظَرِ إِلَى الْجُزْئِيِّ
 يَنْظُرُ ثُمَّ إِلَى جُزْئِهِ إِذْ إِنْ كَانَ ثَمَرًا فَهُوَ الْمَقْصُودُ الْأَظْهَرُ مِنْ خَلْقِ هَذَا الشَّجَرِ * فَالْبَشَرُ ثَمَرٌ
 لِهَذِهِ الْكَائِنَاتِ فَهُوَ الْمَقْصُودُ الْأَظْهَرُ لِخَالِقِ الْمَوْجُودَاتِ وَالْقَلْبُ كَالنَّوَاةِ فَهُوَ الْمِرَاةُ الْأَنْوَرُ
 لِصَانِعِ الْمَخْلُوقَاتِ * وَمِنْ هَذِهِ الْحِكْمَةِ فَالْإِنْسَانُ الْأَصْغَرُ فِي هَذِهِ الْكَائِنَاتِ هُوَ الْمَدَارُ الْأَظْهَرُ
 لِلنَّشْرِ وَالْمَحْشَرِ فِي هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ وَالتَّخْرِيبِ وَالتَّبْدِيلِ وَالتَّحْوِيلِ
 وَالتَّجْدِيدِ لِهَذِهِ الْكَائِنَاتِ *

اللَّهُ أَكْبَرُ يَا كَبِيرُ أَنْتَ الَّذِي لَا تَهْدِي الْعُقُولَ لِكُنْهِ عَظَمَتِهِ * كَيْهَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بَرَابَرِي
 زَنْدَ هَرَشِي دَمَادَمَ جُوَيْدَنْدَ يَا حَقَّ سَرَّاسَرُ كُوَيْدَنْدَ يَا حَيَّ *

الْمَرْتَبَةُ الثَّالِثَةُ (٥)

(ایضاحاً فی رَاسِ الْمَوْقِفِ الثَّالِثِ مِنَ الرِّسَالَةِ الثَّانِيَةِ وَثَلَاثِينَ)

اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْماً إِذْ هُوَ الْقَدِيرُ الْمُقَدِّرُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ الْمُصَوِّرُ
الْكَرِيمُ اللَّطِيفُ الْمَزِينُ الْمُنْعِمُ الْوَدُودُ الْمُتَعَرِّفُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْمُتَحَنِّنُ الْجَمِيلُ ذُو
الْجَمَالِ وَالْكَمَالِ الْمُطْلَقِ النَّقَاشُ الْأَزَلِيُّ الَّذِي مَاحَقَاتُ هَذِهِ الْكَائِنَاتِ كُلًّا وَأَجْزَاءُ وَ
صَحَائِفَ وَطَبَقَاتٍ وَمَا حَقَائِقُ هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ كُلِّيًّا وَجُزْئِيًّا وَوُجُودًا وَبَقَاءً إِلَّا وَهِيَ
خُطُوطُ قَلَمِ قَضَائِهِ وَقَدَرِهِ بِتَنْظِيمٍ وَتَقْدِيرٍ وَعِلْمٍ وَحِكْمَةٍ وَإِلَّا نُقُوشُ پَرِكَارِ عِلْمِهِ وَحِكْمَتِهِ
بِصْنَعٍ وَتَصْوِيرٍ وَإِلَّا تَزْيِينَاتُ يَدِ بَيْضَاءِ صُنْعِهِ وَتَصْوِيرِهِ وَتَزْيِينِهِ وَتَنْوِيرِهِ بِلُطْفٍ وَكَرَمٍ وَ
إِلَّا أَزَاهِيرُ لَطَائِفِ لُطْفِهِ وَكَرَمِهِ وَتَعَرُّفِهِ وَتَوَدُّدِهِ بِرَحْمَةٍ وَنِعْمَةٍ وَإِلَّا ثَمَرَاتُ فَيَاضِ عَيْنِ رَحْمَتِهِ
وَنِعْمَتِهِ وَتَرْحُمِهِ وَتَحَنُّنِهِ بِجَمَالٍ وَكَمَالٍ وَإِلَّا لَمَعَاتُ جَمَالِ سَرْمَدِيٍّ وَكَمَالِ دَيْمُومِيٍّ بِشَهَادَةِ
تَفَانِيَةِ الْمَرَايَا وَسَيَالِيَةِ الْمَظَاهِيرِ مَعَ دَوَامِ تَجَلِّيِ الْجَمَالِ عَلَى مَرِّ الْفُصُولِ وَالْعُصُورِ وَالْأَدْوَارِ
وَمَعَ دَوَامِ الْإِنْعَامِ عَلَى مَرِّ الْأَنَامِ وَالْأَيَّامِ وَالْأَعْوَامِ * (٦)

نَعَمْ تَفَانِي الْمِرَاةِ ذَوَالِ الْمَوْجُودَاتِ مَعَ التَّجَلِّيِ الدَّائِمِ مَعَ الْفَيْضِ الْمُلَازِمِ مِنْ أَظْهَرِ
الظُّوَاهِرِ مِنْ أَبْهَرِ الْبَوَاهِرِ عَلَى أَنَّ الْجَمَالَ الظَّاهِرَ أَنَّ الْكَمَالَ الرَّاهِرَ لَيْسَا مُلْكُ الْمَظَاهِيرِ مِنْ
أَفْصَحِ تَبْيَانٍ مِنْ أَوْضَحِ بُرْهَانٍ لِلْجَمَالِ الْمُجَرَّدِ لِلْإِحْسَانِ الْمُجَدَّدِ لِلْوَاجِبِ الْوُجُودِ لِلْبَاقِي الْوُدُودِ

(٥): بو اوچنجی مرتبه، جزئی بر چیچگی و گوزل بر قادینی نظره آلیبور. قوجه بهار بر چیچکدر.
جنت دخی بر چیچک گبیدر، او مرتبه نك مظهرلیدرلر. و عالم گوزل و بیوک بر انسان و حوریلر نوعی و
روحانیلر طائفه سی و حیوانلر جنسی و انسان صنفی هر بری معنا گوزل بر انسان حکمنده، بو مرتبه نك
گوستردیگی اسمایی صفحاتیله گوستریبور.

نَعَمْ فَلَا تُرَى الْمَكْمَلُ يَدُلُّ بِالْبَدَاهَةِ عَلَى الْفِعْلِ الْمَكْمَلِ ثُمَّ الْفِعْلُ الْمَكْمَلُ يَدُلُّ بِالضَّرُورَةِ عَلَى
الْإِسْمِ الْمَكْمَلِ وَ الْفَاعِلِ الْمَكْمَلِ ثُمَّ الْإِسْمُ الْمَكْمَلُ يَدُلُّ بِإِلَاقَةِ الرَّبِّ عَلَى الْوَصْفِ الْمَكْمَلِ ثُمَّ
الْوَصْفُ الْمَكْمَلُ يَدُلُّ بِإِلَاقَةِ الشَّيْءِ عَلَى الشَّانِ الْمَكْمَلِ ثُمَّ الشَّانُ الْمَكْمَلُ يَدُلُّ بِالْيَقِينِ عَلَى كَمَالِ
الذَّاتِ بِمَا يَلِيْقُ بِالذَّاتِ وَهُوَ الْحَقُّ الْيَقِينُ ❖

الْمَرْتَبَةُ الرَّابِعَةُ

جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ إِذْ هُوَ الْعَدْلُ الْعَادِلُ الْحَكْمُ الْحَاكِمُ الْحَكِيمُ الْأَزَلِيُّ الَّذِي أَسَّسَ
بُنْيَانَ شَجَرَةِ هَذِهِ الْكَائِنَاتِ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ بِأُصُولٍ مَشِيعَتِهِ وَحِكْمَتِهِ وَفَصْلَهَا بِدَسَاتِيرِ قَضَائِهِ وَ
قَدَرِهِ وَنَظْمَهَا بِقَوَانِينِ عَادَتِهِ وَسُنَّتِهِ وَزِينَهَا بِنَوَامِيسِ عِنَايَتِهِ وَرَحْمَتِهِ وَنُورَهَا بِجَلَوَاتِ
أَسْمَائِهِ وَصِفَاتِهِ بِشَهَادَاتِ انْتِظَامَاتِ مَصْنُوعَاتِهِ وَتَرْبِيَّاتِ مَوْجُودَاتِهِ وَتَشَابُهِهَا وَتَنَاسُبِهَا
وَتَجَاوُزِهَا وَتَعَاوُنِهَا وَتَعَانُقِهَا وَاتِّقَانِ الصَّنْعَةِ الشُّعُورِيَّةِ فِي كُلِّ شَيْءٍ عَلَى مِقْدَارِ قَامَةِ قَابِلِيَّتِهِ
الْمُقَدَّرَةِ بِتَقْدِيرِ الْقَدْرِ فَالْحِكْمَةُ الْعَامَّةُ فِي تَنْظِيمَاتِهَا وَالْعِنَايَةُ التَّامَّةُ فِي تَرْبِيَّاتِهَا وَالرَّحْمَةُ
الْوَاسِعَةُ فِي تَلْطِيفَاتِهَا وَالْأَرْزَاقُ وَالْإِعَاشَةُ الشَّامِلَةُ فِي تَرْبِيَّتِهَا وَالْحَيَاةُ الْعَجِيبَةُ الصَّنْعَةُ
بِمَظْهَرِيَّتِهَا لِلشُّؤْنِ الذَّاتِيَّةِ لِفَاطِرِهَا وَالْمَحَاسِنُ الْقُضْدِيَّةُ فِي تَحْسِينَاتِهَا وَدَوَامُ تَجَلِّي الْجَمَالِ
الْمُنْعَكِسِ مَعَ زَوَالِهَا وَالْعِشْقُ الصَّادِقُ فِي قَلْبِهَا لِمَعْبُودِهَا وَالْإِنْجِدَابُ الظَّاهِرُ فِي جَذْبَتِهَا وَ
إِتْفَاقُ كُلِّ كُمْلِهَا عَلَى وَحْدَةِ فَاطِرِهَا وَالتَّصَرُّفُ لِمَصَالِحِ فِي أَجْرَائِهَا وَالتَّذْيِيرُ الْحَكِيمُ لِنَبَاتَاتِهَا
وَالتَّرْبِيَّةُ الْكَرِيمَةُ لِحَيَوَانَاتِهَا وَالْإِنْتِظَامُ الْمَكْمَلُ فِي تَغْيِيرَاتِ أَرْكَانِهَا وَالْغَايَاتُ الْجَسِيمَةُ فِي
إِنْتِظَامِ كُلِّيَّتِهَا وَ الْحُدُوثُ دَفْعَةً مَعَ غَايَةِ كَمَالِ حُسْنِ صَنْعَتِهَا بِإِلَاقَةِ حَاجَتِهَا إِلَى مُدَّةٍ وَ مَادَّةٍ وَ
التَّشْخُصَاتُ الْحَكِيمَةُ مَعَ عَدَمِ تَحْدِيدِ تَرَدُّدِ امْكَانَاتِهَا وَقَضَاءِ حَاجَاتِهَا عَلَى غَايَةِ كَثَرَتِهَا وَ
تَنَوُّعِهَا فِي أَوْقَاتِهَا اللَّائِقَةِ الْمُنَاسِبَةِ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُ مَعَ قَصْرِ أَيْدِيهَا

مِنْ أَصْغَرِ مَطَالِبِهَا وَ الْقُوَّةُ الْمَطْلُوقَةُ فِي مَعْدِنِ ضَعْفِهَا وَ الْقُدْرَةُ الْمَطْلُوقَةُ فِي مَنْبَعِ عَجْرِهَا وَ الْحَيَاةُ
الظَّاهِرَةُ فِي جُمُودِهَا وَ الشُّعُورُ الْمُحِيطُ فِي جَهْلِهَا وَ الْإِنْتِظَامُ الْمُكْمَلُ فِي تَغْيِيرَاتِهَا الْمُسْتَلَزِمُ
لِوُجُودِ الْمُغَيَّرِ الْغَيْرِ الْمُتَغَيَّرِ وَ الْإِتِّفَاقُ فِي تَسْبِيحَاتِهَا كَالدَّوَائِرِ الْمُتَدَاخِلَةِ الْمُتَّحِدَةِ الْمُرَكَّزِ وَ
الْمَقْبُولِيَّةُ فِي دَعَوَاتِهَا الثَّلَاثِ يِلْسَانِ اسْتِعْدَادِهَا وَ يِلْسَانِ إحتِیاجَاتِهَا (۷) الْفِطْرِيَّةِ وَ يِلْسَانِ
إِضْطِرَارِهَا وَ الْمُنَاجَاةُ وَ الشُّهُودَاتُ وَ الْفُيُوضَاتُ فِي عِبَادَاتِهَا وَ الْإِنْتِظَامُ فِي قَدَرِهَا وَ
الْإِطْمِئْنَانُ بِذِكْرِ فَاطِرِهَا وَ كَوْنُ الْعِبَادَةِ فِيهَا خِيطَ الْوَصْلَةِ بَيْنَ مُنْتَهِيَّهَا وَ مَبْدِئِهَا وَ سَبَبُ
ظُهُورِ كَمَالِهَا وَ لِيَتَحَقَّقَ مَقَاصِدُ صَانِعِهَا . وَ هَكَذَا بِسَائِرِ شُؤْنَاتِهَا وَ أَحْوَالِهَا وَ كَيْفِيَّاتِهَا شَاهِدَاتُ
بِأَنَّهَا كُلُّهَا بِتَدْبِيرِ مُدَبِّرٍ حَكِيمٍ وَاحِدٍ وَ فِي تَرْبِيَةِ مُرَبِّ كَرِيمٍ أَحَدٍ صَمَدٍ وَ كُلُّهَا خُدَامُ سَيِّدٍ وَاحِدٍ
وَ تَحْتَ تَصَرُّفٍ مُتَصَرِّفٍ وَاحِدٍ وَ مُصَدِّرُهُمْ قُدْرَةُ الْوَاحِدِ الَّذِي تَظَاهَرَتْ وَ تَكَاثَرَتْ خَوَاتِيمُ
وَ خَدَتِهِ عَلَى كُلِّ مَكْتُوبٍ مِنْ مَكْتُوباتِهِ فِي كُلِّ صَفْحَةٍ مِنْ صَفَحَاتِ مَوْجُودَاتِهِ ❖

نَعَمْ فَكُلُّ زَهْرَةٍ وَ ثَمَرٍ وَ كُلُّ نَبَاتٍ وَ شَجَرٍ بَلَّ كُلُّ حَيَوَانٍ وَ حَجَرٍ بَلَّ كُلُّ ذَرَّةٍ (۸) وَ مَدَرٍ
(۹) فِي كُلِّ وَادٍ وَ جَبَلٍ وَ كُلِّ بَادٍ وَ قَفَرٍ خَاتَمٌ بَيْنَ النَّقْشِ وَ الْآثَرِ يُظْهِرُ لِدِقَّةِ النَّظَرِ بَانَ ذَاكَ
الْآثَرُ هُوَ كَاتِبُ ذَاكَ الْمَكَانِ بِالْعَبْرِ فَهُوَ كَاتِبُ ظَهْرِ الْبَرِّ وَ بَطْنِ الْبَحْرِ فَهُوَ نَقَّاشُ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ
فِي صَحِيفَةِ السَّمَوَاتِ ذَاتِ الْعَبْرِ جَلَّ جَلَالُ نَقَّاشِهَا اللَّهُ أَكْبَرُ ❖

كِه لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ❖ بَرَابَرُ مِي زَنْدُ عَالَمُ ❖

(۷): نسخه: ﴿إحتِیاجَهَا﴾

(۸): نسخه: ﴿ذَرَّةٍ﴾

(۹): ﴿مَدَرٍ﴾ چاقیل، طاش معناسنه در

الْمَرْتَبَةُ الْخَامِسَةُ (١٠)

اللَّهُ أَكْبَرُ إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْقَدِيرُ الْمُصَوِّرُ الْبَصِيرُ الَّذِي هَذِهِ الْأَجْرَامُ الْعُلُويَّةُ وَالْكَوَاكِبُ الدُّرِّيَّةُ نَيِّرَاتُ بَرَاهِينِ الْوُهِيَّةِ وَ عَظَمَتِهِ وَ شُعَاعَاتُ شَوَاهِدِ رُبُوبِيَّتِهِ وَ عِزَّتِهِ تَشْهَدُ وَ تُنَادِي عَلَى شَعْشَعَةِ سُلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِهِ وَ تُنَادِي عَلَى وَسْعةِ حُكْمِهِ وَ حِكْمَتِهِ وَ عَلَى حِشْمَةِ عَظَمَةِ قُدْرَتِهِ فَاسْتَمِعْ إِلَى آيَةِ (أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَ دَرَبْنَاهَا) الخ.. ثُمَّ انْظُرْ إِلَى وَجْهِ السَّمَاءِ كَيْفَ تَرَى سُكُوتًا فِي سُكُونَةِ حَرَكَةٍ فِي حِكْمَةٍ تَلْثَلَا فِي حِشْمَةٍ تَبْسُمًا فِي رِيْنَةٍ مَعَ إِنْتِظَامِ الْخِلْقَةِ مَعَ إِتْرَانِ الصَّنْعَةِ تَشْعُشُعُ سِرَاجِهَا لِتَبْدِيلِ الْمَوَاسِمِ تَهْلُهُلُ مِصْبَاحِهَا لِتَنْوِيرِ الْمَعَالِمِ تَلْثَلَا نُجُومُهَا لِتَرْيِبِ الْعَوَالِمِ تُعْلِنُ لِأَهْلِ النُّهَى سُلْطَنَةً بِلاَ إِنْتِهَاءٍ لِتَدْبِيرِ هَذَا الْعَالَمِ ❁

فَذَلِكَ الْخَلَّاقُ الْقَدِيرُ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ وَ مُرِيدٌ بِإِرَادَةٍ شَامِلَةٍ مَا شَاءَ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ وَ هُوَ قَدِيرٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ بِقُدْرَةٍ مُطْلَقَةٍ مُحِيطَةٍ ذَاتِيَّةٍ وَ كَمَا لَا يُمَكِّنُ وَ لَا يَتَصَوَّرُ وَ جُودُ هَذِهِ الشَّمْسِ فِي هَذَا الْيَوْمِ بِلاَ ضِيَاءٍ وَ لَا حَرَارَةٍ كَذَلِكَ لَا يُمَكِّنُ وَ لَا يَتَصَوَّرُ وَ جُودُ إِلِهِ خَالِقِ السَّمَوَاتِ بِلاَ عِلْمٍ مُحِيطٍ وَ بِلاَ قُدْرَةٍ مُطْلَقَةٍ فَهُوَ بِالضَّرُورَةِ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ يَعْلَمُ مُحِيطٌ لَا زِمَ ذَاتِيٍّ لِلذَّاتِ يَلْزِمُ تَعَلُّقُ ذَلِكَ الْعِلْمِ بِكُلِّ الْأَشْيَاءِ لَا يُمَكِّنُ أَنْ يَنْفَكَّ عَنْهُ شَيْءٌ بِسِرِّ الْحُضُورِ وَ الشُّهُودِ وَ النُّفُوذِ وَ الْإِحَاطَةِ التَّوْرَانِيَّةِ فَمَا يُشَاهَدُ فِي جَمِيعِ الْمَوْجُودَاتِ مِنَ الْإِنْتِظَامَاتِ الْمَوْزُونَةِ وَ الْإِتْرَانَاتِ الْمَنْظُومَةِ وَ الْحُكْمِ الْعَامَّةِ وَ الْعِنَايَاتِ التَّامَّةِ وَ الْأَقْدَارِ الْمُنْتَظَمَةِ وَ الْأَقْصِيَّةِ الْمُثْمِرَةِ وَ الْأَجَالِ الْمُعَيَّنَةِ وَ الْأَرْزَاقِ الْمُقَنَّنَةِ وَ الْإِتِّقَانَاتِ الْمُفَنَّنَةِ وَ الْإِهْتِمَامَاتِ الْمُزَيَّنَةِ وَ غَايَةِ كَمَالِ الْإِمْتِيَارِ وَ الْإِتْرَانِ وَ الْإِنْتِظَامِ وَ الْإِتِّقَانِ وَ السُّهُولَةِ الْمُطْلَقَةِ شَاهِدَاتٌ عَلَى إِحَاطَةِ عِلْمِ عَلَامِ الْغُيُوبِ بِكُلِّ شَيْءٍ وَ أَنَّ آيَةَ (أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ)

(١٠): اوتوز ايكنجى سوزك برنجى موقفنك ذيلنده و يگرمنجى مكنوبك ايكنجى مقامنده ايضاح

تَدُلُّ عَلَى أَنَّ الْوُجُودَ فِي الشَّيْءِ يَسْتَلْزِمُ الْعِلْمَ بِهِ وَنُورَ الْوُجُودِ فِي الْأَشْيَاءِ يَسْتَلْزِمُ نُورَ الْعِلْمِ فِيهَا
فَنِسْبَةُ دَلَالَةِ حُسْنِ صَنْعَةِ الْإِنْسَانِ عَلَى شُعُورِهِ إِلَى نِسْبَةِ دَلَالَةِ خَلْقَةِ الْإِنْسَانِ عَلَى عِلْمِ خَالِقِهِ
كَنِسْبَةِ لُمِيعَةِ نُجَيْمَةِ الدُّبِّيَّةِ فِي اللَّيْلَةِ الدُّهْمَاءِ إِلَى شَعْشَعَةِ الشَّمْسِ فِي نَضْفِ
النَّهَارِ عَلَى وَجْهِ الْفَبْرَاءِ ❖

وَكَمَا أَنَّهُ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ فَهُوَ مُرِيدٌ لِكُلِّ شَيْءٍ لَا يُمْكِنُ أَنْ يَتَحَقَّقَ شَيْءٌ بِدُونِ مَشِيئَتِهِ وَكَمَا
أَنَّ الْقُدْرَةَ تَوَثَّرُ وَأَنَّ الْعِلْمَ يُمَيِّزُ كَذَلِكَ أَنَّ الْإِرَادَةَ تُخَصِّصُ. ثُمَّ يَتَحَقَّقُ وُجُودُ الْأَشْيَاءِ فَالشَّوَاهِدُ
عَلَى وُجُودِ إِرَادَتِهِ تَعَالَى وَإِخْتِيَارِهِ سُبْحَانَهُ بِعَدَدِ كَيْفِيَّاتِ الْأَشْيَاءِ وَأَحْوَالِهَا وَشُؤْنَاتِهَا نَعَمْ
فَتَنْظِيمُ الْمَوْجُودَاتِ وَتَخْصِيصُهَا بِصِفَاتِهَا مِنْ بَيْنِ الْإِمْكَانَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَمِنْ بَيْنِ الطُّرُقِ
الْعَقِيمَةِ وَمِنْ بَيْنِ الْإِحْتِمَالَاتِ الْمُشَوَّشَةِ وَتَحْتَ أَيْدِي السُّيُولِ الْمُتَشَاكِسَةِ بِهَذَا النِّظَامِ
الْأَدَقِّ الْأَرَقِّ وَتَوَزِينُهَا بِهَذَا الْمِيزَانِ الْحَسَّاسِ الْجَسَّاسِ الْمُشْهُودَيْنِ ❖ وَأَنَّ خَلْقَ الْمَوْجُودَاتِ
الْمُخْتَلِفَاتِ الْمُنتَظِمَاتِ الْحَيَوِيَّةِ مِنَ الْبَسَائِطِ الْجَامِدَةِ كَالْإِنْسَانِ بِجِهَارَاتِهِ مِنَ النُّطْفَةِ وَ
الطَّيْرِ بِجَوَارِحِهِ مِنَ الْبَيْضَةِ وَالشَّجَرِ بِأَعْضَائِهِ الْمُتَنَوِّعَةِ مِنَ النَّوَاتِ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ تَخْصِصَ كُلِّ
شَيْءٍ وَتَعْيِينَهُ بِإِرَادَتِهِ وَإِخْتِيَارِهِ وَمَشِيئَتِهِ سُبْحَانَهُ ❖

فَكَمَا أَنَّ تَوَافُقَ الْأَشْيَاءِ مِنْ جِنْسٍ وَالْأَفْرَادِ مِنْ نَوْعٍ فِي آسَاسَاتِ الْأَعْضَاءِ يَدُلُّ بِالضَّرُورَةِ
عَلَى أَنَّ صَانِعَهَا وَاحِدٌ أَحَدٌ كَذَلِكَ أَنَّ تَمَازُجَهَا فِي التَّشْخِصَاتِ الْحَكِيمَةِ الْمُشْتَمِلَةِ عَلَى عَلَامَاتٍ
فَارِقَةٍ مُنْتَظِمَةٍ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ ذَلِكَ الصَّانِعَ الْوَاحِدَ الْأَحَدَ هُوَ فَاعِلٌ مُخْتَارٌ مُرِيدٌ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَ
يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ جَلَّ جَلَالُهُ ❖

وَكَمَا أَنَّ ذَلِكَ الْخَلَاقَ الْعَلِيمَ الْمُرِيدَ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ وَ مُرِيدٌ لِكُلِّ شَيْءٍ لَهُ عِلْمٌ مُحِيطٌ وَ
إِرَادَةٌ شَامِلَةٌ وَإِخْتِيَارٌ تَامٌ كَذَلِكَ لَهُ قُدْرَةٌ كَامِلَةٌ ضَرُورِيَّةٌ ذَاتِيَّةٌ نَاشِئَةٌ مِنَ الذَّاتِ وَلَا زِمَةَ
لِلذَّاتِ فَمَحَالٌ تَدَاخُلُ ضِدِّهَا وَإِلَّا لَرِمَ جَمْعُ ضِدِّينِ الْمُحَالِ بِالِاتِّفَاقِ ❖

فَلَا مَرَاتَبَ فِي تِلْكَ الْقُدْرَةِ فَتَتَسَاوَى بِالنِّسْبَةِ إِلَيْهَا الذَّرَاتُ وَالنُّجُومُ وَالْقَلِيلُ وَالْكَثِيرُ وَالصَّغِيرُ وَالْكَبِيرُ وَالْجُزْئِيُّ وَالْكُلِّيُّ وَالْجُزْءُ وَالْكُلُّ وَالْإِنْسَانُ وَالْعَالَمُ وَالنُّوَاةُ وَالشَّجَرُ بِسِرِّ النُّورَانِيَّةِ وَالشَّفَافِيَّةِ وَالْمُقَابَلَةِ وَالْمُوازَنَةِ وَالْإِنْتِظَامِ وَالْإِمْتِثَالِ بِشَهَادَةِ الْإِنْتِظَامِ الْمُطْلَقِ وَالْإِتِّزَانِ الْمُطْلَقِ وَالْإِمْتِيَارِ الْمُطْلَقِ فِي السَّرْعَةِ وَالسُّهُولَةِ وَالْكَثَرَةِ الْمُطْلَقَاتِ بِسِرِّ إِمْدَادِ الْوَاحِدِيَّةِ وَيُسِرُّ الْوَحْدَةَ وَتَجَلَّى الْأَحَدِيَّةِ وَبِحِكْمَةِ الْوُجُوبِ وَالتَّجَرُّدِ وَمُبَايَنَةِ الْمَاهِيَّةِ وَيُسِرُّ عَدَمَ التَّقَيُّدِ وَعَدَمَ التَّحْيِيزِ وَعَدَمَ التَّجْزِئِ وَبِحِكْمَةِ انْقِلَابِ الْعَوَاقِقِ وَالْمَوَانِعِ إِلَى الْوَسَائِلِ فِي التَّسْهِيلِ إِنْ أُحْتِيجَ إِلَيْهِ وَالْحَالُ أَنَّهُ لَا اُحْتِيَاجَ كَأَعْصَابِ الْإِنْسَانِ وَالْخُطُوطِ الْحَدِيدِيَّةِ لِنَقْلِ السِّيَّالَاتِ اللَّطِيفَةِ بِحِكْمَةٍ أَنَّ الذَّرَّةَ وَالْجُزْءَ وَالْجُزْئِيَّ وَالْقَلِيلَ وَالصَّغِيرَ وَالْإِنْسَانَ وَالنُّوَاةَ لَيْسَتْ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنَ النَّجْمِ وَالنَّوْعِ وَالْكُلِّ وَالْكُلِّيِّ وَالْكَثِيرِ وَالْكَبِيرِ وَالْعَالَمِ وَالشَّجَرِ فَمَنْ خَلَقَ هَؤُلَاءِ لَا يُسْتَبَعْدُ مِنْهُ خَلْقُ هَذِهِ إِذِ الْمُحَاطَاتُ كَالْأَمْثَلَةِ الْمَكْتُوبَةِ الْمُصَغَّرَةِ أَوْ كَالنَّقْطِ الْمَحْلُوبَةِ الْمُعْصَرَةِ فَلَا بُدَّ بِالضَّرُورَةِ أَنْ يَكُونَ الْمُحِيطُ فِي قَبْضَةِ تَصَرُّفِ خَالِقِ الْمُحَاطِ لِيُدْرَجَ مِثَالُ الْمُحِيطِ فِي الْمُحَاطَاتِ بِدَسَاتِيرِ عِلْمِهِ وَأَنْ يَعْصُرَهَا مِنْهُ بِمَوَازِينِ حِكْمَتِهِ فَالْقُدْرَةُ الَّتِي أَبْرَزَتْ هَاتِيكَ الْجُزْئِيَّاتِ لَا يَتَعَسَّرُ عَلَيْهَا إِبْرَازُ تَاكِ الْكُلِّيَّاتِ فَكَمَا أَنَّ نُسْخَةَ قُرْآنِ الْحِكْمَةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى الْجَوْهَرِ الْفَرْدِ بِذَرَّاتِ الْإِثْرِ لَيْسَتْ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ نُسْخَةِ قُرْآنِ الْعُظْمَةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى صَحَائِفِ السَّمَوَاتِ بِإِمْدَادِ النُّجُومِ وَالشُّمُوسِ كَذَلِكَ لَيْسَتْ خِلْقَةُ نَحْلَةٍ وَنَمْلَةٍ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ خِلْقَةِ النَّخْلَةِ وَالْفِيلِ وَلَا صَنْعَةُ وَرْدِ الزَّهْرَةِ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ صَنْعَةِ دُرِّيِّ نَجْمِ الزَّهْرَةِ وَهَكَذَا فَقَسْ ❁

فَكَمَا أَنَّ غَايَةَ كَمَالِ السُّهُولَةِ فِي إِيجَادِ الْأَشْيَاءِ أَوْقَعَتْ أَهْلَ الضَّلَالَةِ فِي إِتْبَاسِ التَّشْكِيلِ بِالتَّشْكِيلِ الْمُسْتَلَرِّمِ لِلْمُحَالَاتِ الْخُرَافِيَّةِ الَّتِي تَمُجُّهَا الْعُقُولُ بَلْ تَتَنَفَّرُ عَنْهَا الْأَوْهَامُ كَذَلِكَ أَثْبَتَتْ بِالْقَطْعِ وَالضَّرُورَةِ لِأَهْلِ الْحَقِّ وَالْحَقِيقَةِ تَسَاوَى السِّيَّارَاتِ مَعَ الذَّرَّاتِ بِالنِّسْبَةِ

إِلَى قُدْرَةِ خَالِقِ الْكَائِنَاتِ جَلَّ جَلَالُهُ وَعَظُمَ شَأْنُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ *

الْمَرْتَبَةُ السَّادِسَةُ (۱۱)

﴿جَلَّ جَلَالُهُ وَعَظُمَ شَأْنُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ الْعَادِلُ الْحَكِيمُ الْقَادِرُ الْعَلِيمُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ السُّلْطَانُ الْأَزَلِيُّ الَّذِي هَذِهِ الْعَوَالِمُ كُلُّهَا فِي تَصَرُّفِ قَبْضَتِي نِظَامِهِ وَ مِيزَانِهِ وَ تَنْظِيمِهِ وَ تَوْزِينِهِ وَ عَدْلِهِ وَ حِكْمَتِهِ وَ عِلْمِهِ وَ قُدْرَتِهِ وَ مَظْهَرُ سِرِّ وَاحِدِيَّتِهِ وَ أَحَدِيَّتِهِ بِالْحَدْسِ الشُّهُودِيِّ بَلْ بِالْمُشَاهَدَةِ إِذْ لَا خَارَجَ فِي الْكَوْنِ مِنْ دَائِرَةِ النَّظَامِ وَ الْمِيزَانِ وَ التَّنْظِيمِ وَ التَّوْزِينِ وَ هُمَا بَابَانِ مِنَ الْإِمَامِ الْمُبِينِ وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ وَ هُمَا عُقُودَانِ لِعِلْمِ الْعَلِيمِ الْحَكِيمِ وَ أَمْرِهِ وَ قُدْرَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ وَ إِرَادَتِهِ فَذَلِكَ النَّظَامُ مَعَ ذَلِكَ الْمِيزَانِ فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ مَعَ ذَلِكَ (۱۲) الْإِمَامِ بُرْهَانَانَ تَبَيَّرَانَ لِمَنْ لَهُ فِي رَأْسِهِ إِذْعَانٌ وَ فِي وَجْهِهِ الْعَيْنَانِ أَنْ لَا شَيْءَ مِنَ الْأَشْيَاءِ فِي الْكَوْنِ وَ الزَّمَانِ يَخْرُجُ مِنْ قَبْضَةٍ تَصَرُّفِ رَحْمَنِ وَ تَنْظِيمِ حَنَّانٍ وَ تَزْيِينِ مَنَّانٍ وَ تَوْزِينِ دَيَّانٍ *

الْحَاصِلُ: أَنَّ تَجَلَّى الْإِسْمِ الْأَوَّلِ وَ الْآخِرِ فِي الْخَلَاقِيَّةِ النَّاطِرَيْنِ إِلَى الْمَبْدَأِ وَ الْمُنْتَهَى وَ الْأَصْلِ وَ النَّسْلِ وَ الْمَاضِي وَ الْمُسْتَقْبَلِ وَ الْأَمْرِ وَ الْعِلْمِ الْمُسْتِيرَانِ إِلَى الْإِمَامِ الْمُبِينِ وَ تَجَلَّى الْإِسْمِ الظَّاهِرِ وَ الْبَاطِنِ عَلَى الْأَشْيَاءِ فِي ضَمَنِ الْخَلَاقِيَّةِ يُشِيرَانِ إِلَى الْكِتَابِ الْمُبِينِ * فَالْكَائِنَاتُ كَشَجَرَةٍ عَظِيمَةٍ وَ كُلُّ عَالَمٍ مِنْهَا أَيْضًا كَالشَّجَرَةِ فَمُمَثِّلُ شَجَرَةٍ جُزْئِيَّةٍ لِخَلْقَةِ الْكَائِنَاتِ وَ أَنْوَاعِهَا وَ عَوَالِمِهَا وَ هَذِهِ الشَّجَرَةُ الْجُزْئِيَّةُ لَهَا أَصْلٌ وَ مَبْدَأٌ وَ هُوَ النُّوَّةُ الَّتِي

(۱۱): بو مرتبه سادسه سائر مرتبه لرگی یازیلسه ایدی، بک چوق اوزون اولاجقدی. چونکه إمام مبین، کتاب مبین قیصه إفاده ايله بیان ایدیلهمز. اوتوزنجی سوزده بر نبذه ذکر ایدیلدیگندن، بوراده کتابه قیصه کسوب درسده ایضاحات ویردک.

تَنْبُتُ عَلَيْهَا وَكَذَا لَهَا نَسْلٌ يُدِيمُ وَظِيْفَتَهَا بَعْدَ مَوْتِهَا وَهُوَ النُّوَّةُ فِي ثَمَرَاتِهَا فَالْمَبْدَأُ وَ
 الْمُنْتَهَى مَظْهَرَانِ لِتَجَلِّي الْأَسْمِ الْأَوَّلِ وَالْآخِرِ فَكَانَ الْمَبْدَأُ وَالنُّوَّةُ الْأَصْلِيَّةُ بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ
 وَالْحِكْمَةِ فَهَرِستَةُ وَتَعْرِفَةُ مُرَكَّبَةٌ مِنْ مَجْمُوعِ دَسَاتِيرِ تَشَكُّلِ الشَّجَرَةِ وَالنُّوَاتَاتُ فِي ثَمَرَاتِهَا
 الَّتِي فِي نَهَايَاتِهَا مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي الْأَسْمِ الْآخِرِ فَتِلْكَ النُّوَاتَاتُ فِي الثَّمَرَاتِ بِكَمَالِ الْحِكْمَةِ كَأَنَّهَا
 صُنْدِيقَاتٌ صَغِيرَةٌ أُودِعَتْ فِيهَا فَهَرِستَةُ وَتَعْرِفَةُ لِتَشَكُّلِ مَا يُشَابِهُ (١٣) تِلْكَ الشَّجَرَةُ وَكَأَنَّهَا
 كُتِبَ فِيهَا بِقَلَمِ الْقَدَرِ دَسَاتِيرُ تَشَكُّلِ شَجَرَاتِ آتِيَةٍ وَظَاهِرُ الشَّجَرَةِ مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي الْأَسْمِ الظَّاهِرِ
 فَظَاهِرُهَا بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَالتَّزْيِينِ وَالْحِكْمَةِ كَأَنَّهَا حُلَّةٌ مُنْتَظَمَةٌ مُزَيَّنَةٌ مُرَصَّعَةٌ قَدْ قُدَّتْ
 (١٤) عَلَى مِقْدَارِ قَامَتِهَا بِكَمَالِ الْحِكْمَةِ وَالْعِنَايَةِ وَبَاطِنُ تِلْكَ الشَّجَرَةِ مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي الْأَسْمِ
 الْبَاطِنِ فَبِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَالتَّدْبِيرِ الْمُحِيرِ لِلْعُقُولِ وَتَوْزِيعِ مَوَادِّ الْحَيَاةِ إِلَى الْأَعْضَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ
 بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ كَانَ بَاطِنُ تِلْكَ الشَّجَرَةِ مَا كَيْنَتْ خَارِقَةً فِي غَايَةِ الْإِنْتِظَامِ وَالْإِتِّزَانِ ❖

فَكَمَا أَنَّ أَوَّلَهَا تَعْرِفَةُ عَجِيبَةٌ وَآخِرُهَا فَهَرِستَةُ خَارِقَةٌ تُشِيرَانِ إِلَى الْإِمَامِ الْمُبِينِ.. كَذَلِكَ
 إِنَّ ظَاهِرَهَا كَحُلَّةٍ عَجِيبَةِ الصَّنْعَةِ وَبَاطِنُهَا كَمَا كَيْنَتْ فِي غَايَةِ الْإِنْتِظَامِ تُشِيرَانِ إِلَى الْكِتَابِ
 الْمُبِينِ.. فَكَمَا ﴿ (١٥) أَنَّ الْقُوَّاتِ الْحَافِظَاتِ فِي الْإِنْسَانِ تُشِيرُ إِلَى اللَّوْحِ الْمُحْفُوظِ وَتَدُلُّ عَلَيْهِ
 كَذَلِكَ أَنَّ النُّوَاتَاتِ الْأَصْلِيَّةَ وَالثَّمَرَاتِ تُشِيرَانِ فِي كُلِّ شَجَرَةٍ إِلَى الْإِمَامِ الْمُبِينِ وَالظَّاهِرُ وَ
 الْبَاطِنُ يَرْمُزَانِ إِلَى الْكِتَابِ الْمُبِينِ فَقَسْ عَلَى هَذِهِ الشَّجَرَةِ الْجُزْئِيَّةِ شَجَرَةُ الْأَرْضِ بِمَا ضَمِنَتْهَا وَ
 مُسْتَقْبَلُهَا وَشَجَرَةُ الْكَائِنَاتِ بِأَوَائِلِهَا وَآتِيَتِهَا وَشَجَرَةُ الْإِنْسَانِ (١٦) بِأَجْدَادِهَا وَأَنْسَالِهَا وَ

(١٣): نسخه: ﴿مَا يُنْشَأُ بِهِ﴾

(١٤): نسخه: ﴿قُدِّرَتْ﴾

(١٥): نسخه: ﴿فَكَاكَمَا﴾

(١٦): نسخه: ﴿الْإِنْسَانِيَّةِ﴾

هَكَذَا جَلَّ جَلَالُ خَالِقِهَا وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَا كَبِيرُ أَنْتَ الَّذِي لَا تَهْدِي الْعُقُولَ لَوْصِفَ عَظَمَتِهِ وَلَا
تَصِلُ الْأَفْكَارُ إِلَى كُنْهِ جَبَرُوتِهِ ❖

الْمَرْتَبَةُ السَّابِعَةُ

جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْفَتَّاحُ (١٧) الْفَعَّالُ
الْعَلَّامُ الْوَهَّابُ الْفَيَّاضُ شَمْسُ الْأَزَلِ الَّذِي هَذِهِ الْكَائِنَاتُ بِأَنْوَاعِهَا وَمَوْجُودَاتِهَا ظِلَالٌ أَنْوَارِهِ
وَأَثَارُ أَعْمَالِهِ وَالْوَانُ نَقُوشُ أَنْوَاعِ تَجَلِّيَّاتِ أَسْمَائِهِ وَخُطُوطُ قَلَمِ قَضَائِهِ وَقَدِيرِهِ وَمَرَايَا
تَجَلِّيَّاتِ صِفَاتِهِ وَجَمَالِهِ وَجَلَالِهِ وَكَمَالِهِ بِاجْمَاعِ الشَّاهِدِ الْأَزَلِيِّ بِجَمِيعِ كُتُبِهِ وَصُحُفِهِ وَأَيَاتِهِ
التَّكْوِينِيَّةِ وَالْقُرْآنِيَّةِ وَبِاجْمَاعِ الْأَرْضِ مَعَ الْعَالَمِ بِإِفْتِقَارَاتِهَا وَاحْتِيَاجَاتِهَا فِي ذَاتِهَا وَذَرَاتِهَا
مَعَ تَظَاهِرِ الْغِنَاءِ الْمُطْلَقِ وَالثَّرْوَةِ الْمُطْلَقَةِ عَلَيْهَا وَبِاجْمَاعِ كُلِّ أَهْلِ الشُّهُودِ مِنْ ذَوِي الْأَرْوَاحِ
النَّبِيَّةِ وَالْقُلُوبِ الْمُنَوَّرَةِ وَالْعُقُولِ النُّورَانِيَّةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَوْلِيَاءِ وَالْأَصْفِيَاءِ بِجَمِيعِ
تَحْقِيقَاتِهِمْ وَكُشُوفَاتِهِمْ وَفُيُوضَاتِهِمْ وَمُنَاجَاتِهِمْ قَدْ اتَّفَقَ الْكُلُّ مِنْهُمْ وَمِنْ الْأَرْضِ وَالْأَجْرَامِ
الْعُلُويَّةِ وَالسُّفْلِيَّةِ بِمَا لَا يُحَدُّ مِنْ شَهَادَاتِهِمْ الْقَطْعِيَّةِ وَتَصْدِيقَاتِهِمْ الْيَقِينِيَّةِ بِقَبُولِ شَهَادَاتِ
الْأَيَّاتِ التَّكْوِينِيَّةِ وَالْقُرْآنِيَّةِ؛ وَشَهَادَاتِ الصُّحُفِ وَالْكِتَابِ السَّمَاوِيَّةِ الَّتِي هِيَ شَهَادَةُ الْوَاجِبِ
الْوُجُودِ عَلَى أَنَّ هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ أَثَارُ قُدْرَتِهِ وَمَكْتُوبَاتُ قَدِيرِهِ وَمَرَايَا أَسْمَائِهِ وَ
تَمَثَّلَاتُ أَنْوَارِهِ جَلَّ جَلَالُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ❖

(١٧): بُوَ أَسْمَاءِ مَبَارَكِهِ دُورِ بِنِيرِلِيهِ، مَوْجُودَاتِهِ كِي جَلُوه لَرِي آلتِنْدِهِ أَفْعَالِ إلهِيهِ وَ أَثَارِيهِ بِاقْمَقْلِهِ مَسْمَايِ

ذُو الْجَلَالِهِ إِنْتِقَالَ ايدِيلِيرِ.

الْبَابُ الرَّابِعُ

فَصْلَانِ

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

حضرت خضرؑ مشهور و مهم بر وردی مبدأ و اساس اولارق، معرفت اللّٰهده و توحیدک مراتبده آلتمش اوچ مرتبه‌یه إشارت ایدیور. او آلتمش اوچ مرتبه‌نک هر بریسی ایکی جمله‌در: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ و حدانیتی إثبات ایتدیگی گبی، ﴿هُوَ﴾ ایله باشلايان إسملر وجود واجبی إثبات ایدیور.

عادتاً برنجی جمله و حدانیتی گوستردیگی زمان بر سؤال مقدرّ خاطره گلیور. "او واحد کیمدر؟ ناصل بیله جگز؟" دییه واقع اولان سؤاله؛ مثلاً ﴿هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾ ایله جواب ویریور. یعنی کائناتی طولدیران آثار شفقت و مرحمت اونکدر، او رحمانی طانیتدیریور. و هکذا قیاس ایت.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

اَللّهُمَّ اِنِّیْ اُقَدِّمُ اِلَیْكَ بَیْنَ یَدَیْ کُلِّ نِعْمَةٍ وَرَحْمَةٍ وَحِکْمَةٍ وَعِیَاةٍ وَبَیْنَ یَدَیْ
کُلِّ حَیَاةٍ وَمَمَاتٍ وَحَیْوانٍ وَنَبَاتٍ وَبَیْنَ یَدَیْ کُلِّ زُھْرَةٍ وَثَمَرَةٍ وَحَبَّةٍ وَبُذْرَةٍ وَ
بَیْنَ یَدَیْ کُلِّ صَنْعَةٍ وَصِبْغَةٍ وَنِظَامٍ وَمِیزَانٍ، وَبَیْنَ یَدَیْ کُلِّ تَنْظِیْمٍ وَتَوَظُّعٍ وَ
تَمَیِیزٍ فِی کُلِّ الْمَوْجُودَاتِ وَذَرَاتِهَا شَھَادَةً (۱)

شَھَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْبَاقِي الدَّيْمُومُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْحَكِيمُ الْفَقَّارُ

(۱): بو شهادت لده ایکی حکم وار: بری: وحدانیتی گوسترر، ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ در. دیگری: او

واحدک و جودینی اثبات ایدر که، ﴿هُوَ﴾ ایله باشلايان اسملردر. هر بر ﴿هُوَ﴾ گلدیگی وقت، بر سؤال مقدره جوابدر. گویا دینلیبور که؛ "او اِلَه و احدی ناصل طانیه جغز؟" جواب ویریور که؛ مثلا ﴿هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ بونده دیبور که: بو موجوداتک دردلرینی گوروب دیکلهین بریسی وار که، ایستدکلرینی یاپیور. بویله آثار افعال اِلَهِیہ یی و او افعال سمیع، بصیر گئی اسملری اثبات ایدر. او اسملر، موصوفلرک و جودینی گوسترلر.

ایشته بتون بو جملهلر بو طرزدهدر. آثار ایله افعالی، افعال ایله اسمایی، اسماء ایله وجود واجبی اثبات

ایدرلر.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْغَفُورُ الشَّكُورُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْخَلَّاقُ الْقَدِيرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْمُصَوِّرُ الْبَصِيرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْمُحْيِي الْعَلِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْمُنْفِي الْكَرِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْمُدَبِّرُ الْحَكِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْمَرْئِي الرَّحِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْعَلِيُّ الْقَوِيُّ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْوَلِيُّ الْغَنِيُّ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الشَّهِيدُ الرَّقِيبُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْقَرِيبُ الْمُجِيبُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْخَلَّاقُ الْحَكِيمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ هُوَ الْوَاحِدُ الصَّمَدُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْبَاقِي الْأَمَجْدُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْوَدُودُ الْمَجِيدُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْفَعَّالُ لِمَا يُرِيدُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَلِكُ الْوَارِثُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْبَاقِي الْبَاعِثُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ اللَّطِيفُ الْمُدَبِّرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ السَّيِّدُ الدِّيَّانُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْحَنَّانُ (۲) الْمَنَّانُ (۳)
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ السُّبُّوحُ الْقُدُّوسُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْعَدْلُ الْحَكَمُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْفَرْدُ الصَّمَدُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ النُّورُ الْهَادِي
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَعْرُوفُ لِكُلِّ الْعَارِفِينَ (۴)

(۲): ﴿حَنَّانٌ﴾ رحمتلرک اُک لطیف جلوه سنی گوسترنذر.

(۳): ﴿مَنَّانٌ﴾ نعمت ویریجی دیمکدر.

(۴): ﴿هُوَ الْمَعْرُوفُ لِكُلِّ الْعَارِفِينَ﴾ فقره سندن صوگره کی فقره لرک مثالی شودر که: او إله واحدی طانیق ایسته یورسه ک باق، بتون نوع بشرده گلن عارف لرک آیری آیری یولر ایله دلیلر ایله طانیق لر بر معروف وار. ایسته او معروف اودر. او إله واحد، بویه حد و حسابه گلمز اهل معرفت، حد و حسابه گلمز آیری آیری طرزده طانیق لر بر ذاتک وجودی، گونش گی ظاهر اولور.

هم نوع بشرده کی حد و حسابه گلمز عابد لرک بر تک معبوده عبادت ایتدک لر و او عبادتک قارشیننده مقابله معنویه گورمه لر و مناجات و فیوضاته مظهر اولمالر؛ گونش گی او معبودک وجودینی مضاعف تواتر لرله گوستریورلر. و هکذا اوت ته کی فقره لر قیاس ایت.

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَعْبُودُ الْحَقُّ لِكُلِّ الْعَالَمِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَشْكُورُ لِكُلِّ الشَّاكِرِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَذْكُورُ لِكُلِّ الذَّاكِرِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَحْمُودُ لِكُلِّ الْحَامِدِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَوْجُودُ لِكُلِّ الطَّالِبِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَوْصُوفُ لِكُلِّ الْمُوَحِّدِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَحْبُوبُ الْحَقُّ لِكُلِّ الْمُحِبِّينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَرْغُوبُ لِكُلِّ الْمُرِيدِينَ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمُقْصُودُ لِكُلِّ الْمُتَمَنِّينَ (۵)
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمُقْصُودُ لِكُلِّ الْجَنَانِ (۶)
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَوْجِدُ لِكُلِّ الْأَنَامِ (۷)
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَوْجُودُ فِي كُلِّ زَمَانٍ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَعْبُودُ فِي كُلِّ مَكَانٍ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَذْكُورُ بِكُلِّ لِسَانٍ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمَشْكُورُ بِكُلِّ إِحْسَانٍ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * هُوَ الْمُنْعِمُ بِلَا اِمْتِنَانٍ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اِيمَانًا بِاللَّهِ * (۸) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اَمَانًا مِنَ اللَّهِ (۹)

(۵): ﴿مُنِيبٌ﴾ کائناتدن یوزینی چویرن و باقئی حقیقی به متوجّه اولان کیمسه.

(۶): جَنَان: قلب

(۷): اَنَام: مخلوقات.

(۸): ﴿اِيمَانًا بِاللَّهِ﴾ بو کلمه ايله اللّٰه ايمان ايدييورم.

(۹): ﴿اَمَانًا مِنَ اللَّهِ﴾ بکّا عذابدن امنيتم ايچون بر وثيقه‌در.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَمَانَةً عِنْدَ اللَّهِ * لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِذْعَانًا وَصِدْقًا * لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعَبُّدًا وَرِقًّا
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ * مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ

الفصلُ الثاني من الباب الرابع

أكثر أقطابك و بالخاصه غوث گیلانی نك هر صباح
 وردلرینك فاتحه سی حکمنده بش آلتی سطر تمجید و تعظیم،
 بنم ایچون اوزون بر سلسله تفکرك چکردگی حکمنه
 گچوب؛ طقسان طوقوز مرتبه معرفت و توحیده إشارت
 نوعندن، بر سنبل معنوی ویرمش.

او طقسان طوقوز مرتبه سندن یتمش طوقوز مرتبه سی
 بوراده ذکر ایدیلدی.

او إشاراتك هر بر فقره سنده ایکی جهته ذات اقدس
 باقار. بری: حاضر مشهود وضعیتله شهادت ایدر معناسیله،
 ﴿لله شهید﴾ تعبیریه إفاده ایدیلیور. و أمثاللرینك بربری
 آرقه سندن گلوب گچمه سندن تظاهر ایدن سلسله نك إشارته،
 ﴿على الله دلیل﴾ دییه دلالت ایدر، معناسنده إفاده ایدیلمشدر.

ایشته:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

﴿أَصْبَحْنَا﴾ (۱۰) وَ أَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْكَبِيرَاءُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ

(۱۰): ﴿أَصْبَحْنَا﴾ بز صباحه گیردک. بو صباحک ملکی ده اللّٰه شاهددر. بو بابده ایکی نکته وار:

برنجی نکته شودر که: هر شی حال حاضر وجودیله جنابِ حقّ وجودینه و وحدتنه شهادت ایتدکلری گی، منتظمًا تبدل ایدوب آرقه‌سنده أمثاللرینه یر و یرمک ایچون گیتمه‌سیله، بر تجدد صورتی آلتنده عظیم بر سلسله‌بی گوسترمکله، جنابِ حقّ وجود و وحدانیتنه دلیل دیمکدر.

الحاصل: ﴿شَهِيدٌ﴾ فقره‌سیله حال حاضر وجودینی و ﴿دَلِيلٌ﴾ جمله‌سیله ده گلوب گچن أمثاللرینک ترکیبندن تشکل ایدن سلسله‌سنی گوسترر.

ایکنجی نکته: قاعده‌ی نحویه ایله (الْأَلَاءُ لِلَّهِ شَهِيدَةٌ) دیمک لازم گلیرکن ﴿لِلَّهِ شَهِيدٌ﴾ دینیلیور.

چونکه هر بر ﴿الْأَلَاءُ﴾ تک باشیله بر شاهددر. ﴿شَهِيدٌ﴾ مذکر لفظیله هر بر فرد شهادت ایدر معناسنی

إفاده ایدیور. اگر ﴿شَهِيدَةٌ﴾ دیسه ایدی، جماعتک معناسنی إفاده ایدردی. مثلاً ﴿وَالرُّبُوبِيَّةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ﴾

دینیلیور. چونکه ربوبیتدن مراد، جنابِ حقّ ربوبیتیله ایتدیگی تربیه‌لر، تدبیرلر شهادت ایدیور دیمکدر.

نفسِ ربوبیت گورونمیور، فقط اونک اثری اولان تربیه‌لر و تدبیرلر گورونویور که؛ گورونن شیلری شاهد

یایمق ایچون ﴿شَهِيدٌ﴾ دینیلمش. اگر ﴿شَهِيدَةٌ﴾ دینیلسه ایدی، طوغریدن طوغری‌یه ربوبیتنه راجع

اولوردی. ﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ آیتک دخی، رحمت مؤنث ایکن ﴿قَرِيبَةٌ﴾

دینمه‌یوب ﴿قَرِيبٌ﴾ دینمه‌سنک نکته‌سی؛ گونش حکمنده کی عالی، کلّی رحمتک یاقینلغنی إفاده ایتمکدن

زیاده، او گونشک شعاعلری اولان خصوصی إحسانلر مراد ایدیلدیگندن، هر بر محسنه یاقین بر إحسان

گورولور. إحسان لفظی ایسه مذکدر. اونک حقّی ﴿قَرِيبٌ﴾ در. هم جنابِ حقّ محسنلره رحمتیله قریب

اولدیغنی إفاده ایچوندر که، ﴿قَرِيبَةٌ﴾ دینیلمه‌دی.

وَالْعَظْمَةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْهَيْبَةُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْقُوَّةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْقُدْرَةُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْأَلَاءُ (۱۱) لِلَّهِ شَهِيدٌ (۱۲) وَالْإِنْعَامُ الدَّائِمُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْبَهَاءُ (۱۳) لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْجَمَالُ السَّرْمَدُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْجَلَالُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْكَمَالُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْعُظْمُوتُ (۱۴) لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْجَبْرُوتُ (۱۵) عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالرُّبُوبِيَّةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْأُلُوهِيَّةُ الْمُطْلَقَةُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالسُّلْطَنَةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَجُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ

(۱۱): ﴿الْأَلَاءُ﴾ نعمت

(۱۲): بونک امثالنده ﴿شَهِيدَةٌ﴾ لازم گلیرکن مذکر لفظی بولونماسی ﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ ده کی ﴿قَرِيبَةٌ﴾ یرینه ﴿قَرِيبٌ﴾ ده کی نکته ایچوندر. بعض یرده جماعت گلسه ده کلّ واحد مراد اولدیغندن، مذکر لفظی اولان ﴿شَهِيدٌ﴾ ذکر ایديلمشدر.

﴿لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالتَّقْدِيرُ﴾

(۱۳): ﴿بَهَاءُ﴾ حسن

(۱۴): ﴿الْعُظْمُوتُ﴾ مبالغه لی عظمت.

(۱۵): ﴿الْجَبْرُوتُ﴾ عظمتو ک داها باطنیسی و داها دائمیسی.

وَالْأَفْضِيَّةُ (۱۶) لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالتَّقْدِيرُ (۱۷) عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْتَرْبِيَةُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالتَّذْيِيرُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْتَّصْوِيرُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالتَّنْظِيمُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْتَّزْيِينُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالتَّوْزِينُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْإِتْقَانُ (۱۸) لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْجُودُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْخَلْقُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْإِيْجَادُ الدَّائِمُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْحُكْمُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْأَمْرُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْمَحَاسِنُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَاللَّطَائِفُ (۱۹) عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
وَالْمَحَامِدُ (۲۰) لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْمَدَائِحُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ

(۱۶): «الْأَفْضِيَّةُ» حالِ حاضر و جزئیاتک مخصوص و منتظم مقدارلری، فاطرِ حکیمک وجودینه شهادت ایتدکلری گئی.

(۱۷): «التَّقْدِيرُ» کلّی شیلرک و جزئیاتک زوالیه باشقه بر تقدیرک و منتظم بر مقدارک تظاهری ینه او فاطرِ حکیمک وجودینه دلالت ایدر. عادتاً حیاتده کی إنتظاماتِ قضائیه شهادت.. و حیات و موتک مناوبهلری ایچنده تجلّی قدر و منتظمانه تقدیر و إحیا و إماته دلالت ایدیور دیمکدر. مثلاً: (تربیه) وجودینی شرائطی داخلنده إداره ایتمک و (تدبیر) اونی دگیشدیرمک.. هر بری آیری آیری دلالت ایدر. سائر فقره‌لر بوکا قیاس ایدیلسین.

(۱۸): «إِتْقَانُ» أهْمِیْتِلی و صنعتلی یاپیلما سیدر.

(۱۹): گورونن محاسنک زوالیه معنوی و مثالی صورتلرینه (لطائف) إرادة ایدیلمشدر. و یاخود او گلوب گچن سلسله‌نک محاسنی مراددر.

(۲۰): «مَحَامِدُ» حاضر حمدلری مراد ایدوب، «مَدَائِحُ» دائمی و ثابت ثنالردر که، گویا حاضر حمدلرک ماضی و مستقبلی إحاطه ایدن سلسله أمثالندن تظاهر ایدن ثنالردر.

وَالْعِبَادَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْكَمَالَاتُ (۲۱) عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ وَالتَّحِيَّاتُ (۲۲)
 لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْبَرَكَاتُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالصَّلَوَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالطَّيِّبَاتُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالْمَخْلُوقَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْخَوَارِقُ الْمَاضِيَةُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالْمَوْجُودَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْمُعْجَزَاتُ الْآتِيَةُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالسَّمَوَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْعَرْشُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالشُّمُوسُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْأَقْمَارُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالنُّجُومُ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالسَّيَّارَاتُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ

(۲۱): ﴿كَمَالَاتُ﴾ معبودیتی اقتضا ایدن کمالات دیمکدر. یعنی عابدلر عبادتلیله گیتسه ده، معبودیتی
 استلزام ایدن کمالات باقیدرلر. بتون گلن سلسله لری، گچنلر یرینه عبادته سَوَق ایدر.

(۲۲): ﴿وَالْتَّحِيَّاتُ﴾ یعنی: بتون ذی حیاتلرک آثار حیاتلرینی منتظمًا مرادِ اِلَهِی دایره سنده گوستردکلری
 جهته، صانعِ ذو الجلالللرینک صنعتنی آلفیشلایورلر. ناصلکه بر ذات خارقه بر ماکینه یاپسه، او ماکینه ناک
 باشنده بر فونوغراف، بر فوطوغراف گبی آیری آیری کندی کندینه ایشلر، قونوشور، یازار، مخابره ایدر
 جهازات بولونسه، او آدمک ایستدیگی طرزده ایشله سه، نتیجه لرینی گوزلجه ویرسه؛ او ماکینه یه باقان ناصلکه
 او آدمی ما شاء الله و بَارَكَ اللهُ لَه ايله آلفیشلار، معنوی هدیه لر ویرر. عینًا او ماکینه ده، اوندن مقصود
 اولان نتیجه لری، اثرلری مکمل اظهار ایتمکله؛ او جهازاتک لسانِ حالیه، صنعتکارینی تقدیرلر و تحسینلر
 و معنا ماشاء الله لرله تبریک ایدوب آلفیشلار، تحیه لر و هدیه لر ویرر.

ایشته بتون ذی حیاتک هر بریسی باشنده پک چوق مختلف فونوغرافلر، فوطوغرافلر، تلغراف و تلفون
 ماکینه لری گبی چوق ماکینه لر وار. اولر خلقتلرنده کی نتائجی، مقصدلری نهایت درجه ده مکمل
 گوستردکلرندن، حیاتلرینک تظاهراتیه، تحیات تعبیر ایدیلن معنوی آلفیشلر، هدیه لر، تبریکلر و تحسینلرله،
 صانعِ ذو الجلاللنک تسبیحاتنی، هم کمالاتِ صنعتنی إعلان ایدیورلر دیمکدر. بز ایسه ﴿التَّحِيَّاتُ﴾ دیمکله
 کندی لسانلرله او تحیاتلری یاد ایدوب، کندی حسامزه درگاهِ اِلَهِییه تقدیم ایدرز. ذاتًا لسان، او ماکینه لرندن
 بریسیدر و اوندن مطلوب نتیجه لرندن برنجیسی، بر ترجمانلقدر.

وَالْجَوُّ بِتَصَرُّفَاتِهِ وَأَمْطَارِهِ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالْأَرْضُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 يعنى (وَالْقُدْرَةُ الظَّاهِرَةُ فِي الْأَرْضِ، وَالْحِكْمَةُ الْبَاهِرَةُ فِيهَا، وَالصَّنْعَةُ الْمُكَمَّلَةُ فِيهَا، وَ
 الصَّبْغَةُ الْمُتَزَيِّنَةُ فِيهَا، وَالنِّعْمَةُ الْمُتَنَوِّعَةُ فِيهَا، وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ فِيهَا - عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ)
 وَالْقُرْآنُ بِالْوَفِّ آيَاتِهِ لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَمُحَمَّدٌ بِالْأَفِّ مُعْجَزَاتِهِ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالْبَحَارُ بِعَجَائِبِهَا وَغَرَائِبِهَا لِلَّهِ شَهِيدٌ * وَالنَّبَاتَاتُ بِأَوْرَاقِهَا بِأَزْهَارِهَا بِأَثْمَارِهَا عَلَى
 اللَّهِ دَلِيلٌ

يعنى (فَالنَّبَاتَاتُ الْمُتَزَيِّنَاتُ الْمُتَزَهِّرَاتُ الْمُثْمِرَاتُ الْمُسَبِّحَاتُ بِأَوْرَاقِهَا وَ
 الْحَامِدَاتُ بِأَزْهَارِهَا وَالْمُكَبِّرَاتُ بِأَثْمَارِهَا - عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ)
 وَالْأَشْجَارُ بِأَوْرَاقِهَا الْمُسَبِّحَاتُ وَأَزْهَارِهَا الْحَامِدَاتُ وَأَثْمَارِهَا الْمُكَبِّرَاتُ لِلَّهِ شَهِيدٌ
 * وَالْحَيَوَانَاتُ الْمُكَبِّرَاتُ وَالْحَوِينَاتُ الْمُسَبِّحَاتُ وَالطُّيُورَاتُ الْحَامِدَاتُ وَالطُّيُورَاتُ
 الصَّافَّةُ الْمُهْلَلَاتُ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ وَالْإِنْسُ وَالْجِنُّ بِعِبَادَاتِهِمْ وَصَلَوَاتِهِمْ فِي مَسْجِدِ الْكَائِنَاتِ لِلَّهِ
 شَهِيدٌ * وَالْمَلَكُ وَالرُّوحُ فِي مَسْجِدِ الْعَالَمِ بِتَسْبِيحَاتِهِمْ وَعِبَادَاتِهِمْ عَلَى اللَّهِ دَلِيلٌ
 وَالصَّنْعَةُ لِلَّهِ فَالْمَدْحُ لِلَّهِ *
 وَالصَّبْغَةُ لِلَّهِ فَالثَّنَاءُ لِلَّهِ *
 وَالنِّعْمَةُ لِلَّهِ فَالشُّكْرُ لِلَّهِ *
 وَالرَّحْمَةُ لِلَّهِ فَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ *

الْبَابُ الْخَامِسُ

فِي مَرَاتِبِ (حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ) (۱) * وَهُوَ خَمْسَةُ نُكْتَةٍ

النُّكْتَةُ الْأُولَى

﴿هَذَا الْكَلَامُ دَوَاءٌ مُجَرَّبٌ لِمَرَضِ الْعُجْزِ الْبَشَرِيِّ وَسَقَمِ الْفَقْرِ الْإِنْسَانِيِّ﴾

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ (۲)

(۱): بن اون اوچ سنه اول یوکسک بریر اولان یوشع تپه سندن دنیایه باقدم. بربری ایچنده کی موجودات طبقاتنه و محاسنه هرکس گبی مفتون ایدم، عادتاً شدید بر محبتله علاقه دار ایدم. حالبوکه پک ظاهر بر صورتده، فنا و زوالده یووارلانمالرینی عقلاً مشاهده ایتدم. دهشتلی بر ألم و فراق، بلکه حدسز فراقلردن گلن بر ظلمت حسن ایتدم. بردن ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتی اوتوز اوچ مرتبه سیله إمدادیمه یتیشدی. بن ده گله جک طرزده رمزلی اوقودم.

مغربله یاتسو اورته سنده دوام ایتدیگم یدی جمله مبارکه نك هر بریسی بر لمعه اولارق اوتوز برنجی مکتوبك لمعانه گیره جکدی. بش جمله سی گیردی، بو اکیسی قالمشدی. اونك ایچون دردنجی، بشنجی لمعه لرك یرلری آچیق قالمشدی. بری ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾، دیگری ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ﴾ ك مراتبه دائر اولاجقدی.

بو ایکی مبارک کلامك مراتبی، علمدن زیاده فکر و ذکر اولدیغدن، بشنجی باب اولارق عربی ذکر ایدیلدی.

(۲): بر زمان بو جمله مبارکه نك چوق أنوارینی و مقاماتی گوردیم. بنی چوق مدهش ظلماتدن و ورطه لردن قورتاردی. بن او احوال و مقاماته إشارت ایچون غایت مختصر بر فقره، بعضاً برر کلمه ایله کندی تخطرم ایچون إشارت لر قویمشدم. او باشده کی فقره ایسه؛ هرکس گبی بنم ده بر محبوب اولان قوجه دنیانك زوالی و فناسی ایچنده کی ذی حیاتك ئولمسنی دوشوندیگمدن، چوق آلیم و درین درد لیمه مرهم اولارق ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ ی بولدم. باشده کی جمله لر بو سره گوره گیدیور.

إِذْ هُوَ الْمَوْجِدُ الْمَوْجُودُ الْبَاقِي فَلَا بَأْسَ بِزَوَالِ الْمَوْجُودَاتِ لِدَوَامِ الْوُجُودِ الْمَحْبُوبِ
بِبَقَاءِ مُوجِدِهِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ * وَهُوَ الصَّانِعُ الْفَاطِرُ الْبَاقِي فَلَا حُزْنَ عَلَى زَوَالِ الْمَصْنُوعِ لِبَقَاءِ
مَدَارِ الْمُحَبَّةِ فِي صَانِعِهِ * وَهُوَ الْمَلِكُ الْمَالِكُ الْبَاقِي فَلَا تَأْسَفَ عَلَى زَوَالِ الْمُلْكِ الْمُتَجَدِّدِ فِي
زَوَالِ وَذَهَابِ * وَهُوَ الشَّاهِدُ الْعَالِمُ الْبَاقِي فَلَا تَحَسَّرَ عَلَى غَيْبُوبَةِ الْمَحْبُوبَاتِ مِنَ الدُّنْيَا
لِبَقَائِهَا فِي دَائِرَةِ عِلْمٍ شَاهِدِهَا وَفِي نَظَرِهِ * وَهُوَ الصَّاحِبُ الْفَاطِرُ الْبَاقِي فَلَا كَدَرَ عَلَى زَوَالِ
الْمُسْتَحْسَنَاتِ لِدَوَامِ مَنْشَأِ مَحَاسِنِهَا فِي أَسْمَاءِ فَاطِرِهَا * وَهُوَ الْوَارِثُ الْبَاعِثُ الْبَاقِي فَلَا
تَلَهُّفَ عَلَى فِرَاقِ الْأَحْبَابِ لِبَقَاءِ مَنْ يَرِثُهُمْ وَيَبْعَثُهُمْ * وَهُوَ الْجَمِيلُ الْجَلِيلُ الْبَاقِي فَلَا تَحْزْنَ
عَلَى زَوَالِ الْجَمِيلَاتِ الَّتِي هِيَ مَرَايَا لِلْأَسْمَاءِ الْجَمِيلَاتِ لِبَقَاءِ الْأَسْمَاءِ بِجَمَالِهَا بَعْدَ زَوَالِ
الْمَرَايَا * وَهُوَ الْمُعْبُودُ الْمَحْبُوبُ الْبَاقِي فَلَا تَأَلَّمِ مِنْ زَوَالِ الْمَحْبُوبَاتِ الْمَجَازِيَّةِ لِبَقَاءِ
الْمَحْبُوبِ الْحَقِيقِيِّ * وَهُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْوَدُودُ الرَّؤُفُ الْبَاقِي فَلَا غَمَّ وَلَا مَأْيُوسِيَّةَ وَلَا
أَهْمِيَّةَ مِنْ زَوَالِ الْمُنْعِمِينَ الْمُشْفِقِينَ الظَّاهِرِينَ لِبَقَاءِ مَنْ وَسِعَتْ رَحْمَتُهُ وَشَفَقَتُهُ كُلَّ شَيْءٍ *
وَهُوَ الْجَمِيلُ اللَّطِيفُ الْعُطُوفُ الْبَاقِي فَلَا حِرْقَةَ وَلَا عِزَّةَ بِزَوَالِ اللَّطِيفَاتِ الْمُشْفِقَاتِ لِبَقَاءِ
مَنْ يَقُومُ مَقَامَ كُلِّهَا، وَلَا يَقُومُ الْكُلُّ مَقَامَ تَجَلٍّ وَاحِدٍ مِنْ تَجَلِّيَّاتِهِ، فَبَقَائُهُ بِهِذِهِ الْأَوْصَافِ يَقُومُ
مَقَامَ كُلِّ مَا فَنِيَ وَزَالَ مِنْ أَنْوَاعِ مَحْبُوبَاتِ كُلِّ أَحَدٍ مِنَ الدُّنْيَا ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

﴿نَعْمَ حَسْبِيَ مِنْ بَقَاءِ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا بَقَاءُ مَالِكِهَا وَصَانِعِهَا وَفَاطِرِهَا﴾ *

النُّكَّةُ الثَّانِيَّةُ

حَسْبِي (۲) مِنَ الْبَقَاءِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ إِلَهِي الْبَاقِي وَخَالِقِي (۴) الْبَاقِي وَمُوجِدِي الْبَاقِي وَ فَاطِرِي الْبَاقِي وَمَالِكِي الْبَاقِي وَشَاهِدِي الْبَاقِي وَمَعْبُودِي الْبَاقِي وَبَاعِي الْبَاقِي * فَلَا بَأْسَ وَلَا حُزْنَ وَلَا تَأْسَفَ وَلَا تَحْسَرَ عَلَى زَوَالِ وَجُودِي لِبَقَاءِ مُوجِدِي، وَإِيجَادِهِ بِأَسْمَائِهِ * وَمَا فِي شَخْصِي مِنْ صِفَةٍ إِلَّا وَهِيَ مِنْ شُعَاعِ اسْمٍ مِنْ أَسْمَائِهِ الْبَاقِيَةِ؛ فَرِزَالُ تِلْكَ الصِّفَةِ وَفَنَائِهَا لَيْسَ إِعْدَامًا لَهَا، لِأَنَّهَا مَوْجُودٌ فِي دَائِرَةِ الْعِلْمِ وَبَاقٍ وَمَشْهُودٌ لِخَالِقِهَا * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْبَقَاءِ وَلَدَّتِيهِ عِلْمِي وَإِذْعَانِي وَشُعُورِي وَإِيمَانِي بِأَنَّهُ إِلَهِي الْبَاقِي الْمُتَمَثِّلُ شُعَاعُ اسْمِهِ الْبَاقِي فِي مِرَاةِ مَا هِيَئَتِي؛ وَمَا حَقِيقَةُ مَا هِيَئَتِي إِلَّا ظِلٌّ لِذَلِكَ الْاسْمِ * فَبَسِّرْ تَمَثُّلَهُ فِي مِرَاةِ حَقِيقَتِي صَارَتْ نَفْسُ حَقِيقَتِي مَحْبُوبَةً، لَا لِذَاتِهَا بَلْ بِسِرِّ مَا فِيهَا. وَبَقَاءُ مَا تَمَثَّلَ فِيهَا نَوْعُ (۵) بَقَاءِ لَهَا *

(۳): ناصلکه آفاق و دنیانک فنا و زوالنک آرقه سنده باقی ذو الجلال باقی اسماسنک جلوه لرینی گوردم، تام تسلّی بولدم. اوپله ده شخصمه باقده؛ شخصمه کی متعدّد مختلف طبقه موجوداتِ نفسیه و مفتون اولدیغم صفات و حقائق شخصیه غایت سرعتله زوال و فنایه قوشدقلرندن، انسانک فطرنده کی عشق بقا سربله او فانیلرده بر بقا آردم. خالقنک باقی جلوه اسماسنی گوردم. هر بر صفتنک زوالنده، اوکما تمثّل ایدن بر اسمک جلوه سنی باقی گوردم و قطعیا آکلادم که؛ فطرتِ انسانیه ده کی عشق بقا، محبتِ إلهیه دن تشعب ایدن بر محبتدر. محبوبنی یاگلیش بر صورتده آرایور. آیینده تمثّل ایدنی سومک، آرامق لازم ایکن؛ آیینی ویا آییننک زینتی حکمنه گچن تمثّل کیفیتنی سومگه باشلایور. "هو" یرینه "انا" یه پرستش ایدر. زوالندن صوگره یاگلیشنی آکلایور. قلب و ماهیتِ انسانیه، ذی شعور بر آیینده؛ اونده تمثّل ایدنی شعور ایلله حسن ایدر، عشق بقا ایلله سور.

(۴): شو و گله جک آلتی کلمه ده کی "ی" حرفلری متکلم ضمیری اولوب، کندینی گوستریور.

(۵): نسخه: «أنواع»

النُّكْتَةُ الثَّالِثَةُ (۶)

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

إِذْ هُوَ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي مَا هَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ السَّيَّالَاتُ إِلَّا مَظَاهِرُ لِتَجَدُّ تَجَلِّيَّاتِ
إِبْجَادِهِ وَوُجُودِهِ بِهِ وَبِالْإِنْتِسَابِ إِلَيْهِ وَبِمَعْرِفَتِهِ أَنْوَارُ الْوُجُودِ بِلَا حَدٍّ * وَبِدُونِهِ ظُلُمَاتُ
الْعَدَمَاتِ وَالْأَمَّ الْفِرَاقَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَاتِ * وَمَا هَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ السَّيَّالَةُ إِلَّا وَهِيَ مَرَايَا
وَهِيَ مُتَجَدِّدَةٌ بِتَبَدُّلِ التَّعْيِينَاتِ الْإِعْتِبَارِيَّةِ فِي فَنَائِهَا وَزَوَالِهَا وَبَقَائِهَا بِسِتَّةِ وَجُوهِ *

الْأَوَّلُ: بَقَاءُ مَعَانِيهَا الْجَمِيلَةِ وَهُيَّاتِهَا الْمِثَالِيَّةِ *

وَالثَّانِي: بَقَاءُ صُورِهَا فِي الْأَلْوَابِ الْمِثَالِيَّةِ *

وَالثَّالِثُ: بَقَاءُ ثَمَرَاتِهَا الْأُخْرَوِيَّةِ *

وَالرَّابِعُ: بَقَاءُ تَسْبِيحَاتِهَا الرَّبَّانِيَّةِ الْمُتَمَثِّلَةِ لَهَا الَّتِي هِيَ نَوْعُ وَجُودِ لَهَا *

وَالْخَامِسُ: بَقَائُهَا فِي الْمَشَاهِدِ الْعِلْمِيَّةِ وَالْمَنَاطِرِ السَّرْمَدِيَّةِ *

(۶): کائناتک اُکْ مهمم معماسی، متمادیا موت و حیات و زوال و فنا ایچنده کی فعالیت دائمه‌نک
طلسمنی کشف ایدن یگرمی دردنجی مکتوبده بش رمز و بش إشارتله ایضاح ایدیلن مهمم بر حقیقتک مراتبه
غایت إجمالی إشارتله نوعندن أسکیدن بری تخطرله تفکر ایدیوردم. و فنا و زوال و عدم ایسه، باشقه
باشقه وجودلرک عنوانلری اولدیغنی و کثرتلی وجودلری ثمره ویردیگی و زواله گیدن بر شی، کندینه بدل
چوق وجودلری بیراقدیغنی گوسترر بر نکته‌در. بر ذی‌حیاتک موتی و زوالی، بر چوق وجودلری میوه
ویروب آرقه‌سنده بیراقیر، صوگره‌گیدر. اوت بر فانی، چوق جهتلرله باقی قالیر. بر دانه چورومکله تولور،
یوز دانه‌بی جامع بر سنبللی یرنده بیراقیر. ایشته بو سرّه بناءً، موت و عدمدن اورکمک و زوالدن تأسف
ایتمک یرنده دگلدر.

وَ السَّادِسُ: بَقَاءُ أَرْوَاحِهَا إِنْ كَانَتْ مِنْ ذَوِي الْأَرْوَاحِ (٧)

وَمَا وَظِفَتْهَا فِي كَيْفِيَّاتِهَا الْمُتَخَالِفَةِ فِي مَوْتِهَا وَفَنَائِهَا وَزَوَالِهَا وَعَدَمِهَا وَظُهُورِهَا وَ
إِظْفَانِهَا إِلَّا إِظْهَارُ الْمُقْتَضِيَّاتِ لِأَسْمَاءِ الْهِئَةِ فَمِنْ سِرِّ هَذِهِ الْوُظُفَةِ صَارَتْ الْمَوْجُودَاتُ
كَسِيلٍ فِي غَايَةِ السَّرْعَةِ تَتَمَوَّجُ مَوْتًا وَحَيَاةً وَوُجُودًا وَعَدَمًا * وَ مِنْ هَذِهِ الْوُظُفَةِ تَتَظَاهَرُ
الْفَعَالِيَّةُ الدَّائِمَةُ وَالْخَلَائِقِيَّةُ الْمُسْتَمِرَّةُ * فَلَا بُدَّ لِي وَلِكُلِّ أَحَدٍ أَنْ يَقُولَ: ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
الْوَكِيلُ﴾

يعني؛ حَسْبِي مِنَ الْوُجُودِ أَنِّي آثَرٌ مِنْ أَثَارِ وَاجِبِ الْوُجُودِ * كَفَانِي أَنْ سَيَّالٌ مِنْ هَذَا
الْوُجُودِ الْمُنَوَّرِ الْمُظْهِرِ مِنْ مَلَائِينَ سَنَةِ مِنَ الْوُجُودِ الْمَزُورِ الْأَبْتَرِ * نَعَمْ بِسِرِّ الْإِنْتِسَابِ
الْإِيمَانِيِّ تَقُومُ دَقِيقَةُ مِنَ الْوُجُودِ؛ مَقَامُ أُلُوفِ سَنَةٍ بِلا إِنْتِسَابِ إِيمَانِي، بَلْ تِلْكَ الدَّقِيقَةُ أَمُّ وَ
أَوْسَعُ بِمَرَاتِبَ مِنْ تِلْكَ الْأَلَافِ سَنَةٍ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْوُجُودِ وَقِيَمَتِهِ أَنِّي صَنَعْتُ مِنْهُ فِي
السَّمَاءِ عَظَمَتَهُ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتَهُ وَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ
الْوُجُودِ وَكَمَالِهِ أَنِّي مَصْنُوعٌ مِنْ زَيْنَ وَنُورِ السَّمَاءِ بِمَصَابِيحَ وَزَيْنَ وَبَهَرِ الْأَرْضِ بِأَزَاهِيرٍ * وَ
كَذَا حَسْبِي مِنَ الْفَخْرِ وَالشَّرَفِ أَنِّي مَخْلُوقٌ وَمَمْلُوكٌ وَعَبْدٌ لِمَنْ هَذِهِ الْكَائِنَاتُ بِجَمِيعِ
كَمَالَاتِهَا وَمَحَاسِنِهَا ظِلٌّ ضَعِيفٌ بِالنِّسْبَةِ إِلَى كَمَالِهِ وَجَمَالِهِ، وَ مِنْ آيَاتِ كَمَالِهِ وَإِشَارَاتِ
جَمَالِهِ *

(٧): كَمَا بُرِّهِنَ عَلَى بَقَائِهَا بِالْقَطْعِ بِالضَّرُورَةِ بِبَرَاهِينٍ بَاهِرَةٍ فِي الرِّسَالَةِ الثَّاسِعَةِ وَالْعَشْرِينَ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ ذَوِي
الْأَرْوَاحِ فَبَقَاءُ قَوَائِنِ حَقِيقَتِهَا وَنَوَامِيسِ مَا هِيَ بِهَا وَدَسَائِرِ تَشَكُّلِهَا فَإِنَّ ذَلِكَ الْقَانُونَ وَالنَّامُوسَ وَالْدُسْتُورَ رُوحٌ أَمْرِي
لِذَلِكَ الْفَرْدَ وَلِنَوْعِهِ كَمَا أَنَّ شَجَرَةَ التَّيْنِيَّةِ تَمُوتُ وَتَنْعَمِدُ وَتَبْقَى رُوحُهَا الْأَمْرِي الَّذِي هُوَ قَوَائِنُ تَشَكُّلِهِ وَيَدُومُ فِي
نُوتِهِ الَّتِي كَذَرَتْ فَذَلِكَ الرُّوحُ الْأَمْرِي لَا يَمُوتُ بَلْ تَتَجَدَّدُ عَلَيْهِ الصُّورُ بَلْ تَدُومُ مَا هِيَ ذِي الْحَيَاةِ إِذْ مَا هِيَ ظِلٌّ لِاسْمِ
مِنَ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى الْبَاقِيَةِ فَتَبْقَى تِلْكَ الْمَاهِيَّةُ تَحْتَ شُعَاعِ الْإِسْمِ الْبَاقِي وَتَبْقَى هُوِيَّتُهُ أَيْضًا فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَلْوَانِ
الْمِثَالِيَّةِ فَلَا يَكُونُ الْعَدَمُ إِلَّا عِنَوَانًا لِإِنْتِقَالِ وُجُودٍ زَائِلٍ إِلَى وُجُودَاتٍ دَائِمَةٍ.

وَكَذَا حَسْبِي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَنْ يَدَّخِرُ مَا لَا يَعُدُّ وَلَا يَحْصِي مِنْ نِعَمِهِ فِي صُنَيْدِقَاتٍ لَطِيفَةٍ هِيَ
 بَيْنَ (الْكَافِ وَالنُّونِ) فَيَدَّخِرُ بِقُدْرَتِهِ مَلَائِينَ قِنطَارٍ فِي قَبْضَةٍ وَاحِدَةٍ فِيهَا صُنَيْدِقَاتٌ لَطِيفَةٌ
 تُسَمَّى بُدُورًا وَنُوءًا * وَكَذَا حَسْبِي مِنْ كُلِّ ذِي جَمَالٍ وَذِي إِحْسَانٍ الْجَمِيلُ الرَّحِيمُ الَّذِي مَا
 هَذِهِ الْمَصْنُوعَاتُ الْجَمِيلَاتُ إِلَّا مَرَايَا مُتَفَانِيَةٌ لِتَجَدُّ أَنْوَارِ جَمَالِهِ بِمَرِّ الْفُضُولِ وَالْعُصُورِ وَ
 الدُّهُورِ * وَهَذِهِ النِّعَمُ الْمُتَوَاتِرَةُ وَالْأَثْمَارُ الْمُتَعاقِبَةُ فِي الرَّبِيعِ وَالصَّيْفِ مَظَاهِرُ لِتَجَدُّ
 مَرَاتِبِ إِنْعَامِهِ الدَّائِمِ عَلَى مَرِّ الْأَنَامِ وَالْأَيَّامِ وَالْأَغْوَامِ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْحَيَاةِ وَمَاهِيَّتِهَا
 أَنِّي خَرِيطَةٌ وَفَهْرِسْتَةٌ وَفَذَلِكَةُ وَمِيزَانٌ وَمِقْيَاسٌ لِحُلُوتِ أَسْمَاءِ خَالِقِ الْمَوْتِ وَالْحَيَاتِ
 * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْحَيَاةِ وَوُظِيفَتِهَا كَوْنِي كَكَلِمَةٍ مَكْتُوبَةٍ بِقَلَمِ الْقُدْرَةِ وَمُفْهِمَةٍ دَالَّةٍ عَلَى
 أَسْمَاءِ الْقَدِيرِ الْمُطْلَقِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ بِمَظْهَرِيَّةٍ حَيَاتِي لِلشُّوْنِ الذَّاتِيَّةِ لِغَاطِرِي الَّذِي لَهُ الْأَسْمَاءُ
 الْحُسْنَى * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْحَيَاةِ وَحُقُوقِهَا إِعْلَانِي وَتَشْهِيرِي بَيْنَ إِخْوَانِي الْمَخْلُوقَاتِ وَ
 إِعْلَانِي وَإِظْهَارِي لِنَظَرِ شُهُودِ خَالِقِ الْكَائِنَاتِ بِتَرْبِيَّتِي بِجَلُوتِ أَسْمَاءِ خَالِقِي الَّذِي زَيَّنَنِي
 بِمُرْصَعَاتِ حُلَّةٍ وَجُودِي وَخَلْعَةِ فِطْرَتِي وَفِلَادَةِ حَيَاتِي الْمُنْتَظَمَةِ الَّتِي فِيهَا مُزِينَاتٌ هَدَايَا
 رَحْمَتِهِ * وَكَذَا حَسْبِي مِنْ حُقُوقِ حَيَاتِي فَهْمِي لِتَحِيَّاتِ ذَوِي الْحَيَاةِ لِوَاهِبِ الْحَيَاةِ وَشُهُودِي
 لَهَا وَشَهَادَاتِي عَلَيْهَا * وَكَذَا حَسْبِي مِنْ حُقُوقِ حَيَاتِي تَبَرُّجِي وَتَرْبِيَّتِي بِمُرْصَعَاتِ جَوَاهِرِ إِحْسَانِهِ
 بِشُعُورِ إِيْمَانِي لِلْعُرْضِ لِنَظَرِ شُهُودِ سُلْطَانِي الْأَزَلِيِّ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْحَيَاةِ وَلَذَّتْهَا عِلْمِي وَ
 إِذْعَانِي وَشُعُورِي وَإِيْمَانِي، بِأَنِّي عَبْدُهُ وَمَصْنُوعُهُ وَمَخْلُوقُهُ وَفَقِيرُهُ وَمُحْتَاجٌ إِلَيْهِ؛ وَهُوَ خَالِقِي
 رَحِيمٌ بِي، كَرِيمٌ لَطِيفٌ مُنْعِمٌ عَلَيَّ، يُرَبِّيْنِي كَمَا يَلِيقُ بِحُكْمَتِهِ وَرَحْمَتِهِ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ
 الْحَيَاةِ وَقِيَمَتِهَا مِقْيَاسِيَّتِي بِأَمْثَالِ عَجَزِي الْمُطْلَقِ وَفَقْرِي الْمُطْلَقِ وَضَعْفِي الْمُطْلَقِ لِمَرَاتِبِ
 قُدْرَةِ الْقَدِيرِ الْمُطْلَقِ وَدَرَجَاتِ رَحْمَةِ الرَّحِيمِ الْمُطْلَقِ وَطَبَقَاتِ قُوَّةِ الْقَوِيِّ الْمُطْلَقِ * وَكَذَا
 حَسْبِي بِمَعْكَسِيَّتِي بِجُزْئِيَّاتِ صِفَاتِي مِنَ الْعِلْمِ وَالْإِرَادَةِ وَالْقُدْرَةِ الْجُزْئِيَّةِ لِفَهْمِ الصِّفَاتِ
 الْمُحِيطَةِ لِخَالِقِي فَافْهَمُ عِلْمَهُ الْمُحِيطَ بِمِيزَانِ عِلْمِي الْجُزْئِيِّ * وَهَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْكَمَالِ؛

عَلِمِي بِأَنَّ إِلَهِي هُوَ الْكَامِلُ الْمُطْلَقُ فَكُلُّ مَا فِي الْكَوْنِ مِنَ الْكَمَالِ مِنْ آيَاتِ كَمَالِهِ وَإِشَارَاتٍ إِلَى كَمَالِهِ * وَكَذَا حَسْبِي مِنَ الْكَمَالِ فِي نَفْسِي، الْإِيمَانُ بِاللَّهِ إِذِ الْإِيمَانُ لِلْبَشَرِ مَنْبَعٌ لِكُلِّ كَمَالَةٍ * وَكَذَا حَسْبِي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ لِأَنْوَاعِ حَاجَاتِي الْمَطْلُوبَةِ بِأَنْوَاعِ أَلْسِنَةِ جِهَازَاتِي الْمُخْتَلِفَةِ، إِلَهِي وَرَبِّي وَخَالِقِي وَمُصَوِّرِي الَّذِي لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى الَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِيَنِي وَيُرَبِّيَنِي وَيُدَبِّرُنِي وَيُكَلِّمُنِي * (۸) جَلَّ جَلَالُهُ وَعَمَّ نَوَالُهُ *

النُّكْتَةُ الرَّابِعَةُ

حَسْبِي لِكُلِّ مَطَالِبِي مَنْ فَتَحَ صُورَتِي وَصُورَةَ أَمْثَالِي مِنْ ذَوِي الْحَيَاةِ فِي الْمَاءِ بِلَطِيفِ صُنْعِهِ وَلَطِيفِ قُدْرَتِهِ وَلَطِيفِ حِكْمَتِهِ وَلَطِيفِ رُبُوبِيَّتِهِ * وَكَذَا حَسْبِي لِكُلِّ مَقَاصِدِي مَنْ أَشْأَنِي وَشَقَّ سَمْعِي وَبَصَرِي وَادْرَجَ فِي جِسْمِي لِسَانًا وَجَنَانًا وَأَوْدَعَ فِيهِمَا وَفِي جِهَازَاتِي مَوَازِينَ حَسَّاسَةً لَا تَعْدُ لَوْزَنٍ مُدْخَرَاتٍ أَنْوَاعِ خَزَائِنِ رَحْمَتِهِ * وَكَذَا أَدْمَجَ فِي لِسَانِي وَجَنَانِي وَفِطْرَتِي الْآتِ جَسَّاسَةً لَا تَحْصِي لِفَهْمِ أَنْوَاعِ كُنُوزِ أَسْمَائِهِ * وَكَذَا حَسْبِي مَنْ أَدْرَجَ فِي شَخْصِي الصَّغِيرِ الْحَقِيرِ وَأَدْمَجَ فِي وُجُودِي الضَّعِيفِ الْفَقِيرِ هَذِهِ الْأَعْضَاءَ وَالْأَلَاتِ وَهَذِهِ الْجَوَارِحَ وَالْجِهَازَاتِ وَهَذِهِ الْحَوَاسَّ وَالْحِسِّيَّاتِ وَهَذِهِ اللَّطَائِفَ وَالْمَعْنَوِيَّاتِ، لِإِحْسَاسِ جَمِيعِ أَنْوَاعِ نَعْمِهِ وَلِإِذَاقَةِ أَكْثَرِ تَجَلِّيَّاتِ أَسْمَائِهِ بِجَلِيلِ الْوَهِيَّتِهِ وَجَمِيلِ رَحْمَتِهِ وَبِكَبِيرِ رُبُوبِيَّتِهِ وَكَرِيمِ رَأْفَتِهِ وَبِعَظِيمِ قُدْرَتِهِ وَلَطِيفِ حِكْمَتِهِ *

النُّكْتَةُ الْخَامِسَةُ

لَا بُدَّ لِي وَلِكُلِّ أَحَدٍ أَنْ يَقُولَ حَالًا وَقَالًا وَمُتَشَكِّرًا وَمُفْتَخِرًا: حَسْبِي مَنْ خَلَقَنِي وَأَخْرَجَنِي مِنْ ظُلْمَةِ الْعَدَمِ وَأَنْعَمَ عَلَيَّ بِنُورِ الْوُجُودِ *

وَكَذَا حَسْبِي مَنْ جَعَلَنِي حَيًّا فَأَنْعَمَ عَلَيَّ نِعْمَةَ الْحَيَاةِ الَّتِي تُعْطَى لِصَاحِبِهَا كُلِّ شَيْءٍ (٩) وَ
تُمَدُّ يَدُ صَاحِبِهَا إِلَى كُلِّ شَيْءٍ * وَكَذَا حَسْبِي مَنْ جَعَلَنِي إِنْسَانًا فَأَنْعَمَ عَلَيَّ بِنِعْمَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ
الَّتِي صَيَّرَتِ الْإِنْسَانَ عَالَمًا صَغِيرًا أَكْبَرَ مَعْنًا مِنَ الْعَالَمِ الْكَبِيرِ * وَكَذَا حَسْبِي مَنْ جَعَلَنِي
مُؤْمِنًا فَأَنْعَمَ عَلَيَّ نِعْمَةَ الْإِيمَانِ الَّذِي يُصَيِّرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ كَسُفْرَتَيْنِ (١٠) مَمْلُوءَتَيْنِ مِنَ النِّعَمِ
يُقَدِّمُهُمَا إِلَى الْمُؤْمِنِ بَيِّدِ الْإِيمَانِ * وَكَذَا حَسْبِي مَنْ جَعَلَنِي مِنْ أُمَّةٍ حَبِيبَةٍ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ فَأَنْعَمَ عَلَيَّ بِمَا فِي الْإِيمَانِ مِنَ الْمُحَبَّةِ وَالْمُحَبُوبِيَّةِ الْإِلَهِيَّةِ الَّتِي هِيَ مِنْ أَعْلَى مَرَاتِبِ
الْكَمَالَاتِ الْبَشَرِيَّةِ وَبِتِلْكَ الْمُحَبَّةِ الْإِيمَانِيَّةِ تَمْتَدُّ أَيَادِي إِسْتِفَادَةِ الْمُؤْمِنِ إِلَى مَا لَا يَتَنَاهَى
مِنْ مُشْتَمِلَاتِ دَائِرَةِ الْإِمْكَانِ وَالْوُجُوبِ * وَكَذَا حَسْبِي مَنْ فَضَّلَنِي جِنْسًا وَنَوْعًا وَدِينًا وَ
إِيمَانًا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ مَخْلُوقَاتِهِ فَلَمْ يَجْعَلْنِي جَامِدًا وَلَا حَيَوَانًا وَلَا ضَالًّا فَلَهُ الْحَمْدُ وَلَهُ الشُّكْرُ
* وَكَذَا حَسْبِي مَنْ جَعَلَنِي مَظْهَرًا جَامِعًا لِتَجَلِّيَاتِ أَسْمَائِهِ وَأَنْعَمَ عَلَيَّ بِنِعْمَةٍ لَا تَسَعُهَا الْكَائِنَاتُ
إِسْرَ حَدِيثٍ (لَا يَسْعُنِي أَرْضِي وَلَا سَمَائِي وَيَسْعُنِي قَلْبُ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ) يَعْنِي أَنَّ الْمَاهِيَّةَ
الْإِنْسَانِيَّةَ مَظْهَرٌ جَامِعٌ لِجَمِيعِ تَجَلِّيَاتِ الْأَسْمَاءِ الْمُتَجَلِّيَّةِ فِي جَمِيعِ الْكَائِنَاتِ *
وَكَذَا حَسْبِي مَنْ اشْتَرَى مُلْكَهُ الَّذِي عِنْدِي مِنِّي لِيَحْفَظَهُ لِي ثُمَّ يُعِيدُهُ إِلَيَّ وَأَعْطَانَا ثَمَنَهُ
الْجَنَّةَ * فَلَهُ الشُّكْرُ وَلَهُ الْحَمْدُ بَعْدَ ضَرْبِ ذَرَاتٍ وَجُودِي فِي ذَرَاتِ الْكَائِنَاتِ *
﴿حَسْبِي رَبِّي جَلَّ اللَّهُ * نُورُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ * لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾
﴿حَسْبِي رَبِّي جَلَّ اللَّهُ * سِرُّ قَلْبِي ذِكْرُ اللَّهِ * ذِكْرُ أَحْمَدَ صَلَّى اللَّهُ﴾
﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

(٩): نسخته: ﴿حَسْبِي﴾

(١٠): نسخته: ﴿كَالْسُّفْرَتَيْنِ الْمَمْلُوءَتَيْنِ﴾

الْبَابُ السَّادِسُ

فِي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ (۱)

وَهَذِهِ الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ الْمُبَارَكَةُ خَامِسَةٌ مِنَ الْخَمْسَةِ الْبَاقِيَّاتِ الصَّالِحَاتِ الْمَشْهُورَاتِ
الَّتِي هِيَ (سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ)

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَالِكِي لِي فَقَرُّ بِلَا نِهَآيَةٍ مَعَ أَنَّ حَاجَاتِي وَمَطَالِبِي لَا تَعُدُّ وَلَا تُحْصَى وَ
تَقْصُرُ يَدِي عَنْ أَدْنَى مَطَالِبِي فَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ يَا رَبِّي الرَّحِيمِ يَا خَالِقِي الْكَرِيمِ يَا
حَسِيبُ يَا وَكِيلُ يَا كَافِي

﴿۱﴾: چوق رساله لرده بیان ایتمشز که: انسانک فطرتنده حدسز بر عجز و نهایتسز بر فقر بولونمقله برابر، حدسز أعداسی و نهایتسز مطالبی وارد. انسان بو عجز و فقردن فطره بر قدیر رحیمه إلتجایه محتاجدر. ناصلکه ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ برنجی جمله سی، عجزه بر مرهم و بتون أعداسنه قارشى بر ملجأ گوسترز. ﴿وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ جمله سنده، فقرینه ده و او بتون مطالبنه ده بر وسیله بی گوستردیگی گبی؛ ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ﴾ دخی باشقه بر صورتده، عینا ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ﴾ گبی عجز و فقر بشرینك علاجی ﴿وَلَا حَوْلَ﴾ کلمه سی أعداسنه قارشى نقطه إستنادی کندی قوتندن تبرى ایتمکله قوه إلهیهیه إلتجا، ﴿وَلَا قُوَّةَ﴾ کلمه سیله مطالبنه، حاجاتنه وسیله مطلق توکل ایله قدرت إلهیهیه إعتماذر.

بو ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ﴾ جمله سنك پك چوق مراتبی کندمده تجربه ایله حسن ایتدم. او مرتبه لره برر قیصه کلمه ایله إشارتله قومیشم. او إشارتله واسطه سیله او مراتبی ملاحظه ایدیورم. بو بابده قسما او مرتبه لری رمز ایدن کلمه لر عینا ذکر ایدیله جکدر.

إِلَهِي اخْتِيَارِي كَشَعْرَةَ ضَعِيفَةٍ وَ أَمَالِي لَا تُحْصَى فَأَعْجِزْ دَائِمًا عَمَّا لَا أَسْتَغْنِي عَنْهَا أَبَدًا؛
فَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ يَا غَنِيُّ يَا كَرِيمُ يَا كَنِيزُ يَا وَكِيلُ يَا حَسِيبُ يَا كَافِيُ *

إِلَهِي وَ سَيِّدِي وَ مَالِكِي اِفْتِدَارِي كَذَرَّةَ ضَعِيفَةٍ مَعَ أَنَّ الْأَعْدَاءَ وَ الْعِلَلَ وَ الْأَوْهَامَ وَ
الْأَهْوَالَ وَ الْأَلَامَ وَ الْأَسْقَامَ وَ الظُّلُمَاتِ وَ الضَّلَالَ وَ الْأَسْفَارَ الطُّوَالَ مَا لَا تُحْصَى فَلَا حَوْلَ عَنْهَا
وَلَا قُوَّةَ عَلَى مُقَابَلَتِهَا إِلَّا بِكَ يَا قَوِيُّ يَا قَدِيرُ يَا قَرِيبُ يَا مُجِيبُ يَا حَفِيزُ يَا وَكِيلُ *

إِلَهِي حَيَاتِي كَشُعْلَةٍ تَنْطَفِي كَأَمْثَالِي وَ أَمَانِي وَ أَمَالِي لَا تُحْصَى فَلَا حَوْلَ عَنْ طَلَبِ تِلْكَ
الْأَمَالِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى تَحْصِيلِهَا إِلَّا بِكَ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا حَسِيبُ يَا كَافِيُ يَا وَكِيلُ يَا وَافِيُ *

إِلَهِي عُمْرِي كَدَقِيقَةٍ تَنْقُضِي كَأَقْرَانِي مَعَ أَنَّ مَقَاصِدِي وَ مَطَالِبِي لَا تَعُدُّ وَلَا تُحْصَى فَلَا
حَوْلَ عَنْهَا وَلَا قُوَّةَ عَلَيْهَا إِلَّا بِكَ يَا أَرْزَلِي يَا أَبَدِيُّ يَا حَسِيبُ يَا كَافِيُ يَا وَكِيلُ يَا وَافِيُ *

إِلَهِي شُعُورِي كَلَمْعَةٍ تَزُولُ مَعَ أَنَّ مَا يَلْزَمُ مُحَافَظَتَهُ مِنْ أَنْوَارٍ مَعْرِفَتِكَ وَ مَا يَلْزَمُ التَّحْفُظَ
مِنْهُ مِنَ الظُّلُمَاتِ وَ الضَّلَالَاتِ لَا تَعُدُّ وَلَا تُحْصَى فَلَا حَوْلَ عَنْ تِلْكَ الظُّلُمَاتِ وَ الضَّلَالَاتِ وَ
لَا قُوَّةَ عَلَى هَاتِيكَ الْأَنْوَارِ وَ الْهِدَايَاتِ إِلَّا بِكَ يَا عَلِيمُ يَا خَبِيرُ يَا حَسِيبُ يَا كَافِيُ يَا حَفِيزُ
يَا وَكِيلُ *

إِلَهِي لِي نَفْسٌ هُلُوعٌ وَ قَلْبٌ جَزُوعٌ وَ صَبْرٌ ضَعِيفٌ وَ جِسْمٌ نَحِيفٌ وَ بَدَنٌ عَلِيلٌ ذَلِيلٌ مَعَ
أَنَّ الْمُحْمُولَ عَلَى مِنَ الْأَحْمَالِ الْمَادِّيَّةِ وَ الْمُعْنَوِيَّةِ ثَقِيلٌ ثَقِيلٌ فَلَا حَوْلَ عَنْ تِلْكَ الْأَحْمَالِ وَلَا
قُوَّةَ عَلَى حَمْلِهَا إِلَّا بِكَ يَا رَبِّي الرَّحِيمُ يَا خَالِقِي الْكَرِيمُ يَا حَسِيبُ يَا كَافِيُ يَا وَكِيلُ يَا وَافِيُ *

إِلَهِي لِي مِنَ الزَّمَانِ أَنْ يَسِيلَ فِي سَبِيلٍ وَاسِعٍ سَرِيعِ الْجَرَيَانِ وَلِي مِنَ الْمَكَانِ مَقْدَارُ الْقَبْرِ
مَعَ عِلَاقَتِي بِسَائِرِ الْأَمْكِنَةِ وَ الْأَزْمَنَةِ فَلَا حَوْلَ عَنِ الْعِلَاقَةِ عَنْهَا وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْوُصُولِ إِلَى مَا فِيهَا

إِلَّا بِكَ يَا رَبَّ الْأَمْكِنَةِ وَالْأَكْوَانِ وَيَا رَبَّ الدُّهُورِ وَالْأَزْمَانِ يَا حَسِيبُ يَا كَافِي يَا كَفِيلُ يَا
وَافِي ❖

إِلَهِي لِي عَجْزٌ بِلَا نِهَايَةٍ وَضَعْفٌ بِلَا غَايَةٍ مَعَ أَنَّ أَعْدَائِي وَمَا يُؤْلِمُنِي وَمَا أَخَافُ مِنْهُ وَمَا
يَهْدِدُنِي مِنَ الْبَلَايَا وَالْأَفَاتِ مَا لَا تُحْصِي فَلَا حَوْلَ عَنْ هَجَمَاتِهَا وَلَا قُوَّةَ عَلَى دَفْعِهَا إِلَّا بِكَ
يَا قَوِيُّ يَا قَدِيرُ يَا قَرِيبُ يَا رَقِيبُ يَا كَفِيلُ يَا وَكِيلُ يَا حَفِيزُ يَا كَافِي ❖

إِلَهِي لِي فَقْرٌ بِلَا غَايَةٍ وَفَاقَةٌ بِلَا نِهَايَةٍ مَعَ أَنَّ حَاجَاتِي وَمَطَالِبِي وَوِظَائِفِي مَا لَا تُحْصِي
فَلَا حَوْلَ عَنْهَا وَلَا قُوَّةَ عَلَيْهَا إِلَّا بِكَ يَا غَنِيُّ يَا غَرِيمُ يَا مُغْنِيُّ يَا رَحِيمُ ❖

إِلَهِي تَبَرَّأْتُ إِلَيْكَ مِنْ حَوْلِي وَقُوَّتِي وَالتَّجَأْتُ إِلَى حَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ فَلَا تَكِلْنِي إِلَى حَوْلِي
وَقُوَّتِي وَارْحَمْ عَجْزِي وَضَعْفِي وَفَقْرِي وَفَاقَتِي فَقَدْ صَاقَ صَدْرِي وَصَاحَ عُمْرِي وَفَنَى صَبْرِي وَ
تَاهَ فِكْرِي وَأَنْتَ الْعَالِمُ بِسِرِّي وَجَهْرِي وَأَنْتَ الْمَالِكُ لِنَفْسِي وَضَرِي وَأَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى تَفْرِيجِ
كُرْبِي وَتَيْسِيرِ عُسْرِي فَفَرِّجْ كُلَّ كُرْبَتِي وَيَسِّرْ عَلَيَّ وَعَلَى إِخْوَانِي كُلِّ عَسِيرٍ ❖

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الزَّمَانِ الْآتِي وَعَنْ أَهْوَالِهِ مَعَ سَوْقِ إِلَيْهِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْمَاضِي وَلَذَائِذِهِ
مَعَ عِلَاقَةٍ بِهِ إِلَّا بِكَ يَا أَزَلِيُّ يَا أَبَدِيُّ ❖

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الزَّوَالِ الَّذِي أَخَافُ وَلَا أَخْلِصُ مِنْهُ وَلَا قُوَّةَ عَلَى إِعَادَةِ مَا فَاتَ مِنْ
حَيَاتِي الَّتِي اتَّحَسَّرْتُهَا وَلَا أَصِلُ إِلَيْهَا إِلَّا بِكَ يَا سَرْمَدِيُّ يَا بَاقِي ❖

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنْ ظُلْمَةِ الْعَدَمِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى نُورِ الْوُجُودِ إِلَّا بِكَ يَا مُوجِدُ يَا مُوجُودُ يَا قَدِيمُ

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْمَصَارِّ اللَّاحِقَةِ بِالْحَيَاةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْمَسَارِّ اللَّازِمَةِ لِلْحَيَاةِ إِلَّا بِكَ
يَا مُدَبِّرُ يَا حَكِيمُ ❖

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْأَلَامِ الْهَاجِمَةِ عَلَى ذِي الشُّعُورِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى اللَّذَائِذِ الْمَطْلُوبَةِ لِذِي
الْحِسِّ إِلَّا بِكَ يَا مُرَبِّي يَا كَرِيمُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْمَسَاوِي الْعَارِضَةِ لِذَوِي الْعُقُولِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْمَحَاسِنِ الْمُزِينَةِ لِذَوِي
الْهِمَمِ إِلَّا بِكَ يَا مُحْسِنُ يَا كَرِيمُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ النَّقَمِ لِأَهْلِ الْعُضَيَّانِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى النِّعَمِ لِأَهْلِ الطَّاعَاتِ إِلَّا بِكَ يَا
غَفُورُ يَا مُنْعِمُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْأَحْزَانِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْأَفْرَاحِ إِلَّا بِكَ فَإِنَّكَ أَنْتَ الَّذِي أَضْحَكَ وَابْكَى
يَا جَمِيلُ يَا جَلِيلُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْعِلَلِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْعَافِيَةِ إِلَّا بِكَ يَا شَافِي يَا مُعَافِي ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْأَلَامِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْأَمَالِ إِلَّا بِكَ يَا مُنْجِي يَا مُغِيثُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الظُّلُمَاتِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْأَنْوَارِ إِلَّا بِكَ يَا نُورُ يَا هَادِي ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الشُّرُورِ مُطْلَقًا وَلَا قُوَّةَ عَلَى الْخَيْرَاتِ أَصْلًا إِلَّا بِكَ يَا مَنْ بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِعِبَادِهِ بَصِيرٌ وَبِحَوَائِجِ مَخْلُوقَاتِهِ خَبِيرُ ❊

إِلَهِي لَا حَوْلَ عَنِ الْمَعَاصِي إِلَّا بِعِصْمَتِكَ وَلَا قُوَّةَ عَلَى الطَّاعَةِ إِلَّا بِتَوْفِيقِكَ يَا مُوَفِّقُ يَا
مُعِينُ ❊

إِلَهِي لِي عِلَاقَاتٌ شَدِيدَةٌ مَعَ نَوْعِي الْإِنْسَانِي وَجِنْسِي الْحَيَوَانِي مَعَ أَنَّ آيَةَ (كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ
الْمَوْتِ) تَهْدِدُنِي وَتُطْفِئُ أَمَلِي الْمُتَعَلِّقَةَ بِنَوْعِي وَجِنْسِي وَتَنْبِي عَلَى بِمَوْتِهَا فَلَا حَوْلَ عَنْ ذَاكَ

الْحُزْنَ الْأَلِيمَ النَّاشِئَ مِنْ ذَلِكَ الْمَوْتِ وَالنَّعْيِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى تَسْلٍ يَمْلَأُ مَحَلَّ مَا زَالَ عَنْ قَلْبِي وَ
رُوحِي إِلَّا بِكَ فَأَنْتَ الَّذِي تَكْفِي عَنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَكْفِي عَنْكَ كُلُّ شَيْءٍ *

الهی لی عَلاَقَاتُ شَدِيدَةٌ مَعَ دُنْيَايَ الَّتِي كَبَيْتِي وَمَنْزِلِي مَعَ أَنَّ آيَةَ (كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَإِنْ وَ
يَبْغِي وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ) تُعْلِنُ خَرَابِيَّةَ بَيْتِي هَذَا وَزَوَالَ مَحْبُوبَاتِي الَّتِي سَاكَنْتُهُمْ
فِي ذَلِكَ الْبَيْتِ الْمُنْهَدِمِ وَلَا حَوْلَ عَنْ هَذِهِ الْمُصِيبَةِ الْهَائِلَةِ؛ وَعَنِ الْفِرَاقَاتِ مِنَ الْأَحْبَابِ
الْأَفْلَةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى مَا يُسْلِبُنِي عَنْهَا وَيَقُومُ مَقَامَهُمَا (۲) إِلَّا بِكَ يَا مَنْ يَقُومُ جُلُودَهُ مِنْ تَجَلِّيَّاتِ
رَحْمَتِهِ مَقَامَ كُلِّ مَا فَارَقْنِي *

الهی لی عَلاَقَاتُ (۲) بِجَامِعِيَّةِ مَا هِيَ تِي وَغَايَةِ كَثَرَةِ جِهَارَاتِي الَّتِي أَنْعَمْتَهَا عَلَى وَ
اِحْتِيَاجَاتُ شَدِيدَةٌ إِلَى الْكَائِنَاتِ وَأَنْوَاعِهَا مَعَ أَنَّ آيَةَ (كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ) تُهَدِّدُنِي وَتَقْطَعُ عَلاَقَاتِي الْكَثِيرَةَ مِنَ الْأَشْيَاءِ وَبِإِنْقِطَاعِ كُلِّ عَلاَقَةٍ يَتَوَلَّدُ جَرْحٌ وَ
أَلَمٌ مَعْنَوِيٌّ فِي رُوحِي وَلَا حَوْلَ عَنْ تِلْكَ الْجُرُوحَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى آدَوِيَّتِهَا إِلَّا
بِكَ يَا مَنْ يَكْفِي لِكُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَكْفِي عَنْ شَيْءٍ وَاحِدٍ مِنْ تَوَجُّهِ رَحْمَتِهِ كُلِّ الْأَشْيَاءِ وَيَا مَنْ إِذَا
كَانَ لِشَيْءٍ كَانَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ، وَمَنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ لَا يَكُونُ لَهُ شَيْءٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ *

الهی لی عَلاَقَاتُ شَدِيدَةٌ وَابْتِلَاءٌ وَمُفْتُونِيَّةٌ مَعَ شَخْصِيَّتِي الْجِسْمَانِيَّةِ حَتَّى كَأَنَّ جِسْمِي
عَمُودٌ فِي نَظَرِي الظَّاهِرِيِّ لِسَقْفِ جَمِيعِ أَمَالِي وَمَطَالِبِي وَفِي عِشْقٍ شَدِيدٍ لِلْبَقَاءِ مَعَ أَنَّ جِسْمِي
لَيْسَ مِنْ حَدِيدٍ وَلَا حَجَرٍ لِيَدُومَ فِي الْجُمْلَةِ بَلْ مِنْ لَحْمٍ وَدَمٍ وَعَظْمٍ عَلَى جَنَاحِ التَّفَرُّقِ فِي

(۲): نسخه: ﴿مَقَامَهَا﴾

(۳): بو ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ﴾ به دائر مرتبه لرده حقیقتلرینه یالکڑ اشارت لر ایدیلدی. برهانلر، دلیللر ذکر
ایدیلمه دی. چونکه گچمش بابلرده ذکر ایدیلن یوزر بلکه بیگلر وحدانیت برهانلری و ربوبیت دلیللری،
عمومیتله ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ﴾ نك حقیقتلرینه دلیللر در. اونك ایچون آیری آیری دلیللر ذکر ایدیلمه دی.

كُلِّ إِنِّ وَمَعَ أَنَّ حَيَاتِي كَجِسْمِي مَحْدُودَةٌ الطَّرْفَيْنِ سَتُخْتَمُ بِخَاتَمِ الْمَوْتِ عَنْ قَرِيبٍ مَعَ آتِي
 قَدْ اشْتَغَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا مِنِّي وَقَدْ ضَرَبَ السَّقَمُ ظَهْرِي وَصَدْرِي فَأَنَا فِي قَلْتٍ وَضَجَرٍ وَاضْطِرَابٍ
 وَتَأَلَّمٍ وَتَحْزَنٍ شَدِيدٍ مِنْ هَذِهِ الْكَيْفِيَّةِ * فَلَا حَوْلَ عَنْ هَذِهِ الْحَالَةِ الْهَائِلَةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى مَا
 يُسَلِّينِي عَمَّا يَحْزُنُنِي وَعَلَى مَا يُعْوِضُنِي مَا يَضِيعُ مِنِّي وَعَلَى مَا يَقُومُ مَقَامَ مَا يَفُوتُ مِنِّي إِلَّا بِكَ
 يَا رَبِّي الْبَاقِي، وَالْبَاقِي بِبَقَائِهِ وَإِبْقَائِهِ مَنْ تَمَسَّكَ بِاسْمٍ مِنْ أَسْمَائِهِ الْبَاقِيَةِ *

إِلَهِي لِي وَلِكُلِّ ذِي حَيَاةٍ خَوْفٌ شَدِيدٌ مِنَ الْمَوْتِ وَالزَّوَالِ اللَّذَيْنِ لَا مَفَرَّ مِنْهُمَا وَلِي
 مُحَبَّةٌ شَدِيدَةٌ لِلْحَيَاةِ وَالْعُمُرِ اللَّذَيْنِ لَا دَوَامَ لَهُمَا؛ مَعَ أَنَّ تَسَارَعَ الْمَوْتِ إِلَى أَجْسَامِنَا بِهُجُومِ
 الْأَجَالِ لَا يُبْقِي لِي وَلَا لِأَحَدٍ أَمَلًا مِنَ الْأُمَالِ الدُّنْيَوِيَّةِ إِلَّا وَيَقْطَعُهَا وَلَا لَذَّةَ إِلَّا وَيَهْدِمُهَا، فَلَا
 حَوْلَ عَنْ تِلْكَ الْبَلِيَّةِ الْهَائِلَةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى مَا يُسَلِّينَا عَنْهَا إِلَّا بِكَ يَا خَالِقَ الْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ
 وَيَا مَنْ لَهُ الْحَيَاةُ السَّرْمَدِيَّةُ الَّذِي مَنْ تَمَسَّكَ بِهِ وَتَوَجَّهَ إِلَيْهِ وَيَعْرِفُهُ وَيُحِبُّهُ يَدُومُ حَيَاتُهُ وَ
 يَكُونُ الْمَوْتُ لَهُ تَجَدُّدُ حَيَاةٍ وَتَبْدِيلَ مَكَانٍ فَإِذَا فَلَا حُزْنَ لَهُ وَلَا أَلَمَ عَلَيْهِ بِسِرِّ (آلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ
 اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) *

إِلَهِي لِي لِأَجْلِ نَوْعِي وَجِنْسِي عِلَاقَاتٌ بِتَأَلَّمَاتٍ وَتَمَنِّيَّاتٍ بِالسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
 بِأَحْوَالِهَا فَلَا قُوَّةَ لِي بِوَجْهِ مِنَ الْوُجُوهِ عَلَى إِسْمَاعِ أَمْرِي لَهُمَا وَتَبْلِيغِ أَمَلِي لِتِلْكَ الْأَجْرَامِ.. وَ
 لَا حَوْلَ عَنْ هَذَا الْإِبْتِلَاءِ وَالْعِلَاقَةِ إِلَّا بِكَ يَا رَبَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَا مَنْ سَخَّرَهُمَا لِعِبَادِهِ
 الصَّالِحِينَ *

إِلَهِي لِي وَلِكُلِّ ذِي عَقْلٍ عِلَاقَاتٌ مَعَ الْأَزْمَنَةِ الْمَاضِيَةِ وَالْأَوْقَاتِ الْإِسْتِقْبَالِيَّةِ مَعَ أَنَّهُ
 إِنَّا قَدْ انْحَبَسْنَا فِي زَمَانٍ حَاضِرٍ ضَيِّقٍ لَا يَصِلُ أَيْدِينَا إِلَى آدْنَى زَمَانٍ مَاضٍ وَمُسْتَقْبَلٍ لَجَلْبٍ
 مِنْ ذَاكَ مَا يُفَرِّحُنَا، أَوْ لِدَفْعِ (٤) مِنْ هَذَا مَا يُحْزِنُنَا.. فَلَا حَوْلَ عَنْ هَذِهِ الْحَالَةِ وَلَا قُوَّةَ عَلَى

تَجْوِيلَهَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالِ إِلَّا بِكَ يَا رَبَّ الدُّهُورِ وَالْأَزْمَانِ ❖

إِلَهِي لِي فِي فِطْرَتِي وَلِكُلِّ أَحَدٍ فِي فِطْرَتِهِمْ أَمَلٌ أَبَدِيٌّ وَمَطَالِبُ سَرْمَدِيَّةٍ تَمْتَدُّ إِلَى أَبَدِ الْأَبَادِ
❖ إِذْ قَدْ أَوْدَعْتَ فِي فِطْرَتِنَا إِسْتِعْدَادًا عَجِيبًا جَامِعًا، فِيهِ إِحْتِيَاجٌ وَمُحَبَّةٌ لَا يُشْبِعُهُمَا الدُّنْيَا
وَمَا فِيهَا، وَلَا يَرْضَى ذَلِكَ الْإِحْتِيَاجُ وَتِلْكَ الْمُحَبَّةُ إِلَّا بِالْجَنَّةِ الْبَاقِيَةِ وَلَا يَطْمَئِنُّ ذَلِكَ
الْإِسْتِعْدَادُ إِلَّا بِدَارِ السَّعَادَةِ الْأَبَدِيَّةِ يَا رَبَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا رَبَّ الْجَنَّةِ وَدَارِ الْقَرَارِ ﴿هـ﴾

(هـ): ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ﴾ نكث مراتبند یگرمی مرتبه، باشده یازیلہ جقدی. آخرده یازاجغم دییه تأخیر ایتدم .

آخره گلدیگمز وقت، شیمدیلک تأخر ایتدی. چونکه ایضاح ایله اولسه چوق اوزون اولوردی. کندیمه مخصوص یالکز إشارتلرله یازیلسه ایدی، إستفاده آز اولوردی. باشقه وقته تعلیق ایدیلدی.

الْبَابُ السَّابِعُ

مَقَامَانِ

الْمَقَامُ الْأَوَّلُ

فِي شَهَادَةِ شَهِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

اللَّهُمَّ يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ * وَيَا رَبَّ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ * وَيَا رَبَّ النَّبِيِّينَ وَالْأَخْيَارِ
 * يَا رَبَّ الصِّدِّيقِينَ وَالْأَبْرَارِ * يَا رَبَّ الصَّغَارِ وَالْكِبَارِ * يَا رَبَّ الْحُبُوبِ وَالْأَثْمَارِ * يَا
 رَبَّ الْأَنْهَارِ وَالْأَشْجَارِ * يَا رَبَّ الصَّحَارَى وَالْقِفَارِ * يَا رَبَّ الْعَبِيدِ وَالْأَحْرَارِ * يَا رَبَّ
 اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَمْسَيْنَا وَاصْبَحْنَا شَهِدُكَ وَشَهِدُ جَمِيعِ صِفَاتِكَ الْمُتَقَدِّسَةِ وَشَهِدُ جَمِيعِ
 أَسْمَائِكَ الْحُسْنَى * وَشَهِدُ جَمِيعِ مَلِكِكَ الْعُلْيَا * وَشَهِدُ جَمِيعِ مَخْلُوقَاتِكَ الشَّتَّى * وَ
 شَهِدُ جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ الْعُظْمَى * وَجَمِيعِ أَوْلِيَائِكَ الْكُبْرَى * وَجَمِيعِ أَصْفِيَائِكَ الْعُلْيَا * وَ
 شَهِدُ جَمِيعِ آيَاتِكَ التَّكْوِينِيَّةِ الَّتِي لَا تَعُدُّ وَلَا تَحْصَى * وَشَهِدُ جَمِيعِ مَصْنُوعَاتِكَ الْمُزِينَاتِ
 الْمُوزُونَاتِ الْمَنْظُومَاتِ الْمُتِمَاتِلَاتِ * وَشَهِدُ جَمِيعِ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ الْعَاجِزَاتِ
 الْجَامِدَاتِ الْجَاهِلَاتِ وَالْحَامِلَةِ بِحَوْلِكَ وَطَوْلِكَ وَأَمْرِكَ وَإِذْنِكَ عَجَائِبِ الْوُظَائِفِ
 الْمُنتَظَمَاتِ * وَشَهِدُ جَمِيعِ مُرَكَّبَاتِ الذَّرَّاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَاتِ الْمُتَنَوِّعَاتِ الْمُنتَظَمَاتِ
 الْمُتَقَنَّاتِ الْمَصْنُوعَاتِ مِنَ الْبَسَائِطِ الْجَامِدَاتِ * وَشَهِدُ جَمِيعِ تَرَكُّبَاتِ الْمَوْجُودَاتِ
 النَّامِيَّاتِ الْمُخْتَلِطَةِ مَوَادُّ حَيَاتِهَا فِي غَايَةِ الْإِخْتِلَاطِ وَالْمُتَمَيِّزَةِ دَفْعَةً فِي غَايَةِ الْإِمْتِيَازِ *
 وَشَهِدُ حَبِيبَكَ الْأَكْرَمَ سُلْطَانَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَوْلِيَاءِ أَفْضَلَ الْمَخْلُوقَاتِ ذَا الْمُعْجَزَاتِ الْبَاهِرَةِ

عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِلِهِ أَفْضَلُ الصَّلَوَاتِ وَالسَّلَامَاتِ * وَشَهِدُ فُرْقَانَكَ الْحَكِيمَ ذَا الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ
وَالْبَرَاهِينَ النَّبِيَّاتِ وَالِدَّلَائِلِ الْوَاضِحَاتِ وَالْأَنْوَارِ السَّاطِعَاتِ بِأَنَّا كُلُّنَا نَشْهَدُ بِأَنَّكَ أَنْتَ
اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ الْقَدِيرُ الْمُرِيدُ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْعَدْلُ الْحَكَمُ الْمُقْتَدِرُ الْمُتَكَلِّمُ لَكَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى * وَ
كَذَا نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَأَنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
* وَكَذَا نَشْهَدُ بِكُلِّ مَا مَرَّ وَمَعَ كُلِّ مَا مَرَّ بِأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ وَصَفِيكَ وَخَلِيلِكَ * وَ
جَمَالَ مُلْكِكَ * وَمَلِيكَ صُنْعِكَ * وَعَيْنُ عِنَايَتِكَ * وَشَمْسُ هِدَايَتِكَ * وَلِسَانُ مَحَبَّتِكَ *
وَمِثَالُ رَحْمَتِكَ * وَنُورُ خَلْقِكَ * وَشَرَفُ مَوْجُودَاتِكَ * (۱)

وَكَشَافُ طَلْسِمِ كَائِنَاتِكَ * وَدَلَالُ سُلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِكَ * وَمَعْرِفُ كُنُوزِ أَسْمَائِكَ * وَمَعْلَمُ
أَوَامِرِكَ لِعِبَادِكَ * وَمُفَسِّرُ آيَاتِ كِتَابِ كَائِنَاتِكَ * وَمَدَارُ شُهُودِكَ وَإِشْهَادِكَ * وَمِرْأَةُ
مُحَبَّتِكَ لِجَمَالِكَ وَاسْمَائِكَ وَمُحَبَّتِكَ لِصُنْعَتِكَ وَمَصْنُوعَاتِكَ وَلِمَحَاسِنِ مَخْلُوقَاتِكَ * وَ
حَبِيبُكَ وَرَسُولُكَ الَّذِي أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ * وَلِبَيَانِ مَحَاسِنِ كَمَالَاتِ سُلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِكَ
بِحِكْمَةٍ صَنْعَةٍ صِبْغَةٍ نُقُوشِ قَصْرِ الْعَالَمِينَ * وَلِتَعْرِيفِ كُنُوزِ أَسْمَائِكَ بِإِشَارَاتِ حِكْمِيَّاتِ
كَلِمَاتِ آيَاتِ سُطُورِ كِتَابِ الْعَالَمِينَ * وَلِبَيَانِ مَرْضِيَّاتِكَ (۲) يَا رَبَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ
* عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِلِهِ وَآصْحَابِهِ وَإِخْوَانِهِ أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَسَلَامٍ فِي كُلِّ أَنْ وَزَمَانٍ *

(۱): بو ایکنجی شهادتده هر بر کلمه نبوتِ اُحمدیه‌نک (عصم) برر حق برهانه ایما ایتدیگی، برر

وظیفه نبوتّه برر مقاماتِ محمدیه‌یه (عصم) اِشارت ایتدیگی گئی؛ برنجی شهادتده هر بر فقره دخی کَلّی
چوق براهینِ وحدانیتّه دلالت ایتدیگندن، گویا هر بری هم بنم شاهدم و هم بنمله شهادت ایدر و بن
اونلرک لسانِ حال ایله شهادت‌لرینی لسانِ قاله نیتمله قلب ایدوب برابر شهادت گتیریورز دیمکدر.

(۲): نسخه: ﴿مَرْضِيَّاتِ رَبِّ السَّمَوَاتِ﴾

اَللّٰهُمَّ يَا حَافِظُ يَا خَيْرَ الْحَافِظِيْنَ نَسْتَوْدِعُ حِفْظَكَ وَحِمَايَتَكَ وَرَحْمَتَكَ هَذِهِ
الشَّهَادَاتِ الَّتِي اَنْعَمْتَهَا عَلَيْنَا فَاحْفَظْهَا اِلَى يَوْمِ الْحَشْرِ وَالْمِيزَانِ اَمِيْنَ
وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ *

اَلْمَقَامُ الثَّانِي

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي (۳) دَلَّ عَلَى وُجُوْبِ وُجُوْدِهِ وَ دَلَّ النَّاسَ عَلَى اَوْصَافِ جَلَالِهِ وَ جَمَالِهِ
وَ كَمَالِهِ وَ شَهِدَ عَلَى اَنَّهُ وَاحِدٌ فَرْدٌ صَمَدٌ الشَّاهِدُ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ وَ الْبُرْهَانُ النَّاطِقُ الْمُحَقَّقُ
سَيِّدُ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِيْنَ * اَلْحَاوِي لِسِرِّ اَجْمَاعِهِمْ وَ تَصْدِيقِهِمْ وَ مُعْجَزَاتِهِمْ * وَ اِمَامُ الْأَوْلِيَاءِ
وَ الصِّدِّيقِيْنَ * اَلْحَاوِي لِسِرِّ اِتِّفَاقِهِمْ وَ تَحْقِيقِهِمْ وَ كَرَامَاتِهِمْ * ذُو الْأَرْهَاصَاتِ الْخَارِقَةِ وَ
الْمُعْجَزَاتِ الْبَاهِرَةِ وَ الْبَرَاهِيْنِ الْقَاطِعَةِ الْوَاضِحَةِ * ذُو الْأَخْلَاقِ الْعَالِيَةِ فِي ذَاتِهِ * وَ الْخِصَالِ
الْعَالِيَةِ فِي وَظِيفَتِهِ * وَ السَّجَايَا السَّامِيَةِ فِي شَرِيعَتِهِ * مَهْبِطُ الْوَحْيِ الرَّبَّانِيِّ بِاَجْمَاعِ الْمُنْزِلِ
بِتَوْفِيقِ لَهُ * وَ الْمُنْزِلِ بِاعْجَازِهِ * وَ الْمُنْزِلِ عَلَيْهِ بِقُوَّةِ اِيْمَانِهِ * وَ الْمُنْزِلِ اِلَيْهِمْ بِكُشُوفِهِمْ وَ
تَحْقِيقَاتِهِمْ * سَيَّارُ عَالَمِ الْغَيْبِ وَ الْمَلَكُوْتِ * مُشَاهِدُ الْأَرْوَاحِ وَ مُصَاحِبُ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْشِدُ
الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ * وَ اَنْوَرُ ثَمَرَاتِ شَجَرَةِ الْخِلْقَةِ * سِرَاجُ الْحَقِّ * بُرْهَانُ الْحَقِيْقَةِ * لِسَانُ الْمُحَبَّةِ
* مِثَالُ الرَّحْمَةِ * كَاشِفُ طُلُومِ الْكَائِنَاتِ * حَالِلُ مُعَمَّاءِ الْخِلْقَةِ * دَلَالُ سُلْطَنَةِ الرُّبُوبِيَّةِ *
مَدَارُ ظُهُورِ مَقَاصِدِ خَالِقِ الْكَائِنَاتِ فِي خَلْقِ الْمَوْجُوْدَاتِ * وَ وَاسِطَةُ تَظَاهُرِ كَمَالَاتِ

(۳): بو مقامك ايضاحی اون طوقوزنجی مکتوب اولان معجزاتِ اُحمديه‌نك (عصم) آخرنده‌در.

شو مقامك هر بر قیدی، هر بر كلمه‌سی رسالتِ اُحمديه‌نك (عصم) برر دلیلنه‌ اشارت ایدر. و
قرآن حکیمك کلام الله اولدیغنه‌ دائر اولان برهانلره‌ ایما ایدر. پیغمبر علیه‌ الصلاة والسلام ايله قرآن هر
ایکیسی وحدانیتِ اِلهیه‌یه‌ برر غایت پارلاق دلیل اولارق بوراده‌ ذکر ایدیلمشدر.

الْكَائِنَاتِ الْمُرْمِزُ بِشَخْصِيَّتِهِ الْمَعْنَوِيَّةِ إِلَى أَنَّهُ نُصِبَ عَيْنُ فَاطِرِ الْكَوْنِ فِي خَلْقِ الْكَائِنَاتِ
 (يَعْنِي أَنَّ الصَّانِعَ نَظَرَ إِلَيْهِ وَخَلَقَ لِأَجَلِهِ وَ لِأَمَثَالِهِ هَذَا الْعَالَمَ) * ذُو الدِّينِ وَ الشَّرِيعَةِ وَ
 الْإِسْلَامِيَّةِ الَّتِي هِيَ بِدَسَاتِيرِهَا أُنْمُوذَجَ دَسَاتِيرِ السَّعَادَةِ فِي الدَّارَيْنِ * كَانَ ذَلِكَ الدِّينَ فَهَرِسْتُهُ
 أَخْرَجْتُ مِنْ كِتَابِ الْكَائِنَاتِ * فَكَانَ الْقُرْآنُ الْمُنَزَّلَ عَلَيْهِ قِرَاءَةً لِآيَاتِ الْكَائِنَاتِ الْمَشِيرُ
 دِينُهُ الْحَقُّ إِلَى أَنَّهُ نِظَامُ نَاطِلِ الْكَوْنِ * فَنَاطِلُ هَذِهِ الْكَائِنَاتِ بِهَذَا النِّظَامِ الْأَتَمِّ الْأَكْمَلِ هُوَ
 نَاطِلُ ذَلِكَ الدِّينِ الْجَامِعِ بِهَذَا النِّظْمِ الْأَحْسَنِ الْأَجْمَلِ سَيِّدُنَا نَحْنُ مَعَاشِرَ بَنِي آدَمَ وَ مُهْدِينَا إِلَى
 الْإِيمَانِ نَحْنُ مَعَاشِرَ الْمُؤْمِنِينَ مُحَمَّدٌ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ عَلَيْهِ وَ عَلَى إِلِهِ أَفْضَلُ
 الصَّلَوَاتِ وَ أَتَمُّ التَّسْلِيمَاتِ مَا دَامَتِ الْأَرْضُ وَ السَّمَوَاتُ * فَإِنَّ ذَلِكَ الشَّاهِدَ يَشْهَدُ عَنِ الْغَيْبِ
 فِي عَالَمِ الشَّهَادَةِ عَلَى رُؤُسِ الْأَشْهَادِ بِطَوْرِ الْمَشَاهِدِ * نَعَمْ يَشَاهِدُ أَنَّهُ يَشَاهِدُ ثُمَّ يَشْهَدُ مُنَادِيًا
 لِأَجْيَالِ الْبَشَرِ خَلْفَ الْأَعْصَارِ وَ الْأَفْطَارِ بِأَعْلَى صَوْتِهِ * نَعَمْ فَهَذَا صَدَاءُ صَوْتِهِ يُسْمَعُ مِنْ أَعْمَاقِ
 الْمَاضِي إِلَى شَوَاقِقِ الْإِسْتِقْبَالِ وَ بِجَمِيعِ قُوَّتِهِ * نَعَمْ فَقَدْ اسْتَوَلَى عَلَى نِصْفِ الْأَرْضِ * وَ انْصَبَّ
 بِصِبْغَتِهِ السَّمَاءِيَّةِ خُمْسُ بَنِي آدَمَ * وَ دَامَتْ سُلْطَنَتُهُ الْمَعْنَوِيَّةُ أَلْفًا وَ ثَلَاثِمِائَةً وَ خَمْسِينَ سَنَةً
 فِي كُلِّ زَمَانٍ يَحْكُمُ ظَاهِرًا وَ بَاطِنًا عَلَى ثَلَاثِمِائَةٍ وَ خَمْسِينَ مَلَايِينَ مِنْ رَعِيَّتِهِ الصَّادِقَةِ الْمُطِيعَةِ
 بِإِثْقَادِ نَفُوسِهِمْ وَ قُلُوبِهِمْ وَ أَرْوَاحِهِمْ وَ عُقُولِهِمْ لِأَوَامِرِ سَيِّدِهِمْ وَ سُلْطَانِهِمْ * وَ بِغَايَةِ جِدِّيَّتِهِ
 بِشَهَادَاتِ قُوَّةِ دَسَاتِيرِهِ الْمُسَمَّرَةِ عَلَى صُخُورِ الدُّهُورِ وَ عَلَى جِبَاهِ الْأَفْطَارِ * وَ بِغَايَةِ وَثُوقِهِ بِشَهَادَةِ
 زُهْدِهِ وَ اسْتِغْنَائِهِ عَنِ الدُّنْيَا * وَ بِغَايَةِ إِطْمِئْنَانِهِ وَ وَثُوقِهِ بِشَهَادَةِ سِيرِهِ وَ بِغَايَةِ قُوَّةِ إِيْمَانِهِ
 بِشَهَادَةِ أَنَّهُ أَعْبَدُ وَ أَتْقَى مِنَ الْكُلِّ بِإِتِّفَاقِ الْكُلِّ شَهَادَةً جَارِمَةً مُكَرَّرَةً بِ (فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ) الَّذِي دَلَّ عَلَى وَجُوبِ وَجُودِهِ وَ صَرَّحَ بِأَوْصَافِ جَلَالِهِ وَ جَمَالِهِ وَ كَمَالِهِ وَ شَهِدَ عَلَى أَنَّهُ
 وَاحِدٌ أَحَدٌ فَرْدٌ صَمَدٌ الْفَرْقَانُ الْحَكِيمُ الْحَاوِي لِسِرِّ إِجْمَاعِ كُلِّ كُتُبِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْأَوْلِيَاءِ وَ
 الْمُوَحِّدِينَ الْمُخْتَلِفِينَ فِي الْمَشَارِبِ وَ الْمَسَالِكِ الْمُتَّفِقَةَ قُلُوبُ هَؤُلَاءِ وَ عُقُولُ أُولَئِكَ بِحَقَائِقِ
 كُتُبِهِمْ عَلَى تَصْدِيقِ آسَاسَاتِ الْقُرْآنِ الْمُنَوَّرِ جِهَاتُهُ السِّتُ * إِذْ عَلَى ظَهْرِهِ سَكَّةُ الْأَعْجَارِ * وَ فِي

بَطْنِهِ حَقَائِقُ الْإِيمَانِ * وَتَحْتَهُ بَرَاهِينُ الْإِذْعَانِ * وَهَدَفُهُ سَعَادَةُ الدَّارَيْنِ * وَنُقْطَةُ اسْتِنَادِهِ
 مَحْضُ الْوَحْيِ الرَّبَّانِيِّ بِاجْمَاعِ الْمُنْزِلِ بِآيَاتِهِ * وَالْمُنْزِلِ بِإِعْجَازِهِ * وَالْمُنْزِلِ عَلَيْهِ بِقُوَّةِ إِيْمَانِهِ
 وَآمْنِيَّتِهِ * (٤) * وَكَمَالِ تَسْلِيمِيَّتِهِ وَصَفْوَتِهِ * وَوَضْعِيَّتِهِ الْمَعْلُومَةِ عِنْدَ نُزُولِهِ * مَجْمَعُ
 الْحَقَائِقِ بِالْيَقِينِ * وَمَنْبَعُ أَنْوَارِ الْإِيمَانِ بِالْبَدَاهَةِ * مُوَصِّلٌ إِلَى السَّعَادَاتِ بِالْيَقِينِ * ذُو
 الْأَثْمَارِ الْكَامِلِينَ بِالْمُشَاهَدَةِ * مُقْبُولُ الْمَلِكِ وَالْإِنْسِ وَالْجَانِّ بِالْحَدْسِ الصَّادِقِ مِنْ تَفَارِيقِ
 الْأَمَارَاتِ * الْمُؤَيَّدُ بِالذَّلَالِ الْعَقْلِيَّةِ بِاتِّفَاقِ الْعُقَلَاءِ الْكَامِلِينَ * وَالْمُصَدِّقُ بِالْفِطْرَةِ السَّلِيمَةِ
 بِشَهَادَةِ إِطْمِئْنَانِ الْوُجْدَانِ بِهِ * الْمُعْجِزَةُ الْأَبَدِيَّةُ بِالْمُشَاهَدَةِ * ذُو الْبَصَرِ الْمُطْلَقِ يَرَى الْأَشْيَاءَ
 بِكَمَالِ الْوُضُوحِ * يَرَى الْغَائِبَ الْبَعِيدَ كَالْحَاضِرِ الْقَرِيبِ * ذُو الْإِنْسِاطِ الْمُطْلَقِ يُعَلِّمُ الْمَلَأَ
 الْأَعْلَى مِنَ الْمُقَرَّبِينَ بِدَرْسٍ وَيُعَلِّمُ أَطْفَالَ الْبَشَرِ بَعَيْنِ تِلْكَ الدَّرْسِ وَيَشْمِلُ تَعْلِيمُهُ وَتَعْلِيمَاتُهُ
 طَبَقَاتِ ذَوِي الشُّعُورِ مِنْ أَعْلَى الْأَعَالِي إِلَى أَسْطِ الْبَسَائِطِ * لِسَانُ الْغَيْبِ فِي عَالَمِ الشَّهَادَةِ
 شَهَادَةٌ جَارِمَةٌ مُكَرَّرَةٌ بِ (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ) وَ (فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ)

اوتوزنجى لمعه

اوتوز برنجى مکتوبك اوتوزنجى لمعهسى و أسکیشهر
چپسخانه سنك بر میوهسى، "آلتى نکته" در.

دگزلى مدرسه یوسفیه سنك بر درس اعظمى "میوه
رسالهسى" اولدیغى و آفیون مدرسه یوسفیه سنك قیمتدار بر
درس اكملى "الحجة الزهرا" اولماسى گى أسکیشهر مدرسه
یوسفیه سنك غایت قوتلى بر درس اعظمى ده، اسم اعظمى
طاشیان آلتى اسمك آلتى نکته سنى بیان ایدن بو "اوتوزنجى
لمعه" در.

(اسم اعظمى حى قیومه دائر پارچه ده پك درین و گنیش مسئله لری هرکس
بردن بيله مز و ذوق ایتمز، فقط حصه سز ده قالماز.)

برنجی نکته

إِسْمِ قَدَّوسْكَ بر نکته‌سنه دائردر.

(بو قَدَّوس نکته‌سی، اوتوزنجی سوزك ذیلنك ذیلی اولماسی مناسبدر.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ﴾

آیتنك بر نکته‌سی و بر إِسْمِ أعظم و یاخود إِسْمِ أعظمك آلتی نورندن بر نوری اولان "قَدَّوس" إِسْمِنك بر جلوه‌سی شعبان شریفك آخرنده، اُسکیشهر چپسخانه‌سنده بگا گوروندی. هم موجودیتِ إلهیه‌یی کمالِ ظهورله، هم وحدتِ ربّانیه‌یی کمالِ وضوحله گوستردی. شویله که، گوردم:

بو کائنات و بو کُرّه اَرْض، دائم ایشلر بر بیوک فابریقه و هر وقت طولار بوشالیر بر خان، بر مسافرخانه‌در. حالبوکه بویله ایشلک فابریقه‌لر، خانلر و مسافرخانه‌لر؛ مزخرفاتله، أنقاضلرله، سوپورونتیلرله چوق کیرلہ‌نییورلر، بولاشیق اولویورلر و عفونتلی مادّه‌لر هر طرفنده تراکم ایدیورلر. اگر پک چوق دَقْتله باقیلمازسه و تنظیف ایدیلمزسه و سوپورولوب تمیزلنمزسه ایچنده طورلماز، إنسان اونده بوغولور. حالبوکه بو فابریقه کائنات و مسافرخانه اَرْض او درجه پاك، تمیز و نظیفدر و او قدر کیرسز و بولاشیق‌سزدر و عفونت‌سزدر که، بر

لرزمسز شى و بر منفعتسز مادّه و تصادفى بر كير بولونماز. ظاهرى بولونسه ده، چابوق بر إستحاله ماكينه سنه آتيلير، تمیزله نير. ديمك بو فابريقه يه باقان ذات، چوق ابي باقييور. و بو فابريقه نك اويله تنظيفجى بر صاحبي وار كه، او قوجه فابريقه يي و او بيوك سرايى كوچك بر اوطه گي سويورتير، تمیزلر، تنظيم و تنظيف ايدر. و او پك بيوك فابريقه نك بيوكلكي نسبتنده مزخرفاتى و أنقاضندن قالمه كيرلى مادّه لرى، سويورونتيلىرى بولونمىيور. بلكه بيوكلكي نسبتنده، تمیزلگنه و نظافتنه دقت ايدىلييور. بر انسان، بر آيده ييقانمازسه و كوچك اوطه سنى سويورمزسه چوق كيرله نير، پيسله نير. ديمك بو سراي عالمده كى پاكلك، صافيلك، نورانيلك، تمیزلك؛ متماديًا حكمتلى بر تنظيفدن، بر دقتلى تطهيردن ايلرى گلييور.

و اگر او دائمى تطهير و سويورمك و دقت ايله باقمق اولماسه ايدى، بر سنه ده بتون حيوانلر ك يوز ييك ملتلى ارضك يوزنده بوغولاجقلردى. و سماواتك فضا سنده، تخريبه و موته مظهر اولان كره لرك و پيكلرك، بلكه ييلديزلرك أنقاضلىرى، باشمى و ديگر حيواناتك باشلىنى، بلكه كره ارضك باشنى، بلكه دنيا مژك باشنى قيره جقلردى. طاغىر بيوكلكگنده كى طاشلىرى باشمى ياغدير اجقلردى و بى بو وطن دنيومزدن قاچيره جقلردى. حالبوكه اُسكىدن برى او يوقارى عالمدره كى تخريب و تعميردن، مدار عبرت اولارق يالگىز بر قاچ سماوى طاشلر دو شمش ايسه ده هيچ كيمسه نك باشنى قيرمامش.

هم زمينك يوزنده هر سنه موت و حياتك دگيشمه لرى و دو گوشملىرى يوزندن يوز بيكلر حيوانات ملتلىرى جنازه لرى و ايكى يوز ييك نباتاتك طائفه لرى نك أنقاضلىرى، بر و بحر ك يوزلىرى فوق العاده اويله كيرلته جكلردى كه؛ دى شعور، او يوزلىرى دگل سومك، عاشق اولمق بلكه اويله چركينلكدن نفرت

ایدوب موته و عدمه قاچه جقلردی. بر قوش قولایچه قنادلرینی و بر کاتب راحتجه صحیفه‌لرینی تمیزله‌دیگی گبی، بو طیاره ارضك و بو طیور سماویه‌نك قنادلری و بو کتاب کائناتك صحیفه‌لری ده اویله‌جه تمیزله‌نیور، گوزل‌لشیور که؛ آخرتک حدسز گوزل‌لگنی گورمه‌ین و ایمانله دوشونمه‌ین انسانلر، دنیانك بو تمیزلگنه، بو گوزل‌لگنه عاشق اولورلر، پرستش ایدرلر.

دیمك بو سرای عالم و بو فابریقه کائنات، اسم قدوسك بر جلوه اعظمه مظهردر که، او تنظیف قدسیدن گلن امرلری، دگل یالکز دكزلرك اكل اللحم تنظیفاتجیلری و قره‌لرك قارتاللری، بلکه قوردلر و قارینجه‌لر گبی جنازه‌لری طویلايان صحیه مأمورلری دخی دیگله‌یورلر. بلکه او قدسی أوامر تنظیفیه‌یی، بدننه جریان ایدن قانده‌کی کریوات حمرا و بیضا دخی دیگله‌یوب، بدنك حجیراتنده تنظیفات یاپدقلری گبی؛ نفس دخی او قانی تصفیه ایدر، تمیزلر. و او امری؛ گوز قیاقلری، گوزلری تمیزله‌مك و سینکلر، قنادلرینی سوپورمك ایچون دیگله‌دکلری گبی، قوجه هوا و بلوط دخی دیگلر. هوا زمینك سطحنه، یوزینه قونان توز طوپراق گبی سوپرونتیلره اوفرلر، تنظیف ایدر. بلوط سونگری، زمین باغچه‌سنه صو سریر، توز طوپراغی یاتیشدیرر. صوگره گوک یوزینی چوق زمان کیرلتمه‌مك ایچون، چابوق سوپرونتیلرینی طویلايوب کمال إنتظامله چکیلیر، گیزله‌نیر. گوگك گوزل یوزینی و گوزینی، سیلنمش و سوپورولمش، پاریل پاریل پارلار گوستریور. و او أوامر تنظیفیه‌یی ییلدیزلر، عنصرلر، معدنلر، نباتلر دیگله‌دکلری گبی، بتون ذره‌لر دخی دیگله‌یورلر که، حیرت‌انگیز تحولات فورطنه‌لری ایچنده او ذره‌لر نظافته دقت ایدیورلر. بر یرده لزومسز طویلانمیورلر، غلبه‌لك ایتیمیورلر. ملوث اولسه‌لر، چابوق تمیزله‌نیورلر. ائک تمیز و ائک نظیف و ائک پارلاق و ائک پاك وضعیتلری؛ ائک گوزل، ائک صاف، ائک لطیف

صورتلری آلمق ایچون، بر دستِ حکمت طرفدن سَوق اولونویورلر.

ایشته بو تک فعل، یعنی بر تک حقیقت اولان تنظیف؛ اِسْم قَدّوس گبی
بر اِسْم أعظمْدن، کائناتک دائرة أعظمْدن گورونن بر جلوه أعظمْدن که،
طوغریدن طوغری یه موجودیت ربّانیه یی و وحدانیتِ اِلْهیه یی اَسْماءِ حسنیه سیله
برابر، گونش گبی گنیش و دوربین گبی اولان گوزلره گوسترر.

أوت رساله نورک چوق جزءلرندہ قطعی برهانلره اثبات ایدیلمش که:
اِسْم حَکْم و اِسْم حکیمک بر جلوه سی اولان فعلِ تنظیم و نظام و اِسْم عدل و
عادلک بر جلوه سی اولان فعلِ توزین و میزان و اِسْم جمیل و کریمک بر جلوه سی
اولان فعلِ تربین و إحسان و اِسْم ربّ و رحیمک بر جلوه سی اولان فعلِ تربیه
و إنعام؛ بو دائرة أعظمِ عالمده، هر بری بر تک حقیقت و بر تک فعل اولدقلرندن،
بر تک ذاتک وجوبِ وجودینی و وحدتی گوسترییورلر. عیناً او یله ده: اِسْم
قَدّوسک بر مظهری و بر جلوه سی اولان فعلِ تنظیف و تطهیر دخی، او ذاتِ
واجب الوجودک هم گونش گبی موجودیتی، هم گوندوز گبی وحدانیتی
گوسترییورلر. و مذکور تنظیم، توزین، تربین، تنظیف مثلاً او افعال حکیمانه،
أعظمی دائره ده وحدتِ نوعیه لری نقطه سنده بر تک صانع واحدی گوستردکلری
گبی؛ اَسْماءِ حسنیه ک اکثریسنک، بلکه ییک بر اَسْمانک هر برینک بویله برر جلوه
أعظمی، بو دائرة أعظمده واردر. و او جلوه دن گلن فعل، بیوکلیگی نسبتنده
وضوح و قطعیتله واحدِ احدی گوسترر.

أوت هر شیئی قانون و نظامنه إطاعت ایتدیرن حکمتِ عامّه و هر شیئی
سوسلندیروب یوزینی گولدیرن عنایتِ شامله و هر شیئی سَویندیروب مُمْنون
ایدن رحمتِ واسعه و ذی حیات هر شیئی بسلندیروب لذتلندیرن رزقِ عمومی

إعاشه و هر شیئی عموم اُشیایه مناسبتدار و مستفید و بر درجه مالک ایدن حیات و إحیاگی کائناتک یوزینی گولدیرن، ایشیقلاندیران بدیهی حقیقتلر و وحدانی فعللر؛ ضیاگونشی گوستردیگی گی، بر تک ذات حکیم، کریم، رحیم، رزاق، حیّ و محیی بِالبداهه گوستریورلر.

اگر هر بری برر برهانِ باهرِ وحدانیت اولان او یوزر گنیش فعللردن تک بریسی واحدِ اُحد و یریلمزسه، یوزر وجهده محاللر لازم گلیر. مثلاً: اولردن دگل حکمت، عنایت، رحمت، إعاشه، إحیاگی بدیهی حقیقتلر و وحدانی دلیللر، بلکه یالکز تنظیف فعلی کائنات خالقنه و یریلمزسه، او وقت اهلِ ضلالتک او مسلكِ کفریسنده لازم گلیر که: یا تنظیف ایله علاقه‌دار ذره‌دن، سینکدن طوت تا عنصرلره، ییلدیزلره قدر بتون مخلوقاتک هر بری قوجه کائناتک تزیینی و توزینی و تنظیمی و تنظیفی ییله‌جک، دوشونه‌جک و اوکا گوره طاورانه‌جق بر قابلیته اولاجق.. و یاخود خالقِ عالمک صفاتِ قدسیه‌سی کندیسنده بولونه‌جق.. و یاخود بو کائناتک تزیینات و تنظیفاتی و واردات و مصارفک موازنه‌لرینی تنظیم ایتمک ایچون، کائنات بیوکلگنده بر مجلسِ مشورت بولوندیریله‌جق و حدسز ذره‌لر، سینکلر، ییلدیزلر او مجلسک اُعضالری اولاجق و هکذا.. بونلر گی خرافه‌لی، سفسطه‌لی یوزر محاللر بولونه‌جق. تا که، هر طرفده گورونن و مشاهده اولونان عمومی و إحاطه‌لی علوی تزیین و تطهیر و تنظیف وجود بولایلسین. بو ایسه بر محال دگل، بلکه یوز ییک محال اورته‌یه گیرر.

اوت اگر گوندوزک ضیاسی و زمینده کی عموم پارلاق شیلرده تمثّل ایدن خیالی گونش‌جکلر گونشه و یریلمزسه و بر تک گونشک جلوؤ إنعکاسیدر دینیلمزسه، او وقت زمین یوزنده پارلایان بتون جام پارچه‌لرنده و صو قطره‌لرنده

و قارڭ شیشه جکلرنده، بلکه هوانڭ ذره لرنده برر حقیقی گونش بولونمق لازم گلیر. تاکه، او عمومی ضیا وجود بولایلسین.

ایشته حکمت دخی بر ضیادر.. رحمت محیطه بر ضیادر.. تزین، توزین، تنظیم، تنظیف محیط برر ضیادر لر که، او شمس ازلینڭ شعاعلریدر لر. ایشته گل، باق؛ ضلالت و کفر ناصل هیچ چیقیلماز باتاقلغه گیرر. و ضلالتده کی جهالت، نه درجه احمقانه اولدیغی گور، "الحمد لله على دين الإسلام و کمال الایمان" دی.

أوت کائنات سراینی ترمیز طوتان بو علوی، عمومی تنظیف؛ ألبته إسم قدّوسڭ جلوه سی و مقتضاسیدر. أوت ناصلکه بتون مخلوقاتڭ تسبیحاتلری إسم قدّوسه باقار؛ او یله ده بتون نظافتلرینی ده، قدّوس إسمى ایستر. (حاشیه) نظافتڭ بو قدسی إنتسابنددر که؛ «النَّظَافَةُ مِنَ الْإِيمَانِ» حدیثی، نظافتی ایمانڭ نورندن صایمش. «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» آیتی دخی، طهارتی محبت إلهیه نڭ بر مداری گوسترمش. نورک بکجیی

(حاشیه): کوتو خصلت لر، باطل اعتقاد لر، گناه لر، بدعه لر؛ معنوی کیرلردن اولدق لرینی اونوتما می یز.

اوتوزنجی لمعه‌نڭ ایکنجی نکته‌سی

﴿وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ﴾

آیتنڭ بر نکته‌سی و بر اسم اعظم و یاخود اسم اعظمڭ
آلتی نورندن بر نوری اولان "عدل" اسمنڭ بر جلوه‌سی،
برنجی نکته‌گی اُسکیشهر چپسخانه‌سنده اوزاقدن اوزاغه
گوروندی. اونی یاقینلاشدیرمق ایچون ینه تمثیل یولیه دیرز:

شو کائنات او یله بر سرایدِر که، او سرایده متمادیاً تخریب و تعمیر ایچنده
چالقالانان بر شهر وار.. و او شهرده هر وقت حرب و هجرت ایچنده قاینایان
بر مملکت وار.. و او مملکته هر زمان موت و حیات ایچنده یووارالانان بر
عالم وار. حالبوکه او سرایده، او شهرده، او مملکنده، او عالمده او درجه
حیرت‌انگیز بر موازنه، بر میزان، بر توزین حکم ایدیور، بالبداهه اثبات ایدر
که: بو حدسز موجوداتده اولان تحولات و واردات و مصارف؛ هر بر آنده
عموم کائناتی گورور، نظر تفتیشندن گچیرر بر تک ذاتک میزانیله ئولچولور،
طارتیلیر. یوقسه بالیقلردن بر بالیق ییک یورطه‌حق ایله و نباتاتدن خشخاش‌گی
بر چیچک یگرمی ییک تخم ایله و سیل‌گی آقان عنصرلرک، إنقلابلرک هجومیله
شدتله موازنه‌یی بوزمغه چالیشان و إستیلا ایتمک ایسته‌ین أسباب باشی بوش
اولسه‌لردی و یاخود مقصدسز سرسری تصادف و میزانشز کور قوته و شعورسز
ظلمتلی طبیعته حواله ایدیلسه ایدی، او موازنه‌ اُشیا و موازنه‌ کائنات او یله
بوزولاجقدی که؛ بر سنه‌ده، بلکه بر گونه‌ هر ج و مرج اولوردی. یعنی: دڭز

قارمه قارشیق شیلرله طولاجقدی، تعفن ایده جکدی؛ هوا، غازات مضره ايله زهرلنه جکدی؛ زمین ايسه بر مزبله، بر مذبحه، بر باتاقلغه دونه جکدی. دنيا بوغولا جقدی.

ایشته جسد حیوانینک حجیراتندن و قانده کی کریوات حمرا و بیضادن و ذراتک تحولاتندن و جهازات بدنیهنک تناسبدن طوت، تا دکرلرک واردات و مصارفنه.. تا زمین آلتنده کی چشمه لرک گلیر و صرفیاتلرینه.. تا حیوانات و نباتاتک تولدات و وفیاتلرینه.. تا گوز و بهارک تخریبات و تعمیراتلرینه.. تا عنصرلرک و ییلدیزلرک خدمات و حرکتلرینه.. تا موت و حیاتک، ضیا و ظلمتک و حرارت و برودتک دگیشمه لرینه و دو گوشمه لرینه و چارپیشمالرینه قدر او درجه حساس بر میزان ايله و او قدر اینجه بر ئولچو ايله تنظیم ایدیلیر و طارتیلیر که، عقل بشر هیچ بر یرده حقیقی اولارق هیچ بر اسراف، هیچ بر عبث گورمدیگی گبی؛ حکمت انسانیه دخی، هر شیده اُک مکمل بر انتظام، اُک گوزل بر موزونیت گوروپور و گوستریپور. بلکه، حکمت انسانیه او انتظام و موزونیتک بر تظاهریدر، بر ترجمانیدر.

ایشته گل، گونش ايله مختلف اون ایکی سیاره نک موازنه لرینه باق. عجا بو موازنه، گونش گبی، عدل و قدیر اولان ذات ذو الجلالی گوسترمیپور می؟ و بالخاصه سیاراتدن اولان گمیز یعنی کره ارض، بر سنه ده یگر می درت یلک سنه لک بر دائره ده گزر، سیاحت ایدر. و او خارقه سرعتیله برابر زمینک یوزنده دیزیلیمش، استیف ایدیلیمش اشیایی طاغیتمیپور، صار صمیپور، فضایه فیلاتمیپور. اگر سرعتی بر پارچه تزید و یا تنقیص ایدیلسه ایدی، سکنه سنی هوایه فیلاتوب فضاده طاغیده جقدی. و بر دقیقه، بلکه بر ثانیه موازنه سنی بوزسه، دنیامزی بوزاجق؛ بلکه باشقه سیله چارپیشه جق، بر قیامت قوپاره جق. و بالخاصه زمینک

یوزنده نباتی و حیوانی درت یوز ییك طائفه‌نك تولّدات و و فیاتجه و إعاشه و یاشایشجه رحیمانه موازنه‌لری؛ ضیا‌گونشی گوستردیگی گی، بر تك ذاتِ عدل و رحیمی گوسترییور. و بِالْخاصّه او حدسز ملّتلك حدسز أفرادنن بر تك فردك أعضاسی، جهازاتی، طویغولری او درجه حسّاس بر میزانله بربريله مناسبتدار و موازننده در كه؛ او تناسب، او موازنه، بدهت درجه‌سنده بر صانع عدل و حكیمی گوسترییور. و بِالْخاصّه هر فرد حیوانینك بدننده کی حجیراتك و قان مجرالرینك و قانده کی کریواتك و او کریواتده کی ذره‌لرك او درجه اینجه و حسّاس و خارقه موازنه‌لری وار، بِالْبدهه إثبات ایدر كه: هر شیك دیزگینی ألدن و هر شیك آناختاری یاندن و بر شی بر شیئه مانع اولمیور.. عموم أشیایی بر تك شی گی قولایجه إداره ایدن بر تك خالق عدل و حكیمك میزانيله، قانونيله، نظاميله تربیه و إداره اولویور. حشرك محكمه كبراسنده میزانِ عظیم عدالتنده جنّ و إنسك موازنه أعماللرینی إستبعاد ایدوب اینانمیان، بو دنیاده گوزيله گوردیگی بو موازنه اكبره دقت ایتسه، ألبته إستبعادی قالماز.

أی إسرافلی، إقتصادسز.. أی ظلملی، عدالتسز.. أی کیرلی، نظافتسز بدبخت إنسان! بتون كائناتك و بتون موجوداتك دستورِ حرکتی اولان إقتصاد و نظافت و عدالتی یاپمیدیگدن، عموم موجوداته مخالفتكله، معنّا اولرك نفرتلرینه و حدّتلرینه مظهر اولویورسك. نه یه طایانییورسك كه؛ عموم موجوداتی ظلمكله، میزانسز لگكله، إسرافكله، نظافتسز لگكله قیزدیریورسك؟

أوت إسم حكیمك جلوّه أعظمندن اولان حكمتِ عامّه كائنات، إقتصاد و إسرافسزلق اوزرنده حرکت ایدیور؛ إقتصادی أمر ایدیور. و إسم عدلك جلوّه أعظمندن گلن كائناتده کی عدالتِ تامّه، عموم أشیانك موازنه‌لرینی إداره ایدیور

و بشره ده عدالتی أمر ایدیور. سورهُ رَحْمَنُ ده ﴿وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ﴾
 ﴿أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ﴾ ﴿وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ﴾ آیتنده کی
 درت مرتبه، درت نوع میزانه إشارت ایدن درت دفعه "میزان" ذکر ایتمی،
 کائناتده میزانك درجه عظمی و فوق العاده پك بیوك اَهْمِیْتِنِ گوستریور. اوت
 هیچ بر شیده إسراف اولمادیغی گی، هیچ بر شیده ده حقیقی ظلم و میزانسزلق
 یوقدر. و إسمِ قَدَّوسك جلوهُ أعظمندن گلن تنظیف و نظافت، بتون کائناتك
 موجوداتی تمیزله یور، گوزللشدریور. بشرك بولاشیق آلی قاریشمه مق شرطیله،
 هیچ بر شیده حقیقی نظافتسزلک و چرکینلک گورونمیور.

ایشته حقائق قرآنیهدن و دساتیرِ اسلامیهدن اولان "عدالت، إقتصاد،
 نظافت" حیاتِ بشریهده نه درجه اساسلی برر دستور اولدیغی آغلا. و أَحْکامِ
 قرآنیه نه درجه کائناتله علاقه دار و کائنات ایچنه كوك صالمش و صارمش
 بولوندیغی و او حقائق بوزمق، کائناتی بوزمق و صورتی دگیشدیرمك گی
 ممکن اولمادیغی بیل! و بو اوج ضیایِ أعظم گی؛ رحمت، عنایت، حفیظیت
 مثلاً یوزر إحاطه لی حقیقتلر حشری، آخرتی إقتضا و إستلزام ایتدکلی حالده،
 هیچ ممکن میدر که: کائناتده و عموم موجوداتده حکمفرما اولان رحمت،
 عنایت، عدالت، حکمت، إقتصاد و نظافت گی پك قَوْتلی إحاطه لی حقیقتلر؛
 حشرک عدمیله و آخرتک گلمه مسیله مرحمتسزلگه، ظلمه، حکمتسزلگه، إسرافه،
 نظافتسزلگه، عبثیته إنقلاب ایتسینلر؟ حاشا، یوز بیك دفعه حاشا!

بر سینگك حق حیاتنی رحیمانه محافظه ایدن بر رحمت، بر حکمت؛
 عجباً حشری گتیرمه مکله عموم ذی شعورلرک حدسز حقوق حیاتلرینی و نهایتسز
 موجوداتك نهایتسز حقوقلرینی ضایع ایدر می؟ و تعبیری جائز ایسه، رحمت و

شفقتده و عدالت و حکمتده حدسز حساسیت و دقت گوسترن بر حشمت ربوبیت؛ و کمالاتی گوسترمک و کندینی طانیتدیرمق و سؤدیرمک ایچون بو کائناتی حدسز خارقه صنعتلریله، نعمتلیله سوسلندیرن بر سلطنت الوهیت، بویله هم عموم کمالاتی، هم بتون مخلوقاتنی هیچه ایندیرن و إنکار ایتدیرن حشرسزلگه مساعده ایدر می؟ حاشا! بویله بر جمال مطلق، بویله بر قبح مطلقه بالبداهه مساعده ایتمز.

أوت آخرتی إنکار ایتتمک ایسته‌ین آدم، اولجه بتون دنیایی بتون حقائقله إنکار ایتملی. یوقسه، دنیا بتون حقائقله، یوز ییك لسانله اونی تکذیب ایدهرک بو یالاننده یوز ییك درجه یالانجیلغنی إثبات ایده‌جک. اوننجی سوز قطعی دلیللرله إثبات ایتمشدر که؛ آخرتک وجودی، دنیانک وجودی قدر قطعی و شبهه‌سزدر.

نورک بکجیی

إِسْمِ أَعْظَمُكُ الْتِي نُونْدَن اَوچنجی نورینه إِيْشَارَت ايدَن

اَوچنجی نکتہ

﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ﴾

آيتنك بر نكتهسى و بر اسم اعظم ويا اسم اعظمك التى نورندن بر نوري اولان "اسم حكيم"ك بر جلوهسى رمضان شريفده گورولدى. اوڭا يالڭز بر إِيْشَارَت اولارق "بش نقطه"دن عبارت "اَوچنجى نكته" عجله اولارق يازيلدى؛ مسوده حالنده قالدى.

اَوچنجى نكته:نك برنجى نقطهسى:

اونجى سوزده إِيْشَارَت ايدىلديكى گي: اسم حكيمك تجلئ اعظمى شو كائناتى اويله بر كتاب حكمنه گتيرمش كه، هر صحيفه سنده يوزر كتاب يازيلمش.. و هر سطرنده يوزر صحيفه درج ايديلمش.. و هر كلمه سنده يوزر سطر موجوددر.. و هر حرفنده يوزر كلمه وار.. و هر نقطه سنده كتابك مختصر بر فهرسته جگى بولونور بر طرزه گتيرمشدر. او كتابك صحيفه لرى، سطرلرى، تا نقطه لرينه قدر يوزر جهنده نقاشنى، كاتبنى اويله وضوحله گوسترييور كه؛ او كتاب كائناتك مشاهدهسى، كندى وجودندن يوز درجه داها زياده كاتبنك وجودينى و وحدتنى اثبات ايدر. چونكه بر حرف، كندى وجودينى بر حرف قدر إفاده ايتديكى حالده؛ كاتبنى بر سطر قدر إفاده ايدىيور.

أوت بو کتاب کبیرک بر صحیفه‌سی، زمین یوزیدر. او صحیفه‌ده نباتات، حیوانات طائفه‌لری عددنجه کتابلر، بربری ایچنده، برابر، بر وقتده، یاگلیشسز، غایت مکمل بر صورتده بهار موسمنده یازیلدیغی گوزله گورونویور. بو صحیفه‌نک بر سطری، بر باغچه‌در. او باغچه‌ده بولونان چیچکلر، آعاجلر، نباتلر عددنجه منظوم قصیده‌لر؛ برابر، بربری ایچنده، یاگلیشسز یازیلدیغی گوزیمزله گورویورز. او سطرک بر کلمه‌سی؛ چیچک آچمش، میوه ویرمک اوزره یاپراغنی ویرمش بر آعاجدر. ایشته بو کلمه؛ منتظم، موزون، سوسلی یاپراق، چیچک و میوه‌لری عددنجه حکم ذو الجلالک مدح و ثناسنه دائر معنیدار فقره‌لردر. گویا چیچک آچمش هر آعاج گبی، او آعاج دخی نقاشنک مدیحه‌لرینی تغنی ایدن منظوم بر قصیده‌در.

هم گویا حکم ذو الجلال، زمینک مشهرنده تشهیر ایتدیگی آنتیقه و عجیب اثرلرینه بیگلر گوزله باقمق ایسته‌یور.

هم گویا او سلطان ازلینک او آعاجه ویردیگی مرصع هدیه و نشانلری و فورمالری، خصوصی بایرامی و رسم کشادی اولان بهارده پادشاهنک نظرینه عرض ایتمک ایچون او یله مزین، موزون، منتظم، معنیدار بر شکل آلمش و او یله حکمتلی بر شکل ویریلمشدر که؛ هر بر چیچکگنده، هر بر میوه‌سنده بربری ایچنده چوق وجهلر و دیلر ایلر نقاشنک وجودینه و آسماسنه شهادت ایدرلر. مثلاً: هر بر چیچکده، هر بر میوه‌ده بر میزان وار. و او میزان، بر اینتظام ایچنده.. و او اینتظام، تازه‌لنن بر تنظیم و توزین ایچنده.. و او توزین و تنظیم، بر زینت و صنعت ایچنده.. و او زینت و صنعت، معنیدار قوقولر و حکمتلی طاتلر ایچنده بولوندیغندن؛ هر بر چیچک، او آعاجک چیچکلری عددنجه حکم ذو الجلاله إشارتلر ایدیور.

و بو بر کلمه اولان بو آغاجده، بر حرف حکمنده اولان بر میوهده بولونان بر چکر دک نقطهسی، بتون آغاجک فهرسته سنی، پروگرامنی طاشییان کوچک بر صندوقچه در.

و هکذا.. بوکا قیاسًا کائنات کتابک بتون سطرلری، صحیفه لری بویله اسم حکم و حکیمک جلوه سیله یالکز هر بر صحیفه سی دگل، بلکه هر بر سطر ی و هر بر کلمه سی و هر بر حرفی و هر بر نقطه سی، برر معجزه حکمنه گتیریلمشدر که؛ بتون أسباب طویلانسه، بر نقطه سنک نظیرینی گتیره مزلر، معارضه ایده مزلر.

أوت بو قرآن عظیم کائناتک هر بر آیت تکوینییه سی، او آیتک نقطه لری و حروفی عددنجه معجزه لر گوستردکلرندن؛ البته سرسری تصادف، کور قوت، غایه سز، میزانسز، شعورسز طبیعت هیچ بر جهته له او حکیمانه، بصیرانه اولان خاص میزانه و غایت اینجه إنتظامه قاریشه مازلر. اگر قاریشسه ایدیلر، البته قاریشیق اثری گورونه جکدی. حالبوکه هیچ بر جهته ده إنتظامسزلق مشاهده اولونمیور.

اوچنجی نکته نك ایکنجی نقطه سی: "ایکی مسئله در.

برنجی مسئله: اوننجی سوزده بیان ایدیلدیگی گی.. نهایت کمالده بر جمال و نهایت جمالده بر کمال، البته کندینی گورمک و گوسترمک، شهیر ایتمک ایسته میسی؛ اُکْ اساسلی بر قاعده در. ایشته بو اساسلی دستور عمومی یه بناء در که؛ بو کتاب کبیر کائناتک نقاش ازیلیسی، بو کائناتله و بو کائناتک هر بر صحیفه سیله و هر بر سطر یله، حتی حرفلری و نقطه لریله کندینی طانیتدیرمق و کمالاتنی بیلدیرمک و جمالنی گوسترمک و کندیسنی سؤدیرمک ایچون اُکْ جزئیدن

أَكْ كَلِّي يه قدر هر بر موجودك متعَدَد لسانلريله جمالِ كمالنی و كمالِ جمالنی طانيتدير يور و سَوْدِير يور.

ايشته اى غافل إنسان! بو حاكمِ حَكَمِ حكيمِ ذو الجلال والجمال، سگا قارشى كنديسنى هر بر مخلوقيله بويله حدسز و پارلاق طرزلرده طانيتدير مق و سَوْدِير مَكِ ايسنديكى حالده، سن اونك طانيتدير مسنه قارشى ايمانله طانيماز سهك و اونك سَوْدِير مسنه مقابل عبوديتكله كنديكى اوگا سَوْدِير مزسهك نه درجه حدسز مضاعف بر جهالت، بر خسارت اولديغنى بيل، آييل!..

ايكنجى نقطه‌نك ايكنجى مسئله‌سى: بو كائناتك صانعِ قدير و حكيمك ملكنده اشتراك يري يوقدر. چونكه هر شیده نهايت درجه‌ده إنتظام بولونديغندن، شركى قبول ايدهمز. چونكه متعَدَد أَلر بر ايشه قاريشيرسه، او ايش قاريشير. بر مملكتده ايكى پادشاه، بر شهرده ايكى والى، بر كويده ايكى مدير بولونسه؛ او مملكت، او شهر، او كويك هر ايشنده بر قاريشيقلق باشلايه جغى گي.. أَكْ أدنا بر وظيفه‌دار آدم، او وظيفه‌سنه باشقه سنك مداخله‌سنى قبول ايتمه‌مسى گوستريور كه؛ حاكميتك أَكْ أساسلى خاصّه‌سى، أَلته إستقلال و إنفراددر. ديمك إنتظام وحدتى و حاكميت إنفرادى إقتضا ايدر. مادام حاكميتك بر موقت گولگه‌سى، معاونته محتاج و عاجز إنسانلرده بويله مداخله‌ي رد ايدرسه أَلته درجه ربويته حقيقى بر حاكميت مطلقه، بر قدير مطلقده بتون شدتيله مداخله‌ي رد ايتمك گركدرد. أَكر ذره قدر مداخله اولسه ايدى، إنتظام بوزولا جقدى.

حالبوكه بو كائنات اويله بر طرزده ياراديلمش كه؛ بر چكردگى خلق ايتمك ايچون، بر آغاجى خلق ايدهبيلير بر قدرت لازمدر. و بر آغاجى خلق

ایتمک ایچون ده کائناتی خلق ایده بیلیر بر قدرت گرکدر. و کائنات ایچنده پارمق قاریشدیران بر شریک بولونسه، اُک کوچک بر چکردکده ده حصّه دار اولمق لازم گلیر. چونکه او، اونک نمونه سیدر. او حالده، قوجه کائناتده یرلشمه یین ایکی ربوبیت، بر چکردکده، بلکه بر ذره ده یرلشمک لازم گلیر. بو ایسه، محالاتک و باطل خیالاتک اُک معناسز و اُک اوزاق بر محالیدر. قوجه کائناتک عموم احوال و کیفیاتنی میزان عدلنده و نظام حکمتنده طوتان بر قدیر مطلقک عجزینی، حتّی بر چکردکده دخی إقتضا ایدن شرک و کفر نه قدر حدسز درجه ده مضاعف بر خلاف، بر خطا، بر یالان اولدیغنی.. و توحید نه درجه حدسز مضاعف بر درجه ده حق و حقیقت و طوغری اولدیغنی بیل، "الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی الْاٰیْمَانِ" دی!..

اوچنجی نقطه: صانع قدیر، اِسْم حَکَم و حکیمیه بو عالم ایچنده بیگلر منتظم عاملری درج ایتمشدر. او عاملر ایچنده اُک زیاده کائناتده کی حکمتلره مدار و مظهر اولان انسانی، بر مرکز، بر مدار حکمنده یاراتمش. و او کائنات دائره سنک اُک مهم حکمتلری و فائده لری، انسانه باقییور. و انسان دائره سی ایچنده دخی، رزقی بر مرکز حکمنه گتیرمش. عالم انسانیده اُکثر حکمتلر، مصلحتلر؛ او رزقه باقار و اونکله تظاهر ایدر. و انسانده شعور و رزقه ذوق واسطه سیله اِسْم حکیمک جلوه سی پارلاق بر صورتده گورونویور. و شعور انسانی واسطه سیله کشف اولنان یوزر فلردن هر بر فن، حَکَم اِسْمک، بر نوعده بر جلوه سنی تعریف ایدیور.

مثلا طب فنّندن سؤال اولسه: "بو کائنات نه در؟" البته دییه جک که: "غایت منتظم و مکمل بر اجزاخانه کبرادر. ایچنده هر بر علاج گوزلجه إحضار

و اِستیف ایدیلمشدر. "فَنِّ کیمیادن صورولسه: "بو کُرُهُ اَرَض نهدر؟" دییه‌جک: "غایت منتظم و مکمل بر کیمیاخانه‌در. "فَنِّ ماکینه دییه‌جک: "هیچ بر قصوری اولمیان غایت مکمل بر فابریقه‌در. "فَنِّ زراعت دییه‌جک: "نهایت درجه‌ده محصولدار، هر نوع حبوبی وقتنده یتیشدیرن منتظم بر تارلادر و مکمل بر باغچه‌در. "فَنِّ تجارت دییه‌جک: "غایت منتظم بر سرگی و چوق اِنتظاملی بر بازار و ماللری چوق صنعتلی بر دگاندر."

فَنِّ اِعاشه دییه‌جک: "غایت منتظم، بتون اَرزاقک اَنواعنی جامع بر اَنباردر. "فَنِّ رزق دییه‌جک: "یوز بیگلر لذید طعاملر برابر کمال اِنتظام ايله ایچنده پیشیریلن بر مطبخ ربّانی و بر قزغان رحمانیدر."

فَنِّ عسکریه دییه‌جک که: "اَرَض بر اوردو گاهدر. هر بهار موسمنده یگی تحتِ سلاحه آلینمش و زمین یوزنده چادیرلری قورولمش درت یوز بیگ مختلف ملّتلر او اوردوده بولوندیغی حالده؛ آیری آیری اَرزاقلری، آیری آیری لباسلری، سلاحلری، آیری آیری تعلیماتلری، ترخیصاتلری کمال اِنتظامله هیچ برینی اونوتیه‌رق و شاشیرمیه‌رق، بر تک قوماندان اَعْظَمک اَمریله، قوّتيله، مرحمتيله، خزینه‌سیله غایت منتظم یاپیلوب، اداره ایدیلیور."

و فَنِّ اَلکتریکدن صورولسه، اَلَبته دییه‌جک: "بو محتشم سرای کائناتک طامی، غایت اِنتظاملی، میزانلی حدسز اَلکتریک لامبالریله تزین ایدیلمشدر. فقط او قدر خارقه بر اِنتظام و میزان ايله در که؛ باشده گونش اولارق کُرُهُ اَرُضدن بیگ دفعه بیوک او سماوی لامبالر، متمادیا یاندقلری حالده موازنه‌لرینی بوزمیورلر، پاتلاق ویرمیورلر، یانغین چیقارمیورلر. صرفیاتلری حدسز اولدیغی حالده، وارداتلری و غازیاغلری و ماده اِشتعاللری نهدن گلیور؟ نهدن

توکمنییور؟ نه دن یانمق موازنه سی بوزولمییور؟.. کوچک بر لامبا دخی منتظم باقیلمازسه، سونر. قوزموغرافیاچه کُره اُرضدن بر میلیوندن زیاده بیوک و بر میلیون سنه دن زیاده یاشایان گونشی (حاشیه) کومورسز، یاغسز یانديران؛ سوندورمه یین حکیم ذو الجلالک حکمتنه، قدرتنه باق. "سبحان الله" دی. گونشک مدّتِ عمرنده گچن دقیقه لرینک عاشراتی عددنجه "ما شاء الله، بارک الله، لا اِلهَ الاَّ هُوَ" سویله.

دیمک بو سماوی لامبالرده غایت خارقه بر إنتظام وار و اونلره چوق دقتله باقیلییور. گویا او پک بیوک و پک چوق کتله ناریه لرک و غایت چوق قنادیل نوریه لرک بخار قزغانی ایسه، حرارتی توکنمز بر جهتمدر که، اونلره نورسز حرارت ویریور. و او الکتریک لامبالرینک ماکینه سی و مرکزی فابریقه سی، دائمی بر جتتدر که، اونلره نور و ایشیق ویریور. اسم حکم و حکیمک جلوّه اعظمیله، إنتظامله یانمقلری دوام ایدیور.

و هکذا... بونلره قیاساً یوزر فنک هر بریسنک قطعی شهادتیله، نقصانسز بر إنتظام اکمل ایچنده حدسز حکمتلر، مصلحتلرله بو کائنات تزین ایدیلمشدر. و او خارقه و إحاطه لی حکمتله، مجموع کائناته ویردیگی إنتظام و حکمتلری، اُک کوچک بر ذی حیات و بر چکر دکده کوچک بر مقیاسده درج ایتمشدر.

(حاشیه): عجباً دنیا سرائینی ایصیندیران گونش صوباسنه و یاخود لامباسنه نه قدر اودون و کومور و غازیغی لازم اولدیغی حساب ایدیلسین. هر گون یانماسی ایچون (قوزموغرافیانک سوزینه باقیلسه) بر میلیون کُره اُرض قدر اودون ییغینلری و بیگلر دگزلر قدر غازیغی گرکدر. شیمدی دوشون؛ اوئی اودونسز، غازسز دائمی ایشیق لاندیران قدیر ذو الجلالک حشمتنه، حکمتنه، قدرتنه گونشک ذره لری عددنجه "سبحان الله، ما شاء الله، بارک الله" دی.

و معلوم و بدیهیدر که؛ إنتظام ایله غایه‌لری و حکمتلری و فائده‌لری تعقیب ایتمک؛ اختیار ایله، إرادة ایله، قصد ایله، مشیئت ایله اولایلیر؛ باشقه اولاماز. اختیارسز، إradesز، قصدسز، شعورسز أسباب و طبیعتک ایشی اولمادیگی، مداخله‌لری دخی اولاماز. دیمک بو کائناتک بتون موجوداتنده کی حدسز إنتظامات و حکمتلریله إقتضا ایتدکلری و گوستردکلری بر فاعل مختاری، بر صانع حکیمی بیلمه‌مک ویا إنکار ایتمک، نه قدر عجیب بر جهالت و دیوانه‌لک اولدیگی تعریف ایدیلمز.

أوت دنیاده أک زیاده حیرت ایدیله‌جک بر شی وارسه، او ده بو إنکاردر. چونکه کائناتک موجوداتنده کی حدسز إنتظامات و حکمتلریله، وجود و وحدته شاهدلر بولوندیگی حالده؛ اونی گورمه‌مک، بیلمه‌مک، نه درجه کورلک و جهالت اولدیگی، أک کور جاهل ده آکلار. حتی دیه‌بیلیرم که؛ أهل کفرک ایچنده، کائناتک وجودینی إنکار ایتدکلرندن أحمق ظن ایدیلن سوفسطائیلر، أک عقلیلیردر. چونکه کائناتک وجودینی قبول ایتمکله الله و خالقنه اینانماق قابل و ممکن اولمادیغندن، کائناتی إنکاره باشلادیلر. کندیلرینی ده إنکار ایتدیلر. "هیچ بر شی یوق" دیهرک عقلدن إستعفا ایده‌رک، عقل پرده‌سی آلتنده سائر منکرلرک حدسز عقلسزلقلرندن قورتولوب، بر درجه عقله یاناشدیلر.

دردنجی نقطه: اوننجی سوزده إشارت ایدیلدیگی گی: بر صانع حکیم

و غایت حکمتلی بر اوسته، بر سرايک هر بر طاشنده یوزر حکمتی حساسیتله تعقیب ایتسه، صوگره او سرايه طام یایمایوب بوشی بوشنه خراب اولماسیله، تعقیب ایتدیگی حدسز حکمتلری ضایع ایتمسنی هیچ بر ذی‌شعور قبول ایتمدیگی.. و بر حکیم مطلق، کمال حکمتندن بر درهم قدر بر چکردکن یوزر بطمان فائده‌لری، غایه‌لری، حکمتلری دقتله تعقیب ایتدیگی حالده؛ طاغ

گبی قوجه آغاجه بر درهم قدر بر تک فائده، بر تک کوچک غایه، بر تک میوه ویرمک ایچون او قوجه آغاجک پک چوق مصارفنی یایمقله، کندی حکمتنه بتون بتون ضد و مخالف اولارق مسرفانه بر سفاهت یرتکاب ایتمه سی هیچ بر جهتله ایمکانی اولمادیغی گبی؛ عیناً او یله ده؛ بو کائنات سراینک هر بر موجوداتنه یوزر حکمت طاقان و یوزر وظیفه ایله تجهیز ایدن، حتی هر بر آغاجه میوه لری عددنجه حکمتلر و چیچکلری عددنجه وظیفه لر ویرن بر صانع حکیم، قیامتی گتیرمه مکله و حشری یایمامله، بتون حد و حسابنه گلمه یین حکمتلری و نهایتسز وظیفه لری معناسز، عبث، بوش، فائده سز ضایع ایتمه سی، او قدیر مطلقک کمال قدرتنه عجز مطلق ویردیگی گبی؛ او حکیم مطلقک کمال حکمتنه حدسز عبثیت و فائده سزلگی و او رحیم مطلقک جمال رحمتنه نهایتسز چرکینلگی و او عادل مطلقک کمال عدالتنه نهایتسز ظلمی ویرمک دیمکدر. عاداتا کائناتده هرکسه گورونن حکمت، رحمت، عدالتی انکار ایتمکدر. بو ایسه، ائک عجیب بر محالدر که؛ حدسز باطل شیلر، ایچنده بولونور. اهل ضلالت گل سین، باق سین؛ گیره جگی و دوشوندیگی کندی قبری گبی، کندی ضلالتنده نه درجه دهشتلی بر ظلمت، بر قراکلق و ییلانلرک، عقربلرک یوواسی بر قویو اولدیغنی گورسون. و آخرته ایمان ایسه، جنت گبی گوزل و نورانی بر یول اولدیغنی بیلسین، ایمانه گیر سین.

بشنجی نقطه: "ایکی مسئله" در.

برنجی مسئله: صانع ذو الجلال، اسم حکیمک مقتضاسیله، هر شیده ائک خفیف صورتی، ائک قیصه یولی، ائک قولای طرزی، ائک فائده لی شکلی اهمیتله تعقیب ایتدیگی گوستریور که؛ اسراف، عبثیت، فائده سزلک، فطرتده یوقدر. اسراف ایسه، اسم حکیمک ضدی اولدیغنی گبی؛ اقتصاد، اونک لازمیدر و دستور اساسیدر.

أى إقتصادسز إسرائيل انسان! بتون كائناتك ألك أساسلى دستورى اولان
إقتصادى ياپمديغكدن، نه قدر خلاف حقيقت حركت ايتديگكى بيل!

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾ آيتى؛ نه قدر أساسلى، گنیش بر دستورى درس
ويرديگنى آكلا!..

ايکنجى مسئله: اسم حکم و حکيم، بداهت درجه‌سنده رسول اکرم
عليه الصلاة والسلامك رسالته دلالت و استلزام ايديور دينيله بيلير. اوت مادام
غايت معنيدار بر كتاب، اونی درس ويژه‌جك بر معلم ايستر. و غايت گوزل بر
جمال، كندینی گوره‌جك و گوستره‌جك بر آيينه إقتضا ايدر. و غايت كمالده بر
صنعت، تشهيرجى بر دلّال ايستر. البته هر بر حرفنده يوزر معنالر، حكمتلر
بولونان بو كتاب كبر كائناتك مخاطبى اولان نوع انسان ايچنده البته بر رهبر
أكمل، بر معلم اكبر بولونه‌جق. تاكه، او كتابده بولونان قدسى و حقيقى
حكمتلرى درس ويژه‌جك.. بلكه كائناتده كى حكمتلرك و جودینی بيلديره‌جك..
بلكه كائناتك خلقتنده كى مقاصد ربّانيه‌نك ظهورينه، بلكه حصولنه وسيله
اولاجق.. و عموم كائناتده خالق طرفندن غايت اهميتله إظهارینی إرادة ايتديگى
كمال صنعتی، جمال اسماسنى بيلديره‌جك، آيينه‌دارلق ايده‌جك.. و او خالق،
بتون موجوداتله كندینی سؤديرمك و ذى‌شعور مخلوقلردن مقابله ايستديگندن،
او ذى‌شعورلرك نامنه بریسی او گنیش تظاهرات ربوبيته قارشى گنیش بر
عبوديت ايله مقابله ايدوب، برّ و بحرى جذبه‌يه گتيره‌جك، سماوات و ارضى
چينلاته‌جق بر ولولّه تشهير و تقدیس ايله، او ذى‌شعورلرك نظرينی، او صنعتلرك
صانعنه چويره‌جك.. و قدسى درسلىر و تعليماتله بتون اهل عقلك قولاكلرينی
كندينه چويره‌جك بر قرآن عظيم الشانله، او صانع حکم حكيمك مقاصد
إلهيه‌سنی ألك گوزل بر صورتده گوستره‌جك.. و بتون حكمتلرينك تظاهرينه و

تظاهراتِ جمالیه و جلالیه سنه قارشى اُكْ اُكْمَل بر مقابله ایده جك بر ذات،
گونشك و جودى گي بو كائناته لازمدر، ضروریدر. و اویله ایدن و اُكْ اُكْمَل
بر صورتده او وظیفه لری یاپان، بلمشاهده رسول اكرم علیه الصلاة والسلامدر.
اویله ایسه؛ گونش ضیایی، ضیا گوندوزی استلزام ایتدیگی درجه ده؛ كائناتده کی
حکمتلر، رسالتِ اُحمديه یی (عصم) استلزام ایدر.

أوت ناصلكه إسم حَكَم و حَكِيمكْ جلوهٔ أعظمی ایله، أعظمی درجه ده
رسالتِ اُحمديه یی إقتضا ایدیور؛ اویله ده أسماءِ حسنی دن الله، رَحْمَن، رَحِيم،
ودود، منعم، کریم، جمیل، ربّ گي چوق إسملرْكْ هر بری، كائناتده گورونن بر
جلوهٔ أعظمله، أعظمی درجه ده و مرتبهٔ قطعیتده رسالتِ اُحمديه یی (عصم)
استلزام ایدرلر.

مثلاً: إسم رحمانكْ جلوه سی اولان رحمتِ واسعه، او رحمةٌ للعالمین ایله
تظاهر ایدر. و إسم ودودكْ جلوه سی اولان تحبُّبِ إلهی و تعرّفِ ربّانی، او حبیبِ
ربّ العالمین ایله نتیجه ویرر، مقابله گورور. و إسم جمیلْكْ بر جلوه سی اولان
بتون جماللر؛ یعنی جمالِ ذات، جمالِ أسماء، جمالِ صنعت، جمالِ مصنوعات دخی،
او آیینهُ اُحمديه ده گورولور، گوستریلیر. و حشمتِ ربوبیت و سلطنتِ الوهیتكْ
جلوه لری دخی، او دلالِ سلطنتِ ربوبیت اولان ذاتِ اُحمديه نكْ رسالتیه بیلینیر،
گورونور، آكلاشیلیر، تصدیق ایدیلیر. و هكذا... بو مثالر گي اكثر أسماءِ
حسنی نكْ هر بری، رسالتِ اُحمديه یه برر پارلاق برهاندیر.

الحاصل: مادام كائنات موجوددر و إنكار ایدیلمییور؛ ألبته كائناتكْ
رنكلری، زینتلی، ایشیققری، ضیالری، صفتلری، حیاتلری، رابطه لری
حکمنده اولان حکمت، عنایت، رحمت، جمال، نظام، میزان، زینت گي

مشهود حقیقتلر، هیچ بر جهتهلر إنکار ایدیلمز. مادام بو صفتلرک، فعللرک
 إنکاری ممکن دگلدیر؛ البته او صفتلرک موصوفی و او فعللرک فاعلی و او ضیالرک
 گونشی اولان ذات واجب الوجود، حکیم، کریم، رحیم، جمیل، حکم، عدل
 دخی هیچ بر جهتهلر إنکار ایدیلمز و إنکاری قابل اولماز. و البته او صفتلرک و
 او فعللرک مدار ظهورلری، بلکه مدار کماللری، بلکه مدار تحققلری اولان
 رهبر اکبر، معلّم اکمل و دلّال اعظم و طلسم کائناتک کشافی و آیینہ صمدانی
 و حبیب رحمانی اولان محمد علیه الصلاة والسلامک رسالتی هیچ بر جهتهلر إنکار
 ایدیلمز. عالم حقیقتک و حقیقت کائناتک ضیالری گبی، بونک رسالتی دخی
 کائناتک اُک پارلاق بر ضیاسیدر.

﴿عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ الْأَيَّامِ وَذَرَاتِ الْأَنَامِ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

نورک بلجی

اوتوزنجی لمعه‌نڭ دردنجی نکته‌سی

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

آیتنڭ بر نکته‌سی و واحد و أحد اسملرینی تضمّن ایدن بر
إسمِ أعظم ویا إسمِ أعظمك آلتی نورندن بر نوری اولان "فرد"
إسمنڭ بر جلوه‌سی، شؤال شریفده أسکیشهر چپسخانه‌سنده بڭا
گوروندی. او جلوه‌ أعظمك تفصیلاتنی رساله‌ نوره حواله
ایدوب، بوراده مختصر "یدی إشارت" له، إسم فردك تجلّی أعظمیله
گوستردیگی توحید حقیقی‌ی، غایت مختصر بیان ایده‌جگر.

برنجی إشارت: فرد إسمِ أعظمی، أعظمی بر تجلّی ایله کائناتك هیئت
مجموعه‌سنه و هر بر نوعنه و هر بر فردینه برر سگّه توحید، برر خاتم وحدانیت
قویدیغنی، یگرمی ایکنجی سوز ایله اوتوز اوچنجی مکتوب تفصیلاً
گوسترمشلدردر. بوراده یالکز اوچ سگه‌یه إشارت ایده‌جگر.

برنجی سگّه: فردیت جلوه‌سی، کائنات یوزنده اوילה بر سگّه وحدت
قویمشدر که، کائناتی تجزّی قبول ایتمز بر کلّ حکمنه گتیرمشدر. بتون کائناته
تصرّف ایده‌مه‌ین بر ذات، هیچ بر جزئنه حقیقی مالک اولاماز. او سگّه ده
شودر: کائناتك موجوداتی، أنواعلری، اڭ منتظم بر فابریقه چرخلری گبی بربرینه

معاونت ایدر؛ بربرینک وظیفه‌سنی تکمیله چالیشیر. اوילה بر تساند، اوילה بربرینه معاونت، اوילה بربرینک سؤالنه جواب ویرمک و بربرینک إمدادینه قوشمق و بربرینه صاریلمق، بربری ایچنه گیرمک صورتیله اوילה بر وحدت وجود تشکیل ایدیورلر که؛ بر انسانک جسدنده کی عنصرلر گی، بربردن قابل تفریق اولماز. بر عنصرک دیزگیننی طوتان، عمومک دیزگینلرینی طوتامازسه، او تک عنصرک دیزگیننی ضبط ایده‌مز.

ایشته کائناتک سیماسنده کی بو تعاون، تساند، تجاوب، تعانق؛ پک پارلاق بر سگه کبرای وحدتدر.

ایکنجی سگه: زمینک یوزنده و بهار سیماسنده اوילה بر پارلاق خاتم احدیت و سگه وحدانیت اسم فردک جلوه‌سیله گورونویور که، کره أرضک یوزنده بتون ذی‌حیاتی بتون أفرادیله و احوال و شئوناتیله اداره ایتمه‌ین و عمومی بردن گورمه‌ین و بیلمه‌ین و ایجاد ایتمه‌ین بر ذات، ایجاد جهتنده هیچ بر شیئه قاریشمیدیغنی اثبات ایدیور. او سگه ده شودر: زمینک یوزنده معدنی ماده‌لرک، عنصرلرک و جامدات مخلوقاتک غایت منتظم، فقط گیزی سگه‌لرندن قطع نظر؛ یالکز ایکی یوز ییك حیوانات طائفه‌لرینک و ایکی یوز ییك نباتات أنواعک اتقی ایپلریله طوقونان نقشلی شو سگه‌یه باق که: بردن بهار موسمنده، زمینک یوزنده، بربری ایچنده، برابر، آیری آیری شکللری، آیری آیری خدمتلری، آیری آیری رزقلری، آیری آیری جهازاتلری؛ هیچ برینی شاشیرمیه‌رق، یاگلش ایتیه‌رک، نهایت قاریشیقلاق ایچنده نهایت درجه‌ده تمیز و تفریق ایله، غایت حساس بر میزانله هر بر شیئه لازم اولان هر شیلری کلفتسر تام وقتنده اومولدیغی یردن ویریلدیگنی گوزیمزله گوردیگمزدن، زمینک سیماسنده او کیفیت، او تدبیر، او اداره اوילה بر خاتم وحدانیت و اوילה بر

سگهٔ اُحدیتدر که؛ بتون او موجوداتی بردن، هیچدن ایجاد ایدوب برابر اداره ایتمه‌ین بر ذات؛ ربوبیت و ایجاد جهتیه هیچ بر شیئه قاریشه‌ماز. چونکه قاریشمش اولسه، او حدسز گنیش موازنهٔ اداره بوزولاجق. فقط انسانلرک او قوانین ربوبیتک حسن جریانلرینه ینه امرِ اِلهی ایله صوری بر خدمتی وار.

اوچنجی سگه: انسانک یوزنده.. بلکه، انسانک یوزی او یله بر سگهٔ اُحدیتدر که، آدم زماندن تا قیامته قدر گلمش و گله‌جک بتون اُفرادِ انسانیه بردن نظرِ مطالعه‌سنده بولونمیان و هر برینه قارشی او تک یوزده برر علامتِ فارقه قومیان و او کوچک یوزده حدسز علامتِ فارقه بیراقمیان بر سبب، بر تکِ انسانک یوزنده کی خاتم وحدانیتیه ایجاد جهتیه اُل اوزاتاماز. اوتِ انسانک یوزینه او سگه‌یی قویان ذات، اَلته بتون اُفرادِ انسانیه نظرِ شهودنده و دائرهٔ علمنده‌در که، هر برِ انسانک سیماسی گوز، قولاق، آغز گبی اُعضایِ اُساسیده بربرینه بگزه‌دیگی حالده، برر علامتِ فارقه ایله، هیچ بریسنه تمام بگزه‌مز. ناصلکه او سیماده گوز، قولاق گبی اُعضالرک عموم اُفرادنده بربرینه بگزه‌دیگی، او نوعِ انسانک صانعی بر، واحد اولدیغنه شهادت ایدن بر سگهٔ توحیددر؛ او یله ده: حقوقِ انسانیه‌نک محافظه‌سی ایچون سائر اُنواعک فوقنده اولارق، او سیمالرده بربرینه اِلتباس اولماق و بربرندن تفریقی ایچون، حکمتلی پک چوق علامتِ فارقه ایله اِفتراقلری، او صانعِ واحدک اِراده‌سنی، اِختیارینی و مشیئتی گوسترمکله برابر، آیری و چوق دقیق بر سگهٔ اُحدیت اولویور که؛ بتون انسانلری، حیوانلری، بلکه کائناتی خلق ایتمه‌ین بر ذات، بر سبب او سگه‌یی قویاماز.

ایکنجی اِشارت: کائناتک عالمری، اُنواعلری و عنصرلری او یله بربری ایچنه گرفت اولارق گیرمشدر که، کائناتک هیئتِ مجموعه‌سنه مالک اولمیان بر

سبب، هیچ بر نوعنه، هیچ بر عنصرینه حقیقی تصرّف ایده‌مز. عادتاً اسم فردك جلوه وحدتی، بتون کائناتی بر وحدت ایچنه آلمش؛ هر شی او وحدتی إعلان ایدیور.

مثلاً: بو کائناتك لامباسی اولان گونشك بر اولماسی، عموم کائنات برینك اولماسنه إشارت ایتدیگی گی؛ ذی حیاتلرك چویك و چالاك خدمتجیلری اولان هوا عنصری بر اولماسی.. و آشجیلری اولان آتش بر اولماسی.. و زمین باغچه سنی صولایان بلوط سونگری بر اولماسی.. و عموم ذی حیاتك إمدادینه یتیشن یاغموور بر اولماسی و هر یره یتیشمه‌سی.. و أكثر حیوانات و نباتات طائفه لرینك هر بریسی عموم زمین یوزنده سربست یاییلمالری، وحدت نوعیه لری و مسکنلری بر بولونماسی؛ غایت قطعی بر صورته إشارت لر، شهادت لر در که: مسکنلری ایله برابر عموم او موجودات، بر تك ذاتك مالی اولدیغنه دلالت ایدر لر.

ایشته بوگا قیاساً، بتون کائناتك بویله بربرینه گرفت اولان أنواعلری مجموع کائناتی او یله بر کل حکمنه گتیرمشدر که، ایجاد جهتیله تجزی قبول ایتمز. عموم کائناته حکمی گچمه‌ین بر سبب، ربوبیت جهتیله و ایجاد کیفیتیه هیچ بر شیئه حکم ایده‌مز و بر تك ذره‌یه ربوبیتی دیگلتدیره‌مز.

اوچنجی إشارت: اسم فردك تجلّی اعظمیله کائناتی بربری ایچنده حدسز مکتوبات صمدانیه حکمنه گتیروب، هر مکتوبده حدسز خاتم وحدانیت و پك چوق مُهر اُحدیت باصیلمش گی، هر بر مکتوبك کلماتی عددنجه اُحدیت مُهرلرینی طاشیور و او مُهرلرك عددنجه کاتبی گوستریور. اوت هر بر چیچك، هر بر میوه، هر بر اوت، حتّی هر بر حیوان، هر بر آغاج برر مُهر اُحدیت و

برر سگه صمدیت اولدقلرینی و بولوندقلری مکان ایسه بر مکتوب صورتی
 آلماسی جهتیه هر بری بر إمضا شکلی آلیر؛ او مکانک کاتبی گوستریور. مثلاً:
 بر باغچهده بر صاری چیچک، او باغچه نقاشنک بر مهوری حکمندهدر. او
 چیچک مهوری کیمک ایسه، بتون زمین یوزنده کی او نوع چیچکلر، او ذاتک
 کلمه لری حکمنده اولدیغنه و او باغچه دخی اونک یازیسی اولدیغنه، آچیق بر
 صورتده دلالت ایدیور. دیمک اولویور که؛ هر بر شی، عموم اشیایی خالقنه
 اسناد ایدوب، أعظمی بر توحیده إشارت ایدیور.

دردنجی إشارت: اسم فردک جلوه أعظمی گونش گبی ظاهر اولمقله برابر،
 وجوب درجه سنده بر معقولیت و حدسز بر قولایقله قبول ایدیلیر. و او جلوه نک
 مخالفی و ضدی اولان شرک، نهایت درجهده مشکل و عقلدن غایت درجهده
 اوزاق، بلکه محال و ممتنع درجه سنده اولدیغنی إثبات ایدن چوق برهانلر، رساله
 نورک أجزالرنده بیان ایدیلمش. شیمدیلک او دلیللرده کی او نقطه لرك تفصیلاتنی
 او رساله لره حواله ایدوب، یالکز "اوچ نقطه" سنی بوراده بیان ایده جگزر.

برنجیسی: اوننجی و یگرمی طوقوزنجی سوزلرك آخرلرنده إجمالاً و
 یگرمنجی مکتوبک آخرنده تفصیلاً غایت قطعی برهانلر ایله إثبات ایتمشز که:
 ذات فرد و احدک قدرتنه نسبة أک بیوک شیئک ایجادی، أک کوچک بر شی گبی
 قولایدیر. بر بهاری، بر چیچک گبی سهولتله خلق ایدیر. بیگلر حشرک نمونه لرینی
 هر بهارده گوزیمز اوکنده قولایقله ایجاد ایدیر. بیوک بر آجاجی، کوچک بر میوه
 گبی راحتجه اداره ایدیر. اگر متعدد أسبابه حواله ایدیلسه، هر بر میوه، بر آجاج
 قدر مصرفلی و مشکلاتلی.. و بر چیچک، بر بهار قدر زحمتلی و صعوبتلی
 اولور. أوت ناصلکه بر اوردونک تجهيزات عسکریه سی بر قوماندانک آمریله بر
 فابریقهده یاپیلسه؛ او اوردونک تجهيزاتی، عادتاً بر تک نفرک تجهيزاتی گبی

قولایلا شیر. اگر هر نفرک جهازاتی آیری آیری فابریقه‌ده یاپیلسه و اداره عسکریه‌سی وحدتدن کثرته گیرسه؛ او وقت هر بر نفر، اوردو قدر فابریقه‌لر ایستر.

عینا او یله ده اگر هر شی ذات فرد و احده ویریلسه؛ بتون بر نوعک حدسز افرادی، بر تک فرد گبی قولای اولور. اگر اُسبابه ویریلسه؛ هر بر فرد، او نوع قدر مشکلاتلی اولور. اوت وحدت ده، فردیت ده؛ هر شیك او ذات واحده انتسابیله اولور و اوکا استناد ایدر. و بو استناد و انتساب ایسه؛ او شی ایچون حدسز بر قوت، بر قدرت حکمنه گچه بیلیر. او وقت، کوچک بر شی، او انتساب و استناد قوتیله، بیگلر درجه قوت شخصییه سنک فوقنده ایشلر گوره بیلیر، نتیجه‌لر ویره بیلیر. و چوق قوتلی اولان فرد و احده استناد و انتساب ایتمه‌ین بر شی، کندی شخصی قوتنه گوره، کوچک ایشلر گوره بیلیر و نتیجه‌سی اوکا گوره کوچولور. مثلا: ناصلکه باشی بوزوق، غایت جسور، قوتلی بر آدم، کندی جبخانه‌سنی و ذخیره‌سنی برابرنده و بلنده طاشیمغه مجبور اولدیغندن، آنجق اون آدم دشمنه قارشی موقت طایانه بیلیر. چونکه شخصی قوتی او قدر اثر گوستره بیلیر. فقط، عسکرلک تذکره‌سیله بر قوماندان اعظمه انتساب و استناد ایدن بر آدم؛ کندی منابع قوتنی و ارزاق ده‌پوسنی کندیسو چکمه‌دیگی و طاشیمغه مجبور اولمادیگی ایچون، او انتساب و استناد، اونک ایچون توکنمز بر قوت، بر خزینه حکمنه گچدیگندن؛ مغلوب دوشن دشمن اوردوسنک بر مشیرینی، بلکه بیگلر آدمله برابر، او انتساب قوتیله اُسیر ایده بیلیر.

دیمک وحدتده، فردیتده؛ بر قارینجه بر فرعونو، بر سینک بر نمرودی، بر میقروب بر جباری او انتساب قوتیله مغلوب ایده بیلدیگی گبی؛ نخود دانه‌سی کوچک‌لگنده بر چکردک دخی طاغ گبی هیبتلی بر چام آغاجنی اوموزنده

طاشییه بیلیر. اوت ناصلکه بر قوماندان اعظم، بر نفرک امدادینه بر اوردوی گوندره بیلیر حیثیتله و او نفرک آرقه سنده بر اوردوی تحشید ایده بیلدیگی جهتیه؛ او نفر، بر اوردو کندیسنگ آرقه سنده معنأ بولونویور گی بر قوت معنویه ایله پک بیوک ایشلره، قوماندانی نامنه مظهر اولور. اویله ده: سلطان ازیلی، فرد و احد اولدیغندن (هیچ بر جهتله احتیاج یوق، اگر فرضا احتیاج اولسه) هر شیئک امدادینه بتون اشیایی گوندرر و هر بر شیئک آرقه سنه کائنات اوردوسنی تحشید ایدر و هر بر شی کائنات قدر بر قوته طایانیر و هر بر شیئه قارشی بتون اشیاء (فرضا اگر احتیاج اولسه) او قوماندان فردک قوتی حکمنه گچه بیلیر. اگر فردیت اولمازسه، هر بر شی بتون بو قوتی غائب ایدر، هیچ حکمنه سقوط ایدر؛ نتیجه لری دخی هیچه اینر.

ایشته گوزیمزله هر وقت مشاهده ایتدیگمز بو چوق خارقه اثرلرک غایت کوچک اهمیتسز شیلردن تظاهری، بالبداهه فردیت و احدیتی گوستریور. یوقسه هر شیئک نتیجه سی، میوه سی، اثری؛ او شیئک ماده سی و قوتی گی کوچوله رک هیچه اینه جکدی. و گوزیمز اوکنده کی غایت قیمتمدار شیلرک غایت درجه ده اوجوزلغی و نهایت درجه ده مبدولیتی، هیچ قالمیه جق ایدی. شیمدی قرق پاره ایله آلاجمز بر قاوونی، بر ناری؛ قرق بیئک لیرا ایله ده ییه مزدک. اوت دنیاده کی بتون سهولت، بتون اوجوزلق، بتون مبدولیت؛ وحدتدن گلیر و فردیتیه شهادت ایدر.

ایکنجی نقطه: موجودات ایکی وجهله ایجاد ایدیلیور. بری؛ "ابداع و اختراع" تعبیر ایدیلن هیچدن ایجاددر. دیگر؛ "إنشاء و ترکیب" تعبیر ایدیلن موجود اولان عناصر و اشیادن طویلامق صورتیه اوکأ وجود ویرمکدر. اگر جلوه فردیتیه و سر احدیتیه گوره اولسه، حدسز درجه بر سهولت، بلکه وجوب

درجه‌سنده بر قولایلق اولور. اگر فردیته ویریلمزسه، حدسز درجه مشکل و غیر معقول، بلکه امتناع درجه‌سنده بر صعوبت اولاجق. حالبوکه کائناتده کی موجودات، نهایت درجه‌ده کلفتسز اولارق و سهولتله و قولایقله غایت مکمل بر صورتده وجوده گلمه‌لری، جلوۀ فردیتی بالبداهه گوستریور و هر شی طوغریدن طوغری‌یه ذاتِ فردِ ذو الجلالک صنعتی اولدیغنی إثبات ایدیور.

أوت اگر بتون اشیا فردِ واحده ویریلسه، بر کبریت چاقارگی، اثرلریله عظمتی آکلاشیلان او نهایتسز قدرتیله هیچدن ایجاد ایدر و إحاطه‌لی نهایتسز علمیه هر شیئه معنوی بر قالب حکمنده بر مقدار تعیین ایدر. و او آیینۀ علمنده کی هر شیئک صورتنه و پلاننه گوره قولایجه هر بر شیئک ذره‌لری او قالبِ علمی ایچنه یرلشیر، منتظمًا وضعیتلرینی محافظه ایدرلر. اگر اطرافدن ذره‌لری طویلامق لازم گلسه ده، علمی قانونلرک و قدرتک إحاطه‌لی دستورلری جهتیله؛ او ذره‌لر، قانونِ علمی و سَوَقِ قدرتی ایله باغلانمه‌لری حیثیتیه مطیع بر اوردونک نفراتی گبی منتظمًا قانونِ علمی و سَوَقِ قدرتی ایله گلوب او شیئک وجودینی إحاطه ایدن قالبِ علمی و مقدارِ قدری ایچنه گیروب قولایجه وجودینی تشکیل ایدرلر. بلکه آیینده کی عکسک فوطوغراف واسطه‌سیله کاغد اوستنه وجودِ خارجی گیمسی ویاخود گورونمه‌ین بر یازی ایله یازیلان بر مکتوبه گوستریچی ماده‌یی سورمکله گورونمسی گبی، فردِ واحدک علم ازیلسنک آیینه‌سنده بولونان ماهیتِ اشیا و صُورِ موجوداته غایت سهولتله، قدرت اونلره وجودِ خارجی گیدیرر و عالم معنادن عالم ظهوره گتیرر، گوزلره گوسترر. اگر فردِ واحده ویریلمزسه، بر سینگک وجودینی رویِ زمینک اطرافدن و عناصرندن غایت حسّاس بر میزانله طویلامق، عاداتا یر یوزینی و عنصرلری آله‌یوب هر طرفدن او مخصوص وجودک مخصوص ذره‌لرینی گتیره‌رک صنعتلی وجودنده منتظم

یرلشدیرمک ایچون مادّی قالب، بلکه اعضاءری عددنجه قالبیر بولونمق و او وجودده کی طویغولر و روح گبی اینجه، دقیق، معنوی لطائفی دخی میزان مخصوصله معنوی عاملردن جلب ایتمک لازم گلیر.

ایشته بو صورتده بر سینگک ایجادی، کائنات قدر مشکلاتلی اولور؛ یوز درجه مشکل مشکل ایچنده، بلکه محال محال ایچنده اولاجق. چونکه خالقِ فرددن باشقه هیچ بر شی، هیچدن و عدمدن ایجاد ایده مدیگنه بتون اهل دین و اهل فن اتفاق ایدیورلر. او یله ایسه اسباب و طبیعت حواله ایدیلسه، هر شیئه، اکثر اشیادن طویلامق صورتیله وجود ویریه بیلیر.

اوجنجی نقطه: اگر بتون اشیاء، بر ذات فرد واحد ویریلسه، بر تک شی گبی قولای اولماسنه؛ اگر اسبابه و طبیعت حواله ایدیلسه، بر تک شیئک وجودی، عموم اشیاء قدر مشکلاتلی اولدیغنه ایشارت ایدن، باشقه رساله لرده ایضاح ایدیلن بر ایکی تمثیلی، مختصراً بیان ایده جگزر.

مثلاً: بر ضابطه، ییک نفره عائد وضعیت و اداره حواله ایدیلسه و بر نفر ده اون ضابطک اداره سنه ویریلسه.. او بر نفرک اداره سی، بر طابورک اداره سندن اون درجه داها مشکلاتلی اولور. چونکه اوکا امر ایدنلر، بر برینه مانع اولورلر. بر کشماکش ایله او نفر هیچ بر استراحت یوزینی گورمیه جک. هم بر طابوردن مطلوب وضعیت و نتیجه، بر تک ضابطه حواله ایدیلسه؛ کلفتسز، قولایجه او نتیجه یی استحصال ایدر و او وضعیتی ویره بیلیر. اگر او وضعیتی آلمای و او نتیجه یی استحصال ایتمه یی، او طابورده کی باشسز، آمرسز، چاوشسز نفراته حواله ایدیلسه، او مطلوب وضعیتی و نتیجه یی آلمق ایچون چوق قاریشیققلق ایچنده مناقشه لرله آنجق ناقص بر صورتی، مشکلاتله تحصیل ایدیه بیلیر.

ایکنجی قشیل: مثلاً آیاصوفیه گبی قبه‌لی بر جامعک قبه‌سنده کی طاشلرینی طور دیرمق وضعیت و معلقده طور دیرماسی بر اوسته‌یه ویریلسه، او وضعیت و اونلره قولایجه ویره‌یلیر. اگر او وضعیت گیرمه‌سی، طاشلره حواله ایدیلسه، هر بر طاش عموم طاشلره هم حاکم مطلق، هم محکوم مطلق اولق لازم گلیر. تا که، بر برینه باش باشه ویروب، معلقده طوره بیلسینلر. او حالدده او اوسته‌نک قولایجه گوردیگی ایشنی گورمک ایچون یوز اوسته قدر، یوز درجه ایشندن داها زیاده ایشلر گوروله‌جک، صوگره او وضعیتلر آینه‌جق.

اوچنجی قشیل: مثلاً کره ارض، ذات فرد واحدک بر مأموری، بر نفری اولدیغندن، یالکز او بر تک نفر، او تک ذاتک تک آمرینی دیکله‌دیگی ایچون، موسملرک حصولی و گیجه و گوندوز وقتلرینک وجودی و سماواتده کی علوی و حشمتلی حرکاتک ظهوری و سینه‌ماواری سماوی لوحه‌لرک تبدیلی گبی نتیجه‌لری إستحصال ایچون ارض گبی بر تک نفر، بر تک ذاتک بر تک آمرینی آملقه، او وظیفه‌نک نشئه‌سندن گلن بر جاذبه ایله مجذوب مولوی گبی سماعه قالقار، بتون او محتشم نتیجه‌لرک حصولنه و ظهورینه وسیله اولور. گویا او تک نفر، کائنات یوزنده کی محتشم مانوره‌یه بر قوماندانلق ایدر. اگر حاکمیت الوهیتی و سلطنت ربوبیتی عموم کائناتی إحاطه ایدن و حکم و امری عموم موجوداته گچن بر ذات فرد ویریلمزسه؛ او حالدده او نتیجه‌لری، او سماوی مانوره‌ی و ارضی موسملری تحصیل ایتمک ایچون کره ارضدن بیك دفعه بیوک میلیونلره ییلدیزلر و کره‌لر، میلیونلر سنه اوزون بر مسافه‌ی هر یگر می درت ساعتده، هر بر سنه‌ده گزمکله او نتیجه‌لر گوستریله‌یلیر. ایشته کره ارض گبی بر تک مأمور، مجذوب بر مولوی گبی محوری و مداری اوستنده ایکی حرکتله حاصل اولان او حشمتلی نتیجه‌لرک حصولی ایسه، وحدتده نه درجه حدسز سهولت اولدیغنه بر مثال

اولماسی گبی، عین نتیجه لری قزاق ایچون میلیونر دفعه او حرکتدن داها مشکل و حدسز اوزون یوللر ایله او نتیجه لری قزاق نه درجه مشکلاتی، بلکه محال اولدیغنه؛ شرک و کفرک یولنده نه درجه محال، باطل شیلر بولوندیغنه مثالدر.

أسبابه طاپانلرک و طبیعت پرستلرک جهالتلرینه بو مثال ایله باق. مثلاً: "بر ذات خارقه بر فابریقه نك ویا عجیب بر ساعتک ویا محتشم بر سرايک ویا مکمل بر کتابک غایت منتظم بر صورتده أجزالری، چرخلری فوق العاده صنعتیله حاضر ایتدکدن صوگره، کندیس قولايجه او أجزالری ترکیب ایدوب ایشلتمیه رک، بلکه چوق اوزون مصرفلره او أجزالری کندی کندی ایشله مک و او اوسته یرینه فابریقه یی، سرايی، ساعتی یایمق، کتابی یازمق ایچون هر بر جزئی، هر بر چرخ، حتی کاغدی، قلمی برر خارقه ماکینه حکمنه گتیریور. و شهیرینی چوق ایستدیگی بتون هنرلری، کمالاتی اظهاره وسیله اولان او استادلغی و صنعتی اونلره حواله ایدیور." دییه ظن ایتمک، نه درجه عقلدن اوزاق و جهالت اولدیغنی آگلارسک!

عیناً او یله ده؛ أسبابه و طبیعتلره ایجاد اسناد ایدنلر، مضاعف بر جهالته دوشرلر. چونکه طبیعتلرک و سبیلرک اوستنده دخی غایت منتظم بر اثر صنعت وار؛ اونلر ده سائر مخلوقات گبی مصنوعدرلر. اونلری او یله یاپان ذات، اونلرک نتیجه لری دخی یاپار، برابر گوستریور. چکر دگی یاپان، اونک اوستنده آغاجی او یاپار؛ و آغاجی یاپان، اونک اوستنده میوه لری دخی او ایجاد ایدر. یوقسه آیری آیری طبیعتلرک، سبیلرک وجوده گلمه لری ایچون، ینه منتظم باشقه طبیعتلری، سبیلری ایستیه جکله و هکذا گیت گیده نهایتسز، معناسز، ایمکانسز بر سلسله موهوماتی موجود قبول ایتمک لازم گلیر. بو ایسه، جهالتلرک اُک آنتیقه سیدر.

بشنجی‌اشارت: چوق یرلرده قطعی دلیلرله اثبات ایتمشز که: حاکمیتک

أکْ اساسلی خاصه‌سی؛ إستقلالدر، إنفراددر. حتّی حاکمیتک ضعیف بر گولگه‌سی؛ عاجز إنسانلرده دخی، إستقلالیتنی محافظه ایتمک ایچون، غیرک مداخله‌سنی شدّله ردّ ایدر و کندی وظیفه‌سنه باشقه‌سنک قاریشماسنه مساعده ایتمز. چوق پادشاهلر بو ردّ مداخله حیثیتیه معصوم اولادلرینی و سؤدیگی قارداشلرینی مرحمتسزجه کسمشلر. دیمک، حقیقی حاکمیتک أکْ اساسلی خاصه‌سی و إنفکاک قبول ایتمز بر لازمی و دائمی بر مقتضاسی؛ إستقلالدر، إنفراددر، غیرک مداخله‌سنی ردد.

ایشته بو چوق اساسلی خاصه ایچوندر که، ربوبیت مطلقه درجه‌سنده کی حاکمیتِ إلهیه، غایت شدّله شرکی و اشتراکی و مداخله‌غیری ردّ ایتدیگندن، قرآن معجز البیان دخی، غایت حرارتله و شدّله و پک چوق تکرار ایله توحیدی گوستروب؛ شرکی، اشتراکی عظیم تهدیدلرله ردّ ایدیور.

ایشته ربوبیتده کی حاکمیتِ إلهیه، توحید و وحدتی قطعی بر صورته إقتضا ایتدیگی و غایت قوّتلی بر داعی‌ی و غایت شدّتلی بر مقتضی‌ی گوستردیگی گبی، کائنات یوزنده کی نهایت درجه‌ده مکمل و مجموع کائناتدن، ییلدیزلردن طوت تا نباتات، حیوانات، معادن.. تا جزئیات و أفراد و ذره‌لره قدر گورونن إنتظامِ اکمل و إنسجامِ أجل؛ او فردیته، او وحدته هیچ بر جهته شبهه گتیرمز بر شاهدِ عادل، بر برهانِ باهردر. چونکه غیرک مداخله‌سی اولسه، بو غایت حسّاس نظام و إنتظام و موازنه کائنات ألبته بوزولاجقدی و إنتظامسزلق اثری گورونه جکدی. ﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا﴾ آیتک سرّیه، بو خارقه مکمل نظام کائنات قاریشه‌جقدی و فساده گیره جکدی.

حالبوکه ﴿فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ﴾ آیتیه ذرّاتدن تا سیّاراته، فرشدن تا عرشه قدر هیچ بر جهتله قصور و نقصان و مشوّشیت اثری گورولمدیگندن، غایت پارلاق بر صورتده، بو نظام کائنات و شو إنتظام مخلوقات و شو موازنه موجودات، اسم فردك جلوّه أعظمی گوستروب وحدته شهادت ایدر. هم جلوّه احدیت سرّیله، اَك كوچك بر ذی حیات مخلوق، کائناتك بر مثال مصغّره سی و كوچك بر فهرسته سی حکمنده اولدیغندن؛ او تك ذی حیاتّه صاحب چیقان، بتون کائناتی قبضه تصرّفنده طوتان ذات اولایلیر. و بر چكردك، خلقتجه بر آغاجدن گری اولمادیغی؛ و بر آغاج، كوچك بر کائنات حکمنده اولدیغی.. هر بر ذی حیات دخی، كوچك بر کائنات و كوچك بر عالم حکمنده اولدیغندن؛ بو سرّ احدیت جلوّه سی، شرك و اشتراکی محال درجه سنه گتیریور.

بو کائنات، او سرّ ایله؛ دگل یالکز تجزّی قبول ایتمز بر کلدّر؛ بلکه ماهیتجه، إنقسام و اشتراکی و تجزّیسی ایمکانسز و متعدّد آلری قبول ایتمز بر کلّی حکمنه گچدیگندن؛ اونده کی هر بر جزء، بر جزئی و بر فردی حکمنده؛ و او کلّ دخی، بر کلّی حکمنده اولدیغندن، هیچ بر جهتله اشتراكك ایمکانی اولمایور. بو اسم فردك جلوّه أعظمی؛ حقیقت توحیدی، بو سرّ احدیتله بداهت درجه سنده اثبات ایدیور.

أوت کائناتك أنواعلری بربری ایچنه گرفت اولماسی و کنتلشمه سی و هر برینك وظیفه سی عمومّه باقدیغی جهتله؛ کائناتی ربوبیت و ایجاد نقطه سنده تجزّی قبول ایتمز بر کلّ حکمنه گتیردیگی مثللو؛ کائناتده فعالیت گوسترن أفعال عمومیه محیطه دخی، بربرینك ایچنده تداخل جهتیه، یعنی مثلاً حیات و یرمك فعلی ایچنده، عین آنده إعاشه و ترزیق فعلی گورونویور. و او إعاشه، إحیا فعللری ایچنده عین زمانده او ذی حیاتك جسدینی تنظیم، تجهیز فعللری مشاهده

اولونویور. و او إعاشه، إحیا، تنظیم، تجهیز فعللری ایچنده؛ عین وقته تصویر، تربیه و تدبیر فعللری نظره چارپیور. و هکذا.. بویله محیط و عمومی أفعالک بربری ایچنه تداخلی و گرفت اولماسی.. و ضیاده کی یدی رنک گبی إمتزاج بلکه إتحاد ایتمه‌سی حیثیتیه و او أفعالک هر بری ماهیتجه بر برلک و وحدت ایچنده أکثر موجوداته إحاطه‌سی و شمولی.. و وحدانی برر فعل اولدیغندن، هر حالده فاعلنک بر تک ذات اولماسی.. و هر بری عموم کائناتی إستیلا ایتمه‌سی.. و سائر أفعال ایله معاونتدارانه برلشمه‌سی إعتباریه، کائناتی تجزی قبول ایتمز بر کل حکمنه گتیردیگی گبی؛ ذی‌حیات مخلوقلرک هر بریسی، کائناتک بر چکرده‌گی، بر فهرسته‌سی، بر نمونه‌سی حکمنده اولدیغندن، کائناتی ربوبیت نقطه‌سنده تجزی و إنقسامی امکان خارجنده بر کلی حکمنه گتیرمشد. دیمک کائنات او یله بر کلدر که؛ بر جزئه ربّ اولمق، عموم او کلّه ربّ اولمقله اولور. و او یله بر کلدر که؛ هر بر جزء، بر فرد حکمنه گچوب، بر تک فرد ربوبیتنی دیگلتدیرمک، عموم او کلی‌ی مسخر ایتمکه اولاییلر.

آلتنجی إشارت: فردیت ربّانیه و وحدت إلهیه، بتون کمالاتک (حاشیه) مداری، أساسی اولدیغی و کائناتک خلقتنده کی حکمتلرک و مقصدلرک منشئی و معدنی اولدیغی گبی، ذی‌شعور و ذی‌عقلک، خصوصًا إنسانلرک مطالبنک و

(حاشیه): حتّی حدسز کمال و جمال إلهینک تحقّقنه أک ظاهر برهان و أک قوتلی بر دلیل، وحدتدر. چونکه کائناتک صانعی واحد أحد بیلینسه، بتون کائناتده کی کمالات و جماللر، او صانع واحده بولونان قدسی کمالاتک و جماللرک گولگه‌لری و جلوه‌لری و إشارت‌لری و ترشحات‌لری اولدیغی بیلینه‌جک. یوقسه کائناتک کمالاتی و جماللری، مخلوقات و شعورسز بر قسم أسبابه عائد قالاچقدی. او وقت عقل بشر نظرده کمالات إلهیه‌نک خزینّه سرمدیه‌سی آناختارسز، مجهول قالیردی.

آرزولرینک حصول بولماسنک منبعی و چاره یگانه سیدر. اگر فردیت اولمازسه، بشرک بتون مطالب و آرزولری سونه جک. هم خلقت کائناتک نتیجه لری هیچه اینه جک، هم موجود و محقق اولان اکثر کمالاتک إنعدامنه وسیله اولاجق. مثلاً: إنسانده اُك شدید و صارصیلماز و عشق درجه سنده بر آرزوی بقا وار. و او مطلبی ویرمک ایچون، بتون کائناتی سر فردیتله قبضه سنده طوتان و بر منزلی قیایوب اوبر منزلی آچمق گبی قولای بر صورتده دنیایی قیایوب آخرتی آچاییلیر بر ذات، او آرزوی بقایی یرینه گتیره بیلیر. و بو آرزو گبی، أبده اوزانمش و کائناتک اطرافنه یاییلمش، بشرک بیگلر آرزولری، سر فردیت و حقیقت توحیده باغلیدرلر. اگر او فردیت اولمازسه؛ اونلر اولماز، عقیم قالیرلر. و وحدتله بتون کائناته بردن تصرف ایدن بر ذات فرد اولمازسه، او مطلبلر یرینه گلمز. فرضا گلسه ده چوق ناقص اولور.

ایشته بو سر عظیم ایچوندر که: قرآن معجز البیان، توحید و فردیتی پک چوق تکرار ایله، قوتلی بر حرارتله، یوکسک بر حلاوتله درس ویردیگی گبی؛ بتون أنیا و أصفیا و أولیا اُك بیوک ذوقلرینی و سعادتلرینی؛ کلمه توحید اولان ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ ده بولویورلر.

یدنجی إشارت: ایشته بو توحید حقیقی بی بتون مراتیبیله اُك مکمل بر صورتده درس ویرن، إثبات ایدن، إعلان ایدن محمد علیه الصلاة والسلامک رسالتی، البته او توحیدک قطعیتی درجه سنده ثابت اولمق لازم گلیر. چونکه مادام دائره وجودک اُك بیوک حقیقتی اولان توحیدی بتون حقائقیه او ذات درس ویریور.. البته توحیدی إثبات ایدن بتون برهانلر؛ طولاییسیله اونک رسالتی و

وظیفه‌سنڭ حَقَّانیتنی و دعواسنڭ طوغریلغنی دخی قطعی اثبات ایدر دینیله بیلیر. اوت بویله بیڭلر حقائق عالییهی جمع ایدن، فردیت و وحدانیتی حقیله کشف ایدوب درس ویرن بر رسالت؛ غایت قطعی بر صورتده او توحید، او فردیتڭ مقتضاسیدر و لازمیدر. اونلر، اونی هر حالده ایستلر.

ایشته او وظیفه‌ی تام تامنه یرینه گتیرن ذاتِ اَحمَدیه علیه الصلاة والسلامڭ شخصیتِ معنویه‌سنڭ درجهٔ اَهمّیتنه و علویتنه و بو کائناتڭ بر گونشی اولدیغنه شهادت ایدن پک چوق دلیللردن، سبیلردن اوچ دانه‌سنی نمونه اولارق بیان ایدیورز.

برنجیسی: عموم اُمّت، عموم عصرلرده ایشلدکلری عموم حسناتڭ بر مثلی ﴿السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ﴾ سَرَنجه، ذاتِ اَحمَدیه علیه الصلاة والسلامڭ صحیفهٔ حسناتنه گچدیگی گبی؛ عموم اُمّت، هر گونده ایتدکلری صلوات دعاسنڭ قطعی مقبولیتی جهتیه، او حدسز دعالرڭ اِقتضا ایتدکلری مقام و مرتبه‌ی دوشونمکله، شخصیتِ معنویهٔ مُحَمَّدیه علیه الصلاة والسلامڭ بو کائنات ایچنده ناصل بر گونش اولدیغی آڭلاشیلیر.

ایکنجیسی: عالمِ اسلامڭ شجرهٔ کبراسنڭ منشئی، چکردگی، حیاتی، مداری اولان ماهیتِ مُحَمَّدیه علیه الصلاة والسلامڭ فوق العاده اِستعداد و جهازاتیه، عالمِ اسلامیتڭ معنویاتنی تشکیل ایدن قدسی کلماتی، تسبیحاتی، عباداتی اُنڭ اَوّل بتون معناریله حسّ ایدوب یاپمقدن گلن ترقّیاتِ روحیه‌سنی

دوشون؛ حبیبیت درجه سنه چیقان عبودیتِ محمدیه نڭ (عصم) ولایتی، سائر ولایتلردن نه قدر یوکسک اولدیغنی آڭلا!

بر زمان بر تك تسبیحك، بر تك نمازده، صحابه لر ك طرز تلقیسنه یاقین بر صورتده بڭا إنكشافی، بر آی قدر عبادت درجه سنده اُهمیتلی گوروندی. صحابه لر ك یوكسك قیمتنی اونكله آڭلادم. دیمك بدایتِ اسلامیه ده كلماتِ قدسیه نڭ ویردیگی فیض و نورك باشقه بر مزیتی وار. تازه لگی حیثیتیه باشقه بر لطافتی، بر طراوتی، بر لذتی وار كه؛ غفلت پرده سی آلتنده مرور زمانله گیزله نیر، آزالیر، پرده له نیر. ذاتِ محمدیه (عصم) ایسه، اونلری منبعِ حقیقیسندن (ذاتِ اقدسندن) طور فاندده، تازه اولارق، فوق العاده إستعدادیلله آلمش، اُمش، مصّ ایتمش. بو سرّه بناءً او ذات؛ بر تك تسبیحدن، باشقه سنڭ بر سنه عبادتی قدر فیض آلابیلیر.

ایشته بو نقطه نظرندن ذاتِ محمدیه علیه الصلاة والسلامك، حدی و نهایتی اولمیان مراتبِ کمالاتده نه درجه ترقی ایتدیگنی قیاس ایت.

اوچنجیسی: بو کائناتك خالقی، بو کائناتده کی بتون مقاصدینك اُڭ اُهمیتلی مداری نوعِ انسان اولدیغندن و بتون خطاباتِ سبحانیه نڭ اُڭ آڭلایشلی بر مخاطبی نوعِ بشر اولدیغندن؛ او نوعِ بشر ایچنده اُڭ مشهور، اُڭ نامدار و آثاریلله و اجرا آتیه اُڭ مکمل، اُڭ محتشم فرد اولان ذاتِ محمدیه بی (عصم) او نوع نامنه، بلکه عموم کائنات حسابنه کندینه مخاطب ایدن ذاتِ فرد ذو الجلال، اُلبته اوئی حدسز کمالاتده حدسز فیضنه مظهر ایتمشدر.

ایشته بو اوچ نقطه گبی چوق نقطه‌لر وار. قطعی بر صورتده اثبات ایدرلر که؛ شخصیتِ معنویّه محمدیه (ع.ص.م)، کائناتک معنوی بر گونشی اولدیغی گبی، بو کائنات دینیلن قرآن کبیرک آیت کبراسی و او فرقانِ اعظمک اِسْمِ اعظمی و اِسْمِ فردک جلوهٔ اعظمک بر آیینه‌سیدر.

کائناتک عموم ذراتک عموم زمانلرنده کی عموم دقیقه‌لرینک بتون عاشره‌لرینه ضرب ایدیلوب، حاصلِ ضرب عددنجه او ذاتِ احمديهیه صلاة و سلام، نهایتسز خزینهٔ رحمتدن اینمه‌سنی، ذاتِ فردِ اَحَدِ صمددن نیاز ایدیورز!..

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

نورک بکجیی

اوتوزنجى لمعه نك شى بىشنجى نكته سى

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿فَانْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ آيتِ عظيمه نك و ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾

آيتِ عظيمك برر نكته سى ايله، اسمِ اعظم وياخود اسمِ اعظمك ايكي ضياسندن بر ضياسى ويا آلتى نورندن بر نورى اولان اسمِ حىك بر جلوه سى، شوال شريفده، اسكيشهر چىسخانه سنده، اوزاقدن اوزاغه عقلمه گوروندى. وقتنده قيد ايديلمى و چابوق او قدسى قوشى آولايه مدق. تباعد ايتدكدن صوكره، هيچ اولمازسه بعض رمزله او حقيقتِ اكبرك و نورِ اعظمك بعض شعاعلرني مختصرًا گوستره جگىز.

برنجى رمز: اسمِ حى و اسمِ محيى نك بر جلوه اعظمندن اولان "حيات نه در؟ و ماهيتى و وظيفه سى نه در؟" سؤالنه قارشى فهرسته وارى جواب شودر كه:

حيات، شو كائناتك ائكه اهميتلى غايه سى.. هم ائكه بيوك نتيجه سى.. هم ائكه پارلاق نورى.. هم ائكه لطيف مايه سى.. هم غايت سوزولمش بر

خلاصه‌سی.. هم اُڭ مکمل میوه‌سی.. هم اُڭ یوکسک کمالی.. هم اُڭ گوزل
 جمالی.. هم اُڭ گوزل زینتی.. هم سرّ وحدتی.. هم رابطه‌ی اتحادی.. هم
 کمالاتک منشئی.. هم صنعت و ماهیتجه اُڭ خارقه بر ذی‌روحي.. هم اُڭ
 کوچک بر مخلوقی بر کائنات حکمنه‌گتیرن معجزه‌کار بر حقیقتی.. هم گویا
 کائناتک کوچک بر ذی‌حیاتده یرلشمه‌سنه وسیله اولویور گی؛ قوجه کائناتک بر
 نوع فهرسته‌سنی او ذی‌حیاتده گوسترمکله برابر، او ذی‌حیاتی اُکثر موجوداتله
 مناسبتدار و کوچک بر کائنات حکمنه‌گتیرن اُڭ خارقه بر معجزه‌قدرتدر. هم
 اُڭ بیوک بر کلّ قدر (حیات ایله) کوچک بر جزئی بیولتن و بر فردی دخی کلّی
 گی بر عالم حکمنه‌گتیرن و ربوبیت جهتنده کائناتی تجزّی و اشتراکی و
 انقسامی قبول ایتمز بر کلّ و بر کلّی حکمنده گوسترن فوق‌العاده خارقه بر
 صنعتِ اِلهیه‌در. هم کائناتک ماهیتلری ایچنده ذاتِ حیّ قیومک و جوب و جودینه
 و وحدتنه و اُحدیتنه شهادت ایدن برهانلرک اُڭ پارلاغی، اُڭ قطعیمی و اُڭ
 مکملی.. هم مصنوعاتِ اِلهیه ایچنده اُڭ خفیمی و اُڭ ظاهری، اُڭ قیمتداری
 و اُڭ اوجوزی، اُڭ نزیهی و اُڭ پارلاق و اُڭ معنیدار بر نقشِ صنعتِ ربّانیه‌در.
 هم سائر موجوداتی کندینه خادم ایتدیرن نازنین، نازدار، نازک بر جلوّه‌رحمتِ
 رحمانیه‌در. هم شئوناتِ اِلهیه‌نک غایت جامع بر آیینه‌سیدر. هم رحمن، رزاق،
 رحیم، کریم، حکیم گی چوق اسماءِ حسنی‌نک جلوهرینی جامع و رزق، حکمت،
 عنایت، رحمت گی چوق حقیقتلری کندینه تابع ایدن و گورمک و ایشیتمک و
 حسّ ایتمک گی عموم طویغولرک منشئی، معدنی بر اُعجوبه‌ی خلقتِ ربّانیه‌در.
 هم حیات، بو کائناتک تزکاهِ اُعظمنده اویله بر اُستحاله‌ماکینه‌سیدر که، متمادیا
 هر طرفده تصفیه یاپیور، تمیزلندیریور، ترقّی ویریور، نورلاندیریور.. و ذرّات
 قافله‌لرینه، گویا حیاتک یوواسی اولان جسدی او ذره‌لره وظیفه‌گورمک،
 نورلانمق، تعلیمات یایمق ایچون بر مسافرخانه، بر مکتب، بر قشله‌در. عاداتا

ذاتِ حیّ و محی، بو ماکینه حیات واسطه سیله؛ بو قراڭقلى و فانی و سفلی اولان عالم دنیایی لطیفلشدیریور، ایشیقلا ندیریور، بر نوع بقا ویریور، باقی بر عالمه گیتمگه حاضرلاتدیریور. هم حیاتک ایکی یوزی، یعنی ملک، ملکوت و جهلری پارلاقدر، کیرسزدر، نقصانسزدر، علویدر. اونک ایچون پرده سز، واسطه سز، طوغریدن طوغریه دستِ قدرتِ ربّانیه دن چیقدیغنی آشکاره گوسترمک ایچون، سائر اشیایگی ظاهری اُسبابی حیاتده کی تصرفاتِ قدرته پرده ایدیلمه مش بر مستثنا مخلوقدر. هم حیاتک حقیقتی، آلتی اُرکان ایمانییه باقوب، معنّا و رمزًا إثبات ایدر. یعنی: هم واجب الوجودک و جوب وجودینی و حیاتِ سرمدیه سنی، هم دارِ آخرتی و حیاتِ باقیه سنی، هم وجودِ ملائکه، هم سائر اُرکان ایمانییه پک قوّتی باقوب إقتضا ایدن بر حقیقتِ نورانیه در. هم حیات، بتون کائناتدن سوزولمش اُک صافی بر خلاصه سی اولدیغی گبی، کائناتده کی اُک مهمّ بر مقصدِ إلهی و خلقتِ عالمک اُک مهمّ نتیجه سی اولان شکر و عبادت و حمد و محبّتی نتیجه ویرن بر سرّ اعظمدر.

ایشته، حیاتک بو مذکور یگرمی طوقوز اُهمیتلی و قیمتدار خاصّه لرینی و علوی و عمومی وظیفه لرینی نظره آل. صوگره باق. محی اِسمنک آرقه سنده، اِسْم حیّک عظمتنی گور. و حیاتک بو عظمتلی خاصّه لری و میوه لری نقطه سندن، اِسْم حیّ ناصل بر اِسْم اعظم اولدیغنی بیل. هم آڭلاکه؛ بو حیات، مادام کائناتک اُک بیوک نتیجه سی و اُک عظمتلی غایه سی و اُک قیمتدار میوه سیدر؛ اَلبته بو حیاتک دخی کائنات قدر بیوک بر غایه سی، عظمتلی بر نتیجه سی بولونق گرکدر. چونکه آغاچک نتیجه سی میوه اولدیغی گبی، میوه نک ده چکرده گی واسطه سیله نتیجه سی، گله جک بر آغاجدر. اوت بو حیاتک غایه سی و نتیجه سی حیاتِ ابدیه اولدیغی گبی بر میوه سی ده، حیاتی ویرن ذاتِ حیّ و

محييه قارشى شكر و عبادت و حمد و محبتدر كه؛ بو شكر و محبت و حمد و عبادت ايسه؛ حياتك ميوه‌سى اولديغي گي، كائناتك غايه‌سيدر. و بوندن آكلا كه؛ بو حياتك غايه‌سنى "راحتجه ياشامق و غفلتلى لَدَتلنمك و هوسكارانه نعمتلنمكدر" دينلر، غايت چركين بر جهالتله؛ منكِرانه، بلكه ده كافرانه، بو يك چوق قيمتدار اولان حيات نعمتنى و شعور هديه‌سنى و عقل إحساننى إستخفاف و تحقير ايدوب، دهشتلى بر كفرانِ نعمت ايدرلر.

ايكنجى رمز: إسمِ حَيِّ كُ بر جلوۀ اعظمى و إسمِ محيى نكُ بر تجلّئِ ألطفى اولان بو حياتك برنجى رمزده كى فهرسته‌سى ذكر ايديلن بتون مرتبه‌لرى و وصفلىرى و وظيفه‌لرى بيان ايتمك، او وصفلر عددنجه رساله‌لر يازمق لازم گلدیگندن، رسالۀ نوركُ أجزالرنده او وصفلر كُ، او مرتبه‌لر كُ، او وظيفه‌لر كُ بر قسمى ايضاح ايدیلدیگندن، قسمًا تفصيلاتى رسالۀ نوره حواله ايدوب، بوراده بر قاچ دانه‌سنه مختصرًا إشارت ایده‌جگز.

ایشته، حياتك يگرمى طوقوز خاصّه‌لرندن يگرمى اوچنجى خاصّه‌سنده شويله دينيلمشدر كه: حياتك ايكي يوزى ده شَقّاف، كيرسز اولديغندن، أسبابِ ظاهریه، اونده كى تصرّفاتِ قدرتِ ربّانيه‌یه پرده ايديلمه‌مشدر. اوت بو خاصّه‌نكُ سرّى شودر كه: كائناتده گرچه هر شیده بر گوزللك و ايبلك و خير واردر؛ و شرّ و چركينلك غايت جزئيدر و واحدِ قياسيدرلر كه، گوزللك و ايبلك مرتبه‌لرینى و حقيقتلرينكُ تكثيرينى و تعددینى گوسترمك جهتيله، او شرّ ايسه خير و او قبح دخى حُسن اولور. فقط ذى‌شعورلر كُ نظرِ ظاهرپسنده گورونن ظاهرى چركينلك و فئالق و بلا و مصيبتدن گلن كوسمكلر و شكوالر ذاتِ حَيِّ قیومه توجه ایتمه‌مك ایچون؛ هم عقلك ظاهرى نظرنده خسیس، پيس گورونن شیلرده، قدسى منزّه اولان قدرتكُ بالذّات و پرده‌سز اونلر ايله مباشرتى، قدرتكُ

عزّنه منافی گلمه مک ایچون، ظاهری اُسبابلر او قدرتک تصرفاتنه پرده ایدیلیمشلر. او اُسباب ایسه؛ ایجاد ایده میورلر، بلکه حقسز اولان شکوالره و إعتراضلره هدف اولق و عزّت و قدسیت و منزّهیت قدرتی محافظه ایچوندلرلر.

یگر می ایکنجی سوزک ایکنجی مقامنک مقدّمه سنده بیان ایدیلدیگی گبی؛ حضرت عزرائیل (عس)، قبض ارواح وظیفه سی خصوصنده جناب حقّه مناجات ایتمش. دیمش: "سنک قوللرک بدن کوسه جکلر." جوابًا اوڭا دینیلیمش: "سنک وظیفه ک ایلّه وفات ایدنلرک اورتّه سنده خسته لقلر و مصیبتلر پرده سنی بیراقه جغم؛ وفات ایدنلر سڭا دگل، بلکه إعتراض و شکوا اوqlرینی او پرده لره آته جقلر." بو مناجاتک سرّینه گوره؛ ئولومک و وفاتک اهل ایمان حقّنده حقیقی گوزل یوزینی گورمه یین و اونده کی رحمتک جلوه سنی بیلیمه ینلرک کوسمه لری و إعتراضلری ذاتِ حیّ قیومه گیتمه مک ایچون حضرت عزرائیلک (عس) وظیفه سی ده بر پرده اولدیغی گبی، سائر اُسبابلر دخی ظاهری پرده درلر. اوت عزّت عظمت ایستر که، اُسباب پرده دار دستِ قدرت اوله عقلک نظرنده.. فقط وحدت و جلال ایستر که؛ اُسباب، اَللرینی چکسینلر تأثیر حقیقیدن...

فقط حیاتک هم ظاهری، هم باطنی، هم ملک، هم ملکوت و جهلری کیرسز، نقصانسز، قصورسز اولدیغندن؛ شکوالری و إعتراضلری دعوت ایده جک ماده لر اونده بولونمیدیگی گبی، عزّت و قدسیت قدرته منافی اولاجق پیسلک و چرکینلک اولمادیغندن، طوغریدن طوغرییه پرده سز اولارق ذاتِ حیّ قیومک "إحیا ایدیجی، حیات ویریحی، دیریلتیجی" إسمنک اَلنه تسلیم ایدیلیمشلردر. نور ده اویله در، وجود و ایجاد ده اویله در. اونک ایچوندر که؛ ایجاد و خلق طوغریدن طوغرییه، پرده سز، ذاتِ ذو الجلالک قدرتنه باقار. حتّی یاغمو بر نوع حیات و رحمت اولدیغندن، وقتِ نزولی بر مطّرّد قانونه تابع

قیلنمه‌مش؛ تا که، هر وقت حاجتده آلر درگاهِ الهیه‌یه رحمت ایسته‌مک ایچون آچیلسین. اگر یاغمور، گونشک طلوعی گبی بر قانونه تابع اولسه ایدی؛ او نعمتِ حیاتی، هر وقت رجا ایله ایسته‌نیلمیه‌جکدی.

اوچنجی رمز: یگر می طوقوزنجی خاصه‌سنده دینلمشدر که؛ کائناتک نتیجه‌سی حیات اولدیغی گبی؛ حیاتک نتیجه‌سی اولان شکر و عبادت دخی، کائناتک سببِ خلقتی و علّه‌ غائییه‌سی و مقصود نتیجه‌سیدر. اوت بو کائناتک صانعِ حیّ قیّومی بو قدر حدسز انواعِ نعمتیه‌ کندینی ذی‌حیاتلره بیلدیروب سؤدیردیگنه‌مقابل، البته ذی‌حیاتلردن او نعمتله‌ قارشى تشکر و سؤدیرمسینه‌مقابل سومه‌لرینی و قیمتدار صنعتلرینه‌مقابل مدح و ثنا ایتمه‌لرینی و اوامر ربّانیه‌سنه‌ قارشى إطاعت و عبودیتله‌مقابله‌ ایدیلمه‌لرینی ایستر.

ایشته بو سرّ ربوبیته‌ گوره تشکر و عبودیت، بتون انواعِ حیاتک و طولایسیله‌ بتون کائناتک اُکْ اُهمّیتلی غایه‌سی اولدیغندندر که، قرآنِ معجز البیان پک چوق حرارتله‌ و شدّتله‌ و حلاوتله‌ شکر و عبادته‌ سوق ایدیور. و عبادت جنابِ حقّه‌ مخصوص و شکر اوکا لایق و حمد اوکا خاسدر دییه‌ چوق تکرار ایله‌ بیان ایدیور. دیمک بو شکر و عبادت طوغریدن طوغری‌یه‌ مالکِ حقیقیسنه‌ گیتمک لازم اولدیغنی إفاده‌ ایچون، حیاتی بتون شئوناتیه‌ پرده‌سز قبضه‌ تصرّفنده‌ طوماسنه‌ دلالت ایدن ﴿وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ ﴿فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا﴾ گبی آیتلر؛ پک صریح بر صورتده واسطه‌لری نفی ایدوب، طوغریدن طوغری‌یه‌ حیاتی حیّ قیّومک دستِ قدرتنه‌ منحصرًا ویریور. اوت منتدارلق و تشکری دعوت ایدن و محبت و ثنا حسنی تحریک ایدن، حیاتدن صوگره‌ رزق و

شفا و یاغمور گبی وسیله شکران شیلر دخی طوغریدن طوغری یه ذاتِ رزاق شافی یه عائد اولدیغنی؛ اسباب و وسائط بر پرده اولدیغنی ﴿هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا﴾ گبی آیتلر ایله "رزق، شفا و یاغمور، منحصرًا ذاتِ حیّ قیومک قدرته خاصدر." پرده سز، اوندن گلدیگنی إفاده ایچون قاعده نخویه جه علامتِ حصر و تخصیص اولان ﴿هُوَ الَّذِي﴾ هُوَ الرَّزَّاقُ إفاده ایتمشدر. علاجلره خاصیتلری ویرن و تأثیری خلق ایدن آنجق او شافی حقیقیدر.

دردنجی رمز: حیاتک یگرمی سکرنجی خاصه سنده بیان ایدیلمشدر که؛ حیات، ایمانک آلتی آرکاننه باقوب اثبات ایدیور؛ اونلرک تحقّقنه إشارتلر ایدیور. اوت مادام بو کائناتک اّک مهمّ نتیجه سی و مایه سی و حکمتِ خلقتی حیاتدر؛ البته او حقیقتِ عالیّه، بو فانی، قیصه جق، نقصان، املی حیاتِ دنیویه منحصر دگلدرد. بلکه حیاتک یگرمی طوقوز خاصه سیله ماهیتک عظمتی آکلاشیلان شجره حیاتک غایه سی، نتیجه سی و او شجره نک عظمتنه لایق میوه سی، حیاتِ ابدیه در و حیاتِ اخرویه در؛ طاشیله و آغاجیله، طوپراغیله حیاتدار اولان دارِ سعادتده کی حیاتدر. یوقسه بو حدسز جهازاتِ مهمّه ایله تجهیز ایدیلن حیات شجره سی؛ ذی شعور حقّنده، خصوصًا انسان حقّنده میوه سز، فائده سز، حقیقتسز اولمق لازم گله جک.. و سرمایه جه و جهازاتجه سرچه قوشندن مثلاً یگرمی درجه زیاده و بو کائناتک و ذی حیاتک اّک مهمّ یوکسک و اّهمّیتی مخلوقی اولان انسان، سرچه قوشندن سعادتِ حیات جهتنده یگرمی درجه آشاغی دوشوب اّک بدبخت، اّک ذلیل بر بیچاره اولاجق. هم اّک قیمتدار بر نعمت اولان عقل دخی، گچمش زمانک حزنلرینی و گله جک زمانک قورقورلینی دوشونمکله قلبِ انسانی متمادیًا اینجیتوب بر لذّته طوقوز املری

قاریشیدیردیغندن، اُنْ مصیبتلی بر بلا اولور. بو ایسه، یوز درجه باطلدر. دیمک بو حیات دنیویه، آخرته ایمان رکنی قطعی اثبات ایدیور و هر بهارده حشرک اوچ یوز بیگدن زیاده نمونه‌لرینی گوزیمزه گوستریور.

عجبا سنْک جسمْکده، سنْک باغچه‌کده و سنْک وطنْکده حیاتنه لازم و مناسب بتون لوازماتی و جهازاتی حکمت و عنایت و رحمتله إحضار ایدن و وقتنده یتیشدیرن، حتّی سنْک معدّه‌کْ بقا و یاشامق آرزوسيله ایتدیگی خصوصی و جزئی اولان رزق دعاسنی بیلن و ایشیدن و حدسز لذیذ طعاملرله او دعانْک قبولنی گوسترن و معدّه‌ی ممنون ایدن بر متصرّف قدیر، هیچ ممکن میدرکه؛ سنی بیلمه‌سین و گورمه‌سین و نوعِ انسانْک اُنْک بیوک غایه‌سی اولان حیاتِ اُبدیه‌یه لازم اُسبابی إحضار ایتمه‌سین و نوعِ انسانْک اُنْک بیوک، اُنْک اُهمّیتلی، اُنْک لایق و عمومی اولان بقا دعاسنی حیاتِ اُخرویّه‌نْک اِنشاسیله و جتنْک ایجادیلّه قبول ایتمه‌سین و کائناتْک اُنْک مهّم مخلوقی، بلکه زمینْک سلطانی و نتیجه‌سی اولان نوعِ انسانْک عرش و فرشی چینلاتان عمومی و غایت قوّتلی دعاسنی ایشیتمه‌یوب کوچک بر معدّه قدر اُهمّیت ویرمه‌سین، ممنون ایتمه‌سین، کمالِ حکمتنی و نهایت رحمتنی اِنکار ایتدیرسین؟ حاشا یوز یلْک دفعه حاشا!..

هم هیچ قابل میدرکه؛ حیاتْک اُنْک جزئسنْک پک گیزلی سسنی ایشیتسین، دردینی دیگله‌سین و درمان ویرسین و نازینی چکسین و کمالِ اِعتنا و اِهتمام ایله بسله‌سین و اوْکا دقّتله خدمت ایتدیرسین و بیوک مخلوقاتنی اوْکا خدمتکار یاپسین؛ و صوْگْره اُنْک بیوک و قیمتدار و باقی و نازدار بر حیاتْک گوک صداسی گبی یوکسک سسنی ایشیتمه‌سین و اونْک چوق اُهمّیتلی بقا دعاسنی و نازینی و نیازینی نظره آلماسین؟ عادتاً بر نفرْک کمالِ اِعتنا ایله تجهیزات و اِداره‌سنی

ياپسىن؛ و مطيع و محتشم اوردويه هيچ باقماسين.. و ذرّەي گورسون، گونشى گورمه سين.. سيورى سینگك سسنى ايشيتسين، گوك گورولتيسنى ايشيتمه سين؟
حاشا يوز ييك دفعه حاشا!..

هم هيچ بر جهتله عقل قبول ايدر مى كه؛ حدسز رحمتلى، محبتلى و نهايت درجەده شفقتلى و كندى صنعتنى چوق سور و كندىنى چوق سؤدير و كندىنى سونلرى زياده سور بر ذاتِ قديرِ حكيم، اُك زياده كندىنى سون و سويملى و سويلن و صانعنى فطرّة پرستش ايدن حياتى و حياتك ذاتى و جوهرى اولان روحى، موتِ ابدى ايله اعدام ايدوب، كندندن او سؤگىلى محببى و حبيبى ابدى بر صورتده كوسدورسون، طاريلتسين، دهشتلى رنجيده ايدەرك سِر رحمتنى و نورِ محببىنى انكار ايتسين و ايتديرسين؟ يوز ييك دفعه حاشا و كلا!..
بو كائناتى جلوه سيله سوسلنديرن بر جمالِ مطلق و عموم مخلوقاتى سوينديرن بر رحمتِ مطلقه، بويله حدسز بر چركينلكن و قبحِ مطلقدن و بويله بر ظلمِ مطلقدن، بر مرحمتسزلكن، البته نهايتسز درجه منزهدر و مقدّسدر.

نتيجه: مادام دنياده حيات وار، البته انسانلردن حياتك سِرّى آكلايانلر و حياتنى سوءِ استعمال ايتمه ينلر، دارِ بقاده و جنتِ باقيه ده، حياتِ باقيه يه مظهر اولاجقلردر. آمنا.

و هم ناصلكه ير يوزنده بولونان پارلاق شيلرك گونشك عكسلريله پارلامالرى و دكزلرك يوزلرنده قبارجقلرى ضيانك لمعلريله پارلايوب سونمه لرى، آرقه لرندن گلن قبارجقلر ينه خيالى گونشجكلره آيينه لك ايتمه لرى بالبداهه گوسترييور كه؛ او لمعلر، يوكسك بر تك گونشك جلوّه انعكاسيدرلر و گونشك وجودىنى مختلف ديبلر ايله ياد ايدىيورلر و ايشيق پارمقلريله اوگا اِشارت

ایدیورلر. عیناً او یله ده: ذاتِ حیّ قیومک محیی اسمنک جلوهٔ اعظمی ايله برآڭ یوزنده و بحرک ایچنده ذی حیاتلرک قدرتِ إلهیه ايله پارلایوب، آرقه‌لرندن گلنلره یر ویرمک ایچون "یا حی!" دییوب پردهٔ غیبده گیزلمه‌لری؛ بر حیاتِ سرمدیه صاحبی اولان ذاتِ حیّ قیومک حیاتنه و وجوبِ وجودینه شهادتله، إشارتله ایتدکلری گبی.. عموم موجوداتک تنظیمنده اثری گورونن علمِ إلهی یه شهادت ایدن بتون دلیلله و کائناته تصرف ایدن قدرتی إثبات ایدن بتون برهانلر و تنظیم و إدارهٔ کائناتده حکمفرما اولان إرادة و مشیعتی إثبات ایدن بتون حجتله و کلامِ ربّانی و وحیِ إلهینک مداری اولان رسالتله إثبات ایدن بتون علامتله، معجزه‌لر و هکذا یدی صفاتِ إلهیه شهادت ایدن بتون دلائل؛ بالائتفاق ذاتِ حیّ قیومک حیاتنه دلالت، شهادت، إشارت ایدیورلر. چونکه ناصل بر شیده گورمک وارسه، حیاتی ده وار؛ ایشیتمک وارسه، حیاتک علامتیدر؛ سویله‌مک وارسه، حیاتک وجودینه إشارت ایدر؛ إختیار، إرادة وارسه حیاتی گوسترر.. عیناً او یله ده؛ بو کائناتده آثاریله وجودلری محقق و بدیهی اولان قدرتِ مطلقه و إرادةٔ شامله و علمِ محیط گبی صفتله بتون دلائلریله ذاتِ حیّ قیومک حیاتنه و وجوبِ وجودینه شهادت ایدرله و بتون کائناتی بر گولگه‌سیله ایشیق‌لان‌دیران و بر جلوه‌سیله بتون دارِ آخرتی ذراتیله برابر حیات‌لان‌دیران حیاتِ سرمدیه‌سنه شهادت ایدرله.

هم حیات، "ملائکه‌یه ایمان" رکننه دخی باقار، رمزاً إثبات ایدر. چونکه مادام کائناتده اَکْ مهمّ نتیجه حیاتدر و اَکْ زیاده إنتشار ایدن و قیمتدارلغی ایچون نسخه‌لری تکثیر ایدیلن و زمین مسافرخانه‌سنی گلوب گچن قافله‌لرله شنلندیرن ذی حیاتلردر.. و مادام کُرّهٔ ارض بو قدر ذی حیاتک انواعیله طولملش و متممادیا ذی حیات انواعلرینی تجدید و تکثیر ایتمک حکمتیله هر وقت طولار

بوشانیر و اُڭ خسیس و چورومش ماده‌لرنده دخی کثرتله ذی‌حیاتلر خلق ایدیلهرک بر محشر حوینات اولویور.. و مادام حیاتک سوزولمش اُڭ صافی خلاصه‌سی اولان شعور و عقل و اُڭ لطیف و ثابت جوهری اولان روح، بو کُره اُرضده غایت کثرتلی بر صورتده خلق اولونویورلر؛ عادتاکُره اُرض، حیات و عقل و شعور و ارواح ایله اُحیا اولوب اویله شنلندیلمش... اُلبته کُره اُرضدن داها لطیف، داها نورانی، داها بیوک، داها اُهمیتلی اولان اُجرام سماویه؛ ئولو، جامد، حیاتسز، شعورسز قالماسی اُمكان خارجنده در. دیمک گوکلری، گونشلیری، ییلدیزلری شنلندیره‌جک و حیاتدار وضعیتنی ویره‌جک و نتیجه خلیقت سماواتی گوستره‌جک و خطابات سبحانییه مظهر اولاجق اولان ذی‌شعور، ذی‌حیات و سماواته مناسب سکنه‌لر، هر حالده سرّ حیاتله بولونویورلر که، اونلر ده ملائکه‌لردر.

هم حیاتک سرّ ماهیتی "پیغمبرله ایمان" رککنه باقوب رمزّا اثبات ایدر. اوت مادام کائنات، حیات ایچون یارادیلمش و حیات دخی حیّ قیوم اُزلینک بر جلوّه اعظمیدر، بر نقش اُکملیدر، بر صنعت اُجملیدر. مادام حیات سرمدیه، رسوللرک گوندیرلمسیله و کتابلرک ایندیلمسیله کندینی گوسترر. اوت اُگر کتابلر و پیغمبرلر اولمازسه، او حیات اُزلیه بیلینمز. ناصلکه بر آدمک سویله‌مسیله، دیری و حیاتدار اولدیغی اُڭلاشیلیر؛ اویله ده بو کائناتک پرده‌سی آلتنده اولان عالم غیبک آرقه‌سنده سویله‌ین، قونوشان، أمر و نهی ایدوب خطاب ایدن بر ذاتک کلماتنی، خطاباتنی گوستره‌جک، پیغمبرلر و اُللرنده نازل اولان کتابلردر. اُلبته کائناتده کی حیات، قطعی بر صورتده حیّ اُزلینک وجوب وجودینه قطعی شهادت ایتدیگی گبی؛ او حیات اُزلیه‌نک شعاعاتی، جلواتی، مناسباتی اولان "اُرسال رسل" و "اُنزال کتب" رکنلرینه باقار، رمزّا اثبات ایدر. و بِالْخَاصّه

رسالتِ محمدیه (عصم) و وحیِ قرآنی، حیاتک روحی و عقلی حکمنده اولدیغندن، بو حیاتک وجودی گبی، حقانیتلری قطعیدر دینیله بیلیر.

أوت ناصلکه حیات، بو کائناتدن سوزولمش بر خلاصه‌در.. و شعور و حسّ دخی حیاتدن سوزولمش، حیاتک بر خلاصه‌سیدر.. عقل دخی شعوردن و حسدن سوزولمش، شعورک بر خلاصه‌سیدر.. و روح دخی، حیاتک خالص و صافی بر جوهری و ثابت و مستقل ذاتیدر؛ اوپله ده مادّی و معنوی حیاتِ محمدیه (عصم) دخی، حیات و روح کائناتدن سوزولمش خلاصة الخلاصه‌در.. و رسالتِ محمدیه دخی (عصم)، کائناتک حسّ و شعور و عقلندن سوزولمش أک صافی خلاصه‌سیدر، بلکه مادّی و معنوی حیاتِ محمدیه (عصم)، آثارینک شهادتيله حیاتِ کائناتک حیاتیدر.. و رسالتِ محمدیه (عصم)، شعورِ کائناتک شعوریدر و نوریدر.. و وحیِ قرآن دخی، حیاتدار حقائقک شهادتيله حیاتِ کائناتک روحیدر و شعورِ کائناتک عقلیدر. أوت، أوت، أوت... اگر کائناتدن رسالتِ محمدیه‌نک (عصم) نوری چیقسه، گیتسه؛ کائنات وفات ایده‌جک.. اگر قرآن گیتسه، کائنات دیوانه اولاجق و کُرّه ارض قفاسنی، عقلنی غائب ایده‌جک، بلکه شعورسز قالمش اولان باشنی بر سیاره‌یه چارپه‌جق، بر قیامتی قوپاره‌جق.

هم حیات، "ایمان بالقدر" رکننه باقییور، رمزاً اثبات ایدر. چونکه مادام حیات، عالم شهادتک ضیاسیدر و إستیلا ایدیور و وجودک نتیجه‌سی و غایه‌سیدر و خالقِ کائناتک أک جامع آیینه‌سیدر و فعالیتِ ربّانیه‌نک أک مکمل أتمودجی و فهرسته‌سیدر، تمثیلده خطا اولماسین، بر نوع پروگرامی حکمنده‌در. ألبته عالم غیب (یعنی ماضی، مستقبل) یعنی گچمش و گله‌جک مخلوقاتک حیاتِ معنویه‌لری حکمنده اولان إنتظام و نظام و معلومیت و مشهودیت و تعین و

أوامرِ تکوینیہ یی اِمثالہ مہیا بر وضعیتہ بولونمالرینی سرّ حیات اِقتضا ایدیور. ناصلکہ بر آغاجک چکردک اصلسی و کوکی و منتہاسندہ و میوہلرنده کی چکردکلی دخی عینا آغاج گبی بر نوع حیاتہ مظهردرلر. بلکه آغاجک قوانین حیاتہ سندن داها اینجه قوانین حیاتی طاشیورلر. هم ناصلکہ بو حاضر بھاردن اول گچمش گوزک بیراقدیغی تخملر و کوکلر، بو بھار گیتدکدن صوگرہ، گلہ جک بھارلرہ بیراقہ جغی چکردکلی، کوکلر، بو بھار گبی جلوہ حیاتی طاشیورلر و قوانین حیاتہ یہ تابعدرلر.

عینا اویلہ ده؛ شجرہ کائناتک بتون دال و بوداقلریلہ هر برینک بر ماضیسی و مستقبل ی وار. گچمش و گلہ جک طورلرندن و وضعیتلرندن متشکل بر سلسلہ سی بولونور. هر نوع و هر جزئک علم اِلہیہ ده مختلف طورلر ایلہ متعدد وجودلری بر سلسلہ وجود علمی تشکیل ایدر. و وجود خارجی گبی او وجود علمی دخی، حیات عمومیہ نک معنوی بر جلوہ سنہ مظهردر کہ، مقدّرات حیاتہ، او معنیدار و جانلی ألواح قدریہ دن آیینر. اوت عالم غیثک بر نوعی اولان عالم ارواح، عین حیات و مادّہ حیات و حیاتک جوهرلری و ذاتلری اولان ارواح ایلہ طولو اولماسی، اَلبتہ ماضی و مستقبل دینیلن عالم غیثک بر دیگر نوعی ده و ایکنجی قسمی دخی، جلوہ حیاتہ مظهریتی ایستر و اِستلزام ایدر. هم هر بر شیئک وجود علمیسندہ کی انتظام اکملی و معنیدار وضعیتلری و جانلی میوہلری، طورلری؛ بر نوع حیات معنویہ یہ مظهریتی گوسترر. اوت حیات ازلہ گونشنک ضیاسی اولان بو جلوہ حیات، اَلبتہ یالکز بو عالم شہادته و بو زمان حاضرہ و بو وجود خارجی یہ منحصر اولاماز؛ بلکه هر بر عالم، قابلیتہ گورہ او ضیانک جلوہ سنہ مظهردر؛ و کائنات بتون عالملریلہ او جلوہ ایلہ حیاتدار و ضیادارد. یوقسہ نظر ضالانک گوردیگی گبی موقت و ظاہری بر حیات

آلتنده هر بر عالم، بیوک و مدهش برر جنازه و قراڭقلی برر ویرانه عالم اولاجقدی.

ایشته "قدره و قضایه ایمان" رکنی دخی، گنیش بر وجهده سرّ حیاتله آڭلاشلیلیور و ثابت اولویور. یعنی ناصلکه عالم شهادت و موجود حاضر اشیاء، إنتظاملریله و نتیجه‌لریله حیاتدارلقری گورونویور، اویله ده عالم غیبدن صاییلان گچمش و گله‌جک مخلوقاتک دخی معنّا حیاتدار بر وجود معنویلی و روحلی برر ثبوت علمیلری واردر که؛ لوح قضا و قدر واسطه‌سیله او معنوی حیاتک اثری، مقدّرات نامیله گورونور، تظاهر ایدر.

بشنجی رمز: هم حیاتک اون آلتنجی خاصّه‌سنده دینیلیمش که: حیات بر شیئه گیردیگی وقت، او جسدی بر عالم حکمنه‌گتیرر؛ جزء ایسه کلّ گبی، جزئی‌یه دخی کلّی گبی بر جامعیت ویرر. اوت حیاتک اویله بر جامعیتی وار؛ عادتاً عموم کائناته تجلی ایدن اکثر اسماء حسنی‌ی کندنده گوسترن بر جامع آیینّه اُحدیتدر. بر جسمه حیات گیردیگی وقت، کوچک بر عالم حکمنه‌گتیرر؛ عادتاً کائنات شجره‌سنک بر نوع فهرسته‌سنی طاشییان بر نوع چکرده‌گی حکمنه گچیور. ناصلکه بر چکرده‌ک، اونک آغاجنی یاپاییلن بر قدرتک اثری اولاییلیر؛ اویله ده اُک کوچک بر ذی‌حیاتی خلق ایدن، البته عموم کائناتک خالقیدر.

ایشته بو حیات، بو جامعیتیله اُک گیزی بر سرّ اُحدیتی کندنده گوسترنر. یعنی ناصلکه عظمتلی گونش، ضیاسیله و یدی رنگیله و عکسیله گونشه مقابل اولان هر بر قطره صوده و هر بر جام ذره‌سنده بولونویور.. اویله ده؛ هر بر ذی‌حیاتده کائناتی إحاطه ایدن اسماء و صفاتِ إلهیه‌نک جلوه‌لری برابر اونده تجلی ایدیور. بو نقطه نظرده حیات؛ کائناتی، ربوبیت و ایجاد جهتنده إنقسام

و تجزی قبول ایتمز بر کلّ حکمنه، بلکه اشتراکی و تجزیسی امکان خارجنده بولونان بر کلی حکمنه گتیرر. اوت سنی یارادان، بتون نوع انسانی یارادان ذات اولدیغنی، بالبداهه سنک یوزگده کی سگه سی گوستریور. چونکه ماهیت انسانیه بردر، انقسامی غیر ممکندر. هم حیات واسطه سیله اجزای کائنات اونک افرادی حکمنه و کائنات ایسه، نوعی حکمنه گچر؛ سگه احدثی مجموعنده گوستردیگی گبی، هر بر جزءده دخی او سگه احدثی و خاتم صمدیتی گوستره رک شرک و اشتراکی هر جهتله طرد ایدر.

هم حیاتده صنعت ربّانیه نك او یله فوق العاده خارقه معجزه لری وار که، بتون کائناتی خلق ایده مهین بر ذات، بر قدرت؛ اُک کوچک بر ذی حیاتی خلق ایده مز. اوت بر نخود دانه سنده بتون قرآنی یازار گبی؛ چامک غایت کوچک بر تخمنده قوجه چام آغاجنک فهرسته سنی و مقدراتنی یازان قلم، البته سماواتی ییلدیزلرله یازان قلم اولاییلیر. اوت بر آرینک کوچک قفا سنده کائنات باغچه سنده کی چیچکلری طانیه جق و اکثر انواعیله مناسبتدار اولاجق و بال گبی بر هدیه رحمتی گتیره جک و دنیایه گلیدیگی گونده شرائط حیاتی بیله جک درجه ده بر استعدادی، بر قابلیت، بر جهازی درج ایدن ذات؛ البته بتون کائناتک خالق اولاییلیر.

الحاصل: حیات ناصلکه کائناتک یوزنده پارلاق بر سگه توحیددر و هر بر ذی روح دخی حیات نقطه سنده بر سگه احدثدر و حیاتک هر بر فردنده بولونان نقش صنعت، بر مهر صمدیتدر و ذی حیاتلرک عددنجه بو کائنات مکتوبنی ذات حی قیوم و واحد احد نامنه حیاتلریله امضا ایدیورلر و او مکتوبده توحید مهرلری و احدث خاتملری و صمدیت سگه لریدرلر.. او یله ده؛ حیات گبی، هر بر ذی حیات دخی، بو کتاب کائناتده برر مهر وحدانیت

اولدیغی گچی، هر برینک یوزنده و سیماسنده برر خاتم اُحدیت قونولمشدر. هم ناصلکه حیات، جزئیاتی عددنجه و ذی حیات اُفرادی صاییسنجه ذات حیّ قیومک وحدتنه شهادت ایدن اِمضالر و مُهرلردر.. اویله ده؛ اِحیا و دیریلتمک فعلی دخی، اُفرادی عددنجه توحیده اِمضا باصییور. مثلاً: اِحیانک بر فردی اولان اِحیای ارض، گونش گچی پارلاق بر شاهد توحیددر. چونکه بهارده زمینک دیرلمسنده و اِحیاسنده اوچ یوز ییک اُنواعک و هر نوعک حدسز اُفرادی برابر، بربری ایچنده، نقصانسز، قصورسز، مکمل، منتظم اِحیا ایدیلیلر و دیریلیرلر. اوت بویله بر تک فعل ایلّه حدسز منتظم فعللری یاپان، اَلته بتون مخلوقاتک خالقیدر و بتون ذی حیاتلری اِحیا ایدن حیّ قیومدر و ربوبیتنده اِشتراکی ممکن اولمیان بر واحد اُحددر.

شیمدیلک حیاتک خاصه لرندن بو قدر آز و مختصر یازیلدی. باشقه خاصه لرك بیاى و تفصیلاتنى رساله نوره و باشقه زمانه حواله ایدیورز.

نورک بکجی

خاتمه

إِسْمِ أعظم هرکس ایچون بر اولماز، بلکه آیری آیری اولویور. مثلاً إمامِ علی رضی الله عنہک حقّنده؛ "فرد، حی، قیوم، حکم، عدل، قدّوس" آلتی إسمدر. و إمامِ أعظمک إسمِ أعظمی "حکم، عدل" ایکی إسمدر. و غوثِ أعظمک إسمِ أعظمی "یا حی"! در. و إمامِ ربّانینک إسمِ أعظمی "قیوم" و هکذا.. پک چوق ذاتلر داها باشقه إسملری، إسمِ أعظم گورمشلردر.

بو بشنجی نکتہ إسمِ حیّ حقّنده اولدیغی مناسبتیله، هم تبرّک، هم شاهد، هم دلیل، هم قدسی بر حجّت، هم کندیمزه بر دعا، هم بو رسالیه بر حسنِ خاتمه اولارق رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، جوشن الکبیر نامنده کی مناجاتِ أعظمنده معرفتِ اللّٰهده غایت یوکسک و غایت جامع درجهده معرفتی گوستره رک بویله دیمشدر. بز ده خیالاً او زمانه گیدوب، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک دیدیگنه "آمین!" دییه رک، عین مناجاتی کندیمز ده سویله یور گبی، صدایِ محمدی علیه الصلاة والسلام ایله دیرز:

﴿يَا حَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ * يَا حَيُّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ﴾

﴿يَا حَيُّ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ حَيٌّ * يَا حَيُّ الَّذِي لَا يُشَبِّهُهُ شَيْءٌ﴾

﴿يَا حَيُّ الَّذِي لَا يَحْتَاجُ إِلَى حَيٍّ * يَا حَيُّ الَّذِي لَا يُشَارِكُهُ حَيٌّ﴾

﴿يَا حَيُّ الَّذِي يُمِيتُ كُلَّ حَيٍّ * يَا حَيُّ الَّذِي يَرْزُقُ كُلَّ حَيٍّ﴾

﴿يَا حَيُّ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتَى * يَا حَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ﴾

﴿سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَمَانُ الْأَمَانُ نَجِّنَا مِنَ النَّارِ آمِينَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اوتوزنجى لمعه نىڭ آلتىنجى نىكتەسى

ئىسىم "قىيۇمە" باقار.

ئىسىم حىڭ بىر خىلاصەسى، نور چىشمەنىڭ بىر ذىلى اولمش؛
بو ئىسىم قىيۇم دىخى، اوتوزنجى سوزىڭ ذىلى اولماسى مناسىب گورولدى.

إعتذار: بو چوق اھمىيتلى مسئلەلر و چوق درين و
گنىش ئىسىم قىيۇمىڭ جلوۋۋ اعظمى، هم منتظماً دگل، بلکہ آيرى
آيرى لمەلر طرزىندە قلبە خطور ايتىدىگىندىن، هم غايت مشوش
و عجلە و تدقيقسىز مسودە حالىندە قالدىغىندىن ألبتە تعبيرات
و إفادەلردە چوق نقصانلر، إنتظامسىزلقلر بولونە جقدر.
مسئلەلرڭ گوزللەكلرىنە، بنم قصورلىرى باغىشلامالىسىڭز.

إخطار

ئىسىم اعظمە عائد نىكتەلر، اعظمى بىر صورتدە گنىش، هم غايت درين
اولدىغىندىن، خصوصاً ئىسىم قىيۇمە عائد مسئلەلر و بالخاصە برنجى شعاعى (حاشىيە)
مادىيونلرە باقديغى ايچون، داها زىيادە درين گيتىدىگىندىن، ألبتە هر آدم هر مسئلەيى
هر جەتدە آڭلاماز. فقط هر كس هر مسئلەدن بىر درجە حصە آلايلىر. "بىر شى
بتون ألدە ايدىلمىزسە، بتون بتون ألدن قاچىرلماز. "قاعىدەسىلە، "بو معنوى

(حاشىيە): بو رسالەيى اوقويان اگر متفنى دگل ايسە، برنجى شعاعى اوقوماسىن ويا آخردە
اوقوسون؛ ايكىنجىدن باشلاسىن.

باغچه‌نڭ بتون ميوه‌لرینی قوپارامیورم" دئییه واز گچمک کار عقل دگلدرد. إنسان نه قدر قوپارسه، او قدر کاردر.

إِسْمُ أَعْظَمِهِ عَائِدُ مَسْئَلِهِ لِرُكْ إِحَاطَةِ اِيدِيلْمِيه جِك درجده گنیشلری اولدیغی گبی، عقل گورمیه جِك درجده اینجه لری ده واردر. خصوصًا اِسْمِ حَيٍّ وَ قِيَّومِهِ وَ بِالْخَاصَّةِ حَيَاتِك ايمان اُرکاننه قارشى رمز لرینه و بِالْخَاصَّةِ قِضَا وَ قَدَر رکننه حیاتِک اِشارتنه و اِسْمِ قِيَّومُک برنجی شعاعنه هر کسک فکری یتیشمز، فقط حصّه سز ده قالماز؛ بلکه هر حالده ایمانی قوتلندیرر. سعادت اُبدیه‌نڭ اناختاری اولان ایمانڭ قوتلشمه سی اُهمیتی چوق عظیمدر. ایمانڭ بر ذره قدر قوتی زیاده اولماسی، بر خزینه در. اِمَامِ رَبَّانِي اُحمَدِ فاروقی دیور که: "بر کوچک مسئله ایمانیه نڭ اِنکشافی، بنم نظرمده یوزلر اذواق و کرامتله مرجّحدر."

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿بِیْدهِ مَلَكُوتُ کُلِّ شَیْءٍ ۖ لَهُ مَقَالِیدُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ﴾
 ﴿وَ اِنْ مِنْ شَیْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ ۖ مَا مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اَخِذٌ بِنَاصِیَتِهَا﴾

گبی قیومیت اِلهیه اِشارت ایدن آیتلرڭ بر نکته سی و اِسْمِ اَعْظَم و یاخود اِسْمِ اَعْظَمُک ایکی ضیاسندن ایکنجی ضیاسی و یاخود اِسْمِ اَعْظَمُک آلتی نورندن آلتنجی نوری اولان "قیوم" اِسْمَنڭ بر جلوّه اَعْظَمی، ذی القعه آینده عقلمه گوروندی. اُسکیشهر چپسخانه سنده کی مساعده سزلگم جهتیه او نور اَعْظَمی اَلْبَتّه تمامیه بیان ایده میه جگم، فقط حضرت اِمَامِ عَلِي (رض)، قصیده اُرجوزه سنده "سکینه" نام عالیه سیله بیان ایتدیگی اِسْمِ اَعْظَم و جلجلوتیه سنده پک محتشم اِسْمِ لره اِسْمِ اَعْظَم ایچنده بولونان او آلتی اِسْمِ اَكْ اَعْظَم، اَكْ اُهمیتی

طوتدیغی ایچون و اونلرک بحتی ایچنده کرامتکارانه بزه تسلّی ویردیگی ایچون
 بو اِسْم قیّومه دخی، اُولکی بش اُسْماء گبی، هیچ اولمازسه مختصر بر صورتده
 "بش شعاع" ایله، او نور اعظمه اِشارت ایده جگز.

برنجی شعاع: بو کائناتک خالق ذو الجلالی قیّومدر. یعنی بذاته قائمدر،
 دائمدر، باقیدر. بتون اُشیا اونکله قائمدر، دوام ایدر و وجودده قالیر، بقا بولور.
 اگر کائناتدن بر دقیقه حق اولسون او نسبت قیّومیت کسیلسه، کائنات محو
 اولور. هم او ذات ذو الجلالک قیّومیتیه برابر قرآن عظیم الشانده فرمان ایتدیگی
 گبی ﴿لَیْسَ کَمِثْلِه شَیْءٌ﴾ در. یعنی نه ذاتنده، نه صفاتنده، نه اُفعالنده نظیری
 یوقدر، مثلی اولماز، شبیهی یوقدر، شریکی اولماز. اوت بتون کائناتی بتون
 شئوناتیه و کیفیاتیه قبضه ربوبیتنده طوتوب، بر خانه و بر سرای حکمنده
 کمال انتظام ایله تدبیر و اداره و تربیه ایدن بر ذات اقدسّه مثل و مثل و شریک
 و شبیه اولماز، محالدر. اوت بر ذات که، اوکا ییلدیزلرک اِیجادی ذره‌لر قدر قولای
 گله.. و اُک بیوک شی اُک کوچک شی گبی قدرتنه مسخّر اوله.. و هیچ بر شی
 هیچ بر شیئه، هیچ بر فعل هیچ بر فعله مانع اولمیه.. و حدسز افراد، بر فرد
 گبی نظرنده حاضر اوله.. و بتون سسلری بردن ایشیده.. و عمومک حدسز
 حاجاتی بردن یاپایله.. و کائناتک موجوداتنده کی بتون انتظامات و میزانلرک
 شهادتیه هیچ بر شی، هیچ بر حال، دائره مشیئت و اِرادّه سندن خارج اولمیه..
 و هیچ بر مکانده اولمادیغی حالده، هر بر یرده و هر بر مکانده قدرتیه، علمیه
 حاضر اوله.. و هر شی اوندن نهایت درجه‌ده اوزاق اولدیغی حالده، او ایسه
 هر شیئه نهایت درجه‌ده یاقین اولاییلن بر ذات حیّ قیّوم ذو الجلالک البته هیچ
 بر جهته مثلی، نظیری، شریکی، وزیری، ضدّی، ندّی اولماز و اولماسی محالدر.

یالکڑ مَثَل و تمثیل صورتندہ شئوناتِ قدسیہ سنہ باقیلہ بیلیر. رسالہ نوردہ کی بتون تمثیلات و تشبیہات، بو مَثَل و تمثیل نوعنددرلر.

ایشته بویله مِثلَسز و واجب الوجود و مادّہ دن مجرّد و مکاندن منزّه و تجزیسی و انقسامی هر جهتله محال و تغیر و تبدیلی ممتنع و احتیاج و عجزی امکان خارجندہ اولان بر ذاتِ اقدسک کائنات صفحاتندہ و طبقاتِ موجوداتندہ تجلی ایدن بر قسم جلوه‌لرینی عینِ ذاتِ اقدس توهم ایدهرک بر قسم مخلوقاتنه الوهیتک احکامنی ویرن اهلِ ضلالت انسانلرک بر قسمی، او ذاتِ ذو الجلالک بعض اثرلرینی طبیعتہ إسناد ایتمشلر. حالبوکه رسالہ نورک متعّد یرلرنده قطعی برهانلرله اثبات ایدیلمش که: طبیعت بر صنعتِ إلهیہدر، صانع اولماز.. بر کتابتِ ربّانیہدر، کاتب اولماز.. بر نقشدر، نقّاش اولماز.. بر دفتردر، دفتردار اولماز.. بر قانوندر، قدرت اولماز.. بر مسطرّدر، مَصْدَرُ اولماز.. بر قابلدر، منفعل اولور؛ فاعل اولماز.. بر نظامدر، ناظم اولماز.. بر شریعتِ فطریہدر، شارع اولماز.

فرض محال اولارق اُکْ کوچک بر ذی حیات مخلوق طبیعتہ حواله ایدیلسه، "بونی یاپ" دینیلسه؛ رسالہ نورک چوق یرلرنده قطعی برهانلرله اثبات ایدیلدیگی گبی، او کوچک ذی حیاتک اَعْضالری و جهازاتلری عددنجه قابلر، بلکه ماکینه‌لر بولوندیرمق گرکدر؛ تاکه، طبیعت او ایشی گوره بیلسین.

هم مادّیون دینیلن بر قسم اهلِ ضلالت، ذرّاتندہ کی تحولاتِ منتظمه ایچندہ خلاقیتِ إلهیہنک و قدرتِ ربّانیہنک بر جلوؤ اعظمی حسّ ایتدکلرندن و او جلوہ‌نک نرهدن گلیدیگی بیله مدکلرندن و او قدرتِ صمدانیہنک جلوہ‌سندن گلن عمومی قوّتک نرهدن اداره ایدیلدیگی آکلائیہ مدقلرندن، مادّه و قوّتی اُزلی

توهم ایدهرک، ذره‌لره و حرکتلرینه آثارِ اِلْهیه‌یی اِسناد ایتمگه باشلامشلر. فسبحان الله! انسانلرده بو درجه حدسز جهالت اولاییلر می که، مکاندن منزّه اولمقله برابر هر بر یرده هر بر شیئک ايجادنده هر شیئی گوره‌جک، بیله‌جک، اداره ایدهرک بر طرزده بولونور بر وضعیتله یاپیدیغی فعللری و اثرلری؛ جامد، کور، شعورسز، اراده‌سز، میزانشز و تصادف فورطنه‌لری ایچنده چالقانان ذراته و حرکاتنه ویرمک، نه قدر جاهلانه و خرافتکارانه بر فکر اولدیغی، ذره قدر عقلی بولونانلرک بيلمسی گرکدر. اوت بو حریفلر وحدت مطلقه‌دن واز گچدکلری ایچون، حدسز و نهایتسز بر کثرت مطلقه‌یه دوشمشلر؛ یعنی بر تک اِلْهی قبول ایتدکلری ایچون، نهایتسز اِلْهلی قبول ایتمگه مجبور اولویورلر. یعنی بر تک ذات اقدسک خاصه‌سی و لازم ذاتیسی اولان ازلیتی و خالقیتی، بوزولمش عقللرینه صیغیشدیره‌مدقلرندن؛ او حدسز، نهایتسز جامد ذره‌لرک ازلیتلرینی، بلکه الوهیتلرینی قبول ایتمگه مسلک‌لرنجه مجبور اولویورلر...

ایشته سن گل، اجهلیتک نهایتسز درجه‌سنه باق! اوت ذره‌لرده کی جلوه ایسه؛ ذره‌لر طائفه‌سنی واجب الوجودک حویلله، قدرتیله، امریله منتظم و محتشم بر اوردو حکمنه گتیرمشدر. اگر بر ثانیه او قوماندان اعظمک امری و قوتی گری آلینسه، او چوق کثرتلی جامد، شعورسز طائفه، باشی بوزوقلر حکمنه گله‌جکلر؛ بلکه بتون بتون محو اولاجقلر.

هم انسانلرک بر قسمی گویا داها ایلری گوروپور گبی، داها زیاده جاهلانه بر ضلالتله صانع ذو الجلالک غایت لطیف، نازنین، مطیع، مسخر بر صحیفه‌ی اجرااتی و امرلرینک بر واسطه‌ی نقلیاتی و ضعیف بر پرده‌ی تصرفاتی و لطیف بر مداد (مرکب) کتابتی و اک نازنین بر حله‌ی ايجاداتی و بر مایه‌ی مصنوعاتی و بر مزرعه‌ی حبوباتی اولان "اثیر" ماده‌سنی، جلوه‌ی ربوبیتنه آیینه‌دارلق ایتدیگی

ایچون مصدر و فاعل توهم ایتمشلر. بو عجیب جهالت، حدسز محالری
 استلزام ایدیور. چونکه اثیر ماده‌سی، مادّیونلری بوغدیران ذرات ماده‌سندن
 داها لطیف و اُسکی حکمانک صاپلانیدیغی هیولاء فهرسته‌سندن داها کثیف،
 اختیارسز، شعورسز، جامد بر ماده‌در. بو حدسز بر صورتده تجزّی و انقسام
 ایدن و ناقللک و انفعال خاصّه‌سیله و وظیفه‌سیله تجهیز ایدیلن بو ماده‌یه، بلکه
 او ماده‌نک ذره‌دن چوق درجه داها کوچک اولان ذره‌لرینه؛ هر شیده هر شیئی
 گوره‌جک، بیله‌جک، اداره ایده‌جک بر اختیار و بر اقتدار ایله وجود بولان
 فعللری، اثرلری اسناد ایتمک، اثیرک ذره‌لری عددنجه یا کلیلشدر.

أوت موجوداتده گورونن فعلِ ایجاد او یله بر کیفیتده‌در که؛ هر شیده،
 خصوصاً ذی‌حیات اولسه، اکثر اشیایی و بلکه عموم کائناتی گوره‌جک،
 بیله‌جک و کائناته قارشی او ذی‌حیاتک مناسباتنی طانیه‌جق، تأمین ایده‌جک بر
 اقتدار و اختیاردن گلدیگنی گوستریور که، مادّی و إحاطه‌سز اولان اُسبابک
 هیچ بر جهتله فعلی اولماز. أوت (سرّ قیومیتله) اُک جزئی بر فعلِ ایجاد،
 طوغریدن طوغری‌یه بتون کائنات خالقنک فعلی اولدیغنه دلالت ایدن بر سرّ
 أعظمی طاشیور. أوت مثلاً بر آرینک ایجادینه توجه ایدن بر فعل، ایکی جهتله
 خالق کائناته خصوصیتنی گوستریور.

برنجیسی: او آرینک بتون اُمثالنک بتون زمینده، عین زمانده عین فعله
 مظهریتلری گوستریور که: بو جزئی و خصوصی فعل ایسه، إحاطه‌لی روی
 زمینی قاپلامش بر فعلک بر اوجیدر. او یله ایسه؛ او بیوک فعلک فاعلی و او فعلک
 صاحبی کیم ایسه، او جزئی فعل دخی اونکدر.

ایکنجی جهت: بو حاضر آرینک خلقتنه توجّه ایدن فعلک فاعلی اولق ایچون، او آرینک شرائط حیاتیه سنی و جهازاتی و کائناتله مناسباتنی تأمین ایده جک و بیله جک قدر پک بیوک بر إقتدار و إختیار لازم گلدیگندن، او جزئی فعلی یاپان ذاتک، اکثر کائناته حکمی گچمکله آنجق او فعلی او یله مکمل یاپایلیر. دیمک اُک جزئی فعل، ایکی جهتله خالق کلّ شیئه خاص اولدیغنی گوسترر.

اُک زیاده جای دقت و جای حیرت شودر که: وجودک اُک قوتلی مرتبه سی اولان "وجوب" اُک و وجودک اُک ثباتلی درجه سی اولان "ماده دن تجرّد" اُک و وجودک زوالدن اُک اوزاق طورى اولان "مکاندن منزّهیت" اُک و وجودک اُک صاعلام و تغیردن و عدمدن اُک مقدّس صفتی اولان "وحدت" اُک صاحبی اولان ذات واجب الوجودک اُک خاص خاصّه سی و لازم ذاتیسی اولان اُزلیتی و سرمدیتی؛ وجودک اُک ضعیف مرتبه سی و اُک اینجه جک درجه سی و اُک متغیر، متحوّل طورى و اُک زیاده مکانه یاییلمش اولان حدسز کثرتلی بر مادی ماده اولان اُثیر و ذرات گبی شیلره ویرمک و اونلره اُزلیت إسناد ایتمک و اونلری اُزلی تصور ایتمک و قسماً آثار إلهیه نك اونلردن نشئت ایتدیگنی توهم ایتمک، نه قدر خلاف حقیقت و واقعه مخالف و عقلدن اوزاق و باطل بر فکر اولدیغنی، رساله نورک متعّد جزءلرنده قطعی برهانلره گوستریلمشدر.

ایکنجی شعاع: "ایکی مسئله در.

برنجی مسئله: إسم قیومک بر جلوه اعظمه إشارت ایدن ﴿لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ

وَلَا نَوْمٌ ﴿ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ أَخَذُ بِنَاصِيَتِهَا ﴿ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ ﴾ گبی

آیتلرک إشارت ایتدیگی حقیقت اعظمک بر وجهی شودر که:

شو کائناتده کی أجرام سماویه نڭ قیاملری، دواملری، بقالری؛ سَر قیومیتله باغلیدر. اَگر او جلوه قیومیت بر دقیقه ده یوزینی چویرسه، بر قسمی کُرّه اَرُضدن بیك دفعه بیوڪ میلیونلره کره لر، فضای غیر متناهی بوشلغنده طاغیلاجق، بربرینه چارپه جق، عدمه دو کوله جکلر. ناصلکه مثلاً: هواده (طیاره لر یزنده) بیگلر محتشم قصرلری کمالِ إنتظامله طور دیروب سیاحت ایتدیرن بر ذاتک قیومیت إقتداری، او هواده کی سرایلرک ثبات و نظام و دواملری ایله ئولچولور.. او یله ده: او ذات قیوم ذو الجلالک ماده اَثیریه ایچنده حدسز أجرام سماویه یه نهایت درجه ده إنتظام و میزان ایچنده سَر قیومیتله بر قیام، بر بقا، بر دوام ویره رک، بعضی کُرّه اَرُضدن بیك و بر قسمی بر میلیون دفعه بیوڪ میلیونلره عظیم کره لر دیرکسز، إستنادسز، بوشلقده طور دیرمقله برابر، هر برینی بر وظیفه ایله توظیف ایدوب غایت محتشم بر اوردو شکلنده "أمرٍ کُنْ فیکون" دن گلن فرمانلره کمالِ إنقیادله إطاعت ایتدیرمسی، إسم قیومک أعظمی جلوه سنه بر ئولچو اولدیغی گبی، هر بر موجودک ذره لری دخی، ییلدیزلر گبی سَر قیومیتله قائم و او سَر ایله بقا و دوام ایدیورلر. اوت بر ذی حیاتک جسدنده کی ذره لرک هر بر اعضایه مخصوص بر هیئت ایله کومه کومه طویلانوب طاغیلما دقلری و سیل گبی آقان عنصرلرک فورطنه لری ایچنده وضعیتلرینی محافظه ایدوب طاغیلما ملری و منتظمًا طور مالری، بالبداهه کندی کندیلرندن اولمایوب، بلکه سَر قیومیتله اولدیغندن؛ هر بر جسد منتظم بر طابور، هر بر نوع منتظم بر اوردو حکمنده اولارق بتون ذی حیات و مرکباتک زمین یوزنده و ییلدیزلرک فضا عالمنده طور مالری و گزمه لری گبی، بو ذره لر دخی حدسز دیللریله سَر قیومیتی إعلان ایدرلر.

ایکنجی مسئله: اشیانک سَر قیومیتله مناسبتدار فائده‌لرینک و حکمتلرینک بر قسمنه إشارت ایتمگی، بو مقام إقتضا ایدیور.

أوت هر شیئک حکمت وجودی و غایه فطرتی و فائده خلقتی و نتیجه حیاتی اوچر نوعدر:

برنجی نوع، کندینه و إنسانه و إنسانک مصلحتلرینه باقار.

ایکنجی نوع، داها مهمدر که: هر شی، عموم ذی شعور مطالعه ایده‌بیله‌جک و فاطر ذو الجلالک جلوۀ آسماسنی بیلدیره‌جک برر آیت، برر مکتوب، برر کتاب، برر قصیده حکمنده اولارق معنالرینی حدسز او قویوجیلرینه إفاده ایتمه‌سیدر.

اوچنجی نوع ایسه، صانع ذو الجلاله عائددر، اوکبا باقار. هر شیئک فائده‌سی و نتیجه‌سی کندینه باقان بر ایسه، صانع ذو الجلاله باقان یوزلردر که، صانع ذو الجلال کندی عجائب صنعتنی کندیسی تماشا ایدر؛ کندی جلوۀ آسماسنه، کندی مصنوعاتنده باقار. بو أعظمی اوچنجی نوعدر، بر ثانیه قدر یاشامق کافیدر.

هم هر شیئک وجودینی إقتضا ایدن بر سَر قیومیت وار که، اوچنجی شعاعده ایضاح ایدیلر جک.

بر زمان طلسم کائنات و معمّای خلقت جلوه‌سیله موجوداتک حکمتلرینه و فائده‌لرینه باقدم، دیدم: "عجبا بو اشیاننه دن بویله کندینی گوستریورلر، چابوق غائب اولوب گیدیورلر؟" اولرک شخصنه باقییورم؛ منتظم، حکمتلی گیینمش، گیدیولمش، سوسلندیولمش، سرگی‌یه تماشاگاهه گوندریولمش. حالبوکه بر ایکی

گونه، بلکه بر قسمی بر قاچ دقیقه‌ده غائب اولوب؛ فائده‌سز بوش بوشنه گیدیورلر. بو قیصه زمانده بزه گوروغمه‌لرندن مقصد نه‌در؟ دییه چوق مراق ایدیوردم. او زمان موجوداتک، خصوصاً ذی‌حیاتک دنیا درسخانه‌سنه کلمه‌لرینک مهم بر حکمتنی لطفِ اِلْهی ايله بولدم. او ده شودر:

هر شی، خصوصاً ذی‌حیات، غایت معنیدار بر کلمه، بر مکتوب، بر قصیده ربّانیدر، بر اعلاننامه اِلْهیدر. عموم ذی‌شعورک مطالعه‌سنه مظهر اولدقدن و حدسز مطالعه‌جیلره معناسنی إفاده ایتدکدن صوگره، لفظی و حروفی حکمنده کی صورت جسمانیه‌سی غائب اولور.

بر سنه قدر بو حکمت بکا کافی گلدی. بر سنه صوگره مصنوعاتده و بالخاصّه ذی‌حیاتلرده بولونان چوق خارقه و پک اینجه صنعتک معجزه‌لری انکشاف ایتدی. آکلادم که: بو چوق اینجه و چوق خارقه اولان دقائق صنعت، یالکز ذی‌شعورلرک نظرلینه إفاده معنا ایچون دگلدر. گرچه هر بر موجودی، حدسز ذی‌شعورلر مطالعه ایده‌بیلیر. فقط هم اونلرک مطالعه‌سی محدوددر، هم ده هرکس او ذی‌حیاتک بتون دقائق صنعتنه نفوذ ایده‌مزلر. دیمک ذی‌حیاتلرک اُک مهم نتیجه خلقتی و اُک بیوک غایه فطرتی، ذات قیوم ازلینک کندی نظینه، کندی عجائب صنعتنی و ویردیگی رحیمانه هدیه‌لرینی و احسانلرینی عرض ایتمکدر.

بو غایه ایسه، چوق زمان بکا قناعت ویردی و اوندن آکلادم که: هر موجودده، خصوصاً ذی‌حیاتلرده حدسز دقائق صنعت بولونماسی، ذات قیوم ازلینک نظینه عرض ایتمک، یعنی ذات قیوم ازلی کندی صنعتنی کنیدی تماشا ایتمک اولان حکمت خلقت، او بیوک مصارفه کافی گلیوردی. بر زمان صوگره

گوردم که: موجوداتک شخصلرنده و صورتلرنده کی دقائق صنعت دوام ایتیمیور؛ غایت سرعتله تازه‌له‌نییور، تبدل ایدیور؛ نهایتسز بر فعالیت و بر خلّاقیت ایچنده تحوّل ایدیورلر. بو خلّاقیت و بو فعالیتک حکمتی البته او فعالیت درجه‌سنده بیوک اولمق لازم گلییور، دییه تفکره باشلادم. بو دفعه مذکور ایکی حکمت کافی کلمه‌مگه باشلادیلر، نقصان قالدیلر. غایت مراق ایله آیری بر حکمتی آرامغه و تحرّی‌یه باشلادم. بر زمان صوگره، لله الحمد قرآن معجز البیانک فیضی ایله، سرّ قیومیت نقطه‌سنده عظیم حدسز بر حکمت، بر غایه گوروندی. و اونک ایله "طلسم کائنات" و "معمای خلقت" تعبیر ایدیلن بر سرّ الهی آکلاشیلدی. (یگر می دردنجی مکتوبده تفصیلاً بیان ایدیلدیگندن، بوراده یالکز إجمالاً ایکی اوچ نقطه‌سنی اوچنجی شعاعده ذکر ایده‌جکز.)

أوت سرّ قیومیتک جلوه‌سنه بو نقطه‌دن باقکز که؛ بتون موجوداتی عدمدن چیقاروب، هر بریسنی بو نهایتسز فضاده ﴿اللّٰهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا﴾ سرّیله طور دیروب، قیام و بقا ویروب، عمومی بویله سرّ قیومیتک تجلیسنه مظهر ایله‌یور. اگر بو نقطه‌ی استناد اولمازسه؛ هیچ بر شی‌کندی باشیله طورماز. حدسز بر بوشلقده یووارلانونب عدمه سقوط ایده‌جک.

هم ناصلکه بتون موجودات، وجودلری و قیاملری و بقالری جهته‌ده قیوم ذو الجلاله طایانییورلر؛ قیاملری اونکله‌در.. اویله ده: موجوداتک کیفیات و أحوالنده بیگلر سلسله‌لرک؛ (تمثیلده خطا اولماسین) تلفون، تلغراف سلسله‌لرینک مرکزی و سانترال دیرگی حکمنده اولان سرّ قیومیتده ﴿وَالِيهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ﴾ سرّیله، اوچلری باغلیدر. اگر او نورانی نقطه‌ی استناده طایانمازلرسه، أهل عقلجه محال و باطل اولان بیگلر دورلر و تسلسلر لازم گله‌جک؛ بلکه،

موجودات عددنجه باطل اولان دورلر و تسلسلر لازم گلیر. مثلاً: بو شی (حفظ ویا نور ویا وجود ویا رزق گبی) بر جهتهده بوکا طایانیر، بو ده اوته کینه، او ده اوکا.. گیت گیده هر حالده نهایتسز اولاماز، بر نهایتی بولونه جق. ایشته، بتون بویله سلسله لرك منتهالری، البته سر قیومیتدر. سر قیومیت آکلاشیلدقدن صوگره، او موهوم سلسله لرده بریرینه طایانق رابطه سی و معناسی قالماز، قالقار؛ هر شی طوغریدن طوغری یه سر قیومیتیه باقار.

اوچنجی شعاع: ﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ * ﴿فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ﴾ * ﴿يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ﴾ * ﴿بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ * ﴿فَانْظُرْ إِلَىٰ آثارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا﴾
 گبی آیتلرک اشارت ایتدکلری خلاقیتِ إلهیه و فعالیتِ ربّانیه ایچنده کی سر قیومیتک بر درجه انکشافنه، بر ایکی مقدمه ایله اشارت ایده جگر.

برنجیسی: شو کائناته باقدیغمز وقت گوروپورز که: زمان سیلنده متمادیاً چالقانان و قافله قافله آرقه سندن گلوب گچن مخلوقاتک بر قسمی، بر ثانیه ده گلیر، درعقب غائب اولور. بر طائفه سی، بر دقیقه ده گلیر، گچر. بر نوعی، بر ساعت عالم شهادته اوغرار، عالم غیبیه گیرر. بر قسمی بر گونه ده، بر قسمی بر سنه ده، بر قسمی بر عصرده، بر قسمی ده عصرلرده بو عالم شهادته گلوب، قونوب، وظیفه گوروب گیدیورلر. بو حیرت ویریجی سیاحت و سیران موجودات و سفر و سیلان مخلوقات اوילה بر انتظام و میزان و حکمتله سوق و اداره ایدیلیر و اونلره و او قافله لره قوماندانلق ایدن اوילה بصیرانه، حکیمانه، مدبرانه قوماندانلق ایدیور که؛ بتون عقلر فرضا اتحاد ایدوب بر تک عقل اولسه، او حکیمانه اداره نك کنهنه یتیشه مز و قصور بولوب تنقید ایده مز.

ایشته بو خلاقیت ربّانیه‌نڭ ایچنده؛ او سَوِملی و سَوِدیگی مصنوعاتڭ خصوصاً ذی‌حیاتلرڭ هیچ برینه گوز آچدیرمیه‌رق عالم غیبه گوندیریور، هیچ برینه نَفَس آلدیرمیه‌رق دنیاده کی حیاتدن ترخیص ایدیور، متمادیا بو مسافرخانه عالمی طولدیروب مسافرلرڭ رضاسی اولمیه‌رق بوشالتیور؛ قلم قضا و قدر، کُره اَرْضی یازار بوزار تخته‌سی گبی یاپارق «يُحْيِي وَيُمِيتُ» جلوه‌لریله متمادیا کُره اَرْضده یازیلرینی یازار و او یازیلری تازه‌لندیرر، تبدیل ایدر. ایشه بو فعالیت ربّانیه‌نڭ و بو خلاقیت اِلْهیّه‌نڭ بر سرّ حکمتی و اساسلی بر مقتضیسی و بر سبب داعیسی، اوچ مهمّ شعبه‌یه آیریلان حدسز، نهایتسز بر حکمتدر.

او حکمتڭ برنجی شعبه‌سی شودر که: فعالیتڭ هر نوعی جزئی اولسون، کلی اولسون بر لذّت ویرر. بلکه هر فعالیتده بر لذّت وار. بلکه فعالیت عین لذّتدر. بلکه فعالیت، عین لذّت اولان وجودڭ تظاهریدر و عین اَلْم اولان عدمدن تباعد ایله سیلکنمسیدر. اوت هر قابلیت صاحبی، بر فعالیتله قابلیتڭ انکشافی لذّتله تعقیب ایدر. هر بر استعدادڭ فعالیتله تظاهر ایتمه‌سی، بر لذّتدن گلیر و بر لذّتی نتیجه ویرر. هر بر کمال صاحبی، فعالیتله کمالاتڭ تظاهری لذّتله تعقیب ایدر. مادام هر بر فعالیتده بویله سَوِیلیر، ایسته‌نیلیر بر کمال، بر لذّت واردر و فعالیت دخی، بر کمالدر و مادام ذی‌حیات عالمنده دائمی و اُزلی بر حیاتدن نشئت ایدن حدسز بر محبّتڭ، نهایتسز بر مرحمتڭ جلوه‌لری گورونویور و او جلوه‌لر گوستریور که، کندینی بویله سَوِدیرن و سَوْن و شفقت ایدوب لطفلرده بولونان ذاتڭ قدسیتنه لایق و وجوب وجودینه مناسب او حیات سرمدیه‌نڭ مقتضاسی اولارق حدسز درجه‌ده (تعبیرده خطا اولماسین) بر عشق لاهوتی، بر محبّت قدسیه، بر لذّت مقدّسه گبی شئونات قدسیه او حیات

أقدسده وار که، او شئونات بویه حدسز فعالیتله و نهایتسز بر خلافتله کائناتی دایما تازه‌لندیور، چالقالاندیریور، دگیشدیریور.

سر قیومیتله باقان حدسز فعالیتِ الهیه‌ده کی حکمتک ایکنجی شعبه‌سی:

أسماءِ الهیه یه باقار. معلومدر که هر بر جمال صاحبی، کندی جمالی گورمک و گوسترمک ایستر؛ هر بر هنر صاحبی، کندی هنرینی تشهیر و إعلان ایتمکله نظر دقتی جلب ایتمک ایستر و سور. و هنری گیزی قالمش بر گوزل حقیقت و گوزل بر معنا، میدانله چیقماق و مشتریلری بولماق ایستر و سور. مادام بو اساسلی قاعده‌لر، هر شیده درجه‌سینه گوره جریان ایدیور؛ البته جمیل مطلق اولان ذات قیوم ذو الجلالک ییک بر أسماءِ حسنی‌سندن هر بر اسمک، کائناتک شهادتیه و جلوه‌لرینک دالتیه و نقش‌لرینک اشارتیه، هر برینک هر بر مرتبه‌سنده حقیقی بر حُسن، حقیقی بر کمال، حقیقی بر جمال و غایت گوزل بر حقیقت، بلکه هر بر اسمک هر بر مرتبه‌سنده حدسز انواع حُسنله حدسز حقائق جمیله وارد ر.

مادام بو اسمانک قدسی جمال‌لرینی إرائه ایدن آیینهلری و گوزل نقش‌لرینی گوسترن لوحه‌لری و گوزل حقیقت‌لرینی إفاده ایدن صحیفه‌لری، بو موجوداتدر و بو کائناتدر. البته او دائمی و باقی أسماء، حدسز جلوه‌لرینی و نهایتسز معنیدار نقش‌لرینی و کتاب‌لرینی؛ هم مسّالری اولان ذات قیوم ذو الجلالک نظر مشاهده‌سینه، هم حدّ و حسابله گلمه‌ین ذی‌روح و ذی‌شعور مخلوقاتک نظر مطالعه‌سینه گوسترمک و نهایتلی محدود بر شیدن نهایتسز لوحه‌لری و بر تک شخصدن پک چوق شخصلری و بر حقیقتدن پک کثرتلی حقیقت‌لری گوسترمک ایچون، او عشق مقدّسِ الهی یه إستنادا و او سر قیومیتله بناء، کائناتی عموماً و متمادیا جلوه‌لریله تازه‌لندیورلر، دگیشدیریورلر.

دردنجی شعاع : کائناتده کی حیرت‌نما فعالیتِ دائمه‌نک حکمتنک

اوچنجی شُعبه‌سی شودر که : هر بر مرحمت صاحبی، باشقه‌سنی ممنون ایتمکدن مسرور اولور؛ هر بر شفقت صاحبی، باشقه‌سنی مسرور ایتمکدن ممنون اولور؛ هر بر محبت صاحبی، سَویندیرمگه لایق مخلوقلری سَویندیرمکله سَوینیر؛ هر بر عالی‌جناب ذات، باشقه‌سنی مسعود ایتمکله لذت آلیر؛ هر بر عادل ذات، إحقاقِ حق ایتمک و مستحق‌لره جزا و یرمکده حقوق صاحب‌لرینی منت‌دار ایتمکله کی‌فله‌نیر؛ هنر صاحبی هر بر صنعتکار، صنعتی تشهیر ایتمکله و صنعتنک تصوّر ایتدیگی طرزده ایشله‌مسيله و ایستدیگی نتیجه‌لری و یرمسيله إفتخار ایدر.

ایشته بو مذکور دستورلرک هر بری برر قاعده‌ی اساسیه‌در که، کائناتده و عالمِ انسانیتده جریان ایدیورلر. بو قاعده‌لرک اَسْمَاءِ إلهیه‌ده جریان ایتدکلرینی گوسترن اوچ مثال، اوتوز ایکنجی سوزک ایکنجی موقفنده ایضاح ایدیلمشدر. بر خلاصه‌سی بو مقامده یازیلما‌سی مناسب اولدیغندن، دیرز:

ناصلکه مثلاً غایتِ مرحمتلی، سخاوتلی، غایتِ کریم عالی‌جناب بر ذات، فطرتنده کی عالی سجه‌لرک مقتضاسيله بیوک بر سیاحت گمیسنه، چوق محتاج و فقیر انسانلری بیندیروب، غایتِ مکمل ضیافت‌لره، إکرام‌لره او محتاج فقیرلری ممنون ایده‌رک دَکْزِلرده اَرْضْک اُطرافنده گزدير و کندیسی ده اونلرک اوستنده، اونلری مسرورانه تماشا ایده‌رک او محتاج‌لرک منت‌دارلقلرندن لذت آلیر و اونلرک تلذذ‌لرندن مسرور اولور و اونلرک کی‌فلرندن سَوینیر، إفتخار ایدر. مادام بویله بر توزیعات مأموری حکمنده اولان بر انسان، بویله جزئی بر ضیافت و یرمکدن بو درجه ممنون و مسرور اولورسه.. آلبته بتون حیوانلری و انسانلری و حدسز مَلکَلری و جنلری و روحلری، بر سفینه‌ی رحمانی اولان کُرّه اَرْض گمیسنه بیندیره‌رک؛ رویِ زمینی، انواعِ مطعوماتله و بتون طویغولرک اذواق و اَرزاقيله

تولدیرلمش بر سفرهٔ ربّانیه شکننده اونلره آچمق و او محتاج و متشکر و منتدار و مسرور مخلوقاتنی اقطار کائناتده سیاحت ایتدیرمکله و بو دنیاده بو قدر اکراملرله اونلری مسرور ایتمکله برابر، دار بقاده جنتلرندن هر برینی ضیافتِ دائمه ایچون برر سفره یاپان ذاتِ حیّ قیومه عائد اولارق او مخلوقاتک تشکرلرندن و منتدارلقلرندن و مسروریتلرندن و سَونجزلرندن گلن و تعبیرنده عاجز اولدیغمز و مأذون اولمادیغمز شئوناتِ اِلهیهیی، "ممنونیتِ مقدّسه" "إفتخارِ قدسی" و "لذّتِ مقدّسه" گبی اِسملرله اِشارت ایدیلن معانی ربوبیتدر که، بو دائمی فعالیت و متمادی خلاقیتی اِقتضا ایدر.

هم مثلاً بر ماهر صنعتکار، پلاقسز بر فونوغراف یاپسه، او فونوغراف ایستدیگی گبی قونوشسه، ایشلهسه؛ صنعتکاری نه قدر مفتخر اولور، متلذذ اولور؛ کندی کندینه "ما شاء الله" دیر. مادام ايجادسز و صوری بر کوچک صنعت، صنعتکارینک روحنده بو درجه بر اِفتخار، بر ممنونیت حسی اویاندیرسه، البته بو موجوداتک صانعِ حکیمی، کائناتک مجموعنی، حدسز نغمه لرک اَنواعيله صدا ویرن و سس و یروب تسبیح ایدن و ذکر ایدوب قونوشان بر موسیقیِ اِلهیه و بر فابریقهٔ عجیبه یایمقله برابر، کائناتک هر بر نوعنی، هر بر عالمی آیری بر صنعتله و آیری صنعت معجزه لریله گوستره رک ذی حیاتلرک قفالرنده برر فونوغراف، برر فوطوغراف، برر تلغراف گبی چوق ماکینه لری، حتّی اُک کوچک بر قفاده دخی یایمقله برابر هر بر انسان قفاسنه، دگل یالکز پلاقسز فونوغراف، برر آینه سز فوطوغراف، برر تلسز تلغراف، بلکه بونلردن یگرمی دفعه داها خارقه، هر انسانک قفاسنده اويله بر ماکینه یی یایمقدن و ایستدیگی طرزده ایشله یوب نتیجه لری ویرمکدن گلن اِفتخارِ قدسی و ممنونیت

مقدّسه گئی معنارلی و ربوبیتک بو نوعدن اولان علوی شئوناتی؛ البته و هر حالده بو فعالیتِ دائمیه یی إستلزام ایدر.

هم مثلاً بر حکمدارِ عادل، إحقاقِ حق ایچون مظلوملرک حَقّنی ظالملردن املقله و فقیرلری قویلرک شَرّندن محافظه ایتمکله و هرکسه مستحق اولدیغی حَقّی ویرمکله لَدّت اَلْماسی، إفتخار ایتمه‌سی، مُمون اولماسی؛ حکمدارلغک و عدالتک بر قاعده‌ی اساسیه‌سی اولدیغندن، البته حاکمِ حکیم، عدلِ عادل اولان ذاتِ حیّ قیّومک بتون مخلوقاتنه، خصوصاً ذی‌حیاتلره "حقوقِ حیات" تعبیر ایدیلن شرائطِ حیاتییه یی ویرمکله.. و حیاتلرینی محافظه ایچون اونلره جهازاتِ إحسان ایتمکله.. و ضعیفلری قویلرک شَرّندن رحیمانه حمایه ایتمکله.. و عموم ذی‌حیاتلرده بو دنیاده إحقاقِ حق ایتمک نوعی تماماً و حقسزلره جزا ویرمک نوعی ایسه قسمّاً سرّ عدالتک إجراسندن املقله.. و بِالْخاصّه محکمّه کبرایِ حشرده عدالتِ اکبرک تجلیسندن حاصل اولان و تعبیرنده عاجز اولدیغمز شئوناتِ ربّانیه و معانیِ قدسیه‌درکه، کائناتده بو فعالیتِ دائمیه یی إقتضا ایدیور.

ایشته بو اوچ مثال گئی؛ اَسْمَاءِ حَسَنیْک عمومنده، هر بریسی بو فعالیتِ دائمه‌ده بویله قدسی بعض شئوناتِ إلهیه مدار اولدقلرندن، خلاقیتِ دائمیه یی إقتضا ایدرلر. هم مادام هر قابلیت، هر بر إستعداد، إنبساط و إنکشاف ایدوب ثمره ویرمکله بر فرحلق، بر گنیشلک، بر لَدّت ویرر.. هم مادام هر وظیفه‌دار، وظیفه‌سنی یایمق و بیتیرمکله، وظیفه‌سندن ترخیصنده بیوک بر راحتلق، بر مُمونیت حسّ ایدر.. و مادام بر تک تخمدن بر چوق میوه‌لری اَلْمق و بر درهمدن یوز درهم کار قزائمق، صاحب‌لرینه چوق سَوینجلی بر حالتدر، بر تجارتدر. البته بتون مخلوقاتده کی حدسز إستعدادلری إنکشاف ایتدیرن و بتون مخلوقاتنی قیمتدار وظیفه‌لرده إستخدام ایتدکدن صوگره ترقّی‌واری ترخیص ایتدیرن، یعنی

عنصرلرى، معدنلر مرتبه سەنە؛ معدنلرى، نباتلر حياتنە؛ نباتلرى، رزق واسطەسىلە
حيوانلرڭ درجە حياتنە؛ و حيوانلرى انسانلرڭ شعوركارانە اولان يوكسك
حياتنە چىقارايور.

ايشتە ھەر بىر ذى حياتڭ ظاھرى بىر وجودىڭ زوالىلە؛ (يىگرمى درىنجى
مكتوبەدە ايضاح ايدىلدىگى گې) روحى، ماھىتى، ھويى، صورتى گې پك چوق
وجودلرىنى آرقەسەندە بىراقديران و يىزىدە وظيفە باشنە گچىرن فعالىت دائىمە و
خلاقىت رېئانىيەدن نشئت ايدىن معانىي قدسيەنڭ و ربوبىت اٰلھىيەنڭ نە قدر اٰھمىيەتلى
اولدقلىرى آڭلاشلىير.

مھم بىر سؤالە قىسقىچە بىر جاۋاب: اٰھل ضلالتدن بىر قىسمى دىيورلر كە:
"كائناتى بىر فعالىت دائىمە ايلە تەغىير و تەبديل ايدىن ذاتڭ، اٰلبتە كندىسنىڭ دە تەغىير
و تەحوّل اولماسى لازم گىلير."

جاۋاب: حاشا يوز يىڭ دىفعە حاشا!.. يىردە كى آيينەلرڭ تەغىيرى،
گوكدە كى گوئشك تەغىيرىنى دىگل، بالەكس جىلۋەلرىڭ تازەلەندىگىنى گوستىر. ھەم
أزلى، اٰبدى، سىرمىدى، ھەر جەھتتە كمال مطلقەدە و اٰستىغناي مطلقەدە، ماددەدن
مىجەرد، مىكاندن، قىددن، اٰمىكاندن مەنزە، مېزّا، مەلّا اولان بىر ذات اقدسك تەغىيرى
و تەبديلى مىحالىدر. كائناتڭ تەغىيرى، اونڭ تەغىيرىنە دىگل، بىلكە عدم تەغىيرىنە و غىير
تەحوّل اولدىغىنە دىلىدر. چۈنكە تەتەدد شىلرى اٰنتظاملە دائىمى تەغىير و تەحرىك
ايدىن بىر ذات، تەغىير اولماق و تەحرىك ايتىمەك لازم گىلير. مىثلا؛ سەن چوق
اىپىرلە باغلى چوق گىللەلرى و طويلرى چوپىردىگىڭ و دائىمى اٰنتظاملە تەحرىك
ايدوب و تەغىيىتلر وىردىگىڭ وقت، سىڭ يىرگەدە طوروب تەغىير و تەحرىك ايتىمە مىكلگىڭ
گىركدر. يوقسە او اٰنتظامى بوزاچقىسك.

مشهور در که: إنتظامله تحریک ایدن، حرکت ایتمه‌مک و دوام ایله تغیر ایدن، متغیر اولماق گرکدر؛ تا که او ایش إنتظامله دوام ایتسین.

ثانیاً: تغیر و تبدل؛ حدوثدن و تکمّل ایتمک ایچون تازه‌لنمکدن و احتیاجدن و مادیلکدن و امکاندن ایلری گلییور. ذات اقدس ایسه هم قدیم، هم هر جهتجه کمال مطلقده، هم استغناي مطلقده، هم ماده‌دن مجرد، هم واجب الوجود اولدیغندن؛ البته تغیر و تبدل محالدر، ممکن دگلدر.

بشنجی شعاع: ایکی مسئله‌در:

برنجی مسئله‌سی: اسم قیومک جلوۀ اعظمی گورمک ایسترسه‌ک، خیالمری بتون کائناتی تماشا ایده‌جک؛ بری، اُک اوزاق شیلری؛ دیگرى، اُک کوچک ذره‌لری گوستره‌جک ایکی دوربین یاپوب برنجی دوربینله باقییورز، گوروپورز که: اسم قیومک جلوه‌سیله، کُرۀ ارضدن ییک دفعه بیوک میلیونلر کره‌لر، ییلدیزلر، دیرکسز اولارق هوادن داها لطیف اولان ماده‌ی اثیرییه ایچنده قسماً طور دیرلمش، قسماً وظیفه ایچون سیاحت ایتدیریلییور. صوگره او خیالک خرده‌بینی اولان ایکنجی دوربینیله، کوچک ذراتی گوره‌جک بر صورتله باقییورز. او سَر قیومیتله، ذی‌حیات مخلوقات ارضیه‌نک هر برینک ذرات وجودیه‌لری، ییلدیزلر گبی منتظم بر وضعیت آلوب حرکت ایدیورلر و وظیفه‌لر گوروپورلر. خصوصاً ذی‌حیاتک قاننده کی "کریوات حمرا و بیضا" تعبیر ایتدکلری ذره‌لردن تشکل ایدن کوچوجک کتله‌لری، سیار ییلدیزلر گبی، مولوی‌واری ایکی حرکت منتظمه ایله حرکت ایدیورلر گوروپورز.

بر خلاصة الخلاصة: (حاشیه) اسم اعظمک آلتی اسمی، ضیاده کی یدی

(حاشیه): اوتوزنجی لمعه‌نک آلتی رساله‌جگنک اساسی و موضوعی و اسم اعظمک سَرینی طاشییان آلتی مقدس اسملرک غایت قیصه بر خلاصه‌لریدر.

رنك گېي إمتزاج ايدەرك تشكىل ايتدكلرى ضياءِ قدسيه يه باقمق ايچون، بر خلاصه نك ذكرى مناسبدر. شويله كه:

بتون كائناتك موجوداتنى بويله طورديران، بقا و قيام ويرن، اسم قيومك بو جلوه اعظمك آرقه سندن باق: اسم حىك جلوه اعظمى، او بتون موجودات دى حياتى جلوه سيله شعله لنديرمش، كائناتى نورلانديرمش، بتون دى حيات موجوداتى جلوه سيله يالديزلايور. شيمدى باق: اسم حىك آرقه سنده اسم فردك جلوه اعظمى، بتون كائناتى انواعيله، اجزاسيله بر وحدت ايچنه آلييور؛ هر شيك آلنه بر سكه وحدت قويويور؛ هر شيك يوزينه بر خاتم احدث باصبيور؛ نهايتسز و حدسز ديللرله جلوه سنى إعلان ايتديرييور. شيمدى اسم فردك آرقه سندن اسم حكك جلوه اعظمه باق كه؛ ييلدزلردن ذره لره قدر، خيالك ايكي دوربينيله تماشا ايتديگمز موجوداتك هر بريسنى، جزئى اولسون، كللى اولسون، اك بيوك دائره دن اك كوچك دائريه قدر، هر برينه لايق و مناسب اولارق ميوه دار بر نظام و حكمتلى بر إنتظام و ثمره دار بر انسجام ايچنه آلمش، بتون موجوداتى سوسلنديرمش، يالديزلانديرمش. صوكره اسم حكك جلوه اعظمى آرقه سندن باق كه، اسم عدلك جلوه اعظميله (ايكنجى نكته ده ايضاح ايديلديكى وجهله) بتون كائناتى موجوداتيله، فعاليت دائمه ايچنده اويله حيرت انگيز ميزانلرله، ئولچولرله، طارتيالرله اداره ايدر كه؛ اجرام سماويه دن برى، بر ثانيه ده موازنه سنى غائب ايتسه؛ يعنى اسم عدلك جلوه سى آلتندن چيقسه، ييلدزلر ايچنده بر هر ج و مرجه، بر قيامت قويماسنه سببيت ويژه جك. ايشتنه بتون موجوداتك دائره اعظمى، كهكشانندن يعنى صمان يولى تعبير ايديلن منطقه كبرادن طوت، تا قان ايچنده كى كريوات حمرا و بيضانك دائره حركتلىرله قدر هر بر دائره سنى، هر بر موجودى حساس بر ميزان، بر ئولچو ايله بيچيلمش بر

شکل و بر وضعیتله باشدن باشه ییلدیزلر اوردوسندن، تا ذره‌لر اوردوسنه قدر بتون موجوداتک "أمرِ کُنْ فَيَكُونُ" دن گلن أمرلره کمالِ مسخریتله إطاعت ایتدکلرینی گوسترییور. شیمدی اسمِ عدلکْ جلوْهٔ أعظمی آرقه‌سندن (برنجی نکته‌ده ایضاح ایدیلدیگی گبی) اسمِ قدّوسکْ جلوْهٔ أعظمه باق که؛ کائناتکْ بتون موجوداتی اوילה تمیز، پاک، صافی، گوزل، سوسلی، براق یاپار گوسترر که؛ بتون کائناته و بتون موجوداته جمیل مطلقکْ حدسز درجه‌ده جمالِ ذاتیسنه لایق و نهایتسز گوزل اولان أسماءِ حسنی سنه مناسب اولاجق گوزل آیینلر شکلنی ویرمشدر.

الحاصل: اسمِ أعظمکْ بو آلتی اسمی و آلتی نوری، کائناتی و موجوداتی آیری آیری گوزل رنکلرده، چشید چشید نقشلرده، باشقه باشقه زینترلرده بولونان یالدیزیلری پرده‌لر ایچنده موجوداتی صارمشدر.

بشنجی شعاعکْ ایکنجی مسئله‌سی: کائناته تجلّی ایدن قیّومیتکْ جلوه‌سی، واحدیت و جلال نقطه‌سنده اولدیغی گبی، کائناتکْ مرکزی و مداری و ذی‌شعور میوه‌سی اولان انسانده دخی، قیّومیتکْ جلوه‌سی أحدیت و جمال نقطه‌سنده تظاهری وار. یعنی ناصلکه کائنات سرّ قیّومیتله قائمدر.. اوילה ده اسمِ قیّومکْ مظهرِ اکملی اولان انسان ايله، بر جهته کائنات قیام بولور؛ یعنی کائناتکْ اکثر حکمتلری، مصلحتلری، غایه‌لری انسانه باقدیغی ایچون، گویا انسانده کی جلوْهٔ قیّومیت، کائناته بر دیرکدر. اوت ذاتِ حیّ قیّوم، بو کائناتده انسانی إرادة ایتمش و کائناتی اونکْ ایچون یاراتمش دینیله بیلیر. چونکه انسان، جامعیتِ تامّه ايله بتون أسماءِ إلهیه‌یی آکْلا، ذوق ایدر. خصوصاً رزقده کی ذوق جهتیهلر پک چوق أسماءِ حسنی‌یی آکْلا. حالبوکه ملائکه‌لر، اونلری او ذوق ايله بیله‌مزلر.

ایشته انسانك بو اَهْمِیْتلی جامعیتیدر که: ذاتِ حَى قِیوم، انسانه بتون اَسْماسنی احساس ایتمک و بتون اَنواع اِحساناتنی طاتدیرمق ایچون اویله اِشتهالی بر معدّه ویرمش که، او معدّه‌نك گنیش سفره‌سنی حدسز اَنواع مطعوماتیله کریمانه طولدیرمش. هم بو مادّی معدّه گبی حیاتی ده بر معدّه یاپمش. او حیات معدّه‌سنه طویغولر، اَللر حکمنده غایت گنیش بر سفرهٔ نعمت آچمش. او حیات ایسه، طویغولری واسطه‌سیله، او سفرهٔ نعمتدن هر چشید اِستفاده‌لر ایله، تشکراتك هر نوعنی یاپار. و بو حیات معدّه‌سندن صوگره بر انسانیت معدّه‌سنی ویرمش که، او معدّه، حیاتدن داها گنیش بر دائره‌ده رزق و نعمت ایستر. عقل و فکر و خیال، او معدّه‌نك اَللری حکمنده، سماوات و زمین گنیشلگنده، او سفرهٔ رحمتدن اِستفاده ایدوب شکر ایدر. و انسانیت معدّه‌سندن صوگره حدسز گنیش دیگر بر سفرهٔ نعمت آچمق ایچون، اسلامیت و ایمان عقیده‌لرینی، چوق رزق ایستر بر معنوی معدّه حکمنه گتیروب، اونك رزق سفره‌سنك دائره‌سنی ممکنات دائره‌سنك خارجنده گنیشلتوب، اَسْماء اِلهیه‌یی ده ایچنه آلیر قیلمشدر که، او معدّه ایله اِسْم رحمانی و اِسْم حکیمی اَك بيوك بر ذوقِ رزقی ایله حسّ ایدر. "اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی رَحْمٰنِیَّتِهِ وَ عَلٰی حَکِیْمِیَّتِهِ" دیر و هکذا.. بو معنوی معدّه کبرا ایله حدسز نعمتِ اِلهیه‌دن اِستفاده ایده‌بیلیر و بِالْخَاصّه او معدّه‌ده کی محبّت اِلهیه ذوقنك داها باشقه بر دائره‌سی وار.

ایشته ذاتِ حَى قِیوم، انسانی بتون کائناته بر مرکز، بر مدار یاپارق، کائنات قدر گنیش بر سفرهٔ نعمت انسانه آچدیغنك و کائناتی انسانه مسخر ایتدیغنك و کائناتك انسان ایله مظهر اولدیغی سِر قِیومیتله بر جهته قائم اولدیغنك حکمتی ایسه، انسانك مهمّ اوچ وظیفه‌سیدر:

برنجیسی: کائناتده منتشر بتون انواع نعمتی انسانله تنظیم ایتمک و انسانک منفعتی ایپيله تسبیح دانه‌لری گبی تنظیم ایدر، نعمت‌لرک ایپلرینک اوچلرینی انسانک باشنه باغلار، رحمت خزینهلرینک عموم چشیدلرینه انسانی بر لیسته حکمنه گتیرر.

ایکنجی وظیفه‌سی: ذاتِ حیّ قیومک خطاباته، انسان جامعیتی حیثیله اُکْ مکمل مخاطب اولمق و حیرتکارانه صنعتلرینی تقدیر و تحسین ایتمکله اُکْ یوکسک سسلی بر دلّال اولمق و شعوردارانه تشکّراتک بتون انواعیله، بتون انواع نعمتنه و چشید چشید حدسز إحساناته شکر و حمد و ثنا ایتمکدر.

اوچنجی وظیفه‌سی: حیاتی ایله، اوچ جهته ذاتِ حیّ قیومه و شئوناته و صفاتِ محیطه سنه آیینهدارلق ایتمکدر.

برنجی وجه: انسان کندی عجزِ مطلقيله، خالقنک قدرتِ مطلقه‌سنی و درجاتنی؛ و عجزک درجه‌لریله، قدرتک مرتبه‌لرینی حسّ ایتمکدر. و فقرِ مطلقيله رحمتنی و رحمتنک درجه‌لرینی إدراک ایتمک و ضعفيله اونک قوّتی آکلامقدر. و هکذا.. نقصان صفتلریله خالقنک أوصافِ کمالنه مقیاس‌واری آیینه اولمق. گیجه‌ده نورک داها زیاده پارلاماسنه نظرًا، گیجه ظلمتنک أَلکتریق لامبالرینی گوسترمگه مکمل بر آیینه اولدیغی گبی، انسان دخی بویله ناقص صفتلریله کمالاتِ إلهیه‌یه آیینهدارلق ایدر.

ایکنجی وجه: انسان، جزئی إراده‌سیله و آریجق علميله و کوچوجک قدرتیله و ظاهری مالکیتیله و خانه‌سنی بنا ایتمه‌سیله، بو کائنات اوسته‌سنک مالکیتنی و صنعتنی و إراده‌سنی و قدرتنی و علمنی، کائناتک بیوکلگی نسبتنده آکلار،

اوچنجی وجهده کی آینه دارلغ ایکی یوزی وار:

بریسى، أسماءِ إلهیه نڭ آیری آیری نقشلرینی کندنده گوسترمکدر. عادتاً انسان، جامعیتله کائناتڭ کوچک بر فهرسته سی و بر مثالِ مصغّره سی حکمنده اولوب، عمومِ آسمانڭ نقشلرینی گوستریور.

ایکنجی یوزی، شئوناتِ إلهیه آینه دارلق ایدر. یعنی کندی حیاتله ذاتِ حیّ قیومڭ حیاتنه إشارت ایتدیگی گبی، کندی حیاتنده إنکشاف ایدن سمع و بصر گبی طویغولرڭ واسطه سیله، ذاتِ حیّ قیومڭ سمع و بصر گبی صفتلرینه آینه دارلق ایدر، بیلدیرر. هم انسان حیاتنده بولونان و إنکشاف ایتمه یین و حسّ و حسّاسیت صورتنده غلیان ایدن و کثرتلی بر صورتده اولان چوق اینجه حیاتی طویغولر، معنالر و حسلر واسطه سیله، ذاتِ حیّ قیومڭ شئوناتِ قدسیه سنه آینه دارلق ایدر. مثلاً: او حسّاسیت ایچنده؛ سومک، إفتخار ایتمک، ممنون اولمق، مسرور اولمق، مفرّح اولمق گبی معنالر ایله ذاتِ اقدسڭ قدسیتنه و غنایِ مطلقنه مناسب و لایق اولمق شرطیله، او نوعدن اولان شئوناتنه آینه دارلق ایدر.

هم انسان، ناصلکه حیاتِ جامعیه سیله ذاتِ ذو الجلالڭ صفات و شئوناتنه بر مقیاسِ معرفتدر و جلوهٔ آسماسنه بر فهرسته در و شعورلی بر آینه در.. و هکذا چوق جهتلرله ذاتِ حیّ قیومه آینه دارلق ایدر. اویله ده: انسان، شو کائناتڭ حقائقلرینه بر واحدِ قیاسیدر، بر فهرسته در، بر مقیاسدر و بر میزانددر. مثلاً: کائناتده لوحِ محفوظڭ غایت قطعی بر دلیلِ وجودی و بر نمونه سی، انسانده کی

قوّه حافظه‌در و عالم مثالک وجودینه قطعی دلیل و نمونه، قوّه خیالی‌ده در (حاشیه) و کائنات‌ده کی روحانیلرک بر دلیل وجودی و نمونه‌سی، انسان‌ده کی قوّه‌لردر و لطیفه‌لردر و هکذا... انسان، کوچک بر مقیاس‌ده، کائنات‌ده کی حقائق ایمانی‌بی شهود درجه‌سندده گوستره‌بیلیلر.

ایشته انسانک مذکور وظیفه‌لرگی چوق مهمّ خدمت‌لری وار. جمال باقی‌یه آیینه‌در، کمالِ سرمدی‌یه دلّالِ مظهردر و رحمتِ ابدیه‌یه محتاجِ متشکردر. مادام جمال، کمال، رحمت باقیدرلر و سرمدیدرلر؛ البته او جمالِ باقینک آیینه‌مشتاقی و او کمالِ سرمدینک دلّالِ عاشقی و او رحمتِ ابدیه‌نک محتاجِ متشکری اولان انسان، باقی قالمق ایچون، بر دارِ بقایه گیره‌جک و او باقیلره رفاقت ایچون ابدّه گیده‌جک و او ابدی جمال و او سرمدی کمال و دائمی رحمتّه، ابد الآبادده رفاقت ایتمک گرکدر، لازمدر.

چونکه ابدی بر جمال، فانی بر مشتاقه و زائل بر دوسته راضی اولماز. چونکه جمال، کندینی سؤدیگی ایچون، سومسنه مقابل محبت ایستر. زوال و فنا ایسه، او محبتی عداوته قلب ایدر، چویرر. اگر انسان ابدّه گیدوب باقی قالمازسه، فطرت‌ده کی جمالِ سرمدی‌یه قارشی اولان اساسلی محبت یرینه عداوت بولونه‌جقدر. اونجی سوزک حاشیه‌سندده بیان ایدیلدیگی گبی: بر زمان بر دنیا

(حاشیه): اوت ناصلکه انسانک عناصرلری، کائناتک عنصرلرندن؛ و کمیکلری، طاش و قیالرندن؛ و صاچلری نبات و أشجارندن؛ و بدننده جریان ایدن قان و گوزندن، قولاغندن، بورنندن و آغزندن آقان آیری آیری صولری، أرضک چشمه‌لرندن و معدنی صولرندن خبر ویریورلر، دلالت ایدوب اونلره إشارت ایدیورلر. عینّا اوילה ده؛ انسانک روحی عالم ارواحدن و حافظه‌لری لوح محفوظدن و قوّه خیالی‌لری عالم مثالدن.. و هکذا هر بر جهازی بر عالمدن خبر ویریورلر. و اونلرک وجودلرینه قطعی شهادت ایدرلر.

گوزلی، بر عاشقنی حضورندن چیقارییور. او آدمده کی عشق، بردن عداوته دونیور و دییور که: "توه!.. نه قدر چرکیندر" دییه رک، کندینه تسلّی ویرمک ایچون جمالندن کوسویور، جمالی انکار ایدیور. اوت انسان بیلمدیگی شیئه دشمن اولدیگی گبی، الی یتیشمدیگی ویاخود طوته مدیگی شیرک عداوتکارانه قصورلرینی آرار، عاداتا دشمنلق ایتمک ایستر.

مادام بتون کائناتک شهادتیه محبوب حقیقی و جمیل مطلق، بتون گوزل اُسماء حسنی سیله کندینی انسانه سؤدیوریور و انسانلرک کندینی سومه لرینی ایسته یور؛ اَلْبَتَه و هر حالده، کندیسنک هم محبوبی، هم حبیبی اولان انسانه فطری بر عداوتی ویروب دریندن درینه کندندن کوستورمیه جک.. و فطرّه اُک زیاده سۆیملی و محبتلی و پرستش ایچون یاراتدیگی اُک مستثنا مخلوقی اولان انسانک فطرته بتون بتون ضد اولارق بر گیزی عداوتی، انسانک روحنه ویرمیه جک. چونکه انسان، سؤدیگی و قیمتی تقدیر ایتدیگی بر جمال مطلقدن اُبدی آیریلماقدن گلن درین یاره سنی؛ آنجق اوکا عداوتله، اوندن کوسمکله و اوئی انکار ایتمکله تداوی ایده بیلیر. ایشته کافرلرک اللهک دشمنی اولماسی، بو نقطه دن ایلری گلییور. او یله ایسه، هر حالده او جمال اُزلی، کندیسنک آیینّه مشتاقی اولان انسان ایله اُبد الّا باد یولنده سیاحتنده برابر بولونمق ایچون، علی کلّ حال بر دار بقاده بر حیات باقیه یه انسانی مظهر ایده جک.

اوت مادام انسان فطرّه بر جمال باقی یه مشتاق و محبّ بر صورتده خلق ایدیلمشدر.. و مادام باقی بر جمال، زائل بر مشتاقه راضی اولاماز.. و مادام انسان بیلمدیگی ویا یتیشه مدیگی ویا طوته مدیگی بر مقصوددن گلن حزن و اُمدن تسلّی بولمق ایچون، او مقصودک قصورینی بولقله، بلکه گیزی عداوت ایتمکله کندینی تسکین ایدر.. و مادام بو کائنات، انسان ایچون خلق ایدیلمش

و انسان ایسه معرفت و محبتِ إلهیه ایچون یارادیلمش.. و مادام بو کائناتک خالق، آسماسیله سرمدیدر.. و مادام آسمالرینک جلوه‌لری دائم و باقی و أبدی اولاجقدر؛ البته و هر حالده انسان، بر دار بقایه گیده‌جک و بر حیاتِ باقیه‌یه مظهر اولاجقدر. و انسانک قیمتنی و وظیفه‌لرینی و کمالاتنی بیلدیرن رهبرِ أعظم و انسانِ اکمل اولان محمدِ عربی علیه الصلاة والسلام، انسانه دائر بیان ایتدیگمز بتون کمالاتی و وظیفه‌لری اُکْ اکمل بر صورتده کندنده و دیننده گوسترمه‌سیله گوسترییور که: ناصل کائنات انسان ایچون یارادیلمش و کائناتدن مقصود و منتخب انساندر؛ اوپله ده، انساندن دخی اُکْ بیوک مقصود و اُکْ قیمتدار منتخب و اُکْ پارلاق آیینهُ اُحد و صمد، البته أحمدِ محمددر.

﴿عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ حَسَنَاتِ أُمَّتِهِ﴾

﴿يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا فَرْدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَكَمُ يَا عَدْلُ يَا قُدُّوسُ نَسْأَلُكَ

بِحَقِّ فُرْقَانِكَ الْحَكِيمِ وَبِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ وَبِحَقِّ أَسْمَائِكَ

الْحُسْنَى وَبِحُرْمَةِ إِسْمِكَ الْأَعْظَمِ إِحْفَظْنَا مِنْ شَرِّ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ

وَمِنْ شَرِّ الْجِنِّ وَالْإِنْسَانِ أَمِينُ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

اوتوز برنجی لمعه

شعاعلره إنقسام ایتمش اولوب، شعاعلرک اون اوچی تألیف ایدیلیمش،
بر قسمی هنوز تألیف ایدیلیمه مشدر. "شعاعلر" نامی آلتنده مستقل بر مجموعه
حالنده نشر ایدیلیمه جکدر. (*)

اوتوز ایکنجی لمعه

أسکی سعیدک اؤك صوڪ تألیفی و یگرمی گون رمضانده تألیف ایدیلن،
کندی کندینه منظوم گلن "لمعات" رساله سیدر. "سوزلر" مجموعه سنده نشر
ایدیلیمشدر.

اوتوز اوچنجی لمعه

یگی سعیدک اؤك اول حقیقتدن شهود درجه سنده قلبنه ظاهر اولان و عربی
عباره سنده قطره، حبه، شمه، ذره، حباب، زهره، شعله و اونلرک ذیللرندن
عبارتدر. "رساله نور کلیاتندن مثنوی نوریه" اسمی آلتنده انتشار ایتمشدر.

(*) : بالآخره استادیمزک تنسیبی ایله "اون دردنجی شعاع" آفیون محکمه سی مدافعه سی و
مکتوبلری و "اون بشنجی شعاع" ایسه "الحجة الزهرا" اولارق تسمیه ایدیلیمش و نشر
ایدیلیمشدر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا اللَّهُ * يَا رَحْمَنُ * يَا رَحِيمُ * يَا فَرْدُ * يَا حَيُّ *

يَا قَيُّوْمُ * يَا حَكَمُ * يَا عَدْلُ * يَا قُدُّوسُ﴾

إِسْمِ أعظمك حَقُّه و قرآنِ معجز البيانك حرمتنه و رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامك شرفنه.. لمعَلر مجموعهنى باصديرانلرى و مبارك يارديمجیلرینى و رسالَه نور طلبه لرینى جَنَّت الفردوسده سعادتِ أبدیهیه مظهر أیله. آمین! و خدمتِ ایمانیه و قرآنیهده دائما موفَّق أیله. آمین! و دفترِ حسناتلرینه لمعَلر مجموعهنك هر بر حرفنه مقابل ییك حسننه یازدیر. آمین! و نورلك نشرنده ثبات و دوام و إخلاص إحصان أیله. آمین!

یا أرحم الرّاحمین!.. عموم رسالَه نور شاکردلرینى ایکی جهانده مسعود أیله. آمین! إنسى و جتّى شیطانلرك شرلرندن محافظه أیله. آمین! و بو عاجز و بیچاره سعیدك قصوراتنى عفو أیله. آمین!

عموم نور شاکردلرى نامنه

سعید النورسى

